

Gül ilk turda seçilebilir mi?

Mustafa Ünal 2007.08.19

Yarın heyecanlı gün... Cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turu yapılacak çünkü. Öğleden sonra gözler Meclis'e çevrilecek. Adaylık için başvuru süresi bu gece doluyor.

Son anda başka adaylar ortaya çıkabilir. Yarışta şimdilik iki aday var; AK Parti'den Abdullah Gül ve MHP'den Sabahattin Çakmakoglu... Kaderin cilvesi iki aday da Kayseri milletvekili... Kayseri sadece ekonominin değil siyasetin de yükselen yıldızı.

Çankaya'nın güçlü adayı Abdullah Gül ilk turda seçilebilir mi? Oylama nafile tur değil kesinlikle. Olasılık düşük olsa da Gül'ün seçilme şansı var. 360'lı rakamlara ulaşması bekleniyor. Seçilmesi için 367'yi yakalaması şart. AK Parti'de yoğun kulis çalışması gözlenmiyor. Bir AK Partili yöneticiyle konuştum, 'MHP Meclis'e girerek normalleşmenin ö- nünü açtı. Şimdi onları rahatsız edecek davranış içine girmeyiz. MHP'ye dönük bir iki oy için çaba harcamamız şık olmaz.' dedi. Partiler grup kararı alamadığı için oylamaya katılan farklı partilerden milletvekillerinin Gül'e oy vermesi ihtimal dışı değil.

Umarım cumhurbaşkanı ilk turda seçilir. Türkiye'nin acelesi var, sorunlarını daha fazla erteleme lüksü yok. Bu süreçte epey zaman kaybettik zaten. En başta kabine yeni cumhurbaşkanını bekliyor. Şairin 'Her geçen gün ömürden' dediği gibi her geçen gün ülke adına ziyan... Eşyalarını toplamasına rağmen giderayak kritik mevkilere atamalar yapan görev süresi dolmuş cumhurbaşkanını bir an önce çok özlediği evine göndermek gerekmez mi? Yeni cumhurbaşkanını tez elden seçmek Sezer'e de iyilik.

Uzlaşma... Yarın seçimleri tribünden izleyecek olan anamuhalefet sözcülerinden sıkça duyacağımız bir kelime. Anayasa Mahkemesi'nin rakamla ifade ettiği nitelikli uzlaşmanın sağlanacağına kuşku yok. 367 milletvekilinin oylamalara katılması uzlaşmanın sağlanması anlamına geliyor. CHP'lilerin ileri sürdüğü gibi uzlaşma mutlaka bir ismin üzerinde olmaz, pekala metotta da konsensüs sağlanabilir. CHP dışındaki partiler cumhurbaşkanlığı sorununun çözüm yerinin Meclis olduğu konusunda uzlaştılar.

Üstelik oran çok yüksek; bağımsızlarla birlikte yüzde 80'i bulan çoğunluk söz konusu. CHP yalnız ve tek kaldı. DSP bile kendisini CHP'den ayırtırmak için ince siyasi stratejiler geliştiriyor. Meclis'e girme konusunda kararını henüz vermedi. Cumhurbaşkanı adayı Abdullah Gül'e kapılarını açtı. Yarın 13 milletvekiliyle Meclis'e girmesi sürpriz olmaz. Uzlaşmayı sadece isme indirgemek demokrasinin ruhuna uygun düşmez, doğru da değil. Her partiden aday çıkar, demokratik yarış kazanana sonunda cumhurbaşkanı seçilir.

Dün bazı gazetelerde Bahçeşehir Üniversitesi'nden Prof. Yılmaz Esmer'in 22 Temmuz seçimleri üzerine araştırması yayınlandı. Sonuçlar arasında en dikkat çeken 'Dindar cumhurbaşkanı sizin için ne kadar önemli?' sorusuna AK Parti, CHP ve MHP seçmenlerinin toplamının yüzde 60'ının 'dindarlığı önemsedğini' belirtmesi. Dindar cumhurbaşkanı bir kriter değil. Halkın beklentisi olabilir. Bunu yadırgamamak lazım. Unutulmamalı ki Turgut Özal'ın cenazesinde halkın elinden yükselen üç döviz hafızalara kazındı; 'Sivil, demokrat ve dindar cumhurbaşkanı'. Araştırmada 'nereden çıktı bu münasebetsiz soru?' diyen olmamış, aksine yüzde 60 gibi yüksek çoğunluk, dindar cumhurbaşkanından yana tavır koymuş. Dindar kelimesinden alerji duyanlara duyurulur.

Sağda solda Meclis dışı dinamikleri tahrik ederek arıza çıkarmaya çalışan cılız çabalar yine gözleniyor tabii ki... Hepsi beyhude. Artık cumhurbaşkanlığı seçimini siyasetin doğal akışına bırakmanın zamanı geldi. Dışarıdan müdahalelerin sonuç vermediği bütün çıplaklığıyla ortada değil mi? Ah bunu bir de sol siyaset anlayabilse...

Gül'ün mesajı

Mustafa Ünal 2007.11.07

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le Bakü'deyiz. Mevsim sonbahar, güneşli bir gün; ancak rüzgâr biraz sert esiyor. Göreve yeni başlayan cumhurbaşkanlarının ilk yurtdışı gezilerini kardeş ülke Azerbaycan'a yapması bir devlet geleneğidir.

Aslında bu gezi daha önce planlandı; fakat içeride terör dalgasıyla yaşanan olağanüstü gündemden dolayı bugüne ertelendi. Gül'e hükümetten devlet bakanları Nimet Çubukçu ve Kürşad Tüzmen eşlik ediyor.

Ankara'dan sabah saatlerinde büyük bir uçakla yola çıktık. Uzun süredir görmeye alışık olmadığımız manzara, uçağın içi işadamlarıyla dolu. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun öncülüğünde irili ufaklı yaklaşık 200 işadamı Cumhurbaşkanı Gül'ün davetlisi. Gül, işadamlarıyla gezilere özel anlam yüklüyor. Uçakta hepsiyle tek tek ilgilendi. Bir soru üzerine "Herkesin kendine göre tarzı var. Benim de bu. İşadamlarına ne kadar yardımcı olursak ülkeye o kadar yararlı olur." dedi.

Turgut Özal ve Süleyman Demirel dönemlerinde sıkça yaşanan bu görüntüler Ahmet Necdet Sezer devrinde kesintiye uğramıştı. Sezer 7 yıl boyunca hem az sayıda gezi yaptı hem de işadamlarından uzak durdu. İş çevrelerinden gelen bu yöndeki taleplere 'Ben iş takipçisi değilim' diye tepki gösterdiği bilinir. Gül, Demirel'in bıraktığı yerden devam ediyor. Arkası da gelecek. Cumhurbaşkanı yurtdışı gezilere çıkarken işadamlarını da yanında götürecektir.

Bizim gündemimizde iki ülke arasındaki ilişkilerden ziyade terör ve sınır ötesi operasyon var. Başbakan Erdoğan'ın ABD Başkanı Bush'la yaptığı görüşmenin yankılarını tartışıyoruz. Türkiye istediği sonucu alabildi mi? İki saatlik Bakü yolunda Cumhurbaşkanı Gül'le yaptığımız sohbetin tek konusu buydu. Başbakan, bilgilendirme için Gül'ü henüz aramamış. Cumhurbaşkanı "Kendi kanallarımızdan bilgi sahibi oldum, neler konuşuldu, hepsini biliyorum." dedi.

İsrarla soruldu acaba sonuç Gül'ü tatmin etti mi? Bu konuda bir değerlendirme yapmaktan kaçındı. Cumhurbaşkanı'nın Erdoğan'ın Bush'la yaptığı görüşme sonrası terörle mücadelede ortaya çıkan yeni süreci anlatırken dile getirdiği şu sözler önemli: "Diplomattan diplomata konuşma safhası bitti, askerden askere konuşma safhası başladı." Terörle mücadelede yeni bir dönem başladı. Asker bu sürecin odağında. Bu noktaya Türkiye'nin inisiyatifıyla gelindi. Erdoğan'ın Washington heyetinde Genelkurmay İkinci Başkanı'nın yer alması sıradan değil, kendiliğinden de gelişmiş değil. Bir anlamı ve misyonu var. Asker artık doğrudan mekanizmanın içinde... Neden sorusunun cevabı açık. Çünkü artık terörle mücadelede askerle, yani silahla konuşma dönemindeyiz. Cumhurbaşkanı Gül'ün 'askerden askere' diye tanımladığı yeni süreç Kuzey Irak'taki bölücü terör örgütüne yönelik operasyonun habercisi. Irak'ta bulunan ABD askeri ile Türk askerinin işbirliğini operasyondan bağımsız düşünmek mümkün mü? Elbette hayır. Yine 'anında istihbarat palaşımı'nı aynı şekilde okumak lazım. Erdoğan-Bush görüşmesinden çıkan somut sonuçlardan biri bu... ABD terör örgütüne dönük istihbaratı hangi amaçla Türkiye'ye verecek? Doğrudan askerî harekâtla ilgili. Beyaz Saray'dan dışarıya yansıyan satır aralarını askerî operasyona 'yeşil ışık' şeklinde yorumlamak doğru olur. Bütün ipuçları muhtemel harekâta dönük.

Dikkat ettim, Cumhurbaşkanı Gül ısrarla terörle mücadele konusunda devlet kurumları arasındaki mutabakatın sağlamlığına vurgu yaptı. "Silahlı kuvvetler, hükümet ve diğer kurumlar arasındaki mutabakat tam." dedi. Bu

uyumun Türkiye'nin elini içerde ve dışarıda daha da güçlendirdiği ortada...

Cumhurbaşkanı Gül'ün Azerbaycan yolunda söylediği "Terörle mücadelede diplomasi safhası bitti, ABD ile Türkiye arasında askerden askere dönemi başladı." sözleri, yeni ve sıcak gelişmelerin habercisi...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

DP ne yapar?

Mustafa Ünal 2008.01.09

Merkez sağın acınası haline bakın... Hafta sonu Ankara'da Demokrat Parti'nin kongresi vardı. 22 Temmuz başarısızlığının sorumluluğunu üstelenen Mehmet Ağar gitti, yerine Süleyman Soylu geldi.

Genel başkanların değiştiği parti kongreleri her zaman kamuoyunun ilgisini çeker. Medya da yeni gelenleri daha yakından tanıtmak için çaba sarf eder. Demokrat Parti'nin kongresi sönük kaldı. Ne gidenler, ne de gelenler kritiğe tabi tutuldu.

Bunda Demokrat Parti'nin Meclis dışında kalması, kendisine dönük umutların tükenmesi büyük etken... Salondan kimi partililerin gözyaşları içinde uğurladığı Mehmet Ağar, başarısızlığın faturasını Genelkurmay'ın 27 Nisan bildirisine kesti. Doğru, Ağar liderliğindeki DYP veya DP bildiriye karşı tavır alamadı. Aksine cumhurbaşkanlığı seçimi politikasını CHP ve bildiri doğrultusunda şekillendirdi. Askerin gölgesinde siyaset yapan partiler iflah olmaz. Türk insanı, askeri kıışasında sever. Özellikle siyasete müdahalesine sert tepki gösterir. Siyaset tarihi askerle iş tuttuğu için sandıkta hüsrana uğrayan partilerle doludur.

Mehmet Ağar, Çankaya sürecindeki tavrının bu sonucu doğuracağını görebilmeliydi. Parti içinden ve dışından kendisini bu konuda uyarılar oldu. Lider, bir adım ötesini görebilen ve pozisyonunu buna göre alan kişidir. Ağar hatasının bedelini ağır ödedi. Birikimi ve cesur çıkışlarıyla başladığı liderliği daha uzun ömürlü olabilirdi.

Süvarisini değiştiren demir kırat yeniden şaha kalkabilir mi? DYP, ismini DP'ye dönüştürmekle doğru mu yaptı, öncelikle bunu tartışmasında yarar var. Malum, bugüne kadar Demokrat Parti adı birçok kez ihya edilmek istendi. 70'li yıllarda Demokratik Parti kuruldu. İlham kaynağı DP idi. Ancak uzun ömürlü olmadı. 90'larda başta Aydın Menderes olmak üzere Korkut Özal gibi isimler Demokrat Parti'yi yeniden canlandırmayı denedi. Tüm uğraşlara rağmen tabela partisi olmanın ötesine geçemedi.

Sanki toplum Adnan Menderes'le beraber Demokrat Parti ismini de toprağa verdi. O ruhun, o misyonun aynı isimle değil başka partilerle yürümesine daha olumlu bakıyor. Siyaset tarihinde Menderes'in hoş bir hatırası olarak yer almasını istiyor. Yoksa toplumun hafızasına kazınmış, demokrasi yolunda üç şehit vermiş Demokrat Parti isminin ilgi görmemesi düşünülemez.

Tekrar başa dönersek, genel başkanını değiştiren DP acaba yeni bir başlangıç yapabilir mi? Kongrede adaylar sadece isimleriyle yarışmadı. Arkalarındaki destekçiler daha fazla öne çıktı. Kimi Mehmet Ağar'ın, kimi Tansu Çiller'in adayıydı. Süleyman Soylu, Tansu Çiller'e yakın bir isim. Soylu'nun karizması, donanımı veya liderlik kabiliyeti gibi kendi meziyetleriyle değil de arkasındaki destekçisiyle anılması siyaseten dezavantaj.

Merkez sağ kavramı anlamını yitirdi. Şöyle söylemek de mümkün; merkez sağın boşalttığı alan başka partiler tarafından dolduruldu. Adı merkez sağ partisi de olsa siyaset alanında boşluk yok. Toplum, geçmişi özlemediği gibi eski siyasi figürlerin yeniden sahne almasına da sıcak bakmıyor. Eski siyasetçilerden Mesut Yılmaz şu an Meclis'te, milletvekili. Onun da merkez sağ üzerine hesapları olduğu biliniyor. Ancak hiç esamesi okunmuyor.

Süleyman Soylu ilk hedefinin partinin burnunu havaya kaldırmak olduğunu söylüyor. Doğru bir hedef. Fakat önce hasar tespitinin yapılması lazım. Parti üst üste iki seçimde yere çakıldı. Çankaya politikaları partiyi temellerinden sarstı. Birçok yerde tabelalar indirildi. Taban küstü. Kaleleri yerle bir oldu. Bu hasarı gidermek, yaraları sarmak zaman ister, emek ister. Soylu ilk önemli sınavını yerel seçimlerde verecek. Daha vakit erken, ancak siyasete seçimlerin heyecanı düşmeye başladı. 1980 sonrası DP çizgisi yerel seçimlerde pek başarı sağlayamadı. Geleneksel olarak yerelde başarısız. Bu makus talihi değiştirmek kolay olmasa gerek.

Açıkça söylemek gerekirse siyasî kulislerde hakim görüş Tansu Çiller gibi gerçek aktörlerin yerel seçim hezimetinin faturasını ödememek için aday olmadığı ve seçim sonrasını beklediği yönünde... Her açıdan DP'nin işi zor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Her şeye rağmen bir adım atıldı

Mustafa Ünal 2008.01.13

Ben Dede'yim, İzmir'den geldim.' dedi hemen yanımda oturan. 50 yaşlarında, Erzincan kökenli. Hacı Bektaş Derneği'nin kuruluşunda yer almış. Şimdi ise bağımsız.

Herhangi bir dernek veya vakıfla ilişkisi yok. İftara karşı çıkanlara tepkili. 'Bu da bir adım. Başbakan ve bakanlar burada. Daha önce yapılmamıştı.' dedi.

Onun yanındaki ise Çorumlu. Alevi Bektaşî Cemevi Yaptırma Federasyonu'ndan... Yakasındaki Atatürk rozeti dikkat çekiyor. 'Bizim başımızda Veli Dede var. Beraber geldik, öteki masada oturuyor. O varken benim konuşmam doğru olmaz.' dedi. Hazreti Ali ve Atatürk posterlerinin asılı olduğu büyük salon dolu...

Muharrem, hüznün ayı. Yüreklere Kerbela'nın acısı düşer. Hazreti Hüseyin'in şehadeti dün gibi sıcak ve dipdiri. Yakar herkesi. Bu topraklarda Alevi geleneğidir; Muharrem ayında eğlence yapılmaz, bıçağa ve kesici aletlere el sürülmez, düğün, nişan, sünnet törenleri yapılmaz, kurban kesilmez, et yenilmez, Kerbela şehitlerinin çektikleri susuzluğu hissetmek için su içilmez...

Kerbela'nın hüznü salona yansdı. Hazreti Hüseyin için okunan mersiye gözleri yaşarttı. İftar sofrasında bıçak yok, su yok...

Masalar karışık, Alevi vatandaşlarla Sünniler yan yana. Bakanlar ve milletvekilleri topluca oturmuyor, masalara dağıtılmış. Salona bakınca uzun bıyıklarıyla kendini hemen ele veren Aleviler göze çarpıyor. Konuştukça öğreniyoruz ki bir zenginlik söz konusu, tek yerden veya merkez yerine, Türkiye'nin dört bir yanından gelenlere rastlıyoruz. Kimi dernek ve vakıfların yanı sıra köylerden, kasabalardan koşup gelenlerin sayısı hiç de az değil. Belli ki yukarıdaki tartışma tabanı pek etkilememiş. Küçük yerlerde tepkiyi göğüslemek çok daha müşküldür çünkü. 'Düşkün' yaftasını elinin tersiyle itmek kolay değil. Bu yaklaşıma şiddetle tepki duyuyorlar.

İftara karşı çıkanların davranışları masalardaki sohbetlerin ana konusu. 'Siz niye gidiyorsunuz?' diye tepkiyle karşılaşanlar, hatta tehdit telefonları alanlar olmuş. Yanımda oturan Dede, 'Maalesef Alevilerin üzerinde büyük oyun oynanıyor. Bir süredir sağda solda Aleviliği İslam dışına çıkarma çabaları var. Bunlara karşı Alevi vatandaşlarımız uyanık olmalı. Fırsat vermemeli.' dedi.

Neresinden bakılırsa bakılsın tarihî bir iftar. Uzun yıllar unutulmayacak bir buluşma. Organizasyona öncülük eden Reha Çamuroğlu, toplantının önemini vurgularken, 'Bu akşam burada tarih yapıyoruz. Bunun farkında

olanlar var, olmayanlar var.' dedi. Hemen hepsini dikkatle takip ettim, iftar programına karşı çıkanların gerekçeleri ikna edici değil. Öyle olsaydı özellikle tabandan bu denli destek görmezdi. Alevi geleneğinde 'düşkün' ağır bir müeyyide. Bazı dernek ve vakıflar iftara neden karşı çıkıyor sorusuna 'siyasî nedenlerden dolayı' cevabını verebiliriz. Alevi kesim daha çok sol partilerle içli dışlı. Sağa ise soğuk ve mesafeli duruyor.

'Sakin iftara katılmayın' diyerek kampanya yapan dernek ve vakıfların siyasî angajmanları var. İftarın siyasallaştığını söyleyenlerin öne sürdükleri gerekçelerin hemen hepsi siyasî içerikliydi. 22 Temmuz seçimlerinde de AK Parti karşıtı duruş sergilediler. Ve iftar AK Parti ile ilişkilendirildi. Kuşkusuz Başbakan ve bakanların parti kimliği var; ancak devlet yöneten isim oldukları da ortada. Seçim yeni yapıldı. Yakında seçim de yok. Erdoğan'ın iftara ilgisini günlük siyasî hesapla, seçim veya oy düşüncesiyle izah etmek doğru olmaz. Kaldı ki ilgi nereden gelirse gelsin ister sağ ister soldan, hoşnut olunmalı.

Asıl sorun ilgisizlikte, uzak ve soğuk durmakta... Ayrıca karşı tavır ve uzatılan elin reddedilmesi, ilgiye kapıların kapatılması insan odaklı, hoşgörü ve barışı şiar edinen Alevi öğretisiyle de bağdaşmaz. Doğrudur, Alevi kesimin yaşadığı sıkıntılar var. Bunu kimse görmezden gelemmez. Büyük bölümü sistemden kaynaklanıyor. Sorunların hiçbiri çözümsüz değil. Kim ne derse desin, iftar umutları yeşertti.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bildirinin CHP ve MHP'ye etkisi

Mustafa Ünal 2008.03.07

Karşılıklı suçlamalar, bildirimler, açıklamalar şimdilik sona erdi. Yaşanan tam bir söz savaşıydı. Toplum operasyonun başarısını kutlayamadan Genelkurmay-muhalefet hattında bugüne kadar hiç eşine rastlanmayan anlamsız kavgaya tanık oldu. Fırtına dindi mi peki?

Hayır, ortalık bir nebze yatıştı sadece. Geri adım atan yok. Herkes sözlerinin arkasında. Üstelik aynı kararlılıkla. Başa dönmek öyle sanıldığı gibi kolay değil. Açıklamalarda üslup sert, içerik ağır. Bu herkesi yaraladı.

Genelkurmay'ın CHP ve MHP'ye 'hainden beter' çıkışı yıllar yılı unutulmayacak. Bu iki partinin bu suçlamaya cevabı da... Karşı açıklamalar da çok sert. Sertlik sertliği doğurdu. Muhatablarını yaralayıcı bu üslubu doğru bulmadığımı söylemeliyim. Eleştiri olağan. Hiçbir kişi ve kurum eleştiriden muaf değil. Tartışma belli sınırlar içinde yürürse yararlıdır. Burada sınırlar aşıldı maalesef. Genelkurmay'ın yaptığı da yanlış, muhalefetin iktidara dönük eleştirilerine askeri alet etmesi de. Bilhassa Genelkurmay'ın açıklamasına kurumunun ağırlığı ve vakarı yansımalydı. TSK bir siyasi parti değil çünkü.

Şimdi Ankara'da en çok merak edilen, CHP ile MHP'nin askerle ilişkisinin bundan sonra nasıl seyir izleyeceği... Acaba zihinlere kazınan 'CHP-Ordu' formülü tarihe mi karıştı? Her iki partinin askere yakın durduğunu bilmeyen yok. Hele de CHP'nin. Kısa açıklamasında, tarihe dönerek ta köklerine referans yapması boşuna değil. Çok değil, daha bir yıl önce '27 Nisan e bildirisinden' ne kadar hoşnut olduğu unutulmuş değil. CHP'li sözcülerin muhtıravari bildiriye arka çıkan açıklamaları arşivlerde duruyor.

Biraz kulak kabarttım, Ankara'da 'CHP ile Genelkurmay arasındaki sıcak ilişki bundan sonra eskisi gibi olmaz.' diyenlerin sayısı hayli fazla. Bu soğukluk Yaşar Büyükanıt'ın göreviyle sınırlı kalmaz. Sonrasına da taşınır. Malum, Büyükanıt'ın 6 aylık süresi kaldı. Genelkurmay Başkanlığı koltuğunda son ayları yani, emeklilik hesapları yapmaya başlamış olmalı. Teamüller gereği bugün yarın veda ziyaretlerine çıkar. CHP lideri Baykal dün Vatan gazetesine Büyükanıt için 'Rahat değil, çok duygusal ve alıngan bir ruh hali içinde savunma yapıyor.' dedi. Genelkurmay'ın açıklamasını Büyükanıt'ın romantik ruh haline bağlamak doğru olmasa gerek.

Bu gibi hallerde ısrarla vurgulanır: Tepki kurumsal, şahsi değil. Anlaşılan o ki CHP ile asker arasındaki vazo çatladı. Neresinden bakılırsa bakılsın askerin gölgesinde siyaset yapan bir parti için yeni bir durum bu. Rakiplerini askerin gücünü arkasına alarak köşeye sıkıştırmayı politika yöntemi olarak belirleyen CHP'nin bundan sonra izleyeceği çizgi merak konusu. Vazoyu onararak Ankara kurumlarından beslenmeye mi devam edecek yoksa halka mı açılacak?

MHP de, CHP kadar olmasa da askerle ilişkiyi her zaman iyi tutmaya özen gösteren bir parti. Geleneksel olarak çizgisi bu... Ancak son dönemde askerin iç siyasete uluorta müdahale etmesinden pek de memnun olmadığını herkese hissettirmeye başladı. Asker veya askere yakın çevrelerden yüklenen misyonu elinin tersiyle itti. 22 Temmuz seçimlerinden sonra yaşananlar ortada. Kendisinden beklendiği gibi krizi derinleştiren değil aksine ortadan kaldıran parti oldu. Tavrını ülkenin normalleşmesinden yana koydu. Siyaset dışı odakların oyunlarına alet olmadı. Bu süreçte doğrudan iç dinamikleriyle politika üretti. Askerle MHP arasında soğukluk mevcuttu. Bildiri MHP için ciddi bir kırılmaya neden olmaz. Bildiği yolda yürüyüşünü aynen sürdürür.

Asker açısından bakıldığında ise artık siyasette doğal müttefiki durumundaki partileri kaybetmekte olduğu pekala söylenebilir. Bu ise Türkiye için, normalleşme için sağlıklı hal demektir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toptan'ın yeni Meclis önerisi

Mustafa Ünal 2008.03.09

Meclis Başkanı Köksal Toptan'la TRT'de Zirve'den Bakış programındayız. Gündeme ilişkin sorular soruyoruz. Siyasetin ince manevralarına sapsmadan içtenlikle cevaplıyor.

Devlet adamlığının soğuk ve ciddi yüzünü değil; sıcak, anlayışlı yüzünü yansıtıyor. Toptan, yıllardır siyasetin içinde. Bir ara merkez sağın önemli isimlerindendi, lider adayı bile oldu. Politikanın inişli çıkışlı en müşkül yollarından geçti. AK Parti'de ise uzlaşmacı kişiliğiyle öne çıktı. Diğer partilerin olumlu baktığı bir isim. Başkan seçildiği oylamada AK Parti dışından küçümsenmeyecek oranda destek gördü. Kritik süreçlerde aktif rol üstlenebilecek deneyim ve kişiliğe sahip.

Muhalefet partileri ile Türk Silahlı Kuvvetleri arasında yaşanan 'sert polemige' o da onca siyasî deneyimine rağmen ilk kez tanık oluyor. Söz düellosu için, "İki taraf da ölçsüz güç kullandı." dedi. Tartışmayı Parlamento açısından değerlendirirken söylediği şu cümlenin altını çizmek isterim: "Siyaset kurumuna veya siyaset kurumunun temsilcilerine karşı kullanılan üslup kesinlikle ölçüyü aşan üslup olmuştur." Karşılıklı ithamlara kadar varan açıklamaların eleştiri sınırlarını aştığı konusunda hemen herkes hemfikir.

Aslında Meclis Başkanı'ndan, sisteme zarar veren, siyaset kurumunu yıpratın polemigin sona ermesi veya olağan sınırlar içinde cereyan etmesi için devreye girmesi beklenir. Toptan'ın konumu buna son derece elverişli. Keşke uzlaşma çağrısıyla yetinmese, daha ileriye gitse. Şu an için hava yumuşasa da konu kapanmış değil. CHP, Meclis'te kara harekâtıyla ilgili genel görüşme talebinde bulundu. Operasyonun bitişine ilişkin iddiaları burada gündeme getirecek. İddialarını tekrarlayacak. CHP'liler hükümeti eleştirirken söylediklerinin bir ucu Genelkurmay'a dokunacak. Polemiğin zaman zaman alevleneceği aşikâr. Meclis Başkanı, konuyu buzdolabına kaldıracak bir orta yol bulabilir.

Toptan'a, gündemden düşmeden başörtüsünü de sorduk. Meclis Başkanı, sorunun anayasa değişikliği yerine YÖK'ün inisiyatifıyla çözülmesinden yana. Bir cümlesi dikkat çekici: "Üniversitelerdeki yasağın yasal dayanağı yok." Yani hiçbir anayasa ve kanun yasak öngörmüyor. Bunu Meclis Başkanı'nın söylemesi çok önemli.

Neylersin ki konu o kadar keskinleşti ki; karşı safta yer tutanlar, işine gelmeyen mesajlara kulak verecek durumda değil.

Toptan'ın en dikkat çekici yaklaşımı; yeni anayasaya ilişkin söyledikleriydi. Açıkça "Yeni, sıfır kilometre bir anayasa yapmak için anayasa yapımcısı Meclis kurmak lazım." dedi. Ayrıntısını da anlattı. 150 kişiden oluşacak bu Meclis'te sivil toplum örgütleri ve üniversitelerden de temsilciler yer alacak. Daha önce kenarından dolaştı; ancak bu kadar açık konuşmamıştı. Bu, yeni bir öneri. Mevcut Parlamento'nun yeni anayasa yapmasına karşı çıkan çevreler, anayasaları ancak kurucu meclislerin yapabileceğini iddia ediyor. Toptan'ın söylediği, sadece isim değişikliği. Kurucu meclis veya anayasa yapımcısı meclis...

Doğru, Türkiye, yeni anayasayı devamlı olağanüstü dönemlerin sonunda yaptı. 1924, 1961 ve 1982 Anayasası... İlki kuruluş, son ikisi askerî darbelerin sonunda. Türkiye hiç olağan dönemlerde anayasa yapamayacak mı? Geçmişte yapmamış olması bugün yapamayacağı anlamına gelir mi? Meclis Başkanı'nın bu konudaki düşüncesine katılmıyorum ben. Eğer ihtiyaç varsa -ki var- Meclis pekâlâ yeni anayasa yapabilir. Yapabilmeli... Temsil oranı yüksek, bu yeteneğini yitirmemiş mevcut parlamento yeni anayasa yapacak kudreti kendinde bulabilir. Toptan'ın önerisinin taraftar bulacağını sanmıyorum.

Bugün biraz geri plana itilse de yeni anayasa tekrar ülkenin gündemine gelecek. AK Parti'nin vaadi var çünkü. Taslak çalışmaya son şekli veriliyor. Taslak teklife dönüşürken Meclis Başkanı Toptan mutlaka sürece dâhil edilmeli. Tecrübesi ve kişiliğinin partiler arası uzlaşmaya olumlu katkı yapacağı kesin. Söyledikleri, böyle bir role hazır olduğunu gösteriyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kıvrıkoğlu, Özkök'ü neden istemedi?

Mustafa Ünal 2008.03.12

İstisnasız her yıldönümünde 28 Şubat haberleri yeni bir bilgiyi ortaya çıkarıyor. Hürriyet'ten Şükrü Küçükşahin, Mesut Yılmaz'la 28 Şubat'ı odak alan uzun bir mülakat yaptı. Yılmaz'ın açıklamaları geniş yankı uyandırdı. Önce dönemin Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı konuştu. 28 Şubat için "Darbe değildi, yoksa asker başa geçerdi." dedi.

Karadayı farkında değil galiba, Soğuk Savaş döneminin o bildik müdahaleleri geride kaldı. Mektupların yerini e-muhtıra aldı. Hükümetler tankla topla değil, süreçlerle el değiştiriyor. 28 Şubat, sisteme, demokrasiye müdahalenin diğer adı. Tarih bunu böyle kaydetti. Darbenin sivil uzantıları da vardı. Siyasi alandaki başarısını buna borçlu. Meclis sağlam durabilseydi, süreç farklı gelişirdi.

28 Şubat'ın başaktörlerinden devrin Cumhurbaşkanı Demirel sağda solda rolünü "Bir satranç oyunuydu. Yaptığımız hamlelerle demokrasiyi kurtardık." diye açıklıyor. Hayır, Demirel'in hamleleri demokrasiyi kurtarmadı. Yaraladı. Yılmaz'ın açıklamalarında Hilmi Özkök'ün Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna zor oturduğu bilgisi yer aldı. Başbakan Bülent Ecevit'in Irak gelişmelerini gerekçe göstererek Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun görev süresini bir yıl uzatmak istediği, kulislere yansımıştı. ANAP ve MHP bu projeye karşı çıktığı için uzatma gerçekleşmemişti.

Kulis bilgisi gerçeğe dönüştü. Kıvrıkoğlu, Hürriyet'e yaptığı açıklamada "Hilmi Özkök'ü istemedim." dedi. Gerekçesini de şöyle ifade etti: "Ben iki yıl süreyle Özkök'ü komutan olarak izledim. Bu izlemelerim sonucunda Genelkurmay Başkanlığı'na irticayla mücadeleyi daha iyi yapacak birinin gelmesini istedim." Kimi istediği de

belli, sürpriz şekilde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na geçen Aytaç Yalman... Nokta Dergisi'nde yayınlanan darbe senaryolarında Yalman'ın adına sıkça rastlanıyordu.

Kıvrıkoğlu'nun yerine oturmasını istediği isim Yalman imiş. Bu, söylenti veya iddia değil. Doğrudan birinci ağızdan, bir itiraf... İlginçtir, bu ifşaat Özkök Paşa'yı da şaşırttı; "Polemiğe girmek istemem. TSK'yı incitmek istemem. Tarih gösterecektir. O dönemde bazı şeyler kulağıma gelmişti; ama yeni yeni duyuyorum." dedi. O günün şartları içinde düşünüldüğünde Kıvrıkoğlu'nun davranışını yadırgamamak mümkün değil. Irak değil Türkiye'nin dünyanın birinci gündemi. Savaş kapıda. ABD son sürat hazırlıklarını sürdürüyor. Muhtemel bir savaştan en çok etkilenen ülkelerin başında ise Türkiye var. Genelkurmay Başkanı ise Irak'a göre yapılanmak yerine irtica ile en iyi mücadele edecek halefinin arayışı içinde. Böyle olunca Kuzey Irak'taki bazı gelişmeler karşısında 'Aaa bu da nereden çıktı?' şaşkınlığı yaşamak kaçınılmaz. Böyle olmadı mı?

Ben Özkök'ü istemedim, derken gerekçenin 'irtica ile mücadele' olduğu konusunda pek emin değilim. Benzer gerekçelerle Kıvrıkoğlu'na da karşı çıkanlar olmuştu. Genelkurmay Başkanlığı'na yürürken irticaa karşı 28 Şubatçılar kadar duyarlı olmadığına ilişkin söylentiler yayılmıştı. Hâlâ esrarını koruyan 'Kıbrıs'ta kurşun olayı' var. Kıvrıkoğlu "28 Şubat bin yıl sürecek." sözünü kendisine dönük kuşkuları ortadan kaldırmak için söylemişti. Kıvrıkoğlu'nun dört yıllık görev süresini iki döneme ayırmak lazım. Son bir yılı ile ilk üç yılı arasında söz ve davranış açısından büyük değişim söz konusu. Özkök'le sorun da son dönemde ortaya çıktı. Ayrışma bildiğim kadarıyla irtica ile mücadeleye bakıştan değil, insanî nedenlerden kaynaklandı. Emin olmadığım için şimdilik ayrıntısına giremiyorum; ama gerçekler er geç gün ışığına çıkar. Kıvrıkoğlu'nun açıklamaları aslında ağustos hesaplarının ne denli çetin geçtiğine de işaret ediyor. Türkiye, Genelkurmay Başkanı'nın değişeceği yeni bir ağustosa yaklaşıyor. Youtube'a düşen ses kayıtları gibi kimi gelişmeleri ağustos hesapları kapsamında değerlendirmek doğru olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geçmişin faturasını şimdi ödüyoruz

Mustafa Ünal 2008.03.14

Sendikalarla AK Parti hükümeti arasında gerilime neden olan sosyal güvenlik alanında reform kaçınılmaz mıydı? Kesinlikle evet. Sebebi çok. Rakamlar ortada.

Uzmanlar 'mevcut yapıyla Türkiye daha fazla geleceğe taşınamaz' diye uyarıyor. Bu noktaya nasıl gelindiğini bilmeyen yok sanırım. Süleyman Demirel'in 1991'de iktidar olduğunda çıkardığı 'erken emeklilik kanunu' dengeleri altüst etti. Seçim vaadi 5 fazlasını vermek üzerine kuruluydu. Hesaba kitaba bakmadan vaatleri uyguladı. Erken emeklilik bunlardan sadece biri.

Yanlış anlaşılmasın sözü Demirel'e getirmek için özel çaba harcamış değilim. Son günlerde Demirel ismini fazla kaleme doladığımın ben de farkındayım. Ama ne yapayım gerçek bu. Her taşın altından o çıkıyor. 6 defa gidip 7 defa gelmenin neticesi. 1991'de Demirel sayesinde emeklilik yaşı 38'e kadar indi. Dünyada bunun başka örneği yok. Bir anda Türkiye 'emekli cenneti' haline geldi. Genç emekliler çığ gibi büyüdü.

Emekli maaşı alanların sayısı 8 milyona kadar ulaştı. Bu hızla devam etmesi durumunda 2015'te 10 milyonu aşacak. Neşter kaçınılmazdı. Zira, sistem kanamalı bir hastayı andırıyordu. İlk girişimi ANAP'ın Çalışma Bakanı Yaşar Okuyan yaptı. Kısmen düzeltti de. Ancak yeterli değildi. Sosyal güvenlik alanını yeniden düzenleyen köklü reform paketi AK Parti hükümetinin bir süredir gündemindeydi. 22 Temmuz seçimlerinin ardından bakanlık koltuğuna oturan Faruk Çelik çalışmalara hız verdi.

Tasarı önümüzdeki hafta salı günü Meclis'te görüşülecek. Karşı çıkanlar da var. En başta sendikalar. AK Parti ile sendikalar arasında gerginlik çıktı. Başbakan Erdoğan 'Kazanılmış hakların kaybedildiği iddiası doğru değil.' dedi. Sendikalar platform oluşturdu, bugün iki saatlik iş bırakma eylemi yapacaklar.

Reformlar sancısız gerçekleşmiyor. Bakan Çelik önerilere açık... Karşı çıkanlara çağrıda bulunuyor; 'Varsa teklifiniz getirin düzeltelim.' İleride de mümkün. Kapıyı kapatmıyor; 'Tasarı yasalaştıktan sonra da değişiklik yapabiliriz.' diyor. Reformun acelesi var. Malum, Anayasa Mahkemesi bazı maddelerini iptal etti. Eğer 2008 yılı içinde yeniden düzenlenmezse devletin sağlık hizmetleri ve maaş ödemesi riske girecek.

Tasarı ne getiriyor? Ayrıntılarını haber sayfalarında okuyorsunuz. Bunları sıralayacak değilim. Yer de müsait değil zaten. Geniş kapsamlı bir paket bu. Sosyal güvenlik alanı baştan ayağa yeniden düzenleniyor. Öncelikle Demirel'in sebep olduğu açığı kapatmak için sistem disiplin altına alınıyor. Sendikaların en çok itiraz ettiği husus olan emeklilik yaşı yükselecek. Prim gün sayısının 9 bini bulması zorunlu. Ama bugün yarın değil. 2036'dan sonra. Emeklilik yaşı kademeli olarak 65'e çıkacak. Taa 2048 yılında. Halen sigortalı olanlar yeni uygulamadan etkilenmeyecek.

1991'de emeklilik yaşını 38'e kadar düşürmenin bedeli bu. Acısı bugün çıkıyor. İlelebet sürdürülmesi olası değildi. Dün 38 yaşında emekli olanların torunları yarın 65 yaşında ancak emekliye ayrılacak. Reformun dört temel ayağı var. Genel Sağlık Sigortası bunlardan biri. Bu sayede 18 yaşın altındaki herkes kayıtsız şartsız sağlık güvencesine kavuşuyor. Geliri çok düşük olanların sağlık primlerini devlet ödeyecek. Yeni düzenleme kişilerin sistemde daha fazla kalmalarını teşvik ediyor. Bu, maaşa da yansiyacak. Biz gazeteciler reformdan olumsuz etkileneceğiz. Yıpranma payı kaldırılıyor çünkü. Kazanılmış haklara dokunulmuyor. Bir basın mensubunun emekli olması için 20 yıl yeterliyken gayri 25 yıl gerekli. Süleyman Demirel'in 1991'de ayarlarını bozduğu sosyal güvenlik sisteminin düzeltilmesi için reform şart. Daha fazla ertelenme şansı yok. Yoksa ileride faturası çok daha ağır olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasiye darbe

Mustafa Ünal 2008.03.16

Bilgisayarın başına oturmadan önce iddianameyi okudum. Üslubu, CHP sözcülerinin Meclis'ten yaptığı konuşmalara ne kadar çok benziyor. Muhteva, gazete ve televizyon haberlerinden derlenmiş.

Filanca AK Partili şurada şöyle söyledi, burada böyle dedi gibi paragraflar sıralanmış. Siyaset yasağı istenen isimler arasında Abdullah Gül, Zafer Üskül, Tayyar Altıkulaç, Sadık Yakut, Egemen Bağış da var. Cumhurbaşkanı Gül listeye niye girdi? Cumhurbaşkanı olduğundan habersiz olunamayacağına göre sebebi ne ola ki? Belli ki iddianamenin bazı bölümleri Gül'ün dışişleri bakanlığı döneminde hazırlanmış. İmam hatip ve başörtüsüne ilişkin açıklamalar büyük yekun tutuyor. Başörtüsüne özgürlük tanıyan anayasa değişikliği 'laiklik karşıtı bir eylem' olarak iddianamenin merkezinde. 'Dinsel dogma ve hurafe' kavramları geçiyor. Kulakları çınlasın, eski Cumhurbaşkanı Sezer bu ifadeleri konuşmalarında sık kullanırdı. Altını çizdiğim şöyle bir cümle var; 'Dinsel taassubun göstergesi olan türban, inanç özgürlüğünün zorunlu bir parçası olarak gösterilmiş ve türban takmanın bir hak olduğu inancı topluma benimsetilmeye çalışılmıştır.' Bu, hukuki bir ifade mi? Hayır. Sonra, türban dinsel taassubun göstergesi mi? Bu ülkenin bir gerçeği. Anketlere yansıyan rakamlar ortada; kadınların yüzde 70'i başını kapatıyor. Bu, siyasetten değil; din, gelenek ve kültürden besleniyor. Baş örtmek dinsel

taassubun göstergesi nasıl olabilir? İddianamede takıldığım, altını çizdiğim daha çok cümle var. Her birini irdelemeye kalkmak yazının sınırlarını aşar. İddianameye dayanak oluşturan söz ve açıklamaları bütün sağ parti sözcülerinden duyabilirsiniz. Rahatlıkla sağda siyaset yapan partilerin hepsine kapatma davası açabilirsiniz. Hatta CHP lideri Deniz Baykal'ın başörtüsüne dinin bakışını ayet ve hadislerin ışığında anlattığı grup konuşmaları, kapatmaya daha esaslı gerekçe oluşturabilir.

Kapatma davası Ankara'yı şoka soktu. Böyle bir dosyanın varlığı biliniyordu. Hem gazeteciler hem de AK Parti haberdardı. Bir gün işleme konulacağına inanmak çok güçtü. Seçimlerden önce, bir ara başsavcının harekete geçeceği kulislere yansdı. Ancak olaylar farklı gelişti. İyi hatırlıyorum, AK Parti'nin cumhurbaşkanlığı süreci tamamlanmadan aldığı erken seçim kararını, kimi senaryoları boşa çıkaran bir manevra biçiminde yorumlayanlar oldu. Son dönemdeyse, olayların şu an mahkemede görüşülen anayasa değişikliğinin akıbetine göre şekilleneceğini öne sürenler vardı. Başsavcı, Anayasa Mahkemesi'nin kararını beklemedi.

Dosyanın içeriği de az çok tahmin ediliyordu. Nitekim daha ilk anda sıcağı sıcağına el yordamıyla yazılan haberlerde isabet oranı çok yüksek. Başvurunun zamanlaması ilginç; 14 Mart, saat 16.35... Bu tarih, yasağının kaldırılmasının ardından Recep Tayyip Erdoğan'ın Siirt'ten milletvekili seçilerek başbakan koltuğuna oturduğu güne işaret ediyor. Rastlantı mı, yoksa özel mi seçildi? Bilmiyoruz. Ancak çok dikkat çekici olduğu aşkar. Gerçek şu ki; Erdoğan, başbakan olduğu günün 5. yıldönümünde kapatma davasının bahtsızlığını yaşadı. Kaderin cilvesi, iddianameye Siirt'ten cevap verdi. Siirt'in, Başbakan Erdoğan'ın kader çizgisinde özel yeri var. Siyasi yasağı, bu şehirde yaptığı konuşmadan aldı, Siirt'ten milletvekili seçildi. Dün yine Siirt'teydi. Son olayla ilgisi yok, programı çok önceden yapmıştı. Davaya sert tepki gösterdi; "Milli iradeye karşı açılmıştır." dedi. İlk gün Genel Başkan Yardımcısı Fırat'ın parti adına yaptığı açıklama da 28 Nisan karşı bildirisine benzer üslup ve netlikte bir dik duruşun ifadesiydi. Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın tepkisini ortaya koyarken dile getirdiği, 'Ülkenin iyiye gitmesini istemeyen çevreler çok önemli yerlere sızmış.' cümlesi çok anlamlı.

Bu, AK Parti'yi aşan bir dava. Öteki partilerin duruşu önemli. CHP henüz birinci ağızdan konuşmadı, sözcüleri şimdilik ama'larla yetiniyor. MHP ise kapatmaya şiddetle karşı. Ayrıca yapıcı önerisi de var. Mutlaka değerlendirilecektir. İktidarıyla muhalefetiyle siyasetin duruşu, gelişmenin seyrini belirleyecek. Her şeye rağmen Türk demokrasisi kaosa fırsat vermeden bu kritik süreci aşacak dinamizme sahip.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'un rövanşı mı?

Mustafa Ünal 2008.03.19

İlk bilanço çok ağır. Rakamlar muhtelif. Kaybın 20 milyar dolar civarında olduğu kesin. Oysa daha yolun başındayız. Bir yıla yayılacak bir süreç bu. Arkası gelecek. Bu uzun zaman diliminde ülke gerginlikler, tartışmalar ve siyasi kavgalarla örselenecek.

Dalga dalga ekonomiye yansıyacak. Tesiri dış politikaya dokunacak, vatandaşın günlük yaşantısını etkileyecek. Gelişmelerden karamsarlığa kapılan bir dostum 'Türkiye şu an şakağına tabancayı dayayan insana benziyor' dedi.

O kadar da değil. Kritik ve zorlu bir döneme girdiğimiz aşikâr. Her şeye rağmen iyimserim ben, Türkiye'nin mevcut dinamikleri her türlü güçlüğü aşacak potansiyele sahip. Bu ülkede yaşamak öyle düz yolda yürümeye benzemiyor, bol iniş çıkışlı, çeşit çeşit badireleri aşmak durumundasınız. Türkiye bu tabloyla da ilk kez

karşılaşmıyor. Öne sürüldüğü gibi laikliği veya rejiminden ziyade demokrasisi sürekli tehlikede ve tehdit altında bir ülke burası.

Tarihe bu gözle bakın... 1950'de başlayan demokrasi baharı 10 yıl sürdü. Kanlı bir darbeyle kesintiye uğradı. Üç idamla sınırlı kalmadı. Siyasi kadroları biçti. Demokrasi ancak 1965'te normale döndü. Bu dönem daha kısa sürdü. 12 Mart muhtırası her şeyi altüst etti. Faturası çok ağır oldu. İkinci Dünya Savaşı'nda enkaza dönen Avrupa yeniden kendisini inşa ederken Türkiye için bu yıllar kayıp oldu. İçine kapandı. Enerjisini kalkınmaya değil, bütünüyle iktidar mücadelelerine harcadı.

İnanmak güç, 70-80 arasında 15'e yakın hükümet kuruldu. Turgut Özal 80 sonrası yeni bir dönemin kapılarını açtı. Türkiye'yi dönüştüren reformlara imza attı. Tabuları yıktı. Başbakanlığının ilk yılları bir nebze rahat geçti, daha sonra içeride büyük dirençlerle karşılaştı. Kurşunların hedefi oldu. İcraatlardan değil içerideki iktidar savaşlarından yorgun düştü. 28 Şubat'ın siyasette ve ekonomide yaptığı tahribatı hatırlatmaya gerek yok. Sonuçları hâlâ diri çünkü. Koalisyon dönemleri boşa geçmiş, heba edilmiş yıllardır. Dış dokunur reform yapılamamıştır. Büyük hamlelerin hepsi tek parti iktidarlarında gerçekleşmiştir.

AK Parti, iktidarı paylaşmadı, tek başına geldi. Başından itibaren dirençlerle karşılaştı. Avrupa Birliği performansı içerideki problemleri hafifletti. Bırakın icraatlarına, 'varlığına' tahammül gösteremeyenler çıktı. AK Parti'den bir ismin Çankaya'ya çıkmasını engellemek için cumhurbaşkanı seçiminin kuralları değiştirildi. Eski köye yeni âdetler getirildi. Ülkenin dört bir yanında çeteler türedi. Operasyonlara rağmen hız kesmedi.

Her gün yeni bir çete çökertildi. Vatan-Millet-Sakarya sloganları ve ölme öldürme yeminiyle kurulan bunca çetenin tek hedefi vardı; AK Parti'yi iktidardan uzaklaştırmak. Bunun için her yolu meşru gördü. Darbe ve muhtıraya zemin oluşturmaktan çekinmedi. Adını tarihten alan 'Ergenekon' isimli suç şebekesi çetelerin en ürkütücü olanıydı. Her yere uzanıyordu. İçeriye alınanların sayısı 50'ye yaklaştı. Yumağın sadece ucu yakalandı. Nereye kadar gidilebildiği soru işareti. Arkası gelecek mi? Bu da meçhul.

Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'ın şu sözlerini ciddiye alıyorum: "Sızmadan kastım Ergenekon soruşturmasıdır. Devletin içine sızmış bir çeteleşme ile mücadele ediyoruz. Başsavcı yönlendirildi belki. Dava açmak konusunda zorlandı." Ergenekon iddiası yabana atılmamalı. Şahsen ben dosyayı hazır bulmuş olsa bile Başsavcı'nın AK Parti'yi kapatma davası açma kararını tek başına vermiş olduğunu düşünmüyorum. Böyle bir adımın ülkeyi sürükleyeceği badireleri bir kişinin tek başına göğüsleyebilmesi pek kolay değil.

Ahmet Altan'ın dediği gibi 'Daha büyük bir senaryo olmalı'. AK Parti'yi kapatmak senaryonun sadece bir parçası. Acaba diğer parçalarda ne var? Partinin yanı sıra sakın o partiye vücut veren lider kadrosunun hayatına kast olmasın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Partinin idamı

Mustafa Ünal 2008.03.21

Şokun tesiriyle ilk anda gösterilen duygusal tepkiler geride kaldı. Soğukkanlı hareket etme eğilimi öne çıkmaya başladı. Doğru olan da bu. Neresinden bakılırsa bakılsın manzara-i umumiye hiç de iç açıcı değil, vaziyet çok ağır. Bu bir kriz hali.

Ülke sistem bunalımı ve siyasi buhranla karşı karşıya. Yine de sağduyuyu elden bırakmamak, teenni ile hareket etmek gerekir. Burada en büyük sorumluluk AK Parti'ye düşüyor. Aslında bu süreci öngörebilmeliydi. İş bu

noktaya gelmeden sağdan soldan yapılan uyarıları ciddiye almalydı.

'Bu kadarını yapamazlar' vurdumduymazlığıyla hareket etmemeliydi. Yargının yapısal reforma muhtaç olduğu malumdu. Kapsamlı paketlerle temel mevzuatın AB'ye göre düzenlenmesine rağmen uygulamada sıkıntıların yaşandığı aşikârı. Reformların hızına uygulayıcıların ayak uyduramadığı bilinen gerçektir. Bunu en yetkili ağızlar söyledi. Türkiye'nin dünya üzerinde en kolay parti kapatan ülke olduğu iddia değil, canlı örnekleriyle ortada. Siyasi tarih bir partiler mezarlığı gibi. Demokrasiye her müdahale kurban aldı. En az bir partinin kapısına kilit vuruldu.

Diğer partilerin tepkisi mi? Maalesef bırakın itirazı, karşı çıkmayı, için için sevindi her biri. Kapatılan partinin boşalttığı alana yöneldiler. 27 Mayıs yalnız Demokrat Parti'yi kapattı. Meydanı CHP'ye bıraktı. Kale boştu. Buna rağmen İsmet Paşa'nın CHP'si 61 seçimlerinde hüsrana uğradı. Bir daha da iflah olmadı. CHP için sandık, yenilgi demek. Herhalde dünya üzerinde CHP kadar seçim kaybeden bir başka partiye rastlanmaz. Bu alanda bir rekorun sahibi olmalı. Bir de yakından bir örnek... 28 Şubat süreci Refah Partisi'ni kapattı. Boşluğu Ankara oyunlarının maharetli aktörü Mesut Yılmaz'ın ANAP'ı doldurdu. İktidarı çok kısa sürdü. Yolsuzluk ithamıyla hükümetten düştü. Hem ANAP'ın hem de Mesut Yılmaz'ın siyasi sonu oldu. Yılmaz bugün Meclis'te; ancak tek başına. Bir siyasi aktör değil. Eski yaldızlı günlerinden eser yok.

Geçmişî hatırlatmamın sebebi var. Tarih tekerrür etmesin istiyorum. Ders çıkarılsın, ibret alınsın. CHP geleneksel hastalığını tekrarlıyor. Yaptığı yine kriz ve korku siyaseti. Halktan bulamadığını Ankara oyunları ile elde etmenin peşinde. Her birini iktidar heyecanı sardı. AK Parti kapatılır, hele Cumhurbaşkanı Gül de istifa ederse kendilerine gün doğacağını sanıyorlar. Televizyon ekranlarında dikkatinizi çekiyordur, gözleri ışıltı ışıltı. Sabırsızlıkla davanın sonuçlanmasını bekliyorlar. İddianameyi 'yerinde ve hukuki' buluyorlar.

Hiçbir itirazları yok. Parti kapatmayı önleyecek düzenlemenin önüne de baraj kurmanın telaşı içindeler. 'Anayasa'ya aykırı olacağını' söylüyorlar. Bu konuda yapılacak değişikliği Anayasa Mahkemesi'ne taşıyacaklarını duyurdular. CHP geleneksel çizgisine uygun davranıyor, halktan değil devlet kurumlarından medet umuyor. Burada MHP'nin tavrı önemli. Devlet Bahçeli parti kapatmaya karşı. İddianame MHP'yi de hedef alıyor. Eğer bu süreç devam ederse pekâlâ aynı dava MHP'ye de açılabilir. Majestelerinin gözünde MHP, AK Parti'den pek farklı değil; 'Her an her şey beklenebilir' diye bakıyorlar. AK Parti'den doğan boşluğu MHP'ye bırakmazlar. AK Parti'nin hukukçuları Anayasa değişikliği üzerine çalışıyor. Buna destek vermek AK Parti'ye sahip çıkmak değil, demokrasiye, Türkiye'ye sahip çıkmak demek. Bu kadar kolay parti kapatmanın önü alınmalı. Yoksa siyaset meydanı sadece '1930 model CHP ve türevlerine' kalır. Sağ sahneden kovulur. İddianamenin öngördüğü siyasi yapı bu.

Söyleyeceğim o ki; idamı mevzuattan kaldırdık. Üstelik on binlerce vatandaşımızın kanına giren bölücü terör örgütünün elebaşısının yargılandığı dönemde... Meclis partilerin idamına da mutlaka son vermeli. Abdullah Öcalan'ı asamayan Türkiye, AK Parti'yi mi asacak? Önlemleri alınmazsa evet...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

51 yılda ne değişti?

Mustafa Ünal 2008.03.23

Çok şey değişti tabii ki. Lakin değişime, çağa ayak uyduramayanlar da yok değil. Geçmişe takılıp kalanlar var. Ankara'nın havası bugünlerde eski ile yeninin iç içe geçtiği ilginç ve tuhaf iklimi yansıtıyor.

Sandık yenilgisinin psikolojisinden bir türlü çıkmayan siyasîler, demokrasiye tahammül edemeyen çevreler tehlikeli hesapların peşinde yine. Tıpkı yıllar önce olduğu gibi. Elimde Adnan Menderes'in 1957 yılında milletvekillerine yaptığı konuşma metni var. İlk olarak Yusuf Kaplan'ın Yeni Şafak'taki köşesinde okumuştum. Buyurun bir siyasî liderin 51 yıl önce söylediği şu sözlere bakın:

"Yüksek malumlarıdır ki, halk, iktidarı elinde tutan küçük bir zümrenin elinde oyuncak haline gelmiştir. Haşmetlilerin(!) işareti ile mütefekkirlerin, kalem sahiplerinin, devlet adamlarının ya başları gitmiş ya da zindanlarda çürütölmüşlerdir. Bu terör havasının halkta meydana getirdiği eziklik duygusundan cesaret alınarak halka başıbozuk denmiştir. Şimdi size soruyorum: Bu derece hakir gördükleri ve başıbozuk telakki ettikleri halka idareyi devretmek ve bunu hazmetmek bunlar için kolay mı oldu zannediyorsunuz?

Kıymetli arkadaşlarım! Uzun zaman sonra sivil idare kurulmuş, insan haysiyet ve şerefine yakışır bir şekilde iktisadî, içtimai, manevî sahada bu milletin yüzünü güldürecek bir hükümet iş başına gelmiştir. Bu memlekette daha yakın zamana kadar totaliter bir idarenin hüküm sürmüş olduğunu ve devlet memurlarının büyük çoğunluğunun böyle bir idarenin gereklerine, isteklerine göre yetiştirilmeye çalışılmış bulunduğunu hatırlayabilirsiniz.

Dün olduğu gibi bugün de halktan uzak, kılıç himayesinde çalışmayı tercih eden kalem sahiplerinin, sözüm ona ilim adamlarının ve idarecilerin olduğu izahtan varestedir kanaatindeyim. Bahsettiğimiz zümre, düşmanlarımızla söz birliği içinde cennet haline gelmeye müsait olan Türkiye'mizin çehresini değiştirmeye uğraşanları imha ve bertaraf etmeyi kendilerine gaye edinmişlerdi. Çünkü Türkiye'de artık başıbozukluk yoktur.

Bu hal, dünün diktatörlerini çileden çıkarmaktadır. Kurdun koyun postuna bürünmesi gibi kendilerini demokrasi havarisi gösterip karşımıza çıkıyorlar ve halkımızı bu nimetlerden mahrum etmek için her türlü hileyi, desiseyi mubah görüyorlar.

Allah'a vaadim vardı; eğer günün birinde Türk milletin mukadderatında selahiyet sahibi olursam milli ananelerimizle kabili telif olmayan bu şenaat ve denaatleri bir daha tekerrür etmeyecek şekilde ortadan kaldıracığım demiştim. DP bu zihniyete sahip insanlardan teşekkül ettiği içindir ki devrisabık meydana getirmeyeceğimiz parolası ile iktidara gelmiştir.

Üniversiteye gidecekler, profesörlere, 'fetvalarınızı hazırlayın' diyecekler. Kumandanlara gidecekler, 'eskiden beri himayenizde çalışmayı büyük bir şevkle arzu eden biz bendelerinizin hulus-u kalb ile arz etmek istediğimiz husus şudur ki bu memleketi ancak sizler idare edebilirsiniz' diyecekler. 'Müdahale zamanınız gelmiştir' diyecekler. 'Milletten korkmayınız, onlar koyun sürüsüdür' diyecekler. Arkanızdan gelecektir diyecekler. Ve Kızılay Sıhhiye'de öylesine bir toz duman koparabileceklerdir ki memleket o toz duman içinde kaybolabilecektir.

Vicdanları sızlamadan bu aziz milletin saadet ve refah yolunda kat ettiği mesafeyi yarıda bıraktıracak milletin önüne İskender seddi gibi bir set çekebileceklerdir. Milletin vasil olmak istediği hedefi millete unutturabilecekler, o cehennem çukurlarının içine bu aziz milleti tekrar sokmak için tomson ve süngüleri kullanabileceklerdir.

Benim iddia ve tahlillerimin delilleri ortadadır kanaatindeyim. Netice olarak önümüzde iki yol vardır. Daha önce denenmiş o meş'um ve menhus gelenekleri bırakarak herhangi bir müessesenin, imtiyazlı zümrenin himayesine girmeyerek milleti refaha götürmek. Bu yolda yürümek istiyorsanız sizinle beraberim. Diğer bir yol ise zinde kuvvet dedikleri şeyin desteğini alıp, milleti cehennemî bir havada yaşatmaktır. Bu yolu tercih ederseniz sizinle beraber değilim."

Şaşırtıcı değil mi? Aramızda 50 yıl öncesinde kalanlar, onca değişime rağmen yerinde sayanlar var. Çabaları beyhude, artık geriye dönüş yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'dan rahatsız olanlar

Mustafa Ünal 2008.03.26

Sizin de kafanız karışmış olmalı. Birkaç gündür 'Ankara'da neler oluyor?' sorusuna yoğun biçimde muhatap oluyorum. Peşinen belirtiyim, bunun öyle bir cümlelik kestirme cevabı yok. Ankara bir soru işareti. AK Parti'yi kapatma davasını anlamaya çalışırken, Ergenekon çetesinden yeni gözaltılar yaşandı.

İlhan Selçuk, Kemal Alemdaroğlu ve Doğu Perinçek gibi toplumun yakından tanıdığı isimler sabahın erken saatlerinde evlerinden alındı. Ergenekon operasyonları kapatma davasının önüne geçti.

Hâlâ Ergenekon çetesinin boyutlarını tam kavrayabilmiş değiliz. Her yere dal budak salan büyük bir suç şebekesiyle karşı karşıya olduğumuz bir gerçek. Amaçları ses getirecek eylemlerle ülkeyi kaosa sürüklemek. Ve bir askerî darbenin zeminini oluşturmak... Hedef, demokratik süreç. Ergenekon, çetelerin anası. Henüz iddianamesi yazılmış değil. Başsavcı kısa süre içinde çalışmaların tamamlanacağını duyurdu.

Şüphesiz İlhan Selçuk'un alınış şekli ve saati tartışılabilir, ama Ergenekon kapsamında ifadesine başvurulmasını yadırgayanları anlayabilmek mümkün değil. İlhan Selçuk'un gazeteciliğinin yanı sıra bir ideolog olduğunu unutmamak lazım. 'Darbe ve cunta faaliyetlerinin' gazeteciliğinin önüne geçtiğini söylemek pek yanlış olmaz. Geçmişte, Baas tipi sosyalist rejimi hedefleyen '9 Mart cuntasıyla' ilişkisi herkesin malumu.

Bir zamanlar 'dava arkadaşı' oldukları Hasan Cemal dün Milliyet'teki köşesinde dile getirdi. İlhan Selçuk'un da içinde bulunduğu gruptan söz ederken 'O tarihlerde darbenin peşindeydik. Özellikle Ankara'da askerle organize işlerin içindeydik... Her şey darbe içindi. Her şey 'cahil halkın' oylarıyla seçim sandığından çıkan işbirlikçi, yobaz, gerici düzene son vermek içindi.' diye yazdı. Hasan Cemal'in aynı yerde durmadığını yazdıklarından biliyoruz. 'İlhan Selçuk cuntacılığı bırakabildi mi?' sorusuna 'evet' cevabı verebilmek pek kolay olmasa gerek. Baksanıza, telefon konuşmalarındaki esprileri bile darbe üzerine.

Ergenekon'u, Selçuk'un erken saatte gözaltına alınması gölgelememeli. Buradan yola çıkarak üstünü örtmeye çalışanlara rastlanıyor. Emniyete dönük ithamlarla farklı yönere çekme çabaları hız kazandı. Gözlerden kaçmıyor; çetenin derinleşmesinden rahatsız olanlar, bazı gerçeklerin ortaya çıkmasından korkanlar var. AK Parti'ye dava açan savcıyı yücelten bu kesimler Ergenekon savcısını ise yerden yere vuruyor. Daha dün söyledikleri 'Yargıya saygıyı da hukuk sürecine müdahaleyi' de çabuk unutuyorlar.

CHP'nin tutumu tam ibretlik... Sadece Ergenekon'da değil, önceki çete operasyonlarında da garip biçimde sessizliğe gömüldü. CHP sözcüleri bugüne kadar çetelerden rahatsızlık ifade eden sözler sarf etmedi. Ya suskun kalmayı yeğlediler ya da operasyonlardan huzursuz oldular. Bugün ima yoluyla değil açık açık Ergenekon'un derinleşmesinden rahatsızlık duyduklarını dile getirmekten çekinmiyorlar. Bu bakış İlhan Selçuk'la sınırlı değil, önce de farksızdı.

Çetelere karşı verilen mücadele hak ettiği desteği görmemiş olsa da kesinlikle geri adım atılmamalı. Beylik laf eyleme dönüşmeli; nereye kadar uzanıyorsa oraya kadar gidilmeli. Demokrasi 'kendini korumak' durumunda. Bugünlere kolay gelmedi. Demokrasi de cumhuriyetin bir niteliği. Rejimin olmazsa olmazı. Ancak diğer niteliklerine gösterilen duyarlılık demokrasiden esirgeniyor. Aslında demokrasi dışı eylem ve arayışların odağı

olmak da ağır suç. Ama demokrasiyi kollamak ve korumak için bildiri yayınlayan, tehlikeye dikkat çeken, halkı uyaran yok. Cumhuriyetin niteliklerinin en korunması ve en öksüzü demokrasi. Bu kadar sahipsiz bırakılmamalı. Allah'tan 'demokrasi bilinci' gelişmiş, dayatmalara kulak tıkayan Türk halkı var.

Demokrasi, çetelerin tehdidi ve riski altında. Ülke bu çetelerden kurtulmadıkça rahat yüzü göremeyecek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uzlaşma ama nasıl?

Mustafa Ünal 2008.03.28

Son iki gün içinde 'uzlaşma' çağrıları öne çıktı. TÜSİAD ve TOBB'un başını çektiği iş dünyası, siyasi partilere 'gerilimi düşürün, sağduyudan ayrılmayın' uyarısı yaptı.

Başbakan Erdoğan 'Ben varım' dedi ancak diğer partiler üzerine alınmadı, muhatapın sadece hükümet olduğunu söylediler. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de devreye girdi. Dün Çankaya'da iki muhalefet partisi liderini ağırladı. Önceden planlandığı söylenen görüşmenin konusu 'dış politika, terör ve güvenlik' diye duyurulsa da ülkeye egemen olan 'parti kapatma ve Ergenekon operasyonları' gibi sıcak gündem maddelerinin konuşulmaması mümkün değildi.

Cumhurbaşkanı'nın CHP lideri Deniz Baykal'la görüşmesi iki saate yakın sürdü. Tahmin edilenden de uzun bir süre. Acaba Gül, muhalefet liderlerine siyasi tansiyonun düşürülmesinin ülkenin menfaatine olduğu yönünde telkinde bulundu mu? Baykal bu soruya 'Hayır' cevabı verdi. Gerek iş dünyasının uzlaşma çağrıları gerekse Cumhurbaşkanı'nın girişimleri ne denli etkili olacak? Bir sonuç verecek mi? Ankara'nın puslu havası bir nebze dağılacak mı? Çok kolay görünmüyor. Kavga, iktidar ile muhalefet arasındaki problemlerden kaynaklanmıyor. Sıkıntının nedeni, politikanın doğal dinamikleri değil. Siyaset dışı sebepler söz konusu. Partiler sadece pozisyon alıyor.

Açıkça söylemek gerekirse AK Parti'yi siyasetten tasfiye etme senaryosu yürürlüğe kondu. 2003'te yapılan Sarıkız ve Ayışığı kod adlı darbenin 2008 versiyonu ile karşı karşıyayız. Kapatma davası, senaryonun sadece bir ayağı. Normal şartlarda iktidar değişiklikleri milletin iradesiyle gerçekleşir. CHP lideri 'AKP 5 yıl daha iktidarda kalsın' diyor. İktidara hangi partinin kalacağına kim karar verecek? Halk mı yoksa majesteleri mi? Şu an Ankara'da yaşanan kavga bu, iktidarı halk mı yoksa Ankara oyunlari mi belirleyecek?

Tekrar uzlaşmaya dönersek... 'AK Parti ne yaparsa gerilim düşer, uzlaşma sağlanır?' sorusunun cevabı çok açık. Ondandır istenen, hiçbir şey yapmadan kapatma davasını sessizlikle izlemesi. Kaderine razı olması. Böyle davranırsa uzlaşma yolunda bir adım atmış olacak. AK Parti'nin 8 ay önce halktan aldığı yetkiye sahip çıkmak gibi bir sorumluluğu da var. Kapatmaya karşı önlemleri düşünmek ve almak durumunda. Türkiye 'çok kolay parti kapatan' bir ülke. Bunun Anayasa'da yapılacak kimi düzenlemelerle zorlaştırılması gerekiyor. Dava sürerken değişiklik yapılır mı?

Oyun oynanırken kuralların değiştirilmesine bu ülke çok tanık oldu. İşte bir örnek... Anayasa Mahkemesi'nde Fazilet Partisi'ni kapatma davası tüm hızıyla devam ederken Meclis'te tarihe '5 artı 5' diye geçen mini paketin görüşmeleri yapılyordu. Paketin içinde parti kapatmalarını zorlaştıran bir madde de vardı. Teklifin altında ise bugün televizyon ekranlarında 'doğru olmaz, şık olmaz' diyen eski siyasetçilerin imzaları var. DSP'li Hikmet Sami Türk veya MHP lideri Devlet Bahçeli gibi.

Uzlaşma diyenlerin hükümetten ikinci beklentisiyse 'Ergenekon çetesi' üzerine gidilmesini engellemesi. AK Parti'den çetelerle mücadele kararlılığından geri adım atması isteniyor. Bunu ima yoluyla anlatmaya çalışanlar olduğu gibi açık açık söyleyenler de var. Ergenekon'un üstü örtülsün demek PKK'ya operasyon yapılmasını demek gibi bir şey. Biri toprak üzerinden ülkeyi bölmeyi hedefliyor diğeri ise toplumu kamplara ayırmayı. Her ikisi de aynı derecede tehlikeli. Ergenekon tipi suç örgütleriyle mücadele, ülkenin kaderiyle yakından ilgili. Çeteler toplumun yanı sıra rejimin temel ilkesi demokrasiyi hedef alıyor. Çetelere boyun eğmek Türkiye'yi sonu belirsiz karanlık maceralara sürükler.

Uzlaşma çağrısı güzel, ancak iktidarıyla muhalefetiyle partiler 'demokrasi ve olağan'da uzlaşırsa bir anlamı olur. Yoksa meydanı olağanüstü şartlara terk etmek, çetelere bırakmak uzlaşma değil, teslim olmaktır. Demokrasi sınavı sadece AK Parti'nin değil CHP ve MHP'nin de...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şakası bile hoş değil

Mustafa Ünal 2008.03.30

'Kapatma davası ile Ergenekon soruşturmasının' etrafında dönüyor gündem. Bu sarmalın dışına çıkarak pazarın ruhuna uygun yazı yazabilmek pek mümkün değil.

Her iki konu da sıkıcı ama neylersin bu konjonktür herkesi teslim almış durumda. Hemen her yerde konuşulan tek konu bu. Ahkam kesen kesene. Sokaktaki insan bile neredeyse bir anayasa hukukçusu kadar bilgi sahibi oldu. Kafalar karışık. Zihinler bulanık. Yaşanan normal değil olağanüstü bir süreç çünkü. Dalgalı sularda belirsizliğe doğru sürüklenen bir gemiye döndü ülke. 'Bir adım geriye gitmek' de tehlikeyi bertaraf etmiyor. Bu gidiş nereye? Meçhul. Bir adım ötesini kestirene aşk olsun. Durduk yerde eski Türkiye'nin alışkanlıkları depreşti. Avrupa Birliği standartları derken Ankara kriterleri yürürlüğe kondu. Darbe sözcüğü çok kolay telaffuz edilir oldu. Yaşanan onca acı tecrübeye rağmen demokrasiden bu kadar kolay vazgeçmeye teşne olanları gördükçe hayretler içinde kalıyorum.

Bırakın kendisini, darbe sözcüğünün telaffuz edilmesi bile bir ülke için uğursuzluk sayılır. Konuşulması, esprisi dahi hoş karşılanmaz. Akıllı başında herkes aynı görüşte; 'Bir askerî darbe Türkiye'nin felaketi olur'. Geçmişteki darbelerin de bedeli ağır oldu ancak bugün böyle bir risk karşısında ödenecek faturanın karşılığını tahayyül edebilmek mümkün değil. Askeri kışkırtan darbe heveslilerine 9 Mart cuntacılarının akıbetini hatırlatmak isterim. İlhan Selçuk bu cuntanın sivil uzantısı içinde yer alıyordu. 9 Martçılar 'Baas tipi' darbe yapmak isterken bir başka darbenin hedefi oldular. Darbelerin ters sonuç vermek gibi bir huyu vardır. Bütün müdahaleler, siyasi alanda tasfiye etmek istediklerini daha da büyüttü.

Kapatma davasında yarın kritik gün. Anayasa Mahkemesi iddianameyi görüşecek. Raportörün yaptığı çalışma çarpıcı tespitlerle dolu. Sözelimi 'İadenin şartları mevcut' dedi. Gerekçelerini madde madde sıraladı. Hepsisi de makul, zorlama değil. Kararı Mahkeme üyeleri verecek. Önlerinde iki seçenek var; ya Başsavcı'nın iddialarını kabul edip dava sürecini başlatacaklar, ya da dosyanın yeniden hazırlanması, daha sahici delillerin toplanması için geriye gönderecekler. AK Parti davası yargının da sınavı. Yargı son dönemde ciddi erozyona uğradı. Mahkemenin 367 kararı sadece Ankara'daki siyaset çevrelerini değil sokaktaki insanı da rahatsız etti. İddianamenin geriye gönderilmesi normalleşme yolunda atılmış hayati adım olacak. AK Parti'ye değil, Türkiye'ye nefes aldırarak. Aksini düşünenler olsa da kapatma sadece AK Parti'nin sorunu olmaktan çıktı, Türkiye'nin kâbusu oldu.

İddianamesi için geri sayımın başladığı Ergenekon soruşturmasında ortaya saçılan bilgiler dehşet verici. Hayret ki bunlara kulak kabartılacağına kimi gazetelerin çeteye ilişkin haberlerini yadırgayanlar var. Kendilerine bir ucu degeceğinden mi çekiniyorlar, bilmiyorum. Ancak çok mesafeli durdukları gözden kaçmıyor. Çete veya farklı davaların henüz soruşturma aşamasında çeşitli kanallardan elde edilen bilgilerin çarşaf çarşaf yayınlandığı nice örnek var geçmişte. Kanımca mesafeli duruş soruşturma sürecine gösterilen özenden değil çetelerle mücadeleye olumsuz bakıştan kaynaklanıyor. Henüz ortada iddianame yok, sızan bilgi kırıntıları bile çok vahim. Haberlere konu olan malzemelerin bir kısmı bile doğru olsa durum çok vahim demektir. Buna rağmen işi şakaya vuran vurana. Ciddiye alanlar ise hor görülüyor. Hayret.

Bu toprakların 'Anadolu sağduyusu' diye niteleyebileceğimiz bir gerçeği var. Umutsuz anlarda devreye girer, ülkeyi uçurumun kenarından alır sahil-i selamete çıkarır. Ben yine eninde sonunda bu Anadolu sağduyusunun son sözü söyleyeceğine inanıyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çare nerede?

Mustafa Ünal 2008.04.02

AK Parti'yi kapatmaya yönelik dava süreci resmen başladı. Anayasa Mahkemesi, iddianameyi oybirliği ile kabul etti. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le ilgili bölümü ise oyçokluğu ile dosyada tuttu.

Bu, ne anlama geliyor? Sağda solda oybirliğini kapatmaya dönük işaret olarak yorumlayanlar var. Hayır, bu doğru değil. Mahkeme iddianameyi esastan değil, usul açısından inceledi ve ara karar onun için oluştu. Yoksa dosyanın muhtevasına dönük bir kanaati ortaya koymuyor. Cumhurbaşkanı Gül'ün dosyadan çıkarılmaması ise sadece bugün değil ileride de çok tartışılacak.

Türkiye'nin 'manzara-i umumiyesi' ürpertici. Karşı karşıya olduğumuz şu Türkiye fotoğrafına bir bakın... Cumhurbaşkanı mahkemelik, siyasi yasak talebiyle yargılanıyor. Yargıtay Başsavcısı, Meclis'te grubu bulunan dört partiden ikisi hakkında 'kapatma' davası açtı. Süreç işliyor. 550 sandalyeli Meclis'te 360 milletvekilinin partisi mahkemelik. Bir başka ifadeyle Meclis yargılanıyor.

Malum, Güneydoğu sorunu ülkenin en ciddi problemi. Yıllardır çözülemedi. Çok değil, 8 ay önceki seçimde bugün kapatılması istenen AK Parti ile DTP'nin bölgede aldığı toplam oyların yüzde kaç olduğunu hesap ettiniz mi? Yüzde 90'ların üzerinde. Bu gelişmeler acaba bölgede nasıl yankılanıyor, hiç düşündünüz mü?

Durun daha bitmedi... Yurtdışında Türkiye'yi temsil eden Başbakan Erdoğan ve bazı bakanların da içinde bulunduğu hükümet üyeleri, laiklik karşıtı söz ve eylemlerinden dolayı yargıda... Suç ağır. Başbakan ve bakanların bir kısmı 5 yıllık siyaset yasağı tehdidi altında. Bu psikolojiyle nasıl icraat yapacak? Anlayacağınız, yasama organı gibi yürütme de mahkemelik. Günlerdir 'Türkiye büyük tehlike ile karşı karşıya' diyen Prof. Deniz Arıboğan'ın kulakları çınlasın... O daha geniş açıdan bakıyor. İlaveten, Kuzey Irak'a başarılı kara operasyonu yapan Türk Silahlı Kuvvetleri, muhalefet partileri tarafından yıpratıldı. Operasyonu ABD'nin telkinleri sonucu bitirmekle itham edildi. Zafer, kamuoyuna hezimet gibi sunuldu.

Arıboğan Hoca, bu süreçte halkın da yara aldığını söylüyor. Laiklik hassasiyetinden neşet eden söz ve eylemler, toplumun Müslüman kimliğini fena halde incitti. Kadınların yüzde 80'i, Ankara'da tehlike ve tehdit olarak nitelenen başörtüsü ile ilişkili. Bu gelişmelerin Anadolu'yu baştan başa olumsuz etkilediğini söylemek mümkün. Yani bugün 'yaralı bir Türkiye fotoğrafı' gerçeği ile karşı karşıyayız.

Dalgalı sularda her yandan su alan bir koca gemi gibi Türkiye. Milleti millet yapan birleştirici değerler aşındı. Ülkenin çimentosu bozuldu. Tasada, kederde, sevinçte duygu paydaşlığı tükendi, ayrı yerlere savrulan insanların yaşadığı bir ülkeye döndük. Hasar büyük. Böyle dönemlerde büyük devlet çeşitli mekanizmalarla kendini gösterir. Yaraları sarar. Toplumu bir arada tutmanın formüllerini bulur, reçetelerini geliştirir. Milli Güvenlik Kurulu bunun için var. Eğer iddia edildiği gibi gerçekten mevcutsa 'derin devlet'in amacı bu olmalı. Tehlikeyi bertaraf edecek, hasarı onaracak bir ışık görebiliyor musunuz?

Durum vahim. Ancak çare yok değil. Var. Eski Cumhurbaşkanı Demirel'in az da olsa kimi zaman söylediği doğru sözler vardır. 'Demokrasilerde çare tükenmez' gibi. Doğru, olağan rejimlerde çare tükenmez, her zaman buhranlardan bir çıkış yolu vardır. Sistem ıskalarsa çözümü bizzat milletin kendisi bulur. Çarenin adresi de belli; Meclis. Dışarısı değil. Ülkenin bir an önce normalleşmesi lazım. Meclis inisiyatif almalı. Çıkışın tek sorumlusu AK Parti değil. Partilerin hepsine düşen yükümlülükler var. Büyük ölçüde sağ partilere... MHP'ye yani. MHP, bu süreci belirleyen partiydi. Üniversitelerde başörtüsüne özgürlük sağlayan değişikliğin kilidini MHP açtı. Doğru da yaptı. Bunu yaparken samimiydi. Bir sorunu çözmeyi amaçlıyordu.

Son günlerde sokakta sıkça sorulan, "MHP, AK Parti'ye tuzak mı kurdu?" sorusunu anlamsız kılmak için normalleşmeye, demokrasiye omuz vermeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Daha fazla demokrasi

Mustafa Ünal 2008.04.04

AK Parti, kapatma davasının şokunu atlattı. İlk günün duygusal tepkileri geride kaldı. Endişe ve kaygı var ama korku ve panik hali yok.

Bu hava, Başbakan Erdoğan ve diğer AK Parti sözcülerinin açıklamalarına da yansıyor. Mesajların içeriği ve üslubu daha serinkanlı. Edindiğim izlenim, mutedil siyasetin önümüzdeki günlerde de devam edeceği yönünde. Doğru olan da bu.

Parti kapatmayı zorlaştıran anayasa değişikliği için acele etmeyecek. Biraz ağırdan almaktan yana. CHP ve MHP'nin açıklamalarını dikkatle izliyorlar. Kamuoyundaki tartışmaları önemsiyorlar. Stratejiyi bunların ışığında oluşturacaklar çünkü. Karşı atağa geçecekleri az çok belli oldu. Neler mi yapacaklar?

Kapatma davasının doğurduğu antidemokratik havayı dağıtmak için geniş kapsamlı 'demokratikleşme paketi' yolda. Öteden beri çok konuşulan 301'in yeniden düzenleneceği müjdesini Başbakan yurtdışından verdi. 301 daha önce de vaatlere konu olmuş ancak adım atılamamıştı. Ertelene ertelene bugüne kadar gelindi. Bu kez iş ciddi. Hükümet çok kararlı. Birkaç gün içinde Meclis'e sevk edilecek. 10 gün içinde Genel Kurul'dan çıkması sürpriz olmaz. 301. madde AB standartlarına kavuşacak.

Buna paralel olarak eşzamanlı yeni bir uyum paketi var sırada. Rakamla ifade etmek gerekirse AB uyum paketlerinin onuncusu geliyor. Pazartesi günü Bakanlar Kurulu'nda görüşülmesi planlanıyor. Ardından da hemen Meclis'e gönderilecek. Pakette neler var? Tam üyelik müzakerelerini kolaylaştıracak düzenlemeler. Hukuk alanında mevzuat değişiklikleri... Bu sayede fasıllar daha kolay açılıp kapanacak. Türkiye'nin AB yolculuğunda ihtiyaç duyduğu değişiklikler. Böylece demokrasi ve özgürlüklerin sahası biraz daha gelişecek ve hukuk mevzuatı evrensel standartlara kavuşacak.

Parti kapatmayı zorlaştıran anayasa değişikliği ise bir başka paketin konusu. Kapsamı konusunda oluşmuş bir karar yok. Farklı görüşler mevcut. 3 madde ile sınırlı kalmasını savunanlar da var, 30 maddeye kadar çıkmasını isteyenler de... Nihai karar parti yönetiminde müzakere edildikten sonra netleşecek. Referandumsuz anayasa değişikliği için AK Parti'nin oyları yeterli değil, dışarıdan desteğe ihtiyacı var. CHP veya MHP'nin katkı yapması şart. Bu iki partiden gelecek destek konusunda AK Partililer 'pek umutlu' konuşmuyor.

CHP başından beri 'uzlaşmaz' görünüyor. CHP henüz 22 Temmuz seçimlerinin yenilgi psikolojisini üzerinden atabilmiş değil. Stratejisi ve hesabı başka. Siyasete dışarıdan müdahaleye karşı değil. İktidar, umudunu siyaset mühendisliği projeleri ile Ankara oyunlarına bağlamış durumda. Sadece dar ideolojik çevrelere hitap eden geniş halk yığınlarına 'Fransız' kalmasını başka türlü izah etmek mümkün değil.

AK Parti, MHP'den daha 'yapıcı siyaset' bekliyor. 'Parti kapatılmasın, partililer cezalandırılsın' yaklaşımını doğru bulmuyor. Duyduğum kadarıyla AK Parti'nin hukukçuları bazı alternatif önerilerle MHP'de zemin yokladı. Ancak istediği karşılığı alamadı. MHP'nin tavrından dolayı AK Parti içinde 'yarı yolda bırakılmış' hissine kapılanlar var. 'Biz beraber yola çıkmıştık. Başörtüsü düzenlemesini beraber yaptık. Kapatma davası bunun için açıldı. MHP'yi ise yanımızda göremiyoruz' diye konuşanlara rastladım. Nereden bakılırsa bakılsın bu sürecin en ciddi ve en zor sınavını MHP veriyor.

AK Parti iktidarının daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük siyaseti yerinde. Zira Baas tipi darbeyle Türkiye'yi içine kapatmak isteyen baskıcı, otoriter çevrelere inat demokrasi ve özgürlüğün alanını genişletmek en isabetli çıkış yolu. Meydan kesinlikle özgürlük düşmanlarına, demokrasi karşıtlarına terk edilmemeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

En güzel köprü

Mustafa Ünal 2008.04.06

Son dönemde Ankara'dan kötü haberler, can sıkıcı yorumlar yazdığımı farkındayım. Ne yapayım, başkentin havası böyle, iç açıcı değil. Bu arada iyi şeyler olmuyor da değil. İşte onlardan biri...

Bugün heyecan verici bir projeden söz etmek istiyorum. İçeriği gibi adı da çok hoş; 'Gönül Köprüsü'. Ayrıntılarını haber sayfalarında okumuş olmalısınız. Projenin sahibi Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik. Ana sponsor ise Turkcell. Devlet ile özel sektör işbirliğinin en güzel örneği.

Bakan Çelik, projenin gerekçelerini anlatırken, "Bal bal demekle ağız tatlanmıyor. Birlik beraberlik nutuklarıyla sonuç alınmıyor. Bir şeyler yapmak gerekiyordu. Bu proje ülke bütünlüğüne sözde değil özde katkı." dedi. Turkcell'in Genel Müdürü Süreyya Ciliz'in ise konuşurken gözlerinin içi gülüyor: "Bakan Bey aradığında 'tam bize göre bir iş' dedim. Bu projenin içinde bulunmaktan çok ama çok mutluyum." Dünyanın sayılı şirketlerinden Turkcell'in başında bulunan Ciliz'in dokunaklı bir hayat hikâyesi var aslında. Yeri gelirse yazmak isterim. Yaşamı sanıldığı gibi saraylarda, köşklere başlamamış. Hele öğrencilik yılları... Sıkıntılarla dolu. İlköğretimi meşakkatle 5 ayrı şehirde okumak durumunda kalıyor. Projeye heyecanla sarılmasının temelinde geçmişinin de payı var.

Okulların kapanmasıyla başlayacak proje, 81 ilden tam 100 bin öğrenciyi kapsıyor. Muazzam bir rakam. Doğu'dan batıya, batıdan Doğu'ya ziyaretler yapılacak. Temel hedef, öğrencilerin farklı arkadaşlıklar edinerek kardeşlik duygularını geliştirmesi... Öğrenciler daha önce hiç görmedikleri illeri ziyaret edecek. Tanıtım filminde izledim. Hakkari'den bir öğrenci 'Antalya'yı görmek isterim. Neden bu şehre cennet gibi diyorlar yerinde görmeyi arzuluyorum.' dedi. Bir başka öğrenci ise İstanbul'da futbol maçı izleyerek Hakan Şükür gibi büyük

oyuncularla fotoğraf çektirmenin kendisi için 'rüya' olduğunu anlatıyor. 100 bin öğrencinin arasında denizi ilk kez görecek olanlar var.

Köprü tek taraflı değil, çift yönlü. Batıdan da ilk kez Doğu'ya gidecek öğrenciler var. Bunlar da Ağrı Dağı'nı, Van Gölü'nü İshakpaşa Sarayı'nı, Çifte Minareli Medrese'yi kitaplarda değil bizzat yerinde görecekler. Oturdıkları yerin çok uzaklarında bulunan memleketin eşsiz güzelliklerine tanıklık edecekler. Sadece turistik boyutundan, gezip görmekten ibaret değil. 'İnsanın ufku ancak gördüğü yer kadardır' diye bir söz var. Bu ziyaretler öğrencilerin ufku genişletecek. Hayallerini büyütecek. Gayrı rüyaları değişecek. Ciliv söyledi, fakir bir öğrenci olarak Washington'ı görmeye gelen Bill Clinton'ın ABD Başkanı Nixon'la fotoğraf çektirmesi, rüyalarını değiştirmiş. Benzer örneklerin bu projede de yaşanacağına inanıyor.

Her anlamda söylüyorum, ekonomik, siyasî, sosyal açıdan Diyarbakır ile Ankara'nın, Ağrı ile İstanbul'un arası giderek açılıyor. Ne yazık ki mesafeleri kısaltan ulaşım araçlarına ve modern yollara rağmen şehirler birbirinden uzaklaşıyor. Mevlânâ 'Aynı dili konuşanlar değil aynı duyguları paylaşanlar anlaşır' der. Eskisi gibi kederde, tasada, kıvançta benzer duygular yaşanmıyor. Gönülden gönüle kurulan köprülerin, örselenen kardeşlik duygularını yeniden dirilteceğine hiç kuşku yok. Bu köprü sayesinde Ankara ile Diyarbakır, Hakkari ile Kocaeli yakınlaşacak. Uzağı yakın kılan, mesafeyi aradan kaldıran uçaklar, lüks otomobiller değil gönülden gönüle kurulan bu köprüler.

Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'e, duyar duymaz teklife 'evet' diyen, milyonlarca doları gözünü kırpmadan veren Turkcell'in sempatik Genel Müdürü Süreyya Ciliv'e 'Gönül Köprüsü' için tebrikler... En güzel köprü bu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kaos mühendisliği

Mustafa Ünal 2008.04.09

'AK Parti ne yapacak?' sorusunun cevabı az çok belli oldu. Öncelikle siyasi tansiyonu düşürmek istiyor. Kapatma davasının şaşkınlığını üzerinden atan AK Parti sözcüleri, bir süredir çok daha dikkatli dil kullanıyor.

Bu özen Başbakan Erdoğan'ın dünkü grup toplantısına da yansdı. Ayrıca gerek Anadolu'da gerekse Ankara'da yaptığı konuşmaların içeriği ve üslubu gerilimden uzaktı. İktidar sorumluluğu mutedil davranışı zorunlu kılıyor. Gerilimi arttırmanın kimseye yararı yok. Kavganın, galibinin olmayacağı bir süreci yaşıyor ülke. Aynı şey sokak için de geçerli. Üniversitelerde baş gösteren hareketlenme aslında 'büyük senaryonun' bir parçası. Bugünlerde kapkaranlık sonla bitecek kaosa giden yolun taşlarını döşüyor birileri. Sokağın harareti kendiliğinden artmıyor. Toplumdaki kutuplaşmanın nedeni toplumun doğal dinamikleri değil. Bütün bütün Ankara'daki havanın puslanmasına da bağlanamaz. Kaos mühendisleri devrede.

Manzara-i umumiye tesadüfen oluşmuş değil bir mühendisliğin sonucu. Hesap kitap işi. Bu gerçeği çete operasyonlarından sızan bilgi kırıntılarından okumak mümkün. Meydanların, sokakların nasıl devreye sokulacağı açıkça yazıyor. Elinde silahla karşı gruba gelişigüzel ateş eden şahsın görüntüleri herkesi ürpertti. Bir anda eskiyi, 80 öncesinin kâbus günlerini hatırlattı. Bu bir oyun. Üstelik çok tehlikeli. Allah'tan herkes farkında. Öğrenciler sadece figüran. Soru yerinde; rektör başörtülü kızları okulun bahçesine sokmamak için gösterdiği gayreti acaba silahlı gruplara neden göstermiyor? Sorumluluk bütünüyle üniversite yönetiminin. Okulun güvenliğinden onlar sorumlu çünkü. Tüm tahriklere rağmen bu kez oyuna gelmeme konusunda son derece kararlı çevreler var. MHP bunların en başında geliyor. Daha ilk andan itibaren Antalya'daki olaya çok sert karşılık verdi. Doğru olan da bu. 12 Eylül 1980'den herkes payına düşen dersi aldı.

Siyasette ve sokakta baş gösteren kutuplaşmanın doğurduğu kavganın kazananı olmayacak. Ankara oyunları tutmayacak. Kısa vadeli kazanç peşinde koşanlar da fena halde yanılıyor. Bunu görmek için illa bazı tatsızlıklar yaşamak mı gerekir?

Konuyu daha fazla dağıtmadan AK Parti'nin yol haritasına ilişkin kısa bilgiler aktarmak istiyorum. Hükümet antidemokratik havayı dağıtmak için düğmeye bastı. Demokrasi dışı arayışların önü daha fazla demokrasi hamlesiyle kesilebilir. TBMM çözüm üretecek güç ve iradeye sahip. Düşünce özgürlüğünün üstünde Demoklesin kılıcı gibi sallanan TCK'nın 301. maddesi nihayet Meclis'e sevk edildi. Yeni düzenlemede soruşturma cumhurbaşkanının iznine bağlanıyor. Tam anlamıyla beklentileri karşılamasa da soruna bir ara çözüm olduğu muhakkak.

AK Parti MKYK toplantısında parti kapatmayı zorlaştıran mini anayasa değişikliği yerine geniş kapsamlı demokratikleşme paketinin ele alınması benimsendi. Bunun için muhalefet partileri ile uzlaşmanın yolları aranacak. Sadece MHP'nin değil CHP ve DTP'nin de kapısını çalacak. Tabii önce paketin muhtevasının belirlenmesi lazım. Bugünden muhalefetle uzlaşmanın pek kolay olmadığı görünüyor. Dün CHP ve MHP'nin grup toplantıları vardı. Baykal ve Bahçeli'nin konuşmalarına yansıyan hava, uzlaşmaya yakın durmadıklarına işaret ediyor. Bilindiği gibi CHP'nin bir yıl içinde en çok kullandığı kelime 'uzlaşma' idi. Şimdi uzlaşma sınavını CHP veriyor. Bakalım demokratikleşme paketinde uzlaşmaya yanaşacak mı? AK Parti eğer muhalefetten beklediği desteği bulamazsa referandumu göze alarak yoluna devam edecek.

Sonuç olarak meydan kaos mühendislerine bırakılmamalı. İktidarıyla muhalefetiyle siyaset çözüm yolu bulmalı. Kaos yerine demokratikleşme kazanmalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AB rüzgârı

Mustafa Ünal 2008.04.11

Ankara'dan AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso ve Birliğin genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn geçti. Kritik dönemde, kritik ziyaret... Başkent dün AB'nin en üst düzey yetkililerini ağırladı. Barroso ve Rehn, Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan'ın yanı sıra muhalefet partilerinin liderleriyle de görüştü.

Barroso ayrıca TBMM'de milletvekillerine hitap etti. Öncesinde kapatma davasını gündeme getirip getirmeyeceği merak konusu oldu. CHP lideri Baykal aksi 'tavır alacağı' uyarısında bulundu. Barroso da 'En son gelişmeleri dikkatle takip etmekteyiz.' demekle yetindi.

Ankara temaslarının tek konusu Türkiye-AB ilişkileri değildi sadece. Müzakere sürecinin yavaşlayan akışı konuşuldu. Hem iktidar hem muhalefetle... Son iki yıldır AB ülkenin gündeminden düştü. AK Parti iktidarının ilk yıllarındaki reformlar hız kesti. Barroso ve Rehn'in ziyaretleri süreci yeniden canlandırma amacı taşıyor. Ancak ülkenin iç gündemiyle de ilgisi var. AK Parti'yi kapatma davasıyla yani. Nitekim gündeme de geldi.

14 Mart'ta Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın kapatma başvurusu sadece içeride değil Avrupa başkentlerinde de yankılandı. Bu konu Anayasa Mahkemesi'nden çıkacak sonuca göre AB ile Türkiye arasında ağır bir krize dönüşme potansiyeli taşıyor. AB yetkilileri davayı değerlendirirken muhtemel bir kapatma kararının müzakere sürecinin askıya alınmasına neden olacağını açıkça söyledi. Barroso ve Rehn benzer mesajları bizzat Ankara'ya gelerek tekrarladı. Bunu olağan da karşılamak lazım.

Muhalefet partileri Avrupa'dan gelen demokrasi uyarılarından hoşnut olmadı. Aralarında bu mesajları yargıya müdahale olarak değerlendirenler oldu. Türkiye AB reformlarıyla hukuk ve demokrasi standartlarını AB düzeyine çıkarmak için uğraş veriyor. Türkiye'ye tam üyelik için müzakere süreci açıldıysa bu yüzden. Cumhuriyetin temel nitelikleri hukuk, demokrasi ve laiklik anlayışını Türkiye'ye özgü değil evrensel, çağdaş, AB normlarına uyarlama zorunluluğu var. Yıllar önce AB'nin kapısını çalarken ortaya konan irade bunları içeriyor aslında. AB'den hukuk, demokrasi ve laikliğe ilişkin eleştirilerin gelmesi normal. Barroso, Ankara'da 'Demokratik laiklik' vurgusu yaptı.

Ziyaretlerin ardından AB sürecinin yeniden vites yükselteceğini söylemek mümkün. Hükümet ipuçlarını önceden verdi. TCK'nın 301. maddesindeki değişiklik için harekete geçti. Liberal çevrelerin yanı sıra AB'nin de öteden beri 301. maddede değişiklik talebi vardı. Hükümet biraz ağırdan aldı. Sıkıntı metnin kendisinden değil, daha çok uygulamadan kaynaklanıyordu. Türk yargı sistemi AB reformlarına uyum sağlayamadı. Uyum paketleri kapsamında gerçekleşen onca değişikliğe rağmen yargı yeni hale göre davranmadı. Savcıların açtığı 301 davaları Türkiye'nin dışarıdaki imajını gölgeledi. Kanunu daha açık hale getirmek için değişiklik zorunluydu.

Yeni düzenlemede suç daha somut şekilde tanımlanıyor. En önemli yenilik ise dava açmanın cumhurbaşkanının iznine bağlanması... Bunu cumhurbaşkanına ek yetki olarak yorumlayanlar var. Anayasa'nın cumhurbaşkanına öngördüğü görev ve yetkilere bakıldığında 301. madde ile ilişkilendirilmeyi pozisyonunun doğal sonucu diye değerlendirmek olası. AK Parti 301 konusunda harekete geçti ancak CHP engeline takıldı. Yurtdışında bulunan Meclis Başkanı'na vekalet eden CHP'li Güldal Mumcu rutin işlemi yapmadı. Hiçbir inisiyatifi olmamasına rağmen yasa teklifini ilgili komisyona sevk etmedi. Meclis tarihinde bu bir ilk. Bu davranışı şahsi tasarruftan çok parti politikası olarak okumak mümkün. CHP, 301'e dönük sert muhalefeti daha yolun başında başlattı. 301'in iktidarla muhalefet arasında sert tartışmalara neden olacağı kesin gibi. CHP ile MHP aynı noktada duruyor.

Barroso ve Rehn'in ziyareti Ankara'da AB rüzgarı estirdi. Demokrasi ve özgürlük yönünde esen bu rüzgar nedense bazılarını rahatsız etti.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Talat Aydemir'in suçu neydi?

Mustafa Ünal 2008.04.13

Bu bir Türkiye hikâyesi. Yalnızca Alper Görmüş veya Nokta Dergisi'nin öyküsü değil. Bakmayın karalar bağlamadığımıza, çok trajik aslında. Ülkenin şu an içinde bulunduğu siyasi sürece de ışık tutuyor.

Türkiye'yi özetliyor. Tabii gören gözler için. Nokta Dergisi, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'in günlüklerini yayınlayarak son yılların en çarpıcı haberine imza attı. Büyük bir gazetecilik başarısıydı bu. Uzun süre unutulmayacak. Bu haber sayesinde öğrendik ki Türkiye felaketin eşiğinden dönmüş. Darbe senaryosu az kalsın gerçek oluyormuş. İki büyük darbeyi kıl payı atlatmışız meğer.

Türkiye'nin AB'ye doğru hızla yol aldığı dönemde içeride bazı paşalar darbeyle yatıp darbeyle kalkmış. Fantezi olarak değil ciddi ciddi düşünmüşler. Örnek Paşa günlüklerinde her şeyi en ince ayrıntısına kadar anlatıyor. Sarıkız ve Ayışığı kod adlı iki ayrı darbenin hazırlık aşaması, gizli toplantılar, plan ve şemalar günlüklere detaylarıyla not düşülmüş. Darbe günlükleriyle haber dergiciliğinin öncüsü olan Nokta yıllar sonra muhteşem dönüş yaptı.

Büyük ses getiren bu haber yüzünden derginin yayın yönetmeni Alper Görmüş mahkemelik oldu. Özden Örnek günlüklerin kendisine ait olmadığını, iftiraya uğradığını söyleyerek mahkemeye başvurdu. Alper Görmüş'ten 'İftira ve hakarete' uğradığı gerekçesiyle davacı oldu. Görmüş'ün yargılanması aylar sürdü. Darbe günlüklerini büyük bavullarla mahkeme salonuna taşıdığı görüntüleri hafızalara kazındı.

Bu arada Emniyet'in teknik incelemesi sonucu günlüklerin Özden Örnek'in bilgisayarından kopyalandığı kesinleşti. Ve mahkeme önceki gün sonuçlandı. Yargı Alper Görmüş'ün darbe günlükleriyle Özden Örnek'e iftira atmadığına ve hakaret etmediğine karar verdi. Görmüş beraat ederken bir başka gelişme oldu. Mahkeme soruşturmanın genişletilmesine karşı çıktı. Örnek'in günlüklerini doğrulayan teknik raporun istenmesi talebini de kabul etmedi.

En yalın haliyle Nokta'nın beraati, birilerinin suçlu olduğu anlamına geliyor. Bu da neresinden bakılırsa bakılsın yargının konusu. Kayıtsız kalınmaz, kalınmamalı. Mahkeme devam etmeli. Hem de genişleyerek, derinleşerek. Yarım bırakılmamalı. Eğer ciddiye alınacak bir darbe iddiası varsa bunun üzerine gitmek yargının görevi.

İyi bir görüntü olmadı; darbe planlayanlar değil, bunu haberleştiren yargılandı sadece. Anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmek hukuk mevzuatımızda en ağır suç. Düne kadar cezası idamdı. Nitekim Albay Talat Aydemir darbe girişiminden dolayı 1963'te asıldı. Bugün ölüm cezası kalktığı için ağırlaştırılmış müebbet hapis. 'Darbe planlamak' Anayasal düzeni değiştirme teşebbüsü değilse nedir? Darbe teşebbüsünün suç olmadığı söylenebilir mi? Darbe düşüncesinde Cumhuriyet'in temel niteliği demokrasiye kasıt söz konusu değil mi? Diğer ilke laikliğe karşı gösterilen hassasiyet demokrasi mevzubahis olunca neden esirgeniyor? Demokratik sürece ilişkin tehdit ve tehlikeler niye önemsenmiyor? Bu sorular ne yazık ki cevapsız.

Sonrasını biliyorsunuz. Nokta Dergisi baskılara, baskınlara uğradı. Cesur ve kararlı çizgisini sürdürmenin müşkül olduğunu görünce yayın hayatına son vermek zorunda kaldı. Haberlerin bedelini pahalıya ödedi. Nokta'nın hikâyesi aslında AK Parti'ye kapatma davasıyla siyasal sistemin içine girdiği belirsiz sürecin habercisiydi. Dikkatle bakan gözler için. Eğer Nokta kapanmasaydı, AK Parti'ye kapatma davası da açılmazdı. Demokrasinin savunması o günlerden başlamalıydı.

Netice olarak darbe haberini yapan yargılandı, Nokta kapandı, iddialar doğrulandı; ancak darbeyi planlayanlara dokunulamadı. Bu bir acıklı Türkiye hikâyesi olarak kayıtlara geçti. Demokrasi, cumhuriyetin en korumasız, en öksüz ilkesi olarak kaldı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

301 savaşı

Mustafa Ünal 2008.04.16

Rakamların suçu yok aslında. Gelenek böyle. Bizde yasalar sayılarıyla anılır. Muhtevasıyla değil. 301 de onlardan biri. Bir zamanlar 312 vardı. Ondan önce de 141-142 ve 163... Eskiden kanun maddeleri kutuplara göreydi.

Sağı düşünceden dolayı başka bir madde, solu ise başka bir madde yargılıyordu. Şimdi tek madde 301, düşünce özgürlüğünü kısıtladığı gerekçesiyle çok eleştirildi. Bunda Orhan Pamuk ve Hrant Dink gibi ses getiren davaların etkisi oldu. Metin yerine bütün kabahati uygulamaya yükleyenler çıktı. TCK yeniden düzenlenirken gerekli değişiklikler yapılabilirdi. 'Uygulamayı görelim' dendi. Uygulamada yaşanan problemlerden dolayı çeşitli kesimlerden kanunun değiştirilmesi yönünde talepler yükseldi. Sadece içeriden değil, dışarıdan da bu

yönde istek geldi. Avrupa Birliği açık açık 301'in düşünce ve ifade özgürlüğünün önünde engel olduğunu ifade etti. 301 şimdi Meclis'in gündeminde. Bu hafta içinde komisyonda görüşülecek. Haftaya Genel Kurul'a inecek.

301'in yeniden ele alınmasında dışarıdan gelen telkinlerin etkisi inkar edilemez. AB faktörünü kastediyorum. Ancak bu, kaçınılmaz bir sonuç. 301 konusunda harekete geçmek için kendi iç dinamiklerimiz de yeterliydi. Uygulamada ciddi sorunlar yaşandı. Ve Türkiye'nin imajını olumsuz etkiledi. AB gölgesi düşmeden ele alınabilirdi. Öylesi çok daha sık olurdu.

301 değişmeli mi? Evet. Demokrasi ve düşünce özgürlüğü, evrensel standartların epey gerisinde. Eleştiri sınırları içinde düşünce açıklama, görüş bildirme soruşturma konusu olabiliyor. Düşünce suçundan en çok dava açılan ülkelerden biriyiz. Rakamlar ortada. Yargı adeta refleks halinde devleti koruma ve kollama duyarlılığıyla işliyor. Bireysel hak ve özgürlükler geriye düşebiliyor. Bu açıdan düşünce özgürlüğünü belirleyen 301'in daha açık ve net yazılmasına ihtiyaç var. Pürüz sadece evrensel standardın dışında kalmasından kaynaklanmıyor. Uygulamada da standart yok. Konjonktüre, kişiye göre değişiklik yaşıyor. Hasan Celal Güzel, her televizyon programında söylüyor: "28 Şubat sürecinde her söylediğim söz 301'in konusu oldu. Hakkımda yüzlerce dava açıldı. Şimdi aynı şeyleri söylüyorum. Savcılardan tık yok."

Dün bir gazetenin manşetiydi. 'Bir 301 komedisi' başlığıyla verilen haberde aynı sözler için iki ayrı mahkemeden farklı karar çıktığı bilgisi yer aldı. Bir mahkeme 'beraat' derken diğeri 'mahkumiyet' vermiş. Bu örnek bile 301. maddenin yeniden ele alınmasını zorunlu kılıyor. 301 komisyona sevk edildi, ancak tartışması hâlâ sürüyor. En çok da dava açma izninin cumhurbaşkanına bağlanması tartışılıyor. AK Parti içinde görüş ayrılığı var. Meclis Başkanı Köksal Toptan itiraz etti. Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin de soğuk bakıyor. Cumhurbaşkanının iznini doğru bulmayanlar, eski uygulamaya dönülmesini savunuyor. Yani iznin Adalet Bakanı'na bırakılmasını... Bu konu dün Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e de soruldu. Gül, 'Meclis'in işi' demekle yetindi. Tartışmaların ışığında komisyon ve genel kurul aşamasında bu bölüm değiştirilebilir. Bir standart oluşması için dava açma şartının mekanizmaya bağlanmasında yarar var. Bu, yargıyı da rahatlatır.

301 zaten tansiyonu yüksek olan Ankara'nın gerilimini biraz da artıracığa benzer. Muhalefet buna göre konuşlandı. CHP ve MHP adeta tek vücut. MHP'nin 301 değişikliğine yüklediği anlam çok abartılı. Bahçeli, bu madde üzerinden sert ve şiddetli muhalefet yapacağını işaretini grup toplantısında verdi. 'Teklif siyasi bir suikasttır.' dedi.

Unutmamak lazım ki bu topraklarda devletin korunmaya ihtiyacı olduğu kadar bireyin de korunmaya ihtiyacı var. Siyaset, devletin yanı sıra bireyin hukukunu gözetmekle de mükellef değil mi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özal sevgisi neden devam ediyor?

Mustafa Ünal 2008.04.18

15 yıl olmuş aramızdan ayrılalı. Yağmurlu bir cumartesi günü Ankara'dan yayılan acı haberin üzerinden yıllar geçmiş. Oysa daha dün gibiydi.

Hiç unutulmadı, bir şekilde kendisinden bahsettirdi. Sık sık hatırlandı. En son Anayasa Mahkemesi'ne atadığı üyelerle adından söz ettirdi. Kapatma davası için skor tahmini yapılırken geçti ismi. Devlet adamları köprü, yol gibi icraatlarının yanı sıra yaptıkları atamalarla da yaşıyor.

Biliyorum bugün 'Özal daha uzun ömürlü olsaydı acaba siyaset nasıl geliştirdi?' sorusu anlamsız. Ancak yine de bir şeyler söylemeden geçemiyor insan. Yakın çalışma arkadaşı Hasan Celal Güzel de köşe yazısında bu soruya cevap aramış. Şu kesin ki Özal yaşasaydı, meydan Süleyman Demirel'e kalmazdı. Türkiye tarihine 90'lı yıllar 'kayıp yıllar' olarak yazılmazdı. Demokratik hayatın üzerine karabasan gibi çöken 28 Şubat olmazdı. Demokrasi daha ileri noktaya taşınırdı. Hak ve özgürlükler geriye gitmezdi. 'Din hürriyeti, düşünce hürriyeti, teşebbüs hürriyeti' slogandan gerçeğe dönüşürdü. Avrupa Birliği yolunda daha fazla mesafe alırdık. Ekonomi ve demokrasi standartlarını Avrupa'ya yakınlaştırırdık. Yapısal sorunlar ötelenmez, çözüm yolları aranır ve bulunurdu.

Çankaya'ya çıkışına çok itiraz edildi. Partisine el atıldı. Hâlâ bugün siyasetin aktörleri olanlar Özal'a söylemedik söz bırakmadı. 'Çankaya'dan onursuzca indireceğiz' sözü hafızalarda. 'Dağa çıkarım Çankaya'ya çıkmam' protestosu da. Cumhurbaşkanlığı yıllarında en ağır darbeyi muarızlarından değil yakın çevresinden aldı. Süleyman Demirel ve Mesut Yılmaz gibi.

Sonradan gelenler onu çok arattı. Bayrağı, kurucusu olduğu Anavatan Partisi dahi taşıyamadı. Türkiye'yi dönüştüren reformcu parti statükonun savunucusu oldu. Özellikle Çankaya'daki halefleri kazanımlarını geriye döndürdü. Süleyman Demirel ve Ahmet Necdet Sezer ülkeyi içine kapatan çizgi izledi. Bu dönemde statüko çok güçlendi. Bugün darbe senaryolarından söz ediliyorsa, Türkiye'yi dünyadan izole edecek gelişmelerden dem vuruluyorsa bu yüzdendir. Demirel ve Sezer sayesinde yani. v Yıldönümlerinde sıfırlı ve beşli yıllar daha bir özenle hatırlanır. Zengin etkinlikler, renkli programlarla yâd ediliyor. Turgut Özal adını yaşatmak için kurulan dernekler önceki yıllara oranla faaliyetlerini artırdı. Başkanlığını Emin Başer'in yaptığı Turgut Özal Düşünce ve Hamle Derneği'nin çalışmalarından haberdarım. Dernek Özal'ı genç kuşaklara tanıtmak için 12 bölümlük belgesel hazırladı. Galasına Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katıldığı belgesel bugün birçok televizyonda yayınlanıyor. Ayrıca belgesel yazılı hale de getirildi, kitap olarak okumak mümkün.

33 bin ilköğretim okulunda

'Hayalinizdeki Tonton Dede Turgut Özal' resim yarışması düzenlendi. Olağanüstü ilgi gördü. Kazananlara ödülleri haziran ayında takdim edilecek. Özal'ın bütün konuşmalarını içeren bir kitap çalışması tamamlandı, kısa sürede piyasaya çıkacak. Ankara'da Turgut Özal adına üniversite kurulacak. Kuru bir söz değil bu. Bunun için adım atıldı, vakıf kuruldu. Kısa sürede tabelasını asarsa sürpriz olmaz.

Derneğin en önemli faaliyetlerinden biri, ölüm yıldönümünde Kocatepe Camisi'nde okuttuğu mevlit. Sadece Başkent'ten değil Türkiye'nin dört bir yanından on binlerce insan akın akın Kocatepe'ye koşuyor. Bu pazar yine mevlit programı var. Özal'ın hatırasını yaşatmak isteyenler ilgisini esirgemeyecek. Eminim, caminin içi ve dışı mahşeri kalabalıkla dolacak. Türk halkının, kendi değerleriyle barışık, aynı iklimden beslenen devlet adamlarına vefası inanılmaz. Aradan geçen onca yıla rağmen ilginin azalmamasını başka türlü izah etmek mümkün değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim mi geliyor?

Mustafa Ünal 2008.04.20

Hayır, yerel seçimlerin erkene çekilmesini kastetmiyorum. Gelişmelere göre o da mümkün. Sonbaharda 'çift sandık' çok sürpriz olmaz.

Açıkça söylemek gerekirse başkentte 'Türkiye'yi ancak bir seçim rahatlatır' diyenlerin sayısı artıyor. Sandığın siyasal sistem üzerindeki pozitif etkisini uzun uzun anlatmaya gerek yok aslında. Seneyi devriyesine girmekte olduğumuz 27 Nisan bildirisinin kasvetli havasını seçim dağıttı. Eğer sandık öne alınmasaydı, ülke farklı yönlerde savrulabilirdi.

Hatta sonu belirsiz, demokrasi dışı karanlık maceralara bile sürüklenebilirdi. Bu yönde hesap yapanların olduğunu bilmeyen yok. Oyunu seçim bozdu. Hatırlayın o günleri. Ankara'ya müthiş belirsizlik egemendi. Anayasa Mahkemesi'nin 367 kararını bildiri gibi parlamenter işleyişe müdahale olarak değerlendirmek gerekir. Karar bugünlerde yine hararetle tartışılıyor. Tartışılmalı da. Daha çok konuşulacak. Dönemin mahkeme başkanı iddiaların aksine asker veya başka kesimlerden bir telkin gelmediğini söyledi.

Tüm iddiaları yalanladı. Ancak 367'nin normal şartlarda açıklanamayan bir karar olduğu da gün gibi aşikar. O dönem bildiri ve onun etrafında gelişen olaylar Anayasa Mahkemesi'ni etkiledi. Bizde şekli ne olursa olsun demokratik sisteme dışarıdan müdahale siyasi dengeleri altüst eder. Siyasi yapı çok kırılğan ve aşırı hassas. Müdahalenin şiddeti düşük de olsa ağır hasara yol açıyor.

Tam bir yıl aradan sonra sanki tekrar başa döndük. Yaşananlardan kimse ders çıkarmadı. Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi ortam yine bulanıklaştı. Ankara'nın havası gene kasvetli. AK Parti'ye yönelik kapatma davasıyla başlayan sürecin sonunu kestirebilene aşkolsun. Siyasi görüşü farklı da olsa herkes tedirgin. Endişe içinde 'Nereye gidiyoruz, bu işin sonu ne olur?' diye soruyor. Türkiye'nin gözü Ankara'da. Büyük işadamlarından küçük esnafa kadar...

İşte tam bu ortamda, bir çıkış yolu aranırken 'sandık' bir seçenek olarak başkent kulislerinde ciddi ciddi konuşulmaya başlandı. AK Parti'de kapatma davası sonuçlanmadan seçime gidilmesini isteyenler var. Şu an parti içinde pek taraftar bulmasa da önümüzdeki günlerde bir alternatif olarak masaya geleceğini tahmin ediyorum. AK Parti ve DTP hakkındaki kapatma davaları karşısında siyaset çözüm üretmekte güçlük çekiyor.

22 Temmuz seçimlerinde sandıktan çıkan yüzde 50'nin üzerindeki oy sistemin dışına atılması riski ile karşı karşıya. Doğrudan kapatmanın hedefi olan partiler dışında kalanlar ilgisiz görünüyor, çözüme katkı yapmaktan uzak tutum içinde. MHP'nin başlangıçta işaretini verdiği parti kapatmayı zorlaştıran açılımın arkası gelmedi. Kapatma kararından önce seçim ne işe yarar? Yararı olur. Bir kere anti demokratik havayı dağıtır. Siyasi yapı yeni şartlara göre yeniden şekillenir.

Son dönemde yaşanan Ankara gelişmelerine halkın ne tür tepki vereceği görülür. Hepsinden önemlisi seçimden sonra herkes hesabını milli iradeye göre yapar. Ve siyaseti dizayn etmek isteyen siyaset mühendisleri bertaraf edilir. Siyaseti Ankara oyunları değil halkın iradesi şekillendirir. Kısaca söz gerçek sahibine geçer. Zaten Anayasa Mahkemesi'nin AK Parti hakkında vereceği olumsuz karar seçimi kaçınılmaz olarak ülkenin gündemine sokar. Kapatma kararı karşısında sandığın önünde kimse duramaz. Siyasi yapının dışarıdan müdahaleler veya mahkeme kararlarına göre değil de milli iradeye göre biçimlenmesinden daha doğal ne olabilir ki...

Görünen o ki sandık sanıldığı gibi çok uzak ihtimal değil. Kaf Dağı'nın arkasında hiç değil. Herkes hesabını buna göre yapsın. Strateji üretirken halkı da hesaba katsın. Siyasi partiler de antenlerini siyaset dışı odaklara değil yarın oy istemek için karşısına çıkacağı millete çevirsin...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Egemenlik kimin?

Bugün 23 Nisan, çocuklar bayramını kutlayacak, büyüklerse milli egemenliği. 23 Nisan'ı bayram olarak kutlamak, 'egemenliğe' verilen değeri göstermesi açısından önemli. Bu, devlet veya kurumların değil, milletin egemenliği.

Bugün Meclis'te egemenlik üzerine parlak nutuklar atılacak. Siyasi parti liderleri konuşmalarında Meclis'in duvarına yazılan 'Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir' sözünü tekrar edip duracak. Milli iradenin tecelligâhı olan TBMM'nin önemini vurgulayacaklar. Peki, gerçekten öyle mi? Egemenlik kayıtsız ve şartsız milletin mi sahiden? Kayıtlı ve şartlı egemenlik mi söz konusu yoksa? Peki belli aralıklarla milli egemenliğin üzerinden silindir gibi geçen askerî darbeler, muhtıralar nereye düşüyor? Bütün müdahaleler önce Meclis'i hedef aldı. Milletin egemenliğini yok etti. Meclis de egemenlik de fena halde örselendi. Oysa dikkatinizi çekmek isterim; Türkiye Cumhuriyeti ilan edilmeden Meclis açıldı. Devletimiz yokken millet iradesinin vücut bulduğu yüce Meclis'imiz vardı. Bizzat Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğiyle İstiklal Savaşı'nı TBMM sevk ve idare etti.

Meclis'in nasıl açıldığını hatırlamakta yarar var; milletvekilleri cuma sabahı Ankara'da toplandı. Namazı kılmak için topluca Hacı Bayram Camii'ne gittiler. Meclis'in önünde şükürün ifadesi olarak kurbanlar kesildi. Dualarla, tekbirlerle açıldı Meclis. O fotoğraf duvarları süslüyor, Atatürk'ün sağında ve solunda sarıklı cübbeli hocalar dua okuyorlar. 23 Nisan 1920 Ankara'sı böyleydi. 2008 Ankara'sında ise bu manzaraya 'irtica' diyorlar. Bütün bunlar laikliğe aykırı eylemler arasında sayılıyor. Altında bir partinin imzası olsa kapatma dosyasına 'delil' olarak kolaylıkla girebilir. Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçinkaya'nın kulakları çınlasın. Bugün 'O fotoğraftan rahatsız olanlar var mıdır?' sorusuna 'hayır' cevabı verebilmek güç. Egemenlik nutukları dinlerken sürekli eski Ankara Valisi Nevzat Tandoğan'ı hatırlarım. Malum, Tandoğan, bazı üniversite öğrencilerinin komünizm propagandası yapmasına çok bozulur. Öğrencileri karşısına alır ve 'Siz kim oluyorsunuz? Bu ülkeye komünizm gelecekse onu da biz getiririz. Gidip adam gibi öğrencilik yapın.' der. Tandoğan zihniyetinin çok gerilerde kaldığını, artık tarih olduğunu sanıyorduk. Ancak 2008 Türkiye'sinde yeniden hortladı. Milli iradeden, seçimden, demokrasiden milletin kendisinden rahatsızlık duyanlar var.

Bugün milli egemenliğin de Meclis'in de hali parlak değil. Egemenliğin safiyeti darbe ve müdahalelerle bozuldu. Dört gün sonra 27 Nisan bildirisinin yıldönümü. Genelkurmay tamamen Meclis'in işi olan cumhurbaşkanlığı seçimine dışarıdan müdahale etmekte beis görmedi. Üstelik bunu Milli Egemenlik Haftası'nda yaptı. Parlamento'daki siyasi partiler hayati tehlike altında. Dört partiden üçü mahkemelik durumda; AK Parti Anayasa Mahkemesi'nde 'kapatılma talebiyle' yargılanıyor. Yargıtay Başsavcısı DTP'nin de kapatılmasını istedi.

Son olarak CHP de mahkemelik. Bir aydır hiçbir şey yapmadan bekleyen Başsavcı Yalçinkaya, medyada yer alan haberler üzerine harekete geçti, önceki gün mesai bitimine doğru dosyayı Anayasa Mahkemesi'ne gönderdi. İddia ağır; CHP Hazine'den aldığı 4 trilyon lirayı bir özel televizyon kanalına aktardı. Ne karşılığında? CHP tatmin edici açıklama yapamıyor. Anayasa'ya göre siyasi partiler 'ticari faaliyet yapamaz, televizyon kanalı açamaz, ortak olamaz, borç veremez'. Açıkça Anayasa'ya aykırı bir durum söz konusu. Şimdi mahkeme CHP'nin dosyasını inceliyor. Eğer CHP'nin suç işleme özgürlüğü yoksa başının ağrıyacağı kesin. AK Parti, CHP ve DTP mahkemelik. Geriye sadece MHP kalıyor. O da rahat değil. AK Parti'nin kapatma gerekçesi olarak dosyaya giren üniversitelerde başörtüsü yasağını kaldıran Anayasa değişikliği MHP'nin sayesinde gerçekleşti. Yarın bir dosya da MHP için düzenlenirse şaşmamak lazım. Bugün 23 Nisan, manzara-i umumiye hiç de iç açıcı değil. Bir de asker hareket çekerse -Genel Kurul ve resepsiyona gelmeyerek- milli egemenlik de Meclis de iyice anlamını yitirir.

CHP nereye?

Mustafa Ünal 2008.04.25

Hafta sonu Ankara'da CHP kongresi var. Başkentin sokaklarını Deniz Baykal'ın afişleri süslüyor. Onlardan birinde, gömlekli Baykal fotoğrafının altında 'Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol' yazısı dikkat çekiyor. Mevlânâ Celaleddin Rumi'ye ait bu sözün muhatabı kim, belli değil.

Bir başka afişte ise 'Din de bizim, devlet de bizim, millet de bizim' diyor. Ne demek istiyor tam anlayamadım. Sanki din, devlet ve millet CHP'nin tekelinde. CHP'nin de referansı din aslında. Aynı şeyi AK Parti yapmış olsaydı farklı muamele görürdü. Eleştirilirdi, tepki çekerdi. Kapatma dosyasına malzeme olurdu.

Kongreler, siyasî partiler için önemli eşiklerdir. Lider değişmese bile, hücre yenilenmesi gibi, teşkilatlarda yorulanlar yerini yenilerine bırakır. Eksikler giderilir, hasarlar tamir edilir. Bir tazelenme olur. Parti yeni yüzler, yeni sloganlar ve yepyeni anlayışla kamuoyunun karşısına çıkar. CHP, en çok olağan ve olağanüstü kongre yapan partilerin başında geliyor. Birçoğu da sert, kırıcı genel başkanlık yarışlarına sahne oldu. Kaybedenler partiden koptu. Veya uzaklaştırıldı. Her defasında Deniz Baykal kazandı. Bu kongrede de adaylar var. Daha doğrusu aday adayları...

Tüzük değişikliği ile aday olmak çok zorlaştı. Bir ismin genel başkan olabilmesi için kongre divanının önünde en az 250 delegenin imza atması gerekiyor. Kongrede kazanmak değil 'aday olabilmek' büyük başarı sayılıyor. Daha önce Baykal'la birlikte siyaset yapan Haluk Koç, adaylardan biri. Seçim sonuçlarını 'başarısızlık' olarak saydı ve aylar öncesinden genel başkanlığa adaylığını açıkladı. Koç, bir Ankara siyasetçisi. Adaylık öncesi parti politikalarında onun da imzası var aslında. CHP yönetimi 22 Temmuz sonuçlarını 'halkın yanlış tercihi' olarak yorumlarken Haluk Koç, özeleştiriyi yapmaktan çekinmedi. Açık açık 'Bizim de yanlışımız var' dedi. CHP'nin 27 Nisan bildirisine karşı durmamasını örnek gösterdi.

Umut Oran ise medyada en çok yer alan aday, İstanbul'dan, bir işadamı, genç bir isim. Siyasete yeni yeni ısınıyor. Henüz yolun başında, siyaseti uzun soluklu düşünüyor olmalı. Katı ideolojik duruşu yok, yeni şeyler söylüyor. Mesajlarının delege üzerinde ne tür karşılık bulduğu meçhul... Sanki kendisini bu kongreye değil de geleceğe hazırlıyor. Şansı ileriki yıllarda açılabilir belki.

Sadece CHP'de değil diğerlerinde de parti içi demokrasi sağlıklı işlemiyor. Partiler bütünüyle genel başkanlara ayarlı. Mevzuat da genel başkanların kaybetmesine imkan vermiyor. Liderler ne kadar başarısız olursa olsun koltuğunu koruyor. Adaylara bakıp da hafta sonu CHP'de genel başkan değişimi beklemeyin. CHP, Deniz Baykal'la yoluna devam edecek. Ne zamana kadar? Baykal bırakana kadar...

CHP'de ciddi kriz söz konusu. Sol, Türkiye'de fetret devrini yaşıyor. 22 Temmuz'da sandığa birleşerek giden solun toplam oyu yüzde 20'lerde... Bu, tarihinin en düşük seviyesi. İçinde bulunduğumuz siyasî ve rejim krizinin temelinde iktidara alternatif muhalefet partisi olmayışı var. Haliyle CHP'nin durumu sadece kendisini değil, sistemi ve siyaseti yakından ilgilendiriyor. CHP'nin sorunu lider değil. Deniz Baykal'dan önce de solun hali parlak değildi.

Küçük değişimlere değil CHP'nin, köklü zihniyet devrimine ihtiyacı var. Ürkek, mehter gibi iki ileri bir geri değil radikal adımlarla açılıma ihtiyacı var. İdeolojik, devletçi anlayışı terk ederek özgürlükçü ve yerel değerlerle barışık, halkın kutsallarına burun kıvrımayan anlayışa ihtiyacı var CHP'nin. Türkiye'nin, ötekini dışlayan 1940'ların CHP'sine değil, 2008'lerin herkesi kucaklayan CHP'sine ihtiyacı var. Sorun satıhta değil derinlerde yani. Kongre zihniyet değişiminin çok uzağında. Umut yok. Anadolu solu, Şeyh Edebali gerilerde kaldı. Yerine

gelen ise çağdaş Recep Peker'ler... Yüzde 80 Türk kadınının kullandığı başörtüsüne 'Nazi giysisi' diyebilen Onur Öymen baş tacı ediliyor.

Kongre genişletilmiş grup toplantısı gibi bir şey olacak. Daha büyük salonda, daha fazla katılımı, Baykal'ın biraz daha uzun konuşacağı bir toplantı olacak. Hepsi o kadar...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kazanan Sadece Baykal

Mustafa Ünal 2008.04.27

Kongre salonunda, konuşmalarda, yüzlere yansıyan ifadelerde bir iktidar heyecanı var mıydı sorusuna olumlu cevap verebilmek güç. Yeni bir arayıştan da söz edilemez. Kurultaya böyle bir anlam yüklenmiyor zaten. CHP politikalarında kongre öncesi ile sonrası arasında bir fark da gözlenmeyecek.

Yarın CHP sözcülerinden yeni şeyler duymayacağız. Kongre bir dönüm noktası veya eşik değil CHP için. Rutin bir işlem...

İlk gün genel başkanlık seçimi vardı. Beklendiği gibi aday adayları 'gerçek aday' olma başarısını gösteremedi. Hiçbiri tüzük gereği zorunlu olan 250 delegenin imzasını alamadı. Haluk Koç çok umutluydu ancak o da yeterli imzayı bulamadı. Siyaset tarihine aday olmayı başaramayan aday adayları olarak geçtiler.

Kongreye Deniz Baykal'ın konuşması damgasını vurdu. Aralıksız iki buçuk saat konuştu. Uzun konuşmasında ne denli belagat ustası olduğunu gösterdi. Tecrübesini konuşturdu. Zaman zaman düşük dozda, zaman zaman sesini yükselterek bütün salona kendisini dinletmesini bildi. Çokça AK Parti iktidarının politikalarını eleştirdi. Sert ifadeler kullandı; 'Erbakan milli görüşü idi Erdoğan işbirliği' dedi. Bir kitle partisinin lideri, hükümetin dışı açılım politikasını 'işbirliği' diye niteledi. Bu daha çok marjinal partilerin üslubu. Parti içi muhalefeti doğrudan hedef almadı. Dokundurmakla yetindi. Çünkü her biri koltuğunu tehdit etmekten çok uzaktı.

Baykal'ın 'CHP başarısız' diyenlere verdiği cevap ilginçti. CHP'nin tekrar açıldığı 1992 sonrası seçimde aldığı yüzde 4,7'den bugün yüzde 20'lere nasıl geldiğini ayrıntılarıyla anlattı. 'Bir başarı hikâyesi' demeye getirdi. 90'lı yıllarda solun toplam oyu yüzde 30'un üzerindeydi. CHP siyaset sahnesine yüzde 4,7 ile döndü ama daha sonra SHP'yi bünyesine kattı. Son seçimde DSP ile ittifak yaptı. 22 Temmuz seçimlerindeki yüzde 20 oyu sadece CHP olarak düşünmemek gerekir, içinde eski SHP var, DSP var. Eğer solun potansiyeli yüzde 20 ise CHP başarılı sayılabilir.

CHP'nin katı çizgisi kitleleri soldan uzaklaştırdı. Sol potansiyel eridi. Bir başarı hikâyesinden söz edilemez. 1992'deki CHP ile 2008'deki CHP arasında büyük fark var. Baykal, merhum İsmail Cem'le birlikte 'Yeni Sol' diye bir kavram ortaya attı. Sosyal demokrat evrensel değerleri politika olarak benimsedi. Ayrıca, bugün inanmakta güçlük çekebilirsiniz. O dönemde tek parti döneminin handikaplarını atmak, özellikle tek parti dönemi uygulamalarından kendini soyutlamak için radikal değişiklikler bile gündeme geldi. Yeni bir kimlik, yeni bir amblem en yetkili ağızlar tarafından seslendirildi. Ancak SHP ve DSP'ye karşı 'Atatürk'ün partisi' avantajından yararlanmak isteyenlerin dediği oldu. Değişime cesaret edilemedi. CHP, Baykal'ın öncülüğünde 2000'lerin başında da 'Anadolu solu' sloganıyla yeni bir açılım denemesi yaptı. Bu da tıpkı 'yeni sol' gibi retorikte kaldı.

Baykal'ın dünkü uzun konuşmasında 'yeni açılımdan' söz edilemeyeceği gibi ortaya bir iktidar perspektifi de konulamadı. Yerel seçimlere bir yıldan az zaman kaldı. Sonbaharla beraber Türkiye seçim havasına girecek. Adayların isimleri konuşulmaya başlanacak. Örgütü yerel seçime hazırlamak, motive etmek için kongre iyi bir

zemindi. Ne yerel ne de muhtemel bir genel seçim üzerine bir hedef konulmadı. İktidar heyecanını yitiren partilerin seçim kazanması mümkün değildir.

Kongrenin anlamını konuşurken CHP'yi yakından tanıyan bir dostum 'Muhalefetin de yönetimin de asıl amacı bu kongre değil.' dedi ve ekledi: 'Herkes yerel seçim hezimetine göre hazırlık yapıyor. Yönetim olağanüstü kongrenin önünü bugünden kesmenin hesabı içinde... Yeni üye kayıtları, il ve ilçe kongrelerinde delege yapıları buna göre belirlendi. Bazı hamlelerle muhalifler kazanıldı ve parti dikensiz gül bahçesine çevrildi. Muhalefet de asıl hesaplaşmayı yerel seçim sonrasına bırakmış durumda.' İlginç tespit. Umut Oran'ın aday adaylığının bugüne değil 'geleceğe dönük' olduğu düşüncesi siyaset kulislerinde oldukça yaygın.

Anlayacağınız CHP cephesinde değişen bir şey yok. Halkı kazanacak yeni siyaset anlayışı yerine devletin gölgesinde katı, sert ve keskin muhalefete devam...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terörden beter bir sorun

Mustafa Ünal 2008.04.30

Çankaya Köşkü, dün iş ve sanat dünyasından renkli konukların katılımıyla gerçekleşen ilginç bir toplantıya ev sahipliği yaptı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün himayesinde gerçekleşen toplantıda, 'Trafikte dikkat 10 bin hayat' projesi hayata geçti.

Köşk'te büyük salona girerken trafik kazasında hayatlarını kaybetmiş ünlü isimlerin büyük fotoğrafları dikkat çekti. Gül bunları işaret ederek 'Trafik makam tanımıyor, herkesin sorunu.' dedi. Projenin amacı, trafik konusunda toplumsal bilinci artırmak, kazalarda ölüm ve yaralanmaları en aza indirmek. Cumhurbaşkanlığı'nın çatısı altında 3 bakanlık, bir üniversite ve çok sayıda özel kurum ve kuruluşun iştirakiyle bir platform oluştu. Proje işte bu oluşumun eseri.

Kim ne derse desin, trafik ülkenin en ciddi sorunlarından. Maalesef diğer suni sorunlara gösterilen duyarlılığın çok azı bu meseleye gösteriliyor. Rakam gerçekten korkunç, her yıl trafik kazasında 10 bin kişi hayatını kaybediyor. Projeye ismini veren '10 bin hayat' sloganı ölümlere dikkat çekmek için. Yollar sanki savaş alanı gibi. Bilanço terörden beter. Bütün uğraş bu sayıyı aşağıya çekmeye dönük. Hatırlatmakta yarar var, trafik sorunu İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın da göreve gelir gelmez ilk el attığı konulardan. Bakanlık, 'Ölümlü kazaların önünü kesmek için hatada sıfır tolerans' süreci başlattı.

Artık kanıksanan, umursanmayan lakin ülkenin en acı gerçeklerinden biri durumundaki trafik meselesine Cumhurbaşkanı Gül'ün ev sahipliği ve desteğini alkışlamak gerekir. Böyle sosyal projeleri himaye etmek cumhurbaşkanlığının doğal görevleri arasında. Trafik sorununun en üst düzeyde ele alınması problemin çözümüne olumlu katkı yapabilir. 'Trafikte dikkat 10 bin hayat' kampanyası bir dizi etkinlikten oluşuyor. Bir kere bu sorun sürekli canlı tutulacak. Eğitim ve üniversite boyutu sorunun bundan sonra bilimsel ele alınacağına işaret ediyor. Gazi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Süleyman Pampal, trafiğin bilimselliğine dikkat çekerken daha önce eski bir YÖK Başkanı'nın 'Trafığın mühendisliği mi olur?' dediğini söyledi. Bu YÖK başkanı kim acaba? Kemal Gürüz ve Erdoğan Teziç ikilisinden birinin olduğu muhakkak.

Platformun öncülüğünde hazırlanan kazaları önlemeye yönelik uyarılar, kısa filmler medyada yer alacak. Bu filmlerinden birini bizzat Abdullah Gül seslendirdi. Bu kısa film toplantıda katılımcılara izletildi.

Cumhurbaşkanı'nın seslendirmesi dünyada ve Türkiye'de bir ilk. Gül'ün jesti, soruna verdiği önemi gösteriyor. Cumhurbaşkanı Gül de trafik kazasının acısını yaşamış bir isim. Büyük oğlu Ahmet Münir'in ağır trafik kazasını

emniyet kemeri sayesinde ucuz atlattığını söyledi. 'Allah oğlumuzu bize hediye etti.' dedi. Hassasiyetinin bir nedeni de bu.

'Bildiğimiz şeyleri tekrar ederek alışkanlık haline getirmemiz lazım' derken emniyet kemerine vurgu yaptı. Sadece ön koltukta oturanların değil arka koltuklarda oturanların da kemerlerini bağlamalarının önemine dikkat çekti. Tespitlere göre emniyet kemeri ölümleri yarı yarıya azaltıyor. Sohbet sırasında öğrendik ki, Cumhurbaşkanı Gül, arka koltukta otururken kısa veya uzun mesafeye bakmaksızın kemerini takmayı ihmal etmiyor. 'Ne zamandan beri?' sorusuna ise kesin bir cevap vermedi. Bu esnada başyaveri cep telefonu ile çektiği fotoğrafı gösterdi. Gül, arka koltukta eşiyse kemerlerini bağlı gösteren fotoğrafı tebessüm ederek medya mensuplarıyla paylaştı.

Trafik sorunu Türkiye'nin acı ve gerçek gündemi. Kazaları önlemek için ne kadar çaba harcarsa az. Gül'ün himayesi yerinde ve takdire şayan. Trafikte dikkat, çünkü yılda 10 bin hayat sönüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsimsiz kahraman!

Mustafa Ünal 2008.05.02

Böylesine, adını gizleyerek açıklama yapan bir siyasetçiye ilk kez tanık oluyoruz. Olağanüstü dönemlerde medyada manşetlere çıkan 'üst düzey askerî yetkililerin' ağzından haberlere alışkındık. Siyasetçi için gelenek farklıydı; Ya susar ya da dobra dobra konuşurdu.

Söyledikleri eğer parti içinde tepki çekerse bedeline katlanırdı. Dili yüzünden başı derde giren, hatta partisinden kopmak zorunda kalan siyasetçi sayısı epey fazla.

Milliyet'ten Fikret Bila'ya ismini saklayan üst düzey bir AK Partili konuştu, önemli, ses getiren sözler söyledi. Anlattıkları parti içi eleştiri de içeriyor. Ankara'da, söylediklerinden daha çok kendisini saklayan AK Partilinin kimliği merak uyandırdı. Daha ilk andan itibaren kuşkular bir isim üzerinde yoğunlaştı. Ben de herkesin zihnine düşen o ilk ismin doğru olduğu kanaatindeyim. AK Parti'de istisnasız herkesin işaret ettiği isim de o, ikinci bir isim yok.

Adını açıklamadı ama kendini ele verdi. Keşke ismini vererek açık açık konuşsaydı. Eleştirileri göğüslemeyi göze alabilseydi. Bir ara Başbakan Erdoğan'a da soruldu. Başbakan ismini gizlediği için esrarengiz AK Partiliyi ciddiye almadığını söyledi. Oysa her yerde eleştiri olağan karşılanır. Garip olan ismini ve yüzünü saklaması, perdelemesi. Bir siyasetçi içinde bulunduğu hükümetin politikalarını da partinin duruşunu da tenkit edebilir.

Yadırganan adını vermemesi, sözlerinin yankısı karşısında açıkça ortaya çıkmaması ve hâlâ gizlenmeye devam etmesi. Oysa kimliğini herkes doğru tahmin ediyor. Kullandığı kelimelerden, anlattıklarından ve üslubundan anında kendini belli etti.

Sözlerinin bir yerinde 'Eğer bir bakanlığın uygulamalarından kaynaklanan endişe ve şikayet varsa o da çözülmeli. Güven artırıcı adımlar atılmalı' diyor. Hangi adım atılmalı sorusuna cevabı daha somut: 'O bakan veya bakanlar değiştirilebilir.' AK Parti'den duyulan rahatsızlığın giderilmesi için aynı kabinde bakanlık yaptığı bir arkadaşının koltuğundan uzaklaştırılmasını öneriyor. Hangi bakanı kastettiğini ise açıkça söylemiyor.

Ancak buradan neşet eden haberlerde ise değiştirilmesi istenen bakanın Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik olduğu üzerine yorumlar, değerlendirmeler yapılıyor. Bu Çelik'e haksızlık... AK Parti'nin seçim propagandası

olarak dile getirdiği icraatların ağırlıklı bölümü Çelik'in uygulamalarından oluşuyordu. Çelik'ten rahatsız olan ise sol siyasi çevreler. Ve tabii CHP... Meclis'te birkaç kez gensoru önergesi verdiler. Bugün de CHP sözcülerinin en çok dillerine doladıkları bakan durumunda.

Solun rahatsızlığı Çelik'in şahsından çok eğitimin başında sağ siyasetten bir ismin oturuyor olması. Çelik yerine bir başkası Milli Eğitim bakanı olsa eleştiriler ortadan kalkacak mı? Hayır. İsmi açıklamayan o bakan yarın eğitime kaydırılsa benzer tepkilerin devam edeceğine kuşku yok. Herkes farkında, sol kesimde icraatlardan ziyade sağ siyasetçinin varlığına tahammülsüzlük var. Aslında bunu en iyi esrarengiz bakan bilir. Eskiden bir başka partide siyaset yaparken muhalefetten en çok eleştiri alan bakanların başında da Milli Eğitim bakanı geliyordu.

Kabinede çalışma arkadaşlarını belirleme yetkisi sadece Başbakan'da. Bir bakanın performansını veya durumunu bir başka bakan değil bizzat başbakan kritiğe tabi tutar. İsmi perdeleyen AK Partili sadece Fikret Bila'ya konuşmuyor, muhtelif ortamlarda bakan arkadaşlarını sert ifadelerle eleştirilerin odağına oturttuğunu yakından biliyorum. Üstelik isimlerini alenen söyleyerek, şu bakan, bu bakan diyerek. Acaba siyaset dışı özel görüşmelerinde de bakan arkadaşlarını gündeme getiriyor mu, merak ediyorum.

Bu tür açıklamalar partiyi parçalama projesine dönüşebilir; belki de baştan beri böyledir. Oysa bugün AK Parti için parçalanma değil kenetlenme günü olması gerekir. Çıkış için izlenecek yol sonuç üzerinde etkili olacak. Esrarengiz AK Partilinin önerisi çözüme değil aksine çözülmeye yol açar. Belki de bu yüzden ismi ve yüzünü gizliyordur?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bence şampiyon belli

Mustafa Ünal 2008.05.04

Gelin Ankara'nın kasvetli havasından sıyrılarak futboldan söz açalım bugün. Hayır, son günlerin modasına uyup futbola siyaset arasında ilişki kurmayacağım.

Kapatma davası nedeniyle Başbakan Erdoğan zor durumda. Siyaset yasağı riski altında. Buradan hareketle deniyor ki, Kasımpaşa ve Rizespor da küme düştü. Bülent Arınç, Meclis Başkanlığı'na aday olmadı. Memleketi Manisaspor ise düştü, düşecek. Kurtarması imkânsız değil ama çok güç.

Düz mantıkla bakıldığında doğru. Erdoğan Kasımpaşalı, memleketi ise Rize... Her iki takım da lige veda etti. Arınç, koltuğunu yitirdi, Manisa da kaybediyor. Bir kader veya baht ilişkisinden söz edilebilir mi bilmiyorum. Garip bir rastlantı olduğu muhakkak. Futbola girmemin nedeni bu değil, lige Sivas açısından bakmak. Artık sezonun sonuna geldik. Heyecan dorukta. Galatasaray bir adım önde. Önceki yıllara göre çok renkli sezon geçirdiğimiz kesin.

Ligin sürprizi tartışmasız Sivas. Bir Anadolu takımından böylesine uzun soluklu mücadeleyi kimse beklemiyordu. İlgili ilgisiz herkes, en geç ikinci yarının ortalarında tökezleyeceğini ve zirvenin uzağına düşeceğini tahmin ediyordu. Benim de kanaatim farklı değildi. Zaman zaman müthiş çıkış yapan bazı Anadolu takımları gibi. Pes etmedi, kıt imkânlarla, yetersiz kadrosuna aldırmandan zirve yürüyüşünü inatla sürdürdü. Son iki haftaya oldukça iddialı giriyor. Liderin hemen gerisinde. Yıldızlardan kurulu Fenerbahçe ile eşit puanda.

Son ana kadar yarışın içinde olması başlı başına olay. Nereden bakılırsa bakılsın büyük başarı. Herkesin sempatisini kazanmış durumda. En fanatik taraftarların bile ikinci takımı. Sivas'ın şampiyonluğunu isteyenlerin

orani çok yüksek. Kendi takımı ipi göğüsleyemeyecek futbolseverlerin gönlü de Sivas'tan yana.

Sivasspor bugün kendi sahasında lider Galatasaray'la oynayacak. Şehir tarihî günlerden birini yaşayacak. 90 dakikalık oyun ve ortaya çıkacak skor sadece iki takımın değil aynı zamanda ligin kaderini belirleyecek.

Şampiyonun yanı sıra yukarıda sıralama da netleşecek. Avrupa'ya hangi takımların gideceği belli olacak. Sivas, Avrupa kapılarını da zorluyor. Kazanırsa dışarıda da boy gösterecek. Genç hoca Bülent Uygun Şampiyonlar Ligi'nde Chelsea ile oynayan Sivasspor'u hayal ettiğini söylüyor. Bu bir hayal değil. Gerçeğe dönüşmesi mümkün. Bugünkü Galatasaray maçı çok önemli. Bu engeli aşarsa önü açık. Şehrin havasını değiştirmiş durumda. Haberlere bakılırsa karşılaşmanın şehre ekonomik katkısı 1 milyon doların üzerinde. Oteller dolu, yer yok. Sivas'a akın eden futbolseverler esnafın yüzünü güldürmüş durumda. Bu bile 'Futbol asla sadece futbol değildir.' diyenlerin ne kadar haklı olduğunu gösteriyor.

Futbolun yalnızca ekonomiye değil katkısı. Şehrin psikolojisini de derinden etkiliyor. Vaktiyle birinci ligde oynayan bir Anadolu şehrinin valisinden dinlemiştim, 'Hafta sonları oynanan maçın sonucu inanır mısınız insanların yürüyüşünü bile etkiliyor.' demişti. Bir şehrin futbol performansı ile morali arasında doğrudan ilişki var. Sivas kritik eşiği bugün geçebilir mi? Galatasaray'ı yenmek de kolay değil. Asırlık futbol geleneğinden süzülerek geliyor. Oyuncuları büyük maçların olumsuz havasını lehlerine çevirecek deneyime sahip. Sivas ise tecrübesiz. Futbolcusu ile kulübü ile ilkleri yaşıyor. Sezon içinde final karşılaşmalarını kaybetti. Evinde Fenerbahçe'ye, Beşiktaş'a yenildi. Yine de her şey ortada, üç ihtimal de mümkün.

Sonuç ne olursa olsun Sivas ligin en başarılı takımı. Eğer bir adım geride kalırsa bu sezonun iki şampiyonu olacak. Biri Sivas, koltuğu hazır. Lige kattığı heyecan yıllarca unutulmayacak. Umarım bu başarı bir sezonluk olmaz, devamı gelir. Kendisini sürekli tekrarlayan, şampiyonluğun iki üç takım arasında döndüğü Türk futbolunun, Sivas gibi yeni soluklara ihtiyacı var.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Savunma değil, iddialara cevaplar...

Mustafa Ünal 2008.05.07

Savunmalar iddianameye oranla daha kalıcıdır. Düşünüyorum, tarihe mal olmuş iddianame pek hatırlamıyorum. Şemdinli bunun biraz istisnası sayılabilir. Bir Dreyfus veya Sokrates savunması unutulmaz.

Edebi değer taşıyan 'Müdafaalarım' adıyla kitaplaşan başka savunma örnekleri de var. Savunmalar sadece iddianamelerin değil mahkeme kararlarının da çok önündedir.

Sözü çok uzatmadan AK Parti'nin ön savunmasına getirmek istiyorum. AK Parti ilk savunmasını geçen hafta henüz süresi dolmadan Anayasa Mahkemesi'ne teslim etti. Ek süre isteyeceği tahmin ediliyordu. Ona da gerek duymadı. Başbakan Erdoğan sürecin hızlı işlemesinden yana. Bu, kararın olumlu çıkacağına ilişkin kuvvetli inançtan kaynaklanmıyor. Çünkü belirsizlik ülkeye zarar veriyor, özellikle ekonomiyi olumsuz etkiliyor. Tez elden, sonbahardan önce kararın çıkmasını istiyor. Bunun için mümkünse Anayasa Mahkemesi adli tatil yapmasın, yaz aylarında da çalışarak kararını bir an önce versin. AK Parti'nin aceleciliğine karşılık Anayasa Mahkemesi'nde ağırdan alma eğilimi seziliyor. Dün bazı gazetelerde haber olarak yer aldı. Anayasa Mahkemesi'nde fotokopi cihazının bozulması yüzünden ön savunma metni çoğaltılıp üyelere dağıtılamamış. Arıza 5 günde ancak giderilebilmiş. İlginç bir ayrıntı.

AK Parti'nin savunmasında ne var? Medyaya bölük pörçük yansıdı. Metnin tamamı sadece 5 kişide vardı. Hepsi de ağızlarını sıkı tuttu, medyaya sızdırmadı. Oysa iddianame hemen ertesi günü tam metin olarak medyaya yansımıştı. İddianamenin tümü kamuoyu tarafından bilinirken ön savunmanın gizli tutulması doğru politika değildi. AK Parti'nin Başsavcısı'nın iddialarına verdiği cevaplar merak konusuydu. Ön savunma bir hafta gecikmeyle nihayet dün ortaya çıktı. Erken saatlerde baştan sona, altını çizerek okudum.

AK Parti 98 sayfalık metne savunma yerine, 'İddianameye cevaplarımız' demeyi yeğliyor. Zaten cevaplar bir savunma psikolojisi içinde hazırlanmamış. Şu ifadeler çarpıcı: 'Bu davada amacımız sadece partimizi savunmak değildir. Esasen biz milletimize ve devletimize hizmetten başka savunmayı gerektirecek hiçbir şey yapmadık.' O halde bu metin neyin nesi? Bu sorunun cevabı bir sonraki paragrafta yazılı: 'Aşağıda söyleyeceklerimiz tarihe ve tanıklık ettiğimiz çağa düştüğümüz notlar olarak görülmelidir.'

Savunma değil cevap. Ve tarihe düşülen notlar. Son derece cesur ifadeler bunlar. Suçlamaları reddetmenin, ithamları boşa çıkarmanın bir başka yolu. Kimi AK Partililer tarafından 'tavır koyalım ve hiç savunma yapmayalım' görüşü de seslendirilmişti.

Daha başında davanın hukuki değil siyasi olduğu vurgulanıyor. İddianame kamuoyunda hukuki ve siyasi boyutlarıyla çok tartışıldı. AK Parti cevaplara geçmeden ilk sayfalarda 'siyasi dava' tespitini lafı eğip bükmeden yapıyor.

İddianamenin hukuk dışı dille kaleme alındığına dikkat çekilirken AK Parti yerine ısrarla AKP denmesini buna örnek gösteriyor. 'Bu siyasi bir tavır' diyor. Başsavcı'nın 'geri gönderme' yerine gazetelerden esinlenerek anayasal sistemde bulunmayan 'veto' kelimesini kullanması yanlışlık olarak kayda geçiriyor. İddianameye ilişkin en köşeli cümle şu: 'Bu haliyle hukuki bir metin olmaktan ziyade önyargıların egemen olduğu bir siyasi bildiri niteliği taşımaktadır.' İddianameyi ilk okuduğumda benim kanaatim de, sol marjinal partilerin basın bültenlerine veya siyasi bildirilerine üslup ve içerik olarak aşırı derecede benzediği şeklindeydi.

Ön savunmada din ve başörtüsü ile ilgili diğer parti liderlerinin konuşmalarından örneklerle yer verilmiş. Deniz Baykal'dan Süleyman Demirel'e, Bülent Ecevit'ten Tansu Çiller'e kadar... Hemen hepsi AK Partililerin iddianameye giren sözlerinden daha ileri ve daha keskin. Neler yok ki...

Bu savunmanın mahkeme üyelerinin vicdanında nasıl yankı bulacağını kestirmek güç. AK Parti'nin savunması iddianameye göre çok daha sağlam ve özenle hazırlanmış. Baştan savma ve şişirme değil. Tekrarlar yok. Aynı zamanda ikna edici. Mahkemenin kararı kadar tarihin hükmü de önemli. Biraz gecikse de savunmanın kamuoyuyla paylaşılması bu açıdan iyi oldu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MHP ne düşünüyor?

Mustafa Ünal 2008.05.09

MHP Genel Başkan Yardımcısı Tunca Toskay'la konuşuyoruz, acaba MHP nasıl bir gelecek öngörüyor? Malum, şu an Ankara bilmece gibi. Komplo teorileri, birbirinden ilginç senaryolar havada uçuşuyor.

6 ay sonrasını kestirebilmek olanaksız. Türkiye artık bir adım ötesi bile öngörülemez bir ülke haline geldi. Toskay, 'Çok bilinmeyenli bir denklemler karşı karşıyayız. Gelişmeleri tahmin etmek gerçekten çok zor' diye başlıyor söze. Belli ki siyasetin içinde olanla dışarıdan izleyen arasında bir fark yok. Ankara'nın havası herkes için puslu ve belirsiz.

'MHP olarak bizim birinci önceliğimiz' diyor Toskay 'Demokratik sistemin işlemlerini temin etmek, önünü açık tutmak. Bu sadece MHP'nin değil bütün partilerin görevi. Sistem tatile girerse herkes kaybeder'. Demokratik sistem tehlikede mi? Bu, başkentte sık sorulan sorulardan biri. Toskay'ın bu soruya cevabı şöyle: 'Evet teorik olarak böyle bir tehlike var. Ancak yüzdesi yüksek değil. Bütün siyasi aktörler işi ciddiye alıp ona göre davranmalı. Yoksa ihtimali yükseltmiş olursunuz. İpi gererek kopacak noktaya getirmemek gerekir'. Demokratik sistem kesintiye uğrarsa ödenecek bedelin ağır olacağı konusunda herkes hemfikir. Toskay, 'Kıbrıs, Ege ve Güneydoğu'da kaybederiz. Bugünkü noktadan geriye düşeriz' diyor.

MHP sistemin işlemlerini nasıl sağlayacak? 22 Temmuz sonrası MHP politikalarında bu düşüncenin izlerini görmek mümkün. Cumhurbaşkanlığı seçiminde yürüttüğü siyaset bunun bariz örneği. Hatırlanacağı gibi o dönem CHP'nin telkinlerini elinin tersiyle itmiş ve Meclis'e katılarak kilitlenen sistemin çalışmasına imkan sağlamıştı. Toskay, 'Sistemi işletme' misyonunu bugün de temel politika olarak belirlediklerini söylüyor. MHP terör ve şiddete bulaşmayan partilerin kapatılmasını önleyecek Anayasa değişikliğinden yana. MHP'nin formülü net: 'Parti değil suç işleyen siyasetçi cezalandırılsın'. Toskay 'Bunu oturup konuşmaya, müzakere etmeye hazırız. Burada da iyi niyetliyiz, parti kalsın filanca gitsin değil düşüncemiz. Partilerin yargı yoluyla kapatılmasını doğru bulmuyoruz. Ayrıca kapatma davasından mutlu değiliz' diyor.

Süreç giderek daralıyor ancak yine de MHP'nin müzakere kapısını açık tutması bir umut olabilir. Şu an için parti kapatmayı zorlaştıracak anayasa değişikliği AK Parti'nin gündeminden düşmüş durumda. Bu yarın adım atmayacağı anlamına gelmiyor. Bakarsınız önümüzdeki günlerde kimi sürprizler yaşanabilir. Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan anayasa değişikliği MHP'nin AK Parti'ye bir oyunu muydu? MHP bir tuzak mı kurdu? Kabul etmek lazım ki sadece siyasi çevrelerde değil sokakta da böyle bir algı var. 'Kesinlikle hayır' diyor Toskay: 'Bundan alınıyoruz, çok üzülüyoruz. Biz öteden beri yüksek öğretimde başörtüsünün serbest bırakılmasını savunduk. Genel Başkanımız Devlet Bahçeli 1999'da koalisyon hükümeti kurulurken 'Hizmet alan hizmet veren' formülünü gündeme getirdi. Aynı çizgideyiz. Anayasa değişikliğine destek vermemiz bu duruşumuzun sonucu. Bize haksızlık yapılıyor'.

Bu algı yarın seçim meydanlarında MHP'yi en çok zorlayacak hususların başında geliyor. Bunu kırmak için parti kapatmayı güçleştirecek anayasa değişikliğinde daha aktif rol oynamak bir seçenek olabilir. Kulisler 'senaryo' olarak dillendirilen erken seçime MHP'nin sıcak baktığını Bahçeli grup toplantısında açıklamıştı. Toskay da 'Seçimden kaçmayız, kararı verecek olan iktidar partisidir' diyor. MHP genel seçimden ziyade yerel seçimin çalışmalarına başlamış. Bazı şehirlerin adaylarını bile belirlemiş. Ancak şu an kamuoyuna açıklamayı erken buluyorlar. Büyükşehirler için alternatif isimler üzerinde zihin egzersizi yapıyorlar.

Milletvekili transferine kapılarını kapatan MHP belediye başkanları konusunda ise farklı düşünüyor. Toskay 'Eğer MHP'nin çizgisine uygunsa değerlendiririz, gelmek isteyenler var, partiye katılımlar olabilir' diyor.

MHP'nin penceresinden olaylar kısaca böyle görünüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir başka açıdan Anneler Günü...

Mustafa Ünal 2008.05.11

Her Anneler Günü'nde yıllarca önce yazdığım o portreyi hatırlarım. Annesizliğin acısını en derin yaşayanlardan. Bugünün böyle bir boyutu da var. Şüphesiz anneler dünyanın en güzel varlıkları, değil onlara bir gün bütün günler feda olmalı.

Sanki bu yıl önceki yıllara göre daha abartılı kutlanıyor.

Alışveriş merkezleri Anneler Günü'ne göre yeniden dizayn edilmiş durumda, sivil toplum örgütleri etkinlikler düzenliyor, okullarda anne figürünün öne çıktığı programlar yapılıyor. Anneler Günü'nü 'boynu bükük' geçirmek zorunda kalanlar da var. İşte onlardan biri, gelin portreyi biraz güncelleyerek birlikte okuyalım.

O şimdi varlıklı bir milletvekili. Sahibi olduğu işyerlerinde 100'ün üzerinde insan çalışıyor. Bugün bulunduğu yerden arkasına dönüp bakmayı biliyor. Ne oldum delisi değil yani... Geçmişini kendi ağzından en ince ayrıntılarına kadar dinleyince film gibi dokunaklı insan öyküsü çıkıyor karşımıza. Bu noktaya gelmesi hiç kolay olmadı. Bu dünyada nefes alıp vermesi mümkün olmayabilirdi. Henüz 6 aylıkken annesi öldü. Çok fakir ailenin 4. çocuğuydu. Bakımının güç olacağını gören çevresi bölgenin töresini ona uygulamak istedi.

İleri gelen kadınlar dediler ki: Annesinin cenaze suyuyla bu çocuğu yıkayalım da annesi gibi ölsün. Aksi halde bu garibe kimse bakamaz, ortada kalır... Geleneğe göre annesinin suyuyla yıkanan bebeğin yaşamayacağına inanılır.

9 yaşındaki ablası karşı çıktı. Törenin kardeşine uygulanacağını anlayınca parçaladı kendini. Ortalığı birbirine kattı. 'Ben bu halimle kardeşime bakarım.' deyince kadınlar insafa geldi ve 6 aylık bebeği kaderin doğal akışına bıraktılar.

Ablası ve konu komşunun gözetiminde büyüdü. Sıkıntılar içinde okul çağına geldi. İlkokulu köyünde okudu. Ortaokul için ise 20 kilometre uzaklıktaki şehre gitti. O günleri 'Bunlar yaşanmadan bilinmez. Şairin dediği gibi kelimeler kifayetsiz kalır..' diye anlatıyor.

İçinden atamadığı bir hatıra da gene bu yıllara ait: Ceketim söküktü... Diktirecek kimseyi bulamadım. Öğretmen kalktı herkesin içinde bana, 'Senin ne biçim annen var, bu söküğü görmüyor mu?' dedi. Mecburen sustu, sessizlikle bu belayı geçiştirdi...

'İnsan ufku, gözlerinin gördüğü yer kadardır' kuralından hareketle o güne kadar en yüce makam olarak gördüğü öğretmenliğe heves etti. Sınavı kazandı. Gümüşhane'ye öğretmen okuluna gitti. Hayatında yepyeni dönüm başladı. 'Oraya düğüne gider gibi gittim. Yemekten yatakhane kadar her yer düzenliydi.' diyor. Öğretmenliğe ilk başladığı günü 'kurtuluş günü' diye niteliyor. Sırasıyla okul müdürlüğünden il müdürlüğüne kadar yükseldi. Geçmiş i icraatlarına yön verdi. Sözelimi ilk iş olarak okullarda Anneler Günü'nün kutlanmasına sıcak bakmadı. Anasız öğrencilerin durumunu düşündüğü için...

Milli Eğitim müdürü olarak okulları teftiş ederken hep, 'Anasız babasız kaç öğrenciniz var? Onlara ne kadar yardımcı oluyorsunuz?' diye sordu. Okulun eksiği gediğiyle daha sonra ilgilendi. Halkla iç içeliği ona siyasetin yolunu açtı. 1999'da DYP'den aday oldu. Seçilmesi çok güçlü. 80 sonrası DYP Erzincan'dan hiç milletvekili çıkaramamıştı çünkü. Ama o halka yaslanmasını iyi bildiği için milletvekili seçilmeyi başardı. Şimdi ikinci dönemi. Bu kez AK Parti'den seçildi. Kendi doğruları, ilkeleri var. İşte bir örnek. Hâlâ o günü unutamıyor. Partisinin politikasına rağmen Merve Kavakçı başörtüsüyle Meclis'e girince ayağa kalkarak alkışladı. 'Ben kişiliğini değil, başörtüsünü alkışladım.' diyor.

Bütün bunlar tümüyle gerçek. En alttan başladığı hayat yolculuğunu bugün kaderin çizdiği rotada, en üstte sürdürüyor... Şehrin en zenginlerinden; ama o 'Benim zenginliğim doğrular ve ilkelerdeki kararlılığımda. Bunları hiçbir şekilde siyasete, mala mülke feda etmem gerekirse hepsini terk eder, köyüme geri dönerim' diyor.

Ne olur, Anneler Günü'nü kutlarken annesizleri de düşünelim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kulislerde konuşulanlar

Mustafa Ünal 2008.05.14

Meclis dün oldukça hareketliydi. Bütün partilerin grup toplantısı vardı. CHP'nin gensorusu görüşüldü. İngiltere Kraliçesi öğleden sonra Ankara'ya geldi. Parlamentoda genel başkanlar siyaseti, gündemin öne çıkan konularını değerlendirdi.

Yaklaşık bir buçuk iki aydır aynı konuların etrafında dönüyor Ankara'nın gündemi. Grup konuşmalarına yansıyan konular da pek farklı değil. Önceki haftaların uzantısı gibi. MHP lideri Bahçeli AB yetkililerinin açıklamalarından duyduğu rahatsızlığı dile getirdi. Ardından 'Erdoğan AKP'nin kapatılmasını istiyor' anlamına gelen ilginç bir çıkış yaptı. Hangi lider partisinin kapatılmasını ister?

CHP Genel Başkanı iktidarın icraatlarından yakındı. Demokrasi üzerinden CHP'ye yöneltilen eleştirilere cevap verdi. Başbakan Erdoğan terörle mücadelede geline noktadan söz etti. Arkasından CHP'ye yüklendi: 'CHP lideri ve sözcülerinin son günlerdeki beyanatları dünyanın ve Türkiye'nin şartlarını okumaktan ne kadar aciz olduklarını bir kere daha gözler önüne sermiştir. Demokratik işleyişin zaafa uğramasından medet uman siyasi partiler kendilerini milletimize de dünyaya da anlatamazlar'. Erdoğan MHP'yi AB'den, CHP'yi ise demokrasiden vurdu.

Amacım uzun uzun liderlerin konuşmalarını analiz etmek değil sadece kısaca değinmek. Asıl hedefim kulislerde konuşulanları, milletvekillerinin havasını yansıtmak. Şu sıralar iktidardan muhalefete kulisler soru demek. Kapatma davasının akıbeti ve sonrası herkesin en çok merak ettiği husus. Bir milletvekili yolumu kesiyor: 'Siz duymuşsunuzdur, Anayasa Mahkemesi başörtüsüyle ilgili kararını ne zaman verecek? Bu hafta belli olacak diyorlar doğru mu?' Başkentte birkaç gündür bu yönde söylentiler dolaşiyor. Başörtüsü kararı, 'kapatma davası ile ilişki kurulduğu için' mühim. Belirsizlik ve bir adım ötesinin kestirilememesi yaz tatiline hazırlanan milletvekillerinin canını fena halde sıkıyor. Sadece yeni milletvekilleri değil, parti yöneticisi veya birkaç dönemdir Meclis'te bulunan tecrübeli isimlerin de durumu farklı değil. 'Ne olacak?' sorusu herkesin ağzında. AK Parti kapatılacak mı? Kaç kişiye yasak gelecek? Eğer kapatılırsa yerine kurulacak parti yerel seçimlerde ne yapar? Bu arada 'Kapatılmazsa ne olur?' sorusunun 'kapatılırsa ne olur'dan daha önemli olduğunu söyleyenlere de rastladım. 'Hiçbir şey olmaz, AK Parti kapatılmaz' diyen neredeyse yok gibi. Böyle söyleyen de dilinin ucuyla söylüyor. Belli ki partilerin çok kolay kapatılması birçok insanda bu yönde kanaat oluşturmuş. Böyle belirsiz durumlarda korku senaryoları, komplo teorileri fazlaca dillendirilir. Hedef de doğrudan milletvekilleridir. Siyasete müdahaleden, darbe tehlikesinden söz edilir.

Bu söylentilerin çarptığı bir AK Parti milletvekiliyle karşılaştım, tecrübeli de, üç dönemdir Parlamento'da, umutsuzca 'İşimiz çok zor, bu kez plan çok büyük. Kapatma davası küçük iş. Sadece bugünü değil Türkiye'nin yüzyılını dizayn ediyorlar.' dedi. Yakından biliyorum, siyaset mühendislerinin planı Ankara'nın havasına korku salmakla başlıyor. Her zaman ilk hamle bu. Sağda solda fısıldanan senaryolar da mühendisliğin bir parçası aslında. Eğer burada hedeflerine ulaşırlarsa sonraki hamlelerin başarı şansı da artıyor. Türkiye'nin yakın tarihi siyaset mühendislerinin hezimetleriyle dolu. Bugüne kadar hiçbir siyasi projeyi inşa etmede başarı sağlayamamışlardır. Siyasetin ayarlarını ve dengeleri bozmakta bir nebze başarılılar, o kadar. Eğer siyaset mühendislerinin hesabı tutsaydı, bugün iktidarda başka partinin olması gerekiyordu. AK Parti davasının sonu ne olursa olsun, bundan sonra da siyaseti dışarıdan müdahaleler ve mühendislik projeleri değil, siyasetin doğal dinamikleri şekillendirecek. Herkesin hesabını buna göre yapmasında yarar var.

Bu arada CHP'nin 1 Mayıs olaylarından hareketle Başbakan Erdoğan hakkında verdiği gensoru önergesi beklendiği gibi reddedildi.

Ankara'nın havası özetle böyle...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasette yeni arayışlar

Mustafa Ünal 2008.05.16

Ankara siyasetinin açmazı; AK Parti'nin alternatifsizliği. Bugünlerde siyaset mühendislerine yoğun mesai yaptıran da bu. Alternatif deyince gözler hemen muhalefete çevrilir. İlk olarak da en büyük muhalefet partisine bakılır.

İki dönemdir CHP, anamuhalefet partisi. Ama bir iktidar adayı değil. O ışık yok. Hesaplarını daha fazla oy almak üzerine yapmıyor zaten. Hele 22 Temmuz sonrası tamamen içine kapandı, tek gündemi var; laiklik.

Uysa da uymasa da her konuyu getirip laikliğe bağlıyor. Şu sıralar tabanını kemikleştirmekle meşgul. Hedefi yüzde 20'leri korumak. Mevcut anlayışla büyüme şansı yok. Buna dönük hedefi de yok. Ankara oyunları ile ayakta kalmak mümkün ama iktidar olmak asla ve kat'a mümkün değil. Siyaset mühendislerinin omuz atması da sonucu değiştirmiyor. Demokrasilerde iktidarın yolu halktan geçiyor. Halkla bütünleşemeyen partilerin sandıkta akıbeti hep hüsrana.

Siyasi kulislerin en can alıcı sorularından biri şu: AK Parti kapatılırsa ertesi gün nasıl bir siyasi tablo oluşur? Olumsuz bir kararın sonrasına dönük senaryoların çok konuşulduğunu bir önceki yazıda belirtmiştim. Burada kapatma kararı kadar kimlere yasak geleceği de önemli. Tabii en önemlisi de Başbakan Erdoğan'a yasak gelip gelmeyeceği. Seveni sevmeyeni herkes hakkını teslim ediyor; Erdoğan hem Ankara'da hem Anadolu'da en güçlü siyasi aktör. Mahkeme kararıyla yasaklanması sadece Ankara siyasetinden koparır. O da bir süreliğine.

AK Parti kapatılırsa, iddianamedeki tüm isimler yasaklı hale gelse de bu siyasi damarın Meclis'teki ağırlığı devam eder. İktidar koltuğuna yeni kurulacak parti oturur. Siyasetin ağırlık merkezini AK Parti damarı oluşturur. Siyaset mühendislerinin AK Parti'den tek değil birkaç parti çıkarmak üzerine çalıştıkları herkesin malumu. Bazı isimlere fazla umut bağlamış durumda oldukları da realite. Doğrudur AK Parti'de farklı tonda siyasi çizgiye sahip milletvekilleri var.

Kastettiğim zayıf halka onlar değil. Ana bünyeden, dış etkiler ve yeni duruma intibak sağlayamayanların içinden tek tük kopanlar olabilir. Ancak bunların bir parti oluşturmaya yetecek sayı ve gücün çok altında kalacağını tahmin ediyorum. Yeni bir siyasi partinin inşası çok kolay değil. CHP ve MHP bu süreçte yıldızını parlatan partiler değil. Hatta, yıpranarak çıktıkları söylenebilir. 22 Temmuz'un ardından normalleşme yolunda önemli hamleler yapan MHP son süreçte demokratik sürecin işleyişini tehlikeye atacak risk ve tehditlere karşı duyarsız kaldı.

Gelişmelere müdahil olmak yerine yalnızca seyretmekle yetiniyor. Açıkçası MHP'nin de mevcudun ötesinde büyük sıçrama yapması pek mümkün görünmüyor. Siyasetin mekanlarında, sokakta AK Parti kapatılırsa meydan boşalır, 'CHP veya MHP iktidara gelir' diyene rastlamıyorum.

Meclis'in dışındaki partilerin durumu da pek parlak değil. Demokrat Parti'de bir hareket var. Süleyman Soylu koltuğuna daha yeni ısınırken parti içinden bir grup, DYP'nin eski genel başkanı Tansu Çiller'e 'başımıza geç' teklifi götürdü. Çiller'le yeni bir çıkış mümkün olur mu? Kolay değil. Aynı çizgide siyaset yapan bir başka grup

ise Süleyman Demirel'i göreve çağırdı. Merkez sağı ancak Demirel'in toparlayacağına inanıyorlar. Eğer Demirel'in siyasete yön verecek eski gücü kalsaydı bugüne kadar doğrudan olmasa bile gelişmelere mutlaka müdahale ederdi. Demirel bütün ağırlığını 28 Şubat'ta kaybetti. 22 Temmuz'da büyük hezimet yaşayan merkez sağın umudu Demirel veya Çiller ise sonucu az çok kestirmek mümkün.

Her türlü olumsuz gelişmelere rağmen AK Parti'nin alternatifi görünmüyor. Kimi arayışlar da yeni olmaktan uzak. Umut da vaat etmiyor. AK Parti'nin alternatifi yine kendisi, kendi içinden çıkacak yeni parti... Siyaset mühendislerinin çabası boşuna.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kamu vicdanı raporla aynı istikamette

Mustafa Ünal 2008.05.18

Günlerdir merakla beklenen rapor nihayet tamamlandı ve cuma günü akşam saatlerinde mahkeme üyelerine dağıtıldı.

Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan anayasa değişikliğine açılan davada artık karar aşamasına gelindi. Anayasa Mahkemesi büyük olasılıkla önümüzdeki hafta düzenlemenin iptali veya yok sayılmasını isteyen CHP ve DSP milletvekillerinin başvurusunu karara bağlayacak. Rapor kamuoyuna resmen açıklanmadı, ayrıntıları satır satır bilinmiyor. Ancak dışarıya sızan bilgiler, raporu hazırlayan Osman Can'ın başvurunun reddi yönünde görüş bildirdiğini gösteriyor.

Raporda anayasa değişikliklerinin esastan değil sadece şekil yönünden incelenebileceği, 411 milletvekilinin oylarıyla gerçekleşen düzenlemenin Anayasa'ya uygun olduğuna vurgu yapılıyor. Mahkeme üyeleri için rapor yol haritası hükmünde. Kararlarına yön verecek. Kararı şekillendiren çok etkenden söz edilebilir. En önemlisinin bu rapor olduğuna şüphe yok. Hukukî mütalaa niteliğindeki raporun kesin ifadelerle 'ret yönünde' hazırlanması sonuca ilişkin fikir veriyor.

Buna göre hukukî kararın CHP ve DSP milletvekillerinin başvurusunu ret yönünde oluşması hiç de sürpriz olmaz. Denebilir ki, raporun bağlayıcılığı yok. Kararı raportör değil, mahkeme üyeleri verecek. Daha önce mahkeme, raporun tam aksi istikametinde kararlar da verdi. Bir hukuk ayıbı olarak tarihe geçen '367 kararı' buna en iyi örnek. 367 bir hukuk kararı değil siyasî karar idi. Her açıdan zorlamaydı. Kim ne derse desin mahkeme üzerine yapılan baskıların da etkisi oldu. Açıkçası normal dönemlerde verilecek normal bir karar değildi. Olağanüstü sürecin olağanüstü kararıydı. Bugün 367'nin savunulabilir olmadığı ortada. Unutmamak lazım ki bu karar yüzünden Anayasa Mahkemesi, kuruluşundan bu yana en ağır eleştirilerin hedefi oldu.

Anayasa değişikliklerinde Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkileri hiçbir tartışmaya mahal bırakmayacak kadar açık ve net. Anayasa hükmü ve teamüller ortada. Mahkeme, kanun koyucunun anayasada yaptığı değişiklikleri sadece ve sadece şekil açısından denetleyebiliyor. Esasa dönük bir değerlendirme mahkemenin görev sahasına girmiyor. Peki, her şey apaçık ortadayken CHP ve DSP milletvekilleri niye düzenlemenin yok sayılması için mahkemeye başvurdu? CHP'nin Meclis'ten geçen her değişikliği Anayasa Mahkemesi'ne götürme alışkanlığı var. Başvuru sadece bu alışkanlığın bir sonucu değil. Asıl neden şu; CHP ve DSP siyaset yapıyor. Başvuru bu siyasetin bir uzantısı. Meclis'te engelleyemediği siyasî çizgisiyle örtüşmeyen bir düzenlemeyi çeşitli yollarla önlemenin arayışı içinde... Buradan siyasî kazanç elde edeceğini, oylarını artıracığını umuyor. Anayasa Mahkemesi için ise durum farklı. Mahkeme, siyaset yapmıyor. Anayasa'nın

öngördüğü çerçeve içinde hukukî kararlar veriyor. Siyaset bütünüyle mahkemenin dışında. Bazı üyelerinin siyasete merakı olabilir. Siyasetçilerle sık sık bir araya gelmekten keyif alabilirler.

Başkan Vekili Osman Paksüt'ü kastettiğimi anlamışsınızdır. İzlendiğinden kuşkulanarak, polislin bir başka operasyonunu başlamadan bitiren, takip ve dinleme skandalıyla gündeme gelen mahkeme üyesini yani. İzleme, takip, olayın bir başka boyutu. Üzerinde ayrıca durulmalı. Ben başka yerden bakmak istiyorum. Çok önemli kararların arifesinde bir mahkeme üyesinin eski ve yeni milletvekilleriyle yemekli toplantılara katılması ne kadar doğru? Yargı mensuplarının, kararlarına gölge düşürecek ilişkilerden kaçınmaları gerekmez mi? Tarafsızlığını zedeleyecek demeçler vermek, sağa sola cevaplar yetiştirmek, ne kadar doğru? Sözü fazla uzattım, şahsen ben Anayasa Mahkemesi'nin rapor doğrultusunda karar vereceğini düşünüyorum. Rapordan çıkan sonuç da bu. İkinci bir 367 etkisi yapacak aksi yönde bir karar yalnızca hukuku, Anayasa'nın ilgili hükümlerini değil aynı zamanda mevcut sistemi de zorlar. Bundan sonra anayasa değişikliklerinde son sözü millî irade değil, Anayasa Mahkemesi söyler.

Başörtüsü kararı AK Parti'yi kapatma davası kadar kritik. Gözler Anayasa Mahkemesi'nde. Beklenti siyasî değil, rapor doğrultusunda hukukî bir kararın çıkacağı yönünde. Raporun bağlayıcılığı yok bu doğru; ama hiçbir anlamı da yok değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara fitne fesat

Mustafa Ünal 2008.05.21

'İstanbul deyince tarih, Ankara deyince ise oyun havaları akla gelir' diyen haklıymış. Malum, bir zamanlar ayak oyunlarının merkezi İstanbul idi. Nedeni belli, payitaht orada olduğu için. Saray entrikaları hiç eksik olmazdı.

İnce politik manevralara 'Bizans entrikaları' da denirdi. Şimdi siyasetin merkezi Ankara, kabul etmek lazım ki siyasi oyunların da odağı durumunda. İnce siyaset Bizans entrikalarını aratmayacak kadar kıvrak. Senaryolar, kompto teorileri havada uçuşuyor. Alıcısı da çok. Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in birkaç gün önce 'Ankara fitne fesat yuvası oldu' dediği medyaya yansdı.

Bugün içimden pek gelmese de yine Ankara'nın atmosferine ilişkin yazmak zorunda hissediyorum kendimi. Baksanız ya sadece içeride değil dışarıdakiler de Ankara'nın havasını anlamaya çalışıyor. Hatırlayacaksınız, geçen hafta AK Parti kulislerinden yola çıkarak Meclis'in atmosferini özetlemeye çalışmışım. Sadece ülke çapında değil siyasetin mekânlarında da belirsizliğin hüküm sürdüğünü, iktidar partisi dahil siyasi kadroların birkaç ay sonrasını öngöremediğini belirtmişim. Aslında batı cephesinde değişen pek bir şey yok. Dün Meclis'te yine grup toplantıları vardı. Geçen hafta olduğu gibi Genel Kurul'da CHP'nin gensorusu görüşüldü. CHP eski plak gibi aynı havaları çalıyor. Gensoruda partisi adına Genel Başkan Deniz Baykal konuştu. Sonuç ret oldu.

AK Parti'ye kapatma davası Türkiye'yi kilitledi. Anayasa Mahkemesi tartışmaların odağında. Sıradan park kavgasını dinleme skandalına dönüştürmeyi başaran Başkan Vekili Osman Paksüt'ün siyasetçilerle ilişkileri soru işareti. Birkaç ay sonra karar vereceği kritik dava söz konusu iken milletvekilleriyle yemek yemesi doğru mu? Bu tarafsızlığını zedelemes mi? Davanın akıbeti Türkiye'nin Batı ile ilişkilerinde belirleyici rol oynayacak. 'AK Parti hak etmişti, kapatma davası çok iyi oldu' diyen ülke yok. ABD ve Avrupa başkentlerinden gelen haberler Türk demokrasisine yakışmadığı yönünde. Dışarıda istisnasız herkes tepkili. Daha dün Avusturya Cumhurbaşkanı Fischer 'Davanın Avrupa'da şaşkınlığa neden olduğunu' söyledi. Bu AK Parti'nin iyi lobi

yapmasından kaynaklanmıyor. Dışışleri Bakanı Ali Babacan'ın yurtdışı seyahatlerini kapatmaya karşı lobi çalışması olarak değerdendirenler var. Bir Batılı, demokrasi ile kapatma davası arasında ilişki kurmakta zorlanıyor.

Sadece Batılılar değıl sokaktaki insan da -eğer ideolojik çizgisi yoksa- Meclis'te grubu bulunan iki parti hakkında açılan kapatma davasına anlam vermekte güçlük çekiyor. Demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerden nasıl bu kadar kolay vazgeçilebiliyor? Teori ile pratik birbirinden farklı. Türkiye'de partiler demokrasinin çok kolay vazgeçilen unsurları haline geldi. Burada sorun partiler değıl, demokrasiyi sindirememek.

Dikkatinizi çekmiştir, isimsiz kahramanlar yabancı basına da haber malzemesi oluşturuyor artık. Bir bakan ve parti yöneticisi uluslararası bir ajansa 'AK Parti kapatılacak.' demiş. Böyle düşünse bile bunu yabancı bir gazeteciyle paylaşmasını normal görene, yadırgamayana rastlamadım. Yüzünü ve kimliğini gizleyen bu tip açıklamalar haklı olarak AK Parti içinde huzursuzluğa neden oluyor. 'Kim bu isimsizler?' sorusunun ardından bazı tahminlerde bulunuyorlar. Olağan şüpheliler birkaç ismin etrafında dönüyor. Az çok herkesin hemen tahmin ettiğı isimler.

'Türkiye bu kilidi nasıl açacak?' sorusuna Meclis Başkanı Köksal Toptan'ın arayışı takdire değır. 'Bir orta yol veya üçüncü yol bulunmalı' şeklindeki çıkışında ısrarlı. Herkesi memnun edecek bir formül mümkün mü? Hem AK Parti'den kaygı duyanları hem de AK Partilileri mutlu edecek bir formül ne olabilir? Herhalde birilerinin kafasındaki formül, AK Parti'yi kapatmadan bazı isimlere siyasi yasak getirmek... Siyaset mühendisliğini parti üzerinde değıl, siyaset yasağı istenen isimler üzerinde işletmek. Burada Başbakan Erdoğan'ın yasak kapsamına alınıp alınmayacağı önemli... Erdoğan'ı yasaklı hale getirecek her formül AK Parti için 'kötü sonuç' demek. Yine de Toptan'ın çabasını not etmek lazım.

Sözün özü Ankara sisler içinde, belirsiz ve fitne fesat...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu kavganın galibi olmaz

Mustafa Ünal 2008.05.23

Türkiye'de sistem kuvvetler ayrılığı üzerine oturur; yasama, yürütme, yargı. Burada kavga, çatışma değıl uyum esastır. Sistemin sağlıklı yürümesi için üç erkin de sınırlarının dışına taşmaması zorunludur. Herkes kendi rolüne razı olmalıdır.

Kesinlikle başkasından rol çalmamalıdır. Yoksa düzenden, ahenkten söz edilmez, sistem tıkanır ve ülkeye karmaşa, çatışma egemen olur. Ayrıca bu kavganın kazananı olmaz. Ya herkes kaybeder, ya herkes kazanır.

Sözü, gündeme damgasını vuran Yargıtay'ın son açıklamasına getirmek istiyorum. Başkanlar Kurulu, yargıya yönelik eleştirilere ve hükümetin yargı reformuna ilişkin çalışmalarına sert tepki gösterdi. Kendilerinden önce AB'nin genişlemeden sorumlu üyesi Rehn'in bilgilendirilmesine itiraz etti. Kabul etmek lazım ki; açıklamanın üslubu ve içeriğı çok ağır. Halbuki tepki ve bazı hassasiyetler farklı ve daha yumuşak üslupla anlatılabilirdi.

Yargının son dönemde eleştirilerin odağına yerleştiğı doğru. AK Parti'ye açılan kapatma davası içeride ve dışarıda yoğun tenkitlere neden oldu. İddianameden hareketle Başsavcı Abdurrahman Yalçinkaya eleştiri bombardımanına tutuldu. Yargıtay'ın açıklaması biraz da Yalçinkaya'ya destek çıkma, yalnız bırakmama çabası olarak görülebilir.

Olağan sınırlar içinde kalarak kapatma davası da, iddianame de pekala eleştirilebilir. Demokrasinin, açık toplum olmanın bir sonucu bu. Yargı çevrelerinin eleştirilere açık ve daha hoşgörülü olması lazım. Bildiriden, fazla alınganlık gösterdikleri anlaşıyor. Unutmamak gerekir ki; bu tip çıkışlar, açıklama ve bildiriler yargıyı tartışmanın içine çekiyor.

Nitekim Yargıtay'ın açıklaması Ankara'da sert tartışmaların doğmasına neden oldu. İlk olarak Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin tepki gösterdi. Ardından hükümet karşı açıklama ile cevap verdi. Hükümet sözcüsü Cemil Çiçek, "Bu siyasî bir bildiridir, kabul edilemez." dedi ve ekledi: "Yargıtay parti kapatma davası konusunda iddianameyi kutsayarak taraf olmuştur. Dava öncesinde yayımlanan bildiri açıkça mahkemeyi etkilemeyi amaçlamaktadır."

Hükümetin karşı açıklaması da üslup ve içerik olarak Yargıtay'ın bildirisinin dozuna yakın. Bu normal de. Yargıtay'ın açıklamasına sadece hükümet tepki göstermedi, değişik çevrelerden benzer itirazlar yükseldi. Bu durumun ise yargının daha da yıpranmasına neden olduğu aşîkar. Yargıtay, bir bakıma açıklamasıyla eleştirilere davetiye çıkarmış olmadı mı?

İlginçtir, muhalefet partileri CHP ve MHP tam destek verdi. Özellikle MHP'nin tutumu kayda değer. Çünkü Yargıtay'ın açıklamasında Meclis'in yasama yetkisine de gönderme vardı. Burada kastedilen de başörtüsünü üniversitelerde serbest bırakan Anayasa değişikliğiydi. Oysa bu düzenlemenin altında MHP'nin de imzası var. Onun da ötesinde MHP süreci belirleyen parti oldu. 'Ben varım' demeseydi, AK Parti'nin başörtüsü değişikliğini gündeme alması söz konusu değildi.

Yargıtay'ın bildirisinin sebep olduğu Ankara manzarası, Türkiye açısından iç açıcı değil. İçeride ve dışarıda devasa sorunlarla boğuşan bir ülkeyiz, üstelik ekonominin üzerinde kara bulutlar dolaşîyor, hal böyleyken başkentten verilen görüntüye bakın. Sürekli birbiriyle didişen, kavga eden, enerjisini içeriye harcayan bir ülke durumundayız. Yürütmenin mahkemelik olması yetmezmiş gibi yargı, kelimenin tam anlamıyla yürütme ile karşı karşıya. Yasamanın büyük bölümü de yargının hedefinde.

Bu manzara-i umumiye herhalde ülkesini seven hiç kimseyi memnun etmez. Etmiyor da. Bu günler herkesin çok dikkatli olması gereken günler. Zira Türkiye adındaki gemi su alıyor. Ya hep beraber kazanacağız ya da hep beraber kaybedeceğiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkçenin olimpiyatı

Mustafa Ünal 2008.05.25

Krizler, gerginlikler, sıkıntılar ülkesi olduk. Haberler karamsar, yorumlar can sıkıcı. Nice zamandır Ankara'dan iyi haber verememekten, keyifli yorum yapamamaktan ben de bızarım. Bugün iyi şeyler yazmak için oturuyorum bilgisayarın başına.

Göğü kara bulutlarla kaplı Başkent'in boğucu havasından bir nebze sıyrılmakta fayda var. Belki beylik laf ama gerçek: Türkiye'de iyi şeyler de oluyor. Hem de çok iyi şeyler. Yarınlara umutla bakmamızı sağlayan güzel gelişmeler de var.

Artık geleneksel hale gelen ve bu yıl 6.sı yapılan Türkçe Olimpiyatları, Ankara'yı şenlendirdi. Görünür yerlere asılan afişler olimpiyatları haber veriyor. Tam 110 ülkeden 550 öğrenci. Bunlar binlerce öğrencinin bulunduğu büyük bir havuzdan seçildi. Renkleri farklı, dilleri farklı. Dünyanın bir ucundan öbür ucuna. Her coğrafyadan

öğrenci var. Çiçek bahçesi gibi. Rengarenk. Onları buluşturan Türkçe. Yeryüzünün dört bir yanına yayılan Türk okullarından geliyorlar. Çocukların büyük çoğunluğu Türkiye'yi ilk kez görüyor. Bizim de bu okullar sayesinde adını ilk kez duyduğumuz ülkeler var.

Şu sıralar Kızılcahamam'da kampa çekildiler. Her biri yarın akşam yapılacak büyük finale hazırlanıyor. Heyecan dorukta. Asıl büyük gün haftaya İstanbul'da. Şiir, şarkı, fıkra, folklor, yazı kategorilerinde Türkçeyi ve Türk kültürünü konuşturacaklar. Öyle bir yarışma ki, kaybedeni yok. Dereceye giren de mutlu, giremeyen de. Başlı başına yarışmak başarının bizatihi kendisi. Mutlaka farkındasınızdır, giderek olimpiyatlara katılan ülkelerin sayısı da artıyor, yarışmanın dalları da. Etkinlikler her geçen yıl daha da zenginleşiyor.

Yarışmaya katılan ülkeler, dün Altınpark'ta görücüye çıktı. Ülkeleri yakından tanıtan stantlar açıldı. Halka açık, davetiye gerekmiyor. Dileyen herkesin gidip görmesi mümkün. Öncesinde öğrenciler minik bir gösteri sundu. Farklı diyarlardan gelen bir grup öğrenci, dokunaklı sesleri ve muhteşem Türkçeleri ile 'Hepimiz kardeşiz, bu kavga ne diye' türküsünü söyledi. Azeri öğrenciler ise Kafkas oynadı. Afrika'dan bir öğrenci, Sezai Karakoç'un Mona Rosa şiirinden parçalar okudu. Programı eski Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'le birlikte izledim.

Dinçerler, Türkçe şarkıları dinlerken çok duygulandı, "Bunlar geleceğin gerçeği. Türkiye, bugünden geleceğini planlıyor. Burada gördüklerimiz büyük Türkiye'nin habercisi. Türkiye'yi düşünen herkes Türk okullarına destek vermeli. Kuşkuyla, yan gözle bakanlar ise bu bakışlarını tekrar gözden geçirmeli. Önyargılarını bir kenara bırakmalı." dedi. Ülkelerin vitrinine dönüştürülen stantlar da görülmeye değerdi. Ülkeleriyle ilgili bilgileri Türk okullarından yetişen öğrenciler verdi. Singapur'un standında hiç de aşınası olmadığımız sütlü çay ikram ettiler. Türkmenistan'ın anlatıldığı bölümde ise Türkmen pilavı ikram edildi. Stantlar bugün de açık, gidip görmek ve etkinlikleri takip etmek mümkün.

Değişik ülkelerden bir grup öğrenci önceki gün gazetede ydi. Yerel kıyafetlerle geldiler. Hepsinin konuştuğu dil Türkçe idi. Sıcak ve sempatik davranışlarından etkilenmemek olası değil. Yüzlerindeki tebessüm, gözlerindeki pırıltı çok şey anlatıyor. Maria Meksikalı, Türkçeyi yeni öğrenmeye başlamış. Adını söylerken "Siz Meryem diyorsunuz." demeyi ihmal etmiyor. Tanzanyalı Hasan'ın Türkçesi çok güzel ve akıcı, "Türkiye, hocalarımızın anlattığı gibi çok güzelmiş." diyor. Senegalli kızlar hakeza. Hepsiyle de Türkçe konuşarak anlaşmanız mümkün.

Ülkelerin adları saymakla bitmez, Senegalliye, Meksikalıya, Tanzanyalıya, Brezilyalıya Türkçe konuşturmaktan daha büyük milliyetçilik olamaz. Slogan değil, gerçek milliyetçilik, hakiki ulusalcılık bu. Tarih bunu böyle kaydedecek. Önce istikameti gösterene, sonra hayatlarını bir bavula koyarak uzak diyarlara yelken açan öğretmenlerinden gönülleri zengin işadamlarına teşekkürler...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beyrut'ta beyaz yıllar

Mustafa Ünal 2008.05.26

Şehrin görünür yerlerinde askerî araçlar dikkati çekiyor. Çatışmalarla, ölümlerle gündeme gelen Beyrut için tarihî gün. Meclis'te cumhurbaşkanlığı seçimi var çünkü. Aylarca süren kriz sona erdi, taraflar arasında uzlaşma sağlandı. Lübnan için yeni bir dönemin başlangıcı.

Bu noktaya gelinmesinde Türkiye çok önemli rol oynadı. O yüzden Başbakan Erdoğan seçim ve yemin törenine davet edildi. Başbakan düzeyinde sadece iki ülke davetli, Türkiye ile birlikte Katar. Bölgenin etkili ülkeleri Mısır, Suudi Arabistan, İran ve Suriye'yi dışişleri bakanları temsil ediyor.

Irak'tan Hoşyar Zebari de göze çarpıyor. Dışişleri Bakanı Ali Babacan da burada. Avrupa'dan da tanıdık isimler var. Fransa ve İspanya dışişleri bakanları Beyrut'taydı. Solana da dikkat çeken isimler arasındaydı. Bu geniş yelpaze, mutabakatın arkasındaki bölgesel ve uluslararası gücün sağlamlığını gösteriyor.

Parlamentonun çevresinde içerideki gelişmeleri ellerindeki bayraklarla izleyen Lübnanlılar dikkat çekti. Meclis binası küçük. Toplam 128 milletvekili var. Katar ve Türkiye başbakanları seçimi milletvekillerinin bulunduğu büyük salonda izlerken dışişleri bakanları ise locadan takip etti.

Seçimden önce küçük bir tartışma yaşandı. Bazı milletvekilleri cumhurbaşkanlığı seçiminden önce Anayasa'nın değiştirilmesini önerdi. Mişel Süleyman'ın adaylığı sırasında Genelkurmay Başkanlığı'ndan istifa etmemesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu söyleyen milletvekilleri çıktı.

Az sayıdaki milletvekillerinin itirazları kabul görmedi. Ve seçime geçildi. Milletvekillerinin ismi sırasıyla okunurken küçük bir kutu, sıralar arasında dolaştırıldı. Milletvekilleri kabinde değil yerlerinde oturarak oylarını kullandı.

Oylama ve sayım kısa sürdü. Mişel Süleyman 128 milletvekilinden 118'inin oylarını aldı. Bu klasik yarışlı seçimden ziyade Türkiye'nin öncülüğünde gerçekleşen mutabakatın Meclis'te benimsenmesiydi. Süleyman seçimin ardından Meclis'e geldi ve yemin ederek göreve başladı.

Sorun üreten bir coğrafya durumundaki Beyrut bu tarihî uzlaşma sayesinde şimdi barışa doğru yelken açtı. Umut büyük; iç kargaşa yerini huzura bırakıyor. Lübnanlıların deyimiyle 'beyaz yıllar' başlıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbakan'a reva mı?

Mustafa Ünal 2008.05.28

Ne yalan söyleyeyim manzarayı görünce içim burkuldu. Eski başbakanlardan Necmettin Erbakan'ın ev hapsini çekmek için Altınoluk'taki yazlığına giderken ne kadar zorlandığı ekranlara yansdı. Uçağın merdivenlerinden güç bela, kollarına girenlerin yardımıyla ancak inebildi. Yürümesi gereken yolu ise tekerlekli sandalye ile alabildi. Yaşı bir yana ciddi sağlık sorunları var. Ayakta durmakta zorluk çekiyor.

Bırakın hapis veya ev hapsini günlük yaşamını tek başına sürdürmesi mümkün değil. Görüntü öyle söylüyor. Doktor raporları da farklı değildir. Yaşı çok ileri, 83'ü aşmış durumda. Sıradan birisi değil, hayatı siyasi mücadelelerle geçti, başbakan koltuğuna oturdu. Çete soruşturması kapsamında sabaha karşı evinden alınan İlhan Selçuk'un yaşını öne sürerek en ağır eleştiriyi yapanların aynı yaşlardaki Erbakan'a reva görülen muameleyi görmemezlikten gelmesi düşündürücü.

'Hayır, Erbakan kayıp trilyon davasından suçlu, cezasını çekmeli' diye itiraz edenler olabilir. Erbakan'ın trilyon davasından mahkum olduğu doğru. Ancak bu karar çok tartışmalı. 'Sizi buraya tıkan güç böyle istiyor' buyruğunun gölgesi altında şekillenen Yassıada kararları kadar olmasa da tartışmalı. Bir kere olağan dönemin ürünü değil. 28 Şubat sürecinin bir neticesi. Nasıl Refah Partisi olağan şartlarda kapatılmadıysa kayıp trilyon dosyası da normal şartlarda karara bağlanmadı.

Genelkurmay brifinglerinin oluşturduğu ortamın neticesi. Kayıp trilyon dosyası incelendiğinde dava sürecinin hiç de olağan gelişmediği açıkça görülür. Mevzuata göre siyasi partilerin mali durumlarını sadece Anayasa Mahkemesi denetler. RP'nin paraları böyle bir denetlemenin sonucunda yansımada mahkemeye. Maliye

Bakanlığı yönlendirdi. Oysa Maliye Bakanlığı siyasi bir organ. Davanın adı trilyon ama anapara toplam '876 milyar'. Faizlerle trilyonları buldu.

CHP'nin bir özel televizyona aktardığı paralar var. 4 trilyonun üzerinde. Dosya şu an Anayasa Mahkemesi'nde. Mahkemenin ne tür işlem yapacağı meçhul. Hâlâ değerlendirme aşamasında. CHP'nin kayıp trilyonları RP'nin mahkemeye yansıyan miktarının çok üzerinde. RP'nin 876 milyarı için gösterilen hassasiyet CHP için de gösterilse çok daha ağır sonuçların doğması kaçınılmaz. RP'nin kayıp trilyonu üzerine yazılan haber ve yorumların çok azı CHP için yazıldı.

Açıkçası Erbakan'a ceza öngören dava süreci olağan değil olağanüstü dönemin ürünüydü. Olağan dönemde bunun telafi edilmesi gerekmez mi? Gerçi yaşadığımız süreç de olağan sayılmaz. Ama yine de yapılacak bir şeyler olmalı. Ne yapılabilir? Çok yolu var. Erbakan'ın avukatlarının mahsuplaşma önerisi var sözgelimi. 12 Eylül askerî darbesinde partisi kapatılan Erbakan 11 ay cezaevinde yattı. Yargı sürecini tutuklu olarak geçirdi. 11 ayın sonunda suçsuz olduğu için beraat etti. Yani 11 ay yok yere içeride kaldı. Devletten 11 ay alacağı var. Davalar farklı olsa da şahıs aynı. Avukatların 'mahsuplaşma' talebi uygulanabilir. Bu hukuki olarak mümkün de.

Cumhurbaşkanı Gül devreye girebilir. Bu da bir yol... Eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in af formülünü ne kadar fazla işlettiğini bilmeyen yok. Terör olaylarına karışmış onlarca isim Sezer'in affıyla cezaevinden çıktı. İçlerinde tekrar teröre dönenler bile var. Bu arada Erbakan'ın hukukçu kurmaylarından Şeref Malkoç'la konuştum, ilginç bir bilgi verdi. Sezer, Erbakan'ı affetmek için girişimde bulunmuş ancak Erbakan buna sıcak bakmamış. Malkoç 'Sezer haber gönderdi, dosyayı gönderin affedeyim diye. Erbakan Hoca suçsuz olduğuna inandığı için buna yanaşmadı.' dedi. Cumhurbaşkanı Gül, 28 Şubat sürecinin sonuçlarından olan bu kararı ortadan kaldıracaktır.

Erbakan'a reva mı, sorusuna 28 Şubat'ın aktörleri 'evet' cevabı verebilir, o manzara bana biraz ağır geldi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye bu ayıpla yaşamamalı

Mustafa Ünal 2008.05.30

Sadece CHP değil herkes tepkili. Olayın üzerine gidilmesinden yana. Üstünün örtülmesini isteyen yok. Yan çizen, perdeleme çabası içinde olan yok. Hem hükümet hem CHP konuyu yargıya taşıdı.

Ama yetmez. Olayın yargı boyutunu aşan niteliği var. Yasa dışı dinleme takip ilk kez de gündeme gelmiyor. Ankara'da hemen her kesimde 'izleniyor, dinleniyor' kuşkusu var. Paranoyak derecesinde. Bu hava boşuna oluşmuyor. Son bir yıl içinde internet sitelerine düşen görüntü ve ses kayıtlarının sayısı 10'a yaklaştı. CHP'nin iddiası çok ciddi. Ve son derece vahim. Dinleme büyük suç. Anayasa suçu. Yasalar ağır cezalar öngörüyor.

İddiayı biliyorsunuz; CHP Genel Sekreteri Önder Sav'ın partisinin genel merkezindeki odasında eski Bolu Valisi ile yaptığı görüşmenin notları bir gazeteye yansıdı. CHP bu bilgilerin hangi yolla elde edildiğini araştırdı. Bina didik didik edildi, böcek tabir edilen dinleme cihazı arandı. Hiçbir şey bulunamadı. Bunun üzerine CHP dışarıdan dinlendiği iddiasını ortaya attı. Güvenlik güçlerini suçladı. Olayın sorumlusu olarak da AK Parti iktidarını gösterdi.

Tam burada bir parantez açmak istiyorum. Önder Sav skandalların odağındaki isim. Hac ibadetini hafife alan, Peygamber Efendimiz (sas)'e saygısız sözler söyleyen tutumu nedeniyle ülkenin gündemindeydi. Türkiye günlerdir bir özür bekledi. O ise kayıplara karıştı. Partisinin grup toplantısına gelmedi. Ortada görünmedi.

Kamuoyunun karşısında bu hafta çıktı. Ama bir başka skandalla. Skandalla gitti, skandalla döndü. Son olaydaki mağduriyeti ilk skandalı unutturmaz, unutturmamalı. Türk halkına özür borcu var.

Tekrar olaya dönersek... Ne yapılabilir? Dün İçişleri Bakanı Beşir Atalay'dan somut öneri de var; 'Konunun açığa çıkmasını en çok biz istiyoruz, gelin ortak komisyon kuralım, gerçekleri ortaya çıkaralım.' dedi. MHP sorunun 'gensoru' ile Meclis gündemine taşınması teklifinde bulundu. İktidar-muhalefet tek yumruk. Aynı cümleleri aynı kararlılıkla söylüyor. Bu olayın aydınlatılması için büyük fırsat. Buradan geri adım atılmamalı. Hiçbir kuşkuya mahal bırakmayacak şekilde açığa kavuşmalı.

Bakan Atalay'ın önerisi yerinde... Gensoru sonuç vermez. Doğru bir yöntem değil. Siyasete zemin oluşturur. Muhalefet yüklenir, iktidar savunmaya geçer. Ortak komisyon kurulabilir. Son olaydan yola çıkarak dinleme ve takip konularında geniş araştırma yapılabilir. Ama her şeyden önce CHP'nin iddia ettiği gibi 'bir alan dinlemesi var mı' onun tespiti yapılmalı. Güvenlik güçleri gerçekten CHP'nin iki numaralı ismi Önder Sav'ı dinledi mi? Araştırma sadece Emniyet'i değil devletin ilgili diğer birimlerini de kapsamalı.

Türkiye'de güvenlik güçleri yalnızca Emniyet'ten ibaret değil. Polisin dışında istihbarat toplayan, bu amaçla dinleme yapan başka kurumlar da var. Bunlar herkesin malumu. AK Parti hükümeti, iktidarın gücünü kullanarak suçluyu takiple görevli 'resmî kurumlara' özel görev verdi mi? Bu sorular havada bırakılmamalı. Gittiği yere kadar gitmeli. Karşımızda somut bir örnek var. Bu fırsat iyi değerlendirilmeli, heba edilmemeli.

İddia ciddi, olay vahim ama görüşme notlarını yayınlayan gazete çevresinden insanı gülümseten haberler geliyor. Hac skandalıyla ilgili arayan muhabire kızan Önder Sav telefonunu açık unutmuş. Telefonun diğer ucundaki muhabir bürodaki arkadaşlarıyla birlikte Sav'ın odada yaptığı konuşmaları dinlemişler. Olabilir mi? Büyük senaryoların, derin komploların arkasında Sav'ın küçük unutkanlığı olabilir mi? Bu sorunun cevabı çok basit, teknik olarak tespiti mümkün. Telekom'a sorulabilir, faturadan bile görülebilir.

Her ne ise olay aydınlatılmalı, gerçek ortaya çıkmalı. Sorumluları cezasız bırakılmamalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi CHP ne yapacak?

Mustafa Ünal 2008.06.01

Neler söylenmedi ki... Siyasetçiler konuştu. Gazeteciler yorumladı. Uzmanlar ahkâm kesti. Türkiye büyük bir skandalla karşı karşıyaydı. Amerika'daki Nixon'ın Watergate skandalına benzetenler oldu.

Nasıl ABD Başkanı istifa etmek zorunda kaldıysa, bizde hükümet olmasa bile en azından İçişleri Bakanı istifa etmeliydi. Küçük muhalefet partisi hükmünü verdi; 'AK Parti hükümeti Türkiye'yi korku imparatorluğuna çevirdi' dedi.

Her konuşan AK Parti iktidarını suçladı. Güvenlik güçleri itham edildi. Güvenlik güçlerinden de kastın polis olduğu açıkça söylendi. Aralarında daha ileri gidenler vardı. Emniyet'in içinde birileri diyerek o bildik ezberlerini tekrar ederken fena halde yanılacaklarını hiç hesaba katmıyorlardı. Konuşmalara, yorumlara yansıyan ifadeler

bıçak gibi çok keskindi. Dile getirilen bir kuşku veya olağan şüphe değildi. Failler sanki suçüstü yakalanmış gibi 'böyle olduğuna eminiz, bundan hiç şüphemiz yok' türü açıklamalar yapıldı.

Bir bit yeniği olduğu başından belliydi. CHP'nin Genel Sekreteri ile bir merkez valisinin ikili görüşmesini Ankara'da kim merak eder? Siyaseti belirleyecek, gündemi sarsacak konuları konuşmayacakları ortada. Zaten çok geçmeden CHP yan çizmeye başladı. AK Parti'nin 'ortak komisyon' önerisini reddetti. Büyük komplo teorilerinin, derin senaryoların hepsi boş çıktı. Onca laf, onca yazı çöpe gitti. Olay çabuk aydınlandı. Başından beri 'Biraz bekleyin, sonunda çok güleceksiniz.' diyen Vakit Gazetesi haklı çıktı.

Olay bundan ibaret... İddia değil. Belgesi var. Telekom'un kayıtları gerçeği çıplak biçimde ortaya koyuyor. Tereddüde mahal yok. Meğer başkentin altını üstüne getiren fırtına bir bardak suda kopmuş. Toz duman dağıldı. Vahim iddia kara mizah oldu. Dinleme skandalı, Önder Sav skandalına dönüştü.

Peki şimdi ne olacak? CHP ne yapacak? Köşeye sıkışmanın mahcubiyeti içinde Telekom'un belgesini inandırıcı bulmadıklarını söylemeye çalışırken, Turkcell'in dökümünü de görmek istiyorlar. 'Yargı sürecini görelim' falan diyorlar. Karşı tarafı suçlarken, onu bunu itham ederken yargı süreci hiç akıllarına gelmiyordu. Herkes farkında. Bütün bunlar zaman kazanma çabası. Ama boşuna. Sonuç ortada. Şimdi gözler CHP'de. Genel Sekreter Önder Sav yine kaybolmamalı. Mesnetsiz suçlamanın bir bedeli olmalı. Partiyi açığa düşürmenin cezası olmalı.

Pardon diye geçiştirilmeyecek bir olay bu. Eğer doğru çıksaydı, sorumluları tespit edilseydi, işledikleri suç cezasız kalmayacaktı. Bumerang gibi geri döndü. İddialar boş, senaryolar fos çıktı. Bu durumda Önder Sav'a düşen tek seçenek var; istifa etmek. Partisini ancak bu şekilde rahatlatabilir. Yoksa bu skandalın bedelini CHP öder. Son 20 gün içinde aynı kişiden iki büyük skandal... Bir partinin altından kolay kalkabileceği bir hal değil. Sav koltuğunda oturduğu sürece hac ve kara mizaha dönüşen dinleme skandalı CHP'yi takip edecek.

Eğer CHP, kamuoyunun vicdanını rahatlatacak açıklama yapmazsa, bundan sonra söyleyeceği sözlerin değeri düşer, ağırlığı kaybolur... Peki medyanın günahı ne olacak? Suçlu ilan ettiği kurumlara, zan altında bıraktığı kişilere özür borcu yok mu? Bu olaydan medyanın gerekli dersleri çıkaracağına şüphem yok. İşe özürle başlamalı. Dün gün yüzüne çıkan gerçeğe kayıtsız kalmadıklarını gösterdiler, arkası gelecektir. Az da olsa hakikati kabullenemeyen, üstünü örtme gayreti içinde olanlar da yok değil, ancak onlar konumuzun dışında.

Son bir söz... 'Sav'ın sakarlığı Türkiye'de korsan dinleme yapılmadığı anlamına gelmez' diyenler haklı. Yasadışı dinleme ve takiplere karşı duyarlılığı üst seviyede tutmakta yarar var. Bu arada MHP de haklı. Doğru, Türkiye bir korku imparatorluğuna döndü. Ama bunu yapanlar siyasi kadrolar değil devlete sızmış, devletin imkanlarını kullanan çeteler. En başta da Ergenekon var...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakır'da hareketli günler

Mustafa Ünal 2008.06.04

Diyarbakır'da sıcak bir gün, öğle saatleri, hava bunaltıcı, güneş yakıcı, sokaklarda belli belirsiz hareket var. Anlaşılan herkes gölgeye çekilmiş durumda.

Bugünlerde gündemin nabızı sanki bu şehirde atıyor. Yoğun bir trafiğin merkezi. Geçen hafta Başbakan Erdoğan, Diyarbakır'daydı. 12 bakanla birlikte çıkarma yaptı. GAP projesini açıkladı. Devasa bir proje. Vaat edilen rakam çok büyük; önümüzdeki 5 yıl içinde tam 12 milyar dolarlık yatırım öngörüyor.

Sadece Diyarbakır'a değil tüm bölgeye yayılan asırlık GAP rüyası giderek gerçeğe dönüşüyor. Başbakan'ın açıkladığı 12 milyar dolarlık paket, bölgenin derdine derman olacak çapta. Sorunu tümünden halletmese de işsizliğe, yoksulluğa çözüm olacağı kesin. Bölgeden kaynaklanan, adına ister Güneydoğu ister Kürt meselesi densin problemin bir boyutu da ekonomik.

Bir hafta sonra Diyarbakır'dayız. Erdoğan'ın vaatlerinin halk üzerinde olumlu yankı yaptığını açıkça görüyoruz. 'Önce iş, önce ekmek' diyen sokaktaki insan, yeni paketten oldukça 'umutlu' olduğunu söylüyor. Sözün eyleme dönüşmesini bekliyor. Önceki gün, BBP lideri Muhsin Yazıcıoğlu, Diyarbakır'daydı. Yarın da CHP lideri Deniz Baykal, Ankara'dan kalabalık bir ekiple burada olacak. Diyarbakır, uzun süredir siyasetçilerin uzak durduğu bir şehir idi. Seçimlerde bir iki parti dışında miting yapan olmadı. Baykal, Diyarbakır'a en son 'bombalama' olayında geldi. Parti faaliyeti olarak Diyarbakır'a ne zaman geldiğini sokakta hatırlayan yok. Sordum, bir Diyarbakırlı, 'Belki 10 yıl önce, bilmiyorum' dedi. CHP liderinin, uzun aradan sonra da gerçekleşse Diyarbakır'a yolunu düşürmesi olumlu gelişme.

Ankara'da ulusalcı katı politikalar üreten CHP, araziye indikçe daha gerçekçi, halk endeksli siyaset izleme imkanı bulabilir. Halkın nabzına göre Ankara siyasetini şekillendirebilir. Baykal, bölgenin sorunlarını yerinde görecektir, problemleri birinci ağızlarından dinleyecek. Ardından yeni bir açılım ve sözde kalmayan eyleme dönüşen adımlar beklenebilir CHP'den. Umutluyum ben.

Yerel seçimler için geri sayım başladı. Diyarbakır, seçimlerin en çetin geçeceği şehirlerin başında geliyor. CHP'nin şansı yok. Yarış AK Parti ile DTP arasında. Kadere bakın ki, iki parti de Anayasa Mahkemesi'nde kapatma istemiyle yargılanıyor. Diyarbakır'da yüzde 90'ın üzerinde oy alan AK Parti ve DTP, yerel seçimlerde olmayabilir. Neyse konumuz o değil. Keşke geçen hafta sonu Hacıbektaş'a giden yüksek yargı mensupları Diyarbakır'a da gelseler. Kararlarını Anadolu'yu daha yakından tanıyarak verseler.

Benim Diyarbakır'a gelişimin Başbakan Erdoğan veya Baykal'ın gezileriyle ilgisi yok, bir başka proje için buradayım. Daha önce burada yazdım; Gönül Köprüsü. Projenin adı bu. Köprülerin en güzeli. İki ay önce Ankara'da tanıtımı yapılmıştı, dün Diyarbakır'dan start aldı. Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik, 20 otobüs dolusu öğrenciyi İstanbul, Çanakkale ve Balıkesir'e uğurladı. Bu arada Antalya'dan yüzlerce öğrenci Diyarbakır'a doğru yola çıktı. Geliş gidişler tek değil, çift yönlü. Öğrencilerle konuştuk, aralarında ilk kez Diyarbakır'dan çıkanlar var. Kimileri, denizle yeni tanışacak.

Turkcell'in sponsorluğunu yaptığı proje Diyarbakır'la sınırlı değil, kapsama alanı çok geniş. Doğu'dan 80 bin öğrenci batı illerine, batıdan ise 20 bin öğrenci Doğu'ya gidiyor. 1 Haziran itibarıyla yollarda hareket başladı. Bakan Çelik, projeyi çok önemsiyor. Şu sözler onun: "Şüphesiz öğrencilerimiz tatil yapacak. Ama bu gezi, hem bir turizm dersidir, hem coğrafya hem de tarih dersidir. Hepsinden önemlisi de insanların gönülleri arasında köprüler inşa etmektir." Bu köprüye Türkiye'nin ihtiyacı var. Diyarbakır'dan Çanakkale'ye, Balıkesir'den Kars'a gönül köprüsü kuruldu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

367'den de beter

Mustafa Ünal 2008.06.06

Karar oturumu uzun sürdü. Öğleden sonra nefesler tutuldu, Anayasa Mahkemesi'nden çıkacak karar beklenmeye başlandı.

Teamüllerin aksine kararı açıklamak için medyanın karşısına çıkan olmadı. Acaba kararın ağırlığından dolayı mı fotoğraf vermekten çekindiler. Karar, kamuoyuna yazılı açıklama ile duyuruldu. Daha sonra Haşim Kılıç ayaküstü birkaç soru cevapladı. Mahkeme üyeleri kararlarını CHP'nin başvurusu doğrultusunda verdi. İki itiraz var ama önemi yok.

Mahkeme başörtüsünü üniversitelerde serbest bırakmayı amaçlayan anayasa değişikliğini iptal etti. Anayasa'nın açık hükmüne rağmen usul açısından değil esas açısından değerlendirmeye tabi tuttu. Anayasa'nın başlangıcında yer alan Cumhuriyet'in temel niteliklerine aykırı buldu. Bu yeni bir içtihat. Adını Anayasa'dan alan Mahkeme'nin böyle bir yetkisi yok. Mahkeme, anayasa değişikliklerini ancak şekil açısından denetleyebilir. Şekilden neyin kastedildiği de o kadar sarıh ki. Mahkeme'nin önünde birçok seçenek söz konusuydu. Açık söylemek gerekirse başörtüsünün önünü açacak bir sonucu kimse beklemiyordu. Ancak bu kadar ağır karar da beklenmiyordu. Bu sadece başörtüsünün kaderini belirleyen karar olarak çıkmadı. Anayasa Mahkemesi'nin kendisini tartışmalı hale getirdi. Hukukçuların büyük bölümü 'Meclis'in yasama yetkisine açık müdahale' olarak yorumladı. 'Yetki aşımının' söz konusu olduğunu söyleyenler oldu.

Anayasa Mahkemesi bu kararla sistem içinde kendisine yeni bir rol biçti. Bir ara sistemin sınırlarını belirleyen Milli Güvenlik Kurulu'na benzeyen bir rol. Daha çok sol siyasette karşılığını bulan ideolojik bakışla rejimi korumayı, devleti kollamayı hedefleyen bir rol. Sanki olağanüstü dönemin ürünü olan İstiklal Mahkemeleri'nin ruhu 2008 Türkiye'sinde Anayasa Mahkemesi'nin üzerinde dolaşıyor. Kararı sıcaklığına ekranlarda yorumlayanları dikkatle dinledim. Hemen hepsi sonucu 'hukuk, adalet, demokrasi' gibi kavramların yerine 'sistem, rejim, laiklik' siyasî içerikli kavramlarla izah etmeye çalıştı. Anayasa Mahkemesi için iyi bir gelişme değil bu. Karar hukukî olmaktan uzak. Siyasî yönü ağır basıyor.

Nitekim bu niteliği yankılarına da yansdı. CHP lideri Deniz Baykal her ne kadar sevinmiyoruz dese de CHP adına görüş açıklayanların hepsinde gelişmeden duydukları memnuniyet açıkça hissediliyordu. Kemal Anadol 'Bizi dinleselerdi böyle olmazdı.' dedi. CHP'ye kulak verilerek anayasa veya yasa değişikliği yapılacaksa vay Türkiye'nin haline. Beni şaşırtan MHP'nin tepkisi oldu. MHP adına görüş açıklayan Faruk Bal 'kararı saygıyla karşıladıklarını' söyledi. Oysa bu noktaya gelinmesinde MHP aktif rol oynadı. Mahkeme'nin kararı sadece AK Parti'ye değil MHP'ye de verilmiş ağır bir cevap. Allah'tan ilerleyen saatlerde MHP lideri Devlet Bahçeli'nin, kararı tepkiyle karşılayan açıklaması geldi. Yargı Türk milleti adına karar veriyor. Ancak bu karar Türk milletinin kahir ekseriyetinin içine sinmedi. Ve sinmeyecek. Sol cemahta çok küçük bir kesimi mutlu etti. Türk milletinin hissiyatlarına tercüman olan düzenleme Meclis'in anayasa değişikliğiydi. Çünkü kararı 367'ye benzetenler oldu. Ben 367 kararından da ağır olduğunu düşünüyorum.

Mahkeme bu kararın altından zor kalkar. En doğru hükmü tarih verecek. Başörtüsü kararının AK Parti'nin kapatma davasını olumsuz yönde etkileyeceği kesin. Bu kararla bırakın AK Parti'yi Meclis'i bile kapatabilirsiniz. Millî iradeyi, Meclis'i yok saydığı ortada. Bundan sonra MHP'ye de her an kapatma davası açılırsa sürpriz olmaz. CHP dışındaki partilerin olağan siyasî faaliyetler yapması güçleşti. Başörtüsü yasağı konusunda konuşmak, siyaset üretmek olanaksız hale geldi. Dün kararı duyunca Türkiye'nin geleceği adına korktum, kaygıya kapıldım. Evrensel kriterler değil Ankara kriterleri hükmünü icra etti. Demokrasi, özgürlükler, bireysel hak ve hürriyetler ileriye değil geriye doğru gidiyor. Farkında mısınız Türkiye adım adım korku ve yasaklar ülkesine dönüşüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi ne olacak?

Anayasa Mahkemesi son verdiği kararla sadece başörtüsü düzenlemesini iptal etmekle kalmadı, sistemin ayarlarını bozdu, yetki alanını genişletti, doğrudan Meclis'in sahasına girdi, milli iradeyi, siyaseti anlamsızlaştırdı.

Aşırı hassas davranarak katı laiklik üzerine oturan rejimi güçlendirmeye kalkarken devlet düzeninin ahengini ortadan kaldırdı, Türk milletinin Ankara'ya bakan yüzünü rahatsız etti.

Karar CHP dışında kimseyi memnun etmedi. Ve tabii bir de eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i. Yıllarca Adnan Menderes'in mirası üzerinden siyaset yapan Demirel, 'Mahkeme hakem görevi yaptı, 1960'ta da Meclis 'Bizi halk seçti, ne istersek yaparız' diyordu. Şimdiki gibi Anayasa Mahkemesi olsaydı, ihtilal olmazdı.' dedi. Ankara'da moraller bozuk, suratlar asık. Bir çıkış aranıyor.

Bu arada bir noktaya değinmeden geçemeyeceğim. Medyaya yansıdığına göre 9 üye 'Ya Meclis seçimler 20 yılda bir yapılır diye anayasa değişikliği yaparsa buna da mı seyirci kalacağız?' demiş. Ve anayasa değişikliğini esas yönünden denetlemeye bu soru üzerinden karar vermişler. Gerçi bir yerde değil birkaç gazetede var ama bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Soru muhal, bunun üzerine eylem planı geliştirilemez. Türkiye bir aşiret devleti değil, çadır tiyatrosu da oynanmıyor. 23 Nisan çocuk meclislerinden bile böyle bir şey çıkmaz.

Geleneği olan bir devlete sahibiz, Meclis'in güçlü teamülleri var. Siyaset kendini bilmezlerin değil akıllı insanların yaptığı bir iş. Güçlü sezgisiyle Türk milleti seçimlerde her zaman en doğru kararı verir. Uçuk vaatlere kanmaz, boş sözlere inanmaz, maceraperest liderlerin peşinden gitmez. Ne demek bu; 'Meclis yarın yirmi yılda bir seçim yapmaya kalkarsa...'? Böyle soru olur mu? Eğer doğruysa vay Türkiye'nin haline. Devletin, rejimin işlemesi 9 kişiye mi kaldı? Umarım haber yanlıştır. Ve yalanlanır.

Peki, şimdi ne olacak? Sistemin ayarları nasıl düzelecek? Meclis aldığı hasarı nasıl giderecek? Rejim bu yarayla yürüyemez. AK Parti MYK'sını topladı ve 'Kararın muhatabı Meclis'tir' dedi. Bu doğru bir yaklaşım. Anayasa Mahkemesi'nin kararı direkt Meclis'i hedef alıyor. Anayasa değişikliklerini partiler değil milletvekilleri yapar. Mahkemenin iptal ettiği düzenlemeye de 550 milletvekilinden 411 'evet' oyu çıktı. Her ne kadar süreci AK Parti ve MHP yönlendirse de anayasa değişikliğinin sahibi Meclis.

Dünkü açıklamasıyla Meclis Başkanı Köksal Toptan mesajı doğru okuduğunu gösterdi. '411 milletvekilinin çıkarmış olduğu yasayı Anayasa Mahkemesi şeklen değil yetkisini aşarak esasa girerek karar vermiştir.' dedi. Buna karşılık ne yapacağını da açıkladı. Sessizce geçirilecek, görmemezlikten gelinecek bir durum değil bu. Toptan, sorunu görüşmek üzere Meclis'te temsil edilen parti liderlerini toplantıya çağıracağını açıkladı. Bu zirvenin salt görüş alışverişi kapsamında geçeceğini sanmıyorum. Bir eylem planına çıkacaktır. Çıkmalıdır da.

İçinde bulunduğumuz durum aynı zamanda bir büyük imkân ve fırsat sunuyor bize. Türkiye 367 engelini nasıl aştıysa bunu da aşacaktır. Unutanlar için hatırlatayım; 367 toplantı yeter sayısı olmaktan çıktı. Cumhurbaşkanı'nın da vekiller değil bizzat halkın kendisi seçecek. 367 krizi çözüm üretti.

Mevcut sistem bu haliyle sağlıklı çalışamaz, çözüm üretmez. Ne yapmalı? İşe yargı reformundan başlamalı. Meclis'te bu yönde irade mevcut. Ardından kuvvetler ayrılığını herkesin anlayacağı biçimde yeniden tanımlayan mini anayasa değişiklikleri gündeme gelebilir. Toptan'ın dün önerdiği 'çift kamaralı sistemin' yaşamakta olduğumuz sıkıntılara çare olacağını sanmıyorum. Bir alternatif olarak tartışılabilir. Zararı yok. Ben bir çıkış yolu olarak görmüyorum.

Sorunlarımızın çoğu demokrasinin yerleşmemesinden kaynaklanıyor. Bazı çevrelerin demokrasiyi içine sindirememesinin sıkıntılarını yaşıyoruz. Sadece kurumlarla çevrelenmiş değil halkla da taçlandırılmış

demokrasiye geçemediğimiz sürece daha çok sıkıntılara gireriz.

Ben umutluyum, siyaset mutlaka bir çıkış bulacaktır, Meclis'te bunu başaracak irade ve dinamizm var.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis sesini yükseltti; gerisi gelmeli

Mustafa Ünal 2008.06.11

Anayasa Mahkemesi'nin kararından sonra siyasi parti sözcüleri sığağı sığağına konuştu, tepkilerini duygusal dozda dile getirdiler.

En yetkili ağızlardan gelecek derli toplu mesajlar için gözler grup toplantılarına çevrilmişti. Herkesin ne yapacağını merakla beklediği Başbakan Recep Tayyip Erdoğan grup toplantısına kadar sessiz kalmayı yeğlemişti.

Acaba AK Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne dönük tepkisel politikası bir eylem planına dönüşecek miydi? Dün sabah Meclis'e bu soruya cevap bulabilmek, siyasetin nabzının ne yönde attığını öğrenebilmek için gittik. İlk grup toplantısını MHP yaptı: Bahçeli, "Yeni bir dönemin başlangıcındayız. Türkiye rejim bunalımı ile karşı karşıya" dedi ve herkesi eleştirdi. Buna Mahkeme'nin kararını 'malumun ilanı' diyen komutanlar da dahil.

MHP lideri sözlerini "Sorunlara çözüm aranacak yegâne yer Yüce Meclis'tir." cümlesiyle bağladı. Bahçeli'nin söyledikleri retorik olarak güzel. Çözümün adresi olarak gösterdiği Meclis de doğru tespit. Mesele bunları söylemek değil somut çözüm projeleri önermek. Daha önemlisi çözümün tarafı olmak. Ülkenin bu noktaya gelmesinde MHP'nin de payı var. Geri durarak, sadece konuşarak, bütün sorumluluğu iktidarın omuzlarına yükleyerek kendisini kurtaramaz. 'MHP, AK Parti'ye tuzak mı kurdu?' sorusu sadece Ankara'da değil Anadolu'da da sıkça sorulmaya başlandı. Ancak çözüme yapacağı katkıyla bu soruları bertaraf edebilir. Bu zor süreçten ülkenin çıkması için MHP'nin izleyeceği politika hayati önemi haiz.

Tabii MHP'den önce AK Parti'nin ne yapacağı önemli. Başbakan Erdoğan 4 günlük suskunluğun arkasından kürsüye geldi. Toplantıya ilgi olağanüstüydü. Daha sözünün başında lafı dolandırmadan doğrudan konuya girdi. Anayasa Mahkemesi'nin kararına tepkisini "İstiklalimizin sembolü olan bu Meclis bugüne kadar hiçbir vesayeti, hiçbir gölgeyi kabul etmedi, bundan böyle de kabul etmeyecektir." diyerek ortaya koydu. Anayasa'dan bölümler okuyarak Mahkeme'nin son kararıyla yetkisini aştığını söyledi. "Milletimiz devleti yönetenlerden adalet istiyor, demokrasi istiyor." dedi. Erdoğan, CHP'nin uzun süredir yargı ile yasamayı çatıştırmak istediğine özellikle dikkat çekti.

Başbakan Erdoğan'ın Anayasa Mahkemesi'nin kararına geniş yer ayırdığı konuşması bir demokrasi ve siyaset manifestosu niteliğinde. Tepki var, öfke yok, çok sert de değil, makul üslup ve muhtevada. Kırıp dökmeden sistemi rayına oturtmayı amaçlıyor, kurumları anayasal sınırlarına çekmeye çalışıyor. Meclis'in, siyasetin mevzi kaybetmemesi için bulunduğu noktadan geri adım atmamaya da özen gösteriyor. Konuşmanın bütünü dinlediğimde Erdoğan'ın daha önce söylediği 'diklenmeden, dik durmak' sözünü hatırladım. Çünkü konuşmasını bu çerçeveye oturtabiliriz. Erdoğan'ın da cümleleri güzel, tespitleri yerinde... Söz olarak çok da anlamlı. Ancak bir 'eylem planı' içermiyor. Tamam, 'Meclis vesayeti, hiçbir gölgeyi kabul etmez, etmeyecek'. Peki bunu nasıl ortaya koyacak? Bir vesayet ve koyu gölge anlamına gelen Anayasa Mahkemesi'nin kararına karşı ne yapacak? Asıl soru bu. Erdoğan'ın sözlerinden bir cevap çıkarabilmek, eylem planının işaretini görebilmek mümkün değil.

Belli ki MHP de AK Parti de stratejisini Meclis Başkanı Köksal Toptan'ın bu hafta içinde gerçekleştirmesi beklenen liderler zirvesine saklıyor. İki partinin lideri de Mahkeme'nin kararının doğrudan Meclis'in iradesini hedeflediğine inanıyor. Bu açıdan bakıldığında çözüme dönük eylem planının Toptan'ın zirvesinde ele alınması makul görünüyor. Bu arada 'CHP'nin grup toplantısından ne çıktı?' diye sorabilirsiniz, anamuhalefet partisi çözüm yerine sorunu daha da köpürtmekle meşgul. Bildiğiniz gibi yani.

Sözün özü dün grup toplantılarında güzel, süslü cümleler vardı, eylem planı için ise Meclis Başkanı'nın zirvesini beklemek gerekiyor. AK Parti'nin Meclis'in tatile girmemesi yönünde aldığı karar bu süreci eylemsizlikle geçirmeyeceğinin işareti.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yemekte ne konuşuldu?

Mustafa Ünal 2008.06.13

Binaya girmek için arabalarından inerken kameraları karşılarında görünce şaşkınlıkları yüzlerine vurdu. Kimisi gazetecilerin önünden sessizce geçerken kimisi de olayı sıradanlaştırmak için 'Sadece akşam yemeği yiyeceğiz, başka bir şey yok' demeyi yeğledi. Kameralardan en çok eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer rahatsız oldu, soruları cevapsız bıraktı, eşiyile birlikte hızlı adımlarla binaya yöneldi. Çıkışta da görüntü vermemek için garaj kapısından ayrıldı.

Emekli Büyükelçi Faruk Loğoğlu'nun evinde dostlarına verdiği esrarengiz akşam yemeğinden söz ediyorum. Katılanların kimlikleri çok ilginç; Çankaya'dan ayrıldıktan sonra dışarıda pek görülmeyen Sezer, İsmet İnönü'nün kızı Özden Toker, hemen her gün ekranlarda Ankara gelişmelerini yönlendirmek için yoğun çaba harcayan Sabih Kanadoğlu, Ankara Üniversitesi Rektörü Nusret Aras, siyaset dünyasından Hikmet Çetin... Bu isimler Ankara'da bir araya geldilerse büyük merak uyandırır. Bu doğal. Ne konuştukları araştırılır. Üzerine senaryolar yazılır. Katılım bu denli üst düzey olmasa bile Ankara'da akşam buluşmaları, yemekli toplantılar her zaman haber konusu olur.

Hele ülke kritik bir süreçten geçiyorsa merak daha da artar. Ankara gündeminin ne denli hararetle olduğunu söylemeye gerek yok herhalde. Çok önemli gelişmelerin arifesindeyiz. AK Parti davasında artık sona yaklaşıyoruz. Olası bir kapatma kararından sonra siyasetin yönü konusunda çeşitli odaklar mühendislik hesaplarına hız verdi. Siyaset mühendisliği sadece AK Parti üzerine değil, sol da masada. Dışarıdan desteğe rağmen CHP'nin bir türlü iktidar alternatifi olamaması, gelecek için umut vaat etmemesi siyaset mühendislerini yeni arayışlara yöneltiyor. Eğer AK Parti kapatılırsa sonbaharda erken seçime kesin gözüyle bakılıyor. Düşünülen ara seçim değil, yerel seçimlerle genel seçimlerin birleştirilmesi.

Bu manzara-i umumiye karşısında Sezer'in arkadaşlarıyla bir araya gelmesi görmemezlikten gelinmeyecek bir olay. Özellikle AK Parti çevrelerinde alttan alta dillendirilen bir kuşku var. Eski Cumhurbaşkanı Sezer'in perde arkasında Ankara gelişmelerini yönlendirdiği, yargı süreçlerini etkilediği kuşkusu bu. AK Parti iddianamesinin bir kişinin değil bir koalisyonun eseri olduğunu söyleyenlere bile rastlamak mümkün. Sezer'in atadığı isimlerin başrolde oynadığı dikkate alınırsa kuşkuların pek yersiz olmadığı söylenebilir.

Acaba yemekte neler konuşuldu? Çıkışta bazı katılımcıların 'Futbol konuştuk, Milli Takım'ı değerlendirdik' şeklindeki açıklamaları hiç inandırıcı değil. Eğer bu isimler bir araya geliyorsa, gündemdeki konuları konuşmamaları, müzakere etmemeleri düşünülemez. Anayasa Mahkemesi'nin son kararını kritik etmemeleri

akla mantığa aykırı. AK Parti davası hakkında zihin egzersizi yapmamaları mümkün değil. Solun hali pürmelalini bile tartıştıklarını sanıyorum. Ayrıca 'CHP nasıl iktidara gelir?' tezi üzerine konuştuklarını tahmin ediyorum.

Acaba içlerinde Sezer'in CHP'nin başına geçmesini isteyen olmuş mudur? Sezer taze kan niye olmasın? Daha önce de siyaseti toparlayacak, solu birleştirecek kurtarıcı isim olarak gündeme gelmişti. Hepsinden önemlisi de yargı süreçlerinin ne şekilde konuşulduğu... Haberlere bakılırsa Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı isabetli seçimlerden dolayı Sezer'i tebrik edenler olmuş. Bundan sonra Sabih Kanadoğlu'nun açıklamalarını daha dikkatle takip etmekte yarar var. Yemekte konuşulanların ipuçlarını oradan çıkarmak mümkün.

Sezer'in son akşam yemeği Ankara gelişmelerine nasıl etki yapacak, hep birlikte göreceğiz. Baksanız ya Milli Takım'ı konuştular, etkisini gösterdi, takımımız ikinci maçını kazandı. Şimdi sıra diğerlerinde...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Osman Paksüt'ün ilişkileri

Mustafa Ünal 2008.06.15

Gün geçmiyor ki yeni bir şok haberle karşılaşmayalım. Haberin ne olduğunu anlamaya çalışırken, arka planını çözmeye çabalarken yenisi patlıyor. Biri bitmeden, diğeri başlıyor adeta.

Olağanüstü hareketli bir sürece girdiğimiz kesin. Başkent'te nefes almanın bile zorlaştığı günler yine. Bunaltıcı, boğucu hava egemen Ankara'ya. Bu havayı soluyan herkes şikâyetçi halinden, memnun olan yok.

Dosyalar açılıyor, iddialar havada uçuşuyor. Belli ki her biri bir planın, bir stratejinin ürünü. Son bomba Taraf Gazetesi'nden... Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Osman Paksüt, kısa süre sonra Genelkurmay başkanı olmasına kesin gözüyle bakılan Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ ile buluşmuş. AK Parti'ye açılan kapatma davasından tam 10 gün önce. Bu bir iddia değil, gerçek, taraflar doğruladı çünkü.

Olayın iki boyutu var, yorumcular durduğu yere göre birine yöneliyor, diğerini es geçiyor. Kanaatimce 'demek ki izleniyormuş, takip ediliyormuş' denilerek geçiştirilemeyecek bir olay bu. O ayrı boyutu. Ayrıca konuşulmalı. Şu gerçek ki Ankara'da hiçbir şey sır olarak kalmıyor. Dün olduğu gibi bugün de öyle. Önce dedikodusu başlıyor, sonra gerçek yüzünü gösteriyor. Söylentilerin, dedikoduların en yoğun olduğu dönemdeyiz. Neler konuşulmuyor ki, kulağımıza neler çarpıyor ki... Doğruların olduğu kadar kirli bilgilerin de dolaşımda olduğu bir süreç bu.

Değerli dostum Enis Berberoğlu yazdı, buluşma haberini üç gün önce Hürriyet duymuş, araştırmış, Paksüt'e sormuşlar; 'Hayır, görüşmedim, istihbaratınız doğru değil' demiş. Paksüt önce niye yalanladı, sonra niye doğruladı? Bir muamma. Çelişki dikkat çekici. Bu arada Berberoğlu'nun gündemin insanları cephelere ayırdığı bir süreçte 'filan zarar görür, falanın işine yarar' hesabı yapmayarak gerçeği örtmemesini, olduğu gibi sütununa taşımasını takdir etmemek mümkün değil.

Başbuğ ve Paksüt açıklamalarında, 1 saat 15 dakika süren görüşmenin sadece Kuzey Irak gelişmeleri ve kara harekâtı ile sınırlı olduğunu söylüyor. Gündemdeki diğer konuları hiç konuşmamışlar. Mümkün mü? Onlar öyle diyorsa bize inanmak düşer ama bizim de rahat değil. Bir kurt düştü bir kere. Nasıl düşmesin ki... Gazetenin haberine göre görüşmeyi gizleme çabası da söz konusu, dışarıya sızması için tedbir alınmış, Başbuğ'un bulunduğu kat boşaltılmış, kameralar karartılmış. Buluşma eğer olağan ve sıradan ise niye gizlensin? Görüşmenin içeriği çok masum da olsa, sadece iki dostun buluşmasından ibaret de olsa her türlü soru işareti akla gelecek. TSK'nın iki numaralı ismi ile Yüksek Mahkeme'nin iki numaralı ismi gizlice niye buluşur? Henüz

367 kararının üzerindeki gölge silinmemişken... Kim ne derse desin bu kararın oluşmasında bazı dinamiklerin etkili olduğuna ilişkin halk arasında yaygın kanaat var.

Başbuğ ve Paksüt'ün açıklamalarına inanmaya çalışıyorum ama Kuzey Irak bahanesi bana pek tatmin edici gelmiyor, zihnimdeki kuşku bulutları dağılmıyor. Şu sorular hep sorulacak: Başörtüsü dosyası hiç gündeme gelmedi mi? Bununla irtibatlı olarak AK Parti'yi kapatma davası konuşulmadı mı? Üzücü, ancak Anayasa Mahkemesi'nin bundan sonra vereceği kararlarda bu buluşmanın hatırlanmaması mümkün değil. Spekülasyonlar yapılacak, abuk sabuk da olsa derin senaryolar yazılacak, komplo teorileri üretilecek. Bunların önü alınamayacak.

İlginçtir, Osman Paksüt bir süredir hukukçuluğuyla değil, ilişkileriyle ve başka konularla kamuoyunun gündeminde. Her defasında Yüksek Mahkeme'yi tartışmaların odağına çekiyor. Tartışılan sadece Paksüt değil, onun üzerinden Mahkeme ve kararları. İlişkileriyle AK Parti davası hakkında rengini de belli etti. Tarafsızlığını yitirdiği söylenebilir. Hukuku rahatlatmak, soru işaretlerini bertaraf etmek için acaba istifayı düşünmez mi? Yoksa Anayasa Mahkemesi'nin kararları farklı yönere çekilecek, gölgelenecek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye, belirsizlikten bir an önce kurtulmalı

Mustafa Ünal 2008.06.18

Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Osman Paksüt ile Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ arasındaki görüşme esrarını korurken, AK Parti sürenin dolmasını beklemeden esas hakkındaki savunmasını mahkemeye sundu. Kapatma davasına, siyaset literatürüne girecek isimlendirmede bulundu; 'Bu bir Google davasıdır.' dedi.

İnternete bir nebze aşına olanlar Google'ın ne anlama geldiğini iyi bilir. Bir bilen değil, her şeyi bilen arama motorudur. Biz gazeteciler çok sık müracaat ederiz. İnternette dolaşıma girmiş her türlü bilgi ve belgeyi orada saniyeler içinde bulabiliriz. Google'da önümüze gelen her bilgi sağlıklı değildir, doğruluğu test edilmemiştir çünkü, insanı yanılttığı olur. İnternete düşen malumatlar teyide muhtaçtır.

Dolayısıyla ciddi yazılarda, resmî evraklarda kullanılması risklidir. Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın da Google'ı bilgi toplama ve belge derleme aracı olarak kullandığını öğreniyoruz. Başsavcı, AK Parti'nin laiklik karşıtı eylemlerin odağı olduğunu belgelemek için internetten yararlanmış. 'Gazete kupürlerinden' sonra 'Google verileri' de eleştiri konusu.

Sıradan vatandaş gibi Başsavcı da medyadan, internetten istifade edebilir, bu olağan ancak tüm iddiaları kupürlere, internet belgelerine dayandırırsa ortaya problemli bir tablo çıkar. Daha ciddi kanalları olmalı, zira devletin bütün imkanları elinde, istediği bilgilere kolaylıkla ulaşabilir. Devlet, tüm kurum ve kuruluşlarıyla emrinde...

Büyük siyasî sonuçlar doğurması beklenen bir davanın iddiaları, delilleri sadece mahkeme tarafından değil, kamu vicdanınca da kabul edilebilir olmalı. Şüphesiz kararı mahkeme verecek ama bunun vicdanlardaki yankısı da çok önemli. Kamuoyunda belgelerin zayıf olduğu yönünde güçlü kanaat söz konusu. Neresinden bakılırsa bakılsın AK Parti davası ciddi bir iş, bilgi ve belge toplama da ciddi yapılmalı.

Yalçınkaya'nın başvurusu Türkiye'de kritik bir dönemi başlattı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, kapatma davasının açıldığı 14 Mart tarihini 'Türkiye'nin siyasî çalkantıya girdiği gün' olarak nitelemesi boşuna değil.

Şimdi Ankara'da merak konusu olan, kararın ne zaman verileceği... Hemen herkes bu sorunun cevabını arıyor. Anayasa Mahkemesi, AK Parti'nin savunmasını Başsavcı Yalçınkaya'ya gönderdi. Ve bundan sonraki süreç az çok şekillendi. Mahkeme, 1 Temmuz'da Başsavcı'yı dinleyecek, AK Parti'nin sözlü savunmasını ise 3 Temmuz'da alacak. Ardından karar için bir takvim belirlenecek.

AK Parti, başından beri belirsizliğin ekonomik dengeleri ve siyasî istikrarı olumsuz etkilediğinden hareketle kararın bir an önce verilmesinden yana. Ne ön savunmada ne de esas hakkındaki savunmada sürenin dolmasını beklemeden hazırladıkları dosyayı mahkemeye teslim etti. Ağırdan alabilirler, ek sürelerle zamana yayabilirlerdi. Buna gerek duymadılar, tam aksine süreci hızlandıracak adımlar atıldılar.

Başkent'te herkes AK Parti gibi düşünmüyor, kararın sonbahara kalmasını isteyenler de var. Onların hesabı başka. Kapatma halinde yerine kurulacak partinin yerel seçimlere hazırlıklı girmemesi değil sadece gerekçe. Haşim Kılıç'ı başkanlıktan uzaklaştıracak akla ziyan senaryolar bile yazıldı. Hakkında ipe sapa gelmez iddiaların ortaya atılması bu yüzden. Bir saray darbesinin ortamını oluşturmaya çalıştılar, hâlâ da pes etmiş değiller.

Görünen o ki; karar temmuz ayı içinde çıkacak. Doğru olan da bu. Ülkenin belirsizliğe tahammülü yok çünkü. Netice ne yönde olursa olsun Türkiye'nin ağustosa yeni bir dönemin ruhuyla gireceği kesin. Daha bugünden temmuzun çok kritik geçeceği belli oldu. Sıcak hazirandan sonra daha sıcak bir temmuza doğru yürüyoruz. Haydi hayırlısı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mesut Paşa

Mustafa Ünal 2008.06.20

28 Şubat sürecindeki rolü nedeniyle siyasi rakibi Tansu Çiller'in 'Onbaşı Mesut' yakıştırmalarını çağrıştırmak için atmadım bu başlığı. 'Onbaşıydı paşa oldu' demek de istemiyorum.

Strasbourg'da söyledikleri bir siyasetçiye hiç ama hiç yakışmıyor. Hele merkez sağda siyaset yapmış bir isme. Anlamak güç; yeni arayışlar peşinde koşan bir siyasetçi böyle konuşur mu? Daha çok ortalıkta dolaşan emekli paşaların sözlerini andırıyor.

Mesut Yılmaz, Avrupa Parlamentosu'nda 'Yeşiller' diye bilinen grubun düzenlediği 'Türkiye'de neler oluyor?' panelinde sözü alıyor, başlıyor anlatmaya. Neler söylemiyor ki... 'Niye şaşırıyorsunuz' 28 Şubat sürecinin başbakanı idi, normaldir' diyebilirsiniz. Doğru, 28 Şubat Yılmaz'ı başbakan koltuğuna yükseltti. Ardından çok ağır bedel ödedi. Merkez sağ onun yüzünden çöktü, ANAP barajın altında kaldı. Gözünü cumhurbaşkanlığına dikmişken kendini Meclis'in dışında buldu.

Yılmaz, konuşmasında parti kapatmayı savunuyor; 'Parti kapatma iptidai bir ceza, ancak Türkiye gerçekleri karşısında bu uygulama korunmalıdır' diyor, AK Parti davasıyla ilgili bir soruya verdiği cevapta. Yılmaz parti kapatmanın çare olmadığını en yakından bilen isimlerinden biri oysa. RP'nin kapanmasına, FP'nin kapanmasına tanıklık etti. Her iki partinin kapatılması hangi derde deva oldu? Hiç.

Meydanın boşalmasından kısa süreliğine yararlananlar oldu. Mesut Yılmaz gibi. Sandıktan başbakan olarak çıkmadı, Ankara oyunları ile iktidar olabildi. Partilerin mahkeme yoluyla kapatılması demokrasiyi geriletmişti gibi siyasi açıdan istenen neticeyi doğurmadı. Gerçekler ortada; kapatılan partilerden filizlenen oluşumlar büyüyerek yoluna devam etti.

Yılmaz'ın parti kapatmaları savunmasını anlayabilmek mümkün değil. Belki AK Parti'ye husumetinden kaynaklanmış olabilir. Husumetin nedeni de ortada... Yüce Divan dosyaları AK Parti'nin oylarıyla Meclis'ten geçti. Eğer böyleyse meseleyi kişiselleştirdiği söylenebilir, bu da siyasetçiye yakışmaz.

Yılmaz'ın konuşmasında benim asıl takıldığım şu sözler: 'Ben Türkiye'de orduyla polemige en çok giren siyasetçilerdenim. Şunu söyleyebilirim ki Türk generallerinin ülkeyi yönetmek arzusu yok. Yönetmek isteyenler de ayıklanıyor. Ama bölücülük ve irtica tehlikesi devam ettiği sürece askerin kışlasına dönmesi beklenemez.' İster inanın ister inanmayın bu sözler Mesut Yılmaz'ın ağzından çıkmış.

Ne söylemek istediği çok açık: Asker bölücü ve irtica tehdidine karşı siyasal sisteme sürekli müdahale edebilir. Buradan Yılmaz'ın sadece müdahaleleri değil askerî darbeleri dahi meşru bulduğu sonucu çıkmaz mı? Bir zamanlar Avrupa Birliği'nin, demokrasinin bayraktarlığını yapan Mesut Yılmaz'ın geldiği noktaya bakın. Şimdi askeri kışla dışında görmekten rahatsız olmayan bir siyasetçi profili çiziyor. Üstelik CHP'den değil, merkez sağdan bir siyasetçi bu.

Yılmaz bu çıkışıyla bırakın Avrupa'yı, dünyayı, Türkiye gerçeklerinden de ne kadar uzak durduğunu gösteriyor. Karşı hamlelere rağmen Türkiye'nin yönü demokrasi ve özgürlükten yana. Toplum daha fazla özgürlük, daha fazla demokrasi istiyor. Evrensel standartlarda demokrasi yükselen değer. Ayrıca siyaset bölücülükle de irtica ile de mücadele edecek yeteneğe ve dinamizme sahip. Asker başta olmak üzere kurumların görevi siyasetçilerden rol çalmak değil, olağan sınırlar içinde vazifelerini sürdürmek. Yılmaz tekrar başbakan koltuğuna oturursa Anayasa'nın hükümetlere tanıdığı alanın bir bölümünü kışla dışındaki askere bırakacak.

Mesut Yılmaz 22 Temmuz seçimlerinde Meclis'e bağımsız milletvekili olarak girdi. Yeni partiden, bazı siyasi projelerden söz ediyor. Bu söyledikleriyle siyaset yapabilmesi mümkün değil. AK Parti'nin akıbetine göre belki Ankara siyasetinde kısa ömürlü mevzi başarılar elde edebilir ama halka yöneldiğinde bu siyasi çizgi hiçbir karşılık bulamaz. 'Demokratik sisteme askerin müdahalesini savunan bir siyasetçinin' sandıkta hiç şansı olmaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Viyana'da en uzun bir dakika

Mustafa Ünal 2008.06.22

Kaleci Rüştü topu rakip kaleye doğru şişirdi, oyuncuların en az yarısı dağılmış durumda, az önce yenen golün şoku içinde, bir iki futbolcu dışında tribündeki binlerce seyirci, gözünü renkli cama dikmiş milyonlarca insan acı içinde 'artık rüyanın sonu geldi' diye düşünüyor. Top havada süzülürken düdük hakemin ağzında, çaldı çalacak, süre çoktan doldu çünkü.

Saati bir kenara bırakan hakem, pozisyonun tamamlanmasını bekliyor, 'Türkiye'nin hayrına olsun' diye uzatmıyor yoksa. Son bir dakika, uzatmaların uzatmaları yaşanıyor. İsviçre ve Çek maçları film şeridi gibi gözlerimin önünden geçiyor, her defasında umutlar tükenmişken kaderin 'hayat öpücüğünü' hatırlıyorum. İki maçta da geriden gelip skoru lehimize çevirmeyi başarmıştık. Son dakikalarda hep biz kazanırken şimdi son dakikada kaybediyorduk. Çekirge bir zıplar, iki zıplar sonra düşer. Ama olsun, bu da bir başarıydı.

Ev sahibini yenmiş olmanın, Çek zaferini yaşamanın da keyfi yeterdi. İkisi de ileride hatırlandığında haz verecek karşılaşmalardı. Hakem, mutut olduğu üzere top havadayken maçı bitirebilirdi, düdüğünü çalmadı, meşin yuvarlağın yere inmesini bekledi. Top havada kuş misali süzüldü, süzüldü ve yumuşakça Hırvatistan ceza sahasının önüne doğru alçalmaya başladı, biri kırmızı formalı birkaç oyuncu kafaya yükseldi, hayret kimse vuramadı, meşin yuvarlak önce kararsız kaldı, bir oraya bir oraya yalpaladı ve Semih'e yöneldi.

Altın vuruş ustası Semih, kalecinin nerede durduğuna bile bakmaksızın önündeki iki Hırvat futbolcuya aldırmandan topu kaleye gönderdi. Rakip oyuncuya çarpan top, kalecinin uzanamayacağı en uç noktada ağlarda buluşuvermesin mi? Önce kimse ne olduğunu anlamadı. Yaşanan gerçek miydi yoksa rüya mı? Hakem kaleye giden golü verdi mi? Saniyeler önce maçın bitiş düdüğünü çalmış olabilir miydi? Hayır, yaşanan rüya değil gerçektir. Golle birlikte maç da sona erdi. Gerisi kolay, bir bakıma penaltılar şans demek. Şans meleği yanımızda olduğuna göre gayri Hırvatlar düşünsün.

Semih'in golü, rakip oyuncuların kaçırdığı penaltılar Türkiye'yi bayram yerine döndürdü, yarı finallere adını yazdığını düşünen Hırvatistan yıkıldı. Bugüne kadar çok maç izledim, uluslararası turnuvalarda, Avrupa ve dünya liglerinde. Böylesine ilk kez şahit oluyorum. Futbolun en keyifli bir dakikası... Sadece biz Türkler için değil. Futbola gönül vermiş olanlar için de unutulmayacak. Yüzünü Türkiye'ye dönen ülkeler kendi takımları kazanmış gibi sevindi.

Bu manzara haberlere yansıdı; Azeriler ellerinde bayraklarla Bakü'de sokaklara döküldü, Saraybosna'da meydanlar coşkuyla inledi. Ortadoğu, Afrika ülkeleri Türkiye'nin zaferiyle sevindi. Basın tribününden bir gazeteci duygularını anlatırken 'Golle birlikte Faslı gazeteci boynuma sarıldı.' dedi. Doğrudur, futbol asla sadece futbol değildir. Bir oyun olmasının ötesinde anlamları var. Statları aşan boyutu var. Futbol, Türkiye'nin sadece sınırlarından ibaret olmadığı gerçeğini ortaya çıkardı. Meşin yuvarlağın ruhu Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar uzanan geniş coğrafyada herkesi sevince boğdu.

Hayatımız boyunca unutamayacağımız, uzun bir '60 saniye' yaşadık. Üstelik, Viyana gibi Türk toplumunun bilinçaltında tarih çağrışımları yapan bir şehirde... Son bir dakika, teknik, taktik ve oyuncu kurnazlığı veya performansı ile açıklanabilir mi? Hayır. Bir kez de değil... Tam üç kez gidiyoruz derken, döndük hayata. Hırvatların hocasının şu sözleri ne kadar anlamlı: 'Son iki dakikayı hayatım boyunca unutamayacağım, Türkler üçüncü maçı da enteresan bir şekilde kazandı. Şansları da var. Kaliteliler ama şansın yanında yanlarında bir başka şey daha var.'

Şimdi dünya kendilerini şaşkına çeviren Türkiye'nin yanındaki o bir başka şeyin ne olduğunu çözmeye çalışıyor. Acaba yarı finalde de şansımız yaver gider mi, Almanya'yı da aynı şekilde geçebilir miyiz? Olmazsa da, ne gam... Bu kadarı da yeter bize.

Cesur yüreklere, onları Viyana hedefine kilitleyen hocalarına sonsuz teşekkürler. Bir ülkenin futbol bahtını açık tutan Mutlak Güç'e şükürler olsun...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Böyle giderse hiçbir şey tartışamayız!

Mustafa Ünal 2008.06.25

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Dengir Mir Mehmet Fırat'ın bir Amerikan gazetesine söylediği 'Atatürk devrimleri toplumda büyük travma yaşattı' sözlerinin yankısı Ankara'da büyük oldu.

Dün muhalefet partilerinin gündemindeydi, CHP ve MHP liderleri Fırat'a sert tepki gösterdi. Bahçeli "Cumhuriyetle sorunlu ve kavgalı geçmişinin hincını bu hezeyanlarla dışa vurmuştur." dedi. Baykal da "Fırat'ın sözleri AKP'nin niçin Anayasa Mahkemesi karşısında olduğunu gözler önüne serdi." dedi. Bu tartışmanın bir süre daha devam edeceği kesin.

Özellikle hassas dönemlerde bir siyasetçinin konuşmasına dikkat etmesi gerektiğine kuşku yok. Hele mensubu olduğunuz parti Anayasa Mahkemesi'nde kapatma talebiyle yargılanıyorsa... Ve de sona yaklaşıldıysa... Ben Fırat'ın açıklamasına bu noktadan yaklaşmayacağım. Haklı veya haksız olduğuyla da pek ilgili değilim. Söylediklerinin doğru olup olmadığını, tarihi gerçekleri ne derece yansıttığını konunun uzmanları ayrıca değerlendirir.

Sizin de mutlaka dikkatinizi çekiyordur, Türkiye'de bir süredir aykırı düşünceye karşı inanılmaz boyutlarda tahammülsüzlük var. Bazı çevrelerin herhangi bir konunun konuşulmasına, tartışılmasına zerre tahammülü yok. Karşımıza sorun olarak çıkan birçok konu 'konuşulmaz, tartışılmaz' denerek etrafına duvarlar örülüyor. Tabular kavileşiyor, yenileri ekleniyor. Fırat'ın sözleri rejim krizi olarak yorumlanacak sözler mi? Atatürk'e hakaret anlamına mı geliyor? 1920'lerde o günün şartları içinde gerçekleşen devrimler 2008'de eleştirilemez mi? İlk yıllarda en katı biçimde uygulanan şapka devriminden bugün eser yok. O dönem şapkasız sokaklarda dolaşmak mümkün değildi, şimdi şapkalı birine rastlayamazsınız. Bir siyasetçi tarihe eleştirel bakamaz mı?

Sadece Fırat'ın sözlerinden yola çıkarak varmıyorum bu yargıya. Bülent Arınç, Meclis başkanlığı sırasında 'Laiklik yeniden tanımlanmalı.' dedi. Başına gelmedik kalmadı. Acımasız bir linç kampanyasının hedefi oldu. Bu ilk kez mi söyleniyor? Hayır. Daha önce siyasiler tarafından tekrar edilmiş bir cümle bu. Sağ politikacıları geçtik, merhum Bülent Ecevit'in laiklik konusunda benzer açıklamaları arşivlerde duruyor. Ne kadar inkar edilirse edilsin, Türkiye laikliğin uygulaması konusunda problemleri olan bir ülke. Laiklik niye konuşulmasın, neden tartışılmasın? Bu korku neden?

Anayasa'yı tartışmak da neredeyse imkansız hale geldi. Yeni anayasa ihtiyacı, siyasi ve sivil toplum örgütleri tarafından defalarca dile getirilmiş bir konu. Bu uğurda geçmişte taslaklar hazırlanmış. Şimdi Ankara'da bir siyasetçi 'yeni anayasa' der demez hemen ağzına acı biber sürülüyor. Dün CHP lideri Baykal konuşmasında konuyu buraya getirdi ve kesin ifadelerle 'Anayasa değiştirilemez' dedi. Laikliği konuşma, başörtüsünü tartışma, Kemalizm'i eleştirme, cumhuriyet tarihine yan gözle bakma... Modern ve çağdaş bir ülkede bu kadar kısıtlama olabilir mi?

Farkında mısınız, daraltılan sadece siyasetin alanı değil. Düşünce ve fikir özgürlüğünün sahası daraltılıyor. Söylenenler yanlış olabilir, art niyet de taşıyabilir, hatta belli siyasi amaç uğruna dile getirilmiş olabilir. Burada yapılması gereken konuşanı susturmak, düşünceyi boğmak değil; yanlışın karşı görüşle çürütülmesi, doğruların ortaya konması... Bu çok mu zor? Türk toplumu yanlışla doğruyu seçecek bilince ve donanıma sahip. Yanlış konuşan konuştuğuyla kalır.

Bu ülkenin sistemden kaynaklanan yapısal sorunları var. Bunları konuşmaktan, tartışmaktan korkmamak lazım. Laiklik, rejim, Atatürkçülük konuşmayı kısıtlayarak, tartışmayı yasaklayarak korunmaz. Aksine konuşmak, tartışmak daha da kuvvetlendirir. Rejimi bu şekilde koruma anlayışı her şeyden önce devlet düzenine zarar veriyor. Aman, rejimi güçlendirmek isterken devleti yıkmayalım, milleti parçalayalım. Ne yazık ki Ankara gelişmelerine bakıldığında böyle bir tehlikenin söz konusu olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sürpriz buluşma

Mustafa Ünal 2008.06.27

Bir başbakanın, Kara Kuvvetleri komutanı ile bir araya gelmesinden daha doğal ne olabilir. Evet, ilk bakışta öyle. Ancak Türkiye olağan süreçten geçmiyor. Ankara sisler içinde. Kapatma davasında giderek sona

yaklaşıyoruz. Siyasete belirsizlik egemen. Kritik bir eşikteyiz. Genelkurmay başkanlarının değiştiği ağustos şûralarının hemen öncesinde öteden beri aşınası olduğumuz olaylar yine tekrarlanıyor.

İki ay sonra Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna oturmasına kesin gözüyle bakılan Orgeneral İlker Başbuğ'la ilgili iddiaları duymayan kalmadı. Özellikle Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Osman Paksüt'le kapatma davasından 10 gün önce gerçekleştirdiği görüşme siyasi çevrelerde zihinleri bulandırdı. Türkiye'yi etkisi altına alan bu Ankara havasının askerî şûrayı nasıl etkileyeceği bir soru işareti.

Başbakan Erdoğan ile Kara Kuvvetleri Komutanı Başbuğ arasındaki görüşme işte bu atmosferde gerçekleşti. Başbakan'ın daveti üzerine ve tam iki saat sürdü. Önceden duyurulmadı. Üç gündür herkes bu sıra dışı zirvede neler konuşulduğunu öğrenmeye çalışıyor. Başbakanlığın yaptığı açıklamanın iki saatin içeriğini tam anlamıyla yansıtmadığı ortada. Başbuğ ise bir gün sonra görüşmenin 'Başbakan'ın talebi, Genelkurmay Başkanı Büyükanıt'ın müsaadesi ile gerçekleştiğine' dikkat çekme gereği duydu.

Benzer buluşmalara ilk kez tanık olmuyoruz. Başbakan Erdoğan'ın Yaşar Büyükanıt'la iki kez; biri Genelkurmay başkanı olmadan önce diğeri ise Ankara'da gerilimin müthiş arttığı dönemde İstanbul Dolmabahçe'de yaptığı uzun görüşmesi var. Üzerinden yıllar geçti ama hâlâ her iki görüşmede nelerin konuşulduğu bir muamma. İlerleyen günlerde kimi gelişmeler karşısında bu buluşmalar referans gösterildi. Buna rağmen taraflar bugüne kadar ayrıntılı açıklama yapmaktan kaçındı.

Erdoğan'ın Başbuğ'la görüşmesi, Dolmabahçe buluşmasından ziyade Büyükanıt'la resmî konutta gerçekleştirdiği yine iki saat süren zirveyi andırıyor. O zaman da Büyükanıt hakkında iddialar yoğunlaşmıştı. Genelkurmay başkanlığının tehlikeye girip girmediği tartışılıyordu. Sonrasında gelişen olaylara bakarak bazı tahminlerde bulunmak mümkün. Siyasi irade iddiaları elinin tersiyle itti ve teamülleri işletti, hatta bir adım ötesine geçti, Büyükanıt'ın kararnamesini şûradan bir gün önce Çankaya Köşkü'ne gönderdi.

Kabul etmek lazım ki Başbuğ'un Genelkurmay başkanlığının önünde bir engel yok. Gündeme gelen iddialar koltuğunu riske atacak türden değil. Ben 'şûra' konulu bir görüşme olduğunu sanmıyorum. Zaten kuvvet komutanlarının ve Genelkurmay başkanının ataması şurada gerçekleşmiyor. Herkesi heyecanlandıran sürpriz görüşmede acaba iki saat boyunca ne konuştular? Terörle mücadele tamam... Kuzey Irak'taki gelişmeler de anlaşılabilir. Geri kalan bölümde konuşulanlar neler? Bazı gazetelerde 'Başbakan şöyle dedi, Başbuğ Paşa şöyle cevap verdi' türünden haberler var. Bunların kesinlikle gerçeği yansıtmadığını söylemeliyim. Başbakanlık kaynakları resmi açıklamanın ötesinde ağızını açmıyor, konuşmamakta da kararlı. Zerre miktar bilgi sızıntısı yok, olmayacak da. Daha önceki buluşmalarda olduğu gibi. Sağda solda yazılıp çizilenlerin 'olsa olsa bunlar konuşulmuştur' tahmini ile hayalî senaryolardan öte anlamı yok.

Bazı meslektaşlarımızın yaptığı gibi açıklamanın satır aralarından, 'Büyük oranda Başbuğ'un Genelkurmay başkanlığı kesinleşti' gibi sonuçlar çıkarmak mümkün. Benzer neticeye Başbakan Erdoğan'ın davranışlarından, bugüne kadar şûra toplantılarında sergilediği tutumdan da pekala ulaşabiliriz. Erdoğan, hükümetin tasarrufunda olan şûra kararlarında 6 yıl boyunca hiç teamüllerin dışına çıkmadı.

Bu yıl farklı davranmasını gerektirecek nedenler söz konusu mu? Pek, değil. Kapatma davası ve siyaset yasağı gibi can sıkıcı gelişmeler yaşadığı doğru. Kapatma davasının sonuçlarının herkesi etkileyeceği de ortada. Dolayısıyla iç içe geçen her Ankara gelişmesinin birbiriyle ilişkilendiği de gerçek. Erdoğan-Başbuğ buluşmasında konuşulanları ilerleyen zaman dilimlerinde karşımıza çıkacak gelişmelerin seyrinden ancak anlayabileceğiz. Bekleyelim, görelim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP sıkıntıda

Mustafa Ünal 2008.06.29

Sıkıntıda olan sadece AK Parti değil, CHP de ciddi problemlerle boğuşuyor bugünlerde. Kanaltürk'e aktardığı paralar nedeniyle CHP'nin hesaplarını inceleyen Anayasa Mahkemesi bu televizyonla ilişkide nedense bir sorun görmezken diğer harcamalarda 1 trilyonluk usulsüzlük tespit etti. Mahkeme parti sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunma kararı aldı. Sorumlulardan kasıt sadece malî yöneticiler mi henüz belli değil.

Suç duyurusunun nerelere kadar uzanacağını, genel başkanı kapsayıp kapsamayacağını önümüzdeki günlerde göreceğiz. Ancak anamuhalefet partisinin ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu kesin. CHP usulsüz harcamalardan dolayı mahkemeye taşınacak. Kaderin cilvesine bakın... RP'nin 'kayıp trilyon davasını' en çok diline dolayan parti CHP idi. Şimdi aynı suçla itham ediliyor. İddia vahim, hiç kuşkusuz bunun önemli siyasi sonuçları olacak. RP örneği ortada...

Kapatılan RP 'kayıp trilyon' davasında çok ağır bedel ödedi. Partinin Genel Başkanı Necmettin Erbakan ilerleyen yaşına rağmen bugün ev hapsinde. İki dava arasında büyük benzerlikler dikkat çekici. Buradan yola çıkarak usulsüz harcanan 1 trilyonun sadece ilgili yöneticilerin değil CHP lideri Deniz Baykal'ın da başını ağrıtacağını ileri sürenler var.

Erbakan'a hapis öngören mahkeme kararının gerekçesinde 'Genel Başkan Erbakan'ın her ne kadar talimatı ve faturalarda imzası bulunmasa da harcamaların onun bilgisi olmadan gerçekleşmesi mümkün değildir' deniyor. Mahkemenin bu kararını Yargıtay da onadı. Benzer süreç eğer CHP için de aynen işlerse Erbakan'ın başına gelenler CHP'nin en üst düzey yöneticilerinin de başına gelebilir. Erbakan'ın avukatları CHP davasını yakından izleyecek. Eğer suç duyurusu dar tutulursa kayıp trilyon davasında iade-i muhakeme talebinde bulunacaklar. Yani davanın yeniden görülmesini isteyecekler.

Anayasa Mahkemesi'nin CHP-Kanaltürk ilişkilerinde problem görmemesi kesinlikle bu dosyayı gündemden düşürmez. Ödemelerle faturalar arasında iki yıllık fark söz konusu. Bu normal mi? Diğer yandan Kanaltürk'e yaptırılan trilyonluk CHP belgeseli acaba ne zaman gün yüzüne çıkacak? Bir belgesele bu kadar büyük meblağ ödenmesi olağan görülebilir mi? Bu sorular uzun süre daha gündemdeki yerini koruyacak.

CHP'nin son dönemdeki sıkıntısı sadece içerideki usulsüz harcamalardan kaynaklanmıyor, dışarı da sorunlar yaşıyor. Yarın Atina'da toplanacak Sosyalist Enternasyonel toplantısında sol siyasetle bağdaşmayan CHP'nin anti demokratik ve özgürlük karşıtı politikaları masaya yatırılacak. CHP lideri Baykal, Sosyalist Enternasyonel'in üst düzey yöneticilerinden... Bu ters rüzgârlar karşısında toplantıya katılıp katılmamayı tartışıyor. Bu satırların yazıldığı saatlerde kararı henüz netleştirmiş değildi.

Sosyal demokrat olmadığı gerekçesiyle CHP'nin uyarılmasına kesin gözüyle bakılıyor. İhracının bile gündeme geleceğini iddia edenler var. İlginçtir, Türkiye'de bazı sol çevrelerin de bu yönde girişimi söz konusu. En son Baskın Oran, Sosyalist Enternasyonel üyelerine mektup yazarak, Meclis'teki en gerici parti olarak nitelediği CHP'nin örgütten atılmasını istedi. CHP sadece rakip partilerin değil, aynı çizgideki isimlerin de sert eleştirilerine muhatap oluyor. Buna Avrupa'daki sosyal demokratlar dâhil.

Bütün dünyada solun en bariz vasfı demokrasi, özgürlük ve insan hakları gibi evrensel değerleri bayraklaştırmasıdır. Ama Türkiye'de durum farklı... Türk solunun en büyük partisi CHP'nin ürettiği ideolojik, içe kapanmacı, demokrasi ve özgürlük karşıtı siyaset sadece sola değil ülkenin gidişatına da olumsuz yansıyor.

Deniz Baykal keşke Atina'ya gitse de eleştirilere, uyarılara kulak verse... Belki o zaman CHP'nin de Türkiye'nin de başı dertten kurtulur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbecilere hesap sormak

Mustafa Ünal 2008.07.02

Dün Ankara güne şokla başladı. Tam da Savcı Zekeriya Öz'ün son rötuşları yaptığı Ergenekon iddianamesini mahkemeye sunması beklenirken operasyonun ikinci büyük dalgası geldi.

Emekli orgeneraller Şener Eruygur ve Hurşit Tolon'un da aralarında bulunduğu 20'yi aşkın kişi gözaltına alındı. Ankara ve İstanbul'un yanı sıra operasyon Trabzon ve Antalya'ya kadar uzandı. Birbirinden ilginç isimler yakalanarak İstanbul'a gönderildi.

Biri emekli tuğgeneral dört isim ise evlerinde bulunamadı. Aranmaya başlandı. Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün ve iki gazeteci de gözaltına alınanlar arasında. Haberlerin duyulmasıyla başkentte hemen herkes olayın mahiyetini öğrenmeye çalıştı. En çok sorulan soru ise 'Operasyon bu kadarla mı sınırlı yoksa arkası gelecek mi?' idi. İkinci perdesinin açılmasıyla Ergenekon soruşturmasının giderek derinleştiğini söylemek mümkün. Dolayısıyla gözaltına alınanlara yenilerinin eklenmesi sürpriz olmaz.

Böylesi büyük çapta gözaltı Türkiye'de ilk kez yaşanıyor. Şok biraz bu yüzden. Orgeneral rütbesine kadar yükselmiş iki generalin polisler tarafından askerî lojmanlardan alınması Türkiye'nin pek alışık olmadığı bir gelişme. Emekli Tuğgeneral Veli Küçük'ün tutuklanması da benzer etkiyi yapmıştı. Şimdi olay daha ileri noktaya taşındı. Son dalgayla Ergenekon soruşturmasının yeni bir aşamaya girdiği kesin. Ancak iddianamenin gecikmesinin ciddi eleştiri konusu olduğunu söylemek lazım. Nitekim dün Ergenekon'a mesafeli, hatta karşı duran çevrelerin bu yöndeki itirazı gün boyu sürdü. Başbakan Erdoğan da 'Artık soruşturmanın sonuçlanmasını diliyorum' dedi.

İki generalin gözaltına alınmasının asıl nedeni, kamuoyuna 'Sarıkız ve Ayıığı' diye yansıyan darbe projeleri. ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras konuyu Meclis'e taşımak için girişimde bulundu. Araştırma komisyonu kurulması için gerekli imzaları tamamladı, önümüzdeki hafta Meclis Başkanlığı'na sunacak. Siyasetteki bu gelişme ile operasyon eşzamanlı gerçekleşti.

Eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'in günlüklerinde Şener Eruygur'un Jandarma Komutanı iken darbe için çalışmalar yaptığı, cunta faaliyetleri yürüttüğü bazı belgeler ışığında açık açık anlatılmıştı. Eruygur emekli olduktan sonra da sivil toplum örgütlerinde aktif görev üstlendi ve kimi eylem planlarının içinde yer aldı. Bu darbe iddiaları da Ergenekon soruşturmasına dahil edildi.

Ergenekon soruşturması derinleşirken yargı süreci bütün ciddiyetiyle işliyor. İddianamenin daha fazla gecikeceğini sanmıyorum, kanaatim bugün yarın mahkemeye teslim edileceği yönünde. Şüphesiz bir kişinin gözaltına alınması suçlu olduğu anlamına gelmiyor. Yargı sürecinin sonunda ancak bir hükme varmak

mümkün. Buna karşılık iddiaların da ciddi boyutta olduğuna kuşku yok. Eryugur'un baş rol oynadığı darbe senaryoları birkaç kanaldan doğrulandı.

Türkiye, demokrasiye kasteden, anayasal düzeni değiştirmek için teşekkül oluşturan, çete kuran, cunta faaliyeti yürüten darbe projeleriyle ilk kez hesaplaşma zemini yakaladı. Demokrasinin evrensel standartlara ulaşması için iyi bir imkan bu. Cesaretle, yan yollara sapmadan sonuna kadar üzerine gidilmesi ülkenin geleceği açısından hayati önemde. Eğer birileri darbe için ciddi eylem planları yaptı ise bunun hesabını vermeli. Bütün olağan demokrasilerde darbe en büyük suçtur. Her yerde bu suça tevessül eden cezasını görür. Şimdi Türkiye darbecilerle yüzleşiyor ve hesaplaşıyor. Bu süreci başarıyla tamamlayabilir mi? Hep birlikte göreceğiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni döneme doğru

Mustafa Ünal 2008.07.04

Son gözaltılar gündeme damgasını vurdu. AK Parti'nin kapatma davası bile ikinci plana düştü. Dün dava sürecinde oldukça kritik bir gündü.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, Grup Başkan Vekili Bekir Bozdağ'la birlikte parti adına sözlü savunma yaptı. Üç gün önce 'AKP'yi kapatın' diyen Başsavcı'nın iddialarına cevap verdiler. Davada artık sona yaklaşıldı. Raporun ardından mahkeme karar için toplanacak. Tarihî oturuma sayılı günler kaldığı söylenebilir. Bu ay bitmese bile sonbahardan önce sonuçlanacağı kesin gibi.

Gündemin asıl konusu Ergenekon soruşturmasında aralarında emekli orgenerallerin de bulunduğu gözaltılar... Gelen bilgiler Ergenekon iddianamesinin mahkemeye sunulmak üzere olduğunu gösteriyor. Darbe senaryolarında adı geçen Eryugur ve Tolon Paşa'ların ne ile suçlandığını az çok tahmin etsek de tam bilemiyoruz. Ankara'da en çok, gözaltıların tutuklamaya dönüşüp dönüşmeyeceği merak ediliyor. Tutuklama iddiaların ciddiyetini ortaya koyacak çünkü.

Birkaç gündür yaşadığımız şokların Türkiye'nin dönüm noktası olduğuna kuşku yok. İlk kez darbe girişimi yargıya taşınıyor. Susurluk çetesi gibi oluşumlar Meclis araştırmasına konu oldu, resmi raporlar hazırlandı. Ama bu şekilde yargı süreci işletilemedi, belli sınırlar içinde kaldı. Yıllara göre şekil ve biçim değiştiren askerî darbeler ve müdahaleler ülkenin bir gerçeği. İlginçtir bugüne kadar hiçbirisi hakkında takibat yapılmadı, yargı konusu olmadı. Türkiye darbecileriyle ne yüzleşebildi ne hesaplaşabildi. Darbeye ilişkin iddialar basit ve sıradan görülemez, hafife alınamaz.

Demokratik süreci kesintiye uğratan darbeler toplumun her kesimine büyük acılar yaşattı. Her biri ara dönemler ve talihsiz olaylar olarak kaldı ve tarihin arşivine kaldırıldı. Şimdi yeni durumla karşı karşıyayız. Darbe senaryoları, müdahale planları, darbe öncesi kaos ortamı oluşturmak için yapılan çalışmalar yargıya taşınıyor. Medyaya sızan bilgiler iddiaların vahametini ortaya koyuyor.

İşte onlardan biri: Dün bazı gazetelerde yer alan haberlere göre, eski Jandarma Komutanı Eryugur'un ofisinde bu hafta sahneye konulacak dört aşamalı 'yeni bir eylem planı' bulunmuş. Ses getirecek eylemler yapılacak, bunun için 30 kişilik tim hazırlanmış. 20 büyük şehirde 'yargıya sahip çık' mitingleri düzenlenecek, 'ordu göreve' çağrısı yapılacak. Emniyet kuvvetleriyle halkı karşı karşıya getirecek provokasyonlardan bile söz ediliyor.

Bütün gözler kendisine çevrilmişken Eruygur Paşa böyle riskli eylem planı hazırlar mı diye sorulabilir. İlk bakışta hayır denebilir. Özden Örnek'in darbe senaryolarını anlattığı günlükleri iyi okunduğunda Eruygur'un iflah olmaz darbe heveslisi olduğu anlaşılır. Kendisine aşırı güven ve dokunulamayacağı düşüncesi yeni eylem planları hazırlamasına neden olmuş olabilir. Kaldı ki planda yer alan hususlar ülkenin son birkaç yıldır yaşadığı olaylar. Eylem öngören senaryoların ne anlama geldiğine yargı karar verecek. Daha önce yaşadığımız olayların senaryo kapsamında gerçekleşip gerçekleşmediği yine soruşturmanın konusu.

Yukarıda da söylediğim gibi yaşadıklarımız yeni döneme işaret ediyor. Artık eski hal muhal. Bu sadece hükümetin işi değil topyekun devlet iradesi söz konusu. Burada Türk Silahlı Kuvvetleri'nin tutumuna özellikle dikkat çekmek isterim. Emekli orgenerallerden biri askerî lojmandan, diğeri ise orduvebinden alındı. TSK itiraz etse, karşı çıksa olaylar farklı gelişebilirdi. Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın öncülüğündeki TSK yönetimi gözaltıların hukukun öngördüğü şekilde gerçekleşmesinin ortamını hazırladı.

Nitekim daha sonra yapılan açıklamada 'Gözaltılar kanuna uygun yapıldı' denildi. Bu sürecin önünü büyük ölçüde TSK'nın hukuktan yana tutumu açtı. TSK da rutin dışı işlere bulaşan mensuplarının yargı önüne çıkmasından yana. Artık tasfiye etmekle yetinmiyor, bir adım ötesine geçti. Bu, Türkiye için yeni bir dönem değil mi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon faso fiso mu?

Mustafa Ünal 2008.07.06

İstanbul Adliyesi'nden gelen her tutuklama haberi Ergenekon davasına yeni boyut kazandırıyor. Gözaltına alınanların bir bölümü serbest bırakılırken bir bölümü tutuklandı.

ATO Başkanı Sinan Aygün tutuklananlar arasında. Mahkeme, savcının tutuklama talebine olumlu yanıt verdi. Aygün'ün cezaevine gönderilmesi Başkent'te şok etkisi yaptı. Bu seçeneğe hazır olanların sayısı çok azdı, gözaltının tutuklanmaya dönüşmesini beklemeyenler çoğunlukta. Aygün'ün tutuklanmış olması Ergenekon soruşturmasında önemli bir gelişme. Eldeki kanıtları, ne ile suçlandığını, niçin tutuklandığını şu an bilmiyoruz, zaman içinde öğreneceğiz. Bir işadamı ve iş örgütünün başında olan bir isim acaba Ergenekon örgütü ile tutuklanmaya sebep olacak nasıl bir ilişki kurdu? Finans desteği iddiasını dillendirenler var. Gerçeği yargı süreci ortaya çıkaracak.

İddianamenin açıklanması Ergenekon davasının çerçevesini göstermesi açısından çok önemliydi. Ancak Başsavcılık biraz daha gecikeceğini duyurdu. Son gözaltı ve tutuklamalar iddianameyi daha bir sabırsızlıkla beklenir hale getirdi. İleri tarihe ertelenmeden en kısa sürede mahkemeye teslim edilmesinde kamuoyunun vicdanı ve davanın sıhhati açısından yarar var. Nasıl bir iddianamenin çıkacağı soru işareti. 2 bin 500 sayfalık metin taraflı tarafsız herkese kendisini kabul ettirebilecek mi? Şüphesiz, bu kolay değil. Herkes çok keskin biçimde taraf durumuna düştü çünkü. Ergenekon toplumu ikiye böldü. Bir yanda olup biteni demokratik sürecin geleceği açısından çok önemseyenler ve bir dönüm noktası olarak görenler, diğer yanda ise olayı hafifletmek, küçültmek ve sıradanlaştırmak için yoğun çaba harcayanlar... Ben milat olarak görenlerdenim. Siyaset tarihi bir bakıma darbeler, müdahaleler tarihi. Siyasete dokunulmadığı dönemler daha az. 28 Şubat'ı geçelim, Bülent Ecevit 2002'de başbakan koltuğundan normal yollarla mı uzaklaştırıldı? Siyasetin dışından zorlandı mı? Tıp darbesinin zeminini kim, nasıl oluşturuldu?

Son bir yılda yaşananları bir düşünün... Cumhurbaşkanı seçimiyle başlayan Ankara gelişmeleri normal siyasetin doğasından kaynaklanan gelişmeler olarak yorumlanabilir mi? Değişen sadece müdahalenin şekli. Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Osman Paksüt 'Ne karar çıkarsa çıksın bu psikoloji ile Türkiye'de yine kıyamet kopacak.' dedi. Kararın Türkiye'nin kaderi üzerinde etkisi olacağı kesin. Mahkeme Başkan Vekili'nin bunu 'Kıyamet kopacak' şeklinde yorumlaması ne kadar doğru? Paksüt adını koydu; AK Parti hakkında vereceği karar Ankara'nın kıyamet günü olacak.

Anayasa'nın başlangıç kısmında yer alan sistemin demokratik yapısı sık sık tehlikelerle karşı karşıya kaldı. Maalesef darbelerin, müdahalelerin en çok örselediği demokrasi ilkesi cumhuriyetin diğer nitelikleri kadar önemsenmedi. Şimdi devlet demokrasiyi tehdit eden Ergenekon oluşumuna karşı kendini savunuyor. Eğer darbeciler ortalıkta kol geziyorsa sistemin demokratik yapısını koruyacak mekanizmaları harekete geçirmesi gayet normal karşılanmalı. Ben Ergenekon gelişmelerini bu açıdan okuyorum.

Anamuhalefet partisi CHP'nin tutumu ibret verici. CHP Ergenekon'un avukatlığına soyundu. Gerçi önceki çetelere de pek farklı davranmamıştı. Ya görmezden geldi ya da küçültmeye çalıştı. Ergenekon'un tam yanında yer aldı. Baykal yıllar yılı unutulmayacak, bahsi geçtiğinde hep hatırlanacak bir söz sarf etti: 'Ben Ergenekon'un avukatıyım.' Bu, vaktiyle Erbakan'ın Susurluk çetesi için söylediği 'faso fiso' değerlendirmesinden de öte bir durum. Bunu salt hükümete muhalefet veya AK Parti karşıtlığıyla açıklamak mümkün değil. Bazı çevrelerin siyasî misyon biçtiği ve aynı kesimlerin AK Parti sonrasına dönük beklenti içine girdiği TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu'nun açıklamaları da büyük talihsizlikti. Yakın arkadaşının gözaltına alınması ilk anda duygusal tepki vermesini gerekli kılabilir ama yine de dikkatli üslup kullanmalıydı. İddiaların vahameti, son gözaltıların bir bölümünün tutuklamaya dönüşmesi, darbe projeleri, Ergenekon'un hafife alınmaması gereken bir örgüt olduğunu göstermiyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'da Danıştay sürprizi

Mustafa Ünal 2008.07.09

Ergenekon soruşturmasında her türlü bilgi doğru yanlış süzgecinden geçmeden ortalığa saçıldı. Neler yok ki... Yeni darbe planından tutun, emekli Orgeneral Hurşit Tolon'un arşivinden çıkan Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'la ilgili çok özel belgelere kadar.

Bu kafaları karıştıran bilgi kırıntıları bile iddianamenin bir an önce yazılmasını zorunlu kılıyor. Uzun süredir Ergenekon soruşturmasına en büyük eleştiri, iddianamenin ortaya çıkmamış olması. Dün iyi bir haber geldi: Nihayet bu konuda bir gelişme var. Devletin resmi ajansı yazımı tamamlanan iddianamenin bilgisayara aktarma işleminde sona gelindiğini, cuma gününe kadar Başsavcılığa teslim edilmesinin beklendiğini duyurdu. Bu, iddianamenin birkaç güne kadar kamuoyuna açıklanacağı anlamına geliyor. 'Bugüne kadar birkaç kez tarih verildi fakat her defasında boş çıktı' diye itiraz edebilirsiniz. Haklısınız.

Ancak bu kez durum çok farklı... Son gözaltı ve tutuklamalar iddianamenin habercisiydi. Daha fazla beklemeye kimsenin tahammülü yok. Kısa süre içinde açıklanması kesin gibi. İddianame ile Ergenekon soruşturmasının en önemli aşamasına gelindiği muhakkak. İddianamenin dört gözle beklenmesi olağan karşılanmalı. Çünkü 2 bin 500 sayfayı bulan doküman bugüne kadar hakkında değişik yorum ve değerlendirmelerin yapıldığı Ergenekon örgütünün gerçek boyutunu ortaya koyacak. Mahkeme süreci resmen başlayacak. Şimdi nefesler tutuldu, herkes sabırsızlıkla gündemin etrafında döndüğü iddianameyi bekliyor. Özellikle de biz gazeteciler.

Ajansın haberinde iddianamenin içeriğine ilişkin ilginç bir ayrıntı var. Buna göre 'Danıştay saldırısı' iddianamede geniş şekilde yer alıyor. Yaklaşık 60 sayfa... Kanlı Danıştay baskını son yılların en önemli siyasi olayı. Çok konuşuldu, tartışıldı. Saldırgan Alparslan Arslan binadan çıkarken suçüstü yakalandı. Ardından yargılandı ve müebbet hapse mahkûm oldu. Kamuoyunda oluşan kanaat, mahkemenin kararına rağmen arka planının karanlıkta kaldığı ve tam aydınlatılamadığı yönünde...

Maalesef tetikçiyi kullanan asıl güç anlaşılamadı. Ülkeyi istikrarsızlaştırmayı hedefleyen, kaosa zemin hazırlayan o karanlık ele ulaşamadı. 'Karanlık el' diyorum çünkü öteden beri faili meçhul siyasi cinayetlerde bu kavram sürekli kullanıldı. Ancak bir türlü bu karanlık örtülü kaldı, katilin yüzü belirmedi, eli görülmedi. Ete kemiğe bürünerek somuta indirgenemedi. Kim veya kimlerin kastedildiği ortaya konamadı. Bunu yalnızca Danıştay baskını için söylemiyorum, siyasi amaçla işlenen cinayet ve suikastları da kastediyorum. Birçoğunun faili yakalanamadı, yakalananların ise arkasındaki güç çözülemedi.

Danıştay saldırısı tetikçi ile sınırlı kaldı. Olayın çok daha derin boyutları olduğuna ilişkin ciddi kuşkular vardı. Ergenekon'da tutuklanan Veli Küçük ile Alparslan Arslan'ın birlikte fotoğrafının ortaya çıkması soru işaretlerini daha da artırdı. Danıştay'la Ergenekon'u ilişkilendirecek bir delil olabilir miydi? Çok tartışıldı. Çok önemseyen de çıktı, küçümseyen de. Ancak ilgili mahkeme olayı tetikçi ile sınırlı tuttu, daha fazla derinleştirme gereği duymadı. Danıştay baskınının Ergenekon iddianamesinde yer alması bu açıdan önemli bir gelişme. Uzun süredir Türkiye'nin kaderine etki yapan karanlık el yakalanıyor mu? Savcı hangi izler üzerinden gitti, elinde sağlam kanıtlar var mı? Görünen o ki Ergenekon davası sadece darbeleri soruşturmakla kalmayacak ülkenin karanlıkta kalan yüzünü de mi aydınlatacak? Heyecan ve merakla bekliyoruz...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çankaya ve Kandıra

Mustafa Ünal 2008.07.11

Her çıkışının zamanlaması dikkat çekici... Sürekli kritik süreçlere denk düşüyor. Özellikle çok önemli konuşmaların öncesinde ses veriyor. 'Sözlerinize dikkat edin ve bir faktör olarak sakın beni unutmayın' der gibi.

Boşluğa konuşmuyor, açıklamaları salt kamuoyunu bilgilendirmek için de değil. Mesajları doğrudan adrese teslim. Sözlerinin dozunu çok iyi ayarlıyor, ne bir fazla ne bir eksik.

İçerik ve üslubu dengeli. Her kelimeyi özenle seçtiği belli. Üslubu çok keskin ve incitici değil. İnce bir strateji ürünü. Kurmay zekâ böyle bir şey olsa gerek. Basit ve yalın cümlelere olağanüstü anlamlar yüklemesini biliyor. Anlamışsınızdır, eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ten söz ediyorum. Başkent'te havanın bozduğu hassas bir günde 'Demokrat bir insanım bu suç mu? Ben demokrat bir kişiyim bununla iftihar ediyorum.' şeklindeki sözlerini hayatım boyunca unutamam. Özkök Paşa bugünlerde yine gündemde. Dün Ankara'daydı, Çankaya Köşkü'ne çıktı ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le uzun bir görüşme yaptı. Tam iki buçuk saat... Görevi sırasında canını çok sıkın emekli Orgeneral Şener Eruygur gibi komutanlar darbe planlamaktan cezaevindeyken Çankaya'dan fotoğraf ve görüntü vermesi stratejik bir mesaj değil. Nazire yapmıyor yani. Görüşme talebi Özkök'ten gelmedi çünkü. Davetin sahibi Cumhurbaşkanı... 'Gül, Özkök'le görüşme gereğini neden duydu?' sorusunun cevabı belli. Özkök Paşa bir hafta önce Milliyet'ten Fikret Bila'ya 'Resmi bir aktör, daha geç olmadan ortaya çıkıp ortalığa çekidüzen verecek bir hareketi halkı da arkasına alarak gerçekleştirmelidir.' çağrısı yaptı.

Bu sözlerin muhatabı Cumhurbaşkanı Gül'dü. Hakkını teslim etmek lazım, Cumhurbaşkanı Gül, selefi Sezer gibi gelişmeleri uzaktan sessizce izlemiyor, Anayasa'nın öngördüğü 'hakem' görevini yerine getirmeye çalışıyor. Bu amaçla kamuoyuna açıklanmayan görüşmeler yaptığını bizzat kendisi söyledi. Söz konusu görüşmelerin hangi çevreler olduğunu az çok tahmin edebiliyoruz. Son birkaç ay içinde medyaya açık yaptığı görüşmeler de fonksiyoneldi.

AK Parti'yi kapatma davasına isminin girmiş olması, kabul etmek lazım ki hareket alanını büyük ölçüde sınırlıyor, yoksa çok daha ileri adımlar atardı. Gül, Özkök'le iki buçuk saat boyunca ne konuştu? Çerçevesini tahmin etmek zor değil. Özkök Paşa'nın çağrısında karşılığını bulan 'ülkenin içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan çıkışın yolları' masaya yatırılmış olmalı. Birisi siyasetten, diğeri askerî cenahtan gelen iki akil adamın zirvesinden Türkiye adına olumlu sonuçların çıkacağına inancım tam. Ergenekon soruşturmasında Özkök Paşa'nın mesajlarının yargı sürecinin yönünü tayin edeceğine kuşku yok. İçinden iki darbe geçen eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'in günlükleri gerçek mi, yoksa uydurma mı? Bunu en iyi bilecek durumda olanların başında Özkök geliyor. Çünkü demokratik duruşuyla darbenin hedefi durumunda... İki gün önce, daha önce söylediği 'Ne teyit ederim, ne tekzip ederim' sözünü tekrarlama gereği duydu. Bu cümle de onun zarif üslubunu yansıtıyor. Yalanlamaması doğrulama anlamına geliyor. Söylediklerinden tanık olarak bilgi vermeye de sıcak baktığını anlıyoruz. Dün görüşme sonrası 'Ben kasaptaki ete soğan doğramam. Büyüklerimden öyle duydum. Günü gelir, konu olursa o zaman bakılır.' dedi. Bu açıklaması da tanıklığa yeşil ışık yaktığı şeklinde okunabilir.

Son olarak konu Özkök Paşa'dan açılmışken dün Aktüel Dergisi'nde yer alan bir haber dikkat çekiciydi. Malum, iflah olmaz darbe heveslisi dönemin Jandarma Komutanı Şener Eryugur'un, komutanı durumundaki Özkök'ün telefonlarını dinlettiği ortaya çıkmıştı. Aktüel'in haberine göre Özkök de boş durmamış, bir gün Eryugur'u makamına çağırarak 'darbe toplantılarını sesli ve görüntülü olarak en ince ayrıntısına kadar' seyrettirmiş. Meğer darbe projelerinin akim kalmasının nedeni varmış. Bütün bunlar Özkök Paşa faktörünün ihmal edilmemesi gerektiğini göstermiyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özkök'ten yorumsuz yorumlar

Mustafa Ünal 2008.07.13

İki gündür iki iddia süslüyor gazete sayfalarını. İlki darbecilerin emekli Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e suikast planladığı, diğeri ise Özkök'ün devrin Jandarma Komutanı Şener Eryugur'a darbe toplantılarını izlettiği yönünde.

Bırakın doğruluğunu, suikastın bir iddia olarak gündeme gelmesi bile ürkütücü. Darbecilerin siyasi iktidardan önceki hedefi, darbenin önündeki engel durumundaki komutanları Özkök Paşa mıydı?

Bu ciddi soruyu düşünürken aklıma o günlerde medyada sık sık Rüştü Erdelhun olayını hatırlatan yazılar geliyor. Bilindiği gibi 27 Mayıs döneminin Genelkurmay başkanı olan Erdelhun Paşa, darbecilerle işbirliği yapmadığı için koltuğunu kaybetti, genç subaylar tarafından itildi, kakıldı, Yassıada'da yargılandı. Hiç yeri değilken durduk yerde gazete köşelerinde Özkök'e Erdelhun'un akıbetinin niye hatırlatıldığını şimdi daha iyi anlıyorum. Birileri 'Sonun Erdelhun gibi olur' derken bildikleri varmış meğer. Ayışığı ve Sarıkız gibi darbe planlarından haberdarmışlar. O yazılara burada cevap vermiş, 'Sadece Erdelhun değil Aydemir de hatırlanmalı' demiştim. Bir kara leke olarak Erdelhun olayı yaşandı, doğru. Ancak tarih tek yönlü okunmaz. Birkaç yıl sonra

Talat Aydemir de başarısız darbe girişimlerinin bedelini hayatıyla ödedi, üç arkadaşıyla birlikte idam edildi. Erdelhun'un yaşadıklarını hatırlatanlar Talat Aydemir'in akıbetini akıllarından çıkarmamak zorunda.

Özkök Paşa'nın, kendisiyle ilgili korkunç iddialar hakkında ne düşündüğünü herkes merak ediyordu. Meslektaşlarımız sordu. Darbe senaryolarının odağındaki isim eski Jandarma Komutanı Eruygur'u makamına çağırarak darbe toplantılarını izletti mi? Özkök'ün bu soruya verdiği kısa cevap çok manidar: "Yorum yok diyorum. Bu konuda hiçbir şey söylememiş oluyorum." Bu iki cümle aslında çok şey anlatıyor. Birçok yorumu da beraberinde getiriyor. Kesin bir dille yalanlamaması, olayın doğruluğuna kapı aralıyor. En yetkili ağızdan çıkan kısa cümle 'darbe planlarının' gerçek olduğuna işaret ediyor.

Eruygur'un kendisini izlettiği, telefonlarını dinlettiği iddiası için de yine aynı cevabı tekrarlıyor: 'Yorum yok'. Peki Eruygur'u yakın takibe aldırdı mı? Özkök, 'Hayır, ben astlarımı izletmedim. Bunu yaparsanız kimse size güvenmez.' diyor. Özel olarak izletmemesi, darbe toplantılarından haberdar olmadığı anlamına gelmez. Darbe, yasalara göre en büyük suç. Bu suça bulaşanlar herhalde direktife gerek duyulmaksızın, kendi mekanizması içinde takibe alınır, toplantıları izlenir. Bunu bilgi olarak söylemiyorum, sistemin selameti açısından böyle olması gerektiğini düşünüyorum. Ya kendisini hedef alan suikast planları?.. Konunun diğer tarafları bir özel nedene bağlamasa da üst düzey tedbirler alındığını doğruluyor. Özkök, CIA'nın bu yönde istihbarat verip vermediği konusunda, 'Korumalar bize duyurmadan tedbir alırlar. Böyle bir ihbar bana bildirilmiş değil.' diyor. Eğer bu korkunç, insanı ürküten iddialar karşısında 'yorum yok' ise, inkar yok ise 'çok şey var' demektir.

Bunları da yargı süreci ortaya çıkaracak. Nitekim Özkök Paşa da yargıya havale ediyor. Bütün bunlar Ergenekon soruşturmasının bir parçası. Çok kritik gelişmenin arifesindeyiz. Yarın, dört gözle beklenen iddianame nihayet kamuoyuna açıklanacak. Daha doğrusu mahkemeye gönderilecek. Konu savcıdan mahkemeye intikal edecek. Hakkında bir uçtan öteki uca değin birbirinin zıddı yorumların yapıldığı Ergenekon davasının gerçek boyutunu iddianame ile anlayabileceğiz. Ben korku ve endişe ile değil, heyecan ve umutla iddianameyi bekleyenlerdenim. Türkiye için dönüm noktası olarak görüyorum çünkü. Son söz olarak, cuma günü burada yazdığım 'Türkiye üzerine oyun kuranlar mutlaka Özkök Paşa faktörünü hesaba katmalı' cümlesini, yorumsuz yorumları gördükten sonra tekrarlamak istiyorum. Artık herkes anlamış olmalı ki; meydan boş değil, bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sulandırmayın!

Mustafa Ünal 2008.07.16

Aylardır sabırsızlıkla beklenen Ergenekon iddianamesi nihayet mahkemeye ulaştı. Ama içerik açıklanmadı. Yasalar engel çünkü. Başsavcı genel bilgi vermekle yetindi.

İlgili mahkeme 15 gün içinde önüne gelen bu dosyayı inceleyecek ve dava açıp açmayacağına karar verecek. Düşük olasılık da olsa mevzuata göre iddianameyi savcıya iade hakkı da var. Uzun süredir gündemi meşgul eden Ergenekon dosyasının muhtevasını en ince ayrıntısına kadar öğrenebilmek için bir süre daha beklememiz gerekecek.

Başsavcının kısa açıklaması, ardından sızan bilgiler iddianame hakkında az çok fikir veriyor. Çok ciddi bir durumla karşı karşıya olduğumuz muhakkak. İşin şakaya gelir tarafı yok. Bakmayın bazı çevrelerin hafife almasına, olayı sulandırmaya çalışmasına... Sanıklara ilişkin suçlamalar bile çok şey anlatıyor. Silahlı terör

örgütü kurmak ve yönetmek ithamı basite alınabilir mi? Cebir ve şiddetle hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs hafif bir suç mudur? Danıştay saldırısında azmettirici rol oynamak sıradan bir iddia mıdır?

Kesinlikle hayır. Kuşkusuz iddia, hüküm anlamına gelmiyor. Son sözü yargı söyleyecek. Hiçbir savcı bu suçlamalara kayıtsız kalamaz, iddiaları soruşturmak ve sonuna kadar götürmek zorunda. Savcı Zekeriya Öz görevini yapıyor. Bunları savsaklaması, görmezden gelmesi suçtu. Nitekim askerî savcı da devreye girdi. Emekli paşalar Şener Eruygur ve Hurşit Tolon ile ilgili belgeleri istedi. Kamuoyunda davanın emeklilerle sınırlı kalmayacağı, muvazzaflara kadar uzanacağı kanaati yaygın.

İddiaların dayanağı ne kadar güçlü, şu an için bilmiyoruz, mahkeme safhasında ortaya çıkacak. Bazı çevrelerin pervasızca delilleri çürütme gayretine girdiği gözlerden kaçmıyor. 'Telefon kayıtları' bir şey ifade etmez, deniyor. Telefon konuşmalarının iddianamede nasıl yer aldığı belli olmadan söyleniyor bu. Sonra ne dediklerine bakılmaksızın 'gizli tanıkların' ifadelerine itiraz ediliyor. Türk hukuk sisteminde yeri olan 'gizli tanık' yöntemi hafife alınıyor.

Bu metodun suçu aydınlatmakta etkili olduğu herkes tarafından kabul gören bir gerçek. Ergenekon soruşturmasında 17 gizli tanık bilgi verdi. Bazı olayların içyüzünün bu bilgilerin ışığında aydınlandığı sızan bilgiler arasında. Aynı çevreler 'bilgisayar kayıtlarına' da itiraz ediyor. Sonradan ekleme olasılığından tutun da sanal âlemdeki iletişimin doğruları yansıtıp yansıtmadığına kadar neler söylenmiyor ki!

Star Gazetesi iddianamenin açıklandığı gün bir 'sulandırma planı'ndan söz etti. Ergenekon davasına tepki gösteren kesimlerin nasıl bir yol haritası izleyeceğini yazdı. İlginçtir iki gündür yaşanan gelişmeler bu plana uygun cereyan ediyor. Kimi açıklamalar tıpatıp örtüşüyor. Sözelimi 'Dağ fare doğurdu' şeklinde yaklaşılması. Henüz iddianamenin içeriğini bilmeden, delillerin künhüne vâkıf olmadan 'Dağ fare doğurdu' denebilir mi? Denirse önyargıyla yaklaşmış olmaz mı? Bazıları açığa düştü.

Burada özellikle CHP'nin tavrı dikkat çekici. CHP sözcüleri Ergenekon soruşturmasına başından itibaren koyduğu tepkiyi iddianame aşamasında da sürdürdü. 'Ergenekon'un avukatıyım' diyen Baykal suçlamalar karşısında kayıtsız. İthamları, iddiaları hiç dikkate almıyor. Avukatlığa aynen devam. Dünkü grup konuşması tarihe geçecek türdendi. 'İddianame çok uzun' dedi. Şemdinli'yi hatırlattı. Muhalefetteki bir partinin terör davasına bu denli taraf olmasını yadırgamamak mümkün mü? Bugün söylenen sözler, sergilenen tavırlar CHP'nin peşini bırakmayacak, hep karşısına çıkacak.

Sözün özü iddialar ciddi, suçlamalar vahim, işin şakaya, espriye gelir tarafı yok, lütfen sulandırmayın. Yargının, vicdanların ve tarihin hükmünü bekleyin.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti kapatılacak mı?

Mustafa Ünal 2008.07.18

Ergenekon soruşturması AK Parti davasını geri plana düşürdü. Yoksa bugünlerde yoğun biçimde bu konuyu tartışıyor olacaktık. Şimdi ucundan kenarından ancak yer verebiliyoruz.

Anayasa Mahkemesi'nde görülmekte olan AK Parti davası da Türkiye'nin kaderi açısından Ergenekon kadar önemli. Karar ne zaman, sorusuna içeride ve dışarıda tahmini takvimler veriliyor. Artık sona gelindi. Raportör raporunu teslim etti. Ve mahkeme üyelerine dağıtıldı. Osman Can'ın hazırladığı raporda 'AK Parti'nin kapatılmaması' isteniyor. Venedik Kriterleri'ni hatırlatan Can, söz ve eylemleri şiddet içermedikçe partilerin

kapısına kilit vurulmayacağını söylüyor. Raportör, AK Partilerin söz ve eylemlerinin 'düşünce açıklaması' kapsamında değerlendirilmesinden yana. Kamuoyunun hassasiyetleriyle örtüşen, Türkiye'nin normalleşmesini isteyen bir rapor. Acaba bu rapor üyelerin kararlarını nasıl etkileyecek? Raporun hiçbir bağlayıcılığı yok, son dönemde kamuoyunda geniş yankı uyandıran kararların tümü raporların aksi yönde çıktı. Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan anayasa değişikliğine ilişkin raporu hatırlayın. 367 kararının raporu da farklı değildi. Sonuç her iki dosyada da raporun öngördüğü görüşlerin tam zıddı oldu. Eğer burada da manzara aynen tekrarlanırsa 'rapor müessesesi' sorgulanır hale gelecek. Anlamını yitirecek çünkü. Kuşkusuz karar mahkeme üyelerinindir ancak raporlar bu kadar etkisiz kalacaksa harcanan emeğe, tüketilen zamana yazık değil mi?

Bu kez ben iyimserim, raporun üyeler üzerinde öncesine oranla daha fazla tesiri olacağına inanıyorum. İktidardaki bir parti hakkında verilecek kararın altına imza atmak kolay değil çünkü. Hemen her alanda dalga yankıları olacak kararın. Siyasetten ekonomiye, dış politikadan hukuk sisteminin sorgulanmasına kadar. Bu tablonun altından kalkmak kolay değil.

Mahkemenin Başkan Yardımcısı Osman Paksüt verecekleri kararı yorumlarken 'Kıyamet kopacak' dedi. Kopacak kıyametin ülkeyi nerelere savuracağını az çok tahmin etmek mümkün. Üyelerin böylesine önemli bir kararı oluştururken raporu dikkate alacaklarını sanıyorum. Ankara'da davaya ilişkin iki sorunun cevabı aranıyor: Karar ne zaman ve sonuç ne olacak? Eski ABD Büyükelçisi Mark Parris'in bile bu soruya cevabı var: 'Ağustosun ikinci veya üçüncü haftası' diyor. Tahminim en erken temmuzun son haftası, en geç de ağustosun ilk haftasında mahkeme dosyayı görüşmek üzere toplanır. Vakit kaybına kimsenin tahammülü yok. Belirsizlik Türkiye'nin belini yeteri kadar büktü. Ülkenin acelesi var, ihmal edilen işler var. İddianame, ön savunma, yazılı ve sözlü savunmalarla geçen üç ay içinde mahkemede belli bir kanaat oluştu. Üyelerin süre talebinde bulunacaklarını zannetmiyorum. Eğer bu yönde istek olursa doğal karşılanmaz, ister istemez bir başka stratejinin taktiği olarak algılanır. Hiçbir mahkeme üyesinin bu yola sapacağını düşünmüyorum.

Sonuç ne olur? Birkaç ay öncesine kadar kapatılma olasılığını daha yüksek görenler son dönemde 'Bıçak sırtında, kapatılmayabilir de' demeye başladılar. Kapatılmama olasılığının daha öne çıktığına inanıyorum. Bilgiye dayanarak söylemiyorum bunu, Ankara'nın havasına bakınca sanki terazinin gözlerinde bir dengenin sağlandığı ve giderek kapatma dışı formüllerle dosyanın karara bağlanması güçleniyor gibi. Hukuk ve Türkiye'nin dışarıda kaybedeceği mevziler içeride ödenecek bedeller göz önüne alınırsa netice kapatmama yönünde tecelli eder zaten. Bedeli sadece AK Parti ödemeyecek, zararını istisnasız herkes görecektir. Mahkeme üyeleri herhalde bütün bu unsurları dikkate alacaktır. AK Parti gibi halka yaslanan partilerin önü Ankara oyunları ile kesilmemeli, yolu uzatılmalı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kader günü; 28 Temmuz

Mustafa Ünal 2008.07.23

Anayasa Mahkemesi dün beklenen açıklamasını yaptı. AK Parti davasını görüşeceği toplantı tarihini kamuoyuna duyurdu. Kritik gün; 28 Temmuz.

Mahkeme haftanın ilk günü dosyayı esastan görüşmeye başlayacak. Başkan Vekili Osman Paksüt görüşmelerin 'aralıksız' süreceğini bildirdi. Önemli bir ayrıntı. Daha önce söylendi, bilindiği gibi karar gerekçesiyle açıklanacak. Bu demektir ki, pazartesiye yetişmese bile ertesi gün kararın ne olduğunu bütün Türkiye öğrenebilecek.

Anayasa Mahkemesi elini çabuk tutarak yerinde davrandı. Üyeler dosyaya hakim. İddianame, ön ve sözlü savunma, rapor derken bırakın mahkeme üyelerini aylardır ülke bu davayla yatıp kalkıyor. Her Türk vatandaşının neredeyse bir hukukçu kadar kanaati oluştu. Karar için üzerinde daha fazla düşünmeyi veya çalışmayı gerektirecek durum yok. Mahkemenin karar oturumunu daha fazla geciktirmemesi doğru bir karardı. Ülkenin beklemeye tahammülü yok. Türkiye bu davaya kilitlendi. Ekonomiden dış politikaya kadar hemen her alanda belirsizliğin ortadan kalkması yönünde talep var. Belirsizliğin bedeli çok ağır ödeniyor çünkü.

Değişik çevreler tarafından dillendirilen 'Ağustosun ortalarına sarkabilir' beklentisi boşa çıktı. 28 Temmuz'un anlamı sadece bir an önce belirsizliğin ortadan kalkacağını haber vermesi değil tabii. Başka anlamları da söz konusu. Dava sürecine denk düşen kimi tarihlerin ilginç özellikleri var. İddianamenin mahkemeye gönderildiği gün 15 Mart. Bu tarih aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'ın Siirt'ten milletvekili seçilerek başbakanlık koltuğuna oturduğu tarih. Başsavcı Abdurrahman Yalçinkaya bu sembolik günü özellikle mi seçti, bilmiyoruz, tamamen rastlantı da olabilir.

Karar oturumunun açıklandığı gün yani dün takvimler 22 Temmuz'u gösteriyordu. 22 Temmuz, AK Parti'nin yüzde 47 oy oranıyla sandıktan çıktığı genel seçimlerin yıldönümü. O bir yıla neler sığmadı ki... Ergenekon iddianamesinin incelenmesi 28 Temmuz'da dolacak. Mahkeme 'kabul veya iade' yönündeki kararını en geç Türk siyaset tarihi için kader günü olan 28 Temmuz'da vermek zorunda.

28 Temmuz'u asıl önemli kılan ise ağustos şûrasından öncesi bir tarih olması. Genelkurmay başkanının değişeceği askerî şûra toplantısı 1-4 Ağustos tarihlerinde yapılacak. Genelkurmay başkanlarının değiştiği şûralar her zaman kritiktir. Genelkurmay başkanı ve kuvvet komutanlarının atamasında ise geleneklerin yanı sıra hükümetin iradesi de etkili olur hatta belirleyici rol oynar.

Ankara kulislerinde şûra hesapları ile AK Parti davası arasında ilişki kurulduğu, sır değil. Bunun açık açık söylendiği de oldu. Davanın şûra sonrasına kalmasını isteyenler olduğu gibi şûradan önce sonuçlanmasını talep edenler de var. Burada 'Öncesi veya sonrası kararın şeklini değiştirebilir mi?' diye sorulabilir. Nitekim sıkça da soruluyor.

AK Parti'nin kapatılmasına sıcak bakan kişi ve çevreler davanın şûradan sonra neticelenmesini arzu ediyorlardı. Neden mi? Partisi kapatılmış bir başbakanın radikal davranacağı, teamüllerin dışına çıkacağı endişesinden. Erdoğan'ın başbakanlığı, kararın açıklandığı gün düşse bile yeni başbakan bugünkü AK Parti'nin içinden çıkacak. Muhtemel yasaklara rağmen Meclis aritmetiği bir başka partinin iktidarına imkân vermiyor.

Partinin kapatılmasına karşı çıkanlar ise davanın şûradan önce bitmesini istiyorlardı. Kuşkusuz davanın şûra öncesinde sonuçlanacak olması kararın olumlu çıkacağı anlamına da gelmiyor. Eğer mahkemenin kararı kapatma yönünde tecelli ederse siyasi yasaklarla beraber büyük bir tartışma başlayacak. Hükümetin durumu tartışılacak. Erdoğan'ın başbakanlığı o gün düşecek mi? Yeni hükümet kuruluncaya kadar başbakanlık vekaletle mi yönetilecek yoksa eskisi devam edecek mi? Kapatılma halinde karşımıza çok bilinmeyenli bir denklemin çıkacağı kesin, bunun şûra toplantısına yansıtacağı da söylenebilir.

28 Temmuz'un en büyük önemi, askerî şûra toplantısının öncesine işaret etmesi. Anlamı da şifresi de burada saklı. Şimdi nefesler tutuldu, son bir hafta için geri sayım başladı... Haydi hayırlısı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dağ fare değil fil doğurdu

Mahkeme iddianameyi kabul etti, Ergenekon soruşturması davaya dönüştü, yargı süreci resmen başladı, duruşma üç ay sonra.

Bu çok önemli bir gelişme, çünkü ilk kez Ergenekon diye bir karanlık örgütün kurucuları, mensupları yeraltından hâkim karşısına çıkarılıyor. Ergenekon ile benzerlik gösteren Susurluk'un Meclis ve özel müfettişler raporlarında röntgeni çekildi ancak bu şekilde yargıya taşınmadı. Bu her yerde uzantısı olan derin çetelerle mücadelede Türkiye'nin epey mesafe aldığına işaret ediyor.

İki gündür toplum olarak iddianameyle yatıp kalkıyoruz. Herkes 2 bin 450 sayfayı satır satır okumakla meşgul. Sayfaların arasından ilerledikçe büyük resmin çarpıcı ayrıntıları, terör örgütünün yeni ve farklı yönleri ortaya çıkıyor. Metin güçlü, baştan savma değil, çalakalem yazılmamış. Kurumları gereksiz yere yıpratmamak için özenli dil kullanılmış. Daha açık söylemek gerekirse askerî erkandan söz edilirken TSK'nın zarar görmemesi için aşırı hassasiyet gösterildiği gözden kaçmıyor. İki darbe senaryosundan söz eden emekli Oramiral Özden Örnek'in günlüklerine yer verilmemesini de bu kapsamda yorumlamak mümkün.

Asıl önemli olan iddianamenin üslubu değil içeriği... İddialar son derece ciddi. İnsanı ürperten öyle sulandırmaya gelmeyecek türden. 'Dağ fare doğurdu' gibi önyargılı, gayri ciddi yaklaşımlara meydan vermeyecek cinsten. Henüz iddianameyi okumadan medyaya yansıyan kimi haberlere bakarak 'Boş, safsata, fasafiso' diyenleri utandırması lazım. Bütün hücrelerine ulaşamadıysa da omurgası belirlenen bir örgüt var karşımızda. Savcı örgütün fotoğrafını çekmiş, kurucularını, yöneticilerini tespit etmiş. Karışık ve karmaşık bir yapı. Aralarında devletin gücünü kullanan resmî unvanları olanlar var, sivil uzantıları var. Kâğıt üzerinde bir örgüt değil bu. Terör amacı güden bu illegal oluşumun eylemleri söz konusu. Güvenlik kuvvetleri tarafından önlenen, uygulamaya konamamış korkunç planları anlatılıyor. Savcı Cumhuriyet ve Danıştay saldırısını örgütün eylemleri arasında sayıyor, Necip Hablemitoğlu cinayetinde, Sabancı suikastında örgütün izi olduğunu ileri sürüyor. Ayrıca ülkenin en güçlü iki ismi Başbakan Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'a suikast planlamış. Kamuoyunda ses getirecek Nobel ödüllü Orhan Pamuk ve Patrik Bartholomeos gibi başka isimleri de hedef seçmiş.

Yakın tarihin karanlık ve kirli olaylarında imzası bulunan DHKP-C ve Hizbullah terör örgütleri ile Ergenekon'un ilişkisine rastlanmış. İnsanın kanını donduruyor ama iddianameye göre PKK ile bile işbirliği arayışına girmiş. Mevzusu geçtiğinde uzmanları tarafından seslendirilen 'derin devletin sağ eli, sol eli' gibi garip cümlelerin ne anlama geldiğini anlayamıyordum, Ergenekon'un yapısı içinde bunun karşılığı olduğunu görüyorum.

Son dönemde eylemlerine hız veren örgütün temel amacı askerî darbeye zemin hazırlamak... Askeri tahrik ve kışkırtma da suçlar arasında. Kaos ve kargaşanın darbelere giden yolun kilometre taşları olduğunu daha önce yaşadığımız darbelerden biliyoruz. Demokratik düzenlerde darbe en büyük suç... Ortamını oluşturmak, plan yapmak, senaryosunu yazmak da bu suçun kapsamında...

Bu iddialar, bu suçlar hafife alınabilir mi? Sadece iktidar-muhalefet mücadelesinin yansıması olarak görülebilir mi? Hayır. Kan, cinayet, suikast, eylem, kaos, darbe, terör gibi kelimelerle örülü iddianame dünyanın hiçbir yerinde gayri ciddi bulunmaz. Ve sulandırma çabası sergilenmez. Siyasî rengine bakmaksızın üzerine gidilir. Bırakın tamamını, iddiaların bir bölümünün doğrulanması bile her ülkeyi derinden sarsar.

Onca çabaya rağmen aydınlatılamayan, karanlık olayları düşünün... Vaktiyle seri halde işlenen faili meçhul cinayetleri düşünün. Bir türlü açıklanmayan kimi ilişkiler ağını ve demokratik sistemi tehdit eden artık sayısını unuttuğumuz çeteleri hatırlayın... Çetelerin anası durumundaki Ergenekon davası ülkenin temizlenmesi için büyük bir imkan vermiyor mu? Kanaatim bu davanın yakın tarihin derin sırlarını ortaya dökcek ipuçları içerdiği yönünde. Devletin kirlerinden arınması için büyük bir fırsat. Artık söz ve karar yargının...

Daha fazla gerilmeden bitsin bu iş...

Mustafa Ünal 2008.07.30

Türkiye Ergenekon ve kapatma davasına yoğunlaşmışken Güngören'de patlayan bombalarla sarsıldı. Terör, çirkin yüzünü yine gösterdi.

Bomba, bir ülkeyi can evinden vurdu. Masum insanlar öldü. Çocuklar, hamile kadınlar hayatını kaybetti. Teröre lanet yağıyor. Herkes infial halinde soruyor; ülkeyi karıştırmayı amaçlayan bu karanlık el kim? Asıl amacı ne? Gündemdeki konularla ilgisi var mı? Bir mesajı olduğu kesin. Olay yerinin 'Menderes Caddesi' olması bir rastlantı mı? Yoksa AK Parti'ye dönük siyasi bir mesaj mı içeriyor?

Akla ilk, bölücü terör örgütü PKK düştü. Parmaklar hemen bu kanlı örgütü gösterdi. Ancak uzmanlar temkinli, 'PKK'nın eylemlerine pek benzemediğini' söylüyor. Nitekim PKK olayı üstlenmedi, aksine kınadı. Bütün partiler gibi DTP de sert tepki gösterdi. Bir örgüt sahip çıkmayacağı bir eylemi niye yapsın? Terör örgütleri her eylemi propaganda aracı olarak kullanır. Patlayıcının cinsi de dikkat çekici. Önce 'RDX' dendi, ancak daha sonra 'TNT' olduğu açıklandı.

İçişleri Bakanı Beşir Atalay dün 'Patlayıcının cinsinin TNT olduğu kesinleşti.' dedi. Bu çok önemli bir ayrıntı... Malum, güvenlik birimleri patlayıcının izini sürerek faile ulaşabiliyor. Uzmanlara göre TNT, PKK'nın eylemlerinde pek rastlanmayan patlayıcı türü. Basit ve yalın değil, karmaşık ve kompleks bir eylem olarak görünüyor. Aceleyle işaret edilen adreslerin yanıltıcı olma ihtimali var. Fail meçhul olsa da amacı belli; kaos ve istikrarsızlık...

Türkiye öteden beri terörle örselenen bir ülke... Toplum olarak son derece bilinçliyiz. Acı ne kadar derinden yaşansa da 'terörün oyununa gelmeyecek' şuura sahibiz. O yüzden ilk günden itibaren tepkilere serinkanlılık egemen. Hiç kimse kontrolü elden bırakmıyor, duygularına teslim olmuyor. Öfke ölçülü, tepki kontrollü... Bu vakur duruş terörün can acıtsa da asla amacına ulaşamayacağı anlamına geliyor.

Ankara'nın bir başka gündemi var. Gözler Anayasa Mahkemesi'nde. Sadece biz değil dünyanın gözü de bu davada. Oradan gelen her haber heyecan uyandırıyor. AK Parti'nin akıbeti, Türkiye'nin kaderi görüşülüyor çünkü. Sabah başlayan toplantılar gece saatlerine kadar sürüyor. Dışarıya gidişatı gösteren kararın rengini veya eğilimini belli edecek bilgi sızıyor. Daha çok çalışma usulü ile ilgili haberler söz konusu. Şöyle ki ilk gün 'kapatılmaması yönünde görüş belirten' Osman Can'ın hazırladığı raporun özeti okundu. Üyeler düşüncelerini anlattı.

Sonra iddianamedeki deliller masaya yatırıldı. Delillerin inandırıcılığı üzerine her üye görüşlerini aktarıyor. AK Parti'nin iddia ve delillere karşı cevapları değerlendiriliyor. Hâlâ da sürüyor. Epey yol alındı. Zira bugün üçüncü gün... Mahkemenin günde 12 saat çalıştığı dikkate alınırsa 60 saate doğru gidiyoruz. Aslında kanaat ve karar oluşması için yeterli bir süre. Karar her an çıkabilir.

İçeriden bilgi yok ama yine Ankara'nın havasına bakarak şunu söyleyebilirim, iyimserlik daha çok taraftar bulmaya başladı. AK Parti'nin kapatılmayacağı yönündeki beklenti geniş kesimler tarafından da paylaşıyor. Kapatma yerine ceza olarak Hazine yardımıyla kesinti gerçekleştirilebilir ihtimaller arasında sayılıyor. Bu seçeneğin Ankara'da çok kabul gördüğünü belirtmeliyim. Ben Anayasa Mahkemesi'nin demokratik sürece gölge düşürecek bir karar vermeyeceğine başından beri inanıyorum. Kapatmak hem çözüm değil, hem de

siyasi ve ekonomik açıdan bedeli çok ağır. Mahkeme üyeleri herhalde altına imza atacakları kararın yol açacağı sonuçları tüm yönleriyle dikkate alacaktır.

AK Parti kararı bugün ya da yarın çıkabilir, hafta sonuna uzaması beklenmiyor... Haydi hayırlısı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi normalleşme zamanı

Mustafa Ünal 2008.07.31

Dün çok uzun bir gündü. Heyecanlı bekleyiş öğleden sonra başladı. Önce kararın açıklanmasının an meselesi olduğuna ilişkin sinyaller geldi.

Ardından oylamanın yapıldığı, 'AK Parti'nin kapatılmadığı yolunda' bilgiler yayıldı kulislere. Sadece AK Parti çevrelerine değil diğer partilere de benzer haberler ulaştı. Bu son günlerde Başkent'e egemen olan havayla örtüşüyordu. Ankara'nın özelliğidir, kritik kararların öncesinde yalan yanlış çok bilgi dolaşıma girer ve doğruları ayıklamak da zorlaşır.

Onun için kapatılmadığı yönündeki haberleri herkes ihtiyatla karşıladı, hiç kimse üzerine atlamadı. Çok geçmeden Mahkeme önünde bekleyen gazetecilerin içeriye davet edilmesi, kararın açıklanacağına ilişkin beklentileri doğruladı. Bu dakikadan itibaren bütün ülke Anayasa Mahkemesi'nden yapılacak açıklamaya kilitlendi. Nefesler tutuldu, açıklama için geri sayım başladı. Uzun gün, uzun saatlere dönüştü. Kameralar kuruldu, Başkan Haşim Kılıç'ın kararı duyurmak üzere mikrofonlarla dolu kürsüye gelmesi beklendi.

İki saati bulan sabırsız bekleyişin ardından Kılıç 18.00 sularında kapıda görüldü. Karara geçmeden önce kısa bir değerlendirme yaptı. Sakindi, herkesin dört gözle beklediği kararı duyuracağının farkındaydı. Siyasal alanda çözülmesi gereken konuların Anayasa Mahkemesi'ne gelmesinden hoşnut olmadıklarını söyledi. Haksız değil. Kapatma yönünde oy kullanan üyelerin bundan memnun olmadıklarını, siyasetçilerden çağdaş demokrasilerde olduğu gibi parti kapatmayı zorlaştıracak yasal değişiklikleri yapmasını istedi. Başkan Kılıç'ın talebi ve uyarıları yerindeydi.

Arkasından sadece Türkiye'nin değil dünyanın merakla beklediği tarihî kararı açıkladı; Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın talebini reddederek, AK Parti'nin kapatılmaması yönünde karar verdi. 11 üyeden 5'i 'hayır' dedi. Kapatma için zorunlu olan nitelikli çoğunluk sağlanamadığı için karar, kapatılmama yönünde oluştu. Dün Mahkeme'den çıkan en önemli sonuç bu. Türk demokrasisi ve siyaseti için önemli bir karar. Kazanan demokrasi oldu, siyaset oldu, Türkiye oldu.

Ülkenin normalleşmesi yolunda bir dönüm noktası, belirsizlik ortadan kalktı. Parti kapatmak ne siyasî açıdan ne de hukukî açıdan hiçbir çözüm getirmedi. Bu kararla ülke olarak parti kapatma ayıbından kurtulduk. AK Parti kapatılmadı ancak kararın devamı var. Laiklik karşıtı eylemlerin odağı olduğundan hareketle Hazine yardımının yarısının kesilmesine karar verdi. Bu kararın altında 11 üyeden 10'unun imzası var. Nitelikli çoğunluğun ötesinde bir rakam. Bunun bir anlamı var: Yani AK Parti bütünüyle aklanmadı. Mahkeme, hakkındaki iddiaların tümüyle yersiz olduğunu söylemedi. Sadece kapatma için yeterli görmedi.

Hiç kuşkusuz Anayasa Mahkemesi'nden herkesin çıkaracağı dersler olmalı. En çok da AK Parti'nin... Durup düşünmesi ve bir özeleştiri yapması gerekiyor. Bazı çevrelerde kendisine dönük ciddi endişeler, kaygılar var. Bu, Mahkeme'nin kararına da yansdı. Hazine yardımından kesintinin anlamı bu. Oran olarak düşük olsa bile bu endişeleri önemsemesi ve bunları giderecek adımlar atması lazım. Vakit kaybetmeden bir eylem planı olarak

'güven artırıcı tedbirler' paketi açabilir. Kararın muhalefete de bakan yönleri var. Siyasetin sorunlarının, siyasetin içinde çözülmesi gerekir. Yargıdan medet ummak doğru yöntem değil, sonuç vermediği de görüldü.

Özetleyecek olursak dünkü kararlar Türkiye rahat bir nefes aldı, Mahkeme'den iktidardan muhalefete kadar tüm siyasî aktörlere önemli mesajlar çıktı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kararın şifreleri

Mustafa Ünal 2008.08.01

AK Parti kararının yankılarının bir süre daha tartışılacağı kesin. Bu normal de. Davanın üzerinde müthiş enerji birikti. Bunun bir anda boşalmasını beklemek beyhude.

Tartışmalar çok renkli. Zaman zaman kara mizaha kaçıyor. Öyle bir karar ki hemen herkese malzeme var. Durduğunuz yere göre yorum getirebiliyorsunuz. AK Parti'ye soğuk bakıyorsanız eğer, yan sonuçları abartarak kararı olumsuz değerlendirme imkanına sahipsiniz. 'Mahkeme laiklik karşıtı eylemlerin odağı olduğunu tespit etti' diyerek AK Parti'nin meşruiyetine dönük ağır eleştiriler yöneltebilirsiniz.

Nitekim hem siyasetçiler hem de hukukçular tarafından alabildiğine uç yorumlar yapılıyor da. Neredeyse karar için 'kapatılmaktan beter' diyecekler. Ona yakın sözler söylemekten çekinmiyorlar. En manidarı da CHP'den gelen yorumlar... Bugüne kadar Anayasa Mahkemesi'nin kararlarından hoşnut olmayanlara 'Lütfen yargıya saygı gösterin' şeklinde sert karşılık veren CHP'liler bu kez Anayasa Mahkemesi'ne tepkili. CHP lideri sıcağı sıcağına yaptığı değerlendirmede 'Mahkeme krizi çözmedi.' diye itiraz ediyor. Krizin çözülmesi için illa AK Parti'nin kapatılması mı gerekiyordu? Bir siyasetçiden duyulmaması gereken sözler aslında.

Kararın şifresi falan yok, her şey çok açık ve herkesin anlayacağı netlikte. Farklı yorumlar önyargıdan kaynaklanıyor. 11 üyeden 6'sının kapatılması yönünde oy kullanmasından medet umanlara rastlanıyor. 'Nitelikli çoğunluk aranmasaydı, AK Parti kapatılmıştı' diyenler var. Son bir yılda yaşanan gelişmeler siyaseti ve toplumu kutuplaştırdığı için kararı sırf olumsuzluklar üzerine oturtanları bir yere kadar anlayışla karşılamak mümkün. Ancak bu yaklaşım uzun zamana yayılırsa bu işten hem siyaset hem de ülke zararlı çıkar.

Anayasa Mahkemesi'nin kararı hiç öyle söylendiği gibi ağır sonuçlar doğurmaz. Aksine normalleşmenin önünü açar. Dava AK Parti'nin temelli kapatılması talebiyle açıldı. Mahkemenin yapısına ve mevcut mevzuata bakıldığında parti kapatma kararlarının çok kolayca verildiğini görüyoruz. İlk günlerde AK Partililer oldukça umutsuzdu. RP ve FP'nin temelli kapatılmasıyla AK Parti davası arasında ilişki kuranlar pek haksız değildi.

Kabul etmek lazım ki mahkeme üyeleri kendilerini atayan cumhurbaşkanlarının siyasi özelliklerini yansıtıyor. 11 üyenin 8'i önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından atandı. 5 üye Başsavcı'nın talebini reddederek, 'AK Parti kapatılmasın.' dedi. 5 üyeden üçü ise Sezer tarafından atandı. Mahkemeden çıkan en önemli sonuç bu... Gerisi teferruat. Sezer'in atadığı üç üyenin kapatılmanın aleyhinde oy kullanmasını önemli gelişme olarak kaydetmek gerekir. Unutulmamalı ki bu noktaya '9'a 2' oranından gelindi. Karar, parti kapatmak yerine değişik formüllerin devreye sokulduğu bir dönüme girildiğine işaret ediyor. Bu olumlu bir gelişme. Parti kapatmaktan para cezasına geçiş. Bu bir aşama değil mi? Türkiye'nin reel politliğini göz ardı ederek kararın tümüyle olumsuz değerlendirilmesini doğru bulmuyorum.

Bundan sonra yapılması gereken bir an önce kararın tartışmalarını bir kenara bırakarak ülkenin gerçek gündemine dönmek... Sadece iktidar için söylemiyorum bunu, muhalefet partileri için de söylüyorum. 5 aylık

yargı süreci ÷lkeye büyük zaman kaybettirdi. Bir 5 ay daha kararı tartışma lüksümüz yok. Bu sürede temel sorunlar ihmal edildi. İktidar iç ve dış problemlere yeteri kadar eğilemedi. Hükümetin yanı sıra muhalefet de kendi gündemine dönmeli. Ülkeyi etkisi altına alan gerilimin düşmesinde muhalefetin de sorumluluğı var.

Olan oldu, beğenilse de itiraz edilse de karar bu. Yargı süreci de mahkeme kararı da geride kalmalı, Türkiye önüne bakmalı, geleceğı odaklanmalı. Bu kadar kayıp yeter...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu değışimin mantıklı sebebi olmalı

Mustafa Ünal 2008.08.03

Anayasa Mahkemesi'nin AK Parti hakkında verdiği karara en aykırı yorumu kim yaptı biliyor musunuz? Yok, hayır Sabih Kanadoğılu değıl. Tahmin etmeniz zor. Bir zamanlar merkez sağın güçlü isimlerinden Hüsamettin Cindoruk...

Son dönemde beni en çok şaşırtan siyasetçi. Dünü ile bugünü arasında adeta uçurum var. Değışik zamanlarda yaptığı açıklamalardan yola çıkarak birkaç tane Cindoruk portresi çıkarmak mümkün. 2006 yılında Aksiyon Dergisi'ne söyledikleri heyecanlandırmıştı beni, bir kitap çalışmasından söz ediyordu. Kitap piyasaya çıktığında tartışılacak yeni şeyler söylüyordu, 'Türkiye bir Osmanlı Cumhuriyeti'dir' diyordu sözelimi. Şu cümleler de o röportajdan: 'Artık kurucu anayasaya yeni bir devlet projesine ihtiyaç var. Sıra demokratik cumhuriyette. Halkla kavga ederek birliğı koruyamazsınız.'

Genç kuşaklar Cindoruk'un siyasi geçmişini pek bilmeyebilir, kısaca hatırlatayım; 12 Eylül döneminde siyaseten yasaklı olan Süleyman Demirel'in emanetçisiydi. Çok renkli bir isimdi, hazırcevap ve nüktedan olarak nam saldı. Siyasetin üzerindeki asker vesayetine en çok itiraz edenlerin başında geldi. Demokrat ve özgürlükçü çizgi izledi. Demirel döndükten sonra da partide varlığını sürdürdü, iki dönem Meclis başkanlığı yaptı. Son misyonu 28 Şubat sürecinde DYP'den koparılan milletvekillerine DTP'nin kapılarını açarak kol kanat germesiydi. Askerî darbelere karşı sert çıkışlarıyla tanındı ancak 28 Şubat ara döneminin fırsatlarından sonuna kadar yararlandı, partisini hükümetin üçüncü ortağı yaptı. Sandıkta ise hüsrana uğradı, seçimde hiçbir varlık gösteremedi, partisiyle beraber tasfiye oldu.

Hepten unutulmadı, kritik dönemlerde kendini hatırlatmasını bildi. Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde ekranlarda sıkça göründü, Abdullah Gül'ün adaylığına tepki gösterdi. Gerekçesi de 'laiklik ve rejim' idi. Her yerde Çankaya'ya Gül'ün çıkmasının sistem açısından sakıncalarını anlattı. Solun uçlarında yer alan siyasetçilerin üslubu ve içeriğıyle konuştu. 367'yi bile savundu. Merkez sağın önde gelen aktörlerinden biri gibi değıl, CHP'de siyaset yapmış fanatik solcu profili çizdi.

İlginçtir benzer macerayı Süleyman Demirel de yaşadı. Cumhurbaşkanı olduktan sonra sağ siyasetçi gibi değıl CHP'li gibi davrandı. Demirel'in Çankaya yıllarından en çok sol kesim hoşnut oldu, yıllarca yaslandığı tabanı ise soğudu. Özellikle son döneminde siyasi takipçisi olduğunu söylediğı Adnan Menderes'ten çok İsmet Paşa'ya benzedi. Sadece Cindoruk da değıl Demirel'in çok yakınında siyaset yapmış isimlerin bir bölümü bugün sola çok yakın duruyor. Ben bazen ekranlarda bazen sohbetlerde CHP'nin tezlerini seslendirdiklerine sıkça tanık oluyorum. Kimi demokratların ahir ömründe sola evrilmesinin nedenleri üzerine esaslı araştırma yapmaya değer. İyi bir doktora tezi olabilir.

Cindoruk'a dönersek... AK Parti'yi kapatarak Recep Tayyip Erdoğan'ı tasfiye etmeyi amaçlayan dava sürecinin aksi yönde sonuçlanması üzerine ne demiş biliyor musunuz? Şu sözler onun açıklamasından; 'Başsavcının

iddianamesini mahkemenin 10 üyesi haklı bulmuştur. Bir başka deyişle başsavcı davayı kazanmıştır. AKP'nin devleti yönetmesi hukuki açıdan sorundur. Bence bu karar kapatmadan daha ağır bir içerik kazanmaktadır.' Kanadoğlu'nun yorumları daha insaflı. O 'ciddi bir uyarı, tekrar dava açılabilir' demekle yetiniyor. Cindoruk'un değerlendirmesi ise bir tespitten ziyade kararın olumsuz yönlerini köpürtmeye dönük. Baksanız ya... 'Kapatmadan daha ağır' diyor.

Demokrat ve özgürlükçü çizgiden siyasete dışarıdan müdahaleleri anlayışla karşılayan hatta savunan çizgiye geçiş... Yazmaya başladığını söylediği kitap da artık tamamlanmak üzere herhalde. Üzerinden iki buçuk yıl geçti. Son bir yıl içindeki Cindoruk ile kitaptaki Cindoruk arasında uçurum olacağı kesin. Belki sırf o yüzden kitap yazmaktan vazgeçmiş bile olabilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ülke normalleşirse CHP oy kaybeder mi?

Mustafa Ünal 2008.08.08

Düne kadar CHP'nin kavga etmediği kim kalmıştı, sorusunun tek cevabı vardı, o da askerî kesim... Bugün CHP askerî kesimle de kavga halinde. 'Hayır, bunun öncesi de var' diyerek mart ayında kara harekâtının erken sona ermesine yönelttiği eleştirileri hatırlatabilirsiniz. Doğru, o zaman Genelkurmay Başkanı ile CHP Lideri arasında söz düellosu yaşanmıştı. Ancak bu konjonktürel, olağan bir görüş ayrılığıydı, siyasi mücadeleye askerîn bulaştırılmasıydı.

Şimdi durum farklı ve çok daha ciddi. Son kavganın fitilini Grup Başkanvekili Kemal Kılıçdaroğlu ateşledi. 'Askerî Şûra'da nasıl hiç ihraç olmaz' dedi ve ardından akla ziyan yorumlar yaptı. Bununla da yetinmedi, 20 gün sonra emekli olacak Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'a zırhlı araç tahsis edilmesini de diline doladı. 'Fiyatı çok yüksek, önceki Genelkurmay başkanlarına da bu özelliklerde araç verilmiş miydi?' diye sordu.

Genelkurmay Başkanlığı, Kılıçdaroğlu'nun sorularına bir açıklama ile cevap verdi; ancak buna rağmen eleştirilerini sürdürdü, yeni sorular sordu, Genelkurmay'ı çelişkili olmakla itham etti. Kılıçdaroğlu'nun sözleri sadece kendisini bağlamaz, yönetici konumda, partiyi de bağlar. Eleştirileri partisi adına yaptığını söylemek mümkün. Haliyle bu kavga Kılıçdaroğlu'nun değil, CHP'nin kavgası. Yani kavga kişisel değil, kurumsal. CHP ile asker arasında.

Kılıçdaroğlu'na da bir parantez açmak isterim, kadrolaşmaktan falan söz ediyor, bir dönem başında bulunduğu SSK'da nasıl kadrolaştığını cümle âlem biliyor, devletin resmî raporlarına kadar girdi. Bu konudaki sicili hiç de temiz değil anlayacağınız.

Şûrada ihraç olmaması CHP'yi niye üzdü anlamak mümkün değil. İtirazına haklılık oluşturacak sağlam gerekçesi olsa neyse. Arkasında bit yeniği ararken bilgi ve gerçeklerden hareket etmiyor, komplo teorilerine sığıyor. Marjinal partilerde görmeye alışık olduğumuz bu davranış biçimi doğrusu anamuhalefet partisine yakışmıyor. Bundan sonraki şûralarda yaşanacak ihraçların sorumlusu CHP olmayacak mı?

Görevleri gereği Genelkurmay başkanlarına zırhlı araç tahsis edilmesi anlaşılabilir bir durum. Büyükanıt'ın dört defa suikast atlattığı açıklamaya da yansdı. Tehlike ve tehditlerin emeklilik yaşamında da devam edeceği dikkate alınır, zırhlı aracın anlayışla karşılanması gerekmez mi?

Her iki konu da kavga haline getirilecek kadar ağır değil. Peki, CHP neden kavga peşinde?.. 'Gerilimden besleniyor, onun için kavgasız yapamıyor' diyebilirsiniz. Haklısınız, normalleşmeden hoşnut olmadığı ortada.

Tansiyonu yükseltecek konu ararken askerî sahaya girmesinin izahı olmalı. Toplumun bilinçaltında yer eden 'CHP ordu eşittir iktidar' algısını yıkmak için olamaz. Bu formül anlamını yitirdi. Seçmenin vermediği iktidarı siyaset dışı odaklardan elde etmenin mümkün olmadığını yaşayarak gördü CHP. Son bir yıl içinde yaşananlar bile iyi tecrübedir.

Kavganın nedeni Yaşar Büyükanıt Paşa'ya dönük beklentilerin boşa çıkmasının bir sonucu olabilir mi? Mümkün. Açıkça söylemek gerekirse sol siyasetin de içinde bulunduğu çevrelerde, Büyükanıt'ın Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna oturmasıyla AK Parti'nin iktidardan uzaklaştırılmasına dönük ciddi beklentiler vardı. Büyük bir heyecan ve sabırsızlık içinde ara rejim benzeri bir yapı umuyorlardı. Burada da iktidar armağan edilecek tek parti CHP idi. Ama olmadı. Büyükanıt muhtıravari açıklamalar yaptı, fakat siyaseti altüst edecek eylem planlarından uzak durdu. Büyükanıt'tan hayal kırıklığına uğrayanlar arasında CHP'nin de olduğunu söylemek yanlış olmaz. Eleştiriler bundan kaynaklanmasa da bu psikolojinin etkisinin olduğunu düşünüyorum.

Sebebi her ne olursa olsun Ankara'daki manzara-i umumiye şu ki; CHP'nin kavga etmediği bir asker kalmıştı, şimdi askerî kesimle de kavga halinde. Gerilimi ve kavgayı siyaset tarzı olarak benimsemiş bir partinin uzun süre daha iktidar yüzü göremeyeceği açık. Askerle bile kavga ederse, varın gerisini siz düşünün...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Soylu siyaset

Mustafa Ünal 2008.08.10

DP lideri Süleyman Soylu, Samanyoluhaber'de Remzi Ketenci ile ortaklaşa yaptığımız Siyaset Sahnesi'nin bu haftaki konuğuydu. Peşinen söyleyeyim, Soylu'nun merkez sağ siyasetçilerde görmeye pek alışık olmadığımız özellikleri var. Sözelimi çok açık konuşuyor, mesajlarını net veriyor. 'Kitabın tam ortasından' derler ya aynen öyle. Soru işine gelmese de kelime oyunlarına veya yan yollara sapmıyor, ne düşünüyorsa doğrudan söylüyor. Süleyman Demirel'in tam zıddı yani...

Soylu, aileden siyasetçi. Dedesi Demokrat Partili... Babası da Demirkırat çizgisinin sıkı takipçisi. 1991'de DYP'nin SHP ile koalisyon kurması, uğruna büyük kavgalar verdiği Süleyman Demirel'den soğumasına neden olmuş. Soylu, genel başkanların en genci. Partinin başına paraşütle inenlerden değil, tabandan geliyor. En genç il ve ilçe başkanlığı yapan isim aynı zamanda. Başkent'te önce Tansu Çiller'in emanetçisi gibi algılandı. Şimdi bakıyorum, hiç öyle emanetçi gibi durmuyor.

Ankara siyasetine şanssız dönemde adım attı. Merkez sağ yanlış politikaların sonucu enkaza dönüştü. DYP-DP liderini değiştirmesine rağmen iki defa üst üste baraj altında kalmaktan kurtulamadı. Siyasetin CHP ile AK Parti arasında kutuplaşması da diğer partilerin işini zorlaştıran ana etkenlerden. Kabul etmek lazım ki DP'yi düştüğü yerden kaldırmak hiç de kolay değil. Soylu da bunun farkında. "Mesele kolay olanı değil zoru başarmak. Tayyip Erdoğan'la yarışmak benim için büyük şans." diyor. Başından beri AK Parti'nin kapatılmasına karşı çıktı, bunu siyaseten değil içtenlikle söylediğini muhatabına inandırıyor.

Türban veya başörtüsü sorununun bu şekilde iddianameye girmesine de itirazı var. "Başörtüsü üniversitelerde yaşanan bir sorundur, mutlaka çözülmeli, siyaset çözmeli, başka çözüm mercii aranmamalı. Biz DP olarak çözüm vaat ediyoruz." diyor. Soylu'ya cevabını çok merak ettiğim soruyu soruyorum: "Neden Demirkırat'ın simgelerinden Süleyman Demirel, Hüsamettin Hüsamettin Cindoruk gibi siyaset adamları bugün sağ siyasetle uyuşmayan çizginin temsilcisi gibi duruyorlar?"

"Sayın Demirel önemli devlet adamı. Ancak bugün DP'nin lideri benim. Onlar konuşabilir. DP'nin görüşleri farklıdır. Benim görüşlerim demokrasiden uzaklaşmaz. Ben hâlâ Demirel'i Zincirbozan'a götüren insanlarla kavgalıyım." diye karşılık veriyor. Demirel ve Cindoruk'un demokrasinin ruhuyla bağdaşmayan söz ve davranışlarına açıkça karşı çıkıyor. Bunları söylerken hareketin doğal lideri durumundaki Demirel'le arasına çizgi çekmekten kaçınmıyor. Doğrusu büyük cesaret.

Adnan Menderes'in siyasi mirası üzerine oturan Demirkırat niye bu hale düştü, bir özeleştiri yaptı mı? Soylu, sonun başlangıcını 1991'deki DYP-SHP(CHP) koalisyonunda görüyor. 'O zaman solla hükümet kurarak büyük yanlış yaptık.' diyor ve ekliyor: '27 Mayıs'ın Menderes'in idamının müsebbibi CHP'dir, hiçbir yere kaçamaz. Geçmişle hesaplaşmadan tevbe-i istiğfar getirirmedikten sonra bizim CHP ile yürüyecek yolumuz yoktur. Biz CHP'yi 1991'de iktidara taşıdık. Adalet ve Kültür bakanlıklarını sola teslim ettik. Hâlâ bunun bedellerini ödüyoruz'. Tespit yerinde. Ankara siyasetinde uzlaşma örneği olarak görülen sağ ve solun bir araya gelerek koalisyon hükümeti kurması toplumda farklı algılanıyor. Sadece DYP değil, sağın diğer partisi MHP de DSP ile hükümet kurmanın faturasını baraj altında kalarak ödemişti. Toplumun böyle bir refleksi var.

Soylu, Türkiye'nin normalleşmesi için erken genel seçimi zorunlu görüyor. 'Negatif enerji ancak bir seçimle atılabilir. Bu Meclis'in anayasayı değiştirme gücü kalmadı. 12 Eylül Anayasası'nın da mutlaka değişmesi lazım. Bunun için seçim şart. Yerel seçim rahatlatır ama yeterli olmaz.' diyor. DP barajı aşabilecek mi? 'Ben insanüstü gayretle çalışıyorum, dur durak bilmeden şehir şehir, köy köy dolaşıyorum, insanların içindeyim. Seçim isterken Demokrat Parti Meclis'e girer, girmez diye bakmıyorum, siyasetin kazanmasından yanayım.' diyor. Gördüğünüz gibi Soylu söyledikleriyle, duruşuyla merkez sağın klasik liderlerine hiç de benzemiyor, bakalım kaderi nasıl olacak?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Altınoluk'ta Erbakan'la...

Mustafa Ünal 2008.08.13

Yüzünde haksızlığa uğramış olmanın mahzunluğu var. Cezayı hiç de hak etmediğini düşünüyor. Öyle isyan halinde falan da değil. Tam tevekkül içinde, kadere razı. Önünde ajandası açık, sayfalarına dolmakalemlerle notlar düşülmüş. Masasının üzerinde dosyalar var. Hemen hepsi Türkiye'nin sorunları üzerine...

Dış politika, ekonomi ve siyaset. Tespitler ve çözüm yollarını anlatıyor. Burası çalışma ofisi. Birleştirilen masalar 't' şeklinde düzenlenmiş. Aynı anda 8-10 kişiyi ağırlamak mümkün.

Arkasındaki duvar kütüphane. Kitaplar ağırlıklı olarak siyasî ve dinî muhtevalı, klasik ansiklopediler var. Duvarlardaki tablolar da Osmanlı İmparatorluğu'nun arması ve Çanakkale Savaşı'ndan iki askerin yokluk içindeki halini resmeden fotoğraf dikkat çekiyor. Mahzun gözlerle tabloyu işaret ederken sesi titriyor ve 'Biz Çanakkale Savaşı'nı işte böyle kazandık. Tankımız topumuz yoktu ama imanımız vardı. İnanç her şeyin önünde.' diyor.

Yaşı çok ileri... Cumhuriyet'le yaşıt. Ayağa kalkıp yürümekte güçlük çekiyor. Mutlaka koluna birilerinin girmesi gerekiyor. İlerlemiş yaşının yanı sıra ciddi sağlık sorunları da var. Bel fıtığından muzdarip... Sürekli ilaç kullanıyor. Nedenini anlatırken yıllar öncesine gidiyor: 'Bir açılış için Konya'ya gittik. Programı tamamladık, ardından Ankara'da toplantıya yetişmemiz gerekiyordu. Şoförlüğe hevesli bir arkadaş direksiyona geçti. Önde ise Hasan Aksay arkadaşımız oturuyor. Ankara'ya yaklaşırken bir kamyonla çarpıştık. Hasan Aksay ciddi

biçimde yaralandı. Bende bir şey yoktu. Ancak sonradan öğrendik ki omurgada hasara neden olmuş. Belimdeki rahatsızlığın sebebi bu.'

O bunları anlatırken fırtınalı geçen siyasi yaşamını düşünüyorum. HasaÖmrünü verdiği siyasi hayatı düz bir çizgi üzerinde, dertsiz sıkıntısız seyretmedi. Gemisini dalgalı sularda yürütmeye çalışan kaptandan farksızdı. Sürekli engellerle boğuştu. Rüzgârı arkasına almadı, tam tersi rüzgâra karşı yürüdü. Onun için politika, mücadeleden ibaret. Siyasetin nimetlerinden yararlanamadı, payına hep külfetleri düştü. Siyasette yüzü hep millete dönüktü. Toplumun değerlerini devlete taşımaya çalıştı. Bunun için ödemesi gereken bedeller vardı. Bundan kaçınmadı. Kurucusu olduğu partiler yeşerip serpilmeye yüz tuttuğunda kapılarına kilit vuruldu. Pes etmedi. Umutlarını hiç yitirmedi. Her defasında yeniden başladı. Küllerinden dirildi. Önce koalisyon hükümetlerinde küçük ortak oldu, daha sonra ise iktidar... Partisini 1995'te sandıktan birinci çıkarmayı başardı. Başbakan koltuğuna oturdu. Siyasete dışarıdan müdahalenin adı olan 28 Şubat'ın ana hedefiydi. Mahkumiyeti işte bu olağanüstü sürecin bir uzantısı...

Kimden söz ettiğimi anlamış olmalısınız; Necmettin Erbakan'dan... Evinde mahkum. Altınoluk'a ziyaretine gittim, bir saate yakın sohbet ettik. Üzerinde yılların yorgunluğu var. Yüzünde derin çizgiler. Eski görüntüsünden eser yok, oldukça zayıflamış. Günlük gelişmelere ilişkin düşüncelerinin haber olarak yazılmasına sıcak bakmıyor. 'Yerli ve yabancı medyadan çok talep var ama şu an için konuşmayı doğru bulmuyorum.' diyor. Ülkenin dört bir yanından ziyaretine gelmek isteyenlere de olumlu cevap verememenin üzüntüsünü yaşıyor. 'İstekleri arkadaşlar iletiyor, maalesef kabul edemiyoruz.' diye iç geçiriyor. Nedeni ise biraz içinde bulunduğu şartlar, biraz sağlık sorunları...

28 Şubat sürecinin olağanüstü şartlarında aldığı 11 aylık hapis cezasını Altınoluk'taki evinde geçiriyor. 12 Eylül'de suçsuz yere 11 ay tutuklu kalmıştı. Devletten alacağı vardı, avukatları mahsuplaşma istedi ancak kabul edilmedi. Evinden dışarı çıkması izne tabi. Cuma namazlarına gidemiyor, mahkumiyeti engel çünkü. Ben başından beri bu cezayı hak etmediğini düşünenlerdenim. Dosyası Adalet Bakanlığı'nda, af için Çankaya'ya gönderilmeyi bekliyor. Bir önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in af yetkisini ne kadar bonkör kullandığı düşünüldüğünde, Erbakan gibi yaşı 80'i aşmış, başbakanlık yapmış bir ismin affedilmesine kim itiraz edebilir ki...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tatlıcı Ali Efendi'nin ardından...

Mustafa Ünal 2008.08.17

Şehirlerin manevi dinamikleri vardır, sayıları azdır, bir elin parmaklarını geçmez. Değerini sadece ehli bilir ama varlığından herkes haberdardır. Başı sıkışan, gönlü daralan kapısını çalar, kısa bir sohbet adeta dertlere deva olur. Ruhunuz, ağustosun sıcağında çınar ağacının gölgesinde serinler gibi rahatlayıverir. Anadolu toprakları bu açıdan oldukça mümbittir. Her yöreye birer ikişer düşer. Her birinin özelliği farklıdır, gökkuşağının değişik renkleri gibi, bir eksikliği giderir.

Bandırma'dan Ali Öztaylan onlardan biriydi. Yalnızca bölgesinde değil ülke genelinde tanınan bir isimdi. Tatlıcı Ali Efendi diye nam salmıştı. İlaşesini muhallebicilikten sağladığı için. Geçen hafta derviş sessizliğiyle bu dünyadan göçtü. Çok yaşlıydı, 95'in üzerindeydi, bir Osmanlı vatandaşı olarak doğdu. İmparatorluğun çöküşünü gördü. Yeni bir devletin kuruluşuna tanıklık etti. Ömrü boyunca Osmanlı coğrafyasında yaşanan

sıkıntıları, kendi sıkıntısı bildi, dertleriyle dertlendi. En çok da Balkanlar'a yandı. Bandırma'ya Balkanlar'dan geldi. Onu yakından tanıyan bir yazar onun için 'Bandırma'dan yayılan Üsküp kokusu' diyor. Yerinde bir tespit.

Neyzen Tevfik'le ahbaplık etmiş, ondan ney dinlemiş. Hat sanatının üstatlarından Necmettin Okyay'ın arkadaşı. Okyay'ın kimi orijinal hat örneklerine sahip. Fuat Köprülü, Şemsettin Günaltay, İbnü'l Emin Mahmut Kemal, Mehmet Akif Ersoy, Necip Fazıl, Hasan Basri Çantay'la yakın dostluk kurmuş. Kapısını çalmayan siyasi lider yok. Hemen hepsine tavsiyelerde bulunmuş. Hindistan sürgününden dönünce Alparslan Türkeş Bandırma'ya ziyaretine gelmiş. Ülkeye 27 Mayıs'ın askerî darbesinin ağır havası egemen. Siyasi mülâhazalarını anlatırken Türkeş'e demiş ki; 'Askerî darbe ve Adnan Menderes ile iki arkadaşının idamı yanlıştı diye basın toplantısı yap. Millet seni baş tacı yapar.'

Ali Öztaylan'ın yaşam çizgisi sadece derviş meşreb değil, her hayırlı işin ve kültür hareketinin içinde bulunmuş. Elinden geldiğince her hizmete omuz vermiş. Bir haftadır Öztaylan'a ilişkin hatıralar dinliyorum. Edeb ve tevazuunun onda ete kemiğe büründüğünü gösteren bir yığın hatıralar demeti. 100 yaşına merdiven dayadığı son döneminde bile bu özelliklerinden hiç taviz vermemiş. Ayakta güçlkle dururken de misafirlerini kapıda karşılamış, ikramları bizzat kendisi yapmış ve araçlarına kadar uğurlamış. Neyzen Tevfik'in cenaze namazını O'nun kıldırıldığını öğrendim. Neyzen'in vasiyetiymiş, 'Benim cenazemi Ali Efendi kıldırın.' demiş.

Oğlu milletvekili Cemal Öztaylan... Babasını kaybetmesinin acısı içinde... 'En çok dualarından mahrum olduğuma yanıyorum.' diyor. Dilinden düşürmediği duasını söyledi: 'Yavrularım Rabbim sizi rüyalarınızda bile üzmesin.' Babasının şehirler, genişlerken mezarlıkların yıkılarak park, bahçe ve futbol sahası yapılmasından çok ızdırap duyduğunu anlattı. Bu yanlışlığın düzeltilmesi için aralarında Bülent Ecevit'in de bulunduğu siyasi liderlere uzun mektuplar yazmış. Oğlu milletvekili olduğunda babasının misyonu olarak mezarlıkların korunmasını sağlayan kanunun çıkmasına öncülük etmiş.

Tatlıcı Ali Amca gibi hal ehli insanların kaybı, ardında büyük boşluk bırakır. Yeri doldurulamaz. Şimdi Bandırma yöresinde bunun hüznü yaşıyor. Cenazeye her kesimden büyük bir katılım oldu. Cenaze namazını kıldırın hocanın 'Hakkınızı helal eder misiniz diye sormuyorum, o bize hakkını helal etsin.' deyişi bazı medya organlarına irtica haberi olarak yansıdı. Olumsuz tarafı bir yana doğrusu hocanın 'Biz değil, o hakkını helal etsin.' cümlesinde karşılığını bulan inceliği üzerine düşünmeye değer.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

RTÜK'ten futbol fanatiklerine sıfır tolerans

Mustafa Ünal 2008.08.24

Bugünlerde sporla yatıp sporla kalkıyoruz, artık sonuna geldiğimiz Pekin Olimpiyatları birbirinden heyecanlı yarışlara sahne oldu.

Türkiye hiç kuşkusuz daha iyi olabilir, madalya sayısını artırabilirdi. Bir arkadaş hoş bir espri yaptı; 'Biz madalyalar Çin malı olduğu için değeri düşük diye pek asılmadık, yoksa daha fazlasını alırdık'. Şaka bir yana dört-sekiz yıl sonra daha fazla madalya kazanmak için önce sağlam bir özeleştir, ardından iyi bir planlama ile çalışmalara başlamak gerekiyor. Amacım olimpiyatları Türkiye açısından değerlendirmek değil, dün başlayan Turkcell Süper Lig'i fırsat bilerek futbola ilişkin düşüncelerimi sizinle paylaşmak. Hayatımızın bir rengi futbol dolu günler nihayet başladı. Türk futbolunun sürprizlere ne denli açık olduğunu iki ay önce dosta düşmana gösterdik. Hatırlayın... Avrupa Şampiyonası'nda otoritelerin 'Tamam bu kez kaybettiler' dediği maçları bile son dakikalarda lehimize çevirmeyi başardık. Heyecan dolu benzer sürprizleri ligde de yaşayacağımıza kuşku yok.

Geçen sezon herkes 'Fenerbahçe işi bitirdi, kupayı kimseye bırakmaz' derken şampiyon son anda ortaya çıkmadı mı?

Farkında mısınız, sessiz sedasız bir yıldız kaydı futbol hayatımızdan. Gelmiş geçmiş en büyük Türk futbolcusu Hakan Şükür'ü kastediyorum. Ne oldu Şükür'e. 'Hiç istemediği halde futbolu bırakmak zorunda kaldı' mı diyeceğiz? Hakan Şükür gibi bir futbolcunun vedası bu şekilde mi olmalı? Futbolun vefasızlığı biliniyordu, örnekleri saymakla bitmez, Şükür'ün gördüğü muamele vefasızlığın da ötesinde. Galatasaray Kulübü'nü kastederek söylemiyorum bunları, futbolun vicdanına sesleniyorum; Hakan Şükür'ün futbol hayatı böyle mi bitmeliydi?

Bu dönemde renkli bir lig bizi bekliyor. Ateşli seyircisiyle nam salan Eskişehirspor yıllar sonra lige geri döndü. Otaş, ismini Hacettepe olarak değiştirdi. Bu iki takımın varlığı yaşı biraz ilerlemiş futbol taraftarları için geçmişten bugüne taşınan heyecan verici bir durum olsa gerek. Bırakın şampiyonluğu, üst sıralar için yarışa katılacak güçten yoksun Trabzonspor bu yıl iddialı kadro kurdu. Transfer şampiyonu. İstanbul takımlarının peşinden koştuğu Gökhan Ünal gibi gözde oyuncularını kadrosuna kattı. Üç büyüklerin transferleri de parmak ısırtacak türden. Fenerbahçe İspanya'nın gol kralını getirdi, Galatasaray ise Kewell'ı aldı, Beşiktaş Bobo'yu bırakmadı. Anadolu ile İstanbul takımları arasındaki güç dengesi giderek birbirine yakınladı. Heyecanı yüksek bir sezon yaşayacağımız kesin.

Temiz futbol adına umut verici bir gelişme var. RTÜK fanatizmi körükleyen futbol yayınlarına el attı. Kulüpler Birliği Vakfı Başkanı Aziz Yıldırım, Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener ve yayın kuruluşlarını aynı masada buluşturdu. Taraflar çözüm yolunda irade ortaya koydu. Bu çok önemli bir gelişme. RTÜK'ün girişimi yerinde. Daha temiz ekran ve tribünler için. Ekranla tribün birbirini besliyor. Ekranları fanatik yorumculara teslim etmemek gerekiyor. Objektiflikten uzak, taraftarın fanatik duygularını kabartan yayınların ne kulüplere ne de Türk futboluna yararı var.

Temiz futboldan yana bu sağlam irade mutlaka sonuç verecektir. RTÜK Başkanı Zahid Akman'la konuştum, 'İhlallere karşı sıfır toleranslıyız, kuralları uygulayacağız. Bu işe ciddi şekilde eğildik. İlgili taraflar katkı vermeye hazır. Çok umutluyum, sonuç alacağız.' dedi. Yeni dönemde yayın ihlali görülen programlar çok hızlı şekilde değerlendirmeye tabi tutulacak ve karara bağlanacak. Müeyyide ne ise uygulanacak. RTÜK'ün kararlı tutumunun etkisi görüldü bile. Pazartesi günü yayınlanan bir spor programının dosyası cuma günü değerlendirildi ve karara bağlandı. RTÜK'ün ihlallere karşı sıfır toleranslı yaklaşımı temiz futbol adına ümit verici.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasette yeni döneme girerken...

Mustafa Ünal 2008.08.27

Yaz mevsiminin sonuna geldik, sonbaharın eşiğindeyiz artık. AK Parti davasının gerdiği siyaset Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla rahatladı.

Ağustos ayı sükunet içinde geçti. Her yeri tatilin rehaveti kapladı. Şimdi yeni bir dönem başlıyor. Dün dün de kaldı, bugün yeni bir gün. Eski kavgaları sürdürmenin kimseye yararı yok. Geriye değil ileriye bakmak zorunda herkes. İktidar da muhalefet de yeni dönemin ruhuna uygun siyaset üretmek durumunda. Bunu başaran kazanacak, eskiye takılıp kalan ise kaybedecek.

İlk çıkışı dün MHP lideri Devlet Bahçeli yaptı. Dokuz maddelik yeni bir eylem planı açıkladı. Aralarında normalleşmeye katkı yapacak öneriler var. Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkilerinin yeniden düzenlenmesini istedi. Terör ve şiddet dışında partilerin kapatılmasını önleyecek anayasa değişikliğine destek vereceklerini tekrarladı. MHP'nin teklifleri ciddiye alınmalı. Başörtüsü düzenlemesinden ağzı yanan AK Parti, MHP'den gelen önerilere temkinle yaklaşacaktır. Yapısal düzenlemeler için AK Parti'nin muhalefet partileriyle işbirliği yapmaktan başka çaresi yok.

Yeni dönemde siyaset ne tür gelişmelere gebe? AK Parti'ye karşı amansız mücadele veren çevrelerin yeni bir hamle yapıp yapmayacağını herkes merak ediyor. Kastedilen sadece CHP veya diğer muhalefet partileri değil aynı zamanda siyaset dışı odaklar. Son birkaç yılda yaşananlara bu gözle bir bakın... Siyaset ne kadar da zorlandı. AK Parti'ye cumhurbaşkanı seçtirmeme çabaları sonuç vermedi. Abdullah Gül'ün Çankaya'ya yürüyüşünü engelleme girişimleri boşa çıktı. Hukukun hiçe sayıldığı 367 kararı bile işe yaramadı. Her yol denendi ancak Gül'ün önü kesilemedi, sadece biraz yolu uzadı. Meclis'in ardından adaylığını sandık da onayladı. Ve Abdullah Gül biraz gecikmeyle Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmayı başardı. Şimdi bir yılı geride bıraktı bile.

Seçimler her zaman ülkeyi rahatlatır. Ne olursa olsun sandıktan çıkan sonuca saygı gösterilir. Yeni hükümete en az bir yıl avans verilir. 22 Temmuz sonuçlarının da belli bir süre hükmünü icra edeceği sanılıyordu. Ancak öyle olmadı. AK Parti ikinci dönem iktidarını oluşturmaya çalışırken kapatma davasıyla sarsıldı. Dava sadece Türkiye'nin değil dünyanın da gündemine oturdu. Türkiye'nin yargı ve demokrasisi sorgulandı. AK Parti ile sandıkta mücadele edemeyen siyaset içi ve dışı odaklar davaya bel bağladı. Kapatma davasıyla başlayan süreci sadece hukukun sınırları içinde değerlendirmekten yana olanlar çıkabilir. Yargının boyutlarını aşan özelliği olduğuna şüphe yok. AK Parti'nin varlığını sistem açısından sorun görenler kapatma davasından da istedikleri sonucu alamadılar. Ne parti kapatıldı ne de Recep Tayyip Erdoğan siyasetin dışına itilebildi.

Şimdi sırada ne var, yarın nasıl bir eylem planı ile arzı endam edecekler? Mücadelelerini siyasetin olağan sınırları içinde mi sürdürecekler yoksa son bir yılda görmeye alışık olduğumuz biçimde sistemi zorlayacak yollara mı sapacaklar? Yerel seçimlere 7 aylık bir süre kaldı. Sonbaharla birlikte ülke seçim menziline girecek. Bazı partilerin adayları konuşulmaya başlandı bile. AK Parti'de ise kimi mevcut belediye başkanlarının tekrar aday olup olamayacakları tartışılıyor. Acaba bazı mahfillerde seslendirilen blok olarak seçime girme arayışı yeni eylem planı olabilir mi? Olabilir, mümkün. AK Parti'ye karşı bütün partilerin birleşmesi sonuç verir mi? Hayır, vermez. Partiler arasında seçim işbirliği normaldir, kimi bölgelerde politik çizgileri yakın olanlar dayanışma içine de girebilir. Tavanda gerçekleşen mutabakatların tabanda aynı oranda karşılık bulması asla mümkün değil. Daha somut olarak söyleyecek olursak AK Partili adayı engellemek için sağ partilerin oylarını CHP çatısı altında birleşmesi asla beklenmemeli. Veya solun bir sağ partide toplanması mümkün değil. Hiç şüphenez olmasın böyle bir strateji AK Parti'nin yerel yönetimlerdeki iktidarını daha da büyütecektir. Türkiye geleceğini normalleşmede aramalı, bunu da Ankara siyasetine egemen olan aktörler sağlayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül'ün bir yılı...

Mustafa Ünal 2008.08.31

Daha dün gibi... Çankaya'ya tırmanışı hiç kolay olmadı. Oyunun kuralı sırf onun için değişti. Önüne 367 engeli çıkarıldı. Krize dönüşen sorunu halkın iradesi çözdü. 22 Temmuz sonuçları bütün engelleri kaldırdı.

Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilişinin üzerinden tam bir yıl geçti. 7 yılın bir yılı geride kaldı. Son beş ayına kapatma davası damgasını vurdu. Bu süreç kuşkusuz onu da etkiledi. Çünkü siyasi yasak istenenlerin arasında onun da ismi vardı. Mahkemenin kararı Gül'ü de rahatlatı.

Bir yıl önemli bir süre. Bu süre içinde gösterdiği performans gelecek için de ipuçları veriyor. Gül'ün geride kalan Çankaya günlerini değerlendirirken selefi Ahmet Necdet Sezer'le kıyaslamak gerekir.

Cumhurbaşkanlarının önce tarafsızlığı sorgulanır. Gül, siyasetin içinden gelen bir isim. Tıpkı Turgut Özal gibi, Süleyman Demirel gibi... Bir önceki cumhurbaşkanı Sezer hukuk adamıydı, politikaya bulaşmamıştı, buna rağmen duruşu bütünüyle siyasiydi. Çankaya'da CHP'nin bir temsilcisi gibiydi. CHP'nin politikalarıyla bire bir örtüşen davranış sergiledi.

Bugüne kadar cumhurbaşkanları siyasi duruşlarıyla hep eleştiri konusu oldu. Aktif politikanın içinden gelen Gül'ün tarafsızlığına halel getirecek davranışlardan özenle kaçındığını söylemek mümkün. Meclis'ten geçen kanunları veto edişine göre değerlendirme yapanlar farklı sonuçlar çıkarabilir. Nitekim çıkarıyor da. Onay veya veto, tarafsızlığın sınıdıldığı bir ölçü olamaz. Tarafsızlığı önceki cumhurbaşkanlarıyla kıyaslandığında Gül'ün geri kalmadığı, hatta daha iyi durumda olduğu söylenebilir. CHP ve DSP dışındaki partilerin Gül'ün tarafsızlığı konusunda ciddi bir itirazı yok. Solun itirazı da Gül'den ziyade sağ kökenli bir ismin Çankaya'da oturuyor olmasından kaynaklanıyor. Solun Gül'ün tutumuyla değil varlığıyla sorunu var.

Toplumun bütün kesimlerine eşit mesafede olduğunu gösteren davranışlar sergiledi. Buna hemen karşı çıkanlar olabilir. Ancak örnekleri ortada... İlk yurt gezisini Doğu'ya yaptı. Bunun sembolik anlamı vardı. Devletin bölge halkına karşı müşfik ve kucaklayıcı olacağını gösterdi. Konya'daki Şeb-i Arus törenlerine de katıldı, Hacı Bektaş'taki şenliklere de. Konya ve Hacı Bektaş toplumun iki farklı yönünü temsil eder. Gül her ikisine de sahip çıktı. Sezer'in ise sadece Hacıbektaş'a gittiğini unutmamak gerekir. Toplumun değişik renklerini kucaklama konusunda Gül'ün Sezer'den çok daha başarılı ve ileri noktada olduğunu kim inkar edebilir? Eski bir geleneği yeniden canlandırdı. Birbirinden farklı isimleri, sanatçı ve düşünürleri fikir sofrasında ağırladı. Onların Türkiye üzerine düşüncelerini aldı. Çankaya Köşk'ünün hemen kapılarını herkese açtı. Sezer'le Gül'ün Çankaya davetlerini bir karşılaştıran... Hangisi daha kucaklayıcı?

Son dönemde Çankaya dış politikada devreden çıkmıştı. Hem Batı hem de Türk dünyasıyla ilişkilerde Cumhurbaşkanlığı devre dışıydı. Gül'le birlikte Çankaya dış politikada daha aktif rol oynamaya başladı. Türkiye'nin tarihi ve coğrafyası dikkate alındığında dış politikayı hükümetin tek başına göğüslemesi mümkün değil. Köşk'ün mutlaka devreye girmesi gerekiyor. Gül, koltuğuna oturur oturmaz stratejik bir düşünceyle 7 yıl boyunca ihmal edilen Türk cumhuriyetlerini turladı. Türkiye, Orta Asya'ya yeniden döndü. Türk dünyası ile ilişkiler tekrar canlanmaya başladı. Gül'ün dış politikadaki rolünün ülkeye katkısını görmemezlikten gelmek mümkün mü?

Şimdi Ankara'da Gül'ün Erivan'da oynanacak Ermenistan-Türkiye maçına gidip gitmeyeceği tartışılıyor. İki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesine kapı aralayacak bu ziyareti yapmasında yarar var. Siyasi duruş ve ideolojik bakışa göre farklı düşünenler olabilir ancak Gül'ün Çankaya'daki bir yılı önyargısız yorumlandığında cumhurbaşkanlığının ruhuna uygun yönetim sergilediği pekala söylenebilir... Bir yıl tarafsızlığının, kucaklayıcılığının, dış politikada rolünün Sezer'e göre çok daha ileri noktada olacağının işaretleriyle dolu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül, Erivan'a niye gitmesin?

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül hafta sonu oynanacak Ermenistan-Türkiye maçını izlemek için Erivan'a gidecek mi? Sadece Ankara'da değil ülkenin her yerinde günün sorusu bu. Peşinen söyleyeyim, gitme eğilimi çok yüksek.

Kararı da son anda değil bugün akşam veya yarın verecek. Bugüne kadar yapılan değerlendirmelerin yanı sıra Dışişleri'nden gelecek rapor, kararın şeklini belirleyecek.

Erivan'da görüşmelere bugün başlayan Dışişleri heyetinin üzerinde durduğu iki nokta var: Protokole ilişkin ayrıntılar ve muhtemel protestolara karşı alınacak önlemler... Gül kendiliğinden harekete geçmiş değil; maça davetli, davetin sahibi Ermenistan Devlet Başkanı Sarkisyan... 'Taşnak' diye bilinen aşırı milliyetçi gruplar ise bu gelişmeden hoşnut değil. Gül'e tepki gösterecekleri kesin gibi. Tedbirler bunun için önemli. Gerek stat yolunda gerekse tribünlerde protestoların kontrol edilebilir olup olmadığına bakılacak.

Eğer Erivan yönetimi protokol ve güvenlik konularında garanti verirse Gül'ün kararı daveti kabul yönünde olacak. Ankara'daki havanın Gül'ün milli maçı izlemek üzere Erivan'a gideceği yönünde olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda dünya şampiyonası için kurların çekildiği ilk günden itibaren gözlerin çevrildiği ve gerilim potansiyeli taşıdığı ileri sürülen bir futbol müsabakası iki ülke ilişkilerinin sağlıklı zemine çekilmesine pozitif katkı yapacak. Cumhurbaşkanı Gül'ün yaklaşımı AK Parti hükümetinin politikalarıyla da örtüşüyor. Başbakan Erdoğan ilgili soruyu cevaplarken 'Hayırlı olsun' diyerek seyahate sıcak baktığını ortaya koymuştu.

Konunun başkentte tartışılan bir başka boyutu ise gezinin anlamına ilişkin... Gül, Ermenistan'a gitsin mi gitmesin mi? Ziyaretin dış politika açısından anlamı, Türkiye'nin hassasiyetlerine uygun düşüp düşmediği... Öteden beri Ermenistan'la ciddi problemler yaşıyoruz. Tarihî nedenlerden ötürü Türk kamuoyunun Ermenistan algısı olumsuz... O yüzden Gül'ün ziyareti iç siyasetin de önemli bir gündem maddesine dönüştü. 'Hayır, kesinlikle gitmesin' diyerek itiraz edenler var. CHP ve MHP tepkili... İki partinin de çıkış noktasının dış politikadan ziyade iç politikaya dönük olduğu anlaşıyor. Üslup ve içerik öyle söylüyor. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal konuyu değerlendirirken 'Erivan'a değil Bakü'ye giderim' dedi. Burada Bakü ile Erivan arasında bir tercih söz konusu değil ki. Her ikisi ile de ilişki niye olmasın? Ermenistan'la Türkiye'nin arasının düzelmesi pekala Azerbaycan'ın çıkarlarına da hizmet edebilir.

MHP'nin üslubu CHP'den daha sert... MHP ziyareti 'tarihî gaflet' olarak niteliyor. Tarihî referanslar vererek Türkiye'nin onurunu zedeleyeceğini ileri sürüyor. Bahçeli'nin açıklamaları akıllara hemen partinin efsane lideri Alparslan Türkeş'in 1995 yılında Ermenistan Devlet Başkanı Petrosyan'la yaptığı görüşmeyi getirdi. Üstelik o günün siyasi iklimi bugünden daha elverişli değildi. Azerbaycan-Ermenistan ilişkileri çok daha gergin, savaşın açtığı yara sıcaktı. Gül, bir bakıma Türkeş'in açtığı yoldan gidiyor.

Hiç şüphesiz Gül'ün muhtemel ziyareti değişik açılardan tartışılabilir, karşı çıkılabilir, itirazlar da geliştirilebilir ancak CHP ve MHP'nin ortaya koyduğu argümanlar, doğrusu inandırıcı ve ikna edici olmaktan uzak. Türkiye ile Ermenistan arasında ciddi sorunların olduğu bir realite. Kafkasya bölge olarak da ağır bir krizin eşiğinde. Ermenistan'la kurulacak ilişki bölgenin istikrarı açısından da önemli. Problemlerin çözümü için iki ülke arasındaki iletişim kanallarının açılması gerekiyor. Çözüm, önce yöneticilerin el sıkışmasından, daha sonra masaya oturmasından geçiyor. Son dönemde aktif dış politika izleyen Türkiye, çözümsüzlüğün tarafı olmaktan ısrarla kaçınıyor. Çözüm yanlısı siyasetin en iyi örneği Kıbrıs politikasında sergilendi. Gül'ün Sarkisyan'ın davetini kabul etmesi uluslararası arenada Türkiye'yi bir adım öne çıkaracak.

Şam'dan dünyaya verilen mesaj

Mustafa Ünal 2008.09.05

Şam-Zirvenin sloganı; 'İstikrar için diyalog'... Belki uluslararası ilişkilerde diyalog tek başına bir anlam ifade etmeyebilir.

Ancak Ortadoğu için durum farklı. Burada ülkeler arasında tarih ve coğrafyadan kaynaklanan ciddi sorunlar var. Bölgede birbiriyle hiç ilişkisi olmayan, diyalogdan bile yoksun devletlerin varlığı malum. Hiç kuşkusuz barışa giden, istikrara giden yol diyalogdan geçiyor. Diyalog olmadan istikrardan da barıştan da söz edilemez.

Önemli bir toplantı için Suriye'nin başkentindeyiz. Problemlerin kesişme noktasında yer alan Şam tarihî bir zirveye ev sahipliği yapıyor. Dün Ankara'dan erken saatlerde ayrılan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan da toplantıya katılan liderlerden... Diğer üçü ise Fransa Devlet Başkanı Sarkozy, Katar Emiri El Tani, Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esed. Bu üç isim Şam'da sadece ülkeleri adına bulunmuyor, kurumsal temsilcileri de söz konusu. Çift şapka taşıyorlar yani. Sarkozy, Avrupa Birliği dönem başkanı. Beşşar Esed şu an Arap dünyasının çatı kuruluşu Arap Ligi'nin başkanlığını yürütüyor. El Tani ise Körfez İşbirliği Konseyi Başkanı. Her üç kuruluşla da ilişkisi olan tek ülke Türkiye...

Başbakan Erdoğan'ın uluslararası kurumsal sıfatı yok, ancak başka bir misyonla masada... Bir kere Türkiye yadsınamaz bölge gücü. Bir süredir Türkiye, Ortadoğu'da yaşanan problemlerin çözümünde aktif ve yapıcı rol oynuyor. Tarihten gelen ağırlığının yanı sıra bütün bölge ülkeleriyle iyi ilişkileri olan tek ülke. Arabulucu rolüne en uygun ülke durumunda... AK Parti'nin dış politika stratejisi tek yönlü değil çok boyutlu. Erdoğan'ın Şam Zirvesi'ne katılmasını sağlayan da bu... Türkiye, Suriye ile İsrail arasında başlayan dolaylı görüşmelerin ev sahibi. Bu sürecin mimarı...

Son dönemde içeride hararetli siyasi gündeme boğulduğumuz için pek farkına varamadık, ancak uluslararası arenada ciddi karşılığı olan ve çok önemsenen bir süreç bu. Türkiye üzerinden dolaylı da olsa Suriye ile İsrail görüşmelere başladı. Doğrudan görüşmelerin kapısını buradaki gelişmeler açacak. Beşşar Esed dün kameraların önünde 'Bu bizim için hayal bile edilemezdi. Bu sürecin gelişmesinde Türkiye Başbakanı Recep Erdoğan'ın gerçekçi ve güvenilir kişi olmasının etkisi çok büyük.' dedi. İsrail'de yaşanan siyasi sorunlar nedeniyle görüşmeler biraz ağırdan yürüyor. Sürecin dört etabı tamamlandı. Beşinci aşama ise bu İsrail yüzünden gecikti. Başbakan Erdoğan 'İki ülke arasındaki görüşmelerin dolaylı da olsa faydalı olacağına, netice vereceğine inanıyorum.' dedi.

Zirvede İsrail ile Suriye arasında yürüyen dolaylı görüşmeler masaya yatırıldı. Suriye, İsrail'e 6 maddelik teklif sundu. Bu bilgi canlı yayın kazasında öğrenildi. Toplantının ilk bölümü ekranlara canlı olarak yansıdı. Erken fark edildiği için yayın kesildi. 6 maddelik paketin içeriğine ilişkin ayrıntı verilmedi. Şimdi İsrail'in cevabı bekleniyor. ABD seçimlerinden sonra Washington'ın devreye girmesiyle İsrail ile Suriye arasında doğrudan görüşmelerin yapılması hedefleniyor. Elbette zirvede sadece bu konu konuşulmadı. Bölgesel ve uluslararası sorunlar da tartışıldı. Sözelimi Kafkasya krizi masaya yatırıldı. Sarkozy, Türkiye'nin Kafkasya girişimlerini desteklediğini söyledi. Irak, bu ülkenin yeniden yapılanması sürecindeki sıkıntılar, Kuzey Irak ve Kerkük gündeme geldi. Kriz potansiyeli taşıyan İran ile ABD arasında yaşanan nükleer sorun ele alındı. Darfur problemi konuşuldu.

Arap dünyası ile Avrupa'nın aynı masada bulunduğu dörtlü zirvede bölgesel sorunların çözümüne ilişkin somut sonuçlar alınmasa bile barış ve istikrara giden yolda umut doğurduğunu söylemek mümkün. Türkiye ise birbirinden uzak iki dünyayı buluşturan köprü oldu. Erdoğan'ın dünyaya Şam'dan verdiği fotoğraf bu açıdan çok anlamlıydı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teröre karşı Başbuğ Paşa

Mustafa Ünal 2008.09.07

Terör ülkenin en yakıcı sorunu... Gün geçmiyor ki Güneydoğu'dan şehit haberi gelmesin. Bu satırları yazarken ekranlara Siirt'te Uzman Çavuş Suat Yalçın'ın şehit olduğu haberi düştü.

Terörle mücadelede çok mesafe aldığımız kesin. Bölücü örgütün beli kırıldı, artık eski havası yok. Bölgede halk desteğini yitirdi. Uluslararası sahada yalnızlaştı. Son dönemde GAP'a aktarılan kaynaklar Güneydoğu'da ekonomiyi canlandırdı. Hükümet GAP Eylem Planı'nı salt ekonomik bir paket değil aynı zamanda terörle mücadelenin bir parçası olarak görüyor. O yüzden bu planı hayata geçirmek için hiçbir fedakârlıktan kaçınıyor. Bu sayede bölgenin sosyoekonomik yapısı değişmeye başladı.

Ancak buna rağmen terörün kökü kazınamadı. En büyük sorun ise dağa çıkışların önlenememesi... Başbakan Erdoğan'ın Şam'dan dönüş yolunda söylediği şu sözler bu açıdan çok manidar: "Dağda 90'lı yıllarda 6 bin kişi vardı. Binlercesi etkisiz hale getirildi. Ancak bugün rakam aşağı yukarı aynı... Dağa katılımın önünü kesmeliyiz."

Dağa giden yol neden kesilemiyor? Onca tedbir neden işe yaramadı? Bunun üzerine düşünmek lazım.

Türkiye bu sorunu çözmek için yeni bir hamleye hazırlanıyor. Önümüzdeki hafta Ankara'da Başbakan Erdoğan'ın başkanlığında terör zirvesi toplanacak. Zirveye hükümet yetkilileri ve askerî erkân katılacak. Burada terör sorunu bütün yönleriyle masaya yatırılacak. Çözüm yolları tartışılacak. Yeni önlemler gündeme gelecek. Bu yeni bir pakete dönüşebilir. Hiç şüphe yok ki terörün kökünün kazınması dağa giden yolun tamamen kapanmasından geçiyor.

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ ilk yurt gezisini Güneydoğu'ya yaptı. Şüphesiz bunun sembolik anlamı var. Başbuğ'un burada sergilediği görüntü halkın kazanılması adına tarihî önemde... Temasları sırasında devletin soğuk ve sert yüzünü yansıtmaktan özenle kaçındı. Aksine alabildiğine sempatik davrandı. Sevecendi. Diyarbakır'da sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle görüşmesi sürprizdi.

Terörle mücadelenin topluma bakan boyutu da var çünkü. Bu görüşme ile onu harekete geçirmeye çalıştı. Başbuğ Paşa, Van Valiliği'ne giderken sokaktaki vatandaşların arasına karıştı, onlarla sohbet etti. Dikkat ettim, yüzüne yansıyan ifadeler, ağzından dökülen cümleler önceden planlanmış bir halkla ilişkiler çalışması değil, sahiciydi. Yapmacık değil samimiydi. Sembolik de olsa terör örgütü ile halkın arasına böyle girilir.

Vatandaştan gördüğü yakın ve sıcak ilgi kendisini memnun etmiş olmalı ki "Bu tabloyu hayatım boyunca unutmayacağım." dedi. Halkın arasında bir Genelkurmay başkanı... Her açıdan etkileyici. Orgeneral Başbuğ bu tavırla dağda teröristle mücadele eden askerin yeri geldiğinde devletin müşfik yüzünü sergilemekte de ne denli mahir olduğunu ortaya koydu. Buna ihtiyaç vardı. Bölge insanında devlet ve resmî görevlilere ilişkin algı çok olumlu değil. Bu topraklarda sevgi karşılıksız kalmaz. Halka samimiyetle, güler yüzle yaklaşırsanız mutlaka karşılığını alırsınız. Verdiğinizden fazlasını alırsınız. Daha yoğun sevgi ve muhabbet görürsünüz. Başbuğ Paşa'nın Güneydoğu görüntüleri bunun kanıtı.

Genelkurmay Başkanı Başbuğ, Güneydoğu izlenimlerini terör zirvesine taşıyacağını söyledi. Başbuğ, terörle mücadelede deneyimli bir isim. Bölgede görev yaptı. Sahadan geliyor yani. Kara Kuvvetleri Komutanlığı

sırasında da terörle mücadeleye yoğunlaştı. Sık sık bölgeye gitti. Bu özelliklerinden hareketle iki yıllık görevi sırasında terör sorununa özel önem vereceğini söylemek mümkün... Başbuğ terörle mücadele için iyi bir şans. Haftaya yapılacak terör zirvesi, bölücü teröre karşı kesin sonuç verecek yeni bir süreci başlatabilir.

Artık bu kadar can yaktığı yetti. Mutlaka bir sonu olmalı bunun. Bölücü terör Türkiye'nin üstesinden gelemeyeceği bir sorun değil. Yeter ki eski yanlışlar tekrarlanmasın, ortak akıl devreye girsin. Hükümetin sağlam duruşu, Başbuğ'un tecrübesi ve kararlılığı iyi bir fırsat...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargı reformu, hemen şimdi

Mustafa Ünal 2008.09.10

Yeni adli yıl, mutat olduğu üzere eylülün ilk haftası Yargıtay başkanlarının uzun ve muhtevalı konuşmasıyla başlar. O konuşmaların bazıları hukuk ve demokrasi manifestosu gibidir.

Sami Selçuk'un konuşmaları böyleydi, nitekim daha sonra her biri kitaba dönüştü. Kimi zaman da açılışa ideolojik çıkışlar damgasını vurur, hükümetlere laiklik üzerinden keskin rejim mesajları verilir. İlginçtir, yargının sorunları pek az konuşulur, kronik problemler cılız birkaç paragrafla geçiştirilir.

Yargıtay Başkanı Hasan Gerçek'in adli yılın açılışında yaptığı konuşma dengeliydi, tek boyutlu değildi, bir konunun üzerinde yoğunlaşmadı. Yargının sıkıntılarını dile getirdi, laiklik vurgusunda aşırıya gitmedi, yasama, yürütme ve yargı üzerine oturan anayasal sistemin aksayan yönlerini anlattı. Başkan'ın konuşmasında eleştirilecek, itiraz edilecek hususlar var. Amacım Gerçek'in konuşmasını analiz etmek değil, adli yılın açılışından yola çıkarak toplumda büyük beklentiye dönüşen yargı reformuna dikkat çekmek.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de mesajında, Türkiye'nin yargı reformuna ihtiyacı olduğunu özellikle vurguladı. Adalet mekanizmasında köklü, yapısal değişiklik elzem... Reform talebi bugüne kadar gerek siyasî gerekse hukuk adamları tarafından defalarca dillendirildi. Sivil toplum örgütlerinin de bu yönde ciddi isteği var. Üstelik bu yeni de değil, öteden beri seslendiriliyor. Ancak bu temenni ve talepler, nedense bir türlü 'eylem planına' dönüşmüyor. Sadece özel günlerde söylenen sözler olarak kalıyor.

2008, yargıda reform ihtiyacının çıplak gözle görüldüğü bir yıl oldu. 2009 yargıda reform yılı neden olmasın? İçinde yaşadığımız yılda yargının omuzlarına ne denli ağır yükler bindiği herkesin malumu. Siyaset, çözemediği sorunları yargının sahasına gönderdi. Siyasetin içinde halledilmesi gereken problemler yargıya havale edildi. Ve siyasî içerikli dosyalar hakkında yargının verdiği kararlar toplumda sert tartışmalara neden oldu. Yargı günlük siyasî tartışmaların içine çekildi. Hak etmediği halde yıprandı, toplumun yargıya olan güveni zedelendi.

367 kararı, kapatma davası gibi kamuoyuna mal olan dosyaları kastediyorum. Bunlara daha başka dosyaları da ekleyebiliriz. İktidar ve muhalefetin çözüm üzerinde anlaşılamadığı siyasî problemleri yargının çözmesi, yargıyı bir adım öne çıkarsa da sistemi daha güçlü kılmıyor. Bu durumdan yargı mensupları da memnun değil. Kapatma davası öncesinde kendilerine dönük beklentiler üzerine memnuniyetsizliklerini açıkça dile getirmekten kaçınmadılar. Yargı önüne gelen dosyayı ortada bırakmıyor, bir karar veriyor ancak yasama, yürütme ve yargı ayrışmasında yargının sahasına giderek genişletmesi sistemin daha sağlıklı işlemesi sonucu doğurmuyor.

Anayasa Mahkemesi'nin üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan Anayasa değişikliği hakkında verdiği kararın tartışması hâlâ gündemde. Kaldı ki soruna hiçbir çözüm getirmediği de aşikar. Yine mahkemenin AK

Parti'yi laiklik karşıtı eylemlerin odağından kapatmayan ancak Hazine yardımıdan kesintiyle cezalandıran kararının gerekçesi ekim ayı içinde açıklanacak. Belli ki bu gerekçe de büyük gürültü koparacak. Büyük olasılıkla ortaya koyacağı gerekçelerle siyasetin sınırlarını çizecek. Ondan sonra sistem eskiye göre daha sağlıklı mı yürüyecek? Elbette hayır.

Siyasetin sorunları siyasetin içinde çözülmeli. Yargıya taşınmamalı. Peki, bu nasıl olacak? Yargıda yapılacak köklü değışikliklerle, yapısal reformlarla... Yargı reformu en çok sistemi rahatlatmak, yargının üzerindeki ağır yükü hafifletmek için gerekli. 2008'i siyasî çalkantılarla yitirdik, 2009 yargıda reform yılı niye olmasın?.. Ben umutluyum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermenistan'la normalleşme hayal değıl

Mustafa Ünal 2008.09.12

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Ermenistan ziyaretine itiraz edenlerin önemli gerekçelerinden biri kardeş Azerbaycan'ın bundan rahatsız olacağı, kırılaacağıydı.

Çünkü Azerbaycan ile Ermenistan savaş halinde iki ülke. Dağılık Karabağ'ın yanı sıra Azeri topraklarının bir bölümü de Ermenilerin işğali altında. Türkiye bu saldırılara tepkisini sınır kapısını kapatarak gösterdi. Yerlerinden edilen yüz binlerce Azeri bugün perişan vaziyette, yurtlarına dönecekleri günü bekliyorlar. Buna rağmen Azeri ve Ermeni yetkililer hiç görüşmüyor değıl.

Cumhurbaşkanı Gül, Erivan ziyaretinin sıcaklığı henüz soğumadan Azerbaycan'a gitti, mevkidaşı İlham Aliyev'le baş başa uzun bir görüşme yaptı. Erivan'dan edindiğı izlenim ve kanaatlerini paylaştı. Aliyev, gerek ikili görüşme gerekse basın karşısında ima yoluyla da olsa ziyarete ilişkin en ufak bir rahatsızlık, bir kırılganlık yansıtmadı. Gül görüşmeyle ilgili bilgi verirken 'Aliyev ziyaretimi takdirle karşıladığını söyledi. Ziyaret bölge için fırsat doğurdu. Herkes bunun farkında.' dedi.

Cumhurbaşkanı'nın Erivan'dan üç gün sonra Bakü'yü ziyaret etmesi Türkiye'nin Ermenistan açılımını Azerbaycan ile birlikte götürme arzusunu yansıtıyor. Ermenistan'la ilişkilerin düzelmesi öncelikle Azerbaycan'a olumlu olarak yansıyacak. Nitekim Gül, 'Sarkisyan'ı Ermenistan'ın işgal ettiği topraklardan çekilme arzusu içinde gördüğünü' söyledi. Bu önemli bir gelişme. Sorunlu bir Kafkasya Türkiye'nin Türk cumhuriyetlerine ve Asya'ya açılan yolunu kapatıyor. Adeta bir duvar. Aşılması da gerekir. Asya, tarihî ve coğrafi açıdan Türkiye için hayati önemde. Gül'ün 'Eğer Kafkasya'ya barış ve huzur gelirse duvar ortadan kalkar ve otobana dönüşür' tespiti kayda değır.

Gerek Türkiye'nin gerekse Azerbaycan'ın Ermenistan'la aralarındaki ağır problemlerin halledilmesi kolay mı? Elbette değıl. Umut da var. Her iki ülkenin lideriyle görüşen Cumhurbaşkanı Gül'ün izlenimi bu açıdan önemli: 'Erivan'dan sonra Bakü'den de memnuniyet ve iyimserlikle dönüyorum. Sarkisyan'daki çözüm arzusunu aynen İlham Aliyev'de de gördüm.' Eğer taraflar yola iyi niyetle çıkarsa mesafe almak mümkün. Dışışleri Bakanı Ali Babacan, New York'ta üç ülkenin dışışleri bakanlarının bir araya geleceğini duyurdu. Bu küçümsenmeyecek bir adım. Belki ileride devlet düzeyinde üçlü zirve gerçekleşebilir. Gül bunu mümkün görüyor, 'Niye olmasın?' diyor.

Ermenistan'la başlayan yeni sürecin geleceğini Dışışleri Bakanı Babacan'la konuştuk. Babacan sorunların ağırlığına rağmen umutsuz değıl, aksine oldukça iyimser; 'Eğer Azerbaycan ile Ermenistan hızlı ilerlerse bizim taraf da hızlı gideriz. İkisi birbirine bağılı'. Rövanş maçına bir yıl var. Bu kez İstanbul'daki maça Sarkisyan davetli.

Bir yıl içinde ilişkilerin normalleşmesi mümkün mü? Babacan 'Evet' diyor; 'Rövanş maçına kadar tamamen normalleşmiş Azerbaycan-Ermenistan, Türkiye-Ermenistan ilişkisi bana göre hayal değil. Gerçekçi bir hedef olarak ortaya konabilir.' Ermenistan'la ilişkilerde bir yıl sonra normalleşme, hayal gibi. Taraflar arasındaki olumlu hava ve yapıcı tavır hayali gerçek kılabilir. Kafkasya'ya huzur ve barışın egemen olması bölgedeki bütün ülkelerin çıkarına, bundan en çok kazançlı çıkacak olan da Türkiye ve Azerbaycan. O yüzden futbol diplomasisinin açtığı bu yoldan ilerlemekte yarar var. Ermenistan açılımı gösteriyor ki Türkiye artık sorunlardan kaçan ve sürekli erteleyen ülke değil tam tersine üzerine üzerine giden, çözümü kovalayan ülke. Dışa açık bir Cumhurbaşkanı'nın varlığı da bir şans. Madem hayal değil, Ermenistan'la rövanş maçına kadar normalleşme niye olmasın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül'e hayır, anayasasına evet mi?

Mustafa Ünal 2008.09.14

Askerî darbenin yıldönümü ilginç, aynı zamanda renkli tepki ve protestolara sahne oldu. Genç Siviller yine sahnedeydi.

Tankların sokağa çıktığı saatte 04'te İstanbul ve Ankara radyosunun önünde gösteri yaptılar. Pankartların arasında '82 Anayasası, darbe devam ediyor' sloganı dikkat çekiciydi. Bilgi Üniversitesi'nde ise 'Vicdan Mahkemesi' adı ile sembolik mahkeme kuruldu ve darbeciler yargılandı, 'Demokratik Türkiye için çalışma' cezasına çarptırıldılar. Gerçek yargılama için de savcılar göreve çağrıldı. Sendikalar, sivil toplum örgütleri, 12 Eylül'ü başta büyük şehirler olmak üzere Anadolu'nun dört bir yanında yürüyüşlerle protesto etti.

Bu haberler şüphe darbelere karşı toplumsal bilincin giderek gelişmekte olduğuna işaret ediyor. Ancak aydınlar arasında hâlâ 'iyi darbe-kötü darbe ayrımı' yapanlar var. 12 Eylül'ü lanetlerken, 27 Mayıs'a rahmet okuyanlara sıkça rastlamak mümkün. İki gün önce televizyonda hayretle izledim, adı 9 Mart Cuntası'na karışmış bir isim, 27 Mayıs için 'aydınlanma devrimi' diyor, 61 Anayasası'na övgüler düzüyor. 12 Eylül'e ise sol hareketleri tarumar ettiği için karşı çıkıyor. Kriter demokrasi ve evrensel değerler değil.

12 Eylül sadece sola mı darbe vurdu, toplumun bütün kesimleri darbenin acısını yaşamadı mı? Ülkücüler solculardan daha az mı zarar gördü? Maalesef sol kökenli aydınların bir bölümü askerî darbeler karşısında ikiye bölünmüş tavrı içinde. 12 Eylül'le 12 Mart muhtırasını reddederken, 27 Mayıs'a 28 Şubat'a alkış tutuyor. Alkışın ötesinde açıkça destek verdiklerini söylemek yanlış olmaz. Bugün bile özellikle solun içinde demokrasiye yan bakan, bütün umudunu askerî müdahalesine bağlamış aydınlar var. Oysa aydın namusu, sadece kendi siyasi çizgisi zarar görünce değil, mağduru hangi kesimden olursa olsun darbeler ve müdahaleler toplumun geleceğine kastettiği için karşı koymayı gerektirir.

12 Eylül solu biçmişti diye 'tu kaka darbe'... 28 Şubat sağı alabora ettiği için 'cici darbe'... Darbe yıldönümleri bu ikiye bölünmüş açığa çıkarması bakımından da önemli...

Darbeciler en çok bu ikircikli sözde aydınları seviyor olmalı. Cesaret aldıkları sadece onlar çünkü. Darbeler karşısında toplum aydınları oranla çok önde. Halk, rengi ne olursa olsun askerî darbe ve müdahalelere karşı, eskiden olduğu gibi sessiz ve duyarsız değil, tepkisini açıkça ortaya koymaktan çekinmiyor. Bundan sonra darbecilerin işi çok zor... Yine eskiden olduğu gibi provokatif olaylarla bu toplumu 'darbeye hazırlamak' da

kolay değil. Darbeye giden yolun taşlarını döşemek, müdahale ortamı oluşturmak neredeyse imkânsız. Açık toplum etkisini her yerde gösteriyor çünkü. Hiçbir eylem planı karanlıkta kalmıyor, anında su yüzüne çıkıyor.

'Bir gece yarısı ansızın tank sesiyle uyanmak' artık geride kaldı. Yanlış anlaşılmasın bu, tehlikenin olmadığı anlamına gelmiyor. Türk demokrasisi her daim kırılğan ve hassas yapısıyla darbe ve müdahale tehdidi altında... Daha yeni yaşadık; 27 Nisan bildirisi bir müdahale girişimiydi. Tamamen siyasetin inisiyatifinde olan cumhurbaşkanlığı seçimini engellemeye dönüktü. Anayasa Meclis'in dışında bir başka kişi ve kuruma seçimi yönlendirme yetkisi vermiyor. 27 Nisan müdahale girişimini üç ay sonra yapılan 22 Temmuz seçimleri düzeltti. Boşa çıkardı, yoksa bildiri girişim olmaktan çıkarak hükmünü icra ederdi.

Sol kesim 12 Eylül'e karşı değil mi? Söyledikleri ve yazdıklarına göre evet. Peki, darbe ürünü 1982 Anayasası'nın değiştirilmesine en çok karşı çıkanlar kim? Yine sol kökenli aydın ve siyasetçiler... Sol sürekli niye mevzi kaybediyor, sandık hezimetleri yaşıyor, sorusunun cevabı da burada saklı. 12 Eylül'e hayır ama lafı hiç eğip bükmeden darbenin ruhu sinen 1982 Anayasası'na da hayır denmeli. Yeni dönemde özgürlükçü bir anayasaya destek en çok sol kesimden gelmeli, mademki 12 Eylül darbesinin her şeyine karşılar, bunu beklemek hakkımız... Eğer fikir ve düşünce namusu taşıyorlarsa...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ döneminde asker-sivil ilişkileri nasıl olacak?

Mustafa Ünal 2008.09.17

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ döneminde acaba asker-siyaset ilişkileri nasıl seyredecek? Ankara'da cevabı en çok merak edilen sorulardan biri bu...

Bu bahis her açıldığında orduyu yakından tanıyanlar, 'TSK'nın kurumsal duruşunun olduğunu, kişilere göre bir değişiklik göstermeyeceğini' sürekli tekrarlar. Komutanlar arasında temel konularda tam bir görüş birliği olabilir ancak her insan arasında konuşma ve davranışlara yansıyan üslup farkı olduğu da bir realite. Üslup işin özü kadar önemli. Özellikle asker-siyaset ilişkilerinde... Bir problemin aynı kelimelerle doğrudan muhataplarına kapalı kapılar ardında söylenmesi ile kamuoyuna açıkça duyurulması arasında uçurum var. Doğuracağı etki kesinlikle aynı değil. Herkes farkında; TSK, bu ülkede çeşitli odaklar tarafından tahriklere, kışkırtmalara en çok hedef olan kurumların başında geliyor. Buna siyasetçiler de dahil. Orduyu sürekli iktidar oyununun içinde tutmayı bir strateji olarak benimseyen çevrelerin olduğuna şüphe yok. Askerden gelen esnek mesajları menfaatleri doğrultusunda köpürtmeye hazır ideolojik medya gruplarının varlığı da inkar edilemez.

Heyecan ve duygusallıktan uzak, serinkanlı üslup bu bakımdan da önemli... Buradan İlker Başbuğ Paşa'ya gelecek olursak... Genelkurmay Başkanlığı'na dönük beklentilerin aşırı şekilde yükseltilmemesi, 2 yıllık döneminin oldukça normal ve gerçekçi karşılanması doğrusu onun için büyük avantaj. Malum, olağanüstü beklenti bir önceki Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın en büyük handikabıydı, kurtarıcı misyonu yükleyenler oldu. 27 Nisan bildirisinin altında bu beklentinin oluşturduğu ağır hava da var. Bu psikolojinin etkisiyle görevinin sonunda neredeyse Büyükanıt'ın kavgalı olmadığı kesim kalmadı. CHP emeklilik günlerinde kullanacağı zırlı aracı bile diline doladı.

Başbuğ'u yakından tanıyanlar kişilik olarak uluorta konuşmaya meyyal olmadığını söylüyorlar. Buna karşın yeni dönemde TSK medya ile daha sağlıklı ilişki içine girecek, basın mensuplarına belli aralıklarla düzenli brifingler verecek. Belli ki bu bilgilendirmelerin çerçevesi 'askerî konularla' sınırlı kalacak. Terörle mücadele gibi... Başbuğ'un gerek devir teslim gerekse daha önce yaptığı açıklamalarda itiraz edeceğimiz hususlar yok değil.

Daha koltuğa oturur oturmaz onun talebi doğrultusunda görevdeki bir korgeneralin TSK adına Ergenekon'dan tutuklu iki eski orgenerali cezaevinde ziyaret etmesi şık olmadı sözgelimi. Başbuğ Paşa'nın dünkü toplantısında Ergenekon tutuklularına ziyareti 'vefa ve insani duygularla' izah etmesini ben olumlu karşıladım. Ziyaret ve ardından gelen basın açıklamasını yeni dönemin ilk işareti sayanlara rastlandı. Yeni dönemden murat da asker-siyaset ilişkilerinin artık eskisi gibi olmayacağı, daha keskin ve sert seyredeceğiydi. Dün Başbuğ Paşa, Genelkurmay karargâhında bir grup gazeteciyle bir araya geldi. İçeriden sızan bilgiler konuşmasının uzun süreye yayılmasına rağmen çok dikkatli üslup ve dil kullandığını, tartışmaya neden olacak konulara girmekten özenle kaçındığını gösteriyor. Hükümetle ilişkilerini olumsuz etkileyecek, farklı yerlere çekilecek netameli mevzuları anlatırken çok dikkatli davrandığı söylediklerinden anlaşılıyor.

Başbuğ döneminde asker-siyaset ilişkilerinin seyrini konuşmak için erken sayılabilir, daha yolun başındayız çünkü. Ama ilk işaretler iyi. Başbuğ'un iyimser bakmak isteyenlere daha çok malzeme verdiği kanaatindeyim. TSK'nın bu dönemde 'askerî konulara' daha fazla yoğunlaşacağı beklentisindeyim. Bunun sonucu olarak terörle mücadelede eskiye göre daha fazla mesafe alabiliriz. Türk ordusuna sınır ötesine operasyon yetkisi veren tezkere konusunda asker ve siyasi irade arasında tam bir mutabakat var. Bu noktaya da kamuoyu önünde tartışarak değil, kapalı kapılar ardından konuşarak gelindi. Bugünden görünen Başbuğ'un iki yılı da olağan bir dönem olacak gibi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son Ergenekon gözaltıları ne anlama geliyor?

Mustafa Ünal 2008.09.19

Birinci duruşmanın yapılacağı 20 Ekim'e kısa süre kala yeni bir Ergenekon dalgasıyla karşı karşıyayız. İrili ufaklı dalgaların sayısını unuttuk artık. Acaba bu kaçınıcı dalga? Daha önemlisi, devamı var mı? Bu öyle bir yapı ki derinleştikçe derinleştirecek.

Sanki görünen hâlâ buzdağının üstü. Tehlikenin büyüklüğünü hissediyoruz ancak suyun altına tam nüfuz etmiş değiliz. Belli ki daha alınacak çok yol var. Bu tehlikeli örgüt, ahtapot gibi kolları her yere uzanıyor. Her dalga, yeni bir yüzünü ortaya çıkarıyor. Buradan hareketle sürecin yeni dalgalara gebe olduğunu söylemek mümkün...

İddianame, Ergenekon'un ne denli tehlikeli oluşum olduğunu, demokratik sistemi nasıl tehdit ettiğini bütün açıklığıyla ortaya koydu. Eğer çağdaş ve demokratik bir ülkede yaşamak istiyorsak Ergenekon'un gündemden düşmemesi gerekir. Yoksa kirli ve karanlık oyunların tuzağından kendimizi kurtaramayız. Aslında Ergenekon gündemden düşmüş değil. Farklı boyutlarıyla da olsa sürekli gündemde... İddianamenin ekleri arasından çıkan çarpıcı ve renkli haberler gün geçmiyor ki medyada yer almasın. Üzerine gidilirse çok malzeme var. Dün Zaman'ın manşetine çıkan haber, İstanbul'da iki ay önce ABD Başkonsolosluğu'na düzenlenen kanlı saldırıda Ergenekon'un izine rastlandığını duyuruyor. Üstelik iddia bir komplo teorisi değil, bazı verilerle destekleniyor. Saldırganlardan birinin bazı Ergenekon tutuklularıyla sık sık telefon görüşmesi yaptığı tespit edilmiş. Bu görmezden gelinebilir mi? Olayı aydınlatmak için hassasiyetle takip edilmesi gereken bir iz.

Ergenekon'dan tutuklu emekli Orgeneral Şener Eruygur, bir sağlık sorunu nedeniyle hastanede. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, basınla sohbet toplantısında 'askeri hastaneye alınabileceğini' söyledi. Bu, doğru olmaz. Eruygur, sıradan bir emekli asker değil. Kendisine dönük ithamların yer alacağı ek iddianame henüz çıkmamış olsa da savcılığın talebiyle gözaltına alınmış ve mahkeme tarafından tutuklu yargılanmasına karar verilmiş. Ortada bir suç var yani.

Eruygur, şu an Kocaeli'nde Üniversite Hastanesi'nde tedavi görüyor. Eğer burada bir yetersizlik söz konusuysa daha donanımlı bir başka hastaneye sevki elbette mümkün. Ancak Başbuğ'un talebi doğrultusunda bir askeri hastaneye alınması farklı yorumlara neden olur. Yargılama sürecine gölge düşürür. Her ne kadar insani ve vefa duygularıyla açıklanmış olsa da iki emekli orgenerale TSK adına yapılan ziyaretler kamu vicdanında adaletin tecellisi adına az da olsa kuşku doğurdu. Bu kuşkuyu besleyecek hareketlerden kaçınmak lazım.

Son dalganın boyutu nedir? Yeni gözaltılar ne anlama geliyor? İlk olarak magazin dünyasından iki renkli isim düştü ajanslara. Sisi olarak tanınan Seyhan Soylu... Sürpriz değil. Bu ismi 28 Şubat sürecinden biliyoruz. Bazı senaryoların içindeydi. Yıllar önce Nuriye Akman'a verdiği röportajda, 'Ben 28 Şubat'ın gizli kahramanıym' sözü unutulmazlar arasına girdi. Bazı olayların yönlendirilmesinde aktif rol oynadığını kendisi de kabul ediyor. Ergenekon örgütüyle irtibatı hiç de şaşırtıcı olmaz. Nurseli İdiz ismi fazlasıyla sürpriz. Bu tip oluşumların etrafında dolaşan biri değildi. Neden gözaltına alındığını zaman içinde öğrenebileceğiz.

Bu yazıyı yazarken son dalganın boyutu hakkında fazla ayrıntı yoktu, 20'ye yakın ismin gözaltına alındığı, bunların arasında muvazzaf askerlerin bulunduğu ortaya çıktı. Genelkurmay Başkanlığı, resmen 5 teğmen ve bir askerî öğrencinin gözaltına alındığını açıkladı. Evet, Ergenekon'dan muvazzaf askerlerin gözaltına alınması bir ilk... Bu, suç örgütüne karşı TSK'nın tavrını göstermesi açısından çok önemli. Anlaşılan Ergenekon davasında yeni bir sürece girdik, son gözaltılar daha büyük dalgaların öncüsü galiba...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rapor kriteri

Mustafa Ünal 2008.09.21

Bizde askerlik kutsaldır. Her yönüyle... Bu topraklarda askerlik yapmayana hoş gözle bakılmaz. Eğer gerçek özü yoksa sırf askerlikten kaytarmak için değişik yollara sapanlar ayıplanır. Mevzuat da, Anadolu kültürü de askerlikten kaçmaya pek imkân vermez aslında. Kurallar çok katıdır, çevre baskısı alabildiğine ağırdır. O yüzden sağlam bir erkeğin askerlikten kaçma şansı neredeyse yok gibidir. Yalnızca özür veya sağlık sorunları engeldir.

Bir kişinin sıradan bir doktordan aldığı 'askerliğe elverişli olmadığına dair rapor' hemen kabul edilmez, kurula sevk edilir, en ince ayrıntısına kadar araştırılır, sık elenir, ince dokunur. Karar ondan sonra çıkar. Buna rağmen askerlikten kaçmak için hile yapanlara, sahte rapor düzenleyenlere rastlanmaz mı? Elbette rastlanır. Nitekim medyaya zaman zaman bu amaçla oluşmuş şebekelerin çökertildiği haberleri yansır.

Bir sahtekârlık yıllar sonra da ortaya çıkartılsa anında gereği yapılır, söz konusu kişinin yaşına başına bakılmaz, makamı mevkisi dikkate alınmaz, hiç kimseye müsamaha gösterilmez, derhal kışlaya yollanır. TSK'nın bu konuda ne derece hassas olduğunu bilmeyen yok herhalde. Örnek mi? O kadar çok ki... Bahattin Şeker var sözgelimi. Bunda 28 Şubat'ın olağanüstü şartlarının etkisi inkâr edilemez. Bir parça siyasî nedenlerden de söz edilebilir.

Şeker, DYP'den milletvekiliydi, askerın tepkisini çeken Refahyol hükümetinde Devlet Bakanlığı yaptı. Geriye dönük taranan evraklarda pürüze rastlandı. Milletvekili iken 43 yaşında askere alındı. Tansiyon ve kilo sorunlarına rağmen... Geriye gitmeye de gerek yok, taze örnekler de var. DTP genel başkanlığı yaparken evrakların incelenmesi sonucu ortaya çıkan pürüz nedeniyle apar topar askere alınan Nurettin Demirtaş mesela. Demirtaş şu an kışlasında vatani görevini yapıyor.

Sözü nereye getireceğimi anlamış olmalısınız. YARSAV Başkanı Ömer Faruk Eminağaoğlu'nun askerlik yapmasını engelleyen 'çürük raporu' hararetle tartışmalara neden oldu. Eminağaoğlu sıradan biri değil, çok

önemli bir isim, Yargıtay'da savcı. Hayatının mercek altına alınması, geçmişinin araştırılması normal... Yıllar sonra da olsa 'çürük raporu' üzerine oluşan soru işaretlerinin aydınlatılması için medyanın konuya eğilmesinde yadırganacak bir durum yok. Hiç görmeyenler, bu tartışmaya kulaklarını kapatanlar da var tabii.

Basında yer alan iddialar üzerine biraz gönülsüz de olsa harekete geçen Milli Savunma Bakanlığı yaptığı inceleme sonucunda raporun geçerli olduğuna hükmetti. Bu arada yeniden muayene olmak için GATA'ya giden Eminağaoğlu'nu hastanenin kapısında karşılayan Tuğgeneral Tahir Ünal'ın o görüntüleri oldukça şaşırtıcıydı. Eminağaoğlu'nun hastanede özel ilgi gördüğünün açık bir işaretiydi. Hastane yönetiminde yer alan üst düzeyde bir isim tarafından kabul görmesi raporun sıhhatine gölge düşürdü.

Bakanlık, Eminağaoğlu'nun askerlik yapmamasında bir problem görmedi. Ancak dosya da kapanmadı. Yıllar önce Eminağaoğlu'na sağlam raporu veren iki doktor konuştu. Rapora yapılan eklemelerin kendilerine ait olmadığını söylediler. Doktorların açıklaması rapor üzerindeki soru işaretlerini daha da artırdı. Şimdi ortada problemlili bir durum var. Acaba Bahattin Şeker ve Nurettin Demirtaş'a uygulanan kriterlerin aynısı Eminağaoğlu'na da uygulansaydı sonuç ne olurdu? Eminağaoğlu'na Şeker veya Demirtaş'tan farklı muamele mi uygulandı? Bu sorular en sıradan vatandaşın bile zihnini bulandırıyor.

Askerliğin kutsiyetine halel getirmemek için Eminağaoğlu'nun çürük raporu üzerinde oluşan ve giderek artan soru işaretlerinin bir an önce ortadan kalkması lazım. Burada en büyük görev de TSK'ya düşüyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pusudan düelloya

Mustafa Ünal 2008.09.24

Galiba ilk Çetin Altan yazmıştı; 'Batı'da düello vardır, bizde ise pusu geleneği' diye. Pek haksız sayılmaz. Düellodan çok pusuya yatkın yapımız olduğunu söylemek mümkün. Trafik polisi bile radar cihazını hız yapmaya en elverişli yollara koymuyor mu? Yeri geliyor devlet bile vatandaşa pusu kurabiliyor. Düello pusuya göre delikanlılık raconuna daha uygun oysa. Ve çok daha asil... Peşinen söyleyeyim ben oyumu pusu değil düello yönünde kullanıyorum.

Şimdi bu da nereden çıktı, diye sormayın. CHP'li Kemal Kılıçdaroğlu ile AK Partili Dengir Fırat'ın birbirlerine meydan okuması Ankara haberlerinin önüne geçti. İki ismin tartışmasından çok iktidar ve muhalefet partisinin söz düellosuna döndü. Dolayısıyla gündemin ön sıralarına tırmanması da gayet normal... Hiç de şık olmayan seviyeyi alt düzeye düşüren üslubu bir kenara bırakıyorum. Sokakta bile insanın duymak istemediği salvolar, ithamların bini bir para.

Kavgayı baştan takip etmeyenler olabilir. Kılıcı ilk çeken Kılıçdaroğlu oldu. Sakın Kemal Bey'in soy ismi ile müsemma olduğunu düşünmeyin. Bu soyadı atadan gelmiyor, sonradan değiştirdi çünkü. Kılıçdaroğlu, hem Fırat hem de AK Parti ile ilgili birtakım iddialar ortaya koydu. Yenilir yutulur değil ağır ve ciddiye alınması gereken iddialar... Buna çok sert tepki gösteren Fırat, Kılıçdaroğlu'nu 'ekranlarda tartışmaya ve söylediklerini ispatlamaya' çağırdı.

Televizyonun adını da söyledi. Ancak Kılıçdaroğlu canlı yayına katılacağını sinyali vermiş olmasına rağmen, gitmedi. Meydan Fırat'a kaldı. Açıkçası Kılıçdaroğlu tartışmadan kaçan taraf oldu. Ancak tartışma bitmedi, dün yeniden alevlendi. Fırat özel televizyon yerine bu kez TRT'yi adres gösterdi. İyi bir hamle, doğru bir tercih... İlginçtir, Kılıçdaroğlu bu öneriye de sıcak bakmadı, yan çizmeye başladı.

Fırat'ın meydan okumasına karşılık vereceği yerde başka adres gösterdi. 'Meclis'te basın toplantısı ile kozları paylaşalım' dedi. Fırat da gecikmeden hodri meydan dedi. Şimdi herkesin merak ettiği canlı yayında söz düellosunun nasıl gerçekleşeceği... Belli ki sonbaharla birlikte siyasetin tansiyonu artacak. Bu düello yenilerini doğuracak. Hızla meydanların devreye gireceği yerel seçimlere doğru gidiyoruz. Bu süreçte iktidar ile muhalefet partilerinin karşılıklı suçlamaları ekranlara taşınacak.

İddia sahibi Kılıçdaroğlu hangi ekran olursa olsun söylediklerini ispat etmekle mükellef. Kaçak güreşmesi sözlerinin değerini düşürüyor, iddialarını hafifletiyor. Doğrusu TRT çok iyi bir öneri, hem devlet televizyonu hem de yaygınlık bakımından diğerlerinden çok önde, sadece büyükşehirlerde değil Anadolu'nun en ücra köşelerinde bile izlenebiliyor. İktidar ile muhalefet partilerinin temsilcileri TRT'de kozlarını paylaşabilir.

Kılıçdaroğlu'na meydan okuyan sadece Dengir Fırat değil, RTÜK Başkanı Zahid Akman da 'Yüreğiniz yetiyorsa size hodri meydan. İddialarınızın hepsine cevap veremezsem istifa edeceğim.' dedi. Akman her ne kadar doğrudan Kılıçdaroğlu'nu hedef almasa da düellonun muhataplarından biri de o. Akman'la ilgili iddiaların büyük bölümünü o dile getirdi. Üzerinde pek durmadı, görmezden geldi ama Kılıçdaroğlu, Akman'ın meydan okumasını da dikkate almak zorunda. Ortaya koyduğu iddiaları ispatlamak durumunda... Bir iddia sahibi için suçladığı kişiyi karşısında bulmasından daha iyi bir imkân olabilir mi?

Yazıyı bitirirken Kılıçdaroğlu'na şunu hatırlatmak isterim, son dönemde yıldızının parladığı doğru, sadece iktidara değil genelkurmay başkanlarına bile laf yetiştirmekte ne denli mahir olduğu da ortada. Ancak siyaset tarihi, gözü kara cepheye atılanların erken tasfiye olduğunu gösteren örneklerle dolu. Hele CHP'de... Türk siyasetinde kavga ile ikbalini parlatanlara pek rastlanmıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kim kaybetti?

Mustafa Ünal 2008.09.26

İktidar ve muhalefet partisi temsilcilerinin birbirleri hakkında 'şerefsiz, alçak, aşağılık, bay müfteri ve baron' gibi kulak tırmalayan sözcükler kullanması kuşkusuz hoş değil. Kavga ne kadar kızışırsa kızışsın muhteva ve üslubun belli bir seviyenin altına düşmemesi gerekir. Kurum olarak siyasetin itibarını zedeliyor çünkü. İstisnasız her siyasetçi de politikanın saygınlığını korumak zorunda.

Bu açıdan bakıldığında düelloyu Meclis çatısı altına taşıyan CHP'li Kemal Kılıçdaroğlu ile AK Parti'li Dengir Fırat'ı eleştirmek mümkün. Meclis teklifi Kılıçdaroğlu'ndan geldi. Daha önce belirttiğim gibi ben düelloyu pusuya oranla daha yığitçe buluyorum, oyum tartışmasız düellodan yana. Tabii belli bir üslup içinde olursa, siyasetin saygınlığına hanel getirmesse, Meclis'in mehabetine gölge düşürmezse... Kısacası düellonun ruhuna uygun olursa. Düellonun da kendine özgü kuralları vardır. O yüzden de asil ya.

İlk itirazım mekâna. Televizyon ekranları düellonun pekala sahası olabirdi. Böyle bir tartışmaya bütün ekranlar açık. Nitekim çeşitli tartışma programlarında iktidar ve muhalefet partilerine mensup milletvekilleri sıklıkla kozlarını paylaşıyor. Hatırlanacaktır, gazeteci Emin Çölaşan ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ekranda karşı karşıya gelmişti. Tartışmanın Meclis çatısı altında gerçekleşmesi şık olmadı. Meclis arenaya dönüşmemeliydi. Toptan, son dakikada iki tarafı tekrar uyardı, ancak tartışmaktan vazgeçiremedi.

Her düellonun bir kazananı bir de kaybedeni olur. Meydana çıkan, ortaya hayatını koyar. Kaybedenin hayatı gider. Burada ise farklı durum söz konusu. Çünkü bu siyasî bir düello. Futbol maçlarında olduğu gibi rakamsal bir skor söz konusu değil. Kanaatler devreye girer. İki tarafın da keskin tarafları var. Taraflar siyasî olarak

kendisine yakın bulduğu ismi daha tartışma başlamadan peşinen galip ilan etmeye hazır... Rakip ne söylerse söylesin, şapkasından ne tür belge çıkarırsa çıkarsın. Onlara göre sonuç değişmeyecek. Maç skorlarının bile tartışma konusu olduğu, başta etkenlerle izah edilmeye çalışıldığı ülkemizde bir siyasi tartışmada galip ve mağlup üzerine mutabakata varabilmek imkânsız.

Siyasî düelloya ilgi olağanüstüydü, 20'nin üzerinde televizyon canlı yayın yaptı. Bir derbi maçını yorumlar gibi uzmanlar ve hukukçular tartışmanın ardından sonucu değerlendirdi. Kılıçdaroğlu'nun da, Fırat'ın da daha tartışmanın başında 'düello' nitelemesine karşı çıkması tansiyonu düşürdü. Bu, tartışmanın seyrini olumlu yönde etkiledi. Neticede korkulan olmadı. İki taraf da hakaretten, kem sözden kaçındı, birbirlerine karşı ölçülü ve sakin bir üslup kullanmaya özen gösterdi. Biraz heyecanlı olduğu gözlenen CHP'li Kılıçdaroğlu elindeki belgeleri ortaya koydu, AK Parti'li Fırat, bu iddialara dosyasındaki belgelerle cevap verdi.

Düelloyu kim kazandı? Kılıçdaroğlu mu yoksa Fırat mı? Ortada net skor yok. Doğası gereği olamaz da. Fırat, belgeler için 'Ben ikna olmadım' dedi. Sonuç kişiye göre değişecek. Bunu iki kişiyi kastederek değil, onları destekleyenler açısından da söylüyorum. Hiç kimse yenilgiyi kabul etmeyecek. Dolayısıyla bir kazanan çıkmayacak. Taraflar kendilerini galip görebilirler. İki ismin de karşı tarafın zihnini bulandırdığını sanmıyorum. Eğer belgeler yargıya gider somut sonuca dönüşürse durum değişebilir. Bir kısmının yargıya taşındığını da öğrendik. Benzer dosyalarda Fırat'ın da Kılıçdaroğlu'nun arkasına sığındığı yargı kararı var. Düelloda olduğu gibi iki taraftan da bir ölüm vuruşu yok. Karşılıklı salvolar söz konusu sadece.

Başta endişeyle karşılandı ama belgeler üzerinden siyasi düello toplumun aydınlatılması açısından yararlı oldu. Her türlü kıskırtmaya ve olağanüstü beklentiye rağmen belli seviyeyi koruyan Fırat'a da Kılıçdaroğlu'na da teşekkür etmek lazım. İyi bir düzeyin tutturulması bundan sonra olası tartışmalara örnek oluşturacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara'da bayram

Mustafa Ünal 2008.10.01

Bayram bir aylık orucun iftar ziyafeti gibi rahmetle geldi. Bir yanda ayların sultanı Ramazan'ı geride bırakmanın hüznü, diğer yanda bayrama ulaşmanın sevinci...

İki duygu bir arada. Sabah erkenden yeni elbiselerini giyen çocuklar hafif ıslatan yağmura ve insanın içine işleyen ayaza aldırmadan mahallenin camisine akın etti. Küçük büyük camiler teravihlerin ardından dün de cemaate doydu. Liderler geleneği bozmadı, yine güzel görüntüler verdiler; CHP Genel Başkanı Deniz Baykal iki torunuyla göründü caminin kapısında. Cumhurbaşkanı Gül Kocatepe Camii'ndeydi, Başbakan Erdoğan ise İstanbul'da. Devlet Bahçeli her bayram olduğu gibi namazın ardından Fatiha okumak için MHP'nin efsane lideri Alparslan Türkeş'in kabrine gitti.

Ankara'da siyasi partiler bayramın ikinci günü bayramlaşır. Kısa görüşmede esprilerle dolu renkli anekdotlar yaşanır. Son dönemde gerilen siyasi havayı bayramın havası bir nebze de olsa yumuşatacak. Başkentin ağır gündemi liderlerin bayram mesajlarına yansdı. Partiler arasındaki bayram buluşmasında birbirlerini iğneleyen atışmalar hiç de sürpriz olmaz.

Bugün siyaset için özel bir gün. Meclis açılıyor çünkü. Anayasa gereği TBMM'nin açılış günü 1 Ekim... Bayram veya resmî tatil olması bu kuralı değiştirmiyor. Meclis, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün konuşmasıyla yeni döneme başlayacak. Askerî erkân açılışa gelecek mi gelmeyecek mi? Gelme eğilimi yüksek. Askeri düşündüren ise DTP'nin Meclis'teki varlığı...

Terör örgütü ile arasına set çekemeyen DTP'ye tepki gösteren sadece asker değil, toplumun değişik kesimleri de rahatsız. Ancak bunun Meclis'i de içine alacak şekilde tavra dönüşmesi doğru değil. DTP milletvekillerini oylarıyla Meclis'e gönderen de halk. Demokrasilerde hiç kimse sandıktan çıkan sonucu kabul etmeme lüksüne sahip değil. Asker de sandık sonuçlarından hoşnut olmayabilir, DTP'nin varlığına itiraz da edebilir, bunu gerekçe göstererek Meclis'e tavrı koyma hakkı yok. Meclis'e tavrı koymak halkı incitir, demokrasiyi yaralar.

Meclis'in açılışlarında cumhurbaşkanlarının verdiği mesajlar ses getirir. Demirel bölücü terör örgütüne yataklık eden Suriye'ye ultimatomu Meclis konuşmasında vermişti. Bölücübaşı Abdullah Öcalan'ın İmralı'da noktalanın macerası bu konuşmayla başladı. Ahmet Necdet Sezer ise yeni kelimelerle 'gönençli, oydaşlı' uzun konuşmalarıyla tarihe geçti. Abdullah Gül geçen yıl henüz oturduğu koltuğunda 'demokrasi ve özgürlüklerin' önemine dikkat çekmişti.

Bir yılın ardından bugün tekrar çıkacak milletvekillerinin karşısına. Siyaset son bir yıl içinde çalkantılı bir dönem geçirdi. Yeni anayasa tartışmaları, AK Parti'ye dönük kapatma davası, üniversitelerde başörtüsü yasağını kaldıran anayasa değişikliği... Bu süreçte siyaset kurumu oldukça yorgun düştü. Cumhurbaşkanı Gül'ün hem siyasetçilere hem de Türk toplumuna vereceği mesajlar önemli. Daha müreffeh bir Türkiye için iktidar ve muhalefete yeni misyonlar yükleyecek. Meclis bugün açılıyor ama çalışmalarına haftaya başlayacak. Çok yüklü gündemi var. İlk iş terörle mücadelede askere sınır ötesi operasyon yetkisi veren tezkere. Bir yıl daha uzatılacak. Ardından ulusal program kapsamında anayasa ve yasa değişiklikleri ele alınacak. Yargı reformu da bunların arasında. Meclis yerel seçimlere kadar yoğun mesai yapacak.1 Ekim'in bir başka özelliği daha var, bugün kamuoyunda çok tartışılan Sosyal Güvenlik Reformu yürürlüğe giriyor. Bir dizi yenilikler getiriyor. Bundan böyle geliri düşük olanlar ücretsiz sağlık hizmeti alacak, gazi ve şehit yakınları ücretsiz tedavi olacak, emeklilik yaşı kademeli olarak 65'e yükselinecek...

Bayram mesajı için sözü Alvarlı Efe'ye bırakıyorum; 'Hüzn-i keder def ola - Dilden hicab ref ola - Cümle günah affola - Bayram ol bayram ola...'. Bu kısa şiirde ifadesini bulan bayramlara tez ulaşma temennisiyle bayramınız kutlu olsun... Şeker tadında bir bayram geçirmenizi diliyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ayıp

Mustafa Ünal 2008.10.03

Bugün uzun uzun AB süreci ile yeni Anayasa talebine vurgu yapan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün mesajlarını yorumlamak isterdim; ancak Meclis'in açılışına damga vuran bazı tatsız olaylar daha öne çıktı. Yaşananlar, dargınlıkların bir kenara bırakıldığı birlik ve beraberlik duygularının zirveye çıktığı bayramın ruhuna da uygun düşmedi.

CHP, Abdullah Gül'den hoşnut olmayabilir, nitekim seçilmesini engellemek için her yola başvurdu, ancak Cumhurbaşkanlığı makamına saygı göstermek zorunda. CHP açısından düşünüldüğünde Ahmet Necdet Sezer'in ardından Abdullah Gül'e alışabilmek pek de kolay değil. Ne olursa olsun, devlet kuran bir partinin, isimleri aşarak makama saygıda kusur etmemesi gerekir. Bu tavrı, Baykal liderliğindeki CHP'ye yakışmadı. Bir önceki Cumhurbaşkanı Sezer'e de sağ partiler mesafeli duruyordu, yaptıklarına itiraz ettiler, eleştirdiler; ancak ne Meclis açılışlarında ne de diğer ortamlarda ayağa kalkmamak gibi saygısızlık örneği sergilemediler.

En son Meclis'te Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a sert tavrını hatırlıyoruz. Onunki kişiseldi, siyasî hırsından kaynaklanıyordu, 'çırağı' olarak nitelediği Özal'ı kendisinden daha başarılı ve daha yukarıda

görmeye tahammül edemiyordu. Baykal ile Gül arasında kişisel husumetten söz edilemez. Aralarında siyasî çizgi farklılığının olduğu gerçek.

Abdullah Gül, siyasî kimliği olan ilk tek cumhurbaşkanı değil ki... Darbeci Kenan Evren'i istisna tutarsak 80 sonrası siyasî kimliği renksiz cumhurbaşkanlarına rastlamıyoruz. Sezer mi? Aktif politikanın dışından gelmesine rağmen siyasî çizgisini en çok belli eden ve davranışlarına yansıtan bir isimdi. Görevde kaldığı 7 yıl boyunca sağa ters bakarken ideolojik aşırı sol gruplar ve CHP ile yakınlığını her fırsatta sergilemekten kaçınmadı.

CHP, eğer ayağa kalkıp alkışlamak için Sezer gibi kendi çizgisinde bir cumhurbaşkanı arıyorsa boşuna bekliyor. Sezer'e benzeyen bir cumhurbaşkanının bir daha seçilme şansı yok çünkü. Artık cumhurbaşkanlarını vekilleri değil, bizzat milletin kendisi seçecek. Halkın değerleriyle barışık olmayan bir ismin Çankaya'ya tırmanması mümkün değil. CHP, Gül veya onun gibi cumhurbaşkanlarına alışmak zorunda.

Meclis'in açılışındaki diğer tatsızlık askerî erkân ve yargı mensuplarına ayrılan bölümlerin boş kalmasıydı. Ankara'da görev yapan yabancı misyon şefleri neredeyse tam kadro davete icabet ederken hemen karşısındaki localar bomboştı. Komutanlar ve yargıyı temsil eden isimler davetli olmasına rağmen açılışa gelmedi. Askerin gelmemesi bir tavrın sonucu. Askerin tepkisi, bölücü terör örgütü ile arasına set çekemeyen DTP'ye...

Yine de bunun Meclis'e yansımaması lazımdı. Komutanlar DTP'ye yönelik tepkilerini daha özel yöntemlerle sergileyebilirdi. TSK, kurmay stratejisiyle Meclis'in saygınlığına halel düşürmeyecek bir orta yol bulabilirdi. Askerî erkân açılışın ardından Meclis Başkanı Köksal Toptan'ın verdiği resepsiyona da gelmedi. DTP'den yola çıkarak Meclis'e yansıyan bu tavır, demokrasiyi gölgeledi. Demokratik sistem açısından şık olmadı.

Aynı değerlendirme, yargı mensupları için de geçerli. Açılışın bayrama denk gelmesi mazeret olarak görülebilir ama Meclis için çok özel gün anlamına gelen açılışa bulunmaları gerekirdi. Zaman zaman siyaset kurumu ile yargı arasında tartışma yaşansa da yargı temsilcilerinin gelmeyişinin bir tavır olduğunu düşünmüyorum ben. Bayram tatiline bağlanabilir.

Cumhurbaşkanlığı makamına saygı göstermemek ve Meclis'e tavır koymak en çok rejimi yaralar. Zayıf düşmüş bir Cumhurbaşkanlığı makamı ve yıpratılmış bir Meclis, sistemin işleyişini olumsuz etkiler. Rejim konusundaki hassasiyetleri bilinen CHP ve askerın bunu düşünmesi gerekirdi. Siyasette yeni dönem tatsızlıklarla başladı. Arkası iyi gelir umarım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son şehitler olsun

Mustafa Ünal 2008.10.05

Nereden başlamak lazım bilmiyorum. Tam da küresel krizin etkilerini azaltmaya çalışırken... Altınova'daki olaylar yatışmaya yüz tutmuşken... Meclis üç gün sonra tezkereye hazırlanırken...

Sabah saatlerinde Şemdinli'den gelen acı haber herkesi allak bullak etti. Koca bir ülkeyi derinden sarstı. Bölücü terör örgütü, sınırda bulunan Aktütün Karakolu'nu bastı. Daha önce defalarca saldırıya uğramış karakoldan bu kez de 15 şehit çıktı. Aralarında durumu ağır olan yaralılar ve kendilerinden haber alınamayan askerlerimiz de var. Dağlıca'dan biliyoruz, 'iki askerle irtibatın kurulamadığı' şeklindeki açıklama, kaçırıldığı anlamına geliyor.

Kayıp, rakam olarak da çok büyük... Küçük bir ayrıntı ama önemli, şehit askerlerin içinde Diyarbakır ve Siirt doğumlu olanlar da var.

Ateş sadece düştüğü yeri değil, bütün ülkeyi yaktı. Ve bir olağanüstü hava oluştu. Yurtdışında bulunan Başbakan Erdoğan, gezisini yarıda kesti ve Ankara'ya döndü. Akşam saatlerinde terör zirvesini topladı. Cumhurbaşkanı Gül, Fransa seyahatini iptal etti. Neresinden bakılırsa bakılsın yaşanan olağandışı bir durum. Henüz Genelkurmay Başkanlığı'nın yaptığı resmi açıklamanın dışında saldırıya ilişkin detaylı bilgiye sahip değiliz. Kamuoyuna yansıyan ilk haberler, çeşitli soru işaretlerini de beraberinde getiriyor.

Ağır silahlı teröristler Kuzey Irak'tan gelmiş. Baskın cuma günü öğle saatlerinde gerçekleşmiş. Aktütün, sıradan bir karakol değil. Daha önce de acı kayıplar vermiş. Teçhizat ve asker takviyesi yapılmış. Coğrafi şartlar ne kadar elverişsiz olursa olsun güvenliğin had safhada tutulması gereken bir yer. Hassasiyeti gereği karakolda görev yapan her askerin sürekli uyanık olması kaçınılmaz. Bir anlık gaflete bile yer olmamalı. Böylesine en üst düzeyde güvenlik tedbirlerinin alındığı, sürekli yüksek alarmin verildiği bir karakola, 15 askerin hayatına mal olacak çapta üstelik gündüz saatlerinde nasıl baskın düzenlenebildi? Saldırıya katılan terörist sayısı yüzlerle ifade ediliyor. Yüzlerce kişinin hareketi kameralardan, çıplak gözlerden nasıl kaçtı? Burada bir istihbarat zaafı yok mu? Bunun sorumlusu kim? Eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın kulakları çınlasın; hani bölge BBG evi gibiydi, hareket eden her şeyden anında haberimiz vardı? Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, terörle mücadelede Büyükanıt'tan daha az deneyimli değil. Başbuğ, teröre karşı kararlılığını koltuğuna oturur oturmaz bölgeye giderek gösterdi. Çok soru var, gün boyu ekranlarda tekrarlandı ancak ikna edici cevap yok. Terörle mücadelede aktif görev almış emekli Albay Mithat Işık, Sky Türk'te isyan halinde konuşuyor: "Bu bir pusu değil gündüz yapılan baskındır. Bir zafiyet görüyorum, istihbaratta kör nokta olmaz. Önlemleri etkili şekilde alınsaydı, sağlıklı istihbarat toplansaydı bölücü örgüt bu saldırıyı gerçekleştiremezdi." Olayın sıcaklığıyla konuşan Işık'ın sözleri duygusal bulunabilir fakat artık bunların söylenmesi de gerekiyor. Teröre sadece meydan okumak, kararlılık mesajları vermek yeterli değil.

Eğer gerçekten bir güvenlik zaafı varsa benzer kayıpların bir daha tekrarlanmaması için mutlaka sorumluları tespit edilmeli ve gereken yapılmalı. Bir karakola saldırıyı önlemek için ilave yasa taleplerine de gerek yok. Bölgeyi yeniden olağanüstü hale dönüştürecek düzenlemeler de çare değil. Terörle mücadele için mevcut yasalar yeterli. Bu baskının oluşturduğu olağanüstü atmosferden yararlanmak isteyenlerin demokrasi dışı taleplerine kesinlikle fırsat verilmemeli. Halk desteğini yitiren terör örgütünün aradığı da bu. Sağduyu elden bırakılmamalı. Fevri davranışlarla Anadolu'nun muhtelif şehirlerinde köpürtülmeye çalışılan Türk-Kürt kavgasına zemin hazırlanmamalı. En nihayetinde terör örgütünü maşa olarak kullananların temel amacı da bu. Tezkere öncesi gerçekleşen bu baskının hedefi salt Aktütün Karakolu değil, bütün Türkiye'ye bakan boyutu var. Başka hesaplar, değişik stratejiler var. Sadece vatandaşın değil, başta hükümet olmak üzere bütün olarak devletin de serinkanlılığı elden bırakmaması gerekir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

OHAL geri mi geliyor?

Mustafa Ünal 2008.10.08

Bugün tezkere günü... TSK'ya gerektiğinde sınır ötesi operasyon ve sıcak takip imkânı veren hükümet tezkeresi Meclis'te görüşülecek. Bir parti dışında diğer partilerin milletvekillerinin tamamı destek veriyor.

Tezkerenin muhtevasını hükümet ve asker ortak hazırladı. En küçük görüş ayrılığı yok. Asker ile siyasi irade arasında tam mutabakat söz konusu. Son karakol baskınının oluşturduğu psikolojik havanın da etkisiyle oylamanın rekor oyla Genel Kurul'dan geçeceği kesin. Tezkere 10 gün sonra yürürlüğe girecek, geçen yıl çıkan tezkerenin süresi henüz dolmadı çünkü. Bir boşluk söz konusu değil. Bir iki gün içinde Kuzey Irak'taki terör örgütünün kamplarına dönük gerçekleşen hava operasyonlarının yasal dayanağı tezkere. Gerek kara gerek hava harekâtlarının tesiri bir noktaya kadar. Dağlıca baskınının ardından bambaşka hava verilmişti. Sınır ötesi operasyonlara 'mutlak çözüm' gözüyle bakılmıştı.

Türkiye bir yıl içinde sınırın öte yakasına sayısını unuttuğumuz hava baskınları, sıcak takip yaptı. Ağır kış şartlarına aldırmandan büyük bir güçle karadan da girdi. Dönüşü içeride yoğun tartışma doğurmuştu. Aktütün baskını Kuzey Irak'ın terörden temizlenmediğini gösterdi. Bugün çıkacak tezkereye de olağanüstü anlam ve misyon yüklenmemeli. Ankara'da terörle mücadele başka boyutlarıyla tartışılıyor. Askerin hükümetten bazı yasal talepleri var. İlgili yasaların yeniden gözden geçirilmesini ve değişiklik yapılmasını istiyorlar. Talep listesi karakol baskınından önce gündeme geldi. İlker Başbuğ, Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna oturur oturmaz bu konuda yeni bir çalışma başlattı. Hükümet bunların bir kısmını 'kabul edilebilir' buluyor. Ve olumlu yaklaşıyor.

Bir kısmı ise sistemi zorluyor. O yüzden endişe var. Güneydoğu'yu tekrar olağanüstü hal bölgesine dönüştürebilir. 'OHAL geri mi geliyor?' sorusunu düşürdü zihinlere. AK Parti hükümetinin öteden beri duruşu çok net; 'Terörle demokrasi içinde kalınarak mücadele edilecek. Güvenlik-özgürlük dengesi korunacak'. Hükümet gerek terörle mücadele yasaları görüşülürken her türlü telkin ve baskıya karşı bu çizgisini muhafaza etti. 'Silahsız terör' kavramına geçit vermedi.

Başkentte yarın terör zirvesi toplanacak, Başbakan Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Başbuğ da katılacak. Zirvenin ana gündemi ise 'yasal talepler'. 17 askerin şehadetiyle neticelenen Aktütün baskını duygusal ortamın doğmasına neden oldu. Hemen her yere bu ağır havanın gölgesi düştü. Yasaların yeniden ele alınması için uygun bir zemin değil aslında. Terörle mücadelede güvenlik kuvvetlerinin işini zorlaştıran yasal boşluk olup olmadığı konusunda görüş birliği yok. Mevcut yasaların yeterli olduğunu söyleyenlerin sayısı daha çok.

Türkiye zengin bir laboratuvar. Geçmişte en sert yasal tedbirleri uyguladı. Sıkıyönetimi de denedi, olağanüstü hali de... Olağanüstü hal yıllar sürdü. Eğer sert önlemler çare olsaydı bölücü terör bugüne kadar gelmezdi, kökü çoktan kazınırdı. Aksine olağanüstü uygulamalar daha da besledi. Askerin talepleri karşısında hükümet demokrasiden taviz vermeyen duruşunu sürdürebilecek mi? Mesajlar olumlu. Adalet Bakanı Şahin dün 'Hem özgürlüğümüzü hem güvenliğimizi birlikte değerlendireceğiz, ikisinden de geri adım atmayacağız.' dedi. Başbakan Erdoğan grup toplantısında net konuştu: 'İnsan hak ve hürriyetlerinden bir adım dahi geri atmadan yürüyüşümüze devam edeceğiz.' Bu sözlerin anlamı açık. Adı konmadan da olsa olağanüstü hali çağrıştıracak düzenlemelere geçit yok. Teröre karşı mücadele demokrasi içinde yürütülecek. Olağandışı yollara sapılmayacak.

Adı ne olursa olsun olağanüstü hali çağrıştıracak her uygulama en çok bölücü terör örgütünün işine yarar. Bir kere bölge halkının hoşnutsuzluğu artar. Bu da örgütün lehine, devletin aleyhine olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teröre yeni çözüm arayışı

Ankara'da gündem terör. Aktütün baskınının şokunu henüz atamamışken terör kanlı yüzünü bu kez Diyarbakır'da gösterdi. Saldırının zamanlaması manidar, tam da Meclis'te tezkere oylamasının sürdüğü saatlerde gerçekleşti.

Polisleri taşıyan servis aracı tarandı: 5 şehit. Katiller 24 saat geçmeden yakalandı. Bir hafta içinde iki büyük saldırı. Terör dağdan şehire indi, askerlerin ardından polisleri vurdu. Şehitlerin sayısı rakam olarak da tahammül sınırlarını zorluyor.

Toplum infial halinde... Terör lanetlenirken diğer yandan özeleştirisi yapılıyor ilk defa. İstisnasız hemen herkes istahbarat desteğine rağmen gerekli önlemlerin neden alınmadığını sorguluyor. Sadece uzmanlar değil sokaktaki vatandaş da karakolların yerini tartışıyor, binaların çürük olduğundan dem vuruyor. Hava Kuvvetleri Komutanı'nın 17 Mehmetçiğin hayatına mal olan karakol baskınına rağmen golf oynamasına tepki konuluyor. Komutanın şehitlerden taa akşam haberdar olması anlaşılabilir bir durum değil. Bir Batı ülkesinde istifa gerekçesi bu.

Terörle mücadele eden güvenlik güçlerine dönük eleştiriler can sıkıcı bulunabilir, rahatsız da edebilir. Ancak zaafların giderilmesi, hataların bir daha tekrarlanmaması için de elzem. Siz de farkındasınızdır, Aktütün baskını ciddi bir özeleştirisi süreci başlattı. Açık toplum olmanın kaçınılmaz sonucu. Sorgulayan, itiraz eden, eleştiren bir toplum var artık. Hiçbir kişi ve kurum bundan muaf değil. 'Askerin moralini bozar, mücadele azmini etkiler' türü mazeretler de anlamsız.

İlker Başbuğ'un başkanlığındaki Genelkurmay da arayış içinde... Eski metotların yanı sıra daha etkin mücadele için yeni yöntemler üzerinde çalışıyor. Bu amaçla terör üzerine kafa yoran, düşünce ve strateji üreten sivil toplum kuruluşlarını Genelkurmay'a davet etti. Her türlü aykırı fikre sahip sivil uzmanları saatlerce dinledi, onlara sorular sordu. Bu raporlardan yeni konsept oluştururken yararlanacağı kesin.

Bir daha tekrarlamakta fayda var. Terörle mücadele çok boyutlu bir konu. Asker daha çok teröristle mücadeleyle ilgili. Siyasi iradeye ve sivil toplum örgütlerine bakan boyutları var. Bunlar da en az dağdaki teröristle mücadele kadar önemli. Siyaseti, sivil toplumu devre dışına iterek sadece askerî tedbirlerle sonuç alınamayacağı ortada. Buna rağmen askerî kesim alanını daha da genişletme arzusu içinde.

Bir ay önce hükümete iletilen talepler listesi bunun en açık göstergesi. Dün başkentte çok önemli bir zirve vardı. Başbakan Erdoğan başkanlığındaki toplantıya askerî erkan da katıldı. Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in deyiimiyle 'ucu açık' başlayan zirve çok uzun sürdü. Tam 6 saat... Askerlerin istekleri masaya yatırıldı. Taraflar ilk kez bir araya geliyor değil, daha önce iki defa görüşüldü. Konu teknokratlar düzeyinde de ele alındı. Hükümet, olağanüstü hal uygulamalarına tekrar dönüşe zemin hazırlayacak yasal düzenlemelere karşı.

Özgürlük-güvenlik dengesinin güvenlik lehine bozulmasından yana değil. Demokrasi içinde mücadeleden yana. Bu duruşunu dünkü toplantıya da yansıttı. Hükümet askerinin olağanüstü hali çağrıştıran isteklerine kapalı. Zirvenin ardından toplantının içeriğine ilişkin açıklama yapılmadı. 14 Ekim Salı günü devam edeceği bildirildi. Zirvenin devamı haftaya... Bu da konuların karara bağlanmadığı ve karşılıklı değerlendirmelerin sürdüğünün işareti.

Diyarbakır saldırısı olağanüstü hale davetiye demek. Bölücü örgüt bölge halkını Ankara'dan soğutacak uygulamalara zorlayabilir ancak devlet kontrolü ve soğukkanlılığını yitirmemek zorunda. Devlet yönetiminde duygusallığa yer yok.

Çözüm; demokrasinin ruhuna ters düşmeyen olağan yöntemlerle asker, siyaset ve sivil toplumun omuz omuza vererek olağanüstü mücadelesinden geçiyor. Eski yöntemlerin sonuç vermediğini yaşanan acı örnekler gösteriyor.

Askeri sürekli gündemde tutmak

Mustafa Ünal 2008.10.12

Türkiye parti genel merkezlerinde bir genelkurmay başkanını görmeye pek alışık değil. İlker Başbuğ Paşa'yı CHP ve MHP'de görüverince şaşırınlar oldu.

Hemen itiraz etmeyin, altında bit yeniği aramıyorum, masum olduğumu biliyorum, iade-i ziyaretten ibaret olduğunun farkındayım. Başbuğ'un her iki partinin lideriyle de görüşmesi bir saatten fazla sürdü. Olağan bir ziyaret için uzun bir süre. Neler konuştuklarını tahmin etmek zor değil, herhalde terör saldırılarını konuşmuşlardır. Benim merak ettiğim, acaba askerin terörle mücadele için hükümetten talep ettiği yasa değişiklikleri gündeme geldi mi? Eğer Başbuğ muhalefet liderleriyle 'yasal düzenlemeleri' konuştuysa Anayasa'nın kendisine tanıdığı görev alanının dışına çıkmış demektir. Bu açıkça siyaset yapma anlamına gelir ki mevzuata göre suçtur. Siyasi iradede beklenenlerini hükümete, Meclis'ten isteklerini de Meclis Başkanı'na iletebilir. Kulis yapmak Genelkurmay başkanlarının işi değil.

Başbuğ'un kurallara karşı hassasiyeti dikkate alındığında parti amblemleri altında üniformalı genel merkez görüntülerinin insani nedenlerden kaynaklansa da pek şık durmadığı söylenebilir. Bugünlerde Genelkurmay Başkanlığı'nın açıklamalarına yansıyan bazı gariplikler gözden kaçmıyor. Sözelimi Hava Kuvvetleri Komutanı Aydoğan Babaoğlu hakkındaki golf haberlerine açıklık getirmek isterken komutanı daha da zor durumda bırakacak açıklama yaptı. Açıkça 'Hava operasyonlarını koordine ettim' diyen Babaoğlu'nu yalanladı. Resmî açıklamaya göre komutanın şehitlerden 30 saat sonra haberdar olmuş. Bu Babaoğlu'na dönük tepkileri daha da artırdı. Doğrusu Genelkurmay açıklaması zihinleri bulandırdı ve bazı soru işaretlerine neden oldu. Benim aklımı kurcalıyor; bu bir iletişim kazası mı yoksa işin içinde başka iş mi var?

Açıklamalardan Hasan İğsız Paşa da nasibini aldı. İnternet sitesinde duyurulan yazılı açıklama değil bu bir düzeltme. Malum, Aktütün baskınının ardından Genelkurmay İkinci Başkanı İğsız karargâha çağırdığı medya mensuplarına karara rağmen aralarında Aktütün'ün bulunduğu karakolların mali nedenlerden dolayı taşınmasının geciktiğini söylemişti. Önceki gün Genelkurmay İletişim Daire Başkanı Tuğgeneral Metin Gürak, İğsız Paşa'nın sözlerini düzeltme gereği duydu, buna 'tekzip etti' de diyebiliriz. Gürak net ifadelerle 'Mali kaynak sorunumuz yoktur' dedi. Komutanların sözlerinin açıklamalarla düzeltilmesi daha az konuşmaları gerektiğini de gösteriyor.

Askerle başlamışken devam edelim... Ankara'da Genelkurmay'ın talepleri tartışılıyor... Terörle Mücadele Yasası'ndaki değişiklik istekleri konuşuluyor her yerde. Bu taleplerin Aktütün baskınıyla birebir ilgisi yok, Diyarbakır saldırısıyla da irtibatlı değil. Günler, hatta haftalar öncesine dayanıyor. İlker Başbuğ Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna oturur oturmaz bir talep listesi oluşturdu. Terörle Mücadele Yasası'ndaki değişiklik bunlardan birisi.

Askerin şu an için doğrudan OHAL talebi yok. Ancak talep ettiği yasal düzenlemeler OHAL uygulamalarına kapı aralıyor. Eğer bu yol açılırsa bölge kısa sürede tekrar olağanüstü hale dönüşür. Bu ihtimal kimilerini derin endişeye sevk ederken demokrasi dışı yöntemde sakınca görmeyenler olabilir. Nitekim var. Bunu açıkça söylemekten de geri durmuyorlar. Ben derin kaygı duyanlardanım, hiçbir çözüm getirmiyor çünkü, sorunu halletmiyor, aksine daha da ağırlaştırıyor. Bölücü terörle mücadelede 25 yıllık birikime sahip bir ülkeyiz. Hemen her yol denendi. Sıkıyönetim de olağanüstü hal de uygulandı. Sonuç ortada. Ne dağlar teröristten

temizlenebildi ne de örgütün operasyon yeteneği kırılılabildi. Güvenlik kuvvetlerinin etkisiz hale getirdiği militanların yerini yenileri alıyor, dağa çıkışın da önü bir türlü kesilemedi. Bunun başka bir çaresi olmalı.

Askerin olağan dışı görüntü ve taleplerle gündeme gelmesi kurum olarak TSK'yı fena halde yıpratıyor. Umarım Genelkurmay Başkanı bunun farkındadır ve gereğini yapar. TSK'yı tartışmaların dışında tutar...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

OHAL yok, koordinasyon var

Mustafa Ünal 2008.10.15

Terör zirvesi dün kaldığı yerden devam etti. En üst düzey isimlerin bir araya geldiği toplantı yine uzun sürdü. Geçen hafta 6 saat boyunca askerin istediği yasal talepler masaya yatırılmıştı. Uzmanların üzerinde çalıştığı raporlar değerlendirildi. Terörle mücadele için yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç olup olmadığı enine boyuna konuşuldu.

Daha baştan hükümet olağanüstü hal veya OHAL'in çağrıştıracak değişikliklere kapıları kapattı.

Güvenlik - demokrasi dengesinin gözetileceğini, mücadelenin demokrasi içinde kalınarak yürütülmesi gerektiğini temel politika olarak benimsedi. Bizzat Başbakan bu yöndeki düşüncelerini kamuoyuna açıkladı. Erdoğan zirve öncesi partisinin gurup toplantısında konuştu; 'Açık söylüyorum, hukuktan vazgeçmeyeceğiz, demokrasiden tek bir geri adım atmayacağız' dedi. Son bir hafta içinde benzer mesajları her AK Partili'den duyduk. İktidar partisinden OHAL'i bir çözüm olarak görene rastlamadık. Hükümet kamuoyuna deklara ettiği duruşunu kapalı kapılar ardındaki toplantılarda da muhafaza etti. İktidar geniş kapsamlı yasal düzenlemeye ihtiyaç duymuyor. Askerin bazı talepleri yönetmeliklerde yapılacak değişikliklerle giderilebilir buluyor.

Zirve sonrası yapılan açıklamada 'İçişleri Bakanlığı bünyesinde koordinasyon için yeni bir kurumsal yapının oluşturulacağı' duyuruldu. Bu çok önemli bir gelişme. Terörle mücadelenin tek elden yürütülmesi için koordinasyona ihtiyaç vardı. Gerek istihbari gerekse mücadele boyutunda. Var. Kurumsal yapının nasıl oluşturulacağına ilişkin henüz ayrıntılı bilgi yok.

Koordinasyonun İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülecek olması doğru bir karar. Teröristle mücadelede aktif rol üstlenen askerin güvenlik alanı dışındaki ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel alanlara yetişebilmesi mümkün değildi. Siyasi iradenin devrede olması gerekiyordu. Bugüne kadar en büyük eleştiri, sorunun bütünüyle askere ihale edildiği siyasetçiler ve diğer toplumsal dinamiklerin uzak durduğu yönündeydi. Terörle mücadelenin İçişleri Bakanlığının koordinasyonunda yürütülmesi beraberinde çok yönlü strateji izlenmesini getirecek. Bu da pozitif sonuç verecek. Bu kimi zaman eleştirilerin odağına yerleşen askerin de işini kolaylaştıracak. Siyasetin sürece müdahil olmasından korkmamak lazım.

Muhalefet tarafından önerilen 'tampon bölge' formülüne pek sıcak bakılmamasına rağmen bir seçenek olarak masada duruyor. Gündeme ilk kez giriyor değil daha önce defalarca konuşuldu, tartışıldı ancak uygulamanın zorlukları gözönüne alınarak vazgeçildi. Konu terör zirvesinde gündeme geldi. Ankara'nın tek başına uygulayacağı model değil. Zorlukları var. Türkiye dışındaki faktörlerin de olurunun alınması gerekiyor çünkü. Sadece Irak ve bölge ülkeleri değil uluslar arası camianın itiraz etmemesi lazım. Tampon bölge sınırın Irak'ın içine taşınması demek. Buna Irak yönetimini ikna etmek hiç de kolay değil. Anlaşılan bu seçenek gündemden düşmeyecek gibi. Belli aralıklarla canlandırılabilir. Görünen o. Zirveden bir karar çıkmadı.

Gerek terör zirvesi gerekse Ankara'daki diğer toplantılardaki bütün değerlendirmeler Bağdat ve Kuzey Irak yönetiminin terörle mücadeleye daha fazla katkı vermesi yönünde... Özellikle bölgesel yönetimden terör saldırılarını kınamak yetmiyor, daha ileri adımlar bekleniyor. Irak toprakları terör örgütünün faaliyet alanı olmaktan çıkması lazım. Aktütün saldırısından sonra Türkiye bu yöndeki girişimlerini hızlandırdı. Irak Özel Temsilcisi Murat Özçelik dün Kuzey Irak'taki bölgesel yönetimin lideri Mesut Barzani ile bir araya geldi. Barzani'den bölücü örgüte karşı sözden öte daha aktif mücadele istendi. Kuzey Irak ve Bağdat'la daha fazla işbirliği önümüzdeki günlerde terörle mücadelenin en önemli unsarlarından biri olacak.

Toparlayacak olursak, terör zirvelerinden OHAL'a kapı aralayacak karar çıkmadı, endişeye mahal yok yani, şu kesin koordinasyonun İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmesiyle bölücü teröre karşı bundan sonra daha aktif mücadele süreci başlayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ'un öfkesi

Mustafa Ünal 2008.10.17

Ankara, Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un öfke dolu sert çıkışını anlamaya çalışırken Güneydoğu'dan gelen yeni acı haberle sarsıldı.

Henüz Aktütün baskınının yarası sarılmadan terör yine vurdu. Çukurca'da çıkan çatışmada 4 asker şehit oldu. Olay yerine hareket eden bir helikopter arıza sonucu düştü, bir şehit de bu kazadan, tugay komutanı yaralandı. Dünkü bilanço rakam olarak da ağır; toplam 5 şehit. Ateş İzmir'e de düştü, Muş ve Bitlis'e de... Şehit batıdan da var, doğudan da.

Toplumda teröre karşı duyarlılık olağanüstü düzeyde. Bu acı haber sadece şehit ailelerini değil bütün Türkiye'yi etkiledi. Artık herkesin alıştığı, kanıksanmış bir acı değil bu. Durmadan kanayan ve kabuk bağlamayan bir yara. Acı büyük, yara derin ve sıcak; ancak Türkiye bunun üstesinden gelmek zorunda. Hiç şüphem yok terör sorunu geride kalacak. Bölücü örgütün son çırpınışları bu eylemler. Yarını yok. Olup olacağı hepsi bu. Son saldırılarla akli sıra tabanına 'ölmedim, yaşıyorum' mesajı veriyor.

Başbuğ'un 'intihar saldırısı' diye nitelediği eylemlerin anlamı bu. Örgüt ölümüne saldırıyor, varlık mücadelesi veriyor çünkü. Halk desteğini kaybeden, uluslararası bağlantıları kesilen bir örgütün uzun süre ayakta kalma şansı yok. Başkentte çerçevesi şekillenmekte olan çok boyutlu yeni terörle mücadele konsepti bölücü örgütün yaşam alanını bütünüyle ortadan kaldıracak. Çok yönlü stratejik hamlelerle terörü besleyen içerideki ve sınırın öte yakasındaki bataklıklar kurutulacak. Türkiye bu kez çok kararlı. Kuzey Irak'a yapılacak olası geniş kapsamlı kara harekâtı sadece bir boyutu.

Kararlı, kendinden emin ve serinkanlı hareket tarzı terörle mücadelede başarının ilk şartı. Genelkurmay Başkanı Başbuğ'un Balıkesir'de hem üslup hem içerik hem de sesini yükselterek yaptığı çıkış hiç doğru olmadı. Akılla değil duygularıyla konuştu. Özellikle işin başındaki isimlerin duygularını kontrol etmesi şart, sıradan insanlar gibi öfkelerine yenilme lüksleri yok. Başbuğ'un medyayı hedef alan sert ve ağır çıkışı hiçbir demokratik ülkede şık karşılanmaz.

Bazı yayınlara dönük rahatsızlığını ifade ederken medya ve kamuoyu desteğini yumuşak ve zarif üslupla kazanabilir. Esip gürlleme, karşısındakini sindirmek için sesini yükseltme devri çoktan geçti. Eski bir alışkanlık o.

Son davranışı medya ile ilişkilerde yeni arayış içine giren ve epey de mesafe alan Başbuğ'a hiç yakışmadı. Böyle bir iletişim dili olamaz. Genelkurmay Başkanı'nı çileden çıkaran, bir gazetenin yayınları... Aktütün baskınına ilişkin iddia ve belgeler.

Belgelerin doğru olup olmadığını veya ne anlama geldiğini en iyi bilecek olan Genelkurmay. Başbuğ bu yayınlara ilişkin, konunun hassasiyeti gereği ayrıntılı bilgi vermese bile genel hatlarıyla kamuoyunu aydınlatıcı değerlendirme yapabiliirdi. Peki 'doğru yerde bulunma çağrısı' ne anlama geliyor? Türk toplumunun terörle mücadelede durduğu yer belli. Askeriyle polisiyle güvenlik kuvvetlerinin hemen yanı başı. Aksi düşünülebilir mi? Terör örgütüne sempati ile bakanlar yok denecek kadar sınırlı.

Güvenlik kuvvetlerine kayıtsız şartsız destek hiç eleştirilmeyeceği anlamına gelmiyor. Her kişi ve kurum eleştirilebilir. Terörle mücadelede zaman zaman zafiyet gösterildiğine ilişkin sesler dışarıdan değil bizzat içeriden geliyor. Aktütün baskınına dönük toplumun zihnine kuşku dolu soru işaretlerini düşürenlerin, ilk emekli askerler olduğunu unutmamak lazım. Eleştiri, zaaf noktalarının ortadan kalkması ve bir daha tekrarlanmaması için. Altında başka bir niyet ve amaç aramak akla ziyan geliyor bana.

Sadece asker değil istisnasız Türk toplumunun her ferdi güvenlik kuvvetlerinin terörle mücadelede başarılı olmasını istiyor; çünkü şehit olan uzakta değil hemen yanı başında oğlu, yeğeni, komşusu veya hemşehrisi. Başbuğ'un duyarlılığı toplumun da duyarlılığı... Sokağın, şehit yakınlarının öfkesi anlaşılabilir, tolere edilebilir; ama devlet adamlarının asla...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin zaferi ve ilk duruşma

Mustafa Ünal 2008.10.19

Sonbaharın yarı puslu günlerinin yaşandığı Ankara'da bilgisayarın başına otururken 'yazılmazsa olmaz' diye düşündüğüm iki konu arasında gidip geliyorum.

Her ikisi de Türkiye için dönüm noktası... İlkinden başlıyorum; iç karartan 'bölücü terör ve küresel kriz' gibi ağır sorunlarla boğuşurken iyi haberleri ne kadar da özlemişiz meğer. Medyada hak ettiği yeri tam bulamasa da bu çok önemli gelişme; Türkiye iki yıllığına BM Güvenlik Konseyi geçici üyeliğine seçildi.

Nereden bakılırsa bakılsın bu bir zafer. Türk diplomasisinin altın zaferi... Güvenlik Konseyi dünya çapında bir icra organı. Cumhurbaşkanı Gül 'Dünya bakanlar kurulu gibi' dedi. Karar ve müeyyideleri tüm ülkeler için bağlayıcı. Irak, Kıbrıs ve Ortadoğu gibi uluslararası sorunların çözümünde inisiyatif Güvenlik Konseyi'nde. Devler liginde Türkiye de artık söz sahibi. Şüphesiz zafer kendiliğinden gelmedi, altın tepsi içinde sunulmadı Türkiye'ye. Arkasında 5 yıllık bir çaba ve emek var.

Hükümet 2003'ten beri kararlı siyaset ve strateji yürüttü. Adım adım ilerledi hedefe. Cumhurbaşkanı Gül, Başbakan Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Babacan destek arayışını aralıksız sürdürdü. Üyelik seçimi ikili görüşmelerde hep gündemin bir maddesi oldu. Özellikle New York'ta kamp kuran Babacan son düzlüğe girildiğinde insanüstü tempoyla çalıştı, geceli gündüzlü yoğun mesai yaptı, bir hafta içinde 50'nin üzerinde meslektaşına ulaşarak destek istedi. Emekler de boşa gitmedi.

Türkiye 192 ülkeden 151'inin oyunu alarak ilk turda seçilmeyi başardı. Üyelik sembolik değil işlevsel. Yararını göreceğiz. Bundan böyle Güvenlik Konseyi üyeliğiyle Türkiye'nin bölge ve dünya siyasetinde daha etkili rol oynayacağını söylemek mümkün. Milliyetçilik zaman zaman tartışma konusu olur. Ayrıca ulusalcılık da bir

süredir moda. Türkiye'yi devler ligine taşımak... Milliyetçilik veya ulusalcılığa bundan daha fazla katkı olamaz herhalde. Kaderin cilvesi, bunun altında söz konusu kavramlarla sert muhalefet yapılan AK Parti'nin imzası var.

Uluslararası arenada Türkiye'yi söz sahibi yapmak, milliyetçi düşüncenin temel hedeflerinden... Aynı şekilde ulusalcıların da. AK Parti iktidarı bu kavramları sloganın ötesinde eyleme dönüştürmeyi başardı. Türkiye'nin gücünü 'Türk'ün Türk'e Türklük propagandası' anlayışı ve dar kalıbının dışına çıkardı. Emeği geçen herkese teşekkür etmek boynumuzun borcu.

Mutlaka yazılması gereken diğer konu ise Ergenekon... Dava yarın Silivri'de başlayacak. İlk duruşma için hazırlıklar tamam. Sadece Türkiye'nin değil dünyanın gözü bu davada. 'Asrın davası' dense yeri. Yarın 46'sı tutuklu 86 sanık hakim karşısına çıkacak. Tutukluların arasında emekli bir orgeneral ve siyasi parti lideri de var. Türkiye ilk kez 'gizli tanık' müessesesiyle tanışacak. Duruşma salonunun bitişiğinde oluşturulan özel bölümde sesi değiştirilerek aktarılabilecek tanığa avukatlar da soru sorabilecek.

Ergenekon, anayasal düzeni tehdit eden bir örgüt. Bir dizi eylem ve darbe ortamı hazırlamakla suçlanıyor. Soruşturma sırasında gündeme gelen iddialar dehşet vericiydi. Kanlı Danıştay baskını Ergenekon kapsamında değerlendirildi. Demokratik sistemin selameti açısından bu davanın akıbeti hayati önemde. Türkiye'nin geleceği bu davanın sonucuna bağlı. Bir ucundan yakalanan suç örgütünün üzerine sonuna kadar gidilecek mi yoksa Susurluk'ta olduğu gibi derine inmeden yüzeyde mi kalınacak? Ağır yük hakimlerin omuzlarında.

Davanın keskin tarafları var. Karşı çıkan ve destekleyeni var. CHP lideri Baykal 'Ergenekon'un avukatıyım' dedi. En son CHP'li Kemal Kılıçdaroğlu aynı role soyundu. Adaletin tecellisi için tarafların mahkemeyi etkileyecek davranışlardan özenle kaçınması gerekir.

BM'de Türkiye'nin zaferi ve Ergenekon'un ilk duruşması... Her ikisi de ülkenin geleceği açısından dönüm noktası.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

DTP neyin peşinde?

Mustafa Ünal 2008.10.22

Güneydoğu'da yine şiddet manzaraları... Ekranlara yansıyan görüntüler ürkütücü, meydanlardan ateş ve duman yükseliyor. Cezaevinde Öcalan'a 'kötü muamele yapıldığı' iddiasını fırsat bilen bölücüler sokakları savaş alanına çevirdi. Elleriyle Öcalan'ın posterlerini taşıyan göstericilerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada kan da aktı, Doğubayazıt'ta bir kişi hayatını kaybetti.

Tesadüfe bakın ki, Silivri'de Ergenekon davasının başladığı güne denk geldi bütün bu olaylar... İnsan sormadan edemiyor: 'Acaba iki örgüt arasında bir eylem kardeşliği mi var?' Ergenekon soruşturması sırasında kafa karıştıran iddiaları unutmadan arayın bu sorunun cevabını.

Askerin olağanüstü taleplerine direnen Başbakan Erdoğan önceki gün Diyarbakır'daydı, işe bakın ki bölücü örgütün baskısı sonucu esnaf kepenk kapattı.

Gösterilerde DTP milletvekilleri ve belediye başkanları en ön safta. Açıklamaları olayları yatıştırmaktan uzak, bir kısmının kışkırtıcı rol oynadığını söylemek bile mümkün. Bu satırları yazarken gündeme DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'ün açıklamaları düşüyor. Türk, siyasete yeni soyunan bir isim değil, ilk milletvekilliği yıllar öncesine dayanıyor. Ülkenin hassasiyetlerinden haberdar, ağzından çıkan sözünün nereye varacağını çok iyi bilir. Böyle

hassas bir günde sakın duruşuyla bilinen Türk'ün söylediklerini okuyunca şaşırdım. Yadırgamamak mümkün değil.

Ahmet Türk bir grup partiliyle birlikte basın açıklaması yapmış. Öcalan'ı sahiplenmiş. Bir tepkinin sonucu mu yoksa bilinçli bir politika mı, PKK ile arasına set çekemeyen DTP giderek terör örgütünün siyasî uzantısına dönüşüyor. Doğrusu bu kendileri için de Türkiye için de tehlikeli bir süreç.

Türk, 1980 askerî darbesinin Kürtlere soykırım uyguladığını söylemiş... Darbelerden sadece Kürtler değil toplumun bütün kesimleri kötü etkilendi. Kimi insanlık dışı uygulamalar bölge halkını daha derinden sarsmış da olabilir. Ancak bunu soykırım olarak nitelemek doğru olur mu? Kuşkusuz bölgede siyaset yapmanın zorlukları var. Bu bir realite. Ne olursa olsun bir partinin genel başkanı sıfatı taşıyan ismin daha dikkatli dil ve üslup kullanması gerekmez mi?

Şu bir gerçek; şiddet, şiddeti doğurur. Bunu en iyi bilecek durumda olan da DTP'liler... Yıllardır şiddetle iç içe yaşıyorlar çünkü. Halkı sokağa döken provokatif söz ve davranışlar sorunun çözümüne zerrece katkı yapmıyor. Aksine olağanüstü uygulamalara davetiye çıkarıyor.

'DTP neyin peşinde?' sorusuyla başlamamın sebebi bu. Ne yazık ki bu ülkede gerilimden beslenen ve kavga ve çatışma ortamını sürekli körükleyen siyasî partiler var. DTP de bölgede gerginlikten ve kavganın sürmesinden yana. Bu bir yerel seçim stratejisi mi? Olabilir. Bütün bu olanları sadece sandıkla izah etmek de sağlıklı olmayabilir. Ben gerilimle seçim arasında ilişki kuranlardanım.

Seçimlere doğru terör örgütünün bölgede tansiyonu yükselteceği bekleniyordu. Diyarbakır'ı kaybetme korkusu sardı. DTP, Diyarbakır'da eskisi gibi rahat değil, AK Parti ciddi rakip. Mart ayındaki seçimin sert mücadeleye sahne olacağı bugünden belli. Diyarbakır'ı kaybeden bir DTP, siyasi misyonunu tümüyle yitirir. Bölgenin diğer şehirlerinde de sıkıntısı var. 2004 seçimlerinde ağır darbe aldı. 4 şehrin yerel yönetimini AK Parti'ye kaptırdı. Bağımsız adaylarla sandığa gittiği 22 Temmuz'da da umduğunu tam bulamadı. Geleneksel olarak iddialı olduğu Ağrı ve Bingöl gibi şehirlerde milletvekili çıkaramadı. DTP bölgede büyük düşüş içinde. Gelecek vaat etmiyor. Seçim stratejisi veya başka bir hesap, gerekçesi ne olursa olsun DTP ateşle oynuyor, sadece batıyı değil bölgeyi de huzursuz ediyor.

Güneydoğu'da ateş ve dumanlı şiddet manzaraları, batıda canlı bomba ihbarları, Ankara'da suikast tedirginliği... Ateşe benzin değil, su dökme zamanı... En büyük görev de DTP'ye düşüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis, onuruna sahip çıkmalı

Mustafa Ünal 2008.10.24

Anayasa Mahkemesi başörtüsü düzenlemesini iptal etmekle kalmadı, ortaya koyduğu gerekçeyle Meclis'in anayasa yapma yetkisini budadı. Buna hakkı var mı? Hayır, yok. Anayasa, bu yetkiyi Yüksek Mahkeme'ye vermiyor. Mahkeme yeni bir içtihatla yetki alanını genişletti.

Kendisini Meclis'in üstünde konumlandırdı. 'Demokrasilerde parlamentonun üzerinde güç yoktur' kuralı Türkiye'de geçerli değil artık. Aslında bu, bir sistem sorununa işaret ediyor. Parlamenter rejim çok ağır darbe aldı.

Bunu söyleyen anayasa hukukçuları ve siyasetçiler değil sadece... Bizzat Anayasa Mahkemesi'nin Başkanı Haşım Kılıç, iptal gerekçesini sistem ve rejim açısından sakıncalı gördüğünü yazdı. Yine Mahkeme Üyesi Sacit Adalı karşı görüşüyle karara ciddi itirazlar getirdi. Mahkeme'nin kararlarına içeriden de muhalefet var. Üyeler arasında uzlaşma ve mutabakat yok.

Bugünlerde milli iradeyi kimin temsil ettiği sorusu moda. Bu soruya herkes kendine göre cevaplar veriyor. Tek bir kişiye indirgeyen de var. Milli iradeyi kimin temsil etmediğini artık biliyoruz; 550 sandalyeli Meclis'te 411 milletvekilinin olmadığı ortada. O kadar milletvekilinin kabul oylarının bir hükmü yok çünkü. 9 mahkeme üyesinin kararı 411 milletvekilinin üzerinde. Şüphesiz demokrasilerde rakam her şeye kadir değildir. Ancak rakamlar hiç bu kadar da anlamını yitirmemişti. Türk demokrasisinde 9 üye 411 milletvekiline ağır bastı.

Belli çevreler yargının siyasallaştığını sıkça dile getiriyor. 367 ile başlayan, başörtüsü ve AK Parti kapatma davası ile devam eden Anayasa Mahkemesi'nin kararları kadar siyaset içeren başka kararlar hatırlamıyorum ben. Herhalde bundan öte siyasallaşma olamaz. Karar ve gerekçeler iptal başvurusu yapan CHP'nin öne sürdüğü hususların biraz daha genişletilmiş hali sanki. Bu gerekçeler Anayasa Mahkemesi'nin kararlarını izah etmiyor. Hukuk zeminine oturtmuyor.

Gerekçeye bütünüyle Mahkeme'nin mevcut yapısı yansımış. Sonucu eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in karar ve gerekçeye dönüşmüş hali şeklinde açıklamak da mümkün. Mahkeme üyelerinin kendilerini oraya atayan ismin siyasi çizgisine göre hareket ettiği sır değil. Turgut Özal'ın seçtiği üye ile Demirel'in atadığı üye arasında fark var. Sezer'in belirlediği üyeler hakeza, diğerlerinden çok farklı. Gerekçe ağırlıklı olarak Sezer bir parça da Demirel, Özal ise kararın bütünüyle karşısında. Belki yadırganabilir ama Mahkeme'nin kararlarını üyelerin tercihi kadar altında imzası bulunan cumhurbaşkanları üzerinden de yorumlamak pekâla mümkün.

Başörtüsü kararının gerekçesinin ardından dün AK Parti hakkındaki kararın gerekçesi de Başbakanlık'a ulaştı, bugün Resmi Gazete'de yayımlandı. Gerekçeler Ankara siyasetinin en sıcak gündemi... Mahkeme AK Parti'yi laiklik karşıtı eylemlerin odağı olarak gördü, ancak kapatma yerine para cezasını uygun gördü. Başörtüsü gerekçesine yansıyan rejim duyarlılığı AK Parti gerekçesinde de var... Başörtüsü kararı Meclis'in yetkisini sınırlamıştı, AK Parti gerekçesi ise siyasetin alanını daralttı.

Peki bundan sonra ne olacak? Mahkeme'nin ortaya koyduğu gerekçeli kararlar hiçbir sorunu çözmedi, aksine yeni sorunlara neden oldu. Böyle gitmez. Meclis ve siyasetin inisiyatifi ele alması ve sistemi revize etmesi gerekir. Başka çıkış yolu görünmüyor. Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkilerinin yeniden tanımlanması şart. Başbakan Erdoğan 'Milli iradenin üzerinde bir irade tanımıyoruz' dedi. MHP lideri Bahçeli tepkisini 'TBMM'nin görev ve yetkileri kısıtlanarak yargı ipoteği altına alınmıştır' diyerek gösterdi. Bir de öneride bulundu, Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkilerini düzenleyen maddelerin değiştirilmesini istedi.

AK Parti ve MHP'ye CHP de destek vermeli, sistem sorunu mutabakatla çözülmeli. Rejim güçlendirilmeli ve parlamenter demokrasi yeniden inşa edilmeli. Bu yetki karmaşasının kimseye hayrı yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anavatan ve Saadet kongreleri

Mustafa Ünal 2008.10.26

Anavatan'ın kongresi dündü, Saadet Partisi'nin bugün. Her iki parti de genel başkanlarını değiştirdi. Bir zamanlar yeni kuşağın lider adaylarından olan Erkan Mumcu siyasete veda etti, Recai Kutan ise koltuğunu bugün genç bir isme, Numan Kurtulmuş'a devredecek.

Şüphesiz kongreler her iki parti için aynı anlama gelmiyor. Kongre Anavatan için Mumcu'nun gidişi demek, Saadet içinse Numan Kurtulmuş'un gelişi... Anavatan siyasette son demlerini yaşıyor; Saadet Partisi, Kurtulmuş'la yeni bir dönemin kapılarını aralamak istiyor. Her iki partinin kongreye yüklediği anlam ve misyon çok farklı...

Sağ ve sol şeklinde kamplaşan siyasî yapıya dört eğilim sloganı ile yeni açılım getirmiş Turgut Özal'ın ANAP'ının sonu böyle mi olacaktı? Kongreyi üç saat gecikmeyle toplayabildi. Öğle saatlerine kadar toplantı için gerekli delege sayısına ulaşamadı. Anavatan Partisi, Özal'ın liderliğinde Türkiye'yi dönüştürdü. Yapısal reformları gerçekleştirdi. İçine kapanan bir ülkeyi dünyaya açtı. Mesut Yılmaz'ın genel başkanlığında ise geçmişini inkar edercesine statükoya teslim oldu, iktidar karşılığında 28 Şubat'ın siyasî projesini omuzladı. Her seçimde geri gitti ve sonunda bitti.

Erkan Mumcu'nun liderlik serüveni çok kısa sürdü. Partisini seçime bile sokamadı. Liderliğini oylatma imkânı bile bulamadı. Mumcu'nun siyasî finali cumhurbaşkanlığı seçimi oldu. CHP'nin peşine takıldı ve 20 milletvekilini, 367 rakamının arandığı Meclis'teki oylamalara sokmadı. Mumcu'nun Meclis'i boykotu yakın tarihin en önemli olaylarından... Her türlü açıklamaya rağmen arka planı tam aydınlanabilmiş değil.

Mumcu'nun dün Zaman'da yayınlanan açıklaması, ilginç ayrıntılar içeriyor. Eski Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı, 'CHP'yi yalnız bırakmayın, cumhurbaşkanlığı oylamasında aynı tavrı gösterin.' demiş. Anavatan milletvekillerini Meclis'in dışında tutan bu telkin mi yoksa başka sebepler mi söz konusu bilmiyoruz. Mumcu, 'Vicdanımı dinledim, gitmedim.' diyor. Hemen arkasından şu sözleri söylüyor: 'Yüreğim gümbür gümbür oraya gidip Meclis'in iradesine karşı birtakım yapay engeller yaratanların karşısında durmayı söyledi.' Bir insanın vicdanı ile yüreği bu denli ayrışabilir mi? Belki mantık yürek farklılaşması olabilir. Ancak yürek 'git' derken vicdan nasıl 'dur gitme' der, ben anlayamadım. Mumcu'nun bu sözleri bile içine düştüğü güç durumu izah ediyor. Kendisine rağmen dışarıdan yönlendirmenin etkili olduğunu anlatmak ister gibi. Mumcu, veda konuşmasında merkez sağ 28 Şubat sürecinin bitirdiğini söyledi. Bu tespiti doğru. Yılmaz, 'Siyasî hayatıma da mal olsa 28 Şubat yasalarını Meclis'ten çıkaracağım' demişti. Çıkardı ve siyasî hayatına mal oldu. Mumcu'nun siyasî hayatını sonlandıran ise cumhurbaşkanlığı seçimindeki tavrı oldu.

Saadet Partisi'ne gelirsek... Numan Kurtulmuş, dinamik ve sempatik yapısıyla Saadet için yeni heyecan, yeni başlangıç demek. İsmi ve yüzü yıpranmış değil, geleneksel çizginin ürettiği klasik profilin dışında, üslubu yeniliğe açık. Hem Erdoğan hem de Gül'le dostluğu geçmişe dayanıyor. Bir ara AK Parti'den milletvekili adaylığı gündeme geldi, son anda vazgeçti. Kurtulmuş, yıllardır genel başkanlığa hazırlanıyordu, daha önce birkaç kez girişimi oldu, sonuç alamayacağını görünce geri çekildi. Adaylığını yukarısı değil, taban istedi. Partiye yön verenler yüzlerce kişiyle görüşerek nabız yokladı. Anladığım kadarıyla Kurtulmuş'un Saadet'te hareket sahası çok geniş olmayacak. Harekete vücut veren eski ve akil adamlar Yüksek İstişare Kurulu'nda toplanacak. Büyük ihtimalle Recai Kutan, kurulun başkanı olacak. Bir bakıma Saadet'in MGK'sı gibi... Partinin temel politikaları burada belirlenecek. Eğer Kurtulmuş belli bir siyasî esnekliği gösteremezse hem kendisini hem de partisini sıkıntıya düşürür. Kurtulmuş, Saadet'i büyütebilecek mi? Hiç de kolay değil. Taban AK Parti'ye kaydı. Yeniden kazanmak imkânsız değil, ancak çok güç. Bu süreçte Kurtulmuş'un özellikle AK Parti karşıtı çevrelerin ilgisine mazhar olacağı kesin. Bu ilgiyi doğru yönetemezse mevcudu da yitirir. Kurtulmuş, Saadet'i topluma antitez yerine, tez olarak kabul ettirebilirse başarılı olur.

Mumcu'nun gidişi, Kurtulmuş'un ise gelişi hayırlı olsun...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amerikalılar, tehlikenin farkında mısınız!

ABD seçimine Ankara kriterleriyle bakarsak Amerika'da rejimin ciddi tehlikede olduğunu söyleyebiliriz. Durun hemen itiraz etmeyin, nasıl olduğunu anlatmaya çalışacağım.

ABD başkanları beyaz ırktandır, Anglo-Sakson'dur, Hristiyanlığın Protestan mezhebındendir. Bir anayasa kuralı değildir ama çok güçlü gelenektir, dışına çıkılmaz. İstisnası yok gibidir.

Barack Obama, bu geleneği tersyüz etti. Washington'da sistem altüst oldu. Obama beyaz değil siyah, Anglo-Sakson değil Afrika kökenli.

Seçim sonucunun 'Amerikan ihtilali' veya 'büyük değişim' diye yorumlanmasının nedeni bu.

Beyaz Saray artık beyaz adamın oturduğu yer olmaktan çıktı. Bu manzarayı Ankara kodlarıyla değerlendirirseniz Obama'nın seçilmesini kolayca kabul edilebilir misiniz? Bu sonuç mevcut rejimi tehlikeye atacak boyutta, sistemi derinden sarsacak nitelikte. Türkiye'den pek duyulmadı acaba Cumhuriyetçiler Beyaz Saray'da Afrika kökenli, bir ismin oturmasını içlerine sindirebilecekler mi?

Beyaz Saray, ABD'nin kamusal alanı. Oraya girmenin belli kuralları var. Herkes onlara uymak zorunda. Sadece Obama değil eşi de siyah, çocukları hakeza. Acaba oralarda şöyle bir soru soruluyor mudur? Obama, eşi ve çocuklarıyla ABD'nin çağdaş ve beyaz yüzünü dışarıda temsil edebilecek mi? Obama, yarın kendisi gibi siyah olan eşi ve çocuklarını alacak yurtdışı gezilerine gidecek. Oralarda ABD'yi temsil edecek. Acaba bunu Amerika'nın Cumhuriyetçileri ve ulusalcıları sorun yapar mı?

Niye olmasın, bakarsınız Beyaz Saray'da yapılacak bir toplantıyı Cumhuriyetçi senatör ve parlamenterler boykot edebilir, Obama'nın davetlerini ellerinin tersiyle itebilir.

Amerikan sistemi açısından Obama içeride de sorun, dışarıda da. Bu süreçte Washington'da rejimi koruyup kollayan güçler sessiz mi kalacak? Demokrasi diye rejimin elden gitmesini seyredecekler mi? Amerikan derin devleti uyuyor mu? Onları uyandıracak, Pentagon'u göreve çağırarak birileri yok mu? Cumhuriyetçiler milyonları meydanlarda toplayamaz mı? Sırf beyazlardan oluşan kalabalıklarla Beyaz Saray'a yürüyüş de yapılabilir pekala.

Obama, merkeze çevreden geldi, kenar semtlerde oturan siyahîlerin oylarıyla başkan seçildi. Ya yarın merkez üzerinde mahalle baskısı söz konusu olursa... Önlemleri şimdiden alınmalı. Siyah mahallenin tekin olmadığı, ne denli tehlike potansiyeline sahip olduğu ortada. Ayrıca Obama'nın başkanlığı döneminde devletin içlerine kadar nüfuz edecek. Sızmadıkları yer kalmayacak. Kendi derin devletlerini kuracaklar. Bu, Amerikan sisteminin tehdit altında olduğunu göstermiyor mu? Yarın geç olabilir, çaresi bugünden düşünülmeli. Obama'ya sınırlarını hatırlatan bir bildiri veya muhtıra fena olmaz.

Hem seçimi kazanmak demek ülkeyi tek başına yönetmek anlamına gelmiyor. Oyların büyük bölümü tepki oyları zaten. Ekonomik krizin vurduğu Amerikalılar başka seçenekleri olmadığı için mecburen Demokratlara oy verdiler. Bu destek kalıcı değil, konjonktürel, gelip geçici yani. Obama, oyların sadece yüzde 52'sini aldı, geride ona karşı yüzde 48'lik büyük bir kitle var. Şimdi onların yaşam hakkı tehlikede. Amerika'nın yüzde 48'i Obama'ya şiddetle karşı, Beyaz Saray'da bir siyahînin oturmasını kesinlikle istemiyor. Obama, orada rahat oturamaz.

Amerika için tehlike bunlarla sınırlı olsa iyi, dahası var. Obama yerli değil Afrika kökenli, babası Kenyalı. Bir süre Endonezya'da da bulunmuş. Başkanlığı sırasında köklerine dönmeye kalkarsa Washington'ın hali nice olur? Bu dönemde Amerika, Afrikalaşma tehlikesi yaşar mı? Amerika'yı satmaya kalkarsa, Amerikan dolarlarını Kenya'ya

peşkeş çekerse kim dur diyecek? ABD'nin Endonezyalaşması da mümkün. Bu Amerika'nın sonu demek. Derin devlet bunun da önlemini düşünmeli. Belki de Demokrat Parti'ye kapatma davası ve Obama'ya siyasî yasak bile düşünülmeli.

ABD seçimlerini Ankara kriterleriyle değerlendirmeye kalkarsak Obama'nın seçilmesi ABD'nin yandığının, Beyaz Saray'ın karardığının resmidir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rozet yarışında son durum

Mustafa Ünal 2008.11.26

Başbakan Erdoğan, Hindistan'da 'Yerel seçimlerde partim ikinciliğe düşerse genel başkanlığı bırakırım' dedi. Bu söz sadece seçimlerdeki iddiasını yansıtmıyor, diğer liderlere de siyasetin diliyle mesaj gönderiyor.

Özellikle de CHP ve MHP genel başkanlarına; Baykal da Bahçeli de sessiz kaldı, Başbakan'a cevap vermediler. Bütün partilerin başarı çitası olmalı, onun altında kalan bedelini ödemeli. Başaramayan gidiyor, Batı'da örnekleri çok. Türk siyasetinde yeni kadroların önü ancak bu şekilde açılabilir.

Her ne kadar önümüzdeki seçimler yerel iktidarı belirleyecek olsa da Ankara siyasetine bakan sonuçları olacağı bugünden belli. Sandık sadece belediye başkanlarının değil genel başkanların da kaderini belirleyecek gibi. Erdoğan'ın 'Genel başkanlığı bırakırım' açıklaması doğrusu 29 Mart seçimlerine yeni boyut kattı. Sonuçlar genel başkanlar üzerinden de kritik edilecek.

Dün partilerin grup toplantılarını izlemek için Meclis'e gittim. Son dönemde kulisleri bu kadar kalabalık görmemiştim. Ana baba günü dense yeri. Meclis'e gelenin tek derdi siyaset değil. Dertlerini sadece bakanlara değil gazetecilere aktaranlara da rastladım. Yozgat Şefaati'den gelen bir muhtar yolumuzu keserek 'Tarım kesimi çok sıkıntıda' dedi. Grup toplantısının yapıldığı salonlar miting meydanı gibi. Her yer heyecanlı partililer tarafından doldurulmuş. Sadece pankart ve sloganlar eksik. Bırakın gazetecileri milletvekilleri bile oturacak yer bulmakta güçlük çekti. Çalışma Bakanı Faruk Çelik, Başbakan'ın konuşmasını dışarıda televizyondan takip etmek zorunda kaldı. Birkaç gazeteci Bakan Çelik'le sohbet ettik, önemli mesajlar verdi. 'Kriz sürecinde işsizlik sigortasında biriken paranın bir bölümünün reel sektöre aktarılabilceğini' söyledi. Eğer gerçekleşirse devlet bankaları üzerinden yürütülecek projenin iki temel şartı olacak; krediler belli bir süre içinde geri dönecek ve işten çıkarmalar durdurulacak.

Meclis'in havasına bakılırsa partilere seçimin ateşi düşmüş. Grup salonlarındaki kalabalığın nedeni bu. AK Parti ve CHP grubu katılımlara sahne oldu. Yaşanan bir rozet yarışı. Çarşafılrlarla başlayan rozet takma atağı tam gaz sürüyor. CHP'ye Arif Sağ ve Ercan Karakaş gibi solda siyaset yapan isimlerin yanı sıra yeni düzenleme ile belediyeliği düşen bazı başkanlar katıldı. Aralarında en dikkat çekici olan Ankara'nın Temelli beldesinin belediye başkanıydı. AK Parti'den seçilmişti, dün CHP saflarına geçti. AK Parti'den CHP'ye her transfer şaşırtıcıdır. Ancak Temelli belediye başkanının parti değiştirmesi siyasi tercihten ziyade bir tepkinin sonucu. AK Parti'nin grup toplantısına da katılımlar damgasını vurdu. Başbakan Erdoğan, aralarında il, ilçe belediye başkanı ve il başkanı gibi sıfatları bulunan isimlere AK Parti rozeti taktı. CHP ve DSP dahil hemen her partiden gelen vardı. En çok da Demokrat Partili başkanların yeni adresi AK Parti oldu. Buna Elazığ belediye başkanı da dâhil. MHP'nin iki dönem belediye başkanlığını yapan Kırklareli il başkanı AK Partili olanlardandı. Parti değiştirmelerin nedeni belli; yerel seçimler, eski veya yeni başkanlar pozisyonlarını ona göre alıyor. Transferlere bakılırsa AK Parti'nin bu seçimde de cazibe merkezi olacağı söylenebilir.

Dün MHP'nin de grup toplantısı vardı, Bahçeli konuştu, hükümet politikalarını eleştirdi, yeni katılım ise yok. Yanlış anlaşılmasın, ilgisizlikten değil. Bahçeli yönetimindeki MHP başka partilerden gelen isimlere kapalı. MHP öteden beri bu yöndeki taleplere olumlu cevap vermiyor. Siyasi etiğe uygun bulmuyor. Milletvekili, belediye başkanı fark etmiyor, bugüne kadar hiçbirine olumlu cevap vermedi. MHP'nin politikası bu. Meclis'in dünkü havası, partiler arasında yaşanan rozet yarışı ülkenin iyiden iyiye seçim atmosferine girdiğini gösteriyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Size 2 ay süre, bu işi bitirin'

Mustafa Ünal 2008.11.28

Sağlık Bakanı Recep Akdağ, gazetecilerin karşısına geçerken söze 'Hesap vermek için buradayım.

Siyaset bunu yapabilmeli' diye başladı ve uzun uzun bakanlıkta geçen 6 yılını anlattı. Sağlık Bakanlığı koltuğunda tam 6 yıl... Uzun bir süre. Türkiye ortalamasının üzerinde. Arşive bakınca gördüm, Akdağ çok partili dönemde 'en uzun sağlık bakanlığı yapan isim' unvanını yakalamış. Rekor, Cumhuriyet'in ilk yıllarından Refik Saydam'ın. Kısa ömürlü hükümetler nedeniyle çok kere bakanlar henüz bakanlığı tanıyamadan koltuğunu terk etmek zorunda kalıyor. Reform niteliğindeki eylem planları için ise zamana ihtiyaç duyulduğu şüphesiz. Akdağ o yüzden şanslı. Ayrıca arkasında insan odaklı sağlık politikalarına önem veren ve hedeflerin gerçekleşmesi için bakanlığın bütçedeki payını artıran bir hükümet var. Rakamlara bakılırsa bu açıkça görülür.

Akdağ siyasete üniversiteden transfer oldu. Yani aynı zamanda sağlığın teorisini de bilen bir isim. Klasik siyasetçi değil, konuşmaları ve yaptıkları biraz teknokrat bakanı andırıyor. Bakan, dün 6 yılın hesabı için basın karşısına çıktı. İcraatları 'Sağlıkta Dönüşüm Programı' adlı kitapta toplamış. Sıkça rastlanan sıradan 'icraatın içinden çalışması' da değil. Salt propaganda amaçlı veriler içermiyor. Tabii akla gelen ilk soru 5 değil de neden 6 yılın sonunda çıkıyor medyanın karşısına? "Bir özel nedeni yok, geçen yıl düşündük, ancak şartlar elvermedi." dedi. Uzun konuşmasında 'reform' kelimesini kullanmaktan özenle kaçındı. Bunun yerine 'dönüşüm' demeyi yeğledi. "Bilerek yapıyorum." dedi ve ekledi: "Biz geçmişin mirası üzerine koyuyoruz. Her dönemin kendine göre büyük hizmetleri olmuş." Sık sık Refik Saydam'a pozitif göndermeler yaptı. 'Akdağ'ın en önemli icraat nedir?' sorusuna verilecek ilk cevap herhalde 'hastanelerin birleştirilmesi' olur. SSK ve devlet hastaneleri aynı çatı altında toplandı. Bu, seçimlerde de hükümetin en önemli kozlarından biriydi. Sadece seçim meydanlarında değil Başbakan hükümet icraatlarını anlatırken hastanelerin birleşmesine mutlaka bir paragraf ayırıyor. O günleri hatırlıyorum, kolay olmadı bu. İtiraz edenler oldu, sistemi bloke edeceğini öne sürenler çıktı. Hükümet için ciddi risk söz konusuydu.

Akdağ arka planına ilişkin ayrıntı verdi: "2004'ün sonuydu. Başbakan Erdoğan beni ve Çalışma Bakanı Murat Başesgioğlu'nu makama çağırırdı. 'Bu işi ocak ayına kadar bitirin.' dedi. Önümüzde 2 ay vardı. 'Nasıl yetiştireceğiz?' dedik. 'Ne yapın edin yetiştirin.' dedi. Birleşme bu kararlılığın sonucu. Yoksa yıllara yayılırdı. Bürokratik engeller aşılamazdı. Hastaneleri bir araya getirmek kolay, önemli olan sistemi sağlıklı işletilebilmek. Biz bunu başardık."

Bilindiği gibi son yıllarda hastanelerde yaşanan bebek ölümleri sıkça medyaya haber olarak yansıyor. Bakan'ın verdiği bilgilere göre bebek ölümlerinde eski dönemlerle kıyaslanmayacak oranda düşüş söz konusu.

Akdağ "6 yıl içinde yanıldığımız da oldu." dedi ve mecburi hizmeti örnek gösterdi: "Önce mecburi hizmeti kaldırdık. Sonra geri getirdik. Öngörümüzde yanıldık. Hekim eksikliğinin bu boyutta olduğunu bilmiyorduk." dedi. Siyasetçiler genellikle başarılarını, doğru yaptıklarını anlatırlar, hatalarından söz etmezler. Doğrusu

Akdağ'ın, yeri değilken 'yanıldım, öngöremedim' itirafı dikkat çekiciydi. Bakan önümüzdeki günler için iyi haberler de verdi. Yeni inşa edilecek hastanelerde koğu sisteminin terk edileceğini, bunun yerine iki kişilik odalar yapılacağını müjdeledi. Şu an üç olan ambulâns helikopter sayısı kısa sürede 20'ye çıkacak, iki tane de ambulans uçak alınacak...

Siyasetçiler sadece medyanın karşısına çıkarak hesap vermiyor... Asıl hesap meydanı seçimler, hesap yeri sandık. 22 Temmuz'un üzerinden çok geçmedi, ancak Akdağ dün halka hesap vermeye hazır görüntü içindeydi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon kim? Güney mi, Eryugur mu?

Mustafa Ünal 2008.11.30

Ergenekon davasının henüz başındayız. Tutuklu sanıklar hâkim önünde, çapraz sorgudalar. Sırada ek iddianame var. Ek iddianame, ana iddianame kadar önemli.

Emekli paşalar Hurşit Tolan ve Şener Eryugur'un neden içeri alındığı sorusunun cevabı orada olacak. Kısmen açığa çıkan 2003 ve 2004'teki darbe senaryolarının iç yüzünü öğrenme imkânı da bulacağız. Bunlar tahmin tabii. Çünkü dışarıya ek iddianameye ilişkin hatırı sayılır bilgi sızmış değil. Zamanlaması konusunda sona yaklaşıldığını tahmin etmek güç değil. Biraz geciktiği bile söylenebilir, zira sonbaharda bekleniyordu.

Eryugur Paşa, Ergenekon davasının en 'suskun' sanığı... Nasıl olduysa cezaevinde düştü ve ardından ciddi sağlık problemleri yaşadı. Eryugur, davanın en kilit isimlerinden biriydi. Davaya konu olan örgütün kaçınıcı sırasında olduğu konusunda farklı görüşler olabilir ancak kimi iddialardan yola çıkarak yukarılarda bir yerde konumlandığını söylemek mümkün. Cezaevindeyken, özel koğuştta sağlığını kaybedecek şekilde nasıl düştü? Olağan bir kaza mı yoksa birilerinin müdahalesi mi söz konusu?

Devlet içi derin ilişkileri ve istihbaratı konu alan bütün filmlerde çok şey bilen aktörlerin başına hep bir şeyler gelir. Bir şekilde susturulurlar. Benzer olayla Susurluk'ta da karşılaşmıştık. Bugün unutulmuş olabilir özel timci İbrahim Şahin, Susurluk çetesinin içinde yer alıyordu. Ne konuşacağı merak ediliyordu. Derken trafik kazası geçirdi ve hafıza kaybına uğradı, işitme yeteneğini yitirdi. Eryugur'un, Şahin'in başına gelenler normal de olabilir ancak böylesine davalarda susmaya sebep olacak her gelişmeye kuşkuyla bakmak gerekmez mi?

Son dönemde Ergenekon çeşitli boyutlarıyla tartışma konusu. Davayı sulandırma ve asıl mecraindan çıkarmayı amaçlayan haber ve değerlendirmeler medyada geniş yer tutuyor. Açıkça söylemek gerekirse bunların büyük bölümü davanın ağırlığına ve ciddiyetine yakışmıyor. Sözelimi Tuncay Güney üzerinden yürüten tartışma; Güney'in söyledikleri ve evinden çıkan belgeler örgüt hakkında daha fazla şey bilmemize imkân verdi. Buna kuşku yok. Ancak unutulmamalı ki soruşturmayı başlatan, Güney'in ifadeleri değil. Öyle olsaydı eğer, Türkiye Ergenekon'la 2000'li yılların başında tanışmış olacaktı.

Soruşturmayı tetikleyen kıvılcımı bilmeyen yok; Ümraniye'de bir gecekonduya ele geçen bombalar... İpin ucu burada yakalandı. Güvenlik birimlerinin Ümraniye'de elde ettiği ilk bilgiler başka bilgileri ortaya çıkardı. Peş peşe yürütülen operasyonlar bunların sonucu. Güney'in söyledikleri, evinden çıkan belgelerin kıymetsiz olduğu söylenemez. Ne kadarının doğru olduğunu belirlemek ise yargının konusu...

Güney, sıradan bir isim değil. Çok bilinmeyenli bilmeceyi andırıyor. Önce kişiliği ve kimliğiyle geldi gündeme. Söyledikleri hafife alınmasına sebep olacak bir portre gibi takdim edildi ilkin. Türkiye'den Kanada'ya göç eden Çorumlu bir haham... Nasıl olabilir? Bu süreçte 'Onu orada tutan ve belli aralıklarla konuşturan güç kim?'

sorusu canlılığını korudu. Sonradan ortaya çıkan bir gazetenin haberi Tuncay Güney'in vaktiyle belli trafiklerin içinde dolaştığını, hafife alınmayacak bir mekanizma ile ilişkisinin olduğunu ortaya koydu.

Gelinen noktada herkesin ortak kanaati; Güney'in sıradan ve düz biri olmadığı, aksine ciddi ve karmaşık olduğu yönünde. Ergenekon'a istihbaratın içindeki farklı fraksiyonların birbirleriyle mücadelelerinin gölgesi düşmemeli. Böyle bir riskin olmadığı söylenemez. Ayrıca Ergenekon örgütünü Tuncay Güney'in söyledikleriyle sınırlı görmek yanıltıcı sonuçlar doğurur. İlginçtir, bugünlerde Ergenekon'u sulandırmak ve farklı yönlere çekmek isteyenler Güney'e sarılıyor. Oysa niyetleri ve ne yapmak istedikleri çok sırtıyor. Ergenekon, Tuncay Güney değil Şener Eruygur'dur... O da sustu ve konuşamayacak, konuşsa da geçmişi hatırlamayacak. Bu bile örgüt hakkında çok şeyler anlatmıyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bakü-Brüksel hattı

Mustafa Ünal 2008.12.03

Mevsim sonbahardan kışa dönerken Bakü sert ve rüzgârlı, Brüksel ise puslu ve kasvetli. İlk bakışta iki başkenti bir arada anmak şaşırtıcı gelebilir, hatta yadırgayanlar çıkabilir.

Siyasi ve coğrafi yakınlık söz konusu değil çünkü. Dışişleri Bakanı ve Başmüzakereci Ali Babacan'la beş günlük seyahatimizin ilk durağı Bakü idi sonra Brüksel'e geçtik, NATO toplantısı için. Türkiye için 'Bakü-Brüksel hattı' dış politikada çok boyutluluğa işaret ediyor.

Babacan, Azerbaycan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından Bakü'yü ziyaret eden ilk dışişleri bakanı oldu. Bu bir tesadüf değil tabii. Stratejik bakışın sonucu. Azerbaycan'ın Türkiye'nin en çok değer verdiği ülkelerin başında geldiğine kuşku yok. Bakü sadece bu hafta içinde dört Türk bakanı ağırlıyor. Babacan'la başlayan yoğun trafik Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'la sürüyor, ardından Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ve Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen, Bakü yolcusu. Ayrıca Azerbaycan, Cumhurbaşkanı Gül'ün en sık gittiği ülke. Buna Başbakan Erdoğan'ın seyahatlerini de eklerseniz Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinin ne denli üst düzeyde seyrettiğini daha iyi anlarsınız.

Türkiye'nin Ermenistan açılımının, Azerbaycan'da bazı soru işaretlerine neden olduğunu hissettik. İki ülkenin birbirleri için ifade ettiği anlama dikkat çekmemin nedeni bu. Geçen hafta Ermenistan Dışişleri Bakanı Nalbandyan'ın Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) toplantısına katılmak için İstanbul'a gelmesi ve burada verdiği mesajlar, Bakü'de tedirginliğe neden olmuş. Nalbandyan'ın Türkiye ziyareti sırasında basında çıkan, Türkiye'nin Ermenistan sınırını kısa sürede açacağı, Türk Hava Yolları'nın Erivan'a sefer başlatacağı, Türkiye'nin Ermenistan'dan elektrik alacağı gibi haberler endişeyi besliyor.

Azerbaycan'ın, topraklarının bir bölümünü işgal eden Ermenistan konusunda ne denli hassas olduğunu hatırlatmaya gerek yok. Azeri gazetecilerin Bakan Babacan'a peş peşe sordukları sorularda Bakü'de yaşanan tedirginliğin ipuçları görünüyor. Sözelimi, 'Sınırı önşartsız açıyor musunuz?' diye soruldu. Babacan, çok net ifadelerle yalanladı. Ne sınırın şartsız açılması ne de Türk yolcu uçaklarının Erivan'a şimdi sefer başlatması söz konusu. Ermenistan'la enerji alışverişi de gündemde değil.

Babacan hem Azeri gazetecilere hem de Azeri mevkidaşı ile yaptığı görüşmede 'endişeye mahal olmadığını', Türkiye'nin Ermenistan açılımının Azerbaycan'la birlikte yürüyeceğini anlattı. Cumhurbaşkanı Gül'ün maç

ziyaretiyle başlayan açılım ve diyalog sorunların çözümü için gerekliydi. Bu süreci Gürcistan krizi hızlandırdı. Şu aşamada Ermeniler işgal ettiği Azeri topraklarından çekilmeden başkaca adım atılması mümkün değil. Türkiye, Azerbaycan'ın Ermenistan'la yaşadığı Dağlık Karabağ ve işgal gibi temel sorunları kendi sorunu olarak görüyor. Politikasını buna göre oluşturuyor. Pozisyonunu buna göre alıyor. Bu duruşunda bir esneklik söz konusu değil.

Türkiye, Ermenistan ve Azerbaycan ilişkilerinin normalleşmesi sadece bu üç ülke için değil Kafkasya'nın istikrarı için de hayati önemde. Çözumsuzlük, en çok Ermenistan'a zarar veriyor. Gürcistan krizi sırasında bunu derinden yaşadı. Babacan'ın Azerbaycan ziyareti zamanlama açısından yararlı oldu. Gözlemimiz o ki; Bakü'deki endişeleri ortadan kaldırdı, olumsuz havayı dağıttı. Azeriler Türkiye'nin pozisyonunda değişiklik olmadığını en yetkili ağızdan duydu.

Dışişleri Bakanı Babacan, Türk özel girişimcilerin yaptığı Bakü Türk Anadolu Lisesi ve İlköğretim Okulu ile Kafkas Üniversitesi'ni ziyaret etti. Okulda minik öğrencilerle sohbet etti, onlara hediye verdi. Öğrencilerle konuşurken duygulandı. Kafkas Üniversitesi'nde ise konferans verdi. Babacan'ın konuşmasına öğrenciler yoğun ilgi gösterdi. İki ülkeden söz ederken 'Dünyada birbirine böylesine yakın başka ülke yok' sözü alkış aldı.

Bakü ile Brüksel hattında köprü kuracak, geçişi bu kadar kolay yapacak başka bir ülke yok. Türkiye'nin gücü bu eşsiz konumundan geliyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Babacan'ın temposu Rehn'i şaşırttı

Mustafa Ünal 2008.12.05

AB'nin genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, Dışişleri Bakanı Ali Babacan'la Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini konuşurken, "Ali biraz da diplomasiden bahset, dışişleri bakanı olarak neler yapıyorsunuz?" diye sordu.

Babacan, "Nereden başlayayım?" diye girdi söze ve başladı anlatmaya; "Kafkasya'da yoğun diplomasi trafiği yürütüyoruz. Geçen hafta Ermenistan Dışişleri Bakanı Nalbandyan'la görüştüm. Buraya Bakü'den geliyorum, orada mevkidaşım Memmedyarov ve Devlet Başkanı Aliyev'le konuştum. Bugün akşam Helsinki'ye geçiyorum, yarın AGİT toplantısına katılacağım. Cuma günü İstanbul'da yapılacak Afganistan, Pakistan ve Türkiye arasındaki üçlü zirveye yetişeceğim. Bölge sorunlarını masaya yatıracağız." Türkiye'nin dış politikada bu denli aktif rol oynamasına şaşıran Rehn, Babacan'ın temposuna hayran kaldı. Türkiye, gerçekten son yılların en yoğun diplomasi trafiği içinde...

Babacan'ın anlattıklarından, Hindistan ve Pakistan arasındaki gerilimi yatıştırmak için de çaba harcadığını anlıyoruz. Daha olayın patladığı ilk gün Babacan, ABD Dışişleri Bakanı Rice ile görüştü. İki ülke arasındaki krizin ciddiyetine dikkat çekti. Sonrasındaki gelişmeler Babacan'ı haklı çıkardı. Rice'ın Hindistan'ı ziyaret etmesinde Babacan'ın telkinlerinin de etkili olduğunu söylemek mümkün.

Bakü'den Brüksel'e geçerken sohbetin sonunda seçimleri sordum. "Hangi ülkedeki seçimleri soruyorsun, Ukrayna seçimlerini mi yoksa Avrupa Parlamentosu seçimlerini mi?" dedi. "Türkiye'deki yerel seçimleri." deyince, "Sahi ben Ankara milletvekiliyim. Adaylık sürecine müdahil değilim. Kimin aday olacağıyla ilgilenmiyorum. Daha önce olduğu gibi kampanya döneminde çalışmalara ben de katılacağım." dedi. Dışişleri Bakanlığı'nın zihni içerideki seçimler kadar diğer ülkelerin siyasî gelişmeleriyle de meşgul.

Aktif dış politikanın sonucu, Türkiye, ne söyleyeceği merak edilen ülke oldu. Brüksel'deki NATO zirvesinde toplantıyı yöneten Genel Sekreter, Babacan'a ilk başlarda söz verdi. Bunun nedeni, yakın zamanda Afganistan'ı

ziyaret etmiş olması ve Türkiye'nin Kafkasya krizindeki rolü... Babacan, Afganistan'da yaşanan problemlerin daha fazla askerle çözülmeyeceğini, uluslararası camianın eğitim ve sosyal projelerle halkın yaşam standardının yükseltilmesi için çalışması gerektiğini anlattı.

Babacan, Brüksel'de ikili görüşmeler de yaptı. Avrupa Birliği'nin Orta Asya cumhuriyetleri ile ilişkileri geliştirmeye önem vermesi gerektiğine vurgu yaptı. AB'nin insan hakları ve demokrasi konusunda yaptığı açıklamaların Orta Asya cumhuriyetlerinin sert tepkisine ve AB'den uzaklaşmalarına neden olduğunu anlattı. Açıklamalarda daha toleranslı, daha yumuşak dil kullanılabilir. Rehn'e 'Orta Asya ile ilgili özel politikalar geliştirilmeli' dedi

Babacan'la çıktığımız 5 günlük seyahatin son durağı Helsinki'deyiz. Brüksel'in havasına 'kasvetli' diyorduk ama daha kötüsü varmış. Sabah 9'da doğan güneş, 15.00 sularında batıyor. Gündüzü kısa; gecesi uzun. Hava karanlık. Helsinki'de AGİT zirvesi var. Soğuk Savaş döneminde kutuplar arası gerginliğin azaltılması amacıyla kurulan AGİT toplantısına ilgi yoğun, 50'nin üzerinde dışişleri bakanı burada. Bugün sona erecek zirveye tarihinde ilk kez bu kadar fazla bakan katılıyor.

Gündem ise Rusya ve Kafkasya... Rusya, yeni bir güvenlik paketi istiyor. Buna ABD ve NATO soğuk bakıyor. Çünkü bu girişimi, Rusya'nın uluslararası arenada nüfuzunu genişletme çabası olarak değerlendiriyor. Türk dış politikasının sıcak konusu Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ sorunu Minsk Grubu'nda ele alındı. Babacan, Ermenistan ve Azerbaycan dışişleri bakanları ile ayrı ayrı görüştü.

Uluslararası zirveler Türkiye'nin dünya gücü olma yolunda epey mesafe aldığını gösteriyor. Babacan ise yoğun temposuyla o yolun taşlarını döşüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Durmak yok açılıma devam

Mustafa Ünal 2008.12.07

'Seçimlere en iddialı hazırlanan parti hangisi?' sorusunun cevabı herhalde 'CHP' olur. 'Ezber bozmak' kavramı CHP'de tam karşılığını buldu. Baykal'ın yaptığına 'Bir zihniyet devrimi' de denebilir.

Her ne kadar CHP lideri 'Açılım demeyin bunlar normal davranışlar' dese de attığı adım olağanüstü. CHP'yi geleneksel çizgisinin dışına çıkarıyor. Bu yüzden parti içinde travma geçirenler var. CHP'yi dışarıdan yönlendirenler ise şaşkınlık içinde, birbirlerine 'Baykal nereye gidiyor?' diye soruyorlar.

Çarşaf açılımı, imam aday ve Baykal'ın tek parti dönemini reddeden çıkışını seçim çalışması olarak okumak da mümkün. Olsun, sakıncası yok. Belli ki Baykal artık sandık hezimetlerine son vermek istiyor. Sadece kendisinin değil CHP'nin kaderini de değiştirmek istiyor. Sol hep kaybeden parti durumunda çünkü. Herhalde dünya üzerinde bu kadar fazla seçim kaybeden parti yoktur. Çok partili dönemde sandıktan tek başına iktidar çıkaramadı. İktidarı tek başına iken göremedi.

Baykal'a yakın isimlerden Mehmet Sevigen'in Sultanbeyli adayını açıklarken söylediği şu sözler çok şey anlatıyor: 'Biz bugüne kadar sizi göremediğimiz için size sahip çıkamadığımız için siz bu yöneticilerin elinde kaldınız. Bu yüzden ben kendi adıma ve bugüne kadar buraya gelmeyen yönetici arkadaşlarım adına özür diliyorum.' Bugüne kadar halka gitmemenin de itirafı aynı zamanda.

Halkın değerleriyle barışmadan, toplumun bütün kesimlerini kucaklamadan seçim kazanmak mümkün mü? Değil, siyasi tarih ortada. Katı ideolojik duruşun CHP'yi halktan uzaklaştırdığını ve hep kaybettirdiğini herkes gibi Baykal da gördü. Şimdi CHP'nin makus talihini değiştirmek için uğraşüyor. Biraz geç kaldığını söyleyebilirsiniz ama zararın neresinden dönersen kârdır. Eğer böyle devam ederse iktidar heyecanını yitiren CHP'nin varlığı tehlikeye girecek.

Baykal'a yöneltilen açılım eleştirileri son derece haksız. CHP'nin yaptığı 'AK Partileşmek' veya sağa dümen kırmak değil. Halkla bütünleşme çabası. Ayrım yapmaksızın toplumun tüm renklerine partinin kapısını açma girişimi. Ne kadarı o kapıdan içeri girecek tartışılır. Sadece, rozet takmak veya radikal çıkışla yığınları kazanmak o kadar da kolay değil. Ancak, bu bir süreç.

Son açılımın CHP'yi halk nezdinde daha sempatik kılacağı kesin. Bu manzara tek parti döneminin ağır yükünü taşıyan CHP'yi oy verilebilir bir parti haline dönüştürür. CHP 22 Temmuz'da tersinden başka bir açılım denedi. Bir yandan DSP ile işbirliği yaptı. Diğer yandan ulusalcı dalganın rüzgârıyla iktidara yürüyebileceğini hesap etti. Cumhuriyet mitingleri üzerinden yürütülen propagandanın büyüüne kapıldı.

Hızlı ulusalcılar milletvekili listelerinin en önüne geçti ve Meclis'e girdiler. Sonuç tam bir fiyasko oldu. Tek çatı altında seçime giren ulusalcıları yanına çeken sol tarihinin en düşük oy oranında kaldı. Yüzde 20'yi güçlükle aşabildi. İktidarın neden olduğu yıpranmışlığa rağmen AK Parti, CHP'yi ikiye katladı. Yeni bir seçimin eşliğindeyiz. CHP'nin yeni yol arayışına girmesini anlayışla karşılamak lazım.

Baykal'ın kazanmak için çareler aramasına, yeni siyaset üretmesine tepki göstermek nasıl izah edilebilir? Ayrıca açılıma en sert itirazın parti içindeki ulusalcı milletvekillerinden gelmesi de manidar. Cumhuriyet mitinglerinin keskin ismi Necla Arat, Baykal'a ağır suçlamalar yöneltirken isyan bayrağını çekercesine 'Biz yeni duruma alışmayacağız' diyor. Bu durumda gitmek kime düşer? Herhalde Arat'a.

Daha önce yazdığım gibi peşi sıra devam eden açılım hamleleri velev ki seçim yatırımı olsun, hiç fark etmez. CHP doğru yolda. Bu topraklarda siyaset yapmanın belli şartları var. Bugüne kadar devletin gölgesinden çıkamayan CHP şimdi ülke gerçeklerini ve halkı keşfediyor. Geç de kalsa, iyi seçim manevrası da olsa iyi. Baykal, Arat gibi ulusalcıların itirazına bakarak geri adım atmamalı. Halka doğru yürüyüşünü sürdürmeli. 'Durmak yok açılıma devam' partinin seçim sloganı olabilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Babacan: Zamanım yok, kitapları eşim okuyup bana özet çıkarıyor

---

Mustafa Ünal 2008.12.09

Türkiye, dış politikada son yıllarda baş döndürücü bir diplomasi trafiği yürütüyor. Dışişleri Bakanı ve Başmüzakereci Ali Babacan on beş ayda 100'e yakın ülkeye gitti.

Birçok ilkin gerçekleştiği bu ziyaretlerde Babacan, mevkidaşları ile resmî görüşmelerin dışında özel dostluklar kurdu. Babacan, özel hayatında kitap okumasını seven, sinemaya giden, ailesiyle tatile çıkmaktan keyif alan bir bakan. Yoğun diplomatik temaslar ise bu aktivitelerin bir kısmını engellemiş: "Bazen yalnız kalıp kendimi kitaplara vermek istediğim oluyor. Ama şartlar elvermiyor. Eşim hızlı kitap okuyor. Sürekli elinde bir kitap var. Sonra bana özetliyor."

Mesaisinin ağırlıklı bölümünü görevi gereği uluslararası zirveler, uzak yakın coğrafyalara yaptığı ziyaretler oluşturan Ali Babacan, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı toplantısı için gittiği Helsinki'den dönerken Zaman'a konuştu. Yurtdışı temaslarının ülkeye ekonomik getirisinin yüksek olduğunu ifade eden Babacan, "Bakan olarak ülke ülke dolaşmak işadamlarımızın önünü açıyor." dedi. Daha çok insani yönünü öğrenmeye çalıştığımız Babacan'ın sorularımıza verdiği cevaplar şöyle:

Sinemaya gidiyor musunuz?

Film seyretmeyi çok seviyorum. Fakat Dışişleri Bakanlığı'na geçtikten sonra fırsat bulamıyorum. Son bir yıl içerisinde üç dört filme ancak gidebildim. Onlar da çocuk filmi. Yani ben çocukları değil çocuklar beni sinemaya götürüyor.

Mevkidaşlarınızla yaptığınız görüşmelerde Türk dizilerinin gündeme geldiğini biliyoruz. Ne düşünüyorlar?

Türk dizileri Arap dünyasında büyük ilgi görüyor. Bazı ülkelerde Türk dizileri televizyonda oynarken sokaklar tenhalaşiyor. Gümüş dizisine hayranlar. Suudlular Türk dizilerinin etkisiyle İstanbul'da dizi çekmeyi düşünüyor. İstanbul'da Hind filmleri festivali yapacağız. İstanbul'un Hintliler tarafından tanınmasını sağlayacak. İstanbul'u duymayan kalmayacak.

Bayramları nasıl geçiriyorsunuz?

Bayramları çocukluğumdan bu yana önemserim. Bayramların kendine göre coşkusu var. Büyüklerle bayramlaşma, ziyaretler her gittiğin yerde özenle yapılmış tatlıların ikram edilmesi çok hoştur. Görmediğin insanları bayramlarda görme fırsatı bulursun. Ama artık bayramlarda zaman bulamıyorum.

Son dönemde Türk dış politikasında ilkler yaşandı. İlk kez Türkiye'ye gelenler yabancı devlet adamları, sizlerin ilk kez gittiği ülkeler. Bunun arka planında özel bir çalışma söz konusu mu?

Bugüne kadar adını duymadığımız ülkelere resmî ziyaret yaptım. Onlar bize geldi. Ankara'ya ilk kez Sri Lanka devlet başkanı geldi. Laos dışişleri bakanı geldi. Andora dışişleri bakanı ile buluştuk. 'İlk kez bir Türk dışişleri bakanı'nın elini sıkıyorum.' dedi. 15 ayda 100'e yakın ülkeye gittim. Moritanya'ya Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez ben gitmişim. Bu ziyaretlerin siyasi ve ekonomik getirisi yüksek oluyor. Duşanbe'de işadamlarımız 'Siz buralara geldikçe işlerimiz açılıyor.' demişti. Gerçekten bakan olarak ülke ülke dolaşmak işadamlarımızın önünü açıyor. Diplomatlarımıza talimat verdik bulunduğunuz ülkelerin yöneticilerini Türkiye'ye davet edin, diye. Ziyaretlerde bunun da etkisi var. Başbakanımız Finlandiya başbakanına İstanbul'u mutlaka görmelisin, demiş, Helsinki'de karşılaştık İstanbul'u görmek için yakında geleceğim, dedi.

Sık görüştüğünüz bakanlarla resmî ilişkilerin dışında özel dostluklar kurduğunuz medyaya yansıdı. Yaşadığınız ilginç anekdot var mı?

Bakanlarla sık görüştüğümüz için ilişkilerimiz çok iyi. Hatta geçen gün Avrupalı bakanlardan birisiyle bir toplantıda karşılaştım, isimlerini söyleyerek eşini ve çocuklarının durumlarını sordum. O da eşine anlatmış. Eşi çok duygulanmış. Sonra kendisi de bu kadar işin arasında çocuklarımdan hatırlarını sorman çok hoşuma gitti. Sabah yola çıkarken cep telefonumdan aradı 'Akşam görüşemedik, hoşça kal.' dedi. Direkt cepten görüştüğümüz bakanlar var.

Oğlum Saraçoğlu'nu görünce Fenerli oldu

Birbirleriyle ilgisi olmayan bir ülkeden başka bir ülkeye geçerken görüşmelere nasıl hazırlanıyorsunuz, zor olmuyor mu?

Çok çalışmayı seven bir yapım var. Bakanlıkta iken bile geceleri saat üçe dörde kadar çalıştığım oluyor. Bu yüzden kıtalararası uçuşlarda jet lag olmuyorum. Bir de uçaklar çalışmak için iyi ortamlar. Seyahatlerde ne bulursam onu yiyorum. Yemek seçmem, özel yemek aramam. Dinç kalmak ve formumu korumak için özel yiyeceğim içeceğim yok. Doğal yaşıyorum. Ziyaret ettiğim ülkeye sadece dosyalarla, notlarla hazırlanmıyorum. İlgili diplomatlardan bilgi alıyorum. Brüksel'e indiğimde gecenin ilerleyen saatine rağmen iki ayrı toplantı yaptım.

Kitap okuyabiliyor musunuz? Ne tür kitapları tercih ediyorsunuz?

Kitap okumayı seviyorum. Ama artık vaktim olmuyor. Okumak için alıp koyduğum çok kitabım var çantamda. Biyografileri, hatıra kitaplarını, tarih okumayı seviyorum. Bazen yalnız kalıp kendimi kitaplara vermek isteğim oluyor. Ama şartlar elvermiyor. Eşim hızlı kitap okuyor. Sürekli elinde bir kitap vardır. Sonra bana özetliyor.

Yaşadıklarınızı kalıcı hale getirmek için günlük tutuyor musunuz?

Başbakanımız gibi günlük tutmuyorum. Ama konuştuğum her cümle yaptığım her görüşme gittiğim her yer bakanlık arşivine giriyor. Arkadaşlar benim yerime günlük tutuyorlar. Geriye dönüp bakarsam gün gün ne yaptığımı söyleyebilirim.

Futbolla aranız nasıl? Çocuklarınız hangi takımı tutuyor?

Ben Fenerbahçeliyim. Önemli maçları izlemeye çalışırım. Derbi ve Avrupa maçlarını takip ederim. Ama fanatikliğim yok. Oğlum Kerem'i 7 yaşındayken maça götürmüştüm. O zamanlar hasta Beşiktaşlıydı. Fener stadındaki atmosferden çok etkilendi. Fenerbahçe o maçta Galatasaray'ı yenince Beşiktaş'ı bırakıp Fenerli oldu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bunlar da bildik görüntüler mi?

Mustafa Ünal 2008.12.10

Bugün bayramın üçüncü günü. İlk günün telaşı giderek yerini sükûnete bıraktı. Tatil uzun, gurbette yaşayanlar arefeden itibaren sıla-i rahim için yollara düştü. Türkiye hareket halinde denebilir, büyük şehirlerden kırsala doğru akın var.

Birkaç gün sonra hareket ters yöne başlayacak, kırsaldan şehirlere. Her türlü tedbire rağmen trafik canavarı ortalıkta kol geziyor yine. Ölümlü kazalar hız kesmiyor maalesef. Her defasında bayrama acı karışıyor.

Batıdan Doğu'ya kurulan gönül köprüsü Kurban Bayramı'nın bir özelliği oldu, bir geleneğe dönüştü. Bu yıl da binlerce işadama ve esnaf, bayrama Doğu şehirlerinde, en ücra kasabalarda, köylerde girdi. Herhalde bayramın ruhunu bundan daha iyi yansıtan davranış olamaz. Dayanışmanın en güzel örnekleri sergilendi. Doğu-batı aynı duyguların etrafında birleşti, kenetlendi. Birlik beraberlik ve kardeşlik, slogan olmaktan çıktı, ete kemiğe büründü.

Bitlis'ten eski milletvekili Haluk Mutlu ile konuştum; "Bitlis'te inanılmaz bir atmosfer var, yaşananları kelimelerle anlatmak, sözcüklere dökmek mümkün değil, bizzat görmek lazım. İşte bu; yıllarca yapılması gereken buydu. İstanbul'dan, İzmir'den, Denizli'den gelen işadamları 10 bin aileye gerçek bayramı yaşattı." dedi. Bu çaba aynı zamanda Türkiye'nin en ağır sorunu terörle mücadelenin değişik bir boyutu. Sivil toplum örgütlerinin bu girişimi karşısında duygulanmamak mümkün değil. Memleketimden en güzel insan manzarası bu.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de bayramı Diyarbakır'da geçirmek istedi. Namazı tarihî Ulu Cami'de kılacak, ardından Diyarbakırlılarla bayramlaşacaktı. Ancak sağlığı elvermedi, son anda nükseden kulak rahatsızlığı sebebiyle programı iptal etmek zorunda kaldı. Keşke gidebilseydi. O zaman ortaya devleti temsil eden Cumhurbaşkanı'nın Diyarbakır'da halkla kucaklaşması, toplumun iç dinamikleriyle gerçekleşen batıdan Doğu'ya gönül köprüsü ile bütünleşecek ve ortaya doyumsuz bayram manzarası çıkacaktı.

Sonradan öğrendim; CHP Genel Başkanı Deniz Baykal da gizlice Doğu programı yapmış, bayram namazını Ağrı'da kılmayı ve bölge halkıyla bayramlaşmayı planlamış. Doğrusu çarşafa başlayan açılım siyasetinin devamı olurdu. Ancak hava şartlarının olumsuzluğu nedeniyle sabah saatlerinde uçak seferlerinin yapılamaması, Baykal'ın Ağrı ziyaretini engellemiş. Gerçekleşmemiş olsa bile, tıpkı Gül'ün Diyarbakır'ı gibi çok iyi bir düşünce. İnşallah her iki proje de bir dahaki sefere gerçekleşir. Ve sivil toplumun başlattığı girişim, Ankara'nın devreye girmesiyle taçlanır.

Bayrama damgasını vuran bunca pozitif havaya rağmen ne yazık ki medyada bazı terslikler abartılı şekilde yer alıyor. Olumsuz bir iki münferit olaya zoom yapılarak genellemeye gidiliyor. Ekranlarda açıkta kesilen kurban görüntüleri, kesim sırasında yaşanan aksilikler bir Türkiye gerçeği gibi takdim ediliyor. Oysa artık bunların sayısı eskisiyle kıyaslanamayacak ölçüde azaldı. Belediyelerin modern tesisleri, sivil toplum örgütlerinin devreye girmesi ve vatandaşların bu konuda bilinçlenmesi negatif manzaraların azalmasında en büyük etken.

Ankara'da bir bayram geleneğidir, ikinci günü parti genel merkezleri renkli bayramlaşma görüntülerine sahne olur. Normal zamanda birbirleriyle amansız mücadeleye giren partiler kavgayı gürültüyü bir kenara bırakarak bayramın doğurduğu o hoşgörü ikliminde bir araya gelir. Bu güzel gelenek bu yıl da tekrarlandı. CHP'ye yapılan ziyaretlerde çarşaf açılımı bayram buluşmalarının en çok konuşulan konusu oldu. Her parti, açılımdan dolayı CHP'ye destek verdi.

Doğu ile batıyı birleştiren gönül köprüsünden doğan güzel kurban manzaraları, bayramların artık bayram gibi gerçek anlamıyla idrak edilmeye başlandığını gösteriyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

22 Temmuz'daki algıyı kırmak için mi?

Mustafa Ünal 2008.12.12

MHP lideri Devlet Bahçeli partililerle bayramlaşırken CHP'nin çarşaf açılımına atıfta bulundu ve 'Büyük Ortadoğu Projesi'nin, ılımlı İslam'ın sol ayağı mı oluşturuluyor?' diye sordu.

CHP'nin çarşafli vatandaşlara kucak açması uluslararası bir projenin uzantısı olabilir mi? Hangi amaçla söylenirse söylersin 'ılımlı İslam'ın sağ ayağı veya sol ayağı' gibi ifadeler şık değil.

Bugüne kadar Baykal'ın çarşafa rozet takmasının arka planına ilişkin birçok düşünce seslendirildi, çeşit çeşit komplot teorileri üretildi ancak hiç dışarıyla irtibatlandıran çıkmamıştı. Türbana 'hayır' diyen bir partinin çarşafa 'evet' demesini eşine ender rastlanacak kara mizah olarak görenlere rastlandı fakat dış proje olarak nitelenmemişti.

Doğrusu Bahçeli'nin, çarşaf açılımına itirazı ve gerekçesi beni çok şaşırttı. Bir sol partinin yerele yönelmesi, Anadolu solu gibi Şeyh Edebali gibi değerleri referans alması, halkın kutsallarına ilgi göstermesi niçin

uluslararası bir projenin gereği olsun. . Çarşaf adının niyeti farklı olabilir. CHP'nin düne kadar rejim açısından 'tehlike' diye nitelediği çarşafı bir ülke gerçeği olarak kabul etmeye başlaması normalleşme yolunda önemli bir adım değil mi? Çarşafıya kapıları aralama, belki siyasi beklentilerin sonucu olabilir ama asla bir uluslararası projenin eylem planı olamaz. Kaldı ki adına 'Büyük Ortadoğu Projesi' denen büyük siyasetin ne olduğu, neyi içerdiği ve neleri hedeflediği konusunda ortak bir düşünce yok. BOP'a herkes farklı anlamlar yüklüyor. BOP genellikle de komplo teorilerinin konusu. Hatta medeniyetlerarası diyalog çalışmalarıyla karıştıranlar bile çıkıyor. Bir slogana indirgendi ve Batı karşıtlığının veya Amerikan düşmanlığının karşı argümanı haline geldi.

Acaba Bahçeli CHP'nin çarşaf açılımından neden rahatsız oldu? Tepkinin sebebi CHP'nin çarşaf açılımından dolayı gündemden düşmemesi olabilir mi? MHP tabanının seçimlerde CHP'ye kaymasından mı endişe ediyor? Pek ihtimal vermem. İki partinin tabanı arasında bu kadar kolay geçişkenlik olduğunu sanmıyorum. Gerçi, 22 Temmuz seçimlerinde AK Parti iktidarına karşı iki partinin muhalefet üslubu ve yöntemi zaman zaman benzerlik göstermişti. Buradan hareketle iki partinin koalisyonunun çıkacağını ileri sürenlere bile rastlanmıştı. 22 Temmuz algısını kırmak için CHP ile arasına set çekmek istemiş olabilir.

Baykal, Bahçeli'nin tepkisini görmezden gelmedi. Fazlasıyla ciddiye aldı ve yazılı bir açıklama ile cevap verdi. Keskin ifadeler kullandı; 'Kıyafete saygıdan din istismarcıları ve siyasi pusu kuranlar memnun olmaz' dedi. MHP'yi açıkça 'din istismarcısı' ve 'pusu kurmakla' suçladı. Özellikle pusu ithamı çok ağır. Neden pusu kurmakla suçladığının cevabı biliniyor. Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakmayı amaçlayan anayasa değişikliğini Başbakan Erdoğan'ın 'Velev ki siyasi simge olsun' açıklamasına MHP'nin 'Ben sonuna kadar varım' çıkışı tetiklemişti.

Bu, AK Parti'yi kapatma davasına götüren sürecin dönüm noktasıydı. Dava sürecinde ise MHP'nin AK Parti'yi yalnız bırakması, kapatmayı zorlaştıracak yeni düzenleme taleplerine olumlu cevap vermemesi 'Acaba MHP, AK Parti'ye pusu mu kurdu?' sorusunu sordurmuştu. Baykal'ın siyasi pusu hatırlatması bu yüzden. Bir sağ partinin CHP'nin halkın değerlerine yaklaşmasından rahatsızlık duymasına da bir anlam veremedim. Her geçen gün biraz daha ısınan seçim atmosferinde iktidar ve muhalefet partileri ortamı gelecek ifadelerden ve ithamlardan özellikle kaçınmalılar. Pusu, cenk vb. savaşı çağrıştıran kelimelere hiç gerek yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan DTP'ye yüklendi

Mustafa Ünal 2008.12.17

Uzun bayram tatili bitti, Ankara kendi gündemine döndü. Malum ülke giderek yerel seçim menziline giriyor.

CHP ve MHP adayların bir bölümünü açıkladı. Gözlerin çevrildiği AK Parti ise sessiz. Başbakan'ın büyükşehirler adaylarını bayram öncesi açıklaması bekleniyordu. Ertelendi. Haftasonu anket ve temayül yoklamalarının hepsi tamamlandı. Sadece büyükşehirler değil diğer illerde de karar aşamasına gelindi.

Son söz ise Erdoğan'ın... Onun da elini pek belli etmediğini, adaylara ilişkin renk vermediğini söylemeliyim. Bir ara sıkça sorulan 22 Temmuz milletvekili listelerindeki deprem acaba yerel seçimde de tekrarlanır mı sorusu gündemden düştü. AK Parti'deki hava bazı değişikliklere rağmen büyük sürprizin yaşanmayacağı yönünde. Bu hafta en azından büyükşehir adaylarının bir kısmının açıklanması bekleniyor.

Dün Meclis'te siyasetin nabzının attığı bütçe görüşmeleri vardı. Her zaman bütçe müzakereleri siyaset arenasına dönüşür. Genel başkanlar kürsüye çıkar ve sadece bütçeyle sınırlı konuşmazlar, gündeme ilişkin çarpıcı mesajlar verirler. Genellikle Meclis laf atmalar ve sataşmalarla renkli diyaloglara sahne olur. Liderlerin kürsü performansı kritik edilir. Beklenti 2009 bütçe görüşmelerinin önceki yıllara oranla daha hararetli ve sert geçeceği yönündeydi. Ekonomik sıkıntı her yerde hissedilmeye başlandı, hemen her sektöre küresel krizin gölgesi düştü. Ayrıca müzakereler yerel seçim öncesinde liderlerin görücüye çıktığı son platform özelliği de taşıyor. Seçim havasının görüşmelere yansıtacağı tahmin ediliyordu. Ancak oldukça sakin geçti.

Deniz Baykal ilk konuşan liderdi. Bir zamanlar Necmettin Erbakan'ın sıkça yaptığı gibi kürsüye büyük boy grafiklerle çıktı. Görüntü Erbakan'ı hatırlattı. CHP lideri grafikler eşliğinde ekonomik gidişatın hiç de iyi olmadığını anlattı. Orhan Veli'nin 'Beni bu güzel havalar mahvetti' şiirini okuyarak hükümeti bol ve ucuz dövizin mahvettiğini söyledi.

Baykal'ın konuşması CHP sözcülerinin son zamanlarda hükümete yönelik eleştirileriyle sınırlı kaldı. İktidara aday bir partinin genel başkanı gibi konuşmadı. Her hafta grupta yaptığı konuşmalardan farksızdı. Oysa bir yandan AK Parti'ye esaslı eleştiriler yöneltirken diğer yandan CHP'nin iktidara hazır olduğunu hissettirebilirdi. Herkesin arka planını merak ettiği çarşaf açılımına yeni bir anlam getirebilirdi. Parti tabanında heyecan oluşturdu mu bilmem ama rakiplere korku salmadığını belirtmeliyim.

MHP lideri Devlet Bahçeli her zaman olduğu gibi konuşmasını yazılı metinden okudu. Konuşması boyunca metnin dışına çıt çıkmadı. Hükümete uyarılarda bulundu. 'İşsizlik ve durgunluk sosyal patlamaya çok müsait ortam hazırlıyor. Ciddi bir çatışma sürecine doğru sürüklenmekteyiz.' dedi. Bahçeli'nin eleştirileri ekonomi ile sınırlı değildi, AB uyum yasalarını taviz olarak niteledi, ABD ve AB ile ilişkilerin gözden geçirilmesini istedi. Ermeni soykırımı nedeniyle imza kampanyası başlatan aydınlara 'sözde aydın' dedi. Sesini yükselterek söylediği 'George W. Bush milletimin insanını benden daha çok sevemez.' cümlesi ilginçti. Bahçeli üslubu ve söyledikleriyle şaşırtmadı, önceden tahmin edildiği şekilde konuştu.

Kürsüye en son hükümeti temsilen Başbakan Erdoğan çıktı. Önce icraatların dökümünü yaptı ardından kendisine yöneltilen soru ve eleştirilere uzun uzun cevap verdi. Erdoğan'ın konuşması ise Genel Kurul'u hareketlendirdi. Ağırlıklı olarak DTP'ye yüklendi. 'Ya sev ya terk et demedim' dedi. Sık sık DTPlilerin sataşmalarına maruz kaldı ve karşılıklı diyaloglar yaşandı. Güneydoğu'da seçimin AK Parti ile DTP arasında çetin geçeceği dünkü görüşmeler gösterdi. Başbakanın cevapları ne kadar tatmin ediciydi dersiniz kişiye göre değişir.

Biraz sakin geçse de bütçe görüşmeleri seçimin provası gibiydi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Demokrasiden güzeli yok'

Mustafa Ünal 2008.12.19

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin yılda bir defa medya yöneticileriyle kahvaltıda buluşması geleneksel hale geldi. Her defasında olduğu gibi dün de toplantıya yazılı ve görsel basın ilgisini yoğunlaştırdı.

Ancak oturma düzeni hoş değildi. Televizyoncu veya gazeteciler masalara yerleştirilirken hangi kriterin esas alındığı anlaşılamadı. Artık gelenekselleşen bir toplantıda bu aksaklıkların yaşanmaması lazım.

Bahçeli'nin etrafında sınırlı sayıda meslektaşımız otururken parti yöneticileri diğer masalara dağıtıldı, ben Cihan Paçacı ile oturdum. Paçacı ile sohbet ettik. 'Meclis'te MHP ile DTP sıraları yan yana, ilişkileriniz nasıl?' soruma Paçacı, 'Genel başkanımız bir tatsızlık yaşanmaması için henüz yolun başında hepimizi uyardı. O yüzden bir problem yaşanmıyor.' dedi. Paçacı, bütçe görüşmeleri sırasında Başbakan Erdoğan ile DTP milletvekilleri arasında yaşanan atışmaları hatırlatarak "Tayyip Bey seçime giderken bir konuşmasında 'Meclis'te bir yanda MHP, bir yanda DTP olacak. Biz bunların kavgasıyla mı uğraşacağız?' demişti. Bütçe müzakerelerindeki atışmalar üzerine arkadaşlara, 'Artık susun! Biz sizin kavganızla mı uğraşacağız?' dedik." dedi.

Bahçeli'nin medya mensupları ile buluşmasının bütçe görüşmelerinin sonrasına denk gelmesi doğrusu talihsizlikti. Bahçeli kısa bir sunuş yaptı, iki saate yaklaşan sohbet soru-cevap şeklinde gelişti. Siyasetin gündemindeki her konu konuşuldu. MHP lideri her soruya cevap verdi. İlginçtir, sohbetin önemli bölümü CHP'nin çarşaf açılımına ilişkin değerlendirmelerle geçti. Vurgulu biçimde 'kara çarşaf' ifadesini kullanan Bahçeli yine 'Bu bir dış proje mi?' diye sordu ve CHP lideri Baykal'dan 'CHP'nin Büyük Ortadoğu Projesi'nin neresinde olduğunu' açıklamasını istedi. Bu konuyu görüşmek için Baykal'la bir araya gelmeye hazır olduğunu söyledi. Baykal'ın cevabına göre buradan bakarsanız son günlerin modası yeni bir düello çıkar. Ve Bahçeli ile Baykal kozlarını ekranlarda paylaşırlar. Pusu ve cenk ithamlarının düello ile sonuçlanması aslında iyi de olur.

Bahçeli, Diyarbakır gibi bazı şehirlerde MHP'nin seçimlere girmeyeceği yönündeki söylentileri kesin dille yalanladı. "Bir oy alacağımız yerlerde bile seçimlere gireceğiz." dedi. Birçok yerde açıklanan adayların özenle seçildiğini anlattı. MHP lideri, sıkça dillendirilen siyasette muhalefet boşluğu olduğuna ilişkin eleştirilere sert tepki gösterdi. Bu yaklaşımın demokrasi ile bağdaşmadığını ve siyaset dışı odaklara davetiye anlamına geldiğini söyledi. "Demokrasi dışı dönemler de yaşandı. Demokrasiden daha güzelinin olmadığı görüldü." dedi.

MHP lideri, yerel seçimlerden umutlu. Ona göre sandık yerelin ötesinde sonuçlar doğuracak. Muhalefeti iktidar için umut haline getirecek. Halk iktidara alternatif olacak bir partiyi işaret edecek. Bahçeli, yerel seçim hedeflerini anlatırken rakamsal olarak bir çıta ortaya koymaktan ısrarla kaçındı. Başarı ve başarısızlık oranı nedir sorusu rakama dökülmedi. "Bize oy vermese de millete küsmeyiz." sözü dikkatimi çekti.

Bahçeli'ye Irak'ta ABD Başkanı Bush'a bir gazetecinin ayakkabı atması da soruldu. Esprili cevap verdi, "Dört buçuk yıllık işgalin sonucu. Dua etsin, ayakkabı yerine başka bir şey atmadı." dedi. Bir grup aydının sözde Ermeni soykırımı nedeniyle başlattığı imza kampanyasına tepki gösterirken, "Bu kampanyayı başlatanlardan Türk milleti olarak utanmalıyız. Türkiye'nin beka sorunu var." dedi.

İki saate yaklaşan sohbette MHP lideri Bahçeli'nin dikkatimi çeken mesajları özetle böyle.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hilmi de doğru dürüst içki içsin'

Mustafa Ünal 2008.12.21

Anlatan sıradan kişi değil, en üst rütbeye kadar yükselmiş bir komutan; eski Deniz Kuvvetleri Komutanı İlhami Erdil. Okuyunca dondum kaldım, sizinle de paylaşmak istedim.

Hürriyet'ten Ertuğrul Özkök köşesinde dün yazdı. Bir Milli Güvenlik Kurulu toplantısının ardından komutanlar sıkça yaptıkları gibi akşam yemeği için bir araya gelir. 2000 veya 2001 yılı. Erdil tarihi tam hatırlamıyor. Genelkurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu. Hilmi Özkök ise Kara Kuvvetleri Komutanı.

Masaya garson tarafından şarap servisi yapılır. Sonrasını Erdil'den dinleyelim: 'Herkesin önündeki kadehte kırmızı içecekler duruyor. Bir ara galiba Aytaç Paşa Hilmi Özkök'e seslenerek 'Oo Hilmi, ne güzel, sen de şarap içiyorsun' dedi. O da 'Evet biz de heyete uyduk içiyoruz.' cevabını verdi. Bu diyalogu ilgiyle izleyen Kıvrıkoğlu müdahale eder ve şöyle der: 'Nereden şarap içiyormuş. Önündeki şarap değil kola.'

Bu sözlerin masada nasıl hava estirdiğini tahmin etmek güç değil. Kıvrıkoğlu bir hamle daha yapar ve garsona dönerek 'Oğlum şuradan şarap getir. Hilmi de doğru dürüst içki içsin.' der. Erdil'in anlattıkları doğru mu? Gerçekten böyle bir olay yaşandı mı? Yoksa arkadaşlar arasındaki sıradan bir espri abartılarak bu noktaya mı taşındı? Olayı aktaran Erdil'in bir özelliği var. Hilmi Özkök, Genelkurmay Başkanı iken Erdil hakkındaki iddiaları görmezden gelmedi ve yargılanması için izin verdi. Erdil 'haksız mal edinmekle' suçlandı ve mahkum oldu. İki buçuk yıl hapis cezası aldı, içeride bir yıl yattı.

Erdil'in başına gelenlerden Özkök'ü sorumlu tuttuğunu tahmin etmek güç değil. Bunu gizlemiyor da. Özkök'e dönük tavrını açıkça görmek mümkün. Zaten 'Onu affetmeyeceğim' diyor.

Neresinden bakarsanız bakın, yaşadığı olayların acısıyla da konuşmuş olsa bu kısa anekdot çok şey anlatıyor. Bir Genelkurmay başkanı, Kara Kuvvetleri komutanına böyle bir üslupla 'Bizi aldatma, kolayı bırak şarap iç!' diyebilir mi? Bir süredir unutulmuş mahalle baskısı kavramı bugünlerde tekrar güncel hale geldi. Gazetelerde bu konuda yapılan bir araştırmanın sonuçları yayınlanıyor. Anadolu'dan mahalle baskısı örnekleri sıralanıyor. Erzurum'da Ramazan ayında açık lokanta bulunamayacağından Trabzon'da sigara içmenin zorluklarına kadar. Devletten iş alabilmek için hacca ve umreye gidenlerin sayısı da artmış.

Erdil'in anlattıkları eğer doğruysa Hilmi Özkök'e şarap içmesi için yapılan çevre baskısına ne demeli? Hatta baskının ötesinde zor kullanmadan bile söz edilebilir. Kıvrıkoğlu, seçme hakkı bırakmadan kola dolu kadehi şarapla değiştiriyor. Bir Kara Kuvvetleri komutanına böyle bir muamele yapılabilir mi? Olayın doğruluğu kuşkusuz önemli. Ancak bunun söylenti şeklinde sağda solda anlatılması en az olayın kendisi kadar önemli. Tam da 'şuyuu vukuundan beter' hali.

O yılları iyi hatırlıyorum. Kıvrıkoğlu'nun son dönemini yani. Hilmi Özkök'ün Genelkurmay başkanlığını engellemek için ortalığa doğruluğu tartışmalı dedikodular yayılmıştı. Sırf bu yüzden Kıvrıkoğlu'nun görev süresinin uzatılması bile gündeme gelmişti. En çok da Özkök'ün laik kimliğine şüphe düşürücü, dindarlığına vurgu yapan söylentilerdi. İzlediği iddia edilen televizyon kanallarından alkollü içkilere karşı tutumuna değin ne çok şey konuşulmuştu. Erdil'in anlattığı olay bana o dönem Özkök'ün Genelkurmay başkanlığını engellemek için üretilmiş veya abartılmış dedikoduları hatırlattı.

Bu olaya mahalle baskısının çarpıcı bir örneği diye de bakabilirsiniz. Bir komutanın, başına gelenlerden sorumlu tuttuğu Genelkurmay başkanını küçük düşürmeye dönük psikolojik bir hamlesi olarak da görebilirsiniz. Hangi açıdan yorumlarsanız yorumlayın, tarihe not düşülmesi gereken bir olay...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP, Arıtman'ı susturmalı

Mustafa Ünal 2008.12.24

Bir AK Parti milletvekili, eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in etnik kökenini tartışma konusu yapsaydı neler olacağını tahmin etmek zor değil. Herhalde konuştuğuna konuşacağına bin pişman edilirdi.

'Bu çağda bu kafa' diye başlayan açıklamalarla yaylım ateşine tutulurdu. Sağlı sollu vuruşlarla neye uğradığını şaşırırdı. Ve bir daha ağzını açamazdı. Miting bile yapıldı. Üstelik tepkiler sadece milletvekili ile kalmaz, partisi de nasibini alırdı. Muhtemel bir kapatma davasını bile tetikleyebilirdi.

CHP'li Canan Aritman'ın söylediklerine sessiz kalınıyor demek istemiyorum. Hem kamuoyundan hem de partisinden, Aritman'a tepki gösteriliyor. Ancak yeterli değil. Daha ileri laf etmesini engelleyecek düzeyde değil. Baksanıza, sözlerinin arkasında duran Aritman, aynı üslup ve anlayış içinde konuşmasını sürdürüyor. Bir yanlış anlaşılma veya sürç-i lisan söz konusu değil yani, bilinçli ve kasıtlı.

Gül ailesinin kamuoyuyla paylaştığı soy ağacı karşısında söylediği sözlerle bir bakın... 'Soy ağacı yetmez, DNA testi gereklidir' cümlesi akli başında bir insanın söyleyeceği söz müdür? Belki Nazi Almanya'sında veya Mussolini İtalya'sında karşılığı olabilirdi. 2008 Türkiye'sinde asla. Gelin görün ki bu sözü bir CHP milletvekili söyleyebildi. Evrensel değerleri önemseyen sosyal demokrat olma iddiasındaki bir partinin milletvekili 'etnik köken' üzerine tartışma açabiliyor.

CHP tartışmadan hoşnut değil izlenimi veriyor. İlk günden itibaren 'Aritman yanlış yaptı' diyor. Bir daha konuşmaması için dikkati çekildi, uyarıldı. Sonrasındaki açıklamalar uyarının hiçbir işe yaramadığını, aksine daha da ateşlediğini gösteriyor. CHP'nin tepkisi yetersiz. Aritman'a daha esaslı sonuç verecek tepki koymalıydı. Disiplin mekanizmasını daha sağlıklı işletmeliydi. Aritman'ın açıklamalarından parti de zarar görüyor çünkü. İçeride ve dışarıda ağır ve sert eleştirilerin muhatabı durumunda. Aritman'ın çıkışı çarşafıla başlayan olumlu havayı tersine döndürebilir.

Aritman kadar CHP de akla ziyan sözlerin sorumluluğu altında. Hatırlanacağı gibi bu, Aritman'ın ilk vukuatı değil. Daha önce de siyasî etikle pek bağdaşmayan sivri çıkışlar yaptı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün anne tarafının etnik kökenine ilişkin sözleri diğerlerine benzemiyor. Görmezden gelinmesi veya tolere edilmesi mümkün değil. Akli başında her insan sosyal ve etnik yapısı zengin ayrıca imparatorluk geçmişi bulunan bir coğrafyada etnik ayrımcılığın ne büyük felaketlere kapı aralayacağını az çok bilir. Bırakın siyasî arenayı sokakta bile etnik kökenlerin bir itham olarak kullanılması ciddi tehlike demek.

Keşke Cumhurbaşkanı Gül, savunma amacıyla açıklama yapmak ve Aritman'ı mahkemeye vermek zorunda kalmazaydı. Bir insanın etnik kökeni nereye dayanırsa dayansın herkes ona saygı duymak durumunda. Gül'ün açıklaması ve konuyu yargıya taşıması kamuoyu tepkisinin zayıflığının bir sonucu. Tartışmanın rahatsız edici boyutu var, sessizlikle geçirilecek gibi değil. AK Parti İzmir Milletvekili Mehmet Tekelioğlu, aileden bir isim. Dün onunla konuştum; "Çok üzüntü duyuyoruz. Bizim geçmişimize dair hiç tereddüdümüz yok. Soy ağacımız ortada. Bunların konuşulması bizi çok rahatsız etti." dedi. Aritman'ın DNA testi sözleri için de, "Ciddiye almıyoruz. Onun düzeyine inerek cevap verme gereği bile duymuyorum." dedi.

Sosyal dokuyu dinamitleyen bu etnik köken tartışması daha fazla uzamamalı. Aritman susmuyorsa partisi CHP, bir yolunu bulup susturmalı. Çünkü bu tartışma yarın başkalarının etnik kökenlerine uzanabilir. Herkes Cumhurbaşkanı Gül kadar şanslı olmayabilir. Yedi göbek öteden soy ağacını ortaya koymakta zorlanabilir...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Derin devletin seçim stratejisi 1

Mustafa Ünal 2008.12.26

Seçim sonrası kaybeden partilerin yenilgiyi kabullenmek yerine mızıkçılık yapmasına toplum olarak aşınayız. Her defasında sonuçların sıhhati üzerine gölge düşürmekten çekinmezler. 'Filanca partiye verilen oylar

öplükten çıktı' şovları bir seçim klasiğidir. 'Şu kadar sahte oy kullanıldı, hile yapıldı' iddiaları sürekli tekrarlanır.

Futbolcuların hakemin penaltı kararına itiraz etmeleri gibi. Sonuç da hiç değişmez. Kısa süreliğine de olsa kendilerine yönelen eleştiri oklarını dikkatleri başka tarafa çekerek savuşturmayı başarırlar.

Bu kez sandığı gölgeleme çabaları seçimden çok önce başladı. Ankara havası puslandı yine. Yeni bir oyun veya tezgahla karşı karşıyayız. Seçmen kayıtları üzerine kopartılan fırtınaya bakar mısınız?.. Listelerin hatasız olmasını kimse beklememeli. Keşke olabilse. Öteden beri seçmen listelerinde hatalar yaşanır. Yanlışlıklar da yapılan itirazlarla giderilir.

Dikkatinizi çekmiştir; son dönemde seçmen sayısındaki büyük artış üzerine sokaktaki insanın kafasını karıştıracak biçimde sistemli kampanya yürütölüyor. Listelerdeki hatalar üzerine genellemelere gidiliyor. Türkiye bir süre önce adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçti. Bundan böyle herkes kayıtlı bulunduğı ikametgah adresinde oy kullanmak zorunda.

Özellikle yerel seçimlerde gözlenen merkezden taşraya seçmen taşıma ortadan kalktı. 18 yaşını doldurduğu için ilk kez oy kullanacaklar da bir yekün tutuyor. Artışın nedeni bu. İlginçtir 'Bugün fazla' diye itiraz eden CHP, geçen seçimlerde de eksiklikten yakınmış, nüfusta görünen 5 milyon kişinin neden seçmen olmadığını sormuştu. TÜİK yetkililerinin açıkladığı gibi seçmen sayısındaki artış normal.

Kimi hataları genelleyerek arkasında başka sebepler aramak doğru değil. Kimse bugünden seçimlere gölge düşürmesin, sonuçları şaibeli hale getirmeye kalkışmasın. YSK da kuşkuları ortadan kaldıracak, kamuoyunu tatmin edici açıklama yapmalı.

Sandığı gölgelemeye dönük çabalar seçmen sayısı ile sınırlı değil. Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ı karşı karşıya getiren son tartışma da doğrudan sandıkla ilgili. AK Parti hükümeti yeni bir düzenleme ile nüfusu iki binin altında olan beldelerin belediye statüsünü kaldırdı. Değişikliği CHP Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Hükümetin yaptığı işe karşı çıkmamanın ötesinde esaslı gerekçesi de yok.

Anayasa Mahkemesi CHP'nin başvurusunu görüştü ve düzenlemenin iptaline gerek olmadığı yönünde karar verdi. Karar oybirliği ile değil çoğunlukla alındı. Anayasa Mahkemesi'nin kararı nihaidir. Bir belde belediyesinin başvurusu üzerine Danıştay devreye girdi ve mahkemeye başvuran beldelerin seçimlere girmesine yeşil ışık yaktı. YSK da 'Seçimlere girebilirler' deyince Anayasa Mahkemesi'nin kararı hükümsüz hale geldi.

Dün Ankara'nın manzarası bozuktu. Sadece Danıştay ile Anayasa Mahkemesi karşı karşıya gelmedi, Anayasa Mahkemesi'nde de iki farklı yapı ortaya çıktı. Önce Başkan Haşim Kılıç bir açıklama yaptı; 'Karara uymamak Anayasa ihlalidir' diye. Ardından her zaman olduğu gibi Başkan Vekili Osman Paksüt sahneye çıktı, Kılıç'a muhalefet etti. Açıklamalar zihinleri daha da bulandırdı. Ortada CHP'nin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar var. Hükümünü icra edecek olan o, açıklamaların çok önemi yok. Ancak bu tartışmalar kesinlikle tesadüfi değil, bilinçli.

Meclis'in kapattığı belde belediyeleri seçimlere girecek mi? Son sözü YSK söyleyecek. Sonuç ne olursa olsun bu tartışmaların sandığa gölge düşüreceğine kuşku yok.

Belli ki sadece partiler değil, siyasetin dışındaki bazı çevreler de yerel seçimleri çok önemsiyor. Baksanız ya oyun kurmaya bugünden başladılar...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sandığı rahat bırakın!

Mustafa Ünal 2008.12.28

Birkaç gündür en sık karşılaştığım soru şu: 'Üç ay sonra yapılacak yerel seçimin sıhhati üzerine bugünden başlatılan tartışmaların tesadüfî mi yoksa bir stratejinin ürünü mü olduğunu düşünüyorsun?' Her şeyi komplo veya senaryoyla açıklamanın doğru olmadığına inanıyorum. Lakin bazı gelişmeleri düz mantıkla izah etmek de mümkün değil.

Bu topraklarda sandık hiçbir zaman kendi haline bırakılmaz. Siyaset dışı odaklar sonuçları etkilemek için hemen her yolu dener. Seçimin aktörleri sadece siyasi partiler olmaz, sahaya dışarıdan başka oyuncular girer. Görünen, yine farklı olmayacağı, hatta tadının fazla kaçacağı yönünde.

Seçim sonuçlarını şaibeli hale getirmek için düğmeye basıldı bile. Seçmen sayısındaki artış üzerine koparılan fırtına daha dinmeden nüfusu iki binin altındaki belde belediyelerinin durumuyla ilgili yüksek yargı organları birbirine girdi. Anayasa Mahkemesi ile Danıştay karşı karşıya geldi. YSK, Danıştay'ın görüşü doğrultusunda karar verdi.

Meclis'ten geçen düzenleme ile belediye statüsü düşen beldeler mahkemeye başvurmaları halinde seçimlere girebilecek. Seçim süreci başlamışken ortaya çıkan bu manzara normal görülebilir mi? Elbette hayır. Kanun koyucu gerekli düzenlemeyi yaptı. İtiraz makamı Anayasa Mahkemesi nihai kararı verdi. Danıştay'ın sahneye çıkması vatandaşın zihnini karıştırdı.

Unutulmaya yüz tutmuş mahalle baskısı kavramını yeniden gündeme taşıyan, 'Türkiye'de farklı olmak, din ve muhafazakârlık ekseninde ötekileştirme' adlı araştırmanın zamanlamasını masum görebilir miyiz? Niyet ve amacı farklı olabilir. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden aktarılan örneklerin seçim atmosferini olumsuz etkileyeceği ortada.

Bu araştırmanın sonuçlarının yarın siyasi amaçlar elde etmek için kullanılacağını söylemek için kâhin olmaya gerek yok. Acaba bu araştırma hangi toplantıda masaya konacak? Belki bunu başka araştırmalar takip edecek. Güneydoğu veya Kürt sorununa ilişkin yeni raporlar doğrusu sürpriz olmaz. Çünkü yerel seçimlerin en çetin geçeceği bölge Güneydoğu.

Bölge AK Parti ile DTP arasında kıyasıya yarışa sahne olacak.

Seçimin arifesinde terör eylemlerinde artış gözlenirse şaşırmanın gerek yok. Bölücü terör örgütü açısından da sandık sonuçları çok önemli. Siyasi uzantısı durumundaki partinin alacağı oy oranı sadece adayların kaderini belirlemeyecek, siyasi anlamları olacak. Bölücü örgütün ipinin kimlerin elinde olduğunu artık herkes biliyor.

Seçim sürecinde yoksulluk ve yolsuzluk dosyalarına haberin ötesinde anlamlar yüklenerek medyaya servis edileceğini kestirmek güç değil. İşaretleri bugünden belli oldu. Bu tip haberlerin üslubu ve veriliş tarzı siyasi amaçlar taşıyacak. Türk toplumunun yolsuzluklara karşı ne denli duyarlı olduğunu söylemeye gerek yok herhalde. Ancak yolsuzluk dosyalarının siyasi amaç için kullanılmasına aynı hassasiyetle karşılık verir mi? Engin sağduyusu ile 'niyet ve amacı' fark edecektir.

Bu tip haberleri sadece yoksulluk ve yolsuzlukla sınırlı görmek doğru değil, hayatın her alanındaki olumsuzlukları hükümetle ilişkilendirmek için yoğun çaba harcandığı gözleniyor zaten. Bu, seçimlere doğru daha da artacak.

Siyasetin doğal dinamikleriyle gelişmesine kimsenin itirazı olamaz. Sorun dışarıdan müdahalelerde. Amaç az çok belli. AK Parti hükümetinin Ankara muktedirliğini zayıflatmak. 1989'da ANAP'ın yaşadığı 'gerileme ve

özölme' sürecini AK Parti'ye uyarlamak. Hükümetin boşaltacağı iktidar alanlarını doldurmak için pusuda bekleyen kişi ve çevreleri tahmin etmek zor değil.

Halkın iradesinin doğru yansıması için sandığı rahat bırakmak lazım. Suni gündem ve dışarıdan yönlendirme çabalarının sonuç vermediği 22 Temmuz'de görüldü. Siyasetin doğal akışını bozmamak herkesin yararına.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2008 nasıl bir yıldı?

Mustafa Ünal 2008.12.31

Bugün 2008'in son günü, yarın yeni bir yıl. 2008 acı tatlı olaylarıyla geride kalacak, umutlar 2009'a taşınacak. Aslında aralık ayının son günü ile ocakın ilk günü arasında bir fark yok. Değişen sadece rakamlar, gerisi teferruat. Hayatsa doğal mecrasında akıp gidiyor.

Âdettendir, yeni yıla girerken, eski yılın değerlendirmesi yapılır. Yılın en'leri çıkarılır sözgelimi, sporda, siyasette, dış politikada yılın olayından, yılın adamından dem vurulur. Ben oraya girecek değilim. Yalnızca Ankara odaklı genel bir değerlendirme yapmak istiyorum. Ne 2008 geride kaldı diye hayıflanıyorum ne de 2009'a giriyoruz diye içim kıpır kıpır. Rakamlara özel anlam yüklemiyorum.

Bizde öteden beri yılbaşı daha çok eğlence boyutuyla öne çıkar. 2009'a coşkuyla, neşeyle 'merhaba' dediğimiz söylenemez. İsrail'in Gazze'de yaptığı katliamın acısı düştü her yere. Ortadoğu barışı en ağır darbeyi aldı. İsrail'in saldırıları Türkiye'yi derinden etkiledi. Taksim Meydanı'ndaki yılbaşı etkinlikleri iptal edildi. Başbakan Erdoğan, bugün Ortadoğu turuna çıkacak. Yılbaşına hangi ülkede gireceği belli değil, belki havada olacak. İki gün içinde dört ülkeyi dolaşacak, tek gündemi var; Gazze katliamı. Erdoğan, ani gelişen bölgesel krizlerde inisiyatif almakta oldukça başarılı. Rusya'nın Gürcistan'a saldırısında da Ramazan Bayramı tatilini yarıda keserek ülkeler arasında mekik diplomasisi yürütmüştü. Hem tarihten gelen mirası hem de bölgesel ağırlığı nedeniyle Ortadoğu'da inisiyatif alacak ülkelerin başında geliyor Türkiye.

Acaba 2008 nasıl bir yıldı, tarihe nasıl geçecek, ileride nasıl anılacak? Hatırlamakta yarar var; 2008'e yeni ve sivil anayasa tartışmalarıyla girdik. Bu yolda bazı adımlar da atıldı. Ancak sonuç alınamadı. Sebebi var. 2008'in nasıl geçtiğine herkesin cevabı farklı olabilir. Ankara için kısaca 'zor, stresli ve gergin' geçtiğini söyleyebilirim. Siyasetin gündemi ülkenin gündemi oldu. Türkiye, gözünü Ankara'ya dikti; neler döndüğünü anlamak için. 2008'e damgasını vuran, AK Parti hakkındaki kapatma davasıydı. Bunun 'yılın siyasî olayı' olduğuna kuşku yok.

Dava süreci sadece siyaseti değil ekonomiden günlük hayata kadar herkesi etkisi altına aldı. Yılın yarısında Türkiye içine kapandı. Belirsizlik egemen oldu. 6 ay boyunca Meclis'te mutlak çoğunluğu bulunan ülkenin en büyük partisi kapatma tehlikesi altında yaşadı. Başbakan Erdoğan ve bazı bakanlar 'siyasî yasak' talebiyle yargılanırken bir yandan içeride devleti yönetti, öte yandan dış dünyada Türkiye'yi temsil etti. Bu, belki dünya siyaset tarihinde bir ilkti.

AK Parti, belirsizliği ortadan kaldırmak için takvimi hızlandırdı, savunma süreçlerini kısa tuttu, yoksa daha uzun zamana yayılabilirdi. Mart ayında başlayan kapatma davası temmuzun sonunda karara bağlandı. AK Parti

kapatılmaktan kılpayı kurtuldu. AK Parti'nin, aynı zamanda ülkenin kaderini bir üyenin oyu belirledi. Eğer Anayasa Mahkemesi'nin kararı kapatma yönünde olsaydı siyasetin yaşayacağı travmayı kestirmek güç, bugün çok farklı noktada bulunacağımız kesindi. Eğer AB süreci duraklama dönemine girdiyse, dış politikaya yeteri kadar mesai harcanamadıysa bunun en önemli nedeni 'kapatma davası' yüzünden bütün enerjinin içeride harcanmış olmasıydı. Bu dava Türkiye'nin ayarlarını bozdu. Hâlâ da tam düzeltilebilmiş değil.

İleride 2008 dendiği zaman ilk hatırlanacak 'kapatma davası' olacak, gerisi teferruat sayılacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gökçek'in adaylığı neden gecikti?

Mustafa Ünal 2009.01.02

2009'un ilk günü Ortadoğu turuna kısa ara veren Başbakan Erdoğan, 'Ankara'da Melih Gökçek'le devam' dedi. Erzurum ve Gaziantep adaylarını da açıkladı. Üç büyükşehrin mevcut belediye başkanları tekrar aday.

Ankara'nın, bazı ilçeleriyle birlikte açıklanması parti önünde izdihama neden oldu. Sadece toplantı salonu değil Genel Merkez'in çevresinde de yoğun kalabalık birikti. O kadar ki çok kişi içeriye girmekte zorlandı. AK Parti'nin 22 Temmuz'daki seçim sloganı dünkü adayların şahsında ete kemiğe büründü.

Erdoğan'ın dünkü açıklaması kuşkusuz Erzurum ve Gaziantep için de önemliydi ama Ankara açısından çok daha önemliydi. Bir süredir medyanın ilgisi Ankara'ya odaklandı. Sürecin uzaması değişik yorum ve değerlendirmelere neden oldu çünkü. Melih Gökçek'le devam edilip edilmeyeceği başkentte kulislerin en sıcak tartışmasıydı. Kararın çok geciktiği doğru.

Adayın Gökçek mi yoksa başka isim mi olacağı partinin en yetkin organı MYK'da günlerce tartışıldı, bunun için birkaç kez anket yapıldı, bu arada teşkilatın nabızı da ihmal edilmedi. Gökçek'in ismi hep öndeydi ama son karar için beklendi. Adeta tezcanlı kişiliğiyle bilinen Gökçek'in sabrı sınandı. Bekleme kararı bizzat Başbakan Erdoğan'dan geldi.

Bu süreçte parti yöneticilerinin görüşleri az çok kamuoyuna yansdı ancak Erdoğan'ın ne düşündüğü koca bir soru işareti olarak kaldı. Başbakan ne partideki toplantıda ne de kamuoyuna yaptığı açıklamalarda rengini belli etti, son ana kadar en ufak işaret vermedi. Buna Gökçek de dahil. Başbakan'ın öteden beri tarzı bu. Elini pek belli etmiyor.

'Gökçek'in yeniden aday olduğunun duyurulması gecikti mi?' sorusunun cevabı kesinlikle 'Evet'. Peki neden? Ankara gibi önemli, Gökçek gibi simgesel bir ismin adaylığı neden ilk turda değil dördüncü turda açıklandı? Erdoğan niye Ankara'yı ağırdan aldı? Gecikmenin normal olduğu söylenemez. Gökçek olağan bir adaylık süreci geçirmede.

Gecikmeyi CHP'li Kemal Kılıçdaroğlu ile ekranda yaptığı tartışmaya bağlayanlar oldu. AK Parti, Gökçek'in ekrana çıkmasından hoşnut olmadı. Hoşnutsuzluk, performansından ziyade parti kararı olmaksızın Kılıçdaroğlu ile düello yapmasına... Gecikmenin nedeni bu değil. Bir etkisi olduğunu da sanmıyorum. Erdoğan'ı yakından tanıyanlar bilir, 'Kılıçdaroğlu karşısında zayıf kaldı' veya 'Kılıçdaroğlu'na kelle vermemek' gibi düşünceyle hareket etmez.

Bilindiği gibi AK Parti daha baştan adayları 'üç dönemle' sınırlayan ilke kararı aldı. Ve bunu kamuoyuna duyurdu. Gökçek büyükşehirde üç dönemdir belediye başkanı, Keçiören de hesaplandığında başkanlık koltuğunda 20 yılı geride bıraktı. Melih Gökçek sıradan bir isim değil, sıradan bir belediye başkanı da değil, durumu özel, başkanlığının yanı sıra siyasi yönü de var.

Gecikmenin 'üç dönem' sınırından kaynaklandığını sanmıyorum. Eğer böyle olsaydı hiç değerlendirmeye alınmaz, bu yöndeki karar çok önceden kendisine söylenirdi.

Partideki toplantılarda Gökçek'e itiraz eden yöneticiler oldu. Değişiklikten yana olan milletvekilleri de vardı. İtirazların parti politikasını etkileyecek veya Erdoğan'ın düşüncesini değiştirecek güçte olduğu söylenemez. 15-20 günlük sürenin karşı çıkanları ikna süreci olarak yorumlanması doğru değil.

Gökçek'in, AK Parti ile ilişkilerinde yaşadığı sorunların Erdoğan'ı da etkilediğini düşünüyorum. Gökçek, doğrudan Erdoğan'a yönelik onu rahatsız edecek tavır sergilemedi, ancak parti ile ilişkilerine de gerekli özeni göstermedi. Gecikme Gökçek'e bir partisinin olduğu ve kararın orada alındığını göstermek içindi. Diğerlerinin aksine kararın Genel Merkez'de açıklanmasının anlamı da bu. Erdoğan açıklamanın yeri ve şekliyle mesajını verdi, tesadüf değildi yani, Gökçek'in AK Parti mensubiyetinin altını çizdi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir tabu yıkılırken...

Mustafa Ünal 2009.01.04

Çok değil 10 yıl önce 'Gün gelecek TRT, 24 saat Kürtçe yayın yapacak' dense inanır mıydınız? Sanmıyorum, hayali bile kurulamazdı. Kürt'ün, Kürtçenin inkar edildiği yıllar geride kaldı. İnkâr ve ret çözüm getirmede, sorunu daha da ağırlaştırdı.

Sert politikanın mimarları emekli paşalar gün geldi 'Evet, biz yanılmışız' dedi. 12 Eylül'ün paşası Kenan Evren, 'Kürtçe yasağı hataydı.' dedi. Bu da bir ilerleme. Ancak yıllar yılı 'Kürt yok' dayatmasını devlet politikasına dönüştürenler de bir bedel ödemeli.

Devletin gücünü kullanıyorsanız böylesine yanılma veya yanlışa düşme lüksünüz yoktur. Bu dayatma yüzünden yaşanan acılar ne olacak? Sırf 'Kürt'üm' dediği için sıkıntıya düşenleri, Kürtçe türkü söylediği için vatanında barınamayanları düşünün... Hatırlayın, Ahmet Kaya bir toplantıda 'Kürtçe şarkı söylemek istiyorum' deyiverdi de başına gelmedik kalmadı. Neredeyse linç ediliyordu. Paris'te sürgünde hayatını kaybetti. Mezarı vatanından uzaklarda. Acaba bugünkü dayatmalar için de yarın 'başörtüsünü bir Türkiye gerçeği olarak kabul etmemekle yanılmışız' denecek mi? Kürt ve Kürtçe konusunda yanılanlar pekala başka dayatmalarda da yanılabilirler. Nitekim yanılıyorlar da.

Kürtçe kanal, bir haftalık test yayının ardından TRT'nin bünyesinde 2008'in son günü resmen yayın hayatına başladı. Kürtçe, TRT'den ilk kez duyuluyor değil. Farklı dil ve lehçelerle kısa süreli programlar yapılmıştı. Kürtçe, Boşnakça ve Arapça gibi... Yayınların kanala dönüşmesinin zeminini bu programlar oluşturdu. Yıllar önce GAP televizyonu da bir arayışın sonucuydu. O günün şartları daha fazlasına imkân vermedi.

Kürtçe kanalın start aldığı açılış kokteyline katıldım. Üç bakan ve iktidar partisinden milletvekilleri vardı, muhalefetin yokluğu dikkat çekiciydi. Bölge partisi DTP ilgi göstermedi. CHP mesafeli durdu. MHP ise tepki koydu. DTP, 'AK Parti projesi' diye karşı çıktı. İtirazın temelinde politik kaygılar var. Kanal yüzünden AK Parti ile

yarışacağı yerel seçimlerde mevzi kaybedeceğinden korkuyor. Bu konuda katı bir tutum sergileyen MHP'nin tepkisi sürpriz değil. Karşı çıkışını kampanyaya dönüştürdüğü de söylenemez.

Ancak CHP'yi anlamak zor. Baykal, yayının TRT'den yapılmasına itiraz etti; 'Devlet kanalında olmaz.' dedi. Ayrıca 'Çok tehlikeli bir iş' diye niteledi. Baykal, yaklaşık bir yıl önce Kuzey Irak'taki Kürtlere mesajın doğru ve sağlıklı ulaştırılması için Kürtçe yayınının lüzumuna işaret etmişti. Kürtçe yayını etnik kimliğe destek diye yorumlasa da geçen yıl söylediği, 'Her etnik kimlik kişinin şerefi, devletin iftiharıdır.' sözü de hâlâ unutulmadı.

TRT 6, aynı zamanda Irak'ın kuzeyindeki Kürtlere de yönelik yayın yapacak. Dışarıdaki Kürtler izlesin, içeridekiler izlemesin demek doğru mu? Değil elbette. Baykal'ın TRT itirazı anlamsız. Bu konuda aşırı hassasiyeti olanlar aksine 'kontrollü yayının devlet kanalından daha sağlıklı yapılacağını' söylüyor. İleride özel kanallar da devreye girebilir.

Şüphesiz Kürtçe kanalın, mesajları doğru iletmek gibi bir misyonu olacak. Sadece Güneydoğu'daki vatandaşlarımız değil İran, Irak ve Suriye'deki Kürtler de takip edecek. Sadece içerisiyle sınırlı görmek doğru değil. Türkiye, bölgede söz sahibi olmak istiyorsa böyle bir kanal kaçınılmazdı. TRT'nin çok dilli yayın açılımı sadece Kürtçeden ibaret değil, sırada Arapça ve Farsça gibi kanallar var.

Kürtçe kanalın 'bir tabunun yıkılması' açısından anlamı büyük. 'Tabu yıkmak' kulağa hoş geliyor ama bunun için siyasî cesaret ve kararlılık gerekiyor. Hatta gözü karartmak, risk almak şart. Turgut Özal, tabu yıkan devlet ve siyaset adamı olarak tarihe geçti. Kürt sorununa yaklaşımı da çok radikal. Ömrü vefa etseydi, birçok yenilikle beraber Kürtçe kanalla 90'lı yıllarda tanışabilirdik. Cesaret ve kararlılıkta Özal'ı aratmayan Recep Tayyip Erdoğan da tabuların üzerine gitmekten çekinmiyor.

Kürtçe yayın tabuydu. Bu tabuyu yerle bir eden Erdoğan oldu. Erdoğan da bir tabu yıkıcı. Korku ve endişelerin yersiz olduğu, bu süreçte görünecek. Bilmem farkında mısınız, tabulardan arınmak Türkiye'yi herkes için daha yaşanabilir bir ülke haline getiriyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TOBB, Filistin projelerini iptal etmiyor

Mustafa Ünal 2009.01.07

Gazze'den yansıyan görüntüler yürek parçalayıcı. Sözün bittiği yerdeyiz yine. Bombaların hedefi olmuş minik bebek fotoğrafları 'Masumları vurmuyoruz' diyen İsrail'in tüm tezlerini yalanlıyor. İsrail'e sağduyu sahibi herkes tepkili. Yaşanan, bir insanlık trajedisidir.

Gazze'de katliamı durdurmak için Türkiye arayış içinde.

Başbakan Ortadoğu ülkelerini turladı. Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Gazze konusunu BM gündemine taşımak üzere New York'a gitti. Başbakanlık Başdanışmanı Ahmet Davutoğlu Şam yolcusu. Erdoğan Batılı liderleri harekete geçirmek için 'telefon diplomasisi' de yürütüyor. İsrail'i durdurmak için en ciddi adımın Türkiye'den geldiğini söylemek lazım.

Ankara dört koldan tepkileri sözde bırakmamak ve bir 'eylem planına' dönüştürmenin yollarını arıyor. Uluslararası siyasette büyük ağırlığa sahip İsrail'e karşı eylem geliştirmenin güçlüğü de ortada. Dün siyasetin

gündeminde Gazze katliamı vardı, bütün liderler grup toplantılarında İsrail'in saldırılarına sert tepki gösterdi. Ayrıca Meclis Genel Kurulu'nda tartışıldı. Meclis görüşmesi bir hassasiyetin yansıtılması açısından önemliydi.

Acaba iş dünyası ne düşünüyor? TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu ile konuştum. Hisarcıkloğlu konuyla ilgili bir isim. Gazze serbest ticaret bölgesi projesinin mimarı. 10 gün içinde Filistin'e ziyaret yapmayı planlıyor. Aslında projenin gerçekleşmesi için epey yol alınmıştı. O fotoğraf hatırlanacaktır; TOBB Ankara Forumu adını verdiği toplantıda Türkiye, İsrail ve Filistin devlet başkanlarını bir masa etrafında buluşturmayı başarmıştı.

TOBB Gazze'nin ardından Batı Şeria Ticaret Bölgesi için de çalışmalara başladı. Cenin ve Tarkumya bölgelerinde. Hisarcıkloğlu, Gazze'de yaşananlara, İsrail'in saldırılarına isyan ediyor; 'Zulümle abat olmaz. Zulmeden mutlaka cezasını görür. Suçsuz yere çoluk çocuk demeden katliam yapanlar bu dünyada rahat yüzü görmez. İsrail, yaptığının bedelini mutlaka öder.' dedi.

'Gazze Serbest Ticaret Bölgesi projesi öldü mü?' sorusuna ise şu cevabı verdi: 'Hayır, dondu ve şu an masada duruyor. Şartları oluştuğunda tekrar gündeme gelecek. Bu proje barış için en somut girişimdi. Huzurun tesisini amaçlıyordu. Burası dünyanın huzursuzluk merkezi. Bunun sadece siyasi değil ekonomik sebepleri de var. Gazze projesinde biz çok uğraştık, ancak son aşamaya geldiğinde İsrail gerekli desteği vermedi. Oysa bu, bölgenin hayrınaydı.'

TOBB Başkanı, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün İsrail gezisini ertelemesinde Batı Şeria'nın da etkili olduğunu söyledi. Gül, İsrail'e 'Batı Şeria serbest ticaret bölgesi projesinde somut adım atmazsanız gelmem' mesajını iletmış. Olumlu cevap alamayınca da İsrail gezisini ileri tarihe ertelemiş. Hisarcıkloğlu her iki projenin yeniden canlandırılmasına ilişkin 'umutların canlı tutulmasını' istiyor, çünkü 'altyapı ve potansiyel' halen var. Filistinlilerin 'girişimci ruhu gelişmiş işadamlarına' sahip olduğuna özellikle dikkat çekiyor. Hisarcıkloğlu, Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen'in büyük katkısıyla mart ayı içinde 200 Filistinli işadamlarının katılımıyla 'Ortak İş Forumu' toplantısı düzenleyeceklerini haber verdi. Hedef sadece Türkiye ile Filistin arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek değil. Filistinlilerin ticaret alanında Türkiye üzerinden dünyaya açılmasını sağlamak.

Hisarcıkloğlu'nun anlattıkları Türkiye'nin Filistin ekonomisini canlandırmak için yoğun çaba harcadığını gösteriyor. Bu yolda alınacak mesafenin barış ve istikrara kapı açacağını söylemek mümkün. Aslında İsrail'i kim durduracak sorusunun cevabı da burada saklı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başkent'te Ergenekon trafiği

Mustafa Ünal 2009.01.09

Tsunami diye de adlandırılan son Ergenekon dalgası, dün Ankara'ya son zamanlarda pek tanık olmadığımız türden baş döndürücü trafik yaşattı. İlk gün CHP lideri Deniz Baykal konuştu, henüz operasyonlar sürerken 'Sessiz kalmayın, tepki verin.' dedi.

Her ne kadar bu çağrısının halka dönük olduğunu söylese de belli adreslere mesaj gönderdiği yorumları yapıldı. 'Ergenekon'un avukatıyım' diyerek büyük risk alan Baykal, bu keskin tavrını sürdürmekte kararlı.

Oysa CHP'nin efsane lideri Bülent Ecevit, kontrgerillaya dikkat çeken ilk siyasetçiydi. Kontrgerillanın üzerindeki sis perdesi biraz aralandıysa Türkiye, bunu Ecevit'e borçlu. CHP'nin Ergenekon politikası solun tarihî çizgisiyle örtüşmüyor ve ciddi kırılmaya işaret ediyor. Son gözettileri 'siyasî ve hesaplama' diye yorumlayan Baykal, AK Parti'yi yargıya müdahale etmekle suçladı. Baykal'ın açıklamaları, yargıya müdahalenin de ötesine geçti.

Ergenekon soruşturmasını yürüten savcılara açıkça gözdağı verdi. Bir sol partinin, çetelerin anası Ergenekon'un açığa çıkarılmasını amaçlayan operasyonlardan rahatsızlık duymasını anlayabilmek mümkün değil.

Baykal'ın sözlerine AK Partili Nihat Ergün, sert tepki gösterdi ve, 'Baykal sizi paniğe sevk eden nedir?' diye sordu. Ergün, CHP liderinin 1990'daki demecini hatırlattı: 'Son 30 yılda 3 müdahale yaşayan ülkede geçmişin karanlığını aydınlatmak kaçınılmaz bir görevdir.' Bu ülkede bir çeteler gerçeği var. Devlete kadar uzanan illegal oluşumlar demokratik sistemi tehdit ediyor. Darbeler, müdahaleler bu tip yapıların eseri. Operasyonlarda ele geçirilen el bombası ve silahlardan hareketle 'Darbe bu silahlarla mı yapılacak?' sorusu sıkça soruluyor. Hayır, darbe bu silahlarla yapılmayacak. İddianamede ortaya konulduğu gibi darbenin ortamı hazırlanacak. Danıştay baskını sadece bir tabancayla gerçekleşti. Bu kanlı olayın ülkeyi nasıl bir ortama sürüklediğini hatırlayın. Danıştay baskınından önceki Türkiye ile sonrasındaki Türkiye arasındaki fark anlayana çok şey anlatıyor. Nereye kadar uzanıyorsa uzansın, demokratik düzeni tehdit eden illegal oluşumların üzerine gidilmesinden daha doğal ne olabilir?

Son dalganın neden olduğu Başkent trafiğine dönersek... Dün herkes sürpriz toplantı ve görüşmelerin ne anlama geldiğini anlamaya çalıştı. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ kuvvet komutanlarıyla karargâhta uzun bir toplantı yaptı. Ankara dışında bulunan Deniz Kuvvetleri Komutanı Metin Ataç, Başkent'e çağrıldı. Bazı çevrelerde askerin bir açıklama yapacağı beklentisi doğdu. Bu arada komutan eşleri, gözaltına alınan emekli Orgeneral Tuncer Kılınç'ın eşini ziyaret etti. Jandarma Komutanı Atilla Işık'ın Karadeniz programının ertelendiği duyuruldu. Genelkurmay'ın her cuma yaptığı basın brifingi iptal edildi. Bir gün önceden ilan edilen Yargıtay Başkanlar Kurulu, dün öğleden sonra toplandı. Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, Yargıtay'ın yapacağı açıklamanın 'ihzas-ı rey' anlamına geleceği uyarısında bulundu. Beklentilerin aksine Yargıtay, açıklama yapmaktan kaçındı.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le haftalık olağan görüşme için Çankaya Köşkü'ne çıkması beklenen Genelkurmay Başkanı Başbuğ, Başbakan Erdoğan'la bir araya geldi. Baş başa gerçekleşen görüşme bir saat 15 dakika sürdü. İçeriği açıklanmayan Başbakan Erdoğan ile Genelkurmay Başkanı görüşmesine bir yenisi eklendi. Talebin Başbuğ'dan geldiği duyuruldu. Daha fazla bilgi verilmedi. Konuşulanların Ergenekon gözaltıları olduğuna kuşku yok. Genel kanaat 'Genelkurmay'ın rahatsızlığını iletmediği' yönünde. Başbuğ, Erdoğan'ın ardından Gül'le bir araya geldi. Bu arada İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Cumhurbaşkanı Gül'le görüştü.

Bu baş döndürücü trafik ne anlama geliyor? Asker Ergenekon'un geldiği noktadan rahatsız, toplantı ve görüşmelerle rahatsızlığını dışa vurdu. Yargıtay ve CHP de. Asıl bu yoğun trafiğin yargı sürecini nasıl etkileyeceği önemli. Eğer Ergenekon davası doğal mecraında yürümezse nedeni dünkü olağanüstü Ankara trafiğinde saklı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Susurluk'a evet Ergenekon'a hayır mı?

Mustafa Ünal 2009.01.11

Ergenekon'un Susurluk'la buluşması hiç sürpriz değil. Özel harekâtçı İbrahim Şahin, Susurluk'un önemli isimlerindendi. Yargılandı ve mahkûm oldu. Kayıp silahlar 'devlet sırrı' şalıyla örtüldü, sırra kadem bastı. Şahin, eski Cumhurbaşkanı Sezer'in affıyla cezaevinden çıktı.

Gerekçe sağlık sorunuydu. Sağlığının bozulması çete faaliyetlerini engelleyemedi. Sezer'in affettiğini Ergenekon'un savcılarını affetmedi. Son büyük dalgada Şahin'in gözaltına alınması Ergenekon'un Susurluk irtibatını dostu düşmana gösterdi. İbrahim Şahin'e kadar beklemeye gerek yoktu aslında. Emekli general Veli Küçük, Susurluk'un kilit isimlerindendi. O dönem ne Meclis Komisyonu ne de yargı Küçük'e kadar uzanabildi.

Susurluk'ta sonuna kadar değil izin verildiği yere kadar gidebildi. Sonuç kimseyi tatmin etmedi. Susurluk aydınlatılamadı. Susurluk çözülemediyse eğer Veli Küçük gibi özel zırha sahip isimlerin üstüne gidilemediğinden. Bırakın sorgulanmasını, bilgisine bile başvurulamadı. Meclis'in davetine icabet etmedi. Eğer Susurluk'la Ergenekon'un buluşmasından söz edilecekse İbrahim Şahin'den önce Veli Küçük vardı. Tek farkları meslekleri; biri asker diğer poli. 'Çeteci polisten olur askerden olmaz' diyorsanız o başka. Ne yazık ki bu önyargıyla hareket edenler var. Susurluk'a 'evet' diyenlerin Ergenekon'a 'hayır' demelerini anlamakta güçlük çekiyorum.

Söz konusu çete ise her ikisi de çete. Görünen Ergenekon'un çetelerin anası olduğu... Sadece eli silahlı olanların örgütü değil. Çok boyutlu ve çok yönlü. Susurluk bunun yalnızca bir parçası. Ya da ahtapotun bir kolu. Ana gövde Ergenekon. Sağ, sol kolları var. Yine de birbiriyle düşünce ve siyasi görüş yakınlığı olmayan hatta hasım olan insanların Ergenekon'da nasıl bir araya geldiği... Önemli bir soru.

Ancak unutulmamalı ki 'ulusalcılık' zıt kutupları bir araya getirmeyi başardı. Nasıl mı? Bir zamanların solcusu Tuncay Özkan'la, bir zamanların sağcısı Yaşar Okuyan aynı siyasî çizgide buluştu. Ve Okuyan partisini Özkan'a devretti. Ergenekon kardeşliğini şu an dışarıya yansıyan bilgiler ve eldeki veriler açıklamaktan uzak. Kanaatim cevabının bir gün ortaya çıkacağı... Ergenekon'un en kritik aşamasındayız. En büyük dalga diye nitelenen son operasyonda gözaltına alınanlar büyük gürültü kopardı. Ama işin seyrini de değiştirdi. İbrahim Şahin'in evinden çıkan krokinin izini süren poli, Ankara'yı delik deşik etti. Gölbaşı'nda patlayıcı ve silahlar buldu. Eski Jandarma Komutanı Şener Eruygur gibi İbrahim Şahin de sorgusunda 'hafızasını yitirdiği' için silahları niye gömdüğu veya nerede kullandığını hatırlayamayacak.

Gerçeği itiraf değil balistik inceleme ortaya çıkaracak. Büyük heyecanla izlenen krokinin işaret ettiği Başkent'in diğer bölgelerinde bir bulguya rastlanmadı. Kazılar Hatay'a kadar uzandı. Poli pes etmiş değil, silahların gömülü olduğu depoların peşinde. Şahin'in silahları bakalım Ergenekon'un gidişatını nasıl etkileyecek?

Son gözaltılar çok itiraza neden oldu. Büyük gizlilik içinde yürütüldüğu için neden gözaltına alındıklarına ilişkin hiçbir bilgi dışarıya sızmadı. Önce muvazzaf subaylar sorgulandı. Mahkeme dün dördünü tutukladı. Belli ki dosya sağlam. Eğer gözaltılar mahkemede tutuklamaya dönüşüyorsa 'elde bir şey var' demektir. İbrahim Şahin'in evinde bulunan kroki, toprak altından çıkan cephane, Susurluk izi, eski MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç gibi isimlerin gözaltına alınmasıyla Ergenekon davası yeni bir sürece girdi. İşin şakasını olmadığını herkes gördü.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toprağın altı bomba... Tehlikenin farkında mısınız?

Mustafa Ünal 2009.01.14

Ergenekon'u hâlâ küçümseyenler, sürecin tamamen AK Parti iktidarının muhaliflerini sindirmek için yargıyı yönlendirmesiyle geliştiiğini söyleyenler var. Hakkını teslim etmek gerekir, tehlikenin farkına varanlar var.

Değerli meslektaşım Enis Berberoğlu, onlardan biri. Toprağın altından çıkan silah ve bombalara kadar Ergenekon davasını pek ciddiye almıyordu, siyasî olduğunu düşünüyordu.

Operasyonları ve gözaltıları 27 Mayıs ve 28 Şubat döneminde sağ kesimi hedef alan olağanüstü uygulamaların rövanşı gibi yorumluyordu. Ve her defasında 'Dünün yanlışları bugünün yanlışlarını doğurdu. İkisi de yanlış' diyordu. Dost sohbetlerinin yanı sıra bu yöndeki görüşlerini köşesine taşımayı da ihmal etmedi. Son dalgada içeri alınan İbrahim Şahin'in silahlarına pek şaşırmadı, Ergenekon'la da ilişkilendirmedi, Susurluk'la sınırlı gördü.

Yarbayın krokisinden çıkan silahlardan sonra ise olaya bakışı farklılaştı. Dün konuştum, aynen şunları söyledi: 'Şimdi iş değişti. Artık bu iş ciddiye bindi. Silahların sahibinin bulunması lazım. Bu silahları kim, hangi amaçla gömdü? Mutlaka hesabının sorulması lazım. Silahlar işin şeklini değiştirdi.' Türkiye'yi heyecanlandıran ikinci cephane Yarbay Mustafa Dönmez'in evinden çıkan krokinin izi sürülerek bulundu. Dönmez, herhalde İbrahim Şahin gibi Susurluk'la irtibatlandırılmaz. Sakarya'daki dağ evinden de önemli miktarda mühimmat çıkmıştı. Bunlar Susurluk değil, Ergenekon'un silahları. Aksini kimse söyleyemez. Milli Savunma Bakanı, silahlar için 'MKE çıkışlı' dedi, Genelkurmay soruşturma başlattı. Bu silahlar hangi amaçla toprağın altına saklandı? Nerede kullanılacaktı? Bu soruların bir cevabı olmalı. Ergenekon davası bu soruların cevabının bulunması için önemli. Bu silahların toplumsal huzura ve demokratik sürece yönelmemesi için önemli. Ya Ergenekon soruşturması başlatılmasaydı ne olacaktı? Ümraniye'de ele geçen bombaların patlamasını, Ankara'da ortaya çıkan silahların ateşlenmesini kim engelleyecekti? Ergenekon davasının özelliği: Silahlar daha patlamadan, tetikçi tetiğe dokunmadan yakayı ele veriyor.

Bugünlerde Ergenekon savcısını hedef tahtasına oturtanlar var. Ergenekon, Cumhuriyet döneminin en büyük ve en kapsamlı davası. Kimi aksaklıklar ve terslikler yaşanabilir. Ancak davanın özüne ilişkin itirazların yersiz olduğunu son kazılar herkese göstermiş olmalı. Türkiye, öteden beri İtalya'da Temiz Eller operasyonunu başlatan Di Pietro gibi savcısının olmadığından yakındı. Her türlü riske rağmen çetelerin üzerine giden bir savcı var. Çetelerin kararttığı ülkenin aydınlatılması için yargı sürecinin desteklenmesi gerekmez mi? Susurluk'un çözülemediğinden yakınanların Ergenekon'u soruşturan savcıyı uzaklaştırmak için uğraşmasını anlamak mümkün değil.

Toprağın altından çıkan silahlardan sonra sadece Enis Berberoğlu'nun değil, çok insanın Ergenekon'a bakışı değişti. Onca bomba ve silahlara rağmen tehlikenin farkına varmayanlar yok mu? Elbette var. CHP lideri Deniz Baykal ve YARSAV Başkanı Ömer Faruk Eminağaoğlu gibi. Önceki gün Eminağaoğlu konuştu, dün ise Baykal. İlginçtir, biri hukuk adamı, diğeri siyasetçi ama her iki konuşma büyük benzerlikler taşıyor, içerik ve üslup aynı, birbirinin kopyası gibi. 'YARSAV, YARSAP oldu.' diyen Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin haklı.

Eminağaoğlu, bir meslek örgütünün başkanından ziyade bir siyasî partinin liderini andırıyor. Dün gözler Baykal'daydı. Silahlardan sonra acaba görüşlerinde bir değişiklik olur mu? Ergenekon'un avukatlığını yapmaktan vazgeçer mi? Hayır, CHP lideri bildiğiniz gibi, kaldığı yerden devam etti. Silahları görmezden geldi. Kazılara rağmen 'Ergenekon davasının benim için inandırıcılığı yok.' diyebildi.

Toprağa gömülü patlayıcılar, el bombaları, lav silahı, makineli tüfekler... Eminağaoğlu ve Baykal gibi isimlerin Ergenekon'u ciddiye almaları için daha ne gerekiyor acaba?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korku imparatorluğundan temiz devlete

Her gün yeni bir Ergenekon gelişmesi. Şok üstüne şok. Biri henüz bitmeden, diğeri başlıyor. Tuncay Güney'in 8 yıl önce ifade mi, bilgi mi, itiraf mı olduğu belirsiz söylediklerini anlamlandırmaya çalışırken dün bir başka gelişmeyle karşılaştık.

Firari sanık emekli Tuğgeneral Levent Ersöz yakalandı. Rusya'da olduğu tahmin edilen Ersöz meğer 40 gündür Ankara'da imiş. Tipini değiştirerek değişik kimliklerle aramızda dolaşıyormuş. Bir süredir peşinde olan polis, çemberi daraltınca yakalanması kaçınılmaz oldu.

Özel bir hastanede yakayı ele veren Ersöz, Ergenekon davasının en önemli sanıklarından. Hakkındaki iddialar ağır; görevi sırasında rutin dışına çıktığı, sözelimi dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün de aralarında bulunduğu üst düzey devlet yetkililerinin telefonlarını dinlettiği ileri sürülüyor. Ergenekon terör örgütünde nasıl rol üstlendiğini yargı süreci ortaya koyacak. Emekli Orgeneral Şener Eruygur'a yakınlığıyla da bilinen Ersöz'ün Ergenekon davasının kilit isimlerinden biri olduğunu söylemek mümkün. Ona 'karakutu' diyenler de var.

Ersöz'ün yakalanması günün en önemli olayıydı ama onunla sınırlı kalmadı. Silah ve patlayıcılar yine gündemdeydi. Herkes sorulara cevap arıyor: Toprağın altına cephaneler niye gömüldü? O patlayıcı ve silahlar nerede kullanılacaktı? Haydi Özel Harekatçı İbrahim Şahin'in hafızası yitik diyelim, Yarbay Mustafa Dönmez sağlam. Onun anlatacakları olmalı. Sadece altı değil, toprağın üstü de cephane. Esprisi bile üretildi: Yeraltı zenginliklerimize silah ve patlayıcı da eklendi, rezerv de fena değil.

Dün ele geçen Ergenekon'un silahlarının dökümü şöyle: Aksaray'da bir poşet içerisinde el bombası ve mermi, İstanbul Büyükçekmece'de bir poşette 15 adet G-3 mermisi, 1 uçaksavar mermisi, Ankara'da köprü altında 13 adet el bombası. Nedir bunlar? Böylesini ilk kez yaşıyoruz. Bir yerlere mesaj mı veriliyor? Yoksa yakalanma korkusu ile eldeki mühimmatın sağa sola atılmasından mı ibaret? Bilmiyoruz.

İlginç olan, her türlü silah ve patlayıcıya rağmen Ergenekon'u hâlâ ciddiye almayanların varlığı. Bir örgütün tehlikeli olduğuna inanmak için daha ne gerekiyor? Anlamak güç. Öyle bir örgüt ki dört bir yana gömülmüş cephanelikleri var, tetikçileri var, suikast planları var, Danıştay gibi gerçekleşmiş eylemleri var. Bunlar basit ve sıradan işler mi?

Bir de olayı başka yöne çekmek isteyenler çıktı sahneye. YARSAV'ın ardından Sabih Kanadoğlu da savcı sayısının artırılmasından dem vuruyor. Amaç Ergenekon'un üzerine çok yönlü ve kararlılıkla gitmek mi? Şüpheli. Görevini yapan polisi yıpratmak için ortaya atılan iddialar iyi niyetin sonucu olabilir mi? Hayır. Gerçek niyet belli: Yargı ve polisi kısıp olarak Ergenekon sürecini durdurmak. ANAP'ı iktidardan alıp baraj altında bırakan Mesut Yılmaz'a ne demeli? Bir siyasetçi için ne kötü final.

'Korku imparatorluğu' bu süreçte en çok kullanılan kavramlardan... Operasyon ve gözaltılardan sonra sıkça ülkenin bir korku imparatorluğuna dönüştüğü söylendi. AK Parti muhalifi çok insan her an alınma endişesi içinde yaşadığından yakındı. Ergenekon geniş kapsamlı bir dosya, ucu açık, nerelere uzanacağı belirsiz. Korkunun bir nedeni bu. Ancak çetelere yakın durmayan, silah ve patlayıcıya bulaşmayanların korkusu yersiz. Ergenekon davası Türkiye'yi korku imparatorluğuna dönüştürmedi, aksine korku tüneline çıkarıyor.

Bir ülkeyi korku imparatorluğuna çeteler ve onların eylemleri; faili meçhul cinayetler, siyasi suikastlar, kargaşa ortamı doğuran eylemler, kardeş kavgası Alevi-Sünni, Türk-Kürt çatışması ve demokrasinin kesintiye uğraması dönüştürür. Faso fiso değil bu, Türkiye'nin geçmişinde var bunlar. Ergenekon davasının temel amacı Türkiye'yi korku imparatorluğundan çıkarmak, karanlığa sürüklemek isteyen derin çetelere dur demek. Temiz devlete giden yol bu davadan geçiyor. Çetelerden arınmadan temize çıkmak mümkün değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Albayın ölümü

Mustafa Ünal 2009.01.21

'Sır intihar' diyen de var, 'esrarengiz ölüm' diyen de. Haksız da değiller. Olayın üzerinde bir şüphe bulutu var. Terörün memleketi kasıp kavurduğu o zor günlerde en ön safta mücadele etmiş biri Albay Abdülkerim Kırca.

Bölücü teröristlerle girdiği çatışmada yaralandığı için malulen emekli olmuş. O günden beri tekerlekli sandalyeye mahkûm. Eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, 'Devlet Övünç Madalyası' ile taltif etmiş. O günün fotoğrafına bakıyorum, yüzünde ödül almanın mutluluğu yok, acı bir durgunluk dikkat çekiyor.

Güneydoğu'da kimi faili meçhul cinayetlerin sorumlusu olduğu iddiası gündeme gelmiş. Yeni değil, ödül aldığı günlerde, 5 yıl önce yani. Hatta Susurluk raporlarında adı geçmiş. İddialar üzerine hakkında dava da açılmış. Ergenekon kapsamında aranan emekli general Levent Ersöz'ün yakalanması üzerine 'Güneydoğu ve faili meçhuller' gündeme gelince Kırca'nın ismi yeniden hatırlandı. Haberler güncellendi, bazı gazetelerde yer aldı.

Bu da gayet doğal... Medyaya yansıyan yayınlar yeni ve bilinmeyenleri haber vermiyor, eski iddiaları son tartışmalar ışığında anımsatmaktan ibaret. Bu yayınlarla Kırca'nın intiharı arasında doğrudan bağlantı kuranlar oldu. Haberlerden etkilenmiş olabilir. Ana neden bu mu bilmiyoruz. Kırca hakkındaki bilgiler yetersiz. Zor ve sıkıntılı günler geçirdiği ortada. Acaba psikolojik problemleri var mıydı?

Kırca, sıradan bir isim değil. Terörün en yoğun olduğu dönemde Güneydoğu'da görev yapmış. Üstelik varlığı uzun süre tartışılan JİTEM'in yetkilisi olarak... Hakkındaki iddialarla ilgili yargı safhası önemliydi. Üç yıl önce başlayan davada pek yol alınamadığı anlaşıyor. Keşke iddiaların doğruluğu veya yanlışlığı açıklığa kavuşabilseydi.

Gazeteler 'sır intihar' başlığı atarken bir kuşkuyu dile getiriyor aslında. Kuşku şu: Kırca'nın ölümü gerçekten intihar mı? Yoksa başka ihtimaller mi söz konusu? Olay sırasında evde başka birileri var mıydı? İlk anda savcı ve polis ekibi eve niye alınmadı? Şüphelerin ortadan kalkması için olayın çok yönlü araştırılması lazım. Aksi bir bulgu yok, ancak kuşkuların dağılması için derinlemesine tetkik şart.

Kırca hakkındaki haberler üzerine Genelkurmay dün bir açıklama yaptı. Açıklamayı 'medyaya muhtıra' diye yorumlayanlar oldu. Doğrusu üslup ve içerik sert. Askerin Kırca'yı sahiplenmesi doğal, buna kimsenin itirazı olamaz. Nitekim bu sahiplenme Kocatepe Camii'ndeki cenaze merasimine de yansıdı. TSK'nın üst yönetimi, tam kadro cenazede idi. Genelkurmay açıklamasında yer alan 'medyanın üzerine düşen görevleri yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri alma zamanı' vurgusuyla neyi kastettiğini anlamakta zorlandığımı söylemeliyim.

'Kişi ve kurumların yargısız infaza tabi tutulması, yargı kararı beklenmeden suçlu ilan edilmesi' ne yazık ki bu topraklarda sıkça karşımıza çıkan bir durum. Bazen kurumlar yargısız infazın bizzat faili olabiliyor. Genelkurmay, açıklamasında bir itirafçının Kırca hakkında dile getirdiği iddiaları kastediyor. Bu iddialar için 'yazılmasın' demek ne kadar doğru? Adı üzerinde iddia... Ve dosya yargıya taşınmış. Eğer iddiaların doğruluk payı yoksa yargıdan döner.

Televizyonlardan gazetelere kadar medya sorumlu yayıncılıkla mükellef. Olayların aydınlatılması, karanlıkta kalmaması da medyanın görevi değil mi? Ağır iddialara medyanın kayıtsız kalması, duymazlıktan gelmesi beklenebilir mi? Medya, sansür veya karartma yapabilir mi? Genelkurmay'ın Kırca'yı sahiplenmesi normal ancak medyaya çekidüzen vermeye kalkışması doğru değil. Hepsinden önemlisi, Kırca'nın intiharı sır olarak kalmamalı...

Dalga dalga Ergenekon

Mustafa Ünal 2009.01.23

Son gözettiler yeni bir dalga mı, yoksa bir önceki o büyük dalganın artçısı veya uzantısı mı? Bana, yeni değil önceki tsunami etkisi yapan derin dalganın devamı gibi geliyor. Son operasyon 'kara kutu' diye nitelenen emekli General Levent Ersöz'den elde edilen yeni bilgi ve belgelerin sonucu da olabilir.

'Özel Harekatçı ve subayların' gözetilmesine alınmasını İbrahim Şahin'e bağlayanlar oldu. Ayrıntısına vâkıf değiliz ama mümkün.

Ergenekon soruşturmasının özelliği; operasyonların içeriğine ilişkin kamuoyuna bilgi verilmiyor. Soruşturmanın gizliliği esas çünkü. Toplam 16 şehirde 40'a yakın gözetilme. Kesin rakam belli değil. Aralarında sendika başkanı, gazeteci, emniyet mensupları ve subaylar var. Peki birbiriyle ilişkisi bulunmayan bu kadar insan, aynı kapsamda neden gözetilmesine alındı? 'Savcı böyle istedi', bu sorunun cevabı değil.

Olaya bu şekilde yaklaşanlara rastlanıyor. Doğru, savcı istedi ama mahkeme de karar verdi. Operasyonların, mahkemenin kararı görmezden gelinerek sadece savcıya bağlanması doğru değerlendirme olmaz. Aslında yaşanan, olağan bir yargı süreci, herhangi bir olağanüstülük söz konusu değil. Savcı ve mahkeme, dosyanın içeriğine, delillerin ciddiyetine göre düğmeye basıyor. Arkasında başka bir niyet ve amaç aramak yanlış.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün yasama, yürütme ve yargının üst düzey isimlerini Çankaya'da toplamasını Ergenekon soruşturmasıyla ilişkilendirenler oldu. Toplantının adına 'Ergenekon zirvesi' bile dendi. Sonrasında yapılan kısa açıklamada 'uygulamalarda usul yasalarına özen' istenmesi, Ergenekon soruşturmasına dönük eleştiri şeklinde yansıtıldı. Cumhurbaşkanı, bu yorumlar için 'Hayretler içinde kaldım.' dedi ve ekledi: 'Görülen bir dava orada görüşülür mü?'

Ne yazık ki yargı sürecini olağan akışından saptırmak için olağanüstü gayret gösterenler var. 'Yargıya saygı, yargıyı rahat bırakmak' gibi temel yaklaşımlar Ergenekon söz konusu olduğunda hükmünü yitiriyor.

Son operasyonda 40 kişi neden gözetilmesine alındı? Resmî açıklama yapılmadığı sürece bu soruya verilecek her cevap yorumdan ibaret kalacak. Şu an bizim yaptığımız da o. Dün sabahtan itibaren ekranlarda olayı değerlendirenlerin yaklaşımı da aynı kapsamda görülmeli. Gözetilmesine alınanların içinde en dikkat çekici isim Mustafa Özbek. 1975'ten beri Türk Metal Sendikası'nın başkanı... Televizyon sahibi, otel işletmeleri var.

Özbek, sendika faaliyetlerinden ziyade siyasî çıkışlarıyla tanınıyor. Bir parti lideri gibi... Türk Metal de sendika değil, parti gibi. İç politikadan dış politikaya her konuda keskin görüşlere sahip. Ulusalçı çizginin önemli isimlerinden. Hayata işçi olarak başladı ancak bugünkü serveti dudak uçuklatacak boyutta. Özbek'in Ergenekon terör örgütü ile nasıl ilişkisi olabilir? Operasyonel bağlantıdan söz edilemez herhalde. İlk yorumlar, Ergenekon'a kaynak aktarmış olabileceği yönünde. Gerçeği yargı süreci ortaya çıkaracak.

Erhan Göksel, neden alındı? O, Türkiye'yi anketle tanıştıran isimlerden biri... Kamuoyu yoklamaları her defasında çok ses getirdi. Son dönemde ekranlarda siyasî analizlerle boy gösterdi. Ergenekon türü çete oluşumlarına mesafeli... Açıkçası hem Göksel'in hem de Ünal İnanc'ın neden gözetilmesine alındığını anlamakta zorlandım.

Her operasyon, acaba yeni dalga olacak mı, yenisi kimleri kapsayacak sorularını gündeme getiriyor. Başsavcı Vekili Turan Çolak'ın 'Yeni gözaltılar olabilir.' açıklamasını yeni dalganın habercisi şeklinde yorumlayanlar oldu. Anladığım kadarıyla savcının kastı, mevcut operasyonda yeni gözaltıların olabileceği yönünde. Büyük bir dalga olmasa bile yeni gözaltıların yaşanması sürpriz olmayacak.

Operasyonlara şaşırsak, gözaltıları anlamakta zorlansak da yargıya güvenmek, mahkemenin kararına saygı duymak lazım...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Encümen-i Daniş parti olsun

Mustafa Ünal 2009.01.25

Ergenekon savcısı Tuncer Kılınç Paşa'ya Encümen-i Daniş toplantılarını sorunca dikkatler bir anda İstanbul Moda'daki bu esrarengiz buluşmalara çevrildi. Devletin en üst düzey makamlarında görev yapan isimler hiç aksatmadan belirli aralıklarla İstanbul'da bir araya geliyormuş. Hemen hepsi devlet gibi adamlar.

Şu isimlere bir bakın... Eski Genelkurmay başkanları Hüseyin Kıvrıkoğlu, İsmail Hakkı Karadayı, Necdet Ürüg, eski Meclis Başkanı Necmettin Karaduman, eski MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, ismine aşına olduğumuz eski siyasetçi ve emekli büyükelçiler...

Tuncer Kılınç, Encümen-i Daniş üyesi olmadığı için o toplantılara katılmamış. Üyeler arasında eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök de yok. Ne eksiği var acaba? Özkök'ü dışarıda tutan üyeliğin kriterleri neler olabilir merak etmemek elde mi? Kapılarını her çalana 'buyur' dememelerini anlamak mümkün de içeriye girmek için aranan şartlar ne ola ki. Üye kabulünde oybirliği şartı var.

Üyelerin her biri devlet gibi adamlar olunca... Zihinlere hemen 'Bu derin devlet mi?' sorusunu düşürdü. Encümen-i Daniş'in ne olduğu yıllardır biliniyor lakin künhüne tam vakıf da olunabilmiş bir kuruluş değil. Son 10 gün içinde medyaya yansıyan haber ve yorumlar bu esrarengiz kuruluşun üzerindeki sis perdesini biraz da olsa araladı. Encümen-i Daniş'in ne olduğundan çok ne olmadığını izah etmeye çalışanların açıklamaları çelişkilerle dolu.

Kıvrıkoğlu ve Karadayı'ya göre normal insanlar gibi kahvehaneye gidemeyen saygın devlet büyüklerinin sohbet için bir araya geldikleri sıradan toplantı. İçeride konuşulanların da pek önemi yok. O kadar önemsiz ki sanki 5 çayı. Kıvrıkoğlu ve Karadayı'nın Encümen-i Daniş'i neden bu kadar basitleştirmeye çalıştıklarını anlamakta zorlanıyorum. Başkanı olduğu açıklanan Safa Reisoğlu ise bambaşka anlam yüklüyor ve 'Konuştuğumuz şeyleri ailemize bile anlatmamız yasak.' diyor.

Orada konuşulanların rapor haline getirilip, cumhurbaşkanları ve başbakanlara gönderilirken Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan'ın istisna tutulduğu da ortaya çıktı. Peki neden? Gül ve Erdoğan o raporlara ihtiyaç duymadığı için mi? Yoksa raporlarda Gül ve Erdoğan'ı rahatsız edecek satırlar mı var? Sözelimi o raporlarda AK Parti'nin iktidardan nasıl uzaklaştırılacağı mı yazılı? Encümen-i Daniş Abdullah Gül'ün Çankaya'ya çıkmasını engellemenin yolları üzerine bir çalışma yapmış olabilir mi?

Gül ve Erdoğan'dan saklanan raporlar acaba eski Genelkurmay başkanları Hilmi Özkök ve Yaşar Büyükanıt'a gönderildi mi? Encümen-i Daniş toplantılarında 28 Şubat'ın ayak izlerini bulmak mümkün. Demirel ve Çiller'e gönderilen mektupta nelerin yazıldığı biliniyor. Acaba 27 Nisan bildirisinde Encümen-i Daniş'in rolü var mı? Dönemin Genelkurmay Başkanı Büyükanıt da toplantılara katıldı mı?

Encümen-i Daniş doğrusu biraz Batı'daki düşünce kuruluşlarına benziyor. Kıvrıkoğlu da 'Düşünce kuruluşuyuz.' diyor. Batı'dakiler her çalışmasını yazılı hale getiriyor ve toplumun bilgisine sunuyor. Devlet gibi adamların bir araya gelerek yaptıkları 'beyin fırtınası' hem ülkeyi yönetenlere hem de üniversitelere yol haritası olabilir. Encümen-i Daniş'in ne bir kitabı ne de raporu var ortada. Raporlar nerede acaba? Arşivlerden ulaşmak mümkün mü?

Kimse örtmeye çalışmasın, Encümen-i Daniş bir nebze benzese de tam bir düşünce kuruluşu değil. Toplantılarda konuşulanlar ülkenin gidişatıyla ilgili. Ve daha çok da rejime dönük tehlike ve tehditler... Bu noktada bir önerim var: Ülkenin yönetimiyle bu kadar ilgili olduğuna göre Encümen-i Daniş partiye dönüşebilir. Meşru zeminini de bulmuş olur. Siyasette AK Parti'yi durduracak alternatif arayışı da var. Böyle bir parti için siyasi iklim elverişli. Üyelerin arasında liderlik kumaşı taşıyanların sayısı hiç de az değil. Mesela Hüseyin Kıvrıkoğlu'na yakışır da. Üyeler bakanlar kurulu gibi. Böyle kadro siyasi partilerde yok.

Meşru olan, dışarıdan akıl vermek yerine Encümen-i Daniş'in doğrudan Türkiye'yi yönetmeye talip olması. Bunun tek yolu partileşmek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon, siyasete baskı yaptı mı?

Mustafa Ünal 2009.01.28

Normal şartlarda bir eski Genelkurmay başkanının yeni Genelkurmay başkanını ziyaret etmesinden daha doğal ne olabilir? Ama şartlar normal değilse akla yığınla soru gelir. Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun dün Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'u ziyaret etmesi gibi... Kıvrıkoğlu, Encümen-i Daniş nedeniyle tartışmaların odağında. Bu kuruluşun en güçlü isimlerinden...

Ziyaret, kişisel sebeplerden mi kaynaklandı yoksa son tartışmalarla ilgisi var mı? Herkesin merak ettiği ise Encümen-i Daniş veya Ergenekon davasının görüşmede gündeme gelip gelmediği... Genelkurmay'ın kısa duyurusunda, bu sorulara açıklık getirecek ayrıntılı bilgi yok. Sıradan bir buluşma olmadığı kesin. Mutlaka özel nedenleri olmalı. Perde arkası, büyük bir soru işaret olarak kalmamalı. Yoksa herkes kendine göre anlam yükler.

Encümen-i Daniş'le bağlantılı olarak 28 Şubat sürecinin Genelkurmay başkanı İsmail Hakkı Karadayı'nın Ankara'da temaslarda bulunacağı medyaya yansımıştı. Şu ana kadar Karadayı'dan bir ses çıkmadı. Acaba Ankara görüşmelerini Karadayı yerine Kıvrıkoğlu mu yürütüyor? Başbuğ buluşması bu kapsamda mı değerlendirilmeli, bilmiyoruz. Soru işaretlerini ortadan kaldıracak açıklama yapılmadığı sürece Kıvrıkoğlu-Başbuğ görüşmesi esrarını koruyacak.

Zaman'da iki gün önce satır aralarında kaybolmasına gönlümün razı olmadığı bir açıklama yer aldı. Bu topraklarda siyasete sıkça dışarıdan müdahalelerin olduğuna şüphe yok. Bazen örtülü, bazen açık... Politik gelişmeleri, sadece siyasetin doğal dinamikleri değil dış faktörler yönlendirir. Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığı seçiminde yaşananlar gibi... Anayasa'ya göre cumhurbaşkanı seçmek tamamen milletvekillerinin işi olmasına rağmen hiç de Meclis'e bırakılmadı. (Son değişiklikten sonra cumhurbaşkanını vekiller değil, milletin bizzat kendisi seçecek.)

Genelkurmay'ın 27 Nisan'da gece yarısı bildirisi yayınlamasının amacı tamamen cumhurbaşkanlığı seçimiydi. Sözü, Demokrat Parti Genel Başkanı Süleyman Soylu'nun yaptığı ilginç çıkışa getirmek istiyorum. Soylu, Gül'ün ilk tur seçiminde Anavatan ve Demokrat Parti'nin Meclis'e girmemesini, Ergenekon örgütünün baskısıyla

ilişkilendirdi. DP lideri, 'Bunların hepsinin kayıtları var. Son günlerde ismi çok geçenlerden bir tanesinin direkt müdahil olduğu söyleniyor. Durup dururken karar değiştirmek mümkün değil.' dedi.

Cumhurbaşkanlığı seçimini ideolojik kavgaya dönüştüren CHP'nin Meclis'i boykot etmesi siyaseten anlaşılabilir bir durum. Ancak 367 kilidinin açılması için hayati konumda bulunan Anavatan ve DP'nin neden CHP'nin peşine takıldığı, kapalı kapılar arkasında nelerin döndüğü o gün bugündür esrarını koruyor. Ağar'ın da Mumcu'nun da Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde meclisi boykot etmelerinin kendilerini felakete sürükleyeceğini göremeyecek kadar siyasî kör olduğu düşünülemez.

Erkan Mumcu'nun Soylu'ya verdiği cevap pozisyonunu izah etmekten uzak. Her iki ismin daha önceki açıklamaları da tatmin edici değildi zaten.

Şüphesiz DP ve Anavatan'ın Meclis'i boykot etmesi yakın tarihin en önemli siyasî olaylarından. Sık sık gündeme gelmesini doğal karşılamak lazım. Soylu'nun iddiası yabana atılmamalı, aksine üzerine gidilmeli. DP lideri, iddiasını 'kayıtlara' dayandırıyor. Kayıtlarda ne var, Ağar ve Mumcu'ya ne tür baskı yapıldı? Soylu'nun kastettiği isimlerden biri İsmail Hakkı Karadayı olmalı. Bu dosya yeniden açılmalı, iddialar havada kalmamalı.

Soylu'nun açıklamasında bir cümle dikkat çekici: 'Ergenekon'un siyaset üzerindeki baskıları aydınlatılmalı.' Yerinde bir çağrı... Ergenekon gibi çok yönlü bir yapının siyasete baskı yapmaması, politik gelişmeleri yönlendirmeye kalkmaması mümkün değil. Soylu'nun iddiası ciddi, önemsenmeli ve Ergenekon'un Gül'ün cumhurbaşkanlığı seçiminde oynadığı rol mutlaka aydınlatılmalı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karadayı'nın ses kaydı

Mustafa Ünal 2009.01.30

İlk işareti DP lideri Süleyman Soylu verdi. 'Mumcu ve Ağar'a baskının kayıtları olduğu söyleniyor.' dedi. Daha sözünün sıcaklığı kaybolmadan 'ses kaydı' internet sitelerine düştü. Sesin sahibi iddiaya göre eski Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı...

Ne tekzip etti ne de açıklık getirdi. Nerede konuştuğu belli değil. Yanında birileri var, bir sohbet ortamı. Konu Abdullah Gül'ün aday olduğu cumhurbaşkanlığı seçimi... 367 şartının Meclis'i kilitlediği 22 Temmuz'dan önceki oylamalar. O dönemin karanlıkta kalan çok yönleri var. Ses kaydı biraz ışık tutuyor, bazı gerçekleri aydınlatıyor.

O sırada Anavatan'ın başında bulunan Erkan Mumcu için Karadayı, sözünün bir yerinde 'Ben girme dedim cumhurbaşkanlığı seçimine. Kesinlikle girme, dedim. Girmedi.' diyor. Nerede dedi, nasıl dedi, ayrıntısı yok. Mumcu, daha önce Karadayı ile havaalanında bir kez karşılaştıklarını ve cumhurbaşkanlığı seçimini konuştuklarını söylemişti. Dün yaptığı yazılı açıklamada ise Karadayı'nın kendisini telefonla aradığını ve 367'ye destek istediğini belirtti. Karadayı'nın sözünü ettiği görüşme o olabilir.

Eski Genelkurmay Başkanı'nın üslubu kabul edilebilir gibi değil. Hayır, sadece Mumcu için kullandığı hakaretamiz kelimeleri kastetmiyorum. Buyurgan bir üslup... Üst perdeden konuşuyor. Kışlada emri altındakilere bile kullanmayacağı bir üslup bu. 'Girme dedim, girmedi' diyor.

Anavatan liderini 20 milletvekili ile Genel Kurul salonuna girmekten alıkoyan, siyasetin doğal dinamikleri değildi. AK Parti-CHP cepheleşmesinde bir merkez sağ partinin yeri, CHP'nin yanı olamazdı. Milletvekilleri ve parti teşkilatlarının nabzını hiç dikkate almayan Mumcu ve Ağar'ın kararını şekillendiren etkenler o günden beri

tartışma konusu. Karadayı, 'Ben girme dedim, girmedim' diyor. Bu telkinin Mumcu üzerinde hiç etkisi olmadığı söylenemez. Sadece Karadayı faktörü ile açıklamak ne kadar doğru, o da tartışılır. Normal şartlarda bir siyasetçinin, bir emekli askerin yönlendirmesiyle adım atması düşünülemez.

Ben yine de Mumcu'nun salt Karadayı istedi diye Meclis'e girmedeği görüşünü doğru bulmuyorum. Eğer Mumcu üzerinde Karadayı veya asker faktörü bu denli etkili olsaydı, cumhurbaşkanını halkın seçmesini öngören anayasa değişikliği oylamalarında Anavatan Partisi farklı davranırdı. Dünkü açıklamasında Mumcu, Meclis'i boykot kararını, Anavatan'ın cumhurbaşkanını halkın seçmesi politikasına bağlıyor. Bu gerekçe ne kadar ikna edici? Kararı siz verin.

Karadayı'nın ses kayıtlarında bu bölüm de var. Orası da ilginç. Eski Genelkurmay Başkanı, değişiklik teklifini veren Mumcu'ya bozuk atıyor, yanlış yaptığını söylüyor. Karadayı, 367'den sonra da boş durmamış. Anavatan milletvekillerini aramış; 'Ben bir iki kişiye daha telefon ettim. Sakın girmeyin diye. Adam diyor ki, bizim başkan diyor tabii bu teklifi yapan. Mumcu için. Bu diyor gireceğine göre yani bizim de kesinlikle girmemiz lazım. Eee gir kardeşim dedim gir şey ver, çekinse ver'.

Bütün çaba, cumhurbaşkanını halk seçmesin diye. Neden bu korku? Vekillerini yönlendirmek, 70 milyonluk milleti yönlendirmekten daha kolay da onun için. Hatta milletvekilleri de değil, genel başkanların kararını etkilediniz mi iş bitiyor. Manzara-i umumiye ortada.

Karadayı'nın ses kaydında insanı ürperten bölüm ise askeri açıkça siyasete müdahaleye teşvik eden sözler... 'Genelkurmay'ın düşünmesi lazım. Bu işi bir tek şey, Silahlı Kuvvetler temizler artık. Eğer seçimlerden de başarılı olunmazsa Silahlı Kuvvetler'in bunu halletmesi lazım.' diyor. Nasıl halledecek, neyi temizleyecek? Anayasa, askere siyasete müdahale etme yetkisi veriyor mu? Bir eski Genelkurmay başkanı nasıl böyle konuşabilir?

Karadayı'nın sözleri bir dönemin arka planını ve bir zihniyeti açık etmesi bakımından görmezden gelinmeyecek türden. Yasal olmayan dinlemenin ahlakî boyutu içime sinmemesine, içten içe isyan etmeme rağmen bu konuyu yazmamın nedeni bu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Baykal sessiz mi kalacaktı?

Mustafa Ünal 2009.02.01

Başbakan Erdoğan, Şimon Peres'in ithamları ve ağır eleştirileri karşısında sessiz kalsa ne olurdu? Başbakan koltuğunda Erdoğan değil de Deniz Baykal oturuyor olsaydı hiçbir şey olmamış gibi yutkunacak mıydı?

Başbakan Erdoğan, Davos'ta en doğrusunu ve kendisine yakışanı yaptı. Ondan beklenen buydu. Ancak Erdoğan'ın çıkışı tek başına değerlendirilmemeli, Peres'in el kol hareketleri eşliğinde sesini yükselterek söylediği sözlerle birlikte yorumlanmalı. Erdoğan'ın rest çekerek toplantıyı terk etmesini, olayın sıcaklığıyla ekranlarda tek yönlü kritik edenler bu yanıla düştü. Nitekim ilerleyen saatlerde Peres de hatasını kabul etti ve Erdoğan'a telefon açarak 'üzüntüsünü' aktardı. Bazılarının söylediği gibi Erdoğan durup dururken çileden çıkmadı. Ayrıca meydan okumuş falan da değil. Yaptığı sadece meydanı boş bırakmamak... Ve Peres'in sözlerine aynı tonda cevap vermekten ibaret. Bu bile büyük ses getirdi. Nedeni basit.

Bugüne kadar hiç kimse bir İsrail cumhurbaşkanına itiraz edemediği, söylediklerine karşı çıkamadığı için Erdoğan'ın tavrı dünyada şok etkisi yaptı. 'Türk Başbakanı gezegende herkesin isteyip de söyleyemediğini

söyledi' yorumu yapanlar oldu. Haksız değillerdi. İsrail'in saldırıları sonucu çocuk ve kadınların parçalanmış bedenleri hangi vicdanda yankı bulmaz ki. Gazze dramı insanlığın yüreklerini sızlattı.

Öyle, söylendiği gibi Erdoğan'ın Peres'e tavrı sadece Arap İslam dünyasında takdir toplamadı, bütün yeryüzü coğrafyasında yankılandı. Gazze'de yaşananlara isyan eden yalnızca Arap alemi değildi çünkü, vicdan sahibi herkes okulların bombalanmasına isyan etti. İsrail insanlık trajedisini Hamas'la örtmeye kalktı ama başaramadı. Erdoğan insanlığın hislerine tercüman, vicdanlarının sesi oldu.

Erdoğan'ın 'meydanı boş bırakmayan' tavrı, Türk toplumunda da takdirle karşılandı. Siyasi çizgisi ne olursa olsun, farklı dünya görüşüne sahip olanlar da Erdoğan'ın doğru yaptığını düşünüyor. Bir arkadaş, 'Toplumda Milli Takım'ın Dünya Kupası'nda üçüncü olduğu günkü gibi olumlu hava var' dedi. Doğru, benzer gözlemi ben de çevremde yaptım. Adeta bir milli coşku dalgası oluşturdu. Erdoğan'ın restinden dünyaya nizam veren şanlı imparatorluk yıllarını hatırlayanlar oldu. 'Osmanlı'nın dönüşü' diyenlere rastlandı.

Anketlere de yansıdı. Metropoll Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi'nin araştırmasında Erdoğan'ın Davos'taki davranışına yüzde 78 destek çıktı. Yanlış bulduğunu söyleyenlerin oranı ise sadece yüzde 10. Bugün seçim yapılırsa AK Parti'ye oy veririm diyenler ise yüzde 49.

Erdoğan'ın tavrını iç politik hesaplara bağlamak kesinlikle doğru değil. İç siyaset ve seçimler açısından yorumlayanlar oldu. Bir gazeteci dostum 'Benim için seçimler bitti. Sonuç bugünden belli oldu. Davos'un rüzgârıyla AK Parti yine kazanacak.' dedi. Muhalefet partilerinde de benzer endişe var. 'İç politikaya alet edilmemesi' gerektiğini söylüyorlar. CHP'nin tutumu manidar. Genel Başkan Deniz Baykal ses vermedi. Parti yöneticisi Onur Öymen ise ilk dakikadan itibaren Erdoğan'ın tutumunu sert sözlerle eleştirdi. MHP lideri Devlet Bahçeli ise suskunluğunu dün bozdu ve Erdoğan'a destek çıktı. Bahçeli, Peres'in sözlerini ise 'küstahlık' olarak niteledi.

Yazının başındaki sorulara dönersek... Erdoğan Peres'in ithamları karşısında yutkunsaydı, bugün ağır eleştirilerin hedefi olacaktı. Hiç şüpheniz olmasın en çok tepkiyi de çıkışını doğru bulmayanlardan görecekti. CHP'li Onur Öymen başta olmak üzere ekranlarda arzı endam edenlerin birçoğu 'Sağda solda esip gürlerken Peres'in karşısında süt dökmüş kediye döndü' diyeceklerdi. Erdoğan'ın yerinde Baykal olsaydı Peres'in saldırıları karşısında farklı davranır mıydı? sorusuna CHP'li Onur Öymen'in sözlerine bakınca 'hayır' cevabı vermekte zorlanıyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Liderlerin Davos mesajları

Mustafa Ünal 2009.02.04

Davos'ta yaşananların iç siyasette hiç yankılanmaması beklenemezdi. Nitekim dün grup toplantılarına damgasını vurdu. Liderler, konuşmalarında Davos'a geniş yer ayırdı.

İlk tartışma Davos'un seçimlere nasıl yansıtacağından başladı. Öteden beri 'dış politika konuları' seçimlerin önemli malzemelerinden... İktidarlar da, muhalefet partileri de dış gelişmeleri oya tahvil etmek için sonuna kadar kullanır. Bir Türkiye gerçeğidir bu.

Başbakan Erdoğan'ın Davos'ta İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e rest çekerek paneli terk etmesinin seçimlere etkisinin hiç olmayacağı söylenemez. Bir şekilde etki edecektir. Sıcağı sıcağına yapılan anketler Erdoğan'ın hatırı sayılır oranda destek sağladığını gösteriyor. Daha sandığa iki ay var. Türk seçmeninin, kararını son anda verdiği dikkate alındığında siyaset için uzun bir süre olduğu söylenebilir.

Kritik bir seçimin menzili içindeyiz. Partiler, bugün yarın renkli geçeceği anlaşılan kampanyalarına start verecek. Ve sokaklar kısa süre içinde seçimin havasına büsbütün girecek. AK Parti, seçim stratejisini baştan sona Davos üzerine oturtmayacak. Yerel iktidarlardaki başarısı AK Parti'nin en büyük kozu. Erdoğan, başbakanlık koltuğunu belediye başkanlığı performansına borçlu... Davos'un, sonuçları bir nebze etkilese bile seçimin kaderini tayin edecek, neticeyi belirleyecek bir faktör olduğunu sanmıyorum.

Dünkü grup toplantılarına dönersek... İlk MHP lideri Devlet Bahçeli konuştu. Bahçeli, Erdoğan'ın tepkisini 'meşru ve yerinde' diye nitelerken Irak gibi, AB gibi diğer dış politika konularında aynı duruşu niye tekrarlamadığını sordu. MHP'nin benzer üslubu, seçim meydanlarına da taşıyacağı ortada. AK Parti Davos dedikçe MHP, Irak ve AB diye karşılık verecek.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın Davos'a ilişkin söyledikleri Bahçeli ile benzerlikler taşıyordu. Baykal, Erdoğan'ın haksızlığa tepkisini doğru bulurken hükümetin Hamas'ı yok saymayan politikasını eleştirdi.

AK Parti'nin grup toplantısına ilgi yoğunlu. Milletvekillerinin yanı sıra partililer de Erdoğan'ı dinlemek için Meclis'e geldi. Davos'un estirdiği hava grup salonuna da yansıdı. Başbakan, sözünün başında Davos'ta yaşananları "Arzu edilmeyen olay." diye niteledi, ardından oturumu yöneten gazeteciye yüklendi. "Moderatör bir başbakanın omzuna elini atamaz. Bu edepsizliktir." dedi ve ekledi: "Eğer ben orada diplomatik davranmamış olsaydım, benim başka bir şey yapmam gerekirdi. Ben onu yapmadım."

Başka bir şey yapmaktan kasıt ne olabilir? Herhalde güç kullanmak, el hareketiyle mukabele etmek olmalı. Erdoğan, Davos yüzünden kendisini eleştirenlere değinmeden geçmedi. İsim vermeden CHP'li Onur Öymen'i monşer siyaseti yapmakla itham etti. Öymen, olayı ilk değerlendirdiğinde Erdoğan'ın tavrını hatalı bulmuştu. Baykal'ın olumlu yorumu ve kamuoyundaki hava onu da etkiledi ve görüşünü değiştirmek zorunda kaldı.

Başbakan'ın, konuşmasında sadece Gazze'de değil İsrail'de hayatını kaybeden çocuklara karşı da aynı duyguyu beslediğini söylemesi önemliydi. Erdoğan'ın en önemli mesajı, Türkiye'de yaşayan Musevi vatandaşlardı. Yahudi cemaatinin onursal başkanı ile telefon görüşmesi yaptığını anlatan Erdoğan, "Telefon numaramı verdim. Herhangi bir sıkıntınız olduğunda arayın. Anında takipçisi olacağım." dediğini aktardı.

Başbakan'ın bu konudaki hassasiyeti doğrusu takdire şayan... Doğrusunu da yapıyor. Gazze duyarlılığını istismar ederek farklı yönere çekmek isteyenler küçük, marjinal gruplar olabilir. Erdoğan'ın tavrı bu açıdan çok önemli. Türkiye'deki Yahudi karşıtlığından endişe eden uluslararası Yahudi örgütlerine de verilmiş bir mesaj.

Anlaşılan o ki; Davos'ta yaşananlar siyasetin gündeminden düşmeyecek, seçim meydanlarında da sık sık hatırlanacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aman savcı duymasın...

'CHP'nin çarşaf açılımı çöktü' değerlendirmesi doğru değil. Açılım yürürlükte; başı kapalı veya çarşafli bir kadın yakasına altı ok rozeti takarak CHP'de siyaset yapabilir. Parti yönetiminin 'örtülülere partiden içeri sokmayın, çarşafliıları uzak tutun' gibi bir kararı yok.

Yani CHP toplumda heyecan uyandıran çarşaf açılımında geri adım atmış değil. Çarşafli kadınların Deniz Baykal'ın birkaç ay önce törenle taktığı rozetleri çıkarıp attığı doğru.

Belli ki CHP'de aradıklarını bulamadılar. Aradıkları neydi, neyin peşindeydiler sorusunun cevabını herkes biliyor; belediye başkan adaylığı. Kapalı kadınları partiye kazandıran Emin Atmaca aday adayıydı, kendisine sözler verildi ancak parti onun yerine bir başkasını aday gösterdi. Rozetlerin çıkmasının nedeni bu... Türk siyasetinde her partide yaşanabilecek türden olağan bir gelişme.

Siyaset uzun soluklu bir iş, 'rozeti tak, adaylığı kap' olmaz. CHP bu olaydan yola çıkarak politikasını değiştirmemeli, başı açık kapalı, çarşafli çarşafsız ayrımı yapmadan toplumun her kesimine kapısını açık tutmalı.

CHP'nin bugünlerde çarşaf kadar ses getiren bir başka vaadi gündemde... 'Kur'an kursu açılımı' diye niteleyenler var. Kocaeli Büyükşehir belediye başkan adayı Sefa Sirmen, talep gelmesi durumunda her mahalleye Kur'an kursu açacaklarını söyledi. Bu vaade CHP lideri Deniz Baykal da tam destek verdi: "Tıpkı bilgisayar kursu, yabancı dil kursu gibi ihtiyaca cevap verecek doğru ve yararlı bir proje. Kur'an dinimizin özü, hurafelere karşı temel dayanaktır."

Niye olmasın? Pekala olabilir. Eğer gençlerin Kur'an öğrenmek için talebi var ve bu ihtiyacı başka yoldan karşılayamıyorsa belediyenin altyapısını oluşturduğu mekânlarda Kur'an öğretilmesinin ne sakıncası var? Kaldı ki devletin din eğitimi vermekle yükümlü tek kurumu olan Diyanet'in görevlendireceği hocalar öğretecek. Belediye personeli değil.

Laikliğe aykırı değil, tam aksine laikliğin gereği. Bazı kesimlerin yaptığı gibi laiklik dinî değerlerin karşısına oturan bir ilke değil, aksine kutsalları koruyan, dindarın özgürlük alanını teminat altına alan bir ilke. Laiklik Müslümanların en büyük kutsalı Kur'an'ı öğrenmenin önüne engel olarak konulabilir mi? Dinin siyasete alet edilmesiyle de uzaktan yakından ilgisi yok. Bir belediye başkanının toplumdan gelen maddi veya manevi taleplere olumlu cevap vermesinden daha doğal ne olabilir?

CHP Kocaeli adayı Sefa Sirmen'in projesi doğru, Baykal'ın desteği yerinde. CHP'nin en büyük sıkıntısı, toplumun kutsallarıyla barışık görüntü sergileyememesiydi. Bunun bedelini ağır ödedi. Kim ne derse desin yıllar yılı iktidardan uzak düşmesinin ana nedenlerinden biri bu. Çarşaf ve her mahalleye Kur'an kursu açılımı CHP'ye dönük olumsuz havanın kırılması açısından oldukça önemli.

İçeriden çatlak sesler çıkacak. Kur'an kurslarıyla Atatürk'ün partisi CHP'nin ne ilişkisi olabilir, diyecekler. Partiye yön vermek isteyen çevrelerden itirazlar yükselecek. 'Çok tehlikeli bir yol, derhal vazgeçin' diyecekler. Aralarından ihanet olarak yorumlayanlar çıkacak. Halkın hassasiyetlerini dikkate almayan siyasi partilerin varlığını sürdürme şansı yok. Topluma sağır siyasetçilerin tümü tasfiye oldu. Kur'an kursu açılımından geri adım atmamalı. Bu CHP için doğru yol. Bu güzergâhta yürüyüşünü sürdürmeli. CHP'nin içinde düştüğü açmazdan tek çıkışı 'toplumun kutsallarıyla barışmasından' geçiyor.

Yazının başlığını 'Aman savcı duymasın' diye koydum ama CHP'nin rejime, cumhuriyetin değerlerine bağlılığı sınanmıştır. Aynı vaat bir sağ parti adayından sadır olsa başı ağrıyabilir ama CHP için sorun olmaz. Savcı duysa da fark etmez. Savcı kapatma davası falan açamaz. CHP toplumla barışmazsa halk geçmişine bakmaksızın tasfiye edecek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Önder Sav Yatılı Kur'an Kursu

Mustafa Ünal 2009.02.08

CHP'nin Kocaeli Büyükşehir Belediye başkan adayı Sefa Sirmen'in 'Her mahalleye Kur'an kursu' vaadi ciddi; ama gelin görün ki işi şakaya vuranlar da var. Bir de Türk siyaseti mizahtan yoksun denir.

Espriler kulislerde çoktan dolaşıma girdi bile. Üstelik sadece rakip partilerde değil, CHP içinde de mizah konusu. Yanlış anlaşılmasın, bir iki CHP'li dışında siyasi çevrelerde Sirmen'e destek tam. Cesaretini 'hayranlık verici' bulanların sayısı hiç de az değil. Ben de onlardan biriyim, ayrıca beni heyecanlandırdı da. CHP'yi halkın kutsallarıyla barıştıracak dev bir hamle. Çarşaf açılımında da söylemiştim; 'Türkiye için küçük, CHP için büyük adım'.

Böylesine ciddi projelerin esprisine sıcak bakmasam da kulislerde kulağıma çarpanları sizinle paylaşmak istedim. Neler mi konuşuluyor? 'Parti büyüklerinin ismi açılacak kurslara verilsin' deniyor sözgelimi. Türk siyasetinde âdettir, başkanlar inşa ettikleri köprü, park ve cadde gibi eserlere partilerinin önde gelenlerinin adını yazar. Hemen her şehirde sıkça örneklerine rastlanır.

'Karşıyaka Kemal Anadol Kur'an Kursu'... İsim olarak fena değil, kırmızı zemin üzerine altı okla beraber tabelada iyi de durur. Tabelada 'Çankaya Önder Sav Yatılı Kur'an Kursu' isminin daha şık duracağını söyleyenler var. 'Kadıköy Nur Serter Kız Kur'an Kursu' ismini ihmal etmeyin diyenler de az değil. Serter, Önder Sav ve Kemal Anadol gibi eski bir isim değil, CHP'ye yeni katıldı ama partiye en az onlar kadar hizmeti dokundu. Hem çarşaf açılımına da destek verdi.

Parti büyüklerinin isimlerini daha uzun ömürlü yaşatmak için yerinde bir teklif. Sirmen'in seçimi kazanması durumunda uygulamaya niye dönüşmesin? Veya bir başka CHP'li belediye başkanı da hayata geçirebilir. İzmir veya Çankaya pilot bölge seçilebilir.

Kur'an kursu açılımına bir AK Partinin tepkisini anlamakta zorlandım. 'Haberiniz olsun bunların dindarlığı da tehlikelidir.' dedi. Şaşırdım, 'Ne alakası var?' demeye kalmadan sözlerini sürdürdü; 'Tıpkı laiklik anlayışı gibi CHP'nin dindarlığı da çok keskin olur. Radikallikte herkesi sollarlar. Eğer bu hızla devam ederlerse her mahalleye açacakları Kur'an kurslarından geçmeyenlerin yüzüne bakmazlar'. Şaka mı yaptı yoksa ciddi mi söyledi anlamadım. Herhalde ironi yapmıştır, yoksa bir AK Partili CHP'nin açılımlarından niye rahatsız olsun ki...

Şimdilik Kocaeli'nden başlayan CHP'nin Kur'an kursu açılımı espriye gelmeyecek kadar ciddi bir proje aslında. Baykal'ın Radikal'den Murat Yetkin'e söyledikleri işin şakaya vurulamayacağını ortaya koyuyor. CHP liderinin açılıma 'din istismarı' gerekçesiyle karşı çıkanlara tepkisi çok sert: 'Kur'an öğretilsin demek din istismarı sayılır mı? Bu çok tehlikeli bir laiklik anlayışı. Hangi sapık zihniyet böyle anlar? Böyle anlayanı tedavi etmek lazım'.

Baykal farkında mı bilmiyorum. Memlekette tedavilik derecesinde zihniyeti sapık olanların sayısı hiç de az değil, alt alta sıralamaya kalksak devasa bir kitap olur. Hele 28 Şubat sürecine bu gözle bakarsak Ankara'da sağlıklı devlet adamı bulmakta zorlanırsınız.

Bugün gazetelerde demeçlerini okuduğum iki isme dikkat çekmek istiyorum sadece. Sabih Kanadoğlu CHP'nin açılımını yorumlarken şunları söylemiş; 'Siyasi partiler oy uğruna misyonlarına ihanet ediyor. Oy kazanmak için bu misyondan sıyrılanları tarih de affetmeyecektir, sizler de affetmeyin'. Acaba Kanadoğlu'nun durumu tedavi gerektirir mi?

Eski Başsavcı Vural Savaş'ın tepkisi de Kanadoğlu'ndan geri değil; 'Her parti dini siyasete alet ediyor. Biz Atatürkçüler dini siyasete alet edenleri vatan haini olarak kabul ediyoruz. Hangi partiden olursa olsun'. Savaş açıkça Kur'an kursu projesini istismar olarak yorumluyor. Onun da 'tedavilik' olduğunu söylemek herhalde yanlış olmaz. 'Durumları tedaviye cevap vermeyecek denli ağır' diyenler de çıkabilir. Teşhisi koyacak olan da Baykal, çaresini arayacak olan da Baykal. O düşünsün.

Farkındayım, işin esprisi de ciddiyeti de birbirine karışmış durumda. Neylersin ki, CHP'nin son açılımının böyle bir özelliği var, bundan kaçınmak da pek mümkün değil. Ben ne yapayım, şakası şaka gibi, ciddiyeti de ciddi gibi değil. Acaba bu karmaşık durum projeden mi yoksa partiden mi kaynaklanıyor, kararı siz verin...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim rekabeti fakir düşmanlığına dönüşüyor

Mustafa Ünal 2009.02.11

Türk seçmeni tercihini neye göre belirliyor? Her seçimin kendine özgü şartları var. Hiçbir seçim bir başka seçime benzemez. Siyasi konjonktür sonuca büyük etki yapıyor. 22 Temmuz'da olduğu gibi.

Eğer cumhurbaşkanlığı seçimi siyaseti olağanüstü iklime dönüştürmeseydi netice farklı şekillenirdi. Olağanüstü konjonktür, olağanüstü sonuç doğurdu.

Yine de sandık üzerine genel değerlendirme yapmak mümkün. Eskiye oranla ideoloji neticeyi tayin eden ana faktör olmaktan çıktı. Hizmet öne geçti. Kim ne derse desin halkın kutsalları hâlâ cazibe merkezi. Hiç de ölmeyecek. CHP'nin çarşaf ve Kur'an kursu açılımının heyecan doğurmasının nedeni bu. Toplum samimiyetini bile sorgulamaksızın değerlerini önemseyenlere anında karşılığı veriyor.

Babadan miras parti tercihi de çok gerilerde kaldı. 'Ölümüne partim' anlayışı geçmişe göre zayıfladı. Yeni ve farklı partilerin, Turgut Özal'ın ANAP'ı, Tayyip Erdoğan'ın AK Parti'si gibi çok kısa sürede iktidar olmasının nedeni bu. Lider, seçmenin tercihini etkileyen en önemli unsur. Sadece liderle sonuç almak da mümkün değil. Lideri zayıf bir parti, güçlü siyasi mirası devralmış olsa da sandıkta aradığını bulamıyor. Sözü asıl getirmek istediğim nokta ise sosyal yardımlar... Acaba seçmenin tercihinde yardımların rolü nedir? Bugünlerde çok konuşuluyor çünkü. Hatırlanacaktır, 22 Temmuz'u izah etmekte zorlanan çevreler AK Parti'nin yüzde 47'lik oy oranına ulaşmasını kömür ve gıda yardımına bağlamıştı. O şok içinde halkı küçümseyenlere hatta hakaret yağdıranlara rastlandı.

Sadece medyada değil siyasi kesimlerde de halkın bir ton kömüre veya birkaç kilo kuru gıdaya göre oy kullandığına inananlar var. Muhalefet partilerinin yardımlara büyük tepki göstermesinin nedeni de bu. Gerçekten böyle mi? Hiç sanmıyorum. Kırsal ve taşra dahil, Türk toplumunun siyasi bilinci olağanüstü. Siyasi oyunları, Ankara'daki iktidar mücadelesini, kısaca siyasetin arka planında yaşananları şaşırtıcı biçimde biliyor. Siyasi olayların ve gelişmelerin künhüne vakıf... Her şeyin farkında. 29 Mart seçimlerinde siyasi partilerin

Ergenekon davasına bakışları bile etkili olacak. Sandık yaklaşırken önce kömür yardımı eleştirisi konusu oldu. Sonra 'Sadaka ekonomisi' dendi. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ile bazı belediyelerin ihtiyaç sahiplerine soğuk kış günlerinde kömür dağıtması 'seçim rüşveti' şeklinde yorumlandı. Yine Tunceli Valiliği'nin beyaz eşya yardımına şiddetle karşı çıkanlara rastlıyoruz. Medyadaki yayınların etkisiyle YSK açıklama yaptı, yargı inceleme başlattı.

Araştırdım, yetkililerle konuştum, yardımların iddia edildiği gibi seçimle uzaktan yakından ilgisi yok. İllerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıkların çatısı altında yürütülen faaliyetler yılın 365 gününe yayılmış durumda. Öncekiler değil, seçime doğru yapılan yardımlar haber oldu. Medyanın ilgisi nedense seçim öncesinde ortaya çıktı. Yardım yapılacak kişiler ve miktarı belirleyen heyet de siyasetten uzak kişiler tarafından oluşturuluyor. Sadece yakacak yardımı da yapılmıyor, gıdadan sağlığa kadar yardım malzemesi olarak dağıtılan birçok kalem var. Beyaz eşya da bunlardan biri... Sürekliliği olan bir faaliyet...

AK Parti hükümetinin devletin sosyal yönünü öne çıkarmak için özel çaba sarf ettiği doğru. Rahmetli Özal'ın açtığı yoldan gidiyor. Halk arasında 'fak fuk fon' diye bilinen yardım fonunu devreye sokan ANAP iktidarıydı. Anayasa'da Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir devlet olarak tanımlanıyor. Bu yardımlar bunun tezahürü. Cumhuriyet'in sosyal niteliği laiklik ve demokrasiden geri değil. En az onlar kadar önemli. Yardımlara karşı çıkmak aslında Cumhuriyet'in temel ilkelerine karşı çıkmakla eşdeğer. Seçmenin tercihini yardıma göre belirlediğini söylemek de Türk toplumuna hakaret.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir fotoğraf ve Ergenekon'un serencamı

Mustafa Ünal 2009.02.13

Bazı fotoğraflar vardır, hafızalara kazınır ve uzun süre unutulmaz. Bir fotoğraf karesi sayfalarca makaleye bedeldir, çok şey anlatır; siyasî çağrışımlar, derin anlamlar içerir. İşte onlardan biri... İlgi olağanüstü, salon dolu, protokol ise ağır isimlerden oluşuyor.

Fazıl Say'ın 'Uğur Mumcu' konseri Başkent'te ilginç simaları buluşturdu.

Çankaya sonrası dışarıda görmeye pek alışık olmadığımız Ahmet Necdet Sezer eşiyile beraber evinden konser için çıktı. İki sol partinin liderleri Deniz Baykal ve Zeki Sezer, piyanist Say'ı dikkatle dinleyenler arasında. Sabih Kanadoğlu'nun varlığı sürpriz değil, onun Fazıl Say hayranı olduğu biliniyordu zaten. YARSAV Başkanı Ömer Faruk Eminağaoğlu da protokolde ilk göze çarpanlardan. Fazıl Say siyasetin ve yargının zirve isimlerini buluşturmayı başardı.

İzleyicilerden en fazla alkışı Sezer ve Kanadoğlu almış. Fotoğrafa tekrar tekrar baktım, haberlerin satır aralarını okudum, bir kişi eksik gibi geldi bana. Eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel acaba niye yoktu? Davetiye mi gönderilmedi yoksa programı mı uygun değildi? Demirel'in tutku derecesinde olmasa bile çağdaş müziğe ilgisi olduğunu yakından biliyoruz.

28 Şubat'ın harareti günlerinde Mozart'ın Dokuzuncu Senfonisi'ni büyük keyif alarak dinlediğini bütün Türkiye görmüştü. Hatta eline mikrofonu alarak ağzına kadar dolu salona doğru dönmüş ve 'İşte çağdaş Türkiye' diye bağırmıştı. Senfoniye gösterilen ilgi karşısında sevinç çığlığı atmıştı. Dün gibi hatırlıyorum, Demirel'in tavrını anlamakta zorlanan kimi siyaset arkadaşları 'Bizim Süleyman Bey aslında senfoniden hiç anlamaz, davul olsa neyse, coşması normal diyebiliriz. Senfoni niye coşturdu ki?' diye tepki göstermişlerdi. Herhalde Demirel'i coşturan müzik değildi, konserden verilen mesajdı.

'Peki, Sezer'i, Kanadoğlu'nu, Baykal'ı, Eminağaoğlu'nu bir araya getiren sadece müzik miydi?' diye sormak yanlış olmaz herhalde. Kuşkusuz Uğur Mumcu'ya vefa, Fazıl Say'a sevgi önemli faktör. Sebebi ne olursa olsun son derece anlamlı, değişik çağrışımlar yapan bir fotoğraf karesi olduğu muhakkak.

Bundan çok bağımsız bir başka konu var gündemde. Son iki güne damgasını vurdu. Ergenekon örgütünün en önemli isimlerinden eski Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur'un eşine ait olduğu doğrulanan ses kaydında söyledikleri... Bayan Eruygur '12. ve 14. mahkeme bizden' diyor. 12 No'lu mahkeme Hurşit Tolon hakkında verdiği tahliye kararıyla dikkatleri üzerine çekti.

Meğer birileri 'bizden, bizden olmayan' diye mahkemeleri sınıflandırmış... İnsan sormadan edemiyor: İtirazlar bu sınıflandırmaya göre mi yapılıyor? 'Bizden' dedikleri mahkemenin nöbetçi olduğu zaman dilimini kolluyor olmalılar. Ne yazık ki böyle bir algı oluştu. Yargıya bundan daha ağır gölge düşürülemez. İlginçtir, bayan Eruygur'un bu sözü hangi amaçla söylediği net olmasına rağmen bunu tevil etmek için uğraşanlara ne demeli? Oysa ne söylediği, niye söylediği çok net... Hiç sağa sola çekmeye gerek yok. Ergenekon davasının serencamını göstermesi açısından çok önemli bir itiraf.

Bu ses kaydı sayesinde öğreniyoruz ki Eruygur Paşa'nın durumu gayet iyiymiş. Günlük yaşamını hastane odasında değil dışarıda da rahatlıkla sürdürebilecek durumdaymış. Oysa kamuoyu hâlâ hayati tehlikesinin sürdüğünü sanıyordu, bir daha eski haline kavuşmasının asla söz konusu olmadığına inanıyordu. Ağır hafıza kaybından dolayı saatin kaç olduğunu anlamakta güçlük çektiğini zannediyordu. Meğer sağlığı zannedildiği gibi vahim değilmiş.

Dün Eruygur'un İsmail Hakkı Karadayı'nın önerisiyle Encümen-i Daniş'e yeni üye olduğunu da öğrendik. Karadayı 'Çok değerli çocuk' diye söz ediyor Eruygur'dan... Ülkenin kaderini değiştirecek mitingleri de o akıl etmiş.

Özetlersek çağdaş Türkiye'yi resmeden Fazıl Say fotoğrafı unutulmazlar arasına girdi. Ergenekon tutukluları, mahkemeleri meğer 'bizden ve bizden değil' diye ikiye ayırmış. Ses kayıtlarından öğreniyoruz ki dava kritik bir noktaya geldi, dayandı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın seçim vaadi: Nisanda sivil anayasa

Mustafa Ünal 2009.02.15

Başbakan Erdoğan Sivas'a giderken havaalanında bir öğrencinin 'Bizi darbe anayasasından ne zaman kurtaracaksınız?' sorusuyla karşılaştı. Siyasetin pek üzerinde durmadığı yeni anayasa, belli ki toplumun gündeminde... Erdoğan öğrencinin sorusuna net cevap verdi; 'Nisan ayı' dedi. Yani seçimlerden hemen sonra...

Bu durumda yeni ve sivil anayasa Meclis'in ilk işi olacak. Başbakan'ın miting meydanında halka söylediği bir vaat değil bu. Ancak öylesine laf olsun diye söylenmiş bir söz de değil. Önümüzdeki günlerde seçim meydanlarında dillendireceğini sanıyorum. Sivil anayasa konusunun AK Parti'nin seçim vaadine dönüşmesi sürpriz olmaz. AK Parti'de yeni anayasa yapma iradesi var, ancak bunu 'bir eylem planına' çeviremedi. Daha önce girişimde bulundu, sivil toplum örgütleri devreye girdi, hayli yol da aldı, fakat sonunu getiremedi. CHP'nin direnişiyle karşılaştı. Anamuhalefet partisi adeta barikat kurdu.

Türkiye maalesef normal zamanlarda anayasa yapmayı beceremeyen bir ülke görünümünde. Bugün yürürlükte olan 82 Anayasası da olağanüstü dönemin, yani askerî darbenin ürünü. Zaman içinde değişiklikler yapılırsa da

ruhu o yılların izlerini ve özelliklerini taşıyor.

Başbakan tarih olarak 'nisan' ayını verdi ama işin güçlüğüne de dikkat çekti; 'Parlamento'da bir dayanak bulamazsanız ve ortak akıl oluşturamazsanız bu iş zor'. Erdoğan, uzlaşma için Meclis Başkanı Köksal Toptan'ı işaret etti. 'Seçimden sonra Toptan arayışa girecek' dedi. Meclis aritmetiğinde AK Parti'nin tek başına anayasa yapma gücü yok, mutlaka diğer partilerden de destek alması lazım. Siyaseten de uzlaşma şart. Muhalefet sivil anayasa konusunda olumlu duruş sergilerse asgari müştereklerde uzlaşmak hiç de zor değil. Türkiye'nin anayasası askerî müştereklerin değil asgari müştereklerin anayasası olmalı. Sadece AK Parti açısından değil, genel anlamda yeni anayasa pekala seçimin ana gündemi olabilir. AK Parti 'Sivil anayasa Türkiye için ertelenemez bir ihtiyaç' dedi. Diğer partiler de seçim propagandasında Anayasa'ya ilişkin düşüncelerini ortaya koymalı. Çok seçenek yok, sadece iki tercih var; darbe anayasası veya sivil anayasa. Liderlerin meydanlarda hangisinden yana olduklarını açıkça söylemeleri gerekir. CHP darbe anayasasının devamını mı istiyor, günün koşullarına uygun çağdaş bir anayasa mı? Baykal hiç polemığe girmeden ne düşündüğünü seçmene açıklamalı. MHP aynı şekilde; Türkiye'ye nasıl bir anayasayı uygun görüyor? Darbe anayasasını mı yoksa sivil anayasa mı? Her ne kadar yerel yöneticileri belirleyecek olsa da 29 Mart seçimleri bir anayasa referandumuna niye dönüşmesin?

Türkiye son yıllarda peş peşe reformları hayata geçirdi ama yeterli değil. Bunun demokrasinin ve özgürlüklerin standardını yükseltecek yeni anayasa ile taçlandırılması lazım. Yargı reformu olmazsa olmaz, ertelenemez bir ihtiyaç. Yargı en çok tartışılan kurum. Toplumun adalete olan güvenini yeniden tesis etmenin yolu yeni düzenlemelerden geçiyor. Artık çağdaş dünyada rastlanmayan parti kapatma davaları Türkiye'de alışkanlığa dönüştü. İktidar partisi kapatılmaktan kıl payı kurtuldu. Bir başka parti ise kapatılma tehlikesi altında sandığa gidiyor. Bir yargı kurumundan çok iktidar odağı ve ikinci meclis gibi rol üstlenen Anayasa Mahkemesi'nin yapısı yeniden ele alınmalı. Üyelerin sayısından seçimine kadar...

Aslında yargı reformunu da içine alacak yeni anayasa Türkiye'nin gerçek gündemi. Partiler halkın karşısına çıkarken günlük siyasetin polemiklerine ara vererek Türk toplumuna layık gördükleri anayasayı da anlatmalı; darbe anayasası mı yoksa yeni, sivil bir anayasa mı? AK Parti rengini belli etti, şimdi sıra diğerlerinde...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meydanlar ve CHP'nin stratejisi

Mustafa Ünal 2009.02.18

Yavaş yavaş seçimin havasına giriyoruz. AK Parti sessiz sedasız mitingleri başlattı, Başbakan Erdoğan her gün bir şehirde, dün Kırıkkale'de idi, yarın Aksaray'da. Bugün Ankara'da Hırvatistan Başbakanı'nı ağırlayacak. Erdoğan seçim çalışmalarının yanı sıra devlet yönetimini de aksatmamaya özen gösteriyor.

Hafta sonu, AK Parti ile DTP'nin kıran kırana yarışacağı Diyarbakır'a gidecek.

İletişim araçlarının geliştiği günümüzde liderlerin topluma mesajlarını televizyondan duyurması daha pratik ve mantıklı görünebilir. Türk siyasetinin geleneksel davranış kalıpları var. AK Parti meydanları önemsiyor, Erdoğan 22 Temmuz'da sıcağa aldırılmamıştı, şimdi soğuğa bakmaksızın şehir şehir dolaşıyor. 70'e yakın şehirde miting yapmayı planlıyor. Şu an için beyaz eşya yardımıyla gündeme gelen Tunceli'de miting gündemde yok. Partiler genellikle son mitingi İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde yapar. AK Parti, Kars ve Ağrı'yı son miting yeri olarak düşünüyor.

Diğer liderler nedense biraz ağırdan alıyor; nerelerde, hangi tarihte miting yapacakları henüz belli değil. Oysa meydanları boş bırakmaması gereken onlar olmalıydı. Çünkü yarışa geriden başlıyorlar, AK Parti yerel yönetimlerde de iktidar. Muhalefet partileri 22 Temmuz'da az miting yapmıştı, o zaman sıcak hava rehavete sürüklemişti, şimdi ise soğuk mu engel? İletişim araçları ne kadar gelişirse gelişsin Türk siyasetinde mitingler geleneksel anlamını hiç yitirmedi.

Halk ekranlardan verilen mesajları yeterli görmüyor. Seçmen lideri karşısında görmek, mümkünse dokunmak, elini sıkmak ayrıca şehri ile ilgili özel mesajlar duymak istiyor. Doğrusu muhalefetin meydanlara ilgi göstermemesini anlayamıyorum. Mitingler Anadolu'da seçimlerin yegâne göstergesi. Liderler ağırdan alsa da dün YSK'ya verilen listelerle resmî nitelik kazanan adaylar yollara düştü.

CHP İstanbul'da son dakika krizi yaşadı, listeyi beğenmeyen İl Başkanı Gürsel Tekin istifa resti çekti ve istediğini aldı. Kamuoyunda ses getiren açılımların mimarı olan Tekin'in partiden kopuşu CHP için büyük problem oluşturabilirdi. Bizzat Baykal devreye girdi ve Tekin'in istifası önlendi.

Bu seçimlerde CHP'nin seçim stratejisi dikkat çekici; 22 Temmuz'dan farklı; rejim, laiklik ve irtica gibi eski retorikten eser yok. Aksine çarşafa rozet takmak var, başörtülüye kapıları açmak var, her mahalleye Kur'an kursu vaadi var... Sandıkta rejim ve laiklik gibi kavramların prim yapmadığını gören CHP, bu kez sağa dümen kırdı. Son umut olarak toplumun kutsallarına sarıldı.

Bu kadar keskin dönüşün partide savrulmalara neden olmaması kaçınılmaz. Nitekim aykırı seslere sıkça rastlanıyor. CHP'nin açılımına ayak uyduramayan kimi partililer hoşnutsuzluklarını dile getirmekten çekinmiyor. CHP bir yandan da 'dosya siyasetiyle' rakibi durumundaki AK Parti'yi köşeye sıkıştırmaya çalışıyor. Etkili bir medya grubunun desteğini arkasına alan İstanbul adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun iddiaları gazete manşetlerinden inmiyor, ekranlardan düşmüyor. Karşı çıkmak, itiraz etmek solun öteden beri en iyi yaptığı iş. Vaktiyle Boğaz Köprüsü'ne de karşı çıkmışlardı. Ortada bir icraat varsa kafa karıştıracak karşı iddiaları dillendirmek hiç de zor değil. 'Sağ yapar, sol karşı çıkar' siyaset tarihinin özeti gibidir.

Ancak kazanmak için itiraz etmek yeterli değil, yapacaklarınızı iddialı biçimde ortaya koymanız lazım. Mevcutlardan daha iyi projeler sunmanız lazım. Şu ana kadar CHP'li adaylardan henüz dişe dokunur projeleri duymadık. Sadece rakibi yıpratarak, karşı çıkarak seçim kazanmak mümkün değil. Eğer 29 Mart'ta çarşaf, başörtüsü ve Kur'an kursu prim yapmazsa acaba CHP bundan sonra seçimlerde nasıl bir strateji izleyecek? Tekrar eskiye mi dönecek yoksa başka arayışlara mı girecek?

Ülkenin seçim havasına tam girmesi için muhalefetin de meydanlara çıkması lazım... Mitingsiz seçim düşünülemez.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin Sevigen kriterleri

Mustafa Ünal 2009.02.20

CHP, seçim stratejisini yolsuzluk dosyaları üzerine oturttu ama iddialar partideki isimlere uzandığında duymazlıktan veya görmezlikten gelmeyi yeğliyor. Oysa bir partinin yolsuzlukla mücadeledeki samimiyeti,

rakibinin açıklarını dedektif titizliğiyle araştırmasından ziyade ucu kendilerine dokunduğunda en acımasız kararı almasıyla ölçülür.

Ötekini suçlamak, rakibini itham altında bırakmak kolay, peki içe dönük iddiaların hiç mi önemi yok?

Gazete manşetlerine taşınan rant odaklı Mehmet Sevigen tartışmasına CHP yönetiminin tepkisini ele alalım... Sevigen'e gelmeden bazı belediye başkan adaylarına da dikkat çekebilirsiniz. Edirne Belediye başkan adayı Hamdi Sedefçi sözgelimi... Halihazırda belediye başkanı... Bir yıl önce büyük bir yolsuzluk operasyonunun hedefi oldu. Bir süre tutuklu kaldı, tutuksuz yargılanmak üzere bırakıldı.

Şu an ağır cezada yargılanıyor. İddianameye yansıyan suçlar; ihaleye fesat karıştırmak, çete kurmak, memura rüşvet... 50 yıldan daha fazla hapis cezası isteniyor. Adı yolsuzluk dosyalarına giren sadece Sedefçi değil, başka örnekler de var. Her birinin yargı süreci devam ediyor. Kuşkusuz iddia, suçun sabit olması anlamına gelmiyor. Henüz mahkeme kararı oluşmuş değil. Belki beraat, belki ceza ile neticelenecek.

Seçim stratejisini yolsuzlukla mücadele konseptine oturtan ve bu yoldan iktidar partisini köşeye sıkıştırmayı hedefleyen bir partinin daha dikkatli davranması gerekmez mi? Haklarındaki iddialar nedeniyle yargılanan isimlerin adaylığına geçit veren CHP, doğrusu ilginç bir görüntü sergiliyor.

Manşetlerden düşmeyen CHP'li Mehmet Sevigen hakkındaki iddialar da öyle yenilir yutulur cinsten değil. AK Parti'den Şaban Dişli'nin durumuna benzetenler var. CHP'nin İstanbul örgütü ve belediye başkan adayı Kemal Kılıçdaroğlu, 'Sevigen istifa etmeli' diyerek açıkça tavır koydu. Aynı fotoğraf karesine girmekten kaçıyorlar. Sevigen, İstanbul milletvekili. Acaba yarın seçim bölgesindeki çalışmalara katılabilecek mi? Kılıçdaroğlu ile kol kola esnaf ziyareti yapabilecek mi?

İddialar üzerine Sevigen ise basının karşısına geçti, 'Yaptıklarımda suç yok ama etik de değil.' dedi ve istifaya yanaşmadı. Dün partinin önemli ismi Ali Topuz, sert tepki gösterdi. Sevigen'le ilgili iddiaların her seçimde gündeme geldiğine dikkat çeken Topuz, her defasında bunların parti yönetimi tarafından görmezden geldiğini söyledi. Şu sözler onun: 'Çok üzülüyorum, çok utaniyorum. Sevigen, istifa ettirilmelidir. Bu da yetmez partiden uzaklaştırılmalıdır.'

Topuz, yalnız değil, parti içinde Sevigen'in derhal istifa etmesi gerektiğini söyleyenlerin sayısı epey fazla. CHP lideri Deniz Baykal ise onlar gibi düşünmüyor. CHP lideri 'Ortada kanıt yok, dolayısıyla istifa etmesi gerekmez.' dedi. Sevigen'le ilgili bant kaydı ortaya çıkarsa gereğini yapacağı taahhüdünde bulunmayı da ihmal etmedi. Peki, CHP'nin gündeme taşıdığı yolsuzluk dosyaları kanıt ve delil içeriyor mu, tartışılır. Büyük bölümü iddialardan ibaret... Ve bunlar yasalara göre suç mu? 'CHP dosyalarının ne kadarı yargıya taşındı?' sorusuna 'hepsi' cevabı verilebilir mi? Hayır. CHP'nin Sevigen kriterleri rakiplerine de uygulanacak mı? Sanmıyorum...

Sevigen istifa etmeli mi? Aslında iddiaları, mahkeme kararı gibi müeyyideye dönüştürmek doğru değil. Eğer Sevigen'e CHP'nin kriterleri uygulanacaksa istifa etmesi gerekiyor. Yoksa, CHP sözcülerinin yolsuzluklar konusunda söyledikleri bundan sonra inandırıcı olmaz.

Rakipleri hakkındaki en küçük iddiayı büyüten, iş yapan hemen herkesi zan altında bırakmaktan çekinmeyen bir partinin yolsuzluktan yargılanan isimleri aday yapmasını nasıl yorumlamak lazım? Karşı partili yapınca istifadan başka seçenek öngörmeyen bir partinin aynı işi kendi içinden biri yapınca 'etik değil ama suç da yok' diyerek geçiştirmeye kalkması doğru bir davranış biçimi midir? Kararı siz verin.

'Yüce Rabb'im seni korusun'

Mustafa Ünal 2009.02.22

AK Parti mitingini izlemek için Diyarbakır'dayız, gökyüzü kül rengi bulutlarla kaplı, yağmur geceden beri aralıksız yağıyor. Ama şehir ahalisi şikâyetçi değil. 'Rahmet' diye bakıyor. Hem de ne rahmet.

Bölge, bir süredir kuraklıktan muzdarip. O yüzden cuma namazı sonrası 'yağmur duası' için kalkmış eller. Diyarbakırlının yakarışı, karşılıksız kalmıyor. Bu mevsimde yağmurun değeri paha biçilmez. Her damlası inci tanesi gibi düşüyor toprağa. Yarın bereket olarak fışkıracak.

Yağmurlu havalar, miting için pek elverişli değildir. Üstelik hava da biraz serin, insanı üşütüyor. Şehre civar ilçelerden gelmek meşakkatli, günler de kısa. Buna rağmen İstasyon Meydanı'ndaki kalabalık hiç de fena değil. '22 Temmuz'a göre biraz düşük' yorumu yapanlar var. Bu normal, mevsim kış çünkü. Bu faktörü göz ardı etmemek lazım.

Şehir canlı, dükkânlar, mağazalar açık. Protesto girişimleri sonuçsuz kalmış, kepenk indirme çabalarına bir iki istisna dışında kulak veren yok. Şehrin merkezinde hemen her yer açık. Bir AK Parti il yöneticisi, 'Onlar gibi biz de çalıştık' diyor; 'Esnafa gittik, şehre sahip çıkalım, gerginliğe prim vermeyelim dedik. Bize hak verdiler'. Büyük olay veya gerginlik olmasa da yer yer taşkınlık yapan küçük gruplar da yok değil. Şehrin ahengini bozmaktan uzak.

İnsanlar öğle saatlerine doğru meydana akmaya başlıyor. Bir vatandaş, heyecanla, 'Recep Tayyip Erdoğan'ı görmeye gidiyorum. Benim için parti yok, Erdoğan var.' diyor. Belli ki 'Erdoğan'ı görmek' dinlemekten daha önemli... Meydanın ön tarafında aşırı izdiham var. Sıkışıklıktan bayılanlar, kalabalıktan güçlükle alınıyor.

TRT'nin Kürtçe kanalından duyulan memnuniyet pankartlara yansıyor. Kürtçe ve Türkçe 'TRT Şeş hayırlı olsun' yazısı dikkat çekici. İlginç pankartlar da var. Onlardan birinde 'Adımız farklı olsa da, soyadımız Türkiye, Davos fatihine selam olsun' diye yazıyor. Başbakan Erdoğan, eşi Emine Hanım'la birlikte meydana girdiğinde kalabalık dalgalanıyor. Ellerde turuncu-mavi parti bayrakları... 50 yaşlarında bir kadın, kartona yazdığı 'Rabb'im seni korusun' dövizini indirmemekte ısrarlı, uzun süre havada tutuyor. Kalabalıktan bir ara 'Biji Erdoğan' sloganları yükseliyor.

Erdoğan'ın üslubu dışlayıcı değil, kuşatıcı... Başta DTP olmak üzere muhalefet partilerine eleştiriler yöneltirken gerginliği artırıcı değil, aksine yatıştırıcı üslupla konuşmaya özen gösteriyor. Başbakan, Diyarbakırlılara seslenirken 'Yılların tahribatını tamir etmek zaman alır. Ama artık daha umutluyum.' diyor. 'Ankara'nın kaderi ile Diyarbakır'ın kaderinin bir' olduğunu söylüyor. Ardından, 'Ankara'ya, İstanbul'a ne yapıyorsak buralara da aynısını yapıyoruz.' diyor.

Erdoğan, CHP lideri Deniz Baykal'ın Diyarbakır'a niye gelmediği sorusunu tekrarlıyor. Sadece Baykal'ı değil, muhalefet liderlerini Diyarbakır'da miting yapmaya çağırıyor. Başta Diyarbakır olmak üzere Doğu ve Güneydoğu'da muhalefet partilerinin miting yapıp yapmayacağı merak konusu... Bu, seçim sürecinde sık sık gündeme gelecek. Erdoğan'ın, bu yöndeki eleştirilerini sürdüreceği anlaşıyor. Başkanlık yarışında iddia söz konusu olmasa bile her partinin burada halka söyleyecekleri olmalı.

Diyarbakır, şairleriyle ünlü; Cahit Sıtkı Tarancı, Sezai Karakoç, Ahmet Arif, Ziya Gökalp... Erdoğan'ın hangi şairden şiir okuyacağı gazeteciler arasında tartışma konusuydu. Karakoç, diyenler de oldu, Ahmet Arif diyenler

de. Başbakan, konuşmasında şiire yer vermedi. Meydanı 'Sezai Karakoç'un Diyarbakır'ı' diye selamlamakla yetindi.

Meydandaki kalabalık, tam seçim atmosferine girmese de şehrin havası AK Partilileri umutlandırıyor. 22 Temmuz'da yaz mevsiminden dolayı Diyarbakır'da seçmenin yüzde 30'u sandığa gitmemişti. 29 Mart'ta katılımın yüksek olmasını bekleyen AK Partililer, bunun kendilerini DTP'nin önüne geçireceğine inanıyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

DTP'nin derdi ne?

Mustafa Ünal 2009.02.25

DTP lideri Ahmet Türk, grup toplantısında kısa Türkçe sunuştan sonra Kürtçe konuşmaya başlayınca TRT'nin canlı yayını kesildi. Türk'ün Meclis kürsüsünden Kürtçe konuşması bir anda siyasetin gündemi oldu. TBMM Başkanı Köksal Toptan tepki göstererek "Bu tür toplantılarda Türkçe konuşulur." dedi. Türk'ün konuşmasını olağan karşılayan bir parti olmadı, hepsi eleştirdi.

Türk'ün davranışı normal değil. Provokasyonun tam yeri ve zamanı. DTP kendince bir siyasi manevra yaptı. Seçmene mesaj yolladı. Kürtçe konuşmak Türk'ün aklına yeni mi geldi diye sorabilirsiniz. Bağımsız seçilen milletvekillerinin, Meclis'e girmesinin üzerinden bir buçuk yıldan fazla zaman geçti. Kısa süre içinde de DTP'ye katılarak bu partinin Parlamento'da grup kurmasını sağladılar. O günden beri de haftada bir partinin genel başkanı Meclis'te milletvekillerine sesleniyor.

Bir buçuk yıldır grup kürsüsünde Kürtçeyi hatırlamayan Ahmet Türk neden şimdi Kürtçe konuşmaya kalktı? Son anda, aniden aklına gelmiş değil, önceden düşünülmüş tasarlanmış, hesaplı ve planlı bir eylem. Bir stratejinin ürünü yani... Ahmet Türk yeni milletvekili değil, yıllardır siyasetin içinde, büyük tecrübe ve deneyim sahibi. Meclis'teki herhangi çıkışının nasıl yankılanacağını da iyi bilir.

Bu konuşmanın bir ay sonra yapılacak seçimle ilgisi var. AK Parti iktidarının Kürt sorununun çözümüne ilişkin açılımları Güneydoğu'da DTP'yi sıkıntıya soktu. Dün hayal olan Kürtçe yayın bugün gerçeğe dönüştü. Üstelik Kürtçe kanalın yayını devlet televizyonu TRT üstlendi. Bu gelişme normalleşme yolunda atılmış çok önemli bir adımdı. Bölge insanının Ankara'ya bakışını olumlu yönde etkiledi. Kürtçe kanalın olumlu havası bölge siyasetine de yansdı. AK Parti hükümeti GAP'ı yeniden canlandırma projesine ağırlık verdi. Son iki yıl içinde Güneydoğu şehirlerine büyük kaynaklar aktarıldı.

Sadece bölgenin hassasiyetleri üzerinden politika yapan DTP bölgede ciddi şekilde sıkıntıya girdi. Hafta sonu Erdoğan'ın Diyarbakır mitingine halkın gösterdiği ilgi, DTP'yi fena halde korkutmuşa benziyor. Erdoğan, hava şartlarının elverişli olmamasına, DTP'nin engelleme girişimlerine rağmen şehrin meydanını doldurmayı başardı. Protesto çağrıları halkta karşılık bulmadı.

DTP için Diyarbakır çantada keklik değil. Halkın başka seçeneği de var, alternatifsiz değil artık.

Türk, Kürtçe ne söyledi? Sözlerine bakarsanız Meclis'te değil de sanki Diyarbakır meydanında konuştuğunu sanabilirsiniz. Zaten doğrudan Diyarbakır halkına seslendi. AK Parti'nin adayı Kutbettin Arzu'yu eleştirdi. Konuşmasının içeriği neden Kürtçe konuştuğunu da ortaya koyuyor aslında. DTP'nin derdi seçimler... Sandık korkusu sardı. Belli ki parti yönetimi normalleşmenin seçimi zora sokacağını düşünüyor. DTP gerilim ve gerginlikten yana. Bu parti varlığını da aslında gerilime borçlu. Parti milletvekillerinin gerginliğe yol açacak söz ve davranışları ısrarla sürdürmelerinin nedeni başka türlü açıklanabilir mi?

Türk'ün Kürtçe konuştuğu saatlerde Başbakan Erdoğan Yozgat mitingi için Ankara'dan yola çıkmak üzereydi. Yozgat, milliyetçiliği ile öne çıkmış bir şehir. Belli ki Türk, Erdoğan'ı tahrik etme amacı da güttü. Yozgat'ta vereceği cevabın Güneydoğu'da AK Parti'nin aleyhine DTP'nin lehine sonuç vereceğini hesaplamamış olamaz. Bugünlerde muhalefet partilerinin Diyarbakır'da miting yapıp yapmayacağı merak konusu. DTP acaba batıda sözgelimi Sakarya'da veya Yozgat'ta miting yapacak mı? Daha doğrusu yapabilecek mi? Marifet Meclis kürsüsünde Kürtçe konuşmak değil Güneydoğu dışında da siyaset yapabilmek, Türkiye için politika üretebilmek...

DTP'nin derdi belli; seçimleri kazanmak. Gerginlikten yorgun düşen bölge halkının ucuz siyasi manevralara prim vereceğini sanmıyorum...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni 28 Şubatlar mümkün mü?

Mustafa Ünal 2009.02.27

Yarın 'Postmodern darbenin' yıldönümü. Eski Genelkurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu '1000 yıl sürecek' demişti. Buna inananlar vardı. Kısa sürede aktörleri sahneden çekildi. Kiminin isimleri bile unutuldu, gitti. Çevik Bir, Erol Özkasnak tarih oldu.

Neredeyse sürecin savunanı bile kalmadı. Siyasî uzantıları, partileri ile beraber halk tarafından tasfiye edildi. Mesut Yılmaz sadece kendisini değil, Türkiye'ye çağ atlatan Anavatan Partisi'ni de batırdı.

Bugün merkez sağ buharlaştıysa, bir ay sonra yapılacak seçimlerde hiç dikkate alınmıyorsa sebebi 28 Şubat'a arka çıkmalarındandır. 6 kez gidip 7 kez gelmesiyle övünen Süleyman Demirel bugün 'kurtarıcı' rolüne soyunamıyorsa yaşının ileri olmasından değil, 28 Şubat'a 'babalık' etmesindendir. Dün darbe mağduru iken peşine düşen kitleler 28 Şubat'ta 'darbeci' kimliğine büründüğünde yüz çevirdi. Türk insanı hiçbir darbeciyi hayırla anmadı.

28 Şubat, aksini savunanlar çıksa da siyasete bir müdahaleydi. Tarihe ibret gözüyle bakanlar için 28 Şubat çok verimli bir süreç, zengin örneklerle dolu. Özellikle siyasetçiler ve askerler için... 13. yılında 28 Şubat gösterdi ki siyasete dışarıdan müdahale etmek kolay, kısa vadeli sonuç almak da mümkün; ama kontrolü orta ve uzun vadeye yaymak imkânsız. Zıt sonuçlarla karşılaşmak ise mukadder... Bütün darbelerin siyasî neticeleri arzu edilenin aksi yönde cereyan etti. 27 Mayıs AP'yi doğurdu, 12 Eylül Turgut Özal'ın ANAP'ını, 28 Şubat ise AK Parti'yi... Hepsi de darbecilerin istemedikleri siyasal oluşumlardı. Halk, darbecilere yakın duran partilere hiç prim vermedi, tek örneği yok. CHP bugün iktidarı unuttuysa, sebebi 'ordu eşittir CHP' formülünü toplumun hafızasından silememesindendir.

Amacım aslında başlığa koyduğum 'Yeni 28 Şubatlar mümkün mü?' sorusuna cevap aramak... Giriş bölümünü uzun tutmamın nedeni tarihten ders çıkarmayanlara, geçmişin olaylarına ibret gözüyle bakmayanlara kısa hatırlatmalarda bulunmak. Peşinen söyleyeyim, ben bu topraklarda darbe heveslilerinin hiç eksik olmadığına inananlardanım. Ankara'nın havasına bakarak birilerinin '28 Şubat'ın 2009 versiyonu ne olabilir?' diye kafa yordüğünü bilgi olarak bilmesem bile tahmin edebiliyorum.

Bir proje olarak 28 Şubat bugüne kopyalanamaz. Darbeciler bir darbeyi ikinci defa tekrarlamadı. Her defasında yeni yol ve yöntem denediler. Bütün darbelerin ilk hedefi hükümete vücut veren siyasî partiyi oyun dışına itmek olmuştur. Eğer birileri gerçekten 28 Şubat'ın 2009 versiyonunu sahneye sürmeyi düşünüyorsa harıl harıl

AK Parti'den kurtulmanın yollarını arıyorlardır. 'Bir ay sonra sandık var ya' demeyin. Hiçbir darbeci halkla iş tutmaz. 'Ankara oyunlarından' medet umarlar.

Bir süredir cevabını aradığım soru: 'Acaba AK Parti'yi iktidar oyunundan düşürecek operasyon ne olabilir?' Yeni bir kapatma mı? Bu yol denense de majestelerinin pes edeceğini sanmıyorum. 2008'de yaşadıklarımız bu senaryonun hiç de yabana atılmaması gerektiğini ortaya koyuyor.

28 Şubat'ın 2009 versiyonunda ilk hedef siyasetse ikinci hedef tıpkı 1997'de olduğu gibi toplumu fişleyerek kamplara bölmek olmalı. Fişleme önce devletten bürokrasiden başlanır. Yüksek düzeyli bürokratlar siyasi düşüncelerinden özel yaşamlarına kadar fişlenir, sonra en altlara kadar yansır. Bundan toplum da nasibini alır. Sıradan esnaflar bile 'şucu bucu' diye kayıtlara geçirilir. Fişlemek darbecilerin vazgeçilmezidir.

Aman içiniz kararmasın, 2009 Türkiye'sinde yeni bir 28 Şubat sürecinin yaşanacağını söylemek istemiyorum. Anlatmak istediğim darbe heveslilerinin olabileceği, bazı girişimlerde de bulunabileceği... Onca deneyimden sonra adı ve şekli ne olursa olsun kısa, orta ve uzun vadede başarılı bir darbe beklemiyorum ben. 28 Şubat'ın 2009 senaryosu kesinlikle bir eylem planına dönüşmez. Bakarsınız ileride birilerinin ajandasında günlük olarak karşımıza çıkıverir.

28 Şubat 1997 müdahalesi gerçekten derslerle dolu. Benim çıkardığım en önemli ders, girişimi olsa bile hiçbir darbenin bundan sonra başarılı olamayacağı, darbecilerin kaybetmesinin mukadder olduğu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karadayı: 'Mesut Yılmaz kaypak'

Mustafa Ünal 2009.03.01

Kaderin cilvesi, İsmail Hakkı Karadayı'nın son ses kaydı tam da 28 Şubat'ın yıldönümüne denk geldi. Karadayı 28 Şubat döneminin Genelkurmay başkanıydı. Çevik Bir ve Erol Özkasnak gibi paşaların ismi öne çıkmasına rağmen sürecin bir numarası kâğıt üzerinde Karadayı idi. Gerçekte de öyleymiş. Meğer Çevik Bir'in karşısında pasif kaldığı algısı doğru değilmiş.

Puslu bir Ankara sabahı Sincan'da yürüyen tankların Karadayı ile Bir arasında kavgaya neden olduğu Bilal Çetin'in yazı dizisine yansımıştı. Kendisinden habersiz tankların sokağa çıktığını öğrenen Karadayı derhal Çevik Bir'i odasına çağırır ve sert bir ses tonuyla "Tank emrini kim verdi?" diye sorar. Bir, "Ben verdim komutanım." der. 'Keşke yapmasaydın' cevabı üzerine Çevik Bir, Karadayı'nın üstüne yürür ve iki eliyle yakasına yapışarak, 'Komutanım Türkiye elden gidiyor, siz ne diyorsunuz? Demirel de bizi uyutuyor.' diye çıkışır.

Müdahale süreçlerinin asker içinde nasıl ayrışmalara ve kavgalara neden olduğunu gösteren önemli bir olaydır bu. Çevik Bir ve devrin Deniz Kuvvetleri Komutanı Güven Erkaya'nın müdahaleyi daha keskin ve sert hale dönüştürmek için yarıştığı sır değil.

Ses kayıtlarından Karadayı'nın askerlik yaşamının darbelerle iç içe geçtiğini öğreniyoruz. Kanlı 27 Mayıs dahil, bütün askerî darbelerde aktif rol üstlenmiş. Darbecilik genlerine işlemiş, emekli olduktan sonra da bu işlerden el etek çekmemesi demek bu yüzdenmiş. Son ses kaydında Refahyol'u oluşturan partilerin genel başkanlarına yönelik ağır ithamlar var. Meclis'i hor gören, milletvekillerini küçümseyen, Anayasa gereği bağlı olduğu hükümeti hiçe sayan tutumunu yadırgamamak mümkün mü?

Karadayı'nın sözleri demokrasi kriterleriyle de yorumlanabilir. Benim dikkatimi çeken Mesut Yılmaz'a ilişkin söyledikleri... O dönem ANAP'ın başında bulunan Yılmaz askerın bir dediğini iki etmedi. 28 Şubat sürecinin projeleri Meclis'ten geçtiyse Yılmaz'ın her türlü riski partisiyle birlikte almasındandır. O kadar ki muhalefet partileri Yılmaz'a 'Onbaşı Mesut' diye lakap taktı. 28 Şubat sürecinin onbaşı olarak geçti siyasi tarihe. Bunlara rağmen 28 Şubatçılara 'yaranamadığını' anlıyoruz.

Karadayı'nın Yılmaz'la ilgili söyledikleri ibretlik... Yılmaz'a 'Altın tepsi içinde iktidar teslim ediyoruz' derken doğru söylüyor. Yılmaz'ın başbakanlığı halk iradesinin bir sonucu değildi çünkü, sandıktan çıkmadı. Bir ikramdı. Aslında Mesut Yılmaz kendisini başbakanlık koltuğuna oturtanlara karşılığını fazlasıyla verdi. 'Siyasi hayatıma da mal olsa' dedi ve bir dizi yasayı Meclis'ten geçirdi. Meğer Karadayı daha fazlasını istemiş, Siyasi Partiler Kanunu'ndan Seçim Kanunu'na kadar... Milletvekilliği dokunulmazlığı da talepler arasındaymış.

Karadayı '7-8 tane şey söyledim, hepsini sırtarak dinledi. Mesut Yılmaz da kaypak' diyor. Nasıl dinleyecekti ki... Acaba ayakta hazır ol vaziyetinde mi dinlemesini bekliyordu? Gerçi muhalifleri tarafından kendisine 'Onbaşı Mesut' dendi ama o kadar da değil. Belki de her talebine 'Emredersin komutanım' diye cevap vereceğini umuyordu. 28 Şubat müdahalesine vücut veren Karadayı gibi paşalar Mesut Yılmaz'dan memnun kalmadıysa demokrasi adına korkmak lazım. Bir daha Yılmaz gibisini bulma şansları yok çünkü.

Vay be, Yılmaz kendisini siyasi intihara sürükleyen 28 Şubatçılara da yaranamadı ya... Bu ibretlik manzara siyasetçiler için ne büyük dersler içeriyor. Merak ediyorum acaba asker için nasıl bir siyasetçi makbuldür? Sakın, Bülent Ecevit demeyin... Onu başbakanlık koltuğundan uzaklaştırmak için az çaba göstermediler. Ecevit'in siyasi sonunu hazırlayan 'tıp darbesini' emekli paşalar tetikledi.

Mesut Yılmaz da olmadıysa siyasete yön vermek isteyen askerlerin aradığı siyasetçi profili nasıl biridir? Bu topraklarda örneği var mıdır? Karadayı açıklasa da öğrensek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şölen mi muharebe mi?

Mustafa Ünal 2009.03.04

Her seçim şölenidir. 5 yılda bir de olsa halk kendisini yönetecek olan başbakanı, belediye başkanını seçmenin keyfini çıkarır. Gelecek yıllarda bu şölene cumhurbaşkanlığı seçimi de eklenecek.

Partiler en üst yöneticisinden en alttakine kadar halkın tercihini etkilemek için geceli gündüzlü çalışıyor. Bugün liderlerin hepsi meydanlarda... Kalabalıklara hitap ediyorlar. Sandık günü yaklaştıkça tempo artar, heyecan yükselir, siyasi tansiyon tehlikeli boyutlara ulaşır.

Seçimin kazananı ve kaybedeni vardır. Seçim günü liderler için hesap günüdür.

Miting meydanları düşman kuvvetler arasında muharebe alanı değil partilerin kıyasıya yarıştığı demokrasi şöleninin yaşandığı yerler. Rakipler arasındaki mücadele zaman zaman sert geçer, bazen liderlerin birbirlerine dönük eleştirilerinde ayar bozulur, üslup ağırlaşır, kimi tatsızlıklar da yaşanır. Öteden beri Türk siyaseti aşınadır bu manzaraya.

1950'li yıllarda Adnan Menderes ile İsmet İnönü, daha sonra Süleyman Demirel'le Bülent Ecevit arasındaki mücadele centilmenlik sınırlarını zorlamıştır.

Bugün de siyaset ikili yapıya teslim. Solda CHP, sağda AK Parti. Mücadele Deniz Baykal ile Recep Tayyip Erdoğan arasında. MHP'nin nefesi CHP'nin ensesinde... Sürekli gerileyen CHP yarın yarıştan düşerse şaşırmamak lazım. 29 Mart seçimlerinin kampanyası oldukça sert geçiyor. Seçim atmosferinin ağırlaşan havasını anlayışla karşılamak gerekir... Klasik yerel seçim değil bu çünkü. Sandığın çok yönlü sonuçları olacak. Kaybeden liderin koltuğunu koruması pek kolay değil. Özellikle Deniz Baykal için son şans diyenler var. CHP lideri, Erdoğan'a ikisi genel biri yerel olmak üzere üç kez yenildi. Bu dördüncü yarış.

Deniz Baykal için başarının ölçüsü şu: Oy yüzdesinin CHP açısından 'iktidar umudu' doğurması lazım. Diğer liderlere oranla en ağır yük Baykal'ın omuzlarında, beklenti çok yüksek çünkü. Kendi tabanının desteği yetmiyor, başarı için sağdan da oy alması gerekiyor. Çarşafı başlatan, Kur'un kursu ile devam eden açılımların nedeni bu. CHP'nin üzerindeki psikolojik baskı partililerin davranışlarına da yansıyor.

İstanbul'da çarşafı bir kadına yönelik şiddet uygulanmasını başka türlü izah etmek mümkün değil. Niyeti ne olursa olsun elinde CHP bayrağıyla aranızda katılan kadına böyle tepki gösterilir mi? İyi niyetli de olmayabilir, bunu bertaraf etmenin yolu herhalde tartaklamak, itip kakmak değildir. CHP'nin açılımlarını berhava edecek bir manzara. Baykal'ın tepki göstermesi olayın etkisini bir nebze hafifletti.

Ancak aynı Baykal meydanlarda çok sert. CHP liderinin hakarete varan bu üslubunu beklentilerin doğurduğu psikolojik baskıya bağlamak mümkün. Miting meydanlarında Başbakan Erdoğan'ın Baykal'ın damarına bastığı, sinir uçlarına dokunduğu, ağır eleştiriler yönelttiği doğru. Ancak Baykal tecrübesindeki bir siyasetçinin eleştirilere karşılığı hakaret olmamalıydı. 'Maganda' ve 'adam değil' gibi kelimelerin kesinlikle liderlerin ağzından çıkmaması lazım.

Son günlerde liderler arasındaki atışmalarda üslup kabul edilebilir olmaktan çıktı. Provokatörlerin tetikte beklediğini seçim bürolarına yapılan saldırılardan anlıyoruz. Hemen her gün bir partinin seçim bürosunu hedef alan çirkin saldırıyla karşılaşıyoruz. Yukarılarda esen sert rüzgârlar aşağılarda tehlikeli sonuçlar doğurabilir. İşaretleri ortada.

Karşılıklı salvolar, sert eleştiriler, kıran kırana yarış Türk siyasetinin doğasında var; ancak ölçünün de kaçırılmaması gerekiyor. Kavgada söylenmeyecek sözler meydanlara taşınmamalı. Demokrasi şölenu muharebeye dönüşmemeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'12 Eylül'den ders aldık, onun için dışarıdayız'

Mustafa Ünal 2009.03.06

Dün Zaman'ın internet sayfasında Osman İridağ imzalı ilginç bir haber vardı. MHP lideri Devlet Bahçeli, Türk Metal'e bağlı bir grup sendikacıyı odasından kovmuş. Sebebi de Sendika Başkanı Mustafa Özbek'i gündeme getirmeleriymiş. Bahçeli'nin Özbek'e mesafeli durduğu ve randevu taleplerine olumlu cevap vermediği biliniyor.

Özbek'in MHP'ye dönük hesaplarının olduğu sır değil, ancak bunları hayata geçiremedi. MHP liderinin tavrı anlamlı.

Devlet Bahçeli liderliğindeki MHP yönetiminin illegal çetelere tepkisi çok sert... Parti teşkilatlarında çeteleşmelere göz kırpanlara karşı keskin tavır koydu. Birçok ismin MHP ile ilişkisini kesti. Örnekleri o kadar çok ki. Her türlü provokasyona rağmen ülkücüleri sokağa çekme girişimlerine geçit vermedi. İktidara giden yolun sokaktan değil, siyasetin meşru zemininden geçtiğini ısrarla vurguladı.

Bu anlayışı parti politikası haline getirdi. Doğrusu başarılı da oldu. Eğer bugün ülkücüler çeteleşmenin bir tarafı değilse sebebi hiç şüphesiz Bahçeli'nin kararlı tutumudur. Bahçeli'nin sendikacılara kapıyı göstermesi hiç de sürpriz değil. Bilinçli bir siyasetin sonucu.

Bu haber bana MHP'nin Yenimahalle Belediye başkan adayı Yaşar Yıldırım'la geçen hafta yaptığım sohbeti hatırlattı. Bir kısmını sizinle de paylaşmak isterim. Yıldırım, milliyetçi camiada sıradan biri değil, 12 Eylül öncesinin aktif isimlerinden. O sıcak günlerde Ülkü Ocakları başkanlığı yaptı. Mamak'ta çok güç şartlarda tam 7 yıl yattı. Bu yılların önemli bölümü işkence altında geçti.

Cezaevinden çıkınca yazdığı bir makale parti içinde sert tartışmalara neden oldu. Yazının başlığı; Balkondan Seyretmek'... 12 Eylül öncesinde yaşadıklarıyla Mamak'ta geçen zor günlerin muhasebesini yapıyor. "Bu benim 12 Eylül askerî darbesinden çıkardığım en önemli ders." dedi ve ekledi: "Artık biz sokakta yokuz. Gelişmeleri balkondan seyredeceğiz. Devlete yönelik bir saldırı varsa devleti korumakla görevli güvenlik kuvvetleri var. Asker ve polis güç olarak yeter de artar. Biz enerjimizi siyasi düşüncelerimizi meşru zeminde iktidar yapmaya harcamalıyız. Başkalarının kavgalarına figüran olmamalıyız."

'Balkondan Seyretmek' başlığını verdiği yazının özü bu. Yanlış anlaşılmasın, Yıldırım 12 Eylül öncesinin mücadelesini redd-i miras etmiyor. "O günün şartları içinde yaşandı, geçti." diyor; "Biz bunlardan ders çıkarmasını bildik. Çünkü büyük bedel ödedik. Hak etmediğimiz bir bedel bu." Yanlışları tekrarlamamanın yolu tarihten gerekli dersleri çıkarmaktan geçer. Mehmet Akif'in dediği gibi; 'Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar – İbret alınsaydı tekerrür mü ederdi.'

Esas çarpıcı olan Yıldırım'ın Ergenekon davasıyla ilgili söyledikleri. 'Balkondan Seyretmek' yazısı kadar çarpıcı: "Eğer biz geçmişte yaşadığımız olaylardan ders çıkarmamış olsaydık, Genel Başkanımız Devlet Bahçeli ülkücü gençleri sokaktan uzak tutmamış olsaydı, bugün Silivri Cezaevi'nde biz yatıyor olacaktık. Şener Eruygur, Hurşit Tolon ve Veli Küçük gibi paşalar da orduevinde rakılarını yudumluyor olacaktı. Onlar içeride biz dışarıdaysak darbelerden gerekli dersleri çıkardığımızdandır. İçeriden dışarıdan sokağa çekme çabalarına rağmen bugün ne mutlu ki ülkücülerin elinde silah değil bilgisayar var. Doğru olan da bu."

Yıldırım'ın sözleri takdire değer. MHP'nin çetelere karşı izlediği sert politikanın ne kadar sağlam temelleri olduğunu ortaya koyuyor. Keşke MHP gibi diğer kesimler de gerekli dersleri çıkarabilseler. 28 Şubatçılar sözgelimi... Bugün postmodern darbenin savunanı kalmadı. Darbeciler yapayalnız. Dün kendilerini alkışlayanlar bugün ortada yok. Devrin Genelkurmay Başkanı Karadayı, emrindeki Çevik Bir'in yaptıklarını sahiplenmiyor bile.

Yıldırım haklı, balkondan seyretmek insanı gerçekten tehlikelerden, acılardan uzak tutuyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gündoğdu'da MHP mitingi

Mustafa Ünal 2009.03.08

Hiç durmayacakmış gibi yağan yağmur, kısa sürede yerini güneşli bir havaya bıraktı. Kelimenin tam anlamıyla İzmir'de bahar, yüzünü gösterdi. İnsanın içini ısıtan, kıskırtan bir hava... Bir grup gazeteci arkadaşımınla MHP

mitingini izlemek için ünlü Gündoğdu Meydanı'ndayız.

Büyük partiler genellikle mitinglerini bu meydanda yapıyor. Çok geniş sahası var. Doldurulması zor.

Burada miting yapmak cesaret ister. MHP, bunu göze almış durumda. MHP'nin miting yeri olarak Gündoğdu'yu seçmesini 'İzmir'de iddiasını ortaya koydu' şeklinde yorumlamak da mümkün. Bu iddiasını rakam olarak meydana yansıtabildi mi? Tartışılır. 'Bu meydan bu kadar dolar' diyen de var, 'Pek tatmin edici değil' diyen de. Meydanın kalabalığını MHP'nin İzmir'deki gücüyle kıyaslamak lazım... MHP'nin hesabı, CHP ve AK Parti'nin arasından sıyrılmak.

Güneşin tatlı ışıltıları altında sahilden meydana doğru yürürken ellerinde Türk ve 'üç hilal'li bayraklar bulunan gençler, gruplar halinde slogan atarak yanıımızdan geçiyor. Bir zamanların vazgeçilmezi 'Ya Allah Bismillah Allahu Ekber' en çok kulağımıza çarpan slogan. Siyah takım elbiseler içinde bıyıkları henüz terleyen bir grup genç ise, 'Biz Türkeş'in askerleriyiz' diye inletiyorlar ortalığı. Hemen arkasından ise, 'Ne mutlu Türk'üm diyene' diye bağırıyorlar.

Meydanda kadınların oranı düşük değil... Başını örtenler de azımsanmayacak oranda. MHP, artık erkek partisi değil, kadınların da ilgi gösterdiği bir parti. MHP lideri Devlet Bahçeli, günün ilk mitingini komşu il Manisa'da yaptı. İzmir'e ikindi üzeri geldi. Kordondaki kafelerde baharın tadını çıkaranlar az ötedeki mitingle pek ilgili değiller.

Kürsüde konuşmalar, şehitler için saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başladı. Önce adaylar tanıtıldı. Devlet Bahçeli, meydana, 'Serdarımız geliyor' anonsuyla girdi. Güne iki miting sığdıran Bahçeli, sesini ekonomik kullanmaya özen gösteriyor. Kalabalığa 'dava arkadaşlarım' diye seslenerek başladığı konuşmasına kısık sesle girdi, belli aralıklarla sesini yükseltti. Hedefinde AK Parti hükümetinin politikaları var. Sadece iç politika değil, dış politikaya da eleştiriler yöneltiyor. Hemen her mitingde söylediğini İzmir'de de tekrarlıyor. Sesinin dozunu artırarak 'Tayyip Erdoğan'a öyle bir Osmanlı tokadı atın ki ayakları yerden kesilsin.' diyor.

Bahçeli, siyasetin AK Parti ile CHP arasında cepheleşmesinden şikâyetçi... Bu durumu 'tahterevalli siyaseti' diye niteliyor. Birbirlerini besliyorlar demeye getiriyor. Cepheleşme siyaseti, üçüncü partilerin aleyhine işliyor çünkü. 'Ey İzmirli, bu oyunu iyi anlayın, gereğini yapın.' diyor. CHP ve AK Parti'den kurtulmak isteyenlere adres olarak MHP'yi işaret ediyor; 'Ne AKP, ne CHP, biz de MHP olarak varız'.

Erdoğan'ın, muhalefet liderleri için söylediği 'Sivas'ın ötesine geçemiyorlar.' eleştirisine tepki gösterirken, 'Bu tehlikeli bir söz, yoksa Türkiye'yi bölme planları yapanlarla birlikte misin?' diye soruyor. MHP lideri, yolsuzluk iddialarını bütün mitinglerde gündeme getiriyor. Klasik cümlesini İzmir'de de ihmal etmedi: 'Eğer iktidar olursam hesap sormazsam namerdim.' Erdoğan'ı eleştirirken 'Sen kim oluyorsun ki merhum İsmet İnönü dönemini inkar ediyorsun?' dedi. Sadece İnönü'yü değil, Bayar, Menderes ve Özal dönemlerini de saydı. Sağ kitlelerin daha çok olumsuzluklarla hatırladığı tek parti dönemine gönderme yapması doğrusu dikkat çekiciydi.

Bahçeli, yarım saati aşan konuşmasında daha çok politikanın genel konularını değerlendirdi, İzmir siyasetine pek girmedi. Söz gelimi arsenikli su konusuna, belediyecilik açısından İzmir'in durumuna değinmedi. Türkiye siyasetiyle yetindi.

Her şeye rağmen MHP, Gündoğdu Meydanı'nda miting yapma cesaretini gösterdi...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Baykal'ın hesabı

Mustafa Ünal 2009.03.11

29 Mart akşamı seçim sonuçlarına çok yönlü bakılacak. Neticeler önce yerel yönetim açısından değerlendirilecek. Partileri yeni kazanılan yerler sevindirirken, kaybedilen şehirler üzecek.

Deprem etkisi yapacak hatta liderlerin koltuğunu tehlikeye atacak iller de var. Diyarbakır'ı kaybeden bir DTP'nin veya İzmir'de yenilgiye uğrayan bir CHP'nin büyük sarsıntı geçireceği kesin.

Daha sonra partilerin il genel meclisinde aldığı oy oranına bakılacak. 29 Mart'a 'referandum' anlamı yüklenmesinin nedeni bu. AK Parti'nin Ankara muktedirliği bakımından referandum... Muhalefet partilerinin 'iktidar umudu' ortaya koyup koyamayacakları açısından bir referandum...

Rakamsal olarak başarı çıtası nedir? Her partinin hedefi farklı, dolayısıyla değişik oran söz konusu... Yüzde 30'lu rakamlara ulaşmak CHP ve MHP için 'zafer' sayılırken AK Parti için 'hezimet' demek. Liderlere her seçimde başarı veya başarısızlık çıtası hep sorulur. Pek tatmin edici cevap da alınmaz. AK Parti, CHP ve MHP için başarı oranı kaçtır?

CHP lideri Deniz Baykal birkaç gün önce mitinge giderken AK Parti için bir rakam telaffuz etti: 'İktidarlar yerel seçimde genel seçimin üzerine 4-5 puan koyar. 5 puan yüzde 47'nin üzerine ilave edildiğinde 52 eder. İktidar için 52'nin üstü başarı, altı başarısızlıktır.' Bir siyasetçiden rakibinden önce kendi partisinin başarı çıtasını açıklaması beklenir.

Açıkçası Baykal'ın hesabını anlamakta zorlandım. Her iktidar partisi yerel seçimlerden oylarını artırarak çıkmamıştır. Böyle bir genelleme yapılamaz. Tam tersine iktidarın yıpratıcı etkisi daha fazladır. ANAP tek başına iktidarken 89'da ağır yenilgiye uğradı. Oyu yüzde 36'dan yüzde 20'lere geriledi. Bir sonraki seçimde SHP, hükümet ortağı olmasına rağmen hezimet yaşadı. Recep Tayyip Erdoğan İstanbul'u, Melih Gökçek Ankara'yı SHP'li başkanlardan devraldı.

SHP'nin yerel yönetimlerdeki başarısızlığı toplumun hafızasında öylesine yer etti ki sol partilere bir daha yüz vermedi. Bırakın geriye dönüşü Nurettin Süzen'in, susuzluktan kıvranan, çöpten geçilmeyen İstanbul'unu bir daha hatırlamak bile istemedi. Yerel yönetimlerde Erdoğan ve Gökçek çizgisi üst üste başarı elde ettiyse bir nedeni de sol siyasetin belediyeçilikteki iflasındandır.

Baykal'ın 'Her zaman yerel seçimlerde iktidar partisi avantajlıdır' tezi doğru değil. Aksini söylemek mümkün... Yereldeki başarı genel seçimlere olumlu yansıyor. AK Parti'nin seçim zaferlerinin temelinde yerel yönetimlerde sergilediği belediyeçilik anlayışının olduğu söylenebilir. Bu imkânı sol da yakaladı ancak heba etti.

Bugünden belli oldu; 30 Mart sabahı partilerin ülke genelinde aldığı oy oranları çok tartışılacak. Muhalefet iktidarı, iktidar muhalefeti oy oranlarından vuracak. Kuşkusuz rakamlar önemli ama ipi kimin göğüsleyeceği daha önemli. Baykal'ın iddiası CHP'nin AK Parti'yi yakalamak veya nefesini hemen ensesinde hissettirecek oy oranı olmalı. Aynı şey MHP için de geçerli.

Aradaki fark eğer bir iki puana düşerse bunun siyasi sonuçları olur. Bir kere erken seçim rüzgârları eser. Bu rüzgârın önünde kimse duramaz. Baykal'ın AK Parti için söylediği '52'nin üstü başarı, altı başarısızlık' tespitinin hiçbir anlamı yok. AK Parti yüzde 50 alırken CHP yüzde 45'i aşarsa işin rengi değişir.

Demokrasi basit bir sistemdir, siyasi hesaplar hiç karmaşık değildir. Partiler rakipleriyle yarışır. Sandıktan birinci kim çıktı diye bakılır. CHP veya MHP 29 Mart'ta AK Parti'yi geçemezse bir başarıdan söz edilemez. Bir iki puanlık artış parti içinde suların durulmasına neden olabilir ama kesinlikle o partileri iktidara taşımaz.

Rakamdan önce CHP ve MHP için başarı; AK Parti'yi geçmek veya bu umudu doğurmak... Kural belli; demokrasilerde koltuğa birinci parti oturuyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbeciler yargılanırken...

Mustafa Ünal 2009.03.13

Siyasi tarih darbeler tarihi sanki. Yıldönümlerine baksanıza. Biri bitiyor, diğeri başlıyor. 28 Şubat'ın yazı dizileri henüz sonuçlanmadan 12 Mart haberleri düştü ekranlara. Dün muhtıranın yıldönümüydü. 12 Mart'ın da 28 Şubat gibi ağır sonuçları oldu.

Göründüğü gibi değildi; darbe içinde darbeydi. İlk hedef 9 Mart cuntasıydı. 9 Martçılar Baas tipi bir rejim amaçlıyordu. Ava giderken avlandılar. Yıllar geçse de içlerindeki darbe ateşi hiç sönmedi. İçlerinden pişman olanlara rastlandı. Darbecilikten demokratlığa keskin dönüş yaptılar. O günlerin ruhunu taşıyan İlhan Selçuk gibi sivil uzantıları Ergenekon'da tekrar karşımıza çıktı.

9 Mart ile 28 Şubat'ın akrabalığından söz edilebilir. İkisi de aynı siyasi çizginin ürünü çünkü. 12 Mart'ta Başbakan Süleyman Demirel muhtırayı duyar duymaz şapkasını aldı gitti. Çok güçlüydü, tek parti iktidarının başıydı. Muhtıra AP hükümetini tarumar etti. Bülent Ecevit'in başını çektiği CHP içindeki bir grup tepki gösterdi. Deniz Baykal da Ecevit'in yanında yer aldı. 12 Mart'ta Meclis açık kaldı ama siyaset bir daha dikiş tutmadı. 10 yılda 15'e yakın hükümet kuruldu. Siyasi istikrarsızlık anarşi ve terörü besledi. Bu da başka bir darbenin gerekçesi oldu. Süleyman Demirel dün Ankara'da bir programa katıldı. Girişte 12 Mart sorularını cevapsız bıraktı. Bugünlerde 28 Şubat sürecini aklamakla meşgul olduğundan 12 Mart'a fırsat bulamadı.

Bilmem farkında mısınız... Demirel 28 Şubat'ın en çok konuşan ismi. Her yıldönümünde süreci savunan açıklama yapma geleneğini bu yıl da sürdürdü. Demirel dışında 28 Şubat'ı savunana rastlamadım. Eleştirilerin odağındaki İsmail Hakkı Karadayı ve Çevik Bir gibi isimler ise sessizliğe büründü. Onlar susarken Demirel niye konuşuyor sorusunun cevabı belli; kendisini temize çıkarmak.

Aslında o da doğru yerde durmadığının farkında. 28 Şubat'ı konuşmadan duramamasının nedenini tahmin etmek güç değil. Malum, 'Katilleri kan çeker' diye bir söz var. Suçlu olay mahallinde dolaşmaktan bir türlü kendini alıkoyamaz. Hep çevresinde dolanır. Katil psikolojisi bu, uzaklaşmak istemez. Demirel'in 28 Şubat'ı savunmaktan geri duramamasının sebebi bu psikoloji olmalı. Demirel'e göre 12 Mart darbelerin babası 28 Şubat ise olağan, normal bir süreç. Farklı siyasi iklimlerden beslense de her ikisi de demokrasiye dışarıdan müdahale ve gayri meşru.

Bu arada sevindirici bir haber; eski DYP milletvekili Mustafa Kemal Akyurt, Karadayı ve Çevik Bir hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. 12 Mart'ın ardından 27 Nisan'ın sene-i devriyesi gelecek. 'Gece yarısı elektronik muhtıra' diye nitelenen olayın üzerinden iki yıl geçti. Amacı Meclis'in cumhurbaşkanı seçme yeteneğini ortadan kaldırmaktı. Kısa vadede başarı da sağladı. 22. Dönem Meclis'i cumhurbaşkanını seçemedi. Ülke seçimi öne almak zorunda kaldı. Sandık siyasetin bozulan ayarlarını düzeltti. 27 Nisan müdahalesi anlamını yitirdi. Yeni Meclis kendi inisiyatifiyle cumhurbaşkanı seçmeyi başardı.

Bitmedi, ardından 27 Mayıs'ın yıldönümü var. 27 Mayıs'a Cumhuriyet döneminin ilk darbesi diyenler var. Bazıları sempatik bulsa da kanlı bir darbeydi. Başbakan Adnan Menderes ve iki bakanı idam edildi. 27 Mayıs toplumda bugün bile kanayan derin yaralar açtı. Demirel'in darbeler karşısındaki pasifliğine, darağacında sallanan Menderes fotoğrafının neden olduğunu söyleyenler hiç de az değil. Haksız da sayılmazlar.

Daha bitmedi ama yazının sonuna da geldik. Neredeyse her aya bir darbenin yıldönümü düşüyor. O yüzden siyaset tarihine darbeler tarihi demek herhalde yanlış olmaz. Umut verici gelişme de yok değil. Ergenekon davasının ek iddianamesi darbe girişimini yargıya taşımayı amaçlıyor. İddianame henüz inceleme aşamasında, mahkeme tarafından kabul edilmedi. Her türlü sulandırma ve engelleme çabalarına rağmen darbecileri yargılayabilmek demokrasinin geleceği için bir umut... Tarih bütün darbecileri mahkum etti, bakalım yargı ne yapacak?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arınç önyargısı

Mustafa Ünal 2009.03.15

Bazı çevrelerde Bülent Arınç ismine karşı önyargı var. Arınç mevzubahis olunca eleştirinin de tepkinin de ölçüsü kaçıyor. Son tartışmada olduğu gibi...

Eski Meclis Başkanı Bülent Arınç'ın eleştirisi kurumsal değil, Ergenekon soruşturmasına konu olan generallerle ilgiliydi. 'Allah'a şükrediyorum ki Türkiye bunların zamanında savaşa girmemiş. Askerlikten başka her şeyi yapmışlar.' dedi.Buradan genelleme yapılamaz. Kimi veya kimleri kastettiği belli... Listenin en başında eski Jandarma Komutanı Şener Eruygur var. Ergenekon davasının sanığı... Özden Örnek'in günlükleri 'Eruygur'un jandarmadaki görevi sırasında zamanının darbe planı yapmakla geçtiğini' yazıyor.

Emekliliğinde köşesine çekilmedi, bu kez darbenin kendisi yerine ortamını oluşturmak için çalıştı. Eruygur'un, Arınç Meclis Başkanı iken annesinin evini gözetim altında tutturduğunu unutmamak lazım.Arınç'ın sözlerinin biraz sert olduğu söylenebilir ancak doğrudan silahlı kuvvetleri hedef aldığını ileri sürmek kesinlikle doğru olmaz. Bazı generallerin askerliğin sahasına girmeyen işlerle fazla meşgul oldukları iddiası yanlış mı?

Ortaya dökülen ses kayıtları, Ergenekon iddiasına yansıyan dokümanlar kimi generallerin siyasi gidişata müdahale etmek için çete faaliyetlerine girmekten kaçınmadıklarını, mesailerinin büyük bölümünü buna ayırdıklarını tüm ayrıntılarıyla gösteriyor.

Siyasete bulaşan askerlerin savaşma yeteneğini yitirdikleri herkesin kabul ettiği bir gerçek. Osmanlı'nın Balkanlar'ı kısa sürede kaybetmesindeki en önemli etken askerlerin siyasetle haşır neşir olması değil miydi? Arınç'ın söylemek istediği; bazı generallerin siyasetle meşgul olmasının askerlerin savaşma yeteneğine darbe vurduğu... Kaldı ki bunu ilk söyleyen Arınç da değil. Son söyleyen de olmayacak. Mustafa Kemal Atatürk 'Ya siyaset ya askerlik... İkisi bir arada olmaz' demedi mi?

Tuğgeneral Metin Gürak'ın Arınç'a cevabını yadırgadım. Tartışmayı alevlendirecek üslup ve içerikte. Sona erdirmeyi amaçlamalıydı. Oysa İlker Başbuğ döneminde asker günlük tartışmaların içinde yer almaktan kaçınıyor. Başbakan Erdoğan'la saatler süren haftalık görüşmenin bir nedeni de bu. Medya üzerinden değil doğrudan konuşmak.Gürak, Arınç'ı askere karşı 'önyargılı ve saplantılı' olmakla itham ediyor; 'Söz konusu kişinin TSK'ya yönelik düşünceleri iyi bilinmektedir. Hukukçu olmasına karşın yargı kararı kesinleşmeden kimsenin suçlanamayacağını hâlâ anlamamış.' diyor.Bülent Arınç'ın askere karşı önyargılı olduğunu gösteren açıklama ve tavrını hatırlamıyorum. Sağlam duruşa sahip bir siyasetçi olarak bazı paşaların doğrudan siyasetin sahasına giren açıklamalarına tepki gösterdi. Bu da doğal... Askerlik askerinin, siyaset siyasetçinin işi. Anayasa böyle buyuruyor.

Genelkurmay kendisine dönük eleştiri ve suçlamaları cevapsız bırakmayabilir. Arınç'ın sözleri bu kapsama girmese bile daha nezih ve şık bir üslupla karşılık da verilebilirdi. Gürak'ın cevabı sanki siyasi parti sözcülerinin ağzından çıkmış gibi. Genelkurmay bir siyasi parti değil. Bütün siyasetçilere eşit mesafede olmak zorunda... Farklı düşünen yanlış yapar. Gürak'ın sözleri tartışmayı daha da hararetlendirdi. Arınç benzer tonda cevap verdi. 'Ben emir eri değilim' dedi. Siyaset yapmak isteyen paşalara Atatürk'ün 'üniformalarınızı çıkarın' sözünü hatırlattı. Türkiye'nin askeri vesayet altında olmadığını söyledi.

Yanlış yapmayı ayıklamak Türk ordusunun geleneğidir. Her kurumda rutinin dışına çıkanlara rastlanabilir. Önemli olan yanlış karşı kurumsal yaklaşımdır. TSK'nın tavrı belli; Ne kadar parlak sicile sahip olursa olsun yanlış yapmayı içinde barındırmaz. Metin Gürak'ın açıklamaları tartışmayı alevlendirmenin yanı sıra TSK'nın kurumsal davranışıyla da örtüşmüyor. Kamuoyunda 'asker yanlış yapanları koruyor' algısı oluşturma riski var. Bu yazıyı buna dikkat çekmek için yazdım. TSK adına konuşan çok daha duyarlı olmak zorunda... Asker, siyasetçi gibi konuşamaz. Üslup ve içeriğini iyi ayarlamak durumunda. Yoksa asker günlük tartışmanın parçası olur... Ki orduyu en çok da bu yıpratır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sevgili günlük...

Mustafa Ünal 2009.03.18

Gazeteciler ileride değerlendirmek üzere özel notları bir ajandaya kaydeder. Bunlar genellikle de zamanı gelince bir kitabın malzemesi olur.

Olayların perde arkasını, sıcaklığı yazılamayan günlüklere düşülen o notlar aydınlatır. Günlükler iyi niyetlerle kaleme alınsa da bazen farklı amaçlar için kullanılır. Sözgelimi ünlü devrimci Che Guevara'nın 'Gerilla Günlüğü' hükümet kuvvetlerinin eline geçince çok arkadaşının başını ağrıtmıştır.

Eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'in günlükleri hakeza. Örnek Paşa'nın bir hobi olarak başladığı anlaşılan günlük yazma alışkanlığı bir dönem kapalı kapılar arkasında dönen dolapları gün yüzüne çıkardı. Henüz açıklanmayan Ergenekon'un davasının ikinci iddianamesine de girdi.

Şimdi de bir meslektaşımızın günlüğü gündemde... Örnek'in günlükleriyle büyük benzerlikler gösteriyor. Bu doğal, günlüklere konu alan kahramanlar ve mekânlar aşağı yukarı aynı. Gazetecinin günlüğü ile paşanın günlüğü çelişmiyor, birbirini doğruluyor.

Her iki günlük de üçüncü şahısların eline geçsin diye kaleme alınmadı. İkisinde de siyaset var, hükümete karşı darbe çalışmaları var. Bu da suç...

Bütün demokratik ülkelerde anayasal düzeni silahla değiştirmek en büyük suç. Cezası da ağır.

Unutamadığım bir anekdottur; kendisini solda tanımlayan bir gazeteci yıllar önce ODTÜ'de kalabalık bir öğrenci grubuna konferans verir. Darbe dönemlerinden yakındır. Kitapları sakladığından söz eder. Konuşmasının bir yerinde 'Günlük tutmuştum, 12 Eylül'de onu yakmak zorunda kaldım.' der.

Bir ajandaya yazılan günlükler bir kibritle yok edilebiliyor. Ama bilgisayara düşülen notların silinmesi o kadar kolay değil. Meslektaşımızın başına gelenler bunu gösteriyor. Gününün büyük bölümünü askerî mekânlarda geçirdiği anlaşılan gazeteci, paşalarla konuşmalarını en ince ayrıntısına kadar yazmış.

İçinde neler yok ki... Siyaset ve medyayla ilgili bölümler ağırlıkta. 28 Şubat süreci örneğin. Tümgeneral Erdal Şenel'in söylediklerine bakın: 'Yav biz bu işi 28 Şubat'ta bitirecektik. Bunu o gün üç kişi planladık. Bir, Fevzi, ben... Her şeyi hazırladık. Bakanlar Kurulu'nu dahi. Müsteşarları bulmak zordu, onları da tamamladık. Karadayı bizi uyuttu.'

Şu itirafa bakar mısınız? Darbenin sonrası bile hazırlanmış. Darbe hükümetinin bakanları, müsteşarları belirlenmiş. Aslında bu az çok biliniyordu. 12 Haziran'a atıfta bulunuyor. Ama bunun içeriden söylenmesi önemli: 28 Şubat daha sert darbeye dönüşebilirmiş.

Erdal Şenel'le sohbetten bir başka notta tüyler ürpertici ifadeler var: "Merkez sağdan bir milletvekili AKP'ye geçecekti. Bana sordu; 'Öyle bir şey olursa cemsede sana da bir yer ayırırız, AB-MAB tanımıyoruz' dedim, bunun üzerine AKP'ye geçmekten vazgeçti."

Acaba bu milletvekili kim? Şu an Meclis'te bir başka partide olmasın. Bir siyasetçi hangi partiye gideceğini niye askere sorar? Anlamak güç. Paşanın cevabı kadar milletvekilinin tavrı da manidar. Şenel açıkça AK Parti'ye darbe yapılacağını, milletvekillerin cemselerle toplanacağını söylüyor.

Bunu sırf korku salmak için söylemiş değil herhalde. Espri de olamaz.

Gazetecinin günlüğünü dikkatle okudum. AK Parti iktidara geldikten sonra Ankara kulislerinde fısıldanan senaryoları doğruluyor.

Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman, Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur ve Adli Müşavir Erdal Şenel'le yaptığı görüşmelerin hepsinde 'AK Parti hükümeti'ne karşı bir şeyler yapmak lazım' cümlesi geçiyor. Bir şeylerden kasıt da darbe...

Başta Başbakan Erdoğan olmak üzere siyasiler için çirkin ifadeler kullanıyor. Özel sohbette de olsa en üst rütbeye kadar yükselmiş Türk askerine bu üslup yakışmıyor. Hükümetin ilk yıllarında Cumhuriyet'in manşetine taşınan 'Genç subaylar tedirgin' haberinin ordu içinde sıkıntıya yol açtığını da öğreniyoruz.

Öyle görünüyor ki gazetecinin günlüğünü daha çok tartışacağız...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özkök'e bu öfke niye?

Mustafa Ünal 2009.03.20

Sadece paşanın günlüğünde değil, gazetecinin günlüğünde hatta ses kayıtlarında darbecilerin hedef tahtasına oturttuğu bir numaralı isim; Hilmi Özkök. Kendilerinden 'yüzde 99' diye söz ediyorlar, geriye kalan 'yüzde 1'i de Özkök'e layık görüyorlar. Sonrasında yaşanan gelişmeler bu oranın doğru olmadığını ortaya koyuyor.

Darbe toplantılarında konuşanlar; Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur, Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman gibi isimler. Hemen hepsinde söz dönüyor dolaşıyor Özkök'e geliyor. Eruygur, gazeteci Ertuğrul Özkök'ü de kastederek 'Özkök soyadında bir sakatlık var' diyor. Erdal Şenel Paşa ise bir başka sohbette 'Biz bir numara için molla diyoruz' diye konuşmaktan çekinmiyor.

Anlamakta zorlandığım en önemli nokta şu: Kuvvet komutanlığına kadar yükselmiş bir general, komutanı hakkında böyle ileri geri konuşur mu? Gazetecilerin de bulunduğu bir ortamda bir generalin komutanını hakaretamiz üslupla eleştirmesi TSK geleneğiyle bağdaşır mı? İnsani yönü ayrı bir konu... TSK, disipliniyle

ayakta duran kurum. Disiplinsizlik en ağır suç. Cezası ihraç. Disiplinsizlikten askerî şûralarda onlarca subay atılırken Eruygur gibi isimler kendilerini gizlemeyi nasıl başarıyor? Günlüklerin gün yüzüne çıkardığı gerçek: Bir grup üst düzey subay Genelkurmay başkanları hakkında verip veriştiyor. Özkök'e bu kadar kızmalarının sebebi ne? Şüphesiz bu öfkenin bir nedeni var.

Ergenekon sanığı Hurşit Tolon'un son ses kaydında da Özkök hedef... Tolon, Çevik Bir ve Çetin Doğan gibi paşaların Genelkurmay başkanı yapılmamasından yakınırken aynen şunları söylüyor: 'Bak şimdi onu getirmezsən molla'yı getirirsin. Sonra da şimdi dizini vurursun molla bizim anamızı belledi diye. Bu ordunun başına bir molla gelmiştir.'

Kabul etmek lazım ki bu topraklarda en kolay itham irticaa ilişkin... Biraz dinî eğilimi olan birilerini kolaylıkla irticacı diye yaftalayabilirsiniz. Bu ülkede bu oyun çok oynandı. Baksanıza Özkök gibi bir isme bile 'molla' sıfatı takmaktan çekinmiyorlar. Özkök görevi sırasında 'molla' diye yaftalanacak ne yaptı? Kamuoyuna yansıyan açıklamalarını, davranışlarını düşünüyorum bulamıyorum ben.

Laihlik konusundaki hassasiyetini sergilemekten hiç çekinmedi. AK Parti hükümetinin ilk yıllarında imam hatip liselerinin önünü açacağından dolayı katsayının değiştirilmesine şiddetle karşı çıktı. Ve yasal düzenleme engellendi. Bir başka konuşmasında 'Türkiye ne İslam devletidir ne de İslam ülkesidir. Laihlik ilkesi Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturan tüm değerlerin kilit taşıdır.' dedi.

Bu açıklamasını o zaman da eleştirmiştim. Devlet yönetiminde lai hlik ne kadar olmazsa olmaz bir ilke ise Müslüman kimliği de bu toprakların vazgeçilmezidir. Kimi güçlüklerine rağmen Türkiye her ikisini bir arada yaşatmayı başarmıştır.

Özkök dinî eğilimleri öne çıkan bir isim değilken 'molla' diye itham edilmesi irticaa ilişkin yaftalamaların hem kolaylığından hem de sonuç vermesinden... TSK gibi resmî kurumlarda biraz dinî hassasiyeti bulunanlara 'irticacı' yaftası vurdunuz mu anında hayatını karartabiliyorsunuz. Bunun ne kadar kolay yapıldığını Özkök örneği açıkça ortaya koyuyor. Özkök'e 'molla' diyen bir kafa, acaba dindarlara iyi gözle bakabilir mi?

Darbecilerin Özkök'e niye bu kadar öfke duyduklarını anlamak aslında hiç de zor değil. Niye molla dediklerini de... Özkök, çevresinden gelen her türlü tazyike rağmen darbeye prim vermediği için kızgınlar. Öfkelerinin nedeni bu... Demokrat diyemedikleri için 'molla' diyorlar. Onlara göre en büyük suç demokratlık... Meğer Türkiye'de demokrat olmanın da bir bedeli varmış. İşte Özkök'ün yaşadıkları...

Allah'tan yüzde 1, yüzde 99'a yol vermemiş. Gazetecinin günlüğüne göre Eruygur'un önüne Ayışığı darbe planının bilgisayar disketlerini döküp koymuşlar. Özden Örnek'ten üç defa mal bildirimi istenmiş. 'Bethoven'in da görev sırasında bazı kadınsal ilişkiler nedeniyle durumu hoş olmamış, bu da biliniyormuş... Özkök molla değil demokrat, darbecilerin öfkesi de bundan, gerisi hikâye...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bağdat'tan ümitli dönüş

Mustafa Ünal 2009.03.25

Bağdat'ın eski ile yeni halini kıyaslamak kabil değil. Savaşlarla örselenen bir şehir Bağdat. Her yerde savaşın izleri. Enkaz yığına dönmüş binalar. Caddeler şehir ahalisi yerine eli tetikte bekleyen güvenlik güçlerini teslim.

Daha yeni yeni normalleşme sürecine giriyor. Hayat beton duvarların arkasına çekilmiş. Her yer kalın duvar. Güvenlik en büyük sorun. Giriş çıkışların kontrollü olduğu 'yeşil bölgeler' en güvenli alanlar. İki gün boyunca en kısa mesafelere bile zırhlı araçlarla gidip geldik.

Cumhurbaşkanı Gül yolda 'Bağdat'ı görünce ağlayacaksınız' demişti. Haksız değilmiş. Binbir gece masallarının şehri savaş yıkmış, Bağdat bütün ışıltısını kaybetmiş. Türkülerin şehri hayalet şehre dönmüş. Bağdat üzerine yakılmış nice türkülerimiz var.

'Bade harabül Basra' sözünü Bağdat'a uyarlamak mümkün. Basra değil Bağdat harap olduktan sonra... Kelimenin tam anlamıyla Bağdat harabe...

Normalleşme ve istikrar mümkün mü? Gül 'Evet' dedi ve ekledi: 'Çok kısa zamanda büyük mesafe kat ettiler. Hızla normalleşiyorlar.'

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Bağdat gezisinin birden fazla özelliği var. Başından beri vurgulanıyor; 33 yıl aradan sonra Bağdat'ı ziyaret eden ilk cumhurbaşkanı. Daha önemlisi gezi tek gün değil, iki güne yayıldı. Gül bir gece Bağdat'ta kaldı. Üstelik eşi ile birlikte.

Bu da bir ilk... Sadece cumhurbaşkanları değil, dışişleri bakanları da hep Bağdat'ı gününbirlik ziyaret edip döndüler. İstisnası yok. Gece kalmanın riski var çünkü. Cumhurbaşkanı Gül ve eşinin ağırlandığı misafirhanenin üzerinde gece boyunca güvenlik tedbiri olarak helikopterlerin dolaştığını öğrendik.

Gül'ün Bağdat'ta gece geçirmesi Iraklılardan büyük takdir topladı. Gül, ikili görüşmelerde takdir duygularının kendisine söylendiğini aktardı. 'Bundan çok memnun oldum.' dedi. Türkiye'nin Irak'taki bütün unsurlara eşit yaklaşmasından övgüyle söz edilmiş.

Zaman zaman Cumhurbaşkanı'na eşlik eden Hayrünnisa Hanım'a farklı program uygulandı. Talabani'nin eşiyle birlikte yetimleri ziyaret etti. Gül, eşinin 28 milyonluk Irak'ta 3 milyon yetim olduğunu öğrenince duygulandığını ve ağladığını söyledi.

Bağdat sıradan bir ziyaret değil. Kalıcı sonuçları olacağı kesin. Özellikle de terör konusunda. Bütün görüşmelerde terör gündeme geldi. Gül'ün mesajları çok netti. Dicle Nehri'nin kenarındaki sarayda basın karşısına çıkan Irak Cumhurbaşkanı Talabani PKK'ya ultimatom verdi; 'Ya silahı terk edin ya da Irak'ı' dedi.

Bu çıkışta Gül'ün söylediklerinin etkisi büyük... Cumhurbaşkanı, 'Kuzey Irak yönetimi sorumluluğunu yerine getirsin, topraklarında terörü barındırmayın.' ifadesini kullandı. Aksi halde egemenliğini tartışmaya açacağını ima etti. Gül, Kürt yönetimine 'Sonsuza kadar beklemeyiz' mesajı da verdi.

Bilindiği gibi Kürt gruplar terörü konuşmak için Erbil'de bir araya gelecek. Bu toplantıdan Türkiye'nin beklentisi yüksek... Gül, 'İlk kez teröre karşı harekete geçtiler.' diye yorumladı. Kürt yönetiminin Başbakanı Neçirvan Barzani de Talabani'nin paralelinde konuştu. 'Anayasamıza göre silahlı güç topraklarımızda barınamaz.' dedi.

Teröre karşı tavır sadece Bağdat'la sınırlı değil. Kuzey Irak Kürt yönetiminde de benzer hava var. Bu hava terörün sona ermesi, kanın durması konusunda umutları artırıyor. Cumhurbaşkanı 'Bu iş bitecek. Ben çok ümitliyim.' dedi.

Cumhurbaşkanı Gül'ün tarihî nitelikteki Bağdat ziyaretinde bütün gruplardan gördüğü sıcak ilginin sonuçlar doğurması kaçınılmaz. Bir dönüm noktasındayız. Bu yeni bir dönem... Teröre karşı sözden eyleme geçiş dönemi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haydi sandığa

Mustafa Ünal 2009.03.29

Nasıl seçim bu? Muhsin Yazıcıoğlu'nun acısı düştü yüreklere. Moraller bozuk. Kayıp büyük. İlk kez seçim kampanyasında bir mitingden başka bir mitinge koşarken bir lideri kaybediyoruz. Ne ulaşılmaz yollarmış? İki gündür Türkiye'nin gözü kulağı Göksun dağlarından gelecek haberde. Kar ve sis kesti yolları. Ne havadan bulutlar ne karadan dağlar geçit veriyor. Zamana karşı bir yarış.

Sonunda geç de olsa köylüler helikoptere ulaştı. Metrelerce karla kaplı dağın zirvesinde. Ne dorukmuş, yeri belirlenmesine rağmen olay mahalline saatlerce gidilemedi. Enkaz bulundu bulunmasına ama Muhsin Yazıcıoğlu'nun akıbeti anlaşılamadı. İlk dört kişinin cesedi teşhis edildi. Vefat eden diğer arkadaşlar için hepimizin içi yandı... Sonrasında zayıf da olsa Yazıcıoğlu için umutlar yeniden yeşerdi. Acaba bir mucize yaşanır mı? Yazıcıoğlu bir mağaraya sığınmış olabilir mi? Dava arkadaşlarından 'Mümkündür, çünkü Muhsin Başkan her türlü güçlüğü aşmasını bilir, belki de helikopter düşerken atlamıştır' diyenler çıktı.

Sonunda acı haber geldi; BBP en alttaki görevlisinden en üstteki parti yöneticisine kadar sabır ve tevekkülün ne olduğunu dosta düşmana gösterdi.

Ölüm en büyük gerçek; 'Allah'tan geldik yine O'na döneceğiz'. Birkaç gün önce ölüm gerçeğinden söz etmişti. 'Dünya gelip geçici, asıl olan ötesi' demişti. Sanki partisini ani ölümüne hazırlar gibi. Seçimi değerlendirirken ekranda 'Ben sandığın sultanı olamadım ama gönüllerin sultanı oldum' dediğini duydum. Gerçekten gönüllerin sultanıymış. Sandıkta istediğini elde edemedi ama halkın büyük çoğunluğunun gönlünde taht kurmasını bildi.

Siyasetçiden çok bir gönül adamıydı. Meclis tatile girmeden önce verdiği son kanun teklifi nedir biliyor musunuz? Onun kutsallar karşısındaki hassasiyetini göstermesi açısından kayda değer. 28 Şubat'ın ürünü 'Kur'an kurslarındaki yaş sınırının kaldırılmasını' istedi.

Son teklifi 'siyasî vasiyeti' olarak yorumlamak mümkün... Arkadaşlarından bu vasiyeti ortada bırakmaması, Meclis açıldıktan sonra yerine getirmesi beklenir. Özellikle de MHP'den ve tabii AK Parti milletvekillerinden. 29 Mart seçimlerinin Muhsin Yazıcıoğlu ile anılacağı kesin. Gün sandığın. Ülkenin kaderi 'bir mühür ve pusulada' saklı... Seçimde bazı ilkler yaşanacak. Oy kullanmanın alameti parmaklar boyanmayacak artık. Günlerce boyalı parmakla dolaşmak zorunda kalmayacağız. Bu iyi bir gelişme.

TC kimlik numarası bulunmayan belgeler kabul edilmeyecek. YSK'nın son dakika sürprizi bu. Eğer seçim takvimiyle beraber duyursaydı nüfus müdürlüklerinde izdihamlar yaşanmayacaktı. Oy kullanmak Anayasal bir hak olmasına rağmen son dakika şartından dolayı belki de sandığa gidemeyenler çıkacak. YSK'nın bu seçimlerde sandık başında görev yapacak parti görevlilerine başörtüsü yasağı getirmesi de anlaşılamadı. YSK eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in 'kamusal alan' uygulamasını örnek aldı. Sandık kamusal alan olabilir mi? Bir gerçek var ki, daha önce serbest olan başörtüsü bu seçimde yasak.

Çok seçim gördüm, genel, yerel, hemen hepsine de olağanüstü anlamlar yüklendi, 'tarihî, hayatî' gibi nitelemeler yapıldı. 29 Mart seçimi de öyle. Çok yönlü sonuçları olacağı kesin. Basit bir demokratik eylem gibi görünse de sandığın kıymetini iyi bilmek gerekir. Oy kullanmayı Anayasal hakkın ötesinde görev addetmek lazım. Gidişata yön vermenin başka yolu yok. Demokrasi dışı odakların sandığa alerjisi olduğunu söylemeye gerek var mı bilmem. Ergenekon iddianamesi dikkatlice okunduğunda bu gerçek daha iyi anlaşılır. Halk seçemezmiş, cahilmiş, kolayca kandırılabilirmiş.

'Mühür kimdeyse Süleyman odur' diye bir söz vardır. Bugün Sultan Süleyman halk, mühür onda çünkü. Bugün siyaset mühendislerinin değil mührü eline alan halkın dediği olacak. Söz de milletin, karar da...

Bir aydır liderler, adaylar durmaksızın konuştu, bugün onlar susacak, halk konuşacak. Sandık millete yaslananları, iktidarı halkta arayanları bugüne kadar mahcup etmedi, eminim ki yine etmeyecek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'ye uyarı var, muhalefete ışık yok

Mustafa Ünal 2009.03.30

Yerel seçimler son dönemlerin en heyecanlı yarışına sahne oldu. O kadar ki kimi yerlerde kesin sonuçlar son oy sayılana kadar netleşmeyecek.

AK Parti, İstanbul ve Ankara gibi yerlerde zorlanıyor. Özellikle İstanbul'da CHP'nin oylarında büyük artış var. Anadolu'da AK Parti'nin kaybettiği yerler var. Antalya'yı CHP'ye kaptırması büyük sürpriz. Buna karşılık Trabzon'da CHP'nin önünde. Akdeniz'de kaybederken Karadeniz'de kazandı. İl genel meclisi oy oranı genel değerlendirme açısından en sağlam veridir. AK Parti 22 Temmuz'un gerisinde. Bir önceki yerel seçimin ise biraz altında: Yüzde 40'lar civarında. Bu tabloyu AK Parti hükümetine bir uyarı olarak okumak mümkün. İktidarını tehdit edecek sert bir ikaz değil. MHP'nin oylarında ciddi yükselme var. 2004 yerel seçimleriyle kıyaslandığında artışın hatırı sayılır oranda olduğu açıkça görülür. Ankara ve Adana büyükşehir adayları Mansur Yavaş ve Aytaç Durak, MHP'nin ortalamasını yükseltti. AK Parti'de düşüş söz konusu, ancak buna karşılık CHP ve MHP bir iktidar alternatifi olarak sivrilmedi. Saadet Partisi, Numan Kurtulmuş liderliğinde özellikle doğuda önemli oranda oy aldı. Kimi şehirlerde sonuçları belirledi. AK Parti'nin aday göstermediği Fakıbaba seçime bağımsız girmesine rağmen Saadet'in desteğiyle Şanlıurfa'da kazandı. Bu, Saadet Partisi'nin hanesine yazılan kazanç. Saadet bu oy oranıyla umutları taze tuttu. Kampanya döneminde varlığı pek hissedilmeyen Demokrat Parti ise Süleyman Soylu'nun liderliğinde ölmediğini, hesaba katılması gereken bir parti olduğunu gösterdi. DP'nin oy oranının önceki seçimlerle kıyaslanması doğru değil. Soylu sıfırdan başladı. Buna rağmen aldığı oy oranı önemli. Güneydoğu'da DTP'nin mutlak üstünlüğü var. AK Parti Diyarbakır'da yarışa bile giremedi. Fark çok açık. DTP'ye kaybettiği şehirler var. Seçmen AK Parti'yi uyarırken muhalefet partilerine de iktidar yolunu açmadı. Ne CHP'ye ne de MHP'ye yeşil ışık yakmış değil. Siyasetin 'iktidar yıpratır' kuralı AK Parti'de kendisini gösterdi. Küresel ekonomik krizin etkileri de AK Parti'ye olumsuz olarak yansıdı. Özellikle topraktan geçinen kırsal kesimlerde AK Parti hissedilir şekilde oy yitirdi. Bu sonuçlar genel siyasi tabloda radikal değişikliğe işaret etmiyor. AK Parti'nin açık ara birinciliği sürerken onu CHP ve MHP geriden takip ediyor. Dikkat çekici olan CHP ile MHP arasındaki makasın daralmış olması. MHP'nin nefesi CHP'nin ensesinde... AK Parti ikaz edildi ama CHP de rahat değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne zafer ne de hezimet

Mustafa Ünal 2009.03.31

Seçim sonuçlarının AK Parti'ye 'uyarı' olduğunda kuşku yok. Nitekim bunu Başbakan Erdoğan da kabullendi, "Netice tatmin edici değil, gerekli dersleri çıkaracağız." dedi.

3 Kasım 2002'den bu yana girdiği tüm seçimlerde oylarını arttıran AK Parti, ilk kez düşüş yaşıyor. Yüzde 47'i bulduğu 22 Temmuz seçiminin çok özel şartları vardı, sonuç da buna göre şekillendi.

29 Mart tablosunu bir önceki yerel seçimlerle kıyaslamak gerekir. 2004'e oranla AK Parti'nin oylarında azalma var. Sürekli oylarını artıran bir parti değil artık, bir gerileme söz konusu. Bu, inişe geçtiği, bir sonraki seçimden kayıpla çıkacağı anlamına da gelmiyor. AK Parti'nin il genel meclisinde oy oranı yüzde 39... Bu oran, milletvekilliği seçimine uyarlanırsa Meclis tablosunda radikal bir değişiklik doğurmuyor. Kimi hesaplara göre 320'nin üzerinde milletvekili yapıyor. Tek parti iktidarı için yeter bir rakam bu.

AK Parti açısından seçim sonuçları 'zafer' değil ama 'hezimet' de değil. Yerel ve genel iktidarın getirdiği yıpranmışlık, küresel ekonomik krizin Türkiye'ye olumsuz yansımaları, aday tespitindeki yanlış tercihler gerilemenin temel faktörleri. Özellikle, parti yönetimi, adayları belirlerken biraz daha özenli davransa 2004 sonuçlarını tekrarlaması işten bile değildi. Şanlıurfa, buna örnek olarak verilebilir.

Seçmen muhalefet partilerine 'iktidar için hazır ol' mesajı da vermedi. MHP ve CHP'nin oylarında hissedilir düzeyde artış var, ancak bir 'zafer'den söz edilemez. Sonuçlar AK Parti'nin karşısında bir iktidar alternatifi koymadı. CHP ve MHP, daha iktidarın çok uzağında... AK Parti ile aralarındaki makas daralmış değil. CHP İstanbul'da, MHP Ankara'da büyük çıkış yaptı. Bu, Türkiye ortalamalarını yükseltti.

Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul'da CHP'nin oylarını yaklaşık yüzde 10 artırdı. Sadece Kılıçdaroğlu faktörüyle açıklamak doğru değil. İl Başkanı Gürsel Tekin faktörü yadsınamaz. Kılıçdaroğlu'ndan daha etkili olduğu söylenebilir. Tekin, medyada günlerce tartışılan çarşaf açılımının mimarı... Kabul etmek lazım ki; bu manevra CHP'yi geniş kitlelerin nezdinde sempatik kıldı. Bu açılım sayesinde CHP, rejim, laiklik ve irtica gibi kavramlar üzerinden siyaset üretmeyi bıraktı, politikanın olağan sorunlarını kampanya dönemine taşıdı.

Çarşaf açılımının CHP'ye oy olarak döndüğü açıkça görülüyor. Çarşaf, CHP'ye kazandırdı. Hem de yüzde 10 gibi yüksek oranda. Buna rağmen CHP ve DSP'nin toplamı yüzde 25'i aşmış değil. Genel dağılım içinde solun toplam oyu yüzde 25'i ancak buluyor. Bu da son seçimin tablosu... İktidar alternatifi olabilmek için yüzde 30'ları aşmak gerekiyor.

Seçimi kazanamasa da MHP, Ankara'da Mansur Yavaş'la büyük sıçrama yaptı. Kampanya döneminde dip dalga halinde Yavaş'ın ismi alttan alta yürüyordu, bu hava sandıkta rakama dönüştü. Başkentte yüzde 27, MHP'nin bugüne kadar ulaşamadığı bir oran. Bunun içinde Melih Gökçek'ten kaçan oylar bulunduğu gibi soldan da oy var. CHP'nin Ankara oyları ortalamanın altında...

22 Temmuz'da tekrar Meclis'e dönen MHP, tıkanan siyasetin önünü açtı. 367'yi anlamsız hale getirdi. Cumhurbaşkanlığı seçimini krize dönmekten kurtardı. MHP'nin normalleşmeye yaptığı katkı 29 Mart'ta sandığa olumlu olarak yansdı.

CHP ve MHP'de artışın olduğu aşık, ancak iki parti için de bir 'zafer'den söz edilemez. Şüphesiz iller bazında iktidar kimi yerleri kaybederken muhalefet kazandı. Bu kayıp-kazanç tablosunun genel siyasete zafer-hezimet şeklinde yansıtılması yanıltıcı olur. Antalya, Balıkesir ve Manisa gibi yerler de, doğru aday ve doğru siyasetle AK Parti'nin sandıkta yenilebileceğini gösterdi. Sadece muhalefet partilerine değil, farklı arayışlara yönelen çevrelere de seçmenin bir mesajı bu.

Anlayan için sandık, siyasete ince bir ayar yaptı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ Muhsin

Mustafa Ünal 2009.04.01

Cenazenin kalabalık olacağı sabahdan belliydi. Sadece memleketi Sivas'tan değil, Türkiye'nin dört bir yanından başkente doğru araçlar akarken, şehir merkezinde trafik güçlükle ilerliyordu. Anadolu insanı, akın akın otobüslerin camlarına astığı posterlerle Muhsin Yazıcıoğlu'nu son yolculuğuna uğurlamaya geliyordu.

İlk tören Meclis'teydi. Siyasetin eski yeni bütün simaları oradaydı. En zor zamanlarda bile 'millî iradeye' yaptığı vurgularla tanınan Yazıcıoğlu, Meclis'e omuzlarda veda etti. Hüzünlü bir görüntüydü.

Asıl tören Kocatepe Camii'ndeydi. Camiye çıkan bütün yollar insan seli. Mahşeri bir kalabalık... Araçla ulaşmak imkânsız. Caminin avlusu, ağzına kadar dolu. Kalabalık avlunun dışına taşmış durumda. Kabına sığmayan gençler çoğunlukta. Yaşlı ve kadınlar da azımsanmayacak oranda.

Kitleye sağduyu hakim. İzdihama yol açmamak için herkes son derece dikkatli. Taşkınlık yok. Gözler yaşlı. Yüzlerde hüznün. Sürekli tekbir ve dua...

Kalabalıkları buraya toplayan ne parti organizasyonu ne de siyasî yakınlık. Muhsin Yazıcıoğlu'na duyulan sevgi. Son görevi yapma düşüncesi... "Ben İzmir'den sırf cenaze namazı için geldim." diyen gençlere de rastladım, ta Erzurum'dan geldiğini söyleyenlere de. Bırakın BBP'yi, siyasetle ilişkisi olmayanlar çoğunlukta sanki.

Bir vatandaş, "Benim siyasetle işim olmaz. Yazıcıoğlu'nu seviyordum, o yüzden geldim." dedi.

Belli ki insan mahşeri kendiliğinden oluşmuş. Küçük gruplar halinde kimi otobüsle kimi de özel araçlarıyla uzak yakın demeden koşup gelmişler. Ben, son yıllarda ne cenaze ne de bir başka organizasyonda bu kadar kalabalığı bir arada görmedim.

Yazıcıoğlu, birkaç hafta önce seçimi konuştuğu bir televizyon programında "Sandığın sultanı olamadım ama gönüllerin sultanı oldum." demişti. Kocatepe Camii'nden taşan kalabalık, bu sözün doğruluğunu tasdik ediyor. Adını verdiği 'büyük birliği' kendi cenazesinde sağladı.

Bir genç, caminin merdivenlerinden aşağıya doğru büyütülmüş eski bir fotoğrafı tutuyor. Renkli değil. Siyah beyaz günlerden kalma. Karlı bir kış günü omuzlarda taşınan bir cenazeden enstantane. Dikkatlice baktığımı gören bir arkadaş, "Bu unutulmaz bir fotoğraf, İstanbul'da ülkücü Mustafa Erol'un cenazesinden." dedi.

Caminin avlusunda dikkat çeken pankartlar da var. Birinde 'Sevdan da, kavgan da bizimdir yiğit adam' diye yazıyor. 'Seni hiç unutmayacağız' yazan atkılar göze çarpıyor. Tekbir ve dualar hiç susmuyor. Küçük grupların zaman zaman cılız da olsa dile getirdikleri 'Şehitler ölmez vatan bölünmez' sloganı tepki çekiyor ve anında tekbirlerle bastırılıyor.

Siyaset erkânı tam kadro camide. Siyasetçilerin cenaze törenlerinde görmeye pek alışık olmadığımız Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, en ön safta. Bir jest olduğu kesin. Yazıcıoğlu, sadece milletvekilliği yaptı. Hükümetlerde görev almadı. Bir devlet yöneticiliği yok.

Başbuğ'un cenazeye katılmasının bir başka anlamı olabilir mi? Malum, Muhsin Yazıcıoğlu'nun en zor yılları Mamak'ta geçti. 12 Eylül askerî darbesinin sonucu. Hücrede kaldı, işkencelere uğradı. Başbuğ'un cenazede bulunması acaba bir özür anlamı taşır mı? Veya iade-i itibar. Niye olmasın?

Yazıcıoğlu, askerî darbelere en sert tepki veren siyasetçilerdendi. 28 Şubat'ta sivil siyasete müdahaleyi kabullenemedi. İtirazını yüksek sesle dile getirmekten çekinmedi. O süreçte, "Millete çevrilen namluya selam durmam." dedi.

Cenaze töreninde ilginç simalar vardı. Rahşan Ecevit, onlardan biriydi. İlerlemiş yaşına rağmen uzun süre ayakta bekledi. Cenaze namazını Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu kıldırdı. Yazıcıoğlu'ndan söz ederken söylediği bir cümle dikkat çekiciydi: 'O istikamet sahibiydi'. Caminin içini dışını dolduran yüz binler bu sözü tasdik etti. Ebedi istirahatgâhı olarak seçilen Taceddin Dergâhı, Muhsin Yazıcıoğlu'nun misyonu ile örtüştü. Oraya yakıştı.

Biz de şehadet ediyoruz ki; Yazıcıoğlu istikamet sahibiydi, mekânı cennet olsun...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'nin önündeki iki yol

Mustafa Ünal 2009.04.03

Seçim sonuçlarını tatmin edici bulmayan Başbakan Erdoğan, düşüşün nedenlerini vakit yitirmeden masaya yatırdı. Sonuçları önce Bakanlar Kurulu'nda tartışmaya açtı, daha sonra AK Parti MYK'sında gündeme getirdi.

Kaybedilen iller tek tek ele alındı. Antalya, Balıkesir, Manisa... Parti, başta Diyarbakır olmak üzere Güneydoğu'da neden beklentilerin altında kaldı? Sorun adaylarda mı yoksa halka ulaşmakta mı problem yaşandı? AK Partili başkanlar her türlü hizmeti başarıyla yaparken acaba milletin gönlüne girmekte yetersiz mi kaldı?

29 Mart tablosu her yönüyle enine boyuna konuşuldu.

Edindiğim izlenim, Erdoğan'ın seçim gecesi söylediği 'Ders çıkaracağız' sözünün çok kısa sürede bir eylem planına dönüşeceği yönünde. Akla hemen 'kabine revizyonu' ve 'parti yönetiminde değişiklik' gelmemeli. Bu mümkün. Sadece seçim sonuçlarıyla ilişkilendirmek de doğru değil. Bir süredir kabinede kısmi değişiklik, gerek kulislere gerekse parti içinde dillendiriliyordu.

Değişikliklerin teşkilatlara yansması da sürpriz olmaz. Malum, AK Parti'nin kongre yılı. Parti il kongrelerini başlatacak. Sonbaharda büyük kongre var. Bu olağan bir takvim... Sonuçların AK Parti'de sarsıntıya neden olduğu açıkça görülüyor. Bir yenilmiş hali olmasa da beklentilerin altında kalması AK Parti'nin havasını bozdu.

AK Parti nasıl ders çıkaracak?

Asıl önemli olan 29 Mart sonuçlarının hükümet politikalarına nasıl yansıtılacağı... İlk günden belli oldu ki muhalefetin sesi bundan sonra biraz daha gür çıkacak. Oylarındaki küçük artış muhalefet partilerinde moralleri yükseltti. Buna Meclis dışı muhalefet de dahil. AK Parti'yi tehdit eden bir Saadet Partisi faktöründen söz edilebilir.

AK Parti'nin önünde iki yol var. Birinci yol; hız kesmeden reformları sürdürmek. En başta sistemi daha fazla demokratikleştirmek için Anayasa ve yasalarda yapacağı değişiklikler geliyor. Başbakan Erdoğan seçim sürecinde dört maddelik anayasa değişikliğini gündeme alacaklarını açıklamıştı.

Parti kapatmada Venedik Kriterleri'ni esas almak bunlardan biriydi. AK Parti'nin iktidarı sürecinde demokratikleşme konusunda ciddi adımlar attığı doğru. Ancak bu yeterli değil.

Avrupa Birliği gündemin epey gerisine düştü. Tam üyelik müzakerelerine duraklama dönemine girdiğimiz kesin. Sürecin yeniden canlandırılması gerekiyor. Hükümetin ortaya koyacağı irade AB ile ilişkilerin seyrini belirleyecek.

Çetelerle mücadelede hükümetin takınacağı tavır da çok önemli... Çeteler sadece bir güvenlik sorunu değil. Demokratik sistemin sağlıklı işleyişiyle de ilgili. İşte Ergenekon'un ek iddianamesine yansıyan hususlar. Darbe girişimleri, muhtemel bir müdahaleye zemin hazırlamak için yapılan çalışmalar akıl alır gibi değil.

Davayı sulandırmak veya farklı yönleri kanallandırmak için fırsat kollayan dinamiklerin pusuda beklediği herkesin malumu. Eğer hükümet çetelerle mücadelede gevşeklik gösterirse çetelerin, sistemi veya devleti kısa sürede etkisi altına alacağına şüphe yok.

AK Parti'nin önündeki ikinci yol, durağan bir döneme girerek statükoya teslim olmak... Reformlardan vazgeçmek, iç ve dış politika açılımlarını ertelemek AK Parti'yi bir anda statükonun parçası haline getirir. Bu çıkmaz yol, bu yola giren her partinin sonu hüsrana oldu. En iyi örneği Turgut Özal'ın Anavatan Partisi...

Anavatan Partisi ne zaman ki reformcu niteliğini yitirdi, politikalarını statükoyla örtüştürmeye başladı, düşüşe geçti ve bir daha da toparlayamadı.

AK Parti'nin farklı özellikleri var. İstese de statükoya yaranması mümkün değil. Bir süre kullanılıp bir köşeye atılması mukadder. AK Parti'yi bekleyen en büyük tehlike 29 Mart'ın etkisiyle statükoya teslim olmak...

Türk siyaset tarihi ortada; reform kazandırmış, statüko kaybettirmiştir...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

IMF ile anlaşma yakında

Mustafa Ünal 2009.04.05

G-20 zirvesinden dönen Devlet Bakanı Mehmet Şimşek, ayağının tozuyla Ankara temsilcilerinin karşısına çıktı. İki buçuk saat boyunca G-20'yi anlattı, IMF ile ilişkilerden söz etti. Seçimi de konuştuk. Seçim bölgesi Gaziantep'in yanı sıra Batman ve Mardin gibi illerde de seçim çalışmalarına katıldığını söyledi.

Seçmenin ne tür talepleriyle karşılaştığını sorduk. Sokakta vatandaş sözcüleri dövizin durumu veya ekonominin gidişatını merak ediyor mu? 'Hayır' dedi: 'Daha çok bölgesel taleplerle karşılaştım. Sulama sorunu, baraj isteği gibi. Batman ve Mardin'de iş dünyasıyla bir araya geldim'.

Şimşek'i dinlerken Kemal Derviş'i hatırladım. 2002 seçimleri öncesi CHP'ye katıldıktan hemen sonra Hatay'da halkın karşısına çıkmış, kalabalığı görünce heyecanlanmış ve acemiliği miting konuşmasına yansımıştı. Şimşek de Derviş gibi tabandan gelen siyasetçi değil, uzun yıllar yurtdışında yaşamış biri. Her ikisi de dünya ekonomisiyle içli dışlı.

Derviş siyasette tutunamadı, milletvekilliğini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Çünkü o Türkiye'ye gelirken muhalefet değil iktidara göre pozisyon almıştı. Şimşek de klasik bir siyasetçi değil. Bazı özellikleriyle Kemal Derviş'e benziyor.

Küresel ekonomik krizin seçime etkisi oldu mu? AK Parti'nin oy kaybında krizin payı nedir?

Şimşek şöyle cevap verdi: 'Kriz değil de kaygılardan kaynaklanan kötümser hava bir nebze etkili olmuş olabilir. Ancak Giresun ve Batman gibi krizden doğrudan etkilenmeyen yerlerin kaybedilmesini sadece ekonomiye bağlamak ne kadar doğru tartışılır.'

Sohbette Başbakan Erdoğan'ın 'Kriz Türkiye'yi teğet geçecek' açıklaması da gündeme geldi. Erdoğan'ın sözünü doğru bulduğunu vurgulayan Şimşek, 'Bu, olaya nereden baktığınıza bağlı. Ben sorumluluk makamında bulunan kişilerin, ekonomiyi etkileyecek siyasetçilerin kötümserliğe kapılmamaları gerektiğini ve güven telkin edici beyanatlarda bulunmalarını destekliyorum.' dedi.

Krizin, Türk toplumunu derinden etkilemediğini söylerken birkaç noktaya dikkat çekti: Türk ailesinin borçluluk oranı diğer ülkelerle kıyaslandığında göreceli olarak düşük. Kurdaki hareketten de fazla etkilenmedi, çünkü döviz varlığına sahip. Altın fiyatları yükseldiği için Türk insanının serveti arttı. ABD'de olduğu gibi mortgage (tutsat) krizi olmadı. Konut fiyatlarında da büyük gerileme yaşanmadı.

Şimşek, Londra'da yapılan G-20 zirvesinin dünya ekonomi tarihinde önemli yer tutacağına inanıyor. Finansal İstikrar Forumu'nda Ankara'nın söz sahibi olmasını ve IMF'nin kaynak artırmasını Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler bakımından bir 'kazanım' olarak görüyor. Ancak kısmen veya tamamen devletleştirilmiş ve bilançoları erimiş gelişmiş ülkelerdeki bankaların yurtdışında finans kaynakları için gelişmekte olan ülkelerle mücadele edecek olmasını ise rekabet açısından 'olumsuzluk' diye niteliyor.

Malum, bir süredir ekonominin gündemindeki en önemli madde Türkiye-IMF ilişkileri... Türkiye IMF ile ne zaman, nasıl bir anlaşma yapacak? Ve ne kadar kredi alacak? Peş peşe gelen sorulara rağmen Bakan Şimşek ayrıntı vermedi. Genel çerçeveyi çizdi. Sadece "Program ne kadar kapsamlı ise ona uygun bir miktar olmalı." demekle yetindi.

'Londra'da prensipte fikir birliğine vardık ancak henüz detaya girilmedi.' dedi. Gelir idaresinin özerk olmayacağı ancak güçlendirileceği ve çapraz denetim konularında uzlaşma sağlandığını anlattı. Şimşek şartlı konuştu. 'Yeni mülahazalar çıkmazsa' kaydını düştüktan sonra 'Yakın dönemde bağlanır diye öngörüyorum.' dedi. Şahsi görüşü olarak 18 ay yerine 36 aylık uzun vadeli anlaşmadan yana olduğunu açıkça söyledi.

Dikkat ettim, Bakan Şimşek, iki buçuk saat boyunca kontrollü konuşmaya özen gösterdi, yanlış yerlere çekilecek esnek cümleler kullanmadı, ekonomiye yakından takip eden gazetecilerin sağlıklı solları kışkırtıcı sorularına rağmen kendisini bağlayacak açıklamalardan kaçındı. Başbakan Erdoğan'ın 'teğet' gibi doğrudan ekonomiyi ilişkin açıklamaları sorulunca tuzağa düşmedi, bu yöndeki soruları ustalıkla atlatmasını bildi.

Şimşek'in, acemiliği geride bıraktığı ve siyasetin dilini öğrendiği söylenilebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama baharı

Mustafa Ünal 2009.04.08

ABD Başkanı Obama, hitabet ustası olduğunu Meclis konuşmasında gösterdi. Sadece söyledikleri değil, üslubu ve ses tonu etkileyiciydi. Ayasofya ve Sultanahmet Camii'nden yansıyan görüntüler unutulmaz.

Başbakan Erdoğan 'Hüseyin' yazısını görünce Obama'ya dönerek 'Bak senin ismin' diye işaret etmiş.Obama'nın TBMM konuşmasına 'özel misyon' yüklediği anlaşıyor. ABD Başkanı Meclis kürsüsünden dünyaya çarpıcı mesajlar verdi. Özellikle de İslam âlemine...

"ABD hiçbir zaman İslam'la savaşta değildir, olmayacaktır da. Birçok Amerikan ailesinde Müslüman üyeler var. Ben de onlardan biriyim." dedi. 11 Eylül olaylarından sonra ABD'nin İslam dünyasıyla ilişkileri problemli. Obama, bunu kırmak için ilk adımı attı. Muhtemelen arkası gelecektir. Gezinin bizzat kendisi mesaj.

Konuşmasına başlarken Türkçe 'evet' dedi; 'Türkiye'ye gelmem bir mesaj anlamı taşıyor'. Peki, nedir mesaj? ABD yönetimi, Ankara'yı çok ama çok önemsiyor. Kanada'yı saymazsak Obama'nın ilk resmî ziyaretini yaptığı ülke; Türkiye... Kanada'yı saymazsak diyorum çünkü Kanada, ABD'nin adeta doğal uzantısı gibi. ABD başkanları göreve başlar başlamaz önce bu ülkeye gidiyor. Türk cumhurbaşkanlarının geleneksel olarak KKTC ve Azerbaycan'a gezi düzenlemesi gibi...

Obama'nın Ankara ziyaretini birçok açıdan değerlendirmek mümkün. Dış politika uzmanları, diplomasi üstatları, sıcaklığına ABD Başkanı'nın özellikle Ermeni ve Irak meselesindeki sözlerini, satır aralarında ne demek istediğini en ince detayına kadar yorumluyor. Muhalefet partileri MHP ve CHP, Heybeliada Ruhban Okulu ve Ermeni açılımının devamını isteyen Obama'nın sözlerine tepkili. Obama'nın seyahati tek boyutlu değerlendirilemeyecek zenginlikte. Ben daha farklı açıdan bakmak istiyorum. Başbakan Erdoğan'ın Davos çıkışından sonra Türkiye'nin uluslararası arenada yalnızlığa sürükleneceği iddia edilmişti. En ağır darbeyi de Yahudi lobisinin etkisiyle Washington'dan alacağımız söyleniyordu. İsrail'le kavga eden devlet adamlarının siyasî ömrü üzerine neler ifade edilmedi ki... Erdoğan'ın siyasî hayatını riske attığı, Davos'tan sonra AK Parti iktidarının zora gireceği birçok kesim tarafından dile getirildi.

Olayın hemen ardından Türkiye'nin özellikle de Erdoğan'ın önüne konulacak Davos faturası beklenmeye başladı. Hatırlayın o günleri, her yorum ve değerlendirme 'Davos'un bir bedeli olacak' cümlesiyle başladı.

Sadece Davos değil, 1 Mart'ı da hatırlamak gerekir.

AK Parti iktidarında Türk–Amerikan ilişkileri, alışılmışın dışında değişken seyir izledi. Hükümetin daha ilk yılında '1 Mart tezkeresinin' Meclis'te reddedilmesi iki ülke ilişkilerinde tarihin sonu gibi algılanıyordu.

Washington kaynakları bütün değerlendirmelerinde ABD'nin AK Parti'yi sildiği, Erdoğan'ın üzerini çizdiği açıkça dile getirildi. O günlerde ABD yönetimini öfkeliendiren siyaset adamlarının bir daha iflah olmayacağı üzerine ne yorumlar yapıldı. Türkiye-ABD ilişkilerinin düz bir çizgi yerine inişli çıkışlı seyretmesi gayet doğal... İki ülke çıkarlarının örtüştüğü noktalar olduğu gibi ayrıştığı noktalar da var. Irak konusunda olduğu gibi. Bunlar Bush'un politikaları denebilir. Doğru, Bush dış politikada macera yanlısıydı. Obama'yı bağlamayacağı söylenemez.

Ne Davos'un faturası ne de 1 Mart'ın yarası... Obama, ilk ziyaret için Türkiye'yi tercih etti. Bu, herhalde sadece isimlerin değişmesiyle açıklanamaz. Şüphesiz Bush ile Obama arasında fark var. Ancak ABD gibi dev bir ülkenin dış politikasında bu kadar keskin bir dönüş de mümkün değil. Bizim 'Davos ve 1 Mart'a yüklediğimiz anlam sorunlu. Obama'nın ziyareti önemli ama Türkiye-ABD ilişkilerinde bir milat veya dönüm noktası da değil. Değişen bölge ve dünya şartlarına göre yeniden dizayn edilmesi... Ayarların yeni hale göre yapılması. Sadece Türk–ABD ilişkilerinde değil, genel anlamda da bir Obama baharından söz etmek gerekir. ABD politikaları yalnızca Washington'ı değil, büyük oranda dünyanın kaderini de belirliyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Partilerde hareketlilik

Mustafa Ünal 2009.04.10

Seçim sonuçları 'zafer–hezimet' gibi uçlarda değerlendirilmemesine rağmen partilerde bir hareketlenme gözleniyor. AK Parti bile kongre takvimini hızlandırdı. Partilerin kimisinde radikal kimisinde ise kısmî değişiklik

gündemde...

DSP ve DP'nin liderleri değişecek. Demokrat Parti Genel Başkanı Süleyman Soylu yüzde 4 oyu başarısızlık saydı ve bir önceki seçimin altında kaldığı için genel başkanlığı bırakma kararı aldı. Ben Soylu'yu oldukça başarılı bulanlardanım. Soylu'nun önderliğinde DP yepyeni partiye dönüştü. Başta Süleyman Demirel olmak üzere eski kadroların desteğini alamadı. DP'ye ne teşkilat ne de dnn güçlü isimleri sahip ıktı.Partiyi Mehmet Ağar'dan devralırken oy oranı yüzde 5'in üzerinde olabilir. Ancak bu kısa sürede buharlaştı. Soylu sıfırdan başladı, Anadolu'yu karış karış dolaşarak DP'nin ölmediğini gösterdi.

Kırsal bölgelerde hatırı sayılır oranda oy aldı. Partide gitmesini isteyen olmamasına rağmen Soylu çekilmekte kararlı... Israrlara rağmen 'Szmde durmalıyım' diyor. Siyaset adına erdemli bir davranış... Siyasi iklim uzun soluklu olmasını nledi. Kısa da olsa siyasette kalıcı iz bıraktığı kesin. şartlar elverirse ileride yeniden sahne alacağına eminim.

Eskişehir ve şişli gibi yerlerde açık ara kazanmasına rağmen sandık en sert DSP'yi vurdu. Aslında DSP'deki sıkıntı seçim öncesinden başladı. Partinin etkili ismi Raşan Ecevit ve milletvekilleri ile genel başkan Zeki Sezer arasında sorun ıktı.

DSP'li 5 milletvekili Sezer'in itirazına rağmen CHP'nin adaylarına destek verdi. Bunun seçim sonrası krize dönüşmemesi mümkün değildi. Hesaplaşma kaçınılmazdı. Zeki Sezer seçim sonuçlarını gerekçe göstererek genel başkanlıktan istifa kararı aldı. DSP, Ecevit ismiyle siyasette var olan bir parti. Ecevit'siz varlığını nasıl sürdüreceği merak konusuydu. CHP'den hoşnut olmayan sol seçmenin ikinci adresi olabilirdi. Ancak DSP cazibe merkezi olamadı. Bunda siyasetin kutuplaşması önemli rol oynadı. Kutuplaşma, seçmeni büyük partilere yöneltti. CHP her ne kadar sol kesimde gayri memnun kitlesi oluşursa da DSP'nin Zeki Sezer'den sonra da bir çıkış yapması pek kolay görünmüyor. DSP'nin kaderini daha çok CHP ile ilişkileri belirleyecek.Hareketlilik sadece DP ve DSP'de değil. CHP vitrin değişikliğine gidecek. Medyada yankılanan 'CHP'nin başına Kılıçdaroğlu' seslerinin Ankara'da karşılık bulması mümkün değil. Doğru, Kılıçdaroğlu İstanbul'da CHP'nin oylarını yükseltti ama burada başka faktörler söz konusu.

Artışın tek başına Kılıçdaroğlu'nun şahsına yazılması doğru değil. İl Başkanı Grsel Tekin'in katkısı yadsınamaz. Hatta Tekin'in Kılıçdaroğlu'ndan daha etkili olduğu söylenebilir. İstanbul'da CHP'ye çarşaf açılımı ve doğrudan sokaktaki vatandaşla temas kazandırdı.

Değişimin adı da Kılıçdaroğlu değil, Grsel Tekin. Seçimden çok önce başladı. CHP'nin sorunu lider değil, ürettiği politika. Eğer açılımın bir seçim manevrası olmadığına toplumu inandırabilirse CHP için sandık kâbus olmaktan çıkar. Tabii değişimin srekliiliği de önemli.

Baykal değişimi simgeleyen isimleri parti yönetimine taşıyacağının işaretlerini veriyor. Bakalım İstanbul'da başlayan değişim Ankara'ya nasıl yansıyacak?

Seçimden en krlı çıkan parti MHP, oylarını artırmakla kalmadı, önemli illerde belediye başkanlıkları da kazandı. Devlet Bahçeli'nin genel başkanlığına itiraz beklenmiyordu. Eski Bayındırlık ve İşkn Bakanı Koray Aydın 'Hayır, MHP başarısız' dedi ve olağanüstü kongre çağırısında bulundu.

Tüzükte yer alan bir ayrıntıyı da gündeme taşıdı. Türkeş döneminden kalan tüzüğe göre Devlet Bahçeli'nin tekrar aday olamayacağını ileri sürdü. Aydın'ın ıkışı MHP'de yeni bir tartışma başlattı. Aydın'ın MHP'nin genel başkanlığında gözü olduğu sır değil. Daha nce Bahçeli'nin karşısına çıktı ancak başarılı olamadı. Yine kongreye hazırlandığı anlaşılıyor.

Partilerde gözlenen hareketlenme ne tür değişikliklere yol açar bugünden kestirmek zor. İki yıl sonraki genel seçimlere hazırlık erken başladı. Hareketlilik bunun işareti...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ankara, Azerbaycan'a rağmen adım atmaz'

Mustafa Ünal 2009.04.12

Ermeni sorunu sadece dış politikanın değil, Ankara siyasetinin de ana gündemi oldu. AK Parti hükümetinin 'açılım politikasına' muhalefet partilerinin itirazı giderek sertleşiyor. CHP lideri Deniz Baykal, "Türkiye, Azerbaycan'ın arkadan hançerlenmesine göz yumamaz. Hiçbir hükümetin buna gücü yetmez." dedi.

Ermeni sorunu, iç politikanın da en sıcak konusu haline geldi.

Obama ziyaretinin etkisiyle de Türkiye'nin ABD'nin talebi doğrultusunda Ermenistan sınırını kısa sürede açacağı yönünde algı oluştu. Bu hava, aynen Bakü'ye de yansdı. Azerilerde Türkiye'ye karşı bir nebze de olsa kırgınlığa meydan verdi. Devlet Başkanı İlham Aliyev'in İstanbul'daki Medeniyetler İttifakı zirvesine katılmamasının nedeni buna bağlandı.

Türkiye'nin, bir süredir Ermenistan'la ilişkileri normalleştirmek için 'yeni siyaset' izlediği doğru. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Sarkisyan'ın daveti üzerine millî maç tribünden seyretmek için Erivan'a gitmesi, iki ülke arasında yeni bir süreç başlattı.

Bu süreçte Türk ve Ermeni diplomatlar, gizli yürütülen müzakerelerde sorunların çözümü için çaba harcıyor.

Başından beri 'Azerbaycan faktörü' hiç göz ardı edilmedi. Türkiye, attığı her adımda Bakü'yü bilgilendirdi. Telefon diplomasisi hiç susmadı. Cumhurbaşkanı Gül ve Dışişleri Bakanı Ali Babacan, bizzat giderek Aliyev'e gelişmeleri aktardı. Şimdi Azerbaycan, devre dışı mı bırakılıyor? Türkiye'nin Ermenistan sınırını açacağı yönündeki algı, gerçeği ne denli yansıtıyor?

Başbakan Erdoğan, Hatay'dan önceki gün yaptığı açıklamada, bir politika değişikliği olmadığını net ifadelerle anlattı. "Karabağ sorunu çözülmeden sınırın açılmasına kesinlikle imza atmıyoruz." dedi. Erdoğan'ın sözleri, esnekliğe yer bırakmayacak kadar açık. Ermenistan sınırının açılması için 'Dağlık Karabağ' şartı masada aynen duruyor.

Bu konuyu Meclis Dışişleri Komisyonu Başkanı AK Partili Murat Mercan'la uzun uzun konuştum. Mercan, Obama ziyaretinin ardından Çankaya Köşkü'ne giderek Cumhurbaşkanı Gül'le de görüştü. Yani söyledikleri, salt kendi görüşü değil. ABD Başkanı ile kapalı kapılar ardından yapılan görüşmelerin içeriğinden az çok haberdar. Yorumu önemli.

Mercan, edindiği izlenime dayanarak Obama'nın, Ermenistan kapısının açılması konusunda Türkiye'den ısrarcı talebinin olmadığını belirtti. ABD'nin, Kafkasya sorununun parçası olan Ermenistan probleminin çözülmesini istediği sır değil. Haliyle Türkiye'nin açılım siyasetinden de memnun.

Obama'nın sözde Ermeni soykırımı sorununun çözümünü Türkiye ile Ermenistan'a bırakması, ABD'nin sanıldığı gibi aşırı müdahil olmadığını işareti sayılabilir.

Mercan, Ermenistan sınırının açılmak üzere olduğu değerlendirmelerinin gerçeği yansıtmadığını anlattı. "Başta sınırın açılması olmak üzere Ermenistan'la ilişkilerde Azerbaycan'a rağmen adım atmıyoruz. Ermenilerin işgali

altındaki Dağlık Karabağ'da Azerbaycan'ı tatmin edecek çözüm bulunmadıkça bir gelişme beklenmemeli." dedi.

AK Partili Mercan, çok net ifadeler kullandı: "Türkiye'nin Azerbaycan'ı göz ardı ederek Ermenistan'a taviz vermesi söz konusu değil." Mercan, son derece hassas özellikleri olan bu sorunun iç politikaya alet edilmesinden rahatsız olduklarını söyledi. Çünkü bu tartışma Türkiye ile Azerbaycan ilişkilerini olumsuz yönde etkiliyor.

Mercan'ın sözleri AK Parti'nin Ermenistan sorununa bakışını tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor. Hükümetin politikası da farklı değil, bu doğrultuda... Türkiye'nin, Ermenistan'la ilişkileri düzeltme yönünde çaba içinde olduğu doğru. Ama Azerbaycan faktörünü ihmal etmeden...

Dışişleri Bakanı Ali Babacan, üç gün sonra Karadeniz Ekonomik İşbirliği toplantısı için Ermenistan'a gidecek. Hem bölgesel sorunları konuşacak hem de iki ülke arasındaki ilişkilerin seyrini...

Hükümet ve AK Parti'deki hava, kamuoyundaki algının aksine Azerbaycan göz ardı edilerek Ermenistan konusunda adım atılmayacağı yönünde... Dağlık Karabağ sorunu çözülmeden sınır kapısının açılması da söz konusu değil...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Akademik paşa

Mustafa Ünal 2009.04.15

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ klasik bir paşa gibi değil entelektüel donanıma sahip üniversite hocası gibi konuştu. 'Montesquieu' dedi, 'Weber' dedi, 'Huntington' dedi. ABD Başkanı Obama'nın TBMM konuşmasını hatırlattı. Başbuğ'un, sözlerini Batılı filozoflarla süslemesi yeni değil, öteden beri sıkça başvurduğu bir yöntem.

Meslektaşların aktardığına göre eski Genelkurmay başkanlarının hemen hepsi toplantıda yerlerini alırken Hilmi Özkök'ün yokluğu gözden kaçmamış. Başbuğ'un iki saati bulan konuşmasını ekrandan dikkatle takip ettim. Söze başlarken 'Güncel konulara fazla girmeden akademik pencereden bakacağım' dedi. Sıcak konular için Ankara'da yapacağı basın toplantısına randevu verdi.

Uzun uzun 'asker-sivil' ilişkilerinden bahsetti. Kabul etmek lazım ki Türkiye'de asker-sivil ilişkileri sağlıklı değil. Siyasetin üzerinde askerın ağırlığı söz konusu... Asker, belirli aralıklarla siyasete müdahale etmeyi bir alışkanlık hale getirdi. Çok değil iki yıl önce gece yarısı yayımlanan internet bildirisi cumhurbaşkanlığı seçimini dışarıdan yönlendirme çabasından başka bir şey değildi. Ergenekon'un ikinci iddianamesi 2003 ve 2004 yılları arasındaki darbe planlarını konu alıyor. Neresinden bakılırsa bakılsın Türkiye'nin asker-sivil ilişkileri problemli. Başbuğ yumuşak bir üslup içinde akademik pencereden konuya ilişkin bakış açısı ortaya koydu. Asıl soru şu: Acaba Başbuğ referans gösterdiği Huntington veya Montesquieu'nun ülkelerinde olduğu gibi ordunun Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmasına nasıl bakar? Modern devlet olmanın bir gereği olarak görür mü? Yargının asker-sivil diye ikiye ayrılmasını çağdaş devlet anlayışına uygun bulur mu? Aslında bunlar asker-sivil ilişkilerinin bir parçası. Başbuğ'un en çarpıcı sözleri Kürt sorunu ve terörle mücadele konusunda söyledikleriydi. Genelkurmay Başkanı'nın ağızından bugüne kadar duymaya pek alışık olmadığımız cümleler döküldü. Atatürk'e atfen 'Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran, Türkiye halkıdır' dedi ve ekledi: 'Buradaki halk yaşayan halkın bütününe içeriyor. Türkiye lafını çekin oraya Türk koyun, bu etnik bir tanım olur' dedi.

Bir askerden beklenmeyen önemli bir çıkış. Bununla da yetinmedi, 'alt kimlik, üst kimlik' dedi. Benzer sözleri zaman zaman siyaset adamları da kullandı ancak kalıcı olamadı. Yıllar önce Tansu Çiller Türkiye vatandaşlığı, Türkiyelilik kavramlarını ortaya attı, itirazlar üzerine sözün ötesine geçemedi. Başbakan Erdoğan 'alt kimlik üst kimlik' olgusuna dikkat çekti ancak bunu bir siyasi projeye dönüştüremedi. Şimdi Genelkurmay Başkanı söylüyor. Bu da bu açılımın bir siyasi partinin söyleminin ötesine geçerek bir devlet politikasına dönüşeceğine işaret ediyor. Başbuğ'un konuşmasındaki en heyecan verici yer burası.

Genelkurmay Başkanı konuşmasının son bölümünü laiklik ve dinî hareketlere ayırdı. Türk toplumundaki din gerçeğine vurgu yaparken 'Ordunun halkın değerlerine saygı duymaması düşünülemez' dedi. Halkın orduya 'peygamber ocağı' dediğini hatırlattı. Doğru, TSK'nın geleneğinde din vazgeçilmez bir değer. Bazı kırılmalar yaşanmadı değil. 28 Şubat uygulamaları ve sonraki yıllarda bazı generallerin din ve dindarlara alerji duyan sözleri unutulmamalı. Örnek mi? Üç yıl önce Türkiye Emekli Subaylar Derneği Başkanı emekli Tümgeneral Rıza Küçükoglu açıkça TSK'yı Atatürk Cumhuriyeti'nin ordusu olarak tanımlarken 'peygamber ocağı' tanımını reddettiğini söyledi. Şu sözler Küçükoglu'nun: 'TSK'nın askeri Atatürk'ün Mehmetçigidir, Peygamber'in Mehmetçigi değil.' Mütegayyin halkın orduya bakışında bir sorun yok, problem bazı ordu mensuplarının dinle aralarına mesafe koyma çabasından geliyor. TSK'yı asıl yıpratana da bu. Başbuğ'un uyarısı aslında bu gibi destursuz sözlerle... Genelkurmay Başkanı'nın dinsel gruplarla ilgili söyledikleri ayrı bir tartışma konusu. Merak ettiğim dinî gruplar derken acaba Alevi cemaatini de kastetti mi?

Başbuğ'un bu konuşması unutulmayacak. Sözünün bir yerinde 'TSK demokrasiye bağlıdır' dedi. Bu mesaj sadece dışarıya değil, aynı zamanda içeriye. Demokrasiye bağlılık sözle değil eylemle de desteklenmeli...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Azerbaycan'ı göz ardı etmeyiz

Mustafa Ünal 2009.04.17

Dışişleri Bakanı Ali Babacan'la Erivan yolundayız, KEİ toplantısı için. Babacan'ın Ermenistan'a gidip gitmeyeceği merak konusuydu.

Kararını son anda gitme yönünde verdi. Kararsızlığı politik nedenlerden dolayı değil, programların yoğunluğundan.

Babacan Viyana'dan Ankara'ya gece 24'ten sonra geldi, sabaha karşı 5'te tekrar havalimanındaydı. Babacan 'İki, iki buçuk saat ancak uyudum. Bu yoğun tempo bizim hayat tarzımız.' dedi. Kısa zaman aralığından dolayı Dışişleri ekibinden havaalanında sabahlayan oldu.

Ermenistan olayı Türkiye'nin en sıcak gündemi... Muhalefet partileri AK Parti iktidarının Ermenistan'a taviz verdiğini ileri sürerek eleştirilerin dozunu artırdı. Azerbaycan'ın da itirazları var.

Bir grup Azeri kadın milletvekili Ankara'da temaslar yapıyor. Buna karşılık Bakü'de de Türk milletvekilleri var. Konuşulan, tartışılan Türkiye-Ermenistan ilişkileri...

Babacan'ın Erivan gezisi bazı kesimleri heyecanlandırdı. Seyahate özel anlam yükleyenler oldu. O kadar ki, bu seyahatte sınır kapısının açılacağını söyleyenler çıktı. Bir beklentinin oluştuğu doğru. Ancak bu yorumların gerçeği yansıtmadığını Babacan'ı dinlerken anlıyoruz.

Babacan'ın Erivan programı tamamen KEK toplantısıyla sınırlı... KEK dışında özel gündemi yok. Türkiye KEİ'nin kurucularından, sekreteryası da İstanbul'da. Babacan bugüne kadar KEİ toplantılarının tümüne katıldı. Ermenistan ise KEİ'nin dönem başkanı. Bakanlar Konseyi'ne de ev sahipliği yapıyor. Onlardan da Azerbaycan devralacak.

Gezinin amacı her ne kadar KEİ toplantısı da olsa Babacan'la Ermenistan sorununda gelinecek noktayı konuşuyoruz. Babacan açık konuşma yanlısı değil. Ayrıntıya pek girmiyor. Yürüyen bir süreç söz konusu çünkü... Açıklamaların sürece zarar vereceğini düşünüyor olmalı. Haksız sayılmaz.

'Biz sorunlara dar açıdan değil, daha geniş açıdan bölgesel perspektiften bakıyoruz. Kapsamlı çözüm ve tam normalleşme istiyoruz.' dedi. Babacan'ın mesajı gayet açık. Sorunlara kısmî çözüm beklenmemeli. Sorunların tümü masada. Hepsi müzakere ediliyor, hiçbir madde ertelenmiyor. Kıbrıs modeli gibi.

Sınır kapısının açılması sorunlardan sadece biri. Problemlerin tümü çözülmeden kapının açılması mümkün değil. Kısa sürede kapının açılacağı yönündeki iddialar doğru değil.

Türkiye'nin Ermenistan'la 2007'nin Eylül'ünde başlattığı müzakere sürecinde önemli noktaya gelindiği ortada... Tarafların havasına bakılırsa kesin takvim olmamakla birlikte 2009 yılı içinde çözüm sürpriz olmaz. Malum, sorun iki ülke arasında değil üçlü eksen söz konusu.

Türkiye, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin seyri de çözümün kilometre taşlarından. Orada da bir hareketlilik yaşanmıyor değil. Ermenistan ve Azerbaycan arasında devlet başkanları düzeyinde bir yılda üç defa görüşme yapıldı.

Buna rağmen Bakü'de oluşan hoşnutsuzluk gözden kaçmıyor. Ermenistan açılımı nedeniyle Türkiye'ye karşı kırgınlıktan söz ediliyor. Azerbaycan'ın itirazları aslında sorunun ne denli karmaşık ve çok taraflı olduğunu uluslararası camiaya göstermesi açısından önemli.

Uçak Ankara'dan havalandıktan bir buçuk saat sonra Erivan için alçalmaya başladığında gözlerimiz Ağrı Dağı'nı aradı, ancak bulutlar nedeniyle göremedik. Erivan'da puslu ve serin bir hava karşıladı bizi. İlk dikkatimi çeken büyük meydan ve caddelere rağmen çok az sayıda insanın ortalıkta dolaşması. Oysa başkentin daha kalabalık olması beklenir.

Babacan'ın anlattıklarından Türkiye ile Ermenistan arasında yürüyen müzakere sürecinde kritik aşamaya gelindiği ve Azerbaycan faktörünün asla göz ardı edilmediği sonucunu çıkarmak mümkün.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'u Saylan'ın fotoğrafı örtemez

Mustafa Ünal 2009.04.19

Ergenekon'un her büyük dalgası sert tartışmalara neden oluyor. Akademisyenleri hedef alan 12. dalga'nın kopardığı fırtına kolay dinecek gibi değil.

Son operasyonda dördü rektör 8 kişi 'darbeye teşebbüs'ten tutuklandı. Darbelerle yoğrulan bu topraklarda cuntalarla üniversiteler arasında bir ilişkiden söz etmek mümkün. Bütün darbeciler üniversitelerle işbirliği arayışına girmiştir. 27 Mayıs veya 12 Eylül'e kadar gitmeye gerek yok, 28 Şubat'a bakın...

Bu süreç, kimi üniversite yöneticilerinin darbecilerle ne denli içli dışlı olduğunu gösteren zengin örneklerle dolu... Ayrıntıya girmeden dönemin YÖK Başkanı Kemal Gürüz'ü hatırlatmak yeter sanıyorum.

Son dalgada içeri alınan rektörler, akademik faaliyetleri nedeniyle tutuklanmadı. Atatürkçü, laik veya Kemalist oldukları için takibata uğramış değiller. Herhalde Türkiye'de Atatürkçü, laik rektör dört kişiyle sınırlı değil.

Her demokratik ülkede darbe en ağır suç... Eğer iddialar doğruysa darbecilerle ilişkiye giren, onlara destek çıkan üniversite yöneticilerinin tutuklanmasından daha doğal ne olabilir?

Şaşırtıcı olan, bu özelliklere sahip kişilerin rektör olarak nasıl atandığı... Altında imzası bulunan eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, atamasını yapacağı kişiler hakkında araştırma yaptırır, resmî kurumlardan istihbarat raporları isterdi.

Doğrusu üniversiteleri darbe yanlısı isimlere emanet etmesi anlaşılır gibi değil. Ondan önceki Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in sicili de pek parlak değil. Nitekim Prof. Mehmet Haberal'ın gözaltına alındığını duyar duymaz, İstanbul'a uğurlamak üzere havaalanına koştu.

12. dalgada en çok konuşulan, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Türkan Saylan'ın evinin aranması oldu. Hâlâ da gündemin en ön sıralarında... Saylan, gazetelerin manşetlerinden düşmüyor, ekranlar sabah akşam sürekli ondan söz ediyor.

Kimdir Saylan?.. Aslında o, kamuoyunun çok yakından tanıdığı bir isim. Bir süredir ciddi sağlık problemleriyle boğuşuyor, yaşı da epey ilerlemiş durumda. Görünen o ki; derneğin faaliyetleri Ergenekon kapsamında mercək altında... Operasyonların Saylan'a uzanması bu yüzden.

Acaba dernekle Ergenekon arasında bir ilişki var mı? Bilmiyoruz. 'Çağdaş yaşamı' katı ideolojik düşüncesiyle sınırlı gören Saylan'ın toplumun kutsallarıyla barışık olmadığını söyleyebilirim. Ancak evinin aranmasının sebebi bu değil.

Bazı haberlerde burs verdiği öğrenciler arasında PKK'lıların varlığından söz ediliyor. Herhalde bu görmezden gelinemez. Ciddi bir iddia...

Evinin aranması, görünürdeki eğitim faaliyetleriyle ilgili olamaz. Bazı projelere bizzat Milli Eğitim Bakanlığı'nın destek verdiğini biliyoruz. Asıl soru şu; Dernekle Ergenekon arasında nasıl bir ilişki var? Eldeki bilgiler bu soruya cevap vermek için yeterli değil. Hiç şüphesiz gerçeği yargı süreci aydınlatacak.

Türkan Saylan'ın evinde yapılan aramanın çok kimsenin vicdanında yankı bulduğu doğru. Hoş bir durum değil tabii. Böyle bir görüntü kimseyi memnun etmez. Cumhuriyet mitinglerinde darbecilerle arasına sınır koydu. Ancak öncesinde tehlikeli sularda dolaştığını söyleyenler de var.

Evinin aranması rahatsız edici olabilir. Ama Saylan'ın tekerlekli sandalyedeki hasta görüntülerinin üzerinden Ergenekon'a karşı bir savunma hattı oluşturma gayreti de rahatsız edici değil mi? Ergenekon'u sulandırmak isteyen kimi çevreler, olayın insanî boyutundan ve ortamın psikolojisinden yararlanma çabası içinde. Operasyonların en zayıf halkasından hareketle psikolojik barikat oluşturma stratejisi aslında her büyük dalgada tekrarlanan bir davranış.

Ergenekon davasından hoşnut olmayanlar şimdi de Türkan Saylan'ın arkasına sığındı. Türkan Saylan'ın görüntüsü, Ergenekon'un fotoğrafı olamaz. Bu yöndeki çaba boşuna...

Operasyonlarda kimi tartışmalar çıksa da Ergenekon, ciddi bir davanın adı.

O fotoğraf Ergenekon'u örtemez. Ergenekon Türkan Saylan değil; Şener Eruygur, Hurşit Tolon, Veli Küçük'tür.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kabine revizyonu ne zaman?

Mustafa Ünal 2009.04.22

Başkent kulislerinde 'kabine değişecek mi?' sorusunun yerini 'kimler gidiyor, yeni bakan adayları kim' soruları aldı. AK Parti'de de heyecan dorukta. Bu hava dünkü grup toplantısına da yansdı. AK Parti iki buçuk aylık aranın ardından toplandı.

Koyu renk takımları giyen milletvekilleri Erdoğan'ın konuşmasından bir işaret bekledi. Ancak Başbakan, kabineye ilişkin hiçbir değerlendirme yapmadı.

Zaten tarzı da değil. Erdoğan elini göstermeyen bir siyasetçi... Ne zaman ne yapacağını belli etmekten hoşlanmayan bir lider... Hele kabine değişikliği gibi tamamen kendi özelindeki bir konuda düşündüklerini dışarıyla paylaşması olası değil.

Başbakan seçim sonrası ilk grup toplantısında ağırlıklı olarak sandık sonuçlarını değerlendirdi; 'AK Parti birinci partidir, seçimden başarılı çıkmıştır' dedi. Ergenekon'un 12. dalgasını eleştiren muhalefet partilerine de tepki gösterdi. 'Bırakın yargı işlesin' dedi ve ekledi: 'Bırakalım ak ile kara belli olsun. Savcı ve hakimleri tehdit ederek kimse bir yere varamaz.' Başbakan bu sözleriyle Ergenekon gibi demokrasiyi tehdit eden çetelerle mücadelede siyasi iradenin kararlılığını ortaya koydu.

Erdoğan kabine değişikliğinden söz etmese de kabine revizyonu gündemden düşmüş değil. Doğrusu bugüne kadar Meclis koridorlarında değişiklik beklentisi hiç bu kadar yüksek olmamıştı. Hafta başında toplanan Bakanlar Kurulu'na son kez katılanların olduğunu söyleyenler çıktı. Bu hava bürokrasiye de sirayet etmiş durumda. Bundan devlet çarkının işleyişi olumsuz etkileniyor.

Böyle dönemlerde âdet olduğu üzere Başkent'te 'bakan toto' oynuyor herkes. İsimler havada uçuşuyor. Kimlerin adı geçmiyor ki... Her köşebaşında 'bu kez filan kesin gider, onun yerine ise şu gelir' diyene rastlamak mümkün.

Erdoğan hükümetleri 'bakan toto'da en isabetsiz olduğumuz dönem. Tahminler hep boş çıktı. Ne gidenler ne de yeni bakanlar önceden kestirilebildi. Sadece biz gazeteciler değil partililer de tutturamadı.

Başbakan Erdoğan'ın seçimin ardından Ankara'dan uzaklaşarak tatile çıkması dahi 'revizyon çalışması' diye yorumlandı. Bakanların toplumdaki algısı ve performansı üzerine araştırma yaptırdığını söyleyenler oldu. Erdoğan'ın çalışma tarzına uygun. Karar verirken toplumun nabzını dikkate alıyor.

Önce kabine değişikliği gerçekten gündemde mi? Bu soru geçenlerde doğrudan Başbakan'a soruldu. Hatırlayacaksınız Erdoğan kendisini bağlayacak netlikle cevap vermedi. Ancak kapıyı da açık tuttu. Bu da revizyona işaret sayıldı. Havaya bakılırsa kabinede kısmi değişiklik mümkün... Biliyorsunuz revizyon sonbaharda gündeme geldi, ancak seçim sonrasına ertelendi. Şimdi seçim geride kaldığına göre... Yine de ne zaman yapılacağı konusunda bir tahminde bulunmak zor...

Erdoğan bu konuların çok konuşulmasından, kamuoyunda tartışılmasından hoşnut değil. Ve adım atmak için genellikle de ortamın sakinleşmesini bekliyor. Daha önce böyle yaptı. Beklenti dağıldıktan sonra değişikliğe gitti.

Bu kez ne kadar bekleyecek? Kestirmek güç. Sonbaharda büyük kongre var. Parti yönetiminde de değişiklik yapacağı kesin. Kabine ve partiyi aynı pakette değerlendirirse revizyon için bir süre daha beklememiz gerekebilir.

Toparlayacak olursak, Ankara'da siyasetin gündemi kabine revizyonu, kulislerde 'bakan toto' oynanıyor, değişiklik beklentisi bürokrasiye yansımış durumda. Gözler ise Başbakan Erdoğan'da. Milletvekilleri Erdoğan'ın elinde listeye Çankaya'ya çıkacağı günü bekliyor heyecanla.

Devlet çarkının sağlıklı işlemesi için revizyon beklentisinin ya karşılık bulması ya da gündemden düşmesi lazım... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hâlâ Ergenekon'un farkında değil misiniz?

Mustafa Ünal 2009.04.26

Ülkenin yeraltı zenginliklerine silahın eklenmesi de yeni değil. Aylar önce tutuklanan İbrahim Şahin'in krokisinin götürdüğü yerlerden patlayıcı fışkırdı. Yarbay Mustafa Dönmez'in cephaneliği de unutulmamalı.Yeni kazı yeri İstanbul Poyrazköy.

Bedrettin Dalan'ın kurucusu olduğu İstek Vakfı'na ait arazi... Vakıf yöneticileri 'Arazi askerî bölge' diye açıklama yaptı. Genelkurmay 'Hayır, bize ait değil' diyerek bu iddiayı yalanladı.

İstanbul'un toprağının bereketli olduğu biliniyordu ama bir gün cephane fışkıracığı tahmin edilmiyordu. İstek Vakfı'nın arazisinde birkaç gündür süren kazılarda iki cephane bulundu. Liste uzun. Neler yok ki...Bu cephaneliğin kaynağı neresi? Bu tip patlayıcı ve silahlar yalnızca orduda var. Kim, neden çıkardı? Amacı neydi? Gözaltına alınan üç deniz subayının tutuklanması cephaneliğin Silahlı Kuvvetler'le ilişkisinin işareti sayılabilir. Olayla ilgisi olduğu iddia edilen bir binbaşı dün gözaltına alındı. Bombalar bir askerî operasyon için oraya gömülmüş değil herhalde. İşgal sonrasına hazırlık da olamaz. O patlayıcılar bir eylem için mi saklandı? Bu silah türlerinin adını suikastlardan hatırlıyoruz. Lav gibi, bubi tuzağı gibi... Ergenekon iddianamesinde kamuoyunda ses getirecek kanlı suikast planlarından söz ediliyor. Bu cephaneliğin bir açıklaması olmalı. Ergenekon savcıları olayın üzerinde...TSK da harekete geçmeli. Menşei ordu olduğuna göre bu silahlara bir açıklık getirmeli. TSK'nın, ordunun demirbaşı olan en küçük malzemeye karşı ne denli duyarlı olduğunu bilmek için askerlik yapmaya gerek yok. TSK isterse bu cephaneliği kimin, hangi yolla dışarı çıkardığını kısa sürede bulabilir. Tüm silahlar kontrol altında çünkü, birilerine zimmetli. Yeter ki istesin.

İşin şakaya gelir yanı yok. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un bir esprisini hatırlıyorum. Geçen yıl Başbakan Erdoğan bazı bakanlarla Eğirdir Dağ Komando Okulu'nu ziyaret etmişti. Orada yaşanan bir anekdot medyaya yansıdı. Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in tatbikatta kullanılan boş kovanları hatıra olarak alması üzerine Başbuğ 'Aman dikkat et iyi sakla, yoksa Ergenekon'dan içeri girersin' demişti.Boş kovanın esprisi olabilir ama Poyrazköy cephaneliğinin asla. Herhalde deniz subayları lav silahlarını, el bombalarını, bubi tuzaklarını, patlayıcı maddeleri hatıra olsun diye dışarı çıkarmadı. Düğün veya gösteride kullanmak için de aşırmadı. Bir hedefi olmalı.

Genelkurmay Başkanı Başbuğ önümüzdeki çarşamba günü Ankara gazetecilerinin karşısına çıkacak. Ordu malı cephaneliğin Ergenekoncuların eline nasıl geçtiğine açıklık getirmeli. Bir soru işareti olarak kalmamalı.

Son cephanelik Ergenekon körü olanlara çok şey anlatıyor. Dalga dalga gelen operasyonlarda içinize sinmeyen olaylar yaşanmış olabilir. Saygın rektörlerin tutuklanmasına itiraz edebilirsiniz. Sabih Kanadoğlu veya Türkan Saylan'ın evinin aranmasından rahatsızlık duyabilirsiniz.

Peki Poyrazköy cephaneliğine ne diyeceksiniz? Bu silahları çok tepki çeken 12. dalga ortaya çıkarmadı mı? Onca silah ve patlayıcı son dalgadan sonra kıyıya vurdu.

Topraktan fıskıran bombalar, lav silahları, el bombaları... Ergenekon'u ciddiye almak için daha ne bekliyorsunuz? Demokratik bir ülkede patlayıcıdan, silahtan daha büyük tehlike olabilir mi? Atatrk Düşünce Derneği gözaltı ve tutuklamalara tepki göstermek için cumhuriyet mitinglerini tekrar başlatacakmış. Miting Ergenekon'a destek için değil tehlikeye dikkat çekmek için yapılmalı. Türkiye'nin altı cephane, farkında olsa da olmasa da herkes tehlikede... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gözler Erdoğan ve Başbuğ'da

Mustafa nal 2009.04.29

Ankara'nın iki sıcak gündemi var. İlki malum, kabine revizyonu... Eli kulağında. Haftaya kalmaz. Siyasî havaya bakılırsa yeni bakanlar bir iki gün içinde koltuğuna oturur.

Aksi sürpriz olur. Değişikliğin geniş kapsamlı olacağı da neredeyse kesin gibi. AK Parti çevrelerinde 'yarı yarıya' diyen de var, 'yarıdan fazla olacağını' söyleyen de.

Başbakan Erdoğan'ın, elini belli eden bir lider olmadığını geçen yazdım. Dolayısıyla isimlendirme yapmak doğru değil. Ters köşeye yatmak olası... Bilgiye değil, havaya bakarak söylüyorum; oran ve isimler konusunda Erdoğan herkesi şaşırtabilir. Kimsenin tahmin etmediği isimleri kabinede, 'kesin kalır' gözüyle bakılanları da dışarıda görebiliriz.

Neden mi?..

AK Parti 'büyük değişimin' arifesinde. Tek olmasa da 29 Mart sonuçları önemli faktör. AK Parti, yerel seçime kadar girdiği tüm seçimlerde oylarını sürekli artıran bir partiydi. İvme hep yukarıya doğruydu. 29 Mart'ta ise durum değişti. İvme aşağıya döndü. Muktedirliğine halel gelmedi ama oyu düştü. Erdoğan, sonucu başarılı bulsa da bu oran kendisini tatmin etmedi. Bunu aıkça söyledi de.

Yalnızca AK Parti için değil her parti için aynı genelleme yapılabilir: İvmesi yukarıya doğru giden bir partiyi yönetmekle düşüşe geçen partiyi yönetmek çok farklıdır. nce düşüşü durdurmak sonra da partiyi toparlamak gerekiyor. Erdoğan, partiyi yönetirken bu farkı ortaya koyacak.

Başbakan 'büyük değişim' için düğmeye bastı. İlk adımı kabinede atacak. Görünen o ki; sadece isimler ve yüzler değişmeyecek. Anladığım kadarıyla yeni kabinenin farklı bir vizyonu olacak. Yeni bakanlar bir yandan ülkeyi yönetecek, diğer yandan AK Parti'yi 2011 seçimlerine hazırlayacak.

Tek parti iktidarını üçüncü döneme taşımanın başka yolu yok. AK Parti liderliği, diğer partilere kaçan oyları tekrar kazanmanın arayışı içinde. 29 Mart zerine derinlemesine araştırma yapıldı ve bu, bir rapor olarak da Başbakan Erdoğan'a sunuldu. Değişim, kabine ile sınırlı değil. Onun için büyük değişim.

AK Parti Genel Merkezi, il teşkilatlarını da gözden geçiriyor. Sadece kurmayları değil Erdoğan bizzat kendisi de ilgileniyor. Kısa sürede kongre takvimini başlatacak. Amaç; 2011 seçimlerine göre partiyi yapılandırmak. İllerde başlayan değişim sürecinin parti vitrinine yansımaması beklenemez. Sonbaharda Genel Merkez yönetimi, isim ve surat değil vizyon değişikliğine gidecek. Revizyonun Meclis ayağı da unutulmamalı. Yeni dönemde AK Parti'nin grup ve TBMM yönetiminde yeni isimlerle karşılaşacağımız kesin.

Başından beri ben kabine revizyonunu sıradan bir güven tazeleme veya olağan kan değişimi olarak değil 2011'i hedefleyen 'büyük değişim'in kapsamı içinde görüyorum. Gözler Erdoğan'da, Ankara tümüyle Çankaya'ya çıkacağı güne kilitlendi.

Sıcak gündemin diğer konusu, bugün yapılacak bir basın toplantısı. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, gazetecilerin karşısına çıkacak ve sunuşun ardından sorulara cevap verecek. Asker, güncel siyasî konulara girme alışkanlığından kendini pek alıkoyamıyor. Bakalım Başbuğ, kendisini görev alanıyla sınırlayabilecek mi? Zamanın ruhuna uygun davranırsa hem ülkeyi rahatlatır hem de kurumu yıpratmaktan kurtarır.

Cevap vermek durumunda olduğu sorular var. Bir haftadır yeraltından çıkan ordu malı silah ve patlayıcıları tartışıyoruz. Poyrazköy cephaneliği tam bir soru işareti. Bugün buna açıklık getirmek zorunda. Cephanelik görmezden gelinecek, geçirilecek gibi değil. Orduya zimmetli silah ve patlayıcılar dışarıya nasıl çıktı? Sorumluları kim? Bu sorulara kamuoyunu tatmin edecek biçimde cevap vermek zorunda. Türkiye bekliyor... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Dinle beni!'

Mustafa Ünal 2009.05.01

Ankara'da kapalı kapılar arkasında saatler süren toplantılar hep merak konusudur. Hele bir de bu, devletin en üst düzeyini bir masa etrafında buluşturan zirve ise herkes dikkat kesilir. Acaba içeride bu kadar uzun ne konuşmuşlardır? Masaya karşılıklı oturan taraflar

–siyasî ve askerî erkân– raporlarla birbirlerini köşeye sıkıştırmış mıdır? Çoğu gizli olduğu için toplantıların muhtevası tam anlaşılamaz. Ya bazı bilgi kırıntılarından hareketle yorumlar yapılır ya da zirve sonrası yayınlanan açıklamaların satır arası okunmaya çalışılır. Birçoğunun içeriği ancak yıllar sonra ortaya çıkar. Hiçbir zaman öğrenemeyeceklerimiz de vardır. O bilgiler devletin kozmik arşivlerinde kalır.

Ben en çok 28 Şubat'ta 9 saat süren Milli Güvenlik Kurulu'nun içeriğini bilmek isterim. Hem de en ince ayrıntısına kadar. Askerlerin ne söylediğini az çok tahmin etmek mümkün. Kimi konuştu, kimi el altından sızdırdı. Siyasî kanadın neler söylediği, bunların ne kadarının dikkate alındığına ilişkin pek bilgi sahibi değiliz. 9 saatin ne kadarını siyasîler, ne kadarını askerler kullandı?

Ergenekon iddianamesinin belgeleri arasında yer alan bir not, o toplantılardan birinin kapısını araladı. Bir meslektaşımızın bilgisayarından çıkmış. Hükümet ve askerî yetkilileri bir araya getiren güvenlik zirvesinin notları. 2006 tarihli gizli bir toplantı... Nasıl sızdığı, toplantıya ev sahipliği yapanların sorunu... Ben, o notlara ulaşan meslektaşımı kısıkanıyorum.

Bu kadar önemli bir toplantının içeriğini öğrenmek kolay olmasa gerek. Toplantının konusu güvenlik ama konuşulanlar irtica, din, toplumun muhafazakârlaşması gibi sosyal ve siyasî konular... Ağırılık askerlerde, kuvvet

komutanları orada. Yaşar Büyükanıt, o zaman Kara Kuvvetleri komutanı. En çok konuşan da o. Doğrudan Başbakan Erdoğan'ı hedef alan sözler söylüyor. AK Parti hükümetinin bakanlarını eleştiriyor.

'Din, ulusun oluşumunda söz konusu değildir.' diyor. Din sadece Anadolu'nun değil tüm toplumların harcı. Büyükanıt, TESEV'in raporunu referans göstererek Türk insanının yüzde 44'ünün kendisini önce Müslüman olarak tanımlamasından rahatsızlık duyduğunu söylüyor. Sanki Büyükanıt'ın dine ve dindara karşı alerjisi var. Dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök dayanamıyor, Büyükanıt'a dönerek, 'TESEV'in raporunun bilimsel bir tarafı yok.' diyor.

Hava Kuvvetleri Komutanı Faruk Cömert'in söyledikleri de ilginç. Başbakan Erdoğan'a, 'Öyle şeyler yaşanıyor ki; büyük değişimler var ülkemizde. Okullar, televizyonlar din ağırlıklı.' diye yükleniyor. Bunlar kara kuvvetleri veya hava kuvvetleri komutanının konuşması gereken konular mı?

Ankara'da genel kanaat, siyasîlerin askerlerin suçlamaları veya ithamları karşısında pasif kaldıkları yönündedir. Sıkıntı çıkmasın veya devlet krizine dönüşmesin diye alttan alırlar, cevap vermekten kaçınırlar. Önce zaman kazanmayı yeğlerler sonra da bir yere not ettikleri komutanları zor durumda bırakmak için fırsat kollarlar. Bir örnek; 12 Mart muhtırasında şapkasını alıp giden Süleyman Demirel, Faruk Gürler'den rövanşı iki yıl sonra cumhurbaşkanlığı seçiminde aldı.

Meslektaşımızın bilgisayarından çıkan bilgiler Başbakan Erdoğan'ın kendisinden önceki siyasîlerin aksine sessiz kalmadığını, tüm suçlamalara cevap verdiğini gösteriyor. Cömert, sözünün bir yerinde, 'Siz de bizim her söylediğimize karşı çıkıyorsunuz.' diyor. Erdoğan'ın karşı çıkışı yumuşak bir üslupla değil oldukça sert tonla. 'Bu kurulun başkanı benim.' diyerek herkesin nerede durması gerektiğini hatırlatıyor. 'Dinle beni!' diyor. Suçlamaların karşısında bırakın geri çekilmeyi, 'Siz hangi dünyada yaşıyorsunuz?' diye karşı atağa geçiyor. Siyaset adına dik duruş sergiliyor.

Ergenekon belgesi sadece bir toplantının içeriğini ortaya çıkarmıyor, aynı zamanda vesayete dayanan asker-siyaset ilişkilerinin artık geride kaldığını gösteriyor. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kabine tartışmaları

Mustafa Ünal 2009.05.06

Kabine revizyonunun yankıları kolay dinecek gibi değil. Bu kadar geniş kapsamlı değişikliğin uzun boylu tartışılmasının normal karşılanması lazım. MHP lideri Devlet Bahçeli'nin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'na itiraz gerekçesi ilginç.

Bahçeli 'En çok dikkat çekici husus' diye başladığı konuşmasında bunu, Başbakan'ın 338 kişilik milletvekili arasında liyakatli birini bulamamasına bağladı.

Ve bu atamanın milli egemenlik vurgusuyla çeliştğini söyledi. Bu arada MHP lideri, Davutoğlu'nun hakkını da teslim etti; 'Akademik kimliğine ve uzmanlığına saygı duyuyoruz.' dedi.

Başbakan Erdoğan'ın 22 Temmuz seçimlerinde Ahmet Davutoğlu'na milletvekilliği teklifi yaptığını biliyoruz. Davutoğlu, bu teklife sıcak bakmadı. O bir an önce üniversiteye dönmenin düşüncesi içindeydi. Bunu çevresiyle de paylaştı.

Erdoğan hükümetleri için yeni bir gelişme; ancak Meclis dışından bakan atanması ilk değil, siyaset tarihi zengin örnekleriyle dolu. Birinci Turgut Özal hükümetinin Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu da milletvekili değildi.

Çok geriye gitmeye gerek yok, MHP'nin ortak olduğu koalisyon hükümetinin süper yetkili bakanı Kemal Derviş, dışarıdan transferdi. Üstelik sadece Meclis dışından değil yurtdışından geldi. Derviş, ABD'deki görevini bırakarak kabineye girdi. Derviş'in DSP'nin önerisi olduğu doğru, üç liderin kabulüyle gerçekleşti. MHP hükümet sorunu haline getirebilirdi. Başbakan Erdoğan da dün Bahçeli'ye cevap verirken Kemal Derviş örneğini hatırlattı.

Acaba Dışişleri Bakanlığı'na dışarıdan bir ismin atanması AK Parti'de bir rahatsızlık oluşturdu mu? Cuma gününden beri aralarında parti yöneticilerinin de bulunduğu isimlerle konuştum. Kimisi bakanlık bekliyordu. Ahmet Davutoğlu'na itiraz edene rastlamadım. Çoğunluk 'Davutoğlu, Dışişleri Bakanlığı'na yakıştı' dedi.

2002'den beri dış siyaset AK Parti hükümetlerinin öncelikli konusu. Yalnızca Başbakan Erdoğan değil Cumhurbaşkanı Gül de dış politikayla ilgili. Davutoğlu her iki isme de danışmanlık yaptı. Danışmanlıktan kurmaylığa terfi etti. Bundan böyle hem dış siyaset üretecek hem de uygulayacak. Buna ilaveten bakanlığın bürokrasisini yönetecek. Yüku ağır.

Türkiye, coğrafya olarak merkez ülke. Haliyle ağır uluslararası sorunların da kesiştiği bir coğrafya demek bu. Davutoğlu'nun akademisyen olarak gündeme getirdiği dış politika tezleri iç ve dış kamuoyunda tartışılmıştı. Bakanlık koltuğunda ideal ile reel politiği dengelemek zorunda. Her adımı, her sözü yakından takip edilecek bakanların başında o var.

Kabineyle ilgili diğer bir tartışma konusu da başta Bülent Arınç olmak üzere hükümete yeni giren bakanların Milli Görüş kökenli olması. Bunu Saadet Partisi'nin yükselişiyile ilişkilendirenler olduğu gibi 'Erdoğan özüne döndü' şeklinde yorumlayanlar da var.

Erdoğan'ın isim tercihlerini tek faktörle açıklamak mümkün değil. AK Parti'de daha önce değişik partilerde siyaset yapmış isimler var. Ana damarın RP ve FP çizgisinden beslendiği inkâr edilemez. Milli Görüş'ün de bir partisi var; Saadet.

O çizgide tarihî ayrışma yaşandı. Ve bitti. Geleneğe bağlı olanlar Saadet'te kalırken yenilikten yana olanlar başta AK Parti olmak üzere başka partilere yöneldi. Bülent Arınç da bunlardan biri.

Saadet Partisi ile kıyaslandığında AK Parti içindeki RP veya FP kökenli isimlerin dünyaya bakışlarında büyük farklar olduğu ortaya çıkar. Sözelimi Bülent Arınç'ın Avrupa Birliği projesine bakışı ile Saadet Partisi'nin bakışı birbirinin zıttı. Aynı durum iç politika konularında da geçerli. Hangi saikle kabineye girmiş olurlarla olsunlar yeni bakanların ev ödevleri oldukça ağır... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe manşeti

Mustafa Ünal 2009.05.10

Eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt fanatik bir Fenerbahçe taraftarı. Cebinde taşıdığı tarağı bile sarı-lacivert. Spor programlarında maç kritiği yapsa yadırganmaz. FB'nin maçlarını çok iyi analiz edeceğine eminim. Futbol tabirlerine aşına.

Ankara'da onu siyasetçi koltuğuna yakıştıranlar da var. Çok politikacıya göre daha güzel konuşuyor, meramını daha iyi anlatıyor. Bugünlerde 'derin proje' için harekete geçen Hüsamettin Cindoruk eğer DP kongresini kazanabilirse büyük koalisyonun içinde Yaşar Büyükanıt niye olmasın?

Her emekli paşa gibi sadece askerî konularla değil ülkenin temel sorunlarıyla da yakından ilgili. Son 10 gündür söyledikleri gazetelerin birinci sayfalarını süslüyor. Bir toplantıda hızını alamadı 'Devlet hasta' dedi. Demirel 'O zaman düzeltseydin' diye cevap verdi. Askerin devleti nasıl düzeltereğini bilmiyormuş gibi. Bütün askerî darbeler devletin hastalığını gidermek için yapılmadı mı?

Büyükanıt'a bir televizyon programında 'Genç subaylar rahatsız' manşeti soruldu. Açıkça 'Siyasete müdahale veya darbe için olabilir mi?' dendi. Büyükanıt lafı dolandırmadan net cevap verdi: 'Bir anlamda evet. Darbe demeyeyim ama baskı. Tam saha pres diyorlar ya öyle.'

Bu bir itiraf. Cumhuriyet Gazetesi'nin manşetine taşıdığı bu haber darbe planlarının parçası olarak Ergenekon dosyasına girdi. Demek ki savcı doğru iz üzerinde.

Doğrusu Yaşar Paşa'nın yerinde olmak istemem. Eşinin kullandığı ilaçlardan aile mahremiyetlerine kadar tüm özel hayatı Ergenekon belgeleri arasında. Çok uzaklarda taa okyanusun öte ucunda Utah'ta aradığı failler meğer hemen yakınındaymış.

'Şener Paşa'dan bunu beklemezdim. Çok şaşırdım' diyor. Özel hayatını didikleyenlerin yakın arkadaşı olduğunu kim öğrense, şaşırır. Hele bir de bu silah arkadaşı ise. Büyükanıt, 27 Nisan bildirisiyle ilgili sorulara da cevap veriyor. Bildiri metni için 'Oturup bizzat ben yazdım' diyor. Eğer gerçekten böyleyse hitabetindeki ustalığının metin yazarlığında olmadığını söyleyebiliriz. Çalakalem yazılmış bir metin. Cümleler birbirinden kopuk, bir bütünlük yok.

Bildiriye yayımlamaya tek başına mı karar verdi? Komutanlarıyla oturup konuştu mu? Sadece sonuçları itibarıyla değil baştan sona dağınık, savruk bir girişim. Kurmay stratejisinden eser yok. Siyasete müdahale bir yana TSK'yı 'Kutlu Doğum' programlarından rahatsız olan kurum durumuna düşürdü.

'Neden gece yarısı?' sorusuna ikna edici cevabı yok Büyükanıt'ın... Neden bildiri? Laiklik vurgusu veya hassasiyetinin yansıtılması gibi gerekçeler öne sürüyor. Hiç inandırıcı değil.

Kapalı kapılar arkasında söylemek istediklerini bizzat muhataplarına, gözlerinin içine bakarak söyleyebilirdi. Başbakan Erdoğan'la aynı dili konuşuyor. 'Pişman değilim' dese de 27 Nisan'ın savunulacak bir tarafı yok. Büyükanıt'ın mülakatta en çok zorlandığı bölüm burası. Ne kadar temize çıkarmaya çalışırsa çalışsın gece yarısı bildirisi demokrasinin üzerinde bir leke olarak geçti tarihe. Eski alışkanlığı nükseden askerin, cumhurbaşkanlığı seçimine müdahale girişimidir. İlginçtir, asker Türkiye'nin eski Türkiye olmadığını değerlendiremedi.

27 Nisan, Meclis'in yetkisine tecavüzdür. 'Genç subaylar rahatsız' manşetine benzetilebilir. Cumhurbaşkanlığı seçimine hazırlanan milletvekillerine Büyükanıt'ın tabiriyle 'tam saha pres' yapmayı hedefledi.

Hükümetin cevabı bildirinin etkisini sildi. Sağa sola yalpalayan demokrasi treni rayından çıkmadıysa siyasi iradenin kararlılığı yüzünden... Yaşar Büyükanıt hükümetin sert cevabına muhatap olan ilk Genelkurmay başkanı olarak tarihe geçti. 27 Nisan bildirisini 28 Nisan cevabıyla ele almak lazım.

Çağdaş ülkelerde paşaların askerî konuların dışında konuşmasının demokrasiyi gölgelediği düşünülür ancak ben Büyükanıt'ın konuşmasında pek sakınca görmedim. Demokrasiye hizmet olarak bile görülebilir.

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeşiller ölmez (!)

Mustafa Ünal 2009.05.13

Her yeşil haberi beni heyecanlandırıyor. Gazetede ilk köşe yazım 'yeşil' üzerineydi çünkü. 13 yıl önce yazı maceram yeşille başladı. O günlerde Yeşil'in yaşayıp yaşamadığı tartışılıyordu. 'Yeşiller ölmez' başlığıyla Mahmut Yıldırım ölse bile devletin alışkanlığı değişmediği sürece bunun bir anlam taşımayacağını yazmıştım.

Bir yeşil gider başka bin yeşil gelir. Çok çok renk değişir, yeşilin yerini bir başka renk alır. Koyu yeşil sözgelimi... Önemli olan, devletin gücünü kullanan kişilerin bu tip kirli işlerden el çekip çekmeyeceği... Ergenekon dosyasına yansıyan belgeler el çekmediğini gösterdi. Yeşil haberleri gazetelerin birinci sayfasını süslüyor.

Yeşil, Mahmut Yıldırım'ın kod adı. Yaşayıp yaşamadığı hâlâ sır. Öldüğünü söyleyen de var, 'hayır, yaşıyor' diyen de. Ne yaşadığına dair bir emare var, ne de öldüğüne ilişkin işaret. Yıllar önce Mesut Yılmaz, başbakan iken 'Yeşil, Cem Ersever gibi öldürüldü' demişti bir toplantıda. Nasıl öldürüldü, mezarı nerede bilen yok. Ailesi de bilmiyor.

Oğlu 'Yeşil' adını verdiği bir kitap yazdı. Yeni fotoğrafları çıktı ortaya. Bilinen tek fotoğrafı sakallı haliyle yüz çizgileri belli belirsiz görüntüsüydü. Her haber o fotoğrafla veriliyordu. Mahmut Yıldırım'ın kod adı isminin çok önünde... Kitaptan öğreniyoruz ki yeşil kodunu boynuna taktığı fuların renginden almış.

Bir rengi kendine kod adı yapan başkaları da var. Renkli kod istihbarat âleminde oldukça yaygın olmalı. Oğlunun da babasının yaşayıp yaşamadığı konusunda bir fikri yok. Bugüne kadar 'birilerinin gelip yaşadığına veya öldüğüne dair bilgi vermediğini' söylüyor. Bilgiyi kim verecek? Yeşil'i kullananlar... Kim kullanıyordu?

Faaliyet alanı Güneydoğu idi. Kimi faili meçhullerin faili olduğunu iddia edenler çok. Yılmaz'ın, öldürüldüğünü söylerken 'Cem Ersever gibi' demesi çok şey anlatıyor aslında. İstihbarat dünyasında özellikle kirli işlerde her kullanılan elemanın bir son kullanma tarihi olduğu söylenir.

Yeşil'in de tıpkı benzerleri gibi günün birinde tasfiye edilmesi mukadderdi. Tasfiye ortadan kaldırma şeklinde de olabilir, hayatını başka görüntülerle idame ettirme biçiminde de. Oğlu 'Yaşıyor ve gelmemesi gerekiyorsa eğer' diyor 'Onu 10 yıl bir odaya koyun, 10 yıl o odadan çıkmadan hayatını devam ettirir'.

Belli ki oğlu yaşadığına dair umudunu canlı tutmaya çalışıyor. Bu satırlar bunun ifadesi. Bu tip figürlerin olumsuzluklarından çok pozitif tarafları nazara verilir. Sürekli 'Vatansever, kahraman' yönleri öne çıkar.

Nitekim kitapta da Mahmut Yıldırım'ın Abdullah Öcalan'a operasyon yapmak için Suriye'ye gittiği ayrıntılı şekilde anlatılıyor. Daha başka yurtdışı görevler aldığından söz ediliyor. Ne kadarı gerçeği yansıtır, bilemiyoruz. Yeşil'den kahraman figürü zor çıkar. Tanıklar daha çok Yeşil'in rutin dışı işlerde kullanıldığından dem vuruyor.

Oğlu yıllar sonra bu kitabı yazma gereğini niye duydu? Neden çok daha önce değil de şimdi? Çok tartışıldığı yıllar oldu. O zaman yazılabilirdi. Ergenekon davasının tam gaz sürdüğü... Yargının Güneydoğu'daki faili meçhul olaylarla ilgilenmeye başladığı bir sırada... Bu kitabın yazılmış olması dikkat çekici. Çok sık Veli Küçük ile Yeşil arasında bir bağ olduğundan söz edildi.

Biraz bu işlerden anlayan bir arkadaşla konuştum. 'Ben bu kitabı oğlunun yazdığını sanmıyorum. Birileri bir yerlere mesaj vermeye çalışıyor olabilir.' dedi. Yabana atılmayacak bir iddia.

Ergenekon davasından sonra 'Yeşiller ölmez' diyemiyorum. Mahmut Yıldırım yaşıyor mu bilmiyorum ama Yeşil gerçekten ölmüş olabilir. Üstelik bir daha dirilmemek üzere... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya Menderes ya Aragones

Mustafa Ünal 2009.05.15

Yarın Demokrat Parti'nin kongresi var. Üç aday, genel başkanlık için yarışacak. Hüsamettin Cindoruk, ilerlemiş yaşına rağmen 'Aragones gibi formdayım' diyerek aktif siyasete geri döndü. Bırakmayı düşünen Süleyman Soylu, tabandan gelen baskı ve DP misyonu üzerine yaşanan tartışmalar sonrası politikaya devam kararı verdi.

Mehmet Ali Bayar da aday. Bayar, DP'nin önemli isimlerinden. Pek iddialı değil. Adaylığı biraz da Cindoruk'la ayrışma, onlardan farklı olduğunun altını çizmek için... DP, oy oranı alt düzeylerde seyretse de geleneği ve misyonu olan bir parti. 1990'lı yıllarda izlediği siyasetten dolayı oyları giderek düştü. Özellikle Demirel'in liderliğinde demirkırat çizgisinde derin kırılmalar yaşandı. DYP-SHP koalisyonu onulmaz yaralar açtı. Özellikle SHP'ye teslim edilen Adalet Bakanlığı'nda sol ideolojik kadrolaşmanın bedelini DYP ağır ödedi. Demirkırat kökenli siyasetçilerin 28 Şubat sürecinde üstlendikleri antidemokrat rolün faturası da bu partiye çıktı. Bugün DP'deki kavganın köklerini buralarda aramak gerekir. Genel başkanlık için sadece isimler yarışmıyor. Yaşanan, tam bir misyon kavgası. Süleyman Soylu, DP'yi köklere döndürmenin mücadelesini veriyor. DP'nin geleceğini, köklere dönüşte görüyor. 29 Mart'ta teşkilatları dağılmış, kadroları sağa sola savrulmuş, umutları tükenmiş DP'yi düştüğü yerden kaldırmak için insanüstü çaba harcadı. Hatırı sayılır oranda da oy aldı.

Soylu, antidemokratik dayatmalara çok sert tavır koydu. Sadece sözle değil, bunu eyleme de döktü. Ergenekon davasını demokratik hayatın geleceği açısından önemli gördüğünü her fırsatta dile getirdi. Demirkırat geleneğini 2000'li yılların siyaset diliyle yeniden ifade etmeyi kendine misyon olarak belirledi. Hüsamettin Cindoruk'un adaylığı, kişisel ikbali için değil. Bir siyaset mühendisliği projesi olarak sahneye çıkıyor. Bir toplum mühendisi olarak cumhurbaşkanlığı seçimlerinden bu yana ekranlarda görüşlerini aktardı. Düşüncesi, duruşu bilinen biri. Cindoruk'u sahneye süren Süleyman Demirel. Yine emanetçi yani. Bu kez Demirel'in değil, bir misyonun emanetçisi. Cindoruk, 367 dayatması ile 27 Nisan bildirisine açıkça destek verdi. Kırat'a en büyük darbeyi vuran isim aslında. 28 Şubat sürecinde 40 milletvekilini DYP'den koparttı. DYP kan kaybetti, buna karşılık DTP seçimlerde hiçbir varlık gösteremedi.

Demirel, Cindoruk için DP kongresine asılıyor. Tabanı yönlendirmek için yoğun çaba içinde. Delegelerle görüşüyor, eski isimlerle kulis yapıyor. Cindoruk projesinin amacı DP değil yalnızca. DP üzerinden merkez sağı toparlayacak yeni bir siyasî hareket oluşturmak. Siyasette yeni arayışların meşruiyeti tartışılmaz. Ancak bunun, siyasetin veya toplumun dinamikleriyle mi yoksa mühendislik hesabıyla mı gerçekleştiği önemli. Cindoruk projesi siyasetin doğal dinamikleriyle gelişmiyor, bir mühendislik işi. Daha çok da Anadolu değil Ankara siyasetiyle ilgili. O yüzden başarı şansı yok. Türk toplumu mühendislik projelerine sıcak bakmıyor. Hüsamettin Cindoruk ve Süleyman Demirel'in oy kullandığı sandıktan DP'ye oy çıkmadı. İster inanın ister inanmayın, Cindoruk ve Demirel, desteğe en fazla ihtiyacı olduğu seçimde Demirkırat'a oy vermemiş. Sandığa gitmemiş olamayacaklarına göre... Acaba hangi partiye oy verdiler? Kırat mahzun mahzun dururken acaba hangi amblemin böğrüne bastılar?

Sağdan bir partiye mi? Üç hilalli MHP'ye mi? Yoksa CHP'nin altıokuna mı? Demirel ve Cindoruk, CHP'ye oy vermiş olabilir mi? Her ikisinin de seçim döneminde CHP'ye sıcak mesajlar gönderdiği sır değil. DP'ye oy vermediği ortaya çıkan Cindoruk ve Demirel'in DP liderliği için mücadeleye kalkışması aslında mühendislik

projesi hakkında çok şey anlatıyor. DP kongresinde mücadele isimler arasında değil, zihniyetler çarpışıyor. Menderes'in çizgisini ve Demirkırat'a sadakati simgeleyen Soylu ile demokrasi dışı yolları meşru gören Cindoruk siyasetinin hesaplaşması... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye; savaşın eşiğinden en iyi dostluğa

Mustafa Ünal 2009.05.17

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile Şam'dayız. Kalabalık bir işadamları topluluğu da geziye katılıyor. Adeta bir çıkarma. Türkiye'ye sadece devletin değil, sokağın ilgisi de sıcak. Başbakan Erdoğan'ın Davos çıkışı unutulmuş değil. Devlet Başkanı Esed konuşmasında o günü hatırlatarak 'Onur vericiydi.' diyor. Gül'e sürekli 'kardeşim' diye hitap ederken ne denli sahici olduğu yüzünden okunuyor.

Cumhurbaşkanı Gül'ün seyahati Şam ile sınırlı değil. Dün öğleden sonra Halep'e geçti. Gül, Türkiye sınırına yakın bu şehri ziyaret eden ilk cumhurbaşkanı oldu. Osmanlı'dan kalan tarihî eserlerin yanı sıra Halep'te hatırı sayılır oranda Türkmen nüfusu da yaşıyor. Bugün Türkiye-Suriye ilişkilerinin altın devrini yaşadığı söylenebilir. Vaktiyle yaşanan sıkıntılar artık geride kaldı. Bir ara savaşın eşiğine kadar gelmiştik. Kırgınlıklar küskünlükler unutuldu. Hiç yaşanmamış gibi sanki. Yaralar sarıldı.

Şimdi yeni bir dönem. Söz değil eylem zamanı. İşbirliği zamanı. 10 yılda düşmanlıktan en iyi dostluğa evrildi ilişkiler. Ekonomiden siyasete hemen her alanda hızlı ilerleme var. Ekonomiye rakama dökmek mümkün; yüzde altmış artış söz konusu. Esed'in, yurtdışına gönderdiği resmî heyetlere Türkiye ile birlikte hareket etme öneri ve telkininde bulunduğunu öğreniyoruz.

Esed, dünyanın gittiği yönün de farkında. Buna göre politikalar üretiyor. Esed, sokaktaki halk tarafından çok seviliyor. Eşi Esma Hanım, Türkiye heyetine Suriye içinde dolaşırken zırhlı araç kullanmadığını anlatıyor. Bu zor coğrafyada liderlerin halkla iç içe yaşaması pek kolay değil. Esma Esed'in zırhlı araç kullanmaması bu açıdan önemli. Bu noktaya kolay gelinmedi. Başta ABD olmak üzere Batı'dan itirazlar yükseldi. Ancak Türkiye, doğru bildiği yolda yürümekten geri durmadı. Uygun adım da olsa ilerledi. Gelişmeler Türkiye'yi haklı çıkardı. Bugün ABD ve Avrupa, Suriye konusunda Türkiye'nin çizgisine geldi.

Suriye'den söz ederken Dışişleri Bakanlığı'na oturan Ahmet Davutoğlu'nu hatırlamamak mümkün mü? Gül'e ilk gün o da eşlik etti. Programının yoğunluğundan Halep bölümüne katılamadı. Davutoğlu, 6 yılda Şam'a kaç defa geldi biliyor musunuz? Tam 30 kez. Hiçbiri turistik amaçlı değil. Önümüzdeki hafta Davutoğlu'nun yolu tekrar Şam'a düşecek. Bu yoğun diplomasi trafiğinin tümü ikili ilişkiler için değil, bölgesel soruna çözüm aramak için aynı zamanda. Özellikle Lübnan olayında Türkiye krizi çözmek için aktif rol üstlenmişti. Şam, bölgesel problemlerin önemli duraklarından. "Ortadoğu'da Mısır'sız savaş, Suriye'siz barış olmaz." sözü boşuna söylenmemiş. Şimdi bir de buna "Türkiye'siz masaya oturulmaz." cümlesi ekleniyor.

Davutoğlu, yeni görevine yani bakanlığa da hızlı başladı, temposunun daha da yoğunlaştığını öğreniyoruz. Şu trafiğe bir bakın, Türkiye'nin stratejik derinliğini de özetliyor: Ayağının tozuyla Kıbrıs'a gitti, ardından Prag'a, oradan New York'a geçti. Bitmedi Başbakan'ın programına katılmak üzere Bakü'ye geldi. Tekrar Avrupa'ya döndü, Stockholm'de AB görüşmelerine katıldı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e Şam'da eşlik etti. Yarın ise Brüksel yolcusu. Bir ay içinde 3 ABD gezisi öngörülüyor. Bir grup gazeteci, Şam'da Davutoğlu ile gecenin ilerleyen saatlerinde ufuk turu yapıyoruz. Küçük kızı, kendisini görememekten şikâyetçiymiş. Bir gün okuldan geldiğinde babasını görünce "Davutoğlu buraya, eller havaya." diyerek sevinç gösterisi yapmış.

Unutamadığı bir anısı da ailecek tatile çıktıklarında uluslararası bir sorunun patlak vermesi. Gürcistan Savaşı'nda Toroslar'da tatildeymiş. Lübnan krizinde ise Akdeniz'de. Kızı dayanamamış, 'Baba bir daha tatile gitmeyelim, biz tatildayken hep savaş çıkıyor.' demiş.

10 yılda savaşın eşiğinden derin dostluğa... Suriye, Batılıların da hakkını teslim ettiği büyük bir diplomasi başarısı. Türkiye-Suriye ilişkileri bölgenin huzuru açısından da hayati önemde... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya Sezer olsaydı...

Mustafa Ünal 2009.05.20

Cumhurbaşkanı koltuğunda Abdullah Gül değil de Ahmet Necdet Sezer oturuyor olsaydı acaba Sincan Ağır Ceza Mahkemesi 'dokunulmazlığı yok, yargılanabilir' diye karar verir miydi?

367'nin mimarı Sabih Kanadoğlu, Sezer mevzubahis olsaydı ekran ekran dolaşıp cumhurbaşkanının yargılanması yönünde görüş açıklar mıydı?

Sincan Mahkemesi'nin Gül kararı çok tartışılır. İlginçtir, aynı mahkeme tartışmalı kararlara imza atmış. Örnek mi? Başbakan Erdoğan hakkında 'Sayın Öcalan' sözünden dolayı takipsizlik kararını kaldırdı. Siyasî davalarda dikkat çeken kararla hatırlanıyor Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi.

Başsavcılık, Cumhurbaşkanı Gül için 'Hayır, yargılanamaz' diyerek takipsizlik verdi. Bunun üzerine Ankara'ya en yakın ağır ceza mahkemesi olan Sincan'a itiraz edildi. Karar önceki gün çıktı. Mahkeme 'şüpheli' dediği Gül'ün yargılanmasını istedi. Karar metninde 'şüpheli' vurgusunun çokluğu gözden kaçmadı.

Haklı olarak Cumhurbaşkanı Gül, karara sert tepki gösterdi. İma yoluna gitmeden mesajını doğrudan verdi. 'Sanığı olmadığım davadan dolayı bazı çevrelerce şüpheli gibi gösterilmeye çalışılmam iyi niyetle bağdaşmaz.' dedi.

Gül'ün 'bazı çevreler' ifadesi çok önemli. Bu çevrelerin kim olduğu hemen herkesin malumu...

Son dönemde yaşadığımız olağanüstü gelişmelerde hep bu çevrelerin izini görüyoruz aslında. Etkili ve güçlü bir çevre bu... Birçok olayda onların parmağı var. Ülkenin normalleşmesini istemiyorlar. Siyasî gerilim ve gerginlikten besleniyorlar. Amaçları ülkenin değil, kendi ideolojik çıkarları. Türkiye'yi uluslararası arenada zor durumda bırakmaktan bile çekinmiyorlar.

'Bazı çevrelerin' yargı üzerinde etkili olduğu sır değil. Başta AK Parti'yi kapatma davası olmak üzere kimi olaylarda açıkça görüldü. Burada amaç belli: Arkasında büyük halk desteği olan Gül'ü itibarsızlaştırmak, tartışılır hale getirmek...

Gül'ün söz konusu 'Kayıp Trilyon' davasına dahil edilemeyeceğini bilmek için hukuk tahsili yapmaya gerek yok. Dosyaya göz atmak yeterli. Gül'ün o dönem partide sorumlu ve yetkili olduğu alan dış politikaydı. Parasal konularla ilgisi yoktu. Ayrıca para konusunda yetkili olan genel başkan yardımcıları da beraat etti.

Sadece genel başkan ve bazı il başkanları ceza aldı. 'Kayıp Trilyon' olağan bir dönemin davası değil. 28 Şubat hukukunun bir neticesi. Dosyada görülüyor: Bir siyasî makam olan DSP'li maliye bakanı karara etki yaptı. Her olağanüstü dönem yargı alanında da olağanüstü sonuçlar doğurur. Kayıp Trilyon davası 28 Şubat'ın uzantısı değil de normal dönemde gündeme gelseydi yargı süreci farklı gelişirdi.

Eğer 'usulsüz harcamadan' söz edilecekse CHP'yi hatırlamamak olur mu? Bizzat Anayasa Mahkemesi tespit etti. Kanaltürk'e aktarılan 5 trilyon para için CHP 'belgesel karşılığı' dedi ama doğruluğu konusunda kimseyi ikna edemedi. CHP'nin kayıp trilyonları RP'nin çok ötesinde... Ne oldu CHP'ye? Karar için Sincan Mahkemesi gibi bir mahkeme mi bekleniyor?

Gül'ün açıklamasında 'iyi niyetle bağdaşmaz' ifadesi de dikkat çekici. Cumhurbaşkanı, mahkemenin kararının iyi niyetle bağdaşmadığını söylüyor. Başka niyetler var demeye getiriyor. Doğru. Normal bir karar olmadığına göre arkasında başka niyetler aramak yadırganmamalı. Mahkeme, hangi niyet doğrultusunda böyle bir karar verdi? Tahmin etmek zor değil. Gül'ün şahsıyla ilgili... Kişiye özgü bir karar.

Gül'ün yerinde Sezer olsaydı mahkemeden ne böyle karar çıkardı ne de derin hukukçu Sabih Kanadoğlu 'Cumhurbaşkanı yargılanabilir' derdi. Yargıyı en çok yıpratan, bazı çevrelerin etkisiyle iyi niyetten yoksun 'kişiye özgü' kararlar...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hâkimi kim öptü?

Mustafa Ünal 2009.05.22

Hangi hâkimi kastettiğimi tahmin etmek zor değil; Cumhurbaşkanı Abdullah Gül için 'Dokunulmazlığı yok, yargılanabilir' diyen Sincan 1. Ağır Ceza Reisi Osman Kaçmaz. İki gündür Türkiye'nin gündeminde, herkes ondan bahsediyor.

Bir karar verdi, manşetlere çıktı. Meğer ismi Ergenekon davasının dosyasına da girmiş. Nasıl mı? Hakim, bir gün Ergenekon örgütünün tutuklu sanıklarından Kemal Keriñsiz'le karşılaşmış ve karşısına geçerek 'Beni hatırladın mı Kemal?' diye sormuş. Yüzüne dikkatlice bakan Keriñsiz 'Hayır, hatırlayamadım' diye cevap vermiş. Bunun üzerine hâkim, 'Ben Sincan Ağır Ceza'dan senin itirazını karara bağlayan mahkemenin reisiyim' demiş. Kemal Keriñsiz, yaşadığı sürpriz karşısında heyecanlanmış. Hâkim Kaçmaz hakkındaki takdir hisleri ağzından şöyle dökülüyor: 'Sarıldım, öptüm adamı. Türkiye'de böyle hâkimler kaldı mı acaba dedim. Oturduk sohbet ettik, aslan gibi bir çocuk.'

Bu anekdot doğru olabilir mi? Dün birçok gazetede ayrıntılı şekilde yer aldı. Gün boyu acaba tekzip eder mi diye bekledim, akşam saatlerine kadar herhangi bir açıklama gelmedi. Suskunluğunu, haberin doğruluğuna işaret sayabiliriz. Hâkim Osman Kaçmaz'la Kemal Keriñsiz arasındaki muhabbeti normal karşılayanlar olabilir, ben yadırgayanlardanım. Keriñsiz, Ergenekon'dan tutuklanmadan önce de kamuoyu tarafından bilinen, tanınan biriydi. Ulusalçıların boy gösterdiği hemen her eylemde en ön safta yer aldı.

Neresinden bakılırsa bakılsın, bir hakimin bu özelliklere sahip birisi tarafından öpülmesi şık değil. Bu ikili yarın tekrar karşılaşır... Niye olmasın? Keriñsiz'in tutukluluğu ilelebet devam etmeyecek... Benzer mekânlarda dolaştıklarına ve ortak dostları olduğuna göre bir gün karşılaşmaları pekala mümkün.

Hâkim, Keriñsiz'e, 'Beni tanıdın mı?' diye sormaz herhalde. Keriñsiz'in, 'Türkiye'de böyle hakim kaldı mı?' diye büyük gururla selamladığı Kaçmaz'ın yüzünü ömrü boyunca unutacağını sanmıyorum. Hakim Kaçmaz, 'Ben Cumhurbaşkanı Gül'ün yargılanmasının önünü açan hâkimim' dediğinde Keriñsiz acaba sevincini nasıl gösterir? Daha önce gözünden öpmüştü, bu kez alnından öpeceği kesin... Sincan Hâkimi Kaçmaz hakkındaki bir iddiada 4 yılda temyiz edilen 185 kararından 161'i kanuna aykırı bulunarak bozulmuş. Doğruluğunu kuşkuyla karşıladığım bir iddia bu. Bir hâkimin 185 kararından sadece 24'ü hukuka uygun diğerleri aykırı olabilir mi?

Bir hâkim kararını neye göre verir? Kanunlara bakarak... Yüksek oran, yasaların yerine kendisini koyduğunu gösterir ki hukuk sistemi bu kadar keyfiliğe izin vermez, müdahale eder. Şemdinli olayını hatırlayın... Söz konusu olan bir mahkeme kararı değildi, savcının iddianamesiydi. Sırf bir ucu kuvvet komutanına dokundu diye Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ayağa kalktı. Savcı, meslekten uzaklaştırılarak en ağır cezayı aldı.

Sincan hâkiminin kararı Şemdinli iddianamesinin çok ötesinde. Hukukî dayanaktan yoksun, Anayasa'ya aykırı, usulsüzlük söz konusu. Sokaktaki vatandaş sormadan edemiyor: Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun harekete geçmesi için bir ucunun illa üst düzey bir komutana mı değmesi lazım? Türkiye Cumhuriyeti'nde cumhurbaşkanı komutanlardan daha mı az muteber? Sistemin refleksi komutan için anında çalışırken cumhurbaşkanı mevzubahis olduğunda neden devre dışı?

Doğrusu sokakta vatandaşın bu sorularını cevaplamakta güçlük çekiyorum. Vatandaşın bu algısı ister istemez yargıya olan güveni zedeliyor. Bir ülke için yargısının güven yitirmesinden daha ağır ne olabilir? Cumhurbaşkanı Gül, 'Yargılanmaktan endişe etmiyorum, tek kaygım cumhurbaşkanlığı makamının zedelenmesi.' derken haklı. Kayıp Trilyon davasının dosyasına bakılırsa muhtemel bir yargı sürecinin sonucu bugünden belli...

Bu cesur ve yürekli karardan sonra Sincan Ağır Ceza Hâkimi Osman Kaçmaz'ı bakalım kim öpecek? Hemen 'Kemal Keriñsiz' demeyin, o hâlâ içeride... Dışarıdakilere bakın... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir first lady olarak Hayrünnisa Gül...

Mustafa Ünal 2009.05.24

Siyasetten uzak duran liderlerin eşleri, genellikle sosyal projelerde kendini gösterir. ABD veya Avrupalı bir 'first lady'yi bir eğitim veya sağlık sorununu çözmeyi hedefleyen etkinlikte görmek mümkün. Peki, Türkiye'de nasıl? Süleyman Demirel'in eşi Nazmiye Hanım, 7 yıl boyunca pek ortalıkta görünmedi.

Semra Sezer Hanım ise birkaç fotoğraf verdi ancak iz bırakan, bugüne taşınan projesi yok. Ben hatırlamıyorum.

Hayrünnisa Hanım, seleflerine göre çok daha aktif. Onun döneminde Çankaya'nın kapıları sık sık sosyal etkinlik için açılıyor. Gün geçmiyor ki bir sosyal etkinliğin davetiyesi masamıza düşmesin. Bir kısmına ben de katıldım. '81 ilden 81 yıldız' bunlardan biri. 19 Mayıs'tan bir gün önce. Gençlik ve Spor Bayramı'nın ruhuna uygun bir etkinlik...

Hayrünnisa Gül, proje kapsamında maddî imkânları yetersiz, derslerinde ve sporda çok başarılı 81 gencimizi bir anne şefkati ile Köşk'te ağırladı. Hepsi ilk kez Çankaya'yı gördü. Onların annesi olacağını, tüm sorunları ile yakından ilgileneceğini söylerken Türkiye'ye, başarılı ancak yoksul çocuklara sahip çıkılması çağrısında bulundu. Önümde 81 yıldızın anlatıldığı albüm duruyor. Hemen her birinin, kendi el yazısıyla yazdığı dokunaklı hayat hikâyesi var. Örneğin Mardin Nusaybin'den Bahar Turan... 'Hayrünnisa Teyzeciğim' diye başlıyor kendisini anlattığı mektubuna: "Çok uzaklardan aldığım bir haber beni tarif edilmez bir mutluluğa sürükledi. Bu haberin kaynağı sizsiniz..." Bahar'ın, sekiz kardeşten oluşan kalabalık bir ailesi var. Babası, evin ihtiyaçlarını güçlükle gideriyor. Ağabeyleri okula göndermek istememiş. Maddî imkânsızlıklardan dolayı kardeşleri okuldan ayrılmak zorunda kalmış. Spordaki başarısı Bahar'ın şansı olmuş. Krosta Türkiye şampiyonluğunu kazanmış. Dersleri iyi, aynı zamanda bir şampiyon... Bahar, Hayrünnisa Hanım'ın ilgisinden memnun. Mektubunu; "Sizin yapmış olduğunuz bu büyük yardım ile geleceğe daha bir güvenle bakabileceğimi ve ileride ülkemizi uluslararası alanlarda temsil edebileceğimi düşünüyorum." diye bitiriyor. Yeni bir Süreyya Ayhan niye olmasın? Diğerlerinin

hikâyesi de Bahar'dan pek farklı değil. Son bir yıl içerisinde hem annesini hem de babasını kaybeden bir çocuğun öyküsünü okurken duygulanmamak mümkün mü? Çankaya'da unutamadığım diğer bir etkinlik de engellilerle ilgiliydi. Hayrünnisa Hanım, himayesinde gerçekleşen etkinlikte toplumsal soruna dikkat çekti. "Engelli çocuklarınızı evlerinde saklamayın, korkmayın, okula gönderin, gönderin ki hayata tutunsunlar." dedi ve bir anne olarak kampanyada ortaya konulan hedeflerin takipçisi olacağını söyledi. Rakamlar korkuttu beni. Türkiye'de 8,5 milyona yakın engelli olduğunu orada öğrendim. Bunların sadece 1,5 milyonu eğitim alabiliyormuş. İç açıcı bir tablo değil. Rakamların ortaya koyduğu gerçek; maalesef engellilerin büyük bölümü hayatın dışında... Bu projeye ne kadar destek verilse az. Son olarak Hayrünnisa Hanım'ı kitap şenliklerinde gördük. Önce İstanbul'da daha sonra Şanlıurfa'da... İskender Pala, Selim İleri, Buket Uzuner ve Ayşe Kulin gibi yazarlar şenliğe bizzat katılarak kitaplarından pasajlar okudu. Urfalılar kitaplarını okudukları yazarları karşılarında görünce önce şaşırdı, sonra keyfini çıkardı. Projenin amacı, az okuyan topluma kitap okuma bilincini aşılamak... Ve özellikle gençlerin kitap okuma gibi güzel ve erdemli alışkanlıklar edinmesini sağlamak. Şenliğin yapıldığı Balıklıgöl'de Hayrünnisa Hanım'ın büyük ilgi gördüğü medyaya da yansdı. Kitap okuma etkinliği devam edecek, sırada Kayseri ve diğer iller var. Hayrünnisa Hanım'la çok farklı 'first lady' imajı oluştuğunu söylemek mümkün. Onun kadar sosyal sorunların çözümüne katkı yapmak için çırpınan bir cumhurbaşkanı eşi hatırlamıyorum. Omuz verdiği projelerin her biri yaraya merhem olacak türden... Takdir etmemek mümkün mü?. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî anayasa, askerî demokrasi

Mustafa Ünal 2009.05.27

Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'la konuşuyoruz. Avrupa Birliği'ne karşı çıkanları anlatırken "Çetelerin devleti yönettiği eski günlere dönmek isteyenlerin hepsi Türkiye'nin AB sürecini baltalamak için elinden geleni yapıyor." dedi.

Bu çevreleri tahmin etmek hiç de zor değil. Türkiye'nin dışa açılmasını değil, içe kapanmasını istiyorlar. Bugünlerde yeniden faaliyetlerine hız verdikleri gözden kaçmıyor.

Anayasa konusunda en çarpıcı yorumu Bağış'tan duydum. "Bu Anayasa ile Türkiye'nin AB'ye girmesi söz konusu değil. Askerî bir anayasa ile askerî demokrasi olur." dedi. Doğru, 1982 Anayasası askerî dönemin ürünü. Bir önceki anayasa da 27 Mayıs darbesinin sonucuydu. Darbelerle Türk anayasaları arasında bir ilişki kurmak mümkün. Her darbe eskisini yürürlükten kaldırdı ve kendi anayasasını yaptı. Hiçbirisi beğenilmedi. Biri Türk toplumuna 'bol' geldi, diğeri 'dar'. Darbe yönetimleri Türkiye'ye uygun bir anayasa yapamadı. İlerleyen yıllarda 82 Anayasası'nın bazı maddeleri revize edildi. Küçük paketler halinde değişiklik yapıldı. Ancak ruhu değişmedi. O dönemin özelliklerini yansıtıyor. 'Askerî demokrasi' sözü boşuna söylenmiş değil yani. Bağış, Avrupa'dan sürekli 'Anayasa'yı değiştirin' talebi geldiğine dikkat çekti. Bakan "Venedik Komisyonu'nun çağrılarına cevap verebilmek için, kamu denetçiliği kurumunu kurabilmek için, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru için Anayasa değişikliği şart." dedi.

Anayasa değişikliği sadece Türk toplumunun değil, AB'nin de talebi. Kabul etmek lazım ki AB süreci reformların itici gücü... Pek hoş olmasa da bir Türkiye gerçeği bu. Bu topraklarda büyük reformları iç dinamiklerden ziyade dış etkenler doğurdu. Eğer Avrupa faktörü olmasaydı sisteme ilişkin bu kadar köklü değişiklik yapılamazdı. Ancak yeterli değil. Devamının gelmesi lazım.

Bugün demokratik standartların düşük olmasında Anayasa'nın etkisi inkâr edilemez. Her ülke için geçerli bu. 82 Anayasası evrensel değerlerin çok gerisinde. Bugünün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak... Onun için her partinin programında yeni anayasanın gerekliliğinden dem vuruluyor. Siz bakmayın bugün değişikliğe yanaşmadıklarına, CHP dahil tüm partiler vaktiyle yeni anayasa yapma vaadinde bulundu. Hatta bir adım ötesine geçti, sonra unutsalar ve bir daha hatırlamak istemeseler de anayasa taslakları hazırladılar. Sistemi normalleştirmenin yolu anayasa değiştirmekten geçiyor. Ankara'da bu konuda çalışmalar var; ancak bir türlü istenen mesafe alınamıyor. Yeni bir anayasa artık pek mümkün değil. Kısmî değişiklik söz konusu... Meclis Başkanı Köksal Toptan siyasi partilere çağrı yaptı. AK Parti hazır. Bir çalışma da yaptı. CHP peşinen reddetti. Anamuhalefet partisine göre normal zamanlarda anayasa yapılamaz. Askerî darbe veya ara rejim gibi olağanüstü dönem olması lazım. CHP sözcüleri bunu açık açık söyledi.

MHP müzakere kapısını tam kapatmıyor, ancak biraz çekingen duruyor. Oysa muhalefet partilerinin anayasa değişikliği konusunda teklifleri olmalı. 12 Eylül darbesinin vurduğu sol siyasetin Anayasa'da değişmesini istediği maddeler yok mu? Askerî yönetimden en çok çeken milliyetçi sağın değişiklik talep edeceği bölümleri yok mu Anayasa'nın?

Bakan Bağış "Muhalefetin önerilerinden başlamaya hazırız." dedi. AK Parti, muhalefet partilerinin taleplerini dikkate alacağını öteden beri dile getiriyor. Anayasa konusunda sonuç verici bir uzlaşma sağlanabilir mi? Ankara'nın havasına bakarsanız, pek kolay görünmüyor. Bu durumda ne olacak? Bakan Bağış, "Bugüne kadar Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı tikanıkların tamamını Türk milleti aşmıştır. Yine aşar. Gerekirse sandıkta aşar. Gerekirse referandumla aşar." dedi.

AK Parti'nin referandumu göze alacağının sinyali bu.

Bugün 27 Mayıs... Kanlı darbenin yıldönümü. Onca yıl geçti. 2009 Türkiye'si sivil ve demokratik anayasa özlemi içinde. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne zaman barış konuşulsa...

Mustafa Ünal 2009.05.29

Yine mayın, yine şehit... Çukurca'da askerlerin yoluna döşenen mayının patlaması sonucu 6 asker şehit oldu, 8'i yaralandı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül 'Mayın terörün en kalış şekli' dedi. Son dönemde terör örgütünün mayınlı tuzakları hep ölümlerle sonuçlanıyor. Rakamlar ortada. Buna karşı daha ciddi önlemlerin alınması gerekmiyor mu?

Türk askeri tedbirsiz demek istemiyorum ama bu kadar şehit fazla. Bir ay önce Diyarbakır'da 10 canımız gitti. O yara henüz kabuk bağlamamışken şimdi Çukurca... Mayınlı ölümlerin çaresi bulunmalı. Güvenlik güçlerinin mayın tuzaklarını boşa çıkaracak yüksek teknoloji zaafı varsa giderilmeli. Nakil için kullanılan araçların donanımı eksikse çaresine bakılmalı. Bu son olayın zamanlaması düşündürücü.

Terörün hedefi her ne kadar tehlike ve tehdit gördüklerinin bedenlerini ortadan kaldırmak gibi görünse de asıl amacı mesajdır. Altı askerin hayatına mal olan mayın tuzağının mesajı ne ve kime? Türkiye terör konusunda önemli gelişmelerin arifesinde...

CHP lideri Deniz Baykal uzun aradan sonra Güneydoğu'ya gitti. Ve sorunun çözümüne katkı sağlayacak açıklamalar yaptı. 'PKK dağıtılmış, dağdan inmiş, bir daha böylesine yöntemlere başvurmayaacağı ortaya çıkarsa elbette gerekli siyasî, insanî ve hukukî adımlar atılır.' dedi. CHP lideri, silahı bırakması durumunda örgüt mensuplarına af getirilebileceğini söyledi. Bugüne kadar Kürt sorunu konusunda sert duran Baykal'ın sözleri bir politika değişikliği anlamına geliyor. 'Çözüm için CHP de var' demek. Cumhurbaşkanı Gül'ün son mesajları hep terör üzerine... Kırgızistan'da çözümün aciliyetini vurgularken 'Zaman kaybı sorunu daha da ağırlaştırır' dedi. Gül, daha önce de tarihî fırsatın yakalanmış olduğundan söz etmişti.

İçeride kurumlar arasındaki uyum çözüm konusunda umut vaat ediyor. Dış konjonktür de çok elverişli. Obama yönetimindeki ABD daha eskiye göre daha net tutum içinde. Gül'ün 'tarihî fırsat' dediği içeride ve dışarıdaki bu uygun iklim olmalı. Her kanlı eylem çözümsüzlüğe hizmet ediyor. Terörün mesajını okurken eylemlerin kime veya kimlere yaradığına bakmak lazım. Kürt sorununa ilişkin her umut verici gelişme büyük terör eylemiyle bloke ediliyor. Bir Türkiye gerçeği bu... Son olayın da çözüm arayışlarına bakan yönleri olduğunu düşünüyorum.

Failleri ararken dikkatlerimizi sadece örgüte yöneltmek doğru değil, çözüm istemeyen dinamikleri de hesaba katmak gerekiyor. Bu topraklarda kavgadan, çatışmadan hatta kandan beslenen dinamikler olduğu herkesin malumu. Çözüm yolunda umutların yeşerdiği bir süreçte ölümlü eylemlerin artması tesadüf olamaz. Geçmişte olağanüstü hal veya Çekiç Güç'ün Meclis'te sürelerinin uzatılacağı sırada eylemlerin arttığını hatırlatmak isterim.

DTP'nin tavrı kayda değer. Eskiye göre çok daha olumlu. DTP Genel Başkanı Ahmet Türk yaptığı yazılı açıklamada oldukça sıcak üslup kullandı. Şehitler için 'Kardeşlerimiz' dedi. Şehit ailelerine başsağlığı diledi. Türk'ün açıklamasında yer alan bir cümle dikkat çekici: "Bu saatten sonra her kim ki demokratik bir çözümünden yana ise ve her kim ki silahsız çözüm arzuluyorsa mutlaka ama mutlaka elini tetikten çekmelidir."

Bu aynı zamanda örgüte mesaj... 'Tetikten elini çek, ölümler dursun' mesajı. DTP kanlı eylemlere ilk kez bu kadar net ve keskin tavır koyuyor. Örgüte açıkça 'elini tetikten çek' diyor. Bunu olumlu gelişme olarak kaydetmek lazım. Sorunun çözümüne katkı olarak yorumlanmalı... Nasıl ki geçmişte terör olayları karşısındaki pasif tutumunu eleştirdiyseniz şimdi bu açıklamasından dolayı Türk'ün hakkını teslim etmek gerekir.

Terör, çözümü engellemek için kanlı eylemlerle mesaj vermek isteyebilir. Bunu boşa çıkarmak da bizim elimizde. DTP'nin gerçeği görmesi umut verici... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkçe şöleni

Mustafa Ünal 2009.05.31

Olimpiyatlara bir grup öğrenciyle Madagaskar'dan katılan Türkçe öğretmeni Hayati Bey, "En çok 'ü' harfini öğretirken zorlandım.! dedi. 'Gül' kelimesini doğru telaffuz ettirmek için aylarca uğraştığını anlattı. Ama sonunda başarmış.

Alfabelerinde bazı Türkçe harflerin yer almadığı ülkelerin çocuklarına Türkçe öğretmek kolay değil. Yaz sıcaklarının artık kendini iyice hissettirdiği Başkent, tarihî günlerden birini yaşıyor. Sadece Ankara'nın içinden değil, ülkenin dört bir yanından Altınpark'a akın var. Etkinlikler halka açık, davetiye gerekmiyor. Programlar bugün de devam edecek. En çok ilgi, rengi ve teni bize pek benzemeyen Afrikalılara... Her bir standın önünde hatıra fotoğrafı çektirmek için kuyruklar oluşmuş. Geleneksel kıyafetler içindeki Madagaskarlı Morgan, tatlı

Türkçesiyle geride bıraktığı 5 koyununu çok özlediğini söylüyor. Onlardan ayrılması zor olmuş. "Dönünce daha fazlasını alırsın" denilerek Türkiye'ye gelmesi sağlanmış. Morgan, Cem Karaca'nın 'Obur Dünya' isimli parçasıyla yarışıyor. Oldukça iddialı, dereceye gireceğine inanıyor.

Bu yıl Türkçe Olimpiyatları'na katılan ülke sayısı 115'e çıktı. Bu hızla giderse çok yakın zamanda olimpiyata temsilci göndermeyen ülke kalmayacak. Bazılarında Türk okulu yok... Bir kısmında Türkçe öğreten kültür merkezleri var. Bir bölümünde ise üniversitelerde Türkoloji kürsüleri... Türkçe müfredatı, ülkeden ülkeye değişiyor. Seçmeli olan da var, zorunlu olan da. 115 ülkeden 700 öğrenci Türkçe şarkı, fıkra ve şiirde hünelerini sergiliyor. Ayrı renkler, ayrı diller... Altınpark, Birleşmiş Milletler gibi. Bir araya gelmesi mümkün olmayan ülkelerin çocukları yan yana. ABD'den gelen öğrenciyle Iraklı çocuğu aynı fotoğraf karesinde buluşturmak mümkün... Güney Afrikalı Xolo ile Belaruslu Svilna'yı başka hangi etkinlik böyle arkadaş yapabilir?

Her ülkenin karakteristik özelliklerini yansıtan standı var. Bir grup gazeteci dostumuzla dolaşırken yoğun kalabalığın arasından güçlkle ilerleyebiliyoruz. Ü'lerin binbir zorlukla ancak öğretilbildiği Madagaskar'dan sonra Maldivler'in standındayız. İki kız öğrenci, gülen yüzleriyle Türkçe 'Hoş geldiniz' diyerek karşılıyor bizi. Türkçe öğretmeni Cengiz Bey, adı 'kırmızı' anlamına gelen Şafra Hasan'ın şiir dalında yarışacağını söylüyor. Recep Tayyip Erdoğan'ın cezaevi sonrası meşhur ettiği 'Bizim de yaşadığımız hayattır kardeşim' diye başlayan dokunaklı şiirden bir bölüm okuyor: "Biz de soluk alıp vermedeyiz - Yani her insan gibi sevmekteyiz - Sevilecek şeyleri..."

Duygulanmamak mümkün mü? Haritada yerini bulmakta zorlandığımız bir ülkenin çocuğu Türkçe şiir okuyor.

Papua Yeni Gine'nin önü ana baba günü. Yüzleri boyalı, masklı öğrencilerle fotoğraf çektirebilmek için büyük uğraş var. "Çok uzaklarda görev yapmak zor değil mi?" diye soran bir meslektaşımıza Türkçe öğretmeni Hatice Hanım, "Hayır, hiç tanımadığımız insanlara Türkçe öğretmek, Türkiye'yi anlatmak bana mutluluk veriyor. Bu duygu, zorlukları kolay kılıyor." diyor. Papua Yeni Gine'de kaç Türk'ün yaşadığını Hatice Hanım'dan öğreniyoruz: Toplam 6 kişi. Dördü Türk okulunda... Diğer ikisi de sürekli ikamet etmiyor, belli aralıklarla kalıyormuş.

Nijerya'dan iki öğrenci uğurluyor bizi. Önce geleneksel çalgılarıyla kısa gösteri yapıyorlar. Pürüzsüz Türkçe ile tanıtıyorlar kendilerini; "Ben Halil Faruk, orta ikideyim." diyor, diğeri ise bir üst sınıftan Muhtar Zanna... Heredot Cevdet'in üslubuyla Sarıkamış trajedisini anlatıyor. Kuru bir ezber değil. Nijeryalı Faruk, Türk tarihinin bu acı sayfasını anlatırken sanki yaşıyor, o karla kaplı Sarıkamış dağlarının soğuşunu hissediyor. İkisi de, "Biz Türk takımlarından Fenerbahçe'yi tutuyoruz abi." diyor.

Ankara'nın bozkırında Türk okullarının meyvelerini görüp de gururlanmamak mümkün mü?

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mayına 3 aşamalı çözüm

Mustafa Ünal 2009.06.03

Suriye sınırındaki mayınlı arazinin temizlenmesi, Türkiye'nin gündemine yeni gelmiyor, 90'lı yılların başında dönemin hükümetleri tarafından ele alındı, ancak hiçbir ilerleme sağlanamadı. Konuşuldu, tartışıldı, bir çözüme ulaşmadan dosya rafa kaldırıldı ve unutuldu gitti.

AK Parti iktidarı 'mayınlı toprakları' sorun olarak gördü, çözüm için harekete geçti. Sorunun bir tarafı durumundaki Genelkurmay'ın görüşleri doğrultusunda hazırlığını yaptı ve konuyu Meclis'e taşıdı. Asker dört yıl önce yazılı olarak mayını temizleyemeyeceğini bildirdi. Milli Savunma Bakanı bir ay önce görüşlerinde değişiklik olup olmadığını sordu. Cevap olumsuz oldu. Hükümet de tasarıyı buna göre oluşturdu.

Tasarı ilk günden itibaren muhalefet partilerinin sert itirazlarıyla karşılaştı. Eleştiriler siyaset zemininde kalmadı, toplumun değişik kesimlerine de yansıdı. Neredeyse rejim sorunu gibi uç noktalarda yorumlayanlar çıktı. Bu yoğun tartışma ortamında konunun özünden sapıldı; vatan, millet, toprak edebiyatına kaydı.

Adrese teslim ihale yapılacağı ileri sürüldü. Adres de belli; İsrail. 'Davos'un diyeti' değerlendirmesi yapanlar oldu. CHP lideri Deniz Baykal hafta sonu seçimlerde bile gitmediği bölgeye gezi düzenledi. Kamuoyu oluşturmak için... Bu süreçte AK Parti sözcüleri meramını anlatmakta zorluk çekince meydan bütünyle muhalefete kaldı.

Başbakan Erdoğan dün grup toplantısında muhalefetin eleştirilerine adeta isyan etti. 'İsrail ihalenin neresinde?' diye sordu. Yap–işlet–devret için OSTİM'i adres gösterdi. Medyaya yansıyan mayın temizleme yöntemleri için 'ciddiyetten uzak' dedi. İtirazları art niyete bağladı.

Kabul etmek lazım ki muhalefetin söylemi toplumda etkili oldu. Bırakın sokağı, bazı AK Parti milletvekillerinin bile kafası karıştı. İktidar partisi Meclis'te büyük çoğunluğa sahip olmasına rağmen Genel Kurul'u çalıştırmakta zorlandı.

Sonrasını biliyorsunuz. Hükümet muhalefetin itirazlarını değerlendirmek üzere tasarıyı geri çekti. Yanlış anlaşılmasın, AK Parti mayınlı toprakların temizlenmesi konusundaki kararlılığından geri adım atmadı. Tekriri müzakere mayınların nasıl temizleneceği, yöntemin ne olacağı ile sınırlı. Tasarının çerçevesi büyük oranda belirlendi. Buna göre ihale yetkisi Maliye Bakanlığı'nın yanı sıra Milli Savunma Bakanlığı'na da verilecek. Bu da askerin söz sahibi olması anlamına geliyor. Üç aşamalı bir plan işleyecek. Hizmet alımı yöntemiyle açılacak ihalede en uygun fiyat veren firma mayınları temizleyecek. Para karşılığı... Toprak üzerinde herhangi tasarrufu bulunmayacak.

Eğer Maliye Bakanlığı başarılı olamazsa Milli Savunma Bakanlığı devreye girecek. Ve böylece Genelkurmay'ın işaret ettiği NATO bünyesindeki NAMSA'ya ihale edilmesinin yolu açılacak. NAMSA şirket değil bir kuruluş. Tasarı buna göre yeniden revize ediliyor. Her iki yöntemde de başarı sağlanamazsa çaresiz son aşamaya geçilecek.

Kamuoyunda çok tartışılan yöntem başvurulacak: 'Yap – işlet – devret...' Bu, mayını temizleyen şirketin araziyi tarımsal amaçlı kullanabilmesi anlamına geliyor. İşin son aşamaya kalacağını pek sanmıyorum. İlk iki yöntemde başarı sağlanması büyük olasılık... Buradan da hemen 'yap işlet devret' ihalesinin başta İsrail olmak üzere yabancı bir ülkeye verileceği sonucu çıkarılmamalı. Birkaç haftadır süren tartışmalarda içerideki firmaların bu konuda hiç de geri olmadıkları anlaşıldı.

Mayın temizleme konusu teknik tartışmanın ötesine geçti, bir siyasi hesaplasmaya dönüştü. Gelinek nokta tatmin edici; üç aşamalı plan kamuoyunun itirazlarını büyük oranda gideriyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan, hamlesini yaptı

ABD Başkanı Obama'nın Mısır'dan verdiği çarpıcı mesajlar tüm dünyada yankılanırken Ankara'da gündem ekonomiydi... Başbakan Erdoğan, kabinede en radikal değişikliği ekonomi bakanlarında yaptı.

Ve Ali Babacan sadece 'koordinatör bakan' değil, ekonominin yönetiminde söz sahibi oldu. Yeni görevine çok hızlı başlayan Babacan, ekonomi bakanlarıyla sık sık bir araya gelerek 'yakın, orta ve uzun vadeli' eylem planlarıyla uluslararası krizin etkilerini azaltmak için kolları sıvadı.

Bu çalışmalar pakete dönüştü. Ve dün Başbakan Erdoğan tarafından kamuoyuna duyuruldu. Dünyayı kasıp kavuran krize karşı hükümetin paket açıklamaması eleştiri konusuydu. Muhalefet partileri ile büyük sermaye grupları bu yüzden hükümete sert eleştiriler yöneltti. Bir süredir ilgili bakanların teşvikler üzerinde çalıştığı biliniyordu. Başbakan paket için geçen haftadan randevu verdi. Sadece bizzat ekonominin içinde olanlar değil toplumun tüm kesimlerinin gözü dün Erdoğan'ın yapacağı açıklamadaydı. Amaç ekonomiyi canlandırmak... Bu sokaktaki vatandaşın hayatını da etkileyecek.

Paket hem yerli hem de yabancı yatırımcıları sevindiren unsurlar içeriyor. Başbakan Erdoğan'ın ifadesiyle 'Artık Hong Kong hapşırıldığında Türkiye ağır grip geçirmeyecek'. Paket Türk yatırımcısına neler getiriyor? Kısaca değinmekte yarar var. Çünkü son iki yıl içinde yabancı yatırımcı Türkiye'den uzaklaştı. Yabancıların ekonomiye katkısı 2006 öncesinin rakamlarının çok altında kaldı.

Şimdi yeni teşvik sistemi ile birlikte Türkiye dört bölgeye ayrılıyor. Buna göre 81 il, bulunduğu bölgeye göre teşviklerden yararlanma imkânına sahip olacak. Ayrıca bütün Türkiye'de il ve bölge farkı gözetilmeksizin 12 büyük sektörde yatırımlar desteklenecek. Ekonomik durgunluğu gidermeyi amaçlayan tedbirleri alt alta sıralamak mümkün.

Tutarı 250 milyon olan projeler büyük yatırımlar gibi desteklenecek. Transit boru hattıyla taşımacılık da büyük yatırım olarak teşvik edilecek. Madencilik alanındaki yatırımlar büyük yatırım kapsamına alınacak. Büyük proje yatırımları için Kurumlar ve Gelir Vergisi indirimi, bölgelere ve büyük proje yatırımlarına farklı uygulanacak. Altyapısı mevcut hava araçlarındaki makine imalatları devlet tarafından desteklenecek. Arazi tahsisinin yanı sıra SSK priminde işveren hissesi belli süre Hazine tarafından karşılanacak. Az gelişmiş bölgelerde de yatırımların kredi faizinin bir bölümü karşılanacak.

Ağırlıklı olarak doğu ve güneydoğu illerinin yer aldığı üçüncü ve dördüncü bölgelerde tarım ve tarıma dayalı imalat sanayii, konfeksiyon, deri, plastik, kauçuk, metal eşya gibi emek yoğun sektörler teşvik edilecek. Bu bölgelerde turizm, eğitim, sağlık yatırımları da desteklenecek. İkinci bölgede nispeten teknoloji yoğun sektörler desteklenecek. Ağırlıklı olarak makine imalat, akıllı-çok fonksiyonlu tekstil, metalik olmayan mineral ürünler, kâğıt, gıda ve içecek imalatı sektörleri teşvik edilecek.

İstanbul, İzmir ve Ankara gibi gelişmiş şehirlerin içinde bulunduğu birinci bölgede ağırlıklı olarak motorlu kara taşıtları ve yan sanayi, elektronik, ilaç, makine imalat ve tıbbî hassas ve optik alet yatırımları gibi yüksek teknoloji gerektiren yatırımlar desteklenecek.

Neresinden bakılırsa bakılsın bunlar ekonomiyi canlandıracak ciddi tedbirler... İlk defa 81 ilin tamamı yeni teşvik sisteminden faydalanacak. Özellikle büyük yatırımcıların başka ülkelere yöneldiği bir ortamda bu paket yabancıların da iştahını kabartacak gibi duruyor. Türkiye'nin 'yatırım cennetine dönüşmesi' mümkün.

Herkes hemfikir; AK Parti'nin kaderini ekonomideki gelişmeler belirleyecek. Başbakan Erdoğan, bu paketle büyük hamlesini yaptı, arkası gelecek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim mini, sonuçlar iri

Mustafa Ünal 2009.06.10

Hafta sonu yapılan yenileme seçimleri üzerine abartılı yorumlar yapmak doğru değil, ancak sonuçlar çok da küçümsenmemeli. Ülkenin dört bir yanındaki muhtelif bölgelerde on binlerce oy kullanıldı. Seçim miniydi ama gerilimi yüksekti, kavgası gürültüsü epey fazlaydı. Bazı yerlerde olaylara güvenlik güçleri müdahale etmek zorunda kaldı.

CHP seçimi çok önemsediydi. Deniz Baykal uzak ilçe ve beldelere kadar giderek çalışmalara katıldı. Seçim mini de olsa ben, siyasetin nabzının nasıl attığı konusunda fikir verdiğini düşünüyorum. 29 Mart'tan bu yana ne değiştii? AK Parti'de düşüş devam mı ediyor yoksa kabine revizyonunun ardından toparlanma başladı mı? Muhalefete iktidar umudu vaat ediyor mu?

Seçimin mini olması sonuçlarını tahlil etmemize engel değil. Nitekim dün AK Parti ve CHP liderleri grup toplantılarında seçim üzerine uzun değerlendirmeler yaptı. MHP lideri Devlet Bahçeli nedense sessiz kaldı, herhangi bir yorumda bulunmadı. Belli ki seçimi de, sonuçlarını da pek önemsemedi. Kamuoyu yoklamalarının bile konuşulduğu ortamda sonuçların görmezden gelinmesi düşünülemez. Anketlerden öte anlamı olduğu ortada.

29 Mart'taki muhalefet partilerinin AK Parti'ye karşı blok oluşturma çabası mini seçimde de kendisini gösterdi. Kimi yerlerde muhalefet partileri siyasi yakınlığa bakmaksızın AK Parti'ye karşı birleşti. Bu blok siyasetinin bundan sonraki seçimlerde yaşanacağını söylemek mümkün... AK Parti bu gelişmeden mutlaka ders çıkarmalı. Siyasetin kutuplaşması lehine sonuçlar vermiyor, tam aksine muhalefet blokunu daha da kemikleştiriyor. AK Parti için ciddi bir sorun.

İki ay önceki seçimde AK Parti ilk kez düşüşle tanışmıştı. Tatmin edici bulmadığı sonuçları ciddi uyarı olarak yorumlayan Başbakan Erdoğan, bunu durdurmak için harekete geçmişti. Kabine revizyonu bunun bir parçasıydı. 29 Mart'tan 7 Haziran'a ne değiştii? Bu arada Başbakan Erdoğan'ın Baykal'ın aksine hiçbir seçim bölgesine gitmediğini de hatırlatmak isterim. Bir başka ifadeyle mini seçime CHP kadar asılmadı.

Rakamlara bakılırsa AK Parti'deki düşüşün durduğu ve toparlanmaya başladığı açıkça görülüyor. 7 Haziran sonuçları Başbakan Erdoğan'ın moralini düzeltti. Memnuniyeti dün grup konuşmasına şöyle yansıdı: '29 Mart'tan sonra AK Parti düşüşe geçti iddiası boşa çıktı. Düşüşe geçti diye düğün bayram edenlerin nasıl bir kandırmaca içinde olduğu ortaya çıktı.'

En ciddi oy kaybı MHP'de yaşandı. 29 Mart'a göre oyları yüzde 22'den 15'e geriledi. Bunda blok siyasetinin etkisi var. CHP'nin oyları da iki ay öncesine göre düştü. Anamuhalefet partisi en ağır hezimetini en büyük seçim bölgesi Akyazı'da yaşadı. AK Parti 11 bin oy alırken CHP 139'da kaldı. Sadece 139... Köklü bir partinin bu kadar düşük oy alması inanılır gibi değil. Bu tablo iktidar hayalleri kuran bir parti için çok düşündürücü. 29 Mart'ın sürpriz partisi Saadet'in yükselişi sürüyor. Akyazı'da ikinci parti oldu.

CHP lideri Baykal dün seçim sonuçlarını yorumlarken muhalefet blokunun sözcüsü gibi konuştu. 'Muhalefetin 17 seçim bölgesinde başarılı olması, üzerinde durulması gereken bir tablo' dedi. Muhalefetin temel siyasi partisi diye nitelediği CHP'nin, umut ettiği oyu aldığını söyledi. Baykal'ın 29 Mart'a göre oyları düşen CHP'yi başarılı saymasını anlamak güç. Başta CHP olmak üzere seçmen muhalefete bir umut ışığı yakmış değil.

Mini seçimin sonuçları üzerine iri yorumlar yapmak doğru değil ama hiç görmezden de gelinmemeli. Tablonun ters çıktığını düşünün... AK Parti'nin oylarında düşüş devam etseydi buna karşılık muhalefet büyük sıçrama

yapsaydı seçimin miniliğine bakılmaz olağanüstü siyasi değerlendirmeler ortalığı inletirdi. Hiç şüpheniz olmasın erken seçim isteyenler bile çıkardı. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu hanıma haddini kim bildirecek?

Mustafa Ünal 2009.06.12

Hangi hanıma mı? Belçika'da milletvekili seçilen Mahinur Özdemir'e. Başörtüsü bizde siyasal simge denen türden... Meclis'e, üniversiteye ve bilumum kamusal alanlara girişi yasak olan türbana benziyor. Klasik başörtüsü değil yani.

Mahinur o haliyle aday oldu, listenin biraz gerilerindeydi tercih oylarıyla ön sıralara yükselerek sandıktan milletvekili çıktı. Başörtülü seçilmesi Türk medyasının ilgisini çekti. Onunla birlikte başta Türk kökenliler de milletvekili seçildi, ancak en çok haber olan o. Başındaki örtü yüzünden.

Bu yaklaşımlardan hoşnut olmadığını 'Belçika medyası gençliğimle, Türk medyası başımdaki örtüyle ilgilendi' diyerek gösterdi. Ankara'dan bakınca Türk medyasının başındaki örtüyle ilgilenmesinin nedenlerini anlamak zor değil. Başörtüsü ve milletvekili, üstelik Avrupa'nın göbeğinde, laikliğin kalesinde... Ankara kriterlerine göre inanılır gibi değil.

Ya Türkiye'de olsaydı? Düşünmek bile insanı korkutuyor. Hiç şüpheniz olmasın kendisi de partisi de psikolojik harbin hedefi olmuş, Türkiye savaş alanına dönmüştü. Derhal Meclis'e oradan Genel Kurul'a girişini engelleyecek barikatlar kurulurdu. Medyada kıyamet kopar, kendisini laik olarak tanımlayan çevreler yeri - göğü inletirdi.

Yargıtay Başsavcısı, o milletvekilinin partisini kapatmak için harekete geçer, elinde dosyayla Anayasa Mahkemesi'nin yolunu tutardı. İlk günden sistem üzerinde etkili dinamikler milletvekilliğini düşürmek için eylem planlarını devreye sokardı. Rejime, laikliğine sahip çıkmak için büyük şehirlerin meydanları organize gruplarca doldurulur, büyük mitingler tertiplenirdi.

Bir senaryo değil bunlar. Gerçeğin kendisi... Aynısı daha önce yaşandı çünkü. 1999'da FP'den milletvekili seçilen Merve Kavakçı'nın başına gelenleri hatırlayın... Meclis'te yemin etmesi engellendi. Savcı gece kapısına dayandı. Devlet, bütün organlarıyla savaş açtı. Siyasete girdiğine de milletvekili seçildiğine de bin pişman oldu. O kadar ağır saldırıların muhatabı oldu ki Türkiye'de bile duramadı.

Belçika'da Mahinur Özdemir'in başındaki örtüsü milletvekilliğine engel değil. Meclis'te hiçbir engellemeyle karşılaşmadan kürsüye çıkacak ve parlamenterliğin gereklerini yerine getirebilecek. Genel Kurul salonuna girdiğinde 'Burası devlete meydan okunacak yer değildir. Bu hanıma haddini bildirin' diyen çıkmayacak.

Nasıl olur, Belçika laik değil mi diyebilirsiniz. Laik olmasına laik de laiklik oralarda bir kadının başını örtmesine engel değil. Belçika'da laikliğin gücü adına hiç kimse Mahinur Özdemir'e haddini bildirmeye kalkmayacak. Sokağa çıktığında etrafını çevirenler tarafından 'Belçika laikliktir, laik kalacak' diye slogan atılmayacak.

Yeri gelmişken kısaca hatırlatmak isterim. Geçtiğimiz günlerde Bilgi Üniversitesi 'Seçkinler ve Sosyal Mesafe' konulu bir araştırma yaptı. Sonuçları dehşet verici... Seçkinlerin başörtülüyü bakışı düşmanca.

Görüşülen kişilerin neredeyse tamamı eşi kapalı olan birinin cumhurbaşkanlığına tepkili. Hem de ne tepki. Birisi 'Cumhuriyet balosunda görmek istemem adamı, orada beyaz Türklüğüm çıkar, elim ayağım oynar' derken bir

başkası 'Ben sıkımbaşlarla iş yapmıyorum, görüşmüyorum, insan olabilir, bilmem ne olabilir fark etmez' demiş.

Seçkinlerin bu görüşü kişisel değil ne yazık ki, siyasette, bürokraside, devlet yönetiminde tavra dönüşüyor.

Belçika'da Türk kökenli, başı kapalı Mahinur Özdemir'in milletvekili seçilmesi, Ankara'da herkese Merve Kavakçı'yı hatırlattı... Tabii aynı zamanda Ankara kriterleri ile Brüksel kriterleri arasındaki derin farkı.

m.ünal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu kadar da olmaz

Mustafa Ünal 2009.06.14

Ergenekon süreci çok duvarları yıktı, artık karanlık odalarda neler döndüğünü az çok tahmin edebiliyoruz. Buna rağmen bizi şaşkına çeviren gelişmeler de olmuyor değil. İşte onlardan biri...

Taraf'ın ortaya çıkardığı son belge şoklara alışkın Ankara'da bile hemen herkese 'Bu kadarı da olmaz' dedirtti. İrtica ile mücadeleyi amaçlayan bir eylem planı... Tezgahın hedefinde 'AK Parti ve Fethullah Gülen' var. Milletin kendisi yani.

'Eğer doğruysa' kaydı koymak anlamsız. Genelkurmay yalanlamadı, 'Askerî Savcılığa derhal soruşturma emri verildiğini' kamuoyuna duyurdu. Eylem planının sıhhati konusunda en ufak kuşku olsaydı kısa sürede açıklığa kavuşur, kaynağından derhal yalanlanırdı.

Haberi asker de ciddiye aldı. O yüzden üzerine gidiyor. Genelkurmay yalanlamadığına göre planın doğruluğunu tartışma konusu yapmak topu taca atmak olur. Son belge geçen hafta Ergenekon'dan tutuklanan Serdar Öztürk'ün arşivinden çıktı. Üçüncü iddianameye girmesi bekleniyor. Buradan hareketle eylem planı ile Ergenekon arasında ilişki kurmak mümkün.

En dikkat çekici olan belgenin tarihi: Nisan 2009. Daha çok yeni, sıcaklığı üzerinde, yerel seçimlerden hemen sonra. Altındaki imza Kıdemli Kurmay Albay Dursun Çiçek'e ait... Görev yeri sıradan değil, son derece hassas. Genelkurmay Harekat Başkanlığı'nda görevli.

Kamuoyu Albay Çiçek'in ismine aşına aslında... Sicili pek iyi değil, daha önce de AB karşıtı kişi ve kurumları fişlediği iddiasıyla gündeme gelmişti.

İrtica ile eylem planı kişisel bir çalışma olamaz. Planın kurumsal boyutu var. Doğrudan Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'la ilişkilendirmek sağlıklı olmaz. Yukarılardan habersiz alt düzeylerde bu tip çalışmalar yapıldığını, raporlar hazırlandığını geçmiş örneklerden biliyoruz. Yine de sorumluluk Başbuğ Paşa'nın... Soruşturma başlatması yerinde. Umarım kapsamı sadece belgenin dışarıya nasıl sızdığıyla ilgili değildir. Belgenin sızmayı aşan boyutları var. Bu eylem planını kim veya kimler hangi amaçla hazırladı? Bu yetkiyi nereden aldılar? Yasadışı bu çalışmanın bir bedeli olmalı.

Değil Türkiye, hiçbir ülkenin yasası askerine iktidardaki bir partiyi yıpratma görevi vermez. Kendi vatandaşlarına tuzak kurmanın hiçbir yasal zemini olamaz. Ortada büyük bir suç var. Üstelik inkâr edilemeyecek şekilde belgeli.

Doğrudan kendisini hedef alan sivil otoritenin görmezden gelme lüksü yok. Üzerine alınması gereken sadece AK Parti de değil. İktidar-muhalefet ayrımı yapmaksızın bütün partiler durumdan vazife çıkarmalı. Bu CHP'nin

de MHP'nin de sorunu olmalı.

Demokratik rejimi ilgilendiren bir gelişme bu. Siyaset kurumu bütün olarak Meclis'i harekete geçirmeli. Bir yandan Askerî Savcılık soruşturmasını yaparken diğer yandan sivil idare de 'demokrasiye kurulan tuzaklara' karşı en sert önlemleri almalı.

Yanlışların bir daha tekrarlanmaması için bu gerekli.

Ankara'da ölüm sessizliği var. Tepkiler yetersiz, çok cılız. Başbakan Erdoğan dün Kars'ta konuştu. "Milletin iradesinin üzerinde hiçbir merci yoktur. Kim ki kendisini Meclis'in üzerinde görürse bu millete haksızlık eder." dedi. Diğer liderlerden dişe dokunur bir itiraz yok.

Hangi ülke ordu içinde birilerinin görevini yasalardan almayan bir eylem planı geliştirmesine hoşgörü ile bakar, görmezden gelir? Belki üçüncü dünya ülkelerinde... Avrupa'yı geçin, demokrasi standardı çok gelişmemiş ülkeler bile böyle bir olaya asla müsamaha göstermez. Kanunları hiçe sayarak, millete tuzak kurarak demokratik rejimin varlığına kasteden bu eylem planını hazırlayan ve ona katkıda bulunanlar bedelini mutlaka ödemeli. Genelkurmay'ın soruşturması olumlu bir adım ama yeterli değil, sivil siyaset de gereğini yapmalı. Hukuk, yargı, yasalar niye var ki? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan konuşma metnini niye değiştirmede?

Mustafa Ünal 2009.06.17

Taraf'ın haberinin üzerinden 5 gün geçti, Başkent hâlâ olayın şokunu yaşıyor. Tek gündem irtica eylem planı... Peş peşe gelen açıklamalar, bildiriler kamuoyunu rahatlatmadı. Dün Ankara güne Başbakan Erdoğan'ın Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ görüşmesiyle başladı. Olağan görüşme günü perşembeydi ancak eylem planı tartışmaları nedeniyle erkene alındı.

Baş başa görüşme tam 1 saat 20 dakika sürdü. Uzun bir süre... İkili acaba neler konuştu? Tek gündem Türkiye'yi şoka sokan Genelkurmay belgesiydi. Görüşmenin çerçevesini az çok tahmin etsek de ayrıntılarını bilemiyoruz. Başbuğ kamuoyuna yaptığı açıklamalardan farklı neler söyledi? Belgenin Genelkurmay kaynaklı olmadığı konusunda Başbakan'ı ikna edebildi mi?

Belge sahte mi gerçek mi? Bu soru hâlâ ortadan kalkmış değil. Gözler ilk günden Genelkurmay'a çevrildi. Belgeyi aydınlatacak olan öncelikle orası. Genelkurmay kamuoyuna soruşturmanın devam ettiğini duyurdu. Gerek askerî savcılık gerekse Genelkurmay belgeye açıklık getiremedi. Savcılık belgeyi görmeden planın Genelkurmay kaynaklı olmadığı kanaatine vardığını bildirdi.

Başbuğ, Hürriyet'ten Ertuğrul Özkök'ün 'Belgenin hazırlanması için talimat verdiniz mi?' sorusunu 'Bana bu sorunun sorulması bile hakarettir' diye cevapladı. Buradan hareketle eylem planının bir emir komuta hiyerarşisi içinde hazırlanmadığını söylemek mümkün... Kurumsal bir sahiplenme yok. Bu Başbuğ'un kurumsal sorumluluğu olmadığı anlamına gelmiyor. Bir Genelkurmay Başkanı altındaki gelişmelerden de birinci derecede sorumludur. Başbuğ belgenin gerçek çıkması halinde ne olacağını da söyledi: 'TSK bu konuda çok hassas. Gereken yapılacak'. Bu söz 'ordu içinde gelişen illegal oluşum ve çalışmalara karşı' bir kararlılık ifadesi olarak okunabilir. Başbuğ, Başbakan Erdoğan'a da bunları anlatmış olmalı. Erdoğan, Başbuğ görüşmesinin hemen ardından grup toplantısı için Meclis'e geldi. Sözlerinin tonunda, yüzündeki ifadede görüşmenin içeriğine ilişkin ipuçları arandı. Daha kürsüye çıkarken milletvekilleri uzun alkışlarla destek ve moral vermeye

çalıştı. Erdoğan daha önce olduğu gibi yine milli irade vurgusu yaptı. 'Millete bedel ödetmeye kimsenin hakkı yok, haddi de olamaz' dedi.

Belli ki Genelkurmay Başkanı Başbuğ belgenin içeriği ve sıhhati konusunda Erdoğan'ı tatmin edememiş. Aksi halde konuşma metni önceden hazırlanmış olsa bile revize edilirdi. Başbakan Erdoğan'ın konuşmasını belgeye ilişkin düşüncesinde bir değişiklik var mı diye dikkatle dinledim. Görüşme öncesi ile sonrası arasında bir fark yok. Plana karşı vurgulu konuşmasını sürdürdü; 'Bu mesele sadece AK Parti'nin değil bütün Türkiye'nin meselesidir. İddialar açığa çıkarılmalı ve gereken yapılmalıdır. Parti olarak suç duyurusunda bulunuyoruz'. İlk günden dile getirilen 'suç duyurusu' belgeye karşı AK Parti'nin ilk somut adımı...

Soruşturmanın sonucunu beklemeden yargıya gitti. Başbuğ'un görüşmede söyledikleri AK Parti'yi 'suç duyurusu,' kararından vazgeçirmiş değil.

İrtica eylem planı dün Parlamento'daki bütün gruplarda konuşuldu. MHP Lideri Bahçeli 'eğer doğruysa' kaydını düştüktan sonra belgenin içeriğinin siyasete tehdit niteliğini taşıdığını söyledi. İlk başta sessiz kalan Bahçeli'nin bu sözleri eylem planına bir tavır.

CHP Lideri Baykal da konuşmasında Genelkurmay belgesine geniş yer ayırdı. Belgenin cumadan beri konuşulmasına rağmen doğruluğunun açığa kavuşmamasından yakınan Baykal, gerçeğin bir an önce ortaya çıkarılmasını istedi. Kendi hayatından örneklerle sahte belgelere dikkat çekmesi, doğrusu bende planın sahte olmasını temenni ediyor izlenimi doğurdu.

AK Parti'nin yanı sıra muhalefet partileri CHP ve MHP'de de belgeye karşı tepki var. Eğer doğruluğu tespit edilirse siyasetin harekete geçeceği kesin. Meclis'teki hava, siyaset kurumunun illegal oluşum ve çalışmaların üzerine gideceğini gösterdi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Örtbas korkusu

Mustafa Ünal 2009.06.19

Darbe belgesi Türkiye'yi ayağa kaldırdı. Siyasetten medyaya kadar herkes isyan halinde... 2009 Türkiye'sinde böyle bir belge nasıl hazırlanır? Haber Taraf'ta yayınlanalı bir hafta oldu, belgenin sahte çıkmasını çok isteyenleri gördüm ama 'kabul edilebilir bulanlara' rastlamadım. Türkiye bütün renkleriyle demokrasiden yana pozisyon aldı. Bu, darbe heveslileri için kötü, demokrasi yanlıları için sevindirici bir gelişme.

Belge tartışmasını asker-hükümet ilişkileri parantezine hapsetmek isteyenler var. Konu bu paranteze sığmayacak kadar çok boyutlu oysa.

Belge tartışmasından çıkan en önemli sonuç; Türkiye artık eski Türkiye değil. Halk demokrasi dışı gelişmelere kayıtsız değil, siyasete dışarıdan müdahalelere seyirci değil. Yalnızca sözle değil eylemle de karşı çıkıyor, tepki koyuyor. Belgeyi askerî savcılık soruşturuyor, Ergenekon savcılarını inceliyor... Buna rağmen planın doğrudan hedefi durumundaki AK Parti eylem planını hazırlayanlar hakkında savcılığa suç duyurusunda bulundu. Bir ilk bu... Hükümetteki bir parti kendisine dönük darbe planını yargıya taşıdı.

Darbe belgesi sadece yargının konusu olmamalı. Olayın siyasi yönü de var çünkü. Meclis mutlaka devreye girmeli. Planın bütün boyutlarını ortaya çıkarmak için bu gerekli. Araştırma komisyonu niye kurulmasın?

Susurluk, Şemdinli, Hrant Dink cinayeti gibi olaylar yargıya taşınmasına rağmen Meclis araştırma komisyonları kurdu. İyi de oldu. Darbe belgesi bunlardan daha önemsiz değil herhalde.

Eylem planına tepki gösteren partilerin araştırma komisyonuna itiraz edeceklerini sanmıyorum. Bir müeyyidesi olmasa bile olayı tüm yönleriyle ortaya koyan araştırma raporları tarihe düşülen bir vesikaya dönüşüyor. Ve yargı kararı kadar kıymet ifade ediyor. Faili meçhul cinayetleri konu alan komisyon raporu veya Susurluk raporu iyi örnek. Böyle bir olayda Meclis'in devreye girmesinden daha doğal ne olabilir.

Bu kendini iyiden iyiye hissettiren örtbas edilme korkularını da bir nebze giderir. Örtbas endişesi haksız değil. Belgenin altında imzası bulunan Albay Dursun Çiçek, Ergenekon savcıları tarafından çağrılmasına rağmen gelmedi. Onun yerine askerî savcı geldi. Bu beklenmedik gelişme zihinleri bulandırdı. Acaba olay örtbas mı ediliyor?

Olayı sadece askerî savcılığın soruşturması yeterli değil. Buradan çıkacak sonuç ne olursa olsun kamuoyunu tatmin etmez. Herkesin aklına hemen olumsuz örnekler geliyor. Daha önce doğruluğu konusunda tereddüt olmayan nice belge ve rapor sahiplenilmeden gündemden düştü. 'Jitem yoktur' açıklamasının mürekkebi kurumadan Jitem antetli belgeler çıktı ortaya.

Sarumsak davasında kararları beğenilmeyen hakimlerin başına neler geldiğini bilmeyen yok. O kadar ileri gidildi ki bir hakimin orduyla ilişkisi kesildi.

Darbe belgesini soruşturmak için 'emir' üzerine harekete geçen askerî yargının verdiği karar ne kadar inandırıcı olacak? Planın örtbas edilmesi en çok orduyu yıpratır. O yüzden darbe belgesi çok yönlü soruşturulmalı. Altındaki imza sahte mi, gerçek mi? Bunu tespit etmek bu kadar zaman almasa gerek. Henüz bu netleşmedi.

Olayın aydınlatılması gereken başka yönleri var. Şu sorular da cevap bekliyor: Fail sadece Albay Çiçek'ten ibaret değil herhalde. Eylem planı sadece dört sayfa mı? Başka uzantıları da var mı? Plan kâğıt üzerinde yazıldığı ile mi kaldı yoksa kısmen uygulamaya dönüştü mü? Emlakları var.

Özetleyecek olursak belgenin üzerinden bir hafta geçti biz hâlâ imzayı konuşuyoruz. Kamuoyundaki algı, soruşturmanın ağır yürüdüğü ve olayın örtbas edilmek istendiği yönünde... Artık imzanın ötesine geçmeli. Ve Meclis mutlaka inisiyatif almalı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Belgede ikinci perde

Mustafa Ünal 2009.06.21

Dokuz gündür en üst perdeden tartışıyoruz, Başbakan Erdoğan ilk günden olayın üstüne gitti, muhalefet partileri 'Acele edilsin' dedi, Genelkurmay Başkanı Başbuğ 'Derhal soruşturun' dedi, buna rağmen 'Belgede son durum nedir?' sorusuna hâlâ net cevap vermekte zorlanıyoruz.

Bir arpa boy alamadık. Bir imzanın sahte mi, yoksa gerçek mi olduğunu tespit etmek çok mu zor? Bunun için haftalar, aylar mı gerekiyor? Sanmıyorum. O halde... İnsanın aklına başka şeyler geliyor. Soğutma ve gündemden düşürme gibi. Ve nihai amaç olarak örtbas etmek gibi... Bu kuşku zihinlere düştü. Öncelikle şüphelerin bertaraf edilmesi lazım. Kim mi yapacak? Genelkurmay elbette.

Türkiye'yi ayağa kaldıran bir konu, ne soğur ne unutulur ne de örtbas edilebilir. Çabalar beyhude.

Darbe belgesinin faili Albay Dursun Çiçek çağrılı olmasına rağmen sivil savcılara ifade vermedi. Sadece askerî savcıya ifade vererek konuyu açıklığa kavuşturmak mümkün mü? Kesinlikle değil. Oradan çıkacak sonucun inandırıcı olmayacağını anlamak için derinliğine araştırma yapmaya gerek yok, sokağa kulak vermek yeterli.

Dün 28 Şubat'taki ünlü Sarumsak Davası'nın Askerî Hakimi Mesut Kurşun'un açıklamalarını okudum, 'toplumda oluşan şüphelere katıldığını' söylemiş. Dava sırasında yaşadıklarından hareketle 'Askerî hakim ve savcıların verdiği kararlarda bağımsız ve tarafsız olduğunu söylemek mümkün değil.' diyor. Başka söze ne hacet...

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ farkında mı bilmiyorum, tartışmanın uzamasından en çok asker zarar görüyor. Tartışmayı da ancak sorumluların bir an önce belirlenip cezalandırılması bitirir. Başbuğ darbe belgesine en sert tavrı koyanlardan... 'Sorumluları bulunacak ve cezasız kalmayacak.' dedi.

Kuşkuları artıran soru işaretlerini sonlandırmak için süreci hızlandırması gerekmez mi?

Belgenin düzmece, imzanın sahte olma ihtimali çok düşük. İmzayı soruşturan askerî savcılığın ön inceleme raporu İstanbul'a ulaştı. İlk tespit Albay Dursun Çiçek'in imzasına çok benzediği yönünde... Bu arada Çiçek'in imzasını değiştirdiği ileri sürüldü. Bu bile çok şey anlatmıyor mu?

Dün Zaman'da Çiçek'in 2002 tarihli imzası yayınlandı. Çukurova Üniversitesi'ne başvuru sırasında atmış. Belgenin altındaki imzanın aynısı... Bu konuda bir kanaat söylemek için illa kriminoloji uzmanı olmaya gerek yok. İki imzayı çıplak gözle karşılaştırarak bir kanaate varmak mümkün.

Aslında aynı şey içeriği için de geçerli. Eğer bu topraklarda yaşıyorsanız askerî belgeler konusunda uzman olmadan da pekala değerlendirme yapabilirsiniz. Böyle bir belge 2009 Türkiye'sinde yadırgansa da pekâlâ yeni hale ayak uyduramayanların eski alışkanlıkları denebilir.

İmza tartışması ve belgenin gerçekliği geride kalmalı. Cevap bekleyen yeni sorulara geçilmeli artık. Albay Çiçek bu eylem planını tek başına hazırlamadığına göre işin içinde başka kimler var? Eylem planı gerekli işlemlerden geçerek resmî belgeye dönüştü mü? Eğer öyleyse kim veya kimler işin içinde?

Başbuğ talimat vermediğine göre... Sorumlular daha alt düzeylerde olmalı. Nereye kadar uzanıyor? Karargâh'ta komutandan habersiz çalışma yapılması da çok rahatsız edici bir durum. Eylem planının bu yönüyle aslında Başbuğ'u da hedef aldığı söylenebilir.

Cevabı aranan en can alıcı soru ise planın uygulamaya konulup konulmadığına ilişkin... Planın işaretleri yok değil. Köpürtülen mayın tartışmalarını, manşetlere taşınan okullarda mescit haberlerini belgeye bağlayanların sayısı hiç de az değil. Bu yasadışı eylem planının uygulanmakta olduğunu haber veren başka emareler de var. Sıra onlara geliyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Düşünceleri değiştiren çifte imza

Mustafa Ünal 2009.06.24

Kuşkusu olanlar vardı. Acaba sahte olabilir miydi? Ancak bir imza her şeyi değiştirdi. Hayır, belgenin altındaki imzayı kastetmiyorum. O da neredeyse kesinleşti. Jandarma ve Emniyet'in çalışmaları plandaki imzanın Albay Dursun Çiçek'in eski imzalarıyla aynı olduğunu tespit etti.

Buna rağmen 'Bu fotokopi, belgenin aslı nerede?' diye itiraz edenler oldu. Gerekçe olarak da fotokopi yoluyla düzmece belge uydurmanın kolaylığına dikkat çektiler. Ancak darbe belgesinin doğruluğuna bir türlü inanmak istemeyenler yolun sonuna bir imzayla geldiler. Önce bir gazeteye 'çifte imza' başlığıyla iddia olarak yansımıştı.

Olay duyulur duyulmaz Albay belgeyi soruşturan askerî savcılığa çağrıldı. Belgeyi de imzayı da kabul etmedi. 'Benim değil' dedi. Askerî savcılık da kamuoyuna ilk açıklamayı bu yönde yaptı. İfade sonrası Çiçek'ten tutanağın altına 'imzasını atmasını' istedi. Bu aynı zamanda 'örnek imza' anlamına da geliyordu.

Albay Dursun Çiçek, savcının gözleri önünde 40 yıllık imzasını değiştiriverdi. Bu hareket karşısında askerî savcı da çok şaşırılmış olmalı. Albay ifade tutanağının altına eskilere hiç ama hiç benzemeyen yepyeni bir imza attı. Belgesi gazetelerde yayınlandı. Manzaraya bakar mısınız... Çiçek'in eski imzalarına benzemeyen tek imza ifade tutanağının altındaki imza.

Bu, neresinden bakılırsa bakılsın bir skandal. Albay'ın çifte imzası, anlamak isteyenlere de istemeyenlere de çok şey söylüyor. Bunun psikolojik tahlili de yapılmalı. Nasıl bir psikolojinin ürünü bu? Uzmanlar değerlendirmeli.

Bir gerçek var; çifte imza belge üzerindeki kuşku bulutlarını bütünüyle dağıttı. Plana 'acaba' şüphesiyle yaklaşanlar şimdi 'Bu iş karışık, işin içinde başka iş var' demeye başladı. Haksız değiller. Eğer masumsa belgeyle uzaktan yakından ilgisi yoksa amiralliğin eşiğine kadar gelmiş bir isim durup dururken 40 yıllık imzasını neden değiştirsin?..

Bu, belgenin kendisi kadar vahim aslında... İmzasının biçimi soruşturulan Kurmay Albay, askerî savcının gözleri önünde imzasını değiştiriveriyor. Bunun ortaya çıkmayacağını mı sanıyor? Doğrusu ben anlamakta zorlanıyorum: Nasıl bu kadar safiyane düşünebilir? İmza değişikliğinin kısa sürede deşifre olacağını düşünememesinin izahı yok.

Sıradan bir isim olsa neyse... Ama değil ki, kurmay albay rütbesine kadar yükselmiş birisi. Örnek imzası belgenin altındakine benzemediğine göre bu eylem planı düzmece olmalı deneceğini mi düşünüyordu acaba? Sıradan insanlar bile yaptıkları işin bir adım ötesini hesap ederler.

Darbe belgesi dün CHP lideri Deniz Baykal'ın da gündemindeydi. Grup toplantısında uzun uzun değişik ihtimallerden söz etti. 'Tertip varsa çok daha vahimdir' düşüncesini tekrarladı. Ancak ilginçtir 'çifte imza' skandalına hiç değinmedi. Belgeyi, altındaki imzayı bu kadar konuşup da Albay'ın çifte imzasından hiç söz etmemek oldukça manidar... Belgeli haberi görmediği, gazetelerde okumadığı düşünülemez.

Biraz gecikmeli de olsa yakından takip ettiği yayın organlarında da yayınlandı. Hakkını teslim etmek lazım, Baykal iyi şeyler de söyledi. 'Böyle bir belgeyi içimize sindirmeye hazır değiliz' dedi. CHP eğer bir ucu kendilerine dokunmuyorsa darbeleri, muhtıraları, müdahaleleri hazmetmekte pek zorlanmıyor. 28 Şubat, 27 Nisan, 367 gibi olaylar karşısında aldığı pozisyon unutulmadı. CHP'yi anlamak zor... Retorik olarak '12 Eylül'le hesaplaşmaya varım' der ama eyleme gelince darbe Anayasa'sının kılına dokundurtmaz.

Yine de Baykal'ın bu çıkışı önemli. CHP'nin bile içine sindiremediği bu darbe belgesini Türkiye'nin kabullenebilmesi mümkün değil. Üzerinden 12 koca gün geçti, henüz bir işlem yapılmadı, Albay Çiçek görevinin başında. Daha ne bekleniyor; çifte imza her şeyi anlatmıyor mu? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İmza çuvala sığmadı

Genelkurmay Başkanlığı'nın emri üzerine darbe belgesini soruşturan askerî savcılığın açıklaması, soru işaretlerini ortadan kaldırmadığı gibi yeni sorulara neden oldu. Savcının en başta 'çifte imza' skandalına açıklık getireceğini düşünüyordum. Olmadı. Askerî savcı bunu hiç önemsemedi.

Albay Dursun Çiçek, ifade tutanağının altına neden yepyeni imza atma gereği duydu? Askerî savcının gözleri önünde resmî veya özel işlerde kullanageldiği 40 yıllık imzasını niçin değiştirdi? Bu soru mutlaka cevap bulmak zorunda.

Durup bir düşünün... Savcı, belgenin altındaki imza gerçek mi, yoksa sahte mi diye soruşturma yapıyor. 'At imzanı göreyim' dediğinde Çiçek, tutanağın altına eskilere hiç benzemeyen farklı bir imza atıveriyor. Ve askerî savcı 'çifte imzayı ayrıca incelemeye gerek görmüyor'. Bu yöndeki görüşünü kamuoyuna bu şekilde duyuruyor. Bunu hangi hukuk mantığı kabul edebilir?

Savcının buradan iz sürmesi gerekmiyor muydu? Aranan delillere belki bu iz üzerinden ulaşılabacaktı. Soruşturmanın ciddiyetine gölge düşmüş olmadı mı? Açıklamayı gölgeledi ve söylenenlerin inandırıcılığına darbe vurdu. Savcılığın neden böyle yaptığını ben anlamadım, anlayana da rastlamadım. Mızrak çuvala belki sığar ama bu çifte imza asla...

Cevapsız kalan bir başka soru da şu: Darbe belgesi, bilindiği gibi Ergenekon tutuklusı Serdar Öztürk'ün ofisinde ortaya çıktı. Albay Çiçek'in Öztürk'le ilişkisi bütün yönleriyle araştırıldı mı? Araştırıldıysa ne sonuca ulaşıldı? Belgenin mahiyetini anlamak için bu ilişkilerin sorgulanması gerekmiyor mu? Ne yazık ki askerî savcılığın açıklamasında, bu konuda tatmin edici cevap yok. Anlaşılan bunu da inceleme gereği duymamış.

Ben sadece ikisine dikkat çektim, cevabı aranan soru çok daha fazla...

Askerî savcılığın 'belgeyi kovuşturmaya gerek görmediği' yönündeki açıklaması, tartışmaları bitirmedi. Eylem planını doğrulayacak delillere ulaşamadığını söyleyen savcılık, bazılarının iddia ettiği gibi belgenin sahteliği veya üretildiğine ilişkin bir karara varmıyor. Delillerin TSK bünyesinde değil sadece Genelkurmay'da araştırıldığına vurgu yapıyor.

Başbakan Erdoğan'ın dünkü açıklamalarına da yansıdı. Sivil yargının bundan sonraki süreci ele alacağına dikkat çeken Erdoğan, "İnanıyorum ki TSK da gerekli çalışmaları yapacak. Çünkü TSK'nın içinde bu tür bir gayret, çaba var mı yok mu orada da bu çalışmaların yapılması gerekiyor." dedi. Önemli cümleler... Savcılığın açıklamasına rağmen Başbakan Erdoğan, Genelkurmay'ın belge üzerinde yapacağı işler olduğuna inanıyor.

Başta CHP olmak üzere muhalefet partilerinin 'belge sahte çıktı' şeklindeki değerlendirmeleri ileri bir yorum. Gerçeği pek yansıtmıyor. Ayrıca dosya kapanmış falan değil. Sivil yargı zaten devredeydi. İstanbul'da Ergenekon savcıları da belgeyi inceliyor. AK Parti'nin suç duyurusu var. Plan, çok yönlü soruşturulmaya muhtaç.

Kesinlikle faili meçhul kalmamalı. Bir zamanlar ortalık faili meçhul cinayetlerden geçilmezdi. Şimdi bunun yerini faili meçhul belgeler almamalı. Doğru ise de, sahte ise de sorumluları mutlaka bulunmalı ve adalete teslim edilmeli. Bunun için ilgili kurumların yargıya yardımcı olması da gerekiyor. Burada Genelkurmay'ın takınacağı tavır çok önemli.

Yargı sürecinin sağlıklı yürümesi için askerin kurumsal defans yapmaması lazım; ki gerçeğe ulaşılabilsin. Belgeyi belirsizliğe mahkûm etmenin veya üstünü örtmenin kimseye yararı yok. Eylem planı tartışmasında yeni bir evreye geçildi.

Bugün Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, medyanın karşısına çıkacak. Gündemde tek konu var: Darbe belgesi... Tartışmaları ve geline noktaı değerdendirecek. Umarım başta çifte imza olmak üzere kamuoyunun cevabını merakla beklediğı sorulara açıklık getirir. Şimdi gözler Başbuğ'un söyleyeceklerinde...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ haklı ama...

Mustafa Ünal 2009.06.28

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, "TSK'nın bütünlüğünün korunmasını ve haksız yere yıpratılmasını ülkemizin bir beka sorunu olarak görüyoruz." derken son derece haklı. Bu zor coğrafyada Silahlı Kuvvetler'in moralsiz ve zayıf düşmesini hangi Türk vatandaşı ister? Güçlü bir ordu, istisnasız hemen herkesin ortak temennisi... Ama bugün manzara hiç de iyi değil.

TSK'nın son dönemde sert eleştirilerin hedefi olduğu doğru. Başındaki komutanın isyan etmesi boşuna değil. Ama müsebbiplerini dışarıda araması yanlış... Orduyu asıl yıpratan, içeridekilerin yaptıkları. 10 yıla bu gözle bir bakın... 28 Şubat gibi doğrudan demokratik sürece kasteden toplum mühendisliği projeleri, hükümeti devirmeyi amaçlayan darbe senaryoları, andıçlar, lahikalar, internetten yayımlanan gece yarısı bildirileri...

Ve hâlâ ne olduğu tespit edilemeyen irtica eylem planı adlı belge... 15 gündür Türkiye, bu belgeyle yatıp kalkıyor. Sadece medya, siyaset dünyası değil, sokaktaki insan da darbe belgesini konuşuyor. Ne oldu? Askerî savcılık bir dizi işlem yaptı; inceledi, araştırdı, soruşturdu ancak belirsizliği ortadan kaldıramadı. Cevabı aranan soru adedi 5'ti, askerî savcılığın kararından sonra 15 oldu. Başbuğ'un konuşması ise ilave sorular doğurdu. Cevap yok, yeni soru var. Başbuğ 'Belge değil, kâğıt parçası' dedi ama neredeyse toplumun bütün kesimlerinde belgenin ciddiye alınması konusunda mutabakat var. 'Genelkurmay'da delillere ulaşılamadı, işlem bitti' denerek rafa kaldırılacak dosya değil bu. Bırakın doğruluğunu araştırmayı, sahteyse de kimlerin nerede hangi amaçla hazırladığı mutlaka ortaya çıkarılmalı. Başbuğ, sivil savcılara yaptığı çağrıda 'faillerini bulun' diyor ve şu cümleyi sarf ediyor: "Yoksa bu belge doğru mudur, yanlış mıdır bunu soruşturun demiyoruz". Niye demiyor? Askerî savcılığın kararı Genelkurmay Başkanı'nı tatmin etmiş olabilir ama kamuoyuna inandırıcı gelmedi. Savcı, Albay Dursun Çiçek'in 40 yıllık imzasını değiştirmesini incelemeye gerek duymadı. Belgenin ele geçtiği ofisin sahibi Ergenekon tutuklusı Serdar Öztürk'le ilişkilerini soruşturmadı. Başbuğ'un, 'Fotokopi olduğu için bizim savcılar hiçbir ilerleme sağlayamadı, bir de siz bakın ve belgenin aslını bulun' demesi gerekmez miydi?

Medyanın karşısına çıkacağını duyunca Başbuğ'dan iki sorunun cevabını özellikle bekledim. İlki, Genelkurmay karargâhında çalışan bir kurmay albayın -haydi sahte demeyelim farklı diyelim- farklı imza atmasına neden göz yumulduğu... Askerî yargıya göre olağan şüphelinin kovuşturma sırasında çifte imza atması suç değil mi? Diğeri ise daha önce fişleme belgeleri skandalına imza atan Albay Çiçek hakkında herhangi bir işlem yapıp yapılmadığı... İkisi de soruldu. Ancak Başbuğ'un bu sorulara verdiği cevaplardan ben bir şey anlamadım.

Bu eylem planı, gerçekten dışarıda hazırlanmış sahte bir belge de olabilir. Sivil yargının kararını beklemek gerekiyor. Ayrıca olay, önümüzdeki hafta MGK'ya da taşınacak. Anadolu'da 'iftiranın yakışanından kork' diye bir söz var. Eğer belge gündeme düşer düşmez 'ne alakası var' denmediyse Genelkurmay'ın bu algıdan da gerekli dersleri çıkarması lazım. TSK'yı yıpratan, kimi mensuplarının toplumun tepkisini çekecek işler yapması. Millet kendi içinden ordusunu göz bebeği gibi görse de yanlışlıklar karşısında susması, itiraz etmemesi mümkün değil. Demokrasilerde hiç kimse eleştiriden münezzeh değil. TSK, bu topraklarda yaşayan herkesin ordusu... Bir siyasî parti gibi davranamaz. İktidardaki partiyi alaşağı etmek kimi subay veya generallerin işi değil. Türkiye,

artık açık toplum... Kapalı kapılar arkasında olup bitenler kısa sürede gün yüzüne çıkıyor. Bundan rahatsız olmamak da gerekir.

Başbuğ, "Ordunun yıpranması Türkiye için bir beka sorunu." derken haklı... Sorumlularını dışarıda aramadan evvel içeride yapılacaklar var. Önce özeleştiri... Gerisi kolay. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin sulu şakası

Mustafa Ünal 2009.07.01

Yargı reformuna gece 'evet' diyen muhalefet sabah neden çark etti? Medyadaki yorumlar mı etkili oldu yoksa devreye birileri mi girdi? Yoksa majestelerinin muhalefetiyle mi karşı karşıyayız? CHP lideri Deniz Baykal hâlâ 'Çalışmalar gizli gizli yürütüldü' diyor.

Oysa her şey CHP ve MHP gruplarının gözleri önünde cereyan etti. O gece nelerin yaşandığı sır değil, tüm ayrıntılarıyla biliniyor. Televizyon yayını, tutanaklar ortada...

Parti yöneticileri önergelerden de, gerekçelerinden de saatler öncesinden haberdar edildi. Gece yarısından sonra görüşmelere geçildiğinde yargı reformunun ne getirip ne götürdüğünü CHP de MHP de biliyordu. Önce sözlü olarak anlatıldı, ardından bir dosya yazılı olarak iletili.

Metin net ve anlaşılır bir üslupla yazılmıştı. Kimi düzenlemelerde olduğu gibi dolambaçlı yollara sapılmamış, yasa koyucu neyi murat ediyorsa, onu yalın dille anlatmıştı. Bilmece gibi, esnek, her yöne çekilebilen, sadece kanunların dilini bilenlerin çözebildiği anlatımdan kaçınılmıştı. Sıradan bir vatandaşın anlayabileceği bir dil...

O gece yaşananları hem televizyondan izledim hem de içeride bulunanlardan uzun uzun dinledim. İlginç anekdotlar var. Muhalefetten bir milletvekili komisyon sıralarına doğru giderek memnuniyetini 'Biz darbelerden çok çektik, bu çok iyi bir düzenleme' sözleriyle dile getirmiş. Bir başkası 'Demokratikleşme yolunda atılmış büyük adım' demiş.

Çok tartışılan önerge yeni madde olarak okununca grupların söz hakkı doğdu. Ancak muhalefet sıralarından hiçbir itiraz gelmedi. Oturumu yöneten başkan tasarının tümü üzerindeki oylamaya geçti ve milletvekillerine dönerek 'Kabul edenler?' diye sordu. Genel Kurul'da bulunan milletvekillerinin parmakları yukarı doğru kalktı, 'kabul etmeyenler' diye seslendiğinde ise parmakların hepsi indi. İstisnası yok. Tutanaklar ortada. Orada büyük uzlaşmanın fotoğrafı var. Meclis'in ender rastlanan iradesi var. İktidarıyla muhalefetiyle reformun altına atılan ortak imza var. Ertesi günü CHP ve MHP yan çizmeye başladı. 'Neden?' sorusuna sağlıklı cevap bulamıyorum. CHP ve MHP'nin politikalarını kendi iç dinamikleri belirlemiyor mu? Muhalefet gece 'evet' derken sabah 'hayır' noktasına nasıl geldi? 'Gece tam ne olduğunu anlayamamışız' savunması herhalde mazeret olamaz.

CHP'nin durumu çok daha vahim... Aslında vahim de değil, komik. CHP reform düzenlemesini Anayasa Mahkemesi'ne götürecek... Bunun için Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün kararını bekliyor. CHP lideri bu kez Çankaya'dan umutlu... Baykal dün, MGK'ya gönderme yaparak oradaki havanın etkisiyle Cumhurbaşkanı'nın birkaç saat içinde iade edebileceğini söyledi. Gül'ün onaylaması durumunda ise CHP yöneticilerinin soluğu mahkemenin kapısında alacağı kesin.

Şu manzaraya bakar mısınız? CHP 'kabul oyu verdiği' bir yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne koşuyor. Şaka değil, gerçek. Bir Türkiye, daha doğrusu bir CHP gerçeği... Yıllar yılı iktidar yüzü göremeyen sol siyasetin

trajedisini bundan daha iyi anlatan örnek olabilir mi? Bir sol parti düşünün ki darbeye teşebbüs eden askerî kişilerin sivil mahkemede yargılanmasını öngören reforma karşı çıksın. CHP liderinin 'Getirin darbelerle hesaplaşalım' çağrısının üzerinden henüz bir hafta geçmedi. Başbakan Erdoğan bu çağrıya 'Sulu şaka' diye karşılık verirken haklıymış meğer. Darbelerle hesaplaşmaktan söz eden bir parti darbe suçunun sivil mahkemelerde yargılanmasına itiraz ediyor. Baykal eğer çağrısında ciddi olsaydı, son düzenlemeyi yeterli görmez, daha ötesini talep ederdi. Ne gibi mi? Sözelimi aykırılık gördüğü Anayasa maddelerinin yeniden ele alınmasını isterdi.

CHP'nin darbe karşıtı çıkışı üç gün sürdü. İlk sınavında çaktı, statükoya geri döndü, samimiyet testini kaybetti. Yazık. Kamuoyu, CHP'nin, oy verdiği yasa'yı Anayasa Mahkemesi'ne götürmesini sulu şaka olarak görebilir ama bu CHP için bir trajedi. Hem de ne büyük trajedi... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül ne yapacak?

Mustafa Ünal 2009.07.03

Beklentiye Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ yükseltti. Basın toplantısında 'Konuyu MGK'da görüşeceğiz' deyince bazıları heyecana kapıldı. O kadar ki daha toplantı başlamadan '28 Şubat'tan sonraki en kritik MGK' yorumu yapanlara rastlandı. Anlaşılamaz biçimde yılların deneyimli politikacısı CHP lideri Deniz Baykal iyice havaya girdi ve 'Cumhurbaşkanı yasa'yı birkaç saat sonra Meclis'e gönderebilir' demekten kendini alamadı.

CHP, genel başkanından parti yöneticisine kadar MGK'ya olağanüstü anlam yükleyenlerin başında geldi.

CHP'liler 'Yaşasın siyasi kriz geliyor' şeklindeki düşüncelerini gizleyemediler. Yüzlerine, sözlerine ve üsluplarına yansdı. CHP'lilere göre yargı reformu yasasından rahatsız olan komutanlar MGK'da ağırlığını koyacak, Cumhurbaşkanı Gül de kanunu tekrar görüşülmek üzere Meclis'e iade edecekti.

Toplantı biraz uzun sürdü, bu da gayet doğal; çünkü gündemde Afganistan, Kıbrıs ve Irak gibi müzakere gerektiren dış politika konuları vardı. Bitti, bitecek derken 6 saati geçti. Çankaya'nın önünden yapılan canlı yayınlarla heyecan daha da köpürdü. Süreye bakarak 'Tıpkı 28 Şubat gibi' diyenler çıktı. 1997 Türkiye'si ile 2009 Türkiye'si arasında büyük fark var. En başta Çankaya Köşkü'nde Süleyman Demirel yok. MGK'da görüş ayrılıkları olabilir. Nitekim var da. Zirvelerde her zaman sert rüzgârlar eser. Ama unutulmamalı ki 'Ulu çamlar da fırtınalı diyarlarda yetişir'. Türk demokrasisi bir rüzgârla sarsılmayacak olgunluğa erişti Yedi buçuk saatin sonunda toplantı sona erdi. Gözler bildiriye çevrildi. Olağan bir metin... Asker ve hükümet, kurumların yıpranmasının Türkiye'ye yararı olmadığını teyit etti. Olağanüstülüğe ilişkin mesaja ne açık maddelerde ne satır aralarında rastlandı. Bildiride '30 Haziran gibi' bir sürece adını verecek ifadelerden eser yok.

MGK'dan kriz çıkmaması CHP'de hayal kırıklığına neden oldu. Baykal 'Çıkan sonuç bizi tatmin etmedi. Çözüm önerileri hükümete tavsiye olarak sunulmalıydı.' dedi. Yargı reformu MGK'da değil daha sonraki mini zirvede ele alındı. Genelkurmay Başkanı Başbuğ, Cumhurbaşkanı Gül'ün huzurunda itirazlarını aktardı. Yasanın uygulamaya girmesi durumunda doğacak sakıncalardan söz etti.

Başbuğ'un bu yasa değişikliğinden hoşnut olmaması doğal. Çünkü düzenleme askerî yargının yetki ve sorumluluk alanını daraltıyor, evrensel standartlara çekiyor. Statükoyu sarsan her reform yapısal değişim demek. Bu topraklarda büyük dönüşümler sancısız olmadı. Karşı çıkanı, itiraz edeni çok oldu. Yaşanan yine bu... Askerin itirazı var. Bunu gizlemiyor da. AB ile tam üyelik müzakerelerini yürüten Türkiye reform yolunda

mesafe almak zorunda. Meclis'ten de uzlaşmayla çıktı. Askerin karşı çıkışını görünce duruşlarını değiştirdiklerine bakmayın, yasaya CHP ve MHP'nin açık desteği var. Görüşme tutanakları ortada.

MHP'li Oktay Vural'ı bir televizyon programında dinledim, önergedeki özne eksikliğini gidermek için Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya'yı nasıl uyardığını anlatıyordu. MHP'nin sadece desteği değil, katkısı da söz konusu. Buradan bu sonuç çıkmaz mı? AK Parti'nin görüşü değişmiş değil. Malum, Başbakan Erdoğan 'darbecileri yargılayacak yasa' nitelemesi yapmıştı. Partideki hava bu pozisyonun aynen korunduğu yönünde... AB yolunda doğru atılmış bir adım olarak görüyor. Eğer uygulama aşamasında kanun koyucunun murat etmediği sıkıntılar ortaya çıkarsa bu da bir başka düzenlemeyle giderilebilir.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbuğ'un itirazlarının yanı sıra hükümetin de cevaplarını dinledi. Bir yanda AB perspektifiyle hazırlanmış bir yasa... Diğer yanda Anayasa'ya aykırılık ve uygulama sırasında doğacak sakıncalara dikkat çeken itirazlar... Hiç şüphesiz Gül'ün en çok zorlanacağı kararlardan biri bu olacak.

Türkiye yerinde mi sayacak yoksa AB standartlarına bir adım daha mı yaklaşacak? Cumhurbaşkanı bunun kararını verecek. m.unal@hotmail.com

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül ile Türkiye'nin kesişen kaderi

Mustafa Ünal 2009.07.05

Sakarya'da konuşan Başbakan Erdoğan, CHP lideri Deniz Baykal'ın, 'Cumhurbaşkanı, yargı reformu kanununu birkaç saat içinde geri gönderebilir.' sözlerine sert tepki göstererek, 'Bu sözler demokrasiye yakışıyor mu?' diye sordu. Baykal'ın sözlerini herkes yadırgadı. Orada neyi kastettiği belliydi: 'Asker ağırlığını koyacak, Gül anında iade edecek.'

Öyle olmadı. CHP lideri fena halde yanıldı. O sözün üzerinden saatler değil, günler geçti. Milli Güvenlik Kurulu'nda asker de, hükümet de sözlerini esirgemedi. Bakanlar kanunun gerekçelerini anlattı, komutanlar ise sakıncalarından dem vurdu. Cumhurbaşkanı, iki tarafı da dinledi. Baykal'ın iddia ettiği gibi kararını orada vermedi. Doğru da yaptı.

Gül, zengin bir deneyime sahip. 1991'den beri siyasetin içinde... Çankaya'ya çıkmadan önce muhalefet olduğu gibi, iktidar koltuğunda da oturdu. 28 Şubat MGK'sında masanın hükümet tarafında bir bakandı ve çok sert eleştiriler yöneltmişti. MGK'nın gölgesinde verilecek bir karar, demokratik süreci sekteye uğrattı. CHP, asker vesayetinde demokrasi görüntüsünü kabullenebilir ama ne Cumhurbaşkanı, ne hükümet ne de toplum böyle bir manzarayı hazmedebilir.

CHP artı ordu eşittir iktidar formülü, CHP için geçerli. Bu formül artık iktidar çıkarmasa da CHP'nin gözü yine askerde... Pozisyonunu ona göre almaktan geri durmuyor. Alışmış olmalı. Ancak bu, tek taraflı bir ilişki... CHP'nin aşkı, askerden aynı şekilde karşılık görmüyor. Örnek mi? Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Türkiye'nin canlı izlediği basın toplantısında Baykal için 'Kaale bile almıyorum.' demekten çekinmedi.

CHP, yargı reformu kanununda kendini ele verdi. Yasayı gece destekledi, sabah asker tepkisini görünce çark etti. Erdoğan'ın sorusuna cevap verecek olursak... Baykal'ın Cumhurbaşkanı'na yönelik sözleri ne demokrasiye ne de sivil siyasete yakıştı. Bu, asla 2009 Türkiye'sinin siyasî üslubu olamaz.

Ankara'da en önemli soru şu: Gül ne yapacak? Papatya falı açan açana... İmzalayacak, imzalamayacak... MGK'daki havanın sıcaklığını hissederek 'kesin veto edecek' diyenlerin görüşü giderek değişmeye başladı. Şimdi hava 'İmzalayacak ama boşlukları gidermek için yeni düzenlemenin de yolunu gösterecek' şeklinde. Cumhurbaşkanı, incelemesini tek tarafı yapmıyor. Bir yanda askerın itirazları, uygulamada doğuracağı sıkıntılar, diğeri yanda hükümetin cevapları...

Ben fal açmadım, kanaatim imzalayacağı yönünde... Gül'ün, esen rüzgâra göre sağa sola yalpalamayan demokrasi çizgisi bunu gerektiriyor çünkü. Makamlar gelip geçici. Ankara ikliminin olumsuzlukları silinip gidecek, ileride tavırlar, davranışlar hatırlanacak sadece. Benim tanıdığım Gül, tarih sayfalarına 'Yargı reformuna karşı çıkarak demokrasi yolunda ilerleyişi engelledi' şeklinde geçmek istemez. Bunun yerine 'Zirvelerden esen sert rüzgârlara rağmen eğilmedi, demokrasi rotasından sapmadı' dedirtmek ister.

O rüzgârlar çok değil, iki yıl önce Gül'ün Çankaya'ya çıkışını önlemek için esiyordu. Ne oldu? Halkı arkasına aldı, rüzgâra karşı yürüdü ve Çankaya'ya tırmanmasını bildi. Ayrıca rakipleri de söyler; Gül siyasette tutarlılığıyla bilinir. Kolay değil, zor bir karar. Yine de tutarlılığından taviz vereceğini sanmıyorum. AK Parti hükümetinin duruşunda bir değişiklik yok. Başbakan Erdoğan'ın dün Sakarya'da söylediği, 'Tek başımıza da kalsak, demokrasiden ve hukuktan taviz vermeden yolumuza devam edeceğiz.' sözü kararlılık ifadesini yansıtıyor. Hükümetin şu an için bir çalışması yok. Başbakan, önce Cumhurbaşkanı'nın kararını görmek istiyor. Politikasını ona göre belirleyecek. Ne vetoya göre ne de onaya göre hazırlık söz konusu.

Türkiye'nin kaderi ile Cumhurbaşkanı Gül'ün kaderi kesişti. Vereceği karar hem kendisinin hem de Türkiye'nin yönünü belirleyecek. Ya ileriye gidecek ya da geriye, ortası yok. En zor zamanlarda bile dik durmasını bilen Gül'ün şaşırtacağını hiç sanmıyorum, doğru bildiğini yapacaktır. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Veto rüzgârı dindi...

Mustafa Ünal 2009.07.08

Gözler Çankaya'da... Herkes Cumhurbaşkanı Gül'ün kararını bekliyor. Onay mı, veto mu? Ankara'da hava, vetodan onaya döndü. Nasıl mı?..

Önce darbe belgesi... O konuda çarpıcı bir gelişme var çünkü: TSK kaynakları, iki meslektaşımıza 'irtica eylem planını' sivillerin hazırladığını söylemiş. Cümle çok iddialı; 'belge Genelkurmay'da değil, siviller tarafından üretildi'.

Ne askerî savcılık ne de Genelkurmay Başkanı Başbuğ, bu kadar açık konuştu. İsmi ve yüzünü gizleyen TSK kaynağı, hangi bilgi veya delile dayanarak belgenin siviller tarafından hazırlandığını söylüyor? Cevap yok. Sadece kanaat. Bu kadar keskin konuşan, bu sahtekârlığı kimin yaptığını da bilir. Peki, biliyor mu? Hayır.

Çok daha önemli gelişme şu: Burada ilk günden beri Albay Dursun Çiçek'in çifte imza skandalı üzerinde durdum. Çiçek, askerî savcının gözleri önünde 40 yıllık imzasını değiştirme gereğini neden duymuştu? Bu şaşırtıcı davranış hangi psikolojinin ürünüydü?

Askerî savcının önemsemediği imza değişikliğini Ergenekon savcıları haklı olarak sormuş. Çiçek, 'İmzamı değiştirdim. Üç yıldır yeni imzayı kullanıyorum.' cevabını vermiş. Pek inandırıcı değil...

Her Türk vatandaşı gibi Albay da imzasını değiştirme hakkına sahip. Ama bu değişikliği ileride doğacak sıkıntılarda başı ağrımaması için noterin kayda geçirmesi gerekir. Hele resmî niteliği olan biriyseniz, kafanız esince imzanızı değiştiremezsiniz.

Kısa süre sonra anlaşıldı ki; meğer Albay Çiçek, imzasını yenilediğini sehven söylemiş. İnsanın dili sürebilir ama böyle bir hata nasıl yapılır? Çiçek'in ifte imza konusundaki her sözü yeni soru işaretleri doğuruyor. İmza değişikliğine açıklık getiremediği gibi söyledikleri kafaları daha da karıştırıyor.

Belgenin sivil işi olduğunu söyleyen TSK kaynakları, keşke Çiçek'in imza açıklamalarına da bir yorum getirirler... Ortada izaha muhtaç bir durum var. Acaba Çiçek'in ikinci imzası nerede üretildi? Yoksa o da mı sivil işi?

Darbe belgesinde son durum bu...

Peki, yargı reformu yasası? Çok kısa sürede karar vereceğini söyleyenler yanıldı. Cumhurbaşkanı Gül'ün incelemesi hâlâ devam ediyor. Veto yönünde esen rüzgâr etkisini yitirdi. İlk günün havası dağıldı. Onaylayacağı yönündeki kanaatler giderek yayıldı. Artık 'veto' büyük sürpriz olarak niteleniyor.

Dün konuştuğum AK Parti Grup Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Çankaya'dan 'onay' beklediğini gizlemiyor. 'Herkesin özüne katıldığı bir yasayı Sayın Cumhurbaşkanı niçin veto etsin?' diye soruyor.

Muhalefet partilerinin eleştirilerinin esastan ziyade usulle sınırlı olduğuna vurgu yapan Bozdağ'a göre yeni düzenleme kesinlikle Anayasa'ya aykırı değil, itirazlarsa anlamsız. AK Parti'de ne veto beklentisi ne de buna göre hazırlık var. Bozdağ, 'Biz doğru yaptık, sonuna kadar da arkasındayız.' diyor.

Cumhurbaşkanı'nın kararında sadece mevzuat değil, tarafların görüşleri de etkili olacak. Genelkurmay yasa hakkındaki düşüncelerini yazılı olarak Çankaya'ya ilettiler. Asker, yeni düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu, kışlaya siyaset getireceğini söyledi. Ayrıca askerî ve adlî yargı arasında görev çatışması yaşanacağından dem vurdu. Askerin gerekçeleri kamuoyu tarafından tatmin edici bulunmadı.

AK Parti hükümetinin itirazlara cevaplarını içeren raporu da Cumhurbaşkanı'na ulaştı. Raporda 'Avrupa'da sivilin barış zamanında askerî mahkemelerde yargılandığı tek ülkenin Türkiye olduğu' gerçeğine dikkat çekildi. Bu cümle bile tek başına düzenlemenin gerekliliğini gösteriyor. Türkiye, hemen her alanda AB standartlarını hedefleyen bir ülke olduğuna göre büyük çaplı değişiklik yapmaktan daha doğal ne olabilir?

Cumhurbaşkanı Gül, şaşırtmayacak ve kanunu onaylayacak. Ankara'nın havası bunu söylüyor.
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Statüko geriledi, Türkiye kazandı...

Mustafa Ünal 2009.07.10

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, şaşırtmadı, reform yasasını onayladı. 'Birkaç saat sonra Meclis'e iade edebilir.' diyen CHP lideri Deniz Baykal, fena halde yanıldı. CHP gibi düşünenlerin beklentisi boşa ıktı.

Cumhurbaşkanı için 'noter gibi davrandı' eleştirileri haksız ve insafsız. Gül, yasaya üstünkörü bakmadı, 10 gün boyunca derinliğine inceledi. Önce Anayasa'ya uygunluğunu denetledi. Tarafların görüşlerini aldı. Her türlü itirazı değerlendirdi. Bütün bunların ışığında kararını onay yönünde verdi.

Bu yasa, Cumhurbaşkanı Gül için en önemli sınavdı. Tavrını Süleyman Demirel gibi statükodan yana değil, Turgut Özal gibi reformdan yana koydu. Zirvelerde her zaman sert esen rüzgârlardan etkilenmedi. Kendisini Çankaya'ya taşıyan demokrasi damarına uygun davrandı.

Yeni düzenleme 'asker-sivil ilişkileri' parantezine sığmayacak kadar köklü değişimler öngörüyor. Statükonun direnişi boşuna değil. Kanunun asker-hükümet ilişkilerinin ötesinde anlamı var.

Bundan böyle darbe girişiminde bulunanlar, sivil mahkemelerde yargılanabilecek. Kimi asker kişilerin siyasete müdahalesi ortadan kalkacak. Demokratik sürecin işleyişi açısından sağlıklı bir gelişme.

Bu yasayla ülkenin çehresi değişecek. AB boyutu yadsınamaz. AB değil, Türkiye kazandı. Çağdaş dünyaya doğru bir adım daha attık. Kim ne derse desin yargı sistemini evrensel standartlara yaklaştırdı. Türkiye, barış zamanında sivillerin askerî mahkemelerde yargılandığı tek Avrupa ülkesi olmaktan çıktı. Türkiye, diğer Avrupa ülkelerine benzedi.

Çağın ihtiyaçlarına cevap veremeyen statüko, değişim ve reformların karşısında geriledi.

Gül, beklendiği üzere yasaı onaylarken hükümete de 'tereddütleri giderme' tavsiyesinde bulundu. Askerin uygulama sırasında disiplini bozacağı, kışlaya siyaset gireceği gibi ciddi itirazları vardı çünkü. Bu itirazlara ancak başka bir yasayla cevap verilebilir.

Hükümet yetkilileri daha tartışmalar sürerken Genelkurmay'dan gelecek önerilere açık olduklarını gösteren mesajlar verdi. Dün Başbakan Erdoğan, 'Konuyu değerlendireceğiz, gerekli adımları atacağız.' dedi.

AK Parti hükümeti Cumhurbaşkanı'nın çağrısı ve askerın istekleri doğrultusunda çalışma yapacak. Bu sözün anlamı bu... Ancak gerekli adımların atılabilmesi için Meclis'in kapılarını açması gerekiyor. TBMM, şu an yaz tatilinde. Ağustosun ilk haftası yeni başkanı seçmek için olağanüstü toplanacak.

Genel Kurul, sonbaharı beklemeden çalışma kararı alabilir. Almalı da. Çünkü iki haftadır ülkeyi fazlasıyla yoran bu konuyu daha fazla gündemde tutmak doğru değil. Hele yeni döneme bu tartışmayla girmenin enerji kaybından öte anlamı yok.

Ayrıca Meclis'in sonraki performansını da olumsuz yönde etkileyebilir. Başlamışken zamana yaymadan nihayetlendirmek siyasetin de, askerın de faydasına.

Burada dikkat edilmesi gereken, yasanın reform niteliğini zedeleyecek davranıştan kaçınılması. Statüko, yasanın getirdiklerini boşa çıkaracak yeni düzenleme talep edebilir çünkü. Statüko, bu tip manevralarda oldukça mahirdir.

Cumhurbaşkanı Gül, kendisine yakışanı yaptı, reform yasasını onayladı, Türkiye'nin demokratik yüzünü aydınlattı, bundan sonra asker kişilerin siyasete müdahalesi eskisi gibi kolay olmayacak. Yasanın uygulamasında doğacak sıkıntıları gidermek için Genelkurmay'dan gelecek reformu gölgelemeyen makul taleplere ise hükümet sıcak bakıyor.

İşin özü; statüko geriledi, Türkiye ilerledi. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP nereye?

Mustafa Ünal 2009.07.12

CHP yarın Meclis grubunu özel gündemle olağanüstü toplayacak. Neden mi? Cumhurbaşkanı Gül'ün onayladığı askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmasını öngören reform yasasını tartışacaklar. Görüşlerin çarpışacağı bir tartışma ortamı olacağını sanmıyorum, parti yönetiminin kararı deklare edilecek.

Ne çıkacağı belli; kanunu Anayasa Mahkemesi'ne götürecekler. Gerek partinin lideri gerekse yöneticileri 'Mahkemeye gideceğiz' diye günlerdir söylüyor. Daha dün Deniz Baykal açık açık 'Grup kararı olarak Anayasa Mahkemesi'ne gideceğiz' dedi.

CHP'nin durumu tam bir kara mizah... Kanuna Genel Kurul'dan çıkarken itiraz etmedi. Aksine oy verdi. Grup yöneticilerinin önergelerin varlığından ve içeriğinden haberi vardı. Oturumu yöneten başkan 'kabul etmeyenler' diye seslendiğinde hiçbir CHP'linin eli kalkmadı. Herhalde büyük büyük hukukçuların olduğu bir partide 'Anlayamamak veya kanunun farkına varamamak' mazeret olamaz.

Bu gerçeğin inkarı mümkün değil. Tutanaklar ve Meclis TV'nin yayınları ortada çünkü. Gelin görün ki CHP, gece desteklediği kanunun sabah karşısına geçti. O gün bugündür bu politika değişikliğinin hangi saiklerle gerçekleştiği ciddi soru işareti. Kim veya kimler etkili oldu? Siyasetin içinden mi yoksa dışından mı yönlendirme söz konusu? Bu radikal değişimin siyasetin iç dinamikleriyle geliştiğini söylemek bana pek mümkün görünmüyor.

CHP yarınki toplantıyla konuya ne kadar önem atfettiğini kamuoyuna göstermek istiyor. Merak ettiğim milletvekillerinin hepsi acaba parti yönetimi gibi mi düşünüyor? Hiç sanmıyorum. Ertesi günü 'Bu kanunun Türkiye'nin yararına iyi oldu' diyen CHP'liler var. Bunu inanarak söylediklerine kuşku yok. CHP'de darbecilerin sivil mahkemelerde yargılanmasını isteyen milletvekillerinin olduğuna eminim.

Yarın içlerinden 'Bu düzenleme demokrasi için gereklidir. Mahkemeye gitmek CHP için hatadır' diyen çıkar mı dersiniz buna da 'evet' diyemem. Çünkü liderlerin belirlediği parti politikaları milletvekillerine farklı düşünme veya davranma imkanı vermiyor. Milletvekillerine sadece onaylamak düşüyor.

Demokratikleşme adına yapılan bir kanunu CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne götürmesi tarihî hata. Bunun siyasî bedelinin olacağı muhakkak... CHP yöneticileri bunu izah etmekte çok zorlanacak. Hangi siyasi çizgide olursa olsun Türk toplumu demokrasi yanlısı. Devlet kurumlarına yakın duran partiler yıllar yılı sandıkta hep hüsrana uğradı.

Kökleri Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar giden CHP, çok partili sistemde tek başına iktidar olamadıysa bunu iyi düşünmeli. En büyük handikapı demokrasi konusunda inandırıcı olamaması değil mi? CHP, iktidarı hep 'CHP artı ordu eşittir iktidar' formülünde aradı. Ancak halk bunu reddetti. Yargı reformunu Anayasa Mahkemesi'ne götürme kararı bu formülün bir uzantısı. Sokaktaki algı böyle... 2009 Türkiye'sinde CHP hâlâ iktidarı devlet kurumlarının gölgesinde arıyor.

Bir sol parti, darbecilerin sivil mahkemelerde yargılanmasını engellemek için Anayasa Mahkemesi'ne gidiyor. Bunu içeriye anlattı diyelim, dünyaya nasıl anlatacak? Türkiye'nin kendine özgü sol siyaseti olduğu söylenebilir. Ancak solun değerlerinden bu kadar uzak bir parti, kendisini sol olarak tanımlayamaz. Avrupa solu darbecilerin yargılanmasına karşı çıkan bir partiyi içine sindirebilir mi?

CHP'nin durumu kara mizahın ötesinde gerçekten içler acısı. Manzaraya bakın... Önce 'evet' sonra 'hayır'. Ardından iptali için mahkeme kapısına. Demokratların değil darbecilerin yanında bir parti. Baykal'ın 12 Eylül darbecilerinin yargılanmasını isterken ne denli samimi olduğu kısa sürede anlaşıldı. 'CHP nereye?' sorusu hiç bu kadar anlamlı olmamıştı.

Sadece Türkiye değil dünya CHP'nin 'manzara-i umumiyesini' ibretle izlemektedir... CHP ileriye doğru değil, geriye doğru yol alıyor. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP sigara yasağını da mahkemeye götürecek mi?

Mustafa Ünal 2009.07.15

Uyarılara aldırmayan CHP, askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmasını öngören kanunun iptali için Anayasa Mahkemesi'ne gitti. Karar oybirliğiyle alındı. Hayret, 'hayır' diyen bir tek milletvekili bile çıkmadı. Oysa Deniz Baykal'ın açıklamaları hiç de tatmin edici değildi.

CHP lideri darbe girişimlerini yok saydı, askerlerin siyasete müdahalelerini görmezden geldi.

Bu karar CHP için dönüm noktası. Bundan böyle içeride ve dışarıda CHP'yi zor günler bekliyor. Bu gelişmenin kendisini solda tanımlayan bir parti için çizgi kırıklığının ötesinde anlamları var. CHP yönetimi günün politik hayhuyu içinde olup bitene laf kalabalığıyla izah getirebilir.

Ama unutmamak lazım ki bugünler gelip geçici, asıl ve kalıcı olan tarihtir. Ve tarih hükmünü her türlü etkiden uzak verir. Çok partili dönemde tek başına iktidar yüzü göremeyen CHP geriye dönüşü olmayan yola girdi. Yarını bugünden daha iyi olmayacak.

Dün Türkiye'yi büyük oranda dumansız hava sahasına dönüştüren yasal düzenlemelerin itici gücü Sağlık Komisyonu Başkanı Cevdet Erdöl'ü dinlerken CHP'nin bu konuda niye harekete geçmediğini düşündüm. Malum, sigara yasağının alanı giderek genişliyor, pazar gününden itibaren restoran ve kafelerde de uygulanmaya başlayacak. CHP'nin durduğu yerden bakınca sigara yasağı laikliğe aykırı görülebilir. Ayrıca modern yaşam tarzıyla da yakından ilgili... Uzmanlar sigaranın alkole giden yolun ilk basamağı olduğunu söylüyor. Aslında hükümet sigara ile mücadele ediyor maskesiyle içki düşmanlığı yapıyor olamaz mı? Bu da dolaylı olarak yaşam tarzına müdahale değil midir?

Televizyoncu Erkan Tan geçtiğimiz günlerde 'Resmî ve özel toplantılarda alkol almayı çağdaşlık sanan sapık bir zihniyet var' dediğinde en ağır tepkiyi CHP'lilerden almıştı. CHP kamusal alanların yanı sıra işyerleri, lokanta ve kahvehanelerde sigara içilmesini yasaklayan kanunun iptali için neden Anayasa Mahkemesi'ne gitmedi. Gerekçe mi? O kadar çok ki. Laiklik sadece birisi... Sigara büyük bir ittifakla İslam dininde haram kabul ediliyor. Bu durumda kamuya açık yerlerdeki sigara yasağı için Anayasa'nın başlangıcındaki temel maddelere aykırılıktan söz edilebilir.

Cevdet Erdöl anlattı; Tek parti döneminde çıkan bir kanunla, doktorlara reçeteyle sigara verme imkânı getirilmiş. Tiryaki hastalar için... Yine o dönemlerde askerlerin günde 11 tane sigara istihkakı varmış, bu uygulamayı 12 Eylül yönetimi kaldırmış.

Ayrıca mahalle baskısı kavramına bundan daha iyi örnek olamaz. Yasa sayesinde sigara içenler üzerinde dayanılmaz bir baskı söz konusu. Sırf bu baskı yüzünden sigarayı terk edenler var. Cevdet Erdöl'den öğrendik ki bazı bakanlar bile sigarayla vedalaşmak durumunda kalmış. İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ı bir süredir sigara içerken gören yok. 'Bıraktım' demiyor ama 'içmiyorum da'.

Kabineye yeni girenlerden Bayındırlık Bakanı Mustafa Demir ve Devlet Bakanı Cevdet Yılmaz, yıllardır iyi günde kötü günde birlikte oldukları sigaraya 'buraya kadar' demişler ve son noktayı koymuşlar. Başbakan Erdoğan'ın

sigaraya karşı tepkisi biliniyor. Bakanların dumansız hava sahasına katkısı mahalle baskısının bir sonucu değil elbette. Belki kabineye uyum diye açıklanabilir. CHP'nin gözüyle bakınca mahalle baskısının tipik bir örneği olarak değerlendirilebilir.

Türkiye'de sigara içenlerin oranı çok yüksek. Dünya ortalamasının üzerinde... Her ne kadar yasağın uygulaması halktan yüzde 90-95 oranlarında destek görse de böyle bir kanunu mahkemeye götürmenin CHP için siyasi kazancı olabilir. Acaba yine farkına varamadılar mı acaba? Bakarsınız pazar yasağın alanı genişleyince uyanıverirler. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

HSYK'dan darbe girişimi

Mustafa Ünal 2009.07.17

Önce dedikodusu düştü kulislere, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Ergenekon savcılarını ile hakimlerinin yerlerini değiştirecek diye. Kimse inanmadı tabii. Nasıl inansın ki. Duyan herkes, yürümekte olan bir davanın hakim ve savcılarının yerlerinin değiştirilemeyeceğini söyledi. 'Kesinlikle böyle bir şey olamaz' dendi. Bu, mevzuata da teamüllere de aykırı çünkü.

Bırakın değiştirmeyi bunun söylentisi bile tehlikeli, sokaktaki vatandaşın adalet duygusunu zedeler. Yargının tek sermayesi güvendir. Bu güven aşınırsa devletin temelleri sarsılır. Ankara, Bizans'tan devraldığımız siyaset oyunlarının merkezi, her türlü kulisin ve söylentinin başkenti. Burada her türlü dedikoduyu duymak mümkün...

Doğrusu biz de ilk duyduğumuzda 'HSYK Ergenekon savcılarını değiştirecek' dedikodusunu klasik Ankara söylentilerinden biri sandık. Açıkçası HSYK'yı oluşturan üyelerin bu yönde düşünceleri olsa bile konunun hassasiyetini dikkate alarak bunu bir eylem planına dönüştürmeyeceklerine inandık.

Meğer yanılmışız. Söylenti dedikodu falan değil düpedüz gerçekmiş. Kimi HSYK üyeleri Ergenekon savcılarını ile hakimlerinin yerlerini gerçekten değiştirmek istiyormuş. Şimdi bu düşünce olmaktan çıktı, somut adıma dönüştü bile. Birkaç gündür Ankara HSYK'nın manevrasını konuşuyor. İnsanın söylemeye dili varmıyor ama buna 'HSYK'nın darbe girişimi' diyenler bile var. Yargıya HSYK darbesi... Ne kadar da rahatsız edici.

Adalet Bakanlığı tam bir ay önce olağan yaz dönemi kararnamesinin taslağını tamamlayarak HSYK'ya gönderdi. Bakanlığın kararnamesi hakim ve savcılarının olağan yer değişikliklerini öngörüyor. Kurulda bunun müzakere edilmesi beklenirken 13 Temmuz günü akşam saatlerinde bir üye nerede ve nasıl hazırlandığı belli olmayan ve hiçbir haklı gerekçe içermeyen olağandışı alternatif liste sundu.

Çok geniş kapsamlı bir liste bu... Talep sadece Ergenekon savcı ve hakimlerinin değişikliğiyle de sınırlı değil. Terör örgütü PKK'nın derin yapılanması KCK'yı ortaya çıkaran savcılarının da yerlerinin değiştirilmesi isteniyor. Diyarbakır'da faili meçhul cinayetlerin dosyalarını tozlu raflardan indirerek dava açan savcılar da HSYK'nın hedefinde... Neden? Hangi gerekçeyle?

Ergenekon'un izahı yok da... Diğerlerinin izahı daha zor. Terör örgütünü besleyen damarları kurutmayı amaçlayan KCK operasyonundan kim, niye rahatsız olur? Hayret, faili meçhullerin aydınlatılmasından gocunanlar mı var? Haberlere bakılırsa kimi HSYK üyeleri Diyarbakır değişikliğinde daha çok ısrarcıymış. Bunun bir sebebi olmalı. Acaba ne ola? Neden HSYK, Diyarbakır'da terör örgütüne yönelik davaları yürüten hakim ve savcılarını değiştirmek istiyor?

HSYK'nın girişimi Vatan'ın başyazarı Güngör Mengi'yi de isyan ettirdi. HSYK üyelerini dikkatli davranmaya çağıran Mengi, 'Yargının bağımsızlığına yönelen güvensizliği şu dönemde haklı çıkaracak müdahaleler Türkiye'yi kaosa sürükler. Ergenekon davasına yönelecek müdahale adaletin iflası, adaletin yıkımı olur' diye yazdı. Mengi uyarısında haksız değil, onun gibi düşünenlerin sayısı çok.

Adalet Bakanı Sadullah Ergin ve Müsteşarı Ahmet Kahraman alternatif listeye haklı olarak karşı  ıktı. Her ikisi de sonraki toplantılara katılmadı. Müsteşar Kahraman'ın d n kurul üyeleriyle bir araya gelerek zemin yokladığı kulislere yansıdı. Ama bir sonuç çıkmadı. Bazı eski siyasetçiler yol göstermeye kalksa da kimi HSYK  yelerinin bakan ve müsteşarı by-pass ederek karar çıkartması mümkün değil. Bu korsan kararname olur. Darbe, teşebbüs olmaktan çıkar, gerçeğe dönüşür. Bu da adaletin felaketidir.

HSYK'nın ne yapmaya çalıştığı anlaşılamadığı gibi bundan sonra ne olacağı da belirsiz...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O fotoğrafın anlattıkları

Mustafa  nal 2009.07.19

Fotoğraftaki sıradan biri değil, HSYK  yesi; Ali Suat Ertosun. Ergenekon sanığı Engin Aydın'la aynı karede. Görüntü çok şey anlatıyor. İlk izlenim, grubun tesadüfen bir araya gelmediği yönünde. Dört kişiler, elinde dosya bulunan Engin Aydın hararetli hararetli konuşuyor. HSYK  yesi Ertosun ise hemen yanlarında.

HSYK  yesi ayaküzeri sohbete ilgisiz değil, konuşulanların bir parçası gibi duruyor. Sanki az sonra toplantıya geçecekler gibi. İddialara göre Ertosun'un, Ergenekon sanığıyla ilişkisi sadece bu fotoğrafla sınırlı değil. Daha fazla Ergenekon sanığının bulunduğu toplantılara düzenli olarak katılmış. 13 kez katıldığını söyleyen var.

Fotoğrafın tarihi çok manidar. 15 Haziran'dan sonra çekilmiş. Yani Adalet Bakanlığı yaz kararnamesini HSYK'ya gönderdikten sonra. Liste  zerine ilk müzakereler başlamışken hâkim ve savcıların tayinlerinin görüşüldüğü bu kritik süreçte bir kurul  yesi Ergenekon sanığı ile niye buluşur?

Öteden beri bize, hep ilişkilerine en çok dikkat eden meslek grubunun yargı mensupları olduğu anlatıldı. Çok az insanla oturup konuştuklarından dem vuruldu. Her kişiyi bir gün karşılarına çıkacak potansiyel dosya olarak g r rl r çünkü. O yüzden bırakın tartışmalı isimlerle münasebet geliştirmeyi sıradan kişilerle bile ilişkilerini sınırlı tutarlar.

Ertosun da bir yargı mensubu. Her ilişkisinden anlamlar çıkarılacak çok hassas bir kurulun  yesi. Münasebetlerinde bir kasaba h kiminden daha fazla duyarlı ve dikkatli davranması beklenir.

Ankara'da iki gündür cevabı aranan soru şu: Hâkim ve savcıların kaderini belirleyen bir kurulun  yesi, Ergenekon gibi kamuoyunun büyük ilgisini çeken bir davanın sanığıyla neden bir araya geldi? Acaba ne konuştular? Bu buluşmada Ergenekon savcılarının tutumu gündeme geldi mi? Ne konuştuklarını bilmiyoruz, insanın zihnine bir sürü soru  ş ş yor.

Hiçbir şey konuşmasalar bile bir araya gelmeleri sorun. Problem fotoğrafın bizzat kendisi... 13 Temmuz akşamı Adalet Bakanlığı'nın kararnamesine karşı cebinden alternatif liste çıkaran  ye kim biliyor musunuz? Ali Suat Ertosun... 15 Haziran'dan sonra Ergenekon sanığıyla buluşan kişi yani.

Peki yerlerinin değiştirilmesini istediği listede hangi savcı ve hâkimlerin isimleri var? En başta Ergenekon savcılarıyla bu davaya bakan mahkemenin h kimleri... Bu normal bir hal mi? Bir hukuk devleti bu fotoğrafın

altından kalkabilir mi?

Ortada ciddi bir problem var. Hiçbir şekilde hafifletilemez. Görmezden gelinemez, üstü örtülemez. Bunun adı dünyanın her yerinde skandaldır. Üstelik insanları koltuğundan eden, hükümetler deviren büyük bir skandal. İlginçtir, skandal karşısında bazı kesimler kör ve sağır. Hayret, hiç sesleri çıkmıyor. Hoşnut olmadıkları bir başkasının sözgelimi bir hükümet mensubunun fotoğrafı çıksaydı hiç şüpheniz olmasın yeri göğü inletirlerdi.

Bu fotoğraf karşısında hiçbir şey olmamış gibi davranmak mümkün değil. Ertosun'un istifasından başka seçeneği yok. Orada daha fazla oturamaz. Oturmamalı. Ertosun'un çekilmesi hem kurulu hem de ülkeyi rahatlatır. Gözler şimdi Ali Suat Ertosun'da. Onun vereceği karar bekleniyor. Herhalde bu skandal fotoğrafı bütün Türkiye gördükten sonra 'devam' diyemez. Bunu başta HSYK kabul etmez. Yoksa bir üyesinin Ergenekon sanığıyla aynı fotoğraf karesinde bulunduğu HSYK'nın bundan sonra alacağı kararlar tartışmalı hale gelir.

Nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın bu fotoğrafın gölgesi HSYK'nın üzerine düştü...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şemdinli ders oldu, korsana geçit yok

Mustafa Ünal 2009.07.22

HSYK üyesi Ali Suat Ertosun skandal fotoğraf için bir meslektaşımıza 'O fotoğraftan asla rahatsızlık duymam. Tanıdığım insanlarla yemek yemenin ne sakıncası var? Demek ki birilerinin nasırına basmışım.' demiş. Ben, istifa etmese bile en azından pişmanlık duyacağını ve kamuoyundan özür dileyeceğini düşünmüştüm.

Hayret... O bir Ergenekon sanığıyla oturup konuşmakta hiçbir sakınca görmüyor. Oysa dünyanın her yerinde bir yargı mensubunun bir davanın sanığıyla buluşması, ardından da o davanın hakim ve savcılar hakkında radikal öneride bulunması büyük bir skandaldır. Ve hiçbir sebep bunu hafifletemez. Eski arkadaşlık gibi gerekçeler skandalın boyutunu daha da ağırlaştırır. Her skandalın da mutlaka bir bedeli olur. Ertosun'dan ne istifa ne de özür... Aslında burası sözün bittiği yerdir.

Ayrıca fotoğrafı normal bulduğunu anlatırken 'Demek ki birilerinin nasırına basmışım' da demiş. Nasırına bastığı şey belli: Adalet... Mülkün temeli olan adalet. Bunun şakaya gelir tarafı yok. Ergenekon, faili meçhul ve KCK davalarının hakim ve savcılarını yerlerinden uzaklaştırma girişimi. Bastığı nasır bu...

Ertosun birilerinin değil, adaletin, dolayısıyla Türkiye'nin nasırına bastı. Dört koldan tepki görmesi bu yüzden. HSYK üyesi bir sakınca görmese de bu fotoğraf ülkenin hafızasına kazındı, kolay kolay unutulmayacak. Diğer üyelerin onun gibi düşündüğünü, o skandal fotoğrafı normal karşıladıklarını hiç sanmıyorum. HSYK'nın kararlarını gölgeliyor, itibarını zedeliyor çünkü.

Ertosun, sorun yapmasa da HSYK bu fotoğrafı taşıyamaz.

Dün Ankara'nın gündemi yine HSYK idi. Ertosun'un nereden, hangi gerekçeyle hazırladığı anlaşılamayan korsan kararnamesi kurulu kilitledi. 2 bine yakın hakim ve savcının kulağı Ankara'dan gelecek haberde. Milli Eğitim Bakanlığı yaz kararnamesinin gecikmesini dikkate alarak SBS tercihlerinin süresini uzattı. Kararname için öngörülen olağan takvim çoktan aşıldı.

Bir sonuç çıkar umuduyla gözler kurulun dünkü toplantısında. Adalet Bakanı Sadullah Ergin önce müsteşarsız katıldı. Belli ki Bakan Ergin bir uzlaşma zemini arayışı içinde. Ertosun'un korsan listesi masada

durduğu sürece bir ilerleme sağlanması çok güç. İlerleyen saatlerde Ergin, Müsteşar Ahmet Kahraman'la birlikte gitti toplantıya.

Adalet Bakanı Ergin ve Müsteşar Ahmet Kahraman bulunduğu noktadan geri adım atar mı? Hayır. Bulundukları yer en meşru nokta çünkü. Bakan, müsteşarla birlikte doğru yerde duruyor. Kamuoyuna mal olmuş davaların hakim ve savcılarının yerlerinden edilmesini müzakere konusu yapmamaktan daha doğal ne olabilir? Anormal olan bunları değiştirmeye kalkmak.

Bugünlerde sürekli hatırlanan bir Şemdinli savcısı örneği var. O dönemin HSYK üyeleri iddianamesini beğenmedikleri bir savcuyu meslekten ihraç etti. Ne oldu? Dosyayı devralan yeni savcı Şemdinli olayını aydınlattı mı? Hayır. Kim kaybetti kim kazandı?

Toplum vicdanı faturayı devrin Adalet Bakanı'na kesti. Ayrıca yargı bu olaydan derin yara aldı. Şemdinli örneğinden herkesin ders çıkarması gerekmiyor mu? Şimdi Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in sokaktaki vatandaşın adalet duygusunu müzakere konusu yapmaması anlaşılabilir bir durum. Türkiye, Şemdinli hatasını tekrarlamak istemiyor. Kamuoyunun duyarlılığı başka türlü nasıl açıklanabilir?

Ertosun'un korsan kararnamesi HSYK'nın yaz atamalarını çıkmaza soktu. Dün akşam saatlerinde Ergin ve Kahraman'ın toplantıya katılması bir umut doğurdu. Ancak korsan liste masada durduğu sürece krizin aşılması mümkün görünmüyor. Toplum adaletten asla geri adım atılmasını istemiyor. Yeni Şemdinliler yaşanmamalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis başkanı kim olacak?

Mustafa Ünal 2009.07.24

Keskin bir soruyla başladım ama AK Parti yönetimi mevcut Başkan Köksal Toptan konusunda henüz karar vermiş değil. Toptan devam mı edecek yoksa başka bir isim mi ortaya çıkacak? Şimdi o karar sürecinin içindeyiz. Yeniden adaylığını görüşen Toptan, Başbakan Erdoğan'dan 'Gruba danışmam lazım' cevabını aldı. Toptan rakipsiz değil başka adaylar da var. Salih Kapusuz, Burhan Kuzu gibi...

Son dönemde iyiden iyiye Hüseyin Çelik ve Mehmet Ali Şahin'in ismi de kulislerde dolaşmaya başladı. Kapusuz ve Kuzu, Erdoğan'a açıkça 'aday olmak istediklerini' ifade etti. Son sözü söyleyecek olan Erdoğan hiçbir adaya yeşil ışık yakmadığı gibi kapıyı da kapatmadı. 4 Ağustos'ta Meclis yeni başkanı seçmek üzere özel gündemle toplanacak. Hareket sadece AK Parti'de... CHP ve MHP sessiz, önce iktidar partisinin ne yapacağını görmek istiyor. AK Parti'nin çıkaracağı adaya göre bir politika oluşturacaklar. Eğer seçim çok adaylı olursa partinin içine dönük manevra yapacakları kesin. Onun için Erdoğan çok dikkatli.

Bu hassas süreci muhalefete manevra fırsatı vermeyecek şekilde yönetmeye çalışıyor. Meclis Başkanlığı kritik bir koltuk... Oraya oturanın farklı siyasi hesaplara girmesi de mümkün. Sıradan siyasetçileri bile tehlikeli sulara sürüklemeye özelliğine sahip. Meclis Başkanlığı ile yetinmeyen, gözünü daha yukarılara diken örnekler çok. Yakın tarihten Ömer İzgi, biraz daha geriden Mustafa Kalemlili... Değil yukarılara tırmanmak, başkanlığın ardından milletvekili bile olamadılar. Tehlikeli sular demem o yüzden.

Başbakan partinin görüşünü almaya MKYK üyelerinden başladı. Hafta başındaki toplantıda herhangi bir aday lehine veya aleyhine yorum yapmadı, yönlendirme konuşmalarına da izin vermedi. Bir form dağıtarak Meclis Başkanlığı koltuğunda görmek istedikleri üç ismi yazmalarını istedi. Sonuçları kimseyle paylaşmadı. Bugün de

Ankara'ya çağırıldığı milletvekillerinin görüşlerine başvuracak. Büyük olasılıkla onlardan da üç isim isteyecek. Anketten çıkacak sonuç tek faktör olmasa bile kararında etkili olacağı kesin.

Son dönemde iktidarla muhalefet arasında ciddi gerilimler yaşandı. Bu, parlamento çalışmalarını etkileyecek. Gündem de yoğun... AK Parti'nin ajandasında kısmî anayasa değişikliği, yargı reformu gibi ciddi düzenlemeler var. Aranan, muhalefet partileriyle işbirliği yollarını açacak, uzlaşma zemini oluşturacak bir isim.

Erdoğan, inisiyatifi Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığı adaylığında olduğu gibi tamamen gruba mı bırakacak yoksa Melih Gökçek'in adaylığında yaşandığı gibi sürece müdahil mi olacak? Köksal Toptan'ın grupta havası pek iyi değil. İki yıllık performansından memnun olmayan hatırı sayılır oranda milletvekili var. İtirazların temelini Toptan'dan daha aktif başkanlık beklentisi oluşturuyor.

'Demokrasi ve TBMM'nin hukukunu daha iyi koruyabilirdi' diyorlar. Örnek olarak da üniversitelerde başörtüsü yasağını kaldıran düzenlemeyi iptal eden Anayasa Mahkemesi'ne gerekli tepkinin verilememesini gösteriyorlar. İki numaralı koltuğa kim oturacak, Toptan mı yeni bir isim mi?

Gül'ün adaylık sürecine bakarak sonuç çıkaracak olursak Toptan'ın epey zorlanacağını söyleyebiliriz. Melih Gökçek'in adaylık macerasını dikkate alırsak işin rengi değişir. Başka bir aday üzerinde tam ittifak oluşmaması, dağınık tablo ve yeni ismin riskleri Toptan'ın devamını mümkün kılar.

Diğer adayların şansına bakacak olursak... Mehmet Ali Şahin ismi kesinlikle yabana atılmamalı. Partideki havası iyi. Başbakan'ın kabineden alırken Meclis yönetiminde değerlendirmek istediği sır değil. Hüseyin Çelik sürprizine de hazır olmak lazım. Salih Kapusuz da hesaba katılmalı. Adı medyaya düşmeyen bir başka ismin öne çıkması da mümkün. Beşir Atalay ve Nimet Çubukçu gibi...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye bir ayıbından daha kurtuldu

Mustafa Ünal 2009.07.26

Bugün meslek liselerini yok olma noktasına getiren katsayı uygulamasının olağan bir dönemin ürünü olduğunu kim söyleyebilir? Eğitim uzmanları, bürokratlar ve siyasetçilerin tartışarak karara bağladıkları bir düzenleme değildi. Öyle olsaydı, hatasıyla sevabıyla tolore edilebilirdi. Bir içtihat yanlışı olarak görülebilirdi. Türkiye, bu hataya bile sürüklendi. Sonuçlarını göre göre 'evet' dedi.

Sıradan bir eğitim konusu olan katsayı, bir rejim sorunu olarak ele alındı. Eski Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir 'gizli' yazıyla talimat verdi, YÖK'ün başındaki isim Kemal Gürüz itiraz etmeden kuruldan kararı çıkardı ve uygulamaya soktu. Katsayı olayının iç yüzü bu...

Hangi demokratik ülkede böyle bir şey yaşanır? Sanki YÖK, Genelkurmay'a bağlı. Daha sonra da bir başka YÖK başkanının Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'la görüştüğünü hatırlatayım. Karargâha, üniversite mezunlarının askerlik sorununu konuşmaya gitmedi herhalde. Bu kurumun başına öyle isimler geldi ki Milli Eğitim Bakanlığı ile kurmadıkları ilişkiyi askerî kişilerle ileri düzeyde kurabildiler.

Katsayı, 28 Şubat sürecinin en katı, en sert düzenlemesiydi. Bürokrasi, siyaset aynı noktada buluştu. İmam-hatipleri Cumhuriyet okullarının dışında bırakan dönemin başbakanı Mesut Yılmaz, "Siyasî hayatıma da mal olsa bu kanunları çıkaracağım." dememiş miydi? Bir siyasetçi olmasına rağmen Yılmaz, Çevik Bir gibi konuşmuştu.

28 Şubat'ın başarıyla da uyguladığı projelerin en başında yer aldı katsayı. Bunun sonucunda büyük acılar yaşandı. Bu sütunda, sınavlarda soruların büyük bölümünü cevapladığı halde üniversiteye gidemeyen gözü yaşlı öğrencilerin dramatik örneklerini yazmıştım. İmam-hatipli Tuba'nın hikâyesi bunlardan biriydi. Tuba, soruları doğru bildi ama sırf okulunun imam-hatip olması üniversiteye gitmesini engelledi.

Hiç ayırım yapmadan söylüyorum; bütün meslek liselerinin gözünde katsayı, üniversite yolunun önüne konulan Berlin Duvarı gibiydi. Onun kadar da utanç vericiydi. Başarı, kriter olmaktan çıktı. Soruların hepsine doğru cevap vermeniz de kaderinizi değiştiremedi. Zirveleri hak edenler, sıradan okullara gitmek durumunda kaldı. Bu uygulamayla sistem meslek liselerinin öğrencilerine 'üvey evlat' muamelesi yaptı.

İmam-hatipler hedef alındı ancak bedelini bütün meslek liseleri ödedi. Hatta eğitim sistemi kurban edildi. Bunun sonucunda birçok okulun kapısına kilit vuruldu. Çağdaş dünyada eğitim sisteminin temel kurumlarından olan meslek liseleri, Türkiye'de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Ara eleman bulmakta büyük sıkıntı çeken iş dünyası alarm verdi. 'Meslek lisesi memleket meselesi' dendi ve yeniden canlandırılması istendi.

Sorun bir süredir YÖK'ün gündemindeydi. Çözüm için arayış vardı. Kurul, iki yıldır katsayı engelini tartışıyordu. Uygulama ne getirdi ne götürdü, masaya yatırıldı. Hafta içinde aldığı bir kararla katsayıda farklı uygulamaya son verdi. Bütün liseleri hiçbir ayırım yapmadan eşitledi. Kriteri başarıya endeksledi. Eğer başarılıysanız, hangi liseyi bitirmiş olursanız olun, istediğiniz okula gidebileceksiniz. YÖK, bu kararıyla utanç duvarını kaldırdı. Katı ideolojiye değil, bilim ve aklın gereğine göre davrandı. 10 yıldır uyguladığı yanlıştan döndü.

Kamuoyundaki yankısı da olumlu oldu. Karar herkesten büyük destek gördü. Tepkiler ise çok cılız. Küçük katı ve ideolojik kesimlerin dışında itiraz eden pek olmadı. Endişeler yersiz. Yarın üniversiteler imam-hatip veya sanat okullarından giden öğrencilerle dolmayacak. 10 yıl önce ne idiyse o. Aslında rakamlar son derece gülünç. Hele öcü muamelesi gören imam-hatiplerin oranı o kadar düşük ki... Kopan fırtınayı anlamak zor.

Katsayı kararı 28 Şubat'ın sona erdiğini gösteriyor mu? Hayır, halk o süreci çoktan tedavülden kaldırdı. Katsayı niye gecikti? Halk doğrudan YÖK'ün kararına müdahale edebilseydi bugüne kalmazdı... Katsayının kaldırılmasının Türkiye'yi normalleştirdiği doğru... Normalleşmeye direnç de azaldı, bu iyi gelişme.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ayrımcılığın böylesi...

Mustafa Ünal 2009.07.28

Haberi okuyunca inanamadım, dondum kaldım. Başı kapalı bir genç kız organizasyon işi yapan bir özel şirkete çalışmak için başvuruda bulunmuş. Kısa sürede cevap gelmiş.

Kızın o iş için ehil olup olmadığına hiç bakılmamış. Tahsil durumu, yani diploması sorulmamış. Yabancı dil biliyor mu diye de merak edilmemiş. Kendisine verilen cevaptan biliyoruz bunu.

Şirket gönderdiği elektronik postada 'sizinle çalışmamız mümkün değil' demiş. Gerekçe mi? İnanılır gibi değil; başörtüsü. Bu ayrımcılığın zirvesi. Belki sağda solda kamuoyunun haberdar olmadığı benzer örnekler yaşanmış olabilir ama ilk kez bu şekilde ifade ediliyor.

Şu uzun cümleyi dikkatle okuyun, virgülüne dokunmadan aynen aktarıyorum: 'Laik Atatürk Türkiye'sinde yaşayan cumhuriyet çocukları ve muhafızlarından oluşan bir kurum olarak sizin gibi başörtüsü, türban, tesettür

şeklindeki bez parçalarını dinî inançlar ile hiçbir bağlantısı olmamasına rağmen bu şekilde gösteren tamamen siyasi amaç güden, din üzerinden ticaret, din üzerinden siyaset yaparak din sömürüsü yapan insanları bünyemizde barındırmıyoruz.'

Burada başörtüsüne 'bez parçası' denerek alenen hakaret var. Örtünün inançla ilgisi olmadığına ilişkin hüküm var. Organizasyon yapan bir şirket değil sanki Diyanet İşleri Başkanlığı. Din sömürüsü iftirası var. Bir cümleye hepsi sığdırılmış.

Şirket lafı hiç eğip bükmeden 'Bizde başörtülü çalışamaz' diyor. Başörtüsünü kritere dönüştürürken çok tehlikeli bir iş yaptığının farkında mı? Etnik ve inanç kökenli bu tip ayrımcılık bütün dünya coğrafyasında suç. Hem de ağır suç.

Şirketin bu tavrı vaktiyle Hitler Almanya'sında Nazilerin başlattığı 'Yahudiler giremez' kampanyasına benzemiyor mu? Hiçbir kişi ve kurum 'başörtülü çalışamaz' diyerek bir genelleme yapamaz. Buna hakkı yok.

Haberi okuyunca şirket hakkında bilgi edinmek için kısa bir araştırma yaptım internette... Referans olarak bugüne kadar yaptığı işler sıralanmış. Sıradan basit bir firma değil. Bugüne kadar etkili işler yapmışlar. Şirketin siyasi yönü dikkat çekici. Rengini hemen belli ediyor.

Yaptığı işlerin listesi uzun... CHP ve İşçi Partisi'nin mitinglerini organize etmişler. Atatürkçü Düşünce Derneği için çalışmışlar. Ramazan'a da kayıtsız kalmamışlar, faaliyet alanlarında Ramazan eğlencesi düzenlemek de var. Ama gelin görün ki şirketin bünyesinde 'başörtülüye hayat hakkı yok'.

Bu iftira ve suçlama değil. Kendi ifadeleri. Üstelik cevap bu uzun cümleyle sınırlı da değil, devamı var. Arkası da en az onun kadar vahim. 'Unutmayınız; demokrasi gericiliğin önünü açmak değildir'. İş için müracaat edene verilen cevaptan çok siyasi bildiri metni gibi.

Böyle bir cümle ancak siyasi deklarasyonlarda, muhtıralarda falan olabilir. İş için kapınızı çalana herhalde böyle söylenmez. Hakkını yemeyelim, nezaket cümleleri de yok değil. Sözelimi 'İş arayışınızda başarılar' demişler. Bunu da söylemeyebilirlerdi.

Ancak adres göstermeden de edememişler. Başörtülü birisi nerede iş aramalıymış biliyor musunuz? İşte cevabı; 'Fatih bölgesini denemenizi şiddetle tavsiye ederiz'. Ayrımcılığı hayat görüşü olarak benimsemiş bir şirket nerede faaliyet göstermeli? Hitler Almanya'sı demeyin, o tarih oldu çünkü.

Dünya üzerinde etnik ve inanç ayrımcılığına hayat hakkı tanıyan başka bir ülke var mı bilmiyorum. En iyisi işi Türkiye'yi değişik kıyafetlerle dolaşarak izlenimlerini yazan meslektaşımıza havale etmek...

Bu daha sahici. Kurgu değil çünkü, gerçeğin kendisi. Bir şirketin başörtülü genç kıza verdiği bu talihsiz cevap umarım ilgisini çeker.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vatandaşın Ergenekon hassasiyeti uzlaşmayı getirdi

Mustafa Ünal 2009.07.29

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda bir buçuk aydır yaşanan kriz nihayet çözüldü, yaz kararnamesi çıktı. Haftalara yayılan uzun bir maratondur. Sadece tayin bekleyen yargı mensupları değil bütün Türkiye ilk kez

HSYK toplantılarını pürdikkat izledi. Çünkü değişiklikler Ergenekon veya KCK gibi önemli davaların kaderini etkileyebilirdi.

Adalet Bakanlığı kararnameyi Kurul'a 15 Haziran'da gönderdi, Temmuz'un 10'undan sonra ciddi müzakereler başladı. Kimi toplantılar gece yarısına kadar sürdü, görüşmelerin 9 saati bulduğu oldu. Edindiğim izlenim, dışarıdaki tartışmaların toplantıya aynı tonda yansımadağı yönünde. Görüş ayrılıklarının keskinleştiğı ortamlarda bile sert konuşmalar, tarafları incitecek sözler söylenmedi.

Öyle sanıldığı üzere toplantılara 'kurşun gibi ağır' diye nitelenen gergin, kasvetli hava egemen değildi. Saygı sınırı hiç aşılmadı. Zaman zaman ortamı yumuşatan fıkralar anlatıldı. Herkesi güldüren espriler bile yapıldı. Farklı görüş elbette vardı. Ali Suat Ertosun'un 13 Temmuz akşamı Kurul'a sunduğı 11 kişilik korsan liste bütün ayrıntılarıyla dışarıya yansdı.

Açıkça Ergenekon savcı ve hakimleri ile Diyarbakır'da faili meçhul ve KCK operasyonlarını yapan savcılarının değiştirilmesi istendi. Kimi üyelerin, hepsi olmasa bile bir kısmının değiştirilmesi için son ana kadar ısrar ettikleri de biliniyor. Tahmin etmek zor değil; İstanbul'dan yani Ergenekon'dan 2, Diyarbakır'dan ise 1 savcı. Bu bilgiler sır değil, medyada yer aldı.

Üyelerin ısrarına karşılık Adalet Bakanı Sadullah Ergin ve Müsteşar Ahmet Kahraman 'Hayır, olmaz' dedi. Bunun doğru olmayacağını söyleyerek Ertosun'un listesinde yer alan isimleri müzakereye bile yanaşmadılar. İsrarların toplantıyı kilitleme noktasına getirdiğı de oldu. Bakan Ergin birkaç defa Kurul'dan ayrıldı. Bir ara kararnameyi çekmeyi bile düşündü. Bu, medyaya yansdı.

Bu, HSYK'nın işlevinin sorgulanması sonucunu doğururdu. Kararnameyi çıkaramamış bir HSYK tablosu hiç kimse için kabul edilebilir değildi. Bu durumda tayin bekleyen hakim ve savcılar bir yıl daha yerlerinde kalacaktı. Uzlaşmayı, konuya, kamuoyunun yakın ilgisi sağladı. HSYK'nın Ergenekon savcılarına dokunma ihtimali toplumun bütün kesimlerinde hassasiyet oluşturdu.

Vatan'ın Başyazarı Güngör Mengi 'Savcılara dokunmayın' diye yazı yazdı. Yürümekte olan davaların savcı ve hakimlerinin görevlerinden uzaklaştırılmasına bir iki istisna dışında sıcak bakan çıkmadı. Kurul'daki uzlaşmanın nedeni kamuoyundaki bu havaydı.

Neticede 9 saate yaklaşan son toplantıda bir buçuk aylık krize nokta konuldu ve kararname Kurul'dan geçti. Ertosun'un korsan listesindeki hiçbir isim kararnamede yer almadı. Ergenekon hakim ve savcılarını yerlerinde kaldı. Diyarbakır'da KCK ve faili meçhulleri soruşturan savcılara dokunulmadı.

İstanbul'un en kıdemli savcılarından Olcay Seçkin yeni eşbaşsavcı vekili olarak görevlendirildi. Bazı soru işaretleri doğmadı değil. Acaba Ergenekon savcılarını müdahale eder mi? Veya davayı farklı amaçla yönlendirmeye kalkar mı? Konuyla ilgili uzmanlar 'Hayır, endişeler yersiz' diyor. Ayrıca kamuoyunda hassasiyet sürdüğü müddetçe davayı sulandırmak mümkün değil. Ergenekon davası başsavcılığın yükünü artırdı. Bu takviye ile ağır cezalı suçlarda başsavcılığın yükü hafifleyecek.

Kurul'dan çıkan bir başka karar da Ergenekon savcılarıyla ilgili şikâyetlerin dikkate alınıp soruşturulacağına ilişkin... Bakanlık bugüne kadar hiçbir şikâyete kayıtsız kalmadı. Hepsini önemseddi, bazı şikâyetlere müfettiş görevlendirdi, bazılarını yerinde soruşturdu. Her şikâyet müeyyideye dönüşürse yargı sistemi çöker. Çünkü sadece Ergenekon'da değil tüm yargı mensupları en çok şikâyete hedef olan kesim. Sayısı yılda 5 bini buluyor. Kurul'un yalnızca Ergenekon şikâyetlerini gündeme taşıması HSYK adına şık bir görüntü oluşturmadı.

Zor bir süreçti, krizin adalete hâlel gelmeyecek biçimde çözülmesi Türkiye'nin hayrına oldu.

Skandal büyüdü

Mustafa Ünal 2009.07.31

Tartışmaların odağındaki isim Ali Suat Ertosun, hakkındaki iddialara cevap vermek için dün medyanın karşısına çıktı.

Kimi HSYK üyeleri de Ertosun'u yalnız bırakmadı, ona eşlik etti. Soru- cevap kısmında tatsızlık da yaşandı, korumalar Vakit muhabirini salondan çıkarmak istedi. Muhabirin sorusu yerindeydi: 'Genç hâkimlere Ergenekon sanıklarıyla yemek yemesini tavsiye ediyor musunuz?'

Bu güzel soru karışıklık sırasında kaynadı, gitti. Maalesef kamuoyu Ertosun'un cevabını öğrenemedi. Ertosun, uzun uzun onlarca mahkûmun hayatına mal olan 'Hayata Dönüş' operasyonunu anlattı. 'Kararı veren ben değildim, hükümet ve MGK idi, kısaca devletti.' dedi. Mustafa Duyar'ın kendisinden önce Afyon Cezaevi'ne nakledildiğini söylese de genel müdürlüğü döneminde susturulduğu gerçeği soru işareti olarak kaldı. Duyar'ın öldürülmesi yakın tarihin en karanlık olaylarından. Konuşmasının birileri tarafından engellendiği ortada... Ertosun'un, açıklamalarına rağmen 'zan altında' hali devam ediyor.

Ertosun üslup olarak bir hukuk adamı gibi değil, klasik bir Ankara siyasetçisi gibi konuştu. Sözelimi 'Bizim açılımımızın içi dolu' dedi. Siyasi iktidara gönderme yaptı. Açıkça hükümetin açılımlarının içi boş demeye getirdi. Kendisini dinlerken 'Acaba siyasete mi ısınıyor?' diye düşünmeden edemedim.

Ertosun'un sorulara verdiği cevaplar tatmin edici olmaktan çok uzaktı. Kimseyi de ikna etmedi. Hakkındaki iddiaları daha da ağırlaştırdı. Ergenekon sanığıyla birlikte görüntülediği o fotoğrafa açıklık getiremedi. 'Engin Aydın aile dostum, buluşmam normal.' dedi. Cevap vermek yerine fotoğrafı kimin hangi amaçla çektiğini sorguladı. Bu olayın başka bir boyutu, ayrıca o da tartışılabilir.

Burada asıl problem, bir HSYK üyesinin kamuoyunun pürdikkat takip ettiği bir davanın sanığıyla aynı karede yer alması. Bu görüntü sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde skandal. Ardından aynı üye, ailecek dost olduğu sanığı soruşturan savcılarının yerlerini değiştirmek isterse olay çok daha vahim hale gelir. Hangi hukuk devleti böyle bir olaya müsamaha gösterir?

İç içe skandalları barındıran o fotoğraf karesini normal karşılamasını yadırgamamak mümkün değil. Aslında sözün bittiği yer burası. Cevap skandal ötesi. Ergenekon sanıklarıyla yan yana görüntüleri bu fotoğrafla sınırlı değil. Kent Otel toplantıları var. Sanıkların katılımı nedeniyle Ergenekon dosyalarına giren bu toplantıyı 'ülke meselelerinin konuşulduğu yerler' diye niteledi. 'Tarım konularını falan konuştuk' dedi. Hiç inandırıcı değil.

Ertosun'un tartışmaya açtığı fotoğrafı kimin hangi amaçla çektiğini şu an için bilmiyoruz. Ancak Ergenekon gibi büyük bir davada sanık olarak yargılanan Engin Aydın'ın devletin istihbarat birimleri tarafından takip edilmesi pekala mümkün. Bu durumda izlenenin yüksek hâkim değil, bir Ergenekon sanığının olması yüksek ihtimal. İşin doğrusunu yine olayı soruşturan yargı ortaya çıkaracak.

Ertosun, fotoğrafla ilgili sorulara kuşkuları giderecek cevaplar veremedi. Sözünün bir yerinde 'Yarın Engin Aydın dosyası önüme gelirse bakmam.' dedi. Ancak Engin Aydın'ın yargılandığı davanın savcılarını değiştirmek için 13 Temmuz akşamı Kurul'a karşı liste sunduğu kamuoyunun malumu. Bu ne yaman çelişki?

Bir HSYK üyesi ailecek dost oldukları bir ismin yargılandığı davaya karşı tarafsız, hâkim ve savcılarına objektif olabilir mi? Elbette olamaz. Bu durumda Ertosun'un istifadan başka seçeneği yok. Üyesi olduğu HSYK'nın daha fazla yıpranmasını istemiyorsa yapması gereken, bir an önce görevi bırakmak. Zira adalet bu skandalı taşıyamaz.

Ertosun, hakkındaki iddialara cevap vermek için medyanın karşısına çıktı ama söyledikleri skandalın boyutlarını büyüttü ve iddiaları daha vahim hale getirdi, yeni sorunlara neden oldu... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

3G ve kehanetler

Mustafa Ünal 2009.08.02

Türkiye iletişimde hızlı dönüşümü rahmetli Turgut Özal'a borçlu. 3G'ye giden yolu Özal açtı. 'Çağ atlamak' diye nitelenen o büyük atılımlar gerçekleşmeseydi bugün bu noktada olamazdık. Türk toplumu da ileri teknolojiye adapte olmakta çok mahir.

90'lı yılların başında tanıştığımız cep telefonları bugün hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Başlangıçta bu kadar yaygınlaşacağı öngörülüyor muydu? Hayır.

Anlı şanlı işadamlarının 'cep telefonu' işine girmekte isteksiz davrandığını biliyoruz. 1988'de Türkiye'den Ericsson'un lisans hakkını alan Murat Vargı büyük işadamlarının kapısını çaldı. Cep telefonunda bir gelecek görmemiş olmaları ki kimse ilgilenmedi. Hatta bir işadamı, "Herkesin sabit telefonu var, bu tutmaz." demiş. Kendisine tanınan zaman daralırken imdadına Mehmet Emin Karamehmet yetişti. İlk özel telefon şebekesi Turkcell böyle doğdu.

Sonrası baş döndürücü hızla gelişti. Ahizeden görüntülü cep telefonuna 20 yıl gibi kısa sürede ulaşıldı. 'Artık ötesi olmaz' demeyin, dahası var. 4G sırada bekliyor. Nereye kadar gider? Tahmini gerçekten güç... Kehanette bulunmak istemem. Neden mi?

Vaktiyle 'kehanetler' üzerine bir kitap okumuştum. Olumsuz seçilen örnekler beni şaşırtmıştı. Neler söylenmemiş ki... 1876 yılında yeni teknolojiyi reddeden Western Union'ın, 'Bu telefon denen şeyin bir iletişim aracı olarak düşünülmesi için çok fazla kusuru var. Bu alet hiç işimize yaramaz.' ifadelerini kullanan uzmanı bugünleri görse ne derdi?

Yine Amerika'da Boston gazetesinin başyazısında telefonla ilgili şu satırlar yer almış: 'Bilgili insanlar sesin teller üzerinden aktarılmasının mümkün olmadığını bilirler. Bu mümkün olsaydı bile hiçbir işimize yaramazdı.' Pazarınızı bir nebze neşelendirmek için bu isabetsiz kehanetlerden bir demet sunmak istiyorum.

1899'da ABD Patent Dairesi Müdürü Charles Duell'in şu sözlerine ne demeli: 'İcat edilebilecek olan her şey icat edilmiştir.' Duell yeni buluşlar karşısında yanıldığını gördü mü acaba? Bilgisayar üzerine kehanetler de eğlenceli. Bazı cep telefonları bilgisayar işlevi görüyor. 1943 yılında ünlü bilgisayar firması IBM'in yöneticisi Thomas Watson aynen şöyle demiş: 'Dünyada belki 5 bilgisayarlık bir pazar olduğunu düşünüyorum.' Ne öngörü ama...

6 yıl sonra Popular Mechanics Dergisi bilgisayar teknolojisinin geleceğine ilişkin kehanette bulunmuş: 'Gelecekte bilgisayarlar 1,5 tondan daha ağır olmayacak.' Doğru, tam isabet... Bugün hiçbir bilgisayar bir buçuk

tondan daha ağır değil. Laptoplar bir kilonun altına düştü. Artık birkaç kiloluk dizüstü bilgisayarlar ağır kabul ediliyor. Durun daha bitmedi.

Digital Equipment Corporation'ın kurucusu Ken Olsan, çok değil 40 yıl önce 'İnsanların evlerine bilgisayar almak istemeleri için hiçbir sebep yok.' demiş. Şimdi bilgisayar her yerde, sadece evlerde değil, çantalarda taşınıyor. Radyo televizyon üzerine insanı gülümseten kehanetler var. Warner Bros stüdyolarının yöneticisi H.M. Warner, 1927'de sinema teknolojisini reddederken şöyle konuşmuş: 'Oyuncuların konuşmasını kim dinlemek ister ki...'

Aslında bunlara Türkiye'den siyasi kehanetleri de eklemek mümkün. Ne gibi mi? O kadar çok ki... 'Recep Tayyip Erdoğan muhtar bile olamaz', 'Hayal görmeyin, gerçekçi olun, bu ülkede Abdullah Gül'ü cumhurbaşkanı seçtirmezler', 'AK Parti'nin vaatlerine kanmayın, Türk parasının sıfırlarını atamazlar'.

Bugünden yarına bir kehanet: 'Bu dönem ileride 28 Şubat'tan çok daha ağır şekilde eleştirilecektir. Türk halkı otoriter rejimlerin sadece askerler değil, siviller tarafından daha da beter şekilde getirilebileceğini öğrenecektir. Geçmişteki haksızlıklara, eşitsizliklere tepkiyle başını örten insanlar, yeni oligarklara, yeni zalimlere tepkiyle başlarını açmaya başlayacaktır.' Bu benim öngörüm değil, benim kehanetim şöyle: 'Bu dönem tarihe demokrasi mücadelesi olarak geçecek.' m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan, DTP ile neden görüşüyor?

Mustafa Ünal 2009.08.05

Bugün Ankara'da kritik bir görüşme var; Başbakan Erdoğan DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'e randevu verdi. Görüşmenin Kürt açılımıyla doğrudan ilgisi yok dense de bu kapsamda değerlendirileceği ortada.

Açılımın çeşitli boyutlarıyla gündeme gelmemesi düşünülemez, konuşulacağı kesin. O yüzden çalışmaları koordine eden İçişleri Bakanı Beşir Atalay gerektiğinde bilgi vermek veya not almak için görüşmede bulunacak.

Aslında DTP'nin görüşme talebi yeni değil, çok eskiye dayanıyor. Başbakan Erdoğan önce sıcak baktı ancak sonrasında gerçekleşen terör saldırıları buluşmayı engelledi. Başbakan dün açıkça söyledi, 'Talebin geldiğinin ertesi günü benim 10 tane şehidim oldu. O gün kalkıp cevap veremezdim.' dedi. Erdoğan haksız mı? Değil elbette. DTP, terör örgütüyle arasına duvar öremedi. Partiden yükselen farklı sesler toplumun önemli kesimlerinde rahatsızlık oluşturdu. Bir siyasetçiden ziyade terör örgütünün yöneticisi gibi konuşan milletvekilleri çıktı.

Şehitlerden dolayı hassasiyetin arttığı bir ortamda DTP ile verilecek fotoğrafın siyasî bedeli olması kaçınılmazdı. Erdoğan'ın temkinli davranışını anlayışla karşılamak gerekir.

Biraz gecikmeli de olsa randevu bugün gerçekleşecek. Konjonktür olarak zemin uygun... Sorunun çözümüne dönük gelişmelerin arifesindeyiz. Kim ne derse desin DTP bu sürecin önemli parçalarından. Sorunun değil çözümün parçası. Bu zeminde üreteceği siyaset, gelişmeler karşısında takınacağı tavır açılımın kaderini belirler. DTP'nin sorumluluğu büyük. Partinin lideri Ahmet Türk de bunun farkında.

Görüşme öncesi söyledikleri umut verici. Şu sözler onun: 'Sürecin hassasiyetini biliyoruz. 72 milyonun hassasiyetini göz önünde tutuyoruz. Barışçıl sürecin gelişmesi ve bu açılım politikasının sürdürülmesi konusunda bize düşen sorumluluğun bilinciyle hareket edeceğiz'. Türk'ten beklenen sağduyulu mesajlar. Bu

sözlerin retorik olarak kalmaması eyleme dönüşmesi lazım. Bu sağduyulu yaklaşım Ankara ile de sınırlı kalmamalı, Güneydoğu'da da aynı şekilde tekrarlanmalı. Ayrıca Türk'ün bu olumlu üslubu partinin geneline de hakim olmalı.

Başbakan Erdoğan, görüşme öncesi DTP'ye önemli mesajlar yolladı. Dün, 'Ben DTP'yi PKK ile aynı kefedede değerlendirmiyorum, değerlendirmek istemiyorum.' dedi. Bu cümleyi söylerken Başbakan'ın zorlandığı belli oluyor. Burada DTP'ye terör örgütü ile aynı kefedede değerlendirilecek davranışlardan kaçınması yönünde çağrı var.

MHP buluşmaya tepkili. Zaten Kürt açılımına yaklaşımı da çok sert... Aslında bu, Devlet Bahçeli'nin alışageldiğimiz üslubuna uygun değil. Sertliği kongre sürecine bağlayanlar var. Henüz içeriği tam bilinmeyen Kürt açılımına eleştiri veya itiraza kimse bir şey söyleyemez ancak ihanet gibi ağır kavramlarla yorumlanması kabul edilemez. Bahçeli randevuya tepkisini şu sözlerle ortaya koydu: 'AK Parti açılımın gereğini yapıyor. DTP'nin Meclis'te iki yıl sonra fark edilmesi de açılmıdır.'

Oysa DTP'yi Meclis'te ilk fark eden Bahçeli değil miydi? Daha ilk gün DTP lideri Ahmet Türk ve partinin önde gelen isimleri Hasip Kaplan ve Sırrı Sakık'la el sıkışmamış mıydı? 2008'in 23 Nisan törenleri sırasında Ulus'taki Meclis'in tarihi salonunda Hasip Kaplan'a elini uzatarak 'Gel Hasip yanıma otur, Birinci Meclis'in renkleri tamamlansın' dememiş miydi? Doğru da yaptı, bu davranışı siyasetin havasını yumuşattı. Doğrudan Kürt açılımının uzantısı olmasa bile Başbakan Erdoğan'ın bugün DTP lideri Ahmet Türk'le buluşması sürece olumlu katkı yapacak. Çözümün parçası olmak isteyen DTP, bu sağduyulu yaklaşımını sürdürmeli...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Darbe planının şüyuu vukuundan beter'

Mustafa Ünal 2009.08.07

Hafta içinde Ergenekon davasında çok önemli iki gelişme yaşandı. İlki, mahkemenin Danıştay saldırısını Ergenekon davasıyla birleştirme kararı.

Davayı ısrarla sulandırmaya çalışanlar bu birleştirme karşısında söyleyecek söz bulamadı. Sanıklar ise sert tepki gösterdi. En ağırını eski rektör Kemal Alemdaroğlu söyledi: 'Danıştay saldırganlarıyla beraber yargılanmam benim için idamdan ağırdır.'

İşte Ergenekon böyle bir örgüt... Birbirine hiç benzemeyen farklı düşüncelerde insanlar aynı davanın dosyalarında da buluşabiliyor. Üniversitede başörtüsü yasağını en katı uygulayan rektörle türban kararı nedeniyle Danıştay'ın ilgili dairesine kanlı baskın yapan kişi aynı mahkemede yargılanıyor. Ergenekon örgütünü tehlikeli kılan da bu tablo zaten. Bazen bilerek, bazen de farkında olmadan bir oyunun içinde buluveriyorsunuz kendinizi.

Bir yıl önce Danıştay saldırısının bir Ergenekon eylemi olabileceği gündeme geldiğinde 'davanın avukatlığına' soyunan CHP lideri Deniz Baykal 'O zaman işin rengi değişir' demişti. Bu ilişki henüz ispatlanmadı, yargı süreci işliyor. Ancak mahkemenin birleştirme kararı sıradan bir gelişme değil, olayın ciddiyetini gösteriyor. Bu durumda Baykal'ın davanın avukatlığından çekilmesi gerekmiyor mu?

Ergenekon'da diğer çok önemli gelişme 52 sanıklı üçüncü iddianamenin mahkeme tarafından kabul edilmesi. İnceleme iki hafta sürdü. Eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün Ergenekon savcılarına 'tanık' olarak

söyledikleri merak konusuydu. Çeşitli iddialar medyaya yansımıştı. Ancak gerçek bilgilere ulaşmak için iddianamenin kamuoyuna açıklanması bekleniyordu.

Özkök, 20 sayfaı bulan ifadesinde eski Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur'un 'Ayışığı' ve 'Yakamoz' adlı darbe planlarını doğruladı. Çok net ifadelerle... İma etmedi, dolaylı yoldan anlatmadı. Açık açık '2004 baharında haberdar oldum' dedi. Bu aynı zamanda Özden Örnek'in günlüklerinin gerçek olduğunu gösteriyor. Kamuoyu, darbe planlarını en ince ayrıntısına kadar Örnek'in günlüklerinden öğrendi.

Peki Özkök niye işlem yapmadı? Bu soru sıkça soruldu. Genelkurmay Başkanı madem darbe hazırlıklarından haberdardı niye olayı yargıya taşımadı? Özkök'ü bu yüzden eleştirenler oldu. İddianamede bu sorunun cevabı var. Özkök 'Bilgiler resmi olmadığı için işlem yapmadım.' dedi. Kendisine ulaşan slayt şeklindeki darbe planlarının kaynağını tespit edemediğini, delil olmadığı için de olayı yargıya götürmediğini anlattı.

Yoksa iddiaları ciddiye almadığından veya itibar etmediğinden değil. Söyledikleri arasında bir nokta özellikle dikkat çekici... Bilgiler kendisine ilk geldiğinde panik yapmamış, sükunetini hiç kaybetmemiş. Söylediğine göre 'Darbe planlarını karargâhtaki arkadaşlarıyla dahi paylaşmamış'. Neden mi? 'Bazı şeylerin şüyuunun vukuundan beter olduğunu' düşündüğü için. Bir şey dediği darbe planları...

Söylentisinin yayılmasını, kulaktan kulağa fısıldanmasını darbenin kendisinden daha beter bulmuş. Haksız da değil. Kapalı kapılar ardında hazırlanan darbe senaryolarının söylenti olarak yaygınlaşmasından sonra nasıl bir hal alacağını kestirmek gerçekten zor. Pekala vukuundan beter bir tablo ortaya çıkarabilir. Bu, kendisine gelen bilgilere kayıtsız kaldığı anlamına gelmemeli.

Söylediklerinden, duygusal davranmaktan kaçındığını anlıyoruz. Eruygur'un darbe planı sadece Meclis'i değil, kendisini de hedef alıyordu. Öncelikle kendisini... Kişiselleştirerek duygusal tepki verebilirdi, ifadelerin satır aralarından soğukkanlılığını hiç kaybetmediğini öğreniyoruz. Olayın içinde gördüğü kişileri tek tek uyardı.

Darbe hazırlıkları eğer gerçekleşmedi ve plan aşamasında kaldıysa bunu Özkök'e borçluyuz. Kendisine yönelik her türlü tazyiki kurmay zekâsı ve stratejisiyle püskürterek ülkeyi karanlığa sürükleyecek darbe senaryolarını boşa çıkarmasını bildi. Özkök'ün ifadeleri yakın tarihin en çok merak edilen olayına ışık tuttu, bundan sonrası yargının işi... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özkök Paşa'nın üslubu

Mustafa Ünal 2009.08.09

Darbe planlarında kendisine 'yetim' diye sıfat takıldı ama hiç de öyle değil. Bugün en itibarlısı o.

Seveni de çok, sahip çıkkanı da. Asıl yetim olansa darbe senaryosunu hazırlayanlar... Dün kendilerinden aslan, kaplan diye bahsedenler yani. Bugün yıldızları döküldü, aslanlıklarından eser kalmadı. Bir kısmı hâkim karşısında hesap veriyor. Bir kısmı da rolünü ve ismini unutturmanın çabası içinde.

Eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün tarihe 'darbeyi engelleyen komutan' olarak geçeceğine kuşku yok. Yetim falan değil, muktedir bir komutan. Dün de öyleydi, bugün de öyle. Yeri geldi, yemeğini sefertasından yedi, hasta olmadığını dosta düşmana göstermek için deniz altına indi, savaş uçağına bindi. Hiç pes etmedi, sağdan soldan esen sert rüzgârlara karşı tek başına durmasını bildi.

Amacım uzun uzun darbeyi nasıl engellediğini anlatmak değil. Cuma günü Ergenekon iddianamesindeki ifadelerinden söz etmiştim zaten. Bir nokta önemli: Tanık olarak ifade vermesi davaya inancını ortaya koydu. Dün bunu açıkça da söyledi. Bazı kesimler tarafından çok eleştirilen Ergenekon savcılarını için 'Onlar üzerine düşen sorumluluğu hakkıyla yerine getireceklerdir. Şimdi onlar orada bununla uğraşırken, buradan şöyledir, böyledir demenin yakışığı kalmaz' dedi.

Bu mesajın muhatabı sadece kamuoyu değil. Ben özellikle savcılar üzerinden yargı sürecini yönlendirmeye çalışanları kastettiğini düşünüyorum.

Bu anlamlı mesajın Özkök'ten gelmesi çok önemli.

Bugün tekrar Özkök Paşa'dan söz açmamın nedeni bir başka özelliğine dikkat çekmek... Hangisi mi? Kritik süreçlerde verdiği mesajlarda kullandığı dil ve üslup. Görevi sırasındaki konuşmalarından zengin entelektüel donanımına sahip olduğunu biliyoruz.

Meramını anlatırken geliştirdiği dil sadece 'kurmay zekâsı' ile açıklanamaz. Ne söyleyeceğinin merak edildiği bir süreçte 'Ben kasaptaki ete soğan doğramam' diyerek bir cümleyle her şeyi anlatıvermişti. Bu sözü Türkiye ilk kez ondan duydu.

Kendisi hakkında ileri geri konuşan yolsuzluktan mahkum olmuş bir eski kuvvet komutanına cevap verirken Mevlânâ'nın dilini tercih etmişti. Üstelik herkesin bildiği bir şiirle değil. Mevlânâ ile haşır neşir olmayanların kolay kolay hatırlayamayacağı bir şiir: 'Suskunluğum asaletimdendir / Her lafa verilecek bir cevabım var / Lakin; / Bir lafa bakarım laf mı diye, / Bir de söyleyene bakarım adam mı diye'

Başka söze hacet bırakmadan ne söylemek istediğini bu kısa şiirle anlattı. Klasik bir polemik değil bu. Rakibini nakavt eden altın vuruş. Ama yine de bir incelik var. Özkök'ün bu cevabı uzun süre hatırlanacak. Az konuşuyor, öz konuşuyor ama kesinlikle boş konuşmuyor. Her söylediğinin bir karşılığı var.

Dün bir meslektaşımıza 'Ben sadece yazılıp çizilenleri düzeltmek için konuşmak zorunda kalıyorum' demiş. Özkök medyada en çok eleştiri oklarına hedef olan komutanlardan. Bunları cevapsız bırakması veya görmemezlikten gelmesi elbette düşünülemez. Suskunluk kabullenmek olur.

Madem darbe planlarından haberdar niye işlem yapmadı? Bu noktadan çok eleştirildi. Eleştirinin nedeni, demokrasi kaygısı değil, başka nedenlerden dolayı Özkök'e duyulan tepki. Ergenekon savcılarının 'Resmî delil yoktu, ne yapayım' diye cevap verdi. Bir başka meslektaşımız ise Özkök'ün çevresine yaptığı değerlendirmeleri sütununa taşıdı.

Onun bir anlatım ustası olduğunu gösteren şu cümlelere bakın: 'Kalede olmayanlara gol kurtarmak kolay geliyor. Televizyondan, yenilmiş golü kurtarmak kolay. Hani maçlardan sonra televizyona çıkan yorumcular, golü yemiş kaleciyle ilgili olarak, 'ben olsam şöyle yapardım, eğer böyle yapsaydı gol olmazdı' gibi yorumlar yapıyorlar ya da maçta atılamamış golü bir güzel atıyorlar ya, işte bu eleştiriler de onun gibi'. Durumunu anlatırken seçtiği örnek herkesin anlayacağı türden. Doğrusu pozisyonunu da çok iyi izah ediyor.

Özkök sadece darbeyi engelleyen komutan olarak geçmeyecek tarihe, kısa ve özlü konuşmalarında kullandığı dil ve üslup da unutulmayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ve MHP neden yok?

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin Kürt açılımına karşı ürettiği sert siyasette kongrenin izlerini görmek mümkün. Koltuğunu tehlikeye sokacak düzeye erişmese bile Bahçeli'ye parti içinde itirazların olduğu biliniyor. Birkaç ay önce eski Bayındırlık Bakanı Koray Aydın olağanüstü kongre için hatırı sayılır oranda imza toplamayı başardı.

MHP yönetimi bu talebi kabul etmedi, imzalara itiraz etti, konu mahkemeye taşındı, yargı 'kongreye gerek yok' kararı verdi.

Aydın'ın sonbahardaki kurultayda şansını tekrar deneyeceği kesin. MHP kongresi tek adaylı olmayacak. Aydın'ın delegeden alacağı oy Bahçeli'nin canını sıkabilir. Bahçeli'den Oktay Vural'a kadar MHP sözcülerinin sert üslubunun kongreye ilgisi olduğunu düşünüyorum.

Burada Oktay Vural'a ayrı bir parantez açmak gerekiyor. Son günlerdeki açıklamalarıyla Vural ağzını iyice bozdu. Vural'ın bu ağır üslubu bana Bahçeli'nin yıllar önce 'Bir MHP'li devlet başkanının aleyhinde konuşmaz' çıkışını hatırlattı. Basın mensuplarıyla bir araya gelen Bahçeli'ye MHP'nin seçilmesine katkı verdiği Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in performansını sormuştum. Cevabı yukarıda 'milliyetçilerin devlet başkanlarının aleyhinde konuşmayacağını' söylediği cümlesi oldu. Gerçekten de MHP sözcüleri Cumhurbaşkanı Sezer'in milliyetçi siyasetle örtüşmeyen davranışlarına bile sessiz kaldı.

Cumhurbaşkanı Gül'ün sözleri eleştirilebilir, devlet başkanlarının söyledikleri de kritik edilebilir. Ancak Cumhurbaşkanı'na 'Sen Bizans tekfurunu musun?' diye soracak kadar ağır üslup kullanmak değil MHP'ye, hiçbir partiye yakışmaz. Ayrıca Güroymak'ın eski adı Norşin'i kullanmakla İstanbul'u Konstantinopolis yapmak arasında çok fark var. Oysa Vural Norşin'i MHP'de en iyi bilmesi gereken isim. Çocukluğunda Norşin'i çok duymuş olmalı.

Dün Ankara'nın gündemi demokratik açılımdı... Başbakan Erdoğan, duygusal konuşmasında açılım siyasetini bir adım öteye taşıdı. Açılım çalışmalarını hükümet adına yürüten İçişleri Bakanı Beşir Atalay siyasi partilerden randevu talep etti. Gelin görün ki CHP ve MHP henüz içeriği bilinmeyen bir çalışmaya baştan tepki göstererek 'biz yokuz' dedi. Her iki muhalefet partisi de Atalay'ın randevu talebine olumsuz yanıt verdi. AK Parti hükümeti bugüne kadar muhalefet tarafından sürekli 'uzlaşma aramıyor, tek başına hareket ediyor' diye eleştirilmişti.

AK Parti istiyor ki çözümü amaçlayan eylem planının altında sadece iktidarın değil muhalefetin de imzası olsun... Bu, çözümü de kolaylaştırır. Görüşlerini genellikle yazılı açıklama yaparak kamuoyuna duyuran Bahçeli, dün medyanın karşısına çıktı ve 'MHP hiçbir şekilde bu oluşumun içinde olmayacak. Oynanan oyun, okyanus ötesinde yazılan ve Başbakan Erdoğan'a biçilen küresel rolden başka bir şey değildir.' dedi.

Kapıları kapatırken, demokratik açılımın adresini okyanusun ötesi diye gösterdi. Açıkça ABD'yi işaret etti. Siyasette bir olayın arka planı izah edilirken komplo teorilerine sıkça başvurulur. Ancak iktidarı hedefleyen partilerin liderleri ispatlayamayacağı sözleri dikkatli kullanmaya özen gösterir. Acaba Kürt açılımının kaynağını okyanusun ötesi şeklinde açıklayan Bahçeli'nin elinde bu iddiasını belgeleyecek veriler var mı? Eğer varsa kamuoyu ile paylaşması gerekmiyor mu?

CHP'nin 'Biz yokuz' demesini anlamak mümkün. Bu partinin siyaseti itiraz üzerine kurulu. Her şeye itiraz, kendileri dışındaki herkese itiraz. Köprüye itiraz, altgeçide itiraz, aklınıza ne geliyorsa... CHP'nin en iyi bildiği karşı çıkmak. İcraatlara, reformlara karşı çıkmak geleneksel siyasetin gereği... Çözüme itiraz etmek için bunun AK Parti'den gelmesi yeterli gerekçe. Bir başka sağ parti olsaydı da durum değişmezdi. Sadece son olayda değil CHP çözümün değil sorunun parçası olmaya dünden aday parti. Öteden beri sürekli 'uzlaşma' çağrılarını yapan CHP ve MHP'nin yakıcı soruna çözüm aranırken 'biz yokuz' diyerek kapılarını kapatması doğru siyaset midir? Cevabı tarih verecek... m.unal@zaman.com.tr

Bahçeli'nin çizgisi ve milli menfaatler

Mustafa Ünal 2009.08.14

Tarihten bir sayfa... O kadar geriye gitmeyeceğiz; 12 Ocak 2000. İktidarda DSP-MHP ve ANAP koalisyon hükümeti var, Başbakan Bülent Ecevit, yardımcıları Devlet Bahçeli ve Mesut Yılmaz.

Gündemin en hararetli konusu Abdullah Öcalan'ın idam dosyası. Mahkeme kararını vermiş, terör olaylarından sorumlu tuttuğu Öcalan'a 'ölüm' demiş. Kimsenin itirazı yok. Tartışılan, bundan sonra ne olacağı...

Öcalan olayı 8 ay önceki seçim meydanlarında bolca kullanılmış; Bülent Ecevit 'PKK elebaşısını yakalayıp Türkiye'ye getiren başbakan' olarak oylarını artırmış. MHP hakeza. Ayrıca 28 Şubat'ın silik siyasetine halkın tepkisi olarak tarihinin en yüksek oranını yakalamış. Öcalan'ın idamını gerçekleştirecek parti olarak da kendisini topluma takdim etmiş.

Hızını alamayan bir MHP milletvekili adayı 'Beni seçin, eğer Öcalan'ı asamazsak ben kendimi Meclis'te asacağım' demiş. Zirveden bir gün önce Osmaniye'den seslenen Devlet Bahçeli 'Öcalan'ın idamının gerçekleşeceği' yönünde mesaj vermiş.

Liderler zirvesine giderken Türkiye'nin manzara-i umumisi bu. Koalisyonu oluşturan partilerin genel başkanları sık sık bir araya geliyorlar ama bu seferki gerçekten tarihî önemde. MHP tutumunu esnetmezse koalisyonun sonu bile gelebilir.

Demirel'in görev süresinin uzatılması da konuşuluyor ama ağırlıklı gündem Öcalan'ın idam dosyası. Zirve nasıl sonuçlandı? Ertesi günü bu sütunda çıkan yazıdan bazı pasajlar... "Uzun bekleyişin ardından zirveden net bir karar çıkıyor: Apo'nun idam dosyası Başbakanlık'ta bekleyecek. Başbakan Ecevit'in açıklaması ertelemeye bazı rezervler koyuyor gibi görünse de, cümleler tekrar okunduğunda bunun MHP tabanını okşamaktan öte anlam taşımadığı anlaşılıyor.

Başbakanın açıklamasında terör örgütü ve yandaş çevrelerinin istismarında veya mevcut durumun Türk devletiyle milletiyle yüksek menfaati aleyhine kullanıldığı takdirde dosyanın ivedilikle Meclis'e sevk edileceği ve derhal infazın gerçekleşeceği belirtiliyor. Bu soyut sözlerin MHP için söylendiği açık.

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin içeride kolay ikna edilmediği anlaşılıyor. Üç lider 7 saat boyunca Apo konusunu tartışıyor. Aslında ortak değerlendirmeden çok, bu kadar uzun süre Bahçeli'nin görüşünü değiştirmesi için harcanıyor. Ve başarıyor da...

Zirveden çıkan 'sonucun' MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin içine sinmediğini söylemek mümkün. Zira sıkıntılı hali toplantı sonrası yüzüne yansıyor. Bir gazetecinin sorusuna 'Bizim açıklamamız olmaz. Başbakan açıkladı.' şeklinde cevap verirken sergilediği görüntü, ses tonuna yüklediği anlam da sıkıntılı halinin tezahürü.

Sonuçta günlerdir, gözlerin odaklandığı zirve net bir kararla bitti; ama tartışma sona ermedi. Bir ateş topuna dönüşen Apo dosyası MHP'nin kucağına düştü. Bahçeli'nin bekletmeye 'evet' demesi parti içinde çok derin yaralar açabilir. Bunun ilk işaretlerini Devlet Bakanı Sadi Somuncuoğlu dün akşam verdi. Ecevit'in açıklamasından hemen sonra 'Kararı uygun görmüyorum. Bu MHP'nin görüşü değil.' dedi ve MHP Başkanlık Divanı'ndaki toplantıyı hatırlattı: 'Biz orada dosyanın derhal Meclis'e sevk edilmesi gerektiğine karar verdik. Arkadaşlar da bu eksenindeki görüşleri kamuoyuna aktardılar...'

Türkiye 9 yıl aradan sonra yine bugün Öcalan'ın idam dosyası kadar yakıcı Kürt açılımını tartışıyor. AK Parti hükümeti çözüm arayışı içinde. MHP çok sert, Bahçeli'nin açıklamaları aşinası olduğumuz üslubunun ötesinde, sert ve ağır. MHP lideri idam dosyasındaki tutumunu tekrarlayamaz mı? Bahçeli yeri geldi, parti içindeki itirazlara bile kulaklarını tıkayarak 'memleketin çıkarına gördüğü' hükümet icraatlarını MHP'nin geleneksel politikalarıyla örtüşmemesine rağmen destekledi. İdam dosyası sadece biri, başka örnekler de var.

Demokratik açılımın sağlıklı zeminde yürümesi için MHP'nin idam dosyasında olduğu gibi duygusallığı bırakarak, sağduyuyla sürece katkı yapması gerekmez mi? MHP denklemin içine girerek çok eleştirdiği sürecin ölçülü, dengeli seyretmesini sağlayabilir. Bahçeli'nin çizgisine uygun olan da bu değil mi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Allah'ım bana unutkanlık ver'

Mustafa Ünal 2009.08.16

Seksen sekiz yaşında. Cumhuriyet'ten bir yıl önce doğmuş. Ona son Osmanlılardan biri de denebilir. Sürekli mütebessim bir yüz. İnsana huzur veren çehresinde belli belirsiz kırışıklıklar var. Dingin, fırtınadan sonra durulmuş sakin bir deniz gibi...

Duruşu dik ve sağlam. Sırtını yasladığı Kazdağları gibi... Vakur. Yürürken biraz ağır; adımlarını dikkatli atıyor, sendeleyip düşmemek için. Çok sağlıklı. Bugüne kadar ciddi rahatsızlık geçirmemiş. Hastane nedir bilmiyor. Dişlerini gösteriyor: 'Hâlâ sağlam, ana dişlerimi kullanıyorum.' Gazeteyi gözlüksüz okuyabiliyor.

İleri yaşına rağmen giydiği elbiseleri yakıştırmış, uyumlu görüntü içinde. Temiz, şık ve zarif. Her an bir merasime katılacak gibi. Gömleği ütülü, tiril tiril. 'Hanım sağ olsun ütüsüz giydirmez. Yıllardır böyle, bana iyi bakıyor.' diyor. 4 kızı var, 9 torunu.

Ağzında sürekli dua... Dünya kelamı yok denecek kadar az. Her söze duayla karşılık veriyor. Zihnî melekeleri son derece sağlam ama geçmişi ayrıntılarıyla pek hatırlayamıyor. Sebepsiz değil. Kendi arzusu, hep şöyle dua etmiş: 'Bana unutkanlık ver, karşılığını sadece Allah'tan bekleyerek yaptığım hayır hasenatı ileride hatırlayıp da nefsim pay çıkarmayayım.' Belli ki duası kabul olmuş.

Kendisiyle ilgili anlatılanlara ilgisiz... Sessizlik makamında. 'Arif abi bir zamanlar Edremit'in en zengin adamıydı' diye başlayan cümleleri tebessüm ederek dinliyor. İlgisiz ama çevresinden de o kadar kopuk değil, itiraz ettiği, anlatılanları düzelttiği de oluyor. İlk izlenimlerim böyle...

Hiç durmaksızın denize doğru oksijen üfleyen Kazdağları'nın eteklerinde yaşayan Hacı Arif Çağan'dan söz ediyorum. Edremit'in Arif abisi. Tanımayan, adını duymayan yok. Ehli biliyor ama istedim ki tatil için uzaklardan gelenler de bilsin.

En büyük özelliği hamiyet severliği... İlk Sarıhoca'nın dostu olmuş. Sonra onun işaretiyle Hocaefendi'ye yönelmiş. Hamiyet ki anlatılır gibi değil. Bu kadarı herkesin harcı değil. Neyi varsa hayır işlerine vakfetmiş. Elinde sadece oturduğu ev var, onu da 'Ben göçtükten sonra alın' diye vasiyet etmiş.

Bir zamanlar sadece Edremit'te değil, Kazdağı havarisinde zeytin işi ondan sorulurmuş. Yıllarca zeytinin hem kendisi hem yağını alıp satmış... Bölgenin bütün malları onda toplanırmış. Toprak ahalisiyle ticaret müşkül iştir. İnsanı yorar, aşındırır.

Herkes onun dürüstlüğüne güvenmiş, namusuna itimat etmiş. Yanılmamışlar da. Bir arkadaşı 'Bugün çıksa yine önde gelen tüccarlardan olur, herkes onunla ticaret yapmak ister' diyor. 70'li yılların başında bütün birikimi 11 kilonun üzerinde altına ulaşmış.

Paranın kıt olduğu, zenginliğin Anadolu'ya yayılmadığı yıllar. 'Altınların hepsini Allah yolunda kullanın' demiş. Sonra ticarete kaldığı yerden değil sıfırdan başlamış. İlerleyen yıllarda birikimi artmaya başlayınca yine altına çevirmiş; bu kez 13 kilo... Yine 'Allah için hepsini alın' demiş.

Deniz kenarında büyük arazisi varmış, 80'li yılların sonunda yazlıklar yapılmaya başlanınca kıymetlenmiş. Payına tam 40 villa düşmüş. Kırkını da vakfetmiş... Bir arkadaşı 'Bütün malını üç defa sıfırladı' diyor. Bugün artık ticaretten çekilmiş. Kendisinin de oturduğu binadan gelen kira gelirleriyle hayatını idame ettiriyor.

'Bana bütün bu hayırları Allah yaptırdı. Allah bana veriyordu, ben de O'nun yoluna...' diyor. Adını duyanlar, kendisini bilenler ziyaretine geliyor, oturup onlarla çay içiyor. Fırsat buldukça tanıdıklarının cenazelerine, düğünlerine gidiyor. Hayatın içinde, kopmuş değil yani...

Kazdağları'nın sadece oksijeni değil adamı da altın değerinde... Eğer yolunuz Edremit'e düşerse Mahkeme Camii'ne uğrayın, öğle veya ikindi namazında mütebessim, dingin ve nurlu yüzlü birine rastlarsınız, bilin ki o Arif Çağan'dır, sakın ola hayır duasını almayı ihmal etmeyin. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şanlıurfa çıkarması

Mustafa Ünal 2009.08.19

Sekiz bakanla Şanlıurfa'dayız, Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısı için. Toplantılar serisinin ikincisi bu, ilki Konya'da yapıldı, sırada ise Ağrı var. Sadece bakanların sayısı değil onlara eşlik eden üst düzey bürokratlar da dikkate alındığında toplantıya 'çıkarma' demek yerinde olur. Kabinenin üçte biri burada...

Sorunları, talepleri doğrudan bakanlara aktarma imkanı bulundu. Dokuz ilin temsilcilerinin iştirak ettiği toplantıyı Ankara'dan gelen kalabalık gazeteci grubu da izledi. İlginin bir nedeni de gündemin sıcak konusu, demokratik açılımın uzantısı olarak değerlendirilmesi. 40 dereceyi aşan sıcak, gazeteciler arasında espri konusu oldu. Yola çıkarken Şanlıurfa'yı arayan bir meslektaş 'Şanslısınız, burada hava serinlemeye başladı, sıcaklık 40 dereceye düştü' cevabını almış. Hoş bir espri...

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan 'Bu toplantıyı doğrudan demokratik açılımla ilişkilendirmeyin' dedi ama bir bağ kurmamak da mümkün değil. Demokratik açılımın bölgede yakından izlendiğini söylemek abartı olmaz. Bu doğal da, gerek siyasî gerekse ekonomik sonuçları önce bölge insanına yansıyacak. Şanlıurfa'daki toplantıya 'demokratik açılım' damgasını vurdu.

Koordinatör bakan olarak toplantıya başkanlık yapan Başbakan Yardımcısı Ali Babacan açılıшта 'Annelerin ağladığı, annelerin gözyaşı döktüğü, annelerin evlat acısı çektiği bir ülkede topyekun bir refah artışı, topyekun bir kalkınma ve ilerleme mümkün olmaz' dedi. Terörle ekonomiyi ilişkilendirdi.

Görüşlerini açıklamak için söz alan ticaret, sanayi odaları başkanları ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin hemen hepsi sözü 'demokratik açılıma' getirdi ve hükümetin başlattığı girişimden övgüyle söz etti. Sokaktaki vatandaştan kuruluş temsilcilerine kadar herkes açılımdan memnun. 7 bakanla birlikte basına bilgi veren Ali Babacan 'huzur ve güven' ortamına vurgu yaparken '25 yılın kaynakları teröre harcanmasaydı, acaba Türkiye

bugün nerelerde olurdu? Şanlıurfa hangi konumda olurdu?' diye sordu. Bu sorunun cevabı belli... Terörün neden olduğu kayıpları sadece maddi yönüyle değerlendirmek doğru olmaz ama ekonomik boyutu da görmezden gelinemez. Teröre ne kadar para harcandı? Açılım başariya ulaşırsa ne kadar kaynak başka hizmetlere aktarılacak?

Babacan rakam vermekten kaçındı, 'Hesaplanabilir bölümü için DPT'deki arkadaşlarla konuştuk. Önemli olan kaçan fırsatlar ve fırsat maliyeti' dedi. Bölge GAP'ın merkezi... Hükümet GAP kapsamında yer alan projeleri bir an önce bitirmek için eylem planı hazırladı ve uygulamaya koydu. Devlet Bakanı Veysel Eroğlu söyledi: Eğer GAP'a aktarılan kaynaklar artırılmasaydı projelerin bitirilmesi için 41 yıl gerekecekti. GAP'ın toplam kamu yatırımları içindeki payı yüzde 14'e yükseldi. GAP'ın 2013'te tamamlanması planlandı. GAP bölge ekonomisinin can damarı... Ancak istihdam ve kalkınma için sadece devletin yatırım yapması yeterli değil. Özel sektörün de yatırım yapması gerekiyor. Babacan bu noktaya özellikle dikkat çekti. Özel sektörün yatırımı için de huzur ve istikrar şart. Demokratik açılımın heyecan oluşturmaması biraz da bu yüzden...

Babacan'a Abdullah Öcalan'ın yol haritası da soruldu. Bu konuda hükümetin yaklaşımı belli... Babacan adres olarak hükümet ve Meclis'i gösterdi ve 'İçişleri Bakanımız muhatap alınması gereken herkesi muhatap alıyor. Bu konuda dinlenmesi gerekenler bellidir. Çözümü başka yerde aramaya gerek yok.' dedi. Hükümet Öcalan faktörünün sık sık demokratik açılımla birlikte anılmasından rahatsız. Bunu Babacan'ın cevabından da anlıyoruz.

Sekiz bakanlı Şanlıurfa çıkarmasını demokratik açılımın bir uzantısı olarak okumak mümkün... Bu toplantı demokratik açılımın ekonomik iklimini oluşturmayı hedefliyor. Yazıyı Babacan'ın mesajıyla noktalamak istiyorum: 'Kaybetmeye tahammülümüz yok. Karşımıza eşsiz fırsat çıktı. İstikrar ve güven zeminini tesis ederek, enerjimizi geleceğin inşasına harcamak istiyoruz.' m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MHP niye bu kadar sert?

Mustafa Ünal 2009.08.23

Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisine yansıyan ifadeler 'demokratik açılımı' devlet politikasına dönüştürdü. Doğrusu uzun MGK toplantısının ardından böyle net bir metin beklenmiyordu.

Bu noktadan sonra artık sadece AK Parti hükümetinin inisiyatifiyle yürüyen süreçten söz edemeyiz. Devletin zirvesi açılıma destek çıktı ve devam etmesini istedi.

Sürece başından beri muhalefet eden MHP cepheyi genişletti, bildiriden dolayı MGK'ya da tepki gösterdi. Bahçeli'nin ağzından duymaya pek alışık olmadığımız kadar ağır sözler çıktı. Şu cümleye bakın: 'Osmanlı devletinin yıkılışında rol alanlar da devlet başkanı, devlet ve hükümet adamı sıfatı taşıyorlardı'. MHP'nin demokratik açılıma yüklediği anlam bir ayrışma, bir parçalanma veya bölünme.

Başta Genelkurmay olmak üzere devlet kurumlarının desteği de MHP'nin politikasını esnetmedi. Aksine sertleştirdi. MHP'nin hedefi sadece siyasetti, bildiriden sonra devletin kurumları da hedefte. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Bahçeli'nin açıklamalarını 'yakışsız' bulduğunu kamuoyuna duyurdu.

Konu hassas. Özellikle siyasî alandaki ithamların karşılık bulmaması mümkün değil. Hiçbir siyasî lider bu suçlamalar karşısında yutkunamaz, sessiz kalamaz. 'Demokratik açılım ABD'nin projesidir' ithamında olduğu

gibi. Başbakan Erdoğan iddia sahiplerini ispat etmeye çağırırdı. Erdoğan 'İspat edemezlerse alçaktırlar, namussuzdurlar' dedi.

Erdoğan'ın ispat isteme hakkı var. Konu siyasî istismara açık... Yine de kullandığı 'alçak veya namussuz' gibi kavramlar ağır kaçtı. Kavga daha da kızıştı. MHP lideri dün Başbakan'a daha ağır üslupla cevap verdi. Doğrudan Erdoğan'a yüklenirken 'Başbakan Erdoğan'ın Milliyetçi hareketi hedef alan seviyesiz beyanları ve ahlak dışı saldırıları, hezeyan bataklığında çırpınan bir ruh halinin yansımasıdır' dedi. Bir siyasî parti liderinin ülkenin başbakanı için böyle ifade kullanması doğru mu? Bahçeli 'MHP idamın kaldırılmasına oy vermedi' diyor, haklı, MHP milletvekilleri 'idam kaldırılmasın' dedi. Ama unutmamak lazım ki idam dosyası Başbakanlık'ta Bahçeli'nin oluruyla bekledi. İdamın kaldırılmasını isteyenler de birlikte ülkeyi yönettikleri ortaklarıydı: DSP ve ANAP...

Demokratik açılım Başbakan'ın sorumluluğunda yürüyen bir proje... Henüz içeriği tam anlamıyla bilinmiyor. Koordinatör Bakan Beşir Atalay'ın görüşmeleri sürüyor. Dün de Türk Ocağı Başkanı Nuri Gürgür'le bir araya geldi. Gürgür '25 yıldır kanayan yaranın halledilmesi gerekiyor' dedi. Eylem planı bu görüşmelerin ışığında son şeklini alacak.

MHP'nin içeriğini bile tam bilmediği projeye karşı bu kadar sert tepki koyması ne kadar doğru? Eğer MHP demokratik açılımın ülkenin iç dinamikleriyle değil de bir ABD'nin projesi olarak geliştiğini düşünüyorsa tam ispatlayamazsa bile bu iddiasının altını doldurmak durumunda. Ancak bugüne kadar bu iddia slogandan öteye geçebilmiş değil. Öteden beri içerideki her olan biteni dışarıdan bilmek, ABD'ye veya İsrail'e bağlamak sağ siyasetin hastalığıdır.

MHP çok uç noktalara taşıdığı, hatta zaman zaman toplumun sinir uçlarına dokunduğu bu sert muhalefeti niye yapıyor? Sadece kongre kaygısıyla açıklamak ikna edici değil. Muhalefet stratejisi iktidara tepki veya hükümet projelerine itirazın ötesinde. MHP bugün devlet politikalarına karşı çıkan bir noktaya geldi. Neden? Günlerdir düşünüyorum, askerin destek verdiği bir süreci bölünme olarak yorumlamasının altında ne yatıyor?

Gerek Cumhurbaşkanı Gül'ün gerekse başta Başbakan olmak üzere bakanların 'Öcalan kesinlikle muhatap değil, İmralı sürecin dışında' demesine rağmen niçin ısrarla Öcalan'ı, terör örgütünü süreçle ilişkilendiriyor? Herkes çözüm derken neden MHP dağa çıkmaktan söz ediyor? Acaba MHP'ye 2011 seçimlerinin ateşi erken mi düştü?

Çözümü engellemenin belki kısa vadede siyasî getirisi olabilir ama uzun vadede sadece engelleyenler değil herkes ağır bedel öder. Türkiye kaybeder, en çok da dışarıda...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ ne demek istedi?

Mustafa Ünal 2009.08.26

Önce MHP, MGK üzerinden askere yüklendi. Başta Devlet Bahçeli ve MHP sözcüleri 'demokratik açılımın devamını isteyen' MGK bildirisinden hareketle kurumun asker üyeleri Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarına sert eleştiriler yöneltti.

Ardından CHP lideri Deniz Baykal çıktı sahneye. O da Bahçeli gibi ağır konuştu. Doğrudan askeri hedef aldı; 'MGK sürecin parçası haline geldi' dedi ve ekledi: 'Bu sürece göz yumanlar tarihî bir ayıbı üstlenmiş olacaklar.' Baykal'ın kimi kastettiği açıktı; MGK'nın asker kanadını...

MHP ve CHP askeri sahaya çekmek için elinden geleni yaptı. Kışkırttı, tahrik etti, konuşmaya zorladı. Başarılı da oldular. Askerin bu kadar ağır ithamlar karşısında sessiz kalması beklenemezdi. Zaten askerin konuşacağı günlere de gelmiştik. Ağustosun son haftası komutanların konuşma vaktidir. Devir teslim törenleriyle başlayan mesajlar Zafer Haftası bildirileri ile devam eder, resepsiyonla zirveye çıkar. Ömürlerini geçirdikleri kurumdan ayrılan komutanlar duygusal konuşmakla kalmaz, gündemin sıcak konularına da değinirler. Bazen siyasî parti lideri gibi günlük tartışmaların içine girmekten kendilerini alıkoyamazlar.

Bahçeli ve Baykal'ın askerin konuşma vaktinin geldiğini bilmemeleri mümkün değil. Demokratik açılıma karşı oluşturdukları cepheye askeri de çekmek istedikleri gün gibi aşikâr. DTP sözcüleri de olmazsa olmazları kaşıyarak, her Allah'ın günü devletin sinir uçlarına dokunarak askerin mesajı için en uygun iklimi oluşturdu. Genelkurmay'ın her yıl mutad olarak yayınladığı Zafer Haftası mesajını Orgeneral İlker Başbuğ biraz öne çekti. Herhalde gündem soğumadan bir an önce CHP, MHP ve DTP'ye cevap vermek istedi. Zaten bu mesajlar öteden beri 'Büyük Taarruz ve Büyük Zafer'le' sınırlı kalmaz, rejim, laiklik gibi hassas konuları da içerir. Bu kez Başbuğ mesajlarının büyük bölümünü demokratik açılıma ayırdı.

Anlayacağınız Bahçeli ve Baykal muradına erdi. Başbuğ siyasetten gelen ağır ithamlara kayıtsız kalmadı. Farklı yorumlara neden olacak esnek dil kullandı. İktidar ve muhalefet aynı metinden birbirine zıt sonuçlar çıkardı. Herkes durduğu yere göre yorumladı. MHP'li Mehmet Şandır 'Başbuğ Kürt açılımının devlet politikası olmadığını ortaya koydu.' dedi. CHP, MHP gibi Genelkurmay Başkanı'nın açıklamasından tatmin oldu.

AK Partili Bekir Bozdağ ise 'Başbuğ'un açıklaması açılımın devlet politikası olduğunu deklare etti.' dedi. Peki hangisi haklı? 'Başbuğ açılımı destekliyor.' diyen iktidar mı yoksa 'Genelkurmay açılıma karşı çıktı.' diyen CHP ve MHP mi? Eğer muhalefet haklı dersiniz bu kez Başbuğ'un beş gün önce devamını istediği açılıma karşı olduğunu söylemiş olursunuz ki bu radikal değişimi de açıklamak gerekir... Bir Genelkurmay Başkanı beş gün içinde bir uçtan bir uca savrulur mu?

Başbuğ'un Anayasa'nın başlangıç maddelerine vurgusu sürecin mimarları Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan'ın söylediklerinden farklı değil. Gül de, Erdoğan da başından beri ısrarla 'Tek devlet, tek millet, tek bayrak, tek vatan' diyor. Devletin resmî dili Türkçe, tartışma açılmış değil. Buna karşın devlet tarafından düne kadar olmadığı söylenen Kürtçeyi öğrenmek isteyenlere de bazı kolaylıklar sağlanacak. Açılımla hedeflenen bu...

Terör örgütü ve destekleyicilerine tepki konusunda Başbuğ'un söyledikleriyle Gül ve Erdoğan'ın açıklamaları arasında ne içerik ne de üslup olarak bir fark var. Üçü de aynı şeyi söylüyor. Bazı cümlelerin düz anlamından yola çıkarak askerin açılımı istemediği sonucuna varmak isterseniz, biraz zorlanırsınız ama amacınıza da ulaşabilirsiniz. Bazıları bunu yapıyor. Askerin sözleri birebir siyaset alanına taşınamaz. Zira sadece açılım konusunda değil demokrasi konusunda da sıkıntılı tablo doğar. Asker dışında değildir ama demokratik açılım büyük oranda siyasetin konusudur. Başbuğ'un açıklamasını bu açıdan yorumlamakta fayda var. MHP ve CHP askersiz siyaset yapamayabilir ama demokrasilerde de bu mümkün değil. Bu kadarıyla yetinmek durumundalar... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargıda büyük reforma doğru

Mustafa Ünal 2009.08.28

Adalet Bakanı Sadullah Ergin önce Bakanlar Kurulu'na bilgi verdi, sonra kamuoyuna açıkladı. Çerçevesi ilgili kuruluşların katkısıyla belirlenen 'eylem planı' yargıda köklü değişiklikler öngörüyor. Reform taslağı sadece HSYK yönüyle öne çıktı ama bununla sınırlı değil, çok geniş kapsamlı.

Mahkemelerde Kürtçe ve Arapça bilen tercümanlardan hukuk fakültelerinin eğitim sürelerine değin uzanıyor. Mahkeme salonlarının görüntüsü de evrensel standartlara kavuşacak; hâkim, savcı ve avukatların yerleri kademeli olarak yeniden düzenlenecek.

Kısa vadede olmasa bile Anayasa Mahkemesi'nde yapısal değişiklikler de hedefler arasında. Ergin, 'Reform çalışmalarının günlük tartışmalarla ilgisi yok, tamamen Avrupa sürecinin gereği.' dedi. Demek istediği, reformu HSYK krizi tetiklemedi. Çalışmalar önceden başladı çünkü.

Yargı reformu sadece bir Avrupa ödevi değil, aynı zamanda bir ihtiyaç. Türk yargı sistemi son dönemde büyük aşama kaydetse de hâlâ evrensel standartları tam yakalamış değil. Avrupa'nın yanı sıra toplumun da reform talebi var. Yaz aylarına damgasını vuran HSYK tartışmalarını hatırlayın...

Kimi HSYK üyeleri kamuoyunun yakından takip ettiği Ergenekon ve KCK gibi hassas davaların hâkim ve savcılarını değiştirmeye kalktı. Eğer toplumun duyarlılığı olmasaydı sonuç farklı olabilirdi.

HSYK'nın yapısına ilişkin yeni düzenleme reform taslağının en çok ses getiren bölümlerinden... Kurulun üye sayısı artarken kaynağı da çeşitlenecek. Sadece yüksek yargı değil Cumhurbaşkanı, Parlamento ve 12 bin hâkim ve savcı da üye seçecek. Adalet Bakanlığı'nın yargı mensupları üzerindeki inisiyatifleri HSYK'ya geçecek.

Bakanlığın yargı üzerindeki etkisi öteden beri tartışma konusudur. Bazı çevreler kurulda bakan ve müsteşarın varlığının siyasallaşmaya neden olduğu gerekçesiyle itiraz eder durur. İtirazın nedeni de siyasal aslında. Somutlaştırarak söyleyecek olursak bakanlık koltuğunda Sadullah Ergin değil de CHP'li Önder Sav oturuyor olsaydı siyasallaşmadan söz edilmeyecekti.

Reform taslağında bakanlık, yetkilerinin büyük bölümünü HSYK'ya devrediyor. Denge bakanlığın lehine değil, aleyhine değişiyor. Kurulda bakan ve müsteşarın varlığı ise devam edecek. 'Neden?' sorusuna Ergin 'Parlamenter demokrasinin gereği' diye cevap veriyor. Sadece Ergin değil, eski bakanlardan Hikmet Sami Türk'ün görüşü de bu doğrultuda. Ergin, Avrupa ülkelerindeki örnekleri sıralarken Fransa ve İtalya'yı sayıyor.

Reform taslağında yer alan birçok düzenleme Anayasa değişikliği gerektiriyor. Reformlar için AK Parti hükümetinin kararlı olması tek başına yetmiyor, muhalefetin desteğini de alması şart. Anayasa değişikliği için 367 oy gerekli. CHP veya MHP, HSYK'nın yapısını değiştirecek yargı reformuna oy verir mi?

Bugünün siyasi iklimine bakarak söylersek çok zor... Eğer ileriye doğru siyasetin havası değişir, sıcak rüzgârlar eserse, belki mutabakat mümkün. O da ufukta görünmüyor. Anayasa değişikliğinin gerçekleşmesi için geriye referandum seçeneği kalıyor. Eğer sandık halkın önüne konulursa yargı reformu kahir ekseriyetle kabul edilir.

AK Parti iktidarı referandumu göze alır mı? Bu yarının sorusu, cevabı şekillenirken konjonktürün de etkisi olur.

Son bir not, Avrupa Birliği reform taslağıyla yakından ilgili... Haber duyulur duyulmaz bakanlıktan çalışmayla ilgili bilgi istendi. İlerleme raporuna yansımaları olası.

Türkiye yargı reformunu keşke başarabilse...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arınç'ın mesajları

Mustafa Ünal 2009.08.30

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın iftarındayız, üç saati aşan sohbetin ağırlıklı konusu demokratik açılım. Bu sadece Ankara'nın değil Türkiye'nin gündemi. Çalışmalar kapalı kapılar arkasında yürüyor, projenin detaylarına çok az insan vâkıf. O yüzden Arınç'ın anlattıkları ilgi çekici.

Arınç 'Yüzde 60'lara ulaştı' dediği medya desteğinden memnun. Çünkü kamuoyunun desteği daha gerilerde; anketlerde yüzde 40 gibi. Peşinen olumsuz yaklaşan yazarların azlığına dikkat çekerken espriyle karışık 'Oktay Ekşi'nin' ismini zikrediyor. Oktay Vural hatırlatılınca da Hürriyet'ten Enis Berberoğlu'na dönerek 'Nedir bu Oktaylardan çektiğimiz?' diye takılıyor. Oranlara bakılırsa medya toplumun önünde... Arınç ilerleyen günlerde toplumun desteğinde artış olacağına inanıyor.

'Biz çok konuşanların profesyonel ağılayıcıların değil gerçek şehit annelerinin 'akan kan dursun' sözünü rehber edindik' diyor. Meclis Başkanı olduğu dönemde Manisa'da şehit cenazesinde protesto edilmesini unutamadığı gözleniyor, '5 provokatörün işiydi, şimdi içerideler.' diyor. Gerçek şehit anneleri vurgusunu birkaç defa tekrarlıyor. Açılım projesi siyasi risk mi? Arınç'ın düşüncesi Başbakan'dan farklı değil. 'Siyasetçi sorunları çözerken her türlü tehlikeyi göze alan insandır.' diyor. Bunun yanında olumlu sonuçlarını da hatırlatıyor. Demokratik açılımın iki yıl sonraki seçimlerin sonucunu tayin edeceğini düşünüyor: 'Süreç başarılı olursa, halk AK Parti'yi ödüllendirir. Aksi takdirde seçim kaybına yol açabilecek risktir.' diyor.

Muhalefet partileri CHP ve MHP'nin karşı çıkışlarını ise siyasi nedenlere dolayısıyla seçime bağlıyor.

Süreç nasıl gelişecek? Somut adımlar ne zaman atılacak? Arınç tarih veriyor. Yılbaşına kadar sürecin şekilleneceğini ve bazı projelerin uygulanma aşamasına geleceğini söylüyor. Atalay'ın yarınki toplantısı için 'O ara toplam nihai sonuç değil.' tespitini yapıyor. CHP ve MHP'nin sert tutumlarından şikâyetçi. Baykal ve Bahçeli'nin yakınırken sözü Güneydoğu'da yaygın olan bir geleneğe getiriyor. Bölgede kavgayı bitirmek isteyen başındaki örtüyü yere atarmış. Ve bu hareketin sonunda kavga sona erermiş. Arınç 'O iş de Başbakan'a düşüyor. Şeyh Edebali'nin dediği gibi birleştirmek büyüklerin işi. Küstüm oynamıyorum demekle olmaz.' diyor. Kavgayı sonlandırmak yalnızca AK Parti'ye düşmüyor tabii. Başbakan Erdoğan son günlerde yumuşama mesajları gönderdi. Son iki konuşmasıyla başındaki örtüyü yere attı. Sıra muhalefette...

Arınç'a göre toplum katmanlarından gelecek baskıyla liderler daha fazla sürecin dışında kalamayacak. Muhalefetin üslubundan söz ederken Oktay Vural'a ayrı parantez açıyor. 'Oktay Vural'dan hakaret yemek bize ağır geliyor.' diyor. Ancak sürece zarar vermemek için cevap vermekten kaçındıklarını söylüyor. 'Bu süreç uğruna nelere katlanıyoruz..' diyor. Yine de duygularını söylemekten geri duramıyor: 'Kamer Genç bile bana daha şirin gözükmeye başladı. Beterin beteri varmış. Ziya Gökalp gibi bunlar da Arap ama Türkçülük yapıyor.' Terör örgütünün tasfiye sürecini anlatırken tarihten verdiği bir örnek dikkat çekici... 'İsmet Paşa, Talat Aydemir ilk olayında silahları bırakın affedeceğim, dedi. Onlar yargılandı mı? Hayır. Peki, bu hukuki miydi? Hayır. Ama sorunu çözdü.' diyor. Bu örnek model olabilir mi? Önümüzdeki günlerde konuşulacağı, tartışılacağı açık.

Arınç'la sadece demokratik açılımı konuşmadık, ucundan kenarından siyasetin diğer konularına da değindik. Bilindiği gibi Anayasa değişikliğinden sonra Meclis ve Cumhurbaşkanlığı'nın süresi tartışma konusu. Arınç 'Benim kanaatim farklı ama '4 ve 5 yıl için konsensüs var.' diyor. Halk tarafından seçilecek cumhurbaşkanının seçim prosedüründe belirsizlikler içinde yeni yasal düzenlemenin hazır olduğunu ve bu dönemde Meclis'ten geçeceğini söylüyor.

Arınç, cumhurbaşkanlığına aday olmayı düşünüyor mu? 'Hayır' diyor ama ardından gülerek 'şimdilik' kaydını düşüyor.

Risk büyük, umut daha büyük...

Mustafa Ünal 2009.09.02

İdare-i maslahatçılık yerine sorunların üstüne gitmek, AK Parti iktidarının en bariz özelliği. Kolay değil bu, çünkü toplum 'büyük değişimlere' her zaman kuşkuyla bakar. Zihinlere 'acaba' sorusu düşer. Muhalefetin, itirazlarını abartarak dile getirdiği dikkate alınırsa... Açılım siyaseti, iktidara vücut veren parti için ciddi risk.

Başbakan Erdoğan, bunun farkında olmalı ki; demokratik açılımın lüzumundan bahsederken, 'Bırakın siyaseti, hayat bir risk' deme gereği duydu. Açılım her siyasetçinin harcı değil. Büyük cesaret ister. Hakkını teslim etmek gerekir; o cesaret Başbakan Erdoğan'da var. Statükodan yana değil, değişimci.

Yedi yıl önce Avrupa Birliği ile başladığı, hemen ardından Kıbrıs'la sürdürdüğü açılım politikalarına yenilerini ekledi. Fena mı oldu? Hayır, bu sayede Rumlar uluslararası sahada bir adım geriye düştü ve çözüm istemeyen taraf olarak deklare edildi. Türk tarafı, haklı davasını dünyaya kabul ettirdi.

Tam da dikkatlerin demokratik açılıma odaklandığı sırada Ermenistan konusu gündeme bomba gibi düştü. İki açılım iç içe girdi. Artık açılım deyince sadece Kürt sorunu anlaşılmayacak. Ermenistan açılımı da sıcak gündemin bir parçası haline geldi.

Aslında Güneydoğu konusunda önemli gelişmelerin arifesindeyiz. Koordinatör Bakan Beşir Atalay, pek açık etmese de 'yol haritası'nın bazı ipuçlarını verdi. Atalay, çok net konuştu: 'Gündemde genel af yok.' dedi ve ekledi: 'Öncelik silahların bırakılması ve örgütün tasfiyesi.' dedi. Dediği açık, 'önce silahlar susacak'. CHP lideri Baykal da aynı şeyi söylemiyor mu?

İlginçtir; Atalay'a iki ayrı uçta yer alan MHP ve DTP aynı şiddette tepki gösterdi. DTP 'Dağ fare bile doğurmadı' derken, MHP'liler yine 'bölünmekten, parçalanmaktan' söz etti. Kaderin cilvesi, MHP ve DTP, demokratik açılıma tepki konusunda aynı çizgide buluştu. Oysa birinin hoşnutsuzluğu, diğerinin memnuniyeti olmalıydı.

Atalay'ın devam edeceğini söylediği çalışmalar belli ki ekim ayında Meclis açılınca ete kemiğe bürünecek.

Eğer işler yolunda giderse Ermenistan açılımında da aynı sürede yani 6 haftadan sonra somut adım atacak noktaya geleceğiz. Türkiye ile Ermenistan'ın ilişkileri geliştirme konusunda 'tarihî mutabakata' varması sürpriz değil. Kapalı kapılar arkasında yürüyen süreç söz konusuydu. Görüşmeler bir yıl önce İsviçre'de başladı. Gelişmeleri daha çok Türkiye'nin inisiyatifi belirledi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün millî maç için Erivan'a gitmesi süreci hızlandırdı.

Hava iyimser ama sorunların çözümü o kadar kolay değil, her problemin tarihe uzanan kökenleri var. Her iki ülkenin kamuoyu da tarihten kaynaklanan nedenlerden dolayı son derece hassas... Ve bugüne kadar gizli yürütülen çalışmalar bundan sonra kamuoyunun önünde cereyan edecek. Zaten kısa sürede anlaşmaya dönüşecek protokoldeki unsurların uygulanabilmesi için TBMM'den geçmesi zorunlu. Bu süreçte iç siyasetin en ateşli konusu olacağı kesin.

İlişkilerin normale dönmesiyle Ermenistan, Türkiye'ye ilişkin tarihî iddialarından vazgeçmiş olacak. Türkiye'nin toprak bütünlüğünü tanıyacak. Sözde soykırım, siyasetin değil tarihçilerin konusu olacak. İki ülke ilişkilerini kilitleyen bu sorun, tarihçilere havale edilecek.

Sürecin en önemli virajı hiç kuşkusuz Azerbaycan... Türkiye, bu konuda çok hassas; her adımda Azerbaycan'ın çıkarlarını gözetmek zorunda. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev'e güvence verdi. Başbakan Erdoğan, Azerbaycan'a rağmen adım atmayacağını söylüyor. Sınır kapısı, Azeri topraklarındaki Ermeni işgali sona ermeden açılmayacak. Süreç Azerbaycan'ın da menfaatine, Ermeni işgali son bulacak çünkü.

Bir yanda demokratik açılım, diğer yanda Ermenistan açılımı... Türkiye, tarihî sorunlarıyla yüzleşiyor. Sorumluluk AK Parti'nin omuzlarında... Risk büyük, umut daha büyük..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O belge unutulmadı, unutulmayacak

Mustafa Ünal 2009.09.08

Bir süredir gündemden düştüğü doğru ama 'o belge' unutulmuş falan değil, asla da unutulmayacak, akıbeti de er geç ortaya çıkacak.

Hangi belge mi? Altında Dursun Çiçek'in imzası bulunan İrticayla Mücadele Eylem Planı... AK Parti ve Fethullah Gülen'i bitirmeyi amaçlayan belge. Namı diğer; darbe belgesi.

Cuma günü basını bilgilendirme toplantısında Genelkurmay İletişim Daire Başkanı Metin Gürak hatırlattı. 'Belge davasını yakından takip ediyoruz' dedi. Akredite engeli nedeniyle toplantıya, başta o belgeyi yayınlayan gazete olmak üzere belgeye karşı yayın yapan medyanın temsilcileri katılamadı.

Biraz da o yüzden Gürak'ın sözleri kamuoyunda gerektiği şekilde yankılanmadı. Kimi köşelerde o bildik önyargılarıyla yorum yapanlar olmadı değil. Genelkurmay adına konuşan Metin Gürak 'Belgeyi maksatlı olarak üretenlerle, basına sızdıranlar adalete teslim edilsin' diyor. Bu cümleye itirazım var.

Bir kere 'Belgenin üretildiğine dair' yargı kararı yok. Bu yönde oluşmuş kanaat de yok. Henüz belgenin mahiyeti netleşmiş değil. Askerî savcılık belge fotokopi olduğu için kovuşturmaya gerek duymadı, ayrıca 'sahtedir, üretilmiştir' diye bir hüküm vermedi. Belgenin altındaki imza gerçek... Çiçek'in eski imzalarıyla örtüşüyor, tıpatıp aynı. İmzanın sahte olmadığı çıplak gözle bile anlaşılıyor. Uzmanlar inceledi ve belge üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmadığını belirledi. Yani ekleme, çıkarma yok.

Belki unutulmuş olabilir, Albay Çiçek ifade tutanağına öncekilere benzemeyen başka imza attı. Herkesin gözü önünde 40 yıllık imzasını değiştirdi. Manidardır, bu radikal değişiklik askerî savcının gözünden kaçtı. 'İmzanı niye değiştirdi?' diye sorma gereği bile duymadı. Çiçek imzasını neden değiştirdi? Çift imza kuşkuları daha da artırdı. Başından beri Çiçek çelişkiler içinde. Olağan şüpheli pozisyonundan kurtulamadı.

Dosya askerî yargıdan sivil yargıya geçti. AK Parti'nin başvurusu da var. Ankara'da şu an soruşturma devam ediyor. Hal böyleyken Gürak'ın, sanki belgenin sahteliği tespit edilmiş gibi konuşması ve sorumluların bulunmasını istemesi doğru mu? Hayır. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ 'kâğıt parçası' dedi ama o herkesi bağlayan bir hüküm değil, kendi düşüncesini söyledi.

Önce belge netliğe kavuşmalı; sahte mi gerçek mi?

Çelişki Albay Çiçek'le de sınırlı değil. Belgenin ele geçirildiği ofisin sahibi Ergenekon tutuklusunu Serdar Öztürk'ün açıklamaları da kafa karıştırıcı. Önce belgeyi polisin koyduğunu ima etmişti. Polis ofisteki aramayı en ince detayına kadar kameraya kaydetmiş, görüntüler Öztürk'ü doğrulamadı.

Öztürk daha sonra yeni bir iddia ortaya attı. Savcılığa gönderdiği dilekçede 'belgenin sabıkalı bir kişi tarafından ofisine konulduğunu' ileri sürdü. Ve ofisin bulunduğu sokakta iletişim tespiti yapılmasını istedi. Öztürk'ün önceki açıklamalarıyla dilekçede yazdıkları arasında fark var. Neden? Eğer belge iddia ettiği gibi sabıkalı bir kişi tarafından ofisine konulduysa bunu baştan niye söylemedi?

Gerek Albay Çiçek'in söyledikleri gerekse Öztürk'ün açıklamaları soru işaretlerini azaltacağına daha da çoğalttı. İmza gerçek, belge tahrifata uğramamış, sorular cevapsız... Fotokopi olduğu doğru, aslı yok ama aslı olmayanın fotokopisi olur mu? Belge tartışmasında bulunduğumuz nokta burası.

Yoksa ne sahteliği tespit edildi, ne de gerçekliği belirlendi. Herkes yargının kararını beklemek zorunda... Sahte çıkarsa gereği yapılmalı. Kimlerin, hangi amaçla ürettiği bulunmalı. Kimsenin gözünün yaşına bakılmamalı. Kişi ise kişi, kurum ise kurum bedeli ödemeli. Ya gerçekse... Dursun Çiçek bu belgeyi hazırladıysa... O zaman ne olacak? Her iki seçenek de mümkün. Son sözü yargı söyleyecek.

Belgeyi Gürak Paşa'nın hatırlattığı iyi oldu. Asla unutulmamalı ve unutturulmamalı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yandaş yargı!

Mustafa Ünal 2009.09.09

Yargıtay Başkanı, o bölümü atladi. Ancak konuşmasını okuduğu yazılı metinde mevcut... Niye atladığı sorusuna 'Özel nedeni yok, konuşma uzundu' diye cevap verdi.

Yargı için 'yandaş' nitelemesi çok ağır. Bunun, yargının başındaki bir isimden çıkması manidar. Yargı adına konuşanların bir siyasetçi gibi günlük tartışmalara girmemesi, bunun için de özenli dil kullanması gerekir.

Doğrusu ağırbaşlı ve soğukkanlı duruşuyla, makul davranışlarıyla dikkat çeken Hasan Gerçeker'den böyle bir üslup beklenmiyordu. Biraz şaşırttı, ona yakışmadı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Özdemir Özok da aynı kavramı kullandı. Özok'un aynı zamanda siyasetçi kimliği var; CHP üyesi. Bu yüzden Anayasa Mahkemesi üyeliğinden istifa etmek zorunda kalmıştı. 'Yandaş yargı' ifadesi belki CHP'nin penceresinden bakarak kullanılabilir. Özok'un yaptığı gibi. Ama Gerçeker'e yakışmadı.

Yargı, sistem içinde bir anayasal güç, ancak bir iktidar odağı değil, belli sınırları var. Son zamanlarda bu sınırların aşıldığına sıkça tanık oluyoruz. 'Yandaş yargı' olmamalı ama iktidar odağı gibi davranan 'ideolojik yargı' da olmamalı. Yargının kendisini siyasal iktidarın yanında konuşturması yanlış, kabul edilemez; ama bir muhalefet partisi gibi karşısına çıkması da yanlış ve kabul edilemez. Sadece bu döneme özgü değil, Türkiye'de yargı-iktidar ilişkileri sorunlu. En sert müdahale ve en yoğun kadrolaşma SHP'li Mehmet Moğultay döneminde yaşandı. Sağ kökenli bakanlar daha fazla eleştiri olsa da Moğultay hâlâ aşılamadı, kolay kolay da aşılamaz.

Açılış sırasında yakalanan bir fotoğraf karesi gözlerden kaçmadı. Başbakan Erdoğan, salonda herkesin elini sıkarken sıra Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçinkaya'ya geldi. Yalçinkaya, AK Parti'ye kapatma davası açan savcı. O günden beri bu ikili çok az aynı ortamda bulundu. Yalçinkaya, kendisine doğru uzanan Başbakan'ın elini sıkamak için oturduğu yerden güçlkle kalkarken gözleri yerde... Oldukça tedirgin, Erdoğan'ın yüzüne bakmamak için sanki özel çaba gösteriyor. Acaba Yalçinkaya, Başbakan'ın yüzüne niye bakmadı? Bir insan, kendisine yönelen kişiden gözlerini niye kaçırır? Bu soruların cevabını herhalde en doğru şekilde psikologlar verebilir.

Öteden beri adli yılın açılışında yapılan konuşmalar hep ses getirir, kimi zaman ideolojik kaygılar öne çıkar, kimi zaman kurumsal endişeler. Yargının sorunlarına ise pek sıra gelmez. İstisnaları da yok değil. Sözelimi Sami Selçuk'un, adeta manifesto gibi demokrasi ve özgürlüklere vurgu yaptığı konuşmaları unutulmaz. Yargıtay Başkanı'nın sözlerini, adli yılın başlaması nedeniyle verilen mesajları alt alta yazın... Sizce de ortaya çıkan tablo, yargı reformunu zorunlu kılmıyor mu?

Yargıda köklü reform kaçınılmaz. Mevcut yapının daha ileriye taşınması mümkün değil. Malum, bir süre önce Adalet Bakanı Sadullah Ergin, reform taslağını kamuoyunun tartışmasına açtı. Eylem planı geniş kapsamlı... Bazı değişiklikler uzun vadeye yayılıyor. Ancak hemen yapılması gerekenler de var. HSYK'nın yapısı gibi. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, aylardır tartışmaların odağında. Yaz kararnamesini güçlkle çıkarabildi. Mevcut yapısını daha fazla sürdüremez. Değişiklik şart. Bakan Ergin'in taslağı nihai metin değil. Tartışmalara göre son şeklini alacak. HSYK'nın yapısına ilişkin değişiklik yerinde. Üye sayısı artacak, cumhurbaşkanı ve Meclis de üye seçecek. Bütün dünyada olduğu gibi...

Adli yılın açılışındaki manzara-i umumi yargı reformunu zorunlu kılıyor, hem de ivedilikle. Yandaş kavramı yanlış oldu, ayrıca bu ifade sadece siyasal iktidar için mi kullanılır acaba? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül'ü kim yargılayacak?

Mustafa Ünal 2009.09.13

Dün 12 Eylül'dü, tanklı toplu askerî darbenin yıldönümü. 12 Eylül'e tepki gösterenlere sürekli 'Darbeyi o günün şartları içinde değerlendirmek lazım' diye itiraz edilir. Doğru, Türkiye yaşanmaz bir ülke durumundaydı; sokakları terör teslim almıştı, her yerde kargaşa, anarşi hüküm sürüyordu.

O zamanlar Süleyman Demirel başbakandı, Deniz Baykal'ın da içinde bulunduğu CHP anamuhalefet partisiydi. İktidarıyla muhalefetiyle siyaset kurumu ülkeyi yönetmekten acizdi.

Ama burada sorulması gereken asıl soru; 'o günün şartlarını kimin oluşturduğu'... Darbeye giden yolun taşlarının kimlerce, nasıl döşendiği. Ergenekon davasının ortaya çıkardığı ülke gerçeklerinden hareketle o günlerin manzarasına bakarsak durum daha iyi anlaşılır. 11 Eylül günü sokaklarda kan gövdeyi götürürken bir gün sonra ortalığın nasıl süt limana döndüğünü Ergenekon perspektifinden bakınca anlamak daha kolay. Darbe hazırlığı sadece Parlamento'yu, siyasi parti liderlerini, televizyon ve radyoyu hangi askerî birliklerin teslim alacağıyla sınırlı değil, şartları olgunlaştırmak hazırlığın bir parçası.

Darbecilerin bizzat kendileri itiraf etti; 'Bir yıl öncesinden her şey hazırды, şartların olgunlaşmasını bekledik' diye. Yeşil bayrakların açıldığı, küçük grup da olsa İstiklal Marşı okunurken oturanların çıktığı MSP'nin Konya mitingi yıllar yılı darbenin gerekçelerinden biri sayılır. En önde yürüyen dönemin Belediye Başkanı Mehmet Keçeciler bir mülakatta 'O oturanlar kimdi yıllardır öğrenemedik' dedi. Gerçekten kimdi onlar, Konya'ya nereden gelmişlerdi?

Bir daha bu ülkede İstiklal Marşı okunurken oturanlara rastlanmadı. İstiklal Marşı'nın sözlerinden ve ruhundan rahatsız olanlar çıktı. İlginçtir onlar da darbeciydi. 28 Şubatçıları kastediyorum. İstiklal Marşı'nın karşısına 10. Yıl Marşı'nı koydular. İstiklal şairi Mehmet Akif'i hedef alan hakaretimiz sözler arşivlerde. Kim mi? Işimer Paşa'yı hatırlıyor musunuz?

Sonradan öğrendik ki 'darbe planı' gerekçe diye gösterilen Konya mitinginden aylar önce hazırlanmış. Kızılay'ın tam göbeğinde darbenin arifesinde ortalığa korku salan bombalar büyük gürültüyle patladı. Kimdi failleri? Başbakanlık'ın dibine kadar nasıl gelmişlerdi? Yıllardır tespit edilemedi.

Öncesini anlamadan, olayların künhüne varmadan 12 Eylül'le ilgili ahkâm kesmek doğru değil.

12 Eylül'le terör de bitti, anarşi de... Bütün ülke sathı fırtına sonrasının sükûnetine bürünüverdi. Sokaktan sıfır tepki. Medya mı? O da farklı değil. Yalnızca darbenin ucu değenlerin itirazı oldu o kadar, gerisi memnun, gazetelerin sayfalarında alkış seslerini duymak mümkün; şak şak.

Unutamadığım anekdotlardandır, Recep Ergun Paşa 12 Eylül'ün Ankara sıkıyönetim komutanı, Başkent'in sokağını, meydanlarını teslim alacak isim. Rivayet o ki Kenan Evren'e 'Kızılay Meydanı'na 100 kişi toplanırsa zor kullanmam, geri çekilirim' der. Evren Paşa'nın cevabı manidar: 'Gerekli önlemleri aldık, merak etme meydanlara kimse çıkmayacak.' Dediği gibi de olur.

Bir başka anekdot... Darbeden sonra Kenan Evren yurt gezilerine çıkar, öğrencilerin bile zorla getirildiği meydanlarda nutuk atardı. Bir konuşmasında liderlerden şikâyetçi olur. Evren'in konuşması telekten önüne düşen metni spiker haberlerde 'Liderlere söylüyorum bir türlü anlatamıyorum' diye okur. Daha stüdyodan ayrılmadan ortalık karışır, haberleri izleyen Evren televizyon yönetimini arayarak tepki gösterir; 'Ben anlatmaktan aciz miyim? Anlamayan onlar, niye yanlış okuyorsunuz?' der.

Çağdaş dünyada neredeyse darbelerle yüzleşemeyen tek ülke Türkiye kaldı. Demokratik rejimin kalıcı olabilmesi için çok kişiselleştirmeden darbeyle hesaplaşmak zorundayız. Mevcut Anayasa'nın altında darbecilerin imzası var. Anayasa'nın adı bile 12 Eylül Anayasası... Bu, darbeyle hesaplaşmanın nereden başlanacağını gösteriyor: 12 Eylül ruhunun sindiği Anayasa'dan. Komşumuz, Yunanistan hesaplaştı, İspanya yüzleşti, Türkiye niye hesaplaşmasın?.. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasetten bayram manzaraları

Mustafa Ünal 2009.09.23

Ankara önceki yıllara oranla daha renkli bayram görüntülerine sahne oldu. Mutad olduğu üzere ikinci günü gerçekleşen partiler arası bayramlaşma esnasında yine ilginç diyaloglar yaşandı.

Siyasetin gergin dili kısa süreliğine de olsa yumuşadı derken bu olumlu havanın liderlerin mesajlarına pek yansımadağı görüldü. CHP heyeti AK Parti'ye çiçek ve çikolatalarla geldi. Aynı şekilde mukabelede bulunan AK Partili Şükrü Ayalan 'Bundan sonra tatlı yiyecek tatlı konuşacağız' dedi.

Keşke tatlı dil bundan sonra siyasetin üslubu olabilse. Mümkün mü? Pek değil.

Liderler siyasetin ağır konularını konuşmaktan geri durmadı. MHP lideri Devlet Bahçeli sözü demokratik açılıma getirdi ve muhtemel kapalı oturum görüşmelerini cezayı göze alarak kamuoyuna açıklayacaklarını söyledi. Oysa Parlamento'da bazı hassas konular gizli oturumda ele alınır. TBMM'nin bir geleneğidir bu.

Hassas bilgiler milletin vekilleriyle paylaşılır, politikaların arka planı anlatılır. İçeride konuşulanlar 10 yıl boyunca dışarıya çıkmaz. Demokratik açılımın önemli bir boyutu da terörle mücadele ve bu yönü özel bilgi ve belgeleri içerir. Hükümet kapalı oturum konusunda karar vermiş değil. O yönde bir düşünce vardı ama bu karara dönüşmedi. Bahçeli'nin bu çıkışı gizli oturumun önünü kesti.

Bu MHP'nin siyasi çizgisine pek uygun düşmedi. Kapalı oturumla demokratik açılım konusunda Meclis'in daha aktif devreye girmesi sağlanabilirdi. Aslında muhalefetin katkı yapması gereken siyaset üstü bir konu bu.

CHP'nin Ergenekon aşkı bayrama da damgasını vurdu. Deniz Baykal bayramda Ergenekon tutuklularını unutmadı. Silivri Cezaevi'nde yatanlara selam gönderdi. Bir siyasi partinin yargı süreci devam ederken kendisini bu kadar bağlaması ne kadar doğru? CHP için büyük risk. Eklerden ortaya saçılan bazı bilgi ve belgeler davanın ciddiyetini göstermiyor mu?

Mahiyeti tam çözölemeyen bir örgüt var, yer altından bile çıkan her türlüünden silah var, Danıştay saldırısı gibi son dönemin en büyük eylemi var... Bir ara 12 Eylül'ün yargılanmasından söz eden CHP yakın zamandaki darbe girişimlerini de kapsayan Ergenekon davasından rahatsız.

En ilginç bayram manzarası kendilerini siyasetin merkezinde gören ancak toplumun merkezinden uzak DP ve ANAP'ta yaşandı. Bu iki partinin birleşme konusunda epey mesafe aldığı bayramda gözlemlendi. DYP/DP-ANAP birleşmesi hikâyesi siyasetin son 20 yılına damgasını vurdu. Bu projeyi 90'lı yıllarda siyasetin tek çıkışı olarak görenler oldu.

Her iki parti sağda birbirlerine yakın gibi görünse de iki farklı üslubun temsilcisi; Süleyman Demirel ile Turgut Özal çizgisinin... Özal ile Demirel arasında siyasete ve dünyaya bakışları açısından uçurum var. Özal ile Demirel siyasetinin aynı çatı altında birleşmesi mümkün değil. Her iki partinin lideri bayramda birlikte görüntü verdi. Hüsamettin Cindoruk ve Salih Uzun partililerle ANAP Genel Merkezi'nde bayramlaştı.

Birleşme sonrasının mekânı da bugünden belli oldu; ANAP Genel Merkezi. Ayrıca bayramlaşma ziyaretleri için ortak heyet oluştu. Bu tablo önümüzdeki ay yapılacak birleşme kongresine doğru işlerin yolunda gittiğinin işareti. İki partinin tek partiye dönüşmesi hukuken olabilir ama siyaseten asla. Özal ile Demirel siyaseti aynı çizgide buluşamaz çünkü. Zaten birleşen de Süleyman Demirel ile Mesut Yılmaz çizgisi. Her iki isim birbirine çok uzak değil, benzerlikleri çok.

Bayramda en ilginç çıkış Rahşan Ecevit'ten geldi. Sevenlerine yeni parti müjdesi verdi; 'DSP Ecevit çizgisinden uzaklaştı. Yeni parti kurma çalışmalarına başladık' dedi. Bir süredir sol siyasette buhran yaşandığı ortada. Giderek marjinalleşen solun toplam oyu yüzde 20'lere kadar geriledi. İktidar artık sol için Kaf Dağı'nın arkasında. Bir sağ partiye yaslanmadığı sürece hayal. Solda yeni arayışların hiç eksik olmaması bu yüzden.

Ankara siyasetinden yansıyan bayram manzaraları kısaca böyle... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ haklı ama...

Mustafa Ünal 2009.09.25

Bayramın sürprizini Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ yaptı, Ankara'dan bir grup gazeteciyi yanına alarak Mardin'e gitti, sınır karakolunu ziyaret etti, vatandaşlarla bayramlaştı.

Başbuğ'un ziyaretini 'başarılı halkla ilişkiler çalışması' veya 'yıpranan imajını düzeltme çabası' olarak görenler çıkabilir.

Ben öyle bakmıyorum, ziyareti olumlu değerlendiriyorum. Terörle mücadele eden güvenlik güçlerine moral açısından önemi büyük... Bunu ayrıca vurgulamaya gerek yok herhalde. Ancak ondan daha önemli olan, Genelkurmay Başkanı'nın bayram gibi çok özel günde Güneydoğu'da bulunması ve bölge halkına 'yanınızdayız' mesajını vermesi...

Önceki yıllarda sıkça rastlandığı gibi sadece askerî birlikleri ve karakolları ziyaret ederek dönebilirdi. Ancak Başbuğ öyle yapmadı, temasları kışlayla sınırlı kalmadı, halkın arasına karıştı. Gazetecilere konuştu, kamuoyuna çarpıcı mesajlar verdi. Umarım bayram ziyaretleri Kurban Bayramı'nda da tekrarlanır.

Başbuğ'un ziyareti olumlu ama konuşması biraz sorunlu... Askerin bir siyasetçi gibi sık konuşması her demokratik ülkede eleştirilir. Ben de doğru bulmuyorum, demokrasinin ruhuna uygun değil.

Genelkurmay adına konuşan komutanların özellikle ilgileri olmayan konularda beyanat vermesi askeri günlük tartışmaların içine çekiyor. Her defasında yıpranan da asker oluyor. Başbuğ az konuşacağını söyleyerek başladı görevine. Buna rağmen daha görev süresi bitmeden en çok konuşan genelkurmay başkanlarından biri oldu bile. Belki susmak istiyordu ama şartlar onu konuşmaya zorladı.

Açıkça söylemek gerekirse Başbuğ'un bazı sözleri siyasi içerik taşıyor. Bölünme endişesine yol açan açık oturumları, televizyon programlarını eleştirmesi muhalefet partilerinden tepki gördü. Demokratik açılım sürecinde muhalefet sözcüleri bölünme veya ayrışma endişelerini en uç noktaya kadar taşıdı.

CHP'li Hakkı Suha Okay, Başbuğ'un sözlerine 'Bu süreç içerisinde 'tartışmaları izlemeyin' düşüncesine katılmak mümkün değil. Vatandaş ister dinler ister dinlemez.' diyerek karşılık verdi. MHP'den Ortay Vural da 'TSK'nın siyasete bulaşmasını doğru bulmuyoruz.' dedi ve Başbuğ'u eleştirdi. Belli ki CHP ve MHP, Başbuğ'un mesajlarını demokratik açılıma destek olarak okudu. Bu yönüyle haksız da sayılmaz.

Açılım konusunda askerin nerede durduğu soru işareti. Bugüne kadar kamuoyuna net mesaj vermekten kaçındı. Son MGK toplantısında hükümete açılım çalışmalarının devamı tavsiye edildi. Eğer askerin ciddi itirazı olsaydı, bu MGK bildirisine yansır. Genelkurmay Başkanı'nın açıklamaları hükümetin demokratik açılım politikalarıyla örtüşüyor. Muhalefetin tepki göstermesinin nedeni de bu.

Asker-siyaset ilişkileri tartışılırken daha çok iktidarlara askerin münasebetleri masaya yatırılır. Problem de genellikle hükümetlerle askerler arasında yaşanır. Ancak bir süredir sıkıntı muhalefet partileri ile asker arasında çıkıyor. Son MGK bildirisine de her iki muhalefet partisi sert tepki göstermişti. Muhalefet, AK Parti iktidarına karşı asker yanında olsun istiyor. Bunu göremeyince salvo göndermekten çekinmiyor.

Başbuğ'un Mardin ovasını göstererek söylediği şu cümle dikkat çekici: 'Neyi paylaşamıyoruz? Bu bereketli topraklar, bu büyük ülke hepimize yeter. Birlikte yaşamaya karar verenler için her yer ve her makam herkesindir.' Çok anlamlı. Sadece Güneydoğu sorunu için söylense de bu bakış açısını başka konulara uyarlamak pekala mümkün...

Bu ülkede 'Neyi paylaşamıyoruz?' yalnızca Kürtler için mi söylenmeli? Elbette hayır. Başbuğ'dan bu kuşatıcı üslubu diğer sorunlu alanlara karşı da sergilemesini istemek hakkımız. Başbuğ haklı; gerçekten 'Neyi paylaşamıyoruz?'... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki isim, iki dava

Şamil Tayyar ve Hülya Avşar... Biri yazdı, diğeri konuştu. Bu yüzden yargının hedefi oldular. Suçları sadece konuşmak ve yazmak... Eylem yok. Tayyar, Ergenekon davasını yakından izleyen bir gazeteci. Günlük tartışmaların heyecanı ile kaleme sarılan yeni yetmelerden değil, yıllardır mesleğin içinde.

Yukarıdan, patron katından inmedi, aşağıdan yukarıya doğru tırmandı. Bugünkü noktaya uçarak değil, kaleminin hakkını vererek geldi. Belgesel niteliğinde Ergenekon'u konu alan kitapları var. Ayrıntıları yakalamakta çok mahir. Yakından tanıyanlar bilir, haber onun için her şeydir, adeta ona kutsal metin muamelesi yapar. Haberi yakaladı mı gözü hiçbir şeyi görmez. 'Haber için babamı satarım' diyenlerden.

Ergenekon konusunda kamuoyu kimi bilgileri ilk Şamil Tayyar'dan öğrendi. O yüzden hakkında en çok dava açılan gazetecilerden... Bir rekorun sahibi bile olabilir. Başını ağrıtan yazıyı iddianamenin ekleri arasında bulduğu bir belgeden çıkardı. Bir gazeteci ile siyasetçi arasında geçen telefon konuşması... Özel hayat kapsamına giren diyalogların yazılmasını eleştirenler olabilir. Her isteyen kolaylıkla ulaşabileceği bir doküman bu. Resmî kayıtlara girmiş, dosyaya girmiş. Gizli olmaktan çıkmış, alenileşmiş yani.

Ergenekon hakkında yazılan her haber ve yazı gibi Tayyar'ın bu yazısı da yargıya taşındı. Sonrasını biliyorsunuz, 10 gündür Türkiye'nin gündeminde. Ağır işleyen yargı bu kez hızlı davrandı ve çok geçmeden karar çıktı. Buna göre Tayyar'a bir buçuk yıl hapis cezası verildi. Cezası ertelendi ancak '5 yıl boyunca adli denetime' tabi tutulacak. Bu süre içinde suç işlerse bu cezayı çekmek için hapse girecek.

Bir gazetecinin suçu ne olabilir: Yazı yazmak yani düşündüklerini kamuoyuyla paylaşmak, gelişen olayları yorumlamak... Tehlikeli sulara yelken açmazsa başı ağrımaz diyebilirsiniz. Yok, hayır, bu ülkede zülfü yare dokunursanız, neyi, nasıl yazdığınıza bakılmaksızın kendinizi bir anda yargıçların karşısında bulabilirsiniz.

Şamil Tayyar, yazdığı o yazı için değil asıl bundan sonra yazacakları için cezalandırıldı. Tayyar için artık yazı yazmak kolay değil. Bilgisayarın başına '5 yıl adli denetimde tutulduğunu' bilerek oturacak. Tayyar bu karardan sonra sessizliğe gömüldü. Bir haftadır suskun. Dokunanı yakan Ergenekon'u yazamayan bir Şamil Tayyar acaba ne yazacak? Bugüne kadar hep netameli konularla meşgul oldu. Sporla, müzikle, magazinle pek ilgisi yok. Çiçek böcek gibi konular ne onu ne de okuyucuyu tatmin eder.

Gayri işi zor ama benim tanıdığım Şamil Tayyar meramını anlatacağı özgün bir dil geliştirir. Yargının şifrelerini çözemeyeceği, sadece kendisinin ve okuyucunun anlayacağı bir dil... Bir bakarsınız böcek ve çiçek onun kaleminde farklı anlamlar kazanır.

Hülya Avşar, Tayyar gibi dosyaların arasından bir belgeyi bulup yazmadı, sadece konuştu ama neye uğradığını şaşırdı. Yalnızca o değil herkes şaşıtı kaldı. Demokratik açılım, Ankara siyasetçilerinden sokaktaki vatandaşa kadar herkesin konuştuğu bir konu... Bizzat Başbakan Erdoğan bu konuda herkesi konuşmaya çağırdı. Avşar'ın söylediği sözler son derece mantıklı ve makul. Rahatsız edici değil, kışkırtıcı hiç değil. Ama bir anda yargının konusu oluverdi, hakkında soruşturma açıldı. Haberi duyduğunda verdiği tepki anlamlı: 'Demokratik ülkede olduğumuzu düşünerek konuştum, soruşturma bana yapılan en büyük hakaret'.

İki isim iki dava... Yargının reforma ne denli ihtiyacı olduğunu göstermiyor mu? Anayasa Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya'ya sordum 'Özellikle düşünce ve ifade özgürlüğü açısından yeni düzenleme kaçınılmaz, aksi halde düşünce cezalandırılmış olur. Aslında düşünceyi cezalandırmak 101. maddenin ruhuyla bağdaşmaz' dedi.

Kaybeden Şamil Tayyar ve Hülya Avşar değil, ülke... Yargıdan neşet eden bu manzara-i umumiye 2009 Türkiye'sine hiç yakışmıyor... m.unal@zaman.com.tr

DTP krizi ve Fırat'ın ardından...

Mustafa Ünal 2009.09.30

DTP milletvekilleri ifade vermeye gitmeyince mahkeme, bir sonraki duruşmaya 'zorla getirilmelerini' istedi. Bu nasıl olacak? Polis zoruyla mı? Yine 90'lı yılların görüntüleri mi sahneye konulacak?

O günleri unutanlar olabilir, polis aynı siyasî çizgiye mensup milletvekillerinin Meclis'ten çıkışını bekledi ve yakalar yakalamaz da enselerinden bastırarak resmî araçlara bindirip götürdü.

Bu fotoğraf, Türkiye'yi uluslararası camiada güç durumda bıraktı. Daha sonra dönemin siyasî aktörleri 'Yanlıştı, hataydı, keşke başka yol bulsaydık' dedi. Tablo hoş değil ancak ben aynı manzaranın 2009'da tekrarlanacağını sanmıyorum. DTP'nin geçmişten hiç ders almadığı doğru... Ama dünün acı olaylarından ders çıkaranlar var.

Gözlemim o ki, kimi DTP milletvekilleri bu yaşananlardan hoşnut... Söz ve hareketlerinden bir hukukî sıkıntıyı suhuletle çözmek yerine krize dönüştürerek, istismar etme çabası seziliyor. Maalesef DTP, kriz ve gerilimden beslenen parti görünümünde. Türkiye bu kez asla DTP'nin oyununa gelmemeli. Başta Meclis yönetimi olmak üzere siyasî otorite, tatsızlıklara imkân vermemeli. Eski Meclis Başkanı Köksal Toptan, olayı akışına bırakmadı ve inisiyatif aldı. Yeni Başkan Mehmet Ali Şahin, bu sağduyulu tutumun devam edeceğinin sinyalini verdi.

Bu hukukî problemin çözülmesi için elbette makul bir yol bulunacaktır. Milletvekillerinin polis zoruyla götürüldüğü ülke görüntüsü DTP dışında kimseye fayda getirmez. Kimi DTP milletvekilleri tahrik etse de sağduyu terk edilmemeli.

Tam da bu satırları yazarken eski milletvekili Abdülmelik Fırat'ın ölüm haberi düştü ekranlara. Fırat, sıradan bir isim değil. Şeyh Said'in torunu, onu 90'lı yıllarda DYP milletvekiliyken tanıdım. Bölgenin hassasiyetlerine sahipti ama hiçbir zaman DTP'liler gibi davranmadı, kendisini sürekli ayırtırdı. Hakpar diye bir başka parti kurdu.

Kürt kimliğini vurgulamaktan çekinmezdi ancak din en önemli referans kaynağıydı. Ailesinin acılarla dolu hikâyesini defalarca dinledim. Henüz 2 yaşındayken sürgünle tanıştı. Bu ilk sürgünü değildi, son da olmayacaktı. Bir kararla Erzurum Hınıs'tan Trakya'ya Vize ilçesine gönderildi, oradan da Sergen köyüne. Türkiye'nin bir ucundan diğer ucuna...

Hâlâ o günlerin izlerini taşıyan yüzündeki keskin ifadeyle, "Aile mensuplarının köyden dışarı çıkması yasaktı." demişti. Sürgün, Mecburi İskân Kanunu kalkınca bitti, tam 13 yıl dile kolay. Büyüklerinden medrese eğitimi aldı, dinin yanı sıra Arap ve Fars edebiyatını okudu. Sık sık Farsça şiir okuduğuna şahit oldum. Hukuk eğitimi için yurtdışı planları yaparken Başbakan Adnan Menderes'ten milletvekilliği teklifi aldı. 'Hayır' dedi, yaşı da tutmuyordu.

Baskılara direnemedi, yaşını büyüttü ve 1957'de 23 yaşında Demokrat Parti'den milletvekili oldu. Menderes'in amacı, aile ile devleti barıştırmaktı. Bir nebze başardı da. Ve 27 Mayıs... Mebusluğu, mahpusluğundan kısa sürdü. Yassıada'da idamla yargılandı, müebbet hapse mahkûm oldu, 3 yıl hapisle kurtuldu. Ama ondan sonra da hiç rahat yüzü görmedi.

Baskınlar, sürgünler devam etti; "Her darbenin sabahında önce bizim ailenin kapısı çalındı." dedi. Meclis koridorlarında dolaşırken milletvekili arkadaşlarının selam vermekten çekindiklerini söylediğinde içim burkulmuştu. "Herhalde devletin veya birilerinin gazabından çekiniyorlar." diye de eklemişti. Sıkıntı ve stres

kalbe vurmuştu, o yıllarda kalp spazmı geçirdi. 95'te Aksiyon Dergisi'ne 'Selam vermekten korkulan milletvekili' diye portresini yazmıştım.

Ölüm haberini duyunca bunları hatırladım. O da Kürt'tü, bölgenin hassasiyetlerine sahipti, ama hiçbir zaman DTP'liler gibi olmadı, şiddete yakın durmadı. Allah rahmet eylesin... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Derin devlet olmaz'

Mustafa Ünal 2009.10.02

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, dün Meclis'in açılışında çok çarpıcı mesajlar verdi. Önce bir iki not aktarmak isterim. Asker bu kez locadaki yerini aldı. Doğrusu ABD Başkanı Obama için TBMM'ye gelen komutanların açılışa katılmaması şık durmayacak ve sert eleştirilere neden olacaktı. 1 Ekim, yeni dönemin başlangıcı Meclis için özel bir gün...

Askerin, Başkomutan sıfatına da sahip Cumhurbaşkanı'nın konuşmasına ilgisiz kalmaları düşünülemez. Bu ne devlet geleneğine uyar ne de protokol kurallarına... Asker bir süredir DTP'nin varlığını gerekçe göstererek Meclis'ten uzak duruyordu. Ambargoyu Obama ile kaldırdı. Asker-Parlamento ilişkilerinin dünkü tablodan sonra normale döndüğü söylenebilir.

Cumhurbaşkanı Gül'ün Genel Kurul'a girişi sırasında Algan Hacaloğlu dışındaki CHP milletvekilleri ayağa kalkmadı, konuşmanın sonunda da alkışlamadı. Sezer'in ardından Gül'ün cumhurbaşkanlığına alışamayan CHP'lilerin tavrı yeni değil, geçen yıl da aynı davranışı tekrarlamışlardı. Dikkatle baktım, MHP milletvekillerinin gözü ise Genel Başkanları Devlet Bahçeli'deydi. Bahçeli, Cumhurbaşkanı Gül'ü ayağa kalkarak karşıladı ve konuşmasını alkışladı, milletvekilleri de ona eşlik etti.

CHP ayağa kalkmadı ama Gül'ün konuşmasını dikkatle takip etti. Baykal, Cumhurbaşkanı'nın uzlaşma ile ilgili sözlerinden hoşnut olmadığını belli etti. Gül'ün, masumiyet karinesine ilişkin söyledikleri ise CHP liderini memnun etti. Baykal bu sözler üzerine medyanın bulunduğu locaya doğru dönerek 'Size söylüyor' der gibi baktı.

Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin açılış gongunu vurduktan sonra âdet olduğu üzere kısa konuşma yaptı. 'Türkiye, sorunlarını ertelerek güçlü ülke olamaz.' dedi ve Meclis'ten çözüm için güçlü irade göstermesini istedi. Cumhurbaşkanı Gül'ün konuşması öncekilere göre daha kısaydı, bir saati bile bulmadı. Demirel ve Sezer'in konuşmaları bir saatten fazla olurdu. Gül kısa ama özlü konuştu, mesajlarını net verdi. Sadece milletvekillerine değil Türkiye'ye konuştu. En çarpıcı mesajı devlet ve hukuk vurgusu üzerineydi. 'Devletin bir yüzeyde görünen bir de görünmeyen derin yüzü olmaz. Devletin tek yüzü hukuktur.' dedi.

Bu çok önemli bir çıkış. Açıkça Cumhurbaşkanı sıfatıyla 'derin devlet' kavramını kabul etmediğini ilan etti. Şu cümle de çok önemli: 'Hiç kimse devleti ve rejimi korumak bahanesiyle hukuk dışına çıkamaz'. Bu mesajın adresi belli... Kime veya kimlere söylediği de malum...

Özellikle rejimi koruma bahanesiyle çeteleşmenin en yoğun yaşandığı ülke burası. Darbe senaryolarının sık sık gündeme taşındığını da unutmamak lazım. Bu mesaj Ergenekon türü örgütlerin yanı sıra darbe oluşumlarına da yönelik... Rejimi koruma bahanesiyle hukuk dışına çıkan her kişi ve kurum bu sözlerin muhatabı.

Cumhurbaşkanı, Milli Güvenlik kavramına da çağdaş yorum getirdi. Çağdaş dünyada güvenlik için sadece 'güçlü ordunun' yeterli olmadığını, buna demokrasi, ekonomi ve nitelikli insan unsurlarının da eklendiğini söyledi. Artık ülkelerin güvenliği yalnızca güçlü ordularla sağlanmıyor.

Cumhurbaşkanı'nın demokratik açılım konusunda söyleyecekleri merak konusuydu. Kürt sorununa doğrudan girmede, ancak mesajını farklılıklara vurgu yaparak dolaylı yoldan verdi. 'Demokratik devlet farklı olanı tek kalıp içinde eritmez' dedi. Farklılıkların ayrılık vesilesi olmadığını söyledi, 'Farklılıklar yeni millet adacıkları oluşturmamalı' dedi. Etnik ve din odaklı kamplaşmaların acı ve gözyaşı getirdiği uyarısını da yaptı.

Gül yargı sorununa değinirken yargı reformunun günlük siyasi polemiklere kurban edilmemesini istedi. Cumhurbaşkanı birbirinden çarpıcı mesajlarla dolu tarihî konuşmasıyla Meclis'e misyon yüklerken siyasete de yeni yol haritasını çizmiş oldu. Kısaca 'Türkiye'nin yönü demokrasi ve hukuk' dedi diğer yolları kapattı...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'nin mesaj kongresi

Mustafa Ünal 2009.10.04

Şölen havasında başladı AK Parti'nin kongresi. Partinin yeni şarkısı oldukça hareketli. Sözleri demokratik açılım sürecinin ruhuna uygun. Ayrıca çok da anlamlı; 'Biz el ele kuvvetliyiz - Gücümüz buradan gelir - Biz birlikte Türkiye'yiz - Işık buradan yükselir'. Müziğin ritmine kendini kaptıran partililer kıpır kıpır.

81 ilden gelen gençlik kolları temsilcileri yerlerinde duramıyor. Farklı yörelerin folklorunu yansıtan figürler... Halay, horon hepsi var. Bir ara zılgıtın sesi duyuluyor. Divan ve kürsünün arkasındaki dekor ilginç; AK Parti'nin Genel Merkez binası. İyi de durmuş. Fotoğraf değil, maket gibi.

Önceki kongrelere göre düzen iyi, kimin hangi kapıdan gireceği ve nerede oturacağı belli. Kalabalığa rağmen kargaşa yok. Kongrelerde sigara yasağı ihlal edilir, içeriğinin havasızlığını duman daha da ağırlaştırırdı. Bu kez yasak çok sıkı uygulandı, salon tamamen dumansız hava sahasıydı.

Her şehrin pankartında ayrı mesaj... İşte onlardan biri: 'Ey şehit torunu! Şehitler diyarı Sarıkamış'tan size selam getirdik'. Misafirler bölümünde yabancı konutların çokluğu dikkat çekici. Türk ve İslam dünyasından temsilciler var. KKTC Başbakanı Derviş Eroğlu da konuklar arasında. Bir kısmı Başbakan Erdoğan'dan önce kürsüye çıkarak kısa konuşma yaptı.

Âdettir, partiler siyasî yakınlığa bakmaksızın kongrelere temsilci gönderir. Protokolde MHP ve DTP adına gelenler vardı, CHP'nin temsilcisini ise göremedim. Siyasî nezaketi kenara bırakırsak bu en azından bir geleneğin yaşaması için önemliydi. AK Parti'nin icraatları Aşık Veysel'in 'Uzun ince bir yoldayım' türküsü eşliğinde sinevizyondan anlatıldı.

Klasik bir kongre değil bu, yarışlı değil, mesajlı. Erdoğan tek aday. Heyecan ise listede... Yeni isimler kim olacak, kimler gidecek? Ama önce Erdoğan'ın vereceği mesajlarda... Başbakan uzun bir konuşma yaptı, iki saati aştı, sık sık yazılı metnin dışına çıktı ve tribünlerle diyaloga girdi. Şiir ve türkülerle süsledi. Cezaevi günlerini hatırlattı ve Necip Fazıl'dan uzun alıntı yaptı, Aşık Veysel'den okudu.

En çok merak edilen, demokratik açılım konusunda söyleyecekleriydi. Sesini yükselterek 'AK Parti'ye çeteler sirayet edemez' dedi. Ardından 'AK Parti'nin yozlaşmasını, yıpranmasını bekleyenler beyhude bekler' diye

ekledi. Konuşmasında uzun bölüm ayırdığı demokratik açılım konusunda somut mesajlar vermedi, kararlılık vurgusu yaptı ve genel çerçeveyi çizmekle yetindi. 'Biz birlikte Türkiye'yiz' diyerek Türkiye'nin bütün renklerine vurgu yaparken 'Hoşçakalın iki gözüm' diyen Ahmet Kaya'ya vefa göstermeyen Türkiye'nin şarkıları eksik kalır.' dedi.

Türkiye'nin dinamiklerinden Bediüzzaman'ı da unutmadı ve 'Bitlisli Said-i Nursi'siz bir Türkiye'nin maneviyatı noksan kalır.' dedi. En fazla alkış bu bölüm aldı. Demokratik açılımın önce Meclis'te gündeme geleceğini, daha sonra kamuoyuna anlatılacağını söyledi. Görüşme için CHP'ye yazılı müracaatta bulunacağını, olumlu cevap gelirse gidip konuşacağını belirtti. Şehit cenazeleri ve tribünlerde yaşanan tatsız olaylar için 'Provokasyonları kimlerin ne için yaptığını milletimiz biliyor.' dedi.

Muhalefet partilerinin 'ihanet ve peşkeş' gibi kavramlarla yaptığı eleştirilere sert tepki gösterdi. 'Kıbrıs satıldı mı?' diye sordu. 'Ah' çekerek doğunun her tarafına gittiğini hatırlattı. Erdoğan'ın konuşması etkileyici ve kuşatıcıydı. 'Biz Türkiye'yiz' sloganının ruhuna uygundu.

Kongrede demokratik açılım bildirisi yayımlandı. Bildiride 'Her etnik kökenin kendini eşit hissetmesini amaçlıyoruz.' dendi. AK Parti yönetiminin yeni yönetimi sürpriz isimlerden oluştu. 13 kadının yer aldığı listeye beklendiği gibi eski bakanlar Hüseyin Çelik ve Kürşad Tüzmen de girdi.

AK Parti'nin üçüncü kurultayı yarış olmasa bile etkili mesajlara sahne oldu... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Somut adımlar öncesi tarihî konuşmalar

Mustafa Ünal 2009.10.07

Başbakan Erdoğan'ın kongre konuşmasının neden çok ses getirdiğinin cevabı açık; Türkiye'nin bütün siyasi renklerini ayırım yapmaksızın kucakladı. Said-i Nursi'den Nazım Hikmet'e kadar...

Kimseyi dışarıda bırakmadı. Birbirinden uzak 14 ismi aynı konuşma metninde buluşturdu. Bunların bir kısmı devlet katında makbul vatandaş değildi, sakıncalıydı, rahat yüzü görmediler, kovuşturmaya uğradılar, cezaevine girdiler, yerlerinden yurtlarından sürüldüler. Ancak geniş kitleler devletin ters bakışını hiç umursamadı ve her birini baş tacı etmesini bildi.

Erdoğan devlet gibi dışlamadı, millet gibi sahiplendi. Doğrusunu yaptı. İsimleri tek tek sıraladıktan sonra 'Biz birlikte Türkiye'yiz' dedi. Başbakan'ın konuşması demokratik açılım sürecinin ruhuna uygundu. Açılım siyasetinde somut adımların beklendiği yeni dönem Erdoğan'ın kongre konuşmasıyla başladı. Bir milat denebilir. Aslında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün farklılıklara dikkat çeken Meclis konuşmasını da bu kapsamda değerlendirmek lazım.

Diğer partiler yeni döneme nasıl girdi? Dün her birinin grup toplantısı vardı. MHP'nin pozisyonu belli... Yumuşama yok. Esneklik yok. Bahçeli yine ağır konuştu. 'İhanet ve yıkım' dedi. Hedefinde sadece Başbakan Erdoğan yoktu, Cumhurbaşkanı Gül'e de yüklendi. MHP lideri, Başbakan Erdoğan'la bölücübaşı Öcalan'ın ismini beraber anarak 'açılım ikizi' dedi.

Erdoğan'a yönelik sözleri muhalefet-iktidar çekişmesinin yansıması olarak görülebilir. Ancak Bahçeli'nin sert eleştirilerinden Cumhurbaşkanı Gül de nasibini aldı. MHP, cumhurbaşkanlarına karşı daha özenli dil kullanmaya özen gösteriyordu. Şimdi bu yaklaşımı terk ediyor. MHP lideri, CHP'lilerin söylediği gibi Gül'e 'Çankaya noteri'

bile dedi. Perşembe günü Meclis konuşmasının ardından Cumhurbaşkanı'nı 'Hiç Türk demedi' diye eleştirmişti. Bu hatasını 'Bir kez Türk dedi' diyerek düzeltti.

Gül, 91'den beri siyasetin içinde, Türk kelimesini kullanmaktan kaçınan bir isim değil. Vaktiyle CHP'liler 'Allah' demedi diye eleştirilirdi. İsmet Paşa için anlatılır. Partililer 'Paşam ne olur bir kez Allah de!' demişler, o da 'Allah'a ısmarladık' demiş.

CHP, MHP kadar olmasa da açılımın dışında... Dün Baykal da tıpkı Bahçeli gibi eleştiri oklarını hem Başbakan Erdoğan'a hem de Cumhurbaşkanı Gül'e yöneltti. CHP zaten Gül'ü içine sindiremedi. Önümüzdeki günlerde Erdoğan'la Baykal arasında bir açılım görüşmesi olacak. Başbakan yazılı müracaatta bulunacağını duyurdu. CHP'nin nihai siyasetini bu görüşme belirleyebilir. CHP için biraz beklemek lazım.

Bu sürecin en önemli aktörlerinden olması gereken DTP maalesef iyi sınav vermiyor. Oysa hem bu partinin hem de bölge kökenli isimlerin sürece pozitif katkı yapması beklenirdi. Gelin görün ki bazı DTP'lilerin konuşması adım atmaya zorlaştırıyor. Partinin Genel Başkanı Ahmet Türk makul isimlerden... Dünkü grup konuşmasına baktım, tezkereye karşı söyledikleri kabul edilebilir gibi değil. Açılım siyaseti eli silahlı teröristle mücadeleye engel değil. Olmamalı da. Güvenlik kuvvetleri teröriste müsamaha gösteremez. Eğer DTP açılımı böyle okuyorsa yanlış okuyor demektir.

Süreç dağa çıkışları önlemeyi, dağdakilerin de aşağıya inmesini hedefliyor. Türk, milletvekillerine 'Bu savaş tezkeresine oy vermeyin, savaşın değil barışın yanında yer alın.' dedi. Savaş tezkeresi dediği sınır ötesi sıcak takip ve operasyon yetkisi... Kime karşı? Elinde silahla eylem için bekleyen teröriste karşı... Bundan daha doğal ne olabilir?

Yeni döneme girerken Ankara'da açılım pozisyonları değişmiş değil, bir tarafta hükümet ve Çankaya, diğer tarafta muhalefet cephesi... Dün Hürriyet'te Enis Berberoğlu sahaya inerek Diyarbakır'da polislerin halka karşı değişen davranışlarını yazdı. Ankara'daki direnç Diyarbakır'da yok, alandaki güvenlik güçleri açılım sürecine çoktan ayak uydurmuş.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçimden korkan parti

Mustafa Ünal 2009.10.09

Bir anamuhalefet partisi seçimden korkar mı? Korkmaması lazım. Çünkü siyaset iktidar olmak için yapılır, muhalefette ömür tüketmek için değil. Seçim sabahları halkın tokadını yiyen parti yöneticilerinden duymaya alışık olduğumuz 'Halk bize muhalefet görevi verdi, bu da iktidar kadar önemlidir' sözünün teselliden başka anlamı yoktur. Asıl olan iktidardır.

Her yerde anamuhalefet partileri iktidarın birinci alternatifidir. İktidar yıpratır, çürütür. Ne kadar başarılı performans sergiliyorsanız sergileyin gün gelince iktidar koltuğundan kalkarsınız. Hiçbir iktidar ebedi değildir. Özellikle de bu topraklarda. En uzun ömürlü iktidarlar 10 yılı ancak bulmuştur. O da 1950'lerde... Şimdi iki dönem bile uzun sayılır. Hükümetlerin ortalama ömrü çok daha düşüktür.

Muhalefet partileri muhalefetin sefasını sürmez, her daim sandığı gözler. Seçim gününü beklemeye bile tahammül edemezler, 'erken seçim' talebini seslendirir dururlar. 'Bir an önce iktidardaki parti gitsin yerine biz gelelim' isterler çünkü. Baskın veya erken seçime de sürekli hazır dırlar.

Erken seçime 'hayır' diyen bir anamuhalefet partisi asla düşünülemez. CHP liderinin sözlerini duyunca kulaklarıma inanmadım. AK Parti'nin ülkeyi çok kötü yönettiğini söyleyen bir muhalefet lideri ne ister? Derhal seçim... Bir günü bile ziyan sayar. Değil mi? CHP'nin sandıkla arası iyi değil. Çok partili dönemde hiç seçim kazanamadı. Tek parti iken ancak iktidar olabildi, sonra muhalefet yılları... Yine de makus talihi yenmek mümkündür.

Dün parti yönetimi toplantısına girerken konuşan Baykal'ın şu sözlerine bakar mısınız: "İktidara akıl hocalığı yapmak benim işim değil ama ben iktidarın bir erken seçim kararı karşısında ayaklarının iyice dolanacağını, bunun iktidardan kaçmak anlamına geleceğinin ortaya çıkacağını düşünüyorum." CHP, iktidarın erken seçim kararı almasından korkuyor.

Ben açıkça bu satırlarda fena halde 'sandık korkusu' sezdim. Baykal, AK Parti'ye 'Erken seçim kararının iktidardan kaçmak anlamına geleceği' yönünde akıl veriyor. 'Sakin ha! Erken seçime gitme' demeye getiriyor. Belki ileride bunu daha açık açık söyler.

Zamanında seçimi zor yapan bir ülke olduğumuz doğru. Ancak hükümet partileri erken seçim kararını iktidardan muhalefete geçmek için değil, en uygun takvimi kolladıkları için alırlar. Geçmişteki erken seçim tarihleri hep böyle ortaya çıktı.

22 Temmuz da farklı değil. Bu olağan seçim tarihi değildi. Olağanüstü şartların doğurduğu bir tarihti. Neticede 22 Temmuz'u belirleyen de AK Parti'ydi. Cumhurbaşkanlığı seçiminden kaynaklanan olağanüstü halden çıkışı 'derhal seçimde' gördü. Demokrasinin sıhhati için iyi bir siyasî manevra yaptı. Bu sayede siyasete dışarıdan müdahale edenler kaybetti, demokrasi kazandı.

Açıklamalara bakılırsa CHP 2011'in Mayıs'ında yapılacak bir seçimi 'erken seçim' sayıyor. Hayır, bu biraz öne alınmış seçim olur, erken seçim olmaz. Mevsim şartları dikkate alındığında seçim gününün mayıs veya haziran aylarına çekilmesi doğaldır. Ancak 2010'da yapılacak seçim erken seçim sayılır.

'Ankara'nın havasında erken seçim kokusu mu var?' diye sorabilirsiniz. Sayıları az da olsa Ankara'da 2010 sonbaharında seçim bekleyenler var. AK Parti'nin açılım politikalarının sonuçlarını bir an önce oya çevirmek isteyeceğinden hareketle...

Belli ki erken seçim senaryoları CHP'ye de ulaşmış. Baykal'ın seçim itirazının nedeni bu olsa gerek. AK Parti'den bugüne kadar seçim konusunda herhangi bir sinyal gelmedi. Bu konu bir zihin egzersizi olarak parti yönetiminin gündemine de girmiş değil. Partinin sürekli kamuoyu yoklaması yaptığı doğru ama bunun seçimle ilgisi yok. Genel seçim ile cumhurbaşkanlığı seçimi birer yıl arayla yapılacak. Partilerin her iki seçimin hesabını bir arada düşünmesi doğal...

2010'da seçim görünmüyor gibi ama sonra peş peşe iki seçim var. Artık cumhurbaşkanını da halk seçecek, 367 numarası da işlemeyecek, CHP ne kadar korksa yeridir... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sokak umutlu

Mustafa Ünal 2009.10.11

Demokratik açılımın koordinasyonundan sorumlu İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Meclis'teki görüşme öncesi sahaya indi, Güneydoğu'ya giderek Diyarbakır, Mardin ve Şırnak'ın nabzını tuttu. İki aydır Ankara ve İstanbul'da

sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini dinleyen Atalay'ın bölgeye gitmemesi eksiklikti. Şimdi bunu giderdi.

Bakan sadece şehrin ileri gelenleriyle değil sokaklarda dolaşarak vatandaşlarla sohbet etti, esnafı dinledi. Sıkıntılarını sordu, demokratik açılım konusunda ne düşündüklerini öğrenmek istedi. Vatandaştan duydukları Atalay'ı memnun etti. Açılım sürecine bölgede büyük destek vardı. Çok kişiyle konuştum, itiraz edene veya küçümseyene rastlamadım. Somut önerilerde bulunanlar oldu.

Sokak umutlu. Huzursuzluğun bölgeye fakirlik ve yoksulluk olarak yansıdığını düşünüyor. Haksız da değil. Ekonominin kuralı: Güvenlik sorununun yaşandığı yere yatırım gelmez. Bölge insanı bunun farkında. Sokaktaki insan açılımın başarıya ulaşması durumunda refah seviyesinin yükseleceğinin bilincinde... 'Cebimde beş para yok ama önce huzur istiyorum' çılgılığının nedeni bu. Önce huzur sonra yatırım.

Diyarbakır ve Nusaybin'de terör örgütünün 'kepenk eylemi' kendini hissettirdi, özellikle de Nusaybin'de. Mardin'in havası bambaşka... Helikopter Mardin'in üzerinde tur attı, güneşin batarken solan ışıltılarının serpildiği eski Mardin gerçekten büyülecici...

Taştan binaların arasından dar sokaklarında yürümek insana zaman tüneline dolaşiyor hissi veriyor. Manzaradan çok etkilendiğini söyleyen Atalay, "Adeta bir tablo gibi." dedi. Sokaklarında kepenk eyleminden eser yok, sokaklar sıcak ve sevecen. Mardinli cömert, sempatisini göstermekten çekinmiyor. Turist bolluğu dikkat çekici, bütün otellerin dolu olduğunu öğrendik.

Mardin'in ardından Şırnak... Burayı ilk kez görüyorum. Şehr-i Nuh diye namı olduğunu yeni öğrendim. İsmi de oradan geliyor: Şehr-i Nuh, önce Şernah'a dönüşmüş sonra Şırnak... Nuh Peygamber'in şehri.

Yakın geçmiş acılarla dolu. Şimdi huzur arayan bir şehir görünümünde... Açılıma ilgisiz kalması mümkün mü? Her sokak başında bir polis, güvenlik sıkı tutulmuş, önlemler ihmal edilmemiş. Bakan, sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin ardından yine sokaklara indi. Şırnak'ın havası Diyarbakır'dan farksız... Bütün umutlar açılıma bağlanmış durumda. Başbakan Erdoğan, Atalay'ın bölge ziyaretini yakından takip ediyor, dün sabah telefonla arayarak bilgi aldı.

Kepenk eylemi Bakan'ın gezisini gölgeledi mi? Biraz... Atalay eylem istihbaratını daha önceden aldı, karşılaştığı tablo sürpriz değil. Her türlü riski göze alarak Nusaybin gibi, Şırnak gibi yerlere kadar gitmesini takdir etmek lazım. Eyleme rağmen programını sürdürdü. Bakan'ın bu tavrı vatandaşa da moral oldu.

Eylemin bakanın gelişiyile ilgisi yok. Bu kendisine söylendi. Özür dileyenler oldu. Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Galip Ensarioğlu, "Eylem yüzünden üzgünüz, özür diliyoruz." dedi. Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir'in de bakanın şehirde olduğu güne denk gelmesinin şık olmadığını söylediği aktarıldı. Diyarbakır'daki toplantıya Diyarbakırspor Başkanı Çetin Sümer de katıldı. Atalay, Sümer'e "Her türlü tedbiri alacağız, bundan sonra böyle olaylar olmayacak, Bursa'daki organize bir işti. Sorumlularını bulacağız." dedi.

Atalay'a sokağın havasını sorduk, "Çok iyi, bir tane bile olumsuz söz duymadım. Kardeşlikten söz edince alkışlayanlar ve ağlayanlar oldu." dedi. Kepenk eylemini ise şöyle yorumladı: "Ben kendi programımı uyguluyorum. Toplumla görüşüyorum, sokaklarda rahatça dolaşıyorum, her yerde büyük ilgi gördüm." Havanın mermisinin vurduğu Ceylan da gündeme geldi. Atalay, "Çok yönlü araştırıyoruz. İncelememiz ciddiyetle sürüyor. Örtbas etmek gibi bir niyetimiz yok. Biz geçmiş dönemlerin olaylarını aydınlatmak için çaba harcarken Ceylan'a ilgi göstermez miyiz?" dedi.

Gördükleri, duydukları karşısında Bakan Atalay'ın demokratik açılıma inancı daha da arttı, sokağın havası büyük moral oldu... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Görüşme mi, düello mu?

Mustafa Ünal 2009.10.14

Demokratik açılım konusunda hükümetin de görüşleri belli, CHP'nin de. Yine de Erdoğan'la Baykal'ın buluşmaları yararlı. Ama nasıl olacak? Başbakan, nazik bir üslupla kaleme aldığı mektupta 'Görüşlerinizi öğrenmek için size gelmek istiyorum.

Ayrıca size söyleyeceklerim var' dedi. CHP lideri cevabı geciktirmedi. 'Buyur gel' dedi ama arkasından bazı şartlar sıraladı. İleride yayınlamak üzere televizyon kaydı istedi. Görüşmede söyleyeceklerini de mektuba yazmakta sakınca görmedi. Mektup diplomasisi, dün grup konuşmalarının gündemindeydi. MHP lideri Bahçeli, Baykal'a yüklendi; "Sayın Baykal bu girişimiyle AKP'ye kapıları aralamış ve sindirim sistemine dahil olarak 'hazmedilme sürecinin' parçası haline gelmiştir." dedi. Nedense Baykal'ın, Başbakan'ın talebine olumlu cevap vermesi MHP'yi kızdırdı. Tabii siyaseten...

Tepki göstermesine bakmayın MHP, CHP'nin açılım fotoğrafına dahil olmasından hoşnut. Karşı cephede tek kaldı. Gerçi mektuba olumlu cevap verdi diye CHP'yi açılım karesinin içinde görmek de doğru değil. Baykal mektuba da yazdı, açılım sürecine ciddi itirazlar var. CHP'nin 'evet'i açılıma değil, görüşme talebine. MHP, bulunduğu çizgide yalnız kalmak için CHP'yi açılım fotoğrafında görmek istiyor.

Başbakan Erdoğan, grupta mektup diplomasisinden söz ederken kendisine olumlu cevap veren Baykal'a teşekkür etti. Ve bunu 'olumlu adım' diye niteledi. Erdoğan'ın sözleri, önümüzdeki hafta görüşme için CHP'ye gideceğinin işareti sayılabilir. Erdoğan'ı dinleyince 'tamam, görüşme olacak' sonucuna varabilirsiniz. Baykal'ın konuşması ise işi biraz yokuşa sürdü. Şartını tekrarladı; "Kapalı kapılar arkasında olmasın." dedi. Görüşmenin kayıt altına alınmasında ısrar etti. Baykal, başından beri Dolmabahçe görüşmesi ile paralellik kuruyor. Oysa ikisi arasında her açıdan çok fark var. Yaşar Büyükanıt genelkurmay başkanıydı. Başbakan'ın, kendisine bağlı birisiyle baş başa uzun görüşme yapması gayet doğal.

İki liderin özel gündemle bir araya gelmesini aynı kapsamda değerlendirmek doğru değil. CHP liderinin görüşmeye yüklediği anlam sanki 'açık oturum' gibi. Televizyonların canlı yayınlayacağı bir görüşme olsun istiyor. Baykal'ın sanki 'gelme' der gibi hali var. Görüşmenin kayda alınmasına Erdoğan'ın sıcak bakacağını zannetmiyorum. Eğer iki lider arasında güven bu denli aşındıysa görüşmenin bir anlamı yok.

Demokratik açılım sıradan bir siyasî konu değil. Hassas ve nazik... İç ve dış dinamiklere uzanan boyutları var. Kanaatim; Başbakan'ın kimi bilgi ve belgeleri sadece muhataplarıyla paylaşmasına imkân verilmeliydi. Önce MHP Meclis oturumunun kapalı yapılmasına karşı çıktı. Bahçeli, "Konuşulan her şeyi çıkar kamuoyuna açıklarız." dedi. Hükümet, özel oturumu gizli yapmaktan vazgeçti.

Şimdi CHP de benzer tavır içinde. Baykal iki kişi arasındaki görüşmenin açık yapılmasından yana. 'Kapalı kapılar arkasında olmasın', en azından 'kayıt altına alınsın, sonra yayınlansın' diyor. Sıradan bir görüşme olmayacağı kesin... Baykal 'tarihî' diye niteliyor. Önemi ortada. İçeriğini tahmin etmek zor değil. AK Parti'nin duruşu da belli, CHP'nin duruşu da. Erdoğan ve Baykal, karşılıklı görüş alışverişinde bulunacak. CHP lideri, sürecin ayrıntılarını öğrenmek için sorular soracak, ardından tavrını aktaracak.

Gruplardan yansıyan havaya bakılırsa sanki görüşme değil, düello yapılacak... CHP cephesinden esen rüzgârlar sert. Karşılıklı salvoler, daha görüşme gerçekleşmeden başladı. Bırakın neticesini, bu siyasî iklim görüşmeyi bile zora sokabilir. Mektup diplomasisi bir mizah dergisinin kapağına yansıdı. Dünkü havayı da özetliyor. Üstte bir yazı; 'Deniz Baykal, Erdoğan'ın açılım mektubuna yanıt verdi: Haftaya sizi CHP'ye bekliyorum'. Ve Erdoğan, CHP'nin önünde... Kapıda bir yazı: 'Taşındık'.

Baykal, Erdoğan'a hem 'buyur gel' diyor hem de görüşmenin olmaması için elinden geleni yapıyor. Mizah dergisi bile bunun farkında. Espri güzel ama olay ciddi, işin şakaya gelir tarafı yok. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Açılımın meyvesi

Mustafa Ünal 2009.10.16

Bir an Ermenistan maçını bir kenara bırakarak son üç günün baş döndürücü trafiğine bir bakın... Türkiye, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun başkanlığında 10 bakanla Suriye'ye çıkarma yaptı. Görüntüler rüya gibi. Savaşın eşliğinden sınırsız dostluğa. 'İki ülke arasındaki sınır anlamını yitirdi' dense yeri.

Bir gün sonra İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül ile birlikte Suriye'den 'Irak'a komşu ülkeler' toplantısı için Mısır'ın tatil beldesi Şarm el Şeyh'e geçti. Gündem güvenlik... Konuşulan sadece Irak'ın güvenliği değil elbette. Bu ülkeden kaynaklanan ve bölge ülkelerini tehdit eden sorunlar da masada.

Dünün fotoğrafı ise Bağdat'tan... Bütün dünyaya yansıdı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 9 bakanla Irak'ın başkentinde. Heyet çok kalabalık, işadamları da var. İki ülkenin bakanları ortak toplantı yaptı. Ticaretten sağlığa kadar hemen her alanda 50'ye yakın mutabakat muhtırası imzalandı.

Suriye çıkarmasını sadece vize, Bağdat'ı yalnızca ticaret, Mısır'ı rutin toplantı diye değerlendiresek yanılırız. Çok yönlü görüşmeler söz konusu, ancak üçünün de ortak noktası güvenlik... Bu yoğun diplomasi trafiğinin demokratik açılım süreciyle ilişkisi olduğu kesin. Suriye, Irak ve Irak'a komşu ülkeler... Hepsiyile de terör konusunda yollarımız kesişti. Eğer terör örgütü tasfiye olacaksa bu ülkelerin geliştirecekleri tavır çok önemli.

Açılımın ana hedefi terörün tasfiyesi değil mi? Tasfiye de örgütün yaşam alanlarının yok edilmesiyle ancak mümkün. Açılım sadece içerideki iradeyle değil aynı zamanda dış dinamiklerin katkısıyla yürümesi gereken bir süreç. Yoksa sonuca ulaşması çok güç...

Terör örgütü eylemlerini içeride yapsa da dışarıdan aldığı lojistik destekle ayakta duruyor. Bu yüzden Türkiye birkaç yıldır örgütün dış desteğini kesmeye yoğunlaştı. Komşuların yanı sıra ABD ile ilişkilerde 'terör' konusu ilk sıralara tırmandı. Irak'ın kuzeyi hâlâ sorunlu... Suriye eskisi gibi değil, Türkiye ile yakın işbirliği içinde. Kuzey Irak ise hâlâ örgütün faaliyet alanı içinde...

İçerideki çalışmalarla paralel yürüyen dış seyahatler terörün tasfiyesi konusunda çok kritik ve hassas noktada olduğumuzu gösteriyor.

Gündemin yoğunluğu içinde hak ettiği yeri bulamadı ancak önceki akşam Washington'dan gelen son haber çok önemliydi. ABD Hazine Bakanlığı örgütün lider kadrosunda yer alan Murat Karayılan, Ali Rıza Altun ve Zübeyr Aydar'ı 'Özel Olarak Belirlenmiş Uyuşturucu Kaçakçısı' ilan etti. Özellikle Karayılan, Öcalan sonrası örgütü ayakta tutan isimlerin başında geliyor.

Bu üç kişinin ABD'deki mal varlıkları dondurulurken Amerikan vatandaşlarının bu kişilerle ekonomik ve ticari ilişkisi yasaklandı. Sıradan ve basit bir karar değil bu. Ayrıca ciddi müeyyidesi var. Bundan sonra söz konusu PKK liderlerinin para ve bağış toplama çabalarına yardımcı olan ABD vatandaşını ağır cezalar beklemekte. Örgüte verilen bir mesaj bu.

ABD'nin örgüt liderlerine yönelik bu kararını açılım sürecinin kapsamı içinde yorumlamak mümkün... Açılımın ilk meyveleri mi? Bir yönüyle 'evet'. Arkası mutlaka gelecektir. Washington yönetimi her ne kadar PKK'yı 'ortak düşman' ve 'terör örgütü' listesine alsada bugüne kadar harekete geçmekte biraz ağırdan alıyordu. Şimdi sözden, eyleme geçti. Önemli bir aşama.

İçeride sert tartışmalara neden olan açılım süreci sadece Ankara'da değil Şam, Bağdat ve Washington gibi başkentlerde de yürüyor. Yoğun diplomasiyle beslenen bu süreç er-geç meyvelerini verecek. Görünen o ki ete kemiğe bürünen sonuçlarını görmek için çok beklemeyeceğiz. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Görüşmeye kamera engeli...

Mustafa Ünal 2009.10.18

Başbakan Erdoğan'la CHP lideri Deniz Baykal arasındaki görüşme kamera kaydı yüzünden zora girdi. Mektup diplomasisiyle başlayan randevu olayında son durum şöyle... Kameraya karşı çıkan Erdoğan 'Telefon edip usulünü konuşacağım' dedi.

Buna karşılık Baykal 'Telefona gerek yok, görüşme asla kamerasız olmaz' dedi. Hazırlığını da buna göre yaptı. Bir şirketle anlaştı, görüşme odaya yerleştirilecek üç robot kamerayla kayda alınacak. İsterse bir kopyası da Erdoğan'a verilecek.

Baykal, Ankara'dan ayrılırken özel kaleme 'Kamerasız görüşme istenirse bana sormadan hayır de...' diye yetki verdi. Başlangıçta espri gibi algılanmıştı ama meğer ciddiymiş. 'Kamera kaydı' CHP'nin olmaz olmaz şartı. Esnemesi mümkün mü? Baykal'ın söylediklerine bakılırsa, 'hayır'. Ya kamerayla ya da hiç noktasında...

Başbakan kameraya 'evet' der mi? Bu kendisine sorulunca 'İşin usulünü kabul ederse görüşeceğim' dedi. 'İşin usulü'nden kastı görüşmenin baş başa, kamerasız olması. Erdoğan'ın bu noktadan geri adım atması mümkün değil. Bu durumda görüşmenin gerçekleşmesi neredeyse imkansız.

Randevu olayında manzara bu... Geline nokta sürpriz mi? Hayır, değil. Baykal her ne kadar mektubunda 'buyur gel' dese de hem metnin satır aralarında hem de daha sonraki mesajlarında görüşmenin olmaması için elinden geleni yaptı. Bunda MHP liderinin 'CHP, AK Parti ve DTP' ile aynı fotoğrafa girdi' eleştirisinin rolü oldu mu? Acaba CHP, açılıma karşı olan cephede MHP'yi tek başına bırakmak istemedi mi? Sanmam... MHP'yi rahatsız eden mektup 'açılıma' değil 'randevuya' kapı aralıyordu.

Erdoğan - Baykal görüşmesi önümüzdeki haftanın en önemli olaylarından biri olacaktı. Çok konuşulacak, çok tartışılacaktı. Siyasî iklimi yumuşatacak, olumlu hava estirecekti. Sadece açılımla sınırlı kalmayacak, belki başka alanlara da yansiyacaktı. Gerilimi giderek artan siyasî havanın yumuşamasına ihtiyaç var. Bu bir başlangıç olabilirdi.

Kürt veya terör sorunu Türkiye'nin temel problemlerinden... 30 yıldır canıyor. Maddi, manevi çok ağır bedeller ödendi. Demokratik açılım kanı, gözyaşını durdurmayı hedefliyor. İktidar çözümün adresi olarak da parlamento

zeminini gösteriyor. Doğru bir strateji... Anamuhalefet partisinin bu konuda söyleyecekleri olmalıydı.

CHP kamera kaydını şart koşarak görüşmeden kaçan taraf durumunda... Türkiye böyle bir şartla ilk kez karşılaşılıyor. Bu tip görüşmeler siyasette pek sık olmasa da belli aralıklarla gerçekleşir. Meydanlarda birbirlerine sert mesajlar gönderen liderler ülke sorunları mevzubahis olunca bir masanın etrafında buluşur, oturup konuşurlar. Örnekleri çok...

Ama bugüne kadar 'kamera kaydı' istemek kimsenin aklına gelmemişti. Ne ev sahibi ne de konuk akıl etti. Bunun şeffaflıkla veya açıklıkla falan ilgisi yok. Eğer Baykal bundan sonra 'kamera kaydını' her kritik görüşme için şart koşarsa hiç kimseyi CHP Genel Merkezi'nde ağırlayamaz.

CHP lideri odasında ses getiren görüşmeler de yaptı... 2007 Mart'ında aynı gün peş peşe emekli paşalar Şener Eruygur, Rıza Küçükoğlu ve Yaşar Karagöz'le bir araya geldi. Ne konuştuğunu izah etmekte de zorlandı. 'Öküz altında buzağı aramayın' dedi ama kafası karışanlar, çok spekülasyon yapanlar oldu. Acaba o görüşmeleri kamerayla kaydetti mi? Kamuoyu, üzerinden iki yıl geçse de görüntüler eşliğinde konuşulanları herhalde izlemek ister.

Toparlayacak olursak... CHP'nin kamera inadı görüşmeyi zora soktu. Baykal, Başbakan'a doğrudan 'hayır, gelme' diyebilirdi. Bir yandan 'buyur' derken diğer yandan kapıları 'kapatmak' CHP için hiç de iyi görüntü olmadı. Baykal, yarın 'demokratik açılımı' konuşmaktan niye kaçtığını izah etmekte çok zorlanacak. Görüşme ihtimali sıfır mı? Değil elbette. Şairin 'Canan gide, rindan dağıla, mey ola rızan - Hayr umulur mu böyle gecenin seherinden' dediği gibi bu saatten sonra gerçekleşecek görüşmeden de hayr umulmaz...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Açılımın somut adımları

Mustafa Ünal 2009.10.21

Başbakan Erdoğan son sözü söyledi: 'CHP'ye gitmiyorum'. Bu sonuç sürpriz değil, zaten bekleniyordu. Kamera kaydından vazgeçmeyen CHP lideri Baykal, görüşmenin gerçekleşmemesi için elinden geleni yaptı.

Başardı da. Erdoğan 'Biri bizi gözetliyor mantığıyla görüşme olmaz' dedi ve ekledi: 'Belki bir çayını içecektik.' Ama olmadı, iki lider bir araya gelerek çay bile içemedi.

Keşke Başbakan'la anamuhalefet partisinin lideri baş başa görüşebilselerdi. Ne konuşacakları belliydi. Açılım sürecini masaya yatıracaklardı. Baykal 'İçeceğin çay olsun, bir çayı esirgemeyiz' dedi ama pozisyonunu da aynen korudu, geri adım atmadı. Kamerasız buluşmanın 'işbirliği izlenimi' doğuracağını düşünen CHP Lideri görüşmenin olmamasından memnun...

Manzara ne kadar düşündürücü; AK Parti hükümeti demokratik açılım konusunu Suriye ve Irak gibi ülkelerle konuştu ama muhalefet partileriyle konuşamadı. Nedense muhalefet uzak durdu; MHP kapılarını baştan kapattı, CHP önce aralar gibi yaptı ama daha sonra yan çizdi.

Liderler Meclis'te yapılacak özel oturumda kozlarını paylaşacak. Başbakan oraya randevu verdi. Baykal'a seslenerek 'Sen çıkar orada konuşursan, ben de konuşacağım' dedi. Baykal'ın Genel Kurul'da konuşacağına

eminim, hiç şüphem yok. MHP lideri de bu zemini değerlendirecektir. Demokratik açılım sürecinin siyasetin yönünü, partilerin kaderini belirleyeceği kesin...

Açılım sürecinin en kritik aşamasındayız. Somut sonuçları alınmaya başlandı. İlk adım olarak 30'un üzerinde örgüt mensubu sınırdan girdi ve teslim oldu. Sorgunun ardından olaylara karışmadıkları anlaşılınca da serbest bırakıldılar. Sınırdan yansıyan görüntüler eleştirilebilir. Hoş değildi, beni de rahatsız etti.

DTP ve örgüt şova dönüştürmeye kalksa da, buradan bir zafer havası asla çıkmaz. Önemli olan sonuç... Şov ve propaganda kaybolur gider. Sel gider kumu kalır. Neticeye bakılmalı. Örgüt dağdan inmeye başladı. Gerçek bu: Silahlarını bırakan örgüt mensupları evlerine geri dönüyor. Bu kolay olmadı. Kendiliğinden de gelişmedi. Önce o yolun taşları döşendi. Ne terör örgütü ne de içerideki elebaşısı muhatap alındı. Meşru zeminler kullanıldı.

Açılım süreci terör örgütünün tasfiyesini hedefliyor. Bunun için 'genel af' gibi yeni yasal düzenlemeye de gidilmedi. Uygulanan mevcut yasalar; TCK'nın 221. maddesi... İçişleri Bakanı 'devamının geleceğini' açıkladı. '100-150 kişilik gruplar' bekleniyor. Gözler sınırdaki yeni geleceklerde. Suç işlemeyenlerin gideceği yer, evleri, ailelerinin yanı.

'Dağdan indirme' bugünün değil dünün de devlet politikasıydı. Terörle mücadelenin en önemli boyutuymdu. Sadece siyasiler değil, Genelkurmay başkanları da bu yönde çağrı yapa geldi. Ramazan Bayramı'nda bölgeye giden Orgeneral İlker Başbuğ çok net konuştu. Şu cümleleri bir ay önce söyledi: 'Silahla kanla bir yere varılamaz. Tek çıkar yol bölücü terör örgütünün silahlarını bırakmasıdır. Büyük devletler, güçlü uluslar adildir, şefkatlidir.'

Başbuğ aynı konuşmada Adalet Bakanlığı'nın verilerini hatırlatarak teslim olan 870 örgüt mensubundan 638'ine ceza verilmediğine dikkat çekti. İlk grup Başbuğ'un da çizdiği çerçeve içinde Türkiye'ye giriş yaptı. Devletin politikası net: Suç işleyenler hesabını verecek, olaylara karışmayanlar ise evlerine dönecek.

Teslim olan grup muhalefeti memnun etmedi. Baykal 'Niçin geldiler? Anlamı ne?' diye sorduktan sonra gelenleri Türkiye üzerinde pazarlığın sonucu avansın ödenmesi olarak niteledi. MHP lideri Bahçeli de Baykal gibi tabloda hoşnut değil. Her iki liderin DTP ve örgütün şovuna dönük tepkilerini anlamak mümkün; ancak silahları bırakarak dağdan inmek de bir sonuç değil midir?

Rahatsız edici kimi görüntülere rağmen açılımın ilk sonuçları heyecan ve umut verici...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Son şans'a provokasyon...

Mustafa Ünal 2009.10.23

Önce sınırdan sonra Diyarbakır'dan yansıyan görüntüler hoş değil. Herkesin canını sıktı. Açılımın ilk adımlarını 'umut ve heyecan verici' görenler bile şaşkınlık içinde.

Bir grup terörist silahı bıraktı dağdan indi, sınırı geçerek teslim oldu. Suça karışmadıkları için serbest kaldılar. Yasa öyle diyor. Bundan sonra evlerine dönmeleri ve yeni hayatlarını kurmaları beklenir. Ama öyle yapmadılar. Kendilerini meydanlara attılar, miting ve gösteriye başladılar.

Günler geçti, dağdaki kıyafetleri hâlâ üzerlerinde, otobüslerde zafer işaretleri eşliğinde halkı selamlıyorlar. 'Büyük devlet ve güçlü milletin' şefkat ve adaletini istismar ediyorlar. DTP ve örgütün uzantıları başrolde. DTP neyin peşinde? Ne yapmaya çalışıyor? Anlamak zor. Süreci kolaylaştıracağına zorlaştırıyor.

Dağdan inen teröristten kahraman falan çıkmaz. Tahrikten başka işe yaramayan şovun bölgeyle sınırlı kalmayacağı başka şehirlere de kaydırılacağı söyleniyor. Başkent Ankara'ya söz gelimi... DTP ne yaptığının farkında değil galiba. Çok tehlikeli bir oyun bu. Toplumun sinir uçlarına dokunarak bir yere varılamaz. Bunu en iyi onların bilmesi gerekir. DTP açılımı tersyüz mü etmek istiyor yoksa?

Benim ciddi kuşkularım var. Göz göre göre bu kadar büyük hata yapılmaz. Yaptıkları huzur ve barışa hizmet etmez. Aksine kargaşa ve kavga getirir. Yıllardır olduğu gibi. DTP'nin genel başkanı Ahmet Türk 'Eğer Türkiye kamuoyunda oluşan tepkileri önemsemesek sürecin önünü tıkarız' diyor. Önemseyin o zaman. Görmüyor musunuz kamuoyundaki tepki çığ gibi? Öfkeye dönüşmek üzere...

Türk'ün açıklaması sözde kalmamalı, sahada kendisini göstermeli. Sözün bir anlamı yok. DTP yönetimi sürecin önünü tıkayacak davranışlardan kaçınmalı. Bu nasıl olacak? Sükûneti sağlayarak, süreci soğukkanlı götürerek... DTP'nin açılımdan anladığı eğer kendileri dışındaki kitleleri çileden çıkarmaksa bunu başarmak üzereler. Sergiledikleri manzarayı iki kelime özetliyor; 'tahrik ve provokasyon'. Başka açıklaması yok.

Bu topraklar provokasyonlara aşinadır. Neyin coşku neyin tahrik olduğunu iyi bilir. Sürecin mimarlarından Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tepkili, tasvip etmediğini söylediği görüntüleri 'provokasyon' diye niteliyor. Haksız değil. Bu çıkışıyla cumhurun hissiyatına tercüman oluyor. Başbakan Erdoğan'ın Ağrı ve Erzurum programı DTP ve yandaşlarına uyarılarla geçti.

Erzurum'dan Ankara'ya dönerken uçakta gazetecilerle konuştu. Sohbetin ağırlıklı konusu DTP'lilerin şov ve gösterileriydi. Çok ciddi ikazlarda bulundu. Olumlu hava olumsuzla dönüşürse, istismar başlarsa 'bu iş burada biter' demeye getirdi. Demokratik açılım çabalarını çözüm yolunda 'son şans' olarak gördüğünü söyledi. 'Birçok riski göze alarak adım attık. Bundan sonra kimse bizim gibi cesaret edemez' dedi.

Bu soruna el atmak kolay değil. Risk potansiyeli çok yüksek. Siyasetçiler bugüne kadar sözünü etti ama hiçbiri hatırı sayılır adım atmadı, ya da atamadı. Sorun bütünüyle askere havale edildi. Şimdi siyaset inisiyatif geliştirdi. İçerisinin kararlılığı ile dışarısının olumlu havası birleşti. Bu bir şans... Belki Başbakan'ın dediği gibi 'son şans'. Erdoğan açıkça 'İstismar devam ederse başladığımız noktaya döneriz' dedi. Başladığımız nokta hem bölge hem de Türkiye için sancılı bir yer.

DTP ve uzantıları tiyatroya bırakmalı, işin ciddiyetini kavramalı. Kamuoyundan yükselen tepkiyi, peş peşe devletin zirvesinden gelen uyarıları dikkate alması lazım. Yoksa 'son şans' berhava olur gider.
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orijinali çıktı, şimdi ne olacak?

Mustafa Ünal 2009.10.25

O belge günlerce 'sahte mi gerçek mi?' diye tartışıldı. Hiç ihtiyat payı bırakmadan peşinen 'kesin sahte' diyenler çıktı. Hızını alamayıp bir yerlerde üretildiğini söyleyenler oldu. Askerî savcılık 'orijinaline ulaşamadık, belge fotokopi' dedi, dosyayı rafa kaldırdı.

Ardından Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ medyanın karşısına çıktı ve 'Bu belge falan değil, kâğıt parçası' deyiverdi. Belli ki ona gelen bilgi böyleydi. O yüzden bu kadar keskin konuştu. Yoksa kendisini bu kadar bağlamazdı. Gerçeklerin bir gün ortaya çıkmak gibi kötü huyu var.

Bir buçuk ay önce Genelkurmay İletişim Daire Başkanı Metin Gürak Paşa basını bilgilendirirken belge davasını yakından takip ettiklerini söyledikten sonra 'Belgeyi maksatlı olarak üretenler adalete teslim edilsin.' dedi. Bu çıkış üzerine köşelerde yorumlar yazıldı.

Siyaset dünyasında da yankı buldu. Belgenin hedefindeki AK Parti ilk andan itibaren olayın üzerine gitti. Başbakan Erdoğan çok sert tepki gösterdi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de sessiz kalmadı, tavrı koydu. CHP lideri Deniz Baykal 'Belge gerçek çıkarsa Başbuğ istifa etmeli.' dedi.

Altında imzası bulunan Albay Dursun Çiçek mahkeme tarafından önce tutuklandı, daha sonra serbest bırakıldı. Yoğun tartışmaların ardından bir tartışma sonuca bağlanmadan gündemden düştü ama unutulmadı. Böylesine önemli bir belge unutulup gidemezdi.

Başından beri inancım, belgenin ortada kalmayacağı, bir gün 'sahte veya gerçek' olduğunun ortaya çıkacağı yönündeydi. Konuyu yargı soruşturuyordu. Günü geldiğinde gerçek gün yüzüne çıkacaktı. Ya doğrulanacak ya da o sahtekârlığı yapanlar yakalanacaktı.

Belge olayında yeni ve çok önemli gelişmeyle karşı karşıyayız. Belgenin orijinali İstanbul savcılığına içeriden yazıldığı anlaşılan ihbar mektubuyla ortaya çıktı. Bu haber sadece, belgeyi kamuoyuna ilk duyuran Taraf'ta değil dün bütün gazetelerin birinci sayfasında yer aldı. Savcılık mektuba iliştirilen belgenin altındaki imzanın kime ait olduğunun tespiti için Adli Tıp'a göndermiş.

Birkaç gün önce raporda 'Islak imza Albay Dursun Çiçek'in el ürünüdür.' deniyor. Şimdi rahatlıkla artık 'belge gerçek çıktı' diyebiliriz. Herhalde buna da itiraz eden olmaz. Bu noktadan sonra sahte olduğu tartışmaları, bir yerlerde üretildiği iddiaları, fotokopi küçümsemeleri geride kaldı.

Bu gelişmenin ardından kim ne derse desin, en zor durumda kalanların başında Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ geliyor. Önce 'kâğıt parçası' sözüne açıklık getirmeli. Bunun bir yolunu bularak düzeltmeli. Neden bir ihtiyat payı bırakmadı? Kendisini kimler, niye yanılttı? Bunun hesabını sorup sormamak onun bileceği iş. Ancak kamuoyuna açıklama borcu olduğu ortada.

Darbe belgesinin şakaya gelir yanı yok. Çok vahim hususlar içeriyor. İçinde AK Parti'yi parçalama senaryoları var. İrticayla mücadele uğruna suç oluşturmak için tuzaklar var. Hazırlayan Genelkurmay'ın içinde bir birim. Devlet yani. Belgenin orijinaliyle vatandaşa tuzak kuran devlet görüntüsü doğdu.

Gürak Paşa gibi söylersek 'Toplum bu davayı yakından izliyor. Orijinali ortaya çıktığına göre o belgenin altında imzası bulunanlar adalete teslim edilsin'. Sadece imzası bulunan değil belgenin hazırlanmasında dahil olanlar da... Uzmanlar, böyle bir belgeyi bir kişinin tek başına hazırlayamayacağını söylüyor. Diğer sorumluların tespiti zor olmasa gerek.

Gözler yargıda... Belge gerçek çıktığına göre gereği yapılacaktır. Olayın sulandırılmasına, üstünün örtülmesine kesinlikle fırsat verilmemeli. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu leke nasıl temizlenecek?

Mustafa Ünal 2009.10.28

Orgeneral İlker Başbuğ'un 'kâğıt parçası' dediği o meşhur konuşmayı Genelkurmay'ın internet sitesinde arayanlar bulamadı. Başbuğ, darbe planına 'kâğıt parçası' demekten çark mı etmişti?

Konuşmanın sitede bulunamaması bunun işareti miydi? Gerçi başka çıkış yolu yoktu. 'Fotokopi' diye küçümsenen belgenin aslı çıktı çünkü.

İhbar mektubu öyle basit ve sıradan bir metin değil. Ancak olayın içinde olanların bileceği ayrıntılar içeriyor. Bu gerçek karşısında, bütün gözlerin çevrildiği Başbuğ acı gerçeği kabullenmekten başka ne yapabiliirdi? Genelkurmay bu iddiayı doğrulamadı, metnin internet sitesine hiç konulmadığını duyurdu.

İç ve dış kamuoyunda büyük ses getiren konuşmanın internet sitesine konulmaması da garip. Başbuğ acaba 'kağıt parçası' sözünden o gün mü pişman oldu? Sıradan etkinliklerin, sözgelimi sinema çıkışında ayak üzeri yapılan açıklamaların metinleri bile sitede yerini alırken o önemli konuşmanın internete konulmamasının bir anlamı olmalı. Belki de Başbuğ o sözünü dil sürçmesi olarak gördü.

Sitede bulunamasa da ağızdan çıkan o 'kağıt parçası' sözünden kurtulmak o kadar kolay değil. Ömrünün sonuna kadar takip edecek. Başbuğ'un ismi her anıldığında hatırlanacak ve hatırlatılacak. Artık kağıt parçasından söz etmiyoruz. Birkaç gündür Karargah'ta darbe planları yapıldığını gösteren kapı gibi bir belgeyi tartışıyoruz. Öyle bir belge ki her paragrafı suç... Başbakan Erdoğan daha ilk gün Pakistan'a giderken 'TSK bu lekeyi kabullenemez' dedi. Susmadı, bu çıkışını bir adım öteye taşıdı: 'Türkiye Cumhuriyeti bunu kaldıramaz'. Yurtdışından döner dönmez de Başbuğ'la bu konuyu görüşeceğini söyledi.

Hükümetin köşeli duruşu gelişmelerin seyrini etkileyecek. Bu noktadan sonra topun taca atılması, yani belgenin yok sayılması veya sulandırılması mümkün değil. Buna rağmen 'Şimdi ne olacak?' sorusuna hâlâ anlamlı cevaplar veremiyoruz.

Genelkurmay yoğun tartışmalarla geçen günün akşamında askeri savcılığın soruşturma başlattığını açıkladı. Aynı savcılık olay ilk patladığında da direktif üzerine araştırdı, soruşturdu. Aslını bulamadığını söyleyerek dosyayı rafa kaldırdı. Bu sırada 'çifte imza' skandalı yaşandı. Albay Çiçek askeri savcının gözleri önünde 40 yıllık imzasını değiştirdi. Ama skandal savcının dikkatini çekmedi.

Genelkurmay, askeri savcılığın 'darbe planını' tekrar soruşturacağını açıkladı ama neyi soruşturacağı belli değil. Böyle bir belgenin dışarıya nasıl sızdığını mı yoksa kimlerin hangi amaçla hazırladığını mı? Dört ay önce belgenin hiçbir izine rastlayamayan askeri savcılık değil miydi?

İhbar mektubunda soruşturmanın nasıl yapıldığını anlatırken Çiçek'in evinin 'göstermelik' arandığına dikkat çekiyor. Şu cümle o mektuptan; 'Askeri Savcımız Bilgi Destek Daire Başkanlığı'na geldiğinde 'Biz personelimizi böyle koruruz.' diyerek tavrını açık bir biçimde ortaya koymuştur'. Belgenin orijinali askeri savcılığın talebi üzerine Ankara'ya gönderildi. Bu kez soruşturmadan yeni ve farklı sonuç çıkacak mı? Askeri savcılığın inandırıcılık konusunda sorun yaşadığı ortada.

'Bu leke' çifte imza skandalını görmezden gelen askeri savcılığın soruşturmasıyla temizlenemez. 'Orijinal belge neden şimdi ortaya çıktı?' diyerek de geçiştirilemez. TSK'yı bu lekeden kurtaracak sivil yargıdan başka adres yok. Tek çıkış yolu bu.

Buna rağmen Genelkurmay'ın sivil yargıya karşı direnç içinde olduğu gözden kaçmıyor. Belge olayına karışan 6 asker savcılar tarafından ifadeye çağırılmasına rağmen gönderilmedi. Neden? İster istemez sokaktaki insanın zihni bulanıyor; acaba Genelkurmay'ın çekindiği bir şey mi var? Asker gerçeğin açığa çıkmasından mı korkuyor? Çağrının üzerinden günler geçti, hâlâ ses yok.

Hukuka vurgu sözle değil tavırla gösterilir. Türkiye bu lekeyle yaşayamayacağına göre Genelkurmay hukukun gereğini yapmalı ve bir an önce belge olayına karışanları sivil yargıya teslim etmeli. Yargıdan kaçmak belge kadar vahim... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kamuoyu hesap sorulup sorulmayacağını merak ediyor

Mustafa Ünal 2009.10.30

Bir ihbar mektubuyla aslı savcılara gönderilen 'darbe belgesinin' Adli Tıp'ta doğrulanmasının üzerinden bir hafta geçti.

O günden beri toplum infial halinde; 'Gereğinin bir an önce yapılmasını istiyor'. Kamuoyu tepkili; 'Bu belgeyi hazırlayanlar hesap versin' diyor. Belge medyada birinci gündem, köşelerde darbe planının ağır suç olduğu konusunda mutabakat var.

Her olayda olduğu gibi işin özüyle ilgili olmayanlar da yok değil. Islak imza makinesi iddiası ortaya atıldı. Bu makine sayesinde bütün imzaların taklit edildiğinden dem vuruldu. Pek ciddiye alınmasa da 'belgenin altındaki ıslak imza makine ürünü olabilir' diyenler çıktı. Bu makineyi bir internet sitesi 4 ay önceki tartışmada gündeme getirmişti.

Makinenin imzasını tespit etmek zor olmasa gerek. Adli Tıp bu kuşkuyu da gidermeli. Peki, yarın Albay Dursun Çiçek 'Tamam ben hazırladım' diye itiraf ederse ne olacak? Aynı çevreler yine itiraz edecektir. O gün 'Dursun Çiçek'in yalan makinesine sokulması' istenirse şaşırmam. Oysa belgenin doğruluğunu teyit eden o kadar çok emare var ki... Bazı şehirlerde uygulamaya konulduğu haberleri yabana atılmamalı.

Bazılarıysa 'Neden şimdi?' sorusunu belgenin önüne geçirdi. Halbuki belgenin gerçekliği ve vahameti karşısında 'dört buçuk ayın niçin beklendiği' sorusu tali önemde. Zamanlaması ayrıca tartışılabilir. Asıl olan belgenin ortaya çıkmış olması... 'Neden şimdi?' sorusu, iki ay önce çıksaydı da sorulabilirdi, beş ay sonra çıksa da... Nitekim bu soru hararetli tartışmalarda sürekli tekrarlandı.

Açılım tartışmalarını perdelemek için gündemi değiştirme operasyonu olarak görenlere de rastlandı. Belgenin demokratik açılım nedeniyle eleştirilere uğrayan AK Parti iktidarını zor durumdan kurtarmayı amaçladığı dile getirildi. Belge işi bugünün konusu değil, daha açılım yokken dört ay önceden başladı. Yargının takip ettiği bir dosyaydı.

Ufak tefek itirazlara rağmen belgenin vahameti konusunda kamuoyunda konsensüs var. İlk kez farklı kesimler aynı noktada birleşti. Herkes belgeyi hazırlayanlardan hesap sorulmasını istiyor. Toplumun bu hassasiyeti karşısında bu tartışmanın sonuçsuz kalmayacağını, bir neticeye ulaşacağını söylemek mümkün...

Aradan geçen bir hafta uzun bir süre. Şu ana kadar hangi somut adımın atıldığı sorusuna tatmin edici cevap vermek güç. Belge kendilerine ulaşır ulaşmaz savcıların harekete geçtiğini biliyoruz. 6 asker ifadelerine başvurulmak üzere 'ihtarlı davet'le İstanbul'a çağrıldı. Şu ana kadar gelen giden yok. Günler geçmesine rağmen Genelkurmay erleri göndermedi. Neden? Genelkurmay'ın bütün açıklamalarında yer bulan hukukun üstünlüğü sözde mi kalacak?

Bu arada bir askerî savcının İstanbul'a giderek meslektaşlarına 'Bir daha çağırmayın' diyerek baskı yaptığı haberlere yansıdı. Doğruysa çok vahim... Ama yalanlanmadı. Genelkurmay'ın 'ihbarcı subayı' bulmak için yoğun çalışma içine girdiği basına yansıdı. Belli ki asker daha çok belgenin dışarıya nasıl sızdığıyla ilgili. Kamuoyu ise suç belgesini kimlerin hangi amaçla hazırladığını öğrenmek istiyor. Ve hesabının sorulup sorulmayacağını...

Bugün baş başa görüşmesi beklenen Başbakan Erdoğan ile Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ dün akşam sürpriz bir şekilde buluştular. Erdoğan doğrudan partisini hedef alan eylem planına başından beri tepkili, 'Bu lekeyi Türkiye Cumhuriyeti kaldıramaz' dedi. Geri adım atması mümkün değil.

Bu leke nasıl temizlenecek? Cevabı görüşme sonrası yaşanacaklarda...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İhbarcının sonu

Mustafa Ünal 2009.11.01

Savcılara gönderdiği mektupta 'Tanık olarak çağırmanız durumunda gelmeye hazırım' diyen ihbarcı subay acaba ortaya çıkacak mı? Başta Genelkurmay olmak üzere herkesin onun peşinde olduğu sır değil.

Gerçekten böyle biri var mı? Varsa kim? Olaya uzak biri değil, yazdıklarından belgenin tam göbeğinde olduğu anlaşılıyor. Savcılığın 'Gel, ne biliyorsan anlat' diyeceği kesin.

Ama önce söylediklerinin doğru olup olmadığını soruşturuyor; belge haberinin Taraf'ta yayınlamasıyla temizlik harekâtına katılanların ifadelerini aldı. İlk grup 'İddia edilenler doğru değil, hayal ürünü' demiş. Henüz mektupta yer alanların hepsi gelmiş değil. Nedense Genelkurmay hâlâ erleri göndermedi. Neyi bekliyor? Sadece terhis olan bir erin ifadesi alınabildi.

Gözler belgenin altındaki imzası Adli Tıp tarafından doğrulanan Albay Dursun Çiçek'te... O da savcının çağırısına cevap vermiş değil. Başbakan Erdoğan'ın Genelkurmay Başkanı Başbuğ'la yaptığı görüşmenin ardından yargı süreci hızlandı. Askerin sivil yargıya direnci büyük oranda kırıldı. Bugün yarın Çiçek'in ifadesi alınır herhalde.

İhbarcı subay çıkıp konuşmak için yargı sürecinin seyrini mi bekliyor acaba? Niye olmasın? Baksanız ya! Belgenin orijinalini tam da tartışmanın küllendiği bir sırada postaya verdi. Ve 'kâğıt parçasını' belgeye dönüştürdü.

Aksini söyleyenler olsa da tahminim ihbarcı subayın hayalî biri olmadığı yönünde. Nasıl ki mektubu gönderme cesareti gösterdiyse, bir gün savcıya gidip bütün bildiklerini anlatacağına inanıyorum ben. Kolay değil ama öyle de yapmalı. Ergenekon davasında örnekleri çokça görüldüğü gibi bizde gizli tanıkların kimlikleri çabuk deşifre oluyor. Keşke daha sağlam mekanizmalar kurulabilse.

Muvazzaf olduğunu söyleyen ihbarcı subayın kimliğini açık etmesi geleceğini yakması anlamına geliyor. Kimliğinin 'gizli' kalamayacağı aşikâr. Belki hayatı riske girecek.

Tarihte ihbarcının başının ağrıdığı çok dramatik örnekleri var. Samet Kuşçu olayı sözgelimi... 1957 yılında cuntanın içinde yer alan Binbaşı Samet Kuşçu, Adnan Menderes'i devirmeyi hedefleyen darbe planını ihbar etti. Dönemin savunma bakanına giderek bildiği her şeyi anlattı. Cuntayı isim isim deşifre etti.

İhbar üzerine cuntacı dokuz subay yakalandı ve mahkemeye çıkartıldı. Yargı tuhaf bir karar verdi. Darbe hazırlayan subaylar beraat ederken sadece ihbarı yapan Samet Kuşçu 'orduyu isyana teşvik etmekten' 2 yıl hapse mahkûm oldu.

Devrin Cumhurbaşkanı Celal Bayar 'Olay ciddi, üzerine gidilmelidir' demesine rağmen Menderes Hükümeti olaya 'Bu ordunun iç işidir, kendi içlerinde halletsinler' anlayışıyla yaklaştı, cuntanın peşine düşmedi. Sorunun çözümünü Genelkurmay'a havale etti.

İki yıl sonra darbe yapan 27 Mayıs cuntasının çekirdeğini işte bu 9 subay oluşturdu. Bayar yıllar sonra bir gazeteciye '9 subay olayı iyi değerlendirilseydi, 27 Mayıs olmazdı' dedi.

Çok gerilere gitmeye de gerek yok, yakın tarihten örnekler de var. İşte onlardan biri... Refahyol Hükümeti'nin siyaset alanının daraltıldığı günler... Yardımcısı Tansu Çiller, Başbakan Necmettin Erbakan'a askerinin yasadışı çalışmalar yaptığını gösteren bir belge ulaştırdı. Bu, olağan değil darbe kokan bir belgeydi.

Erbakan vakit kaybetmeden Çankaya'ya çıktı, belgeyi Cumhurbaşkanı Demirel'e verdi. Demirel de Genelkurmay Başkanı Karadayı'ya... Gereğinin yapılması beklenirken, olay bütünüyle belgenin dışarıya nasıl sızdığı ve köstebeğin kim olduğuna kaydı.

Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Bülent Orakoğlu ve Deniz Kuvvetleri'nde askerlik yapan Onbaşı Kadir Sarmusak tutuklandı. Belgeyi hazırlayanlar değil dışarı çıkardığı iddia edilenler askerî mahkemede yargılandı. Orakoğlu ve Sarmusak beraat etti.

Asker bu karara bozuldu. Mahkeme heyeti dağıtıldı. Davada hakimlik yapan subaylardan biri ordudan ihraç edildi.

Darbe planını savcılara ulaştıran ihbarcı subay herhalde Samet Kuşçu ve Onbaşı Sarmusak olayından haberdardır. Geçmişte olduğu gibi bazı çevrelerin bugün de suçun ve suçlunun değil ihbarcının peşine düştüğünü de ibretle izliyordur. Ben yine de umutluyum, her şeyi göze alacak savcıya bildiklerini anlatacaktır. Yoksa o mektubu göndermezdi.... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin yönü

Mustafa Ünal 2009.11.04

Aslında yeni değil, kadim bir tartışma bu, ta Osmanlı'dan miras. İdeolojik boyutu da yok değil. Bugünlerde yeniden alevlendi. Sebebi belli; dış politikada yaşananlar. AK Parti iktidarıyla Türkiye'nin, Doğu'ya da ilgi göstermeye başladığı doğru.

Ama Batı'yı ihmal etmeden... İlgi sözde değil somut adımlara dönüştü. Avrupa yolunda en hızlı mesafeyi bu dönemde aldık. Türkiye, tam üyelik için müzakere yapan ülke durumunda.

Doğu'ya dönmenin meyvelerini de aldık. Suriye ile düne kadar düşmandık. Savaşın eşiğine gelmiştik. Bugün sınırın anlamı kalmadı. Bu 7-8 yıl gibi kısa sürede gerçekleşti. Irak da Suriye'den farksız değil. Her iki ülkenin bakanları ortak toplantı yaptı. Hafta sonu Basra ve Erbil'de konsolosluk açtık.

Türkiye'nin, mirasçısı olduğu Osmanlı coğrafyasına yönelmesinden daha doğal ne olabilir?

Buna rağmen o klasik soru hâlâ soruluyor: Doğu'ya giden Batı yolcusu muyuz? Yoksa Batı'ya doğru seyreden geminin Doğu yolcuları mı? En iyi cevabı Slovakya yolunda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül verdi: 'Hiç kimse endişe etmesin, Türkiye doğru istikamette ilerliyor, ne sadece Doğu'ya ne de sadece Batı'ya, her yöne gidiyor.' Resmi bir ziyaret için Batı'ya giderken 'Yönümüz her taraf' dedi. Ben bu yön yazısını Bratislava'dan yazıyorum.

Cumhurbaşkanı Gül'ün üç aylık dış seyahatlerine göz atıldığında bu sözün sadece söz olmadığı, eyleme dönüştüğü açıkça görülür. Çok yönlülüğe yurt gezilerinde bile tanık oluyoruz. İşte örnek: Gül yarın Tunceli'ye

gidecek! Bir Cumhurbaşkanı Tunceli'ye en son ne zaman gitmiş biliyor musunuz? 19 yıl önce... En son rahmetli Turgut Özal gitmiş. Ondan sonra unutulmuş, ne Demirel ne de Sezer gitmiş.

Çok yönlü dış politikaya Başbakan Erdoğan'ın programlarında da tanık oluyoruz. Son dönemde Erdoğan'ın İran, Irak ve Pakistan'a ses getiren seyahatler yaptığı doğru... Geçmiş veya gelecek üç aya bu gözle bir bakın... Doğuyu da batıyı da, kuzeyi de güneyi de kapsadığını göreceksiniz. Erdoğan bir ay önce ABD'deydi, bir ay sonra yine bu ülkeye gidecek. Başkan Obama'nın davetlisi olarak.

Çok yönlü bilinçli, düşünülmüş, planlanmış bir politika... Şu an Dışişleri Bakanı olan Ahmet Davutoğlu bu siyasetin mimarı. Önce kitabını yazdı 'Stratejik Derinlik' diye. Bir savrulma değil yani. Türkiye'nin iç kargaşa ve istikrarsızlıklar yüzünden değişik yönlere sürüklendiği dönemler oldu. Bugünü o dönemlere benzetmek haksızlık olur.

Bütün strateji uzmanları söylüyor: Türkiye gibi coğrafyası olan ülkelerin tek boyutlu politikaları olmaz diye. Buna tarihini de ekleyin, imparatorluk dönemini ilave edin. Çok değil bir asır önce, bugün sayıları 20'yi aşan devletle aynı imparatorluğun unsurlarıydık. Bu tarih ve coğrafya Türkiye'yi çok yönlü dış politika izlemeye mecbur kılıyor.

Doğal olan tek boyutluluk değil, çok yönlülük... Öyleyse bu tartışma niye çıkıyor? İç ve dış basında Türkiye'nin yönü sorgulanıyor?

Cumhurbaşkanı Gül'ün buna da iyi bir cevabı var. Bir kısmının samimi ve iyi niyetli olduğunu düşünüyor. Yabancı basında çıkan o yorumların Avrupa'yı uyarmak için yazıldığını söylüyor. Gül'e göre yön yazılarının bir bölümü ise kıskançlıktan ve bilgisizlikten... Ve artık Türkiye eskisi gibi kolay yönlendirilemiyor. Kıskançlığın temelinde Türkiye'nin yürüttüğü 'dikkatli ve etkili dış politikanın' herkes tarafından saygı görmesi yatıyor.

Küresel oyuncu olmanın yolu çok yönlü politikadan geçiyor. Bazı Avrupa başkentlerinde Doğu'ya doğru gidiyor diye Türkiye'nin eleştirildiğine bakmayın... Türkiye herhangi bir Doğu ülkesine ayak bastığında karşısına çıkanlar çevre ülkeleri değil, o eleştirilerin yükseldiği Batılı büyük devletler. Hemen hepsi Türkiye'den önce oralara konuşlanmışlar.

Gül'ün dediği gibi Türkiye'nin yönü, her taraf, gerisi teferruat... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsmet İnönü ile Demirel'in buluşması...

Mustafa Ünal 2009.11.06

Geçen hafta DP'nin birleşme kongresi vardı, yarından sonra da MHP'nin kurultayı toplanacak. Partilerin seçimden önceki son kongreleri... DP, ANAP'la birleşti. Daha doğru ifadeyle ANAP, DP'ye iltihak etti. DP'de sevinç, ANAP'ta hüznün... Öteden beri siyaset mühendislerinin hesapları merkez sağın birleşmesi üzerineydi. Şimdi bu gerçekleşti.

Bu operasyonda cumhurbaşkanlığı hesabının olduğu kesin. Mesut Yılmaz'ın bir Çankaya rüyası olduğu herkesin malumu.

İkbal döneminde bir araya gelemeyen iki parti ancak düştükten sonra tek çatı altında buluşabildi.

DP'de Turgut Özal çizgisi mi yoksa Süleyman Demirel'in üslubu mu galebe çalacak? sorusunun cevabı belli. ANAP Özal'ın reformcu vizyonunu terk edeli çok oldu. Yılmaz'la birlikte statükoya teslim oldu. O yüzden adım adım giderek küçüldü.

Göreceksiniz, DP'nin politikalarında Turgut Özal'ın esamesi okunmayacak. Bu parti Özal'a değil, Demirel'e benzeyecek. Bir sentez de çıkmayacak. DP'ye vücut veren ANAP ve DYP 80 ve 90'lı yılların iki büyük partisiyken neden 2000'li yıllara taşınamadı ve barajın altında kaldı? Eğer DP düştüğü yerden kalkacaksa, önce bunun özeleştirisini yapması gerekmez mi?

Ben bugüne kadar ne DP ne de ANAP cenahından sağlıklı bir özeleştirisi yapıldığına ilişkin hiç ses duymadım. Bu süreçte iki isim dikkat çekici; Hüsamettin Cindoruk ve Mesut Yılmaz... Her ikisi de partilerinin oy kaybetmesinde başrol oynamış isimler. Cindoruk, 28 Şubat sürecinde bir grup arkadaşıyla DYP'den ayrıldı ve partisini çökertti.

Cindoruk ve arkadaşlarının DYP'den kopuşu siyasetin doğal dinamiklerinin sonucu değildi, siyaset dışı odakların etkisi ve yönlendirmesiyleydi. Ardından DTP diye yeni bir parti kurdu ama siyasette tutunamadı. Cindoruk, cumhurbaşkanlığı seçimini sabote etmeyi amaçlayan 27 Nisan sürecinde de eski siyasetçi olarak ekranlarda sık sık boy gösterdi.

Mesajları Menderes çizgisinde bir siyasetçiden ziyade CHP'nin klasik politikalarına daha uygundu. Menderes'ten çok İnönü'ye yakın durdu. Bu siyasi çizginin DP'yi ayağa kaldırması mümkün mü?

Mesut Yılmaz hakeza. Genel başkanlığını yaptığı ANAP 28 Şubat'ın siyasi projelerini hayata geçirmek için varını yoğunu ortaya koydu. Yılmaz, imam hatipliler için 'yarasa' dedi. Yetmedi, meslek liselerinin sonunu hazırlayan 8 yıllık temel eğitim yasasına siyasi hayatını adadı; 'Siyasi ömrüme de mal olsa bu yasayı çıkaracağım' dedi.

Sadece kendisinin değil bir zamanlar büyük reformlar gerçekleştirmiş ANAP'ın da ipini çekti. Son darbeyi ise iki yıl önceki cumhurbaşkanlığı seçiminde Erkan Mumcu indirdi. 20 milletvekiliyle CHP'nin peşine takıldı, Genel Kurul'daki oylamalara katılmadı. Partisine değil, başka yerlere kulak verdi.

Bugün Cindoruk ve Yılmaz geçmişlerini hatırlamak istemeyebilir ama geçmişte yaşananlar asla unutulmaz, ömür boyu insanı takip eder. Türk toplumunun hafızası da son derece diri... Siyasetçiyi bugünle değil dünle de kritiğe tutuyor. Cindoruk ve Yılmaz, adını demokrasi kurbanı Adnan Menderes'in koyduğu DP'nin çatısı altında yeni bir siyasi yolculuğa başlarken bu geçmişlerinden nasıl kurtulacaklar?

Bir demokratik tövbe yapamazlar mıydı? DP'nin, bagajları dolu eski siyasetçilerle geleceğe yürümesi mümkün değil.

MHP kongresinde bir sürpriz beklenmiyor... Belki Devlet Bahçeli'nin karşısına aday çıkabilir ama koltuğunu riske atacak bir yarış olmaz. Hiç kıpırtı yok da değil. MHP'nin Alparslan Türkeş'in çizgisinden uzaklaştığını söyleyen bir grup parti kurucusu, dün Ankara'da bir araya geldi. Bu rahatsızlığın kongre zeminine taşınacağını sanmıyorum.

MHP'nin bir süredir iç politikada sert mesajları kongreyle ilişkilendiriliyordu. Demokratik açılım gibi MHP'nin keskin siyaset ürettiği konularda bir yumuşama beklemek gerçekçi değil. MHP açılımın konuşulacağı 10 Kasım'a göre pozisyonunu aldı bile. Üslup da içerik de çok sert. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Andiç da belge de doğrulandı

Bir zamanlar öğrencilerin sınavlarda verdiği komik cevapları konu alan bir mizah kitabı vardı. Oradaki bir cevabı son günlerde tekrar hatırladım. Öğretmen orta üçüncü sınıflara 'Demokrasilerde kuvvetler ayrılığı kaçtır?' diye sorar? Cevap: 'Üç; Kara, deniz, hava kuvvetleri'. Komik değil, kara mizah. Son tartışmalara bakınca bu mizah filan değil 'bir Türkiye gerçeği' bile diyebilirsiniz.

Şaka bir yana, belge tartışmasında yeni bir noktadayız... Genelkurmay'ın bilgilendirme toplantısı tek generalle başladı, daha sonra sayı ikiye çıktı. Önceki gün ise basın mensuplarının karşısında üç general vardı. Son toplantıya Adli Müşavir Hıfzı Çubuklu da katıldı. Her soruya cevap vermedi, ya da veremedi. Örneğin savcı tarafından çağrılan 6 erin niye ifadeye gönderilmediği sorusu havada kaldı.

General Çubuklu'nun söyledikleri cevaplamadığı o sorudan çok daha önemli. İkinci ihbar mektubunda yer alan 'internet sitelerinin fişlendiği' andıcını doğruladı. Adli Müşavir'in ağzından ikinci mektupta anlatılanlar doğrulanmış oldu. Bu çok önemli gelişme.

O mektupta neler anlatılıyordu? Anayasa Mahkemesi'ne baskı yapılarak askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmasını öngören yasa değişikliğinin iptalinin sağlanacağından söz ediyordu. Belgenin orijinalinin askerî savcılık aracılığıyla elde edilerek rapor çıkarttırılacağı haber veriliyordu. Belgenin gerçekliğini ortaya koyan kişi ve kurumların yıpratılacağından dem vuruyordu.

Mektupta kısaca devletin resmi kurumlarınca orijinal olduğu kanıtlanan belgenin sulandırılması için eylem planı anlatılıyordu. İkinci mektupla birincisi arasında ilişkinin olduğu, aynı meçhul subayın kaleminden çıktığı söylenebilir. İlk ihbar mektubundaki bazı belirsizliklere açıklık getiriyor çünkü. Dolaylı yoldan birincisi de doğrulanmış olmuyor mu? İkinci mektup birincisinin devamı olduğuna göre... İkinci mektubun eklerinden andıç doğruysa birinci mektuptan çıkan ıslak imzalı belge niye düzmece olsun? General Çubuklu'nun sözleri birinci mektubu da eklerini de doğrulamış oluyor.

Bugünlerde mektup moda ya... Darbe belgesinin altında imzası bulunan Albay Dursun Çiçek arkadaşlarına mektup göndererek tartışmalara kendince açıklık getirmeye çalıştı. Eklerle zenginleştirilmiş uzun bir mektup. Çiçek 'kâğıt parçası' diye nitelediği belgeyi inkar ediyor, ilk kez gazetede gördüğünü söylüyor. Mektubun bir yerinde belgeden söz ederken 'onaylanmayan' diyor. Kalem sürmüş olmalı. Bu ifade belgeyi kabullenmek anlamına gelmiyor mu? Demek ki hiç hazırlanmayan değil üstleri tarafından onaylanmayan bir belge söz konusu.

Çubuklu'nun doğruluğunu itiraf ettiği andıç da masum değil, belge kadar olmasa bile vahim. Adli Müşavir, Genelkurmay'ın psikolojik harekât için kurduğu sitelerin yasal zeminini anlatırken Başbakanlık'ın direktifini dayanak gösterdi. Bu sitelerin çoğunda gerek AK Parti gerekse hükümetin icraatlarıyla ilgili eleştirinin ötesinde hakaret dolu yazı ve yorumlar yer alıyor. Doğrudan Başbakan Erdoğan'ı hedef alan değerlendirmelere bile rastlanıyor. Başbakanlık herhalde hükümetin veya başbakanın yakından takip edilmesini bir direktifle istemez.

Zaten Başbakanlık kaynakları da Çubuklu'nun sözlerini doğrulamadı. Başbakanlık bürokratları, yapılan araştırmada andıca dayanak olabilecek direktife rastlamadı. Yani Genelkurmay'a bu yönde verilmiş bir direktif yok. Bunun üzerine Başbakanlık, dün Genelkurmay'a yazı yazarak andıcın dayanağını sordu. Haksız da değil. Bu andıcın yasal zemini de tıpkı belge gibi çok tartışmalı. Genelkurmay dün gece talimatın Ecevit hükümeti zamanında verildiğini açıkladı.

Belgenin savcılara ulaşmasının üzerinden iki haftadan fazla zaman geçti, ne gibi somut adımlar atıldı, sorusuna tatmin edici cevap vermek zor. Her türlü engellemelere rağmen sivil yargı soruşturmayı derinleştirmeye çalışırken askerî savcılık muhbir subayın peşinde. Kamuoyu haklı olarak somut adım bekliyor.

Bir aylık tartışmalar ışığında bu soru çok da anlamsız değil. Demokraside kuvvetler kaçça ayrılır? Üç olduğu kesin de sonrası tartışmalı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Açılım üslubuna dikkat

Mustafa Ünal 2009.11.11

Muhalefetin ilk itirazı usule... Yolun başında 'Gizli oturum olmasın, dışarı çıkar anlatırız' diyerek rest çektiler. Bunun üzerine AK Parti fikir değiştirdi, kapalı oturumdan vazgeçti. Sonra 'Ön görüşme 10 Kasım'da olmaz' dediler. CHP '11 Kasım'a ertelensin' diye önerge verdi. MHP de 10 Kasım'a tepkili, o da '12 Kasım'da olsun' dedi.

Her iki parti görüşmelerin Atatürk'ün ölüm yıldönümünü gölgeleyeceğini düşünüyordu. Atatürk'ün 'Yurtta sulh cihanda sulh' sözünü hatırlatan AK Parti ise tam aksine 10 Kasım'ın demokratik açılımın ruhuna çok daha uygun olduğunu söylüyordu.

Kamuoyunun birkaç aydır yoğun şekilde tartıştığı demokratik açılım nihayet parlamento zeminine taşındı. Bu nedenle dün bütün gözler Meclis'te idi, beklendiği gibi ilk '10 Kasım' tartışması yaşandı.

10 Kasım kuşkusuz Türkiye için özel bir gün. Cumhuriyet'in kurucusu Atatürk'ün ölüm yıldönümü... Eskiden bütün programlar Atatürk'ü anma üzerineydi, hayatın olağan akışı dururdu, 10 Kasım yas ve matem günüydü. Daha sonra 10 Kasım şekil değiştirdi, yas havası dağıldı, anma yerini anlamaya bıraktı. Doğrusu da buydu.

Eğer, 10 Kasım'da Meclis açıksa, parlamento olağan faaliyetlerine devam ediyorsa demokratik açılımın ön görüşmeleri de pekala yapılabilir. Ben şekil itirazının gereğinden fazla büyütüldüğünü düşünüyorum. Hele kimi CHP sözcülerinin seslendirdiği gibi 'özel anlamlar' yüklenmesini doğru bulmuyorum.

Dünkü oturum esasa ilişkin değildi, milletvekilleri akşam saatlerinde 'genel görüşme açılsın mı açılmasın mı' konusunu tartıştı. Bu 10 Kasım'ı niye gölgelesin? Asıl müzakereler ön görüşmeler bittikten en az 48 saat sonra yapılmak zorunda. 21.30'da sona erdiği dikkate alınırsa genel görüşmenin perşembe günü yapılması zora girdi. Cuma veya haftaya kalabilir.

Bugüne kadar demokratik açılım sürecinin genel çerçevesi çizildi, temel amaçtan söz edildi, 'Anaların gözyaşı denecek.' dendi ancak özüne pek girilmedi. Sürecin yol haritası ne olacak? Ne gibi somut adımlar atılacak? Bu soruların cevabını Başbakan Erdoğan'ın konuşmasında bulacağız. Ankara'da beklenti bu yönde... Genel görüşmede sadece Erdoğan konuşmayacak, diğer partilerin liderleri de kürsüye çıkacak. Demokratik açılıma nasıl baktıklarını anlatacaklar. Sürece neden karşı çıktıklarını izah edecekler.

Meclis'te tansiyonun yüksek olacağı, dünün havasından belli oldu. Bırakın esası, önergelerin konuşulduğu ön görüşmede bile Meclis'in havası çok gergindi. Başkan Mehmet Ali Şahin birkaç kez ara verdi. İktidarın da muhalefetin de üslubu sertti. Açılımın bizzat kendisinin konuşulacağı oturumun daha gergin geçeceği kesin. Partilerin pozisyonlarında esneklik yok. İktidarın 'tarihî fırsat' dediği açılıma muhalefet 'ihanet ve yıkım' olarak bakıyor.

Dün görüldü ki bu gerilimli havanın açılım sürecini gölgeleme riski var. Neresinden bakarsanız bakın, 'demokratik açılım' son yılların en önemli projesi. Eleştirseniz de umut besleseniz de bu olgu değişmez. Böylesine önemli projenin Meclis gündemine gelmesinden daha doğal ne olabilir. Genel Kurul'da

konuşulmasından rahatsızlık duymamak lazım. İktidar ne yapmak istediğini bütün açıklığıyla anlatmalı, muhalefet partileri ise mahzurlarını.

Ancak burada siyasetin üslubu çok önemli... Eğer görüşmelere daha olgun üslup egemen olursa iktidar da muhalefet de kazançlı çıkar. Gerginliğin kimseye yararı yok. Konu hassas ve üstelik herkes ilgili... Tartışmaları yakından izliyor. Meclis'teki yüksek tansiyonun sokağa yansıma riski var. Kürsüye çıkanların sadece milletvekillerine hitap etmediklerini, kamuoyunun da kendilerini pür dikkat dinlediğini unutmamalı.

Meclis'in dünkü havası beni endişelendirdi. Konu hassas, açılım üslubuna aman dikkat... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gözler Meclis'te...

Mustafa Ünal 2009.11.13

Bugün TBMM belki de son yılların en önemli tarihî oturumuna sahne olacak. Aylardır bu oturum bekleniyordu. O gün geldi. Parlamento enine boyuna 'demokratik açılımı' konuşacak. Program belli oldu, kürsüye istisnasız bütün liderler çıkacak. Gözlerse Başbakan Erdoğan'ın yapacağı konuşmada...

Başbakan dün gün boyu kurmaylarıyla birliktedeydi. İlk olarak ön görüşmede yaşananlar değerlendirildi. Muhalefetin 'pankart açma ve kürsüye yürüme' gibi engelleme çabaları moralleri bozmadı. AK Parti demokratik açılımın doğru olduğuna inanıyor.

CHP ve MHP'nin muhalefeti yüzünden geri adım atmayı düşünmüyor. Sert üslup hükümetin açılım politikasını olumsuz etkilemedi. AK Parti kararlı tutumunu aynen sürdürüyor. Muhalefetten topyekun ret yerine, kabul edilebilir, yapıcı eleştiriler bekliyor.

Malum, ön görüşmeler sırasında Meclis'e tamamen gerginlik egemendi. Parti sözcülerinin söylediklerinden ziyade 'sataşmalar ve kavga görüntüleri' damgasını vurdu. Yeri gelmişken kısaca değinmek isterim; CHP Genel Başkan Yardımcısı Onur Öymen'in terörle mücadeleyi anlatırken Dersim İsyanı'nı örnek göstermesi büyük talihsizlikti. Siyasetçi hassas konuları konuşurken dikkat etmeli. Öymen'in sözleri sadece Alevi kesimde değil CHP içinde de rahatsızlık oluşturdu. Dersim İsyanı demokratik açılım konuşulurken hatırlatılacak doğru bir örnek değil.

Bugün Meclis'in havası farklı olur mu? CHP ve MHP'nin stratejisi yine açılımı gölgelemek için gerilimi tırmandırmak olabilir. Başından beri her iki partinin açılım üslubu çok sert... Son üç ayda açılım yüzünden Cumhurbaşkanı Gül veya Başbakan Erdoğan'a dönük ithamlarını alt alta yazarsanız, ne denli ağır ifadeler kullandıkları daha iyi anlaşılır. Eminim bu ithamları kendileri de duymak istemez.

Gerilim ön görüşmelerdeki oturumla başlamadı, öncesi var. Bir MHP yöneticisi, sırf bir yerleşim yerinin eski ismini söylediği için Cumhurbaşkanı Gül'e 'Bizans tekfurı' diyebildi. Ki bu Devlet Bahçeli'nin siyasete kazandırdığı üsluba ters. CHP sözcülerinin söyledikleri de farklı değil.

Bugün liderlerden parti yöneticilerine oranla daha dengeli, daha yumuşak konuşma yapmalarını beklemek kamuoyunun hakkı. Başbakan Erdoğan, demokratik açılım sürecinin içeriğinden söz ederken buna neden gerek duyulduğunu herkesi ikna edecek biçimde anlatmalı.

Herkesle konuşulduğu doğru ama bu konu sağlıklı biçimde anlatılamadı. 'Akan kan duracak, analar ağlamayacak' sözünün ötesine geçilemedi. Kabul etmek lazım ki muhalefetin sesi daha fazla duyuldu, haliyle sokağı daha fazla etkiledi. Eğer anketlerde açılım sürecine destek eskiye oranla azaldıysa bunun en önemli nedeni bu.

Bugüne kadar toplum daha iyi hazırlanmalıydı. Ne olacakların sınırı tam belli, ne de olmayacakların... Özellikle olmayacaklar daha etkili şekilde anlatılmalıydı. Toplumdaki itirazların özünde açılım sürecinde hiç öngörülme hususlar da var.

Demokratik açılım konusunda kamuoyunun kanaatleri bugün Erdoğan'ın yapacağı konuşmaya göre oluşacak. Öteden beri sürekli bu konuşmanın beklenmesi gerektiği söylendi durdu. Her şeyin Meclis'teki görüşmelerde açıklanacağı anlatıldı. Bugün sadece milletvekillerinin değil, toplumun her kesiminin zihninde oluşan sorular karşılık bulmalı.

Sokaktaki vatandaş açılım sürecinde yapılacakları ve en az bunun kadar önemli olan yapılmayacakları da net biçimde öğrenmeli. Ki kimi kuşkular dağılsın. Bugünkü oturum pankarta açma, kürsüye yürüme veya küfür ve hakaret içeren laf atma gibi üçüncü dünya ülkelerini çağrıştıran görüntülere kurban gitmemeli.

Bugün iktidar için de muhalefet için de tarihî gün. Kamuoyu laf kalabalığı veya karşılıklı sataşmalar değil açılım sürecinin yol haritasını ve mahzurlarını öğrenmek istiyor... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Açılım treni yola çıktı

Mustafa Ünal 2009.11.15

Demokratik açılımın kapağı aralandı. İşte somut adımlardan birkaçı: Ayrımcılıkla mücadele için komisyon kurulacak, siyasetler kendi dil ve lehçelerinde seçim propagandası yapabilecek, yerleşim birimleri eski isimlerine kavuşacak...

Listeyi daha da uzatmak mümkün.

Meclis'teki genel görüşme, ayrıntılı yol haritası bekleyenleri tam tatmin etmemiş olabilir. Haksız da sayılmazlar. Çünkü beklenti çıtası çok yüksek tutuldu. Bu, hataydı. Başbakan Erdoğan'ın yapacağı konuşmaya olağanüstü anlam yüklendi.

Kamuoyunda 'Başbakan o gün her şeyi açıklayacak' havası oluşturuldu. Hatta iş 'Erdoğan konuşacak, sorun bitecek' noktasına kadar geldi. Başbakan'dan 'kapsamlı eylem planı' bekleyenlerin umduğunu bulamadığı doğru... Burada yanlış olan, beklentinin fazla abartılmasıydı.

Bu, bir süreç... Bazı şeyler konuşulacak, bazı şeylerse hiç konuşulmadan yapılacak. Hatta konunun özelliği gereği azı konuşularak, çoğu susularak yaşanacak bir süreç bu. Ama toplum sonuçlarını görecek.

Demokratik açılımın TBMM'de konuşulması başlı başına önemli bir gelişme. İktidarıyla muhalefetiyle kürsüye çıkan ne düşünüyorsa söyledi. Geçmişte bu mümkün müydü? Hayır. Önceki gün konuşulanların çok azı bile 8-10 yıl önce söylenecekti kavga çıkarırdı.

Koordinatör Bakan Atalay, yeni ve somut bilgiler eşliğinde açılım sürecini anlattı. Başbakan Erdoğan, bir yandan eleştirilere cevap verdi bir yandan da demokratik açılımın oturduğu siyasi zemini ortaya koydu.

Doğrusu muhalefetin AK Parti'ye dönük ithamları ağırdı.

Açılımı 'ihanet projesi' diye niteleyen MHP lideri Devlet Bahçeli, oldukça sert konuştu. Erdoğan, kendisine ve partisine dönük hiçbir ithamı cevapsız bırakmadı. Gerilimli havaya rağmen Genel Kurul salonunun ön görüşmelere oranla daha sakin olduğu söylenebilir.

Belli ki parti yönetimleri, milletvekillerini taşkınlık yapmamaları konusunda uyarmış. Laf atmalar, sataşmalar oldu ancak tepkiler olağan sınırlar içinde kaldı. Bu kez hakaret, küfür ve pankart yoktu. Bunda çirkin görüntülerin kamuoyunda tepkiyle karşılaşmasının rolü oldu.

Başbakan, konuşmasının sonlarına doğru MHP sıralarına dönerek 'Şehitler gelsin de biraz daha çok bağıralım diye bekleyenler var' deyince CHP'liler grup halinde Meclis'i terk etti. Daha önceden kararlaştırdıkları izlenimi veren bu protestonun zamanlaması herkesi şaşırttı. Oysa Erdoğan'ın doğrudan CHP'lileri hedef alan sert çıkışları da oldu. Onları sessizlikle geçiştiren CHP, protestosunu Başbakan'ın konuşması biterken sahneye koydu.

Genel Kurul salonu salı gününe göre sakindi ama tribünler hareketliydi. AK Parti grubu adına Ömer Çelik kürsüye çıktığı sırada birbiri ardına iki eylem yaşandı. Daha sonra her iki eylemde rol alanların CHP milletvekili Canan Arıtman tarafından izleyici locasına yerleştirildikleri anlaşıldı. CHP, bir türlü provokatif eylemden vazgeçemiyor.

Genel Kurul salonu veya izleyici locaları fark etmiyor, baksanız ya bütün fırsatları değerlendiriyor. Dün belki ama bugün boykot, protesto ve pankart siyaset mekanlarının eylem biçimi olamaz. Tavrını sözle ortaya koymanın imkanı varken eyleme yönelmesi CHP'nin eski alışkanlıklarından vazgeçemediğini gösteriyor.

Anlaşılan o ki; CHP, ön görüşmede yaşanan Dersim skandalının ağır baskısı altında. Tunceli ayakta, Aleviler isyan halinde; '2009 Türkiye'sinde nasıl böyle bir konuşma yapılabilir?' diye. Haksız değiller. CHP'nin öteden beri doğal müttefiki olan kesimlerle de başı ağrıyor.

Başbakan Erdoğan, genel görüşme için 'bugün bir milat' dedi, ardından demokrasiye vurgu yaptı; 'Demokrasi korkuların pazarı değil, tam tersine panzehiridir'.

Demokratik açılım treni nihai hedefe ulaşmak üzere yola çıktı. Rota belli. Varılacak nokta belli. Eğer yoldan çıkmaz, olağan güzergahında ilerlerse 'Kanın durduğu, anaların ağlamadığı bir Türkiye' hayalden gerçeğe dönüşür. Umut da, risk de büyük. Çünkü süreci destekleyen de var, sabote etmek isteyen de...

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Küstürmediğiniz kim kaldı?

Mustafa Ünal 2009.11.18

CHP'nin en etkili isimleri alt alta yazılsa Onur Öymen ve Önder Sav herhalde ilk üçte yer alır. Öymen diplomat kökenli, Sav ise hukukçu. Her ikisinin de kılı kırk yararcasına ölçülü konuşmayı meslek icabı şiar edinmiş olmaları gerekir.

Onların klasik taşra siyasetçisi gibi dobra dobra, sözlerini tartmadan konuşma lüksleri yok.

Öymen ve Sav uzun siyasete girdikten sonra hızla yükseldi ve CHP'de üst düzey yönetici oldu. Ağzlarından çıkan her sözün sadece kendilerini değil partilerini de bağlayacağı bir pozisyon bu. Mesleklerine de uygun. Gelin görün ki her iki isim de konuşmalarıyla partilerini çok zor durumda bıraktı.

Sav ve Öymen'in dili CHP'ye rakiplerinden daha fazla zarar verdi. Önder Sav'ın hac skandalı yeni yeni küllenirken CHP şimdi de Onur Öymen'in Dersim isyanını gündeme taşımasıyla sarsıldı.

CHP hatırlamak istemeyebilir ama Sav'ın hacca gitmek isteyen yaşlı bir partiliye 'Boş ver Araplara para kaptırma' tavsiyesinin ardından alaycı bir üslupla 'Bakarsın Muhammed seni bırakmaz' deyişini toplum vicdanı kolay kolay unutmaz. O dönemde istisnasız her kesim Sav'a büyük tepki gösterdi.

Sonunda ne oldu? Sav ne özür diledi ne de istifa etti. Bir süre parti toplantılarına katılmadı. O kadar. CHP liderliği belli kesimleri küstürme pahasına Sav'a sahip çıktı. Bu skandalın hasarı yandan mı oldu yoksa gövdeden mi bilemem ama CHP olayın yaşandığı Elmadağ'da seçimi kaybetti.

Sav'ın vicdanlarda açtığı yaranın kabuk bağladığı doğru ama kesinlikle unutulmadı, unutulmayacak da.

10 Kasım günü demokratik açılımı konuşmak için kürsüye çıkan Onur Öymen hiç yeri değilken Dersim isyanını diline dolayiverdi. 'O gün analar ağlamasın dendi mi?' dedi. Nedense CHP sözcüleri toplumun hassas olduğu konuları uluorta konuşmayı seviyor.

Dersim, açılım süreci konuşulurken hatırlanması gereken bir örnek mi? Hayır. Öymen'i alkışlayanlar arasında Tunceli kökenli Kemal Kılıçdaroğlu da vardı. Öymen'in ne dediğini duymamış veya anlamamış olmalı. Yoksa bu sözleri onaylaması mümkün değil.

Annesini kaybeden Kılıçdaroğlu'nun acısı katmerlendi. Çığ gibi büyüyen tepkiler üzerine önceki gün sessizliğini bozdu ve 'Özür yetmez, gereğini yapsın.' dedi. Gereğinden kastettiği de en azından parti yöneticiliğinden istifa etmesi... Öymen oralı bile olmadı. CHP yönetimi de Sav'a olduğu gibi Öymen'e de sahip çıktı. Baykal'ın çevresine 'Onur'u yanlış anladılar' dediği basına yansıdı.

Dün grup salonuna Baykal ve Öymen kol kola girdi. Bu fotoğraf CHP'nin, Onur Öymen'in arkasında durduğunu ortaya koyuyor. Bu gerçeğin farkında olan Kılıçdaroğlu toplantıya katılmadı. CHP, Öymen mi Kılıçdaroğlu mu seçeneğinde tercihini Öymen'den yana kullandı. Baykal'ın tavrı başka türlü izah edilemez.

CHP'de sular duruldu mu? Hayır. CHP yönetimi Sav örneğinde olduğu gibi zamana yayarak bu skandalı unutturmaya çalışıyor. Bunun o kadar kolay olmadığı dün görüldü, grupta Baykal konuşurken bir partili Öymen'i protesto etti. Tepkilerin dinmeyeceği, protestoların süreceği Alevi kesimin mesajlarından anlaşılıyor.

CHP'de yaşanan Dersim depremi ciddi sonuçlar doğurma potansiyeli taşıyor. Parti yönetimi de pek önemsemiyor ama siyasetin haritasını değiştirecek önemli bir gelişme bu. Aleviler öteden beri CHP'nin doğal müttefikiydi, CHP'ye sadece iyi günde değil en zor zamanlarında da sahip çıktı. Şimdi bu ittifak çatırıyor.

CHP son örnekten başlayarak toplumun değişik kesimlerini nasıl küstürdüğünün bir özeleştirisini yapmalı. Yoluna böyle devam edemez. Bu topraklarda toplumun kutsallarına yan gözle bakarak siyaset yapılmaz. Sünni veya Alevi fark etmez. Ne kadar köklü olursa olsun, bir parti bu kadar skandalı taşıyamaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

10 yıl önce 10 yıl sonra dinleme skandalı

Tarih, 1999'un ilk yarısı. Necmettin Erbakan'ın lideri olduğu Refah Partisi kapatılınca yerine Recai Kutan'ın başkanlığında Fazilet Partisi kuruldu.

Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş 'eski partinin devamıdır' diyerek Anayasa Mahkemesi'ne yeni bir dava açtı. Başsavcı Fazilet'in de Refah gibi temelli kapatılmasını istedi. Anayasa Mahkemesi Başkanı da tanıdık bir isim; Ahmet Necdet Sezer.

O günlerde Ankara siyaseti son derece sıkıntılı, listeye giremeyen milletvekilleri küskünler hareketi başlattı, giderek büyüdü, adı ve tarihi konan seçimin iptal edilme riski belirdi. Anlayacağınız, siyasetin üzerinde kara bulutların dolaştığı yıllar.

Kapatma davası sürerken Başsavcı Vural Savaş mahkemeye içinde kaset ve tutanakların bulunduğu 15 zarftan oluşan ek deliller sundu. Bunların arasında 'tele belge' diye kayıtlara giren bir dosya dikkat çekiciydi. Bu, eski Başbakan Necmettin Erbakan'la Fazilet Partili Meclis Başkan Vekili Yasin Hatipoğlu arasında geçen telefon konuşmasının deşifresiydi. Konuşmada ne vardı? Erbakan, Hatipoğlu'na Meclis yönetimi için küskünler lehine bazı telkinlerde bulunuyor. Başsavcı, Hatipoğlu yasaklı Erbakan'la ilişki içinde olduğuna göre 'FP, RP'nin devamıdır' demeye getiriyor.

Vural Savaş, kaseti, ismini açıklamak istemeyen bir vatandaşın kendisine verdiğini söylüyordu.

Anayasa Mahkemesi'ne gönderdiği yazıda şu notu düşmeyi de ihmal etmedi: 'Kaset, soruşturma ve kovuşturma organları tarafından elde edilmediğinden CMUK'un 254. maddesi gereğince mahkemenize delil olarak sunulmasında ve hükme esas alınmasında mahzur bulunmamakla birlikte haberleşmenin gizliliği ihlal edilerek, başka bir deyişle hukuka aykırı şekilde elde edildiğinden kasetin çözümü bizzat Vural Savaş tarafından yapılmış olup konuşma metninden yalnızca raportörün, mahkeme üyeleri ve davalı partinin avukatlarının bilgilendirilmesinin daha uygun olacağı kanaatindeyiz.'

Erbakan'la Hatipoğlu'nun arasındaki telefon konuşmasının dinlenmesi bir mahkeme kararının sonucu değil. Erbakan yasaklı siyasetçi, Hatipoğlu milletvekili, aynı zamanda Meclis oturumlarını yöneten isimlerden biri, legal olarak dinlenmesi olanaksız. Dinlemenin illegal yapıldığı çok açık... Peki dinleyenler kim? Kaseti delil diye Savaş'a getiren sade bir vatandaş mı? O yıllarda telefon dinleme teknolojisine sahip kaç Türk vatandaşı var acaba?

Yargıtay Başsavcısı Savaş dinlemenin illegal olduğuna bakmaksızın kaseti aldı, çözümünü bizzat kendisi yaptı ve 'ek delil' diye mahkemeye yollayabildi. Dinlemeyi hangi vatandaşın yaptığı ne araştırıldı, ne soruşturuldu. Olayın o yönü karanlıkta kaldı, yıllar geçmesine rağmen aydınlanamadı. Kamuoyunun tepkisi mi? 28 Şubat'ta coşan yargı sessizdi, barolar yürüyüş falan yapmadı, medyada dinlemeye karşı kampanya olmadı.

FP yönetimi ve medyanın sadece bir bölümü 'bu skandaldır' diyerek olayın üzerine gitti ama hiçbir sonuç alamadı. Ne dinleyen ortaya çıkarılabildi ne de Vural Savaş 'hata' olduğunu kabul etti. Eğer o gün illegal dinlemeye yargısıyla, barosuyla, medyasıyla, siyasetçisiyle sert tepki konabilseydi bugün 'telekulak' skandalları herhalde bu noktaya gelmezdi.

10 yıl sonra... Yargıtay Başsavcısı koltuğunda Vural Savaş'ın yerine Abdurrahman Yalçınkaya oturuyor. O da tıpkı selefi gibi parti kapatma davalarıyla tanındı. Yalçınkaya, kimi yargıçların dinlendiği haberleri üzerine bir meslektaşımıza AK Parti hakkında inceleme başlattığını açıkladı. Nedense sessizliğiyle maruf olmasına rağmen bu çalışmasını kamuoyuna duyurma gereği hissetti. Yargıtay Savcısı Ömer Faruk Eminağaoğlu gibi bazı yargı mensuplarının mahkeme kararıyla dinlendiği sır değil.

10 yıl önce bir başsavcı illegal dinlemeyi kapatma davasına delil olarak sunarken 10 yıl sonra aynı koltukta oturan bir başka başsavcı legal dinlemeler yüzünden bir parti hakkında kapatmak amacıyla inceleme başlatıyor. Hukuk devleti olma yolunda ileriye mi gittik, geriye mi? Yoksa aynı yerde mi sayıyoruz?.. Cevabı siz verin. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deli yürek bir yazarın ardından

Mustafa Ünal 2009.11.22

Yazılarını, kitaplarını okumuştum ama Ömer Lütfi Mete'yi Başbakan Erdoğan'la çıktığımız bir gezide gerçek anlamıyla tanıdım.

İçtenliği, samimiyeti dikkat çekiciydi, kendisiyle barışıklı. Yol uzundu, Türklerin ata yurdu Moğolistan'a gidiyorduk. Namaz konusundaki hassasiyetini yakından gördüm.

Vakit girince koltuğa dizüstü oturdu, çevresiyle ilişkisini tamamen kopardı ve kibleye yöneldi. Huşu içinde namazı eda ederken ibadetteki derinliğini görmemek mümkün değildi. O sıralar 'The İmam' filminin senaryosunu yazıyordu. Gezi boyunca 'Yetiştirmem lazım.' diyerek odasına kapanıyordu.

Filmi izledikten sonra bir imam hatipli olarak aradım, 'Ömer abi eline sağlık, çok güzel olmuş.' dedim. İlginin azlığından yakındı ve 'Keşke imam hatipte okuyanlar izleseydi.' dedi.

Seyahat sırasında fırsat buldukça Deliyürek'i, Kurtlar Vadisi'ni konuştuk. Bir sahneye çok kızdığını anlattı. 'Benim senaryosunu yazdığım filmlerde kahramanlar alkol alır ama sonra zararını mutlaka görür. İçkiyi kesinlikle özendirmem...' dedi.

Senaryo yazarlığı yaptığı Deli Yürek dizisinde Yusuf Miroğlu karakterinin kendisinden habersiz içki masasına oturtulduğunu görünce çok bozulmuş ve derhal jenerikten isminin çıkartılmasını istemiş... 'Bir daha olmayacak' diyerek güçlükle ikna edilebilmiş.

Başbakan her defasında 'Ömer Abi' diye hitap etti. 'Samimiyet hemşerilikten mi geliyor?' diye sorduğumda 'Sadece hemşerilik değil, belli bir hukukumuz da var' dedi. Son zamanlarda hükümetin politikalarını eleştirmesine rağmen Erdoğan'ın sıcak davranmasından memnun olmuştu.

Sinema âleminde konuştuk, isim isim hemen hepsini yakından tanıyordu. Şener Şen'i, Halil Ergün'ü, Kadir İnanır'ı sordum. Hissediordum ama doğrusu o parıltılı dünyanın arka yüzünün bu kadar iç karartıcı olduğunu tahmin etmiyordum. 'Polat Alemdar' deyince 'O başka, şeyhimin oğlu.' dedi.

Bir diziye adını veren 'Deli Yürek' belli ki kendisiydi. Senaryosuna katkı yaptığı tüm film ve dizilerde mutlaka bir 'deli yüreğe' rastlanır. Çarpık ilişkilerin, olağan dışı eğilimlerin 'rol model' olarak başrollere taşındığı sinema sektöründe delikanlılık vurgusu takdire değer.

Ömer Lütfi Mete'yi hafta içinde kaybettik, çoktandır hastaydı, aylar önce geçirdiği kalp krizinden yatıyordu. Kendine geldiği bir gün hastane odasında gazeteciye 'Kalp krizi geçirdiğimi söylediklerinde çok şaşırdım. Çünkü ben kendimi bir yalıda dinleniyormuş gibi hissediyordum.' dedi. Bu satırları okuyunca umutlanmışım, kaldığı yerden tekrar başlar diye bekliyordum...

Ömer Lütfi Mete, Kur'an kursu hocalığı da, edebiyat öğretmenliği de yaptı. Hem iyi bir şair, hem de romancıydı. Şiirleri Deli Yürek ve Kurtlar Vadisi gibi dizilerin etkisiyle geniş kitlelerin dilinde şarkı olurken, ödüllü romanlara da imza attı. 12 Eylül darbesinin ardından ülkücülerin yaşadığı dramı "Çılgının Ardı Çılgılık" romanıyla anlattı.

1970'lerden bu yana basının içinde, matbaa çıraklığıyla başladığı meslek hayatında köşe yazarı, yönetici olarak çok sayıda gazetede görev yaptı. Son yazılarından birinin başlığı ise "Nalet olsun şu içimdeki gazetecilik sevgisine" adını taşıyordu. Derin devlet denince akla gelen ilk isimdi.

Yazdığı senaryolar ve kitaplar derin devlet üzerineydi. Hiç istihbaratçı dostu olmadığını söylerken 'derin'le ilgili bilgilerini "Her türlü suçluyla da düşüp kalkabilirim. Ben gazeteciyim." sözleriyle dile getiriyordu. Ancak ülkede bir "derin devletin varlığına" inanmıyordu. Ona göre olan "Türkiye'de derin devlet değil derin çeteler" vardı.

Gençliğinde ülkücü hareketin içinde yer aldı. İdealistliğini hiç yitirmedi. Bir ara MHP'den milletvekili adayı oldu. Daha sonra "İyi ki seçilemedim. O dönemde mutlaka haram ekmek yiyecektik, Cenab-ı Hak bizi korudu." dedi.

Tasavvuf ehlinden olduğunu saklamadı. Bir gazeteye verdiği röportajda "Ben Kadiriyim benim şeyhim Kadiri'dir. Diğer tarikatlar ile de muhabbetlerimiz derindir." dedi.

Türkü olan bir şiiri şöyledir: 'Bu şehir girdap gülüm - Girdapta mehtap gülüm - Feleğin bir suyu var - Su değil kezzap gülüm - Feleğe dayandım gülüm - Öldüm de uyandım gülüm - Öldüm de uyandım...!'

Ömer abi öldü ama gerçek hayata uyandı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP, fırsatı iskalıyor

Mustafa Ünal 2009.11.25

CHP'li Onur Öymen'in o talihsiz 'Dersim' konuşmasını yapmasının üzerinden 15 günden fazla süre geçti. İlk andan itibaren Alevi kesim ayakta...

Protestoların ardı arkası kesilmiyor. Kolay kolay dineceğe de benzemiyor. Tunceli kökenli Kemal Kılıçdaroğlu'nun Avrupa seyahati zehir oldu. Avusturya'da yoğun protesto yüzünden konuşamadı, kürsüden inmek zorunda kaldı.

Belli ki hemşerileri Kılıçdaroğlu'nun Dersim tepkisini yetersiz görüyor. Hakkını teslim etmek lazım; Kılıçdaroğlu hiç itiraz etmedi değil. Ertesi gün Tunceli'de basının karşısına çıkarak 'Özür yetmez, Öymen gereğini yapsın' diyerek istifa çağrısında bulunmuştu. Parti yönetimi Öymen'den yana tavır koyunca sessizliğe büründü. Dersim sadece Öymen'i değil, Kılıçdaroğlu'nu da vurdu.

CHP'ye dönük Dersim protestoları, sözden eyleme döndü. Partiden istifalar başladı. Bugüne kadar toplu istifalara çok tanık olundu. Ancak miting gibi istifa ilk kez yaşanıyor. Tunceli CHP boşaldı. İstifaların açıklandığı şehir meydanında 1.000 kişi toplandı. Aralarında belediye başkanları ve eski milletvekilinin de bulunduğu 300'ün üzerinde CHP'li partileriyle yollarını ayırdı.

Protestolar, istifalar Tunceli ile sınırlı değil, değişik bölgelerde yaşayan bütün Alevi kesim tepkili. CHP'nin bir bedel ödeyeceği kesin. 'Yan hasar' diye küçümsenmeyecek bir bedel bu. Kılıçdaroğlu'nun katılmadığı ilk haftaki

grup toplantısına Onur Öymen'le gelen CHP lideri Deniz Baykal, uzun konuşmasında Dersim krizine hiç değinmemişti.

Konunun soğumasını beklemiş olmalı. Sıcak sığına tepki yerine soğuduktan sonra görüş açıklamak İsmet Paşa'nın geleneğidir. Dün, gözler Baykal'ın grupta yapacağı konuşmadaydı. Bu kez grup salonuna Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte geldi. Onur Öymen de salondaydı, üstelik milletvekillerinin sıcak ilgisiyle karşılaştı.

Son haftaların en uzun konuşmasını yapan Baykal 'Dersim' konusuna girdi. Öymen'in yanlış anlaşıldığını söyledi, buna rağmen özür dilediğini hatırlattı. 'Dersim isyanının bastırılış şeklini' onaylayan ve bu yöntemin 2009 Türkiye'sinde Kürt sorununa uyarlanması isteyen Öymen'in konuşması acaba nasıl anlaşılmalı? Öymen, sonraki günlerde ne söylemek istediğini izah ederken sözlerini doğru olarak tefsir etti.

Baykal, 'Olay sadece Dersim değil, Bolu'da da Yozgat'ta da isyanlar var.' dedi. Tunceli'nin veya Alevi kesimin CHP'den duymak istedikleri bunlar değil. Birçok ilde çıkan isyanlar bastırılırken acı olayların yaşandığı doğru. Tarihî bir gerçek... Öymen, tarihî olayları hatırlatmak için söylemedi ki o sözleri, kabuk bağlayan Dersim yarasını deşmeye kalktı. Yetmedi, yeni Dersim'ler önerdi. İtirazlar o yüzden.

CHP lideri 'Konunun sistematik şekilde istismar edildiğini' söyledi. Daha önce de CHP sözcüleri açıkça tepkileri AK Parti veya DTP gibi partilerin organize ettiğini ileri sürmüştü. Öymen'in konuşma metnine Dersim bölümünü başka birilerinin dahil etme ihtimali neyse, tepkilerin başka partiler tarafından organize edilme olasılığı da o kadardır.

Baykal, Dersim'e diğer partilerin sahip çıkmasını eleştirebilir. Ama sorun o değil ki... Problem, Öymen'in konuşması. CHP, bu kriz karşısında ne yapacak? Baykal'ın konuşması tatmin edici değildi. Ne Öymen'in açıklamalarında ne de Baykal'ın sözlerinde Dersim pişmanlığı yok. Pişmanlık olmadan özür olmaz.

CHP yönetimi farkına varmalı, olay ciddi, bir kere Öymen kabuğu kaldırdı, geriye dönüş yok, Dersim yarası yeniden canıyor... Üstelik ilk günkü gibi sıcak. Meğer ne de derinmiş. Aslında Öymen, CHP'nin tek parti döneminin CHP'si olmadığını göstermesi için de iyi bir fırsat sundu. CHP, 1938 model CHP mi olacak yoksa 2009'un CHP'si mi? Şu an 1930'lara daha yakın duruyor. Dersim, CHP için bir fırsat. Ama ıskalamak üzere... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Danıştay'ın bayram hediyesi!

Mustafa Ünal 2009.11.27

YÖK katsayı farkını ortadan kaldırırken 'Üniversiteye girişte lise diploması olan herkes eşittir.' dedi. Aksi düşünülebilir mi? Yanlış olan eski uygulamaydı. O da 28 Şubat'ın ürünüydü, zaten. Olağan olması mümkün değildi. Dönemi gibi olağanüstüydü.

Katsayı adaletsizliği meslek liselerini öldürdü. Birçoğunun kapısına kilit vuruldu. Amaç imam hatiplerin önünü kesmekti. Ancak darbeyi bütün meslek liseleri yedi. YÖK'ün adaletsizliğe son veren kararı meslek okullarına ilgiyi tekrar artırdı. Anadolu'da sadece imam hatipler değil tüm meslek liseleri cazibe merkezi oldu.

Ancak adaletsizliğin düzeltilmesinden rahatsız olanlar boş durmadı. 367'nin mimarı Sabih Kanadoğlu yol gösterdi, 'Dava açın' dedi. Durumdan vazife çıkaran İstanbul Barosu derhal harekete geçti. Ve yürütmenin durdurulması için Danıştay'a başvurdu. İstanbul Barosu'nun böyle bir görevi var mı? Acaba baroyu oluşturan

avukatlar yönetime bu yönde yetki verdi mi? Bir baro belirli siyasi çizginin değil mensubu olduğu tüm avukatların hissiyatlarını yansıtmalı.

Danıştay'ın kararı tam da bayrama girerken geldi. Ne yazık ki hediye falan değil bayramı zehir eden bir karar. Danıştay mealen 'Üniversite sınavında eşitlik olmaz, meslek liseleri geride dursun, adaletsizlik sürsün.' dedi. Danıştay'ın bugüne kadar tartışmalı kararlara imza attığını biliyorum ama doğrusu böyle bir sonuç beklemiyordum. Epey de umutluydum.

Neden mi? Çünkü İstanbul Barosu'ndan önce katsayıdan muzdarip olanlar her kapıyı çaldıktan sonra eşitsizliğin düzeltilmesi için son çare olarak Danıştay'a başvurmuştu. O zaman Danıştay 'Yetki YÖK'ündür.' diyerek müracaatı geri çevirmişti. Sınavı düzenleme yetkisini YÖK'e veren Danıştay bu tutumunu devam ettirebilirdi. Ancak öyle yapmadı.

Katsayı adaletsizliğine karışmadı, lise diplomalarının eşitlenmesine itiraz etti. Üstelik her iki karar da kısa aralıklarla aynı daireden çıktı. Meslek liseleri ile liseler eşit olamazmış... Karara dayanak oluşturan şu cümleye bakın; 'Eşit katsayı uygulaması farklı hukuki statüdeki öğrenciler aynı statüde değerlendirileceği için anayasal eşitlik kuralı ile çelişir'.

Hukuk tarihine geçecek bir karar bu. Üniversite sınavlarında lise diplomalarının aynı muamele görmesi Anayasa'nın eşitlik kuralı ile çelişirmiş. Diploma eşitliği ayrı, Anayasal eşitlik ayrı... Öyle mi?

Danıştay Anayasa'ya göre idareyi denetler ama kural koyamaz. Sınav sistemindeki düzenlemenin nasıl olacağının kararı YÖK'ündür. Katsayıyı koyarken de YÖK'ündür, kaldırırken de... Burada ise Danıştay katsayıyı koyarken yetkiyi YÖK'e bırakıyor, kaldırırken ise kendisi devralıyor. 'Kemal Gürüz yaparsa doğrudur, Yusuf Ziya Özcan yaparsa yanlıştır.' denebilir mi?

Maalesef Danıştay'ın son kararı sorunlu... Gerekçeler hiç de tatmin edici değil. Hukuki yönü zayıf, siyasi yönü daha ağır basıyor. Hatta ideolojik olduğu bile söylenebilir. Oysa Danıştay'ın tek referansı hukuktur. Asla siyasi etki düşünülemez. Herkesin kanaati aynı; Danıştay'ın katsayı kararı siyasi ve ideolojik... Temelinde de meslek liseleri falan değil açıkça imam hatip alerjisi var.

Yargının siyasallaşması bugüne kadar Adalet Bakanlarının politik kimliğinden hareketle tartışıldı. Oysa asıl siyasallaşma yüksek yargı kararlarının üstüne düşen siyasal gölge. Yargıyı en çok yıpratana da bu. Nitekim son karar hukuktan ziyade buram buram siyaset ve ideoloji kokuyor.

YÖK düzeltti, Danıştay durdurdu. Peki, şimdi ne olacak? Yeni düzenlemeye göre üniversite hayalleriyle meslek liselerine kaydını yaptıran öğrencilerin durumunu bir düşünün. Keşke 'Anayasa'ya göre liseler daha eşittir' diyen Danıştay da düşünseydi. Katsayı adaletsizliği sürdüğü müddetçe meslek liselerinin ayağa kalkması mümkün değil. Mutlaka gerçek eşitliği sağlayacak bir yol bulunmalı. Görev Meclis'in...

NOT: Tüm okurlarımızın mübarek Kurban bayramını tebrik ederim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çakma isimle dinlemenin aslı

Mustafa Ünal 2009.11.29

Yaşı genç ama 40 yıllık siyasetçi gibi. Konusuna hâkim, özgüveni tam. Koltuğa oturduğu ilk günden beri yoğun ve tempolu çalışmanın içinde.

Adalet, en hassas bakanlık. Toplumda her sözünün bir karşılığı var. Konuşunca takdir veya tepki görmesi kaçınılmaz. O yüzden az ve öz konuşuyor. İşine odaklanmış durumda.

Medyanın karşısına çıktığında ise mugalata yapmıyor. Her soruyu cevaplıyor. Laf kalabalığına girmeden ne düşündüğünü pat diye söylüyor. Açık sözlü yani. Adalet Bakanı Sadullah Ergin'den söz ediyorum. Söyleyecekleri merakla beklenen isimlerin başında o geliyor. Bir süredir gündemin ön sıralarına çıkan konular hep onun bakanlığıyla ilgili.

Dinleme, HSYK, Ergenekon ve Kafes gibi davaların yargı süreçleri...

Bayram röportajı için Ergin'in kapısını çaldık, çok önemli mesajlar verdi. Kısa süre önce bazı yargı mensuplarının legal yollarla telefonlarının dinlenmesi tepkilere neden olmuştu. Ergin grafiklerle anlattı, orana vurulduğunda şikâyetle dinleme arasında en düşük oran 2009'a ait. Geçmiş yıllarda yargı mensuplarının telefonları daha fazla dinlenmiş. Ayrıca dinleme kararlarını veren de bizzat yargının kendisi.

Bakanlığın yaptığı, ciddiye alınabilir gördüğü şikâyetleri müfettişlere ulaştırmasından ibaret. Gerisi yargının işi... Mevzuata göre müfettişler de yargının içinden gelen isimlerden oluşuyor.

Ergin, TİB'le dinlemelerin disiplin altına alındığına, önceki dağınıklığın ortadan kalktığına dikkat çekiyor. Bir gazeteyle haber olan Çakma isimle dinleme neyin nesi?

Hikâyesi çok ilginç. Ne siyasî ne ideolojik... Olay Karadeniz'de bir kasabada yaşanır. Savcı, bayan kâtiple gönül ilişkisine girmek ister. Ancak yüz bulamaz. Kâtibe evlidir. Çakma isimle mahkemeden karar çıkartır ve kâtibenin kocasının telefonlarını dinletir. Bu sırada başka kadınlarla ilişkilerini tespit eder. Ve dinleme kayıtlarını kâtibenin önüne koyar. İşin özü öğrenilir öğrenilmez savcı hemen açığa alınır. Çakma isimle dinlemenin aslı bu.

Ergin, başka vukuatlardan da söz etti, iki ayrı olayda mahkeme katipleri hâkimin imzasını taklit ederek telefon dinlemesi yaptırmak ister. Bunlar da siyasî değil gönül işi. Ancak yakayı ele verirler.

Ergin illegal dinlemelere tepki gösterilmemesinden şikâyet ederken, Ergenekon tutuklusu Levent Göktaş'ın bürosunda ele geçen 51 No'lu CD'yi örnek gösteriyor. İddiaya göre CD illegal yollarla elde edilmiş üst düzey yargı mensuplarının ses kaydı ile görüntüleri içeriyor. Ergin, "Bunlar yasadışı dinleme kayıtları. Bir mahkeme kararıyla yapılan dinlemelere verilen tepkilere, bir de yasadışı yapılanlara verilen tepkilere bakın. Bir kişi dışında kimsenin şikâyetçi olmadığını biliyorum." diyor.

Bakan haklı. Yargı, yasal dinlemelerden dolayı ayağa kalktı. Yüksek yargının başında bulunan isimler bakanlığı suçlayıcı mesajlar verdi. İstanbul Barosu Taksim'de yürüyüş yaptı. İlegal yollarla elde edilmiş CD karşısında ise neredeyse ölüm sessizliği var. Sadece biri şikâyetçi olmuş, diğerleri bırakın tepki göstermeyi, şikâyetle bile bulunmamışlar. 51 No'lu CD'ye karşı sadece yargı değil toplum ayağa kalkmalı. İlegal yollarla insanların özeline girmeye kimin ne hakkı var?

Ergin yurtdışından yalnızca resmî kurumların değil özel kişi ve kurumların da illegal dinleme cihazları getirdiğine dikkat çekti. Ve 'İlegal dinleme mücadele edilmesi gereken bir hastalık' dedi.

Bugünlerde 'dış dünyada Türkiye'yi bitirmeyi amaçlayan' Kafes eylem planı tartışılıyor. İkisi albay, biri yarbay üç muvazzaf subayın tutuklanması plana mesafeli duran kesimlerin dikkatlerini de çekti. Ergin özel olarak Kafes davasına girmese de genel çerçeveyi şu sözlerle çizdi: "Bu coğrafyada ceza yasasında belirlenmiş fiilleri kim işlerse işlesin hesabını verecek. Siyasetçi olur, bürokrat olur, polis olur, asker olur fark etmez. Hiç kimse layüsel değildir."

Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in mesajları çarpıcı, söyledikleri ise tatmin ediciydi. m.unal@zaman.com.tr

Bağış'tan AB'ye Kıbrıs uyarısı

Mustafa Ünal 2009.12.02

Stockholm'de kasvetli, puslu bir hava. Güneş şehrin üzerine kâbus gibi çöken kara bulutların arkasında, ışığı belli belirsiz. Gün tam aydınlanmadan, insanın içi ışımadan hava geceye dönüyor. Bu mevsimde gün gece gibi, alacakaranlık. Ağır havanın insan psikolojisini olumsuz etkilememesi mümkün değil.

Stockholm sendromu diye bilinen hastalığın bu havayla ilgisi yok. Kısaca 'kişinin celladına âşık olması' şeklinde tanımlanan rahatsızlığın psikolojik boyutu da var kuşkusuz. Stockholm deyince sendrom gibi kasvet kelimesinin de sürekli hatırlanması lazım. Bu şehri sendrom kadar kasvet kelimesi de iyi özetliyor.

İsveç'in başkentine Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'la geldik. Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi toplantısı için. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu da masada... AK Parti'nin dışa açılan yüzlerinden olan Bağış, Başmüzakereci görevine 11 ay önce başladı. O günden beri Avrupa başkentlerinde mekik dokuyor. Dün Stockholm'deydi, bugün ise Brüksel'de olacak.

Bağış'la gündemi konuştuk, önemli mesajlar verdi, özellikle Kıbrıs konusunda AB'ye uyarılarda bulundu. Minareleri referanduma götüren İsviçre'ye tepkisi sert... 'Minarenin referandum konusu yapılması büyük hata.' dedi. Kararın uygulanması durumunda İsviçre'nin açık hava hoşgörüsüzlük müzesine döneceğini söyledi. İsviçre'nin AB üyesi olmadığını hatırlatarak 'Eğer AB üyesi olsaydı bu referandum olmazdı.' dedi.

Bağış, paralarını ve yatırımlarını İsviçre bankalarında değerlendiren Müslüman ülkelere çağrı yaptı. Açıkça 'Kararınızı gözden geçirin, Türk bankalarının kapıları size açık' dedi. Son küresel krizde Türk bankacılık sektörü iyi sınav verdi. Bağış haklı; paralarını İsviçre'ye taşıyan zengin Müslümanlar minare düşmanlığından dolayı alternatif olarak Türkiye'yi düşünebilir.

Türkiye'nin AB yolculuğunun AK Parti iktidarında somut adımlara dönüştüğü bir realite. Epey mesafe alındı. Ancak önümüzde hâlâ aşılması güç müşkülâtlar var. Bayramın son günü Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu 2023 vizyonunu anlatırken Türkiye'nin AB'ye girmiş olacağını söyledi. Türkiye ne zaman AB üyesi olacak? Bağış tüm ısrarlara rağmen tarih vermekten kaçındı. Bu yönde yapılan tahminleri doğru bulmadığını söyledi. Siyasi konjonktürün belirleyici olacağına dikkat çekerken Doğu Almanya'yı örnek gösterdi, 'Konjonktür gerektirdi, 18 milyon Doğu Alman bir gecede AB üyesi oldu' dedi.

Doğru, tarihî kararlar için hem AB'nin hem de Türkiye'nin şartlarının uygun düşmesi elzem. Uzun AB macerasında sıklıkla yaşadığımız gibi bazen Avrupa'daki hava olumlu olurken içerisi AB'den uzaklaşıyor, bazen de tam tersi. Bağış'ın tam üyelik için bir tarih tahmini yok. Bakanlığı süresince mümkün mü? O soruyu da geçiştiriyor.

Türkiye'nin AB heyecanını yitirdiği yorumlarına katılmayan Bağış, 2010'un AB yılı olmasını istedi. Temennisi, muhalefet partilerinin reform yasalarına destek vermesi. AB ödevi olarak Parlamento'ya sevk edilen reform kanunlarının geçmesinde güçlükler yaşanıyor. Anayasal değişiklikler neredeyse imkânsız. AB kapsamında yeniden düzenlenen yargı reformu önümüzdeki günlerde Meclis'in gündemine gelecek. Muhalefet olumsuz mesajlar veriyor.

Bağış, AB'ye 'Herkesin ortak projesi' derken aşırı liberallere, aşırı devletçilere, darbe korkusu yaşayanlara veya farklı rejim tehdidi olduğunu düşünenlere atıfta bulunuyor ve 'Ortak zemin AB' diyor. Bugün AB'den beklentisi

olanları sıralıyor: Aleviler, Kürtler, Ermeniler, Sünniler, kadınlar, işçiler...

Tabii bunlar AB'den gelecek olumsuzluklara kayıtsız kalacağımız anlamına gelmemeli. 10 gün sonra AB zirvesi var, oradan Kıbrıs'la ilgili tatsız bir karar çıkabilir. Bağış 'Olumsuz bir karar beklemiyorum.' dedi ama AB liderlerini de uyardı: 'AB, 600 binlik Kıbrıs Rum'un keyfine 70 milyonluk Türkiye'yi dışlama kararı alırsa Türkiye de kendi durumunu değerlendirir. AB üyesi olmadan da yolumuza devam ederiz. AB olmazsa olmazımız değil.'

En yetkili ağızdan AB'ye ciddi bir Kıbrıs uyarısı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adliyede üç komutan

Mustafa Ünal 2009.12.06

Yılın son YAŞ toplantısında çeteden ihraç bekleyenler hayal kırıklığına uğradı. Albay Dursun Çiçek yerini korudu, faili meçhullerden, kafes gibi ihanet planlarından tutuklu veya tutuksuz yargılanan subaylara dokunulmadı. Sadece iki kişinin orduyla ilişkisi kesildi. İkisi de irticadan. Çete yok ama irtica var. Karar oyçokluğuyla alındı.

Başbakan Erdoğan ve Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül ihraçlara daha önce de olduğu gibi şerh koydu. İrticai faaliyetten ilişkisi kesilen iki isim de astsubay olduğu için Cumhurbaşkanı'nın onayına sunulmadı. Çünkü şûra üyelerinin kararı yeterli... Yani iki ihracın altında da Cumhurbaşkanı Gül'ün imzası yok. Bu yöndeki haberler doğruyu yansıtmıyor.

Ve beklenen gelişme; dün gün boyu gözler Beşiktaş Adliyesi'ndeydi. Üç kuvvet komutanı ifade için savcının karşısına oturdu. Öteden beri Özden Örnek'in günlüklerinde adı geçen komutanların neden ifadeye çağırılmadığı Ergenekon davasına eleştirel bakanların sıkça sorduğu soruydu. Bu soru en son Silivri'de mahkeme salonunda yankılandı, tutuklu yargılanan bir meslektaşımız 'Ben buradayım, Özden Örnek nerede?' diye haykırdı.

Ergenekon davasının özü darbe olduğuna göre asıl darbeyi planlayanlara dokunulmaması düşünülebilir mi? Elbette düşünülemez. Tartışmaların üzerinden çok geçmeden Ergenekon savcıları komutanlara davetiye gönderdi. Komutanlar herhalde kamuoyunun beklentisi veya Silivri'deki meslektaşımız 'Onlar nerede?' diye sorduğu için ifadeye çağırılmadı. Darbeyi planlayanlara sıra ancak geldi. Bundan sonraki iddianamenin esasını da darbe oluşturacak zaten.

Üç paşayı da kamuoyu yakından tanıyor. İlki günlüklerin yazarı; Özden Örnek... Deniz Kuvvetleri eski Komutanı. Günlük tutma alışkanlığı yeni değil çok eski, ta öğrencilik yıllarında. Komutanlık koltuğuna oturunca bu alışkanlığını devam ettirdi, gördüğü, yaşadığı olayları ayrıntılarıyla anlattı. Adı geçenlerin büyük bölümünü doğrulamasına rağmen her defasında günlüklerin kendisine ait olmadığını söyledi.

Kamuoyunun kanaati 'günlüklerin doğru olduğu' yönünde... Orada yazılanlar olaylarla birebir örtüşüyor. Eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e sorulduğunda 'Ne vardır ne yoktur derim. Ne teyit ederim ne tekzip ederim.' dedi. Açıkça teyit etmese de Özkök'ün yalanlamaması günlüklerin doğruluğuna işaret ediyor. Özkök günlüklerde yazılanları bizzat yaşayan biri. Çünkü darbe senaryoları sadece hükümeti değil demokratik duruşundan dolayı onu da hedef alıyordu.

İfadesine başvurulana diğere isim emekliye ayrılması beklenirken sürpriz şekilde Kara Kuvvetleri Komutanı olan Aytaç Yalman. Edip Başer'in önünü kesen bu atamayı son yıllardaki en önemli kırılma olarak değerlendirenler var. Bu olay günlüklere şöyle girdi: 'Yanımıza Hilmi Paşa geldi. Anladığım kadarıyla olan bitenden hiç haberi yoktu. Alçak sesle bize böyle bir atamanın orduda hizipleşmeye ve entrikaya yol açacağını, herkesin hakkı olmasa bile bir başkasının ayağını kaydırmak için uğraşacağını söyledi.'

Yalman'ın Kara Kuvvetleri'ne getirilmesini Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun Hilmi Özkök'e hareketi olarak yorumlayanların sayısı hiç de az değil. Yalman, bir noktaya kadar darbe çalışmalarına destek verdi. O günlerde rektörlerle toplantı yaptığı medyaya yansımıştı. Şartların oluşmadığını görünce geri çekildi.

Eski Hava Kuvvetleri Komutanı İbrahim Fırtına da dün savcının karşısına çıktı. Fırtına Paşa en çok darbe heveslisi olanlardan... Hiç pes etmedi, sonuna kadar darbe toplantılarının içinde oldu.

Komutanların ifadesi akşam saatlerine kadar sürdü. Soruların günlüklerle sınırlı olmadığı açık. Hilmi Özkök'ün tanık sıfatıyla savcılara söylediklerini de unutmamak lazım. Komutanların neler anlattıkları şu an için meçhul. Umarım peşinen ret yerine her şeyi açık açık konuşmuşlardır. Özkök Paşa, Hurşit Tolon ve Şener Eruygur tutuklandığı zaman şöyle demişti: 'Arkadaşlarımın durumlarına çok üzülüyorum. Bu süreçten tertemiz çıkmalarını istiyorum. Ceza da varsa cezayı çekmek de insanı rahatlatır'. Ceza çekmek insanı rahatlatır sözü bu üç komutan için de geçerli.

Dün Türk demokrasisi için tarihî bir gündü. Üç kuvvet komutanı adliyeye geldi. Darbe hazırlıklarının hesabı soruldu. Türkiye için bu bir ilk.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden Reşadiye ve neden 7 Aralık?

Mustafa Ünal 2009.12.09

Neresinden bakılırsa bakılsın, son terör olayının 'yeri' ve 'zamanlaması' dikkat çekici. Tokat ve çevresinde bölücü terör saldırısı yok denecek kadar az. Aynı noktada yaşanan son eylemin tarihi 1997. Güneydoğu sokaklarında can sıkıcı gösteriler, ellerinde taşlarla meydanları dolduran çocukların nümayişleri var ama büyük terör olayı yok.

Saldırıdan 24 saat önce AK Partili Dengir Fırat, demokratik açılımı anlatırken havaya bakarak '3 aydır şehit gelmiyor.' dedi. Güneydoğu'nun en kritik ve en hassas bölgelerinde nispi sakinlik gözlenirken terör, kanlı yü-

zünü hiç umulmadık yerden Tokat, Reşadi-

ye'den gösterdi. Üstelik bölge, milliyetçi hassasiyetin zirvede seyrettiği bir yer. Reşadiye'nin belediye başkanı MHP'li. Türkiye, haberin vahametini ilk ondan duydu. Başkan, haberi verirken yorumunu da yaptı; 'Alın size açılım.' dedi.

Saldırıyı planlayanların, yeri özellikle seçtiği anlaşıyor. Tokat'tan gelen haberler, bölgede silahlarıyla birilerinin dolaştığına dair bir duyum veya istihbaratın olmadığı yönünde. Ama yeniden tekrarlanacağına ilişkin hiçbir emare yok. Ne bölücü terör ne de taşeronlarından bir eylem bekleniyor. Durum sakin, asayiş berkemal. Mehmetçik, olağan çalışması içinde... Alarm vaziyeti olsa mutlaka önlemi alınırdı.

Zamanlama çok daha ilginç. İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın medyaya açıklama yaptığı dakikalarda... Tam da kimi DTP sözcülerinin 'açılım bitti' çıkışına cevap verirken... Demokratik açılımın bitmediğini, devam edeceğini

söylerken... Birileri Bakan'ın sözlerini silahla tekzip etti, açılıma kurşun attı.

Çok daha önemlisi, Başbakan Erdoğan, Washington'da ABD Başkanı Obama ile yapacağı görüşmeye hazırlanırken... Kuzey Irak'ta Kandil Dağı'nda konuşlanan terör örgütünün tasfiyesi müzakere edilecekken... Sadece terör de değil; Başbakan Erdoğan, dünyanın süper gücü ABD'nin bir numaralı ismiyle Afganistan ve İran gibi küresel sorunları konuşmak için masaya otururken... Reşadiye'nin sisle kaplı dağlarında pusu kuranlar, silahları Mehmetçiğin üzerine boşalttı. Ve Türkiye'ye son dönemin en kanlı gününü yaşattı: Tam 7 şehit.

Anayasa Mahkemesi'nde DTP'nin kapatma davasının esastan görüşülmesine saatler kala... Partiyi kapatmaktan nasıl kurtarırız diye kafa yorması beklenen kimi DTP sözcüleri 'bizi kapatın' diye ortalığı inletirken... Mahkeme üyelerinin belki de hayatlarının en zor kararını vermek için DTP dosyasının kapağını aralarken... Karanlık bir el Reşadiye'de pusuya yattı...

Yeri ve zamanlaması manidar... Neden Reşadiye ve neden kapatma davasının arefesinde tam da Başbakan, Beyaz Saray'a giderken patladı silahlar? 'Terörün mantığı yok' denir. Son saldırının yeri ve zamanlaması düşünüldüğünde kesinlikle bir mantığı, bir mesajı olmalı. Mesaj demokratik açılıma mı, Anayasa Mahkemesi'ne mi, AK Parti hükümetine mi? Yoksa olayın uluslararası boyutu mu var; mesajın adresi ABD mi? Soru çok ama tatmin edici cevap yok.

Basit ve düz değil, karmaşık bir olayla karşı karşıya olduğumuz kesin.

Şu ana kadar faillere ilişkin hiçbir ipucu yok. Saldırının sorumlusu kim? İlk akla gelen bölücü terör örgütü. Orası da sessiz... Sahiplenme yok.

Olay, anında Ankara siyasetinde yankılandı. Başkent'te dün partilerin grup toplantıları vardı. DTP Genel Başkanı Ahmet Türk, farklı üslup kullandı. Saldırıyı '33 erin şehit edilmesi olayına' benzeten Türk 'Kamuoyunun bu provokasyonu derinden görmesini temenni ediyoruz.' dedi. DTP liderinin saldırıyı 'provokasyon' diye nitellemesi dikkat çekici.

MHP ve CHP liderleri faturayı demokratik açılıma keserken Başbakan Erdoğan'a, seyahatinin Meksika bölümünü iptal ederek yurda dönmesi çağrısında bulundu. Terörün amacı, hayatı olağan akışından çıkarmak ve olağanüstü hava oluşturmak... 7 ay önce Genelkurmay Başkanı Başbuğ medyanın karşısına çıkmaya hazırlanırken Diyarbakır'dan 10 şehit haberi almış ve 'Terörle mücadelede karamsarlığa yer yok' diyerek programına aynen devam etmişti. Terör konusunda siyasetçilerin çok daha dikkatli üslup kullanması gerekmez mi?

Son saldırı diğerlerine hiç benzemiyor...

"Neden Reşadiye ve neden 7 Aralık?" sorusuna tatmin edici cevabım yok. Bu son terör olayının bir mantığı ve mesajı olduğu kesin...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

DTP'nin intiharı

Mustafa Ünal 2009.12.13

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ilkesel olarak parti kapatmalarına karşı, daha önce içinde bulunduğu bazı partiler kapatıldı.

Haberi yurtdışında alan Gül, Anayasa Mahkemesi'nin DTP'yi kapatmasını yorumlarken parti yöneticilerinin partilerini korumak için gerekli özeni göstermediğine dikkat çekti ve 'Anayasa Mahkemesi ne yapsın?' diye sordu.

Aslında Gül'ün sözleri kapatmaya karşı ortalama yaklaşımı yansıtıyor. DTP üst üste yaptığı yanlışlarla kendisini savunulamayacak pozisyona düşürdü. Kapisına kilit vuruldu ama ağlayanı yok.

Anayasa Mahkemesi'nin DTP'yi oybirliğiyle kapatmasında Reşadiye saldırısının etkisi oldu mu? Eğer karar sakın bir ortamda verilseydi parti yine kapatılırdı ama belki üyelerden karşı oy kullananlar çıkabilirdi. Ayrıca kamuoyundan da daha yüksek itirazlar yükselirdi.

Parti kapatmalarına karşı çıkanlar bile sessiz kaldı. Nasıl kalmasın ki... Reşadiye'de 7 askerin hayatına mal olan kanlı pusuya Güneydoğu sokaklarından yansıyan görüntüler eklenince çok ağır tablo oluştu. Bu duygusal iklimde terör örgütüyle kendisini ayırtıramayan DTP'ye kim sempatiyle bakabilir?

Aynı çizginin partileri daha önce defalarca kapatılmasına rağmen DTP geçmişten hiç ders almadı. Reşadiye'de kurşunlar aynı zamanda DTP'ye sıkıldı. O kanlı pusuyu kuranlar idam sehpasındaki DTP'nin ipini çekti. Bakmayın bugün üzüldüklerine... Partinin kapatılmasını en çok DTP yöneticileri istedi.

Parti sözcüleri karar sürecine do ğru giderken siyasi iklimi lehlerine döndürmek için havayı yumuşatacaklarına söz ve davranışlarını daha da keskinleştirdiler. Eşbaşkan Emine Ayna 'Tabanımız dağa çıkmamızı istiyor' diyebildi.

İlginçtir, dağa çıkmak isteyen Ayna, Ankara'da kalırken sadece iki milletvekiline yasak geldi. Onlar da parti içinde mutedil bilinen Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk. Oysa kamuoyunda infiale neden olan çıkışlar Emine Ayna gibi şahinler grubundan geldi.

'Dava açılmadan konuşalar onlara da yasak gelebilirdi' diye itiraz edilebilir. Dava yürürken Başsavcı devreye girerek, yasak listesini genişletebilirdi. Ayrıca geçmiş örneklerde Anayasa Mahkemesi'nin doğrudan inisiyatif aldığı örnekler de var. Karar bu yönüyle dikkat çekici.

DTP sandıktan çıkan bağımsız milletvekilleriyle Meclis'te grup kurduğu gün herkesten sıcak ilgi gördü. MHP lideri Devlet Bahçeli elini uzattı. Siyasi hava eskiye oranla daha elverişliydi. DEP gibi, DEHAP gibi geçmiş deneyimlerden ders alacağı umut edildi çünkü.

DTP kendisine tanınan fırsatı değerlendiremedi. Malum partilerin en keskini oldu. Terör örgütüne yakın görüntü sergilemekten geri durmadı. Parti içinde terör örgütünü varlık sebebi sayanlara rastlandı.

Parti kapatmak idamla eşdeğerdir. Abdullah Öcalan'ı asamayan Türkiye o siyasi çizginin partilerini kolayca kapattı. Demokrasilerde parti kapatmak çare değil. Bugüne kadar hiçbir çözüm de getirmedi. Keşke, cezalandırmanın başka yolları bulunabilse...

İçeride ve dışarıda siyaset üretemeyen ve dar alana sıkışan DTP kapatmayla birlikte istismar edeceği bir alan buldu. Bunu sonuna kadar kullanacağı ortada... Hemen ertesi günü Ahmet Türk Meclis faaliyetlerinden çekileceklerini açıkladı. Yarın 'Türkiye'de Kürtlerin siyaset yapacağı zemin yok' diyecekleri açık.

Kürtlerin siyasi alandaki tek temsilcisi DTP değil ki. 22 Temmuz seçimlerinde Güneydoğu'da DTP kadar oy alan AK Parti var. Ayrıca CHP ve MHP'de de Kürt kökenli milletvekillerinin olduğunu söylemek gerekir.

Keşke DTP kendisine tanınan şansı kullanarak siyasi yelpaze içinde kalabilseydi. Partiyi kapattırmak için uğraşacağına partiyi yaşatmak için çaba sarf etseydi. Dün MHP'lilerin bile el uzattığı DTP bugün yapayalnız

kaldıysa nerelerde hata yaptığını iyi düşünmeli. Kapanmayı bizzat DTP'nin kendisi istediğine göre mahkemenin kararı karşısında bize susmak düşer. İntihar edenin arkasından ağlanmaz. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'ye bir soru...

Mustafa Ünal 2009.12.25

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast iddiası bazı kesimler tarafından hafife alınıyor ya... Muhalefet partileri özellikle de CHP sözcüleri suikast gibi ağır gibi bir olayı mizaha çevirdi ya...

Gelin bir soruyla başlayalım. CHP lideri Deniz Baykal'ın evinin önünde ihbar üzerine iki emniyet amiri jandarma tarafından suçüstü yakalansaydı. Panik halinde adres kağıdını yutmaya çalışırken son anda engellenen birinden Baykal'ın evinin adresi çıksaydı... Ve bu iki kişinin 9 aydır evin etrafında dolaştığı tespit edilseydi. Evlerinde yapılan aramalarda CHP ile ilgili dokümanlara rastlansaydı.

Acaba CHP'nin tepkisi ne olurdu? Emniyet'in 'personelimiz başka amaçla orada turluyordu' açıklaması kamuoyunu tatmin eder miydi? Bir düşünün... Kim bunu normal, sıradan bir olay olarak gördü? Önder Sav'ın trajikomik cep telefonu olayında "hükümet bizi dinliyor, her adımımızı takip ediyor" diye kıyameti koparanlar neler yapardı?

Doğru örnek değil biliyorum. Hem polis-asker karşılaştırması açısından hem de Bülent Arınç olayı çok daha vahim. İki üst düzey subay aylardır Başbakan Yardımcısı'nın evinin etrafında dört dönüyor. Biri albay, diğeri binbaşı... Görev yaptıkları yer kritik. Başkent'in göbeği Çukurambar bu subayların görev sahası olamaz. Çukurca olsa belki... Bu tablodan mizah çıkarılabilir mi?

Genelkurmay bir süre bekledikten sonra sessizliğini bozdu ve 'O iki subay dışarıya bilgi sızdıran bir askerî personelle ilgili bilgi topluyordu.' diyebilirdi. Peki, subaylardan biri Bülent Arınç'ın ev adresinin yazılı olduğu kâğıt parçasını neden yok etmeye çalıştı? Bu bir iddia değil, tutanağa geçti. Üstelik altında hem polisin hem de askerin imzası var.

Tamam, adres notunu yargı açıklığa kavuşturacak. Ama ortada ciddi bir durum var. Bunun aydınlatılması lazım. Adres kâğıdına doğru ve kabul edilebilir izah getirilmediği sürece diğer açıklamalar ne yazık ki inandırıcılıktan uzak kalacak. Daha krokiler safhası var. Bazı bakanlara ait krokiler nasıl açıklanacak?

Duyurular, bildiriler, resmi açıklamalar soru işaretlerini ortadan kaldırmak için yapılır. Karmaşık bir olayı daha da karmaşık hale getirmek için değil. Genelkurmay'ın açıklaması soruları cevaplamadığı gibi yeni soru işaretleri doğurdu. Olay zaten çok bilinmeyenli bir denklemdi, bu açıklama yeni bilinmeyenler ekledi.

Dün Başbakan Erdoğan'ın Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'la olağan görüşme günüydü. Görüşme olağandı ama gündem olağanüstü. Baş başa görüşme iki saati aşkın sürdü. Bu konunun konuşulmamış olması düşünülemez. Başbuğ açıklamadan farklı neler söyledi, bilmiyoruz. Suikast iddiası asker-siyaset ilişkilerini de etkileme potansiyeli taşıyor. Herkese nizamat vermeyi amaçlayan Başbuğ'un Trabzon konuşması da siyaset açısından kabul edilebilir değildi.

Açıklamanın yetersiz olduğunu gören Genelkurmay belki bugün yeni şeyler söyler. Haftalık bilgilendirme toplantısının yanı sıra bazı gazetecilerin davet edildiği İsmet İnönü'yü anma programı da yapılacak. Soru

işaretlerini ortadan kaldırmak için iyi bir fırsat. Soru çok basit... O subay adres kâğıdını neden yutmaya çalıştı? 'Görevleri askerî personeldi ama bunun dışına çıkmış olabilirler' türü cevap daha inandırıcı geliyor bana.

Bülent Arınç, muhalefetin üslubuna sert tepki gösterirken 'Olayın mağduru benim.' dedi. Genelkurmay'ın açıklaması için de 'tevil yoluyla ikrar' değerlendirmesi yaptı. Belli ki açıklamalar onu da tatmin etmemiş. Aslında haberin duyulduğu ilk gün Genelkurmay, Bülent Arınç'a giderek olayın içyüzünü tüm açıklığıyla anlatmalıydı. Çünkü iddiaların odağındaki isim o. O iki subayın başka amaçla orada dolaştığına önce Arınç'ı inandırmalıydı.

Suikastı 'ileri iddia' diye yorumlayan Arınç'ın Genelkurmay'ın açıklamasına rağmen dün 'Yapılan iş bilgi toplama mıdır, bir gözetleme midir, hazırlık mıdır?' şeklindeki soruları tekrarlaması oldukça manidar. Bir suikast iddiasının ciddiye alınması için illa eyleme mi dönüşmesi lazım? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kozmik bilmece

Mustafa Ünal 2009.12.30

Arınç olayının MGK'da gündeme gelmemesi doğal. Çünkü hafta sonu Başbakan Erdoğan, bu konuyu Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ ve Kara Kuvvetleri Komutanı Işık Koşaner'le enine boyuna konuştu. Görüşme talebinin Başbuğ Paşa'dan geldiğini tahmin etmek zor değil.

Soruşturma, Seferberlik Tetkik Kurulu'na kadar uzandı. Başbuğ'un Başbakan'a anlatacakları, söyleyecekleri olmalı. Hoş bir tablo değil. Ama hukuktan kaçış yok. Demokrasi, ayrıcalıklıları ortadan kaldıran bir rejim... Herkes gocunmadan hesap verebilmeli. Yaşanan da bu.

Ortada ciddi sorun var; iki subay Arınç'ın evini gözetlerken suçüstü yakalanmış. Ne kendileri ne de mensubu oldukları kurum, kamuoyuna tatmin edici bir açıklama getirebildi. 'Köstebek takibi için oradaydılar' diye nokta konulamayacak bir olay bu.

Zihinlerde, cevabı aranan yığınla soru var. Başbakan'la Genelkurmay Başkanı neler konuştu bilmiyoruz. Ancak Başbuğ'un o iki subayın köstebek takibi için o bölgede bulunduğu tezini tekrarladığını tahmin etmek zor değil.

Sağda solda abuk sabuk, ipe sapa gelmeyen senaryolara neden olan Bülent Arınç'ın ev adresini gösteren adres notuna açıklık getirebildi mi? Sanmıyorum. Bir izahı yok çünkü. Peki, iki subayın mart ayından beri Arınç'ın evinin etrafında neden dolaştığı sorusuna cevap verilebildi mi?

Köstebek teorisine göre inandırıcı cevap, pek mümkün görünmüyor. Bu kadar uzun köstebek takibi yapılır mı?

Seferberlik Tetkik Kurulu'ndaki aramanın bir telefon konuşmasıyla başladığı ortaya çıktı. Bir erin babasıyla konuşması dinlemeye takıldı. Belli ki savcılık, o iki subayı serbest bırakırken ilgili birimde görev yapanların telefonlarını dinleme kararı aldırdı. Bu, benzer olaylarda sıkça karşımıza çıkan olağan bir durum.

Öyle iddia edildiği gibi önleyici dinleme falan söz konusu değil. Nitekim dün MİT bu yöndeki haberleri yalanladı. İddialara göre er telefonda babasına 'Talimat var, evrakları yakıyoruz' dedi. Bunun üzerine savcılık harekete geçti.

Acaba yakılan evraklarda ne vardı? Bülent Arınç olayına açıklık getirecek hangi deliller yok edildi?

Seferberlik Tetkik Kurulu, Genelkurmay'ın en kritik ve en hassas birimi... Ve burası tarihinde ilk kez aranıyor. Buna bir başka özellik daha eklendi: En uzun arama... Saatlerle değil, günlerle ifade ediliyor. Ne zaman biteceği ise belli değil.

Kozmik büroda olup bitenlerle ilgili kamuoyu sağlıklı bilgi sahibi değil. Bazı teyit edilmeyen bilgi kırıntıları var. Sağlam verilerle değil, uzaktan izleyerek yorum yapmak mümkün. Görünen o ki; Genelkurmay, yargının arama talebine gönülsüzce, biraz da çaresizlikten 'evet' dedi.

O birimin hassasiyetinden dolayı hiç arama yapılmamasını istedi. İlk başta kozmik büroya yargının dokunmasını kabullenmedi. Sonunda ekip yerine sadece bir tek hâkimin inceme ve arama yapmasına izin verdi. Bu kadar uzun sürmesinin en önemli nedeni bu...

Hâkim, önce o iki subaya ait bilgisayarların dosyalarını kopyaladı. Silinen dosyaların görülebilmesi için imajlarının da alınması gerekiyordu. Bu noktada zorluklar yaşandı. Güçlkle de olsa emniyetten gelen uzmanlar o iki subaya ait bilgisayarların imajlarını aldı. Bu sayede silinen, karartılan dosyalara ulaşmak mümkün olacak.

Şimdi bütün gözler, kozmik aramadan çıkacak sonuçlarda... Yakılan evraklar, silinen dosyalar... Kurtarılabilen bilgi ve belgeler acaba Arınç olayını çözmeye yetecek mi? Bu arada kozmik kutunun açılacağı umudunu taşıyanlar da yok değil. O hâkim bütün sırları gördü. Bu kadar uzun aramanın sonunda, 9 aydır Çukurambar'da ayak basmadık yer bırakmayan o iki subayla ilgili bir iz yakalamış olmalı. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2009'un unutulmazları

Mustafa Ünal 2010.01.01

Acısıyla tatlısıyla, hatasıyla sevabıyla 2009 geride kaldı. Bugün yeni bir yıl, 2010'un ilk günü. Takvimlerde 0 ve 5'li rakamlar her zaman önemsenir.

2010'un bu açıdan ayrıcalığı var. Ancak 2009'un son demleri o kadar hızlı yaşandı ki, yeni yıla ilişkin beklentiler veya umutlar konuşulamadı bile. Bu sonu sıfırla biten yıla dikkat çekilemedi.

2009'un değerlendirmesini bir yazıya sığdırmak kolay değil. Neler yaşanmadı ki... Tabloyu değiştirmese de yerel seçim sonuçları siyaseti derinden etkiledi. Kabine revize edildi. Helikopter kazasında BBP lideri Muhsin Yazıcıoğlu'nun kaybı unutulmaz. DTP kapatıldı.

ANAP ile DP birleşti. Turgut Özal'ın ANAP'ı tarih oldu. Başbakan Erdoğan'ın 'one minute' çıkışı hep hatırlanacak. Altında Albay Dursun Çiçek'in imzası bulunan darbe planı... Ondandır çok daha vahim olan Kafes eylem planı... Diyarbakır'da faili meçhul cinayetlerin dosyasının yeniden açılması. Listeyi daha da uzatmak mümkün. Sadece olaylar değil, yıla damgasını vuran kavramlar da unutulmamalı: One minute, ıslak imza, kozmik oda...

Neredeyse dolu dolu geçen aralık ayı bir yıla bedel. Son bir hafta içinde yaşananlara bu gözle bir bakın... Arınç olayının yankıları. Seferberlik Tetkik Kurulu'ndaki kozmik odada arama. Genelkurmay Başkanı ilk kez üst üste açıklama yapmak durumunda kaldı. Buna rağmen Arınç olayı açıklığa kavuşmadı. Köstebek takibi tezi ikna edici değil, mevcut verilerle suikast yorumu da abartılı... "O halde bu esrarengiz olayın aslı nedir?" sorusuna tatmin edici cevap çıkmadı. Bir şeylerin olduğu kesin. Ama ne?

Başkent, Başbakan Erdoğan'la Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ arasında peş peşe uzun görüşmelere sahne oldu. Arınç olayıyla ilişkili olarak dün yaşananların da altı çizilmeli... Film gibi. Kozmik odada arama yapan hakimın takip edildiği ihbarı alan polis iki şüpheli aracı durdurdu. İçindekilerin askeri personel olduğu ortaya çıktı. Merkez komutanlığı olaya el koydu.

Bu bile başlı başına skandal. Onca olaya rağmen hiç ders alınmadı mı? Sadece işini yapan bir hakimi kim neden takip eder? Kozmik odanın aranmasından rahatsız olunduğu sır değil. Yakın takibin hiçbir açıklaması olamaz. Genelkurmay, Arınç olayında birçok noktayı izah edememişken, birilerinin buna yenisini eklemesi manidar.

Bu olay karşısında askerin içinde Genelkurmay'ı zor durumda bırakmak isteyenlerin olduğunu düşünmek herhalde yanlış olmaz. Takip skandalı bile Genelkurmay'ın içeride temizlik yapmasını kaçınılmaz kılmıyor mu?

2009'un son bir ayı, son bir haftası, hatta son günü bile yıla damgasını vuracak gelişmelerle geçti. 2010'a girince olayları arkamızda bırakmayacağız, birçoğu yeni yıla devretti çünkü.

Bir tarih kitabının girişinde okumuştum: 'Tarihin kesin dönemleri ve çağlara ayrılması sadece ders kitaplarında vardır. Tohumdan ağaca sıçrama olmadığı gibi insanlığın evrimi de sıçramalarla yürümez. Tarih daha yakından çözümlendiğinde sınırlar silikleşir, kopukluklar kaybolur ve insanlık macerasının kesin bölümlere ayrılmayacak bir süreklilik izlediği görülür'. Olaylar için de aynı şey geçerli değil mi?

2009'a TRT Şeş sürpriziyle girmiştik. Yılın ilk günü devletin televizyonu Kürtçe yayına başlamıştı. Vaktiyle Kürtçenin varlığı tartışıldı, devlet geç de olsa gerçeği kabullendi ve bir kanal tahsis etti. Bu aslında 2009'a damgasını vuracak demokratik açılımın da habercisiydi. Açılım, geride kalan yılın en çok konuşulan konusu oldu.

2009'un birçok sorunu, açıkta kalan bir dosyası 2010'a bütün hararetiyle taşıyor. Keşke 2009'a sadece rakamla değil de sorunlarıyla, gerilimleriyle veda edebilseydik... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2010 kehaneti

Mustafa Ünal 2010.01.03

Yeni yılda bizi ne gibi gelişmeler bekliyor? 2010 nasıl bir yıl olacak? En çok cevabı aranan soru da şu: 'Ufukta sandık gözüküyor mu? Medyada âdettir, yeni yılın ilk günlerinde fal açılır, madde madde kehanetler çıkarılır. Hangi takımın şampiyon olacağından, siyasi gelişmelere kadar uzun bir liste halinde olacaklar sıralanır.

Burası sürprizi bol bir ülke... Olacakları önceden öngörmek çok zordur. O yüzden falların, kehanetlerin isabet oranı son derece düşüktür. 2009'da yaşananlara bakın... Hangisi doğru tahmin edilebildi? Asker kaynaklı planların ortaya saçılacağını kim bilebilirdi ki... Yılın başında Beşiktaş'ın şampiyon olacağına kim inanırdı? Fanatik taraftarından başka hiç kimse... Her ne kadar gece yarısı bildirilerine aşına olsak da, Genelkurmay Başkanı Başbuğ'un sabahın erken saatlerinde savaş gemisinden bildiri okuyacağını kim öngörebilirdi?

Hayat düz bir çizgi üzerinde seyretmez, sürpriz ve şoklarla dolu, o yüzden inişli çıkışlıdır. Bu topraklarda yaşamak heyecan vericidir, doğrusu biraz da eğlencelidir. Vatandaş 'her an her şey olabilir' havasında yaşadığı için büyük şoklara alışkın... Başka yerleri alabora eden toplumsal travmalar o yüzden ülkemize uğramıyor.

2010'un tıpkı 2009 gibi hızlı ve hareketli bir yıl olacağını son günlerde yaşanan gelişmeler gösterdi. Ergenekon gibi, asker-siyaset ilişkileri gibi ağır konular yine gündemden düşmeyecek. Siyasetin çok konuşulacağı bir yıl

olacağı kesin... Peki, iş seçime kadar varır mı? Daha doğrusu 2010'da erken seçim olur mu? Yeni yılın falına bakanların bir kısmı sandığı gördüklerini söylüyor.

Türkiye, zamanında seçim yapamayan bir ülke... Erken seçim adeta kaderi haline gelmiş. Hiçbir iktidar süreyi sonuna kadar kullanmamış ya da kullanamamış. Meclis aritmetiğine bakıldığında seçim konusunda son sözü söyleyecek tek partinin AK Parti olduğu açıkça görülür. Yıl boyunca muhalefet sözcülerinden sık sık erken seçim çağrıları dinleyebiliriz. AK Parti 'tamam' demedikçe seçim mümkün değil.

Burada da belirleyici olan Başbakan Erdoğan... Seçim konusunda acaba ne düşünüyor? Zihninin bir köşesinde seçenek olarak duruyor mu? Erdoğan'ın siyaset üretme biçimi sürprizlerden uzak, o daha çok olağan ve normalin peşinde. Ben 2010 planları içinde erken seçim olduğunu sanmıyorum. Eğer siyasi şartlar olağanüstü değişmezse tabii.

Erdoğan'ın ajandasındaki takvim seçimlerin 2011'in baharına işaret ediyor. Bu da erken seçim değil, öne alınan seçim demek. Yaz sıcaklığının handikapları 2007'de görüldü. Ankara'nın siyasi iklimi, 2010'un seçimin yapılacağı bir yıl değil, sandığın çok konuşulacağı bir yıl olacağının işaretleriyle dolu.

2011 seçimleri sadece siyasetin doğal dinamikleri açısından değil, siyaset dışı odaklar için de önemli. Onlar da artık sahnenin gerisinden değil doğrudan sürece müdahil olabilir. AK Parti'nin üçüncü defa kazanmaması için oluşan blok partilerden mürekkep değil. Siyaseti yönlendirmek isteyen mühendisler partilerden daha istekli. Onun için siyaset sık sık dışarıdan müdahalelere sahne olursa şaşırmamak lazım. Bazı resmi kurumlar bir siyasi parti gibi seçim stratejisi uygulayabilir...

2010'da seçim yok ama siyasette atılan her adımın sandık düşünülerek atılacağı muhakkak. Somut gelişmelerin yaşanmasının beklendiği demokratik açılım sürecini de bu kapsamda değerlendirin. Özellikle terörle mücadeledeki her gelişmenin siyasete bakan yönleri olacak.

Kanın dinmesi, terörün bertaraf edilmesi iktidar partisinin hanesine yazılacak. Açıkça söylemek gerekirse AK Parti de muhalefet partileri de umutlarını büyük oranda demokratik açılıma bağlamış durumda. Neticeyi de partilerin 2010 yılındaki performansları belirleyecek. Benim görebildiğim o.

Anlayacağınız 2010 da tıpkı 2009 gibi sürprizlerle dolu, heyecanlı, gergin, hızlı ve çabuk geçecek... İyisi mi siz tadını çıkarmaya bakın. Çok ciddiye alırsanız sağlığını kaybedebilirsiniz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Normalleşme sancıları

Mustafa Ünal 2010.01.06

Milliyet'ten Devrim Sevimay, 10 meslektaşımıza 'Ankara'da neler oluyor?' diye sordu. Cevaplarını da yayınladı. Aslında cevabını bütün Türkiye'nin merak ettiği soru bu. Kozmik büroda aramaya kadar uzanan Bülent Arınç olayıyla zirveye çıktığı doğru ama süreci daha gerilerden başlatmak lazım. Erzincan'la başlatmak da doğru değil.

Kanaatimce Cumhurbaşkanlığı seçim süreci milat kabul edilebilir. Eğer 27 Nisan muhtırası hükmünü icra etseydi, muhtemelen yeni ve izah gerektiren gelişmelerle böyle 'neler oluyor' sorularıyla karşı karşıya kalmayacaktık. Mutat olduğu üzere asker son sözü söylemiş, Çankaya seçimini istediği gibi yönlendirmiş olacaktı. Bir alışkanlık tekrar edecekti.

Ama öyle olmadı. 27 Nisan muhtırasının karşısına 28 Nisan hükümet bildirisi çıktı. Kamuoyu askerin muhtırasını değil hükümetin bildirisini destekledi. Bunu, 22 Temmuz'da rakamla ifade etti. Halk olağanüstülüğü değil, olağanı yani normalleşmeyi seçti. Eski köye yeni âdet bu olayla geldi.

Eğer illa bir mücadeleden söz edilecekse buna demokratikleşme mücadelesi denebilir. Yoksa ne iktidar ne de kurumlar arası savaş söz konusu. Yaşanan, normalleşmenin sancıları... Eski ile yeninin, statüko ile değişimin kavgası. İşin özü bu. Diğerleri sonuç. Normalleşme sancılarının farklı farklı tezahürleri... Bunu askeri kutsayan gelenekten gelen birisi olarak söylüyorum.

Türkiye büyük değişimden geçiyor. Dengeler yeniden kuruluyor. Avrupa Birliği önemli bir süreç başlattı. Hemen her alanda köklü reformlar yapıldı. Bu sayede Türkiye eskiyle kıyaslanmayacak oranda 'açık toplum' haline geldi. Artık kırılan kol yen içinde kalmıyor. Toplum her şeyi sorguluyor. Sokaktaki insanın bilinç düzeyi arttı.

Bülent Arınç olayını ele alalım. Eskiden Genelkurmay bir açıklama yaptı mı tamamdı, olaya son nokta konulur ve bir daha o sözün üzerine laf söylenmezdi. Şimdi açıkta kalan, karanlık noktalar en ince detayına kadar kurcalanıyor. Eski alışkanlıkların etkisiyle tekrarlanan muhtıralar, yüksek perdeli bildiriler, resmi açıklamalar tesirini tümüyle yitirdi.

Bazı olayların ardından 'Bizimkiler bir yanlış yaptı, üzerine gitmeyin' gibi uyarılar demode oldu, alıcısı yok. Kafes Eylem Planı, darbe belgesi, andıçlar, fişlemeler... İlegal çalışmalar kapalı kapılar arkasında kalmıyor artık. Hem yargı hem kamuoyu üzerine gidiyor. Gizlenen her gerçek kendisini ifade edeceği bir mecra buluyor. Türkiye, AB ile tam üyelik müzakereleri yapan bir ülke durumunda. AB faktörü yadsınamaz: Demokrasi ve hukukun standartları eskisi gibi değil çıta yükseldi. Hiç kimse layüsel, yani hesap sorulamaz değil. Sorunların büyük bölümü işte bu köklü değişimi kavrayamamaktan, daha önemlisi ayak uyduramamaktan kaynaklanıyor.

Demokrasinin standardı yükselince sokaktaki vatandaş da bundan etkilendi. Eskisi gibi suskun ve pasif değil, hakkını aramaktan çekinmiyor. Demokrasi talebi önceliği oldu. Kırmızı ışıktaki geçen siyasiye de, üst düzey bürokrata da, generale de tepki gösteriyor. Ayrıcalıklar, dokunulmazlıklar yerini giderek normalleşmeye terk ediyor.

Asker-siyaset ilişkilerinde yaşanan sıkıntıları sadece AK Parti'nin varlığına bağlamak da doğru değil. Askerin AK Parti'nin siyasi çizgisine yan gözle baktığı sır değil. Asker-siyaset ilişkileri merkez sağ veya sol iktidarlarında farklı mıydı? Hayır.

Erdoğan'dan önceki iki başbakana bu gözle bir bakın... Asker 28 Şubat'ta Mesut Yılmaz'a başbakanlık ikram etti. Yılmaz bir Genelkurmay açıklamasında en ağır hakarete uğradı, şerefine laf edildi. Bülent Ecevit'i iktidardan uzaklaştıran süreçte emekli de asker faktörü inkâr edilebilir mi?

Bu büyük değişimin önünde durmak veya direnmek mümkün değil. Son dönemde yaşananlar, 27 Nisan bildirisi gibi, 367 kararı gibi Ankara kriterlerinden evrensel kriterlere geçişin yani normalleşme veya demokratikleşme sancısından başka şey değil... Belki zor olacak ama herkes bu yeni hale alışacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Komik değil kozmik

Genelkurmay, kozmik büroda arama yapan hâkimin peşindeki araçlardan çıkan asker kişilerin aşçı ve marangoz olduğunu açıkladı ya... CHP lideri Deniz Baykal 'kozmetik patates' diye işi dalgaya vurdu.

Rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nun bir tespiti hatırlatmak isterim: "Her istihbarat örgütünün uzman olduğu bir alan varmış. Bizimkiler de trafik kazalarında uzmanmış."

Kazayla sonuçlanmasa bile trafik de çok mahir oldukları ortada. Baksanıza sürekli yollardalar... Görevleri marangoz ve aşçı olan asker kişiler atölye ve yemekhanede değil, hakim arkasında dolaşıyor.

Bülent Arınç'ın evinin etrafında turlarken suçüstü yakalanan subaylardan birinin cüzdanında da sarı basın kartı bulunmuştu. Eğer Genelkurmay bünyesinde bir medya organı olsaydı, herhalde o subay için de Çukurambar'da haber takibi yaptığı söylenenecekti. Karşımızda espri yapılacak bir manzara yok. Tablo vahim, iddialar korkunç. Bu konularda daha fazla duyarlı olması beklenen CHP sözcüleri başından beri, benzer yaklaşım içinde; ya sulandırma ya ret... En ciddi iddiaları bile espri konusu yapıyorlar.

Sadece Bülent Arınç olayında değil. CHP bu olaylara aynı yerden, aynı gözlükle bakıyor. Ergenekon davasında... Yeraltından çıkan silahlar ve patlayıcılar da pozisyonlarını değiştirtmedi. Sarıkız veya Ayışığı gibi ad konulan darbe planlarını da ciddiye almadılar.

Ortalığı ayağa kaldırmaları gerekirken 'Kafes Eylem Planı'nın üzerinde durmadılar bile. CHP'nin en yetkin ağızları Albay Dursun Çiçek'in imzaladığı irtica belgesi için 'doğruysa vahim, sahteyse daha vahim' demedi mi? Sonra bu söz de unutuldu. Çok geçmeden belgenin aslı ortaya çıktı, Adli Tıp ıslak imzayı doğruladı. Olayın vahameti bir daha hatırlanmadı.

Arınç olayının geldiği nokta ürkütücü; olayı soruşturan hâkim ve savcıya 8'er adet mermi gönderildi. Neden 8? Olayla ilgili 8 kişi gözaltına alındığı için mi? Bu mermilerin, gözdağının ötesinde anlamı var. Mermilerin söylediği şu: 'Daha fazla ileri gitmeyin'... Bu, bir ölüm tehdidi... Bunları herhalde mermi koleksiyonu yapan birisi fantezi olsun diye göndermedi. Bu olay herkese Doğan Öz'ü hatırlattı. Savcı Öz, 1978'de kontrgerillayı soruştururken bir suikasta kurban gitti. Arabasına bindiği sırada katledildi.

Öz, dönemin başbakanı Bülent Ecevit'e verdiği raporda kontrgerillayı anlatmıştı: 'Şiddet olayları, anarşik eylemler olarak nitelendirilebilecek kadar basit değildir. Amaç, demokrasi umudunu yok etmek...'

Baykal'ın 'kozmetik patates' çıkışına Bülent Arınç'ın cevabı gecikmedi; 'Bunlar herhalde mermi değil, çikolatadır.' dedi. CHP, bu konuda da polemik çıkarmayı başardı. Kemal Kılıçdaroğlu, Bülent Arınç'a düello teklifinde bulundu. Bu düello yapılacak bir konu mu?

Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'in evini işaret eden krokiden, Arınç'ın ev adresini gösteren notta, kozmik odaya kadar uzanan soruşturmadan, hâkim ve savcıya postalanan mermilerden hiç polemik çıkar mı? Ne düello, ne polemik... İş ciddiye almak için illa planların sahada uygulanması, iddiaların gerçekleşmesi mi lazım?

Bülent Arınç olayı ilk günkü esrarını koruyor... Dün Başbakan Erdoğan'la Genelkurmay Başkanı Başbuğ'un olağan görüşme günüydü. Bir sürpriz oldu, görüşme Başbakanlık'ta değil Genelkurmay'da gerçekleşti. Başbakan'a Adalet ve İçişleri bakanları da eşlik etti. Görüşme tam 2 saat 45 dakika sürdü.

Arınç olayının ilk gününden itibaren bu Erdoğan ve Başbuğ arasındaki üçüncü görüşme. Her birinin süresi çok uzun... Zirvelerde belli ki Arınç olayı derinlemesine masaya yatırılıyor. Eğer net bir olay olsa, tatmin edici bilgiler verilebilseydi bu kadar uzun görüşmelere gerek yoktu. CHP'ye bakmayın, manzara hiç de komik değil çok ama çok ürkütücü...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yazarlar toplantısında Bir general

Mustafa Ünal 2010.01.10

28 Şubat'ın kudretli generali Çevik Bir'in medyaya ilgisini duymayan yok. Sürecin medyadan sorumlu generali gibiydi. Ülkenin puslar içinde olduğu o soğuk günlerde işi gazete yazarlarıyla toplantı yapmaya kadar vardırdığı da biliniyordu.

İşte o toplantının ayrıntılarını Milliyet'ten Taha Akyol Cihan Haber Dergisi'ne anlattı. Bir general, bir gazetenin yazarlarının bir araya gelmesinde yadırganacak bir şey yok ama askeri konuları konuşurlarsa... Terör örgütünün üstesinden nasıl gelineceğini, Türkiye'nin güvenlik sorununu gazeteciler bir generalden dinlemek ister.

Dönem 28 Şubat... Sabah akşam konuşulan tek gündem var: İrtica. Askerin yaptığı da irtica üzerinden siyaset... Yazarlar toplantısı Aydın Doğan'ın Genelkurmay'a çağrılmasıyla başlıyor. İkinci Başkan Çevik Bir, Doğan'ın önüne bir liste koyuyor. Tasfiye listesi yani. En başta Taha Akyol... Başka yazarlar da var. 'Derhal bunları gazeteden at' diyor. Rica değil, emir.

En ağırı da Akyol'un suçu; irticayı desteklemek. Bir'in talebi karşısında şaşırان Doğan 'Hayır, ben yukarıdan emir alarak yazar atan patron olmam.' diye karşılık veriyor. Bunun üzerine Bir, Doğan'a 'O halde bütün yazarlarınla beni yemekli toplantıda buluştur' önerisi yapıyor. Orada irtica tehlikesini anlatacağını ve hepsini de ikna edeceğini söylüyor.

Bir bakıma brifing... Hatırlayanlar olacaktır, bu usul o süreçte sıkça karşımıza çıktı. Doğan, Bir'in bu teklifine sıcak bakıyor. Ve buluşma gerçekleşiyor. Bir Paşa ve Milliyet'in yazarları öğle yemeğinde bir araya gelir. Çevik Bir'in üzerinde üniforma... Karşısında köşe yazarları... Türk basın tarihine geçecek bir tablo.

Sonrasını Akyol'un ağzından dinleyelim: "Çevik Bir geldi. Ben, Zülfü Livaneli, Hasan Pulur, Sami Kohen'in de aralarında bulunduğu bütün yazarlar var. Bir başladı anlatmaya; 'İrtica yayılıyor, Atatürk Cumhuriyeti elden gidiyor' falan. Ben itiraz ettim. Bir'e, 'Bu söylediklerinizin hepsi tartışmaya açık konular. Bu söylediklerinizin hepsi psikolojik harekât... Bunlar yanlış. Özellikle türbanı irtica bayrağı olarak görmek yanlış. Türban, bir modernleşme simgesidir. İrtica simgesi değildir' dedim."

Çevik Bir, Taha Akyol'un bu itirazlarıyla karşılaşınca sinirlenir. Belli ki o ana kadar söylediklerine hiç karşı çıkan olmamış, ağzından çıkan her söz doğru kabul edilmiş. Aydın Doğan'ın kayıtsız kaldığını gören Akyol üslubunu daha da sertleştirir ve tartışma büyür.

Gerisini Akyol şöyle anlatıyor: "Ona, 'Atatürk 'Hayatta en hakiki mürşit ilimdir' dedi mi? dedi. O zaman bu söylediklerinizi bilim adamlarının bir eleştirisinden geçirin. Doğru olduğu nereden belli? Türkiye'de sosyologlar var. Yurtdışında sosyologlar var. Bu konuda araştırma yapın..."

Sosyolog olarak da uluslararası düzeyde kabul gören Elizabeth Özdalga, Nilüfer Göle ve Nur Vergin gibi akademisyenlerin ismini verir. Ve Bir'e 'Bunları çağırın, 'Türban olayı nedir, Türkiye'de irtica var mıdır diye bir sorun.' der. Bir bakıma askere yol gösterir, akıl verir... 'Biz Ege'deki askerî strateji konusunda size danışıyoruz. Siz neden sosyologlara danışmıyorsunuz?' diye de ekler.

Doğrusu Bir Paşa'nın o ana kadar duymadığı ve duymaya tahammül edemeyeceği bir çıkış. Yazarları ikna etmeye çalışırken kendisinin ikna edilmekte olduğunu gören Bir, kızgın şekilde şöyle der: "Bizim sosyologlara ihtiyacımız yok. Biz askeriz. Komutandan talimatı alır, gereğini icra eder, tekmil veririz. Sosyologlarla, şunlarla bunlarla konuşarak kafamızı karıştırmayız."

Taha Akyol'la Çevik Bir'in tartışması burada bitmez. Devamı daha çarpıcı: "Çevik Bir'e 'Siz buraya üniformayla geldiniz. Biz kapıya 'Askerî üniformayla girilmez' diye yazı assaydık, kendinizi hakarete uğramış hissetmez miydiniz?' Bir, 'Böyle şey olur mu? Bu, şerefli bir üniformadır.' dedi. Ben de bunun üzerine, 'Kızları de öyle. Başörtü de kızların onurlarıyla ilgili. Kızları gözyaşları içinde okul kapısından geri çeviriyorsunuz.' dedim."

Taha Akyol'un söyledikleri tarihe geçecek. O yüzden uzun alıntı yaptım. O zor günlerde Türk toplumunun hissiyatına tercüman olmuş; ağzına sağlık Taha Akyol...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sivil vesayet değil, muktedirlik

Mustafa Ünal 2010.01.13

Seçimi kazanan her parti hükümet kurar ancak iktidar olamaz, bir noktaya kadar iktidar olsa bile muktedir olamaz.

Türk siyaset tarihi hep hükümetlerin iktidar olma mücadelelerine sahne olmuştur. Çok azının bunu başarabildiğini söyleyebiliriz.

Burada Adnan Menderes ve Turgut Özal isimlerini zikretmek doğru olur. Her iki isim de sırf bu yüzden bazı çevrelerin hedefi oldu. Menderes iktidar mücadelesini hayatıyla ödedi. Turgut Özal suikastı ucuz atlattı. Dört bir yandan kuşatıldı.

Hükümetlerin iktidar alanını daraltan adı konulmamış güç odaklarının varlığı sır değil. Bu ülkede hükümetlerin yanı sıra görünmeyen başka iktidarlar da var. Bazı siyasilerin bu gerçeği itiraf ettiği oldu.

Türk siyasetinin en uzun ömürlü isimlerinden Süleyman Demirel'in 'İktidarım süresince benden başka hükümetlerle de karşılaştım' diye şikâyet ettiğini hatırlıyorum. Yine Turgut Özal'ın 1987 seçiminin öncesinde ekranlara çıkarak 'güç odaklarından' söz ettiğini unutamıyorum.

Her iki seçimden galibiyetle çıkan ve Parlamento'da büyük çoğunluk elde eden AK Parti'nin muktedir olup olmadığı ilk günden beri tartışma konusu... Ben, bu yolda epey mesafe aldıysa da tam anlamıyla muktedir olduğu kanaatinde değilim.

Bir örnek vermek yeterli... 'Anayasa'yı değiştirmek' hedefleri arasındaydı, Başbakan Erdoğan bunu seçim meydanlarında halka vaat olarak söyledi. Anayasa konusunu seçimin ardından gündemine aldı, bazı çalışmalar yaptı, taslaklar hazırlandı ama somut adım atılamadı.

Anayasa değişikliğine karşı siyasetin içinden ve dışından aşılması güç dirençler oluştu. AK Parti Meclis'teki rakamsal üstünlüğüne rağmen bu direnci kıramadı. Sonunda geri adım atmak zorunda kaldı.

Başta Anayasa Mahkemesi'nin yapısı olmak üzere yargı reformlarını gerçekleştirmekte başarılı olamadı. 367 duvarına karşı cumhurbaşkanlığı seçimini güçlkle yapabildi. Anayasa değişikliği yapamayan, hakkında açılan kapatma davasını engelleyemeyen bir parti iktidarından sivil dikta veya vesayet diye söz edilebilir mi?

Buna rağmen AK Parti iktidarından hoşnut olmayan kimi kesimler bugünlerde hükümetin bazı uygulamalarını 'dikta' gibi takdim etme çabası içinde. Tıpkı Menderes ve Özal'a yapıldığı gibi... Bu itham hiçbir somut veriye dayanmıyor. Nedir sivil dikta, darbe veya vesayet dedirten AK Parti'nin uygulamaları?

AK Parti bu tip suçlamalarla yeni karşılaşmıyor. Önce gizli ajandası olmakla itham edildi. İktidar olduğunda uygulamaya koyacağı gizli gündemlerden bahsedildi. 7 yılı geride bıraktı. Var olduğu iddia edilen gizli ajandanın hangi maddeleri uygulandı?

Bir ara mahalle baskısından dem vuruldu. Toplumdaki belli bir kesimin mahalle baskısı altında olduğu ve atmosferi de AK Parti hükümetinin oluşturduğu söylendi. Türkiye'nin Malezyalaşacağı ileri sürüldü.

Bu konu haftalarca, aylarca konuşuldu. Oysa mahalle baskısının tersi örnekler mevcuttu. Üstelik abartı falan değil sahici örnekler... Bu dönemde AK Parti ile siyasi yakınlığı olan çevrelere uygulanan mahalle baskısında bir nebze azalma olduğu söylenebilir ama asla ortadan kalktığı söylenemez.

Üniversitelerdeki başörtüsü yasağını ele alın... Uygulama aynen devam ediyor. İnancından dolayı üniversite kapılarından dönen kız öğrencilerin dramı aynen yaşanıyor. Bu yasağı kaldıramayan bir iktidarı 'dikta' diye yaftalamak ne kadar gerçekçi olabilir?

Bu topraklarda tek parti diktası yaşanmadı değil, yaşandı ama çok partili dönemlerde değil, 1940'larda... CHP hâlâ o yılların bagajını taşıyor. Seçim kazanamamasının en önemli nedeni de bu. O dönemin zulümleri toplumun genlerine işledi.

İlginçtir, bugün AK Parti iktidarına dikta ithamı yöneltenler, gerçek tek parti diktasını özlemle yâd eden çevrelerden geliyor. Gizli ajanda, mahalle baskısı bitti şimdi moda 'sivil dikta'. Bu da yapay...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rusya ile de vize kalkıyor

Mustafa Ünal 2010.01.14

Başbakan Er-doğan'ın, Rusya Başbakanı Putin'le görüşmesi beklenenden uzun sürdü.

Neredeyse 4 saati buldu. Ortak açıklama için Başbakanlık Konukevi'ndeki Altın Salon'da basın mensupları ve bakanlar yerlerini aldı. Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım 'Başbakan önemli açıklama yapacak.' dedi. 'İki ülke arasında vize mi kalkıyor?' sorusuna tebessümle cevap verdi.

Başbakan Erdoğan'a 5 bakanın eşlik etmesi Rusya seyahatine verilen önemi gösterdi. Başbakan öğle saatlerinde Devlet Başkanı Medvedev'le konuştu. Ardından Putin görüşmesine geçti. Bir bölümü baş başa bir bölümü heyetler arasında gerçekleşti.

Erdoğan, Putin'le fotoğraf çektirirken önümüzdeki 5 yıl içinde iki ülke arasındaki ticaret hacmini 100 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Putin elini kaldırarak 5 yıl işareti yaptı. O da bu hedefi teyit etmiş oldu.

Görüşme Moskova'nın soğuğuna inat sıcak havada gerçekleşti. Putin, Erdoğan'a yılbaşı tatilini nerede geçirdiğini sordu. Erdoğan da omzunun incindiğini söyleyerek cevap verdi.

Açıklama yapılmadan önce karşılıklı imzalar atıldı. Türkiye ve Rusya enerji ve tarım alanında işbirliğini öngören iki anlaşma imzaladı. Bitkisel karantina anlaşmasıyla, Rusya ile tarım alanında yaşanan krizlerin önü alınmış oldu.

Putin, Erdoğan'la 10 kez bir araya geldiklerini hatırlattı. Rus Başbakan iki ülke arasında vizelerin kaldırılması için çalışma başlattıklarını açıkladı. Teklifi Başbakan Erdoğan yaptı. Önce Medvedev'e söyledi daha sonra Putin'e... Her ikisi de olumlu yaklaştı.

Türkiye son döneme birçok ülkeyle vize anlaşmaları yaptı. Şimdi sırada Rusya var. Putin'in sözleri salonda sevinçle karşılandı. Erdoğan vizelerin ne zaman kalkacağı konusuna açıklık getirdi. Rusya Devlet Başkanı Medvedev'in mayıs veya haziran ayında Türkiye'ye geleceğini hatırlatarak vizelerin bu tarihte kaldırılmasını umut ettiğini söyledi. Beklenti iki ülke vatandaşlarının 2010 yılı içinde vizesiz seyahat imkanı bulacakları yönünde.

Bir Rus gazeteci Başbakan Erdoğan'a Danıştay'ın iptal ettiği nükleer santral ihalesini sordu. Erdoğan devletten devlete anlaşma için çalışma başlattıklarını, bunun da en kısa zamanda sonuçlanacağını belirtti. Eğer bir aksilik çıkmazsa kasım ayına kadar nükleer enerji konusunda somut adımların atılması bekleniyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Referandumdan korkmak

Mustafa Ünal 2010.01.17

Başbakan Erdoğan'ın 'Türkiye referanduma alışmalı' sözü laf olsun diye söylenmiş değil. Bazı gelişmelerin habercisi... İlk işaret Meclis'ten geldi: AK Parti referandum süresini 120 günden 45 güne düşürmek için düğmeye bastı. Ve referandum Ankara'nın, siyasetin gündemine taşındı.

Topyekün anayasa değişikliği mevcut şartlarda mümkün değil. Ne siyasi iklim ne de zamanlama uygun. Erdoğan Moskova'dan dönerken 'Dar kapsamlı Anayasa değişikliği olabilir' diyerek mini paketin sinyalini verdi. Adalet Bakanı Sadullah Ergin bunu bir adım öteye götürdü: 'Böyle bir çalışma var' dedi.

İçeriği ve kapsamı şu an belirsiz. Ne Başbakan ne AK Parti kurmayları paketin muhtevasına ilişkin hiçbir ipucu vermiş değil. Bu biraz da muhalefetin tavrına göre şekillenecek. Belli ki AK Parti önümüzdeki günlerde muhalefet partilerinin kapısını çalacak. Onların ne düşündüğünü öğrenecek.

Ankara'nın havasına bakılırsa yargı reformu, Seçim Yasası ve bununla ilişkili olarak Türkiye milletvekilliği gibi düzenlemelerin pakette yer alması sürpriz olmaz.

Parti kapatmalara ilişkin mevzuatın da evrensel kriterlere bağlanmasında yarar var. Siyasi partiler demokrasinin kolay vazgeçilebilir unsurları haline geldi. Türkiye, Avrupa'da en çok parti kapatan ülke durumunda. Parti kapatmanın çözüm olmadığı bizzat yaşanarak görüldü.

Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın yeni kapatma davaları için hazırlık yaptığı Ankara'da sır değil, hatta hangi çevrelerin ne tür baskısıyla karşı karşıya kaldığı kulaktan kulağa fısıldanıyor. Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç, siyaset kurumundan değişiklik talebinde bulunmuştu. Bir partiyi halk yaşatır, halk öldürür. Kapatma konusu halka sorulabilir.

Türkiye pek alışık olmasa da halk oylaması çağdaş demokrasilerde sorunların çözümü için sıkça başvurulmuş bir yöntem... En sıradan konular bile doğrudan halka götürülür. Toplumun ne düşündüğü öğrenilir. Ona göre adım atılır. Olağanüstü bir yol değil, olağan bir yol. Demokratik sistemin ruhuna da son derece uygun...

Günümüzün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak 12 Eylül darbe Anayasası'nı tümünden değiştiremeyen AK Parti iktidarının, kısmi değişiklik için harekete geçmesi olumlu. Hatta geç kaldığı bile söylenebilir. Bazı tikanıklıkları

aşmak için halka gitmekten başka çare yok. Temel hak ve hürriyetlerin dışında kalan her konu referanduma götürülebilir.

Statükoyu korumak isteyen kimi çevrelerde referandum korkusu var. Baksanıza daha referandum kelimesi telaffuz edilir edilmez endişeye kapılanlar oldu. Önümüzdeki günlerde seslerinin daha gür çıkacağını tahmin etmek zor değil. Bunun siyasette de karşılığı var. Özellikle sol siyaset referandumlara soğuk.

CHP mini pakete rezerv koymaya başladı bile. CHP sözcüleri yargı reformuna ilişkin düzenlemelere kapalı olduklarını söyledi. CHP, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine de karşı çıkmıştı.

Halka gitmekten korkulur mu? Siyasetin çözemediği bir sorunu millete götürmek neden riskli veya tehlikeli olsun? Yargı da, bir başka sorun da, pekâla referandumun konusu olabilir. Kararı verecek olan da nihayetinde Türk halkından başkası değil. O halde bu korku niye? Yargıda statüko bozulmasın da diyebilir, yapısal değişikliklere yol da verebilir... Sonucun garantisi yok.

Referandum, siyasetin en hararetli konusu olmaya aday. Başkent'e şimdiden ateşi düştü. Paketin içeriği ortaya çıkınca tartışma daha da şiddetlenecek. Halktan korkmak yersiz... Anayasa'da yapılacak değişikliklere, bırakın bizzat halkın kendisi karar versin. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni bir kapatma davası mı?

Mustafa Ünal 2010.01.20

Ankara'nın kasvetli havasına bakılırsa evet... Yeni bir kapatma davası geliyor. Hangi partiye diye sorabilirsiniz. Lideri cezaevinde bulunan İşçi Partisi'ne mi? Hayır, değil. Bildiğim kadarıyla Başsavcı'nın İşçi Partisi hakkında hiçbir çalışması yok.

Yeni dava, bir Alman vakfından yardım aldığı iddia edilen CHP'ye de değil. Başsavcı, bu habere kayıtsız kalamadı ama incelemeyi derinleştirmede.

BDP, kapatılan DTP'nin şahinlerine kaldı, değişen bir şey yok. Aynı üslup, aynı söylem. Dava bu partiye de değil. Yedi yıldır Türkiye'yi yöneten AK Parti'ye... Aylar öncesinden söylenti olarak kulaktan kulağa fısıldandı. Son dönemde her tarafa yayıldı. Şimdi herkesin dilinde... En azından soru olarak: 'AK Parti'ye yeni dava açılıyormuş, duydun mu?' Duymayanların sayısı çok azaldı.

Bu iddiayı ne kadar ciddiye almak lazım bilmiyorum. Ama bu kadar konuşulması da hiç hayra alamet değil. Ne zaman mı? 'Eli kulağında... Bugün yarın' diyene de rastladım, 'Mart ayını bulmaz' diye iddia edene de.

Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın parti kapatmalar konusundaki uzmanlığı ortada. Gazete haberlerini bile kapatmaya delil olacak malzeme aramak için okuduğunu tahmin etmek zor değil. Görevi sırasında mesaisinin büyük bölümünü parti kapatmalara harcadı. İki partiye dava açtı, DTP'yi kapattırdı, AK Parti kıl payı kurtuldu. Şu sıralar ne Yargıtay'da ne de Anayasa Mahkemesi'nde bir kapatması var. Bu boşluk Ankara kriterlerine uygun olmayabilir!

Başsavcı Yalçınka-ya'nın AK Parti hakkında yeni bir çalışma başlattığı bir süredir söyleniyordu. Nedense bizzat kendisi kamuoyunu bilgilendirme gereği duydu: Üç ay önce Milliyet'ten Fikret Bila'ya, AK Parti hakkında inceleme başlattığını bildirdi. Gerekçesi ise aralarında Yargıtay'da görevli bazı yargı mensuplarının da olduğu kişilerin telefonlarının dinlenmesi...

Kaderin garip tecellisi... 10 yıl önce bir başka Başsavcı Vural Savaş, Fazilet Partisi'ni kapatma davasında Necmettin Erbakan'la FP'nin Meclis Başkan Vekili Yasin Hatiboğlu arasında illegal yollarla dinlenen telefon konuşmasını dosyaya delil diye koymuştu. İlegal dinleme delil, legal dinleme kapatma gerekçesi mi?

Hatırlayın, Adalet Bakanı Sadullah Ergin, bütün dinlemelerin mahkeme kararıyla gerçekleştiğini söyledi. Hâkim ve savcıların telefonlarının dinlenmesi bu döneme mahsus değil. Önceki yıllarda da telefonlar dinlendi. Bakanlık dinleme oranlarının AK Parti döneminde eskiye göre düştüğünü açıkladı. Bütün uzmanlar mahkeme kararıyla telefon dinlemenin yasalara uygun olduğunu söylerken Başsavcı Yalçınkaya'nın inceleme başlattığını ilan etmesi manidar bulunmuştu. İddialara göre telefon dinlemeleri, dosyanın temelini oluşturuyor. Bu kez irticai faaliyetler fazla yer tutmuyor. Kulislerin yalancısıyım ben. Başsavcı Yalçınkaya'ya siyaset dışı odaklar tarafından baskı yapıldığı da iddialar arasında. Bunların kimler olduğunu tahmin etmek hiç de zor değil. AK Parti iktidarının muktedir olma çabasından rahatsız olan bürokratik çevreler... Adını siz koyun. AK Parti liderliği, arka planda neler döndüğünün farkında.

Umarım kapatma davası sadece söylentidir. Siyasetin kulislerinde sıkça rastlanan iddiadan ibarettir. 7 yıldır Türkiye'yi yöneten bir partiye kapatma davasının altından ne siyaset kalkabilir ne de yargı... Dünyayı kasıp kavuran ekonomik krizin etkilerini yeni yeni savuştururken, dış politikada Türkiye'nin geleceğini şekillendiren hayati gelişmeler yaşanırken bir kapatma davasının faturası çok ama çok ağır olur. Bu kez AK Parti sessizce kararı beklemez. Üstelik 2007'ye göre daha muktedir... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz'a balyoz

Mustafa Ünal 2010.01.22

Bu kez darbe planının adı; Balyoz. İsim içeriğiyle örtüşüyor. İsmiyle müsemma yani. Altındaki imza Orgeneral Çetin Doğan'a ait. Eski Birinci Ordu Komutanı.

İsmi 28 Şubat sürecinde çokça telaffuz edildi. Hiçbir yasal dayanağı olmayan illegal BÇG'ye başkanlık yaptı. Muhafazakâr bir aileden gelen Doğan, irtica konusunda sert çıkışlarıyla tanındı.

Bugüne kadar birçok darbe planı deşifre oldu. En korkuncu bu. Fatih ve Beyazıt camilerinin bombalanması gibi provokatif eylemler insanın kanını donduruyor. Senaryo olarak düşünülmesi bile vahim. 200 bin kişinin tutuklanmasından söz ediliyor. Hedef bir tek irticacı bırakmamak... Sonuna kadar savaş.

Medya da ihmal edilmemiş; yazarlar 'tutuklanacaklar ve iş teklif edilecekler' diye listelenmiş. Hiçbir meslektaşımızın böyle bir planın parçası olacağına ihtimal vermem. Belki bir-iki kişi...

Taraf'ın yayınladığı kadarıyla biliyoruz. Gazete ellerinde 5 bin sayfalık doküman olduğunu söylüyor. Islak imzalı belgeler, ses kayıtları, krokiler, listeler... İnkârı pek mümkün değil. Haber yayınlanır yayınlanmaz gözler Çetin Doğan'a çevrildi. 'Acaba ne diyecek?' diye. Akşam saatlerinde internet sitesine planı doğruladı. 'Tatbikat, senaryo' dedi.

Televizyonda ise inkâr etti. Meşru zeminde görev yaptığını söyledi. Ekranda 2003'teki Askerî Şûra toplantısıyla ilgili ayrıntı verdi. Başbakan olarak toplantıya katılan Abdullah Gül'ü uyardığını, 'nasıl davranması gerektiğini' söylediğini aktardı. Anlattıkları siyasete ilgisini ortaya koydu. Hatırlıyorum, o günlerde Gül'ün Çetin Doğan'a gerekli cevabı verdiği kulislere yansımıştı. Gül'ün bazı başbakanlar gibi sessiz kalacağına ihtimal vermem.

Çetin Doğan'ın ismine Özden Örnek'in günlüklerinde de rastlıyoruz. Çizgisini göstermesi açısından önemli... Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman, Örnek'e Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'le yaptığı görüşmeyi anlatmış... İşte o satırlar: 'Size söylemek istemezdim ama geçen yıl size en fazla desteği kim verdi? Şöyle bir düşünün'.

Yalman bu sözleri söylemesinin nedenini ise şöyle açıklıyor: 'Geçen yıl eğer ben ona karşı Çetin Doğan'la birlikte olsaydım, onu paramparça edeceklerdi.' Anlaşılan o ki Doğan sadece Başbakan'a karşı değil Genelkurmay Başkanı'na karşı da tavır içinde. Öyle bir tavır ki, Yalman bunu 'paramparça edeceklerdi' diye kelimelere döküyor. Balyoz gibi ifade... Son darbe girişimi ile ilgili görüşü sorulan Özkök Paşa, 'Bahçede torun kovalıyorum.' deyip konuşmak istemediğini ifade etse de herhangi bir yalanlamada da bulunmadı.

Çetin Doğan ismini emekliliğine yakın Irak'a asker gönderme ile ilgili konuşmasından da hatırlıyoruz. 'Bize ne Yemen'den bize ne Galiçya'dan' şeklindeki sözleri toplumun hemen her kesiminden sert tepki görmüştü.

Anadolu'da 'iftiranın yakışanından kork!' diye bir söz var. Hiç kimseye 'Çetin Doğan'dan böyle bir şey beklenmez. Asla o yapmış olamaz' dedirtmedi.

Genelkurmay'ın açıklaması da ilginç. Semineri doğruladı. İçeriğinin bir bölümünü yalanladı. Planın 'dış tehdide ilişkin olarak hazırlandığını' duyurdu. Yazılanların dış tehditle ilgisi yok. Tatbikat veya harp oyunu bir başka ülke üzerine olsaydı, bunu hiç kimse sorun yapmazdı. Ordunun görevi olan bu.

Bir senaryo olduğunu kabul etsek bile, hangi ordu içeride kendi vatandaşına karşı bir savaş oyunu oynanmasına izin verir? Genelkurmay'ın açıklaması maalesef inandırıcı değil.

Gelinen noktada görev Genelkurmay'a düşüyor. Böyle zayıf açıklamalar yapmak yerine bir an durup düşünmesi ve ardından kamuoyunu tatmin edici kararlar alması lazım. Ağustos'a kadar değil, daha geniş ve uzun bakarak, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yıpranmasını önleyecek bir eylem planı geliştirmesi kaçınılmaz hale geldi. Yapılması gerekenler de belli...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz düşmana değil, Türkiye'ye...

Mustafa Ünal 2010.01.24

Balyoz planının her gün yeni bir parçası deşifre oluyor. Pehlivan tefrikası değil, korku filmi gibi. 5 bin sayfalık doküman... Net ses kayıtları... İnkârı, mümkün değil. Islak imzalı belgeler. Hiçbir ayrıntı ihmal edilmemiş. Belediyelerin, bankaların başına hangi emekli askerlerin geleceği dahi planlanmış.

Hükümet programı hazır... Yapılacaklar madde madde yazılmış. Yerler, isimler gerçek. Ya Balyoz planı uygulansaydı, Türkiye'nin hali nice olurdu. Balyoz düşmana değil, Türkiye'ye incekmiş. Allah korumuş. Koskoca ülke açık hava hapisanesine dönecekmiş.

Dünya ile ilişkisini kesmiş... Hayattan ve gerçeklerden kopuk... İçine kapanmış bir ülke. Haydi, bir an senaryo olduğunu düşünelim... Bu bir generalin rüyası olabilir mi? Bir rüya değil kâbus.

Askeri Şûra'da dönemin başbakanı Abdullah Gül'e akıl veren Çetin Doğan'ın hayalini kurduğu Türkiye'ye bakar mısınız? Baasvari bir rejim. Artık bu tip yönetimlerin dünyada örneği kalmadı. Ömrünü de, misyonunu da tamamladı. TSK, böyle bir generalin kendi içlerinden nasıl çıkabildiğini düşünüyor mudur acaba?

Önceki gün Doğan'ın muhafazakâr bir ailenin çocuğu olduğunu yazmıştım, biraz açmak isterim. Çetin Doğan, Balıkesir Susurluk Aziziye köyünden... Kafkas kökenli.

Bir yakını "Biz aile olarak çok dindarız" diyerek başlamıştı anlatmaya: "Çetin Doğan Paşa'nın annesinin babası Yusuf Hoca büyük bir alimdi. Çok sevilir, çok itibar görürdü. Hele dayısı, annesinin abisi yani, Sabit Hoca çok geniş etki sahası olan biriydi. Çevrede onu tanımayan, ondan dinî nasihat almayan yoktu diyebilirim. En müşkül dinî sorular için ona başvurulurdu. Derin bilgisiyle her sorunun üstesinden gelirdi..." Bunları anlatan yakını hafızdı, ailede çok hafız olduğunu söylemişti. Balyoz'un altında imzası bulunan Doğan, işte böyle bir ailenin mensubu...

Anladığım kadarıyla Balyoz konusunda Genelkurmay'ın da kafası karışık. Sıcağı sıcağına yaptığı açıklama, planı ne doğruladı ne de yalanladı. Söyledikleri, kimseyi tatmin etmedi. Resmî açıklamanın yetersizliğini onlar da görmüş olmalı ki, ertesi günü bazı meslektaşlarımıza ilave değerlendirmeler yaptılar. İlginç ayrıntılar var.

En can alıcı soru şu: Seminerde birileri plan dışına çıkmış olabilir mi? Cevabı ise şöyle: "Olmaması lazım, mantıklı değil. Bilemeyiz tabii..." Açıkça ifade edilmese de Genelkurmay koridorlarında bir kuşku var. Birilerinin planın dışına çıktığı şüphesi varsa ne yapacağız? 'Olur böyle şeyler' deyip geçiştirecek miyiz, yoksa üzerine mi gideceğiz?

İlk görev Genelkurmay'ın... Kayıtlarda bir ize rastlanmamış, arşivler imha edilmiş olabilir. Haber çıktığı gün soruşturma başlatması gerekmiyor muydu? Hele bir şüphe varsa... Seminere katılanların isimleri belli... Onlara planın dışına çıkıldı mı diye sorabilir, aldığı cevaba göre de gereğini yapardı.

Bu, 'nasıl sızdığını' soruşturmaktan daha önemli... Söylendiğine göre bir subay zan altındaymış. Bu bile Balyoz'u doğrulamıyor mu? Sızan, çalınan belgeler var ki soruşturması yapılıyor.

Kamuoyu Balyoz'u ciddiye aldı. Yargı el koydu. Üç savcı çalışmaya başladı. Genelkurmay da ciddiye almak durumunda değil mi? Sadece sızdırmanın peşine düşmemeli, yalnızca zamanlamasının arkasındaki nedenleri araştırmamalı. Ayrıca TSK bünyesinde kâbus gibi hayal gören generallerin nasıl çıktığını da sorgulamalı... Ki yeni Balyoz planlarının önünü alabilsin... Bir daha rutinin dışına çıkılamasın.

TSK yönetimi, tarih önünde çok çetin ciddi sınavdan geçiyor. Umarım farkındadırlar... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Allah Allah!

Mustafa Ünal 2010.01.27

MHP lideri Devlet Bahçeli 'Kamuoyuna yansıyan iddialarla ilgili olarak Genelkurmay Başkanlığı'nın açıklamaları tatminkâr değildir.' dedi. İddiaların neler olduğunu bilmeyen yok; altında Çetin Doğan'ın imzası bulunan 'Balyoz darbe planı...'.

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, yine sesini yükselterek konuştu, 'Bunlar vicdansızca. Lanetliyorum.' dedi. Tam dört defa 'Allah Allah' çekerek 'Bir ordu, Allah'ın evi camiye nasıl bombalar?' diye sordu. Kamuoyunun isyanı da buna... 'Cami bombalamak' bir harp oyununda neden ve hangi amaçla yer alır? Birileri bunun cevabını vermeli.

Planın sızmasına veya medyada yayınlanmasına kızmak, çok sert ifadelerle tepki göstermek anlamsız. Öfke ve yumruk yayınlara değil, planı hazırlayanlara yönelmeli.

Anladığım kadarıyla Genelkurmay Başkanı, Balyoz'u tümünden reddetmiyor, ihtiyat payı bırakıyor... Ben sözlerinin satır aralarından 'acaba doğru mu?' kuşkusu içinde olduğu izlenimi edindim. Onun için 'İddiaları inceliyoruz. Neticeyi bu hafta açıklarız.' dedi. Gerçeği ortaya çıkarmak kolay, zor olan hakikatin üzerini örtmek...

Yeter ki samimi olunsun... Ve inceleme veya araştırma gerçeği sadece gerçeği bulmak için yapılsın. Seminere katılanların isimleri belli... Hepsi de hayatta. Yayını başlatan Taraf Gazetesi belgeleri paylaşmaya hazır olduğunu ilan etti. Belgeler üzerinden iz sürmek çok kolay.

Bu alanda teknoloji çok gelişti. Uzmanlar belgelerin hangi bilgisayarda, ne zaman yazıldığını kısa sürede öğrenebilir. Ayrıca orijinal belgeler üzerine eklemeler yapıldıysa bunu öğrenmek de kolay. Darbe planının mimarı Çetin Doğan'ın 'Sesler bana ait ama bazı ilaveler yapılmış' iddiası var. Suça veya suçluya belgeler üzerinden de ulaşmak mümkün.

Başbuğ, Milli Mücadele'nin efsane komutanı Kazım Karabekir Paşa'nın 'Yanlış bilgi felaket kaynağıdır. Her işin evvela hakikatini ara ve öğren, sonra münakaşasını istediğin gibi yap.' sözünü hatırlattı. Balyoz'un incelemesini yapanlar da bu sözü rehber edinmeli. Evvela hakikati bulmayı amaçlamalı.

Son dönemde Genelkurmay inandırıcılık sorunu yaşıyor... İnternet sitelerine konulan açıklamalar, sözcüler tarafından kamuoyuna yapılan duyurular tatmin edici olmaktan çok uzak. Örnek mi? Dursun Çiçek imzalı darbe planına kâğıt parçası dendi, aslı ortaya çıktı. Poyrazköy'de bulunan LAW'ların boru olmadığı anlaşıldı. Balyoz incelemesinin akıbeti ıslak imzaya benzememeli. Gerçekten böyle bir plan yoksa bütün bu yazılanlar uydurma ise bu hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde tüm açıklığıyla ortaya konulmalı.

Sokaktaki insana şaşkınlık içinde 'Allah Allah' dedirtmemeli. Başbuğ'un büyük harflerle söylediği gibi 'Yanlış bilgi felakettir'. Hele bu incelemenin sonucunda olursa... Daha büyük felaket olur. Erdal İnönü'nün sözünü tekrar hatırlatmak isterim: 'Gerçeklerin bir gün ortaya çıkmak gibi kötü bir huyu vardır'. Örtmeye çalışmak beyhude.

Genelkurmay Başkanı'nın konuşmasında en çok dikkat çeken cümlelerden biri şu: 'Siz bu ordunun tümünü nasıl itham edersiniz?' Eleştiriler ordunun içinde yanlış yapanlara yönelmeli. TSK yönetiminin de yanlış yapanları ayıklamak gibi bir sorumluluğu yok mu? Bu konuda iyi sınav verildiği söylenemez.

Mahkemelerin suçlu dediğine 'iyi çocuk' muamelesi yapıldı. Yargının peşine düştüğü isimlere pervasızca sahip çıkıldı. Bu durumda kurumun tümünden yıpranması kaçınılmaz oldu. Başbuğ hicap duyarak 'Darbeler dönemi kapandı.' dedi. Doğruluğu tartışılır. Cuntalar döneminin kapanmadığı kesin. Söylenenin aksine darbelerden gerekli derslerin çıkarılmadığını, ordu içinde darbe ateşinin sönmediğini sadece 2003 tarihli Balyoz değil, 2009 imzalı Kafes, Albay Dursun Çiçek'in eylem planı gösterdi. 27 Nisan 2007 siyasete darbe girişimi değil miydi?

Bahçeli'ye katılıyorum, Başbuğ'un açıklamaları tatmin edici değildi, umarım Balyoz incelemesinin neticesi tatminkâr olur... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O LAW'lar boru değilmiş

Mustafa Ünal 2010.01.29

Hangi LAW'lar mı? Unutmuş olamazsınız. O, toplumun hafızasına kazınan fotoğraflardan biriydi.

Hani, nisan ayında Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ kameraların önünde 'Arkadaşlar bu LAW değil, boru' demişti ya, işte o silahtan söz ediyorum...

Poyrazköy'de bir dizi patlayıcı ile birlikte LAW silahları da bulunmuştu. Sadece mühimmatlar değil, arazinin kime ait olduğu da uzun uzadıya tartışılmıştı. İstanbul'un eski başkanı Bedrettin Dalan'ın ismi ortaya atılmıştı.

Dalan, başına gelecekleri sezmiş olmalı ki operasyondan önce gizlice yurtdışına çıktı. Kısa sürede döneceğini açıklamasına rağmen o gün bugündür dışarıda. Bir ara Rusya'da, son olarak da Avrupa'da görüldü. Sonra izini kaybettirdi. Şimdi kayıp...

O silahların soruşturulduğu yargı sürecinde kritik aşamaya gelindi. Savcı, iddianamesini hazırlayarak mahkemeye teslim etti. Tam bu sırada Anayasa Mahkemesi CHP'nin başvurusu üzerine asker kişilerin sivil mahkemelerde yargılanmasını öngören yasa değişikliğini iptal etti. Dosyanın askerî mahkemeye gönderilmesi gündeme geldi. Sadece Poyrazköy'ü değil, emsal davaları da etkileyecek özelliğe sahip olduğu için gözler mahkemeye çevrildi.

İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi kararını çok geçmeden verdi; Poyrazköy iddianamesini kabul etti. Tartışmaya son noktayı koydu. Hiçbir tartışmaya mahal bırakmadı. Yargılamanın sivil mahkemede yapılacağına hükmetti. Doğru olan da buydu.

Emekli ve muvazzaf askerlerden oluşan 17 sanık, Ergenekon savcılarına suikast planlamak, silahlı terör örgütüne üye olmak ve hükümeti yıkmaya teşebbüsle suçlanıyor. Bu ciddi ve ağır suçların yargılanacağı yer askerî mahkemeler olamaz.

İddianamenin kabulüyle yargı Poyrazköy'de bulunan LAW ve patlayıcıları ciddiye aldığını gösterdi. Kendi lisanınca 'Bunlar boru falan değil, silah' dedi. Bunun için sayfalar dolusu iddianame hazırladı. Mahkeme, yargı sürecini başlattı.

Bu haberi duyunca Başbuğ'un ne düşündüğünü çok merak ediyorum. Herhalde canı fena halde sıkılmıştır. İlk olarak eline LAW silahını tutuşturarak 'Bu LAW değil, borudur' dedirtenin kim olduğunu araştırmış olmalı. Bunun hesabını mutlaka soracaktır. Bir Genelkurmay Başkanı'nı böyle açığa düşürmek kimin haddine...

Genelkurmay, en ciddi kurumların başında gelir... Bu ağır hava Genelkurmay başkanlarının söz ve tutumlarına yansırken... Başbuğ'a o fotoğrafı verdiren kim ola? Bu hata inanılır gibi değil. Sorumluluk mevkiinde bulunanlar bütün dikkatlerin çevrildiği kritik olaylarda kendisini bağlayacak söz ve davranışlardan kaçınmak zorunda.

Olayın bir başka boyutu daha var... Bir an dosyanın askerî mahkemeye gönderildiğini düşünün. Genelkurmay Başkanı'nın 'boru' dediği LAW silahına askerî yargı mensupları nasıl 'Hayır paşam siz yanılıyorsunuz, bu boru değil silah' diyecek? Yargı süreci gölgelenmeyecek mi?

Sorumluluk mevkiinde bulunanların dikkatli davranmaları gerektiğini söylerken dün bir olumsuz örnek de Erzincan'dan geldi. Haberlere göre 3. Ordu Komutanlığı'na bağlı 25 askerî araç, şehrin caddelerinden geçerek Üzümlü ilçesine kadar gidip geri döndü. Sıradan, masum bir olay olmadığı açık...

Bu bir mesaj mı? Ordu komutanı 28 Şubat'ta Sincan'da tankların yürütülmesini örnek mi aldı? Yeni bir balans ayarıyla mı karşı karşıyayız?

Test sürüşü tatmin edici bir gerekçe değil. Zamanlama ilginç. Erzincan-Erzurum hattında devam eden bir dava var. Bu kapsamda önceki gün Eskişehir Jandarma Alay Komutanı Recep Genççoğlu gözaltına alınarak Erzurum'a gönderildi.

Acaba 3. Ordu Komutanı Saldıray Berk, yargıya balans ayarı mı çekiyor? Eğer 28 Şubat'ta olduğu gibi sonuç vereceğini düşünüyorsa yanılıyor. Türkiye eski Türkiye değil, çok değişti. Eski yöntemlerle bu değişimin önünde durmak mümkün değil...m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kapatmayı hissetmek

Mustafa Ünal 2010.01.31

Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'ya lafı çevirmeden 'AK Parti'ye yeni kapatma davası açacak mısınız?' diye soruldu.

Çok manidar cevap verdi. Bir süredir Ankara kulislerinde yankılanan iddiaları yalanlamadı. 'Hayır, yok öyle bir şey' diyebilirdi, demedi.

Yargı mensupları görevleri gereği ketumdur. Çok az konuşurlar, bir siyasetçi gibi ayaküzeri açıklama yapmazlar. Gündelik tartışmaların tarafı olmaktan kaçınırlar. Genellikle de ısrarlı soruları 'Yorum yok' gibi cevaplarla geçirirler.

O soru karşısında Yalçınkaya, kapatma iddialarını tekzip etmediği gibi geçiştirme yoluna da gitmedi. Dediği şu: 'Her parti için kapatma davası açılıp açılmayacağı kendi fiilleriyle ölçülür. Bunu zaten partiler hisseder.' Cevap oldukça anlamlı...

Tabii ki bir savcı dava açarken partilerin politikalarına bakar. Burada partililerin söz ve eylemlerini hangi ölçüye göre kritiğe tabi tutacağı önemli. Objektif mi olacak yoksa ideolojik mi?

Mevzuat Ankara kriterlerine göre mi yorumlanacak yoksa evrensel kriterlere göre mi? Siyasete müdahale anlamına gelen parti kapatma davalarında siyaset dışı dinamiklerin telkinleri hatta baskılarının etkili olduğunu bilmeyen yok.

O yüzden savcılar kapatma davalarını bir iki istisna dışında olağanüstü dönemlerde açtı. 12 Mart, 28 Şubat ve 27 Nisan müdahalelerinin ardından kapatma davaları geldi. Bir partinin kaderini bazen politikaları bazen de Ankara'nın havası belirler.

Bugün olağanüstü koşullardan söz edilemez. Başkent'te normalleşmenin sancıları yaşanıyor. Gidişattan yani normalleşmeden aşırı rahatsız olan çevreler var. Varlığını olağanüstü şartlara bağlayan kişi ve kurumların normalleşmeyi ters yüz etme çabaları var.

Onların 2011'deki genel seçimle bir yıl sonraki cumhurbaşkanlığı seçimine olağanüstü misyon yüklediklerini tahmin etmek zor değil. Stratejilerini sadece sandık üzerinden yapmadıklarını yakın tarihteki örneklerden de biliyoruz.

Başsavcının 'Partilerin fiillerine bakar, kapatma davası açarım' sözü kâğıt üzerinde doğru görünse de Türkiye gerçeğine uygun değil. Ben en çok 'Bunu zaten partiler hisseder' sözüne takıldım. Kapatma davası önceden nasıl hissedilir? Romatizma rahatsızlığı olan bulutlara bakmadan yağmurun yağacağını hisseder.

Bir parti kapatılacağını nasıl hisseder? Bilgi olarak çalışmalardan haberdar olması başka bir şey... Hissetmeye de gerek yok. Yalçınkaya yargıyı dinleme haberleri sırasında AK Parti'ye inceleme başlattığını bizzat duyurdu,

soruşturmaların gizli yürütüldüğünü söylemesine rağmen yaptığı çalışmayı bütün Türkiye'ye ilan etti. Ayaküzeri söyledikleri de sanki bunun devamı gibi...

Başsavcı Yalçinkaya kapatma davasıyla ilgili mesajı kime, neden veriyor diye sorabilirsiniz. 2007'deki kapatma davasında yeni anayasa çalışmalarının etkili olduğu söylenir. Kâğıt üzerinde Anayasa'yı değiştirmeye kalkmak kapatma nedeni olarak görünmese de ben ilk davada asıl sebebin bu olduğunu düşünüyorum.

Başsavcı'nın son mesajı acaba AK Parti'nin yargı reformuna mı yönelik? AK Parti bir kapatma davasını hissetti mi diye sorabilirsiniz. Hissetmesine gerek yok. Başsavcı'nın söyledikleri gayet açık... Bir iktidar partisi ne demek istediğini anlamamış olabilir mi?

Başbakan Erdoğan, Yalçinkaya'ya tepki gösterirken "Ortada hiçbir şey yokken 'Böyle bir şey vardır veya hissederler' denirse o ülkede demokrasi çarkı sağlıklı çalışmaz." dedi. Başbakan haksız değil. 7 yıl iktidarda olan bir partiye kapatma davası hangi demokratik ülkede akla gelebilir?

Kapatmanın konuşulması davanın açılması kadar rahatsız edici... Yalçinkaya bir süredir siyaset kulislerinde kulaktan kulağa fısıldanan kapatma söylentilerinin önünü kesebilirdi. Ancak öyle yapmadı, açıklamalarıyla sadece kulislerde değil her yerde konuşulmasının önünü açtı.

Türkiye 2007'ye göre çok değişti. AK Parti daha muktedir. Ayrıca yargıya kimlerin ne tür baskı yaptığının farkında... Davanın neticesini sessizce beklemez. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

GATA skandalı

Mustafa Ünal 2010.02.03

Genelkurmay Başkanı Başbuğ, Başbakan Erdoğan'ın GATA sitemini duyunca acaba neler hissetti? 'Yaptığımız doğru. Aferin bizim çocuklara' mı dedi, yoksa 'Biraz aşırı mı gidiyoruz' diye mi düşündü? Burada Başbuğ'u suçlamak doğru değil çünkü bu olay onun döneminde yaşanmadı. Üç yıl öncesine ait...

Ama bugün tekrarlanmayacağı anlamına gelmiyor. Askerin başörtüye karşı sert tutumunda bir yumuşama yok. Hâlâ başı kapalı analar çocuklarının yemin törenlerini içeriden değil, tel örgülerin arkasından ancak izleyebiliyor.

Başbakan'ın sitemi karşısında Başbuğ'un empati yapmasını çok isterdim; bir an, başı açık olduğu için eşinin herhangi bir devlet kurumunun kapısından çevrildiğini hayal etse... Belki o zaman bu uygulamanın mantığı ve izahı olmadığını anlayabilir, insanı nasıl yaraladığını daha iyi kavradı. O kadar ki darbe yapmaya bile kalkabilirdi.

Emine Hanım'ın hasta ziyareti için GATA'ya gidemediği haberi o zaman da duyulmuştu. İşin aslını bizzat Erdoğan anlattı, ayrıntılarını yeni öğreniyoruz. Emine Hanım, Nejat Uygur'un eşini GATA'da ziyaret etmek isteyince yetkililer 'Sıkıntı doğabilir, gelmemesi isabetli olabilir.' demiş... Neden? Başı kapalı olduğu için... Başka sebebi yok.

GATA kışla değil, bir hastane. Askerî hastane... İkazı yapan yetkililer hastanenin yöneticileri olmalı. Doğrudan Genelkurmay'ın müdahil olacağını sanmıyorum. Herhalde hastanenin başındakiler yukarıya sormamışlardır. Öyleyse çok daha vahim.

GATA deyince hatırlatmakta yarar var... 28 Şubat sürecinde çokça kamuoyunun gündemine geldi. Yalçın Işimer Paşa bir konuşmasında İstiklal Marşı'na dil uzattı, Mehmet Akif'e hakaretler yağdırdı.

Yine o dönemde irticai faaliyet gerekçesiyle rekor düzeyde tabip subay ordudan atıldı. Bir örnek bile bu suçlamanın yersizliğini anlatmaya yeter: Başbakanlığı sırasında Süleyman Demirel'e müşavirlik yapan Tabip Albay Mustafa Kahramanyol bunlardan biriydi. Daha sonra Çevik Bir'in, eşine asılsız ihbar mektupları yazdığını ortaya çıktı.

28 Şubat'ta değil yıllar sonra o hastanenin yetkilileri 'Emine Hanım gelmesin sıkıntı doğabilir.' demiş. Sıkıntının ne olacağını tahmin etmek zor değil. Kapıdan çevrilecek... İçeri alınmayacak. 'Başörtüsü ile giremezsin yasak.' denecek.

Başbakan eşi olmasa da bu tavır kabul edilebilir gibi değil. Belki de birileri kapıda Emine Hanım'a başını nasıl örtmesi gerektiğini anlatacak. Örnekleri var çünkü. Topluğneyi çıkar, çenenin altından şöyle düğüm at, diye ne şekilde bağlayacağı öğretilecek.

Nejat Uygur'un eşi Necla Uygur, askerin uyarısı karşısında nasıl zor durumda kaldığını anlatırken 'Benim düştüğüm durum Emine Hanım'ın durumundan çok daha zordu. Üç yıl önce yaşanan bir olay için bugün de aynı terleri döküyorum.' dedi.

Her ikisinin de durumu zor. Ama sırf başı örtülü olduğu için hastaneye kabul edilmemek çok daha ağır olmalı. Onu ancak yaşayan bilir. Başbakan 'Bu olayı en üst düzeyde gündeme getirdim.' dedi. En üst düzeyin kim olduğu belli, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt...

Erdoğan, Büyükanıt'a 'Siz ne yaptığınızın farkında mısınız?' diye sormuş. Acaba Büyükanıt ne cevap verdi? Aslında buna verilecek bir cevap yok. Başbakan'ın eşinin hasta ziyaretine bile engel olan bu yasak nasıl izah edilebilir ki...

Bu yazı asla Türk Silahlı Kuvvetleri'ni yıpratmayı amaçlamıyor. Aksine bu tip çağ dışı uygulamaların toplumda nasıl yankılandığını, vicdanları nasıl yaraladığını anlatmayı hedefliyor. Bu iyi niyetli bir uyarı... Ordunun daha fazla yıpranmaması için. Belki farkında değilsiniz, Türkiye'nin yüzde 80'i Emine Hanım'ın GATA'ya alınmadığını duyunca 'Bu kadarı da olmaz.' diye isyan etti...

Bu hata, üç yıl sonra da olsa Emine Hanım GATA'ya davet edilerek telafi edilebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

GATA küte

Mustafa Ünal 2010.02.05

Başbakan Erdoğan'ın 'içine attığı' tek skandal GATA değilmiş. Benzer başka olaylar da varmış. Bizzat kendisi anlattı. Ancak ayrıntı vermedi. 'Çünkü' dedi: 'Bunları ülkem kaldıramaz. Ben ülkemde gerilim istemiyorum.' Yaşadıklarını şimdi değil siyasetten çekildikten sonra kaleme alacağını söyledi.

Erdoğan'ın günlük tuttuğu biliniyor. Belli ki yaşadığı her olay o günlüklerde. Dünyanın yer yerinde olduğu gibi bizde de siyaset adamlarının hatırat yazma geleneği vardı. Ancak son dönemde anılarını yazma yerine sessizce köşelerine çekilmeyi yeğliyorlar. Hem olayların iç yüzünü öğrenmek hem de yeni kuşaklara deneyim aktarma adına hatıraların önemi büyük.

Kapalı kapılar ardında Başbakan Erdoğan'ın nelere maruz kaldığını bilmiyoruz. Kastettiği, klasik tartışmanın veya görüş ayrılığının ötesinde... Ülkenin kaldıramayacağı kadar ağır ne tür olaylar yaşadı acaba? Bir başbakan olarak GATA skandalını anlatırken 'Söyleyecek çok şeyler var' demesi bile her şeyi anlatıyor aslında. Kısaca Türkiye'yi özetliyor.

Bu topraklarda hiçbir şey görüldüğü gibi değildir, her olayın mutlaka arka planı vardır. Asıl önemli olan da orasıdır. Sokaktaki insanın kanaati de bu. Başbakanlık koltuğu iğneli fıçı gibi... Hükümetlerin kısa ömürlü olması bu yüzden. 16 aya bir hükümet. Dünya rekoru. Normal ülkelerde seçimi zamanında yapmak kuraldır, Türkiye'de ise istisna. Zamanında yapılan seçim yok gibi. İktidarda kalmak, iktidara gelmekten daha zor... Daha fazla enerji harcamak zorundasınız.

Sadece Erdoğan değil, Adnan Menderes gibi, Turgut Özal gibi diğer başbakanlar da benzer sıkıntıları yaşadı. Koltuğa oturdıkları gün başka iktidarlara karşılaştılar. Görünmeyen güçler tarafından hareket alanları daraltıldı. Kimi mücadele etti, kimi teslim bayrağını çekti. Süleyman Demirel, Menderes'in darağacındaki fotoğrafının gözünün önünden hiç gitmediğini tekrarladı durdu.

Şüphesiz Erdoğan'ın diğer başbakanlardan farklı yanları var. İktidar mücadelesini çok daha ağır yaşadı. İçinden geldiği siyasi hareketin serencamı malum. Güçlü rüzgârlara karşı yürüdü. Pes etmedi. 'Diklenmeden dik durmanın' mücadelesini verdi. Sancılı da olsa AK Parti dönemi normalleşme konusunda en fazla mesafenin alındığı dönem oldu. EMASYA'nın kaldırılması buna iyi örnek.

Erdoğan'ın maruz kaldığı 'ülkenin kaldıramayacağı' olayların neler olduğunu bilmesek bile az çok kestirebiliyoruz. Bir kısmından kamuoyu da haberdar oldu. Adlarını ve sayılarını unuttuğumuz darbe planları... Eldiven, Yakamoz, Ayışığı... Her biri tüyler ürpertici. En son öğrendiğimiz Balyoz planı. Hepsi de doğrudan AK Parti hükümetini hedef alıyor.

Başbakan'ın bu planlardan çok daha erken haberdar olduğunu ve daha fazlasını bildiğini tahmin etmek güç değil. Düne kadar Genelkurmay'ın gece sönmeyen ışıkları bile siyaseti allak bullak etmeye yeterdi. Bu dönemde ışıkların çok ötesine geçildiği ortada... Planlar hazırlandı, toplantılar yapıldı, gece yarısı muhtıraları yayınlandı, sert bildiriler okundu, planların bir kısmı uygulamaya konuldu... İlk kez muhtıraya muhtıra ile cevap verildi.

Erdoğan, GATA için 'Üzerine gidebilirdik ama orada eşimin gözyaşlarına mahkûm olarak kaldık.' dedi. GATA skandalını savunan hiçbir Allah'ın kulu yok. Dün Ankara'daki meslektaşlarımızdan Murat Yetkin 'Ne kadar ayıp', Fikret Bila ise 'Başbakan tepkisinde haklı, bu davranış kabul edilemez' diye yazdı. Siyasette de yankılandı ama farklı biçimde. MHP'li Osman Durmuş, GATA konusunu bütün kamuoyunun tepkisini çekecek üslup ve içerikle gündeme getirdi.

MHP ve CHP, GATA skandalında bir duruş ortaya koyamadı. Ne MHP, ne de CHP safını belli edemedi. Her iki partinin lideri grup toplantısında konuya hiç değinmedi. Bahçeli, yazılı açıklama yaptı. Osman Durmuş'un üslubunu düzeltme gereği duymadığı gibi, GATA skandalına da girmedi. GATA sadece AK Parti veya Emine Hanım parantezinde değerlendirilecek bir olay değil. Kamuoyu vicdanında karşılığı var. Özellikle MHP'nin yeri o durduğu yer olmamalı.

GATA sadece bir örnek. Bir başbakan 'Yaşadıklarımı anlatırsam ülkem kaldıramaz' diyorsa, vay o ülkenin haline... Demokrasi yolunda daha alınacak çok mesafe var demektir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ'dan yeni bir sayfa mı?

Mustafa Ünal 2010.02.07

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ 'az konuşacağım' diyerek başladı göreve. Ancak sözünü tutamadı. Bir buçuk yılda o kadar çok konuştu ki... Herhalde sözleri kamuoyunda en çok tartışılan Genelkurmay Başkanı o oldu. Daha da 7 ayı var.

Balıkesir'de bağırarak parmak sallaması, Trabzon'da savaş gemisinden yüksek sesle konuşması hafızalara kazındı. Poyrazköy silahları için 'onlar LAW değil, boru', Dursun Çiçek imzalı darbe belgesine 'kâğıt parçası' demesi unutulmayacak. Son olarak iki dakika içinde tam dört defa tekrarladığı 'Allah Allah' nidaları Başbuğ'un adı geçtiğinde hep hatırlanacak.

Üslup ve içeriğini doğru bulmadığım bu konuşmaların büyük bölümünü eleştirdim. Çünkü sözleri ne kamuoyunun cevap beklediği soru işaretlerine açıklık getiriyor, ne de ülkenin geldiği demokratik olgunluğa uygun düşüyordu.

Son mesajları bu çizginin devamı değil. Hürriyet'ten Enis Berberoğlu ve Metehan Demir'e verdiği röportajı kastediyorum. Başbuğ acaba yeni bir sayfa mı açıyor? Ben söylediklerinden yeni bir başlangıç yapmak istiyor gibi izlenim edindim. Burada Enis Berberoğlu'nun rolünü de teslim etmek gerekir. Kışkırtıcı değil, olumlu sorularıyla bu tablonun oluşmasına katkıda bulunduğu açık.

Başbuğ, Başbakan Erdoğan'ın eşinin başörtüsünden dolayı GATA'ya alınmamasına tepki gösterdi. Köşeli bulmayanlar, daha ileri yorum bekleyenler olabilir. Bu kadarı da önemli... Eleştirdiği, selefi Yaşar Büyükanıt çünkü. Emekli de olsa TSK geleneğinde 'silah arkadaşını' eleştirmek sık rastlanan bir durum değil.

Genelkurmay Başkanı GATA skandalı için 'Keşke yaşanmamış olsaydı. Bugün savunmamız mümkün değil.' dedi. Çok net bir tavır... Özür anlamına bile gelir. Bu mesaj sadece kamuoyuna değil, aynı zamanda TSK mensuplarına. Genelkurmay Başkanı başörtülülerin kapıdan çevrilmesini 'yanlış' diye niteliyor. Ve 'savunulamayacak bir davranış' olarak görüyor.

Bu sadece GATA için değil bütün kıslalar için geçerli. Başörtülü analar bundan sonra çocuklarının yemin törenlerini tel örgülerinin arkasından değil, içeriden rahatlıkla izleyebilecek. Herhalde Genelkurmay Başkanı'nın 'yanlış' ve 'savunulamaz' dediği uygulama aynı katılığıyla devam etmeyecek. Hiçbir asker kişi Başbuğ'un sözlerini değersizleştiremez.

Disiplinin, emir komutanın esas olduğu bir kurumda Genelkurmay Başkanı'nın sözlerini duymazdan gelecek subayların olacağını sanmıyorum. Başbuğ'un GATA örneğinden hareketle verdiği başörtüsü mesajının sadece askerî alanlarla sınırlı kalmayacağını, duruşlarını askere bakarak ayarlayan çevreleri de etkileyeceğini düşünüyorum.

Genelkurmay Başkanı'nın altını çizdiğim bir cümlesi de şu: 'TSK'nın sürekli gündemde olması hep haksız nedenlere dayanıyor diyecek de değilim'. Pek ayrıntıya girmese de haklı nedenlerle de TSK'nın kamuoyunun gündemine geldiğini söylüyor. Kastettiği, belgelere dayalı haberler olmalı. Balyoz gibi, Kafes gibi... 'Büyük ordunun içinde hata yapanlar olabiliyor.' diyor.

Art niyetli ithamlar yerine hata yapanları kabullenmesi önemli gelişme. Başbuğ bir buçuk yıllık görev süresince iyi sınav veremedi. LAW'a 'boru', belgeye 'kâğıt parçası' diyerek hata yapanların arkasında durdu. Hatanın

tespiti beraberinde hesap sorulmasını da getirir. Önümüzdeki günlerde Başbuğ'dan yanlış yapanlara karşı daha sert tutum bekleyebiliriz.

Genelkurmay Başkanı '35. madde' ve 'siyaset belgesi' sorularına hiç cevap vermedi. 'Ben siyasi tartışmalara girmem.' dedi. Askerin bu konularda keskin görüşleri olduğu biliniyor. Başbuğ söyleyecekleriyle bu konularda yapılacak çalışmaların önünü kesebilirdi. İma yoluyla da olsa cevap verebilirdi. Ancak o, konuşmayı sevmesine rağmen her iki soru karşısında sustu.

Hürriyet'teki röportajda Başbuğ, sorunun değil çözümün parçası olmak isteyen bir Genelkurmay Başkanı profili çizdi. Esip gürelemedi, sakın sakın konuştu. Belki de ilk kez bir Genelkurmay Başkanı konuşarak Ankara'nın havasını yumuşattı.

Başbuğ'dan yeni bir sayfa mı? Niye olmasın... 7 ayda geçmişteki olumsuzluklarını silmesi mümkün.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MHP'ye 1 metre yaklaşmak

Mustafa Ünal 2010.02.10

Geçen haftaki kavganın yaraları sarıldı ama siyasetin ortamı yatışmadı. Ankara'da rüzgârlar sert esiyor. Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin yerinde bir girişimle barış yemeği düzenledi.

Her partiye davetiye gönderdi, sadece CHP, 'Hayır, biz yokuz' dedi. Oysa CHP, barış ve uzlaşma gibi kavramları en çok kullanan parti. Siyasi tansiyonu düşürmekten başka amacı olmayan yemekli toplantıya katılmaması ilginç...

AK Parti ve MHP yöneticileri birlikte görüntü verdi ama o olumlu fotoğraf liderlerin konuşmalarına hiç yansımada. Dün Meclis'te partilerin grup toplantıları vardı. Genel Kurul'daki GATA kavgasından sonraki ilk toplantı. Beklenti, genel başkanların siyasî havayı yumuşatıcı, yanlış anlamaları giderici mesajlar vereceği yönündeydi. Özellikle MHP'nin...

MHP'nin kurumsal olarak GATA skandalında nerede durduğu tam anlaşılamadı. Emine Hanım'ın sırf başörtüsünden dolayı GATA'ya alınmaması konusunda MHP ne düşünüyor? Bahçeli, kavgayı ateşleyen 'peygamber' gibi münasebetsiz benzetmenin -kaynağı kim olursa olsun- Parlamento kürsüsüne taşınmasını doğru buluyor mu?

Kavganın üzerinden günler geçti fakat ne Osman Durmuş ne de Bahçeli tashih yoluna gitmedi. Buradan MHP'nin Meclis kürsüsündeki o talihsiz konuşmanın arkasında durduğu sonucunu çıkarmak pekala mümkün.

Bilmem farkında mı, bu görüntü MHP açısından hiç de sağlıklı değil. MHP'nin geleneksel çizgisiyle asla örtüşmüyor. Tarihi misyonuna da ters. Siyasi rakibiniz de olsa Başbakan'ın eşinin sadece ve sadece başörtüsünden dolayı GATA'ya alınmamasına tepki koyamayan ve bunu istihza konusu yapan bir parti...

AK Parti'nin taşra yöneticisinin yaptığı peygamber benzetmesi densizlik. Doğru yaptığını söyleyen bir Allah'ın kulu da yok. Nitekim AK Parti yönetimi de o şahsı kapının önüne koydu. Peki, bu densizliği üstelik alaycı bir üslupla Meclis'e taşımak aynı şekilde densizlik değil mi? İki yanlıştan bir doğru çıkmaz. MHP yönetimi Osman Durmuş'un kastı farklı olsa bile, her türlü yoruma açık densizliğine karşı neden sessiz? Ayrıca Durmuş kastı aştığını veya yanlış anlaşıldığını da söylemedi.

MHP kurumsal olarak Osman Durmuş'un o konuşmasında herhangi bir sorun görmüyor olmalı. Ne Bahçeli'nin ertesi günkü yazılı açıklamasında ne de dünkü grup toplantısında Osman Durmuş bahsi yer aldı. Aksine MHP liderinin öfkesi Durmuş'u eleştirenlere... O kadar ki tepkisini isim isim saydığı NTV, Habertürk gibi yayın organlarının patronlarına kadar götürdü. Her dönemde iktidar ile bazı medya grupları arasında problem çıkar. Örneği çok. İlk kez bir muhalefet partisi geniş bir medya cephesi açtı. Bunun örneği ise yok.

GATA skandalına, Osman Durmuş'a hiç değinmeyen Bahçeli'nin hedefinde AK Parti vardı. Çok ağır üslup kullandı. Şu ifadeler Bahçeli'nin konuşmasından: 'Bunun adı 9. Haçlı seferidir. Yerlerinden kalkarak MHP sıralarına gelmeye çalışan, son bir hamle yaparak yanımıza gelmeye çalışanlar yorgun Haçlı kalıntıları gibidir'.

Türk siyasetinde, bugüne kadar partiler arasında sert tartışmalar, karşılıklı sataşmalar sıkça yaşandı. Dozunun biraz aşırıya kaçtığı da oldu. Parlamento çatısı altında 'Haçlı kalıntısı' gibi bir ifadenin kullanıldığını sanmıyorum. Çok ağır bir benzetme.

Bahçeli, burada da durmadı, sözlerini bir adım öteye götürdü. 'Bütün Meclis'e sesleniyorum' dedi ve ekledi: 'MHP'nin sıralarına bir metre yaklaşan, bundan sonra ne olacağını görecektir'. Bu sözün muhatabı bütün partiler... CHP ve BDP milletvekilleri fiziki olarak da MHP grubuna çok yakın oturuyorlar. Ama asıl hedef geçen haftaki kavgaya karışan AK Parti milletvekilleri. Bahçeli onlara 'bir metreden fazla yaklaşmayın' dedi. Yoksa kavgaya hazır olun.

Hiç şüphesiz partiler fikirlerin, düşüncelerin kavgasını verir. Bu normaldir. Ama siyasetin diliyle, fiziki güçle değil. Bahçeli'nin üslubu ve söyledikleri ne anlama geliyor? Yorumu siz yapın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eşsiz davet mi dediniz?

Mustafa Ünal 2010.02.12

Muhalefetin iki büyük partisi CHP ve MHP, GATA skandalını başka bir tartışmayla perdelemeyi başardı.

MHP'li Osman Durmuş, GATA'yı konuşurken hiçbir illiyet bağı olmamasına rağmen bir AK Partilinin peygamber densizliğini kürsüye taşıdı. İkisi arasında nasıl bir ilişki varsa. Sonrası kavga gürültü...

CHP de benzer bir yol izledi. Deniz Baykal, grup toplantısında Başbakan'a 'GATA'yı gündeme getirmek için niye üç yıl bekledin?' diye sordu, ardından eski Fransa Devlet Başkanı Sarkozy'nin, Erdoğan'ı eşsiz davet ettiği iddiasını ortaya attı. Sonra 'Davetin sahibi Sarkozy değil, Chirac'tı' diye düzeltti.

Bir parantez açmak isterim: CHP lideri 'Eşleri siyaset malzemesi yapmak doğru değil' demesine rağmen Emine Hanım üzerinden yeni bir tartışma başlatarak kendisiyle de çelişti.

Kamuoyunda bütün hararetiyle GATA skandalı konuşulurken Fransa da nereden çıktı? Bir gündem değiştirme veya dikkatleri başka yere çekme taktiği... Sanki CHP, tepki vermek yerine GATA yasağına bir meşruiyet arama çabası içinde. 'Emine Hanım'a kapıları kapatan sadece GATA değil, Fransa da benzer uygulama içinde' mi demek istiyor acaba?

Baykal'ın söylediklerinin medyada yankılanmaması mümkün değildi. Nitekim gazete sayfalarında ve ekranlarda geniş yer buldu. Bu iddianın doğru olmadığı, kısa sürede anlaşıldı. Hem Başbakanlık hem de Fransa'nın Ankara Büyükelçiliği, Baykal'ın iddiasını yalanladı.

2004 yılında Başbakan'ın Fransa'ya eşsiz ziyaret yaptığı doğru... Erdoğan'ın, yurtdışı gezilerinin bir bölümüne eşli, bir bölümüne eşsiz gittiği de ortada. Fransa'ya eşsiz gittiği gibi eşile birlikte gittiği de oldu. Uluslararası ilişkilerde bir ziyaretin 'eşsiz' talep edilmesi neresinden bakılırsa bakılsın büyük bir skandaldır. Asla kabul edilemez. Sineye çekilmesi, görmezden gelinmesi mümkün değildir.

Başbakan Erdoğan, dün Star'dan Şamil Tayyar'a 'İma dahi olsa asla gitmezdim' dedi. Aksi düşünülemez zaten. Kim olursa olsun aynı tepkiyi verir, vermelidir de.

Burada ilginç olan, GATA'yı konuşurken Fransa'yı tartışmaya açmak... Eşsiz davetiye örnekleri aranıyorsa öyle çok uzaklara gitmeye gerek yok. Türkiye'de hem de çok yakın tarihte örnekleri var. Üstelik mimarı da CHP'nin çok yakından tanıdığı ve siyasî yakınlığı olan bir isim... Eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer.

Sezer'in seçilmesinde MHP'nin de katkısını unutmamak lazım. Sezer, bütün gelenekleri altüst ederek Çankaya Köşkü'nü 'kamusal alan' ilan etti ve sadece bir şekline değil, başörtüsünün her türüne kapılarını kapattı. 'Eşsiz davetiye' onun icadı. Önce eşlerle ilgili istihbarat çalışması yaptırdı, ardından Başbakan'a, bakanlara, siyasî parti mensuplarına 'eşsiz davetiye' gönderdi.

Bu çağdışı, ayrımcı ve onur kırıcı uygulamaya CHP'den bir tepki hatırlamıyorum ben. GATA skandalı siyasette başka tartışmalara kapı araladı, ilginçtir en içten tepkiyi Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ verdi; 'Yanlış oldu, bugün savunamayız'. Burada suskun kalan bir isim var. Asıl konuşması gereken, derin bir sessizlik içinde. İki haftaya yaklaştı, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt niye konuşmuyor?

GATA demişken hatırlatmakta yarar var... 2007'de medyaya bir haber yansıdı. CNN Türk'e dayandırılan habere göre eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ü GATA komutanı, yardımcısı veya görevli bir generalin değil, asteğmenin karşıladığıydı. Genelkurmay yalanladı ama soru işaretleri doğmadı değil.

Keşke GATA skandalını, peygamber densizliği ve Fransa üzerinden değil de gerçek ve yalın haliyle tartışabilseydik... Ama olmadı, bildik yöntemlerle birileri topu taca attı..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ ve Gönül, bu kitabı okumalı

Mustafa Ünal 2010.02.14

Yıl 1987. Daha şubat fırtınasına 10 yıl var. Hava ılıman, soğuk ve dalgalı değil. Buna rağmen sıkıntılı bir yıl geçirdi.

Görev için Heybeliada'ya giderken ailesini de götürmeye karar verdi. Eşi ve iki çocuğuyla birlikte askerî tesise yerleşti. Önce adada kısa bir gezinti yaptılar. Karınları acıktı. Akşamüzeri yemek için gazinoya geçtiler.

Her şey normal görünüyordu. Bir olağanüstülük yoktu. Kendilerine ayrılan masaya oturdular. Kızının gözü dönen tavukta idi, 'Babacığım ben bu tavuktan istiyorum' dedi. 'Peki' dedi. Servisler açıldı, garsonlar siparişleri aldı. Hayret, uzunca bir müddet geçti, ancak masaya uğrayan yok. Bir bardak su bile konmadı. Neden sonra bir şeylerin ters gittiğini anladı. Tesisin müdürü Necmi Üsteğmen arkadaşıyla.

Onun çağırdığını söylediler, gitti. Duydukları karşısında dondu kaldı, ne yapacağını bilemedi. Necmi mahcup bir sesle 'İskenderciğim gel bizim eve gidelim, istersen seni misafir edeyim' dedi. Ama gazinoda yemek yiyemezsin... Çünkü dedi; 'Okul komutanı telefon etti, eğitim komutanı gelecekmış, eşini böyle görürse

komutan fırça atarmış, ya başörtüsünü çıkarsın ya da şimdi gazinoyu, yarın da motorlar çalışmaya başlayınca moteli terk etsin diyor'.

Mesele anlaşıldı. Eşi başörtüsünü çıkarmayacağına göre geriye tek seçenek kalıyordu. Çevredekilerin şaşkın ve alaycı bakışları arasında gazinoyu terk etti. Babalık psikolojisi... Kızına tavuk yediremediğine üzüldü. O gece bütün adayı dolaştı, ancak kızarmış tavuk bulamadı.

Bu anlattığım İskender Pala'nın kitabından sadece bir sayfa... Herkes onu akademik kimliğiyle bilir. Divan edebiyatı deyince ilk akla gelen isimlerden. Oysa Pala'nın pek bilinmeyen başka özelliği de var: Askerî kimliği... Üniformayı sonradan giydi. Akademisyenlik hayalleri kurarken askerî sınavı kazandı, Heybeliada'daki Deniz Lisesi'ne edebiyat öğretmeni oldu. 12 Eylül'den hemen sonra. Şubat soğuşunda sorgusuz sualsiz kapının önüne kondu.

Askeri şûra toplantılarının ardından 'disiplinsizlik nedeniyle şu kadar subayın orduyla ilişkisi kesildi' haberlerine aşınayız. Meğer bu soğuk haberin arkasında ne tür dramlar gizliymiş. İhraçların, rakamların ötesinde çok derin anlamları varmış. Az çok tahmin etmek mümkün ama bu kadarını beklemiyordum. İşte İskender Pala'nın anlattıkları... 'Atıldıysa hak etmiştir' diyenlerin bile duyarsız kalamayacağı bir insan öyküsü.

Ehliyetine söz söyleyen yok. Eserleri ortada. Vatanperverliği tam, yüz üzerinden yüz. Çalışkanlığını konuşmak abes, onun gibisi yok. Arkadaşları, en tepedeki komutanları şahit... 'Deniz Kuvvetleri'nin gururu' diye bakanların sayısı az değil. Herkesin takdirini kazanmış.

Özel misyon bile üstlenmiş. İşte kitaptan bir sayfa daha... Yıl 1996. Üzerinde kara bulutlar dolaşmaktadır. Gece telefonu çalar. Karşıdaki kişi 'Yarın Ankara'ya komutanlığa gelin' deyince içi cız eder. Evden ayrılırken eşine 'Yarın telefon etmezsem, çocukları al ve lojmandan ayrıl' der. Meseleyi öğrenince rahatlar. Amiral 'Seni komutanımız Güven Erkaya'nın emriyle çağırdık' der. Söz konusu olan bir devlet işidir...

Türkiye ile Yunanistan arasında Kardak krizi patlamak üzere... Deniz Kuvvetleri, İskender Pala'dan Osmanlıca bildiği için Kardak adasının mülkiyeti konusunda araştırma yapmasını ister. Bazı özel ve gizli bilgilere de ulaşır. Unutması gerektiğini düşünür ve bir daha hatırlamamak üzere unuttur. Kardak konusunda Türkiye'nin elini güçlendiren bilgi ve belgeleri an be an Güven Erkaya'ya iletir. Çalışmasını başarıyla tamamlar.

Bu olaydan 11 ay sonra şubatın soğuşunda komutanı Güven Erkaya'nın imzasıyla ordudan ihraç edilir. Suçu mu? Eşinin başörtülü olması, kızının imam hatipe gitmesi, namaz kılarken bir defa görülmesi... Osmanlıca bilmesi de sayılabilir. İki darbe arasındaki zaman dilimini 'İlginç zamanlar' diye tanımladı. Ve yaşadıklarını kitaplaştırdı. Üniformalı 15 yılın hikâyesi bu... Masal değil hepsi gerçek. Akıcı bir üslup, dokunaklı bir öykü...

Kitap İskender Pala'yı değil Türkiye'yi anlatıyor. Herkes okumalı. Özellikle de ihraçların altına imza atan, kuvvet komutanları, Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

5 yıl mı, 7 yıl mı?

Mustafa Ünal 2010.02.17

Bugünün değil yarının tartışması aslında. Gül, Çankaya'ya çıkalı henüz 2,5 yıl oldu.

Önünde bir o kadar daha süre var. Hiç yeri değilken gündeme taşınıverdi. Cumhurbaşkanı, Hindistan'da bir başka konudan söz ederken 'Henüz kaç yıl olduğu ortaya çıkmamışken...' diye bir cümle kullandı.

Ayrıca dediği doğru... Gül'ün görev süresi konusunda bir mutabakat yok. Aksine ihtilaf var. Hem hukukçular hem de siyasiler ikiye bölünmüş durumda. '5 yıl' diyen de var, ısrarla '7 yıl' olduğunu savunan da... Hukukçular arasında ağırlıklı bir görüş oluşmuş değil.

Kastettiğim '367 hukukçuları' değil, akademik kariyer sahibi, sahalarında uzman isimler. 367'ciler sırf Abdullah Gül'ü seçtirmemek için göz göre göre hukuku siyasete alet ettiler. En olmazı oldurmaya kalktılar. Ve sonunda gülünç duruma düştüler.

İhtilaf sadece hukukçular arasında değil. Benzer tabloya AK Parti içinde rastlamak da mümkün. Köksal Toptan Meclis Başkanlığı sırasında '5 yıl' dedi. Grup Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın düşüncesi ise kesinlikle '7 yıl' şeklinde. AK Parti'de genel eğilimin '5 yıl' yönünde olduğunu söyleyebilirim.

Bu sorunu kim çözecek, hukuk mu siyaset mi? Son sözü hukuk söylemeli. Siyaset gerekli düzenlemeleri yaptı. Onu yorumlamak ve bir karara ulaşmak hukukçuların işi. Adres de belli; Yüksek Seçim Kurulu. Başbakan Erdoğan da topu oraya attı.

Cumhurbaşkanlığı seçimi bugünün konusu olmamasına rağmen siyasetin bilinçaltında özellikle de muhalefet cephesinde bir Çankaya stratejisi olduğu dikkatlerden kaçmıyor. Bazı küçük siyasi oluşumların nihai hedefi de genel seçimler değil, Cumhurbaşkanlığı seçimi.

Yine muhalefet cephesinde Başbakan Erdoğan'ın 2012'de cumhurbaşkanı olmak istediği ve bu yüzden Abdullah Gül'le arasının açılacağı beklentisi üzerine ciddi strateji ve planlar geliştirildiğini gözlemlemek mümkün. Oysa ne Erdoğan ne de Gül de 2012 için şu ana kadar bir renk vermiş değil.

CHP lideri Deniz Baykal, görev süresiyle ilgili tartışmaya çok sert girdi, '7 yıl olursa rejim krizi çıkar' dedi. Ne rejimi ne krizi... Daha ortada ciddi bir tartışma yok. Sadece görüşler seslendiriliyor. CHP pozisyonunu erken aldı. Tıpkı 2007'de olduğu gibi Çankaya seçimini bir siyaset savaşına dönüştüreceğini şimdiden belli etti.

CHP gibi merkez partisi, 'rejim krizi' kavramını bu kadar basit kullanmamalı. Cumhurbaşkanının görev süresi olağan bir hukuki tartışma. Baykal'ın Çankaya üzerine ince hesaplar yaptığını başka haberlerden de biliyoruz.

CHP liderine göre 2012'de yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminde AK Parti'nin oyları 30'lara düşecekmiş, karşısında da yüzde 65'lik bir blok oluşacakmış. O gün geldiğinde bu çoğunluk bir aday üzerinde uzlaşacakmış. Bir partinin karşısındaki oyları saymak...

Siyasette çok dillendirilen ve asla karşılığı olmayan bir hesap bu... Bırakın, bu geniş siyasi cephenin bir aday etrafında toplanmasını, sol partilerin ortak bir aday çıkarabileceğini bile sanmıyorum. Hem cumhurbaşkanını halk seçecek. Masa başı mühendislik hesaplarının halka dikte ettirilmesi mümkün değil. Artık eski stratejiler, 367 gibi manevralar işe yaramayacak.

Son tartışmaya MHP de katıldı. Bahçeli, Baykal gibi düşünüyor. MHP lideri dün 'Cumhurbaşkanımızın görev süresi 5 yıldır' dedi. Bu konuda bir ihtilaf olduğuna da inanmıyor. 'Okuryazar olan herkes bunu bilir' diyor.

Cumhurbaşkanı seçiminin çok çetin geçeceği bugünden belli oldu. Baksanıza görev süresi gibi olağan bir hukuki ihtilaf sert ifadelerle tartışılıyor. Aynı çevreler yarın rejimin selameti deyip 'halk seçmesin' tartışması başlatırsa şaşırmanın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

17 Şubat darbesi: Yargının intiharı

Önce bir test sorusu... Zor bir soru: 'Adalet Bakanı kurulmuş bir zemberek gibi konuştu.' Bu sözü aşağıdakilerden hangisi söylemiştir: a) CHP lideri Deniz Baykal, b) MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, c) BDP lideri Selahattin Demirtaş, d) HSYK Başkan Vekili Kadir Özbek.

Eğer son gelişmelerini dikkatli takip etmiyorsanız doğru şıkkı bulmanız kolay değil. Sakın 'Bunu ancak bir siyasetçi söylemiş olabilir' düşüncesiyle liderler arasında seçim yapmaya kalkmayın, yanılırsınız. Ben çevremde denedim, doğru şıkkı bilen çok az çıktı. Sallayanların tutturma şansı hiç yok.

Evet, bu cümle HSYK Başkan Vekili Kadir Özbek'e ait. Dün güne başlarken Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda, vekili sıfatıyla Başkanı'na Adalet Bakanı Sadullah Ergin'e söyledi. Bu ancak siyasi bir polemikte farklı politikacılar arasında kullanılabilecek bir söz. Kadir Özbek'e hiç yakışmadı.

Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya da doğrusu hiçbir fırsatı kaçırmıyor, baksanıza hemen sahneye çıktı, kapatmayı ima ederek AK Parti hakkında inceleme başlattığını duyurdu. Bu tabloda bir o eksikti. Meslek dayanışmasının bu kadarına pes...

Yargı mensupları bir siyasetçi gibi konuşamaz. Yüksek yargı hiçbir siyasi çizginin uzantısı değil. Ve asla bir siyasetçi gibi ayaküzeri açıklama yapma lüksleri yok. Kararlarını eleştirenlere siyasetin diliyle, polemik üslubuyla cevap verme hakları da yok.

Dudaklarından dökülen her sözü tartarak, düşünerek konuşmaları gerekir. Evrensel kuraldır: Yargı, ağızyla değil kararlarıyla konuşur. Dünyanın her yerinde yargı günlük tartışmaların parçası olmaktan kaçınır. Bizde kararlar da konuşmalar gibi sorunlu.

İşte ortamı geren son tartışma... HSYK'nın Erzurum'da dört savcının yetkilerini geri alan kararından söz ediyorum. Tıpkı 367 gibi vicdanların kabullenmekte çok zorlandığı bir karar bu. Şemdinli'den de ağır. 'Yargı darbesi' doğru bir tespit. 27 Nisan muhtırasına benzetenler de haksız değil.

Yargıtay'ın veya Danıştay'ın destek açıklamaları kararı kuvvetlendirmiyor. Adil ve hukuki karara da dönüştürmüyor. Bunların meslek dayanışmasından öte bir anlamı yok. Dün bazı Yargıtay üyelerinin HSYK'yı ziyaret etmeleri de farklı değil.

HSYK'yı bu tartışmalı kararı almaya iten sebep ne? Kurul'a dışarıdan bir baskı söz konusu oldu mu? Asıl sebep, Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner'in tutuklanması mı? Yoksa Üçüncü Ordu Komutanı Saldıray Berk'in 'şüpheli sıfatıyla' ifadeye çağırılması mı? Tesadüfe bakın ki HSYK bu kararı alırken Saldıray Berk de Ankara'da idi.

Hepsinden önemlisi HSYK acaba sokakta insanın vicdanında yer eden, yürüyen bir davaya müdahale ettiği inancını nasıl silecek?

HSYK'nın hangi bilgi ve belgeye dayanarak bu kararı verdiği sorusu cevapsız. Neresinden bakılırsa bakılsın bu yargılamaya açıkça müdahale. Dışarıdan değil, bizzat yargının içinden. Yargının yargıya müdahalesi söz konusu...

Erzurum savcıları durduk yerde harekete geçmedi. İlhan Cihaner hakkındaki iddialar ciddi. Ergenekon örgütüne üye olmak duymazdan gelinir mi? Ayrıca darbenin Erzincan ayağını oluşturmakla suçlanıyor. Süreç sadece savcının inisiyatifiyle gelişmedi, hakimler de devrede. Savcı istedi, hakim tutukladı. HSYK'nın kararına rağmen Cihaner'in tutukluluğuna yapılan itiraz reddedildi.

O dosya şimdi ne olacak? Yeni görevlendirilen savcılar nasıl çalışacak? Saldıray Berk'in 10 gün içinde ifade vermesi gerekiyordu. Bu müdahaleden sonra süreç aynen işleyecek mi?

HSYK bu kararıyla hukuka, yargıya ve adalete büyük darbe vurdu. 17 Şubat sürecinden çıkışın tek yolu HSYK'nın yapısını Ankara kriterlerine göre değil evrensel standartlara göre yeniden düzenleyecek bir yargı reformu... Başka da çare görünmüyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlker Başbuğ'u kim, neden dinledi?

Mustafa Ünal 2010.02.21

Sonunda Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un da ses kaydı internet sitelerine düştü. Ankara'da bütün şiddetiyle yargı darbesinin tartışması sürerken, MGK toplantısına saatler kala...

Başbuğ'un 6 dakikalık konuşması medyaya sızdırıldı. Sorular peş peşe geldi... Kim dinledi, kim sızdırdı, neden şimdi?

Başbuğ daha 10 gün önce bir gazeteye 'Sabrımız taşarsa elimizdekileri açıklarız.' demişti. Bu konuşmaya bir cevap mı?

Genelkurmay'ın kısa açıklamasında Başbuğ'un ses kaydı doğrulanırken 'Yurtdışında askeri personele yapmış olduğu bir konuşmadan yararlanarak düzenlendiği anlaşılmıştır.' dendi. Yurtdışının da Belçika olduğu ortaya çıktı. Başbuğ, 25 Ocak'ta NATO toplantısı için Brüksel'e gitmiş, orada görevli Türk subaylarla bir araya gelmişti. Genelkurmay'a göre bu ses kaydı o konuşmalardan derlenmiş...

Açıklamada sadece Başbuğ'un nerede konuştuğuna cevap var. Diğer sorular cevapsız. O ortam nasıl dinlendi? Neden şimdi sızdırıldı? En az onlar kadar önemli: Başbuğ o konuşmayı neden yaptı? Uluslararası bir komplo mu söz konusu yoksa ağustos öncesinde artık aşınası olduğumuz iç kavganın tezahürleri mi?

Konuşmanın akışına bakıldığında Başbuğ çok rahat... Yurtdışı olmasına rağmen söylediklerinin dışarıya çıkacağından zerre şüphesi yok. Çok özel konulara giriyor çünkü. Bülent Arınç olayını kastederek 'Emri ben verdim.' diyor. Ardından hakimın kozmik odada arama yapmasına ise 'İzin vermeseydim nah girerdi.' diyor. İnsanın kendisini ancak güvende hissettiği ortamda söyleyeceği üslupta sözler bunlar.

Telekulağın Başbuğ'a kadar uzanması ürkütücü. Ve asla kabul edilemez. Genelkurmay Başkanı'nın dinlendiği bir ülkede hiç kimse rahat uyuyamaz? Kendisinin dinlenmediğinden emin olamaz? Türkiye bir süredir gerek telefon gerekse ortam dinlemelerinden muzdarip. Sadece asker kişilerin değil siyasetçilerin de bürokratların konuşmaları da medyaya sızdı.

Başbakan Erdoğan'ın telefonları illegal yollarla dinlendi ve bir dergi o konuşmaların bir bölümünü yayınladı. Eski Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı'nın, siyasetçileri hedef alan telefon konuşması internet sitelerine sızdı.

Başbuğ'u kimin, hangi amaçla dinlediğini bilmiyoruz. Bir Genelkurmay Başkanı'nı dinleyebilecek güç ve yetenek ancak onun seviyesine yakın birilerinde, daha açık ifadeyle bir başka general de olabilir. Ses kaydını okur okumaz aklıma ilk gelen 'Ağustos savaşı başladı mı?' sorusu oldu.

Özellikle Genelkurmay başkanının değiştiği ağustosların harareti çok yüksek oluyor. Yıpratma veya gözden düşürme kampanyaları aylar öncesinden başlıyor. Yaşar Büyükanıt'a yönelik yayınları hatırlayın... Çok özel aile mahremiyetlerine kadar her türlü bilgi belge internette dolaştı. Şûra'nın hemen öncesinde zirveye tırmandı, binlerce kişinin telefonlarına mesajlar yollandı.

O zaman bu yayınlarla ilgili başkalarını suçlayanlar oldu. Gerçek daha sonra anlaşıldı. Ergenekon operasyonlarında Büyükanıt'la ilgili belgeler Hurşit Tolon, Şener Eruygur gibi generallerin özel arşivlerinden çıktı. Sanki Başbuğ'un ses kaydının arkasında ağustos hesapları var gibi. Kendilerine sahip çıkmadıklarına inandıkları Ergenekoncular ihtimal dışı tutulmamalı. Ben Genelkurmay Başkanı'nı dinleyebilecek bir sivil gücün mevcudiyetine ihtimal vermiyorum.

Başbuğ ses kaydında Çukurambar'daki olayı anlatırken 'Uzun süre o görevi yapıyorsunuz, izleniyorsunuz yani. Kendiniz bunu hissetmeniz lazım. Anlamanız lazım. Anlayamıyorlar. Profesyonel yeteneklerde sıkıntılar var.' diyor. Bu sözleri söylerken kendisinin de kayda alındığından habersiz. Bir başka devlet söz konusu değilse Başbuğ'u dinleyen, ancak onun düzeyine yakın bir güçten başka kim olabilir? Bırakın yeteneği hangi sivil buna cesaret edebilir?

Genelkurmay çok yönlü soruşturma başlattı. Bu olay mutlaka aydınlatılmalı. Çünkü bu sadece İlker Başbuğ'un sorunu değil aynı zamanda Türkiye'nin güvenliği sorunu... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz dalgası

Mustafa Ünal 2010.02.24

Bugüne kadarki en büyük dalga bu... Balyoz darbe planında adı geçen herkes gözaltında. En başta planın altında imzası bulunan Çetin Doğan...

Emniyette sorgulanmayı bekleyenlerin arasında eski kuvvet komutanları var, muvazzaf generaller var...

2003-2004'teki darbe planlarının yer aldığı günlüklerin yazarı eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek de gözaltında. Ama günlüklerden değil, Balyoz toplantısına katıldığı için.

Balyoz, Türkiye'nin gündemine gireli bir ayı geçti. Taraf, büyük valiz dolusu belgenin ancak bir bölümünü yayınladı. Ses kayıtları, krokiler ve plarlardan oluşan binlerce belgeye İstanbul Ergenekon savcıları el koydu. Önce doğruluğu araştırıldı. Gerçekliği tespit edilince savcılar harekete geçti.

Yayınlarla birlikte Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın da 'derinlemesine inceleme' başlattığını biliyoruz. Bizzat Genelkurmay Başkanı söyledi. Plana 'Allah Allah' diyerek tepki gösteren Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, incelemeye ilişkin olarak da şunları söylemişti: "Derinlemesine neticelenmesini istiyoruz, fazla uzaması doğru değil."

Bir hafta değil, bir ay geçti. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın incelemesinden bir sonuç çıkmadı. Oysa gerçeğe ulaşması hiç de zor değildi. Balyoz darbe planının konuşulduğu seminere kimlerin katıldığı belli... Onlardan alınacak bilgiler Balyoz planının içyüzünü aydınlatmaya yeterdi. Şu ana kadar bir açıklama yok ama 'derinlemesine inceleme' sürüyor olmalı.

Dalga, gerçekten büyük... 50'ye yakın isim. Hemen hepsi de üst düzeyde görev yapmış. Balyoz gözaltılarının izahı zor değil. Eğer önce Taraf'ın duyurduğu o belgeler gerçekse savcıların bunlara kayıtsız kalması,

görmezden gelmesi düşünülemez. Balyoz planını örtbas etmek suç.

Türkiye'de 'uzandığı yere kadar gidecek, kimsenin gözünün yaşına bakılmayacak' diye beylik bir laf vardır. Bu, her olaydan sonra tekrarlanır ama bir türlü bu sözün ötesine geçilmez. Rütbesine bakmaksızın o toplantıya katılanların gözaltına alınması soruşturmanın uzandığı yere kadar gideceğini gösteriyor. Bu, iddiaların aydınlatılması adına sevindirici bir gelişme.

Kamuoyu, o belgelerin çok azını biliyor. Valizin içinde kim bilir daha ne ayrıntılar var? Çetin Doğan'ın 'Bir jenerik senaryodan ibaret veya tamamen seminer konuşmaları' şeklindeki savunması ikna edici değildi. Medyaya yansıyanlar tüyler ürpertici. Bir darbe planı en ince ayrıntısına kadar düşünülmüş. Darbe hükümeti bile isim isim tespit edilmiş. 12 Eylül'ün örnek alındığı da çok açık.

Bu belgeler karşısında savcılar ne yapsın?.. Örtbas mı etsin?.. Görmezden mi gelsin. İddiaların üzerine gitmesinden daha doğal ne olabilir? Buna rağmen gözaltıları anlamakta zorlanan, hatta tepki gösterenler var. En başta da CHP... Deniz Baykal, dün grup konuşmasının büyük bölümünü Balyoz operasyonuna ayırdı.

CHP lideri, 'Bu kadar büyük ve çarpıcı bir operasyon bildiğim kadarıyla hiçbir demokratik ülkede olmamıştır.' dedi. Sanki o eski komutanlar hiçbir şey yokken durduk yerde gözaltına alınmış gibi... Hiçbir demokratik ülke, Türkiye'deki kadar darbe, darbe girişimi, muhtıra ve cuntasal faaliyetler yaşamadı. Sadece AK Parti dönemindeki artık adlarını unuttuğumuz darbe planları bile onlarca. Hiçbir ülke, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirme teşebbüslerine hoşgörüyle yaklaşmaz.

CHP lideri, '7 yıl önceki toplantının hesabı neden şimdi soruluyor?' dedi. O toplantının ıslak imzalı belgeleri yeni ortaya çıktı. Kendisini solda tanımlayan CHP gibi bir partinin darbe planlarından dolayı gözaltılara tepki göstermesi çok manidar.

Doğru, Balyoz dalgasının boyu çok büyük... Ortada doğruluğu tespit edilmiş belgeler varsa yargı ne yapsın? Hukuk, rütbeye değil suça bakar... Türkiye de artık bu evrensel hukuk kuralına alışacak. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çankaya'da üç saat

Mustafa Ünal 2010.02.26

Önce fotoğrafın dili... Kısa film eşliğinde Çankaya'dan servis edilen bu fotoğraf karesi çok şey anlatıyor.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün duruşu 'sakin güç' tanımına uygun... Anayasa'nın dediği gibi tam hakem rolünde. Gündem kurşun gibi ağır ama o rahat. Bu görüntüsü havayı yumuşatmaya yetiyor.

Başbakan Erdoğan, kendinden emin. Masaya oturuşu sağlam, eli kuvvetli müzakereci görüntüsü içinde... Pek görmeye alışık olmadığımız elindeki çanta dikkat çekici. Belli ki içinde dosyalar var.

Erdoğan'ın aksine Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ hiç de rahat değil, tedirgin ve gergin. Sıkıntısı yüzüne yansıyor. Başı önünde... Fotoğraf çekilirken zoraki gülümsemeye çalışıyor. Balyoz dalgasının etkisi altında olduğunu tahmin etmek zor değil. Onun da elinde bir çanta var.

Bu üçlü toplantının bizzat kendisi bir mesaj... Aralarında eski kuvvet komutanlarının da bulunduğu 50'ye yakın üst düzey subayın gözaltına alınmasından askerin rahatsız olduğu sır değil. Bu gelişme üzerine 'durumu ciddi'

gören 15 orgeneral salı günü Ankara'da toplandı. Toplantının duyurulması 'Ne oluyor?' sorularına neden oldu. Komutanların istifası gibi akla ziyan senaryolar kulislere yansıdı.

Ardından Cumhurbaşkanı Abdullah Gül devreye girdi. Bu zirve bunun bir sonucu. Başbakan ve Genelkurmay Başkanı ile tek tek yaptığı haftalık görüşmeyi üçlü zirveye dönüştürdü. Bu sayede Başbuğ sıkıntılarını doğrudan Başbakan ve Cumhurbaşkanı'na aktarma imkanı buldu. Zirve çok uzun sürdü, tam üç saat.

Bunun iki buçuk saati karşılıklı görüşme, yarım saati ise öğle yemeği. Cumhurbaşkanı Gül'ün yemek davetine Başbuğ da Erdoğan da olumlu cevap verdi. Görüşmenin ağırlıklı olarak Başbuğ ile Erdoğan arasında geçtiğini tahmin etmek zor değil. Genelkurmay Başkanı, generallerin gözaltına alınış biçimine itiraz etmiş olmalı.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'e bu şekilde yakındığı kulislere yansımıştı. Genelkurmay, 'Çağrılar gelirlerdi' diye düşünüyor.

Başbakan Erdoğan'ı hedef alan Erdek'teki çirkin parolanın konuşulmaması düşünülemez. En azından Erdoğan gündeme getirmiştir. Şikâyetini yumuşak bir üslupla yaptığını sanmıyorum. Herhalde bu münferit bir olay olarak görülemez.

Zirvenin sonunda Çankaya'dan kısa bir açıklama yapıldı. Üç saatlik toplantıya üç cümlelik açıklama. Yemek sırasında hazırlanan metni Erdoğan da Başbuğ da gördü. Açıklama üzerinde üçlü bir mutabakat var.

Açıklamadaki en önemli cümle şu: 'Gündemdeki meselelerin anayasal düzen ve kanunlarımız çerçevesinde çözüme kavuşturulacağından vatandaşlarımızın emin olmaları ve bu süreçte kurumlarımızın yıpranmaması için herkesin sorumluluk bilinciyle hareket etmesi gerektiği hususları vurgulanmıştır'.

Hedef öncelikle, sokaktaki vatandaş dahil kamuoyunu rahatlatmak. Anayasal düzen veya kanuni çerçeve genel bir ifade. Genelkurmay'daki toplantıdan duyulan rahatsızlığa işaret ettiğini söylemek mümkün... 15 orgeneralin bir araya gelmesi bir olağanüstü durum. Ve geçmişte örneklerine rastlandığı gibi hukuk dışı yolları çağırıştırıyor.

Zirvenin sonunda sorunların hukuk içinde çözüleceğinin altının çizilmesi bu açıdan önemli. Kurumların yıpranmamasından neyin kastedildiğini de tahmin etmek kolay. Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı. Bu zirveye neden olan gerilimin hattı asker ile yargı arasında. Balyoz darbe planını hazırlayan asker kişiler... Belgeler ulaşınca harekete geçerse yargı.

Bu sürece hükümetin bir dahli yok. Ne operasyonların başında ne de yargılama sürecinde müdahale etmesi söz konusu değil. AK Parti hükümetinin gerilimin bir tarafına yerleştirilmesi anlamsız.

Sonuçta Başbuğ, gergin girdiği Köşk'ten rahatlamış bir yüz ifadesiyle ayrıldı. Erdoğan, zirveyi 'gayet iyi' diye niteledi. Çankaya zirvesi Ankara'nın havasını yumuşattı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son durum

Mustafa Ünal 2010.02.28

Bugüne kadarki en büyük dalga olan Balyoz operasyonları başlayınca Ankara'nın tansiyonu yükseldi, Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek karargâha davet edildi, 'durumu ciddi' gören orgeneraller toplandı, Cumhurbaşkanı devreye girdi, Başbakan'la Genelkurmay Başkanı'nı yuvarlak masa etrafında buluşturdu, üç saatlik toplantının ardından üç cümlelik açıklama...

Ve eski kuvvet komutanları savcılıktaki ifadelerinin ardından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Astlar tutuklanırken kuvvet komutanlarının savcılık aşamasında saliverilmesinde zirvelerin etkisi oldu mu? Sokaktaki insan dahil hemen herkeste bu yönde bir kanaat olduğu inkâr edilemez.

Doğrudan ya da dolaylı Ankara'dan giden bir telkin veya yönlendirme yok. Ne Cemil Çiçek Müsteşar'a bu yönde bir talepte bulundu ne de Adalet Bakanı yargıya müdahale olarak yorumlanacak çaba içine girdi. Yargı tamamen kendi dinamikleriyle hareket etti. Hem operasyon sürecinde hem de sorgu safhasında.

İstanbul'daki savcı ve hâkimler durumdan yani Ankara'nın gerilimli havasından vazife çıkarmış olabilir mi? Belki ama somut bilgi yok. Bir olağanüstülük havası oluşturan orgeneraller zirvesi bu açıdan bakıldığında doğru olmadı. İnsani duygularla bir araya gelmediklerine göre zirve ister istemez doğrudan yargıya mesaj olarak yorumlandı.

CHP lideri Deniz Baykal'ın 'Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ ağırlığını koydu, hükümet devreye girdi ve komutanlar serbest kaldı' şeklindeki değerlendirmesi gerçeği yansıtmıyor. Herhalde Genelkurmay Başkanı sadece orgeneral rütbesinde üç tane ismin serbest bırakılmasını istemez. Tutuklamalar zirveden sonra da devam etti. Ayrıca bir gün sonra Balyoz'un ikinci dalgası geldi. 20'ye yakın subay gözaltına alındı.

Başbuğ'un ortaya çıkan tablodan hoşnut olması düşünülemez. Silah arkadaşları ciddi iddialarla karşı karşıya, azımsanmayacak sayıda muvazzaf subay tutuklandı. Genelkurmay Başkanı bazı taleplerde bulunmuş olabilir. Daha çok da usule dönük... Gözaltına alış biçimi ve yargılama süreciyle ilgili... Yargı bağımsız. Dışarıdan müdahalelere kapalı... Üç yıl önce Adalet Bakanlığı döneminde Cemil Çiçek'in Erzincan başsavcısını aradığı iddiası hâlâ başını ağrıttıyor. Adalet Bakanı Sadullah Ergin başta olmak üzere hiçbir hükümet mensubu müdahale riskini göze almaz.

Kaldı ki hükümet bu gerilimin doğrudan bir tarafı değil. Fay hattı asker ile yargı arasında... Balyoz'u yargı başlattı, yargı sürdürüyor. Genelkurmay rahatsızlık yerine ortaya çıkan durumu 'temiz eller' kampanyasına dönüştürebilir. TSK'nın cuntacılardan, illegal işlere bulaşanlardan arınması kurumu zayıf düşürmez, aksine güçlendirir.

Hava yumuşadı da gerilim bitti mi? Eğer gerilimin bitmesinden murat suça karışan askerlere ilişilmeyeceği, görmezden gelineceği, dosyaların kapatılacağı ise 'hayır gerilim bitmedi'. Ve bitmez de. Genelkurmay'ın böyle bir talebi olacağını da sanmıyorum. Değil AK Parti hükümeti hiçbir hükümet -bugün aykırı duruş sergileyen CHP dahil- suça karşı harekete geçen yargıyı engellemeye cesaret edemez.

Görünen, Balyoz'un devam edeceği... Poyrazköy davası başladı. Bülent Arınç'ı gözetlerken suçüstü yakalanan subayları konu alan kozmik oda iddianamesi yolda. Albay Dursun Çiçek'in dosyası kapanmadı. Islak imzalı belge incelenmesi için Genelkurmay'a yollandı. Bütün bu fay hatlarında yüksek enerji birikmiş durumda.

Eğer Genelkurmay, hoşnut olmadığı her gelişmede orgeneralleri toplayacak olursa Ankara daha çok zirvelere sahne olur. Doğru olan, yargının işini yargıya bırakmak... Ve biraz müşkül olsa da hukuk yoluyla hiç gocunmadan arınmak. Bu arada bir kapatma davası için yargıya baskı yapmak da çözüm değil.

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi ıslak gerçekler

Hiçbir belge bu kadar çok tartışılmadı. Neler söylenmedi ki... Türkiye 'belgeyi ciddiye alanlar' ve 'sulandırmak isteyenler' diye ikiye ayrıldı. Önce aslı yok, fotokopi dendi. Sırf TSK'yı yıpratmak için bir yerlerde üretildiğini iddia edenler oldu.

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, milyonların gözü önünde 'Belge değil, kâğıt parçası' dedi. Daha doğrusu dedirtildi. Askerî savcılık 'belge fotokopi' diyerek işlem yapmadı. Dosyayı rafa kaldırdı. Savcı huzurda atılan sahte imzayı da görmezden geldi.

CHP lideri Deniz Baykal 'Doğruysa vahim, gereği yapılmalı' dedi. İma yoluyla 'Başbuğ istifa etmeli' demeye getirdi. Ardından bu söylemini terk etti ve haftalar boyu 'tertip' olduğu tezini işledi durdu.

Bir ihbar mektubuyla aslı ortaya çıkınca... Tartışma daha da alevlendi. Bu kez eleştiri okları muhbir subaya yöneldi. Niye beklediği soruldu. Bu kıymetli evrakı postayla göndermesi inandırıcı bulunmadı.

Toplum 'ıslak imza makinesi' diye bir alet olduğunu o zaman öğrendi. Bir CHP milletvekili yakın tarihte Türkiye'ye ıslak imza makineleri girdiğini söyledi. O ıslak imzanın makine ile atıldığını söylemeye getirdiler.

Postadan çıkan belge üzerine savcılık harekete geçti, tam da Milli Güvenlik Kurulu toplantısındaiken Albay Dursun Çiçek tutuklandı. Bu haber bir notla Başbuğ'a iletildi. Genelkurmay Başkanı çok rahatsız oldu.

Karargâh'ta orgeneraller zirvesi toplanmadı, gece ışıklar yanmadı. Ama başka bir gelişme yaşandı. Genelkurmay Başkanı'nın rahatsız olduğunu gören kimi hatırlı isimler devreye girdi, Çiçek tutuksuz yargılanmak üzere salıverildi.

Adli Tıp belgeyi inceledi ve hükmünü verdi; belge gerçek, altındaki ıslak imza Dursun Çiçek'in... Gerçeğe inanmak istemeyenler buna da kulp takmaya çalıştı. Bu kez Adli Tıp Kurumu'nu tartışmaya açtılar.

CHP lideri Deniz Baykal, kararın altında imzası bulunan uzmanları diline doladı, ayartıldığını söyledi. Grup toplantısında uzun uzun sahte belgenin nasıl gerçek yapıldığını anlattı. Bir 'Yandaş uzman' demediği kaldı.

Genelkurmay belgenin aslını istedi. Bunun üzerine savcılar kurye ile gönderdi. Islak imza Jandarma Kriminoloji'de incelemeye alındı. Kısa süre önce de karar çıktı. Jandarma 'gerçek değildir' diyemedi. Belgeyi doğruladı.

Haberin medyaya yansımaları üzerine Genelkurmay geç saatlerde ıslak imzanın Albay Dursun Çiçek'e ait olduğunu kabul etti. Tartışmanın geldiği yer burası...

Şimdi gerçeğin artık herkes tarafından kabullenildiği noktadayız. Bütün sulandırma taktikleri boşa çıktı, çürütme yolları tükendi. Yarın, Jandarma'ya Genelkurmay'a da inanmayanlar çıkabilir. Yurtdışında da inceleme isteyebilirler. Bunlar ciddiye alınamaz.

Islak imza olayında ikinci perde açıldı. Öncelikle akla ziyan sulandırma manevraları yapan medya ve siyaset erbabının topluma özür borcu var. Sessiz kalmak da özür sayılır ama yanıldığını veya yanıltıldığını açıkça söylemek insanı rahatlatır.

Dün gözler CHP grubundaydı. Bu gerçek karşısında Deniz Baykal ne diyecekti? Mutlaka söyleyecek bir sözü olmalıydı. Konuya hiç girmedi, vicdanını sessiz kalarak rahatlatmayı yeğledi.

Herhalde Genelkurmay Başkanı Başbuğ ilk fırsatta 'kâğıt parçası' sözünü düzelterek 'Beni de yanılttılar' deme erdemini gösterir.

Belgenin içeriği çok ağır... Buna rağmen askerî mahkeme Çiçek'in tutuklanmasına 'hayır' demiş. Hayret. Davanın bir de sivil yargı boyutu var.

Doğrudan AK Parti ve milleti hedef alan bir eylem planından söz ediyoruz. Bu suç tek başına işlenemez. Hiçbir albay yukarıdan talimat almadan böyle bir plan hazırlayamaz. Çiçek'in başka suç ortakları olmalı. En can alıcı soru ise, planın nerelerde uygulamaya konulduğu.

Bundan sonrası sivil yargının işi...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP kapalı, MHP mahcup hayır

Mustafa Ünal 2010.03.05

Ankara'da gündem yargı reformu... Hükümet kararlı. Pakette 10 ile 15 arasında madde yer alacak. Son şekli henüz verilmedi. Çerçevesi az çok belli. Başta HSYK olmak üzere yüksek yargıda yapısal değişiklikler öngörüldüğü sır değil. Hedef, AB standartlarına göre yargıyı yeniden şekillendirmek.

AB'nin öteden beri Türkiye'den bazı talepleri var. Raporlara da yansdı. Ana kriter Ankara değil, AB...

367 rakamı için muhalefetin desteği şart. AK Parti'nin oyları yeterli değil. Ancak hükümet referandumu göze almış durumda. 330-367 arası oy halk oylaması demek. Gidiş de oraya.

AK Parti uzlaşmaya kapalı değil. Adalet Bakanı Sadullah Ergin, yüksek yargı başkanlarını ziyaret etti. Görüşlerini ve önerilerini aldı. Bir mutabakat için muhalefet partileriyle de bir arayış söz konusu.

Uzlaşma vurgusu yapan Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın açıklamalarını sadece AK Parti'ye yönelik olarak yorumlamak yanlış, muhalefet partilerini de kapsıyor. 'Tam uzlaşma' gerçekçi bir ifade değil. Meclis, son yılların en büyük uzlaşmasını 10. ve 42. maddelerde sağladı. Onun da akıbeti ortada. Anayasa Mahkemesi, yetkisini aşarak değişikliği iptal etti. Demokrasilerde 'tam mutabakat'ın örneği yok.

Yargı reformunu öngören anayasa değişikliğine muhalefet partilerinin itirazları var. CHP, yargı reformunu konu alan anayasa değişikliğine şiddetle karşı... SHP'li bakanlar Mehmet Moğultay ve Seyfi Oktay dönemindeki rengi belli olan malum kadrolaşmanın esnemesinden korkuyor olmalılar.

Müzakere için masaya oturmaya bile yanaşmıyor. CHP'nin anayasa konusundaki tavrı, olağan şartlarda yeni anayasa yapılamayacağı yönünde... Değişiklik kısmen de olsa pek fark etmiyor. Anamuhalefet partisi, anayasaların ancak savaş veya askerî darbe gibi olağanüstü dönemlerde yapılabileceğini savunuyor.

İstisnai görüşler de yok değil. Kimi CHP sözcüleri 'milletvekillerinin dokunulmazlığı ile 12 Eylül darbecilerini yargılamak için geçici 15. maddenin kaldırılması' şartını dile getiriyor.

CHP'nin itirazlarını, dün, etkili aynı zamanda kabinede de görevi olan bir AK Partili ile konuştum. 'CHP'nin söyledikleri hiç inandırıcı değil. Samimiyetleri konusunda kuşkularımız var.' dedi.

Dokunulmazlıklar konusunun daha önce gündeme geldiğini ve bazı çalışmalar yapıldığını anlattı. AK Parti'ye göre sadece milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılması doğru değil. Yasama, yürütme, yargı ve bürokrasinin dokunulmazlıklarının genel olarak ele alınmasına daha sıcak. Daha önce bu boyutuyla tartışıldı ancak bir ilerleme sağlanamadı.

Anayasa'nın geçici 15. maddesini kaldırmak tek başına çare değil. 12 Eylül darbesini yapanların nasıl yargılanacağını da iyi belirlenmesi lazım. 12 Eylül, 'emir komuta' zinciri içinde gerçekleşen bir darbe.

En üstteki Kenan Evren'den en alttaki subaya kadar binlerce asker darbeye iştirak etti. Hepsini yargılamak mümkün değil. Darbe girişimlerinin yargıya taşınmasına itiraz eden CHP'nin sadece 30 yıl önceki darbecilerin yargılanmasına sıcak bakması çelişki.

AK Partililer, CHP'nin dokunulmazlıklar ve geçici 15. madde konusundaki yaklaşımını 'iyi niyetli' ve 'gerçekçi' görmüyor. Bugünden belli oldu. CHP, anayasa değişikliğini engellemek için her yolu deneyecek. Deniz Baykal, paketi Anayasa Mahkemesi'ne götüreceğini ilan etti.

Ayrıca 367 gibi zorlama yorumları gündeme taşımaya başladı bile. Süreyi kısaltan yeni yasanın bir yıl içinde referandum yapılamayacağı gibi.

MHP, kapıları tümünden kapatmıyor. 'Altyapısını bu Meclis hazırlasın. Değişikliği yeni Meclis yapsın' anlayışı içinde. AK Parti, MHP'nin politikasını 'mahcup hayır' diye tanımlıyor. Bundan sonraki Meclis'e gündem dayatmasının da demokrasiyle bağdaşmayacağını düşünüyor.

Özellikle CHP'nin yaklaşımı yargı reformunun neden ivedilikle yapılması gerektiğini açıkça gösteriyor. Yüksek yargının Ankara kriterlerine göre değil, AB'ye göre yapılanması neden sakıncalı olsun...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davutoğlu'nun ajandası

Mustafa Ünal 2010.03.07

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'ndan 'Kurtuba' daveti alınca tereddütsüz 'evet' dedim ve çok heyecanlandım. Davutoğlu bugünlerin en kritik ismi. Başta Ermeni tasarısı olmak üzere çok önemli dış politika gelişmelerinin içindeyiz.

Ayrıca Endülüs'e kim hayır diyebilir ki... Kurtuba, İslam tarihinin hafızasına kazınmış bir şehir. Endülüs medeniyetinin başkenti. 8. yüzyılda Müslümanlar bu bölgede tarihin en büyük medeniyetini kurdu. İbni Rüşd buralı. Bazı eserleri hâlâ ayakta...

Ulucami bunlardan biri. Bugün minaresinin yerinde çan kulesi var. Endülüs, Kurtuba, Gırnata bizim için hüzün demek. Akıbeti trajik oldu çünkü. Endülüs'e, Endülüs'ün bahtsız Müslümanlarına nice ağıtlar yakıldı.

Sezai Karakoç'un çevirisini yaptığı bir şiirde 'Endülüs'ün başına gelen felaket tarihin bütün felaketlerini unutturdu. Ama dünya durdukça unutulmayacak, yad edilecek bir felakettir bu' dizeleri dikkat çeker.

5 saat yolculuktan sonra geldik Kurtuba'ya. Uçakta Bakan Davutoğlu ile ufuk turu yaptık. Ajandasındaki önceliklerini anlattı, ince taktiklerinden söz etti. 'Biz havadayken Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nden çok önemli karar çıkacak.' dedi. Çıktı da. KKTC'nin konumunu güçlendiren tarihi karar. Davutoğlu, 'Son yılların en önemli başarısı.' dedi.

Gündemin ilk konusu... Ermeni tasarısı. Ekranlardan canlı yayınlanan oylamanın usulü gayri ciddiliğini ortaya koydu. Tasarıya 22 'hayır' oyu küçümsenmemeli... Komiteden daha ileri aşamalara taşınmasına engel. Temsilciler Meclisi ve Senato'dan geçme şansı yok.

Türkiye derin 'hayal kırıklığı' içinde. Ermenistan protokollerini imzaladı. Sonrasında Ermenistan gibi yan çizmedi. ABD yönetiminin daha fazla ağırlığını koymasını bekliyordu. Obama son dakikada devreye girdi ancak yeterli olmadı.

Türkiye kırılganlığını ABD politikasına yansıtacağını işaretlerini verdi. Jet hızla Büyükelçi Namık Tan'ı istişare için Ankara'ya çağırması ilk adım. Washington'a kırılganlığın bir nedeni de Afganistan ve İran gibi bölgesel sorunlarda sürekli işbirliği için Türkiye'nin kapısını çalarken böylesine hassas bir konuya duyarsız kalmasına.

Davutoğlu, Büyükelçi Tan'ın geri dönüşünün uzayabileceğini söyledi. Bu, işin ciddiyetini gösteren önemli bir mesaj. Başka adımlar gelir mi? Washington yönetiminin dikkatini daha fazla çekecek başka uyarıcı hamleler sürpriz olmaz.

ABD bölgesel sorunlarda istekli bir Türkiye bulamayabilir. Bakan Davutoğlu bundan sonraki süreç için açık konuşmuyor ve çok dikkatli dil kullanıyor. Söylediklerinden kırılganlığın ilişkilere yansıtacağı sonucunu çıkarmak mümkün.

Davutoğlu'nun seyahat güzergahı çok yönlü dış politikanın yansıması. İspanya ile başlayan bu gezi bile başlı başına dış politikanın özeti gibi. Gayri resmi AB Dışışleri Bakanları toplantısı için İspanya'ya uçmadan önce Mısır'daydı.

Cordoba'da gayri resmi zirvede AB bakanları ile bir araya geldi. İkili görüşmeler yaptı. Ajandasında sadece AB yok. Balkanlar da var sözgelimi. Türkiye, bölge gücü olarak dünyanın sorunlu coğrafyası Balkanlar'a ağırlığını koymak istiyor.

Davutoğlu'nu dinlerken anlıyoruz ki Bosna-Hersek, Sırbistan, Hırvatistan hattı sürpriz gelişmelere gebe. Henüz tam gün ışığına çıkmamış Türkiye'nin inisiyatifıyla yürüyen bir süreç var. Davutoğlu bir müze açılışı için İspanya'dan Almanya'ya oradan da Şam'a geçti. Bugün Beşşar Esed'le görüşecek.

Hangi ülkenin dışışleri bakanı İspanya-Almanya ve Suriye hattını üç günlük seyahatin güzergahı yapabilir? Ortadoğu da Davutoğlu'nun ajandasında öncelikli konulardan... En ağır sorunların yaşandığı Ortadoğu'da artık çözüm yolunun Türkiye'den geçtiğini söylemek abartılı olmaz herhalde.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin hali

Mustafa Ünal 2010.03.10

Bir haftayı suskunlukla geçiren CHP lideri Deniz Baykal, grup toplantısında 'ıslak imza' konusuna nihayet girdi. Baykal belgeyi kabullenen Genelkurmay'ın açıklamasını tatmin edici bulmadı. 'Orijinal olabileceği kanaatinin bu aşamada ifade edilebilmesi için ciddi araştırmanın yapıldığını söylemek mümkün değil.' dedi. Daha doğrusu diyebildi.

Ciddi araştırma yapılmamış. Pes doğrusu. Bugüne kadar hiçbir belge bu kadar fazla araştırma ve incelemeye tabi tutulmadı. Önce Emniyet kriminoloji, Adli Tıp ve TÜBİTAK inceledi. Hepsi de 'İmza Dursun Çiçek'in, belge gerçek' sonucuna vardı. Ancak belgeye inanmak istemeyenler her birine ayrı kulp taktı.

En başta da CHP ve sözcüleri... Emniyet yaftalandı, Adli Tıp Kurumu tartışmaya açıldı, TÜBİTAK'ın çalışması görmezden gelindi. Haklarında neler söylenmedi ki. Amaç raporların inandırıcılığını gölgelemek, şüphe düşürmekti. Sulandırmak da diyebilirsiniz.

Savcılar belgenin aslını Genelkurmay'a gönderdi. Oradan da Jandarma kriminolojiye... Sonuç değişmedi. Jandarma Dursun Çiçek'in ıslak imzasını tespit etti, belgeyi doğruladı. Genelkurmay gizlemedi, ortaya çıkan gerçeği kamuoyuna duyurdu. Bu, Orgeneral İlker Başbuğ için kolay değildi. Jandarmanın raporu 'kâğıt parçası' sözünü tekzip ediyordu. Buna rağmen üstünü örtmedi.

CHP'nin itirazları bitmedi. Gerçeği kabullenmek bu kadar mı zor? CHP'nin psikolojisini anlamak güç değil. Islak imza konusunda kendisini fena halde bağladı. Sonunu düşünmeden her aşamasında 'Aslı yok, belge fotokopi, ıslak imza Çiçek'in değil' dedi.

CHP'lileri bu kadar kesin konuşmaya iten neydi, bilmiyoruz. Tartışmaya o kadar hızlı girdiler ki şimdi virajı almakta zorlanıyorlar. CHP lideri hâlâ 'Islak imzanın makine ile atılması mümkün mü?' diye soruyor. Belge üzerinde parmak izi araştırmasının yapılmadığından söz ediyor.

Bunlar ilk başta gündeme gelen sorulardı. O aşamalar çoktan geçildi. Devletin ilgili bütün kurumları ayrı ayrı 'Islak imzanın Dursun Çiçek'e ait olduğunu' tespit etti. Ve işi yargıya bıraktı. Bu noktadan sonra CHP'ye düşen, zor da olsa gerçeği kabul etmek...

Herhalde CHP'ye hiç kimse 'Islak imza Dursun Çiçek'in, belge gerçek' dedirtemeyecek. Bir zamanlar Süleyman Demirel'e 'Sağcılar cinayet işler' dedirtilemediği gibi.

Emniyet, Adli Tıp, Jandarma, Genelkurmay doğruladı ama yetmedi. Türkiye'de belgeyi inceleyecek başka da kurum kalmadı. Belki yurtdışı... O da ayıp olmaz mı? Koskoca Türkiye bir belgenin doğruluğunu tespit edecek teknolojiden yoksun mu? Bugüne kadar en kritik davalarda yargı, Adli Tıp'ın verileri ile karar verdi.

Sadece ıslak imza konusunda devletin kurumlarına inanmamak izah edilebilir gibi değil. Burası aslında sözün bittiği nokta...

Sadece ıslak imza tartışmasında değil, CHP hemen her konuda keskin angajmanlara girmekten çekinmedi. Köşeli açıklamalarla, ayaküzeri verilen demeçlerle kendini bağladı. Ergenekon davası bunun en iyi örneği. Silivri'deki her duruşmada bir CHP milletvekiline rastlamak mümkün... Bu insani değil, siyasi bir tavır. Ergenekon davasının avukatlığını yapmak CHP'nin parti politikası.

Yarın yargı Ergenekon konusunda hükmünü verirse CHP'nin hali ne olacak? CHP Erzincan davasında da benzer tutum içinde. CHP milletvekilleri dosyayla yakından ilgili... Gizli tanıklarla gizlice buluşmaktan geri durmuyorlar. Bir parti bir yargı sürecinin içine bu kadar girer mi? Henüz davanın nasıl gelişeceği belli değil.

Islak imza olayından CHP'nin ders çıkarması gerekmiyor mu? Eğer keskin angajmanlardan kaçılmazsa CHP daha çok zor durumlara düşer...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kamyon vakası

Mustafa Ünal 2010.03.12

Daha çok karpuz nakliyatında kullanılan sivil plakalı bir kamyon 900 el bombasıyla Başkent'e girerken polis tarafından yakalanırsa bu, sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde heyecan uyandırır. Hiçbir şekilde rutin ve olağan bir gelişme diye yorumlanmaz.

Bütün dikkatler bir anda olay mahalline çevrilir. Dört koldan üzerine gidilir. Üstelik burası yeraltından bombaların, LAW'ların ve çeşit çeşit silahların fıskırdığı bir ülke ise... Ve Ergenekon gibi büyük bir dava devam ediyorsa...

Ayrıca bu topraklarda kamyonun da sicili pek parlak değil, şaibeli bir araç... Bir kamyon Susurluk'ta Mercedes'e çarptı ve o güne kadar hissedilen ama gözle görülmeyen, elle tutulamayan derin yapıyı ortaya çıkarıverdi. Kamuoyu nice esrarengiz bilgiyi o kaza sayesinde öğrendi. O günden beri Türk toplumunun bilinçaltında kamyon sadece masum bir taşıma aracı değil; esrarengiz bir niteliği de var.

Olayın nasıl geliştiğini biliyorsunuz... Polis, elektronik postadan çıkan ihbar üzerine Ankara'nın girişinde bir kamyonu durdurdu. 'Çok önemli, lütfen bakınız' başlığıyla gelen ihbar hiç de ciddiye alınmayacak türden değil. Çok önemli detaylar var. Kamyonun plakası, mühimmatın cinsi ve içindeki isimler anlatılmış.

El bombasının yanı sıra başka silahlardan da söz ediyor. Başka kamyonlar da olduğu tezini doğruluyor. Postayı yazan belli ki içeriden... Dışarıdan birisinin o kadar ayrıntıya vâkıf olması mümkün değil.

Kozmik odadaki aramaların ardından Seferberlik Kurulu üyelerinin telaşa düştüğünü söyleyen ihbarcı 'kirli silahların' toplanarak Ankara'ya getirildiğini iddia ediyor. Kirli silah diyerek neyi kastettiğini tahmin etmek zor değil. 'Belki de Türkiye tarihinin en kanlı olaylarını bu silahlarla çözeceksiniz' gibi iddialı cümleler var elektronik postada. İhbarcı, silahların Nevruz'da Doğu ve Güneydoğu'da kullanılacağını da ileri sürüyor.

Polisin ihbar mektubuna kayıtsız kalması, görmezden gelmesi mümkün mü? Değil. Derhal çok yönlü incelemeye aldı. Resmi evraklar gösterilmesine rağmen kamyon Emniyet'e götürüldü. Aynı saatlerde askerî kaynaklar medyaya 'rutin bir sevkiyat' olduğunu fısıldadı. Savcı tarafından ifadeler alındıktan sonra kamyon da, askerler de serbest bırakıldı. Bu süreçte Genelkurmay'ın sessiz kalması ise dikkat çekti. Beklentiye rağmen hiçbir açıklama yapmadı. Daha olayın başında bazı soru işaretlerini ortadan kaldırılabirdi.

'Mahiyeti anlaşıldı, dosya kapandı' denecek basit bir olay değil. Zaten savcılık da çok yönlü soruşturuyor. İhbarı yapan da araştırılıyor. Araştırılmalı da. Ya ciddi bir durumla karşı karşıyayız ya da birileri Türkiye ile oynuyor. Her ikisi de vahim.

Ortada cevaplanması gereken ciddi sorular var. 'Rutin sevkiyat' açıklaması hiç de inandırıcı değil.

Dünyanın hiçbir yerinde bir kamyon dolusu el bombası, iki kişinin nezaretinde ve sivil bir araçla taşınmaz. Emniyete haber verilmemiş. Böyle bomba sevkiyatı yapıldığı nerede görülmüş? Bunu söylemek için illa da güvenlik uzmanı olmaya gerek yok. Hiçbir koruma olmadan Muğla'dan yola çıktığı söylenen kamyonun yolu ıssız bölgelerde teröristlerce kesilse ve kaçırılsaydı ne olacaktı?

Bu topraklarda yolların tekin olmadığını herkes bilir. En başta trafik canavarı kol geziyor. Ya ciddi bir kazaya karışsaydı ne olacaktı? Bu kamyonun daha önce kaza yaptığına ilişkin haberler de var. Petrol, gaz taşıyan tankerlerin üzerinde 'tehlikeli madde, fazla yaklaşmayın' uyarısı var. El bombası yüklü bir kamyon uyarısız, korumasız nasıl yollara düşebilir?

Bu kamyon vakası garipliklerle dolu... Bir dizi soru cevapsız. Bomba taşıma şeklinin izahı yok. İhbarcının söyledikleri ürkütücü... Eğer doğru ise Ankara'nın kamyonu Susurluk'un kamyonundan daha önemsiz değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hedef bendim'

Bülent Arınç'ın evini gözetlerken yakalanan Özel Kuvvetler'de görevli iki subay olayı hâlâ muamma. Genelkurmay'ın 'Bilgi sızdıran bir subayı izliyorduk' açıklaması, kimseyi ikna etmedi. Yargı işi ciddiye aldı ve soruşturma 'kozmik oda'ya kadar uzandı.

Hakimin araştırması günler sürdü. O bilgi ve belgeler ışığında şimdi savcı iddianameyi hazırlıyor. Medyaya yansıyan bir gizli kayıta Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ 'Çukurambar emrini ben verdim.' dedi. Konuşmanın yurtdışında yapıldığını söyledi, bu sözünü yalanlamadı.

İddia edildiği gibi Çukurambar'da bir suikast hazırlığı mı söz konusuydu? Gerçek hedef kimdi?

Bu konuda Bülent Arınç az konuştu. Genel değerlendirme yapmakla yetindi. Pek ayrıntıya girmede. Arınç, önceki gece Habertürk'te benim de katıldığım programda gazetecilerin sorularını cevaplandırdı. Üç saat boyunca çarpıcı açıklamalar yaptı. Söyledikleriyle, Çukurambar muammasına bir nebze açıklık getirdi.

Lafı eğip bükmeden net konuştu: 'Her şey açık. Hedef bendim.' dedi. Başından beri suikasta yönelik bir olay olarak görmediğini anlattı. Dikkatleri başka yerlere çekme senaryolarına prim vermediğini gösterdi.

Arınç'ın şu sözleri önemli: '7 gün boyunca evimin etrafında ne arıyorlardı? Aynı firmadan defalarca niye otomobili kiralamışlar? Ceplerinden benim adresim çıktı. Bu puzzle'lar bir araya gelince bunun bir tiyatro olduğunu düşünür müsünüz? Bunları görmek için MİT'ten bilgi almaya ihtiyaç yok. Her şey çok açık. Milletim alim değil, ariftir. Ne olup bittiğini herkesten çok iyi bilir. Biliyorum ve inanıyorum ki; hedef alınmış bir insanım. Bugün konuşulmasa bile 3-5 yıl sonra gerçekler ortaya çıkar.'

İki subayın Arınç'a bilgi getiren birilerini takip ettiği iddiasını ortaya atanlar oldu. Arınç, bu iddiaya 'Bana bilgileri kim getirecek ki?' diyerek tepki gösterdi ve ekledi: 'Öyle olsaydı, bir albay, bir binbaşı bilgi sızdırana tespit ederdi'. Takipten bir şey çıkmadığını bizzat Genelkurmay açıkladı.

Özel Kuvvetler'den iki subayın aylarca Bülent Arınç'ın evinin etrafında niye dolaştığının sırrını yargı ortaya çıkaracak. Suikast iddiası ağır olabilir. Bu kadar üst düzeyde gözetleme neden? Çok şey söylendi ama bu soruya sağlıklı cevap veren çıkmadı.

Arınç 'Hedef bendim.' derken sadece görünürdeki bilgilerden yola çıkmış olamaz. Kamuoyunun bildiklerinin dışında bilgileri olmalı... Programda 'Evet, biliyorum' dedi. Ancak detaya girmede. Bilmesi de normal. Olayın odağındaki bir isim. Hükümette çok etkin görevi var.

Herhalde biz bazı gerçekleri iddianame kabul edildikten sonra öğrenebileceğiz.

Arınç'ın üzerinde durulması gereken başka mesajları da vardı. Askeri darbelere dayanak oluşturan 35. madde konusunda söyledikleri önemliydi. Hükümetin bu maddenin revizyonu konusunda herhangi bir çalışma yapmadığını hatırlattı ancak "Genelkurmay'ın 'bu madde yanlış anlamalara yol açıyor; bunun kaldırılması ya da değiştirilmesi iyi olur' yönünde talebi olursa iyi olur." diyerek askere pas atmaya ihmal etmedi. EMASYA protokolü askerle hükümetin uzlaşması sonucu ortadan kalktı. Aynı şey niye 35. maddede olmasın? Arınç'ın sözleri bir çağrı... İlk adımın TSK'dan gelmesi daha sağlıklı sonuç verir.

Genelkurmay demokrasiye referans yaparken askeri darbelerin artık geride kaldığına sürekli vurgu yapıyor. 35. maddenin kaldırılmasına dönük talep, bu sözlerin ete kemiğe bürünmesini sağlar. TSK'yı daha da güçlendirir.

Hızı azaldı ama AK Parti hakkında bir kapatma davası açılacağı söylentisi tam gündemden düşmüş değil. Arınç'a, bu konuyu da sorduk. 'Ben kapatma davasını hissetmiyorum. AK Parti'ye kapatma davası açmak için

hukukun çıldırması gerekir.' dedi. Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, 'Partiler kapatmayı hissedерler.' demişti. Arınç hissetmediğine göre bir davanın söz konusu olmadığı yorumunu yapmak mümkün.

Şimdi yeni bir soru düştü gündeme: Arınç, emrini bizzat Başbuğ'un verdiği gözetlemede neden hedefti? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kongo'da ilk Türk Cumhurbaşkanı

Mustafa Ünal 2010.03.17

Sekiz saatlik uçak yolculuğunun ardından Kinşasa'nın kenar semtlerinden otele doğru yol alırken biraz meraktan biraz da konvoyu selamlamak için çevrede birikmiş kalabalık insan kümelerinin hali insana acı veriyor. Gördüklerimiz şehrin özeti değil belki ama bir parçası olduğu muhakkak.

Tozun toprağın içinde oyun oynayan çocuklar, derme çatma evler, hurdaya dönmüş toplu taşıma araçları. Altındaki zenginlikleri sömürülmüş toprağın üstündeki fakir, yoksul insanlar, kara kıtanın bahtsızları. Sarıhumma, sıtma hastalıkları hâlâ buralarda ölümcül. Heyet üyelerine günler öncesinden ürkütücü uyarılar yapıldı.

Demokratik Kongo, Afrika'nın büyük ülkelerinden... Eski adı Zaire. Nem oranının yüksekliği 30 derecenin üzerindeki sıcaklığı daha da çekilmez kılıyor. Demokratik Kongo, Cumhurbaşkanı Gül'ün ilk durağı... İki günlük temaslarının ardından dün öğleden sonra Kamerun'a geçti.

Demokratik Kongo, ilk kez bir Türk cumhurbaşkanını ağırladı. Bugüne kadar Türkiye'den hiçbir cumhurbaşkanı gelmemiş. Sanmayın dünya ilgisiz. Çin devlet başkanının bu ülkeyi bir yıl içinde 5 kez ziyaret ettiğini anlattılar. Demokratik Kongo, değerli taşları, elmasları ile ünlü.

Yer altı madenleri çok zengin... Ama zenginliği ekonomiye aktaramamış, refah düzeyine yansıtamamış bir ülke. Yıllarca Belçika'nın sömürgesi olmuş. Kıymetli madenler Avrupa'ya taşınmış. Havaalanında gördüğümüz çok sayıda özel uçağın kıymetli maden tacirlerine ait olduğunu öğreniyoruz.

Osmanlı'dan beri Türkiye'nin Afrika'ya ilgisi Batı ülkelerine benzemiyor. Gül'ün tabiri ile 'temiz bir ilgi' bu... Osmanlı, Tanzania'ya kadar gelmiş. Türkiye'nin geçmişinde sömürge yok. Cumhurbaşkanı 'Biz Afrika'ya insani duygularla hiçbir karşılık beklemeden yöneldik' dedi. Kara kıta bunun farkında ki, BM'deki oylamada biri hariç Afrika ülkelerinin hepsi Türkiye'ye destek verdi.

Türkiye'nin Afrika pazarına açılmasında TUSKON'un payı çok büyük. TUSKON üyesi derneklerin 2006'dan itibaren Afrika'ya düzenlediği iş gezilerinin sayısı 200'ü geçti. 5 bin Afrikalı işadamını Türkiye'ye getirdi.

TUSKON ve TİM'in ortaklaşa organizasyonuyla 150'ye yakın işadamı Cumhurbaşkanı Gül'ün gezisinde. Yeni yatırım alanlarını araştırdılar. Gül, 'Türk işadamlarının 300 Kongolu işadamıyla oturup konuştuklarını görünce çok umutlandım.' dedi.

Türk tekstilinin namı var. Kinşasa'da 'Çin malı kadar ucuz, Avrupa malı kadar kaliteli' diye bir söz olduğunu öğrendik. Türkiye'den gelen işadamlarına rastladık. İhsan Bey, İstanbul'un Osmanbey semtinden gelmiş ve burada tekstil mağazası açmış. Bir yıldır Demokratik Kongo'da... Ailesini de getirmiş. Dönmeye hiç niyeti yok. İşlerini daha da büyötmeyi hedefliyor.

Çankırı'dan gelen bir başka girişimci Cihan Bey 'Osmanlı' adını verdiği lokanta açmış. Yediğiniz içtiğiniz her şeye aşırı titizlenmeniz gereken bir coğrafyada, Afrika'nın göbeğinde Türk yemeklerini bulmak olağanüstü bir şey.

Gül'ün işadamlarına dönük bir tespiti dikkat çekici: 'İş dünyasını yakından takip etmeyenler çok şey kaçırıyor. İnanılmaz bir dinamizm var. Türk girişimciler dünyanın her tarafında... Devlet ve siyaset iş dünyasının dinamizminin çok gerisinde.'

Cumhurbaşkanı Gül, her gittiği ülkede Türk okullarını ziyaret etmeyi gelenek haline getirdi. Bu gezide de gelenek bozulmadı. Kinşasa'da 'Şafak Türk Okulu' daha yeni, üç yıllık... Buna rağmen 300'ün üzerinde öğrencisi var. Daha da büyüyecek. Devasa bir inşaatı sürüyor. Tamamlandığında görkemli binasıyla öğrenci sayısı da artacak.

Okulunun bahçesinde düzenlenen programda minik iki öğrencinin İstiklal Marşı'nın 10 kıtasını hatasız ezbere okuması başta Cumhurbaşkanı olmak üzere Türk heyetini duygulandırdı. Demokratik Kongolu minik öğrenciler Türkçe şarkılar söyledi.

Afrika'da deyince sömürge akla geliyor. Misyonu çok farklı olsa da Türk okullarını bu kapsamda değerlendirenler çıkabilir. Nitekim Cumhurbaşkanı Gül'e soruldu... Gül 'Hayır' dedi; 'Türk okulları sömürgeci ruhu ve mantalitesi ile açılmış değil. Kaynaşma, kardeşlik hedefliyor. Sömürgede kardeşlik ruhu olmaz, çıkar olur. Daha eski tarihî okulları Tanzanya'da da gördüm. Oradaki herkes memnundu.'

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kapatma davası ve anayasa değişikliği

Mustafa Ünal 2010.03.21

Cuma günü kapatma davası bekleyenler oldu. Bu iddia Ankara'da pek ciddiye alınmadı ama heyecan uyandırdı. Ekonomide rakamlara yansdı. Borsa hafiften dalgalandı.

Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın AK Parti hakkındaki dosyayı tamamladığı sır değil. Dosyanın içinde nelerin olduğu bile az çok biliniyor.

Allah'tan gazete sayfalarına kadar taşınan kapatma söylentileri boş çıktı. Yoksa bugün tersyüz olmuş bir Türkiye ile karşı karşıya idik. Dosya tümden rafa kalktı mı? Hayır. Öteden beri mart ayına randevu verildiği dikkate alınırsa önümüzdeki cumanın da kritik olduğu söylenebilir.

Dosyanın kaderini yargının dinamikleri değil, Başsavcı üzerindeki baskıların belirleyeceğini düşünüyorum. Kapatma davaları hukuki olmaktan ziyade siyasi ve ideolojik özellik taşıyor. Bugüne kadar birçok siyasetçi, söz ve eylemleriyle partilerinin kapanmasına neden oldu ancak hiçbiri ceza almadı.

Ankara'da gündem 'yargı reformunu' konu alan anayasa değişikliği... Mini paket hazır. Önce 12-13 madde düşünüldü. Daha sonra ilaveler yapıldı, madde sayısı 20'yi geçti. Parti kapatmalarla ilgili yeni düzenleme de var. Meclis'in kararına başvurulacak. CHP'nin gündeme getirdiği geçici 15. madde de eklendi. 12 Eylül darbecilerini koruyan zırh kalkacak.

Paket son şeklini, bugün Başbakan Erdoğan'ın hukukçu kurmaylarıyla yapacağı toplantıda alacak. Yarın Adalet Bakanı Sadullah Ergin başkanlığındaki AK Parti heyeti, paketi muhalefet partilerine götürecektir. Yeni tekliflerin pakete dahil edilmesi mümkün. Görüşmenin amacı bu...

Ne zaman bir anayasa değişikliği gündeme gelse hemen peşinden kapatma iddialarının dillendirilmesi bir tesadüf mü? Anayasa değişikliği ile kapatma davası arasında bir ilişkidense söz edilebilir mi? Birbirinden çok farklı gibi görünse de her ikisi arasında çok yakın irtibat var. Nasıl mı?

Burada bir kulis bilgisi aktarmak isterim. 22 Temmuz seçimlerinden sonra AK Parti, Anayasa'yı değiştirmek için harekete geçti. Siyasi partiler, sivil toplum örgütleri ve akademisyenlerle toplantılar yaptı. Çalışmalar ciddiye büründü. Altında uzmanların imzasını taşıyan anayasa taslağı hazırlandı.

Tam bu noktada... Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın AK Parti kurmaylarına haber gönderdiği... 'Anayasa değişikliğinden vazgeçmelerini, aksi halde kapatma davası açmak zorunda kalacağını, üzerinde çok baskı olduğunu' ilettiği iddiaları yayıldı. Baskının kimden veya kimlerden geldiğini tahmin etmek zor değil.

İlginçtir, adım atma aşamasına gelmişken AK Parti, anayasa değişikliğinden vazgeçti. Gerçi Meclis'te aradığı desteği de bulamadı. CHP şiddetle itiraz etti, MHP yanaşmadı. AK Parti'nin anayasa çalışmalarını rafa kaldırmasının asıl nedeni yargı çevrelerinden gelen mesajlar mı yoksa siyasi iklimin oluşmaması mı tam anlaşılamadı. Kanaatim, mesajların etkili olduğu yönünde...

Çok geçmeden kısmi anayasa değişikliği gündeme geldi... Başbakan Erdoğan, İspanya'da 'türban velev ki siyasi simge olsun' açıklaması yapınca MHP, üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan anayasa değişikliğine destek vereceğini açıkladı. AK Parti ve MHP milletvekillerinin oylarıyla başörtüsü yasağını ortadan kaldıran düzenleme Meclis'te kabul edildi. Üstelik son yılların en yüksek rakamı; 411 ile...

Yargıtay Başsavcısı Yalçınkaya, bir ay sonra AK Parti'nin laiklik karşıtı eylemlerin odağı haline geldiğini iddia ederek Anayasa Mahkemesi'ne kapatma talebiyle başvurdu. Dosyada, internetten toparlanmış başka deliller de vardı. Ama asıl nedenin 10. ve 42. maddelerdeki anayasa değişikliği olduğu ortadaydı.

Süreci tetikleyen parti MHP iken neden sadece AK Parti'ye dava açıldı sorusu da cevapsız.

Anayasa değişikliği ile kapatma davası arasında doğrudan bir ilişki olduğunu söylemek herhalde abartı olmaz. AK Parti şimdi köklü çözüm peşinde... Kapatma iddiaları paketle gündeme gelmedi, öncesi var. İnceleme başlattığını bizzat Yalçınkaya söyledi. Anayasa değişikliğini, kapatma davası eşliğinde tartışmak hiç hoş değil. Umarım Başsavcı bir çılğınlık yapmaz... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Reformcular, statükocular

Mustafa Ünal 2010.03.24

Keşke Anayasa topyekun değişseydi. Demokratik sistem çağın gereklerine göre baştan aşağı yenilenebilseydi.

Her defasında pansuman tedbirle geçiştirilen yargı reformu keşke çok daha önce yapılabilseydi. Yargının ancak büyük reformlarla düzeltebilecek yapısal sorunları olduğu muhakkak.

Türkiye'nin hukuk sistemi Avrupa standartlarından ve dünya gerçeklerinden çok uzak... O yüzden 'Parti kapatma gibi, 367 gibi' asla olağan ölkelerde eşine rastlanmayacak türden gariplikler üretebiliyor. Reformlar statükonun direnci kırılamadığı için gecikti. Ama bugün büyük değişim kaçınılmaz. Mevcut statükoyu bu haliyle geleceğe taşımak mümkün değil.

Yargı reformu önce AK Parti içinde tartışıldı. Partide karşı çıkanlar oldu. Başbakan Erdoğan tavrını reform yönünde koyunca hazırlıklar hızlandı. Mini paket hafta başında görücüye çıktı. Yeterli mi? Değil, ama bu kadarı da önemli... Acele mi getirildi? Hayır, geç bile kalındı. Paketin hacmi daha büyük olabilirdi.

12 Eylül askerî darbesinin ürünü Anayasa'da bugüne kadar defalarca değişiklik yapıldı. Ama ilk kez Anayasa'nın ruhuna ilişiliyor. Yapısal sorunlara neşter vuruluyor. Sözde değil özde değişiklik... Gerçek bir reform. 12 Eylül darbesini yapanların hukuki zırhını kaldırıyor. 30 yıl önce emir-komuta zinciri içinde harekete geçen darbecilerin nasıl yargılanacakları ayrı bir tartışma konusu...

Yine de demokratik ortama psikolojik, moral etkisi olacağı muhakkak. En azından bundan sonra darbeye yelteneceklerle bir gözdağı... Gayri darbe cezasız kalmayacak. Türkiye bu demokratik olgunluğa erişti. Hesap sormak için artık 30 yıl beklenmeyecek.

Türkiye kolay parti kapatan bir ülke olmaktan çıkacak. Parti kapatmak ne hukuki ne siyasi çözüm getirdi. Sonuçları ortada... Aksine sorunları daha da ağırlaştırdı. Meclis'in sürece dahil edilmesi doğru bir karar. Başta Avrupa olmak üzere çağdaş demokrasilerde uygulama böyle. HSYK'nın ve Anayasa Mahkemesi'nin yapısı evrensel normlara göre şekillenecek. Gidiş geriye değil ileriye, yerelden evrenselliğe doğru... Bizzat Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Mustafa Bumin'in talep ettiği değişiklik önerileri dikkate alındı.

AK Parti, paketi kamuoyuna duyurduktan sonra vakit kaybetmeden yüzde 1 oy alan siyasi partilerle sivil toplum örgütlerinin kapısını çaldı. Başbakan Erdoğan 'muhtefetten gelecek tekliflere açık olduklarını' söyledi. 'Bu son hali değil, taslak' dedi. Öneriler için pazartesi gününe kadar beklenicek. Ardından Meclis'e sunulacak.

Pakete tepkiler farklı... Kamuoyu olumlu karşıladı. Sokaktaki vatandaş değişiklikten yana. Bu yöndeki eğilimi anketlere yansıdı. CHP ve MHP'nin tutumunda değişiklik yok. CHP kapıları baştan kapattı. İlk CHP'nin gündeme getirdiği geçici 15. maddenin pakete ilave edilmesi CHP'yi yumuşatmadı. Anamuhalefet partisi katı tutumunu sürdürüyor. Tam statükunun partisi. Her türlü değişime karşı.

MHP, 'Şimdi komisyon kuralım, paketi yeni Meclis'e bırakalım' yaklaşımını koruyor. CHP'nin itirazını anlamak mümkün... Özellikle yargıdaki statükunun bozulmasından endişe duymakta haklı sayılabilir. Eski Adalet Bakanı Mehmet Moğultay tarihin gördüğü en büyük sol kadrolaşmaya imza attığını bizzat kendisi itiraf etti. CHP tamam da MHP'yi anlamak zor...

MHP yargı reformuna karşı çıkışını temellendirmekte zorlanıyor. Yeni Meclis'e havale ettiği değişikliği niye bu Meclis yapamasın?.. Bugün değil de neden yarın?

En manidar tepki yüksek yargıdan... Yargıtay Başkanı ve HSYK Başkan Vekili yargı reformuna karşı çıkarken hukuki kavramlarla değil siyasi kavramlarla konuşmayı yeğliyorlar. Ne yazık ki yargının böyle bir alışkanlığı var. Yargıtay Başkanı, yargıyı kuşatmaktan, ele geçirmekten söz ederken HSYK Başkan Vekili yüksek yargı ile dalga geçildiğinden dem vuruyor. Ancak yargıyı ele geçiren, bir başkasının ele geçirmesinden endişe eder. Bu üslup kaygı verici... Yüksek yargıyı birileri ele mi geçirdi yoksa? Korku ele geçenin kaybedilmesine mi? Evrensel normlardan çekinmek niye?

Anayasa paketine karşı çıkanlar statükocu, destekleyenler reformcu. Mücadele değişimle, eskiyi muhafaza arasında... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP + Yüksek Yargı eşittir...

En sert itiraz 'yargıya ilişkin düzenlemeye'... HSYK ve Anayasa Mahkemesi'nin yapısının değişmesine. İlginçtir, karşı çıkış üslubu 27 Nisan sürecini hatırlatıyor.

Yine aynı çevreler. Aynı isimler, aynı yüzler. Zorlama yorumlarla Anayasa'nın başlangıç maddelerine göndermeler yapılıyor.

Yargının kuşatılmak istendiğinden, çatının çökeceğinden söz ediyorlar. Ne demekse... Anayasa değişikliğini 'yargıya el koyma girişimi' olarak görmekten geri durmuyorlar. Üye sayısının artacağı doğru... Hiçbirisi AK Parti teşkilatlarından seçilmeyecek. HSYK'nın da, Anayasa Mahkemesi'nin de temsil zemini genişleyecek.

Yeni düzenleme gerçekleşirse 'dar alanda kısa paslaşmalar' sona erecek. Seçim sistemi normal değil. Yargı içi demokrasiden eser yok. Mevcut halden bizzat yargının kendisi muzdarip... Farklı sesleri duymak için içeriye biraz kulak kabartmak yeterli.

Anayasa değişikliğine karşı giderek keskin bir cephe oluşuyor. Siyasette başı CHP çekiyor. Bir sol parti olmasına rağmen statükonun yılmaz savunucusu. Değişimin önünde Berlin Duvarı gibi duruyor. İlk kez 12 Eylül Anayasası'nın ruhuna ilişkin reform paketini engellemek için her yola başvuracağı kesin.

AK Parti heyetinin sunduğu dosyanın kapağını açmış değil. Daha muhtevaya bakmadan gardını aldı. Bizzat değişimin kendisine karşı... Darbe anayasasına dokunulmasına karşı... Değişime kapalı bir sol acaba başka ülkelerde var mı? Bugünden, arka bahçesi gibi gördüğü Anayasa Mahkemesi'ne gitmenin, referandum önünü kesmenin hesaplarını yapıyor. Oysa CHP anamuhalefet partisi olarak daha fazlasını istemeliydi. 'Yirmi kusur madde yerine en az yarısını değiştirelim' diyebilirdi.

Toplumsal kahir ekseriyeti mevcut anayasayı 'kendisine zorla giydirilmiş deli gömleği' diye niteliyor. Ve her değişikliğin eskisinden daha iyi olacağını düşünüyor. Dünyanın her yerinde iktidarlar statükocu, muhalefet değişimcidir. Demokratik ülkelerde muhalefetin bütün stratejisi değişim konusunda iktidarı zorlamaktır. Türkiye'de tersine döndü. İktidar değişim yanlısı. Muhalefet ise fren... Statükonun bekçisi.

Muhalefetin anayasa değişikliği için hiç mi somut bir önerisi yok? Peşinen karşı çıkmak yerine CHP'nin değişmesini istediği hiç mi madde yok? Ne siyasetten ne de yüksek yargı sözcülerinden gelen itirazların hiçbirisi somut gerçeklere dayanmıyor. HSYK Başkan Vekili 'Çatı çöker' dedi. Üye sayısının artması, kurula Yargıtay ve Danıştay dışından yeni üyelerin gelmesi niye çatıyı çökertsin?

Yargının çatısı Şemdinli'de çatırdadı. HSYK, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın emri üzerine Şemdinli savcısını kapının önüne koydu. İsterseniz daha gerilere gitmeyelim... Bugüne bakalım, Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, internet sitelerine düşen ses kaydında kozmik odadaki arama için, 'İzin vermeseydim nah girerlerdi' demişti. Bu sözün muhatabı yargı. İktidardan gelen en ufak eleştiride ayağa kalkan yargı Başbuğ'u duymazdan geldi.

Haydi, onu da geçelim. Başbuğ gazetelere verdiği mülakatta Erzurum'daki davada bir numaralı sanık olarak yargılanan Orgeneral Saldıray Berk'in arkasında olduğunu ilan etti. Bunun yargıya açıkça müdahale olduğunu görmek için hukuk tahsili yapmaya gerek yok. Yargı yine sessiz...

Yüksek yargının itirazları hukuki dayanaktan yoksun. Söyledikleri siyasi ve ideolojik. Bildiriler, ayak üzeri yapılan açıklamaların üslubu ve içeriği statükoyu koruma kaygısından öte amaç taşımadığını ele veriyor.

İşte HSYK'da son yaşananlar... Bir üye unvan kararnamesi için girişimde bulundu. Yangından mal kaçırırcasına... Müsteşar karşı çıktı, toplantıdan ayrıldı. Dünkü toplantıya da katılmadı. Mazeretsiz değil, birlikte çalıştığı

arkadaşının babasının cenazesi için Ankara dışına çıktı. HSYK tutanakla tespit yaptı ve suç duyurusunda bulunmaya karar verdi.

Hem siyasetin hem yargının reforma karşı çıkarken daha sağlam gerekçeleri olmalı. İtirazların 12 Eylül darbesinin inşa ettiği statükoyu korumaktan öte anlamı yok... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'yi aşmak

Mustafa Ünal 2010.03.28

Anayasa uzlaşma olmadan değişmez deniyor ya... Burada kastedilen CHP'nin sürece dahil olması. CHP dışındaki bütün partiler bir araya gelse yine de uzlaşma sağlanmış sayılmayacak. Örnek mi? Üniversitelerde başörtüsü yasağına son veren anayasa değişikliğine CHP dışındaki partilerin hepsi oy verdi.

550 sandalyeli Meclis'te 411 rakamına ulaşıldı. Bu bir rekordur. Ancak bu tabloya 'uzlaşma' değil, 'kaos' dendi. Anayasa Mahkemesi 411 rakamına değil, CHP'ye kulak verdi. 367 gibi bir uygulamayla yetkisini aşarak değişikliği iptal etti.

AK Parti diğer partileri dışarıda bıraksın sadece CHP ile anlaşsın bunun adı 'büyük uzlaşma' olur. Peki, CHP ile el ele vererek Anayasa'yı değiştirmek mümkün mü? Maalesef, hayır. Daha AK Parti 'A' derken CHP 'aklından bile geçirme' diye tepki verdi. Paketin içeriğini görmeden 'Zinhar olmaz. Anayasaya dokundurtmam. Engellemek için her yolu denerim' dedi.

İş ciddiye binince de Meclis Başkanı'na 'paketi kabul etme' çağrısı yaptı. CHP'nin ancak 'statükocu' çizgisinde uzlaşmak mümkün. CHP değişime doğru adım atmaz, uzlaşacak partinin, bulunduğu yere yani kendisine gelmesini ister. Bunun adı da reform olmaz.

Statükocu, antidemokratik eleştirileri parti yönetimini rahatsız etmiş olmalı ki, CHP iki yıl önceki programını hatırlattı. Yoksa alternatif bir paket açıklamış değil. Keşke öyle olsa... CHP de bir anayasa paketi hazırlasa. Belki iki partinin paketlerinden bir sentez oluşur.

CHP ile uzlaşma mümkün olmadığına göre bu ülkede reform yapılamaz mı? Zor da olsa, biraz gerilim de artsa yapılır. Eğer iktidarlar bugüne kadar CHP'nin olurlarını arasalardı kesinlikle Türkiye bu noktada olmazdı. Bırakın İstanbul Boğazı'nda ikinci köprüyü, birinci köprü bile yapılamazdı. Boğaz'a köprü yapılmasına bile karşı çıkan bir zihniyet...

Ankara'da yaşayanlar bilir. Meclis'in önündeki tünellerden oluşan büyük bir kavşak inşa edildi. Başkent trafiğine nefes aldırdı. CHP'lilerin Akay Kavşağı'nı engellemek için yürüttüğü çalışmalar bir kitap olur. Defalarca mahkeme kararıyla durdurmayı da başardılar. Melih Gökçek CHP engelini güçlükle aşılabildi.

Turgut Özal 1980 sonrası Türkiye'yi dönüştürürken sol zihniyetle uzlaşma arasaydı ne para reformunu ne de telekom devrimini yapabilirdi. Daha çok örnek verilebilir. CHP'nin dün Boğaz Köprüsü'ne direnmesiyle bugün yargı reformuna karşı çıkması arasında bir farklılık yok. Karşı çıkmak sol siyasetin en iyi yaptığı iş...

Yıllar önce bir kitapta okumuştum. Amerika'da ilk buharlı gemi Hudson Nehri'ne indirilecek... Heyecan dorukta. Nehrin iki yakasında tarihî olayı görmek için binlerce insan toplanmış. Onlardan biri de her şeye karşı çıkan karamsar bir çiftçi. Durmadan çevresine 'Gemiye yürütmeyi başaramayacaklar' der durur. Gemi çalışır ve

kalabalığın çlgınca alkışları arasında yol almaya başlar. Gözler yaşlı çiftçiye döner; ne diyecek diye. İnadı inat bu kez de 'Yürüttüler ama asla durduramazlar' der... Her şeye karşı çıkan CHP'lilere ne çok benziyor.

Birkaç hafta önce İngiliz Financial Times'ın 'Türk siyasetinin asıl sorunu muhalefet' diye yazması boşuna değil. David Gardner imzalı analizdeki şu satırlar dikkat çekiciydi: "Muhalefet iktidara gelmek için mücadele etmekteki tembelliği, artık seçim kazanamaması nedeniyle ordu ve mahkemelere başvuruyor. Ancak muhalefet partileri gerçek partiler değil. Büyük egoya sahip ama küçülen tarikatlar gibiler. Atatürk'ün CHP'si yaşlanmış ve liberallikten uzak, dümensiz bir kalıntı gibi. Ve genç Türkiye'ye çekici gelmekten çok uzak."

Allah'tan Türkiye'de siyaset CHP'yi aşacak dinamizme sahip. Bir deli gömleğini andıran 12 Eylül anayasasını kısmen de olsa değiştirecek irade hem Meclis'te hem de toplumda mevcut. Sağ iktidarlar sola rağmen, nasıl Boğaz Köprüsü'nü yapabildiyse 12 Eylül anayasasını da değiştirebilir... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişimin gücü mü statükonun direnci mi?

Mustafa Ünal 2010.03.31

Anayasa değişikliği paketinin Meclis Başkanlığı'na sunulmasıyla süreç resmen başladı. İlk açıklanan taslakta bazı değişikliklere gidildi.

Ayrıca 3 madde ilave edildi. Madde sayısı 29 oldu. Takvim şekilleniyor; AK Parti Grup Başkan Vekili Suat Kılıç, paketin önümüzdeki hafta çarşamba günü komisyonda görüşüleceğini söyledi.

AK Parti, siyasi partiler, sivil toplum örgütleri ve kamuoyundaki tartışmaları dikkate aldı. Çok eleştirilen, cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesi'ne üniversite mezunu iki üye ataması metinden çıkarıldı. Mahkemenin üye sayısı 19'dan 17'ye indi.

Teklifteki sürpriz son dakika değişikliği, komutanların Yüce Divan'da yargılanmasını öngören düzenleme oldu. Geçen yıl askerlere sivil yargı yolunu açan yasanın değişmesinden sonra komutanların nerede yargılanacakları tartışma konusuydu.

Pakete eklenen madde ile bu boşluk dolduruldu. Genelkurmay başkanı ve kuvvet komutanlarının 'görevlerine ilişkin suçlardan' Yüce Divan'da yargılanmalarının önü açıldı. Bu değişikliğin, belirsizliği sona erdirmekten başka amacı yok.

TOBB'un önerisi 'Ekonomik ve Sosyal Konseyi' kurulması pakete girdi. Taslak ile teklif arasındaki farklar, büyük oranda AK Parti heyetinin toplumun değişik kesimleriyle yaptığı görüşmelerin sonucu. Not edilen itirazların ve yeni madde önerilerinin dikkate alındığını söyleyebiliriz. Son rötuşlarda daha çok iş dünyasının izleri var. Bu normal de.

Muhalefet dosyanın kapağını açmadı. MHP ve CHP çay kahve ikramının ötesine geçebilseydi herhalde düşünceleri pakete yansır. 12 Eylül darbe anayasasından en çok şikâyet eden iki parti MHP ve CHP'nin değişikliğe katkı vermemesi oldukça manidar.

Mevcut maddelere itirazları ve yeni teklifleri olmalıydı. Bu görüntüyle CHP ve MHP Anayasa'dan şikâyet eden parti durumuna düştü. Sadece şikâyet eden de değil, şikâyet ettikleri Anayasa'yı değiştirtmemek için yoğun çaba harcayan parti durumunda... Dün bu iki partinin grup toplantıları vardı. Baykal ve Bahçeli, ağırlıklı olarak anayasa değişikliğini değerlendirdi.

CHP lideri eski ezberini tekrarladı: 'Yargı ele geçiriliyor'. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün rektör atamalarını örnek gösterdi. Gül, kendinden önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'den farklı yöntem mi uyguluyor? Hayır.

Sezer, en çok oy alan adayı mı atadı? Hayır. Hiç sıralamaya bakmadan, nasıl katı ideolojik kriterlere göre atama yaptığını herkes biliyor. CHP'nin sesi o zaman çıkmıyordu. CHP'ye göre Sezer yaparsa 'iyi', Gül yaparsa 'kötü'...

Baykal, konuşmasında anayasa değişikliğine toplumun destek vermediği iddiasını dile getirdi. Eğer öyleyse referandumdan korkmak niye? Aksine halkoylamasına sunulmasını teşvik etmesi gerekmez mi? CHP'nin, Meclis'teki oylamalarda 367 rakamı aşılsa bile paketin referanduma götürülmesini talep etmesi gerekmez mi?

CHP tam tersine bütün stratejisini paketin halka gitmesini engelleme üzerine kurdu. Bu amaçla Anayasa Mahkemesi'nin kapısını çalacağı kesin.

MHP lideri Devlet Bahçeli, yargı organının tarafsızlığını ve bağımsızlığını güçlendiren yapılanmanın gerekli olduğunu söylemesine rağmen değişikliğe karşı mesafeli tutumunu sürdürdü. 'Anayasa taslağı tam bir dayatmadır' dedi.

Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı güçlendirilmesi gerekiyorsa bunun tek yolu var, o da anayasal reform... 29 maddelik paketin amacı da bu. Yargıda yapısal değişimden başka tarafsızlığı ve bağımsızlığı mümkün kılacak çıkış yolu görünmüyor.

Meclis'in anayasa sınavı başladı. Askeri darbenin ürünü 12 Eylül anayasasında bugüne kadar tam 16 kez değişiklik yapıldı. Ama en ciddi bu... Değişimin gücü, statükonun direncini açacak nitelikte.
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kritik rakamlar: 330 ve 110

Mustafa Ünal 2010.04.02

Anayasa paketi önümüzdeki hafta komisyonda görüşülmeye başlanacak. Oturumların hararetli tartışmalara sahne olacağı kesin. Bundan sonra bu iki rakamı çok sık duyacaksınız. 330, anayasa değişikliği için alt sınır... Daha az oy alan madde paketten düşecek. 110 ise Anayasa Mahkemesi'ne başvurmak için gerekli olan sayı.

AK Parti 330, CHP ise 110 için seferber olmuş durumda... Daha oylamaya var ama partiler milletvekillerine birebir markaj uygulamaya başladı. Bugünlerde Ankara'da bütün analizler rakamlar üzerinden yapılıyor. 'AK Parti'den ne kadar fire olur, oylamalarda 330 rakamı bulunur mu?' sorusu, cevabı aranan en güncel soru... 97 milletvekiline sahip CHP'nin Anayasa Mahkemesi için 110 rakamına ulaşp ulaşamayacağı da ciddi merak konusu.

Anayasa oylamalarında partiler grup kararı alamıyor. Zaten oylama da gizli. Hangi milletvekilinin ne oy kullandığını tespit imkanı yok. Bağlayıcı karar olmasa da milletvekilleri tercihlerini vicdanları ile partilerinin anayasa politikasına göre belirleyecek.

Parlamento'nun mevcut yapısının rakamsal ifadesi oldukça kritik tabloya işaret ediyor. AK Parti'nin oy kullanabilecek 336 milletvekili var. Kritik eşiğin hemen üstü. O yüzden rahat değil. Parti yöneticileri her ne kadar risk görmediklerini söylese de, özellikle beklentileri tam karşılanmayan, kırgın milletvekillerinin 'hayır' deme ihtimali mevcut.

AK Parti içinde örgütlü sistematik bir karşı hareket söz konusu değil. Bu yöndeki haberler gerçeği yansıtmıyor. Bazı çevreler içerideki birtakım hoşnutsuzlukların karşı oya dönüşmesini umut ediyor. Bu kadar büyük partide firenin olmaması güç...

Tahminim sonuca tesir etmeyecek, sınırlı sayıda firenin olacağı yönünde... Eğer CHP ve MHP oylamaya katılırsa, pakete AK Parti'nin muhtemel firelerinden fazla destek çıkabilir. Seslerini çıkarmasalar da muhalefet cephesinde de anayasa değişikliğine sıcak bakan isimlerin olduğu biliniyor.

BDP, DSP ve bağımsızların oyu da çok önemli... Aralarında pakete oy verebilecek milletvekillerinin olduğu sır değil. AK Parti yöneticileri bağımsız milletvekillerini de ihmal etmedi, ziyaretlerine gitti.

Destek için ağır şartlar öne süren BDP 'hayır'a daha yakın duruyor. Beklentilerini karşılamasa da mevcut paketi 'Demokratikleşme yolunda bir adım' olarak gören BDP milletvekilleri lehte oy kullanabilir. AK Parti, bazı BDP milletvekillerinden evet oyu bekliyor.

AK Parti, BDP'nin kurumsal desteğinden çekinen bir görüntü içinde. Haksız da değil. BDP ile işbirliğinin farklı siyasi sonuçları olur. Benzer durum MHP için de geçerli... Parti sözcüleri anayasa değişikliğine 'hayır' derken CHP ile aynı çizgide buluşmamak için, farklı üslup kullanmaya özen gösterdikleri gözden kaçmıyor.

Anayasa Mahkemesi'ne giderken CHP'nin MHP'den destek alması pek mümkün görünmüyor. Aksi hal MHP'yi CHP'nin peşine takılmış bir parti durumuna düşürür ki bu görüntünün siyasi bedeli ağır olur. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde CHP ile birlikte hareket eden Anavatan ve Demokrat Parti'nin hali ortada.

Anayasa oylamasında her parti 'evet' derken de 'hayır' derken de ince siyaset izleyecek... Ne 'evet'i sonuna kadar evet ne 'hayır'ı sonuna kadar hayır... Oylamadaki tavır sonrasında gözü kara siyasete dönüşmez.

Genel hava paketin 330 ile 367 aralığında bir rakamla Meclis'ten geçeceği yönünde... Normal şartlarda 367'yi aşması mümkün görünmüyor. Muhalefet, Anayasa Mahkemesi sürecini hızlandırmak için taktik oy kullanabilir. Siyasi kulislarda bu senaryoyu seslendirenler yok değil.

CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne başvuru için 110 rakamına ulaşması, 330'dan daha güç. Siyasi tablonun rakamla ifadesi böyle ama unutmamak lazım ki Ankara'nın havası değişkendir... Ocakta güneşin açtığı, nisanda kar yağdığı çok olmuştur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Attıkları taş başlarını yarar'

Mustafa Ünal 2010.04.04

Bu söz Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a ait... Dün gazetelerin Ankara temsilcileriyle konuşurken söyledi. Nereden mi çıktı? Malum, gündem anayasa değişikliği... Eğer süreç olağanın dışına çıkarsa.

Yani muhalefetin girişimiyle Anayasa Mahkemesi yürütmeyi durdurur veya referandum sonucunu iptal ederse... Arınç 'Bu çılgınlık olur' dedi ve ekledi: 'Attıkları taş başlarını yarar. Bunun sonucu yüzde 47 filan da olmaz.'

Türk toplumunun siyasete dışarıdan gelen olağandışı müdahalelere sert tepki gösterdiği realite. Çok gerilere gitmeye gerek yok. 2007 cumhurbaşkanlığı seçiminde yaşananlar hâlâ hafızalarda canlı. Asker bir gece yarısı bildirisi ile süreci yönlendirmek istedi. Ardından yargı devreye girdi, 367 kararı ile Meclis'i kilitledi.

O günleri Arınç da hatırlattı. Eğer cumhurbaşkanlığı seçimi Anayasa'da yazıldığı gibi yapılsaydı... Arınç'ın ifadesiyle 'Türkiye ne cumhurbaşkanını halkın seçmesini düşünür ne de AK Parti yüzde 47 oy alırdı'.

Doğru, AK Parti 22 Temmuz sonuçlarını siyasetin ve hukukun zorlanmasına borçlu. İlginçtir, bunu 367'nin mimarı Sabih Kanadoğlu da itiraf etti, 'Yüzde 47 için bana dua etsinler' dedi. 2007 sadece siyasetçiler için değil, herkes için derslerle dolu.

Arınç'ın mesajı muhalefet partilerine... Özellikle de CHP'ye. 2007'de de başrolü onlar oynamıştı. Sanki Anayasa'ya göre ilk kez cumhurbaşkanı seçiliyor gibi satır aralarından yeni şartlar keşfetmişler ve bütün umutlarını askerle yargıya bağlamışlardı. CHP siyasetin dışına çıkmıştı. Onun peşinden koşan Anavatan ve DP'nin sonunu getirdi.

CHP yaşananlardan ders almış gibi değil. Çünkü bugünkü söylemi 2007'den pek farklı değil. Söylediklerine bakılırsa umudunu yine siyasetin dışına bağlamış durumda. Bu kez asker yok. Ama yargı var. CHP 110 imza bulabilirse yine Anayasa Mahkemesi'ne koşacak. Anayasa değişikliğini engellemek, referandumun önünü kesmek için Mahkeme'den 367'ye benzer zorlama bir kararın beklentisi içinde.

MHP, CHP'ye göre biraz daha temkinli. O 2007'de Meclis dışındaydı. Gelişmelerin odağında değildi, ilk cumhurbaşkanlığı seçimini dışarıdan izledi. Meclis'e girer girmez de kendisini CHP'den ayırttı. Ve oylamaya katıldı. CHP ile yan yana durmanın ne tür sonuçları olacağını öngörmemesi mümkün değil. Anavatan ve DP'nin akıbeti ortada...

Arınç'ın 'Attıkları taş başlarını yarar' sözü seçim çağırıştırıyor. Merak edilen, olağandışı gelişmelerin erken seçim doğurup doğurmayacağı... Yani anayasa değişikliği süreci Anayasa Mahkemesi yoluyla durdurulursa AK Parti 'Haydi seçime' der mi? Siyasi kulislerde sıkça sorulan bir soru bu.

AK Parti, normal şartlarda genel seçimleri zamanında, 2011 Temmuz'unda öngörüyor. Bunu hem Başbakan Erdoğan hem de parti sözcüleri defalarca tekrarladı. Arınç'ın, '2007 gibi olur' hatırlatması aslında başlı başına bir erken seçim sinyali taşıyor. Bu kendisine açıkça soruldu. 2011'e göre çalıştıklarını vurgulayan Arınç, 'Önümüzde yaşayacağımız siyasi olaylar bazı konuları yeniden tartışmayı gündeme getirebilir.' dedi.

Yani seçim, ortaya çıkacak şartlara göre tekrar değerlendirilir. Artık bu bir ihtimal... AK Parti referandum sürecinin durdurulması halinde erken seçimi bir çıkış olarak gündeme getirebilir. Her şey anayasa değişikliğinin normal seyir izleyip izlemeyeceğine bağlı.

Hukukun dışına çıkılması durumunda yol belli: Sandık, halka gitmek. Hem 2007 örneği hem de Arınç'ın mesajı erken seçime işaret ediyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin destek şartı...

Mustafa Ünal 2010.04.07

En az üç ay sürmesi beklenen Anayasa maratonu yarın başlıyor. Önce komisyonda ele alınacak, daha sonra Genel Kurul'da. AK Parti son dakika hamlesiyle teklifi yenileyerek imza tartışmasına son verdi. Şekil için malzeme arayan CHP imza olayını Anayasa Mahkemesi'ne taşıyabilirdi. Dün CHP lideri Deniz Baykal'dan yeni teklif geldi. AK Parti ve Meclis'e değil, doğrudan Çankaya'ya... Grup toplantısında 'Tarihî bir öneri' vurgusu

yaptıktan sonra 'Cumhurbaşkanı Gül sadece üç maddeyi referanduma götüreceğini söylemesi halinde biz uzlaşmaya varız.' dedi.

O üç maddenin hangileri olduğu belli. İlk günden beri CHP sözcülerinin dilinde... 30 maddeye ulaşan paketin en hassas maddeleri; HSYK ve Anayasa Mahkemesi'nin yapısı ile parti kapatmaya Meclis izni getiren düzenleme. Tartışmalar da bu maddeler üzerinden yürüyor zaten. Hiç kimse diğerleriyle ilgili değil.

Kenan Evren ve arkadaşlarının zırhını kaldıran yeni düzenleme bile beklenen ilgiyi görmedi. O üç madde neden önemli? Türkiye bugüne kadar 82 Anayasası'nı defalarca değiştirdi. En sert direncin o üç maddeye karşı yapılmasının nedeni var. Anayasa değişikliğini öncekilerden ayıran, HSYK ve Anayasa Mahkemesi gibi 12 Eylül askerî rejiminin ürünü kurumlara dokunuluyor olması. CHP'nin ayağa kalkması o yüzden.

Baykal'ın yeni önerisi çok tartışılacak... Önemsemeyenler olacağı gibi ciddiye alanlar da çıkacak. En önemlisi, Cumhurbaşkanı Gül'ün ne cevap vereceği... Genel Kurul'daki oylamalarda 367 rakamına ulaşırsa inisiyatif Cumhurbaşkanı'na geçiyor.

330-367 aralığı gibi referandum zorunluluğu yok. Cumhurbaşkanı dilerse halkoyuna götürür. Paket bir bütün, bu yönde hüküm de var, içinden üç maddeyi ayırabilir mi? CHP çağrı yaptığına göre bunu mümkün görüyor. Ama herkes öyle düşünmüyor.

Kabul etmek lazım ki, AK Parti kurmaylarının iletmediği paketin kapağını bile açmayan CHP yeni önerisiyle farklı bir tutum içine girdi. Bulunduğu yerden bir adım geriye doğru gittiği söylenebilir. Biraz geç kalmadı mı? Çok geç kaldı.

Paket önlerine ilk geldiğinde oturup konuşsalar, benzer teklifi AK Parti'ye yapsalardı, belki sonuç alınabilirdi. CHP o zaman kapıyı hiç aralamadı, paketi konuşmaya değer bulmadı. Daha paketi görmeden 'hayır' dedi. Askerî darbeyi ima ederek Anayasa'nın ancak olağanüstü dönemlerde değişeceğini söyledi.

Şimdi geldiği nokta eski durduğu yerden çok farklı... Baykal, üç maddenin referanduma götürülmesi halinde pakete oy vereceklerini söylüyor. 'Olmaz, yaptırmayız, yapamazsın, sakın haa aklından bile geçirme' demiyor, 'şartlarım var' diyor. Eskiye göre daha makul, daha yapıcı.

Halkoylamasında üç maddeye 'hayır' oyu çıkacağını düşünüyor olmalı. Bu düşünce acaba nasıl oluştu? Kanaatimce 30 maddenin halkın oyuna sunulmasıyla sadece 3 maddenin oylanması arasında pek fark yok. 3 maddeye 'hayır' diyen halk '30 maddeye' niye evet desin?..

İnsan sormadan edemiyor; CHP'nin başka hesabı mı var? CHP siyasi manevra mı yapıyor? Siyasetin nabzını yokladım, CHP'nin samimiyetine inanmayanlar çok. Yeni teklifi bir taktik veya tuzak görenlerin oranı az değil. Malum, Ankara'nın, özellikle de CHP'nin oyunu bitmez. Hatırlayın, kimsenin prim vermediği 367 ucubesini bile karara dönüştürmeyi başardı. CHP'nin çağrısını o kapsamda değerlendirenler var.

Ne gibi hesabı olabilir? Bir an Cumhurbaşkanı Gül'ün CHP'ye kulak verdiğini düşünelim... O üç madde referanduma giderken CHP'nin Anayasa Mahkemesi'nin kapısını çalmayacağını garanti yok. Doğru, dün Baykal bu konuda bağlayıcı bir şey söylemedi. CHP'nin son dakika çağrısı, uzlaşma arayışı mı, siyasi manevra mı yoksa tuzak mı? Her ne ise... Burada Cumhurbaşkanı Gül'ün cevabı önemli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz çelişkileri

Başsavcı, Balyoz soruşturmasında gözaltı kararlarını veren iki savcuyu görevden aldı. 'Neden?' sorusunu cevaplariken Şamil Tayyar'a 'Gözaltına alınması istenen subayların 78'i muvazzaf... Bunların 25'i general rütbesinde... Böyle bir yakalama ve gözaltı kararının yol açacağı sonuçların iyi değerlendirilmesi gerekir' dedi. Yargı tarihine geçecek bir savunma.

Sonradan öğrendik ki o generallerin hepsi de kritik yerlerde görev yapıyormuş. Peki, geçmişlerinde 'Balyoz' lekesi olanlar hassas yerlere niye atandı? Sicil sisteminin en sağlıklı işlediği kurumların başında Genelkurmay yok mu? Bırakın kritik görevleri en küçük çizik, rütbe almaya engel. Ama bu olayın başka bir yönü... Ayrıca yorumlamakta fayda var. Benim takıldığım başka bir yer.

Bugüne kadar bize yargının isme, makama, rütbeye değil dosyaya bakarak karar verdiği anlatıldı. Meğer asıl olan dosyanın içinde ne olduğu değil, doğuracağı sonuçlarmış. Gözaltı, tutuklama gibi kararlarda ana kriter yol açacağı neticelermiş. Yargı emekliye farklı, muvazzafa farklı işliyor.

Yargının bu özel ve itinalı yaklaşımı(!) her dava için geçerli değil. Örnek mi? Başsavcının sözlerini okuduğum zaman aklıma ilk olarak AK Parti hakkındaki kapatma davası düştü. 71 kişilik yasak listesi gözümün önüne geldi. Aralarında kimler yoktu ki...

Yargıtay Başsavcısı 'doğuracağı sonuçları' hiç ama hiç dikkate almadan Anayasa Mahkemesi'ne başvurusunu yaptı. Yasak listesinin başına Cumhurbaşkanı Gül'ü oturttu. Arkasına da Başbakan Erdoğan'ı ekledi. Yetmedi, Türkiye'yi yönetenlerin isimlerini sıralayarak 'bunlara yasak koyun' dedi.

Yol açacağı sonuçlar AK Parti davasında niye hatırlanmadı? Ama savcılar farklı diyebilirsiniz. Kanunlar aynı, hukuk mantalitesi aynı... Ankara'daki başsavcı ile İstanbul'daki başsavcı arasında bu kadar uçurum olur mu? Sokaktaki vatandaşa bunun izahını kim yapacak?

Balyoz, bu ülkenin en ciddi davalarından... Bir bavul dolusu belge... Sadece kâğıt üzerinde değil ses kaydı da var. Askerî bilirkişi 'evet darbe planı' dedi. Dün Balyoz'la ilgili başka bir belgenin haberi düştü. Hürriyet'ten Metehan Demir yazdı.

İlker Başbuğ imzalı belgede, Çetin Doğan'ın 2003'te Genelkurmay kayıtlarına göre 'Meriç' olarak görünen seminerin devamında mevcut senaryoya gerçek isim ve kişilerle devam ettiği vurgulanarak bunun 'sakıncalı' olduğuna dikkat çekiliyor. Başbuğ, bu tespiti o dönemdeki görevi olan Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı sıfatıyla yapıyor.

Genelkurmay Başkanı'nın bu belgeyi Çankaya Köşkü'ndeki üçlü zirvede gündeme getirdiği, Başbakan Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Gül'e dönerek 'Bak ben o zaman karşı çıkmıştım' dediği... Ankara'da kulaktan kulağa fısıldanan bir iddiaydı. Bu söylentinin gerçek olma olasılığı çok yüksek.

Buna rağmen Genelkurmay bir cümle ile 'Söz konusu haber gerçeği yansıtmamaktadır' diye açıklama yaptı. Dolu dolu, güçlü bir tezip değil. Dil ucuyla yapılmış bir yalanlama. Bana hiç inandırıcı gelmedi.

Haberin gerçeği yansıtmadığı bölümü neresi? İlker Başbuğ imzalı belgenin varlığı mı? Bunun Balyoz soruşturmasını yürüten savcılarda olduğu mu? Çankaya'daki zirvede gündeme geldiği mi? Yoksa hepsi mi? Belli değil. Eğer o haber gerçeği yansıtmıyorsa tam olmasa bile bir parça gerçeğin ne olduğunun söylenmesi gerekmiyor mu?

Balyoz öyle bir dosya ki engellemeye kalkan Başsavcı da olsa Genelkurmay Başkanı da olsa altında kalır. O bavulun içi belge dolu...

Kalkan gibi bir dosta veda

Mustafa Ünal 2010.04.11

Ankara'nın ağır gündemine fena halde kaptırmışken aldım ölüm haberini. Sabahın erken saatlerinde cep telefonuma 'Babamızı kaybettik' diye bir mesaj düştü. İki yıldır hastalıkla boğuştuğunu biliyordum. Dönüşü olmayan yola girdiğini son karşılaştığımızda hissetmiştim. Kemoterapi tedavisinin kendisini sarstığı halinden belli oluyordu.

Hastalığıyla ilgili değildi, her zaman olduğu gibi zihni Türkiye'nin meseleleriyle meşguldü. 'Kıbrıs'ta iyi şeyler olmuyor' dedi. Avrupa Birliği politikasına rezervleri vardı. 'Daha dikkatli olmalıyız. Bu kadar AB'ye taraf olmak doğru değil.' diyordu.

'Hocam endişeleri fazla abartıyorsun. Bırak Avrupa korksun' diye takıldığımda sesine biraz şakayla karışık öfke yükleyerek 'Bana bak! O işler senin bildiğin gibi değil' deyişini hiç unutmayacağım. Gerek iç gerekse dış politika konuşmalarımız hep bu minval üzerine sürer giderdi.

İskender Pala'nın, orduda geçen yıllarını anlattığı 'İki Darbe Arasında' adlı kitabını ilerleyen sayfalarda ismine rastlayıverecekmişim gibi okudum. Benzer olayları defalarca onun ağzından dinlemiştim çünkü. 'Ordunun yıpranmasını istemem' diye başlardı söze ve çok dikkatli üslup kullanırdı.

Muhafazakar aile yaşantısı nedeniyle çektiği sıkıntılardan söz ettiğini hatırlıyorum. Lojmanda oturmadı. O zor yıllarını derinlemesine anlatmazdı, sözünü eder ardından 'boş ver' deyip geçiştirir ve 'Neylersin ki her kurumda hata yapanlar çıkıyor' derdi. Almanya seyahatinden dönerken yerine oturan Çevik Bir'e 'Kalkın oradan' diyerek posta koymuştu.

Yazıya otururken İskender Pala'ya 'yollarınız kesişti mi?' diye sordum; 'Merhumu tanıyorum. Herkese ağabeylik yapardı. Seveni çoktu. Deli dolu bir Anadolu yiğidiydi. Allah rahmet eylesin' dedi.

Kimden mi söz ediyorum? Hüseyin Kalkan'dan... 1999 - 2002 tarihleri arasında MHP milletvekilliği yaptı. Deniz Kuvvetleri'nde öğretmen subayken albay rütbesine kadar yükseldi. Akademik unvanı da vardı, kimya doçenti idi. Dursunbey'in bir dağ köyünde doğdu, fakirlikten gaz lambasının bile yakılmadığı, odun ateşinin aydınlatıldığı bir evde büyüdü. 'Ben ümmi bir anne ve ümmi bir babanın çocuğuyum' derdi. Sonraki yıllarda köyle ilişkisini koparmadı.

Milliyetçi hassasiyetlere sahipti ama onu siyasi kalıpların içinde değerlendirmek doğru olmaz. Meclis günlerini hatırlıyorum, doğru bildiğine inandığı konularda parti politikalarının dışına çıkmaktan çekinmezdi. Kemal Gürüz'ün başında bulunduğu YÖK'e karşı daha sert tavır konulmasını isterdi.

Gürüz'e tepkiliydi, Meclis kürsüsünden istifasını istedi. 'MHP'nin iktidar ortağı olduğu dönemde YÖK'ün başında mutedil biri olmalı' derdi. Bir defasında başörtüsünden dolayı okula giremeyen öğrencilere destek vermek için Marmara Üniversitesi'nin önüne kadar gitmişti. Bir toplantıda Gürüz'le karşılaşmış, 'Fena yüklendim, az kalsın dövecektim.' dedi.

Süleyman Demirel'e 5 yıl daha cumhurbaşkanlığının yolunu açan '5 artı 5' oylamalarında partisine rağmen 'evet' oyu veremedi, 'hayır' dedi. Gönlü milliyetçi bir ismin Çankaya'ya çıkmasından yanaydı. 'Aday bulamıyorsanız, ben varım' dediğini hatırlıyorum.

6 ay önce köyüne gitmiş, mezarlığı dolaşırken toprağa uzanmış ve 'beni buraya gömün' diye vasiyet etmiş. Hayat yolculuğu Dursunbey'in bir dağ köyünde son buldu. Oğlu Denizhan 'Ne çok seveni varmış. Türkiye'nin dört bir yanından gelen öğrencilerini ve dostlarını görünce çok duygulandık' dedi.

Hüseyin Kalkan deli dolu, hesap kitap yapmayan, içi dışı bir, dost canlısı, sözde değil özde milliyetçi muhafazakâr siyasetçiydi. Hepsinden önemlisi o her türlü kimliğinin ötesinde 'herkesin Hüseyin Hocası'ydı. Mekânı cennet olsun.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP neden değişti?

Mustafa Ünal 2010.04.14

CHP lideri Deniz Baykal'ın 'paketi ikiye ayırılım' önerisi, niyeti ne olursa olsun politika veya üslup değişikliğinin işaretiydi.

Sözde kalmadı, arkası da geldi. CHP sözcüleri Anayasa Komisyonu'nda eleştirilerini normal sınırlar içinde tuttu, görüşmeleri kilitleyecek, gerginliği tırmandıracak davranışlardan kaçındılar.

Oysa beklenti, her yolu deneyerek engelleme yoluna gideceği yönündeydi. Bu süreçte CHP diğer partilerin kapısını da çaldı. Özellikle BDP ile görüşmesi dikkat çekiciydi. Bugüne kadar bu partiye mesafeli durdu. AK Parti'yi, DTP ile görüştüğü için sert dille eleştirdi.

CHP heyetinin Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'le temasını da bu kapsamda değerlendirmek gerekir. Baykal, dün işbirliğinin olması durumunda AK Parti Genel Merkezi'ne de gitmeye hazır olduğunu söyledi.

AK Parti ile CHP arasındaki ilişkiler öylesine kopuktu ki; Erdoğan, yeni genel merkez binasına taşınan Baykal'a hayırlı olsun ziyaretine gitmesine rağmen CHP lideri iade-i ziyarette bulunmadı. 'AK Parti'ye gidebilirim' mesajı olumlu bir adım.

CHP, katı tutumunu neden esnetti? Politika veya üslup değişikliğine neden gitti?

Anayasa değişikliğine karşı çıkarken sergilediği kavgacı görüntünün CHP'ye puan kaybettirdiği kesin. Bunu tespit etmek için uzun araştırmalar yapmaya gerek yok. Sokağa biraz kulak kabartmak yeterli...

Sürekli karşı çıkan, her şeye itiraz eden, kapıları kapatan tutum normal siyaset olamaz. CHP'nin yaptığı da buydu. Daha paketi görmeden, içeriğini anlamadan 'olmaz, kesinlikle yaptırmam' diye tutturması parti tabanında da eleştiri konusuydu.

Yeni öneri ve görüşme trafiğiyle CHP, kelimenin tam anlamıyla siyaset yapmaya başladı. Bir siyasi partinin yapması gereken de bu. CHP'deki bu değişimin anayasa değişikliğine ne şekilde yansıtacağı belli değil, ancak siyasetin havasını yumuşattığı kesin.

'Paketi ayırılım' teklifinin adresi yanlıştı. Doğrudan Çankaya'yı muhatap alarak Cumhurbaşkanı Gül'ü politik tartışmaların içine çekmek istedi. Ancak Gül, tuzağa düşmedi. CHP'nin Çankaya'ya yönelmesini psikolojik nedenlere bağlamak da mümkün... AK Parti'ye kapılarını öylesine sert kapattı ki, tekrar açmaya yüzü tutmamış olabilir.

ABD yolunda yeni öneriye sıcak baktığını söyleyen Başbakan Erdoğan, CHP'yi doğru adrese yöneltti. Anayasa değişikliğinin olağan zemini siyaset... Yeni tekliflerin değerlendirileceği tek yer Meclis.

AK Parti de her türlü öneriye açık olduğunu baştan ilan etmişti. CHP'ye kulak vermemesi, Baykal'ın teklifini cevapsız bırakması düşünülemez. Erdoğan'ın hamlesi doğru... CHP'yi siyasetin içine çekti.

İlkinin kamuoyunda olumlu yankılandığını gören CHP lideri, ikinci bir öneride bulundu. Yüksek yargıda yapısal değişiklik öngören üç maddenin bir sonraki Meclis'e bırakılmasını istedi. MHP'nin de benzer teklifi var. AK Parti'nin buna olumlu bakmadığı biliniyor.

AK Parti, anayasa değişikliğinde kararlı... Asla geri adım beklenmemeli. AK Parti, Başbakan Erdoğan'ın ABD'den dönmesini bekliyor. Erdoğan, bugün akşam saatlerinde Ankara'da olacak. İlk işi hukukçu kurmaylarıyla CHP'nin teklifini karara bağlamak.

Cevap, paket Genel Kurul'a gelmeden önce CHP'ye bildirilecek. AK Parti'deki genel hava, paketin bölünmesinin doğru olmayacağı yönünde... Kaldı ki CHP'nin üç maddeyi Anayasa Mahkemesi'ne götürmeyeceğinin garantisi yok. Yargı reformunun eksik olduğu bir paket yapısal değişim getirmez. Son sözü Erdoğan söyleyecek.

'CHP neden değişti?' sorusunun cevabı katı, kavgacı siyasetin hep kaybettirmiş olması... CHP'nin önerilerini AK Parti'nin müzakereye açması, siyaseti bir nebze de olsa normalleştirdi. Yanlış olan, CHP yumuşarken yüksek yargının sertleşmesi ve siyaset diliyle anayasa değişikliğine karşı çıkması...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi CHP?

Mustafa Ünal 2010.04.16

"Anayasa paketine CHP'nin bakışı nedir?" sorusunun tek cevabı yok. Anamuhalefet partisi bir ay içinde üç farklı politika üretti.

İlk olarak 'Destek yok, siz de yapmayın' dedi. Anayasa değişikliği konusunu AK Parti ile konuşmaya bile yanaşmadı. Görüşmeyi, çay ikramı ile sınırlı tuttu.

Ardından Baykal 'Paketi ayıralım, üç maddeyi halkoyuna sunun, biz de destek verelim' dedi. CHP'nin bu önerisi, katı tutumunu esnettiği anlamına geliyordu. Başbakan Erdoğan 'Değerlendirebiliriz' diye karşılık verince Ankara'nın havası yumuşadı.

Baykal'ın çağrısı en üst düzeyde karşılık buldu. Doğrudan Erdoğan 'yeşil ışık' yaktı. Umutları yeşerten teklif masadayken Baykal, AK Parti'nin asla kabul etmeyeceği yeni bir öneri sundu: 'Gelin üç maddeyi bir sonraki Meclis'e bırakalım'.

Adalet Bakanı Sadullah Ergin, CHP'ye 'Son kararınız mı?' diye sorarken haksız değil. Daha 'paketi ayırma' önerisinin akıbeti belli olmamışken yeni bir hamle yapması zihinleri bulandırdı. Samimiyetinin sorgulanmasına neden oldu.

AK Parti'den gelen olumlu sinyallerin ışığında paketi ayırarak halka gitme teklifini ileriye götürmek varken neden reddedileceğini bildiği yeni bir öneri getirdi? Aynı anda birbirinden farklı iki teklif... Hangisi ciddi? İlki mi diğeri mi?

CHP'yi yakından takip eden bir meslektaşın değerlendirmesi bana ilginç geldi; 'Baykal, AK Parti'nin ilk teklifi kabul edeceğinden korktu. Üç madde de olsa, referandumdan çıkma olasılığı yüksek. Bunun üzerine yeni öneriyle işi yokuşa sürdü' dedi.

CHP'yi Erdoğan'ın olumlu yaklaşımı korkutmuş olabilir mi? Niye olmasın... Bana mantıklı geldi. Toplum, Anayasa'nın değişmesinden, özellikle yargı reformundan yana. Referandumda MHP'nin katkısına rağmen CHP'nin sandıktan 'hayır' çıkarma şansı pek yok.

CHP'nin bu iki seçenekli teklifini AK Parti 'taktik' olarak yorumladı. Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in benzetmesi kayda değer: 'Baykal ayağını kaldırıyor, tam da ileriye doğru adım atacakken ayağını tekrar kaldırdığı eski yere basıyor'. Çiçek'e göre CHP'nin amacı da paketin halkoyuna sunulmasını önlemek.

AK Parti sözcüleri işareti verdi ama gözler ABD dönüşü Erdoğan'ın söyleyeceklerindeydi. Erdoğan, 'Ciddi bir konuyu bu kadar sulandıran yaklaşıma olumlu bakamayız. Üç madde dediler şimdi 3 konu diyorlar. Bu da 11 madde oluyor.' diyerek CHP'ye olumsuz cevap verdi.

Ve iki partinin işbirliği başlamadan bitti.

CHP'nin itirazlarının 3 maddeyle sınırlı olmadığı, 11 maddeyi kapsadığı doğru. Daha ilginç CHP, Anayasa Komisyonu'ndan geçen paketin 24 maddesine muhalefet şerhi koydu ve 'yok hükmünde' sayılmasını istedi. 'Üç madde dışındakilere destek verimiz' açıklaması sözde kaldı.

CHP bütün içtenliğiyle 'Paketi ayırarak üç maddesini referanduma götürelim' teklifinde diretseydi, 'hayır' cevabı siyaseten AK Parti'yi zor durumda bırakırdı. 'CHP'nin eli havada kaldı' yorumları haklı olabilirdi. CHP aynı anda iki farklı teklifi masaya sürdü. Hangisi gerçek sorusunu sordurdu. Bu tutumuyla taktik hamle veya siyasi manevra yaptığını çok açık etti.

İyimserlik havası dağıldıktan sonra herkes eski yerine geri çekildi. AK Parti kararlı... CHP, değişikliği engellemek için her yolu deneyecek. Meclis'teki oylamalardan pek umudu yok. Ümitlerini Anayasa Mahkemesi'ne bağlamış durumda. MHP ise 'mahcup hayır' yaklaşımını bıraktı. Anayasa konusunda CHP gibi sert muhalefet başlattı. MHP milletvekilleri Anayasa Mahkemesi için imza vermeyecek.

Pazartesi günü Genel Kurul'da paketin ilk tur görüşmeleri başlayacak. İktidar da, muhalefet partileri de ne tür mazeret olursa olsun milletvekillerinin Ankara'dan ayrılmamasını istedi. Çünkü değişikliğin kaderini rakamlar belirleyecek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Baykal'dan 27 Nisan'a reddiye

Mustafa Ünal 2010.04.18

CHP lideri Deniz Baykal konuyu önce parti toplantısında açtı. 'Diyanet'ten davet aldım, çok önemsedim, Kutlu Doğum programına katılmak ve konuşma yapmak istiyorum.' dedi.

Ardından İslam'ın insanoğlunun her türlü sorununa çözüm ürettiğinden söz etti. 'Hazret-i Muhammed'in örnek olduğu İslam ahlakını her yere yaymalıyız.' dedi.

Kimi parti yöneticileri duydukları karşısında kulaklarına inanamadı, şaşırıp kaldı. İçlerinden biri davete sıcak bakmadığını söylerken bir diğeri 'Katılmanız acaba siyasi açıdan ne kadar doğru olur' diye sorarak muhalefet

şerhi koydu.

Baykal itirazlara aldırmadı, davete icabet etti ve Kutlu Doğum Haftası'nın açılış programına katıldı. Orada yankıları hâlâ süren çok da güzel bir konuşma yaptı. Dinlediyseniz mutlaka dikkatinizi çekmiştir, dil ucuyla değil üstüne basa basa 'Hazret-i Muhammed insanlık tarihinde bir dönüm noktasıdır.' dedi.

Ardından 'Hazret-i Muhammed'in taklit edilmeye değil anlaşılmaya ihtiyacı var.' dedi. Buna kim hayır diyebilir. 'Hazret-i Peygamber Kur'an-ı Kerim'in yaşanabilir olduğunu ortaya koymuştur.' dedi. Her bir cümlesi makale değerinde...

Ayrıca dinin, insan ve toplum hayatındaki önemine de vurgu yaptı. Adaletten, istişareden, şûradan anlattı. 'Cennete ancak hak eden girer. Cennette hiçbir cemaate toplu rezervasyon yapma imkanı yoktur.' dedi.

Bu metni partinin internet sitesine de koydu. Sadece kamuoyu değil partililerin de okumasını istedi.

O tarihî konuşmayı altını çizerek defalarca okudum. Keşke şunu söylemeseydi diyebileceğim hiçbir cümlesi yok. Bırakın paragrafları, her kelime özenle seçilmiş... 'Konuşmayı kim hazırladı?' diye herkes merak etti. Bu soruya cevap vermedi.

Benim tanıdığım Baykal bir yerlerde hazırlanan bir metne hiç dokunmadan, üzerinde oynamadan alıp aynen okumaz. Kuşkusuz katkı verenler olmuştur... Kanaatim nihai metni bizzat kendisinin kaleme aldığı yönünde.

Pek dışa vurmaktan hoşnut olmaz ama toplumdaki algının aksine bu konulara ilgi duyduğunu yakından biliyorum. Bir gün siyaseti geride bırakırsa bambaşka bir Deniz Baykal'la karşılaşacağınıza emin olabilirsiniz. O gün bu toprakların değerleri ve kutsallarıyla daha barışık ve daha iç içe bir Baykal görürseniz şaşırmayın...

Fazla iyimser bulabilirsiniz, ben 'Baykal, Kutlu Doğum Haftası'na neden gitti?' sorusuna tereddütsüz 'İnandığı için' cevabını veriyorum. Samimi düşüncem bu... Niyet sorgulanmasını doğru bulmuyorum, siyasî hesapları olduğunu asla düşünmüyorum. Kaldı ki bir seçim atmosferinde de değiliz.

O konuşma metninin gelişigüzel hazırlandığını sanmıyorum. Dikkatlice okunursa 'Kutlu Doğum' etkinliklerini rejim açısından tehlike addeden 27 Nisan Muhtırası'na 'reddiye' sonucu çıkar. Üçüncü yıldönümünde 27 Nisan'a en iyi cevap...

Dört sayfalık o konuşma baştan sona, adını açıkça koymasa da Deniz Baykal'ın 27 Nisan bildirisine cevabı niteliğinde. 'Biraz geç olmadı mı?' diye sorabilirsiniz. CHP'nin geleneksel çizgisi ve sistem içindeki statüsü düşünüldüğünde, hiç geç sayılmaz.

O konuşma parti tabanına da mesajdır. Birkaç yıl önce bazı CHP'li belediyelerin, sırf 'Kutlu Doğum Haftası'na alternatif olsun diye Atatürk'ün doğumunu referans alarak 'Mutlu Doğum Haftası' tertipleme girişimleri olmuştu. Dün gibi hatırlıyorum, o zaman haberi ilk duyduğunda 'Kabul etmemiz mümkün değildir.' diyerek sert tepki göstermişti.

Dini, peygamberi yerli yerinde konumlandıran CHP'nin internet sitesindeki o tarihî konuşmayı bir daha saçmalamamak için özellikle bazı CHP'li belediye başkanları iyi okumalı.

'Hazret-i Muhammed'in anlaşılmaya ihtiyacı var.' diyen CHP lideri Deniz Baykal, Kutlu Doğum mesajıyla bir adım attı. Hem kendisi hem de CHP açısından dev bir adım... 27 Nisan Muhtırası'nın cevabını da verdi. Bu adımı toplum da tarih de unutmayacak... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Danıştay'ın kameraları

Mustafa Ünal 2010.04.23

İnanılır gibi değil, Danıştay'ın güvenlik kameraları öyle söylendiği gibi arızalı falan değilmiş. Maharetli bir el tarafından silinmiş.

Tespiti yapan, sıradan bir kurum değil; TÜBİTAK... Bu rapor, son Danıştay saldırısının tüm boyutlarıyla aydınlatılması için heyecan ve umut verici.

Kanlı Danıştay saldırısı, son yılların en önemli olayı... Hatırlayın o günleri 'Türkiye'nin 11 Eylül'ü' diye niteleyenlere rastlandı. Daha mahiyeti anlaşılmadan aceleyle hüküm verenler oldu. O atmosfer hemen siyasete tahvil edildi.

En yetkili ağızlar sorumsuzca konuştu. 'İşte suçlu' diyerek parmaklarını belirli kesimlerin üzerlerine yöneltmekten çekinmediler. Aralarında yüksek yargı mensubu var, cumhurbaşkanı var, siyasetçi var... Onların isimlerini vermiyorum ama erken konuşanların kimler olduğunu iyi biliyorsunuz.

O günlerde dinlediğim bir anekdotu unutamam, dün gibi hatırlıyorum... Samsun'a giden uçakta iki eski bakan - biri şu an milletvekili- Danıştay saldırısı üzerine konuşmakta. Biri diğerine açıkça AK Parti'nin gitmesi için Danıştay'a benzer birkaç olayın daha gerektiğini söyler.

Öteki, tepki göstereceğine destekler; 'Laik rejimin karşı karşıya bulunduğu tehlikeden kurtulmanın başka yolu yok.' der. Bir AK Parti milletvekilinin arka koltukta kendilerini dinlediğinden habersiz iki eski bakan, konuşmalarını bu minval üzerine sürdürürler...

Duydukları karşısında AK Parti milletvekili, daha fazla dayanamaz, cebinden çıkardığı, parti ambleminin bulunduğu kartvizitini iki eski bakana uzatır ve, 'Böyle konuşmanız ayıp olmuyor mu?' diye sorar. Toparlamaya çalışsalar da artık çok geçtir...

'Saldırı siyasete tahvil edilmeye çalışıldı' derken kastettiğim bu. Olaya yüklenen anlam ayrı bir tartışma konusu.

Medyanın yakın ilgi gösterdiği Anka-ra'da ilgili mahkeme kararını verdi, tetiği çekenleri cezalandırdı. Olayın ne kadar aydınlatıldığı tartışma konusuydu. Arkasındakilere neden ulaşamadığı hep soruldu. Oysa bu tip siyasi olaylarda tetiği çekenler kadar çektirenler de hayati önemdedir. Hatta asıl sorumlu, tetiği çektirenlerdir.

Kimi ayrıntıların ortaya çıkması için dosyanın yeniden açılması mı gerekiyordu? Maalesef, evet. İyi ki bazı kesimlerin çok eleştirdiği Ergenekon savcılarını dosyaya el attı da dosya, İstanbul'da tekrar görülmeye başlandı. Güvenlik kameralarıyla ilgili çarpıcı bilgi bunun üzerine ortaya çıktı.

Neden Ankara'da üzerine gidilmedi? Olay günü kameraların arızalı olması ve kayıt yapmaması, dikkat çekici değil mi? Tesadüf olabilir mi? İstanbul'daki mahkeme ayrıntıyı önemseyince için TÜBİTAK'a başvurdu.

İncelemenin sonucunda kayıtların gizli bir el tarafından silindiği belirlendi. Güvenlik kameralarının sorumlusu çok ilginç; OYAK...

Olay öncesi o kayıtları kim, neden sildi? Kayıtlardaki hangi bilgi ve belgeler kaçırıldı? Amaç, bizi tetikçinin arkasındakilere götürecek izleri mi kaybetmek?

Danıştay saldırısına en sert tepki gösterenlerin bu olayın üzerine aynı şekilde gitmesi gerekmez mi? Maalesef bugün aynı heyecanı görmüyoruz. O gün yüksek sesle konuşanlar nerede? 'Tetikçi yakalandı, ardındakiler

önemli değil?' denebilir mi?

Polisin dikkati ve uyanıklığı sonucu kısıvrak yakalanan Danıştay saldırısının faili malumdu ama tetiği çektirenlere ulaşılamadığı için olayın kendisi meçhuldü. Şimdi kamera kayıtlarının silinmesinin üzerine giderek gerçek failere ulaşmak ve olayı bütün yönleriyle aydınlatmak mümkün...

Ergenekon savcılarının ince işçiliği sayesinde bu umut doğdu. Danıştay saldırısını çözmek başka meçhul olaylara da ışık tutabilir. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ve uzlaşma

Mustafa Ünal 2010.04.28

Önerinin ilk sahibi aslında CHP lideri Deniz Baykal, ne söylediğini unutmuş olamaz, 'tarihî teklif' dediği çağrısının üzerinden sadece 20 gün geçti.

Önerisi tevil götürmeyecek kadar açtı, 'paketi ayıralım, sadece üç madde referanduma gitsin, biz de destek verelim' dedi.

Uzlaşma şartı olarak 'parti kapatma, HSYK ve Anayasa Mahkemesi'nin' yapısını değiştiren maddelerin halkoylamasına sunulmasını teklif eden bizzat Baykal'dı. Sonra üç maddenin, üç konu olduğu, 11 maddeyi kapsadığı anlaşıldı.

Başbakan Erdoğan tarihî öneriye olumlu sinyal verince Baykal masaya oturacağına yan çizdi, işi yokuşa sürdü ve AK Parti'nin kabul etmeyeceğini bildiği yeni önerilerde bulundu. Üç maddenin askıya alınmasını istedi. Uzlaşma arayışı başlamadan bitti.

Gece yarılarında kadar süren anayasa görüşmeleri sırasında Meclis'te kurumsal olmasa bile CHP ve AK Parti milletvekilleri arasında uzlaşmanın yolları arandığı medyaya yansdı.

Bu olumlu havanın da etkisiyle hafta sonu Kanal 7'de Adalet Bakanı Sadullah Ergin uzlaşma kapısının açık olduğunu vurguladı. Söylediği, Baykal'ın ilk teklifini tekrarlamaktan ibaretti. Yeni, farklı bir şey söylemedi. İlaveten 'Anayasa Mahkemesi'ne gitmemeli' de dedi. Bu da doğal, aksi düşünülemez. Uzlaşmanın olması durumunda herhalde mahkemeden söz edilemez.

CHP hem üç maddenin referanduma gitmesi konusunda uzlaşmaya varacak hem de Anayasa Mahkemesi'ne başvuracak... İkisinin bir arada olması mümkün mü?

Ergin'in uzlaşma önerisi hafta kalmadı, nasıl olacağını da gösterdi, yürürlük maddesi revize edilerek paketin ikiye ayrılabilirliğini söyledi.

Rakamlar bıçak sırtında seyretse de Ergin uzlaşma önerisini ikinci turda risk gördüğü için yapmış değil. CHP, DSP ve BDP'nin katılmadığı oylamalarda maddelerin hepsi ilk turda 330'un üzerinde oy aldı. Benzer tablonun ikinci turda da tekrarlanacağı açık. Olumsuz anlamda değişmesi için bir sebep yok.

Paketin ayrılmasını, üç konuyu kapsayan maddelerin halkoyuna sunulmasını 'uzlaşma şartı' olarak öne süren CHP'nin Ergin'in teklifi karşısında heyecanlanması beklenirken Baykal şaşırtıcı biçimde üslubunu da bozarak 'Bu ahlaksız tekliftir' dedi.

Bu teklifin neresinin ahlaksız olduğunu izah etmedi. Baykal, Ergin'in uzlaşma önerisinin neyine, neden karşı çıktığını anlatmadı. Sesini yükseltti, üslubunu sertleştirdi, o kadar...

Anayasa konusunda başından beri sürekli uzlaşmadan, mutabakattan söz eden CHP lideri, AK Parti bu yönde adım attığında, uzatılan ele doğru uzanacağına, durduğu yeri hızla terk ediyor. 20 gün içinde yaşanan iki örnek: Erdoğan'ın 'Paketi ayırabiliriz' çıkışına da Ergin'in 'Uzlaşabiliriz' çağrısına da aynı tepkiyi verdi.

CHP uzlaşma üzerine siyaset üretiyor ama 'uzlaşmadan korkuyor' görüntüsü içinde. Bu manzara karşısında 'CHP gerçekten uzlaşma istiyor mu?' sorusu ciddi bir sorudur. Uzlaşma isteyen bir parti bu yönde atılan her adımı önemser ve daha da geliştirmenin yollarını arar. Oysa CHP tam tersini yapıyor.

CHP lideri konuşmalarıyla paketin kaderinin belirleneceği ikinci turun öncesinde siyasi havayı daha da ağırlaştırdı. Zor olan uzlaşmanın kapılarını bütün bütün kapattı. Dün grup toplantısında Erdoğan'ı kastederek 'Kurnazlık önce 2002'de milletvekili olup, bu Anayasa üzerine 'namusum ve şerefim üzerine' yemin ettikten sonra Anayasa'nın özünü böyle tahrip etmekle kendini gösteriyor.' dedi. CHP liderinin askerî darbe ürünü Anayasa'ya yüklediği anlama bakar mısınız?

CHP, anayasa değişikliği konusunda uzlaşma isteyen bir parti gibi davranmadı. Kapıları hep kapalı tuttu. Yaptığı sadece uzlaşma üzerine siyaset üretmek. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yorumsuz

Mustafa Ünal 2010.04.30

Genel Kurul'u yöneten Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin dördüncü oturumu 00.43'te açtı. Vakıit kaybetmeden 12 Eylül darbecilerinin zırhını kaldıran 25. maddenin görüşmelerine geçildi. O tarihî geceyi yakından gözlemlemek için Meclis'teyim.

Milletvekilleri kulislerde... Hemen öncesinde içeride sert tartışmalar yaşandı. Sataşmaların dozu kaçınca iktidar ve muhalefet milletvekilleri karşı karşıya geldi. Kavganın eşliğinden dönüldü.

Tarihî oturumun başında ilk sözü CHP grubu adına Ali Rıza Öztürk aldı, 12 Eylül'ün uygulamalarını hatırlattı, tek celsede idam kararı verildiğinden söz etti, bilançonun ağır olduğunu söylerken toplam 650 bin kişinin gözaltına alındığına dikkat çekti.

CHP lideri Baykal'ın 1992 yılında geçici 15. maddenin Anayasa'dan çıkarılmasını istediğini anlattı. 'Demokrasi ve özgürlük mücadelesi yürek ister, bilek ister.' diyerek kürsüden indi.

Ardından BDP'li Hasip Kaplan çıktı kürsüye. O da 12 Eylül darbesine sert eleştiriler yöneltti. Darbecilerin yargılanamadığını söylerken 'Bir Yunanistan kadar olmadık, bir İspanya kadar olmadık, bir Portekiz kadar olmadık, bir İtalya kadar olmadık.' dedi. Kaplan, 12 Eylül mağdurlarının önünde saygıyla eğildiğini vurgulayarak kürsüden indi.

MHP grubu adına Atila Kaya konuştu. 15. madde tartışmalarının anayasa tartışmalarının önüne geçtiğinden yakındı ve bunun, iktidar partisinin bir oyunu olduğunu söyledi. 'Huzurlarınızda MHP'nin birçok mensubu gibi 12 Eylül zulmünü tecrübe etmiş, işkence tezgâhlarından geçmiş ve zindanlarında yıllarını vermiş birisi olarak bulunuyorum.' dedi.

28 Şubat ve 27 Nisan'ın neden gündeme gelmediğini sordu. Anayasa paketini eleştirdi, ardından AK Parti sıralarına dönerek 'Kendi yargınızı oluşturmak için bu paketi getirdiniz.' dedi.

AK Parti adına kürsüye Ayşenur Bahçekapılı geldi. Sözü'nün başında muhalefete dokundurdu; 'Bu kürsü tutarlılık ister, bu kürsü kendini kandırmanın, kendini avutmanın yeri değildir.' dedi. Nevzat Çelik'ten dokunaklı cezaevi şiirleri okudu.

Bahçekapılı, idam edilen sağ ve sol görüşlülerden bir kısmının isimlerini hatırlattı. Sık aralıklarla muhalefet sıralarından özellikle de MHP'den laf atıldı. Oktay Vural'ın birkaç defa 'Sizi gidi 28 Şubatçılar sizi!' dediği tutanaklara girdi.

Komisyon adına Burhan Kuzu söz istedi. Muhalefet sıralarından yükselen itirazlarla konuşması sık sık kesildi. CHP ve MHP'yi kastederek '12 Eylül'den en çok iki parti zarar gördü. Zararı siz gördünüz, neden bu kadar bağırıp çağırıyorsunuz, hakikaten anlayamıyorum.' dedi. Sataşma üzerine CHP'li Kemal Kılıçdaroğlu ve Kamer Genç söz aldı.

Görüşmelerin sonuna doğru hükümet adına Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay kürsüye çıktı. CHP'liler Günay'ın konuşmasından rahatsız oldu. Bazı CHP milletvekilleri Günay ile göz göze gelmemek için kürsüye arkasını döndü.

Doğrudan CHP ve MHP'yi muhatap almadan darbecilik geleneğine esaslı eleştiriler yönelten Günay '28 yıl sonra kaldırıyoruz, bunun için bayram yapmamız gerekmez. Bu gecikmiş bir düzeltmedir.' dedi.

Saat 04.00'e yaklaşırken madde üzerinde görüşmeler tamamlandı ve oylamaya geçildi. Bu sırada AK Parti sıralarından alkışlar, muhalefet sıralarından ise gürültüler yükseldi. Oturumu yöneten Başkan Şahin, kaderin cilvesi tam da 28 yıl önce tankların sokağa çıktığı saatte, 04.00'te sonuçları açıkladı.

Kullanılan oy sayısı 407. Kabul 336. Ret 70. Boş 1. Oylama gizli olduğu için milletvekillerinin hangi yönde oy kullandığını tespit etmek mümkün değil. Rakamlar her şeyi anlatıyor. CHP ve BDP oylamalara katılmadı. AK Parti'nin 336, MHP'nin 69 milletvekili var. O geceyi tutanaklardan özetledim, yorum sizin.

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hain kurşunların adresi

Mustafa Ünal 2010.05.02

Terör saldırıları bekleniyordu. İstihbarat raporlarına en ince ayrıntısına kadar yansdı. Hedef karakollar isim isim belliydi. Ve korkulan oldu.

Terör, kanlı yüzünü önce Karadeniz Bölgesi'nde gösterdi. Ardından kalabalık terörist grubu Tunceli Nazimiye'de askeri karakola saldırdı, çatışma gece boyu sürdü; 4 şehit, 7 yaralı.

Güvenlik birimlerinin değerlendirmesine göre ağır bir saldırı, basit bir 'vurkaç' söz konusu değil. Dağlıca ve Aktütün'de olduğu gibi 'Karakolu ortadan kaldırmaya gelmişler' yorumunu yapanlar oldu. Zamanlama dikkat çekici. Havaaların ısınmasıyla terör olaylarında ciddi artış olduğu bilinen bir gerçek... Son saldırının, mevsimin ötesinde mesajı olmalı.

Bugün anayasa oylamalarının ikinci turu başlayacak. Saldırı, bu kritik görüşmenin hemen arifesinde gerçekleşti. Her terör olayının milletvekillerinin tercihlerini etkileyen siyasi yansımaları olduğu muhakkak... AK Parti içinde demokratik açılım nedeniyle sayıları az da olsa huzursuz milletvekillerinin olduğunu bilmeyen yok.

İlk tur rakamları gösterdi ki, vaziyet bıçak sırtı... Kritik eşik olan 330'un hemen üstü. Çok değil üç beş fire, paketin Meclis'ten geçmemesi anlamına geliyor. İkinci tur oylamaların telafisi yok. İlk maddeden son maddeye kadar tüm oylamalar 330'u aşmak zorunda. Bu eşğin altında kalan maddeler paketten düşecek.

Sadece paketin değil, siyasetin kaderini de bugün başlayacak oylamalar belirleyecek. Paketin takılmasının başka siyasi gelişmeleri tetikleyeceğini söylemek abartı olmaz. Sadece siyasi aktörler değil, anayasa değişikliği konusunda duruşu olan siyaset dışı dinamikler oylamalarla yakından ilgili.

O yüzden de bugünlerde siyaset kulislerinde kaosa işaret eden senaryo çok. Terörü siyasetin havasını bozacak bir yan unsur olarak seslendirenlere rastlanıyor. Son saldırıyı direkt anayasa değişikliğiyle ilişkilendirmek belki doğru olmaz. Ancak siyasi iklimi etkilediği muhakkak...

Bu saldırıdan sonra özellikle parti kapatmayla ilgili maddenin riskinin biraz daha arttığı söylenebilir mi? Evet...

Dün Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, gazetelerin Ankara temsilcileriyle sabah toplantısında bir araya geldi. Babacan, uzun uzun ekonomiyi anlattı. Söz döndü dolaştı sıcak gündeme geldi. Babacan, son olayın oylamalara etkisi olmayacağı inancında...

Ayrıca demokratik açılım sürecinin de etkilenmeyeceğini düşünüyor. Babacan, bu konuda net konuştu: 'Ana çizgiden geri dönüş yok. Saldırıları oluyor diye özgürlükler, temel hak ve hürriyetler, hukukun üstünlüğü konusunda attığımız adımlardan geri adım atmamız söz konusu olmayacak. Eğer birileri bu işten vazgeçerler mi diye düşünüyorlarsa beklemesinler, öyle bir şey olmayacak'.

Her terör olayı Ankara'da moralleri bozsa da anayasa değişikliği gibi, demokratik açılım gibi temel politikalardan geri dönüş yok. Babacan'ın söylediklerinin anlamı bu... Oylamaları ne şekilde etkileyeceğini ise bugün sandıktan çıkan rakamlar gösterecek.

İlk maddeler daha az tartışmalı. Asıl heyecan, bir iki gün sonra görüşülecek olan ,parti kapatma ile yüksek yargıda yapısal değişim öngören maddelerde yaşanacak.

Babacan, 'Türk ekonomisi için en büyük risk nedir?' sorusuna ilginç cevap verdi; 'Yabancılar iki endişenin altını çiziyor: İlki, AK Parti hakkında kapatma davası açılması ihtimali. Diğer zayıf koalisyon olasılığı...'

Babacan, değişiklik paketiyle parti kapatma riskini ortadan kaldırdıklarını söyledi. Tabii paket Meclis'ten geçer, halkoylamasında kabul edilirse. Referandum sandığının önünde engellerin olduğu da ortada. Meclis'te ikinci tura geçilirken ortam zaten gergindi. Şimdi buna bir de terör eklendi.

Sadece paketin değil, Türkiye'nin kaderi de bu oylamalarda. Statükonun direnci mi yoksa değişimin gücü mü? Cevap rakamlarda... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

327 şoku

İkinci tur iyi başlamış, AK Parti açısından her şey yolunda görünüyordu. Otomatik pilota bağlanmış gibi maddeler de 335 ortalama ile geçiyordu. Meclis'te ilk tura göre hissedilir bir değişiklik gözlenmiyordu.

Tek olumsuzluk Rahşan Ecevit'in uyarısı üzerine bağımsız milletvekili Recai Birgün'ün oylamalara katılmayacağını açıklaması oldu. Vaziyet bıçak sırtıydı. Buna rağmen AK Parti '-1'i sonucu etkileyecek bir eksiklik olarak görmedi.

İlk 7 madde öngördükleri şekilde Genel Kurul'dan geçti. Ve sıra kritik 8. maddeye geldi. Paketin en önemli maddelerinden... Çok tartışıldı. Parti kapatmaya Meclis izni getiren bu düzenleme muhalefet tarafından sert eleştirilerin hedefi oldu.

CHP paketten çıkarılmasını istedi. MHP bu maddeye çok yüklendi. Parti kapatmalar imkânsız hale gelecekti. Teröre bulaşan, şiddetle içli dışlı partiler bile artık kapatılamayacaktı. İlk turda 337 oy aldı. Ama bu maddenin oylamasına 5 BDP milletvekili de katıldı.

Oylamalara geçilirken basın locasından Genel Kurul salonunu izliyorum. Muhalefet sıralarında özellikle de CHP grubuna baktığımda az sonra kopacak fırtınayı heyecanla bekleyen bir hava sezdim.

Parti büyükleri kürsüdeki hatibe laf atmak isteyen milletvekillerini engelliyor, oylamaya bir an önce geçilmesi için sabırsızlanıyorlardı. İsimler okunmaya başladığında içeride sadece AK Parti ve MHP milletvekilleri kaldı. CHP, BDP ve DSP tam kadro dışarı çıktılar. Bugüne kadar partileri en çok kapatılan BDP'lilerin hiçbiri oy kullanmadı.

Anayasa değişikliğinin Meclis'te oluşturduğu bloklara dikkat çekmek isterim. Siyaseten bir araya gelmesi mümkün olmayan CHP ve BDP dışarıda buluştu. Her iki parti de anayasa değişikliğine Genel Kurul'a girmeyerek tavır koydu. BDP'yi böyle davranmaya iten faktör İmralı, yani Abdullah Öcalan... 'Girmeyeceksiniz' mesajı geldi, milletvekilleri de girmediler. Ya CHP'ye ne demeli? Parti yönetiminin fireden korktuğu kesin. Anayasa değişikliğine sempati ile bakan CHP milletvekillerinin olduğu biliniyor. Onların önünü bu şekilde kesti.

Ret cephesine MHP de eklendi. Bir farkla... Diğerleri gibi dışarıya çıkarak değil, içeride 'hayır' oyu vererek. MHP lideri Devlet Bahçeli grubunu sağlam tuttu. MHP milletvekilleri blok olarak kırmızı oy kullandı. CHP, MHP, DSP ve BDP'nin 'ret cephesinde' buluşması düşündürücü...

Gerekçeleri farklı ama dört parti de anayasa değişikliğine hemen hemen aynı şiddetle karşı.

8. maddenin sayımı diğerlerine göre uzun sürdü. Sonradan iki defa tekrarlandığı anlaşıldı. Oturumu yöneten Mehmet Ali Şahin'in ağzından çıkan '327' rakamı muhalefette zafer havası oluştururken AK Parti'de şok etkisi yaptı. CHP ve MHP milletvekillerinden sarılarak birbirlerini kutlayanlar oldu.

AK Parti'de suratlar asıldı, moraller bozuldu. Öfke içinde 'AK Parti kapatma davası riski yaşarken nasıl oy vermezler?' diye isyan eden milletvekillerine rastladım. Rakamlar 10 civarında milletvekilinin destek vermediğini gösteriyor.

Sorular peş peşe geldi...

O milletvekillerini farklı davranmaya iten faktör ikinci turun hemen öncesinde tekrar ses veren bölücü terör mü? Geleneksel politik milliyetçi refleks mi? DTP gibi partilerin kapatılmasının zorlaştırılması mı oylarını etkiledi?

Yoksa kişisel kırınglıklar mı, kaybedilen koltuklar, karşılanmayan beklentiler mi söz konusu? Bu tablo siyasetin dışarıdan bir operasyonunun eseri mi? Daha açık ifadeyle Albay Dursun Çiçek'in 'AK Parti'yi Bitirme Planı'nda

yer alan uyuyan elemanlar mı uyandırıldı?

Kısaca 8. madde bir yol kazası mıydı yoksa bir planın parçası mı? Bu soruların cevabını diğer oylamalar yani paketin akıbeti gösterecek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yol kazası hayra vesile olabilir...

Mustafa Ünal 2010.05.07

Parti kapatma davası açmayı Meclis iznine bağlayan 8. maddenin 327 oyla paketten düşmesi üzerine o kadar çok senaryo dinledim ki, akla ziyan. Kendinden emin ifadelerle 'Ergenekon türü derin yapıların AK Parti içine dönük operasyonu' diyene de rastladım, 'AK Parti, CHP'nin Anayasa Mahkemesi kozunu elinden almak için bilerek yaptı' diyene de...

Benim kanaatim yol kazası olduğu yönünde. Bazı AK Parti milletvekillerinin, bölücü şiddetin uzantı partilerin kapatılmayacağı propagandasının etkisinde kaldığını düşünüyorum. Partinin yönetiminin de yakından bildiği kimi milletvekilleri oylarını AK Parti'ye değil, DTP-BDP çizgisine bakarak kullandı. Burada ilginç olan partileri sürekli kapatılan BDP'lilerin bu maddeye oy vermemesi... Anayasa maratonu gergin oturumları, renkli nutukları ile tarihe geçti. Ancak tarihin kaydedeceği en manidar tablo BDP'nin parti kapatmayı zorlaştıran maddeye olumlu oy kullanmaması. BDP bunu ne tabanına ne de tarihe karşı izah edebilir.

Ve tabii '330'un altı Ergenekon'un zaferi olur' diyen Ufuk Uras'ın 8. madde oylamasını dışarıdan izlemesi de unutulmayacak. Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştiren bir sonraki maddeye 'Ergenekon'un sevinç çılgınlıklarını duydum' diyerek beyaz oy vermesi vicdanını bir nebze rahatlatmış olmalı.

Ufuk Uras, Ergenekon'la anayasa oylamaları arasında ilişki kuran ilk siyasetçi oldu. Uras'ı ekranda CHP'li Çetin Soysal'la sol siyaseti tartışırken izledim. Soysal'a yönelttiği 'MHP ile CHP arasında 5 fark sayar mısın?' sorusu mizah gibi görünse de siyasi gerçekliği de içinde barındırıyordu. CHP milletvekili kolayına geldiği için farkları değil, benzerlikleri sıraladı.

Anayasa Mahkemesi ile HSYK'nın yapısını değiştiren maddeler 330'un üzerinde oy alsa da 8. maddenin neden düştüğü, firelerin kimler olduğu sadece siyasi kulislerde değil, kamuoyunda da hararetle tartışıldı.

Sadece bir maddeye bakarak, 'Ergenekon türü bir yapının operasyonu' yorumunu abartılı buluyorum. Operasyonun hedefi niye 8. madde olsun?... Asıl olan tümü üzerindeki oylamalar... Tek tek maddelerle uğraşmak yerine final oylamasında tek vuruşla paketin tümünü ortadan kaldırmak mümkün. AK Parti'nin bir oyunu olduğu kanaatinde de değilim. Parti o maddeyi pakete kendi inisiyatifiyle koydu. Eğer çekincesi varsa koymayabilirdi. İlk hali öyle değildi, sayılarına bakmaksızın grupları eşitleyerek, biraz esnetti.

327 şokunu atlattıktan birkaç saat sonra AK Partililerden en çok duyduğum cümle 'Bunda da bir hayır vardır. Yeter ki bundan sonra sağlam duralım ve paketi çıkaralım' sözü oldu. Benzer yaklaşımı normal milletvekillerinden parti yönetimine kadar birçok isimden duydum. CHP ve MHP blokunun pakete en sert eleştirileri 8. maddeye ilişkindi. Anayasa Mahkemesi için hazırlığa erken başlayan CHP, başlangıçtaki kuvvetler ayrılığına aykırılığın gerekçesi olarak dile getirdi. MHP de artık şiddete bulaşsa bile bölücü partilerin kapatılamayacağını seslendirdi.

8. maddenin düşmesinin AK Parti'nin işine geldiği doğru... Bunu itiraf etmekten çekinmeyen AK Parti milletvekillerini gördüm. Eğer CHP, Anayasa Mahkemesi'ne başvuru dilekçesini önceden hazırladıysa yenilemek zorunda. Gerekçelerinin omurgası çöktü çünkü. İtiraz ettikleri diğer iki konu Anayasa Mahkemesi ile HSYK'nın yapısının değişmesi neden Anayasa'ya aykırı olsun?.. Hukuken temellendirmekte zorluk çekecekler.

Paketin sonuna doğru Genel Kurul'da heyecan da gerilim de arttı. Başbakan Erdoğan, oylama öncesi milletvekillerine tarihî uyarılar yaptı. 'Ya tarih yazacağız, ya tarih olacağız. Size güveniyorum, bu işi bitirin. Çeteleri sevindirmeyelim' dedi. Erdoğan'ın dokunaklı mesajı paketin kaderini belirleyecek tümü üzerindeki oylamaya ilişkindi.

Oylamaları ve tartışmalarıyla anayasa maratonu gerçekten tarihî oturumlara sahne oldu... Tarih yazan kim? Tarih olan kim? Karar sizin...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Baykal'sız CHP mümkün mü?

Mustafa Ünal 2010.05.12

O görüntüler tasvip edilemez ama Deniz Baykal'ın başına gelenlere üzülmemek elde değil. Bir siyasetçi çirkin oyunlarla değil, halkın oylarıyla tasfiye edilmeli. Kasetin komplo olduğu kesin. Bazı sonuçları hedeflediği muhakkak. Nihai amaç, Deniz Baykal'ın tasfiyesi... Buna şüphe yok.

Peki, komplo kimin eseri? Olayın patladığı günden beri Ankara'da bu sorunun cevabı aranıyor. CHP lideri, doğrudan 'hükümet' dedi. Bunu siyaseten mi söyledi yoksa inanarak mı? AK Parti'nin, Baykal'ın tasfiyesinden ne çıkarı olabilir?

Baykal'ın, Erdoğan için siyasi rakip olmasının ötesinde anlamı yok. AK Parti'nin, Baykal'ın tasfiyesinden medet umacağını sanmıyorum.

Bugüne kadar konuşmalarını irticalen yapan CHP lideri, istifasının yer aldığı açıklamayı yazılı metinden okurken 'Hem Türk siyasetini hem de CHP'yi yeniden tanzim etmek isteyenlere imkân tanıdığını' söyledi.

Bu vurgunun, komplonun arkasında kimlerin olduğuna ışık tuttuğunu düşünüyorum. Siyaseti ve CHP'yi dizayn etmek herhalde iktidar partisinin işi olamaz.

Bu topraklarda siyaseti tanzim etmek isteyenlerin kimler olduğu az çok biliniyor. Onları yakından tanıyoruz. Onlara 'siyaset mühendisleri' denir ve devletin gücünü de kullanan derin odaklardır. Türk siyasetinde defalarca sahne almışlar ancak yıkmakta gösterdikleri mahareti yeni yapıları 'inşa etmekte' sergileyememişlerdir. O yüzden kendilerine 'yıkım müteahhitleri' de denir. Örnekleri saymakla bitmez.

Ben, Baykal'ın komplonun arkasında AK Parti'nin olduğunu siyasi nedenlerle söylediği kanaatindeyim. Deniz Bey güngörmüş bir siyasetçi, 40 yıl içinde ikbal günlerini de yaşadı, sıkıntılara da maruz kaldı. Kendisine yönelen o karanlık eli görmese bile hissetmemesi mümkün değil.

CHP gibi bir partinin liderini tasfiye edecek kuvvet bir başka partide değil, devletin gücünü kullanan çetevari derin yapılarda mevcut.

Baykal'ın günahı mı?.. CHP'yi iktidar alternatifi yapamaması... Meydanın bütünüyle AK Parti'ye kalması... Son 1 ayda yaşananlara bakın. AK Parti 335 oya sahip. Parti içinde huzursuz olan milletvekilleri olmasına rağmen

anayasa değişikliğini engelleyemedi.

Önümüzde Türkiye'nin geleceği açısından kritik iki seçim var. Önce genel seçimler, bir yıl sonra da cumhurbaşkanlığı seçimi yapılacak. Siyaset mühendislerinin merkez sağ toparlama girişimleri başarısız oldu. Anavatan ve Demokrat Parti birleşti. Bir ışık yok. Hiçbir umut vaat etmiyor.

Merkez sağ projesi başlamadan bitti. Ne genel seçimlerde ne de cumhurbaşkanlığı seçiminde etkili veya belirleyici olacak mecali var. Merkez sağdan umduğunu bulamayan mühendislerin CHP'ye yöneldiği anlaşıyor. Hedefleri de AK Parti'yi iktidardan indirecek bir parti inşa etmek.

Komplo ile 'Baykal'sız CHP' için ilk adım atıldı. O çirkin görüntüler internet sitelerine düştükten sonra gözler Baykal'a çevrildi. İstifası beklenmiyordu. CHP zirvelerinden yansıyan bilgiler Baykal'ın istifa etmeyeceği, mücadeleyi daha da sertleştirerek yoluna devam edeceği yönündeydi.

CHP'yi yeniden dizayn etmek isteyenlere imkân tanımak için 'Karanlık odalarınızdan çıkın, sahneye buyurun' dedi. 'Büyük oyunu' gördüğünü ilan etti. Bu, siyaset mühendislerine meydan okuma. Kimse üzerine alınmadı. Hâlâ ortalıkta derin bir sessizlik. Bu sessizliği ilk bozacaklara dikkat...

'Baykal'sız CHP' mümkün mü? Baykal'a rağmen CHP'yi şekillendirmenin kolay olmadığını partiyi tanıyanlar iyi bilir. Bırakın yarışı, 10 gün sonraki kongrede aday çıkması bile zor. Baykal'sız CHP mümkün değil ancak bundan sonra CHP'nin Baykal'la yoluna devam etmesi de güç. CHP'nin açmazı da burada...

Ne Baykal'sız ne de Baykal'la... Peki, ne olacak? Eski örneklerde olduğu gibi mühendisler yine yıktığı ile mi kalacak? Görünen o...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül referandumu

Mustafa Ünal 2010.05.14

YSK dün olağanüstü toplandı ve oybirliğiyle 'Referandum 120 gün sonra, 12 Eylül'de.' dedi. Gerek hukukçular arasında gerekse siyasette 120 gün tezini seslendirenler vardı ama ağırlıklı görüş '60 gün' idi. Referandumun 4 ay sonraya atılması sürpriz oldu.

YSK süreyi iki aya indiren yeni kanunu değil eski yasayı uyguladı. YSK kararlarının temyizi yok, bir üst mahkemeye götürülmesi söz konusu değil. Dolayısıyla karar hükmünü icra edecek.

YSK'nın kararı CHP'de sevinçle karşılanırken AK Parti tepki gösterdi. CHP'li Hakkı Suha Okay 'Söylediğimiz oldu.' dedi. AK Partili Hüseyin Çelik ise 'Zorlama ve siyasi bir karar.' yorumu yaptı ve ekledi: '4 ay sonraya da varız.' İlk tepkiler gösterdi ki YSK'nın bu kararı çok tartışılacak.

367'ye benzetenler olacak. YSK'nın işi yokuşa sürdüğü söylenecek. Öteleyerek konuyu soğuttuğu iddia edilecek. Bütün bu eleştirilerin gerçek payı var. Malum, Yüksek Seçim Kurulu'nu oluşturan üyeler Danıştay ve Yargıtay'dan geliyor.

Yüksek yargıda yapısal reform öngören anayasa değişikliğine Yargıtay ve Danıştay'ın olumsuz baktığı sır değil. Fırsat buldukça görüşlerini kamuoyuna da deklare ettiler.

YSK'nın bu kararında anayasa değişikliğine olumsuz bakışın izlerini görmek mümkün. Normali 60 gündü. Yüksek yargının 'hukuku zorlayarak' aldığı kararlara bir yenisi eklendi. Siyaset kokan bu kararla YSK kendisini tartışmalı hale getirdi.

Hukuk vazgeçilmez bir ölçü ama başka açılardan bakmak da mümkün. Hayatın hızlandığı, mesafelerin azaldığı bir dünyada yaşıyoruz. Seçim sonuçları 4 saat sonra belli oluyor. Referandum için '120 gün' ne kadar uzun bir süre. Yeryüzü coğrafyasında 'evet mi, hayır mı' diye iki seçenek sunulan bir oylamayı 4 ayda ancak yapabilen kaç ülke kaldı?

Bırakın 120'yi 60 gün bile uzun bir süre. Sandık çağdaş ülkelerde çok daha kısa sürede halkın önüne konabiliyor. YSK'nın kararıyla Türkiye referandumu ancak 120 günde yapabilen bir ülke durumuna düşmüş olmadı mı?

Buna komisyon ve genel kurul aşamasını da eklerseniz... Bir anayasa değişikliğinin gerçekleşmesi 6 ayı buluyor.

Şimdi Türkiye 4 ay boyunca anayasa değişikliğini konuşacak. Sadece yaz aylarının değil sonbaharın gündemi de referandum olacak. Oylamanın günü çok manidar; 12 Eylül... Askerî darbenin 30. yıldönümü.

Pakette darbeyi yapan generallerin hukuki zırhını kaldıran madde de var. Darbeci Kenan Evren ve arkadaşlarının kaderi bir 12 Eylül günü oylanacak. Planlansa böyle denk getirilemezdi. Simgesel önemi olduğu muhakkak. Tam tarih denk noktası...

YSK '120 gün' derken böyle anlamlı buluşmaya da zemin hazırlamış oldu. Oylamaya psikolojik etki yapacağı kesin. Ben kabul oylarının oranını bir nebze de olsa artıracığını düşünüyorum. Darbe mağduru kitleler bir 12 Eylül günü anayasa değişikliğine 'hayır' demekte zorlanacaktır.

Sandığın önünde hâlâ engeller olduğunu da söylemek lazım. CHP milletvekilleri bugün referandumu durdurmak için Anayasa Mahkemesi'ne başvuracak. Anayasa Mahkemesi'nin önü CHP yöneticilerinin en çok poz verdiği yerlerden... Onları bir altı oklu amblemin önünde görüyoruz bir de Anayasa Mahkemesi'nin... Başka bir arka fon bulmak neredeyse imkânsız.

İmzacılar arasında şaşırtıcı isimler var. Bir zamanlar merkez sağın önemli partisi ANAP'ın liderliğini yapan Rize milletvekili Mesut Yılmaz sözgelimi. Cumhurbaşkanlığı seçiminde CHP'nin kuyruğuna takılmak Anavatan'ı tabeladan etmişti. CHP ile omuz omuza; Mesut Yılmaz için ne kötü final.

YSK '60 yerine 120 gün' dedi, kadere bakın ki o da 12 Eylül'e denk geldi, hesap günü gibi... Tam da 12 Eylül referandumu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP nasıl kurtulur?

Mustafa Ünal 2010.05.16

Deniz Baykal'la CHP'nin kaderi iç içe... Baykal 'komplo' diye nitelediği o çirkin görüntülerin ardından istifa etti ama kendisini CHP'den tam ayırıştırabilmiş değil. 'Aday olmak isteyen buyursun çıksın' demesine rağmen her gün verdiği mesajlar 'geri dönmek istiyor' gibi.

Ne konuşmaları ne davranışları 'dönmeyecekmiş gibi' değil... CHP ile ilişkisini tamamen koparsa kongre sürecinin daha farklı gelişeceği, birden fazla adayın boy göstereceği kesin. Bugün 'Baykal'ın nasıl kurtulacağı' sorusu 'CHP'nin nasıl kurtulacağı' sorusunun önünde...

Baykal kurtulabilir mi? Gerçekliği tartışmalı olsa da o kasetin Baykal'ı tasfiye etmeyi amaçladığı ortada. Kongreden iki hafta önce servis edilmesinin başka ne anlamı olabilir. 'CHP'yi tanzim etmek isteyen' siyaset mühendislerinin ilk hamlesi başarılı, Baykal'ı koltuğundan etti çünkü.

Devamının ne şekilde geleceği meçhul. O görüntülerin arkasının olup olmadığı da soru işareti. Kasetin tamamen uydurma ve imal edilmiş olduğu ispatlanmadığı sürece Baykal'ın kurtulması zor gibi. Mağduriyetten söz etmek için çok erken. Mağduriyet söylemi partide farklı algılsa da toplumda bir karşılığı yok.

Eski koltuğuna il başkanları ve delegelerin tazyiki ile tekrar dönse bile bu olay bir gölge gibi kendisini takip edecek. Siyaset kızıştığında hiç yeri değilken karşısına çıkıverecek. Sadece rakip partiler değil içeride farklı gruplar diline dolayacak.

Bu topraklarda siyasi mücadelenin ne denli acımasız olduğunu hatırlatmaya gerek yok. Başbakan Erdoğan 'Eşine ihanet edeni mağdur göremeyiz.' dedi. Üslup sert. Ancak ben Baykal'ı zor duruma düşürmek için konuştuğunu düşünmüyorum. Erdoğan ve partisi 'komplo ithamı' altında... Başta Baykal olmak üzere CHP sözcüleri o görüntülerden iktidarı sorumlu tuttu.

Erdoğan her gün yüksek sesle tekrarlanan ithamlara karşı cevap hakkını kullandı. Baykal'ın 'Nerede kalmıştık?' diyerek aynen devam etmesi siyaseten pek kolay görünmüyor. Bu CHP içinde Baykal'a alternatif çıkacağı anlamına gelmiyor. Baykal'ın CHP'de iktidarı çok güçlü... 'Atatürk mezarından çıkıp gelse Baykal'ı deviremez' yorumu yapanları duydum.

Kongreye bir hafta kaldı... 'Baykal'ın bir hafta önce bıraktığı koltuğa tekrar dönme' seçeneği şu an en güçlü ihtimal. Formül de belli; Türk siyasetinin aşına olduğu bir yöntem... Örnekleri defalarca tekrarlandı. Lider niyeti farklı olsa da gitme yönünde adım atar ancak örgüt veya parti tabanı buna izin vermez. Genel Başkan 'Bırakma bizi, sensiz olmaz' sloganları altında geri dönmeye mecbur kalır.

CHP ve Baykal için de öngörülen formül bu. Kesin mi? Değil, çünkü eskilere benzemeyen çok farklı bir olayla karşı karşıyayız. Türk siyasetinde ilk kez bir partinin lideri 'kaset skandalı' nedeniyle istifa etmek zorunda kaldı.

Kendisini o görüntülerden bütünüyle aklayabilmiş de değil. Dolayısıyla Baykal olay aydınlatılıncaya kadar beklemeyi tercih edebilir. Bu da bir ihtimal... Devam etmesi halinde o kasetin CHP için de handikaba dönüşeceği aşikâr...

Baykal olmazsa ilk akla gelen isim Kemal Kılıçdaroğlu... 'Aday değilim' dese de genel başkanlık koltuğunda gözü olduğunu her halinden belli ediyor. Yerel seçimlerde yıldızını parlattı. 'Gandi' yakıştırması yapan medyanın desteği arkasında.

Harekete geçmek için Baykal'dan işaret bekliyor. Rağmen çıkması imkansız gibi. Önceki gün Baykal'la görüştü, ışık alamadı. Baykal yol gösterdi; 'Git, önce üzerinde uzlaşma sağla' dedi. Uzlaşma mümkün değil. Parti yönetiminde Önder Sav gibi Kılıçdaroğlu ismine şiddetle karşı çıkanlar var.

CHP'de 'Ne Baykal'la ne Baykal'sız' durum devam ediyor. Şu an bütün çabalar 'Baykal'ın nasıl kurtulacağı üzerine'... 'CHP'nin nasıl kurtulacağına' ise sıra daha sonra gelecek. Değişimin gücü mü? Cevap rakamlarda...
m.unal@zaman.com.tr

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü

Mustafa Ünal 2010.05.19

Ne kasetmiş! CHP'ye dair bütün paradigmaları yıktı geçti. 'Kemal Kılıçdaroğlu Deniz Baykal'a rağmen aday olamaz' deniyordu, oldu. 'Atatürk mezarından kalksa Baykal'ı deviremez' deniyordu, Baykal aday olacak gücü kendinde bulamıyor. Neredeyse evde tek başına... Gelişmeleri uzaktan izliyor.

MYK'nın geri dön çağrısı çok cılız kaldı... Onun dışında bütün ışıklar söndü. Çok güvendiği dağlar karlar altında...

Önder Sav gibi 'kader arkadaşı' olarak bilinen ve nice zorlukları birlikte göğüslemiş isimlerin sonuna kadar Baykal'la yürüyeceği öngörülüyordu, bir iki istisna dışında hepsi de yeni siyasi maceralar için Baykal'sız sulara yelken açtı.

Adı 'sıkı Baykalcıya' çıkan milletvekilinden il başkanına değin hemen herkes Kılıçdaroğlu'nun etrafında kenetleniverdi. Kılıçdaroğlu'nun üzerinde öylesine konsensüs sağlandı ki Baykal aday olmaya kalksa bazıları tarafından pekala 'bir bölen' olarak nitelenebilir.

Sadece sokaktaki vatandaş değil, CHP'yi çok yakından takip edenler bile olup biteni şaşkınlık içinde izliyor. Bugünkü tablo bir hafta önce asla öngörülemezdi, tahmin edilemezdi.

CHP'ye ilişkin paradigmaların altüst oluşunu neye bağlamak lazım? Komplonun gücü diyenler çıkacaktır. O kasetin basit bir tezgâh olmadığı belliydi. 'Siyasi mühendislik projesi' tezi güçlendi.

Baykal'ın ifadesiyle 'siyaseti ve CHP'yi tanzim' operasyonu mu söz konusu? Komplonun Baykal'ı itibarsızlaştırarak koltuğundan uzaklaştırmanın ötesinde hedefleri olduğu muhakkak...

CHP'de olmazların olur hale geldiği gelişmelere bakarak komplonun gücü yorumunu yapabilirsiniz.

Kılıçdaroğlu'na destek veren milletvekilleri ve il başkanlarında 'Baykal'sız yeni bir dünya kuruluyor orada yerimizi alalım' düşüncesinin rolü de inkâr edilemez. Sebebi ne olursa olsun CHP'de yeni bir dönemin başlamakta olduğu ortada. Artık eski paradigmalar yerle bir, parti içi dengeler yeniden inşa ediliyor.

Bu süreçte aday olmayacağını birkaç defa tekrarlayan Kılıçdaroğlu, Baykal'a rağmen gözünü kararttı ve adaylığını ilan etti. Kılıçdaroğlu'na 'Nedir sizi cesaretlendiren?' diye sorsanız alacağınız cevap belli: 'Partinin güçlü ismi Önder Sav'ın desteği'.

Ankara'da herkesin ortak kanaati; Kılıçdaroğlu'nu harekete geçiren en önemli faktör Önder Sav... Bugüne kadar Baykal'la birlikte hareket eden Sav, Kılıçdaroğlu'na desteğini gizlemedi, kamuoyuna deklare etti. 'Sav, Baykal'ı neden terk etti?' sorusunun ise tatmin edici cevabı yok.

Yılların Baykalcısı bilinen milletvekilleri bugün neden Kılıçdaroğlu'nun yanında? İşte birinin cevabı: 'Baykal öl dese ölürüm ama CHP'nin başına Kılıçdaroğlu gelmeli. Bu Baykal'ın da lehine...'

Kılıçdaroğlu kongreye üç gün kala üstünlüğü ele aldı. Milletvekillerinin ardından dün Ankara'da toplanan 81 il başkanından 77'si 'Kılıçdaroğlu' dedi. Sadece 4 il başkanı Baykal'ın lehinde görüş bildirdi. Olağanüstü gelişmeler olmazsa Kılıçdaroğlu kurultayın mutlak favorisi. Karşısına rakip çıkması bile güç.

Düne kadar en güçlü seçenek olan Baykal'ın yeniden dönüşü bu şartlar altında pek mümkün değil. Ne kendisi aday olabilir ne de Kılıçdaroğlu'nun karşısına birisini çıkarabilir. O manevra kabiliyetini yitirdi. Baykal kendisiyle görüşmek isteyen il başkanlarına da randevu vermedi. Bu bir kırgınlığın sonucu... Umutlarını bütünüyle kaybettiğinin de işareti.

CHP'de artık meydan 'Gandi' sıfatlı Kemal Kılıçdaroğlu'nun... Bakalım CHP'de yeni bir sayfa açabilecek mi? Yoksa sadece isim ve yüz mü değişecek?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ezberleri bozabilecek mi?

Mustafa Ünal 2010.05.21

Hafta başında Başkent sokaklarını süsleyen afişte büyük Deniz Baykal fotoğrafının yanında 'Fitne, fesat son bulacak' yazısı dikkat çekiyordu. Deniz Baykal'ın dönüş umutları henüz sona ermemişti.

Dün bazı köprülere asılan başka bir pankart göze çarptı; 'Önder'imiz Kemal, hedefimiz iktidar' yazıyordu.

Çok anlamlı bir slogan... Önder'imiz kelimesinin apostrofla ayrılmasının nedeni özel isim vurgusundan. Kastedilen de Önder Sav. Bu mesajın tek anlamı var. O da Önder Sav-Kemal Kılıçdaroğlu birlikteliği...

Bugüne kadar Deniz Baykal'la birlikte hareket eden Önder Sav'ın pazar günü radikal dönüş yaparak Kılıçdaroğlu'nun safına geçmesi, CHP'de dengeleri altüst etti. Kılıçdaroğlu, adaylığını büyük oranda Sav'a borçlu. İstanbul İl Başkanı Gürsel Tekin faktörü de inkar edilemez.

Eğer Sav ve Tekin'in desteği olmasaydı Kılıçdaroğlu aday olarak ortaya çıkamayabilirdi. En azından tek adayla kongreye giremezdi. Başka adaylarla yarışmak zorunda kalırdı. Yarınki kongrede genel başkanlık yarışı söz konusu değil. Kılıçdaroğlu rakipsiz. Bir son dakika sürprizi de beklenmiyor. Sonuç bugünden belli...

Dün Baykal'ın avukatlarının o görüntülerin 'montaj ve düzmece' olduğunu anlatan teknik raporu kamuoyuna açıklaması da bu tabloyu değiştirmede. Ne Kemal Kılıçdaroğlu'nun geri adım atması söz konusu ne de Deniz Baykal'ın aday olması. O kaset hedefine ulaştı. Baykal'ı tasfiye etti. CHP'de yeni bir dönemin kapılarını ardına kadar açtı.

Normal şartlarda Baykal'ı istifa ettiren kasetin düzmece olduğunun tespitinden sonra her şeyin sil baştan yapılması beklenir. O görüntüleri yalanlayan rapor, CHP'de hiçbir şeyi değiştirmede. Bırakın Deniz Baykal'ın adaylığını, kongreyi yönlendirme imkânı bile elinden alındı.

Baykal için dramatik bir son gerçekten. CHP'de yeni dönem inşa edilirken gelişmeleri evde tek başına ekranlardan takip etmek zorunda kaldı. İl başkanlarını kabul etmediği haberlerinin doğru olmadığı ortaya çıktı. Baykal'ın, Radikal'den Murat Yetkin'e söylediği 'Sadece Antalya il başkanı aradı ve vedalaşmak için geldi.' cümlesini okurken üzüldüm.

Bu manzara karşısında yarınki kongrede Baykal faktöründen söz etmek mümkün değil. Salonun bir köşesine büyükçe bir fotoğrafı asılacak. O kadar...

Genel başkanlık koltuğu için tek aday var ama bu mücadele olmayacağı, kongrenin sakın geçeceği anlamına gelmemeli. Liste çok çetin mücadeleye sahne olacak. Bugünden 'blok liste mi?' yoksa 'çarşaf liste mi?' tartışması yaşanıyor.

Önder Sav'ın savunduğu 'blok liste' masa başında hazırlanan yönetime delege müdahalesinin olmaması demek... Hiçbir şekilde delinemeyen liste yazıldığı şekliyle sandıktan çıkıyor.

İstanbul İl Başkanı Gürsel Tekin gibi örgütten gelen isimler ise 'çarşaf liste' istiyor. Çarşaf listede delegeye inisiyatif bırakılıyor. Delege tercih imkânı buluyor. Liste konusunda bir mutabakat yok. Son sözü Kılıçdaroğlu söyleyecek.

Bu kongrede Kemal Kılıçdaroğlu'nun kendi ekibini oluşturması, rahat çalışabileceği kadrosunu kurması pek mümkün görünmüyor. Başta Önder Sav olmak üzere partinin güçlü isimleriyle koalisyon yapmak durumunda. Acaba parti içinde birbirini iten isimleri bir arada tutabilecek mi? Baykal, bunu karizmasıyla başarabiliyordu. Kılıçdaroğlu'nun zorlanacağı kesin.

Parti yönetiminin kimler tarafından oluşacağı önemli çünkü yeni dönemin ipuçlarını da verecek.

Kılıçdaroğlu'ndan beklenti yüksek. Farkını ortaya nasıl koyacak? Ezberleri bozan yeni politikalar da üretmesi gerekir. Söz gelimi 4 ay sonra anayasa referandumu var. Pakette CHP'nin taraf olduğu, karşı çıktığı maddeler var.

Paketin iyi kötü yanlarına dikkat çektikten sonra CHP seçmenini serbest bırakabilir. Dileyen 'evet' dileyen 'hayır' versin diyebilir. Ezber bozan politikadan kastım bu. Yoksa aynı politikayı başka kelimelerle tekrar etmek sadece üslup değişikliği olur. Ki bunun toplumda bir karşılık bulması mümkün değil.

Kılıçdaroğlu, CHP'de yeni bir dönem başlatabilecek mi? Klasik CHP zihniyetinde bir nebze de olsa değişiklik yaşanacak mı? Ben o kadar da umutsuz değilim. Önce kongreyi görelim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rüzgâr var, ışık yok!

Mustafa Ünal 2010.05.23

Salona bakarak hüküm vermek doğru değil. Kalabalık, izdiham, yoğun ilgi daha çok teşkilatın performansı ile ilgilidir.

Kongre salonunu küçük partiler de ağzına kadar doldurabilir. Yanlış anlaşılmasın, 'CHP kurultayı heyecansızdı' demek istemiyorum. 'Genel başkanı değiştiriyor' olmanın coşkusu ben de gözlemledim.

Bazı kesimlerin seslendirdikleri 'AK Parti gidiyor, CHP iktidara geliyor' yorumunu abartılı buluyorum.

Medyadaki Kemal Kılıçdaroğlu rüzgârının kongrenin havasını da etkilediği belli oluyordu. Pankartlarda, nutuklarda sürekli iktidar vurgusu... En çok tekrarlanan slogan; 'Başbakan Kemal'. Bir afişte 'İktidara doğru, Kılıçdaroğlu' yazısı...

İki hafta önce CHP'nin vazgeçilmez lideri durumundaki Deniz Baykal'ın sadece posterleri var. Ne isminin telaffuz edilmesi tribünleri dalgalandırdı ne de salonda ruhu dolaştı. Bu kadar kısa süre içinde 'düne ait bir figüre

dönüştüğünü' üzümlere gördüm. Bir yönüyle bu topraklarda siyasetin ne denli acımasız yapıldığının göstergesi...

Konukların ismi okunurken 'Kamer Genç de burada' anonsu tribünden çok alkış aldı. Önder Sav damgası salonun her tarafında. Dün olduğu gibi bugün de partinin en güçlü ismi... İçeriye Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte girdi. Bu tablo 'birlik ve beraberliğin sembolü' diye duyuruldu. İkili koalisyonun ifadesi olan 'Önder'imiz Kemal, Hedef İktidar' pankartı salonun en görünür yerinde.

Kılıçdaroğlu'nun kravatsız hali gözden kaçmadı. Bu bilinçli bir tercih... 'Halkın adamı' vurgusuna uygun bir görüntü... Kongrede 'Gandi' lakabı pek kullanılmadı. Mitterrand'dan esinlenerek 'Sakin Güç' dendi. 'CHP Türkiye'nin zaptedilmeyen kalesidir' pankartı dikkat çekiciydi. İki hafta içindeki gelişmeleri 'büyük komplot' olarak yorumlayanlara bir cevap olmalı.

Rahşan Ecevit'in geliş bir gün önceden haberlere yansıdığı için sürpriz değildi ama CHP kongresi için önemli bir fotoğraf. Solda birliğin ilk adımı... Rahşan Hanım'ı salona getiren etken Kılıçdaroğlu'nun geliş mi yoksa Baykal'ın gidişi mi? Cevabım ikincisi.

Parti kongrelerinde her zaman bazı olumsuzluklar yaşanır. Bu kurultay son yılların en kötü organizasyonuydu. CHP'nin kongre deneyimi fazla... Medya mensuplarının çalışma ortamı yetersizdi. Salona giriş çıkışlar daha düzenli olabilirdi.

İzdihamdan değil, organizasyonun kötülüğünden içeriye girmekte herkes zorlandı. Bir ara dışarı çıktığımda Genel Başkan Yardımcısı Onur Öymen'i gördüm, yeni geliyordu, yanlış kapıya yönlendirmişler, 'Protokol girişi nerede?' diye sordu.

Bir ara yanlışlıkla Kemal Kılıçdaroğlu'nu konuşmasını yapması için kürsüye çıkardılar. Hata olduğu sonradan anlaşıldı.

Kongrede heyecan esintilerinin estiği doğru... Geçmişte kırılmış, küsmüş isimlerin tekrar CHP'ye dümen kırdığı gerçek. Tribünlerde CHP bayraklarının daha canlı sallandığı doğru... Eskiye oranla iktidar umudu taşıyanlar partililerin çoğaldığı aşikar.

Ben ne salonun havasında ne de tribünlerde 'yüzde 40'ı' görebildim. Tekdüze bir topluluk... Rengarenk değil. Dikkatle baktım, başı kapalı bir kadına rastlamadım. CHP'nin klasik tabanı. Dün olmayıp da bugün olan yeni yepyeni isimler, yüzler yok.

Heyecan daha çok CHP'nin tabanıyla sınırlı... Kemal Kılıçdaroğlu'nun mesajları önemliydi. Salon performansı fena değil. Başbakan'dan sürekli 'Recep Bey' diye söz etti. Bugüne kadar CHP sözcülerinden dinlemeye alışık olduğumuz 'içerik ve üslupta' hükümet eleştirisi konuşmanın ağırlıklı bölümünü oluşturdu.

Güneydoğu, terör sorunu, işsizlik, dış politika gibi konulara girdi ancak söyledikleri eleştirel düzeyde kaldı. 'Bir iktidar vizyonu ortaya koyabildi mi?' sorusuna 'evet' cevabı vermek zor. Merdivenaltında sigortasız işçilerden söz ederken 'başörtüsü' dedi ama neyi anlatmak istediği anlaşılamadı. Mesajları beklentileri karşılamaktan uzak...

Tek somut vaat, yüzde 10 barajının düşürülmesine ilişkindi. Bunun da iktidar hedefiyle ne denli örtüştüğü tartışılır. Kılıçdaroğlu'nun performansı CHP'nin potansiyelini harekete geçirebilir. Kongrede yüzde 40 oy hedefi ve tek başına iktidarın ışığı yok... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Testi kırılmadan

Mustafa Ünal 2010.05.26

Ekrandan CHP Genel Merkezi'ni izlerken arkadaşın biri 'Skandal, Kemal Kılıçdaroğlu'nu yanlış koltuğa oturtular' dedi. 'Nasıl yani?' diye sormaya fırsat vermeden 'Espri espri...

Yayınların etkisinde kalmış olmalıyım, bir an Başbakan koltuğuna oturturalacağını sandım.' dedi.

Medyanın ilgisi kongreyle sınırlı kalmadı. Ertesi gün de kameralar peşindeydi, devir teslim törenini neredeyse televizyonlar canlı yayınladı. Medya izdihamı genel merkezde de yaşandı. Adaylığını açıkladığı günden bu yana aralıksız süren böylesine medya teveccühü hiçbir siyasiye nasip olmadı.

Bazılarında 'Başbakan koltuğuna oturacak' hissi uyanması boşuna değil. Başbakan Erdoğan grup toplantısında takılmadan edemedi. Ve 'Candaş medya, yoldaş medya' diye yeni tanım getirdi.

Genel başkan koltuğuna oturmasıyla birlikte CHP'de Kemal Kılıçdaroğlu dönemi resmen başladı. Kongrenin havası, salondan verilen mesajlar geride kaldı. CHP'de iktidar yürüyüşünün başarılı olup olamayacağını Kılıçdaroğlu'nun bundan sonra sergileyeceği performans belirleyecek.

Medya rüzgârıyla 'kongre kazanılır' ama 'seçim' asla... Eğer medyanın seçim kazandırma gücü olsaydı, bugün başbakan koltuğunda Recep Tayyip Erdoğan değil bir başkası oturuyor olurdu. O manşetler unutulmadı... Erdoğan'a muhtarlık bile layık görülmemiştir.

Kılıçdaroğlu 'genel başkan seçildi', henüz 'lider' olmadı. Liderlik için önce kendini partiye kabul ettirmesi lazım, ardından da siyasete de üslubunu... Daha yolun başında...

Kongre sürecinde CHP tabanında 'iktidar umudunu' yeşertmiş olması büyük başarı. Yeni ve farklı bir üsluba sahip olması avantaj... Nasıl yapacağını söylemedi ancak siyasetin odağına 'halkı' koyacağını ifade etmesi doğru strateji...

Sol siyaset halktan koptuğu için kaybetti. Toplumun değerlerine yabancılaştığı, Anadolu'nun kutsallarına burun kıvırdığı için sandık sol için kâbus oldu.

Kılıçdaroğlu, CHP'nin geleceğini kurgularken siyasi tarihin muhasebesini de iyi yapmalı. 1950'den bu yana çok partili dönemde sol tek başına iktidara gelemedi.

Sadece iki seçimde birinci parti olabildi. O da Bülent Ecevit'le... Şüphesiz Ecevit'in şapkasının simgesel önemi var; ancak ondan daha önemli olan, misyonu. Ecevit sol çevrelerin katı laikliği savunduğu bir dönemde farkını gösterdi ve 'İnançlara saygılı laiklik' dedi. Bir bakıma ezber bozdu.

Sol siyaset toplumsal gelişmelere ayak uyduramadığı için sürekli geriledi. Değişimi okuyamadı. Ne dünyanın gittiği yönü kavrayabildi ne de toplumun yönünü... Bu yüzden toplam oyu yüzde 35'lerden 20'lere kadar düştü. Köklü parti olması kendisini yenileyebilirse avantaj...

'Tek başına iktidar ve yüzde 40 hedef koyan' Kemal Kılıçdaroğlu'nun sol potansiyeli harekete geçirmesi yetmez. CHP'yi geniş kitlelere açmak zorunda... Bunun yolu da toplumun değerleriyle daha barışık bir siyaset üretmekten geçiyor. İktidar statükonun gölgesinde filizlenmiyor. Aksine devletçi politika kurutuyor, var olanı da geriletıyor.

Kılıçdaroğlu halka gitmekten korkmamalı. Koltuğuna oturur oturmaz Zongul-dak'a yaptığı seyahati olumlu buldum. Bu süreçte kendisine eşlik edecek yol arkadaşlarını kimlerden seçeceği de önemli... Parti Meclisi için 80 isim belirledi. Aralarında CHP'yi tehlikeli sulara sürükleyecek isimler de var. Eğer Kılıçdaroğlu kendisini ulusalcı dalgaya kaptırırsa bırakın iktidarı, mevcudu muhafaza etmekte de zorlanır.

Gözler MYK'da... Hafta sonu belli olacak. CHP kimliğiyle kamuoyunun karşısına onlar çıkacak. Yeni dönemin politikalarını onlar anlatacak.

CHP'de Kılıçdaroğlu dönemi ne kadar yeni olacak? Doğru cevap için bundan sonra atacağı adımlara bakmamız gerekiyor. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Altınpark'ta Türkçe şöleni

Mustafa Ünal 2010.05.30

Her yıl olduğu gibi Türkiye yine Türkçe Olimpiyatları'yla şenlendi. Olimpiyatlar, 8 yıl önce oldukça mütevazı şartlarda başladı.

Giderek zenginleşti. Ülke sayısı arttı. Bugün ilgili ilgisiz herkesin dikkatini çeken görkemli bir organizasyona dönüştü.

120 ülkeden 750 öğrenci Kızılcahamam'a geldi. Bu gidişle çok yakında Olimpiyatlar'a öğrenci göndermeyen ülke kalmayacak. Aralarında 7 yaşında çocuk da var, 18'ine yeni basan genç de... Rengarenk çiçek bahçesi gibi. Kültürleri, renkleri ve dilleri farklı... Dünyanın dört yanından geldiler. Türkçede buluştular.

Birbirlerini ilk kez gördüler. Ama iki günde kaynaştılar. Türkçe konuşarak anlaştılar. Dostluk köprüleri kurdular. Türkçe şarkı söylüyorlar, türkü çığırıyorlar, şiir okuyorlar, fıkralar anlatıyorlar. Bazı kelimeler ağızlarından yuvarlayarak çıksa da bizden farksızlar...

Olimpiyatlar hafta içinde İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nda start aldı. Bu tarihi mekânda öğrencilerin gösterilerini izleyen Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu çok etkilendi ve 'Gurur verici tablo!' dedi. Ülke ziyaretlerinde Türk okullarından mezun olan öğrencilerin diplomat olarak karşısına çıktığını anlattı.

Olimpiyata gelen öğrenciler dün Ankara Altınpark'ta görücüye çıktı. Her ülke, kültürünü sergilediği stant açtı. Buralarda geleneksel kıyafetler içinde Türk okullarından yetişen öğrenciler ülkelerini Türkçe tanıtıyor. Hemen yanlarında öğretmenleri... O öğretmenler ki, dil öğretmenin türlü türlü zorluklarını yaşadılar.

Bir tek harfin sese dönüşmesi, sözgelimi 'ü' harfinin telaffuzu için günlerce uğraşanlar oldu. Aslında her birinin hikâyesi kitaplık... Hiç pes etmediler ve Türkçeye yatkın olmayan en uzak coğrafyalarda bile dilimizi öğretmeyi başardılar. 'Ü' harfinin alfabelerinde bulunmadığı ülkelerin çocuklarına 'gül' dedirttiler. İçinde gül geçen şiirler ezberlettiler.

Dün Altınpark tarihî günlerinden birini yaşadı, görülmeye değerdi... Halkın ilgisi olağanüstü... Sokaktaki vatandaşın sporcusuna ve pırıltılı üst düzey bürokrata kadar Başkent, Altınpark'a akın etti. Türkçenin şölenini yakından görmek için... O çocukları gözle görmek, elle dokunmak için...

Uzak diyarlarda Türkçe öğrenen çocukları bağırlarına basmak, öğretmenlerini kucaklamak için Ankara, Altınpark'a koştu. Futbolcu Ümit Bozkurt, 'Bu tabloyu görünce Türkiye'nin geleceği adına umutlandım.' dedi.

Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek 'ev sahibi' olmanın hakkını verdi. Herkesten heyecanlıydı. Programın kusursuz yürümesi için çabaladı. Elinden geleni esirgemedi. Bütün imkânlarını seferber etti. Açılış konuşmasında, 'Bu projeye imza atan, zihninde bu projeyi başlatan, bugüne kadar yılmadan bu işleri geliştiren büyüğümüze selam olsun.' dedi.

Altınpark'taki açılışa katılan Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Eğemen Bağış'ın mesajı yerindeydi. Sovyetler Birliği'nin bir gün çökeceğini öngören Atatürk'ün Türk dünyasına ilişkin tavsiyesini hatırlatan Bağış, 'Türk okulları açılana kadar kimse bu tavsiyeyi önemsemedi. Atatürk'ün isteğini Türk okulları yerine getirdi.' dedi.

Türkçe Olimpiyatları bir yarış değil, bir şölen. Kazananı, kaybedeni yok. Hünerini sergileyen her öğrenci ayrı bir tat bırakıyor. Her yılın öne çıkan bir yıldızı olduğu da muhakkak. Hem İstanbul hem de Altınpark'ta izlediğim Türkmenistanlı Devran Annamammedov, sesi ve Türkçesiyle göz doldurdu. Yaşı küçük, 15'inde var yok ama sahne performansı profesyonellerden farksız.

Altınpark'taki şölen bugün akşama kadar sürecek... Ankara'nın bozkırında Türk okullarının meyvelerini görüp de gururlanmamak mümkün mü? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan ne dedi?

Mustafa Ünal 2010.06.02

İsrail askerlerinin Gazze'ye insani yardım götüren gemilere silahlı baskın düzenleyeceğine hiç ihtimal verilmemişti. Engelleme girişiminde bulunacağı ve biraz ileri giderek uyarı ateşi açacağı öngörülmüştü ama kanlı baskın asla. Yoksa saldırıya Türkiye bu kadar hazırlıksız yakalanmaz, Başbakan Erdoğan Şili'de, Genelkurmay Başkanı Başbuğ Mısır'da olmazdı.

İsrail bugüne kadar benzer olaylarda abluka uyguladı, zor kullandı ama silaha davranmadı. Belli ki mevcut İsrail yönetimin ölçüsüz ve dengesiz davranışları göz ardı edildi. İsrail'de her türlü çılgınlığı yapabilecek bir hükümet işbaşında... Bu hükümetin ne denli vicdan yoksunu olduğunu Filistinlilere yönelik askerî operasyonlarda, özellikle de Gazze'de gördük. Aklını yitireceğini kimse hesap edemedi.

Tamamen insani amaçla yola çıkmış yardım gemilerine uluslararası sularda baskın düzenlemek ve hiçbir askerî niteliği bulunmayan insanlara karşı silah kullanmak ancak aklını yitirenlerin yapacağı iş. İsrail'in yaptığı sadece vicdansızlık değil, aynı zamanda delilik ve çılgınlık... Bu çağda ne kadar güçlü himayeye mazhar olursa olsun aklını kaybetmiş çılgın devletlerin yaşama şansı pek yok.

İsrail, kanlı saldırıyla Türkiye'yi karşısına aldı. İki ülke ilişkilerinde zaman zaman kırılğanlık yaşansa da Türkiye, İsrail'in konuşabildiği, masaya oturarak bölge sorunlarını müzakere edebildiği tek ülkeydi. Bazı krizlerde arabulucu rolü üstlendi.

Düşman denizinin ortasında yaşam mücadelesi veren İsrail, Türkiye'nin dostluğunu kaybetmiş olmasının ne anlama geldiğini çok geçmeden anlayacak. Türkiye gibi ülkelerin kıymeti yokluğunda anlaşılır.

Baskın hâlâ tüm yönleriyle açığa kavuşmuş değil. Ölenlerden dördünün Türk olduğu kesinleşti. Yaralılar ve gözaltında olanlar var. Türkiye infial halinde... Uluslararası camiayı ayağa kaldırmayı başardı. BM Güvenlik Konseyi'ni olağanüstü topladı. NATO'yu devreye soktu.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu BM'de İsrail'in saldırganlığına karşı çok sert dil kullandı. Uluslararası zeminde İsrail bugüne kadar böyle ağır sözler duymadı. Beklenti sözün ötesinde... Dün sabahtan itibaren gözler grup toplantısında konuşacağını söyleyen Başbakan Erdoğan'daydı.

Erdoğan yurtdışından döner dönmez ilgili bakanlar ve Genelkurmay İkinci Başkanı ile mini zirve gerçekleştirdi. Ardından Meclis'e geçti. Erdoğan'ı dinlemek için gelenlerin arasında büyükelçilik mensupları da vardı. Grup toplantılarında pek görmeye alışık olmadığımız bir manzara. Yabancı konuklar için İngilizce ve Arapça simultane tercüme yapıldı.

Erdoğan'ın ekonomik müeyyideler de içeren bazı kararlar açıklayacağı beklentisi vardı. Bunun yerine Başbakan İsrail'e son uyarıları yaptı. 'Zorbalar, haydutlar, korsanlar bile belli ahlak kuralına uyarlar. Hiçbir hassasiyete uymayanlara bu sıfatı yakıştırmak bile iltifat olur.' dedi.

İsrail'e 'korsan, haydut ve zorba' ithamlarının bile ima etti. 'İsrail hükümetinin bu pervasız, hak hukuk tanımayan saldırısı mutlaka ama mutlaka cezalandırılmalıdır.' dedi. Bu çağrı uluslararası kamuoyundaydı. Başta ABD olmak üzere İsrail'e arka çıkan ülkelere ince göndermeler yaptı.

'İsrail'i sinsice desteklemekten' söz etti. 'Türkiye'nin düşmanlığı şiddetlidir' cümlesi İsrail'e gönderilmiş bir mesajdı. 'İsrail, Türkiye'yi başkalarına benzetmek gibi bir hataya düşmesin, bedeli ağır olur.' dedi. Erdoğan'ın ağır sözlerini İsrail'e gözdağı vermenin ötesinde 'son uyarılar' şeklinde okumak mümkün.

Başbakan bu konuşmayı ABD Başkanı Obama ile telefon görüşmesinden önce yaptı. Dün akşam saatlerinde gerçekleşen bu telefon konuşması önemli... Erdoğan bugün MGK üyesi bakanlar ve Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'la bir araya gelecek. Gündem, sözlerin ötesinde neler yapılacağı... Bütün sözler en sert dozda söylendi. Sözün ardı malum...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasa Mahkemesi'nin hukukla sınavı

Mustafa Ünal 2010.06.04

Başlığı yadırgayanlar çıkabilir. Öyle ya, Anayasa Mahkemesi gibi yüce mahkemenin 'hukukla' sınavı mı olur? Olmaması gerekir ama olur. Normal şartlarda Anayasa Mahkemesi'ne hukuku hatırlatmak garip ama söz konusu mahkemenin sicili de ortada.

Arkasında 367 gibi ucube bir karar var. Bugüne kadar 367'nin izahı hâlâ yapılamadı. Yapılamaz da. Gerekçe havada kaldı. 'Siyasi, ideolojik bir karar olarak' tarihin arşivine kaydedildi.

Üniversitelerde başörtüsü yasağına son veren anayasa değişikliğine ilişkin kararı da pek farklı değil. 10. ve 42. madde 411 gibi kolay ulaşılmayacak rekor oyla Meclis'ten geçti. Anayasa Mahkemesi, anayasa değişikliklerini sadece usul açısından denetlemesi gerekirken '367 hukukçularının içtihatları' doğrultusunda yetkisini aşarak düzenlemeyi iptal etti.

Oysa, 148. maddede sayılan şekil şartları çok açık, tek tek sıralanmış. Anayasa, adını taşıdığı mahkemeye şekil dışında denetleme yetkisi vermiyor. Gelin görün ki Anayasa Mahkemesi, her iki kararda da 'Hukuka uysa da uymasa da ben yaptım oldu' mantığıyla hareket etti. Bunu ne hukuk ne de kamu vicdanı kabullendi.

Anayasa Mahkemesi'nin önünde yeni bir dosya var. Parlamento'da engelleme girişimleri sonuçsuz kalan CHP milletvekilleri, köklü reformlar içeren anayasa değişikliğinin iptali için mahkemeye başvurdu. İlk incelemenin

dün yapılması bekleniyordu. Başkan Haşim Kılıç, takvimi açıklamıştı.

Ancak gündemin yoğunluğu nedeniyle inceleme tamamlanamadı ve önümüzdeki haftaya kaldı, dosya 8 Haziran'da ele alınacak. Mahkemenin hukukla sınavı daha 'ilk inceleme' aşamasında başlıyor.

Anayasa paketi Meclis'ten 'referandumlu' geçti. YSK, 12 Eylül'e gün verdi, takvimi işletmeye başladı. Yasama süreci henüz tamamlanmadı. Anayasa değişikliğinin iptali için referandumdan önce mahkemeye başvurulabilir mi? Henüz değişiklik gerçekleşmemiş, yürürlük söz konusu değil.

Mahkeme başvurusu kabul eder, 'görüşme' yönünde karar verirse yeni bir tartışmanın kapılarını açmış olacak. Bu mantıkla anayasa değişiklikleri Meclis aşamasında da, komisyonda müzakere edilirken veya ikinci tura geçerken de Anayasa Mahkemesi'ne taşınabilir.

Paket, Anayasa Mahkemesi'nin yapısında esaslı değişiklik öngörüyor. Şayet paket mahkemenin görüşeceği noktaya geldiyse buna eski üyeler değil, yeni oluşacak mahkemenin bakması gerekmez mi?

Burada en büyük sorumluluk Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç'ın... Mahkeme eğer 367 gibi, 10. ve 42. maddelerin iptali gibi çok konuşulacak karara imza atarsa meşruiyeti tartışmalı hale gelir.

Onun için Anayasa Mahkemesi, büyük ve tarihî sınavla karşı karşıya... Ya 367 gibi ucube karara imza atacak ya da hukukun dediğini yapacak. Yeni bir 367'yi ne Türkiye ne de Anayasa Mahkemesi kaldırabilir. Mahkeme üyeleri umarım bunun farkındadır.

Meclis, 12 Eylül Anayasası'nı değiştirmek için irade ortaya koymuş. Milli irade, yüksek yargıda yapısal değişiklik öngörmüş. 367'ye ulaşamadığı için son söz millete bırakılmış. Nihai kararı, kurucu irade olan milletin kendisi verecek.

'Evet'in de 'hayır'ın da garantisi yok. Yargı her kararını 'Türk milleti adına' verdiğini söylemiyor mu? CHP milletvekilleri paketi millettten kaçırmak isterken siyaseten yanlış yaptı. Referandumu engellemeye çalışmak yerine halkoylamasının önünü açmak için çaba harcamaları gerekirdi.

Bu noktadan sonra hukuken de siyaseten de en doğru olan, nihai kararı halka bırakmak. Halk ne diyorsa o...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Medeniyetler ittifakı bu olsa gerek"

Mustafa Ünal 2010.06.06

Artık geleneğe dönüştü; geçen yıl olduğu gibi, 40'a yakın meslektaşla gazetede buluştuk. Ardından hep birlikte Türkçe Olimpiyatları'nın ödül törenini izlemek üzere Ankara'nın yeni spor salonu Arena'nın yolunu tuttuk.

Altında Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in imzası bulunan Arena, kapılarını ilk kez bu etkinlikle açtı. Kongre merkezi gibi çok güzel ve ferah bir salon olmuş. Girişler çıkışlar rahat.

Programa yoğun ilgi var ama en küçük karmaşa yok. Kapıların önünde yığılma yok. İçerideki düzen de girişler gibi rahat. Herkesin oturacağı yer belli. Bu büyük başarı, yeni salonun yanı sıra aynı zamanda organizasyon heyetinin...

Sadece Başkent'ten değil, Türkiye'nin dört bir yanından ve yurtdışından gelen konuklar dikkat çekiyor. Yüzlerini kamuoyunun yakından tanıdığı Azeri milletvekillerini gördüm. Kuzey Kıbrıs'tan gelen siyasetçiler var. Mehmet

Sağlam, açış konuşmasını yaparken "Kenya Cumhurbaşkanı'nın eşi burada." dedi.

Katılım en üst düzeydeydi. Protokolde en ön sırada Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin ve 10'a yakın bakan oturuyor. Aralarında son günlerde yoğun mesai yapan Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da var. Sağlam, "Bugün bizim şölenimiz, bayramımız." dedi. Programın akışı da şölenin ruhuna uygun... Soğuk, kuru plaketlerin verildiği klasik ödül töreni değil.

Etkinlik davullarla başladı; şarkılar, türküler ve folklor eşliğinde devam etti. Farklı ülkelerin rengârenk öğrencileri, iki provayla uyum içinde dans ettiler. Her biri görmeye ve dinlemeye değerdi. Türkçenin kullanımının yanı sıra sesler de mükemmeldi. İçlerinden seçim yapmak mümkün değil.

Sağlam, "Bu öğrenciler ülkelerin birincileri." dedi. 'Üsküdar'a Giderken...' görülmeye değerdi. Bangladeşli öğrenci Türkçe, Türk öğretmenin kızı Bengalce söyledi. Dereceye giren öğrencilerin ödülünü Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin verdi. Gördüğü manzara karşısında çok etkilenen Şahin, 'Medeniyetler ittifakı bu olsa gerek.' dedi ve ekledi: "Savaşlardan, terörden, krizlerden bunalan dünyanın bu tablodan alması gereken dersler olduğunu düşünüyorum."

Önceki yıllarda olduğu gibi özel ödüller de vardı. Türk Ocağı Başkanı Nuri Gürgür'ün, "Gaspralı İsmail" ödülünü alırken, 'Çok heyecanlıyım. Dünyanın dört bir yanında bu hizmeti yürütenlere gönül dolusu şükranlarımı sunuyorum." derken sesi titriyordu.

Dışişleri Bakanı Davutoğlu'na 'Karamanoğlu Mehmet Bey' ödülü takdim edildi. Davutoğlu'nun konuşması bütün salonda yoğun alkış aldı. Alkışlanacak sözler söyledi: "Bu ödülü almaktan onur duyuyorum. Bu ödülü ben değil gönül insanları öğretmenlerimiz hak etmekte. Onların gayretleri dış politikamızla örtüşüyor. Yükselen Türkiye, dilimiz yayıldıkça kalıcı hale gelecek. O öğretmenler yeni bir barış nesli yetiştiriyorlar. Onlara müteşekkirim. Önümüzdeki yıl Türkçenin yılı olacak."

Davutoğlu'nun ödülünü Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç verdi. Arınç, yine çok güzel konuştu. Merhum Hacı Kemal Erimez'i, Adem Tatlı'yı hatırlattı. Eski başbakanlardan rahmetli Bülent Ecevit'i andı. 'Ecevit, bu Türk okullarına her türlü yönlendirmeye rağmen destek verdi.' dedi. Arınç'ın Ecevit'i hayırla yâd etmesi salonu duygulandırdı. Arınç, Gazze konusuna da değindi, 'Fethullah Gülen Hocaefendi doğru söyledi.' dedi.

Gördükleri, izledikleri karşısında değişik gazete ve televizyonlardan gelen meslektaşlarımız da memnun kaldı. Hürriyet'ten Metehan Demir, 'Olağanüstü bir programdı. Dünyanın dört bir yanından gelenleri Türkçede buluşturanları kutluyorum.' derken herkesin duygularına tercüman oldu.

Yeni salon Arena'da Türkçe Olimpiyatları ödül töreni herkese unutulmaz anlar yaşattı. Emeği geçen herkese teşekkürler...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kale neresi, rakip oyuncular kim?

Mustafa Ünal 2010.06.09

Seyfi Oktay yakın tarihin en çok tartışılan siyasetçilerinden... 1991'de kurulan DYP-SHP koalisyonunun Adalet Bakanı'ydı. Tansu Çiller hükümetinde de yerini korudu. Ve o koltukta dört yıl oturdu. Oktay, klasik sol siyasetçi değildi. Başka özellikleri de vardı.

O yüzden mensubu olduğu çizginin hassasiyetlerini bakanlığa taşıdığı ve yargıda olağanüstü kadrolaştığı iddialarının hedefi oldu. Seyfi Oktay, yargıda nasıl kadrolaştığını halefi Mehmet Moğultay gibi itiraf etmedi ama bu iddia sadece siyasette değil, yargı çevreleri ve toplumda da karşılık buldu.

Seyfi Oktay'ın kadrolaşmasının bedelini koalisyonun büyük ortağı DYP ödedi. Yıllar sonra partinin başına geçen Süleyman Soylu "Solla koalisyon DYP'ye pahalıya mal oldu. En büyük hata da Adalet Bakanlığı'nın Seyfi Oktay'a bırakılmasıydı. Bunu sağ seçmen affetmedi. Bugün DYP tarih olduysa sebebi bu. Sonun başlangıcı o kadrolaşma..." dedi.

Ben Adalet Bakanlığı'nda Seyfi Oktay döneminin çok gerilerde kaldığını düşünüyordum. Meğer yargıya olan ilgisi aynen devam ediyormuş. Oktay'ın yargıda her gelişmeyi çok yakından takip ettiğini mahkeme kararıyla dinlenen telefon kayıtları gösterdi.

Oktay, hâkim ve savcı atamalarında devrede... Bunun için HSYK Başkan Vekili ile görüşüyor. Adliyedeki kâtipten mübaşire kadar tavassutta bulunuyor. Bir Yargıtay üyesiyle telefon görüşmesinde "Akşam başkan vekilimizle beraberdim. Atama için isminizi verdim, gözlerinin içi güldü. Çok sıcak baktı." ifadelerini kullanıyor. Bir başka telefon konuşmasında 'kaleden, kalenin rakip oyuncuların eline geçmesinden' söz ediliyor. 15 yıl önce bakanlık koltuğundan ayrılan bir ismin yargıdaki atamalarla bu denli içli dışlı olması normal mi? Hayır. Öteden beri HSYK'da adalet bakanı ile müsteşarın bulunması eleştirilir. Yargıyı siyasallaştırdığı söylenir. Peki, bu ne? Eski bir bakan HSYK ile o kadar içli dışlı ki...

Telefon kayıtlarını okuyunca yargıdaki atamalarda 15 yıl önceki Oktay'ın, mevcut Adalet Bakanı Sadullah Ergin'den daha etkili olduğunu düşündüm. Sanki Seyfi Oktay'ın sözü daha fazla geçiyor. Sadullah Ergin'i 'kurulmuş bir zemberek gibi konuşmakla' itham eden HSYK Başkan Vekili Kadir Özbek 'eski bakanım' dediği Seyfi Oktay'la bir araya geldiklerini doğruladı. Özbek "Yargıtay seçimleri veya benzer temalarda muhakkak talepte bulunanlar, referans olanlar vardır." dedi. Atamalarda Oktay'ın tavassutta bulunduğunu itiraf etti.

Olağan bir durum değil bu. Telefon kayıtları, yüksek yargıda yapısal reform öngören anayasa değişikliğinin isabetini gösterdi. Bu arada paketin akıbeti de meçhul. Anayasa Mahkemesi dün ilk incelemesini tamamladı ve CHP'nin başvurusunu oyçokluğu ile kabul etti. Mahkeme paketi şekil yönünden inleyecek. İki-üç hafta içinde kararını verecek. Halbuki, doğru olan, görüşmeyi referandumdan sonraya bırakmasıydı. Henüz süreç tamamlanmadı çünkü. Hukukçuların ağırlıklı görüşü bu.

Başkan Vekili Osman Paksüt, 2007'deki benzer bir olayda muhalefet şerhine şu ifadeleri yazdı: "Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmesi için TBMM'nin iradesinin yanı sıra halk iradesinin de aynı noktada tecellisi gerekli görülmüş ise halk iradesinin ortaya çıkmasının beklenmesi gerekir."

3 yıl önce referandum sonucunun beklenmesi gerektiğini söyleyen Paksüt acaba dün oyunu hangi yönde kullandı? Herhalde kendisiyle çelişmemiştir. Anayasa Mahkemesi'nin paketi şekil açısından görüşmeyi kararlaştırması hukuk ve meşruiyet açısından tartışmalı. Referandumdan önce görüşmekle komisyon aşamasında görüşmek arasında bir fark yok. Açıklamada 'şekil' vurgusu yapıldı ama şekili esasa çevirmek Mahkeme'nin geleneğinde var. Onun için her seçenek mümkün. Paket için kritik süreç. Anayasa Mahkemesi hukuk ve meşruiyet sınavında...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemal Kılıçdaroğlu ile bir saat...

CHP Genel Merkezi'ne doğru giderken biraz heyecanlı, biraz tedirgindim. Tedirginliğim, 45 dakika olarak planladığımız özel görüşmeyi tamamen gündemin sıcak konularının esir alma riskindendi.

Gündemin azizliğine uğrayıp, Kemal Kılıçdaroğlu'ndan yeni sözler duyamayabilirdik. Gün boyu ekranlardan düşmeyen CHP sözcülerinden duyduğumuz, İsrail ve İran gibi gelişmeler karşısında CHP'nin bilinen politikalarını tekrarlayabilirdi.

Bir saati aşan sohbetimiz sıcak ortamda başladı. Ve öyle de devam etti. CHP lideri, her soruya içten, samimi cevap verdi, ne düşünüyorsa onu söyledi. Lafı çevirmek için dolambaçlı yollara girmedi. Siyaset yapmadı, doğal davrandı. Olduğu gibi yani... Bu özelliği Recep Tayyip Erdoğan'a benziyor.

Odaya göz gezdirirken 'tam yerleşmemiş' hissine kapıldım. Dolaplarda çok az kitap var. Murat Yetkin ve Mehmet Faraç'ın kitapları dikkatimi çekti. 'Ziyarete geldiklerinde getirdiler' dedi. Daha önce kitaplarla içli dışlı olduğunu, sahafları dolaşmaktan ve eski kitapların kokusundan keyif aldığını anlatmıştı.

Masasının en görünür yerinde pirinç başaklarından oluşan bir demet... 'Bereketi simgeliyor' dedi. Trakya seyahatinde vermişler. 'Hep orada duracak' dedi.

Sözünün başında 'Randevu talebinize cevap vermekte biraz geciktim, özür dilerim' dedi. Ardından Zaman Gazetesi'ni her gün, dikkatle okuduğunu söyledi. 'Tirajından haberim var' dedi. Zaman'ın haber ve yorumlarıyla 'Sağdan entelektüel çıkmaz' anlayışını yıktığını anlattı. Hükümetten Genelkurmay'a kadar ayırım yapmadan 'medya akreditesine' karşı olduğunu söyledi. 'Yanlış yapıyorlar' dedi.

Liderler genellikle söylediklerinin 'mutlak doğru' olduğuna inanır ve tahakkümcü üslupla konuşurlar. Dikkat ettim, Kemal Kılıçdaroğlu CHP'nin kemikleşmiş politikaları da dahil hemen her konuyu 'Ben böyle düşünüyorum' yaklaşımı içinde aktardı. Üst perdeden sesini yükselterek konuşmadı. 'Bu böyledir, başka doğru yoktur' havasında değildi.

Dili yumuşak, üslubu dengeli...

Ama unutmamak lazım ki daha yolun başında. Genel başkan koltuğuna yeni oturdu. Henüz ciddi sorunlarla karşılaşmadı. Ayarlarını bozacak saldırıların hedefi olmadı. Ben yine de sözlerinin içeriği sertleşse bile 'yumuşak üslubunu' koruyacağı kanaatindeyim.

CHP'nin iktidara gelebilmesi için, tabanının yanı sıra sağ kitlelerden de oy alması gerekiyor. Solun toplam oyu yüzde 20'lerin hemen üzeri. 'CHP artı ordu' formülü, devlet partisi görüntüsü ve mütedeyyin kesimlere mesafeli duruşu sağa açılmasının önündeki engeller... Kılıçdaroğlu 'sağ sol' kavramlarının etkisini yitirdiğini düşünüyor.

Temiz siyaset söyleminin toplumun bütün kesimlerinden ilgi göreceğine inanıyor. O yüzden ilk günden beri konuşmaları yoksulluk ve yolsuzluk üzerine... Bilinçli politika bu. CHP'nin yeni dönem siyasetinde laiklik ve cumhuriyet kavramlarından ziyade 'yolsuzluk ve yoksulluk' kavramlarını sık duyacağız.

Kılıçdaroğlu özeleştirisi yaparken 'CHP artı ordu' formülünü çöpe atacak sözler söyledi. 27 Mayıs'tan 28 Şubat'a kadar siyasete doğrudan veya dolaylı bütün müdahaleleri tek tek sayarak 'Bugünkü sıkıntıların kaynağında bu darbeler var. Darbeler olmasaydı bugün demokrasi çitası çok daha yükseklerde olurdu.' dedi.

Ya siyasete müdahale olursa?.. Kılıçdaroğlu tavrını çok net koydu: 'Hiç kimse tereddüt etmesin, tankın önüne ilk çıkacak kişi ben olurum. Bunu CHP Genel Başkanı olarak söylüyorum.' Bu çıkış CHP için çok ileri aşama... CHP sözcüleri 28 Şubat ve 27 Nisan müdahalelerine karşı bu kadar açık tavır göstermemişti.

CHP lideri, mütebedeyyin insanların inanç dünyasına siyasetçi veya devletin müdahalesine de şiddetle karşı. 'Onlardan oy bekliyorum' dedi.

Türkçe Olimpiyatları'nı haberlerden takip etmiş... 'Güzel bir etkinlikti. Türkçenin evrensel dil olmasına büyük katkı sağlıyor.' şeklindeki sözleri etkilendiğini gösteriyor.

Bu mesajlar CHP'de isimlerin yanı sıra başka şeylerin de değişmekte olduğunu gösteriyor mu? Ne dersiniz?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Afrika'dan Bursaspor çıkacak mı?

Mustafa Ünal 2010.06.13

Süper Lig'de sıra dışı sezon yaşandı, şampiyon son dakikada belli oldu, Ertuğrul Sağlam'ın yönetimindeki Bursaspor büyük sürprize imza atarak ipi göğüsledi.

Türk futbolseveri için başka bir heyecan dalgası başladı. Güney Afrika'nın ev sahipliği yaptığı Dünya Kupası üç gün önce start aldı. İlk maçlar beklendiği gibi tatsız tuzsuz geçti. Bir önceki turnuvanın finalisti, Zidane'sız Fransa eski gücünden uzaktı, Uruguay karşısında beraberliği güçlükle kurtarabildi. Komşumuz Yunanistan, Güney Kore'ye kaybetti. Gruplarda ikinci maçlarla birlikte 'heyecan kasırgası' esmeye başlar. Tutuk futbol yerini heyecanlı mücadeleye bırakır.

O kadar ki turnuvaya damgasını vuran Afrika'nın yerel çalgısı 'vuvuzela'nın arı vızıltısı gibi beynimizi tırmalayan o uğultulu sesini bile duymaz oluruz. Bir ülkenin futbol kaderi 90 dakikaya sığar. Skor artık her şeydir. Kaybeden evine, kazanan yoluna gider. Ya zafer ya hezimet... Ortası yoktur. Dört yıl arayla düzenlenen Dünya Kupası muhteşem bir görsel şöendir. Yüz milyonlar ekrana kilitlenir. Milli takımları turnuvaya katılamayan ülkelerin vatandaşları da ilgisiz kalmaz.

Televizyondan izlediğim o İskoç'un sözünü her Dünya Kupası'nda hatırlarım: 'Biz İskoçlar iki takım tutarız. İlki milli takım, diğeri İngiltere'nin rakibi.' 'Futbol asla sadece futbol değildir' diyen ne kadar haklı. Sadece İskoçlar değil, biz Türklerin de kazanmasını ve kaybetmesini istediği takımlar vardır.

Futbolda Türkiye'nin boynu bükük... Bir Ortadoğulunun ağzından dökülen 'Yavaş yavaş Hasan Şaş' veya bir dünyalıdan işittiğimiz 'Hakan Şükür Türkiye' sloganları geride kaldı. Türk futbolu dünya sahnesine çıktı, Avrupa'da ses getirdi. Güney Afrika'da yokuz. Oysa 8 yıl önce Güney Kore'de finalin eşğine kadar gelmiştik. İlhan Mansız'ın Senegal'e attığı altın golün hazzı hâlâ damaklarımızda. Üçüncülük maçında Hakan Şükür'ün turnuvaların en erken golü unutulur mu?

Ağır gündemlerle boğuştuğumuz bugünlerde futbolla rahatlamaya ne kadar çok ihtiyacımız vardı. Emre Belözoğlu'nun uzaktan atacağı bir gol kitleleri sokaklara dökcek ve nice dertlerimizi unutturacaktı.

Çaresiz, başka takımlarla avunacağız. Tek tesellimiz, sayısı giderek artan gurbetçilerimizi başka ülkelerin formlarıyla da olsa izlemek... Ve tabii Türkiye liginden tanıdığımız oyuncular. Onların başarısı için dua edeceğiz.

'Kupayı kim alır?' sorusuna her zaman benzer cevaplar verilir. Nasıl Türk futbolunun dört büyükleri varsa dünya futbolunun da öyle... Brezilya, İtalya, Almanya, Arjantin... Bir de buna Fransa'yı ekleyin. Turnuvaların başarısız takımları İspanya, Hollanda her zaman sürpriz adaylardır... Onca yıldız oyuncuya rağmen hiç de sürpriz yapamadılar. Belki Güney Afrika'da...

Benim gönlüm sürprizden yana. Tıpkı Bursaspor gibi önceden kimsenin tahmin etmediği bir takımın şampiyonluğunu arzuluyorum. Mümkünse Afrika'dan ya da Asya'dan olsun... Bu coğrafyada güçlü bir sürpriz adayı yok. Nijerya biraz iyi gibi. Vuvuzelanın vızıldayan sesleri arasında bir ilk yaşansa da bugüne kadar adı geçmeyen bir ülke şampiyon olsa...

Dünya şampiyonalarında Türklerin en çok sempati duyduğu takımların başında sarı formalı Brezilya gelir. Sonra da Almanya... Brezilyalı oyuncular futbolu sadece skor için oynamaz, göze de hitap eder. Bu basit oyunu kıvrak vücut ve bilek hareketleriyle görsel şölene dönüştürür. Bu kez herkesin dilinde Arjantinli Messi... Futbolun sihirbazı değil şairi. Şiir estetiğiyle oynuyor. Top onun ayağında sanata dönüşüyor. Maradona-Platini sentezi gibi... Dar alanda aniden hızlanan sonra duran, tekrar depara kalkan, kıvrak vücut oyunları ile hedefe kilitlenen bir Messi Arjantin'i sırtlayabilecek mi?

Altın kupayı onun ellerine yakıştıranların oranı çok yüksek. Messi'ye yakışır ama benim gönlüm sürprizden yana... Umarım yüz milyonların izlediği bu turnuvadan Bursaspor gibi sürpriz bir şampiyon çıkar. Hep aynı ülkelerin kazanması artık heyecan vermiyor. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Organize işler mi?

Mustafa Ünal 2010.06.16

Anayasa değişikliğinin ikinci turu devam ederken eski Adalet Bakanı Seyfi Oktay'ın telefonu çaldı. Arayan Deniz Baykal'dı... Doğrudan konuya girdi ve 'Nasıl moraller, tepki var mı?' diye sordu. Paketi Meclis'te engelleyemeyeceğini düşünen CHP Lideri'nin öğrenmek istediği, Anayasa Mahkemesi'nin havasıydı.

Seyfi Oktay, 'Ben bu konulara hiç girmedim. Olur, bir şekilde bakarım.' dedi. CHP belli ki işi şansa bırakmak istemiyordu. Genel Kurul'da oylamalara katılmayarak olası firelerin önünü kesti. Ama sonucu değiştiremedi. Tüm umudunu yargıya bağladı. İptal için Anayasa Mahkemesi'ne gideceğini peşinen ilan etti. Nitelikli çoğunluğu riskli görmüş olmalı ki kulislere erken başladı.

Baykal, Oktay'a mesajı lafı dolandırmadan çok net verdi: 'Ayrıca bir konuş. Bir gözlem yap. Hareketlenmek lazım. Bizzat konuşmak lazım bu işi.' CHP Lideri'nin söyledikleri açık, izaha muhtaç değil.

Mesajı alan Seyfi Oktay, hiç vakit kaybetmeden harekete geçti. Anayasa Mahkemesi Üyesi Fulya Kantarcıoğlu'nu aradı. Kantarcıoğlu, Oktay'ın yabancısı değil, yakından tanıdığı bir isim... Bakanlığı döneminde iki yıl müsteşar yardımcılığını yaptı. Oktay 'İki tane önemli madde var. Birisi geçti.' dedi. Kastettiği HSYK ile Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştiren maddeler. CHP'nin paketin dışına çıkmasını istediği düzenlemeler...

Seyfi Oktay, Fulya Kantarcıoğlu'na, 'Ben tabii bunu, notumu size gönderdiğim zaman göreceksiniz. Bu kuvvetler ayrılığı ilkesi ile tamamen ters. Yani, zaten yürütme ve yasama tekelde. Şimdi yargı da buna ekleniyor. Ve tabii rejimin sistematığı değişiyor. Bütününü yani, İslam'da efendim egemenlik tecezzi etmez, bölünmez kuralına yaklaşma var. Burda tamamen...' dedi.

Mahkeme kararıyla dinlenen telefon konuşması uzayıp gidiyor. Oktay, 'Biraz rahatsız edecem herhalde bu ara sizi.' diyor. Bu ikili arasında başka ne tür görüşmeler olduğunu bilmiyoruz. Mevcut konuşmalar bile çok şey anlatıyor.

Telefon kayıtları dikkatlice okunduğunda açıkça görülüyor ki Seyfi Oktay, Fulya Kantarcıoğlu'ndan sadece mahkemenin havasıyla ilgili bilgi almıyor, aynı zamanda paketin iptali yönünde etkilemeye çalışıyor. Öteden beri siyasetin yargıyı yönlendirmesinden şikâyet edildi. Peki bu ne? Siyasi etki deyince hep gözler iktidara çevrildi. Meğer perdenin arkası varmış... Hem de ne etki.

CHP'den Seyfi Oktay'a, Oktay'dan Anayasa Mahkemesi'ne uzanan telefon trafiği... Amaç belli. Anayasa değişikliğini yargı yoluyla engellemek. Hangi hukuk devletinde bu tablo normal karşılanabilir? Dinlemeye takılan bu konuşmalar 'Eski Adalet Bakanı'dır, hal hatır sorabilir' denilerek geçiştirilemez.

Hiçbir şekilde tevili de yapılamaz. Manzara bütün çıplaklığıyla ortada... Kral çıplak. Baykal 'Hareketlenmek lazım.' diyor, Seyfi Oktay 'Derhal harekete geçiyor'. Anayasa Mahkemesi üzerinde kulis çalışmaları başlıyor. Bir mahkeme üyesi içerisiyle ilgili konuştuğu eski bakan da olsa dışarıya nasıl bilgi sızdırabilir? Ne yazık ki Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda sicili pek parlak değil.

Hatırlayın, çok değil iki yıl önce, AK Parti hakkındaki kapatma davası görüşülürken Başkan Vekili Osman Paksüt'ün eşi Ferda Paksüt, üyelerden hangisinin ne düşündüğüne varıncaya kadar en özel bilgileri dışarıya aktarmakta bir sakınca görmemişti. Kantarcıoğlu da Paksüt'ün izinde...

Telefon kayıtlarından sonra Fulya Kantarcıoğlu hiçbir şey olmamış gibi devam edemez. Anayasa değişikliğinin karara bağlanacağı görüşmelere katılmaması gerekir. Aksi halde mahkemenin kararını gölgelemiş olur. Bu telefon trafiği Kantarcıoğlu'nu CHP ile ilişkili duruma düşürdü. Baykal'ın 'hareketlenmek lazım' diyerek başlattığı trafik Kantarcıoğlu ile noktalandı.

Kantarcıoğlu'nun CHP'nin başvurusunun görüşüleceği oturuma katılması ne etiğe sığar ne de hukuka... Bir an önce gereğini yapmalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mahkeme'nin kararları daha mı hukukî?

Mustafa Ünal 2010.06.18

Ankara'da laf dönüyor dolaşıyor, Anayasa Mahkemesi'nin ne yapacağı sorusunda düğümleniyor. Mahkeme karar için henüz takvim açıklamış değil.

Ben kararını temmuzu beklemeden bu ay içinde vereceğini tahmin ediyorum. Daha fazla gündemde kalması doğru değil çünkü. Anayasa Mahkemesi'ni yıprattığı gibi ülkeyi de yoruyor.

Kamuoyundaki tartışmaların üslubu ve içeriği çok sert... En uç senaryolar, en sivri fikirler havada uçuşuyor. Osman Can, Demokratik Yargı Derneği eşbaşkanı sıfatıyla Anayasa Mahkemesi kararının yok sayılmasını önerdi. Şaşırtıcı bir teklif...

Başta AK Parti olmak üzere siyasi çevrelerde pek kabul görmedi. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik 'Yargı kararına herkes uymak zorunda' dedi. Can'ın önerisi 'Anayasa Mahkemesi Anayasa'dan kaynaklanmayan bir yetkiyi kullanmaya kalkarsa ne olacak?' sorusuna entelektüel bir cevap arayışı...

Bu konuda yalnızca onun değil herkesin zihninde cevabını aradığı ciddi sorular var... Anayasa'nın hükmü çok açık; Anayasa Mahkemesi anayasa değişikliklerini sadece şekil açısından denetleyebilir. Şekilden kastın da ne olduğu herkesin anlayacağı dille yazılmış. Bunun için hukuk tahsili yapmaya gerek yok, okuma yazma bilmek yeterli.

Anayasa, Mahkeme'ye esasa girme yetkisi vermemiş. Yoksa Anayasa'yı yapanlar açıkça yazardı. Bir hukuk devletinde en büyük suç anayasayı ihlal... Bir siyasetçi veya bürokrat anayasa suçu işlerse ağır müeyyidesi var.

Peki, aynı eylemi Anayasa Mahkemesi üyeleri yaparsa ne olacak? Anayasa'nın kendilerine tanımadığı bir yetkiyi kullanmaya kalkarlarsa suç işlemiş olmayacaklar mı? Mahkeme 10. ve 42. maddeleri iptal ederken yetkisini aştı. Şekli esasa dönüştürdü.

Yetki aşımını alışkanlık haline getirirse Meclis sessiz mi kalacak? Anayasa'nın bir defa delinmesi sonraki ihlalleri meşru kılar mı? Bunlar sadece hukukçuların değil sokaktaki sıradan insanın da sorduğu sorular...

Osman Can'ın teklifi Mahkeme'nin anayasa değişikliklerinde esasa girmesinden daha absürt değil. Can'ın önerisine itiraz edilebilir. Ben de doğru bulmuyorum. Anayasa Mahkemesi'nin yanlış hukuk ve demokrasi içinde bir yolunu bularak düzeltilmeli. Ama kimse Osman Can'a kızmasın. Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'yı ihlal eden kararlarına baksın.

Raportörün başka bir sıfatla da olsa kamuoyuna bu kadar keskin görüş açıklaması doğru mu? Normal şartlarda değil. Ama unutmamak lazım ki bu kapıyı başkaları açtı. Ömer Faruk Eminağaoğlu'nun kamuoyuna yaptığı açıklamaları hatırlayın. Konuşmalarının hemen hepsi siyasi ağırlıklıydı.

O politik açıklamaları yaparken sadece YARSAV başkanı mıydı? Parti kapatma davalarına bakan birimde görevli Yargıtay savcısı değil miydi? Buna rağmen AK Parti hakkında söylemediğini bırakmadı. Şimdi Osman Can'a 'Niye konuşuyor?' diye itiraz edenler Eminağaoğlu'nun açıklamalarından ne kadar memnundular?

Sabih Kanadoğlu'nun da bu bağlamda kulakları çınlatılabilir. 367 gibi en uç yorumları sadece siyasette değil yargı camiasında da yankılanmadı mı? Osman Can'ın söyledikleri 367'den daha tutarlı... Ve Eminağaoğlu gibi de politik değil.

Baştaki soruya dönersek... Yüksek Mahkeme 'anayasa paketini' şekilden mi denetleyecek yoksa esasa mı girecek? CHP yargı üzerindeki nüfuzu devam eden eski bakan Seyfi Oktay'ı harekete geçirmiş olsa da ben iyimserim. Mahkeme'nin 10. ve 42. maddelerdeki o büyük yanlış tekrarlamayacağına inanıyorum.

Anayasa'yı ikinci kez delmeyecek. '10 ve 42' bir istisna olarak kalacak. Referandumun önünü açacak ve nihai kararı halka bırakacak. Mahkeme üyeleri aksi bir kararın ne anlama geleceğini bilecek durumda...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Savaş, PKK'nın arkasındakilerle...

Mustafa Ünal 2010.06.20

Bölücü teröristler Genelkurmay'ın 'terör saldırıları artacak' dediğinin gecesini saldırdı; 9 şehit, 20'ye yakın yaralı. Terör örgütü askerin istihbaratını doğruladı. Ardından mayınlı pusu ve 2 şehit daha...

Ateş düştüğü yeri değil, bütün ülkeyi yaktı. Herkesin ortak sorusu; bu gidiş nereye? Tamam, 'teröre teslim olmayacağız da' şehit haberleri ne zaman son bulacak?

Birkaç gün arayla gelen bir veya iki şehit haberlerini kanıksamıştık. Ancak bir güne sığan 10 şehit haberi, Türkiye'nin üzerine kara bulut gibi çöktü. Moraller bozuldu. Suratlar asıldı.

Sokaktaki insan soruyor: Nereye gidiyoruz? Saldırıların istihbaratını alıyoruz da neden engelleyemiyoruz? Tatmin edici cevap yok.

Zamanlamaya bakar mısınız?.. Dış politikada Türkiye sıkıntılı bir sürecin içinde... İsrail'le yaşadığımız kriz iyice ağırlaştı. İlişkilerimizin kopması an meselesi. Bugünlerde ABD ile de problem yaşıyoruz. Washington'la İran yüzünden ayrı düştük. Terör örgütü, Türkiye'nin dışarıda sıkıştığı bir dönemde vurdu.

Acıyla uyandığımız günün sabah saatlerinde Balıkesir Edremit Havaalanı'nın açılışı için yoldayız; Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ve Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'le birlikte. Yıldırım'ın canı sıkkın, 'Haberler üzücü ama teröre karşı dik durmalıyız. Sarsılmamalıyız.' diyor.

Yolculuk boyunca ne havaalanının bölge için önemini konuşabiliyoruz, ne de yargıdaki gelişmeleri... Oysa Körfez yıllardır bu havaalanının özlemi içindeydi. Pist kısa olduğu için yolcu uçakları inemiyordu. Hükümet el attı, eksiklikleri giderdi. Ve iki bakan dün resmî açılışı yaptı. Ulaştırma Bakanı Yıldırım topluluğa birlik beraberlik mesajı verdi. Temmuz ayının başında Ankara ve İstanbul'dan uçuşların başlayacağını müjdeledi.

Terörle mücadelenin koordinasyonundan sorumlu Cemil Çiçek'le uçağa terör saldırılarını konuşuyoruz. Çiçek sözlerine başlarken 'Terör eylemleri neden şimdi arttı?' diyerek kanlı saldırıların zamanlamasına dikkat çekiyor. 'Terörün uluslararası politikaların parçası' olduğuna dikkat çekiyor: 'Amaç da Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak, huzuru bozmak ve belli siyasi hedefler elde etmek...'

Çiçek, PKK'nın dünyada en fazla destek gören terör örgütü olduğunu vurguluyor. Açıkça adres vermiyor ama örgütün bazı Avrupa ve bölge ülkelerinden lojistik, himaye, silah, para ve eğitim desteği gördüğünü anlatıyor.

Başta Reşadiye ile başlayan İskenderun'la zirveye çıkan eylemler olmak üzere... Güneydoğu'nun sarp dağlarında mayınlı tuzaklar ve karakol saldırılarıyla tırmanan kanlı saldırılar da... Devlet bir dış gücün ayak izlerine rastladı mı? Çiçek'in cevabı manidar: 'Hiçbir terör örgütü dış destek almadan bir hafta yaşayamaz, eylem yapamaz'.

Yani?

PKK terör örgütü dış dinamiklerin desteğiyle ayakta duruyor. Çiçek soruyor: 'Birçok ülke PKK'yı terör örgütü olarak ilan ederken neden bir tek örgüt mensubunu yargılamadı veya Türkiye'ye teslim etmedi?' Günün birinde kullanmak için mi? Maalesef, evet.

Çiçek 'Örgütün arkasındaki güçlerle mücadele ediyoruz.' diyor. Bu güçler kim mi? Cevap ilginç; 'Bunların bazıları aynı ittifak içinde yan yana durduğumuz ülkeler. PKK'nın arkasında tek bir güç yok. Öcalan örgütü, örgüt Öcalan'ı, her ikisini de başka ülkeler kullanıyor'.

Bundan sonra açılımın nasıl yürüyeceği de soru işareti. Çiçek, 'Açılımın temeli demokratikleşmedir. Teröre rağmen bu devam edecek. Geri adım atılmayacak.' diyor.

Terör örgütünün eylemleri yorumlanırken Başbakan Erdoğan'dan CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na kadar 'taşeron vurgusu' dikkat çekici. PKK'nın Kürt halkına hizmet etmediği ortada... Kime hizmet ettiğini de tahmin etmek zor değil.

İç veya dış kaynağı ne olursa olsun Türkiye artık bu kanlı teröre son vermeli. Her kullanılan şeyin son kullanım tarihi vardır. Bu da ancak Türkiye'nin bütün ağırlığını koymasıyla mümkün... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terör dalgasına yeni eylem planı

Mustafa Ünal 2010.06.23

Bir terör dalgası bu... Bütün ülkeyi etkisi altına aldı. Artık güne kara haberlerle başlıyoruz. Her gün saldırı, her gün şehit... Sıfır noktasındaki şehitlerin acısı dinmeden terör kanlı yüzünü İstanbul'da gösterdi.

Sınırdan büyük şehirlere... Sokaktaki vatandaş isyan halinde soruyor: Bu gidiş nereye? Terör dalgası nerede duracak?

PKK'nın ilk saldırısının üzerinden tam 26 yıl geçti. Kaç tertip asker terhis oldu. Terörle mücadelede tecrübe için yeterli bir süre. Her türlü yöntem denendi. Olağanüstü hal ilan edildi. Bir bölge yıllarca olağan dışı şartlarda yaşadı. Bölge insanının normal hayatı sınırlandı. Terörü beslediği gerekçesiyle köyler boşaltıldı. Güvenlik güçlerinin yanına sivil kişilerden 'korucular' eklendi.

Polisten oluşan özel tim sahaya sürüldü. Çok da başarılı oldu. Askerin rahatsızlığı üzerine geri çekildi. Dağda teröristlerin yöntemlerini kullanan 'özel timciler' örgütün korkulu rüyasıydı. Örgütün, mağaralarda ele geçen dokümanlarda 'özel timcilerle karşılaşırsanız çatışmayın, kaçın' diye talimat verdiği resmi kayıtlara girdi.

Buna rağmen 28 Şubat sürecinde 'özel tim' uygulamasından vazgeçildi. Asker istemedi çünkü.

Onca yıllık deneyime rağmen her kanlı saldırıda sanki bölücü terörle 'ilk kez karşılaşıyor' gibi tepki veriyoruz. Terörle mücadelede belli olgunluğa ulaşmamız gerekmiyor mu? İlk günkü gibi aynı duygusal tepkiler, aynı hamasi nutuklar, şehit cenazelerinde aynı manzaralar... Sloganlar bile değişmedi.

Her şehit haberi Türkiye'yi başka bir iklim sokuyor Sokağın tansiyonu yükseliyor, moraller bozuluyor. Ve Güneydoğu'ya ait her unsura yan gözle bakmalar başlıyor. Terör örgütünün de istediği bu değil mi? Terörün asıl hedefi bu. Yoksa birkaç can değil. Türkiye'nin havasını yaşanmaz kılmak...

Bugüne kadar şehit haberlerinin verilışinden cenaze merasimlerine kadar daha soğukkanlı bir yöntem geliştirmemiz gerekiyordu. Dün eski siyasetçi Hikmet Çetin'le karşılaştım, 'Şehit cenazelerinin bu şekilde verilmesi doğru değil.' dedi ve ekledi: 'Afganistan'da görev yaparken tanık oldum, Amerikan askerleri kayıp verirdi, ancak hiçbirini için tören düzenlenmezdi.'

Son dalga gösterdi ki 26 yıllık tecrübeye rağmen eksiklerimiz var, zaaflarımız var. Aslında ilk sinyali Reşadiye'de verilmişti. Genelkurmay'ın uyarısına rağmen teyakkuz halinde olması gereken Şemdinli'deki komutan sınırdaki hareketliliği 'çoban ve kaçakçı' zannetti. Uyarı ateşine karşılık alamayınca boşverdi. Bedeli; 11 şehit...

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ 'Çanakkale gibi destan yazdılar.' dedi. Nasıl yani? Söylenecek laf mı bu? Çanakkale'de 7 düvele karşı savaştık... Gediktepe'ye saldıran teröristlerin sayısı sadece 60, yan unsurlarla 100 kişi. Bizzat kendisinin verdiği rakamlar bunlar. Tamam, biz oraları bilmiyoruz, gözlerimizle görmedik ama o zor coğrafyaya göre askeri konuşlandırmamız gerekmiyor mu? 26 yıl oldu.

Başbuğ, Kara Kuvvetleri Komutanı sıfatıyla 2007 yılında 'Terörle mücadelede profesyonel orduya geçiyoruz.' dedi. Peki, niye geçilemedi? Önceki günkü Çankaya Zirvesi'nden de benzer karar çıktı. Terörle mücadelede profesyonel askerler görev alacak... İstihbarat güçlendirilecek.

Terörle mücadele konusunda askerin her isteğini eksiksiz yerine getiren siyasi irade, terör dalgasına karşı yeni önlemleri hayata geçirmekte kararlı. Önlemler paketi Bakanlar Kurulu'nda ele alındı. Yarın İstanbul'da yapılacak

Milli Güvenlik Kurulu toplantısında plan masaya yatırılacak ve eylem aşamasına geçilecek. Dağda terör örgütünün yöntemleriyle mücadele eden özel timin yeniden ihyası gündemde...

Artık devletten sokaktaki vatandaşa, kanlı teröre karşı hamasetle, heyecanla değil olgunlukla, soğukkanlılıkla tepki vermenin zamanı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çözüm yeri Ankara

Mustafa Ünal 2010.06.25

Keşke siyaset, iktidarıyla muhalefetiyle parti menfaati gözetmeksizin teröre karşı 'ortak dil' geliştirebilmiş olsaydı. Sadece görüş ayrılıkları değil de 'müşterek noktalar' daha çok öne çıksaydı. 'Sen-ben' kavgasının yerini alternatif çözüm önerileri alabilseydi.

Bölücü terör ülkenin en yakıcı sorunu... 26 yıllık geçmişi var. Kaç hükümet kaç Genelkurmay başkanı geldi geçti. Hiçbir iktidar duyarsız kalmadı. Turgut Özal tabuları yıkmayı göze alarak eğildi. Sadece içerisini değil çevreyi de devreye soktu. Barzani ve Talabani ile masaya oturdu. Ama bir arpa boyu yol alamadı. 1991'de iktidara tekrar dönen Süleyman Demirel işe 'Kürt realitesini' tanıyarak başladı. Erdal İnönü'yü yanına aldı. Çözüm yolunda küçük de olsa somut adım atamadı. Demirel'in yerine DYP'nin başına gelen Tansu Çiller en şahiniydi. Teröre karşı dört koldan mücadeleye girişti. Bu dönemde rutinin dışına da çıkıldı. Sonuç değişmedi. Merkez sağın diğer lideri Mesut Yılmaz başbakanlık koltuğuna oturur oturmaz 'Avrupa Birliği'nin yolu Diyarbakır'dan geçecek' dedi. Bu tarihin arşivine kaydedilen bir söz olarak kaldı. AB'nin yolu ne Ankara'dan ne Diyarbakır'dan geçti. Ne de terör geriledi.

Siyasetin cilvesi... En somut gelişme 58 milletvekiliyle azınlık hükümeti kuran Bülent Ecevit'e nasip oldu. Türkiye'nin tazyikiyle Abdullah Öcalan, Suriye'den çıkarıldı. Barınacak yer bulamadı. Avrupa, Rusya derken soluğu Afrika'da aldı. Orada paketlenildi ve Türkiye'ye teslim edildi. Ama bir şartla: İdam edilmeyecek. Edilmedi de. Ecevit yıllar sonra 'Öcalan bize niye teslim edildi anlayamadım' dedi. Sadece o değil, Türkiye de anlayamadı. O günden beri örgütün kurucusu Türkiye'nin elinde... Buna rağmen örgüt kanlı saldırılardan geri durmadı.

Teröristler eylem sinyalini de avukatları aracılığıyla Öcalan'dan aldı. İzahı mı? Yok. Örgüt yeri geldi eylemlerine hız verdi, yeri geldi mola verdi. Ama varlığını hep hissettirdi. Genelkurmay başkanları üzerinden de benzer değerlendirmeyi yapmak mümkün. Yaşar Büyükanıt'a ne çok umut bağlanmıştı. Bölgeyi yakından biliyordu. 'Kodu mu oturtacak' karakterdeydi. İlker Başbuğ daha Kara Kuvvetleri komutanı iken terörle mücadele konseptini kökten değiştireceğini ilan etti. 'Profesyonel ordu, uzman birlikler' dedi.

'Dağlica, Aktütün, Reşadiye ve son olarak Şemdinli gibi' askerin en çok sorgulandığı kanlı baskınlar bu dönemlerde oldu. Başarıları değil, başarısızlıkları tarihe geçti.

Ve bugün... Her iktidar gibi AK Parti de bu yakıcı soruna el attı. 'Demokratik açılım' dedi. Çerçeveyi 'daha çok özgürlük, daha çok demokrasi' temeline oturttu. Bölge insanının en çok şikâyet ettiği 'faili meçhuller' dosyasını açtı. Yasaları hiçe sayan karanlık ve derin çetelerin üzerine gitti.

Özgürlük alanlarını genişletti. TRT, 24 saat Kürtçe yayın yapan kanal açtı. Bölgenin ekonomisini canlandırmak için GAP projesini raftan indirdi. Ve büyük kaynaklar aktardı. Örgütün içeride ve dışarıda yaşam alanını daralttı. Örgüt ne kadar zora girdiyse de eylem yapmaktan geri durmadı.

AK Parti iktidarı Ankara'da yalnız kaldı. Muhalefet partilerini yanına çekemedi. Ne CHP ne MHP katkı verdi. İktidar 'çözüm' derken muhalefet 'ihanet' dedi. Sadece CHP ve MHP değil BDP de aynı şekilde. BDP 'açılım' konusunda gensoru verdi. Dün Meclis'te görüşüldü ve reddedildi. Tamam, muhalefet iktidardan gelen her öneriye önyargılı, yine de alttan almak hükümete düşer. İşbirliği yapmanın yollarını bulmalıydı. Bütün partileri asgari müşterekte buluşturabilmeliydi. Sorumluluk hükümetin...

Ancak fırsat kaçmış değil. Yeni bir başlangıç mümkün... CHP'nin yeni Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu 'teröre karşı ortak akıldan' söz ediyor. MHP lideri Devlet Bahçeli'nin 'OHAL geri gelsin' önerisi kabul edilemez. Ancak dün parti teşkilatlarına gönderdiği genelgede 'taşkınlıklardan, gerginliklerden uzan durun' çağrısı yaptı.

CHP ve MHP'nin araladığı bu kapıdan girilemez mi? Terörün çözüm yeri başka başkentler değil Ankara... Her kanlı eylemin bir siyasi hedefi, iç politikada bir karşılığı var. Saldırıların kritik süreçlere denk gelmesi tesadüf mü? Değil. AK Parti öncelikle Ankara'ya ağırlık vermeli... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Havar!

Mustafa Ünal 2010.06.27

'Kardelen Ayşe' teröre kurban verdiği eşinin cenaze töreninde gözyaşlarını içine akıtırken, 'Evet, ben de Kürt'üm. Size mi kaldı hakkımızı savunmak?' diye haykırdı.

Son terör dalgasında şehit düşen Mehmetçiğin bir bölümü Güneydoğu'dan... Kürt yani. Etiyle, kemiğiyle, kanıyla o bölgenin çocuğu.

Aralarında terör yüzünden evini barkını terk etmek zorunda kalanlar da var... Bazılarının dokunaklı hikâyesi medyaya yansıdı. Onların dramı gerçekten dayanılmaz. Terör onları bir değil, iki kere vurdu. Önce yurtlarından oldular, sonra yavrularından... Yuvaları dağıldı, ocakları söndü.

Önceki akşam Elazığ-Karakoçan'da şehit düşen iki askerin evinden yürek parçalayan Kürtçe ağıtlar yükseldi. Diyarbakır Erganili Zülküf Aksoy'un annesi, iki ay sonra kavuşmayı beklediği oğlunun al bayrağa sarılı tabutunu görünce kendinden geçti ve 'Havar, havar, Zülküf'üm öldü, toprağa düştü.' diye inledi.

Ana yüreği nasıl dayansın?.. 'Havar' Kürtçe 'imdat' demek. Vuran Kürt, vurulan Kürt... Ya da Türk. Ne fark eder?.. Aynı acı, ülkenin her tarafında yaşandı. Bölge bölge bölünmedi. Yozgat'tan, Kayseri'den yükselen 'Şehitler ölmez' sloganlarına Ergani'de, Yüksekova'da yakılan Kürtçe ağıtlar karıştı.

Terör Güneydoğu insanının da en büyük sorunu... Terör kendisini Kürt olarak tanımlayan vatandaşlarımızın da problemi... Herhalde terör örgütünün Kürt kimliğine hizmet ettiğini kimse söyleyemez. Siyasal Kürtçülüğe de katkısı yok. Yurtdışında yaşayan Kürt aydını Kemal Burkay, 'Terör, OHAL isteyenlerin oyunu. Bu yarayı dış güçler ve statüko kaşıyor.' dedi.

Bazı meslektaşlarımız tarafından seslendirilen 'Terör örgütü, Ergenekon'un imdadına yetişti' yorumları boşuna değil.

Güneydoğu'nun sivil toplum örgütlerine, Kürt aydınlarına, Kürt siyasetçilerine büyük görev düşüyor. Öyle cılız bir ses tonuyla değil, gırtlaklarını yırtarcasına terör örgütünün karşısına dikilip 'Artık yeter. Silahı bırak, akan kanı durdur' diye haykırımlarının zamanı geldi, geçiyor.

BDP milletvekillerinin lafı eveleyip gevelemeden 'ama, fakat' gibi kelimelerin arkasına saklanmadan örgütün kanlı eylemlerine karşı net tavır koymasının zamanı geldi, geçiyor. Yarın çok geç olabilir. Her Kürt 'Vurduğunuz kendi canımız' diyebilmeli.

Umut ışığı yok değil. Var. Diyarbakır'dan sivil toplum örgütlerinden bir ses duyuldu. 40'a yakın sendika, dernek ve oda temsilcisi, önceki gün bir araya geldi. 'Şiddetin son bulmasını' konuştular. Ardından Mardin'den benzer ses geldi. Onlarca sivil toplum örgütü, terör eylemlerine tepki gösterdi. 'Eylemlerin referandum sürecine denk gelmesi tesadüf değil' denildi.

Yeterli mi? Kesinlikle değil. Arkası gelmeli. Güneydoğu'nun her şehrinde aynı ses duyulmalı. Batıda, büyük şehirlerde yaşayan Kürtler de sahneye çıkmalı ve örgüte 'Artık yeter' demeli. Aslında ses de, söz de kâfi değil. Onun ötesine geçmeli. Eyleme dönüşmeli. Tepki koymanın başka yolları da var. Terör örgütüne en iyi cevap bu olur.

Diyarbakır, Mardin... Örgütün anladığı dilden sesler yükselmeye başladı. Yalnızca ağıt değil, 'Artık yeter' diyen ses. Kürtçe çığlık. Örgüt, bu seslere bari sağır kalmazsa, kulak verse...

Bölücü terör son birkaç ayın olayı değil, 30 yıllık geçmişi var. Sonuçları ortada. Rakamlar can acıtıcı. 30 yılın ortaya koyduğu gerçek: Terörün kazananı yok. Ama kaybedeni çok... En ağır kayıp da Kürtlerin... Sadece ülkenin bir bölümü değil, silahların susmasından, kanın durmasından herkes kazanacak. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O fotoğrafı vermek çok mu zor?

Mustafa Ünal 2010.06.30

Her kritik süreçte gündeme gelir; 'Liderler bir araya gelse de konuşsa...' denir. Ya da 12 Eylül gibi felaketlerin sonrasında 'Liderler oturup konuşsaydı darbe olmazdı' biçiminde ahkam kesen çok olur. Türk siyasetinin geleneğinde rekabet ve mücadele esas...

O yüzden İsmet İnönü ve Adnan Menderes'le başlayan siyasi kavganın hemen her dönemde izdüşümüne rastlanır. Öteden beri sağ siyasetçilerin rol modeli Adnan Menderes, solun ise İsmet İnönü'dür.

Süleyman Demirel, 1970'li yıllarda amansız mücadele içine girdiği siyasi rakibi Bülent Ecevit'e 'Başbakan' demeye dili varmamış, konuşmalarında 'Hükümetin başı' diye hitap etmiştir.

2010'lu yılların siyasi manzarası geçmişten pek farklı değil. Kendisini devletin bekçisi olarak konumlandıran CHP, başından beri AK Parti'ye kuşkuyla yaklaştı. CHP liderliği 'Aman ha! Şuna dokunma, şuna yaklaşıma' diye üst perdeden yaklaştı.

Aralarında hiç temas olmadı değil, oldu; geçmişte Deniz Baykal'la Tayyip Erdoğan oturup konuştu. O günlerde CHP yeni binasına taşınırken Erdoğan 'Hayırlı olsun' ziyaretine gitti. Birkaç yıl sonra AK Parti binasını değiştirmesine rağmen bir iade-i ziyaret mümkün olmadı. Baykal ile Erdoğan açılım gibi çok önemli bir konuyu oturup konuşamadı. Baykal'ın 'kamera şartı' görüşmeyi başlamadan bitirdi.

Seçim meydanlarındaki liderlerin birbirlerine dönük sert sözleri MHP ile AK Parti arasındaki ilişkiyi olumsuz etkiledi. MHP de AK Parti de sağ eksende siyaset yapan iki parti... Buna rağmen kendilerini başka dünyaların partileri gibi konumlandırdı.

Resmi toplantılar ve cenaze törenleri de olmasa liderlerin el sıkıştığını veya başlarıyla selamlaştığını görmek mümkün olmayacak.

Keşke geçmişte diyalogun, uzlaşmanın başarıları örnekleri olsa... Bugün liderlerin bir araya gelmesi, bir masa etrafında buluşması kolay olurdu. Bölücü terör gibi yakıcı bir sorun karşısında iktidar muhalefet ayrımı gözetmeksizin liderlerin bir araya gelip konuşması niye mümkün olmasın?..

Bugünlerde yine Ankara'nın gündeminde liderlerin bir araya gelip gelemeyeceği tartışması var. Düğmeye Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin bastı; 'Erdoğan'la Kılıçdaroğlu'nun buluşması çok iyi olur.' dedi. İlk mesajlar olumluydu. Kılıçdaroğlu 'görüşürüm' diyerek kapıyı araladı. Muhtemel zirve beklenmeye başlandı.

Dün Meclis'te grup günüydü... Başbakan Erdoğan, zirve konusuna girdi ve, "Ben Başbakan olarak davetimi yapacağım. Gelenler olursa dinlemek isterim. Ama baş başa ama heyetler arasında. Yeter ki bir söylem birliği olsun. Asla bir önyargım yok. Yeter ki birlikte bir çözüm arayalım." dedi.

Bu sözlerin anlamı açık... Erdoğan 'başbakan' sıfatıyla terör konusunda liderlere davet yapacağını ilan etti. İlk cevap MHP Genel Başkanı Bahçeli'den geldi... Erdoğan'ın davetini kabul etmeyeceğini söyledi. Liderleri, Cumhurbaşkanı'nın buluşturmasını istedi. CHP lideri Kılıçdaroğlu da benzer cevap verdi... 'Erdoğan kendisini cumhurbaşkanı mı sanıyor?' diye sordu ve 'Biz ziyaret etmesini bekliyoruz' dedi.

Bir zirve zor. Baksanıza zirvenin kendisi bile polemik konusu oldu. Belki Çankaya'da... Meclis'te konu terör de olsa liderlerin bir masa etrafında bir araya gelmesi pek mümkün görünmüyor. Bahçeli kapıyı kapattı, Kılıçdaroğlu 'Önce ziyaret' dedi. Sonrası da soru işareti... Şüphesiz Çankaya buluşması da önemli. Ancak liderler sadece medya üzerinden değil, siyasetin mekânlarında da yüz yüze oturup konuşabilmeli.

Keşke liderler terör gibi sorun karşısında birlik beraberlik fotoğrafı verebilse. Böyle bir buluşmadan hiçbir sonuç çıkmasa bile o fotoğrafın bir anlamı olacak. Ülkenin siyasi havasını olumlu etkileyecek. Neylersin ki Türkiye'de siyaset kavga demek... Diyalogun, hoşgörünün siyasette yeri yok. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başörtüsü sorununu çözeceğiz ne demek?!.

Mustafa Ünal 2010.07.02

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun başörtüsü konusunda Radikal Gazetesi'ne söylediklerini okuyunca heyecanlandım. Yeni şeyler söylüyordu. Bu soru, Kılıçdaroğlu'na ilk kez sorulmadı. Adaylığını açıkladığı günden beri bu soruya muhatap oldu. Her defasında geçiştirdi, hiç net cevap vermedi. Kongre konuşmasında bile konuya merdiven altlarında sigortasız çalışan başı örtülü kızlar üzerinden girdi. Ne demek istediği ise anlaşılamadı.

CNN'de Ahmet Hakan'ın programında 'Nasıl çözeceksiniz?' diye üzerine gidildi, ısrar karşısında 'Anayasa Mahkemesi'nin kararı' diyerek sıyrılmaya çalıştı. Çözüm derken yasağı savundu.

Herkes biliyor ki, başörtüsü konusunda Anayasa Mahkemesi'ni referans yaptığınız zaman sorunu çözümsüzlüğe terk etmiş oluyorsunuz. Üniversitelerde yasağın tek dayanağı Mahkeme'nin yorumu... Yasakçıların tek sığınağı... Ne Anayasa'da ne yasalarda yükseköğretimde başörtüsünü yasaklayan bir hüküm var.

Radikal Gazetesi'nden meslektaşlarımız Kemal Kılıçdaroğlu'na başörtüsünü tekrar sordu. CHP liderinin 'İktidarınızda başörtülü kızlar üniversiteye gidebilecek mi?' sorusuna verdiği cevap aynen şöyle: 'O sorunu biz çözeriz ve çözmeye de kararlıyız.' Söylediği sözün anlamı çok açık... Kılıçdaroğlu, başörtüsü sorununu çözmeye sadece niyetli değil, aynı zamanda kararlı... Yani vurgulu bir çözüm vaadi değil mi bu?

'Nasıl çözeceği' sorusuna ise şu karşılığı verdi: 'Onu da bize bıraksınlar. Terörü de çözeceğiz, türban sorununu da çözeceğiz.' Çözümün yöntemi konusuna açıklık getirmedi. Ancak bu soruya cevap verirken 'türban' kelimesini kullanması dikkat çekti. Çünkü bazı kesimler başörtüsü ile türban arasında fark olduğunu, başörtüsünün masum, türbanın ise 'siyasî simge' olduğunu söylüyor.

Kılıçdaroğlu başörtüsü ile türban arasında ayrıma gitmeden 'Biz çözeceğiz ve de kararlıyız.' dedi. Radikal'den meslektaşlarımız, bu kez doğrudan türbanı önceleyerek aynı soruya tekrar sordu...

'Türbanlı kızlar üniversiteye girebilecekler mi?' Kılıçdaroğlu'nun cevabı, yukarıdaki sözlerini teyit eder şekilde: 'Toplumsal desteği sağlayacağız. Herkesin okumasına olanak sağlayacağız. Kimsenin endişesi olmasın. Biz bu sorunu çözeceğiz.'

Ben CHP liderinin bu sözlerini çok önemsemiş, çözüm konusunda umutlanmışım. Başörtüsünün önündeki CHP engeli kalktı diye düşünmüştüm. Yazıyı bitirirken çözüme çok yakın bir yerde olduğumuzu söyleyecektim ki, Kılıçdaroğlu'nun açıklaması geldi.

CHP lideri sabah ve öğlen değil, akşam saatlerinde sözlerini düzeltmeye çalıştı. Gazetenin manşetinde yer alan 'Kızlar üniversiteye türbanla gidecek' ifadesini kullanmadığını söyledi. Doğrudan öyle bir ifadesi yok ama 'Türban sorununu çözeceğiz' ne demek? Bu cümlenin tek anlamı var... Buradan, üniversitelerde yasağa son vermenin dışında başka sonuç çıkar mı?

CHP lideri açıklamasında Danıştay'ın, Anayasa Mahkemesi'nin kararlarını hatırlatıyor. Eğer CHP yargının kararları doğrultusunda çözüm arıyorsa 'mevcut durumu' iyileştirmek mümkün değil. Başörtüsü veya türban sorunu yargıya havale edildiği an çıkacak netice belli... Yasağın devamı. Bu toplumsal soruna siyaset çözüm üretmeli. Burada da CHP'nin rolü belirleyici... Bırakın desteği engel olmaması bile yeterli. O sözler o yüzden heyecan vericiydi.

Kılıçdaroğlu'nun 'başörtüsüne özgürlük' mesajını CHP bünyesinin kolay hazmedeceğini zaten beklemiyordum. Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan değişikliğe hayır oyu vermekle kalmamış, iptali için Anayasa Mahkemesi'ne koşan bir partiden söz ediyoruz. Yasağın yılmaz savunucuları Nur Serter ve Necla Arat gibi isimlerin tepki vermemesi düşünülemez.

Kılıçdaroğlu'nu açıklamaya iten, içeriden gelen itirazlar, tepkiler olmalı. Yeni politikalara elbette direnenler olacak. Kılıçdaroğlu, sözlerinin arkasında durabilmeliydi. Söylediklerinden 'başörtüsüne de türbana da üniversitede özgürlük' anlamı çıkıyor. Düzeltme bu mesajın ağırlığını zedeliyor ama bütünüyle ortadan kaldırmıyor. Bundan sonra CHP bir iyiliği dokunmasa bile başörtüsü konusunda gölge etmez herhalde...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bişkek'e inen ilk uçak

Mustafa Ünal 2010.07.04

Kırgızistan için özel gün. Yeni bir dönemin başlangıcı... Olaylar yatıştı. Oş başta olmak üzere Özbekistan sınırında sükunet sağlandı. Bişkek'te sular duruldu. Katılımın yüksek olduğu referandum başarıyla sonuçlandı. Geçici yönetim halktan yüzde 90'ın üzerinde destek gördü. Roza Otunbayeva resmen cumhurbaşkanı oldu. Geçici yönetim meşru ve kalıcı hale geldi.

Roza Otunbayeva'nın yemin törenine katılmak üzere Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Bişkek yolundayız. Davutoğlu, kardeş coğrafyadaki ateşin sönmesi için iki hafta önce Kazakistan'daydı. Astana'da diplomatik girişimlerde bulundu. Kırgızistan'a gelmeyi de planladı ancak yönetimin meşruiyet kazanması için referandum sonuçlarını bekledi.

Bişkek her zaman olduğu gibi yeşiller içinde. Hava sıcak, 30 derecenin üzerinde. Çevresindeki dağların zirveleri karla kaplı. Yükseklerden süzülen kar suları Bişkek'i dünyanın en yeşil başkentlerinden biri yapmış. Dün Bişkek için özel bir gündü... Davutoğlu yolda 'Yeni dönemde Bişkek'e inen ilk uçak bizimki olacak' dedi. Devlet temsili anlamında... Ve tabii bakan düzeyinde. Yoksa Bişkek Havaalanı çok hareketli. Amerikan ve Rus askerî uçaklarıyla dolu... Her iki ülkenin de Kırgızistan'da üssü var.

Otunbayeva'nın yemin töreni için Bişkek'e dışarıdan gelen ilk ve tek bakan Ahmet Davutoğlu oldu. Ne komşu ülkelerden ne de başka devletlerden bakan düzeyinde temsil söz konusu değildi. Altı çizilmesi gereken bir görüntü bu... Yeni dönemin ilk günü... Roza Otunbayeva'nın yemin töreni. Ve tek bakan... Türkiye'den Ahmet Davutoğlu...

Şüphesiz bu fotoğrafın simgesel anlamı var. Bir fotoğrafın ötesinde derin anlamları var. Türkiye'nin Kırgızistan'a verdiği önem... Bu özel günde Kırgız yönetiminin hemen yanında Türkiye var. İyi gün kötü gün dostu... Türkiye-Kırgızistan dostluğunun anıtı.

Davutoğlu Bişkek yolunda konuştu, "Buradaki her hassasiyet ve her gelişme bizi doğrudan ilgilendiriyor. Her zaman ilk tepkiyi biz veriyoruz." dedi. Daha önceki yönetim değişikliklerinde de Türkiye'nin benzer biçimde devreye girdiğini anlattı. Türkiye bölgedeki her gelişmeyle yakından ilgili...

Buna rağmen tenkide uğramıyor değil. Davutoğlu pek politik tartışmalara girmek istemiyor, siyasi polemikten özenle kaçınıyor ancak muhalefet sözcülerinin Meclis kürsüsünden dile getirdiği 'bölgeye kayıtsız kaldığı' eleştirilerini haksız buluyor... Bu eleştirilere dikkatli bir üslupla cevap verdi: "Orta Asya Türk cumhuriyetlerine bizden daha yakın kimse olamaz. Bölgedeki her toplumla yakın dostluğumuz, kardeşliğimiz var. Orta Asya'daki gelişmelere hiçbir zaman bigane kalmadık."

Davutoğlu uzun uzun 'tutarlı ve fonksiyonel Orta Asya' stratejisinden bahsetti. Gerek bağımsızlık sonrası inşa sürecinde gerekse uluslararası zeminde Türkiye'nin sürekli Türk cumhuriyetlerinin yanında olduğunu örneklerle anlattı. Kalkınma amaçlı yardımın yüzde 44'ünün Türk cumhuriyetlerine gönderildiğini söyledi. Büyük bir oran... Yaklaşık yarısı Türk cumhuriyetlerine...

Bişkek'te iki anlaşma imzalandı. 10 milyon dolar hibe, 11 milyon dolar da TİKA'nın teknik yardım anlaşması... TİKA ayrıca son olaylarda zarar gören binaların onarılması için kolları sıvamış. TİKA Başkanı Musa Kulaklıkaya, ilk çalışmalara Bişkek'ten başladığını, 13 konutun kısa sürede tamir edileceğini söyledi.

Davutoğlu '2009-2010, Avrasya coğrafyasında Türk yılı olacak.' dedi. Neden mi? Avrasya ölçeğinde uluslararası kurumların yönetimini Türk dünyası üstlenecek... Türkiye ve Kazakistan. Kabul etmek lazım ki Türkiye'nin Orta Asya politikasında kayıp yılları oldu. Ahmet Necdet Sezer'in cumhurbaşkanlığı dönemi bölgeyle ilişkilerde büyük boşluk oluşturdu. Şimdi hızla o boşluk gideriliyor. Sezer hiç bölgeye ziyaret yapmazken Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev'le 10 ay içinde 6 kez görüştü. Dışışleri Bakanı 15 gün

aradan sonra tekrar bölgede... Sözün özü Türkiye, Sezer döneminde terk ettiği coğrafyaya tekrar dönüyor. Davutoğlu'na Kırgızistan'da eşlik ederken bu gerçeği gözlemledim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İptale cevabı halk verir...

Mustafa Ünal 2010.07.07

Gözler Anayasa Mahkemesi'nde. Referandumun kaderi, paketin akıbeti çok yakında belli olacak. Sadece siyasi partiler değil, kamuoyu gözlerini Anayasa Mahkemesi'ne dikti. Toplumun bütün kesimleri anayasa değişikliğiyle yakından ilgili... Sokaktaki vatandaş HSYK ve Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştiren 'yargı reformuna' destek veriyor.

Anayasa değişikliğine bugüne kadar görülmedik ölçüde bir destek söz konusu... Eğer pakete dokunulur, önemli maddeler iptal edilirse siyasi sonuçlar doğurması kaçınılmaz. Bu meşru olmayan müdahaleyi AK Parti'nin seçim kozuna dönüştürmesi güçlü ihtimal. Nasıl 2007 Temmuz'unda, 27 Nisan muhtırası gibi yollarla cumhurbaşkanı seçimlerine müdahale AK Parti'ye seçim kazandırdı ise benzer senaryo yine tekrarlanabilir.

Türk toplumu siyasete dışarıdan yapılan her müdahaleye bir cevap veriyor. Anayasa Mahkemesi, AK Parti'nin üçüncü dönem iktidarının önünü açabilir. HSYK gibi reform niteliğindeki bazı maddelerin iptali AK Parti'nin seçim kozu olur.

Anayasa Mahkemesi'nden çıkacak kararın erken seçimle ilişkilendirilmesi bu yüzden. 1 Temmuz'da tatile girmesi beklenen TBMM'nin çalışma takvimini uzatmasının nedeni de bu. Mahkeme'nin kararına hazırlıksız yakalanmamak...

Anayasa Mahkemesi bugüne kadar birçok kritik karara imza attı. Anayasa paketi en zor, en çetin sınavlarından... Anayasa'da açık biçimde 'şekil dışında denetleme yapamazsın' hükmü mevcut. Şeklin de tarifi var. Bir muğlaklık söz konusu değil. Anayasa, Mahkeme üyelerine 'esasa giremezsin' diyor.

Ne yazık ki '10. ve 42. maddelerin' iptalinde bu çizgi aşıldı. Yıllar geçmesine rağmen bugün hâlâ tartışılıyor. Hukuk ve meşruiyet Mahkeme üyelerine 'esasa girme sadece şekil denetimi yap' buyuruyor. Aksi davranış anayasa ihlalidir. Aynı tespiti Anayasa Mahkemesi Raportörü Ali Rıza Çoban da yaptı.

Belki Mahkeme üyeleri hukukçuların sesini duymamış olabilir, ama önlerine konulan bu raporu okumamaları düşünülemez. Raportör, CHP'nin başvurusunun usul açısından reddini istedi. Gerekçelerini dört maddede topladı. Hemen hepsi de öteden beri hukukçular tarafından dillendirildi.

'Yasalaşma süreci henüz tamamlanmadı, dava açılmaz'. Mahkeme ancak referandum sonucunun Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonra dosyayı inceleyebilir. Süreç tamamlanmadı ki belki sandıkta reddedilecek. Komisyon aşamasında müdahale etmekle, referandumdan önce karara bağlamak arasında bir fark yok.

Raportörün ikinci gerekçesi şu: 'Şekil aykırılığı iddiaları Anayasa'da yazılı üç duruma girmiyor'. Paketi sadece şekil açısından incelerse sorun yok. Mahkeme üyeleri şekle uygun olup olmadığına bakabilir. Şekilden kastın da ne olduğu belli...

Diğer gerekçeler ise şöyle: 'Anayasa'daki değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek maddelerde değişiklik öngörmüyor'. Ayrıca Raportör, 'Hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkelerine aykırı olmadığı' tespitini yapıyor.

Raporların bağlayıcılığı yok. Ancak kararlarla raporlar arasında zıtlık da olmamalı. Belki istisnaları olabilir. Anayasa Mahkemesi'nin kararları ile raporlar arasında uyumsuzluk rekor düzeyde.

Hukukçulardan sonra Raportör de benzer tespitleri yaptığına göre Mahkeme üyelerine düşen, CHP'nin iptal başvurusunu reddetmek... Anayasa'ya uygun davranmak önce adında anayasa geçen Mahkeme'nin üyelerinden beklenir. Ben hâlâ iyimserim. Tablo bu kadar açıkken hukuku, meşruiyeti dikkate alacaklarını düşünüyorum.

Kısmi veya tümünden iptal sistem krizi demek... Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'yı ihlal etmesi demek... Hiçbir sistem buna müsaade etmez. Hiçbir demokratik düzen Anayasa'nın ihlaline kayıtsız kalmaz. Siyaset meşru zeminde gereken cevabı verir. Ve genel seçimlerin teması da Anayasa Mahkemesi olur. Türk halkının refleksi belli; yine meşruiyet kazanır...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haydi sandığa

Mustafa Ünal 2010.07.09

Anayasa Mahkemesi üyeleri, Raportör'ün önerilerini, hukukçuların uyarılarını dikkate almadı, yetkisini aşarak paketi esastan inceledi ve bazı maddelerin fıkralarını iptal etti.

Mahkeme, HSYK ve Anayasa Mahkemesi'ne üye seçim şekli ile cumhurbaşkanının iktisat ve siyaset bilimci atamasını Anayasa'nın başlangıcında yer alan 'Değiştirilmesi dahi teklif edilemez' maddesiyle ilişkilendirdi.

Kararın gerekçesi henüz açıklanmadı. Ben iptal yönünde oy kullanan üyelerin nasıl izahat getireceklerini çok merak ediyorum. 'Bir üye ancak bir aday için oy kullanabilir' şeklindeki düzenleme Anayasa'ya nasıl aykırı olabilir?

Hukuk devletine aykırıymış. Madem öyle, bütün seçimler aynı formülle yapılsın... Anayasa Mahkemesi'nin mantığını genel seçimlere uyarlayın, bakalım işin içinden çıkabilecek misiniz?

Şöyle ki, Ankara'da 29 milletvekili var... Mahkeme'nin seçim mantığına göre tek tek seçim yapmanız gerekli. Önce ilk milletvekilini, daha sonra ikinci, sonra üçüncüyü... 29'u da seçilene kadar.

Mahkeme, Anayasa'ya uygun seçimin ancak bu şekilde olduğunu söylüyor. Diğer modelleri Anayasa'ya aykırı buluyor. 'Her üye veya vatandaş bir adaya birden fazla oy kullanmalı' diyor.

Daha önemlisi Anayasa yetki vermemesine rağmen Mahkeme'nin 'esastan' incelemeyi alışkanlık haline getirmesi... Geleneğe dönüştürmesi. Üniversitelerde başörtüsünü serbest bırakan 10. ve 42. maddelerin iptaliyle başladığı yetki aşımını sürdürdü.

Hukuk devletine asıl aykırı olan, Mahkeme'nin yetkisi olmadığı halde anayasa değişikliklerini esasa girerek denetlemesi değil mi? Bu tespiti yapmak için hukuk tahsiline veya akademisyen olmaya gerek yok.

Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'in tepkisi yerinde... 'Bu yetki gasbı siyaset kurumu ve Parlamento'nun itibarını zedeleyecek' dedi. Ve 'esastan inceleme yasağını' çiğneyemeyecek bir düzenlemenin zamanının geldiğini söyledi. Esas denetimine sadece AK Parti değil, MHP de tepkili...

Malum, paket Anayasa Mahkemesi'nin yapısında değişiklik öngörüyor, üye sayısını artırıyor. Ama yeterli değil. Yetki kullanımı ile ilgili bir anayasa değişikliği niye olmasın?.. Manzaraya bakar mısınız? Meclis, Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'yı çiğnememesi için çare arıyor.

Kararın Anayasa Mahkemesi'ne bakan boyutu ne yazık ki iç açıcı değil.

Paketin son hali açısından değerlendirilecek olursa... Üyeler esasa girerek Anayasa'yı ihlal ettiklerini düşünmüş olmalılar ki iptal konusunda aşırıya gitmedikleri, müdahaleyi sınırlı tuttukları görülüyor. Son karar biraz mahcup, biraz ürkek, biraz çekingen geldi bana. Mahkeme Başkanı Haşim Kılıç'ın üslubuna da yansıdı. Kararı tam savunamadı.

Paketi anlamsızlaştıracak bir ölüm vuruşu yok. CHP'nin okları kol ve bacak gibi hayati tehlike oluşturmayacak yerlerden vurdu. Hasar yok denecek kadar az. 'Kaportada çizikler var, motor ve kasa sağlam' yorumu yapan AK Parti Milletvekili Ahmet İyimaya haklı.

Mahkeme'nin müdahalesine rağmen anayasa paketi büyük değişim öngörüyor. Reformcu özelliği kaybolmadı. Yargı reformunun kapısı aralandı. Eğer halkın oyu kabul yönünde olursa 12 Eylül Anayasası'nı sivilleştirmenin ilk ciddi adımı atılmış demektir. Ondan sonra, artık 'eski hal muhal'... Türkiye için yeni bir dönem.

Statükonun korunmasını isteyenler karardan hoşnut değil. İptal başvurusu yapan CHP tepkili... YARSAV hayal kırıklığı içinde. HSYK Başkanı Kadir Özbek üzgün. Hemen hepsi de 'beklentilerinin karşılanmadığını' söylüyor. Statüko cephesinden yükselen sesler bile paketin reformcu niteliğini muhafaza ettiğini gösteriyor.

Anayasa Mahkemesi esasa girerek yetkisini aştı, Anayasa'yı çiğnedi, bu hukuk devleti adına asla kabul edilemez. Öte yandan paket de ölümcül darbe almadı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın Bursaspor'u kim olacak?

Mustafa Ünal 2010.07.11

Bir ay boyunca ağır ve sıkıcı gündemi bir nebze rahatlatan futbol heyecanıydı. Siyasi krizlerin, yürek yakan terör saldırılarının üzerimize kâbus gibi çöktüğü günlerde Dünya Kupası maçlarıyla nefes aldık. Ve turnuvanın sonuna geldik. Futbol şölenine bu akşam İspanya-Hollanda finaliyle nokta konulacak.

Daha çok yıl ve ülkesiyle anılan dünya kupalarının ayrıca bir alamet-i farikası var mıdır bilmiyorum ama Güney Afrika'daki turnuva, vuvuzelanın arı vızıltısını andıran uğultulu sesiyle hatırlanacak. Tepkiler üzerine bir ara yasaklanması bile gündeme geldi. Ancak kimilerinin kulağına hoş gelmese de FIFA 'yerel çalgıdır, devam etmeli' dedi. Vuvuzela, Afrika'dan Avrupa'ya taşınırsa şaşırmayın... Önümüzdeki sezon Türkiye'deki statlarda duyabiliriz. Tıpkı Meksika dalgası gibi... Tribünlerdeki seyircilerin ayağa kalkarak oluşturduğu dalga, Meksika'daki turnuvadan yayıldı dünyaya. Ve çok da sevildi.

Vuvuzela gibi herhalde gazete manşetlerine çıkan 'ahtapot' da unutulmayacak. Her turnuvada adını duyuran bir falcı çıkar. Bu kez bir insan değil, tahmin şampiyonu 'ahtapot' oldu. Eğer kupanın sahibi olarak işaret ettiği 'İspanya'yı da tutturursa ahtapota olağanüstülük yüklenmesi işten bile değil.

Güney Afrika, ilk sıralarda tutuk ama daha sonra açılan keyifli maçlara sahne oldu. Heyecanı yüksekti. Şaşırtan sonuçlar, sürpriz çıkışlar yaşandı. Siyah kıtanın gururu Gana, sürprizin eşiğine kadar geldi. Yarı finale adını

yazdırabilirdi. Son dakikada yorgun ayaklarıyla penaltı noktasına doğru yürüyen Gyan, topu dışarı atmasaydı turnuvanın en büyük sürprizi yaşanacaktı. Penaltılar Gana'nın kaderi oldu.

Baraj maçında Henry'nin elle düzelttiği topun kaleye girmesiyle son anda Dünya Kupası bileti alan Fransa'nın daha gruplarda elenmesi herkesi memnun etti. Futbolun adaleti belki yok. Ancak Fransa'nın yaşadıklarını 'kaderin adaleti' diye niteleyenlerin sayısı az değil. En büyük hezimet Fransa yaşadı. 4 yıl öncesinin finalisti, gruplardan bile çıkamadı.

Maradona, dünyanın en büyük oyuncularından... Bu kez hoca olarak sınav verdi. Ancak başarılı olamadı. Almanya karşısında ezildi. Dar alanda aniden hızlanan sonra duran, tekrar kıvrak vücut hareketleriyle depara kalkan Messi de Arjantin'i kurtaramadı.

Bir futbolcu ne kadar yetenekli olursa olsun tek başına bir takımı sürüklemesi mümkün değil. Kazanmak için yıldızlar yetmiyor, mutlaka 'takım oyunu' gerekiyor. Arjantin bunun ispatı. En iyi oyuncular onlardaydı ama erken ayrıldılar. Uzun saç ve biçimli sakalıyla Maradona'nın saha kenarındaki o karizmatik görüntüsü unutulmayacak.

Futbol devi İtalya'nın evine erken dönmesinden hoşnut olduğumu gizleyemem. Finallerde İtalya ve Almanya'yı izlemekten bıkmış biri olarak favorilerin erken vedası, doğrusu ayrı heyecandı. Almanya forması giyen Devrekli Mesut Özil'e üzülmelik değil. Kim ne derse desin artık bir dünya yıldızı o.

Futbola ayrı bir hava katan sarı formalı Brezilya'nın elenmesi, her zaman hüznü vericidir. Yine öyle oldu.

Bu akşam bir ilk yaşanacak. İspanya ya da Hollanda fark etmez. Kupayı kim alırsa alsın dünya kupasına ilk kez uzanacak. Hollanda geçmiş yıllarda final oynadı ama her defasında kaybetti. İspanya, iyi futbolcularına rağmen turnuvaların başarısız takımıydı. Şeytanın bacağına Avrupa Şampiyonası'nda kırdı. Şimdi sıra Dünya Kupası'nda...

Bir ay önce turnuva start alırken gönlümün Bursaspor gibi ilki yaşayacak ülkeden yana olduğunu belirtmişim. Afrika veya Asya'dan bir ülkenin kazanması futbol adına devrim olurdu. Biraz Gana yaklaştı.

Favorileri sıraladıktan sonra şöyle yazmışım: "Turnuvaların başarısız takımları İspanya, Hollanda her zaman sürpriz adaylardır... Onca yıldız oyuncuya rağmen hiç de sürpriz yapamadılar. Belki Güney Afrika'da... Vuvuzelanın vızıldayan sesleri arasında bir ilk yaşansa da bugüne kadar adı geçmeyen bir ülke şampiyon olsa... Ne iyi olur."

Ve oldu... Sürpriz gerçekleşti. İspanya ve Hollanda finale kadar yürüdü. İspanya'nın başında da başarısız olduğu için Beşiktaş'tan kovulan Del Bosque var. İster misiniz İspanya'ya tarihinde ilk kez dünya kupası kazandırsın. Kupanın bir ucundan tuttu bile.

Kupa kime yakışır? İspanyalı David Villa'ya mı, yoksa Hollandalı Sneijder'e mi? Kazanan, Dünya Kupası'nın Bursaspor'u olacak. Çünkü bir ilki yaşayacak ve yaşatacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasetin yumuşamasına ihtiyacımız var

Mustafa Ünal 2010.07.14

Başbakan Erdoğan, doğru bir adım attı. Meclis şartı aramaksızın liderlerden randevu istedi. Terörü konuşmak için... Hepsinden de olumlu cevap aldı. İlk görüşmeyi DSP ile yaptı. Bugün de BBP ve Saadet Partisi'nin genel başkanları ile bir araya gelecek.

Liderlerin terör gibi yakıcı bir sorunu konuşmasından doğal ne olabilir? Gelin görün ki bu buluşmalar bile güçlükle gerçekleşmekte... Liderlerin görüşmesi, bir süredir siyasetin gündemindeydi. Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin, 'Liderler bir araya gelebilmeli.' dedi. Şahin'in temennisi kamuoyundan destek gördü.

Buluşma değişik yönleriyle tartışıldı. Nasıl bir yol izlenecek? Kim kime gidecek? Bir masanın etrafında zirve mi yapılacak, yoksa tek tek mi bir araya gelecekler? Yöntem çok geçmeden belli oldu. Zirve değil 'liderler turu'...

BDP malum, ayrı telden çalışıyor. Maalesef MHP kapıyı baştan kapattı. Önce kesin dille 'olmaz' dedi, ardından bazı şartlar öne sürmeye başladı. Oysa kapalı kapılar arkasında Bahçeli'nin Erdoğan'a söyleyecek sözü olmalıydı. Teröre karşı alınması gereken önlemleri, OHAL'i neden istediklerini, ülkeyi bekleyen yakın tehlikeleri ayrıntılarıyla anlatmalıydı.

MHP lideri, mesajlarını her hafta kamuoyuna duyuruyor diyebilirsiniz. Nitekim dün de konuştu. Ancak ikili görüşmenin anlamı başka... Sadece mesaj alışverişi değil. Buluşma karşılıklı anlayışın gelişmesine zemin hazırlayabilirdi. MHP'nin terör konusunda ne denli hassas olduğu malum... Bu fotoğrafın içinde yer almalıydı.

Tabii liderlerin buluşması deyince gözler hemen CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na çevrildi. CHP lideri Baykal gibi davranmayacağını işaretini vermişti, konu ilk gündeme geldiğinde 'görüşmeye açık olduğunu' söyledi. Erdoğan'ın teklifini parti yönetimine getirdi. Ve cevap da 'olumlu' oldu.

Yarın Erdoğan'la Kılıçdaroğlu Meclis'te bir araya gelecek. Gündem belli; terör... Ancak başka konuları konuşmanın önünde de bir engel yok. Avrupa Birliği'nden dış politikaya kadar... CHP'nin yeni lideri Kılıçdaroğlu, Baykal'a göre daha esnek.

İktidar partisi ile anamuhalefet partisi liderinin bir araya gelmesi, siyasi açıdan çok önemli. Uzun süredir böyle bir görüşme olmadı. Ekim ayında Erdoğan demokratik açılımı anlatmak için randevu istedi, Baykal 'kamera' şartı koştı, buluşma gerçekleşmedi.

Türk siyasetinde liderler ayaküzeri selamlaşma ve tokalaşmanın ötesinde oturup konuşma geleneğine sahip değil. Dün de böyleydi, bugün de farklı değil. Siyasi mücadele, kavga kültürü uzlaşmanın önünde... Geçmiş yıllarda liderlerin bir araya gelememeleri askerî darbelerin, siyasi krizlerin gerekçesi olarak sayıldı.

Ben bu görüşmeye olağanüstü anlam yüklemesem de liderlerin birlikte fotoğraf vermelerini önemsiyorum. Türk siyasetinde bugüne kadar eksikliği hissedilen manzara çünkü... Onun için heyecan verici. Bütün medya bu görüntünün peşinde...

Tamam, bir 'büyük buluşma' değil. Abartılı sonuçları olmayacak. Ama önemli bir görüşme... İktidar ile ana muhalefetin lider düzeyinde konuşabiliyor olması, küçümsenmeyecek bir olay. Bakarsınız siyasi iklimi yumuşatacak ılık bir meltem estirir.

Hiç kimse Erdoğan-Kılıçdaroğlu görüşmesinden terörü bitirecek bir reçete beklemiyor. Tarafların görüşleri zaten belli. Kılıçdaroğlu'nun terör konusunda ne düşündüğünü bilmeyen yok. CHP'nin bazı politikalarına esneklik kazandırsa da ana çizginin dışına çıkabilmiş değil. Terör konusundaki referansları partinin eski raporları...

Başbakan Erdoğan'ın liderler turu doğru bir adım... Yarın gerçekleşecek Erdoğan-Kılıçdaroğlu görüşmesi, Türk siyaseti açısından ihtiyacı hissedilen önemli bir fotoğraf. Psikolojik etkileri olacak. Umarım arkası gelir. Ve yeni

buluşmaların kapılarını aralar.

MHP lideri Bahçeli keşke kendisini dışarıda tutmasaydı. Terör konusundaki düşüncelerini medya üzerinden değil, doğrudan Başbakan'ın yüzüne söyleseydi. Terörle mücadeleye katkı sunmuş olurdu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Bütün evetleri AK Parti'ye verilmiş saymayacağız"

Mustafa Ünal 2010.07.18

Bülent Arınç'a ait bir cümle bu. Önceki akşam CNN Türk'te benim de katıldığım bir programda söyledi. Arınç'ın referanduma yüklediği anlamı doğru buluyorum.

Referandum keşke siyaset üstü değerlendirilebilse... Partilerin paket konusunda duruşları olması gayet normal... Ancak 'evet' veya 'hayır'ın bir partiye değil, yargıdan sosyal güvenliğe kadar geniş alanda önemli düzenlemeler getiren pakete verildiği de bir gerçek.

Muhalefetin taktiği belli; referandumu AK Parti iktidarı için güvenoylamasına dönüştürmek. Daha bugünden 'hayırları' AK Parti'ye karşı verilmiş oylar şeklinde diye takdim etmenin çabası içinde...

Muhalefet açısından da benzer durum söz konusu. Özellikle de CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu açısından... Beklenmedik bir şekilde kendisini CHP'nin genel başkan koltuğunda bulan Kılıçdaroğlu'nun ilk sınavı olduğu doğru. İlk kez halkın karşısına çıkacak.

Eğer 'hayır' oyları düşük olursa, 'evet'lerin çok altında kalırsa en başta parti içinde itirazlar yükselmeye başlayacak. 'Baykal olsaydı daha başarılı olurdu' denecek. Oysa paketin muhtevasından ne AK Parti'ye dönük bir güvenoylaması ne de Kılıçdaroğlu'nun liderlik sınavı çıkarmak mümkün.

MHP de rahat değil. CHP'nin 'hayır' propagandası siyasi açıdan anlaşılabilir. Sol çevrelerin yargı üzerindeki Seyfi Oktay vesayetinin kalkmasından hoşnut olmadığı açık. Halbuki, MHP'nin geleneksel çizgisi yargıdaki vesayetçi anlayışla barışık değil. Aksine problemlili... Bunu en iyi MHP'de üst düzey siyaset yapan yargı kökenli isimler bilir.

Ayrıca 12 Eylül darbesinden en ağır darbeyi MHP'liler aldı. Sol siyasetçiler kadar sesleri çıkmaya da darbeden en çok zararı milliyetçi çizginin siyasi kadroları gördü. Anayasa paketi 12 Eylül hukuku ile hesaplaşmak için bulunmaz fırsat sunuyor. 12 Eylül mağruru isimlerin 'evet' vereceklerini heyecanla haykırması boşuna değil. Referandum sürecinde en çok zorlanacak parti MHP olacak gibi.

Darbecilerin koruma zırhını kaldırması bile başlı başına referanduma 'evet' demek için yeterli değil mi? Doğrusu MHP'nin 'hayır' şeklindeki politikalarını nasıl gerekçelendireceklerini merak ediyorum. Şu ana kadar yapılan açıklamalar pek tatmin edici değil. Daha çok siyasi gerekçeler. AK Parti'ye karşı olmanın ötesinde nedenleri olmalı.

12 Eylül'de ne AK Parti'nin icraatları oylanacak, ne Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderlik performansı ne de MHP'nin kesin politikaları... Söz konusu olan sadece Anayasa. Yargı üzerindeki ideolojik vesayetin devam edip etmeyeceği... 12 Eylül darbecilerinin yargılanıp yargılanamayacağı... O yüzden Bülent Arınç 'Bu bir seçim değil' derken haklı...

Şu cümle de Bülent Arınç'a ait: 'Biz bütün evetleri AK Parti'ye verilmiş saymayacağız.' Referandumu politize etmek isteyenlere verilmiş önemli bir mesaj. Muhalefet partilerine oy vermiş ancak anayasa paketinin Ankara'nın iktidar oyunlarına kurban edilmemesini isteyen sağduyulu vatandaşlarla karşılaşıyorum ben. Referandumun kaderini belirleyecek olanlar da bu kesim. Parti çıkarı gözetmeksizin sadece önüne konulan metne göre oy kullanmak isteyenlerin oranı hiç de az değil.

Referandumun politize edilmesinden muhalefetin zararlı çıkacağını düşünüyorum. Türk toplumu darbelerden çok çekti. Tepkisini her defasında gösterdi. Darbecilerin siyasi projelerine hiç geçit vermedi. 12 Eylül ürünü Anayasa'nın değiştirilmesine 'hayır' diyeceğini zannetmiyorum. Oylamanın olumlu sonuçlanması büyük ihtimal... CHP, MHP ve BDP liderliği ortaya çıkacak tabloyu izah etmekte zorlanacaktır. Türk siyasetinde her gelişmeyi politik çıkara dönüştürme geleneği var. Yine de doğru olan referandumu siyaset üstü tutmak... Anayasa değişikliği ile sınırlı görmek. Partilerin yarışacağı seçimlere de çok az kaldı. Mücadelenin oraya ertelenmesi iktidar için de muhalefet için de en iyi stratejidir. Referandumda söz konusu olan partiler değil Anayasa... Evetlerin de hayırların da başka anlamı yok. 'Bu bir seçim değil' çünkü.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Genelkurmay'ın sessizliği

Mustafa Ünal 2010.07.21

Herkes soruyor; Genelkurmay neden sessiz? Niye açıklama yapmıyor? Askerin uluorta konuşmasını eleştiren biriyim. Ama burada durum farklı... Asker için susma değil, konuşma zamanı.

Neresinden bakılırsa bakılsın, iddia çok ağır. Susarak geçirilecek türden değil. İki subay arasındaki telefon konuşmasını haberleştiren Bugün Gazetesi 'ihanet' başlığı atmış.

Bundan daha ağır itham olabilir mi? O halde Genelkurmay niçin susuyor? Haberi ciddiye almadığından mı? Böyle bir iddianın hafife alınması düşünülebilir mi? Asla. Söz konusu olan, sokak dedikodusu veya imzasız ihbar mektubu değil çünkü.

Terör örgütüne zarar veren Heron'ların etkisizleştirilmesini amaçlayan telefon konuşması, devletin resmî istihbarat örgütü MİT'e takılmış. Tam üç yıl önce. Dosya derhal Genelkurmay'a gönderilmiş.

Sonra mı? İddianın ne kadar titiz soruşturulduğu meçhul... Dönemin Hava Kuvvetleri başsavcısı dosyanın kapağını açmış. Konuşmayı yapan isimler de terfi etmiş. Kritik yerlerde görevlendirilmiş.

Olay bir haftadır medyanın gündeminde. Köşelerde yorumlanıyor, ekranlarda tartışılıyor.

Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin, 'İddia ciddi, açıklığa kavuşturulmalı.' diye açıklama yapıyor. Bu konularda ketumluğuyla bilinen Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, haberi yalanlamıyor. Soruya muhatap olan bakanlar cevap bekliyor.

Genelkurmay neden çıkıp bir cümle etmiyor? İddiayı ciddiye almadığı tezi inandırıcı değil.

Sessizlik acaba konuşmayı sevmemesinden mi? Genelkurmay, mesajlarını en sık kamuoyuna duyuran kurumların başında geliyor. Orgeneral İlker Başbuğ'un son üç ayda gazete ve televizyonlara verdiği mülakatlar ansiklopedi ebadında bir kitap oluşturur.

TSK, saate bakmaksızın gece yarılarında bildiri yayınlamaktan çekinmiyor. Örnekleri ortada. Genelkurmay'ın sessizliği, konuşmayı sevmemesinden olamaz. Başka bir nedeni olmalı.

Acaba yargıyı etkilemek istememesi bir gerekçe olabilir mi? Milli Savunma Bakanı dosyanın yargıda olduğunu söylemişti ya... Genelkurmay Başkanı yargı sürecine tesir etmemesi için açıklama yapmaktan imtina mı etti?

Başbuğ'un böyle bir hassasiyeti yok. Dursun Çiçek davasından Balyoz'a kadar... Kamuoyunun yakından takip ettiği davalar hakkında yargı sürecine müdahale olarak yorumlanacak söz ve davranışlardan hiç kaçınmadı.

Islak imzalı bir belgeye 'kâğıt parçası' diyebildi. Daha sonra o kâğıt parçasını sadece sivil savcılar değil, askerî savcılar da belge olarak kabul etti.

Genelkurmay'ın sessizliği için yargı süreci de bir gerekçe olamaz. Haberin üzerinden günler geçti. Genelkurmay neden susuyor? İhanet gibi ağır iddia ve itham karşısında niye açıklama yapmıyor?

Hiç mesaj verme çabası yok değil. İçeriden iyi haber alan bir meslektaşımıza Genelkurmay'dan bir kaynak şunları söylemiş: 'Başbuğ'un Kara Kuvvetleri Komutanlığı döneminde konu karargâhına intikal etmiş ve kendisi bizzat soruşturma açılması talimatı vermiştir. Bu konuda bir görmemezlik ya da bilerek göz ardı durumu söz konusu değildir. Konu Genelkurmay Askeri Savcılığı'nda soruşturma aşamasındadır.'

Olayın ortaya çıkışı 2007... Hâlâ soruşturma aşamasında mı? Üç yıl, soruşturma için çok uzun değil mi? Bu kadar uzun soruşturma olur mu? İsimsiz kaynağın söyledikleri ikna edici değil.

En doğrusu, Genelkurmay Başkanı'nın basın toplantısı veya duyuru ile iddiaya açıklık getirmesi... Bu iddia sükutla geçirilemez. Bu topraklarda suskunluğun anlamı malum...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paket 35. madde ile taçlandırılmalı

Mustafa Ünal 2010.07.23

Son tartışmalar gösteriyor ki referandumun teması '12 Eylül' olacak. AK Parti'nin hazırladığı kitapçığın ilk sayfası da 'Ordu yönetime el koydu' haberinin kupürüyle başlıyor.

Başbakan Erdoğan'ın grup toplantısında idam edilen gençlerin mektuplarını gözyaşları içinde okuması gündeme damgasını vurdu. O dokunaklı satırları okurken de gözlerin yaşarmaması mümkün mü?

Referandum için 12 Eylül doğru tema... Darbenin üzerinden 30 yıl geçti ama açtığı yaralar hâlâ kapanmış değil. 12 Eylül'den şikâyet hep uygulamalarından; cezaevlerinden, işkencelerden, idamlardan... Ya öncesi? Darbeciler 'Şartların olgunlaşmasını' beklerken nice canlar yitirildi. Bunların hesabı sorulmayacak mı?

12 Eylül'ün en büyük eseri; Anayasası. Bugüne kadar birçok değişikliğe uğradı ama ruhuna ilişilmedi. Referanduma sunulan paket Anayasa'nın özüne dokunan köklü değişiklikler içeriyor. En önemlisi de darbecilerin koruma zırhı kalkıyor. Eğer oylamada kabul oyları bir fazla çıkarsa sonrası yargının işi. Zamanaşımı diyerek yan da çizebilir üzerine de gidebilir. Her ikisi de mümkün.

Referandum 12 Eylül'le hesaplaşmak isteyenler için bulunmaz fırsat. Darbe mağdurları sabırsızlıkla sandığı bekliyor. 'Asıl darbe mağduru kim? sorusuna Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'in cevabı harika: "Asıl mağdur Türk halkıdır. Türk halkının iradesi mağdur olmuştur..." Siyasetin sağında veya solunda yer alanların bedel

ödediği doğru ama asıl kaybeden Türkiye... 12 Eylül en büyük darbeyi ülkenin geleceğine vurdu. Darbe ile hesaplaşmak için illa da o günleri yaşamış olmak gerekmiyor, mevcut sistem hâlâ 12 Eylül'ün etkisi altında.

Referandumun teması 12 Eylül olunca tartışmalar sadece paketin içeriğiyle sınırlı kalmıyor. TSK İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesi öteden beri eleştiri konusudur. Generaller 'Cumhuriyeti koruma ve kollama' görevini 'darbe yapmak' olarak anlamıştır. Askerî darbelerin gerekçesi bu madde... Değiştirilmesi gerektiği siyasiler tarafından sıkça dile getirilse de bu yönde adım atılamamıştır. Büyük laflar edilmiş ancak eyleme dönüşmemiştir.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu 12 Eylül tartışmasına '35. madde' üzerinden girdi. Dün Radikal'den Murat Yetkin'e 'Eğer Başbakan 12 Eylül ile hesaplaşmak istiyorsa TSK'nın 12 Eylül'e gerekçe yaptığı 35. maddenin değişmesine neden yanaşmıyor?' dedi.

Başbakan Erdoğan'ın darbelerle hesaplaşma konusunda sicili parlak. 27 Nisan bildirisine 28 Nisan günü rest çekti. İlk kez bir başbakan Genelkurmay'a Anayasa'daki konumunu hatırlatarak 'Haddini bil!' dedi. Açıkça demokratik sisteme müdahale olan gece yarısı açıklaması eğer yargıya taşınmıyorsa bu herhalde siyasetin kusuru değil. Yargının neden harekete geçmediği sorulabilir.

Darbeler, müdahaleler konusunda duruşu olan AK Parti, Kılıçdaroğlu'nun 35. madde çağrısına 'hayır' dememeli. Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik 'Biz gerekeni yaparız' dedi. Bu bir anayasa değişikliği değil. İktidar partisinin oyu yeterli... Buna rağmen CHP liderinin destek sözü var; 'Getirsinler biz de destek verelim.' dedi. Değişikliğin üzerinde uzlaşmak çok kolay... 'Koruma, kollama görevi' maddeden çıkarılacak. O kadar. Bu değişikliğe diğer partiler de kayıtsız kalmayacaktır.

Meclis iki gün fazla mesai yaparsa 35. maddenin tarih olması işten bile değil. Meclis Başkanı Şahin, Kılıçdaroğlu'na destek verdi, 'Şu ana kadar değiştirilmemiş olmasını bir eksiklik olarak görürüm.' dedi. CHP 'evet' dedikten sonra askerden bir direnç olacağını sanmam. Siyasette iktidar ile anamuhalefetin uzlaştığı konular azdır. Bu bir imkân, heba edilmemeli. İlk adımı kimin atacağı önemli değil. AK Parti veya CHP... Meclis Başkanı da devreye girebilir.

Harekete geçme zamanı... 35. madde değişikliği anayasa paketini taçlandırmış olur. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz indi

Mustafa Ünal 2010.07.25

Balyoz'da son nokta... İddianameyi kabul eden mahkeme 102 sanık hakkında tutuklama kararı çıkardı. Yakalanarak adalete teslim edilmesi istenenlerin başında Balyoz'un bir numaralı ismi Çetin Doğan var.

Mahkeme kuvvet komutanlığı yapmış İbrahim Fırtına ve Özden Örnek'in de tutuklanmasına hükmetti. Liste çok uzun... Ancak en dikkat çekici olan, sayıları 20'ye yaklaşan muvazzaf generaller. Kor seviyesinde olan da var tüm ve tuğ da... Darbe planına katılanların yükselmiş ve kritik yerlere atanmış olması manidar.

Bir hafta sonra terfilerin görüşüleceği YAŞ toplantısı yapılacak. Şûra'nın yargılanan subaylar hakkında nasıl karar vereceği zaten merak konusuydu. Yargı süreçleri Balyoz'la sınırlı değil. Başka önemli davalar da var. Ancak son Balyoz kararının Şûra'nın işini daha da zorlaştırdığı açık...

Balyoz kararının YAŞ'ı nasıl etkileyeceği sorusu cevapsız. İçeriden iyi haber alan bir meslektaşım 'Balyoz, Şûra'nın psikolojisini bozdu ama kimyasını bozmaz. Mevzuat ne diyorsa o olur' şeklinde değerlendirme yaptı. Şûra üyelerinin, haklarında ciddi iddialar bulunanların dosyalarını titizlikle inceleyeceğine kuşkum yok... TSK'nın yargı süreçlerinden güçlenerek çıkması için Genelkurmay'a düşen sorumluluklar var. Görevde son günlerini yaşayan Başbuğ ile koltuğunu devredeceği Işık Koşaner sorumlulukla hareket edecektir.

Yargı nihai hükmünü vermeden hiç kimse suçlu veya suçsuz ilan edilemez. Ancak mahkemenin iddiaları ciddiye aldığı da göz ardı edilemez. Yargıçlar, kuvvetli suç şüphesi görmeseydi herhalde 'tutuklanmalarına' hükmetmezdi.

Şûra sadece bir yönü... Balyoz dosyası ilginç seyir izledi. Hiçbir dosya Balyoz kadar serüven yaşamadı. Kısaca hatırlayalım. Balyoz'un ne olduğunu bilmeyen yok. Uzun süredir Türkiye'nin gündeminde... Haberi ilk Taraf Gazetesi duyurdu. Binlerce sayfalık yazılı ve görsel belge büyük bir bavula ancak sığıdı. Türkiye darbe planının ayrıntılarını bu bavulun içindeki dokümanlardan öğrendi. Okudukları, duydukları karşısında büyük şok yaşadı. Sadece sokaktaki vatandaş değil, herkes inanmakta zorluk çekti. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Milliyet'ten Fikret Bila'ya 'Olay ciddidir ve bugüne kadar belki yaşanan olayların en önemlilerinden birisidir' dedi.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın derinlemesine inceleme başlattığını açıkladı. Kısa sürede sonuçlanacağını söylemesine rağmen çalışmanın akıbeti bir türlü öğrenilemedi.

İlk günden itibaren savcılar Balyoz iddialarını ciddiyetle soruşturdu, sümenaltı etmedi. Yargı harekete geçti, kamuoyunda ses getiren operasyon, gözaltı ve tutuklama dalgaları yaşandı. Ancak yargı rahat bırakılmadı. Genelkurmay kurumsal tepki verdi. Gözaltılara karşı Başbuğ 'Durum ciddi' diyerek 15 orgenerali Ankara'da topladı. Eski günleri hatırlatan bu toplantı 'Or'lar zirvesi' olarak tarihe geçti. Komutanların gözaltı dalgasına tepki olarak 'istifa edecekleri' söylentisi yayıldı. Daha sonra yalanlandı. Ardından Cumhurbaşkanı Gül, Çankaya Köşkü'nde Genelkurmay Başkanı Başbuğ ile Başbakan Erdoğan'ı bir masada buluşturdu. Üç saat süren toplantıdan ortamı yumuşatan bildiri çıktı.

Başbuğ'un o günlere ait bir yazıyı referans göstererek 'Bakın, ben Balyoz seminerini doğru bulmamıştım' dediği kulislere yansıdı.

Savcılar nisan ayında tekrar kritik yerlerde görevli muvazzaf generallerin de bulunduğu çok sayıda isim hakkında gözaltı kararı çıkardı. Genelkurmay yine rahatsız oldu. Başsavcı iki savcıcı görevden aldı, yerlerine yenilerini atadı. Gerekçesini ise 'Sonuçlarının iyi değerlendirilmesi' olarak açıkladı.

Yazıya Balyoz'da son nokta diye başlamamın nedeni bu. Adı geçen kişiler hakkında gözaltı ve tutuklama kararı ilk kez verilmiyor. Bu işlem birkaç defa tekrarlandı. Şimdi yeni bir aşama; artık soruşturma bitti, yargılama başladı. Bütün zorlamalara rağmen yargının kararı değişmiyor, 'iddialar ciddi, adı geçenler tutuklu olarak yargılanmalı'.

Yargıya baskı yapıldı. 'Or hukuku' işledi. Balyoz dosyasının her dalgası farklı sonuç doğurdu. Bakalım son tutuklama kararlarının neticesi ne olacak? m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

27 Nisan danışıklı dövüş müydü?

Bunun düşünülmesi bile akla ziyan diyebilirsiniz. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu bu soruya 'Evet' dedi. Dün NTV'de konuştu, şu sözler ona ait: 'O e-muhtıra AKP'nin iktidara gelmesi için oraya konuldu. Başbakan ile general işbirliği yaptı.' General dediği, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt...

Ne yalan söyleyeyim ilk duyduğumda kulaklarıma inanamadım, Kılıçdaroğlu'nun şaka yaptığını sandım, meğer ciddiymiş. Gerçekten öyle düşünüyormuş. 22 Temmuz şokunun yaşandığı günlerde, muhalefet kulislerinde espiyle karışık benzer yorumlara rastlamıştım. Şokun ağır tesirine bağlamıştım. 22 Temmuz tablosunun izahı güçtü çünkü.

Ancak bu tez genel başkan düzeyinde seslendirilmemişti. 27 Nisan muhtırasının amacı AK Parti'yi iktidara getirmekmiş. Muhtıra Başbakan Erdoğan'la Genelkurmay Başkanı Büyükanıt'ın işbirliği sonucu yazılmış. Bu ancak şaka olabilir.

Allah'tan çok eski dönemlerden değil, 3 yıl öncesinden söz ediyoruz. Nelerin yaşandığı en ince ayrıntısına kadar hafızalarda... Ne olup bittiğini herkes hatırlıyor. 27 Nisan muhtırasının amacı Meclis'in cumhurbaşkanı seçme kabiliyetini ortadan kaldırarak Abdullah Gül'ün Çankaya'ya çıkmasını engellemekti. O metinde doğrudan Gül'ü hedef alan satırlar vardı.

Sivillerin de kışkırtmasıyla asker kurumsal tavır koydu: 'Abdullah Gül cumhurbaşkanı olmasın' diye. Nedeni de belli; eşinin başı örtülü... Genelkurmay o günlerde dolaylı dolaysız mesajlar verdi. 'Laikliğe sözde değil özde bağlılık' dedi. Söylemek istediği, eşi kapalı olmayan birinin cumhurbaşkanı olmasıydı.

27 Nisan muhtırasının cumhurbaşkanı seçiminden başka hedefi yoktu. Sonraki yıllarda Büyükanıt başka alanlara çekmeye çalıştı ama başarılı olamadı. Söyledikleri kimseyi ikna etmedi. 'Televizyondan izlediğim haberden etkilendim' dedi. Ekranda küçük kız çocuklarının Kutlu Doğum programına katıldığını görmüş, tepkisini muhtıra ile gösterme gereği duymuş.

Koltuğu Hilmi Özkök'ten sonra devralan Yaşar Büyükanıt, AK Parti'ye yakın bir isim değildi. AK Parti karşıtı çevrelerin kendisinden beklentisi çok yüksekti. 'Kodu mu oturacak komutandı'. 'Büyükanıt gelecek dertler bitecekti'. Hilmi Özkök gibi meydanı AK Parti'ye bırakmayacak, iktidardan etmek için her yolu deneyecekti. Büyükanıt'a çok gaz veren oldu.

Aralarında siyasetçiler, o dönem CHP yöneticisi olanlar da vardı. Büyükanıt kendisine gaz verenlerin dolmuşuna bindi ve kötü kaleme alınmış o metni muhtıra diye internet sitesine koydurdu. CHP'liler muhtıraya çok sevindi. Baykal daha dikkatli dil kullansa da 'Ordu ile aynı düşünüyoruz' diyen parti yöneticileri oldu.

Şunu da söyleyeyim, o gecenin perde arkası tam aydınlanmış değil. Muhtıra trafiğinin içinde kimler vardı? Hangi siyasetçiler o trafikte yer aldı? Neden gece yarısı yayınlandı? Muhtıra kısa vadede etkisini gösterdi. Meclis cumhurbaşkanı seçemedi. CHP, DYP ve ANAP oylamalara katılmadı. AK Parti hiç istemediği halde erken seçime gitmek zorunda kaldı.

Her müdahalede olduğu gibi halk, hakkı gasp edilen siyasî kadrolara omuz verdi. 27 Nisan'ın hesabını sandıkta halk gördü. AK Parti'ye kazandıran mağduriyet değil, muhtıra karşısındaki tavrıdır. Muhtıraya muhtıra ile karşılık verdi. Büyükanıt hükümetten muhtıra alan ilk Genelkurmay başkanı olarak tarihe geçti.

27 Nisan muhtırasının hükmü sadece birkaç ay sürdü. 22 Temmuz yeni bir dönemin kapılarını açtı. 'Kodu mu oturacak komutan' diye yoluna gül dökenler, beklentilerini karşılamadığı için Yaşar Büyükanıt'a öfke içindeler. Bunu açıkça dışa vurmadan çekinmiyorlar. CHP'nin de 27 Nisan eleştirisinin altında bu düşünce var. Büyükanıt'a tepkinin sebebi bu. Muhtıra başarısız olduğu için kızıyorlar.

Sonunda işi 'danışıklı dövüş' diyecek noktaya kadar getirdiler. Ve Büyükanıt'ı gizli AK Partili yaptılar. Kılıçdaroğlu'nun söyledikleri sadece espri olabilir, gerçek asla... CHP lideri acaba 35. madde tartışmasını kendisine muhtıra verilsin diye mi başlattı? Yok, öyle düşünmüyorum ben de espri yaptım...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

27 Nisan ve 35. madde komedisi

Mustafa Ünal 2010.07.30

Bugünleri de gördük, ne kadar şükretsek az. Baksanıza '27 Nisan muhtırası' danışıklı dövüş oldu.

Gizli AK Partili Yaşar Büyükanıt, Başbakan Erdoğan'la işbirliği yaparak 'muhtıra işini' tezgâhladı. AK Parti'nin bir dönem daha kazanmasını istedi.

Askerin vurduğuna halkın sahip çıktığı örnekleriyle sabit... Seçimleri analiz etti, düşündü taşındı ve Büyükanıt da verdi muhtırayı, AK Parti'yi kazandırdı. Acaba muhtırayı Erdoğan mı talep etti? Öyle olmalı... Aksi halde 'işbirliğinden' nasıl söz edilebilir?

Ciddiye alanlar olsa da ben bu teze sadece gülüyorum. Bir insanın buna inanması için aklından zoru olması gerekir. Üzerinden üç yıl geçti ama CHP galiba 22 Temmuz şokunu hâlâ atamamış...

27 Nisan bildirisinin nasıl ortaya çıktığı, kimlerin kaleme aldığı, neden internete gece yarısı konulduğu, trafiğin içinde hangi sivilin yer aldığı hâlâ muamma... Sadece askerin işi olmadığını bilen biliyor. Siyasiler de işin içinde. Haydi, ismini vermeyeyim, bir CHP yöneticisinin adı geçti. Hayır, muhtıra metninin yazımında değil. Büyükanıt'ı dolmuşa bindirenlerin arasında... Onun kim olduğunu bugünkü CHP yöneticileri de bilir.

Kılıçdaroğlu, sözünün arkasında... Lafın gelişi söylememiş. Bir sürç-i lisan da değil. CHP, 27 Nisan muhtırasını yargıya taşıma kararı aldı. Konya Milletvekili Atilla Kart, 'Muhtıra Anayasa'ya göre suç. Anayasal olarak görev, yetki ve sorumluluğun kullanımı konusunda ihlal var.' dedi.

CHP, Yaşar Büyükanıt ve Başbakan Erdoğan hakkında suç duyurusunda bulunacak. Muhtıra tabii ki suç... 27 Nisan, adı ne olursa olsun sisteme müdahale ve suç. Demokratik düzene müdahale olduğu için suç. Cumhurbaşkanı seçimine müdahale ettiği için suç. Meclis'i 'seçim yapamaz' hale getirdiği için suç. Yoksa bir partiye seçim kazandırdığı için değil.

Bir partiden beklenen, muhtıra ve benzeri müdahalelerde önce siyasi tavır takınması... Hava dağıldıktan sonra değil, hemen o gün konuşmanın, tavır koymanın yürek istediği o zor günde harekete geçmek önemli, bir siyasetçi için. Eğer CHP, 27 Nisan bildirisine o gece veya ertesi sabah tavır koysaydı bir anlamı olurdu.

O gün CHP'den muhtıraya karşı bir tek ses çıkmadı.

CHP, muhtıra doğrultusunda siyaset üretti. 367 kararı CHP'nin eseri... CHP milletvekilleri askerin isteği doğrultusunda Abdullah Gül'ün seçilmemesi için Meclis'i boykot etti. CHP'nin öfkesi muhtıraya değil. Muhtıranın hükmünü icra etmemesine... Yani başarılı olmamasına... AK Parti seçimleri kazandı, Abdullah Gül biraz gecikmeyle de olsa Çankaya'ya çıktı.

Umarım CHP geri adım atmaz da 27 Nisan'ı yargıya taşır. Eğer savcıların suç duyurusunun gereğini yapar, derinlemesine soruştururlarsa seyreyleyin manzarayı... Bugün 27 Nisan'a tepki gösterenlerin bir bölümü -bazı

CHP milletvekilleri dahil- Yaşar Büyükanıt'ın suç ortağı olarak karşımıza çıkabilir.

Muhtıra tek kişilik suç değil. Herhalde yardım edenler, arka çıkanlar, teşvik edenler ihmal edilmez.

Umarım 27 Nisan'ı yargıya götürme işi 35. maddeye benzemez... 35. madde tam bir hayal kırıklığı. Kemal Kılıçdaroğlu'nun değişiklik teklifi bir 'umut' doğurmuştu. İyimserdim ben. Küçük de olsa ileriye doğru bir adım atacağını ümit ediyordum. Elbette, bu konularda CHP'den büyük hamle beklemiyorum. CHP'yi bulunduğu yerden biraz kıpırdatacak adım yeterliydi.

Dün Meclis Başkanlığı'na verilen teklif, mevcudu da aratacak cinsten... CHP ayağını kaldırdı ama adımını ileriye değil, geriye attı. Teklifin anlamı bu... Kılıçdaroğlu, ezberleri bozacak bir fırsatı heba etti.

Ahmet İyimaya'nın ifadesiyle 'CHP göz bile boyayamadı. Böyle bir teklif ancak ara rejimlerde verilebilir. Askerin müdahalesini kuvvetlendiren ve alanını genişleten bir öneri... Bu teklife göre muhtıra ve ara rejim üretmek daha kolay'.

35. madde böyle değişeceğine bırakın kalsın... Hiç dokunmayın. CHP bu teklifle askerî darbelerle hesaplaşmıyor, tam aksine müdahalelere, muhtıralara, bildirilere hukukî zemin oluşturuyor. Bunu anlamak için hukukçu olmaya gerek yok, metni okuyun yeter... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şûra'nın hukukla sınavı

Mustafa Ünal 2010.08.01

Genelkurmay başkanının değiştiği şûraların harareti her zaman yüksek oldu. Çok kere 'ağustos savaşları' diye nitelenen gelişmeler yaşandı. Komutanlarla ilgili ağır iddialar gündemde önemli yer tuttu.

İlker Başbuğ iki yıllık süresini doldurdu. Yerine Kara Kuvvetleri Komutanı Işık Koşaner gelecek. Koşaner'den sonra o koltuğa kimin oturacağı belli gibi... En güçlü aday 2. Ordu Komutanı Necdet Özel.

Tabii büyük sürpriz yaşanmazsa... Olabilir mi? Sanmıyorum. Teamülleri altüst eden keyfi müdahalelerin bedelinin ağır olduğu görüldü. Örnek mi? Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun görevi Hilmi Özkök'e devrettiği 2002 Şûrası'nda Edip Başer, Kara Kuvvetleri komutanı olmayı beklerken kendisini bir anda dışarıda bulmuştu.

Buna karşılık Aytaç Yalman da Jandarma'dan Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na kaydırılmıştı. O dönem Kıvrıkoğlu'nun inisiyatifiyle gerçekleşen atama, daha sonra yaşanan sıkıntıların kaynağı olarak gösterildi.

Kıvrıkoğlu, Özkök'ü engellemek için de çok uğraştı, Çankaya ve hükümet nezdinde girişimlerde bulundu. Ancak başarılı olamadı. Ve son bir hamle olarak Yalman'la Özkök'ü dengelemeye çalıştı.

Bugün başlayacak ve dört gün sürecek Şûra'nın sıkıntısı farklı... Genelkurmay Başkanı değişecek ama hararetin nedeni o değil, başka... Haklarında 'yakalama' kararı verilen generallerin ne olacağı, en önemli gündem bu... Kamuoyu da yakından ilgili.

Dosyaları Şûra'ya gelecek 11 general, Balyoz davasına bakan mahkemenin kararına rağmen bir türlü 'yakalanamadı'. Her biri firarî durumunda... Amaç tutuklanmadan şûraya girmek... Çünkü bir günlük tutukluluk bile mevzuata göre terfi için engel.

O generallerin tutuklanmaması dosyalarını temize çıkarmıyor. Cin hukukçuların ince taktik ve yorumlarıyla çıkış noktası aramak vicdanlarda aynı karşılığı bulmaz. Aslında 'açığa almak' bir seçenektir. Bunu yüksek sesle dile getirenler oldu. Bu yönde beklenti sonuçsuz kaldı. Aksine Genelkurmay, yargı kararına karşı değişik manevralar geliştirdi.

Resmî kurumlar iddialar karşısında yargı kararını beklenmeksizin idari tasarrufta bulunur. Haklarında dosya tanzim edilen kişileri açığa alır. Örnekleri çok. Benzer uygulama niye Genelkurmay'da olmasın?..

Bırakın açığa almayı, sanıkları yargıdan kaçırma söz konusu. Karara rağmen Çetin Doğan dışında yargının çağrısına olumlu cevap veren yok. Balyoz Planı ilk gündeme geldiğinde Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, bir meslektaşımıza, 'Bugüne kadar karşılaştığımız en ciddi olay' tanımlaması yapmıştı. Savcılar da aynı ciddiyetle iddiaları soruşturdu.

Ve iddianameyi hazırladı. İddianameyi kabul eden mahkeme 102 sanık hakkında 'yakalama ve tutuklama' kararı verdi. Şûra öncesine denk gelmesi tesadüf. Hâkimler, sonuçlarına değil, önündeki dosyaya bakarak kararını oluşturur. Ne savcılar ne hâkimler Başbuğ'un 'ciddi' dediği iddiaları örtbas edemezdi.

Balyoz sanığı 11 generalin dosyası ne olacak? Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül'e sordum, 'Benim açığa alma yetkim yok. Dosya henüz tekamül etmedi. İlk kez böyle bir olayla karşılaşıyoruz. Şûra bu yeni duruma karşı bir karar verecek...' dedi.

Dosyanın tekamül etmemesi iddiaların hafife alınmasını gerektirmez. Herhalde Şûra, Başbuğ'un 'ciddi' dediği iddiaları görmezden gelmez. TSK'da terfi ince kriterlere tabi. Bırakın yargı kararlarını, herhangi bir TSK mensubunun disiplinsizliği bile ilişkisi kesme gerekçesi.

Sadece askerî kanat değil hükümet de hukuk sınavında...

Askerin, şûra kararlarını şekillendiren güçlü teamülleri olduğu doğru... Ancak hükümetin inisiyatif alması mümkün. Şûra'ya Başbakan Erdoğan başkanlık edecek. Siyasi irade pekala ağırlığını hukuktan yana koyabilir. Koymalı da.

Son yılların en kritik şûrası... Sıkıntı sadece Balyoz sanıklarıyla sınırlı değil. İddianamelerde adı geçen başka generaller de söz konusu. Onlarla ilgili nasıl bir tasarrufta bulunacak? Karar ne yönde olursa olsun sonuçlarının uzun süre tartışılacağı kesin.

Gözler Şûra'da... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şûra trafiği neyi anlatıyor?

Mustafa Ünal 2010.08.04

Hiçbir şûra toplantısı bugünkü kadar gündemi meşgul etmedi. Ankara'da bunaltıcı ağustos sıcaklığına şûranın harareti de eklendi. Tartışmalar günler öncesinden başladı. Balyoz'dan haklarında 'yakalama' kararı bulunan generallerin akıbetinden iddianamelerde adı geçen komutanların ne olacağına kadar... Bir yığın soru işareti.

Beklenmedik biçimde İstanbul'da son dakika hamlesi yaşandı. Turan Çolakkadı'ya vekalet eden Selim Berna Altay, Balyozcuların 'yakalama' kararının ertelenmesini istedi. Mahkeme, Altay'ın talebini reddetti. Acaba bu, şûra manevrası mıydı? Herhalde öyle.

Doğrudan AK Parti'yi hedef alan 'irtica eylem planını' hazırlama emrini vermekle suçlanan Hasan İğsız, Kara Kuvvetleri komutanı olacak mı? Savcı Zekeriya Öz, İğsız'ı 'internet andıcından' dolayı ifadeye çağırdı. Herhalde Başbakan Erdoğan, partisini bitirmek için plan yapan İğsız'ın bir üst göreve gelmesine gönül rahatlığıyla imza atmaz.

Nitekim kulislere 'İğsız'a itiraz ettiği' söylentileri yansıdı. Eğer teamüller gereği İğsız, Kara Kuvvetleri komutanı olursa yargı süreci nasıl işleyecek? Daha önemlisi hakkında soruşturma başlatılan bir isim, iki numaralı koltukta nasıl oturacak? Genelkurmay, siciller konusunda en hassas kurum değil mi?

Erzincan davasının sanığı Orgeneral Saldıray Berk'in yeni görev yeri neresi olacak? Jandarma'nın başına geçmesini isteyenler vardı. En iyi seçeneğin EDOK olduğunu söyleyenlere de rastlandı.

Erdoğan'ın başkanlığında çalışmalarına üç gün önce başlayan şûra bugün sona erecek. Üç gün boyunca ne konuşuldu, meçhul. Kulislere çok az bilgi kırıntısı düştü. İğsız'la ilgili tartışma çıktığı, Berk'in EDOK'a atandığı gibi...

Neresinden bakılırsa bakılsın bu şûra, öncekilerden çok farklı... Önceki şûralarda terfi eden üst düzey komutanların isimleriyle, irtica veya disiplinsizlikten atılan subay ve astsubayların sayısı merak konusu olurdu.

Şûra kararlarının son şekli verilirken dün ilginç bir trafik yaşandı. Cumhurbaşkanı Gül, şûra üyelerine geleneksel öğle yemeği verdi. Yemek sonrası Cumhurbaşkanı Gül, Başbakan Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Başbuğ, üçlü zirve yaptı.

Erdoğan daha sonra Adalet Bakanı Sadullah Ergin'le görüştü. Ergin'le görüşme, üçlü zirvede komutanlar hakkındaki yargı süreçlerinin de konuşulduğu izlenimi veriyor. Bir buçuk saat süren toplantı Başkent'te heyecan uyandırdı. 'Ne oluyor?' sorusunu sordurdu.

Olağan bir zirve değil. Şûra toplantıları sürerken zirvedeki üç ismin bir araya gelmesi, bazı şeylerin yoluna gitmediğinin işareti. Özellikle askerle hükümet arasında görüş ayrılığı olduğu sır değil. Zirveyi, bir uzlaşma arayışı olarak yorumlamak mümkün.

Cumhurbaşkanı Gül 'Her şey gayet normal. Aramızda son değerlendirmeyi yaptık.' dedi. Belli ki son değerlendirme yapmayı gerektiren bir gelişme söz konusu. Bazı isimlere Başbakan Erdoğan'ın itirazları olduğunu tahmin etmek zor değil.

Cumhurbaşkanı Gül'ün de haklarında yargı süreci işleyen komutanların terfisine sıcak bakmadığı medyaya yansımıştı.

En çok konuşulan, en çok tartışılan şûra bugün sona erecek. Cumhurbaşkanı'nın imzasından sonra kararlar kamuoyuna açıklanacak. Kararlar birçok açıdan değerlendirilecek. En önemlisi de iddianamelerde adı geçen ve 'yakalama' kararı bulunan generaller hakkında ne işlem yapıldığı bugün belli olacak.

Sadece Balyoz değil, başka davalar da var. Bakalım şûra hukukla sınavından ne denli başarılı çıkacak? Hukuku görmezden mi gelecek, yoksa terfi ve görevlendirmelerde hassas terazi mi işleyecek? Şûra kararlarında o hassas kriterlerin sınanacağı gün bugün...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi ne olacak?

Mustafa Ünal 2010.08.06

Bu yılki 'Yüksek Askerî Şûra'nın önüne çok sıfatlar konulacak. 'En uzun YAŞ...' gibi. Süresiyle de sonuçlarıyla da olağanüstü olduğu kesin. Gerçi henüz de bitmiş değil. Bu satırlar yazılırken belirsizlik hâlâ sürüyordu. Genelkurmay Başkanlığı ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın ataması yapılmadı.

Kara Kuvvetleri için Jandarma Komutanı Atila Işık en güçlü isimdi. Ancak o da son dakikada emekliliğini istedi. Ankara yine heyecan verici trafiğe sahne oldu. Cumhurbaşkanı Gül, Kara Kuvvetleri Komutanı Işık Koşaner'i Çankaya'ya çağırdı. Herkese 'Yine neler dönüyor?' sorusunu sordurdu. Sadece biz gazetecilerin değil, tüm Türkiye'nin cevabını aradığı soru bu.

Bu noktaya nasıl gelindi? Her şey Hasan İğsız'da düğümlendi. Teamüller gereği Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atanması beklenen İğsız'a Başbakan Erdoğan karşı çıktı. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'a İğsız'ı istemediğini açıkça söyledi. Anlaşılabılır bir tavır. İtirazın haklı gerekçeleri var. Hasan İğsız ikinci başkanlığı sırasında AK Parti'yi bitirme planının hazırlanması talimatını veren isim. AK Parti hakkında kara propaganda yazılarının yer aldığı internet andıcı da onun eseri. Kapatma davasının bazı dokümanları bu sitelerden...

İğsız hakkında işleyen yargı süreci var. Savcı ifade vermeye çağırırdı. İğsız'a siyasî iradenin tavır koyması doğal. Mevzuat buna imkân veriyor. Hükümetler kuvvet komutanlarının atanmasında inisiyatif sahibi. Geçmişte örnekleri de var. Genelkurmay başkanlarının teamülün dışına çıktığı da oldu. Hüseyin Kıvrıkoğlu, Edip Başer'in atamasını yapmadı.

Sadece Başbakan değil, Cumhurbaşkanı Gül de İğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanlığına soğuk baktığını Başbuğ'a hissettirdi. Genelkurmay Başkanı doğrudan Başbakan'a bağlı... Gül'ün de 'başkomutan' sıfatı var. Genelkurmay başkanlarının başbakan ve cumhurbaşkanının mesajlarına kulak vermemesi düşünülebilir mi?

Bu açık mesajlara rağmen Genelkurmay Başkanı Başbuğ, bir dönem ikinci başkanlığı da yapan Hasan İğsız'ın Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atanmasında ısrar etti. Hatta isteğinin karşılanmaması durumunda, yani İğsız'ın iki numaralı koltuğa oturmaması halinde istifa edeceği restini çektiği medyaya yansıdı. İki gündür medyada yer alan bu iddia yalanlanmadı.

Bir Genelkurmay başkanı bağlı olduğu hükümetin 'hayır, olmaz' dediği bir ismi 'illa o olacak' diye dayatabilir mi?

Belki ikna yollarını arayabilir. Sakıncalarından söz edebilir. Yeşil ışık alamadığı takdirde 'B planını' devreye sokar. Birlikte mesai yaptıkları silah arkadaşına bunu anlatmak zor olsa da 'ne yapalım, elimizden bir şey gelmiyor, kanun böyle' diyebilmeliydi. Ama demedi. Kaybedeceği baştan belli olan mücadeleye girişti. Ve kaybetti. Yaptığı ne TSK'nın geleneğine uygun ne de ülkenin çıkarına...

İstifa resti çekerek isim dayatması sadece bugünkü hükümetin değil, hiçbir siyasî iradenin kabul etmeyeceği bir davranış. Başbakan Erdoğan doğrusunu yaptı. Baştan 'istemiyorum' dediği Hasan İğsız'ın Kara Kuvvetleri'ne atamasını imzalamadı. Yeni seçenekleri değerlendirmek için boş bıraktı.

Benim anlayamadığım Başbuğ'un, Erdoğan'ın 'dayatmaya asla boyun eğmeyeceğini' düşünememiş olması. Bilmem farkında mı, yaptığıнын 'Ben istedim ama hükümet imzalamadı' gibi basit mazeret üretme tavrının çok ötesinde sonuçları oldu. Belki Hasan İğsız, 'Ben sonuna kadar direndim, olmadı' diyen Başbuğ'un davranışından hoşnut olabilir. Sonuç?

Türk toplumu inisiyatif alan, son sözü söyleyen hükümetleri sever. Bütün bu yaşananlardan kazançlı çıkan Başbakan Erdoğan oldu. Sadece günlük değerlendirmelerin değil, tarihin hükmü de farklı olmayacak. İki yıllık

görevi boyunca çok bocalayan İlker Başbuğ finali de kötü oynadı. Süreci iyi yönetemedi. Göz göre göre kazaya yol açtı.

Bu, Başbuğ için büyük, Türkiye için küçük bir sıkıntı... Kriz bile değil. Hükümetin seçeneklerini azaltmak için, siyasi iradeyi belli isimlere yöneltmek için bazı manevralar da yapabilir. Dün açıklanan Atila Işık'ın emekliliği gibi... İstifa söylentilerini gerçeğe dönüştürebilir. Hükümet her türlü olasılığa hazır, Türkiye Başbuğ'u çok rahat aşar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hacıbektaş'ta protesto

Mustafa Ünal 2010.08.18

Hacı Bektaş ve protesto kelimelerinin yan yana gelmesi ne kadar rahatsız edici. Siyasi üslubun sertliği bir yere kadar hoş görülebilir. Referandum sürecinin içindeyiz çünkü, sandığa sayılı günler kaldı. Liderler kavurucu sığağa aldırmadan miting meydanlarında varını yoğunu ortaya koyuyor.

Sandık, Kemal Kılıçdaroğlu'nun ilk sınavı.

12 Eylül akşamı sandıktan çıkacak sonuç diğer partiler için de son derece önemli.

Hoş görülemeyecek olan, Hacı Bektaş-ı Veli'yi anma törenlerinin siyasi arenaya dönüşmesi... Hükümet adına törenlere katılan bakanların protesto edilmesi, Bakan Faruk Çelik'in kürsüde konuşurken bazı gruplar tarafından yuhanması... Nereden bakılırsa bakılsın Hacı Bektaş'ın manevi huzurunda protestonun izahı yok.

Bu bir siyasi etkinlik değil. Bir parti programı hiç değil. Referandum propagandası başka Hacı Bektaş'ı anma programı başka. Katılımcılar arasında her partiden insan var. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu kalabalık bir grupla orada. AK Parti hükümeti, ilgisini üç bakanı göndererek gösteriyor.

Bir Alevi dedesinin elini uzatan Kemal Kılıçdaroğlu'nu iki kollarını açarak bağrına basması hoş görüntü. Ancak AK Partili bakanların siyasi nedenlerden dolayı protesto edilmesi bu mekânın hoşgörü iklimine hiç uygun düşmedi.

Hacı Bektaş-ı Veli bu çorak coğrafyayı Anadolu yapan dinamiklerden biri. 13. yüzyılın en büyük hümanistlerinden... Onun yolu insanı merkeze alan bir kültür, bir medeniyet yolu... Tıpkı Mevlânâ gibi mesajlarındaki vurgu hoşgörü ve insan sevgisi üzerine... Onu gerçekten 'hünkar', 'pir' olarak benimseyenlerin olgun davrandığına hiç kuşku yok.

Orada bulunanların tamamının Hacı Bektaş'ı anlamaları gerekmez miydi? Anmak için önce anlamak gerekir.

CHP, Deniz Baykal'a konuşma hakkı verilmediği için bir süredir törenlere iştirak etmiyordu. Bir haberde Belediye Başkanı Ali Rıza Selmanpakoğlu'nun şu sözlerini okudum: 'Bir süredir anlamına uygun törenler gerçekleştiriyorduk, meydana siyaset yoktu.' Demek istediği açık; CHP geldi tatsızlık başladı... Protestoların faturası CHP'ye...

CHP'nin yeni Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Hacıbektaş boykotunu kaldırdı. Sadece Ankara'dan değil, çevredeki CHP örgütleri otobüslerle Hacıbektaş'a çıkarma yaptı. Elllerinde CHP bayrakları ve 'hayır' afişleri bulunan binlerce partili, saatler öncesinde tören alanının ön tarafına yerleşti.

Kılıçdaroğlu'nun meydana gelmesiyle birlikte CHP lehine ve hükümet aleyhine sloganlar başladı ve hiç durmadı. 3 bakan, CHP'liler tarafından meydanın ruhuna hiç de yakışmayacak bir şekilde hakaretlere maruz kaldı. Kürsüde güçlükle konuşan Çelik, 'Biz buraya siyaset için değil, hizmet için geldik.' dedi. 'Protestolardan genel başkanınız da rahatsız.' diyerek her iki tarafa da mesaj gönderdi.

Kılıçdaroğlu protestocu kalabalığı susturmak istese de başarılı olamadı. Çelik'in sözlerini alkışlayarak tavrını gösterdi. Kılıçdaroğlu protestolara üzüldüğünü söylerken samimiyetinden hiç şüphe duymuyorum. Ama yetmez. Yerel örgütlerden gelen partilileri susturabilmeliydi. Sorumluluk onun...

Yaşananlardan en çok rahatsızlık duyan; Belediye Başkanı Selmanpakoğlu... Üzüntüsü açıklamalarına yansıyor. Protestolar anma programını gölgeledi. Haberlerde Hacı Bektaş değil bakanların yuhalanması öne çıktı. Bu manzaradan kim memnun olabilir?

Kontrol dışı veya kendini bilmez küçük bir grup da dense protestolar, Hacıbektaş'ta siyasi sloganlar yaşanmamalıydı. Yıllardır Konya'da Mevlânâ törenlerini izlerim, her partiden bazen lider düzeyinde temsilci katılır, bugüne kadar bir kişinin protesto edildiğini görmedim, bir kişinin veya siyasi grubun aleyhinde slogan atıldığını duymadım. Benzer tablo Mevlânâ törenlerinde yaşansaydı da çok çirkin olurdu.

Bu yılki protestolu görüntülerden çıkan en önemli ders: Hacı Bektaş-ı Veli'yi önce anlamak, sonra anmak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yine HSYK yine kriz

Mustafa Ünal 2010.08.20

Aslında bekleniyordu, biz gazeteciler için pek sürpriz olmadı. Yaz kararnamesinin ilk bölümü sorunsuz tamamlandı. Ancak konu unvanlı hâkim ve savcılarının atamasına gelince kriz çıktı.

HSYK'nın seçilmiş üyeleri kritik davaların hâkim ve savcılarının yerlerini değiştirmek istedi.

Tıpkı geçen yıl olduğu gibi... Bir farkla, 'korsan liste' tartışmalarından etkilenmiş olmalılar ki taleplerini yazılı değil sözlü olarak iletiler.

80'i aşkın hâkim ve savcı... Aralarında kimler yok ki kamuoyunun yakından takip ettiği Ergenekon, faili meçhul ve Balyoz gibi davaların hâkim ve savcıları başta olmak üzere... Zekeriya Öz örneğin. Sonra Balyoz kararını veren hâkimler.

Ayrıca HSYK üyeleri, hakkında dava açılan Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner'in de Sinop'a 'başsavcı' olarak atanması talebinde bulundu. Bunun üzerine Kurul'a başkanlık yapan Adalet Bakanı Sadullah Ergin 'Hayır, olmaz. Bu açıkça yürümekte olan davalara müdahaledir.' dedi. Ve bakanlığın hazırladığı taslağı geri çekti.

HSYK üyelerinden bir hamle bekliyorduk ama doğrusu bu kadar açık, göstere göstere yapacaklarına ihtimal vermezdim. Daha ince taktikler geliştireceklerini umuyordum. Tam 'kör gözün parmağına'...

HSYK Başkan Vekili Kadir Özbek'in kamuoyuna yaptığı açıklamaların üslubunu da yadırgadım. Bir yüksek yargı mensubu kendisini polemiğin parçası yapacak üslupta bir 'politikacı' gibi konuşamaz. Sözünün bir yerinde 'Mücadelemiz devam edecek' dedi. Neyin mücadelesi? Ben anlayamadım.

Özbek, Bakan Ergin'i 'Ben oynamıyorum deyip topu alıp giden' çocuğa benzetti. Bir yüksek yargı mensubu bu üslupla konuşabilir mi? Konuşamaz. Konuşmamalı da.

HSYK üyelerinin Ergenekon ve Balyoz gibi davaların hâkim ve savcılarına takmalarının nedir sebebi? Hiçbiri görev süresini tamamlamadı, haklarında açılmış soruşturma yok, başka yere tayin talepleri de yok... O halde isimleri neden gündeme geldi?

HSYK üyelerinin kritik davaları yürüten hâkim ve savcılar hakkındaki yer değişikliği talebi kesinlikle normal değil, olağandışı... Peki niçin? Herkes bu soruya soruyor ama aslında cevabını da gayet iyi biliyor.

Türkiye düne kadar darbecileriyle övünürken bazı savcı ve hâkimlerin cesareti ve kararlılığı sayesinde darbecileriyle hesaplaşan bir ülke haline geldi.

Savcılar rütbeye, statüye bakmadan önlerindeki dosyaya göre kararlarını verdi. Bundan bazı generaller de nasibini aldı. Balyoz davasının serencamı yargı sürecinin nasıl güçlükle yürütülebildiğinin kanıtı... Daha yeni, dumanı üzerinde, internet andıcı dosyasının başına gelenler.

Keşke HSYK kritik davalarda yargının önüne konan engelleri kaldırmak için irade devreye girseydi. Görevi bırakmasına sayılı günler kalan İlker Başbuğ medyaya yansıyan bir ses kaydında, kozmik odadaki arama kararı için 'nah girerler' diye bir ifade kullandı. HSYK'dan 'çıt' çıkmadı.

Her türlü engellemeye rağmen İstanbul'daki savcı ve hâkimler davaların üzerine gitti. Üstünkörü değil, nereye kadar uzanıyorsa... Bugüne kadar Türkiye'nin yaşamadığı bir gelişme bu. Yargının yüksek rütbeli askerlere dokunması bazı çevreleri rahatsız etti. HSYK'nın olağandışı müdahalesi bu rahatsızlığın yansıması...

Peki, şimdi ne olacak? Açıklamalara bakılırsa bir 'uzlaşma havası' yok. Özbek 'mücadeleyi sürdüreceklerini' söylüyor, Bakan Ergin ise 'değişiklik talebini yargıya müdahale' olarak görüyor.

Seçilmiş HSYK üyelerinin 'neden darbecilere hesap soran hâkim ve savcılara taktıkları konusunda' önce kamuoyunu ikna etmeleri lazım. Gerekçeleri nedir? Bilmiyorum farkındalar mı?.. Sokaktaki insan bile o davaları çok yakından takip ediyor. Nereden gelirse gelsin sulandıracak, üstünü örtecek her girişimi kamu vicdanı mahkum eder. Adalet Bakanı'nı motive eden de toplumun bu davalara ilgisi olmalı.

Kısa vadede çözüm görünmüyor. Referandum sonrasına kalabilir. Zaten HSYK referandumun konusu... Son krizin 'evet' oylarına olumlu etki yapacağı açık.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çetin Doğan'ın yeğeninden Anayasa'ya 'evet'

Mustafa Ünal 2010.08.22

'Çok üzülüyorum, geceleri zor uyuyorum. Şu ahir ömrümde bunları da mı duyacaktım?' dedi. Bir yıldır kiminle karşılaşsa hep aynı soruyla karşılaştığını anlattı; 'Doğru mu, Çetin Paşa cami bombalar mı?' Doğruluğu yanlışlığı bir yana... Keyfini kaçırmasına iddianın korkunçluğu yetiyor.

Hafız Fahri Doğan'a Balıkesir'e her yolum düştüğünde uğruyorum. Burada kendisinden birkaç defa söz ettim. Hatırlayanlar olacaktır. Önceki gün cuma namazı sonrası 'Zağnos Paşa Dini Kitabevi' levhasını astığı mütevazı işyerinde buldum kendisini. Aynı adı taşıyan caminin hemen dibinde...

Bilenler bilir, Zağnos Paşa Camii Balıkesir'in kalbi. Şehir buradan nefes alıp veriyor. Caminin içi dışı her zaman dolu... Dinî kitabevi için buradan daha iyi mekân olamaz. İçeri girenler sadece müşterilerden ibaret değil. Selam vermek, hal hatır sormak için kapısını çalan dostlarının sayısı da az değil.

Camiye girerken cep telefonunu, elindeki çantasını bir köşeye bırakanları gördüm. 'Hepsi tanıdık mı?' diye sordum. 'Hayır' dedi ve ekledi: "Hiç tanımadığım insanlar da biraz sonra alırsınız diyerek ellerindekini bırakıp gidiyorlar. İki ay önce bir asker telefonunu bıraktı hâlâ almadı." Güven telkin etmiş olmalı...

Hafız Fahri emekli, derdi para kazanmak değil, biraz meşguliyet biraz da toplumdan kopmamak... 'Çok hareketli, işler iyi olmalı' dedim. Gülümseyerek 'Ramazan'ın bereketi' dedi. Bugünlerde en çok rağbet gören kitap; Kur'an-ı Kerim... Her gelen en az bir tane alıp gidiyor.

Söz döndü dolaştı Çetin Doğan Paşa'ya geldi. Geçen hafta Bodrum'a geçerken köye uğramış. Akrabalarını görmüş, annesinin ve babasının mezarlarını ziyaret etmiş. "'Çetin bu iddialar doğru mu? Sen gerçekten cami bombalatacak mıydın?' diye sordum." dedi.

Cevabı 'Hayır Fahri sen bunlara inanma. Ben hiç cami bombalar mıyım? İspat etsinler kendimi asarım' şeklinde olmuş. Çetin Paşa'nın sözlerine çok inanmak istiyor ama iddiaların ağırlığı karşısında içi hiç de rahat değil.

Çocukluk günlerinden söz açtı. 'Çetin'in annesi erken öldü. Kardeş gibiydik, beraber büyüdük. Ben hafızlık için Kur'an kursuna gittim, o ise askerî okula. Babası amcam astsubaydı. Çok dindar bir adamdı. Okul Çetin'in her şeyi oldu. Giderek daha az uğramaya başladı. Eğer köyde kalsaydı herhalde o da benim gibi hafız olurdu. O haberleri duydukça hep çocukluk yılları aklıma geliyor.' dedi.

Uzun boylu bir arada olabilsek 'haydi camiye gidelim' falan diyeceğim ama maalesef hal hatır sormanın ötesine geçemiyoruz. Aynı iklimde birlikte başlayan ancak daha sonra farklı yönlerle savrulan iki çocuğun hikâyesi...

Biri 'hafız' Fahri Doğan diğeri 'paşa' Çetin Doğan... Biri caminin gölgesinde yaşarken, diğeri birbirinden korkunç iddialarla gündemde... Dış görüntüleri birbirlerine çok benzese de iki farklı dünyanın insanları. Ayrıntılarıyla yazmaya değer aslında.

Hafız Fahri'nin derdi bir değil aslında iki... Tutuklu, Hava Kuvvetleri Başsavcısı Albay Ahmet Zeki Üçok da ablasının oğlu... 'Onun durumuna da çok üzülüyorum.' dedi.

Referandumda oyunun rengini sorarken 'hayır' diyebilir diye biraz tereddütlüydüm, ailede bu kadar asker varken askerî anayasanın değişmesine karşı çıkabilirdi.

Çok kararlı bir ses tonuyla: "Evet diyeceğim. Sonuna kadar evet... Askerî anayasanın değişmesi lazım... Sadece kendim değil çocuk da 'evet' dedirteceğim. Her gördüğüme söylüyorum 'evet' verin diye. Daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük dinî hayatın daha rahat yaşanması demek... Nasıl 'hayır' derim? Her maddesinin Türkiye'yi ileriye götüreceğine gönülden inanıyorum."

Aman Çetin Paşa duymasın diyecek oldum ama vazgeçtim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu'nun türban sözü

Bugün CHP'nin başörtüsü sorununu kabullenmesi bile ileri bir merhale. Düne kadar CHP sözcüleri başörtüsü diye bir problemin olmadığını söyler, başörtünün çıkarılmasından başka çözüm seçeneği görmezdi.

CHP'ye göre çözüm, başı açmak demektir. Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte CHP'nin başörtüsüne bakışı değişti.

CHP katı tutumunu terk etti. Daha esnek yaklaşmaya başladı. Genel başkan koltuğuna oturduğu ilk günlerinde meslektaşlarımızın başörtüsü sorunuyla ilgili sorularına muhatap olan CHP lideri biraz ürkek biraz çekingen üslupla 'Üniversitelerde yaşanan bu problemi biz çözeriz' dedi.

Bu açıklama kamuoyunda ses de getirdi. Ancak siyasetçilerin hemen her konuda iyimser mesaj verme stratejisinin bir parçası mı yoksa çözüm yolunda umut vaat eden bir politika değişikliği mi olduğu tam anlaşılamadı. İki açıdan yorumlayanlar da oldu.

CHP lideri başörtüsü hakkında konuşmaya devam etti. Başörtüsünün, Kılıçdaroğlu'nun farkını gösterdiği konuların başında geldiğini söylemek mümkün.

Hafta sonu İstanbul mitinginde daha önceki sözlerini daha net ifadelerle tekrarladı: 'Sayın Başbakan siz türbanı da engellediniz diyor. Söz veriyorum türbanı da biz özgür kılacağız. Görecek Sayın Başbakan. O yapmadı, biz yapacağız. Sözümün arkasında duracağım.' dedi.

Bu bir seçim vaadi değil, önümüzde seçim değil referandum sandığı var. Ancak seçimlere de az zaman kaldı. Bu on binlerce milyonlarca tanığı olan bir vaat. Unutulması veya unutturulması mümkün değil.

CHP lideri son açıklamalarında biraz daha ayrıntıya girdi. Sözün ötesine geçti. Partisinin bir çalışma başlattığını söyledi. Hukuki ve kültürel boyutları araştırılıyormuş. Sonunda bir rapor hazırlanacakmış. Çalışmayı CHP Parti Meclisi üyesi Sosyolog Sencer Ayata yürütüyormuş. Onun söyledikleri de aslında bir arayışı yansıtıyor. Aranılan herkesin üzerinde uzlaşacağı bir formül...

Ayata, Vatan Gazetesi'ne verdiği mülakatta 'Din adamlarının da görüşünü alacağız' demiş. Bu cümle CHP'nin de başörtüsünün dini bir boyutu olduğunu kabullendiği anlamına geliyor. Yoksa niye din adamlarının görüşünü alsınlar...

Başbakan Erdoğan benzer cümle kullandığında çok sert tepkilerle karşılaşmış ve bu kapatma davasının dayanaklarından biri olmuştu. Şimdi CHP de aynı noktada. Konuyla ilgili gördüğü ayrım yapmaksızın herkesin görüşünü alarak en uygun formülü bulmaya çalışıyor.

Başarabilir mi? Kolay değil. Herkesi memnun edecek bir altın formül bulmak zor. Ancak bu yola girmesi bile önemli bir gelişme. CHP düne kadar başörtüsüne karşı en sert siyaseti üreten partiydi. Hâlâ parti içinde türban veya başörtüsü deyince yerinde duramayan milletvekilleri var. Necla Arat ve Nur Serter gibi...

Kemal Kılıçdaroğlu'nun inandırıcılığını ve samimiyetini sorgulayanlar olabilir. Ben CHP gibi başörtüsüne karşı çok katı duruş sergilemiş bir partinin sorunu kabullenerek çözüm arayışına girmesini önemsiyorum. Bugünden yarına büyük adım atmasını da beklemiyorum. Yerinden kıpırdaması bile CHP için önemli bir gelişme.

Kılıçdaroğlu'na samimiyetini de dosta düşmana gösterecek bir önerim var. CHP'nin iktidara geleceği günleri beklemeye gerek yok... Yerelde CHP'nin iktidar olduğu şehirlerde çözüm formülleri devreye pekala girebilir. İzmir Büyükşehir Belediyesi örneğin, Başkanı CHP'li... Toplu taşımada öğrenci kartlarına başvuruda 'başörtülü fotoğraf' kabul etmiyor.

Üniversitelerde başörtüsü sorununu çözeceğini vaat eden Kılıçdaroğlu, İzmir'deki bu anlamsız uygulamanın değişmesine öncülük edebilir. Beklemeye de gerek yok. İzmir'de söz, uygulamaya niye dönüşmesin...

'Hayır deyin genel affın yolu açılsın'

Mustafa Ünal 2010.08.27

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu iki gün boyunca doğuyu dolaştı. Az ilgi gördüğü yerler de oldu, protestoya maruz kaldığı iller de...

Van meydanındaki boşluklar ekranlara yansıdı. 'Polis sayısı katılımcılardan fazla' dendi. Tepkiler ve ilgisizlik moralini bozmadı. Programlarına devam etti.

Doğru da yaptı. Önemli olan bunu göze alarak oralara gitmesi... Ülkeyi yönetmeye talip olan partilerin her coğrafyaya aynı ilgiyi göstermesi gerekir. Bir partinin bölge ayrımı yapması bazı yerlerden uzak durması düşünülemez. Yoksa Türkiye değil bölge partisi olur.

CHP bir zamanlar güçlü olduğu Doğu ve Güneydoğu'da giderek zayıfladı. Ve bugün neredeyse varlık gösteremez hale geldi. 'O bölgeden çekildi' dense yeri. CHP yöneticilerinin bölgeyi ziyaretleri 'olağanüstü' görülmeye başlandı.

Anamuhalefet partisinin ülkenin her bölgesinde hatırı sayılır şekilde varlığını hissettirmesi lazım. Ben CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun riskleri de göze alarak Doğu ve Güneydoğu'da miting yapmasını olumlu görüyorum.

Keşke aynı davranışı MHP lideri Devlet Bahçeli de yapabilse... Diyarbakır'da, Van'da, Bingöl'de meydanları tam dolduramasa bile miting düzenlese... Meydan BDP gibi politikalarına eleştiriler yönelttiğimiz partilere kalmaz. Halka da farklı seçenekler sunulmuş olurdu.

Ayrıca CHP ve MHP gibi partilerin Doğu ve Güneydoğu'ya ilgisi Türkiye politikalarını da olumlu yönde etkiler. Diyarbakır'a Ankara'dan bakmak ayrı, yerinde görmek, bölge insanıyla hemhal olmak ayrı...

Kılıçdaroğlu'nun bölgede referandum mitingleri düzenlemesi olumluydu ama mesajları için aynı değerlendirmeyi yapamayacağım. Memleketi Tunceli'de çok ses getiren bir çıkış yaptı. Van ve Bingöl'ün aksine kalabalık bir topluluğa da konuştu. Tunceli halkı kendi içlerinden çıkan Kılıçdaroğlu'nu bağrına bastı.

Kılıçdaroğlu Tuncelili hemşerilerine referandumu anlatırken net ifadelerle 'Hayır deyin, toplumsal mutabakatla, kardeşçe doğudan batıya, kuzeyden güneye herkese genel affın yolu açılsın' dedi.

Genel af ulu orta konuşulmaz. Herhalde bu kalabalığın coşkusuna kapılarak laf olsun diye söylenmiş bir cümle değil. Dilin sürçmesiyle istemeden ağızdan çıkıvermiş Tunceli meydanında kalacak bir söz değil. Öncesinde, ne getireceği ne götüreceği iyi düşünülmüş bir çıkış. Ve bunun için de memleketi Tunceli'yi seçmiş. Mesaj sadece Tunceli'ye değil bütün Türkiye'ye...

CHP lideri 'genel af' konusunu referandum sandığıyla ilişkilendirdi. 'Hayır deyin genel affın yolu açılsın' cümlesinin başka anlamı var mı? 'Genel af' deyince de ilk akla gelen adi suçlular değil, PKK terör örgütü mensupları...

Kılıçdaroğlu'nun cümlesinde doğu, batı, kuzey, güney yönleri tek tek ifade edildikten sonra 'herkes' kelimesi dikkat çekici. Terör örgütü üyelerini kapsamaması düşünülemez. CHP lideri daha sonra sözlerine açıklık getirdi ancak bütünüyle inkar etmedi, genel affı bazı şartlara bağladı. PKK'nın koşulsuz silah bırakması gibi...

Yine de 'genel af' çıkışı çok önemli. Siyasette de yankılandı. Parti içinde itiraz edenler oldu. İzmir Milletvekili Canan Arıtman 'Bu kabul edilemez' dedi. Sağlık Bakanı Recep Akdağ 'Genel af Apo'nun affı demek değil midir?' diye sordu. Haksız değil.

Genel affın terör örgütü üyelerini de lider kadrosunu da kapsayacağı açık. Referandumda 'hayır' oyu kullanmanın bir sonucunun da genel affın yolunu açacağını söyleyen, sıradan biri değil CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu... Bir lider sözü... Herhalde bundan sonra 'hayır' diyenler bir kez daha düşünür.

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ'u ağlattılar

Mustafa Ünal 2010.08.29

Eşi ve çocuklarından söz ederken duygularına hakim olamadı; sesi titredi, gözleri doldu, kelimeler boğazında düğümlendi.

Neyse ki imdadına salondan yükselen alkış yetişti. Yoksa konuşmasının devamını getiremeyebilirdi. Türkiye ağlayan bir Genelkurmay başkanını ilk kez gördü. Onu ağlatan ailesi mi yoksa yaşadıkları mıydı anlaşılamadı. Her ikisi de olmalı... 'Kaderime ağlıyorum' dediğini duyar gibiyim.

O ağlasın da kim ağlasın... İki yıl hiç rahat yüzü görmedi. Her adımı tartışıldı, her sözü tepki çekti. 'Az konuşacağım' diyerek oturdu koltuğa. Ancak ne çektiyse dilinden çekti. Onun kadar söyledikleri tartışılan başka komutan gelmedi. Balıkesir'de parmağını sallayarak yüksek perdeden konuştu. Konuşmadı, bağırdı, gürledi... Ama yağmadı.

Sert yüz ifadesi ve öfkeli ses tonuyla herkesin korkarak hizaya geçeceğini sandı ancak kimse tınmadı.

Aksine 'İndir o parmağını general' manşeti atanlar oldu. Daha sert karşılık gördü.

Pes etmedi, ders almadı. Trabzon'da savaş gemisinden mesaj vermeyi denedi. Herhalde geminin heybeti korkutur diye düşündü. Sabahın erken saatlerinde çıktı, bağırarak konuştu. Her hali ve sözüyle 'benden korkun' demeye çalıştı. Demokratik talepleri ne mesajın sertliği ne de savaş gemisi sindirebildi.

'İç kamuoyuna savaş gemisinden mesaj vermek ayıp olmuyor mu Paşa' itirazlarıyla karşılaştı. O halkın paralarıyla alınan gemiler milleti korkutmak için değil düşmanlarla savaşmak için... Yanlış yaptığını görmüş olmalı ki arkasını getirmedi. Savaş uçağı, denizaltı gibi farklı mekânlara yönelmedi.

Aslında 'az konuşacağım' diyerek iyi başlamıştı. Filozoflara yaptığı referanslarla 'entelektüel paşa' havası yaymıştı. Bir konuşma sonrası bu sütunda kendisini 'akademik paşa' diye nitelemiştim. Huntington'dan, Montesquieu'den söz etmesi herkes gibi beni de umutlandırmıştı.

Onun döneminde demokrasi, özgürlükler, sivil-asker ilişkileri Montesquieu'nun ülkesinin standartlarını yakalayabilirdi. Genelkurmay Başkanlığı bile Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanabilirdi. Huntington'u, Montesquieu'yu bu kadar önemseyen komutan Türkiye'yi Batı'ya yaklaştıracak reformlara önyak olabilirdi. Ama olmadı. Umutlar erken söndü. Entelektüel yanı kısa sürede kayboldu.

Akademisyen paşa ilk karşılaştığı sınavda bocaladı, sorunların üstesinden gelemedi, emsallerini olağanüstü dönemlerde çok gördüğümüz sıradan örneklerle dönüştü. Karargah'ta 'irtica eylem planı' adı altında hükümet

partisini bitirmeye yönelik yasa dışı çalışma yapanlar oldu. Ne üzerine gitti ne de kendisini temize çıkarabildi. Ya altında neler olup bittiğinden habersizdi ya da içeriye başka dışarıya başka davrandı. Belgesi deşifre olunca kameraların karşısına çıktı ve 'Aslı yok, kâğıt parçası' dedi. İnandırıcılığını o gün yitirdi. Kimseyi ikna edemedi. Ondan beklenen, bu yasa dışı faaliyetin hesabını sormaktı. Tabii işin içinde değilse... Çok geçmeden gerçekler gün yüzüne çıktı. O belgenin kâğıt parçası olmadığı anlaşıldı.

Toprağın altından TSK'ya ait patlayıcılar, el bombaları, silahlar fışkırdı. Eline aldığı LAW silahını göstererek 'Bu boru' dedi. O silahlardan Mustafa Dönmez adlı subay mahkûm oldu. Döneminden söz edilirken 'kâğıt parçası' ve 'boru' açıklamaları hep hatırlanacak. 50 yıla sayısız darbe sığdırmış bir ülke için bunlar sıradan olaylar değildi.

Hukukla sınavında başarılı olamadı. Adaletin tecellisini engellemeye çalıştı. Yargıya yardımcı olmadı. Tarihin vicdanına karşı sorumluluğunu yerine getiremedi. Bir ülke darbecilerle hesaplaşırken o maalesef tarihin akışını kavrayamadı ve darbeye bulaşanları koruma duygusuyla hareket etti.

Bırakın iki yılını, son YAŞ süreci hakkında hüküm vermeye yeter. Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın rezervini bilmesine rağmen Hasan İğsız'da inat etti. İstifa resti çekti, çeşitli oyunların içine girdi. Sonunda geri adım atmak zorunda kaldı. Olan istifaya zorladığı Atilla Işık'a oldu. Işık'ı bir daha gören olmadı, hiçbir törene de gelmedi. YAŞ sürecini yüzüne gözüne bulaştırdı.

Ve iki yıl bitti. İlker Başbuğ dönemi sona erdi. Yaptıklarıyla söyledikleriyle hem kendisini hem de TSK'yı yıprattı. Sonunda ne darbecileri memnun edebildi ne darbeye hesaplaşmak isteyenleri... Ne de arada gelenleri, araftakileri yani. Bir gelenek askıya alındı; madalyasız veda etti. Ağlayarak gitti.

Umarım yerine gelen yaşananlardan ders çıkartır. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir ses kaydı: Hayırcının umudu Öcalan

Mustafa Ünal 2010.09.01

Sadece siyasetçiler değil yargı da sahaya indi. HSYK Başkan Vekili Kadir Özbek'ten sonra Ali Suat Ertosun da konuştu.

Ertosun kurulun en çok tartışılan üyelerinden... Korsan kararnamenin mimarı olarak adı geçti. O da Özbek gibi kritik davaların bazı hâkim ve savcılarının yerlerini değiştirmek istediklerini itiraf etti.

Ertosun yalnızca kendisi hakkındaki iddialara cevap vermedi, referanduma da değindi, sözünün bir yerinde 'HSYK değişince bütün sorunlar bitecek mi? İş sorunu aş sorunu bitecek mi?' dedi. Bu cümleler size de tanıdık gelmiyor mu? Kelimesi kelimesine CHP sözcülerinden defalarca dinledik.

Yüksek yargı temsilcilerinin konuşmalarında daha dikkatli dil kullanmaları gerekmiyor mu? Bünyelerinde anayasa değişikliğine itiraz edenler olduğu gibi olumlu bakanlar da var. Onların da düşüncelerini yansıtmaları lazım. Amacım Kadir Özbek ve Ali Suat Ertosun'un konuşmalarını analiz etmek değil.

Herkes gibi beni de şoke eden bir ses kaydı düştü internete. İki gündür onu düşünüyorum. İlk duyduğumda inanamadım ve o sözlerin 'doğru olmadığını' umut ettim. 'Tekzip edilir' diye bekledim. Ne yazık ki şu ana kadar

yalanlanmadı. Ses kaydına hiçbir açıklık getiren de çıkmadı. Ne o sesin sahibinden ne de mensubu olduğu kurumdan 'tık' yok.

Ertosun'a soruldu. Topu taca attı. 'Dinlemelerin yasaya aykırı olduğunu düşünüyorum.' dedi. Dinlemeyi yapan her kim ise bulunmasını istedi. O sadece olayın bir boyutu. Ya ses kaydındaki ifadeler? Onlar için söyleyecek bir sözü olmaz mı insanın? 'Katılmıyorum' diyebilir. Tepki gösterebilir. Ama yapmadı. Kamuoyunda infial uyandıran ses kaydının içeriğine girebilirdi.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nden Hamdi Yaver Aktan olduğu iddia edilen kişi, iki meslektaşına referandumun reddedilmesi gerektiğini anlatırken açıkça 12 Eylül'deki sandıktan 'hayır' çıkması için Öcalan'a çok ihtiyaç olduğunu söylüyor. 'CHP, BDP'yi yanına almalı. Yani Kürtler 'evet' derse gidiyor bu iş.' onun cümlesi.

Bunu sadece söz olarak söylemiyor, 'eylem planına' dönüştürmenin de gayreti içinde. Öcalan'dan medet uman bir Yargıtay üyesi... 'Düşünülebilir mi?' Şu ana kadar yalanlama olmadığına göre doğru olduğunu söylemek durumundayız. Kürtler adına siyaset yapan BDP'ye rol biçen bir Yargıtay üyesi... 'Boycot kararını' da bu yöndeki çabalara bağlıyor.

Yüksek yargıda yapısal değişim öngören anayasa paketi statükoyu tersyüz edecek. Bazılarının itirazı bundan... Her ne olursa olsun bir Yargıtay üyesinin Öcalan'dan medet umması, umutlarını BDP'ye bağlaması anlaşılır gibi değil. O ses kaydının sahibi olduğu iddia edilen Aktan değil, Yargıtay da sessiz kalmamalı, olaya mutlaka açıklık getirmeli. Bekliyoruz.

Peki, BDP'ye ne demeli? Meclis'te oylamalara katılmadı. Parti yönetimi milletvekillerinin oy kullanmasını engelledi. Güneydoğu halkı anayasa değişikliğinden yana. Bölgede faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri 'evet' yönünde açıklamalar yaptı. Tabanın eğilimine rağmen BDP yönetiminin kararı 'boycot' yönünde. Belli ki BDP sandığa gidecek Kürt halkının özgür iradesiyle 'evet' oyu kullanacağından endişe ediyor.

Manzaraya bakar mısınız statüko ile BDP yan yana. Bir Yargıtay üyesiyle Öcalan aynı çizgide... Bu birlikteliği anlayabilen varsa izah etsin. Duy da inanma... Statükonun imdadına BDP yetişiyor.

Bu fotoğraf 'hayır' vermeyi düşünenlere bir şey anlatmıyor mu? Ses kaydı bile başlı başına 'evet' demenin gerekçesi olabilir. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül: Biz de milli takımız

Mustafa Ünal 2010.09.03

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le Saraybosna yolundayız. Uçağımız günün anlamına uygun. Üzerinde Basketbol Milli Takımı'nın reklamı var. Yüzümüzü ağartan '12 dev adamın' fotoğraflarına gururla bakıyorum. Türkiye'yi basketbol heyecanı sardı. Nasıl sarmasın ki, Milli Takım zirveye doğru ilerliyor.

'Uçağı özellikle mi tercih ettiniz?' diye sordum. Gül, işadamı, bürokrat ve gazetecilerden oluşan heyeti göstererek 'Baksana biz de milli takımız.' dedi. Daha sonra sadece iki farkla kazandığımız Porto Riko maçının son anlarının çok heyecanlı geçtiğini anlattı. Cumhurbaşkanı Gül 'Milli Takım'ın İstanbul'da yapacağı maçlara gitmek istiyorum.' dedi.

Saraybosna ziyaretinde, gezinin ekonomik boyutu dikkat çekici, uçağın içi işadamı dolu. Organizasyonun altında TUSKON'un imzası var.

Çankaya'da üç yılı geride bırakan Cumhurbaşkanı Gül'ün seçim sürecini düşündüm. Eğer görev süresi 5 yıl olursa yarıyı geçti demek. Henüz '5-7' belirsizliği netliğe kavuşmadı. Önceki gün Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin tartışmaya yeni açılım getirdi. Süre konusundaki yetkili merciin TBMM olduğunu söyledi. Belirsizlik sadece sürede değil. Son söz kimin söyleyeceği de tartışmalı. Şahin adres olarak Meclis'i gösterdi.

Gül'ün cumhurbaşkanı adayı olarak adının kamuoyuna duyurulduğu o ilk günleri hatırlıyorum. Başka adaylar da vardı. AK Parti milletvekilleri tek isimde birleşti: Abdullah Gül... CHP seçimi engellemek için her yolu meşru gördü. İtirazı Gül'ün siyasi kimliğine idi... Daha doğrusu CHP zihniyeti dışındakilerin Çankaya'ya çıkmasına... Aynı direnci Turgut Özal'a da göstermişlerdi. Özal'a da aynı kelimelerle aynı cümlelerle karşı itiraz etmişlerdi.

Çankaya'ya barikat kurmayı düşünenlerden tutun da çeşit çeşit Ankara oyunlarına tevessül edenlere kadar kim varsa sahneye çıktı. Neler yapılmadı ki... Seçim sürecine girildiği sırada oyunun kuralları değiştirildi. '367' diye o güne kadar kimsenin aklına gelmeyen yeni bir kural uyduruldu. Önce CHP gündeme getirdi, Anayasa Mahkemesi onay verdi.

367, aşılması güç bir engele dönüştü. Merkez sağıın iki küçük partisi DP ve Anavatan tarihini inkâr edercesine CHP'nin peşine takıldı. Gece yarısı Genelkurmay bazılarının 'muhtıra' dediği 27 Nisan bildirisini yayımladı. Bildiride doğrudan Gül'ü işaret eden cümleler yer aldı.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt, her ortamda cumhurbaşkanlığı seçimi üzerine sürekli mesaj verdi. 'Cumhuriyet'e sözde değil özde bağlılık' dedi. Toplumu uyandırmaya, tehlikenin farkında olmaya çağırnlara rastlandı.

Ankara oyunlarını, 367 engelini 27 Nisan bildirisini millet oylarıyla aşmasını bildi. MHP'nin de hakkını teslim etmek gerekir. CHP'den kendisini ayrıştıran MHP, Meclis'e girerek cumhurbaşkanlığı seçimi oylamalarına katıldı. CHP'yi 367 saçmalığıyla baş başa bıraktı.

Gül'ün Çankaya'daki ilk günleri de kolay olmadı. Oran olarak küçük olsa da sesleri çok çıkan kesimler burun kıvıranlar, hazım sorunu yaşayanlar oldu. Askerlerden 'Cumhurbaşkanım' diyemeyenler çıktı. Gül sadece 'cumhurbaşkanı' değil aynı zamanda 'başkomutan'. Askerlikte 'komutana' saygı her şeyin başı... Hayrünnisa Hanım'ın elini sıkmamak için ceylan gibi oradan oraya seken generalleri gördük.

Unutamadığım bir manzardır; Gül cumhurbaşkanı sıfatıyla 30 Ağustos törenleri için hipodroma girdiğinde büyük bir alkış tufanı koptu. Ankara'da birileri hazmetmekte zorlansa da millet bağrına bastı.

O günlerde Gül üzerine, Hayrünnisa Hanım üzerine neler söylenmedi ki... Peki, ne oldu? İşte 3 yıl geride kaldı. Hangi tehlike, hangi korku gerçekleşti? Bosna-Hersek, Gül'ün 70. dış seyahati... Hepsinde de uçak dolu işadamları yer aldı. İş dünyası Gül'ün öncülüğünde yeni pazarlara açıldı. Türk yatırımcılar Afrika'nın içlerine kadar uzandı.

İç ve dış sorunlarda inisiyatif almaktan çekinmedi. Başarılı bir üç yıl geçirdi. İngiltere'nin eski Başbakanı Blair yeni yayımladığı kitabında Gül ve Erdoğan için 'Duyarlı, ileri görüşlü akıllı, ne istediklerini bilen' ifadelerini kullandı.

Saraybosna'ya giderken yol boyunca, üç yıl önce korku senaryoları üretenler, komplo teorileri yazarlar, tehlikeden söz edenler acaba bugün utanıyorlar mıdır diye düşündüm.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargıtay'ın telefonlarını kim dinlemiş?

İddia çok ağırdı. Yankısı da büyük oldu. Haber anında manşetlere tırmandı, köşelerde yorumlandı, ekranlarda hararetle tartışıldı. Öyle ya 'Eğer Yargıtay'ın da telefonları dinleniyorsa...' gerisini söylemeye gerek yoktu. Herkesin dinlendiğine ilişkin zaten var olan şüphe bu haberlerin etkisiyle paranoyaya dönüştü.

Toplumda 'Herhalde telefonu dinlenmeyen kimse yoktur' inancı yerleşti. Üstelik dinlenen de Yargıtay'ın santrali... Fatura derhal iktidara kesildi. Başbakan Erdoğan suçlandı, Adalet Bakanı Sadullah Ergin'e sert eleştiriler yöneltildi. O günleri hatırlayacaksınız siyasette, medyada büyük büyük laflar edildi. Neler söylenmedi ki... AK Parti hükümetinin 'ülkeyi korku imparatorluğuna dönüştürdüğünü' söyleyenler çıktı.

Yargı haklı olarak iddianın üzerine gitti. Savcılık derhal soruşturma başlattı. Yargı kendisine dokunan iddia karşısında kayıtsız kalamazdı. Doğrusunu yaptı. Dinlemenin yapılabildiği tek yer olan 'TİB' birkaç kez basıldı. Sadece savcı ve emniyet mensupları değil, bilirkişi de incelemelerde bulundu. Bir iz, bir açık bulmaya çalıştı. Nihayet savcılık soruşturmasını tamamladı.

Sonuç mu? Meğer günlerce konuştuğumuz, ileri geri yorumlarda bulunduğumuz iddialar boşmuş, hiç gerçekliği yokmuş. Yargıtay ve Danıştay'ın 415 harici, 1700 dahili telefonunu inceleyen savcılık ne telefon ne ortam dinlemesine ilişkin en ufak bulguya rastlamadı. Yargıtay'ın dinlendiği bir evhamdan ibaretmiş. Peki, 'Yargıtay'ın telefonlarının dinlendiği' tezi üzerine yazılan senaryolar, üretilen komplo teorileri ne olacak? Hepsi çöktü ama ya bıraktığı hasar nasıl giderilecek?

Bilirkişi Yargıtay'ın santralini incelerken bir başka olayla karşı karşıya kaldı. Bilirkişi, Yargıtay Başsavcılığı tarafından alınan ve halen kullanılan santrallerden birinin konuşmaları kaydetme özelliğine sahip olduğunu tespit etti. Üstelik santralin kaydetme özelliğini aktif hale getirmek amacıyla 4 abone için lisans satın alınmış...

Bilirkişinin hazırladığı raporda Yargıtay'ın 'dinleme özellikli santrale neden sahip olma gereği duyduğunun' anlaşılamadığına dair ifadeler var. Bilirkişinin bile tam anlayamadığı bir durumla karşı karşıyayız. Anlamak gerçekten zor... Yargıtay Başsavcılığı neden telefon konuşmalarını kayıt altına alacak bir santrale ihtiyaç duyar?

Böyle bir dinleme ve kayıt sisteminin yasal olmadığını söylemeye gerek yok.

Bilirkişinin tespiti 'korkunç şüphe' doğurdu. Dinleme ve kaydetmeyi aktif hale getirmek için sistem satın aldığına göre şu soruyu sormak hakkımız: Acaba bu santralin kaydettiği telefon konuşmaları var mı? Kimlerin telefonları dinlendi ve kaydedildi? Yargıtay kendi üyelerini mi dinledi? Bilirkişinin raporunda fazla ayrıntı yok. Sadece tespit yapıp bırakılmış...

Dinleme ve kaydetme özellikli santral herhalde 'süs olsun' diye alınmamıştır. 'Korkunç şüphe' dün birçok gazetede yer aldı.

Gün boyu sessizliğe gömülen Yargıtay Başsavcılığı bu satırlar yazılırken akşam saatlerinde kısa bir açıklama yaptı. 'Dört dahili numaranın dinlenmesine imkân veren santralin' varlığını kabul etti. Dinleme ve kayıt sisteminin tehdit ve hakaretleri önlemek ve suç duyurusunda bulunmak amacıyla kurulduğunu ileri sürdü. Bugüne kadar aktif hale getirilmediğini savundu.

Biraz zevahiri kurtarmak için yapılmış açıklama gibi. Bu kısa açıklama korkunç şüpheyi dağıtmaktan uzak. Bana pek ikna edici gelmedi. Dört lisans alınmasına rağmen bugüne kadar aktif hale getirilmediği hiç inandırıcı değil. Yargıtay kulislerinde başsavcılığın açıklamasıyla örtüşmeyen farklı iddialar kulaktan kulağa fısıldanıyor. Hatta bilirkişinin raporuna müdahale edildiği de söylentiler arasında...

Görünen o ki Yargıtay'ın telefonları gündemi bir süre daha meşgul edecek.

Haydi sandığa!

Mustafa Ünal 2010.09.12

Gün sandığın... Kader denk noktası; darbenin yıldönümünde Türkiye sandık başında. Günlerdir miting meydanlarında, televizyon ekranlarında, gazete manşetlerinde konuşan siyaset erbabı susacak, millet konuşacak. Bugün, 1950'de çok partili hayata geçerken sloganlaşan 'Yeter söz milletin' veya 'Yeter karar milletin' sözü gerçek anlamına kavuşacak.

Son söz halkın... Ve milletin dediği olacak. Topluma elbise biçen siyaset mühendislerine paydos... Soru basit: Anayasa değişsin mi değişmesin mi? Milletin vekilleri karar veremedi. Daha doğrusu kararı yeterli olmadı. Son söz milletin kendisine bırakıldı. Soru basit ama sonucu büyük olacak.

Seçimlerde görmeye alıştığımız klasik bir sandık değil bu. Partilere oy verilmeyecek. Parti amblemleri yok. Bu bir referandum... İki seçenek var; 'evet' ya da 'hayır'... Vatandaş bu kez siyasi iktidarı belirlemeyecek; ya anayasa değişikliğinin önünü açacak ya da mevcut durumun devamını tercih edecek. O yüzden oy pusulası uzun değil. Kısa ve iki renkli; beyaz ve kahverengi...

Türk toplumunun 'referandum tarihi' pek zengin olmasa da demokrasi bilinci çok gelişkin... Vatandaş sandığın kıymetini ve manasını iyi biliyor. Bir 'oy'un ne anlama geldiğinin farkında. Bir oy'la ülkenin mukadderatında söz sahibi olmak, her şeyi baştan aşağı değiştirmek mümkün. Sandığı hazzetmeyen ise demokrasi dışı odaklar. İktidar oyununun görünmeyen aktörleri... Herkesin oyu eşit... Dağdaki çobanın da ordudaki generalin de. Sandık başında birinin diğerine üstünlüğü yok.

Seçimin üç kavramı var; sandık, oy pusulası ve mühür...

Sandık halkın iktidar oyununa müdahale edebildiği tek zemin... Bugün tribünden sahaya inecek, kullanacağı oyla Türkiye'nin geleceğine mührünü basacak. Bir metrekarelik kabinde kendisiyle baş başa kalan kişi tercihini basit bir işaret veya imzayla değil 'mühürle' ortaya koyuyor. Mührün simgesel anlamı var.

'Mühür kimdeyse Süleyman odur' sözü boşuna söylenmemiş. Bugün mühür yönetenlerin değil halkın elinde. Bir günlüğüne de olsa Sultan Süleyman millet... Ömrü kısa olsa da sultanlığın kıymetini iyi bilmek ve de hakkını vermek gerekir. O mühür yarın tekrar yönetenlere geçecek.

Oy kâğıdına 'pusula' denmesi de ne kadar anlamlı. İstikamet ancak pusula ile bulunabilir. Türkiye'nin doğru yönünü pusulaya basılacak 'mühür' belirleyecek. Herkes pozisyonunu pusulanın gösterdiği yöne göre alacak. Hiç kimse 'farklı yön' arama lüksüne sahip değil. Sandıktan çıkacak sonucu kabullenmek zorunda.

Her sandığa 'bu kez çok farklı' gözüyle bakıldı, olağanüstü anlamlar yüklendi. Her seçim 'tarihi' veya 'hayati' diye nitelendi. Her seçimin kendi içinde özel anlamı ve önemi olduğu muhakkak... Bugünkü oylama Türkiye'nin geleceği açısından 'hayati', 'tarihi' nitelemelerini fazlasıyla hak ediyor.

Bu sandık gerçekten bir dönüm noktası... Sanki tarihin yol ağzındayız. Ülke ne yöne gidecek? Siyasi anlamıyla söylemiyorum, amacım sadece yönü işaretlemek; sağa mı döneceğiz yoksa sola mı? Soru vatandaşa... Türkiye'nin tarihi 'referandumdan önce', 'referandumdan sonra' diye farklı yazılabilir.

Son yıllarda siyasi mücadeleler sert geçti. Ankara'nın iktidar oyunları baş döndürdü. Tartışmaların harareti çok yüksekti. Hepimiz bu gündemden yorgun düştük. Bugün yeni bir başlangıç mümkün... Sonuçlar için çok

beklemeyeceğiz. İki saat içinde netice büyük oranda belli olur.

Umarım bugün akşam yeni ufuklara yelken açarız. Ve yarın sabah güneş farklı bir Türkiye'nin üzerine doğar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sandığın mesajı

Mustafa Ünal 2010.09.15

Referandumda anayasa değişikliği oylandı. Ve halk, paketi onayladı. Yeni anayasanın kapılarını açtı. Türk modernleşmesinin yukarıdan aşağıya doğru gerçekleşmesi eleştiri konusudur. Bu kez Ankara, Anadolu'yu değil, Anadolu Ankara'yı dönüştürdü. Milli irade 'değişim' dedi. Yüzde 58 oyla 'büyük değişimin' önündeki engelleri kaldırdı.

Artık 'eski hal muhal'... Çocuksu davranışlarla İzmir'de Sezen Aksu ismini tabeladan sökmek veya basketbolun dünya finalinde Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan'ı protesto etmek bu gerçeği değiştirmez. Her değişim dönemlerinde yaşandığı gibi 'yeni hali' kabullenmekte zorlananlar olacak. Gelişmeleri, milletin yönü tayin edecek.

Keşke sonuçlar anayasa değişikliği temelinde değerlendirilebilse... Muhalefet partileri CHP ve MHP, süreci 'siyasileştirdikleri' için referandum tablosu gerçek anlamıyla değil, ister istemez siyasi yönüyle de yorumlanıyor. Eğer muhalefet referandumu bu kadar politize etmeseydi, şehir efsanesine dönüşen söylentilerle negatif propaganda yapmasaydı 'evetlerin' oranı yüzde 75'i aşardı.

Referandum rakamlarını siyasi açıdan yorumlayacak olursak, evet blokunun 'mutlak zafer', hayır cephesinin ise 'ağır yenilgi' aldığını söylemek durumundayız. Üstelik fark kıl payı değil, çok açık... Yüzde 16'nın üzerinde... 'Hayır blokunun' savunucuları yüzde 42'de kalacaklarını asla tahmin etmiyordu. Kaybı ancak 'kıl payı' öngörüyorlardı. Bugünün mağlupları eğer mâkus talihlerini kırmak istiyorlarsa öncelikle sonuçları doğru analiz etmek zorundalar. Bugünleri, yenilginin başarı olarak sunulması ile 'Hava güneşliydi, solcular sandığa değil pikniğe gitti' veya 'Bu seçimin özel şartları vardı, bu yapı geçici, sonraki seçimlerde her şey lehimize olacak' gibi basit ve sıradan tahliller hazırladı. Yine 'yüzde 42'den bile CHP ve Kemal Kılıçdaroğlu adına başarı hikâyesi çıkarmaya çalışanlar var.

Kılıçdaroğlu'nun propaganda sürecinde eskiye oranla daha fazla çaba harcadığı, daha çok yerde miting yaptığı doğru. Ancak CHP'nin geleneksel ideolojik kalıpları içinde sıkıştı kaldı. Yeni, farklı siyaset üretemedi. Bir maraton koşucusu gibi koştu ama bir dairenin içinde, zirveye doğru ilerlemekten uzaktı. Kılıçdaroğlu, ilk iş olarak mağlubiyeti kabullenmeli. Ve çıkış yolu aramalı. Futbol kavramlarıyla söyleyecek olursak 'Biz 5 gol yiyecektik, 3 gol yedik, bu da başarıdır' denebilir mi? Faturayı MHP'ye kesmenin, yüzde 42'den aslan payını kapmanın züğürt tesellisinden öte anlamı yok. Referandumda oran kaç olursa olsun ikincilik sonunculuktur...

CHP ve MHP'nin başını çektiği muhalefet partileri için tablo vahim. Acı gerçek şu; CHP ve MHP hızla 'Türkiye partisi' olmaktan çıkıyor. Haritaya bakın, siyasetleri birbirine benzeyen her iki parti de sahillere sıkıştı kaldı. CHP ve MHP ne yazık ki Ege, Akdeniz ve Marmara deniz şeridinde siyaset yapan, Anadolu'dan kopmuş iki Ankara partisine dönüştü. O kadar benzeştiler ki iki parti arasındaki 5 fark gösterilemez hale geldi. Ulusalçı, devletçi, katı ideolojik ve Kemalist çizgiden iktidar çıksaydı bundan öncelikle CHP yararlanırdı. CHP'nin sandık bahtı hiç gülmedi. Hep yenilgi, hep yenilgi... Bu siyasi alanın iktidar çıkarma potansiyeli yok.

CHP ve MHP'nin belli bir bölgenin partisine dönüşmesi sadece bu iki partinin değil, siyasetin de sorunu. Diyarbakır'dan milletvekili çıkaramayan bir parti Türkiye'yi yönetemez. Ne kadar acı; Kılıçdaroğlu ve Bahçeli, Diyarbakır'da miting yapamadı. Yozgat'ta, Çorum'da, Konya'da, Kayseri'de, Erzurum'da esamesi okunmayan bir parti Ankara'da hükümet kuramaz.

Bugünlerde sıkça duyduğumuz 'Zaten oralarda yoktuk' savunması doğru değil. CHP ve MHP, Anadolu'da son yıllarda buharlaştı. CHP vaktiyle Diyarbakır'da güçlüydü, Güneydoğu illerinde çok sayıda milletvekili vardı. MHP düne kadar Yozgat'ta, Çorum'da, Erzurum'da vücut buluyordu.

Tarihî akışı içinde MHP'yi bir şehirle ifade etmek gerekirse ya 'Yozgat' olur ya da 'Erzurum'...

CHP ve MHP için çare, terk ettikleri bölgelere yeniden dönecek politikalar üretmek. Ve bütün Türkiye sathına yayılmak... Zayıf olduğu yerlerde bile varlığını az çok hissettirmek. Yoksa bu tablo daha çok tekrarlanır. Yenilgi mukadder olur. Korkarım, bugünleri de ararlar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Referandumun gizli kahramanı

Mustafa Ünal 2010.09.17

Anayasa paketine halkın onay vermesi 'büyük değişimin' kapılarını açtı. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Milletin değişim yönündeki iradesi 'yeni anayasayı' siyasetin gündemi yapacak. 2011 seçimlerinin teması belli: Yeni ve sivil anayasa...

Hiçbir partinin halkın talebine 'kayıtsız' kalacağını sanmıyorum. Bundan sonra 'Anayasa değişmesin, 12 Eylül Anayasası bize yeter' diyen parti bu toplumda siyaset yapamaz.

Bugünlere kolay gelinmedi. Sürecin ne kadar sert geçtiğini unutmamak lazım... 22 Temmuz 2007 seçimlerinde sandıktan zaferle çıkan AK Parti yepyeni anayasa için düğmeye bastı. Değişik kesimlerin katılımıyla çalışma başlattı. Hazırlayacaksınız taslağı Meclis'in gündemine taşımayı hedefliyordu.

Bu yolda epey mesafe almasına rağmen aniden vazgeçti. Oysa anayasa çalışmaları kamuoyunda heyecan uyandırmıştı. Sivil toplum örgütleri umutlanmıştı. O zaman da şartlar olgunlaşmasına rağmen çalışmanın neden yarıda kaldığı çok merak edildi. AK Parti tatmin edici açıklama yapmadı.

Kulislere yansıyan bilgiler siyaset dışı odakların devreye girdiğini gösteriyordu. Yargıtay Başsavcısı'nın 'Üzerimde baskı var, anayasa işinden vazgeçmezlerse kapatma davası açacağım' dediğini Ankara'da duymayan kalmadı.

Herhalde AK Parti'yi gerileten de bu söylenti olmalı. Daha sonra iki maddelik anayasa değişikliği gündeme geldi. MHP'nin açık desteğini alan AK Parti yılların kronik sorunu, üniversitelerde yaşanan başörtüsü problemini çözmek için harekete geçti.

CHP dışındaki Parlamento'da bulunan bütün partilerin desteğiyle iki madde kabul edildi. 411 gibi rekor oyla... Milli meseleler dışında hiçbir oylamanın bu rakama ulaşması mümkün değil. Ne yazık ki Meclis'in karşısına Anayasa Mahkemesi çıktı, yetkilerini aştı, esasa girdi ve değişikliği iptal etti.

Ardından AK Parti'ye kapatma davası... Davanın tek nedeni bu, diğer gerekçeler dolgu malzemesi. Anayasa'yı değiştirmenin faturası sadece AK Parti'ye kesildi. Bugün büyük değişimle sonuçlanan süreci tetikleyen 10. ve

42. maddenin serencamı oldu.

Anayasa değişikliği AK Parti içinde yoğun şekilde tartışıldı. Topyekûn olmasa bile kısmen değişikliğin kaçınılmaz olduğunu savunanların başında Adalet Bakanı Sadullah Ergin vardı. Haksız değildi. Yüksek yargının keyfi kararlarıyla alanı daraltılmış siyasetin ancak bir anayasa değişikliğiyle normalleşeceğini sağduyu sahibi herkes gördü.

Başsavcı'nın AK Parti hakkında inceleme başlattığı ve yeni bir kapatma davası açmak için belge topladığı ve ilk fırsatta harekete geçeceği konuşulmaya başlandı.

Buna rağmen Anayasa'nın değiştirilmesine AK Parti içinde bile itiraz edenler oldu. Aslında karşı çıkış gerekçeleri hiç de görmezden gelinecek türden değildi. Meclis aşaması çok riskli... Her maddede 330 eşliğini aşmak kolay değil. Meclis'ten sonra da Anayasa Mahkemesi var. En büyük engel yüksek mahkeme... Vereceği kararla bütün çalışmaları boşa çıkarabilirdi.

İtirazlara rağmen Adalet Bakanı Ergin'in ısrarı, Başbakan Erdoğan'ın oluruyla değişim süreci start aldı. AK Parti uzlaşma aradı. Muhalefetten destek görmedi. CHP randevu vermedi. MHP ise görüşmeyi 'çay ikramı' ile sınırlı tuttu. Paketin içeriğini konuşma gereği bile duymadı.

Deniz Baykal 'Kansız anayasa değişmez' gibi akla ziyan sözler söyledi. Devlet Bahçeli 'Şimdi sırası değil, sonraki Meclis yapsın' dedi. CHP ve MHP isteseydi, paketin içeriğini değiştirebilirdi, ilave maddeler koydurabilirdi.

Her madde Meclis'te heyecanlı oylamalara sahne oldu. Yetkisi olmamasına rağmen Anayasa Mahkemesi kısmen iptal etti. YSK işi yokuşa sürdü, sandığı zorlaştıracak her yolu denedi, referandum gününü 4 ay sonrası olarak belirledi. Neticede her türlü defansa rağmen 'değişim' diyenler kazandı.

Bu sürecin önemli mimarlarından biri şüphesiz Adalet Bakanı Sadullah Ergin... 13 Eylül'e giden yolun taşlarını o döşedi. Hakkını teslim etmek, tarihe not düşmek için yazdım bu yazıyı.. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Metris'ten devletin zirvesine

Mustafa Ünal 2010.09.19

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le New York yolundayız. 10 günlük gezinin amacı BM çalışmalarına katılmak. 2010'da iki yılılığına Güvenlik Konseyi geçici üyeliğini kazanan Türkiye, BM'de dönem başkanı...

Gül, Genel Kurul'un açılışını yapacak, ayrıca iki zirvede görev alacak. BM toplantısı için önümüzdeki hafta dünyanın liderleri, 150 civarında devlet ve hükümet başkanı New York'a akın edecek. Cumhurbaşkanı Gül'e Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Çevre Bakanı Veysel Eroğlu eşlik ediyor.

Gül'ün programı yüklü... Birçok liderle ikili görüşme planlandı. Son anda gelişecek veya ayaküzeri yapılacak görüşmeler ilave edildiğinde Gül çok yoğun trafik yaşayacak. Cumhurbaşkanı ayrıca Amerikan medyasına özel mülakatlar verecek. Uçakta daha çok iç gündemle ilgili konuşuyoruz. Bir meslektaşımız 30 yıl öncesini hatırlatarak 12 Eylül günü yaşadıklarını sordu. Referandumda sandıktan 'evet' oyu önde çıkınca 12 Eylül darbesini yapan generallerin yargılanması gündemin önemli maddesi haline geldi. O günleri en ince ayrıntısına kadar anlatan Gül yaşadıklarını isim isim, saat saat dün gibi hatırlıyor. "Bir hafta önce evlenmişim. Kayseri'den

İstanbul'a yeni gelmiştik. Cuma namazı için camiye gittim. Bir anormallik gördüm. Bir tanıdığım 'ihtilal oldu' dedi." Darbeden ögle saatlerinde haberi olmuş. İlk duyduğunda bir anlam verememiş. 'Ne ihtilali, sağ mı sol mu?' diye sorma gereği duymuş.

Önce başına neler gelebileceğini düşünmüş. MTTB'nin (Milli Türk Talebe Birliği) önde gelen isimlerinden... 'Evi yeni tuttuğu için nasıl olsa adresi kimse bilmiyor' diye rahatlamış. Bir gün sonra cumartesi sabahı erken saatte evin zili çalmış. Kapıda bir üsteğmen... 'Gözaltına almak için geldiğini' söylemiş. Aşağıya inince işin ciddiyetini kavramış. Çünkü evin etrafı askerler tarafından sarılmış.

Askerî ciple yola çıkmışlar... Sonra Metris günleri... İçli türkölere, dokunaklı ağıtlara konu olan Metris Cezaevi'nde yatmış. 'Gözü kapalı sorgulandım' dedi. Daha çok öğrenci olaylarını sorgulamışlar. 'Bana işkence yapmadılar. İşkence kurbanlarını gördüm, gözümün önünden geçti.' dedi.

Kayseri'de kardeşi Macit'in çok sıkıntı çektiğini anlattı. Darbelerin acısını sadece o dönemin lider kadrosu değil, henüz bugünün liderleri de yaşamış. 30 yıl önce gözleri kapalı sorgulanan bir isim bugün devletin bir numaralı koltuğunda... Gül, acıları sadece 12 Eylül'le sınırlı tutmadı, diğer darbeleri de hatırlattı. 1960 darbesini, 1971 müdahalesini söyledi. Adını vermedi ama 80 sonrası yaşanan acılardan söz etti. Kastettiği 28 Şubat süreciydi. 28 Şubat'ta az acı yaşanmadı.

Gül, bunu en iyi bilecek isimlerden biri. 28 Şubat'ın hedef tahtasına koyduğu Refahyol hükümetinin bakanıydı. Hükümet kuşatma altına alındı. O kadar ki... O günlerde bir bakanın 'İktidar namına sadece altımızda kırmızı plakalı araba var' dediğini hatırlıyorum.

Gül, 'Geçmişe takılıp kalmayalım, tarihi iyi bilelim ve gerekli dersleri çıkararak önümüze bakalım.' dedi. Ders çıkarması gereken sadece 'darbe mağdurları' değil, bizzat darbeyi yapanlar... Darbelerin hiçbir çare olmadı. Aksine problem üretti. Buna rağmen askerî darbeler ülkenin gündeminden düşmedi. Darbelerle henüz hesaplaşmamış bir ülkeyiz. 'Darbecilerle gurur duyduğunu' söyleyenler de az değil. Gül, terör konusunda da önemli mesajlar verdi. 'Hakkâri olayı terör örgütünün işi. Sicili bu tip olaylarla dolu.' dedi. Başka adres aramanın doğru olmadığını söyledi. 'Terörün en ufak gerekçesi yok.' dedi. Her geçen günün çözümü zorlaştırdığını anlattı. Umudunu yitirmediğini söyledi. 'Fırsat kaçtı mı?' sorusuna 'Hayır, hiçbir zaman.' diye cevap verdi. 'Terör adım atmayı zorlaştırıyor.' dedi. Demokratik özerklik taleplerine sert tepki gösterdi. İçeride can sıkıcı problemlerle boğuşuyoruz ama bir başka gerçek daha var: Önümüzdeki hafta BM'de Türkiye dünya sahnesinde boy gösterecek. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

BM'ye Türkiye etkisi

Mustafa Ünal 2010.09.22

Türkiye üzerine sürekli felaket senaryoları yazarların ülkeye bir de dışarıdan bakmalarında yarar var. New York'tan sözgelimi...

Türkiye son dönemde BM'de göz kamaştırıcı biçimde 'aktif rol' oynuyor. Bugüne kadar zirvelerin yapıldığı sırada BM dönem başkanlıklarını sürekli Güvenlik Konseyi'nin dönem başkanları yürüttü. Türkiye bir istisna olarak ilke imza attı. Zirve sırasında seçilmiş üyeler arasında 'dönem başkanı' olmayı başardı.

Burada Türkiye'nin artan gücünü fark etmemek mümkün değil. Daha somut örnekler vermek isterim. BM toplantısı için 139 ülkenin devlet ve hükümet başkanları New York'ta. Devasa gökdelenlerin yükseldiği Manhattan'da trafik felç. Yollardan polis eskortları eşliğinde liderleri taşıyan konvoylar sirenler çalarak geçiyor.

Cumhurbaşkanı Gül, New York'a geldiği gün BM Genel Sekreteri ile buluştu. BM'deki Daimi Temsilcimiz Büyükelçi Ertuğrul Apakan'ın Cumhurbaşkanı Gül onuruna verdiği akşam yemeğine BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon eşiyile birlikte katıldı. Genel Sekreter yemekte iki saat kaldı. Neresinden bakılırsa bakılsın bu Türkiye'ye verilen değerin göstergesi...

Sıcak sohbette 'Üsküdar'a giderken...' şarkısından bölümler okuyan Ban Ki-moon, Gül'e 'Türkiye'nin içinde bulunduğu bölge için ilham kaynağı olduğunu' anlattı. Ban Ki-moon'un ilgisi Türkiye'nin yükselen değerine... Ertesi günü Cumhurbaşkanı Gül ailesiyle birlikte kahvaltı için otelin dışına çıktı. Orada New York valisiyle karşılaştı. Türkiye'den övgü ile söz eden vali, Gül'e 'İstanbul'da New York ofisi açacaklarını' söyledi. Cumhurbaşkanı 'Başka nerelerde ofisiniz var?' diye sordu. Validen 'İlk ofisi İstanbul'da açacağız.' cevabını aldı. İstanbul sadece tarih değil aynı zamanda 'gelecek' demek. Türkiye BM toplantıları için New York'a çıkarma yapmış durumda. Cumhurbaşkanı Gül yoğun trafiğin içinde. Zirve toplantıları daha önce planlanan veya son anda gelişen ikili görüşmeler... Kendisine eşlik eden bakanların programları da farklı değil. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Çevre Bakanı Veysel Eroğlu BM'de konuşmacılar arasında.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu yoğun koşuşturmaca içinde. Önceki gün BM binasının karşısında yer alan Türkeri'ne girerken kapıda karşılaştık, yanındaki 4 kişiyi göstererek 'Orta Asya Türk cumhuriyetlerinden bakan arkadaşlar. Birlikte öğle yemeği yedik.' dedi. Bir sonraki karşılaşmamızda 'Holbrooke görüşmesine yetişeceğim.' dedi, koşarak uzaklaştı. Cumhurbaşkanı, Genel Kurul'un 'yoksulluk' konulu özel oturumunda konuştu, yuvarlak masa toplantısına eşbaşkanlık yaptı. Burada Gül 'Dünyada 1 milyardan fazla insan kronik açlık çekerken 2 milyar insan da beslenme yetersizliğinden sıkıntı çekiyor.' dedi. Daha önceden planlanmış 20 randevuya yetişmeye çalışıyor.

Gül, medyada önemli yer tutan İsrail Cumhurbaşkanı Simon Peres'le ilgili randevu haberlerinden son derece rahatsız. 'Ne bizim görüşme talebimiz oldu, ne de onlardan talep geldi.' dedi. Artık BM gündeminde ağırlıklı olarak 'sosyal konular' var. Siyasi sorunlar biraz geriye düştü. BM, 'Yoksulluk, kadın ve çocukların korunması' gibi sosyal konulara odaklanmış durumda.

En az gelişmiş ülkeler toplantısından sonra gazetecilerle buluşan Gül, Türkiye'nin artık açlık gibi, çocukların ölümü gibi her konuyla ilgilendiğini söyledi. Gül, 'Eskiden sadece bizi ilgilendiren konularda konuşurduk. Türkiye o eski anlayışı kırdı. Bu beni gururlandırıyor. Türkiye insanlığı ilgilendiren bir konu varsa aktif rol alıyor.' dedi. Cumhurbaşkanı, Türkiye'nin yardımlarının sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla yıllık 1 buçuk milyar doları geçtiğini her zeminde söylüyor. Türkiye Mayıs ayında büyük bir zirve yapacak. En az gelişmiş ülkelerin liderlerini İstanbul'da toplayacak. 'Türkiye 10 yıl yoksul ülkelerin avukatı' olacak.

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Suudi Arabistan İçişleri Bakanı'nın kendisine 'Eskiden Türkiye'ye Avrupa'nın hasta adamı diyorlardı, şimdi Avrupa'nın tek sağlıklı adamı' dediğini aktardı.

Türkiye'nin BM etkisini gözlemlemek, New York'ta Türk heyetine gösterilen ilgiye tanık olmak insanın göğsünü kabartıyor. Keşke Türkiye içeride siyasi sorunlarla bu kadar yorulacağına enerjisinin büyük bölümünü dış politikaya harcayabilse... m.unal@zaman.com.tr

New York'ta Türkiye rüzgârı

Mustafa Ünal 2010.09.24

New York'ta kelimenin tam anlamıyla 'Türkiye rüzgârı' esiyor. Dünyanın gözü BM toplantısı için New York'a çevrilmiş durumda. 150'ye yakın ülkenin devlet ve hükümet başkanı burada. Türkiye, zirve sırasında 'dönem başkanı' olmanın tüm avantajını kullanıyor.

Türkiye, artık sadece kendisini ilgilendiren Kıbrıs gibi sorunlarda değil, hemen her konuda görüş ortaya koyuyor. Çevre, yoksulluk, kadın ve çocuk sorunları... Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, 'Türkiye o eski anlayışı kırdı.' derken son derece haklı. Bugünlerde New York'ta buna tanık olmak mümkün. Eskiden savunma pozisyonundaydık, enerjimizin büyük bölümünü Türkiye'ye dönük eleştiri ve ithamlara cevap yetiştirmek için harcardık. Uluslararası herhangi bir sorun karşısında ileri süreceğimiz tezlerimiz yoktu. Bir müeyyideye muhatap olmadığımızda kendimizi başarılı sayardık. Şimdi kabuğunu kırmış, yıldızı parlayan bir Türkiye var. BM nezdinde geliştirilen her inisiyatifte Türkiye'nin adı hep önde...

Dün Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, BM Genel Kurulu'na hitap etti. Konuşması dikkatle dinlendi. Dünya kamuoyuna önemli mesajlar verdi. Yalnızca siyaset konuşmadı, sosyal konulara değindi, insanlığın sorunlarına dikkat çekti. Türkiye'nin dönem başkanlığı sürecinde uluslararası toplumun barış, güvenlik ve refahına katkıda bulunmak amacıyla samimi ve etkin bir biçimde çok çalıştığını anlattı. Kitle imha silahlarından söz etti, bazı ülkelerde nükleer silahların göz ardı edildiğini söyledi. Çift yönlü bir mesaj verdi: Hem İran'a hem de İsrail'e... Gül'ü, konuşmasından sonra aralarında devlet başkanlarının da bulunduğu yaklaşık 30 kişi kutladı.

'New York'ta Türkiye rüzgârı' derken sadece BM toplantılarını kastetmiyorum. Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (TUSKON) Başkanı Rızanur Meral, yönetim kurulu üyeleri ile birlikte Amerika'nın teknoloji borsası NASDAQ'ın açılış gongunu çaldı. İyi bir görüntüydü. Önceki akşam 'Balkan Liderleri Zirvesi'ne Türkiye damgasını vurdu. Organizasyonu TUSKON ile Amerikan-Balkan Dernekleri Federasyonu (FEBA) birlikte düzenledi. Zirvenin ev sahibi Türkiye'ydi. Onur konuğu ise Cumhurbaşkanı Abdullah Gül. Balkan Zirvesi için Manhattan'ın görkemli otellerinden Waldorf Astoria'dayız. Büyük bir salon ve heyecanlı bir topluluk... Katılım olağanüstü... Kimler yok ki; cumhurbaşkanları, başbakanlar ve dışişleri bakanları... Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı Haris Sladziç, Makedonya Cumhurbaşkanı Gjorge Ivanov, Karadağ Cumhurbaşkanı Filip Vujanovich ilk göze çarpanlardan. Balkan ülkelerinin hemen hepsinin temsilcisi var. Yunanistan'ın Dışişleri Bakanı da masada. Ve tabii Türkiye'den gelen işadamları. İlk defa bir Türk ve Balkan ülkelerinin etkinliğine katılan New York Valisi David Paterson, salondakilerin beğenisini kazanan sempatik bir konuşma yaptı.

TUSKON Başkanı Rızanur Meral, amaçlarının ülkeler arasında ticarî işbirliğini artırarak milletlerin ve halkların zenginleşmesine katkı sağlamak olduğunu söyledi. Her Balkan ülkesinin temsilcisi sırayla konuştu. Balkanlar'ın acılı coğrafyası Bosna-Hersek'in Cumhurbaşkanı Haris Sladziç, en çok alkış alanlardan biriydi. Sladziç, "Bosna-Hersek üzerinde oyun oynamak isteyenlere buradan seslenmek istiyorum; Bosna üzerinde oyun oynamaktan vazgeçin. Geçmişte Bosna'yı canı pahasına savunanlar bugün yine aynı durum karşısında savunacaktır." dedi. Konuşmaların ana teması; güven ve istikrardır. Cumhurbaşkanı Gül, "Ben, böyle bir zirveye ev sahipliği yapmaktan da gurur duyuyorum." dedi ve ekledi: "Çok ortak yanlarımız var. Birçok âdetlerimiz birbirlerine benziyor. Birçok kelimeleri ortak kullanıyoruz. Yemeklerimiz birbirine benziyor, hepimiz aynı müzikten hoşlanıyoruz."

New York'un göbeğinde böylesine başarılı bir organizasyon doğrusu herkesin göğsünü kabarttı.

BM'deki etkinlikler... Cumhurbaşkanı Gül'ün Genel Kurul konuşmaları ve Gül'ün ikili görüşmeleri... Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın temasları... Manhattan'da görkemli Balkan Zirvesi... Sonbaharın yaşandığı New York'ta tam bir 'Türkiye rüzgârı' estiğini göstermiyor mu?
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Futbolda da biz sizi yeneriz'

Mustafa Ünal 2010.09.26

BM toplantılarından yansıyan, Türkiye'nin gücünü gösteren o kadar çok haber var ki... Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün her anlattığı sahne, insanın göğsünü kabartıyor.

Kastettiğim öylesine söylenmiş, klasik övgü cümleleri değil. Bir gerçeğin ifadesi... Gül, 'Türkiye'nin defacto dünya siyasetinde oynadığı rolün kabulü' ifadesini kullandı.

Türkiye, dönem başkanlığını gerçek anlamda fırsata dönüştürdü. BM'ye damgasını vurdu. Gül'ün Güvenlik Konseyi zirvesine yaptığı başkanlık unutulmaz fotoğraflar arasına girdi. Bu zirve, rutin toplantılardan değil. BM tarihinde 6 kez toplandı. Sonuncusu Türkiye'nin başkanlığında... Beşincisi bir yıl önce yapılmıştı. Bir yıl arayla zirveyi toplayabilmenin zorluğunu takdir edersiniz...

Zirvede konuşan liderler BM'nin işleyişine sert eleştiriler getirdi. Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı Sladziç, 'BM'nin kontrolündeki bölgelerde insanlarımız öldürüldü.' dedi. Benzer sesler Afrika'dan da yükseldi. BM'nin kriz bölgelerine yaptığı askerî müdahalelere rağmen çatışmaların önlenemediği anlatıldı. BM'nin daha etkin olması için formüller de önerildi. En dikkat çeken, bölgesel kuruluşlarla daha fazla işbirliği...

Referandumun sonuçları uluslararası camiada olumlu yankı buldu. Gerek Cumhurbaşkanı Gül gerekse Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, sık sık liderlerden memnuniyet ifade eden mesajlar dinledi.

Cumhurbaşkanı Gül, Türkiye'den yola çıkarken Obama ile görüşüp görüşemeyeceği merak konusuydu. Programda yoktu. Bir talep de olmadı çünkü ABD başkanları BM zirvesi sırasında ikili görüşme yapmıyordu. Gerekçesi makul; bu kadar kısa sürede onlarca liderin randevu talebine cevap vermesi kolay değil.

BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un liderlere verdiği öğle yemeğinde Gül ile Obama ana masaya oturdu. Obama, Gül'e, 'Basketbol finalinde sizi yendiğimiz için üzgünüm.' diye takıldı. Gül, espriyi karşılıksız bırakmadı; 'Bizim final oynamamız önemliydi. Ama futbolda da biz sizi yeneriz.' dedi.

Amerikalı basketbolcular Obama'ya Türkiye'den çok memnun kaldıklarını anlatmış. Tribünlerden gelen alkışlardan etkilenmişler. Maç sırasında Gül, bir ara kendi yöneticilerine bağırarak seyircilerin Amerikalı basketbolcuları protesto edeceğinden çekinmiş.

Yemeğin ortalarında Obama, Gül'e döndü ve, 'Bir görüşmemiz lazım.' dedi. Masadan kalkarak, bir köşeye çekildiler. Diğer liderlerin meraklı bakışları arasında baş başa 15 dakikadan fazla konuştular. Daha çok Gül konuştu; her şeyi açık açık söyledi. Bazı ayrıntılar haberlere yansıdı. Irak'ı, PKK terörünü anlattı, Ortadoğu gündeme geldi.

'Biz PKK terörünün üstesinden geliriz. Asıl tehdit bölge için, Irak için.' dedi. Bağdat'ta güvenliğin sağlanması için bütün grupların temsil edileceği bir hükümetin kurulmasının şart olduğunu anlattı. Dünya liderlerinin akınına uğrayan New York'ta Obama'nın sadece Gül'le baş başa görüşmesi, Türkiye'nin artan ağırlığının göstergesi...

Gül, BM toplantılarının ardından Colombia Üniversitesi'nde öğrencilere Türkiye'yi anlattı. Daha sonra Boston'a geçerek burada akşam yemeğinde Türk akademisyenlerle buluştu. 80'in üzerinde değişik üniversitelerde görevli akademisyenin katıldığı toplantı çok sıcak ortamda gerçekleşti.

Gül, akademisyenlere seslenirken 'Türkiye'de inanılmaz değişim var.' dedi ve olumlu gelişmeleri sıraladıktan sonra, 'Bunlar şüphesiz ki sizin için de gurur ve mutluluk kaynağıdır, çünkü insanın kendi ülkesiyle ilgili pozitif gelişmeler, dışarıda her zaman sizi sevindirecektir.' dedi.

Üç saati aşan programda Gül, davete katılan hemen herkesle sohbet etti, hatıra fotoğrafı çekti. Harvard Üniversitesi'nden Ahmet Emin Yalman'ın yeğeni Prof. Nur Yalman'la karşılaştım, 'Referandumun sonuçları çok iyi oldu. Türkiye'nin önünü açtı.' dedi.

Cumhurbaşkanı Gül'ün uzun ABD seyahati biz gazeteciler açısından da çok verimli geçti. Öyle ki 'Tarihe tanıklık ettik' desek yeri. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasette 1 Ekim'in önemi

Mustafa Ünal 2010.10.01

Meclis'in açılışı siyaset için 'özel gündür'. Bugün milletvekillerinin tatili resmen sona erecek. Gerçi siyasetin tatil yaptığı pek söylenemez. Referandum süreci seçimden farksızdı.

Partiler sadece liderler düzeyinde değil, bütün unsurlarıyla sahada çalıştı. Sıcak yaz ayları milletvekilleri için yorucu geçti. Sonbahar siyasette önemli mevsimdir. Bu romantik zaman dilimi bünyesinde her zaman çarpıcı gelişmeleri barındırır. Meclis'in yeni dönemi cumhurbaşkanlarının açış konuşmasıyla başlar. Eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Abdullah Öcalan'ı barındırdığı için Suriye'ye meydan okuyan tarihî nitelikteki konuşmasını Meclis'in açılışında yapmıştı. Abdullah Gül 'cumhurbaşkanı' sıfatıyla milletvekillerine üçüncü kez hitap edecek. İlk iki konuşmasında günlerce tartışılan önemli mesajlar vermişti. İki yıl önce "Devletin bir yüzeyde görünen bir de görünmeyen derin yüzü olmaz. Devletin tek yüzü hukuktur." demiş ve devletin başı olarak açık ifadelerle 'derin devlet' kavramını reddettiğini ortaya koymuştu.

Geçen yıl ise AB sürecinden söz etmiş, terör ve Güneydoğu sorununa dikkat çekmiş, 'yeni anayasa' ihtiyacına vurgu yapmıştı. Bugün de terör ve Güneydoğu meselesine, devlet-hukuk ilişkilerine, yeni anayasa konusuna özel parantez açmasını bekliyorum. Cumhurbaşkanı Gül'ün konuşması yeni dönemin yol haritasını belirleyecek. Bugün gözler Gül'ün söyleyeceklerinde...

Ben CHP milletvekillerinin nasıl davranacağını da merak ediyorum. İlk iki yıl başta Deniz Baykal olmak üzere milletvekilleri Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Genel Kurul salonuna girdiğinde ayağa kalkmamış ve alkışlamamışlardı. CHP'nin yönetimi değişti, doğrusu ben Kemal Kılıçdaroğlu'nun mütevazı ve kibar tavrının Meclis grubuna yansıtacağını ve 'siyasî ayıbın' bir daha tekrarlanmayacağını düşünüyorum.

Yeni dönemde Meclis'in gündemi oldukça yüklü... İlk iş olarak referandumda kabul edilen anayasa değişikliklerinin uzantısı; uyum yasaları ele alınacak. Adalet Bakanlığı HSYK'ya ilişkin 49 maddelik taslak metin hazırladı, görüş ve tekliflerini almak için ilgili birimlere gönderdi. Son hali verildikten sonra tasarıya dönüşecek ve Meclis'in gündemine gelecek.

'Uyum yasaları' Meclis'in en önemli ödevi; bir iki istisna dışında hepsinin de önceliği var. Yeni anayasa siyasetin en sıcak gündemi... Seçimden önce kolay değil. CHP lideri 'Seçimi beklemeyelim' deyince bir hareketlenme yaşandı. Dün Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin partilerin grup başkanlarıyla telefon görüşmesi yapacağını söyledi. Anayasa konusunda nabız yoklayacak.

Eğer olumlu hava oluştuğunu görürse çalışmaları hemen başlatır. Tamamı güç, ancak zaman darlığına rağmen uzlaşma sağlanan maddelerin değişmesi pekâla mümkün. CHP'nin masaya oturması önemli gelişme... Yeni yönetimin referandumun mesajını doğru okuduğunu gösteriyor.

Sonbahar mevsimi her zaman önemli siyasi gelişmeleri içinde barındırır demiştik... Biraz açalım... Yerel seçimlerde oylarını anlamlı şekilde artıran Saadet Partisi olağanüstü kongreye gidiyor. Büyük umutlarla partinin başına geçen, ancak çok geçmeden içeride 'ak saçlıların' duvarına çarpan Numan Kurtulmuş bugün nihai kararını açıklayacak. Kopuşun eşiğinde... 'Yeni partiyle yola devam etme' en güçlü seçenek.

Demokrat Parti'de yeni arayışlar söz konusu. Hüsametdin Cindoruk büyük hayal kırıklığı oldu. İlhan Kesici'den Sadettin Tantan'a kadar bir dizi isim gündemde... Düne ait siyasi figürlerin Demokrat Parti'de cazibe merkezi oluşturması veya yeni başlangıç yapması mümkün değil.

Önder Sav'ı etkisizleştirmeyi hedefleyen Deniz Baykal tüzük kurultayınca ısrarlı... Talebini Kılıçdaroğlu'na da ilettili. Sonbaharla birlikte seçimin menziline giriyoruz; bütün partiler kendilerini sandığa hazırlıyor. Neresinden bakarsanız bakın, 1 Ekim siyaset için önemli gün....

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

1 Ekim'de Meclis'ten yansıyanlar

Mustafa Ünal 2010.10.03

Kemal Kılıçdaroğlu, farkını gösterdi, Deniz Baykal'ın yanlışını tekrarlamadı. İki yıl önce başlayan bir ayıba son verdi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, konuşmasını yapmak için Genel Kurul salonuna girdiğinde ayağa kalktı. Onu gören CHP milletvekilleri de onu izledi.

İstisnası vardı; Baykal ve çevresindeki 7-8 kişi oturmayı tercih etti. Bu manzara CHP'de parçalı görüntü oluşturdu. İkili yapı yani 'yeni CHP, eski CHP' nitelemesinin boş olmadığı görüldü. Baykal ve arkadaşlarının tavrı sadece Cumhurbaşkanı Gül'e değil, aynı zamanda Kılıçdaroğlu'na...

Kemal Kılıçdaroğlu, genel başkan sıfatıyla değişim konusunda bazı mesajlar veriyor ancak bunlar eyleme dönüşmüyordu. Söyledikleri daha çok 'söz boyutunda' kalıyordu. Cumhurbaşkanı Gül için ayağa kalkmasıyla 'değişim' ete kemiğe büründü. Bu kadarı bile, her defasında değişime dirençle cevap veren CHP için büyük bir adım...

Kılıçdaroğlu, bir yeniliğe daha imza attı, Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'in verdiği resepsiyona katıldı. Bugün unutuldu ama bu resepsiyonlar bir zamanlar ülkenin birinci gündemiydi. 'Eşli davetiye, eşsiz davetiye'

tartışmaları günler öncesinden başladılar. Meclis başkanının başı örtülü eşyle katılma ihtimali bile rejim krizine sebep olurdu.

Baykal, her türlü resepsiyona ilgisiz olmasına rağmen 1 Ekim programlarına iştirak etmemesi tavır olarak yorumlandı. Kılıçdaroğlu, farkını burada da gösterdi. Resepsiyona katıldı, yoğun ilgi gördü. Bir ara Cumhurbaşkanı Gül'le sıcak sohbet etti. Gül'e 'Kilo almışsınız.' diye takıldı.

Cumhurbaşkanı, espriyi karşılıksız bırakmadı; 'Liderler koşturuyor, biz ise oturduğumuz yerde kilo alıyoruz.' dedi. Bu tip ortamlar karşılıklı iyi niyet temennilerinin sunulduğu yerlerdir. Yumuşama ayaküzeri kısa ve sıcak mesajlarla başlar, daha sonra diyaloga dönüşür. Gül-Kılıçdaroğlu diyalogunu önemsedim.

Resepsiyonda CHP lideri Kılıçdaroğlu'na 'yeni anayasa' konusundaki çıkışını yakından ve dikkatle takip ettiğimizi söyledim. Tebessüm ederek 'Arkası gelecek.' dedi. Yani anayasa açıklamaları sözde kalmayacak, somut adıma dönüşecek. 'Arkası gelecek' sözünün başka anlamı yok. Bu dönemde yetişmese bile 'yeni anayasa' konusunun seçim sonrasının da gündemi olacağı bugünden belli... AK Parti ve CHP, bu yöndeki kararlı tutumunu kamuoyuna deklare etti.

Boykotu geçen yıl kaldıran komutanlar locadaki yerlerini aldı. Ancak resepsiyonda yoktular. Sebebi, BDP ile aynı çatı altında bulunmamak... İlginçtir, hiç de eksiklikleri hissedilmedi. Askerin yokluğundan söz edene rastlamadım. Eksiklik Meclis veya siyaset açısından değil, askerler açısından... Komutanlar böyle bir ortamı kaçırmamalı. BDP'ye karşı tavır koymanın başka yollarını bulmalı... Sırf BDP yüzünden Meclis'ten uzak durmak, asker açısından kayıp.

Cumhurbaşkanı Gül, beklendiği gibi tarihî bir konuşma yaptı. Demokrasiye, siyasete müdahale girişimlerine ilişkin verdiği mesaj unutulmaz. 'Bu çatı, milletin sesini bastırarak, iradesini askıya alacak girişimlere karşı durmalıdır. Demokrasi karşıtı plan ve programlara TBMM tek bir ses olarak karşı çıkmalıdır.' dedi. Bu sözlerin adresi açık; derin çeteler...

Güneydoğu ve terör meselesine geniş yer ayırdı. 'Çözümün zemini Meclis'tir.' dedi. Ardından, 'Sorunu terörden ayırıştırarak çözmeliyiz.' dedi ve ekledi: 'Çare etnik odaklı siyaset dili değil, daha fazla demokrasidir.' Bu konuşmasıyla Cumhurbaşkanı, Türkiye'nin en temel problemi olan 'Kürt ve terör' konusunda siyaset kurumuna misyon yükledi.

Gül, 'zamanın ruhuna uygun yeni anayasa' istedi. Uzlaşmanın 'yeni siyaset dilinden' geçtiğini söyledi. Bütün olarak okunduğunda Cumhurbaşkanı'nın tarihî önemdeki konuşmasına 'Demokrasi manifestosu' adını vermek hiç de abartı olmaz. Siyasetin özel günü '1 Ekim'de' Meclis'ten yansıyanlar ülkenin yarınları için umut verici...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyük itiraf!

Mustafa Ünal 2010.10.06

Bilgisayarın başına otururken 'hangi konuyu yazayım?' diye zorlandığımı itiraf etmeliyim. Nasıl zorlanmayayım ki... Baksanıza siyasette sonbahar dönemi hızlı başladı. 1 Ekim'in bahar havası çabuk dağıldı. Siyasetin tansiyonu yükseldi. Liderler ilk grup toplantılarında birbirlerine yüklendi.

'Yeni anayasa ve başörtüsü' AK Parti ile CHP arasında 'siyasî polemiğe' dönüştü. Başbakan Erdoğan yeni anayasa konusunda 'Şimdi yetişmez, seçimden sonra' diyerek kapıları kapattı. Buna karşılık 'Çalışmalara hemen başlayalım' diyen CHP ise AK Parti'yi, anayasa ile köşeye sıkıştırmanın hesapları içinde.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun ezberleri bozan 'türban çıkışı' CHP içinde soruna neden oldu. Necla Arat'ın başını çektiği kadın milletvekilleri, rahatsızlıklarını gizlemedi. CHP içinde başörtüsü konusunda politika değişikliğine uyum sağlamakta zorlananların sayısı hiç de az değil.

Her biri ayrı yazı konusu... Ancak ben bugün hiçbirisini derinleştirme taraftarı değilim. Ankara'nın bu yoğun gündeminden sıyrılarak dikkatleri bir başka konuya çekmek istiyorum. Geçen hafta yayınlanan '32. Gün' programındaki 'büyük itiraftan' söz edeceğim. İlk duyduğumda medyada çok daha fazla yankılanacağını ummuştum. Pek üzerinde durulmadı.

Halbuki kamuoyu, Erzincan-Erzurum hattında yaşananlara ne kadar da ilgiliydi... Olayların merkezindeki isim Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner, '32. Gün' programında Mehmet Ali Birand ve Rıdvan Akar'ın sorularına cevap verirken Başbakan Erdoğan'ın telefon kayıtlarından söz etti.

Acaba yanlış mı anladım diye o bölümü tekrar tekrar dinledim. Yok, hayır o sözlerin tevili mümkün değil. Cihaner'in söyledikleri gayet açık... Başsavcı, kendinden emin üslup içinde aralarında Başbakan Erdoğan'ın da bulunduğu çok önemli telefon dinlemelerini anlatıyor.

Rıdvan Akar soruyor: 'Bizim kafamızda soru işaretleri uyandı. Diyorsunuz ki, 'Başbakan'ın da içinde olduğu bu telefon konuşmalarını verseydim, Türkiye'de siyasi kompozisyon değişir, yer yerinden oynardı'. Akar daha sorusunu tamamlamadan İlhan Cihaner'in ağızdan sorudaki cümleleri onaylayan şu sözler dökülüyor: 'Evet... Oldukça açık söyledim...'.

Akar soruyor: 'Siz o siyasi kompozisyonu değiştirebilecek, yeri yerinden oynatabilecek konuşmalara mı tanıklık ettiniz?' Neyi kastettiği çok açık: 'Başbakan'ın içinde olduğu telefon konuşmaları'... Cihaner'in bu soruya verdiği cevap aynen şöyle: 'Evet, öyle diyelim.'

Bu kısa ve tek cümlelik cevap çok ama çok şey anlatıyor. 'Evet, Başbakan'ın da içinde olduğu telefon konuşmalarına tanıklık ettim' anlamı çıkarmak için zeki olmaya gerek yok, okuma yazma bilmek yeterli. Bu açıkça Erzincan-Erzurum hattında Başbakan Erdoğan'ın telefonlarının da dinlendiğini gösteren bir itiraf...

Yoksa o soruya 'hayır, ne alakası var' diye cevap verir, tüm soru işaretlerini ortadan kaldırırdı. Söyledikleriyle hiçbir teville mahal bırakmayacak şekilde Başbakan'ın telefonlarının dinlendiğini açık etti. Cihaner, Başbakan Erdoğan'ın telefonunu neden ve nasıl dinledi? Başbakan'ın telefon kayıtları yeri yerinden nasıl oynatacak?

Telefon dinleme bu ülkenin en önemli sorunu... Bir başsavcı yürüttüğü soruşturmada Başbakan'ın da aralarında bulunduğu önemli kişilerin telefon kayıtlarından söz ediyor, yer yerinden oynatıyor.

Cihaner, ne söylediğinin farkına varmış olmalı ki sözlerini tevil etmeye çalışmış... 'Yaptığım soruşturmada Başbakan'ın telefonları dinlenmemiştir' demeyi de ihmal etmiyor.

Ya televizyonda söyledikleri?..

En hafifi 'büyük çelişki'... Kanaatim çelişki değil 'itiraf' olduğu yönünde. Boşluğuna geldi ve ağızdan kaçırdı... Tevil, ekranda söylediklerini örtmez. Cihaner'in yapması gereken tevil değil, sözlerine açıklık getirmesi...

Saadet, CHP'ye ders olsun!

Mustafa Ünal 2010.10.08

Saadet Partisi içinde CHP'li Önder Sav'dan 'kongre stratejisi' öğrenmek isteyenler çıktı. Oysa Saadet Partisi'nde olup bitenlerden asıl ders alması gereken CHP... En başta da Önder Sav. Neden mi? Anlatayım...

Saadet Partisi'nde yaşananları farklı perspektiften değerlendirmek istiyorum. Milli Görüş hareketi ikinci yenilikçi partisini doğurmak üzere... İlki AK Parti'ydi. Nasıl ortaya çıktığı herhalde unutulmadı. Eski usulle siyaset yapamayacaklarını gören Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan, Bülent Arınç gibi isimler geleneksel çizgiden koparak 'yenilikçi hareketi' başlattı.

Fazilet Partisi'nde Milli Görüş'ün doğal lideri Necmettin Erbakan'a karşı liste çıkardılar. Kongreyi kaybetmelerine rağmen hatırı sayılır oranda oy almayı başardılar. Bu oran Milli Görüş'ün bünyesinde 'yenilikçi hareketi' besleyecek dinamizm olduğunu gösterdi. Fazilet Partisi kapanınca herkes kendi yoluna gitti... Yenilikçi kanatta yer alan isimler Adalet ve Kalkınma Partisi'ni, Erbakan ve arkadaşları ise Saadet Partisi'ni kurdu.

AK Parti, ilk seçimde iktidar oldu. Erbakan kendilerine yeni yol seçenleri 'mektepten kaçan yaramaz öğrencilere' benzetti ama AK Parti, her seçimden zaferle çıktı. Erbakan'ın beğenmediği öğrencilerinden biri cumhurbaşkanı oldu, diğeri başbakan... Kalanlar değil, ayrılanlar kazandı.

Saadet Partisi ise kapısını açık tutacak, varlığını sürdürecektik kadar oyu ancak alabildi. Ta ki Numan Kurtulmuş'a kadar... Partisinin İstanbul il başkanı olarak sivrilen Kurtulmuş, Erbakan ve arkadaşlarının gönülsüz vizesine rağmen tabandan gelen değişim taleplerinin rüzgârıyla 'genel başkan' oldu.

Kurtulmuş geçmişte bir ara AK Parti'ye göz kırptı. Çok düşündü, uzun istişareler yaptı ve partisini değiştirmekten son anda vazgeçti. Siyasi kaderi farklı gelişti. Kurtulmuş genel başkan koltuğuna oturur oturmaz Saadet Partisi'nde 'farkını' gösterdi. İlk günden Milli Görüş'ün kalıplarını zorlamaya başladı. Yeni siyaset ve yeni yüzlere yöneldi. Saadet Partisi'ni gençleştirdi.

Erbakan vesayetinin partinin büyümesine engel olduğunu gördü. Vesayet görüntüsünü ve 'ak saçlılar' diye nitelenen parti büyüklerinin kuşatmasını radikal ve keskin yöntemlerle değil, ince siyasetle aşmayı denedi. Ancak geleneksel yapı değişime ve yeni siyasete vize vermedi. İçerideki zorluklara rağmen Numan Kurtulmuş yerel seçimlerde dikkatleri çeken oy aldı. Oran belki düşüktü ama gelecek için umut vaat etti.

Erbakan ve arkadaşları için Kurtulmuş'un liderliğinde Saadet'in büyüme istidadına girmesi değil, Milli Görüş çizgisinin aynen korunması ve eski isimlerin parti bünyesinde muhafazası önemliydi. Kongre, değişimin ve geleneğin sert mücadelesine sahne oldu. Erbakan, eski arkadaşlarını ve yakınlarını parti yönetimine sokmak için bastırdı. 'Doğal lider' olarak bütün ağırlığını koydu. Kurtulmuş, vesayeti daha da koyulaştıracak isimleri kabul etmedi.

Kongre ve sonrasındaki kayyuma kadar giden olaylar artık Saadet Partisi'nde siyaset yapmasının mümkün olmadığını gösterdi. Olağanüstü kongreyi beklemeden hem genel başkanlıktan hem de partiden istifa etti. 10 gün sonra yapılacak kongrede aday olsaydı, karşısına çıkacak isim; Necmettin Erbakan'dı. O zaman çok daha nahoş olaylar yaşanabilirdi. Saadet'ten ayrılan sadece Kurtulmuş değil, büyük bir parça koptu. Numan Kurtulmuş, bugün arkadaşlarıyla yeni parti kurmanın planlarını yapıyor. Hesapları uzun vadeli... 10 yıl içinde iktidar olmak.

CHP'nin çıkarması gereken ders mi? Saadet Partisi gibi siyasi yapıdan iktidar olmayı hedefleyen yeni hareket çıkarken seçim yenilgilerinin değişmez partisi CHP'de sessizlik ve sükunet egemen... Değişim ve yenilikten eser yok. Sanki CHP için iktidar değil, varlığını sürdürmek önemli. Oysa CHP, iktidara yaklaşan yeni partiler, yeni hareketler üretebilmeliydi.

Kemal Kılıçdaroğlu demeyin... Onu olağan dinamikler değil olağanüstü şartlar çıkardı. Belki Bülent Ecevit... Başarılı örnek sayılabilir. CHP, Saadet Partisi'nden başlayarak, Milli Görüş hareketini bir laboratuvar gibi incelemeli... 'Nasıl iktidara gelinir'in reçetesi orada; değişim ve yenilikçilikte gizli... Saadet'te yaşananlardan Önder Sav ders almalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sahada kaybettik, tribünde kazandık

Mustafa Ünal 2010.10.10

İkinci yarının başlarıydı. Oyunun gidişi kötüydü. Yine tutuktuk ama takım ilk devreye göre biraz daha iyi görünüyordu. Gol için pek umut vaat etmiyordu. Pozisyon tam önümde yaşandı. Karambol mücadelede top bir anda Ömer Erdoğan'ın önünde kalıverdi. Bu arada Alman oyuncular ileriye doğru hamle yapmıştı. Savunma aniden gelişen hücumla hazırlıksız yakalandı.

Ömer, ceza sahası içinde bekleyen Halil Altıntop'a yerden topu yuvarladığında, golden sonra sessizliğe gömülen tribünler bir anda ayağa fırladı. Gol için bundan daha iyi fırsat olamazdı. Halil kaleciyle karşı karşıyaydı. Zaman durdu... Herkes ayakta, eller havada, Türk bayrakları dalgalanmaya başladı.

İnsanın iliklerine kadar işleyen bıçak gibi keskin soğuğa aldırmadan tribünleri dolduran on binlerce taraftar gol sevinci yaşayacağından emindi. Halil buralarda ayağına gelen topu kaleye göndermekte hiç zorlanmayan bir oyuncuydu çünkü. Sayısız golleri vardı.

İşte onlardan biri geliyor derken... Halil topu tuttu, en iyi pozisyonu aldığı anda da köşeye doğru yuvarladı... O da ne? Kaleciye çarpan top içeriye değil dışarıya çıktı. Ayaktaki taraftar, çaresiz oflayarak yerine oturdu. El kol hareketleriyle 'Bu da kaçır mı Halil?' diye isyanını haykırdı... Lakin olan oldu.

Halil belki de maçın kaderini değiştirebilecek beraberlik fırsatını hoyratça harcadı. Bu dakika maçın 'kader anı' idi. Acaba yeni pozisyonların habercisi olabilir mi diye umutlandırmadı da değil. Türk oyuncular telaşla topu ileriye taşımak isterken Almanlar alabildiğine sakin... Her kaptıkları topla gole biraz daha yaklaştılar.

Ve karışık duyguların yaşandığı an. Maçın başından beri ayağına her top geldiğinde Türkler tarafından sürekli ısıtılan Mesut Özil affetmedi, düzgün vuruşla golü attı. Herkes dikkat kesildi. Günler öncesinden olası bir golde sevinip sevinmeyeceği merak konusuydu. Gözler Mesut'a çevrildi.

Acaba ne yapacaktı? 'Ne yapayım, gol atmak benim işim' der gibi ellerini mahcup ve kararsız biçimde yukarıya doğru kaldırdı ve kendisine koşan Alman oyuncuların tebriklerini kabul etti... O kadar. Abartılı, kendinden geçen gol sevinci yaşamadı. Kendi ülkesine karşı oynayan Mesut ne ilk oyuncu ne de son olacak... Dünya futbolunda sayısız örnekleri var. Biz daha yeni yeni yaşıyoruz. Avrupa'nın değişik ülkelerinde benzer durumlarla karşılaşacağız.

Alman taraftarlar gol sonrası Mesut diye bağırırken onlara katılan Türkler de oldu. Gol üzüntüsü ile Mesut sevincini bir arada yaşayanlar az değildi.

Ve Almanya'dan üç gol yedik. Türkiye sahada kaybetti ama tribünde kazandı. Tarihi Olimpiyat Stadyumu'nun yarıdan fazlası Türk taraftarıydı. Türkiye'yi simgeleyen kırmızı renk, tribünlerin her tarafına yayılmış. Alman taraftarlar kendi evinde azınlıkta... Kale arkasında bir yoğunluğu var. Diğer bölümlerde Türk seyircilerin arasında kaybolup gittiler...

Gurbetçilerin ilgisi çok yoğundu. Sabahtan itibaren, güneşin varlığını belli belirsiz hissettirdiği puslu Berlin sokaklarında ay-yıldızlı formlarıyla maça hazırlanan gurbetçi gençleri görmek mümkündü. Acıyla örselenen bu şehre, sonbaharın çok yakıştığını da söylemek lazım... Şehrin rengi yeşilden sarının tonlarına dönüşüyor. Muhteşem bir görüntü...

Sadece gurbetçiler değil, Türkiye'den gelenler de azımsanmayacak oranda. Stada doğru yürürken bir tanıdık yüze rastlayabiliyorsunuz. Hele tribünde, hep aşına simalar... Milli Takım'ın ana sponsorları adeta seferber oldu. 'Hep seninleyiz Türkiye' sloganıyla yola çıkan Ülker de onlardan biri... 'Aklımızda futbol, kalbimizde Türkiye'. Yoksa 90 dakikalık bir oyun için buralara kadar gelinir mi?

Olimpiyat Stadi'nda oyuncuları motive etmek için tribünün sinerjisi yeterliydi. Neylersin ki olmadı. Kaybettiğimiz de sıradan bir takım değil, bir dünya devi... Tek teselli bu. Yine de kırmızı-beyaza boyanan bu tribünlere yakışan galibiyetti...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Referandumu en doğru HSYK okudu...

Mustafa Ünal 2010.10.13

HSYK bu kez istifalarla gündemde... Yargıtay ve Danıştay'dan seçilen 5 üyenin 4'ü görevlerini bıraktı. Sadece Ali Suat Ertosun yerinde kaldı. İstifacıardan Musa Tekin'in görev süresi dolmak üzereydi. Birkaç günü kalmıştı. Kadir Özbek de son günlerini yaşıyordu, aralık ayında ayrılacaktı.

Özbek'in basın toplantısında sürelerinin dolmakta olduğunu hatırlatan gazeteciye 'ucuz kahramanlık yapmıyoruz' şeklinde cevap vermesi gerçeğin itirafı gibiydi. Kurul'da son günlerini yaşayan Tekin ve Özbek istifa etmese de gideceklerdi. Feragatte bulunmuş değiller yani. İstifa etmeseler de yeni dönemde zaten yoklardı.

Diğer ikisi için durum farklı... Ayrılmamış olsalardı, yeni HSYK'da iki yıl daha görev yapma imkânları vardı. Kurul'un 5 üyesinden 4'ünün istifa etmesi kuşkusuz önemli... Ancak bir deprem veya kriz değil. Olağan bir gelişme. Referandumun doğal sonucu... Halkın yüzde 58'i HSYK'nın yapısının değişmesini istedi.

'Evet' oylarının yüksek çıkmasında HSYK'nın kamuoyundan tepki çeken uygulamaları büyük rol oynadı. Özellikle de kamuoyunun yakından takip ettiği davaların hâkim ve savcılarına dönük müdahale girişimleri kurulu çok yıprattı. Vatandaş referandumda sandığa giderken ağırlıklı olarak HSYK'yı düşünerek oyunu kullandı. 'Oylanan HSYK idi' dense yeri...

HSYK üyeleri yüzde 58'e tepkisiz kalamazdı. Halkın mesajını doğru okuduklarını istifa ederek gösterdiler. Başka gerekçeler seslendirilse de istifaların gerçek nedeni 'yüzde 58 evet' rakamıdır. Tersinden bir soru bunu

doğrular: Sandıktan 'hayır' çıksaydı yine istifa ederler miydi? Hiç sanmam. Sürelerini son dakikasına kadar tamamlarlardı.

Kurul'un güçlükle çalıştığı gerçeği bugünün tespiti değil. Birkaç yıldır Kurul 'atama kararlarını' çıkarmakta ciddi zorluklar çekti. Korsan kararname, yürüyen davalara müdahale girişimleri HSYK'yı adeta bloke etti. En son unvanlı kararname sıkıntısı da bu yüzden çıktı. İstifa eden üyeler kritik davaların hâkim ve savcılarını değiştirmek için harekete geçti. Kurul'un başkanı Adalet Bakanı haklı olarak müdahaleye 'dur' dedi.

Belki unutulmuş olabilir, anayasa değişikliğini tetikleyen en önemli faktör HSYK'da yaşananlardı... Yoksa anayasa konusu AK Parti'nin gündeminden düşmüştü.

12 Eylül akşamı eski HSYK ömrünü tamamladı, yeni HSYK'nın oluşumu start aldı. Her ne kadar geçici madde üyelerin devamını öngörse de etik, vadesini tamamlayan Kurul'la birlikte üyelerin de ayrılmasını gerektiriyordu. Hele o üyeler eski halin muhafazası için çaba harcamış ve sonunda kaybetmişlerse... O koltukta oturmaya devam etmeleri yanlış olmaz mı?

Ben istifaları 'olağan ve normal, referandumun doğal sonucu, yüzde 58'in gereği' olarak değerlendiriyorum. Kadir Özbek ve arkadaşları olması gerekeni yaptı. Benim anlayamadığım, Ali Suat Ertosun'un niye yerinde kaldığı... Ertosun kararnamelerde adı öne çıkan isimlerdendi. Arkadaşlarının istifa gerekçelerini haklı bulmasına rağmen o nedense ayrılmadı.

Gerekçesini de 'Bilgilerimi, birikimlerimi gelecek arkadaşlara aktaracağım.' diye açıkladı. Bilgi ve birikim için Kurul'un arşivi yeterli değil mi? Bu gerekçe bana pek ikna edici gelmedi. Gerçi 'Bu sonuna kadar gideceğim anlamına gelmez' diyerek istifa kapısını açık tuttu. Ertosun'un da arkadaşlarıyla birlikte ayrılması daha şık olurdu.

Bu hafta sonu HSYK üyeleri için yurdun dört bir yanında seçim yapılacak. İstifa edenlerin yerine Yargıtay ve Danıştay en kısa zamanda yenilerini seçecektir. Doğru olan, yeni HSYK'nın yeni üyelerle yoluna devam etmesi. Kadir Özbek'in adı sürekli Yargıtay başkanlığı için geçiyor. Kendisi de inkâr etmiyor. Üslubu Yargıtay'dan çok siyasete daha yatkın... Seçimlere de az zaman kaldı. Kanaatimce Özbek'e siyaset daha çok yakışır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP başa mı dönüyor?

Mustafa Ünal 2010.10.15

CHP'li Muharrem İnce, '29 Ekim resepsiyonuna katılmayacağız.' dedi. Eğer bu CHP'nin kurumsal görüşü ise 'CHP tekrar başa döndü' demektir.

Muharrem İnce sıradan bir isim değil, CHP'nin grup başkan vekili... Seslendirdiği şahsi düşüncesi olamaz, CHP içinde bir grubun görüşü... Ancak yeni CHP'nin çizgisi bu değil. Kemal Kılıçdaroğlu genel başkan koltuğuna oturur oturmaz CHP'nin katı politikalarını esnetti. Yenilik sadece söz düzeyinde kalmadı, uygulamaya da dönüştü. 'Üniversitelerde başörtüsü veya türban sorununun' yaşandığını kabul etti ve çözülmesini istedi.

Cumhurbaşkanı Gül'le ilişkilerini sağlıklı zemine taşıdı. 1 Ekim'de Cumhurbaşkanı Meclis'e girdiğinde tereddüt etmeden ayağa kalktı. Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin'in ev sahipliği yaptığı resepsiyona katıldı.

Cumhurbaşkanı Gül'le el sıkıştı, sohbet etti. Kendi dönemini Deniz Baykal'ın CHP'sinden ayırttı. 29 Ekim resepsiyonuna katılmamak bu çizginin devamı olamaz... Muharrem İnce'nin sözlerine ben 'Acaba CHP'nin

kurumsal görüşü mü?' kuşkusuyla yaklaştım. Hemen bir CHP yöneticisini aradım. Şaşkınlık içindeydi: 'Muharrem İnce'yi duyunca şoke oldum. Kemal Bey'in böyle düşünmediğini biliyorum, daha dün konuştum. Ne oldu anlamış değilim.' dedi.

Önceki gün partinin MYK toplantısında bu konu masaya yatırıldı. Enine boyuna konuşuldu. Herkes düşündüğünü söyledi... Orada 'Resepsiyona gidilmesini savunanlar da oldu, itiraz edenler de...'. Kemal Kılıçdaroğlu dinlemekle yetindi. Her iki yaklaşıma da eşit mesafede durdu. Kendisini bağlayacak yorum yapmamaya özen gösterdi. Eğer partinin nihai kararı oluşsaydı herhalde MYK toplantısından sonra kamuoyuna duyurulurdu.

Dün Muharrem İnce'ye 'Resepsiyona katılmama kararı MYK'da mı alındı?' diye açıkça soruldu. İnce 'Hayır' dedi. İnce'nin sözlerini okuyunca CHP içinde daha eski politikaları savunan bir grup acaba Kılıçdaroğlu'nu bloke mi etmeye çalışıyor diye düşünmedim değil.

Eğer İnce'nin dediği gibi CHP 29 Ekim resepsiyonuna katılmazsa Kemal Kılıçdaroğlu'nun bugüne kadar geliştirmeye çalıştığı 'yeni üslup' berhava olur. Bir açılımdan, yeni yaklaşımdan söz edilemez. Boykotun izahı yok çünkü. Toplumun hassasiyeti katı politikaları esnetmeyi zorunlu kılıyor.

Muharrem İnce'nin katılmama kararını gerekçelendirirken söylediklerini anlamlandırmak güç... Bir yığın laf kalabalığı... Boykotun dayanağı olarak türbanı gösterdi. Kamu ile ilköğretim ve ortaöğretimde türban takma riskinden söz etti. Ardından da 'Ne oldu da iki resepsiyon, bir resepsiyona indi?' diye sordu. İki resepsiyon istisnaydı, doğru olan tek resepsiyon... Bir resepsiyon da normalleşmeye doğru atılan bir adım. 'Eşli eşsiz davetiyenin' mucidi Ahmet Necdet Sezer... Ondan önce yoktu. Eski köye yeni âdeti getiren Sezer.

Sezer'den önce başı açık veya kapalı ayrımı yapılmaz, cumhurun bütün renkleri Çankaya'da temsil edilirdi. Sezer başörtüsü karışıklığını o kadar ileriye götürdü ki... Atatürk mezarından kalksa eşi ve annesiyle Çankaya'ya giremez noktaya taşındı.

'Eşli-eşsiz davetiye' olağanüstü uygulamaydı. Cumhurbaşkanı Gül doğru bir kararla resepsiyonları normalleştirmek istedi. Başka bir niyet ve amaç aramak beyhude... Türkiye başı açık veya kapalı insanlarıyla bir bütün.

İnce'nin davetiyeye ilişkin söyledikleri ise tam kara mizah... 'Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül' cümlesine takılmış. 'Türkiye Cumhuriyeti' diye yazılmamasından derin sonuçlar çıkarmaya çalışıyor. Çok geçmeden Süleyman Demirel ve Ahmet Necdet Sezer'in de isimlerinin altında 'Türkiye Cumhurbaşkanı' yazan davetiye gönderdiği ortaya çıktı. İnce'nin davetiyeden ürettiği gerekçe kısa sürede anlamını yitirdi.

İnce'nin boykota dayanak yaptığı gerekçeler yeni CHP'nin siyaseti olamaz. 'Dar, ideolojik gruplar dışında' hak verenlerin olacağına ihtimal vermiyorum. 29 resepsiyonu CHP için sınava dönüştü; başa mı dönecek, ileri doğru mu gidecek? Katılıp katılmama kararı bu sorunun cevabını ortaya koyacak..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu lokomotif mi, vagon mu olacak?

Mustafa Ünal 2010.10.17

CHP'li Muharrem İnce'nin '29 Ekim resepsiyonuna katılmayacağız' açıklamasını Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'na rağmen yaptığı çok geçmeden anlaşıldı. Kılıçdaroğlu, İnce'yi, 'Henüz karar vermedik, daha 15

gün var.' diyerek tekzip etti.

Kılıçdaroğlu'nun tepkisi üzerine Muharrem İnce 'biz' kelimesini 'ben'e çevirdi ve 'Resepsiyona katılmayacağım.' dedi. Hiçbir milletvekilinin resepsiyonlara katılma mecburiyeti yok.

29 Ekim günü İnce'nin Çankaya'daki yokluğu bir eksiklik değil. Kendisi söylemese, farkına varan bile olmaz. Cumhurbaşkanı'nın davetine ister icabet eder, ister etmez, kendi bileceği iş. Geçmiş yıllardan biliyoruz ki her davet edilen milletvekili gelmeyecek...

İnce'nin Meclis'te ilk söylediği kendisinin değil, kurumsal olarak CHP'nin katılmayacağıydı... Daha o gün üslubundan, sözlerinin satır aralarından parti görüşünü seslendirmedeği, farklı amaç güttüğü sezilmişti. Amaç belliydi; Cumhurbaşkanı Gül'le ilişkileri sağlıklı zemine taşıyan Kemal Kılıçdaroğlu'nu bloke etmek...

İnce'nin sözleri, parti içi demokrasi kültürüyle açıklanamaz. Hiçbir parti yöneticisi, parti organlarında alınmayan bir kararı partinin politikası gibi aksettiremez. Bu her partide sorun olur. İnce'nin çıkışının CHP'de probleme işaret ettiği çok açık... Davetiye gün yüzüne çıkardı.

Kılıçdaroğlu'nun ezberleri bozan yeni yaklaşımlarına karşı direnç var. İnce tek başına değil, onun gibi düşünen başkalarının olduğu biliniyor. 'Bütün bunlar Önder Sav'ın hamlesi' iddiaları yabana atılmamalı. İnce'nin açıklamalarının 'bir organize iş' olma ihtimali çok yüksek.

Peki, 29 Ekim'de CHP ne yapacak? Kemal Kılıçdaroğlu, parti içindeki engelleri aşabilecek mi? Eğer genel başkanlıktan liderliğe terfi edecekse Önder Sav'ı, Muharrem İnce'yi aşmaktan başka çaresi yok. Partinin vagonu mu, yoksa lokomotif mi olacak? Vereceği karar bunu belirleyecek. Liderlik serüveni açısından kritik bir noktada...Dengeleri gözetmek bir yere kadar tolere edilebilir. Parti içi hiziplerin sürüklediği bir genel başkan görüntüsü hem kendisini hem de CHP'yi bitirir. Genel başkan koltuğuna oturanların parti içi rüzgârlarla sağa sola savrulma lüksü yok. 29 Ekim resepsiyonu aynı zamanda Kılıçdaroğlu'nun liderlik sınavı...

Türban sözlerinin samimiyeti açısından da imtihan... Üniversitelerde türban sorununun çözülmesini isteyen bir parti, türbanı gerekçe göstererek Çankaya'yı boykot edebilir mi? Kesinlikle hayır. Aksi halde kendini inkar eder ve bütün inandırıcılığını yitirir. 'Türbanı, başörtüsünü problem olmaktan çıkarmak istiyoruz' sözleri boşluğa düşer.

Resepsiyon 'Çankaya veya Abdullah Gül sorunu' olmaktan çıktı, CHP ve Kemal Kılıçdaroğlu problemine dönüştü. Olumlu veya olumsuz karar Çankaya açısından değil, CHP ve Kılıçdaroğlu açısından yorumlanacak.

Kılıçdaroğlu, CHP'nin lokomotif olmalı, vagonu değil. Muharrem İnce'ye aldırmadan, parti içinden yükselen itirazlara kulaklarını tıkayarak 29 Ekim resepsiyonuna mutlaka katılmalı. Yoksa değil liderliği genel başkanlığı bile tartışmalı hale gelir. Ve CHP 'genel başkanın değil, Meclis grup başkan vekilinin sözlerinin geçerli olduğu bir parti' olur.

Eski katı politikalar CHP'yi iktidar hedefinin çok uzağına düşürdü. Solun toplam oyu yüzde 35'lerden 20'lere kadar geriledi. Toplumun yönünü doğru okuyamayan bir partinin daha da gerilemesi mukadder... Eğer CHP eski katı ideolojik çizgisine dönerse yarın varlığını sürdürme riskiyle karşı karşıya kalır.

Yüzde 20 de hayal olur. Devleti kuran partiden, milletin tasfiye ettiği parti haline gelir. Bu topraklarda başörtüsü veya türban karşıtlığıyla siyaset yapılamaz. Kılıçdaroğlu, CHP'nin katı politikalarını esneterek bu gerçeklerin farkında olduğunu hissettirdi. Bir arayış içinde olduğu açıkça görülüyor. İstanbul'da dün iki toplantı yaptı. Kemal Derviş'le görüştü. Yeni ufuklara açılabilmesi için öncelikle 'İnce' tuzakları boşa çıkarmalı.

Resepsiyon, Kemal Kılıçdaroğlu için büyük sınav...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sandığı lekelemek

Mustafa Ünal 2010.10.20

Bugüne kadar kim bilir kaç seçim yaşadım, bu ülkede sandık sonuçlarına 'saygı gösterildiğini' hiç görmedim. Kaybedenler özeleştiri yapacağına, sürekli seçimlerin sıhhatini gölgelemek için çaba harcadı. Her defasında olur olmaz iddialar, abuk sabuk tezler ortaya atıldı. Komplo teorilerinin dış güçlere kadar uzandığı da oldu.

Hatırlarsınız, bir ara çöplüklerde oy pusulaları bulunurdu. Kaybedeceğini anlayan çöplüğe koşardı. Bunun artık alıcısı kalmadı, demode oldu. Sonra oyların bir kilo pirince, üç kilo buğdaya satın alındığı senaryoları yazıldı. Son dönemde seçim sonuçlarına bilgisayar ortamında hile karıştırıldığı söylenir oldu.

İktidar partisinin devletin imkânlarını kullandığı, her dönem kaybedenlerin sığındığı mazeret...

Bunların bir kısmını referandum sabahında da duydunuz. Sonuçları kabullenemeyenler 'yüzde 42'ye' o kadar methiye düzdü ki 'acaba 42, 58'den daha mı büyük' diye kuşkuya düşenler oldu. 'Referandumlarda ikincilik sonunculuktur' gerçeğine rağmen 'şanlı ikincilikten' söz edenler çıktı.

Seçim sabahlarında yaşamaya alışık olduğumuz tartışmalar şu sıralar HSYK seçimlerinde aynen tekrarlanıyor. Yine başrolde kaybedenler var... Ve sonuçları hazmedemeyenler yine sahnede. Konuşanlar onlar, ileri geri, doğruluğuna yanlışlığına bakmaksızın her iddiayı gündeme taşıyan onlar.

Yargıç ve savcılardan oluşan bir dernek olmasına rağmen bir siyasi parti gibi faaliyet gösteren YARSAV'ın işaret ettiği hiçbir aday kazanamadı. Sesi ile cismi doğru orantılı değilmiş. Sesi çok gür çıkıyordu ancak seçimde esamisi okunmadı.

Doğrusu YARSAV'ın tabanda bu kadar zayıf olduğunu hiç kimse tahmin etmemişti. Kazanması zordu ama böylesine de ağır yenilgi beklenmiyordu. Meğer YARSAV sadece Ankara'da yüksek yargı çevrelerinde etkiliymiş. Rakamlar YARSAV açısından çok dramatik...

Her gün hâkim ve savcılar adına açıklama yapan bir dernek eğer bir üyesini bile sandıktan çıkaramıyorsa önce kendi durumunu gözden geçirmesi, 'Biz niye kaybettik, nerede hata yaptık?' diye uzun uzun düşünmesi lazım. Kazananların neden kazandığını analiz etmek onların işi değil.

Hükümet seçimlere müdahale etmiş... Nerede, nasıl? Somut bir delil var mı? Yok. Haydi vatandaş! anladık diyelim 'Bir paket pirince oyunu sattı', peki hâkim ve savcılar hükümetin müdahalesine açık insanlar mı? Bu iddia yargı camiasına hakaret... Yargıç ve savcıların Adalet Bakanlığı tarafından yönlendirildiği iddiası inandırıcı değil.

Adalet Bakanlığı bürokratlarının adaylığı dile dolanmış durumda... HSYK'nın istifa etmeyen atanmış üyesi Ali Suat Ertosun da bakanlık bürokratyıdır. Ona bu yüzden itiraz edildiğini hiç duymadım. Bakanlık bürokratlarının adaylığına farklı bakanlar olabilir, ancak yasal bir engel olmadığı da ortada. Anayasa Mahkemesi üyesi Fulya Kantarcıoğlu, Seyfi Oktay'ın müsteşar yardımcısıydı.

Oysa geçtiğimiz pazar günü bakanlık bürokrasisinde görev yapan iki isim, dayatmayla değil, çok seçenekli listeden seçilerek çıktı.

Bakanlığın liste hazırladığı iddiası çokça dile getirildi. Somut, elle tutulur, gözle görülür bir delil yok. Sadece iddia var. Adalet Bakanı Sadullah Ergin bu iddiayı kesin dille yalanladı; 'Bakanlığımızca hazırlanmış aday listesi bulunmadığı gibi herhangi bir adaya veya listeye kurumsal destek verilmesi söz konusu değildir.' dedi.

Kaybedenlerin dillendirdiği benzer iddiaların yenilgiye mazeret üretme dışında anlamı yok. Üzerinde durmaya bile değmez. Her biri inandırıcılıktan çok uzak... YARSAV gerçekten neticeyi doğru analiz etmeye çalışıyorsa sonuçlara şuradan da bakmalı: Yargının her düzeyinde statükoya büyük tepki var. Statükoya yakın duranın kaybetmesi mukadderdi. Bu sonuçları, sempati oyu kadar tepki oyu doğurdu.

Seçim sonuçları kabullenmeyi, aynı zamanda yenilgiyi hazmetmeyi de zorunlu kılıyor. Kaybedenlerin sandığı lekelemeye kalkmaları artık komik kaçmaya başladı. Benden söylemesi...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yalçinkaya'ya muhtıra!

Mustafa Ünal 2010.10.22

Son türban tartışmasını başlatan kim? CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu... Gazetecilere konuştu; 'Üniversitelere türbanla girilmeli' dedi.

Referandum propagandası yaparken meydanlarda vaat etti; 'Türban sorununu biz çözeceğiz' diye. Yoksa ne AK Parti'nin ne de MHP'nin gündeminde seçimden önce 'türban sorununa' çözüm arayışı vardı.

Doğrusu CHP'nin türbana olumlu yaklaşımı herkesi umutlandırdı. Çünkü çözümün önündeki tek engel CHP'ydi. Meclis'te uzlaşi havasının doğduğunu gören AK Parti harekete geçti, önceki gün grup yöneticileri CHP'nin kapısını çaldı. Görüşme sonrası taraflardan iyi haberler beklerken CHP yüzde 10 barajından dokunulmazlıklara kadar şartlar öne sürdü.

Aksi halde uzlaşma komisyonuna üye vermeyeceklerini söylediler. Ankara siyasetinde çözümü ön şarta bağlamak 'Biz yokuz' demenin bir başka ifadesi. CHP'nin yan çizen tutumu karşısında herkes şaşkın... Nasıl şaşırmasın ki... Henüz Kılıçdaroğlu'nun 'türban sorunu çözülmeli' manşetlerinin mürekkebi kurumadı.

Ne oldu 'Türban sorununu çözeceğiz' vaatlerine?.. Bir parti bu kadar kısa sürede 'varız'dan, 'yokuz' noktasına nasıl geldi? Bazı çevreler ikazda mı bulundu? Bu konuda düzenleme yapılacaksa CHP'nin rakamsal desteğine ihtiyaç yok. Diğer partilerin oyu yeterli... CHP 'engel olmasın, gölge etmesin' yeter. Sorun sadece Anayasa Mahkemesi'ne taşıma kapasitesi değil, CHP'nin tahrik gücü çok fazla. Bu partinin kışkırtmalarına kayıtsız kalamayan dinamikler var maalesef. Yargı da bunun içinde...

Aslında bir yasal düzenlemeye de ihtiyaç yok. Hiçbir kanun metninde 'Üniversitelerde türban yasaktır' diyen bir hüküm yok. Eski YÖK yönetimi Anayasa Mahkemesi'nin yorumundan 'yasak' icat etti.

Eski Yargıtay Başkanı Sami Selçuk'un Kanal 7'den Mehmet Acet'e söylediklerini okudum. Selçuk, Anayasa Mahkemesi ve AİHM'nin yasağa dayanak yapılan türbanla ilgili kararları için 'Her iki kararda da türbanı yasaklayan bir hüküm yok' diyor ve ekliyor: 'Mahkeme kararlarının gerekçeli kısmı hiçbir zaman bağlayıcı değildir. Bağlayıcı olan hüküm fıkrasıdır'. Sami Selçuk'un bir hukuk otoritesi olduğuna kuşku yok.

CHP'nin fitilini ateşlediği türban tartışması sonuç doğurmadı ama başka bir krize yol açtı. Sistem krizine... Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçinkaya yetkisi ve haddi olmadığı halde tam da partiler arasında görüşmeler başlarken kimilerinin 'muhtıra' diye nitelediği o talihsiz bildiriye yayımladı.

Daha ortada uzlaşma metni yokken 'türban konusunda yapılacak düzenleme laikliğe aykırı' dedi. Kapatma iması yaparak bütün partileri uyardı. Meclis'in yetkisine müdahale etmek yargıda alışkanlığa dönüştü. Benzer müdahale daha önce Anayasa Mahkemesi'nden gelmişti. Son darbe Yalçinkaya'dan... Anayasa, başsavcıya Meclis'in çalışmalarına müdahale etme yetkisi vermiyor. Partiler Yalçinkaya'ya sert karşılık verdi. CHP istisna... Haşim Kılıç'a aslan kesilen Kemal Kılıçdaroğlu 'kuzuların sessizliğine' büründü. CHP'nin Meclis yöneticisi Akif Hamzaçebi Başsavcı'nın uyarısını 'normal' karşıladı. Oysa en anlamlı tepkinin CHP'den gelmesi gerekirdi. Bu süreci onlar başlattı çünkü. Bildiriyi görünce geri çekilmek CHP gibi köklü bir partiye yakışır mı?

Dün öğle yemeğinde Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkanı Mevlüt Çavuşoğlu ile bir araya geldik. Başsavcıya o da tepkiliydi. 'TBMM'nin iradesine böyle antidemokratik bir yaklaşım kabul edilemez' dedi.

Başsavcı Yalçinkaya'ya tarihi cevabı Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin verdi. Lafı hiç eğip bükmeden 'Bu kabul edilemez. Bu bildiriyi yayınlayan makamın derhal geri çekmesini, Türk Milleti'nden ve onun temsilcisi TBMM'den özür dilemesini bekliyorum' dedi.

Bugüne kadar eşine pek az rastladığımız, Meclis adına onurlu bir çıkış... Şahin, sessiz kalamazdı, esnek cümlelerle geçiştiremezdi de. Doğrusunu yaptı.Türkiye, Yalçinkaya'dan özür bekliyor... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Havayı bozmak!

Mustafa Ünal 2010.10.24

Tam da başörtüsü konusunda hava yumuşamışken... CHP yılların katı tutumunu esnetmişken... Üniversitelere türbanla girme umudu yeşermişken...

Siyaset çözüm konusunda en yakın noktaya ulaşmışken... Başörtüsü yasağı artık savunulamaz hale gelmişken... Tam da yasakçı zihniyet 'Türban ilköğretimde, kamusal alanda da serbest olacak mı?' sorularıyla çıkış ararken...

Bahardan kışa geçer gibi iyimser puslanmaya başladı. Anadolu'nun muhtelif şehirlerinden haberler peş peşe geldi. Bir anda Mersin'de, Diyarbakır'da derslere türbanla girmek isteyen ilköğretim öğrencileri ortaya çıktı. Okulların kapısında başörtülü öğrenci görüntüleri... Bir kız çocuğunun 'Sonuna kadar direneceğim. Onlar kovacak ben geleceğim' diyen açıklaması. Gazetecilere demeç veren bir baba... Ve 'Kızım türbanla okumak istiyor' çıkışı.

İçinde 'türban ve ilköğretim' geçen haberler iri puntolarla gazete manşetlerine taşındı, televizyon ekranlarını kapladı. Türbanlı çocuğun babası tartışma programına konuk oldu. Her söylediğiyle dikkatleri üzerine çekti. Duydukları karşısında bazıları şaşkına döndü, bazıları da ibretle izledi.

Bir dakika... Ne oluyoruz? Üniversitelerde başörtüsü sorununa çözüm aranırken ilköğretim de nereden çıktı? O haberlerin sokaktaki sıradan insanın zihninde bile 'türban ilkokullara kadar iniyor' algısı oluşturmayı amaçladığı açık. Bu süreçte başka uç örnekler de boy gösterdi. Olumlu havayı bozacak ne kadar figür varsa adeta resmi geçit yapar gibi sahnedeki yerini aldı.

Daha geçen hafta 'Tamam, yükseköğretimde başörtüsü sorunu çözülüyor' derken bugün başka konuları konuşuyoruz. Nedeni belli... İklimi değiştirme çabalarını siz de gözlemlemiyor musunuz?

Provokasyonlar bu toprakların vazgeçilmezi... Her kritik süreçte 'eski oyunlar' tekrarlanır. Masum olayları bile provoke etmeye hazır bir çevre var. İlköğretimdeki o kız çocuğu ve babası belki farkında değil. Son derece iyi

niyetle yola çıkmış olabilirler. 70 milyonluk bir ülkede standart dışı münferit örnekler de çıkabilir. Buradan hareketle genelleme yapılabilir mi?

Bir kız öğrencinin talebi ilköğretimde türban sorunu olarak yorumlanabilir mi? Dünyanın her yerinde bu tip örnekler istisnadır. Standart sapmasıdır. Daha öte anlamlar yüklenmez. Ama bizde farklı... Bir istisnadan genel manalar çıkarılır.

Memleketin puslu oyun havaları herkes tarafından çok iyi bilinmesine rağmen ne yazık ki çoğu zaman başarılı da olur. Her provokasyon tortusunu bırakır. Ve değişim veya çözüm süreçleri ya sekteye uğrar, başka bahara ertelenir ya da ağır aksak ancak yürüyebilir. Kim ne derse desin, son bir hafta içinde yaşadığımız gelişmeler doğal şeyler değil.

Kızını ilköğretime türbanlı göndermek isteyen bir babanın sonradan gelen itirafı çok manidar: 'CHP bana söz verdi. Sayın Kılıçdaroğlu'nun da benimle konuşacağını söylediler.' Bu sözler olayın arkasında CHP'nin olduğunu göstermez. Ancak o babanın CHP'nin ılımlı yaklaşımından güç aldığı ortada.

İlköğretim ve türban haberlerinin, köşeye sıkışmış çaresizlikten kıvranan yasakçı zihniyetin elini güçlendirdiğini söyleyebiliriz. Daha dün 'Üniversitelerde başörtüsü yasağını bu çağda nasıl savunabiliyorsunuz?' sorularının altında ezilenler bugün 'Türban ilkokulda da serbest olacak mı?' diyerek üste çıkmaya çalışıyorlar.

Oysa sorun üniversitelerde başörtüsü yasağı... Çözüm aranan da bu. Ne ilköğretim ne de ortaöğretim problem. Konuyu saptırmaya, havayı bulandırmaya gerek yok. Provokasyonlar veya uç istisnai örnekler çözümü erteletmemeli...

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MYK, Kılıçdaroğlu'nu serbest bıraktı

Mustafa Ünal 2010.10.27

Haberi duyunca kulaklarıma inanamadım. Yanlış mı işittim diye dikkat kesildim, doğruymuş.

Önceki gün toplanan CHP MYK'sı resepsiyon sorununu tekrar müzakereye açtı. Parti yöneticileri 'Cumhurbaşkanı Gül'ün davetine gidilmeli mi, gidilmemeli mi?' sorusuna cevap aradı. Uzun uzun tartışılar, herkes görüşünü söyledi. Bir sonuca vardılar tabii.

Kararı kamuoyuna Genel Başkan Yardımcısı Hakkı Suha Okay açıkladı: 'MYK'da bu konuda bağlayıcı karar almadık. Milletvekili arkadaşlarımızdan dileyen katılır, dileyen katılmaz.' CHP MYK'sından çıkan karar bu. Davete icabet edip etmemek milletvekillerinin zaten inisiyatifinde... Aksi mi söz konusuydu? Hayır.

Davetiye, milletvekilinin şahsıdır. Öteden beri bütün cumhurbaşkanları âdet olduğu üzere her milletvekiline davetiye gönderir. İstisna olarak eski Cumhurbaşkanı Sezer, eşleri kapalı milletvekillerine 'tek gelin' notunu düştü. Cumhuriyet Bayramı'nı gölgeleyen davetiye krizinin başlangıcı burası...

Bu dönemde Başbakan ve bakanlar dahil milletvekillerinin büyük bölümü eşlerini Çankaya Köşkü'ne götüremedi. Sezer'in alerjisinden dolayı Köşk başörtüsüne kapandı. Bu uygulamanın uzun ömürlü olması

mümkün değildi. Nitekim Sezer'le birlikte eşli-eşsiz davetiye ayrımı sona erdi.

Eskiden olduğu gibi herkese eşli davetiye gönderildi. Cumhur ayrıma tabi tutulmadı. Neyse konumuz o değil.

CHP yönetiminin milletvekillerini serbest bıraktığını açıklaması, tarihe not düşülmesi gereken bir olay... Karara bakar mısınız? CHP milletvekilleri isterse katılacak isterse katılmayacak, her milletvekili kendi kararını kendisi verecek. Bunun için parti MYK'sında karar almaya gerek yok ki...

Milletvekillerinin parti kimliği var ancak resepsiyon daveti bir Meclis faaliyeti değil ki, milletvekillerini bağlayacak grup kararı alınsın... Hayret! Bu konu bu boyutuyla parti organında nasıl müzakere edilebildi? Duyunca inanmakta zorlandığım haber bu. Haksız mıyım? CHP'den kamuoyunun beklediği haber başka... Hiç kimse CHP milletvekillerinin resepsiyona katılıp katılmayacağıyla ilgili değil. Sorun CHP'nin kurumsal olarak Çankaya'da bulunup bulunmayacağı... Bir başka ifadeyle Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı Gül'ün davetine icabet edip etmeyeceği. Cevabı aranan soru bu.

İki gün kaldı hâlâ netlik yok. Eğilim var, hava var ancak bir karar yok. Kılıçdaroğlu'na 10 gün önce soruldu, 'İki hafta var, henüz kararımı vermedim.' dedi. Önceki gün bir gazeteye 'Daha 4 gün var, düşünüyorum.' dedi. Cuma günü sorulsa herhalde 'Akşama daha çok var, saati gelince kararımı veririm' diye cevap verecek. Tamam, 29 Ekim akşamı göreceğiz de, resepsiyon tartışmasını başlatan, bu konuyu ülkenin gündemine taşıyan CHP'li Muharrem İnce... Durduk yerde kaşınmadı.

CHP gibi köklü bir parti 'resepsiyon davetinin' bir siyasi sorun haline nasıl geleceğini cümle aleme gösterdi. Kılıçdaroğlu gitmek istiyor, partiden bir grup ise engellemeye çalışıyor. Kemal Bey ise kararsız... Görüntü bu. Dün Star gazetesi, MYK haberini verirken mizah kokan üslupla 'CHP, Kılıçdaroğlu'nu serbest bıraktı' diye başlık atmış...

Ben hiç o açıdan düşünmemiştim. Okay, 'İsteyen milletvekili gider' derken Kılıçdaroğlu'nu kastetti ise o zaman o kararın anlamı değişir. Serbestlik eğer Kemal Bey'e vize içinse daha ağır bir problemten söz etmemiz gerekir. Mizahi başlıkta bir nebze gerçeklik de yatıyor sanki.

Ben Muharrem İnce'nin 'Katılmayacağız' çıkışından beri resepsiyon davetini Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderlik sınavı olarak görüyorum. Kılıçdaroğlu ya genel başkanlıktan liderliğe adım atacak ya da genel başkan olarak kalacak. Resepsiyon konusuyla bu kadar ilgilenmemin nedeni bu...

Bu konu Çankaya daveti olmaktan çıktı, CHP içi soruna dönüştü. Ve Kılıçdaroğlu'nun liderliğinin sınandığı konu haline geldi. Cumaya iki gün kaldı, Kemal Bey'in kararını heyecanla bekliyorum. Öyle bir noktada ki ya ileriye doğru adım atacak ya geriye doğru, ortası yok... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayrama CHP gölgesi

Mustafa Ünal 2010.10.29

Bugün 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı... Ne yazık ki bu anlamlı bayrama yine 'resepsiyon tartışmaları' damgasını vurdu.

Cumhurbaşkanı Gül, çifte resepsiyonu teke düşürdü. Doğrusu buydu. Öğle saatlerinde devlet erkânı, akşam ise millet... Bu ikili görüntü ne Cumhuriyet'in ne de bayramın ruhuna uygundu.

Bu akşamki resepsiyona Cumhurbaşkanı, ayırım yapmaksızın cumhurun bütün renklerini davet etti. Cumhuriyet kapalı, açık diye iki parçaya bölmedi. Eski Cumhurbaşkanı Sezer yüzünden son dönemde Çankaya'dan 'tek Türkiye' fotoğrafı verilemiyordu. Bunun giderilmesi için imkân doğdu.

Tek Türkiye için Gül adımı attı, şimdi sıra davetlilerde... Gözlerse CHP'de. Özellikle de partinin kurumsal kimliğini temsil eden Kemal Kılıçdaroğlu'nda. Siyasî tavır yüzünden davete icabet etmeyecek CHP'liler olduğunu biliyoruz. İçlerinde günler öncesinden itirazını yüksek sesle dillendirenler oldu. Farklı bahaneler ileri sürseler de asıl neden Hayrünnisa Hanım...

Kılıçdaroğlu'nun ne yapacağı dün akşam saatlerinde belli oldu. 'Resepsiyona katılmayacağını, bayramı halkın arasında kutlamak istediğini' söyledi. Kararının 'boykot' anlamı taşımadığını ve Hayrünnisa Hanım'la da bir ilgisinin bulunmadığını anlattı. Katılmama kararının 'başörtüsüne tavır' şeklinde yorumlanacağı kesin. CHP lideri, bir süredir türban veya başörtüsü konusunda olumlu mesajlar veriyordu.

Gül'ün davetine icabet etmemesi, samimiyetinin sorgulanmasına neden olacak. Toplumun yüzde 80'inin başörtüsüyle ilişkili olduğu düşünüldüğünde bırakın siyaset uzmanlığını, ortalama bir insan bile bu topraklarda başörtüsüne tepki konularak siyaset yapılamayacağını bilir. Kılıçdaroğlu'nun düşüncesi katılma yönündeydi. Parti içindeki itirazlara boyun eğdi. Liderliği de darbe aldı. Partisini genel başkan olarak yönlendirmesi beklenirdi.

'HSYK atamaları' gibi gerekçeler üretenler oldu. Bu ne inandırıcı ne de ikna edici. CHP'nin itirazları, HSYK atamalarından çok önce başladı. Kemal Kılıçdaroğlu, 'Hayrünnisa Hanım'la ilgisi yok' diyerek suni gerekçelerin arkasına sığındı. Herkes farkında ki asıl gerekçe Hayrünnisa Hanım... Adında cumhuriyet geçen bir parti 'Cumhuriyet bayramı'nı gölgeledi.

Önceki akşam Ankara'da Cumhuriyet Gazetesi'nin 'Cumhuriyet Resepsiyonu' vardı. Ben de davetliydim. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da katılanlar arasındaydı, biraz gecikerek de olsa geldi. Uzun zamandır dışarıda pek görülmeyen eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, göze çarpan diğer davetliydi.

Kılıçdaroğlu'nun kararı netleştikten sonra Ankara'da askerin tavrı da konuşulmaya başlandı. Resepsiyona Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları da davetli... Tek resepsiyona tepki göstererek katılmayacaklarını ileri sürenler oldu. Doğrusu bunun konuşulması bile abes.

Bir askerin aynı zamanda başkomutan sıfatı taşıyan Cumhurbaşkanı'nın davetine 'hayır, gelmiyorum' demesi düşünülebilir mi? Asla. Böyle bir tavır TSK'nın komuta kademesini tartışmalı hale getirir.

TSK, CHP gibi parti değil. Başörtüsü konusundaki siyasî tartışmaların tarafı olamaz. Bırakın tepki göstermesini, bunu düşünme, tartışmaya açma lüksü bile yok. Komutanların Cumhurbaşkanı'na 'hayır' diyeceğine hiç ihtimal vermem. Ayrıca Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in sakın kişiliğiyle de bağdaşmaz.

Bu akşamki resepsiyonda Çankaya Köşkü'nde cumhurun bütün renkleri buluşacak. Siyasî olarak kendisini sağda veya solda tanımlamış kişilerden tutun da politikadan uzak simalara kadar Köşk'ün kapıları cumhura açılacak. Kendisini 'Tek Türkiye'nin dışında tutanlar kaybedecek. Cumhur, kendisini dışlayanı dışlar.

Umarım asker CHP gibi yapmaz, bayramı gölgeleyecek davranışlardan kaçınır. Cumhuriyet Bayramı'nın ruhuna uygun hareket etmek, en çok onlardan beklenir. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çok ayıp

Mustafa Ünal 2010.10.31

Çankaya'da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün resepsiyon davetindeyiz. İlk dikkat çeken, salonun baştan aşağı yenilenmiş olması. Daha zarif bir görüntü...

Abartı yok, sadeliğe özen gösterilmiş. Tavan süslemelerinde geleneksel çizgiler dikkat çekici... Selçuklu mimarisinden esintiler var. Modernle geleneğin sentezi.

Gül yerinde bir kararla resepsiyonu teke indirdi. Davetler toplumun değişik kesimlerinden özenle seçilmiş. Mükemmel bir kompozisyon... Ayrım yok. Dışarıda tutulan yok. Başlı açık olan da var kapalı olan da... İş dünyasından devlet bürokrasisine, sanatçılardan gazetecilere kadar...

Türkiye'yi küçültseniz, 70 milyonu 2 bine indirseniz herhalde böyle bir topluluk oluşurdu. Sadece Cumhurbaşkanı Gül değil, salondakilere dikkatle bakan herkes 'Türkiye'nin bütün renkleri burada.' dedi.

MHP lideri Devlet Bahçeli kurmaylarıyla tam kadro Çankaya'daydı. Bahçeli sempatik tavırlarıyla ilgi odağıydı. 'Normali buydu, normale döndük.' dedi. DSP de MHP gibi davete bütün milletvekilleriyle katıldı. Genel Başkan Masum Türker 'Biz tam kadro buradayız.' diyerek milletvekillerini tanıttı.

Davete rağmen kurumsal olarak kendisini dışarıda tutanlar da yok değil. En çok dikkat çeken de 'CHP ve TSK...'. Her ikisi de Cumhurbaşkanı'nın davetine 'Hayır, biz gelmiyoruz' dedi. Bu davranış Cumhuriyet Bayramı'nın coşkusunu bir nebze gölgeledi. Oysa CHP ve asker 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın hassasiyetini en üst düzeyde hisseden iki kurum.

CHP'den iki milletvekili Köşk'teydi. Ahmet Tan ve Harun Öztürk... İlginçtir ikisi de DSP kökenli. Kurumsal temsil ancak parti liderliğinin katılımıyla mümkün... Çankaya'ya ne Kemal Kılıçdaroğlu ne de yardımcılarında biri geldi. Bu görüntünün CHP'ye dönük çok olumsuz sonuçları olacağı kesin...

En başta CHP kendisini Türkiye gerçeğinin dışında tuttu. Dışarıda kalan bir partinin iktidar şansı olamaz. Ardından unutulmaya yüz tutan 'CHP = Asker' formülünü yeniden diriltti. Öyle olmadığını anlatması çok zor. Oysa sol siyaset askerle yan yana görünmenin bedelini çok ağır ödedi. Bitmeyen sandık hüsrانlarının bir nedeni de bu.

Kılıçdaroğlu her ne kadar farklı gerekçeler öne sürse de herkes biliyor ki asıl neden Hayrünnisa Hanım'ın başörtüsü. Hayret, sol hâlâ farkına varamadı; bu topraklarda başörtüsüne tavrı koyarak siyaset yapılamaz. Kılıçdaroğlu'nun liderliği darbe aldı.

'Resepsiyona gitmiyoruz' diye kazan kaldıran CHP'lileri ikna edeceğine bu direnç karşısında savruldu. Grup yöneticisi Muharrem İnce'nin partide daha etkili olduğu anlaşıldı. Bir genel başkan bu duruma düşmemeliydi. Bir daha anlaşıldı ki CHP aynı yerde... Bu siyasetin sonu hep sandık hüsrانı.

Beni en çok şaşırtan asker oldu. Komutanlar, Başkomutan'ın davetine nasıl 'hayır' diyebildi anlayabilmiş değilim. Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner ve kuvvet komutanlarının katılmama gerekçesi ne olabilir? Hayrünnisa Hanım'ın başörtüsü mü? Yoksa başka bahanesi mi var?

Genelkurmay ne medyaya ne de kamuoyuna katılmama gerekçesini açıklayabilmiş değil. Açıklayabileceğini de sanmıyorum. Askerin, başörtüsüne tavrı koyma lüksü yok. TSK bünyesindeki askerlerin büyük çoğunluğu başörtüsüyle bir şekilde ilişkili...

Kiminle karşılaştıysam 'Asker gelmeliydi' diye tepki verdi. Birçok insanla konuştum, medyadaki yorumlara baktım 'komutanlar gitmeyerek iyi yaptı' diyene rastlamadım. Genelkurmay kurumsal olarak kendisini Türkiye gerçeğinin dışında tutamaz. Komutanlar Çankaya'da cumhurun arasına karışma imkânı bulmuştu, bu şansı kullanamadı, orduveinden dışarı çıkmadılar. Komutanların yaptığı en hafif tabirle 'çok ayıp'. Cumhurbaşkanı Gül'e değil, yarısından fazlası başörtülü olan millete ayıp. Bunun ne devlet terbiyesinde ne de TSK geleneğinde yeri var.

Sözün özü CHP ve TSK, Hayrünnisa Hanım'a tavrı koyarak Türkiye'yi rencide etti... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'de hesaplaşma günü

Mustafa Ünal 2010.11.03

CHP'yi yönetmek Türkiye'yi yönetmekten daha zor... Nereden mi çıkardım? Baksanıza sürekli tartışma, sürekli kavga. Vaktiyle Bülent Ecevit parti içi gruplaşmalardan çok çekti. Deniz Baykal belirli aralıklarla ekibini yenileyerek yoluna ancak devam edebildi. Şimdi de Kemal Kılıçdaroğlu zorda.

Kemal Bey daha yeni olmasına rağmen parti içi sorunlarla boğuşmak zorunda kaldı. Balayı sıra sürdü. Kılıçdaroğlu-Sav koalisyonundan çatırtılar geliyor.

Bugün rüzgârı arkasına aldığı o olağanüstü kurultayda seçici davranmamanın bedelini ödüyor. O zaman genel başkan koltuğuna oturmayı yeterli gördü. Oysa parti yönetimi en az genel başkanlık kadar önemliydi, otoritesini kurması için kaçınılmazdı.

Eğer kongrede kendine göre yapı oluştursaydı bugün bu kadar başı ağrımazdı. Kılıçdaroğlu'nun hem partiyi yönetmekte hem de siyaset üretmekte güçlük çektiği sır değil. Bu gerçek uzaktan bakınca bile kolaylıkla görülebiliyor. Resepsiyon tartışmaları sırasında yaşadık; bir Meclis yöneticisi Cumhurbaşkanı ile ilişkilerini bloke edebildi.

CHP'de krizin adı; tüzük... Yargıtay Başsavcısı yeni tüzüğün uygulanması için partiyi birkaç kez uyardı. CHP önce duymazlıktan geldi, ikazı önemsemedi. Uyarı tekrarlanınca Kılıçdaroğlu'nun başka seçeneği kalmadı, olaya el koydu. Önceki gün MYK'da uzun uzun tartışıldı. Kılıçdaroğlu parti yönetimini yeni tüzüğe göre yapılandıracağını söyledi.

Bunun anlamı açık; genel başkan yardımcısı sayısı azaltılacak... 21'den 14'e düşecek. Dışarıya sızan haberlere göre mevcut isimleri de değiştireceğini hissettirdi. Yeni tüzüğün uygulanması genel sekreterin yetkilerini budayacak. Daha somut anlatımla partinin güçlü ismi Önder Sav pasifize edilecek.

CHP'de genel sekreterlik, komünist partilerin olağanüstü yetkileriyle donanmış kudretli halini çağırıyordu. CHP kurultayı 2008'de bu makamı normalleştirmek için karar aldı. Yargıtay Başsavcısı'nın 'uygulayın' dediği tüzük değişikliği işte bu. CHP tüzük sarmalından nasıl kurtulacak?

Parti ikiye ayrıldı... Bir grup yeni tüzüğün hemen uygulanmasını istiyor. Diğer grup ise tüzük krizini kurultayın çözmesinden yana. Kurultay isteyenler de iki parça... Önder Sav ve arkadaşları sadece tüzük gündemli kurultay talebini seslendirirken buna karşılık Deniz Baykal ve ona yakın isimler parti yönetiminin yeniden belirleneceği seçimli kurultay taraftarı...

Baykal açıkça söyledi; 'Benim arkadaşlara tavsiyem yeni tüzüğü kurultay yoluyla yürürlüğe koyun. Kurultayı toplamak zorundayız' dedi. Baykal'ın hedefinde Önder Sav var. Yoksa bu aşamada tekrar geri dönmenin peşinde değil. İleride belki...

Kılıçdaroğlu MYK'da Önder Sav ekibinin itirazlarına rağmen ağırlığını koydu. 'Yeni tüzüğü uygulayacağım' dedi. Gruplar arasında mücadele bütün sertliğiyle devam ederken Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçinkaya dün şaşırtıcı bir çıkış yaptı. CHP'de 'tüzük kurultayına' gerek olmadığını söyledi. Bu, Önder Sav'a destek anlamına geliyor. Nitekim Sav, memnuniyetini gizlemedi. Yalçinkaya bu açıklamasıyla parti içi mücadelede taraf oldu.

Başsavcı'nın görevi yeni tüzüğün uygulanmasını gözetmek, nasıl olacağı onun görevleri arasında değil. Parti ister kurultayla çözüm bulur isterse mevcut yönetim yeni inisiyatif geliştirir. Yalçinkaya, CHP içindeki kavgayla neden bu kadar ilgili, anlamak güç.

Bugün Parti Meclisi 'tüzük' bilmecesini çözmek için toplanacak. Bu kritik toplantının Kemal Kılıçdaroğlu ile Önder Sav'ın karşılıklı taktiklerine sahne olacağı kesin. Kimin dediği olacak? Belli değil. Bir kurultay kararı sürpriz olmaz.

CHP'de hesaplaşma günü; Kılıçdaroğlu'nun mu yoksa Sav'ın mı dediği olacak? Gözler CHP'de...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP nereye?

Mustafa Ünal 2010.11.05

Ne 'kriz' ne de 'deprem', CHP'de yaşananları en iyi anlatan kavram 'iç savaş'... Ya da 'saray darbesi'. Seçime 8 ay kala CHP'nin hali içler acısı. Yaşanan, Türkiye'de iktidar olma kavgası değil, parti içi mücadele... CHP'de iktidar kavgası.

Kemal Kılıçdaroğlu ile Önder Sav birbirine girdi. İkili yapı sürdürülebilir değildi zaten. Ortalık toz duman. Bir yanda partinin genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, diğer yanda eski genel sekreter Önder Sav. Koalisyon beş buçuk ay sürdü. Deniz Baykal, henüz sahada değil. Olup biteni tribünden izliyor. Ama 'şimdilik'...

Kavganın çıkış noktası; koltuk... Ama giderek ideolojik nitelik kazandığını söylemek mümkün. Kılıçdaroğlu yeniliğin temsilcisi, Sav ise eski klasik katı çizginin tarafı. Karşılıklı atışmalara yansıdı. Kılıçdaroğlu'nun 'Yeni CHP' vurgusuna Sav tarihî referans yaptı ve 'Eski yeni yok, tek CHP' sloganıyla cevap verdi.

Salı akşamı ikili arasında tüzük krizini kurultaysız çözme konusunda mutabakat sağlanınca, CHP Genel Başkanı yardımcılarını atamak için harekete geçti. Sav'a üç numaralı koltuğu önerdi; seçim ve hukuk işlerinden sorumlu genel başkan yardımcılığını... Diğer isimleri müzakere etmeyeceğini söyledi.

Örgüt ve siyasi işleri Gürsel Tekin'e bıraktı. Sav'ın Tekin'e bakışı olumlu değil. Kavganın nedeni bu... Eğer Sav'ı iki numaralı koltuğa oturtsaydı kavga bir başka krize değin ertelenecekti. Hesaplaşma belki seçimden sonraya, belki de kurultaya bırakılacaktı. Erken patladı. Zaten fay hattında enerji ziyadesiyle birikmişti.

CHP'de kılıçlar çekildi. Kılıçdaroğlu, cesaretini topladı ve kuşatılmışlığı yarmak için huruç harekâtı başlattı. Artık geriye dönüş yok. Karşılıklı hamleler... Kılıçdaroğlu'nun MYK'sı, Sav'ın ise PM'si var. PM'siz partiyi yönetmek imkânsız. PM'de saf değiştirenler, Sav'ın yanından ayrılıp Kılıçdaroğlu'na dümen kıranlar var. Dengeler henüz oturmuş değil.

Sürekli yeni haberler televizyon ekranlarına 'son dakika' bilgisi olarak yansıyor. Takibi bile güç. Sav il başkanlarını hafta sonu Ankara'ya çağırdı. Hangi sıfatla? Sade bir PM üyesi olarak yetki sahibi değil. Çok geçmeden Gürsel Tekin'in açıklaması geldi: 'Partimizin böyle bir çağrısı yok.' Genel Merkez'den devamlı yeni haberler akıyor...

Bir yandan da gözler Yargıtay Başsavcısı'nda. Yargıtay'a hem Kılıçdaroğlu'nun hem de Sav'ın başvurusu gitti. Başsavcı'nın kararı, gelişmelerin seyrini de etkileyecek. Bu süreci tetikleyen de Başsavcı... Üst üste 'yeni tüzüğü uygulayın' uyarısı yazdı. İşte bir son dakika haberi daha... Abdurrahman Yalçinkaya, Kılıçdaroğlu'nun listesini onayladı.

Bu, Sav'ın yargıda pes edeceği anlamına gelmesin. Değişik kanallardan itirazlarını sürdürecektir. Sürpriz yeni yargı kararlarına açık olmak lazım. Ayrıca tüzük krizinin hukuken çözülmesi 'iç savaşı' bitirmiyor. Kavga hukuk zemininde başladı ama siyasi alana sıçradı...

CHP bu haliyle yönetilemez. Seçimli kurultay en güçlü seçenek. Önce Deniz Baykal seslendirdi. Ardından Önder Sav aynı çizgiye geldi. Kılıçdaroğlu da kapıları kapatmadı. Henüz değerlendirme aşamasında.

Gelinen noktada parti yönetiminin yeniden belirleneceği olağanüstü kurultay kaçınılmaz görünüyor. Sav, Kılıçdaroğlu'nun karşısına aday çıkarmayı deneyecektir. Sonucu Deniz Baykal'ın tavrı belirler. 6 ay önce Baykal'a karşı Kılıçdaroğlu-Sav koalisyonu oluşmuştu.

Şimdi koalisyonun bir tarafında Baykal'ın olacağı kesin. Baykal aday değil. Kamuoyuna deklare etti. Ancak yeni yönetimde söz sahibi olmak isteyecektir. Tekrar dönüşünü ise seçim sonuçları belirler. Baykal, Kılıçdaroğlu'na daha yakın duruyor. Çok geçmeden rengini belli edecektir. Önder Sav'a karşı Baykal-Kılıçdaroğlu koalisyonu güçlü ihtimal.

CHP nereye? Gidiş kurultaya... Türkiye iktidarı mı? CHP, bütün enerjisini parti içi iktidara harcamakla meşgul. Seçime mecali kalacak mı? Bekleyip göreceğiz...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni CHP mi, eski SHP mi?

Mustafa Ünal 2010.11.07

CHP'de sular duruldu mu? Nispeten evet... Önder Sav sahadan çekildi ve iç savaşa mola verildi. O kadar. Yoksa Sav'ın pes ettiği, teslim bayrağı çektiği söylenemez. Gerilediği kesin, koltuğu gitti bir kere. Nitekim odasını da boşalttı. Sav cephesinde moraller bozuk ancak bir bozgun havası da yok.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun son kavgadan kazançlı çıktığı muhakkak. Genel başkanlıktan liderliğe doğru adım attı. Ancak görüntü aldatmasın, büyük zafer kazanmış değil. Partiye ağırlığını koyduğu doğru ama bu haliyle CHP'yi yönetmek hâlâ çok ama çok zor...

Parti Meclisi üyelerinden bazılarını yanına çekmeyi başarmasına rağmen oradan bir karar çıkartması kolay değil. İl başkanlarının kafası karışık. Büyük çoğunluğu olup biteni anladıktan sonra pozisyon belirleme eğiliminde... Onlar için Kemal Kılıçdaroğlu bir realite ancak Önder Sav ve Deniz Baykal da vefanın ötesinde bir CHP gerçeği. Kılıçdaroğlu örgütteki havanın bilincinde... Kamuoyu desteğine çok güveniyor. O yüzden 'Beni komşularınıza sorun, görüşlerini alın, ondan sonra kararınızı verin' dedi.

Olağanüstü kurultay kaçınılmaz. Seçimden sonraya da sarkabilir. Kılıçdaroğlu kararsız, biraz beklemekten yana. Kendisini bekleyen tehlikenin farkında... Önder Sav'dan kaçarken Deniz Baykal'ın vesayeti altına girmek istemiyor. Haksız sayılmaz. 6 ay boyunca kuşatılmışlığın bütün zorluklarını yaşadı.

Gürsel Tekin'i yardımcısı yapmak istedi, Sav'ın büyük direnciyle karşılaştı, aylar sonra ancak atayabildi. Çankaya'da Cumhurbaşkanı Gül'ün 29 Ekim resepsiyonuna katılmayı arzu ediyordu, fakat içeriden bloke edildi. 6 aylık deneyimden sonra parti içinde iktidarını paylaşmaktan kaçınması doğal karşılanmalı. İktidardan maksat da farklı görüşleri bastırmak değil, 'son sözü söylemek'... CHP'de kurultay süreci 'yeni koalisyonlar, yeni dengeler' anlamına geliyor. Arkasına aldığı düşünüldüğü kamuoyu rüzgârıyla parti içi engelleri güçlükle aşarak seçimlere kadar sabretmek mi yoksa her şeye rağmen kurultay mı? Her iki seçenek de riskli. Bir de çarşaf liste sözü verdi. Bu, parti içindeki grupların gücünü yönetime yansıtması ve varlığını daha diri biçimde sürdürmesi demek.

Anlayacağınız parti içi mücadele hız kesse de süreceği kesin. Bazen düşük yoğunlukta bazen dozunu artırarak...

Peki, bundan sonra nasıl bir CHP göreceğiz? Önder Sav'ın yönetimden ayrılması politikalarda radikal değişikliklere yol açar mı? Yeni CHP mümkün mü? Kemal Kılıçdaroğlu'nun 'Önder Sav mazereti' kalmadı. Türbandan resepsiyona, ileriye doğru hamle yaptıktan sonra sürekli geri adım atması Sav faktörüne bağlıyordu. Artık Sav yok. Yeni tüzüğe göre genel başkan sıfatıyla bütün yetkileri eline aldı. İktidarını hiç kimse ile paylaşmak zorunda değil.

Kılıçdaroğlu, aynı eksen üzerinde de olsa CHP'nin esnettiği katı politikalarını değiştirmeyi başarabilecek mi? CHP'nin tartışması gereken eksen değil tabanı... Belki eksen sağlam ama tabanı kaydı. CHP'nin oturduğu zemin gitti. 'Devleti kuran parti' yüzde 20'lere geriledi. İktidar Kaf Dağı'nın arkasında bir hayal oldu. Bu taban kayması değil de nedir? Ve bu eksenden daha önemli değil mi?

CHP yol ayrımında... Bu dönemde sadece kadroları değil kimi politikaları da değişecek. Yeni CHP için umut yok değil, var. Ancak SHP'leşme tehlikesi daha fazla. CHP eski SHP'ye benzeme riski altında. İstanbul İl Başkanı Berhan Şimşek 'Birileri bölgecilik yapıyor, CHP tüm mezheplerin yeridir' açıklamasını herhalde durup dururken yapmadı. Parti içinde 'SHP'leşme' kaygısı ciddi boyutlarda.

CHP yol ayrımında... Yeni CHP mi eski SHP mi? Umarım Kemal Kılıçdaroğlu'nun politikaları 'Yeni CHP'den yana olur. SHP'leşmenin bir yararını ne CHP ne Türkiye görür.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ali Bardakoğlu farkı

Mustafa Ünal 2010.11.14

Diyanet İşleri Başkanı sıradan bir bürokrat değil, hayati bir kurumun başkanı. O koltuğa oturan, her zaman önemsendi.

Söylediğine kulak verildi. Mesajları tartışıldı. Oraya her oturan makamın ağırlığını kaldıramadı. Altında çok ezilenler oldu ama hakkını tam anlamıyla verenler de çıktı...

Bazıları olumlu bir sesin beklendiği fırtınalı günlerde kahredici sessizliğe büründü. Bazıları da esen rüzgârın yönüne bakmaksızın çıktı doğru bildiğini söyledi.

Yeni görevinden ayrılan Prof. Ali Bardakoğlu o koltuğa değer katan isimlerdendi. Sade kişiliği, ölçülü üslubu ve ağırbaşlılığıyla her kesimin takdirini topladı. Medyayla iyi ilişki kurdu. Kışkırtıcı sorulara rağmen dengeli üslubundan asla taviz vermedi. Ağırlığını muhataplarına kabul ettirdi.

Lafını eğip bükmeden konuştu. Başörtüsü ve türban konusunda söyledikleri üzerine son günlerde dikkat kesilenler oldu. Başından beri aynı yerde durdu; "Başörtüsü Müslümanlığa giriş şartı değildir. Ancak kadınların başını örtmesi dinin emridir." Mesaj çok net...

Kur'an Yılı dolayısıyla yerinde bir tavsiyede bulundu. 'Akşam bir saat televizyonlarınızı kapayın, Kur'an okuyun' dedi. Tepki gösterenler oldu. Doğru söylediğine inandığı için geri adım atmadı. Ezanın güzel okunması için yoğun çaba harcadığını biliyorum.

Dinin ekranlarda magazin unsuru haline gelmesine şiddetle karşı çıktı. Bazı isimleri açık açık eleştirdi. "Bazı hocalarımızın 'tartışma olsun, ilginç bir şey söylensin, dikkat çekelim, benden bahsedilsin' gibi amaçlarla insanları rahatsız eden, dinin değerlerini aşındıran aslı esası olmayan, dinî bakımdan hiçbir değeri olmayan şeyleri gündeme getirmelerini, medyada konuşmalarını doğru bulmuyorum." dedi. Bu sözlerin adresi belliydi. Yerine de ulaştı.

Camilerde para toplanmasına karşı çıktı. Daha iyi formüller bulunmasını istedi. "Bu bizim medeniyetimize yakışmıyor." dedi. Ancak bu güçlü geleneğin önüne geçemedi.

Zaman zaman siyasî içerikli mesajlar vermek zorunda kalmasına rağmen siyaset üstü kalmasını başardı. Eski CHP lideri Deniz Baykal'ın 'Kutlu Doğum Haftası'nda konuşmasına zemin hazırladı. Baykal da bir sol siyasetçinin bugüne kadar yaptığı en esaslı konuşmalardan birini yaptı. Bir süre önce CHP'nin yeni lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu da Diyanet'te ağırladı.

Bayan din görevlilerinin sayısını artırmak için özel çaba harcadı. 2 bin olan sayıyı 13 bine çıkardı. Bu rakam da yeterli değil. Ancak mevcut imkânlar daha fazlasına el vermedi. Diyanet'in doğru kanaldan mesajlarını iletmesi için bir televizyona ihtiyacı olduğuna inanıyordu. Diyanet TV projesini gündeme getirdi. Yasaya koydurmayı başardı.

Ali Bardakoğlu, herkesin sempatiyle baktığı bir isim oldu. O koltukta bu kadar geniş kesimlerin konsensüsünü sağlamak kolay değil. Ani ayrılışı bazılarına sürpriz geldi. Nice zamandır görevini bir başka isme devretmek istediği biliniyordu. Bunu açıkça söyledi de... 'Zamanı geldiğinde koltukların bırakılmasından' sıkça söz etti. Teşkilat Yasası'nı Meclis'ten geçirmek en büyük hedeflerindendi. 1973'ten beri çıkarılamamıştı. Yasanın çıktığı gün görevi bırakmak istediğini Başbakan Erdoğan'a bizzat kendisi ilettili. 'Biraz daha devam et' cevabı üzerine üniversiteye dönme planlarını bir süre ertelemek durumunda kaldı.

Bardakoğlu farkını burada da gösterdi. O koltuklarda bir gün fazla oturmak için eğilip bükülenlerin bol olduğu bir ülkede bu davranışı ile kendisini sıradan bürokratlardan ayırttırdı. İsteseydi o koltukta oturmaya devam ederdi. Yerini yardımcısı Mehmet Görmez'e devretti. O da aynı kumaştan...

Bu yazıyı yazmamın sebebi Ali Bardak-oğlu'nun icraatlarını uzun uzun anlatmak değil seleflerinden farklı olduğunu vurgulamak. Güçlü rüzgârlar karşısında esneyenlere sık rastladığımız o koltukta dik oturmayı başardı. Ve kubbede hoş bir sada bıraktı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nice bayramlara

Bugün bayramın ikinci günü... Hepinizin bayramı kutlu olsun. Kurban meşakkatli bayram. İlk günün telaşı bitti. Artık bayramlaşma, kaynaşma zamanı. Tatil uzun, uzaklarda yaşayanlar günler öncesinden yollara düştü. Sıla-i rahim için... Türkiye hareket halinde, büyük şehirlerden taşraya doğru akın var.

Büyük göç küçücük köyleri kasabaya dönüştürdü. Ben de memleketteyim. Sokaklarda İzmir, İstanbul plakalı araçlar. Bayram sabahı köy kesif sisin içinde. Güneş belli belirsiz... Hafif ayaz. Pus az sonra dağılacak. Ve güneşin ısıltılı ışığı her yeri ısıtacak.

10 gün geriye gelen Kurban Bayramı kış mevsiminin soğuk, dondurucu günlerinden sonbahara kayıyor. Bundan sonra daha sıcak bayramlar yaşayacağız. Devran dönüyor; kıştan bahara...

Her yerde benzer manzara; dede ile torun sabahın erken saatinde el ele camiye doğru yürüyor. Yeni, parlak elbiselerini giyen çocukların bayram neşesi yüzlerine yansımış. Büyüklerde de çocukça sevinç, evlatlarına, torunlarına kavuşmanın sevinci...

7'den 70'e erkekler namaz için camiye doldururken kadınlarsa evlerde bayramın son hazırlıklarını yapıyor. Safların sık tutulduğu omuz omuza kılınan namazın ardından koşuşturma başlıyor. Oradan oraya kurbanlıklar taşınıyor. Bazısı kınalı...

Kurban tartışmaları giderek daha seviyeli hal aldı. Son dönemde 'Horoz da, tavuk da kurban olabilir' şeklinde bayramı magazinleştiren saçmalıklara pek rastlanmıyor. Farklı bayram yorumlarına rastlansa da belli bir düzeyin altına inmiyor.

Bir zamanların bayramın havasını bozan 'deri savaşları' artık tümüyle unutuldu. İyi de oldu. Vatandaşın üzerindeki baskı kalktı. Devletin deri terörü sona erdi. Dileyen derisini istediği yere verebiliyor. Olması gereken de buydu.

Televizyon ekranları da keşke 'memleketten kurban manzaraları' adı altında hoş olmayan görüntülerden arınılabilse... Binlerce küçük ve büyükbaş hayvan kesilirken bazı nahoşlukların yaşanması olağan... Yanlış olan, istisnai görüntülerin genellenmesi.

Kurban Bayramı'nı sadece olumsuz örnekler üzerinden yorumlamak insafsızlık. Gidiş iyiye doğru. Sokaklardan kesim yerlerine taşındı. Bu konuda belediyelerin çalışmaları takdire şayan...

Liderlerin bayram namazı günün önemli haberlerindendir... Başbakan Erdoğan bayram namazını İstanbul'da 'Süleymaniye Camii'nde kıldı. Bu tarihî cami yıllardır restorasyon sebebiyle kapalıydı, bayramla açıldı. Erdoğan, Yahya Kemal'in 'Süleymaniye'de Bayram Sabahı' şiirini yaşadı.

Erdoğan namaz sonrası Kanuni Sultan Süleyman ve Mimar Sinan'ın türbelerini ziyaret etti. Başbakan'ın vatandaşın bayramını kutlarken söylediği bir cümle dikkatimi çekti. O cümle şu: "Bayram milletimizin birliğine, kardeşliğimizin ziyadeleşmesine Âlem-i İslam'ın intibahına, ittihadına, insanlığın barışına vesile olsun." Yerinde bir temenni...

MHP lideri Devlet Bahçeli her zaman olduğu gibi Ankara'da kaldı. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ise bir toplantı için yurtdışındaydı. Ramazan Bayramı'nda da ortalıkta görünmeyen Kılıçdaroğlu henüz bir bayram fotoğrafı vermedi. Eleştirmek için söylemiyorum, sadece bir tespit.

Bayram öncesi siyasette sert rüzgârlar esiyordu. Ankara'da tansiyon yüksek, hava ağırdı. Liderlerin söylem ve üslubu yaralayıcıydı. Umarım yurttaki bayram havasının etkisi uzun sürer ve siyasi iklime de aynen yansır. Zira

siyasetin fazlasıyla yumuşamaya ihtiyacı var.

Gidişat iyiye, her bayram öncekine göre anlamına daha bir uygun kutlanıyor. Gelecekte daha güzel bayramlar göreceğimiz kesin... Nice bayramlara.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sağdan soldan siyaset

Mustafa Ünal 2010.11.19

Bayram tebriki için MHP'ye gelen DP heyetine Osman Durmuş'un "Sizin genel başkanınız Cindoruk değil mi?" diye sorması DP'lilerin canını sıktı. Morali bozulan DP temsilcileri "Biz o zaman kalkalım." diyerek bayramlaşmayı kısa kesti.

Durmuş'un misafirlerin kalbini kıran o soruyu art niyetle sorduğunu düşünmüyorum. DP'ye veya Cindoruk'a siyasi rekabetten dolayı laf dokundurmak gibi amacı olduğunu da sanmıyorum. Sözünün nereye varacağını hesap edemediği bir sürç-i lisan olmalı.

Ben Durmuş'un sorusunun münasip düşüp düşmediği veya sonuçlarıyla ilgili değilim. O soruyu Hüsamettin Cindoruk'un başında bulunduğu Demokrat Parti'nin durumunu göstermesi açısından önemsedim.

Cindoruk, yerel seçimler sonrası Süleyman Soylu'nun çekilmesinin ardından büyük iddialarla DP'nin başına geldi. Arkasında Süleyman Demirel'in desteği, merkez sağı toparlayacaktı. Gelişi sırasında kendisine 'Büyük kurtarıcı' gözüyle bakıldı.

O koltuğa oturmasının üzerinden aylar geçti ancak iddiasıyla paralel gelişme sağlayamadı. Anavatan Partisi'ni bünyesine kattı ama birleşmenin sıkıntılarını gideremedi. En büyük kârı Anavatan'ın genel merkez binası oldu. Siyasi olarak bir sinerji oluşturamadı.

"Sizin partinin başında Cindoruk var değil mi?" sorusu sadece Osman Durmuş'un değil, sokaktaki insanın da sorusu aslında... 'Eski Meclis Başkanı' sıfatıyla Cindoruk'un sesi daha fazla duyuluyordu. Soylu'nun DP'sinin bir siyasi duruşu vardı.

Bugün DP'nin ne istikameti var ne de geçmişiyile uyumlu çizgisi... Seçimlere 7 ay gibi bir süre kaldı. Ne tekrar şahlanış ne de iktidar yürüyüşü... Bir ışık yok. DP varlığını sürdürme riski altında. Belki de önümüzdeki seçimlerden sonra yok.

Seçim işbirliği veya siyasi ittifaklar bahsinde DP'nin adının sıkça geçtiği doğru... DP iktidar namzedi değil, ittifak arayışlarının partisi. 7 ay öncesinden belli oldu: 2011 seçimlerinde seçim ittifakları çok konuşulacak. Hem sağ hem solda...

Demokrat Parti ile Saadet'in başını çektiği partilerin blok arayışı bir süredir alttan alta yürüyor. Numan Kurtulmuş'un partiden kopmasının nedenlerinden biri de bu. Referandum sürecinde 'hayır bloku' için bazı girişimler yaşandı. Kurtulmuş'un direnmesi üzerine başarılı olamadı.

Bir mühendislik projesi olarak seçim döneminde tekrar gündeme geleceği kesin... Hedef AK Parti'yi durdurmak. DP ve Saadet başta olmak üzere başka bazı partilerin birlikte seçime girmesi sürpriz olmaz. Sandıktan çıkabilirler mi? Birlikte boğulmaları barajı aşma ihtimalinden daha güçlü.

Tecrübe gösterdi ki eğer bir oluşum siyasetin doğal akışı içinde değil de bir proje olarak geliyorsa halkın teveccühünü kazanma şansı yok. Bunu en iyi bilecek kişi de Cindoruk... 28 Şubat sürecinde DYP'den kopartılan milletvekilleriyle kurduğu DTP'nin ömrü seçime kadardı.

Sol siyaset de hareketli... Blok tartışması erken başladı. BDP'nin 'sol blok' önerisine CHP kapıları kapatmadı. Genel Sekreter Süheyl Batum, "Ülkedeki eşitsizlikleri giderecek bütün parti ve görüşlerle işbirliği yaparız." dedi. Batum, "BDP ile yapmayız." demedi.

Oysa Deniz Baykal'ın CHP'si BDP çizgisindeki bütün partilere kapılarını kapatmıştı. Bırakın seçim işbirliğini, siyasi ilişkileri bile en aza indirmişti. Batum'un BDP'ye kapıyı açık tutması önemli. Daha erken denebilir. Bu konular önceden konuşulur, seçim öncesinde eylem planına dönüşür.

CHP içinde böyle bir bloku besleyecek damar var. Aynı şiddette 'hayır' diyecek karşı damar da var. CHP, BDP ile seçim işbirliği kararını kolay veremez. Parti içinde büyük krize neden olur. Belki konuşulur ama uygulamaya dönüşeceğini sanmıyorum.

DP'lilerin yerine ben olsaydım "Sizin genel başkanınız Cindoruk değil mi?" sorusuna "Hayır, Adnan Menderes." diye cevap verirdim. Hiç değilse bayram esprisi olurdu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'BDP ile ittifak asla'

Mustafa Ünal 2010.11.24

CHP lideri 'son noktayı' koymakta geç kaldı. Tartışma iyice alevlendikten sonra BDP ile ittifakı asla düşünmediklerini dün grup toplantısında söyledi.

"Tartışmaları hayretle izliyorum. CHP'ye karşı oyun oynanıyor. Sağ medyaya inanmayın. İttifak yok." dedi. Bir genel başkanın medyayı sağ-sol diye kategorize etmesi doğru değil.

Kaldı ki bu tartışmayı başlatan medya değil. İlk çıkış BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'tan geldi, CHP'ye 'sol blok' çağrısında bulundu. Gözler CHP'ye çevrildi. Tartışmayı başlamadan bitirmek CHP'nin inisiyatifindeydi. O sırada 'BDP ile seçim işbirliğine hayır' demeleri yeterliydi.

Partinin Genel Sekreteri Süheyl Batum, konuyla ilgili soruya, 'Ülkedeki eşitsizliği giderecek bütün partilerle işbirliğine açığız.' dedi. Batum'un söylediği bu cümle 'kapıyı kapatmama' anlamına gelir. Ankara'da herkes siyasetçisinden medyaya kadar böyle yorumladı. Ayrıca Kılıçdaroğlu da benzer sorulara, ortada cevaplar verdi.

Dün söylediğini, tartışma yeni başlarken söyleseydi, herhalde bu konu böylesine alevlenmezdi. İsyan edercesine 'Medyayı hayretle izliyorum.' demesini anlayamadım. İzlemesine gerek yoktu, pekala sürece müdahale edebilirdi. Parti yöneticilerinin sözü, bir yere kadar hükmünü icra eder. Ama genel başkanlar konuştu mu iş biter. 'BDP ile işbirliği yapmayacağız' demek çok mu zordu?

'Kapıyı kapatmayan' açıklamanın sahibi Batum'u ekranda sözlerine açıklık getirmeye çalışırken izledim, üniversitede ders verir gibiydi, lafı dolaştırdı, ağzından ittifak kelimesinin çıkmadığını, mevzuata göre partilerin ittifak yapamayacağını falan söyledi. Literatürde farklı olsa bile siyasette ittifaktan kasıt, birlikte seçime girmek demektir. CHP'nin 2007'de DSP ile yaptığı gibi...

Medyanın konuya ilgi duyması olağan... Nedeni ortada: CHP ittifak yapmayan parti değil ki, 2007'de DSP ile birlikte seçime girdi. Her seçim döneminde dillendirilen yılların 'solda birlik' senaryosu gerçekleşti. Seçime kadar da olsa iki sol parti ittifak yaptı.

BDP çizgisiyle ittifakın örneği de var. 1991'de CHP henüz açılmamış, SHP vardı. İlerleyen yıllarda SHP, CHP'nin bünyesine katıldı. Erdal İnönü'nün başında bulunduğu SHP, Leyla Zana'lı, Hatip Dicle'li HEP'i Meclis'e taşıdı. BDP çizgisinin Meclis'e girişi SHP sayesinde oldu.

Bu tartışmalar sürerken Kemal Kılıçdaroğlu bölgeye, Diyarbakır ve Şanlıurfa'ya gitti. Bölge halkına sempatik mesajlar verdi. Rakamlar CHP açısından bölgede kelimenin tam anlamıyla felakete işaret ediyor. CHP, Diyarbakır'dan milletvekili çıkaramayan bir anamuhalefet partisi... Kılıçdaroğlu'nun ziyareti bölgeye dönük bir açılım girişimi gibi algılandı.

Medyanın 'sol blok' arayışlarına ilgi duyması, CHP'nin BDP ile seçim işbirliğini yakından izlemesi gayet normal. Kılıçdaroğlu mutlaka farkındadır... CHP yönetiminde, BDP ile birlikte seçimlere girilmesini hararetle savunan isimler var. Hatta bunlardan biri genel başkan yardımcısı. Kılıçdaroğlu'nun yardımcısı yani.

CHP lideri 'BDP ile ittifak yok' diyorsa tartışma noktalanmış demektir. Bu açıklamanın bağlayıcılığı var. Yarın seçim döneminde tekrar gündeme geleceğini sanmıyorum. Kılıçdaroğlu, o kapıyı kapattı. Dünkü ittifaklara mesafe koyan çıkışı sadece BDP'yle değil, diğer partilerle işbirliğinin de önünü kesiyor.

CHP kimi politikalarda BDP ile yan yana düşebilir. Sonuçta her ikisi de sol parti, katı laikliğin savunucuları... Başbakan Erdoğan, CHP ile BDP arasındaki ilişkiyi 'platonik aşk' diye tanımladı.

CHP'nin BDP ile işbirliği artık gündem dışı. Bu, CHP'nin 'etnik ve mezhepsel' politikalarının tartışılmayacağı anlamına gelmiyor. İtiraz dışarıdan değil içeriden, partinin içinden... CHP'yi hayretle, şaşkınlıkla ve ibretle izlemeye devam edeceğiz. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Açığa almadan haberim vardı'

Mustafa Ünal 2010.11.26

Dünya üzerinde cumhurbaşkanı düzeyinde ziyaretlerin gerçekleşmediği çok ülke var, ancak ben İsviçre'ye bugüne kadar hiçbir Türk cumhurbaşkanının gitmemiş olacağına ihtimal vermezdim. İsviçre sıradan bir ülke değil, Türk tarihi açısından önemli...

Cumhuriyet kurulurken bazı temel kanunları buradan aldık. Medeni Kanun sözgelimi... Lozan, Montrö gibi tarihî anlaşmalara adını veren şehirler İsviçre'de. Kimi uluslararası kuruluşların merkezi de bu ülkede. İsviçre tarih içinde tarafsızlığıyla öne çıktı, her iki dünya savaşına da katılmadı. BM'ye daha yeni, 2002'de üye oldu.

İsviçre 2004'te uluslararası camianın ilgiyle izlediği Kıbrıs görüşmelerine ev sahipliği yaptı. Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin başlamasında önemli rol oynadı. Sadece tarihte kalmadı, yakın dönemde de Türk dış politikasında yer eden bir ülke. İsviçre'de hatırı sayılır oranda Türk de yaşıyor.

Türkiye'den bugüne kadar 'devlet başkanı' seviyesinde İsviçre'ye ziyaret yapılmamış. Fazla haksızlık da etmeyelim, İsviçre resmî ziyaretlere pek açık bir ülke değil. Cumhurbaşkanı düzeyinde yılda iki ziyarete ancak 'olur' veriyor. Almanya Cumhurbaşkanı'nın ziyareti yıl içinde gerçekleşmiş.

Dün de Cumhurbaşkanı Gül iki günlük İsviçre seyahatine çıktı. Mutat olduğu üzere Cumhurbaşkanı ile uçakta konuştuk. Önce İsviçre'den bahsetti, bu ülkenin Türkiye açısından önemini anlattı. Hazırlıklara aylar öncesinden başladıklarını, İsviçreli muhataplarıyla BM zirvesinde bile ziyaret üzerine konuştuklarını söyledi.

Seyahate katılan gazetecilerin hepsi Ankara temsilcisi olunca uçaktaki sohbet ister istemez içerideki sıcak gündeme kaydı. Balyoz davası sanıklarından üç generalin bakanlar tarafından açığa alınmasını sorduk ilkin... Öncesinden haberdar olduğunu söyledi. 'Hukuk işledi, mevzuat açısından büyütülecek bir şey yok.' dedi.

Açığa alma mevzuatının daha önce emniyet genel müdürlüğü gibi üst düzey bürokratlara da uygulandığına dikkat çekti. Normalleşmenin gereği olarak yorumladı. Generallerin açığa alınmasının ilk olduğuna vurgu yapıldı. Cumhurbaşkanı, generalleri ayrı statüye oturtmadı. Bürokratlar arasında saydı.

Üç general de açığa alma işlemini mahkemeye götürdü. Gül, sürecin bundan sonra nasıl işleyeceği sorusuna 'Ben detayları bilmem. Hukuk mevzuatımız ne söylüyorsa o olur.' dedi. Cumhurbaşkanı generallerin açığa almasını hukuk çerçevesinde değerlendirdi. Daha öte anlamlar yüklemekten kaçındı.

Kürt meselesi Gül'le sohbetin olmazsa olmaz konularından... CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun Diyarbakır'ı ziyaret etmesinden memnun. 'Bundan normal ne olabilir?.. Diyarbakır'a gitmemesi anormal.' dedi. Anamuhalefet partisinin bu meseleye ilgi göstermesinin önemli olduğunu anlattı.

'Bölgeye herkesin, tüm partilerin daha sık gitmesi lazım.' diyerek diğer partilerin liderlerine de çağrıda bulundu. Gül, Kürt sorununun seçim sonrasına bırakılması düşüncesinin doğru olmadığını söylerken 'Bu her günün meselesi... Neyi bırakıyoruz?' dedi.

Kamuoyunda 'Kırmızı Kitap' olarak bilinen 'Milli Siyaset Belgesi' yeniden yazıldı. Gül, eskiye göre ne tür değişiklikler olduğu sorusuna cevap verirken şöyle dedi: 'Düzenlemelerin hepsi Türkiye'nin ulaşmak istediği yere göre yapılıyor. Demokratik olarak da ekonomik olarak da gelişmiş bir ülke standartlarına göre yapılıyor. Mevzuatlar değişecek. Uygulamalar değişecek.' Daha fazla ayrıntıya girmede.

Cumhurbaşkanı Gül'ün İsviçre'ye ziyareti bir ilk... Birçok ülkenin ardından ilk'lere İsviçre de eklendi. Uçağımız Zürih'e indi, Bern'e trenle geçtik. Bern, Avrupa'nın en küçük başkenti... Yeşillikler içinde, sokaklar sakin, şehrin dinginliği dikkat çekici. Gül'ün ziyareti bu minyatür başkenti hareketlendirdi... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

3 general sorunu

Mustafa Ünal 2010.11.28

İçişleri ve Milli Savunma Bakanı tarafından açığa alınan 'üç general depremi' 30 Ağustos Şûra'sının artçısı aslında. Sorumlusu ise İlker Başbuğ... Dönemin Genelkurmay Başkanı Başbuğ sivil iradeye direndi.

Sistemi kilitleme pahasına mahkemenin önce tutuklama kararı verdiği Balyoz davasının sanığı 'üç general ile Hasan İğsız' konusunda ısrarcı oldu.

Rütbelerinde bekleme süreleri dolan generalleri hükümetin vetosuna rağmen vekaleten atadı. Yargı sürecini görmezden geldi ve bir üst rütbeye yükselmişçesine görevlendirme yaptı. O gün de çok tartışıldı... Başbuğ'un bu davranışı ne hukuki meşruiyete ne de TSK'nın teamüllerine uygun.

Her türlü dayanaktan yoksun. En başta kamuoyunun itirazı var. Belki eski Türkiye'de olabilirdi ama bugünün Türkiye'sinde 'ben yaptım oldu' yaklaşımıyla sonuç almak mümkün değil. Bu gerçek çok geçmeden anlaşıldı. Üç generalin karşısında Anayasa'nın kendisine tanıdığı hakları sonuna kadar kullanmakta kararlı olan sivil irade var.

Süreç henüz tamamlanmış değil. Üç general, bakanların açığa alma işlemini hükümsüz kılmak için Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'ne gitti. Bu arada böyle bir mahkeme bize özgü... Çağdaş dünyada yargı ikili değil tekli. Kamuoyu, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'nin kararlarına da kuşkuyla yaklaşıyor. Düşük rütbeli bir subay, general rütbesindeki üst subaylarla ilgili kararı ne denli objektif verebilir?

Cumhurbaşkanı Gül'ün, gelişmeleri yakından izlediğini biliyoruz. Generallerin açığa alınmasından önceden haberdar... Olayın bu noktaya tırmanmasından rahatsız; açıkça 'Bu mesele 30 Ağustos'ta bitmeliydi' dedi. Nasıl bitecekti? İki seçenek var: 'Terfi ya da emekli'... Siyasi otorite terfi etmelerine onay vermediğine göre emekli olmaktan başka yol kalmıyor.

Cumhurbaşkanı'nın sözlerinden generallerin Şûra'yı by-pass ederek mahkeme kararıyla rütbe almak istemelerinden hoşnut olmadığı sonucu çıkıyor. Cumhurbaşkanı Gül'ün 'başkomutan' sıfatıyla durduğu yer önemli. Umarım generaller bunu dikkate alır.

Sivil iradenin başı olarak Başbakan Erdoğan'ın tutumu çok net... Lübnan dönüşü 'Sivil irade karar verdi' dedi. Kararın ne olduğu da belli; açığa alma... Peki, bu karar farklı yollardan aşılmaya çalışılırsa?.. Bugün yapıldığı gibi... Erdoğan'ın bu soruya cevabı köşeli.

Başbakan 'Bu noktada sivil iradenin yasalar çerçevesinde veya yasama organıyla atabileceği birçok adım var, bu adımı atar' dedi. Bu adım geriye değil, ileriye doğru atılacak. Erdoğan'ın 'yasama organı' vurgusu dikkat çekici. Bu problemi çözmek için gerekirse yasal düzenleme yapmaktan kaçınmayacağını işareti. Mevcut mevzuatla, olmazsa yeni yasayla...

Sadece 3 general değil TSK yönetimi umarım Cumhurbaşkanı'nın duruşunu, sivil iradenin kararlılığını, kamuoyunun bakışını doğru değerlendiriyordur. Askerî yargının kararlarıyla sivil otoriteyi by-pass etme girişimlerinin sonuç vermeyeceği anlaşılmış olmalı.

Başbuğ, 30 Ağustos sürecini iyi yönetemedi, bugünleri hazırladı. Sonuçta hem kendisini hem de kurumu yıprattı. Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner bütün bu yaşananları dikkate alarak farkını ortaya koymalı. Vakit yitirmeden TSK'yı sivil iradeyle mücadele eden kurum görüntüsünden çıkarmalı. Bu mücadelenin asker açısından hiçbir meşru zemini yok.

Recep Tayyip Erdoğan'ın başında bulunduğu sivil iradeye karşı direnmek beyhude... Kazanmak mümkün olmadığı gibi daha ağır bedellerin ödenmesi de mukadder. 3 general sorununu uzatmanın askeri yıpratmaktan başka sonuç doğurmayacağı aşikâr... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fotoğrafın tamamı önemli

Mustafa Ünal 2010.12.01

Belgelere aşına bir toplumuz. Son dönemde 'gizli', 'çok gizli' ibareli sayısız belge saçıldı ortalığa...

Sadece yazılı, kâğıt üzerinde değil, sesli, görüntülü belgeler karşısında ağır şoklar yaşamış bir ülkeyiz. Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un ses kaydı internete düştü. Bir siyasi lider, mahrem görüntüler yüzünden koltuğunu kaybetti.

İlkin raporlar sızardı, sonra kapalı kapılar arkasında yaşanan her şey... Devletin kozmik odalarda özenle sakladığı derin sırlar deşifre oldu. Birkaç kişinin bildiği 'eylem planları' gazete manşetlerini süsledi. Milyonlarca sayfayı bulan Balyoz belgeleri bir çantaya sığmadı, savcılığa büyük bir bavulun içinde ancak taşınabildi.

En özel belgeleri, ses kayıtlarını, görüntüleri hararetle konuşmuş, tartışmış bir toplumuz. Yine gündemde belgeler var... Ancak bu kez ortalığa dökülen 'kirli çamaşırlar' bizden değil, dışarıdan Amerikan diplomatlarının başkentlerine geçtiği kriptolar herkesin dilinde...

Ergenekon gibi, Balyoz gibi büyük davaların belgelerine kayıtsız kalanlar bile yüksek sesle 'Wikileaks' adlı internet sitesinden dünyaya yayılan belgeleri tartışıyor. Hele CHP Genel Sekreteri Süheyl Batum'a ne demeli? Ergenekon'da, Balyoz'da hiçbir belgeyi belge saymayan Batum, dedikodu niteliğindeki Amerikan belgelerine büyük anlamlar yüklüyor.

Henüz on binlerce belgenin çok azı yayına verildi. Ama arkası gelecek, belki de pehlivan tefrikası gibi günlerce sürecek. İlk soru, onca güvenlik duvarına rağmen bu kadar belgenin nasıl sızdığı. Arkasında bir amaç olup olmadığı... 'Irak'ta askerlik yapan bir erin bilgisayardan kopyaladığı' tezi ne kadar inandırıcı? Bana pek inandırıcı gelmiyor.

Bir iki belgeyi fark ettirmeden almak belki mümkün... Ancak on binlerce belge kopyalanırken sistem alarm vermez mi? Bizdeki sızmalarda da çok konuşuldu. Bazen aşırı güven, sistemin en zayıf halkasını oluşturuyor. 'Bize bir şey olmaz' rahatlığı güvenlik zaafına dönüşüyor. 'Titanic batmaz' düşüncesi felaketle sonuçlanabiliyor. Belki de bütün dünya başkentlerini sallayan belgeler sistemin bu en zayıf tarafından sızmış olabilir.

Şu ana kadar sızmaya ilişkin söylenenler tatmin edici değil. Dün Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün konuyla ilgili değerlendirme yaparken söylediği şu cümle dikkat çekici: 'Biraz sanki bazı şeyler süzgeçten geçirilerek yapılıyor. Sanki bir amaç var gibi geliyor bana'... Gül'ün, belgelerin sızma veya sızdırılmasının bir amaca yönelik olduğuna ilişkin kuşkusu doğrusu herkeste var.

Ankara merkezli şu ana kadar deşifre edilen belgelere baktığımızda altında diplomatların imzası bulunan bilgi notlarına kaynaklık edenlerin bir kısmında isimler yer alırken bazısında ise isimler hiç zikredilmiyor. Ankara belgelerinde ne var? Siyasete özellikle de AK Parti hükümetine dönük değerlendirmeler, yorumlar, diplomatların kanaatleri...

Büyük bölümü siyasi kulislere konuşulanlar, Ankara'da hemen herkesin duyduğu söylentiler.

Büyükelçilerin başkentlerine, görev yaptığı ülkelerin gidişatını yansıtan değerlendirme bilgileri geçmesi olağan... Doğrusu ben dünyanın süper gücü olan Amerikalı diplomatların daha esaslı, öngörülerini sağlam analizler yazdıklarını tahmin ederdim.

Belgelere baktığımızda özensizlik, duydukları her şeyi 'dedikodu, söylenti' ne varsa not ettiklerini görüyoruz. Bazıları var ki tamamen kimi çevrelerin sırf ideolojik nedenlerden dolayı temenni niyetine AK Parti hakkında ürettikleri dedikodular... Gül-Erdoğan çekişmesi gibi. Başbakan'ın danışmanları hakkında söylenenler gibi. Belgelerde görünce şaşırdım.

En çarpıcı olanı, Genelkurmay İkinci Başkanı Ergin Saygun'un 27 Nisan bildirisi sonrası Büyükelçilik Müsteşarı Nancy McEldowney'le yaptığı görüşmenin notları... Belgelerden öğreniyoruz ki Saygun, 'İstesek tankları sokağa

indiririz' demiş. Saygun gerçekten Amerikalı diplomatlarla 27 Nisan'ı konuştu mu? Buna açıklık getirmeli.

Doğru değerlendirme için fotoğrafın tamamını, diğer belgeleri de görmek gerekiyor. Belki de turpun büyüğü heybede. Şu ana kadar yayınlananlarda bir olağanüstülük yok. Balyoz kadar sarsıcı belge yok.

m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu listeyi nasıl yapacak?

Mustafa Ünal 2010.12.03

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, önce parti yönetimine sordu, sonra milletvekillerini dinledi, ardından il başkanlarının görüşünü aldı ve kararını kurultay yönünde verdi. Sadece kendisi değil, parti de 'kurultay' dedi.

İki hafta sonra CHP olağanüstü kurultaya gidecek. Tek gündemi Parti Meclisi seçimi...

Kılıçdaroğlu doğrusunu yaptı. Mevcut haliyle CHP yönetilemez durumdaydı. Parti Meclisi'nde genel sekreterlikten uzaklaştırılan Önder Sav'ın ağırlığı var. Sav'a rağmen karar çıkartmak neredeyse imkânsız... Sav'ın itiraz ettiği Gürsel Tekin'i Genel Merkez'de güçlükle görevlendirebildi. Sırf Tekin'in serencamı bile kurultayı kaçınılmaz kılmaya yeter.

CHP'de son kavga koltuk yüzünden çıktı, ancak daha sonra ideolojik boyut kazandı. Hemen her konuda partinin liderliği ile yönetimi arasında ciddi görüş ayrılıkları yaşandı. Önder Sav'ın başını çektiği grup katı ideolojik CHP politikalarının esnetilmesine şiddetle karşı çıktı.

O yüzden türban konusunda açıklamalar yapıldı, ancak hiçbir mesafe alınamadı. Yumuşak türban politikası sert dirençle karşılaştı. Kılıçdaroğlu istemesine bloke edildiği için Çankaya'ya, 29 Ekim resepsiyonuna gidemedi. Kılıçdaroğlu'nun 1 Ekim'de Meclis'in açılışında başlattığı açılım havada kaldı.

CHP, liderliği ile yönetimi arasında derin görüş ayrılıkları yaşanan partiye dönüştü. İlerleyen günlerde özellikle de seçim sürecinde daha büyük arızaların çıkması kaçınılmazdı. Söz gelimi Parti Meclisi'ne rağmen milletvekili listesi yapması mümkün değildi. Liste üzerinde son sözü söyleyemeyen genel başkan görüntüsü bir parti için felaket demek...

15 gün sonraki kurultay Kemal Kılıçdaroğlu'na rahat çalışacağı kendi ekibini oluşturma imkânı veriyor. Genel başkan seçildiği kurultayda yapamadığını şimdi yapacak... Yeni CHP'nin yeni isimlerle mümkün olduğunu yaşayarak gördü. Eski isimlerle yeni politikalar bir yere kadar. Kendi ekibini oluşturacak ama buna delegenin de vize vermesi gerekiyor.

CHP liderinin 'çarşaf liste' vaadi var. Bu kurultaya 'çarşaf' değil 'blok liste' ile gidecek. Kılıçdaroğlu nasıl bir liste oluşturacak? Listenin delegeleden 'olur' alamama riski var mı? Kılıçdaroğlu'nun çevresi herhangi bir risk görmüyor. Birkaç gün önce Kılıçdaroğlu'nun sağ kolu Gürsel Tekin'le konuştum, rahat, kendinden son derece emin, aynen şunları söyledi: 'Blok liste olur ve hiçbir sorun yaşamayız, delege Kılıçdaroğlu'na 'hayır' demez.'

CHP'de farklı gruplar olduğu sır değil. Önder Sav gerçeği inkâr edilemez. Deniz Baykal parti içinde hesaba katılması gereken bir güç... Kılıçdaroğlu listeyi yaparken mutlaka parti içi dengeleri dikkate alacaktır. Dikkate almak nasıl olacak? Müzakere veya pazarlık riskli... Baykal ve Sav'ın arkadaşlarından belirli oranlarda kontenjan kullanarak bir 'koalisyon listesi' şeklinde olursa yine sıkıntı yaşar.

Tekin '3 oradan, 5 buradan anlayışıyla koalisyon listesi olmaz' dedi. Doğrusu, listeyi yaparken dengeleri gözetmesi... Çünkü işin ucunda seçim var. Kılıçdaroğlu'na karşı Baykal ve Sav'ın yanı sıra gayri memnunların toplandığı muhalefet bloku olursa seçim zora girer. Parti içi grupları dışlayan bir yaklaşım muhalefeti birleştirir.

Ankara kulislerinde Baykal ile Sav arasında dirsek teması olduğu birkaç haftadır kulaktan kulağa fısıldanıyor. Şaka gibi ama Türk siyasetinde bu tip manevralar her zaman yaşanır. Baykal-Sav birlikteliği sürpriz olmaz. Karşılıklı mesajların gelip gittiği haberleri doğru olabilir.

Muhalefet blokunun gücünü Kılıçdaroğlu'nun tavrı belirler. CHP lideri eğer süreci iyi yönetemezse 'kurultay' çözüm yerine sorunları daha da ağırlaştıran bir sonuç doğurur. Sadece Kemal Kılıçdaroğlu'nun değil CHP'nin de geleceği açısından kritik bir kurultay... Çıkmaza sürükleneceği gibi yeni CHP'nin yolunu açan dönüm noktasına da dönüşebilir. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sorun sistem, çözüm reform

Mustafa Ünal 2010.12.05

Askerî Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM), Milli Savunma ve İçişleri Bakanı tarafından açığa alınan Balyoz sanığı iki general ve bir amiralin yürütmeyi durdurma talebini reddetti. Karar oybirliğiyle değil oyçokluğuyla, 4'e karşı 6 oyla alındı. Sonucu bir üyenin oyu belirledi. '4'e 6' şeklindeki oy oranı kararın kolay verilemediğinin göstergesi.

Generallerin sivil otoriteyi 'by-pass' girişimi sonuçsuz kaldı. Gerekçede 'Yürütmenin işlemi hukuka uygun' denildi. AYİM'in kararı Balyoz sanığı diğer 25 generalin de açığa alınmasının yolunu açtı. Karar sürpriz oldu, beklenti generallerin itirazının kabul edileceği yönündeydi. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, AYİM'e dönük kuşkusunu açıkça dile getirdi. Arınç gibi düşününlerin sayısı az değildi.

Arınç'ın yaptığı sistem eleştirisiydi. Bunda da son derece haklıydı... Arşive bakılırsa AYİM'in birbiriyle çelişen çok sayıda kararını görmek mümkün. Kriter sadece hukuk değil, başka faktörler söz konusu. AYİM'in kuruluş gerekçeleri ortada... Ölçü sadece hukuk olsa askerî yargıya gerek yok, dosyanın sivil yargıya, Danıştay'a sevkı yeterliydi.

AYİM şaşırttı ama sonunda doğru karar verdi. Bunda sivil otoritenin kararlı duruşunun rolü olabilir. CHP ve MHP liderleri kararı ağırlıklı olarak Arınç'ın sözleri üzerinden yorumladı. Başbakan Erdoğan ise 'Bu karar bizim de beklentimizdi' diye değerlendirdi. '30 Ağustos itibarıyla generallikteki süreleri dolduğu için emekli olmaları gerekir' dedi. Erdoğan'ın yorumu 'normali, olması gereken buydu' anlamında.

Eğer AYİM'in kararı yürütmeyi durdurma yönünde olsaydı üç general sorunu Ankara'da ciddi krize dönüşecekti. Çünkü AK Parti hükümeti ve Cumhurbaşkanı çok net tavır koydu. Erdoğan 'Bu ısrar niye, gerekirse kanun çıkarırız' dedi. Kamuoyu desteği de sivil iradenin yanındaydı. Asker 'sistemi zorlayan' tutumuyla yalnız kaldı.

AYİM 'yürütmenin durdurulmasını' reddetti ama açığa almanın iptali başvurusunu daha sonra görüşecek. Anlayacağınız henüz süreç tamamlanmış değil. Yürütmenin durdurulması aslında iptal başvurusunun da reddini gerektiriyor fakat AYİM dosyayı bütünüyle kapatmadı. Sonrası her türlü sürprize açık... Bu konuyu daha konuşmaya devam edeceğiz.

Üç general sorununun gündemde kalması, gazete sayfalarında, televizyon ekranlarında tartışılması, asker açısından doğru değil. Kurumsal olarak TSK'yı yıpratıyor. Genelkurmay Başkanı Koşaner'in inisiyatifi ele alarak bu konuya gündemden düşürmesinde fayda var. 30 Ağustos Şûrası'nın defteri artık kapanmalı. Bazılarının içine sinmese de sivil otoritenin tavrını kabullenmekten başka çare yok.

AYİM'in kararıyla sorun şimdilik aşıldı... Problem tümünden çözüldü mü? Hayır. Sorun yapısal. Yargının sivil-askerî diye ikiye ayrılması kabul edilemez. Çağdaş demokrasilerde 'yargı birliği' esastır. Üç general meselesinde yaşananlar 'yargıdaki yapısal soruna' tekrar dikkatlerin çekilmesine neden oldu. AYİM'in varlığı sorgulanır hale geldi. 1971 muhtırasından sonra kurulan AYİM benzeri kuruluşların olağan demokrasilerde karşılığı yok.

Hükümetin sistemin normalleşmesi için çalışma başlattığını biliyoruz. Son dönemde en esaslı reformlar yargı alanında yaşandı. AK Parti iktidarının 'yargı reformu' konusunda hem iradesi hem de deneyimi var. İkili yargının doğurduğu yapısal sorunu çözmek için başlattığı çalışmayı sürdürmeli.

Parlamentonun çalışma günleri sınırlı. Meclis'ten çıkması gereken başka konular var. Ancak sıkışan takvime rağmen sistemin özüne dönük, tekli yargıyı mümkün kılan yasal düzenlemeye gidilebilir. Amaç çağdaş demokrasilerdeki yargı standartlarını aynen Türkiye'ye taşımak... Başka çıkış yok.

Yargıdaki ikili yapı devam ettiği sürece benzer sorunlarla sık sık karşılaşmak mukadder.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Evdeki hesap!

Mustafa Ünal 2010.12.08

MHP lideri Devlet Bahçeli, haftası sonu Ankara dışındaydı, Akdeniz Bölgesi'ni dolaştı, gittiği her yerde partililerle sohbet etti. Gördüğü ilgiden moral bulmuş olmalı ki memleketi Osmaniye'de MHP'nin tek başına nasıl iktidara geleceğini rakamlara döktü.

Bahçeli'nin rakam üzerinden oy hesabı yeni değil, 1999 seçimlerine giderken '9 Işık'tan ilham alarak 'Her ülküdaşım, hayatının hiçbir döneminde MHP'ye oy vermemiş 9 kişiyi MHP'ye oy vermeye ikna edecek' dedi. Bu sözünün de takipçisi oldu, MHP binalarına, seçim bürolarına 'MHP için 9 oyunuzu tamamladınız mı?' afişleri asıldı.

99'da '9 oy seferberliğinin' faydasını gördü, MHP yüzde 18'le tarihindeki en yüksek oy oranını yakaladı.

Bahçeli geçen yıl da MHP'nin 40. kuruluş yıldönümünden hareketle bir başka hesap yaptı. Yine Akdeniz Bölgesi'nden seslendi: 'Yıl 2009' dedi... Kendinden emin bir üslupla anlattı: 'Önce sıfırları atın' diye başladı hesaba. 2 ile 9'u topladı, 11 rakamını bir kenara not etti. Ardından da sıfırsız 2009'un 29'uyla 11'i topladı, 40 rakamını buldu.

Ve son sözü söyledi: 'Bunlar tesadüf olamaz, 2009 hayırlı yıl, 40. yılında Milliyetçi Hareket iktidar olacak' dedi. 2009'da genel değil yerel seçimler yapıldı. MHP liderinin kastettiği de yerel iktidar olmalı. Fakat Bahçeli'nin hesabı tutmadı. MHP sandıktan ancak üçüncü parti olarak çıkabildi. Bazı önemli şehirlerin belediye başkanlıklarını kazanmasına rağmen Türkiye genelinde iktidar olamadı.

Bahçeli'nin son hesabı Ankara'da herkesin dilinde... Oraya geçmeden, üzerinde pek durulmayan birkaç gün önceki bir açıklamasına dikkat çekmek isterim. MHP lideri, aynen şöyle söyledi: 'Yüzde 42, 16 milyon oy

demektir. MHP'nin ortaya koyduğu ufkun sayısal zemini 16 milyondur. Bu iktidar yürüyüşümüzde önemli bir zemin olabilir'. Yüzde 42, eylül ayındaki referandumda anayasa değişikliğine 'hayır' diyenlerin oranı...

Ayrıca o konuşmada 16 milyonluk oy blokunun Türkiye'nin bölünmemesi için sert ve sağlam kaya olduğunu söylemiş... Peki, 16 milyonun dışındakiler ülkenin bölünmesinden yana mı? Yüzde 58 bölünme konusunda daha mı gevşek? Böyle bir genelleme olabilir mi? MHP, CHP ile birlikte hayır cephesindeydi.

Bu sözler MHP liderinin yüzde 58'den umudunu bütünüyle kestiğini göstermiyor mu? Bir siyasi partinin kendisini yüzde 42'lik oy oranına mahkûm etmesi asla düşünülemez. Yüzde 42'nin içinde CHP de var... Ve aslan payı CHP'nin. MHP'ye buradan kalacak oy, en iyimser yaklaşımla ancak barajın hemen üstü olabilir. Yüzde 58'e yönelmekten başka çaresi yokken neden böyle dediğini anlayabilmiş değilim.

Bahçeli'nin son oy hesabına gelirsek... Parti teşkilatındaki konuşmasının o bölümünü tekrar tekrar dinledim, kanaatim, hesabın son anda aklına gelmiş olmadığı... Öncesinde uzun uzun çalışılmış. Parti organlarında tartışılmış, bir ortak aklın eseri olabilir. Gerçi Bahçeli ekonomist olduğu için rakamlara yatkın.

Zihni de sürekli MHP'nin nasıl tek başına iktidara geleceğiyle meşgul. Sözünün başında partililere haklı olarak 'MHP niye tek başına iktidar olmasın?' diye soruyor. Ardından başlıyor hesabı yapmaya... Hedef 285 milletvekili, 19 milyon oy. Bıçak sırtı değil, sağlam iktidar. Bunun için 'Her ülküdaşa görev düşüyor' diyor.

Hayatında MHP'ye hiç oy vermemiş ilkokuldaki 5, ortaöğretimdeki 5, asker ve mahalle arkadaşlarından da 5'er kişi bulunacak. Sokaktan da 4. Hepsini toplarsan 24 eder. 49 milyonu 24'e bölersen ortaya çıkan rakam ülkücülerin oy temin etmesi gereken hane sayısı.

Niye üniversite arkadaşı yok anlayamadım. Oysa azımsanmayacak oranda üniversite mezunu ülkücü var. Bu hesap mümkün mü? Tereddütleri ortadan kaldırmak için MHP lideri salonda bulunan partililere 'Bu inandırıcı olmayan bir hesap mıdır?' diye sordu. Alkışlar eşliğinde 'Değil, hayır' sesleri yükseldi.

Niçin 24 oy? 19 milyonluk hedefle yüzde 58'e de yönelmiş olmuyor mu? Ben bu işin içinden çıkamadım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'MHP yalnız kurt...'

Mustafa Ünal 2010.12.10

MHP'nin geleneksel yıllık kahvaltılı sohbet toplantısındaız. Bu kez akredite yok. Bütün gazete ve televizyonların Ankara temsilcileri davetli... Salona bakıyorum, katılım yüksek. 'U' şeklindeki masaya parti yöneticileri de serpiştirilmiş.

Benim de aralarında bulunduğum bir grup gazeteci 'son dakikada' davet edildi. Belli ki akredite konusu parti içinde tartışıldı. Bu, Bahçeli'ye soru olarak da yöneltildi. Önce uzun uzun medyada MHP'ye dönük ağır eleştirilerden yakındı ve, "Genelkurmay'ın akreditesine benzetenler oldu, biz de bu uygulamaya son verdik. Bugün herkesi davet ettik." dedi.

Ardından şu vurucu cümleyi söyledi: "MHP, medyada desteği olmayan yalnız kurt." MHP'nin medya ile ilişkilerde öteden beri problem yaşadığı ortada. MHP yönetimi, problemi aşmak için bir çare bulmak zorunda... 'Akredite uygulamak' çözüm değil. Aksine sorunu daha da ağırlaştırıyor. Her parti, mesajlarını kamuoyuna ulaştıracak kanalları sürekli açık tutmak ister.

Sohbet sunuş konuşmasıyla başlamadı, doğrudan soru-cevap faslına geçildi. Bahçeli'nin seçim sürecine girerken vereceği mesajlar olmalıydı. Seçim hedefi gibi, seçim teması gibi... 2011 seçimlerinin MHP açısından önemi ortada. Çalışmaları da erken başlattı. MHP lideri, seçim stratejisinin bir parçası olarak, daha önce yollarını ayırdığı bazı eski isimleri partiye tekrar kazandırmak için harekete geçti. Epey mesafe de aldı.

Bahçeli'ye, ağırlıklı olarak gündemin sıcak konuları yöneltildi. Öğrenci olaylarına nasıl baktığı soruldu sözgelimi. "Benim de içinde bulunduğum 68 olaylarına benziyor." dedi. Ardından herkesi, siyasi iktidarı, öğrencileri, üniversite yönetimlerini uyardı. "Geçmişteki tecrübeler ışığında sağlıklı yol bulunmalı." dedi. İkazları yerindeydi.

Türkiye'nin, sokağa taşan öğrenci eylemleri konusunda çok acı deneyimleri var. Benzer yanlışların tekrarlanmaması için geçmişten ders almak yeterli. MHP liderinin 'tecrübe vurgusuna' herkesin, özellikle de öğrencilerin kulak vermesinde yarar var.

MHP, Diyarbakır'da miting yapacak mı? Diyarbakır konusu Bahçeli'nin karşısına yeni çıkmıyor. Bir ara Başbakan Erdoğan, Bahçeli'yi eleştirirken Diyarbakır'a gidememekle itham etmişti. Geçmişte MHP'li bir yönetici, gerginlik olmaması için Diyarbakır'dan aday çıkarmayabileceklerini söylemişti. Diyarbakır sorusunun bir anlamı var.

Bahçeli'nin Diyarbakır sorusuna cevabı şöyle oldu: "Marttan itibaren seçime odaklanacağız. Planlamayı her alana gidecek şekilde yapacağız. Diyarbakır da olabilir." Buradan net bir sonuç çıkmadı. Kendini bağlayacak bir söz söylemedi. Kapıyı da kapatmadı, 'olabilir' demekle yetindi. Diyarbakır polemiğinin 2011 seçimlerine de taşınacağı kesin gibi.

MHP liderine medyada yankı bulan 'Twitter, yüzük, seçim hesabı ve dizi eleştirileri' hatırlatıldı. Hepsine de salonu güldüren esprili cevaplar verdi. "Twitter mesajlarını ben yazıyorum, şifresi benden başka kimsede yok." dedi. Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti simgeleri taşıyan yüzüğünü göstererek, "Bilmiyorum bana da yakışıyor mu?" dedi.

Her ülkücüden 24 oy istediği seçim hesabını 'teşvik olsun' diye söylediğini anlattı. Bu kez 40 milyonu 24'e böldü ve 700 bin ülkücünün 24 oy getirmesi halinde MHP'nin iktidara geleceğini ifade etti. "Ne yapalım, iktidar olmak için istemek lazım." dedi.

Ben bu hesaptan yine bir şey anlamadım. Genel Başkan Yardımcısı Tunca Toskay, "Bu kez hesabın içinden çıkabildin mi?" diye sordu, 'Hayır' dedim.

Bahçeli'nin dediği gibi 'MHP, medyada yalnız kurt ise...'. Önce 'neden yalnız kaldığını, niçin yalnızlaştığını' araştırmak, ardından da 'kalabalıklaşmak için' siyaset üretmek herhalde MHP'ye düşer.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin ihtiyacı olduğu fotoğraf

Mustafa Ünal 2010.12.12

Bazı fotoğraflar vardır unutulmaz, anlamı büyüktür mesajı çarpıcıdır, yıllar geçse de hatırlanır. MHP lideri Devlet Bahçeli'nin son fotoğrafı bu nitelikte...

Hayır, 'Bilmem yakışıyor mu?' diye tebessüm ederek Osmanlı-Selçuklu sembolleriyle bezeli özel yüzüğünü gösterdiği o sempatik fotoğrafı kastetmiyorum. Gerçi o görüntü de sıra dışı, alışık olmadığımız türden...

Bahçeli kurmaylarıyla birlikte perşembe akşamı TÜSİAD'ın kokteylne katıldı. Türkiye'nin büyük iş adamlarını bünyesinde toplayan TÜSİAD'ın Ankara programları her zaman siyasiler tarafından yoğun ilgi görür. Bu yıl da farklı olmadı. Hükümeti iki bakan temsil ederken, BDP ve MHP'ye kadar değişik yelpazelerinde isimleri oradaydı.

İşte o kokteylde MHP lideri Devlet Bahçeli solanda dolaşırken BDP yöneticilerini gördü, yanlarına giderek Genel Başkan Selahattin Demirtaş'la tokalaştı. O anda flaşlar patladı, kameralar çalıştı ve son günlerin en anlamlı görüntüsü ortaya çıktı.

Normal şartlarda iki siyasi liderin el sıkışması olağan karşılanabilir. Hem siyasi iklimde esen sert rüzgârlar hem de MHP ve BDP'nin siyasi çizgileri ve siyasi pozisyonları dikkate alındığında o fotoğrafın sıradan olmadığı daha iyi anlaşılır. Bırakın Bahçeli ile Demirtaş'ın el sıkışan görüntüsünü, Erdoğan'la Kılıçdaroğlu'nun tokalaşan fotoğrafı bile olağanüstü...

'Bahçeli-Demirtaş fotoğrafı' hangi açıdan bakılırsa bakılsın ezber bozan tarihî bir kare. Liderler üzerinden MHP ile BDP'nin tokalaşmasının Türkiye'nin normalleşmesine önemli katkı yapacağına kuşku yok.

Bu fotoğrafın oluşmasını sağlayan isim Bahçeli...

Milliyet muhabirinin 'Tasadüf müydü, planlı mıydı?' sorusuna Bahçeli'nin verdiği cevap da dikkat çekici; 'Hayır, planlı değildi. Kokteyl salonuna girdiğimizde tesadüfen karşıımızdalar. Meclis'te yan yana çalışıyoruz. Görmezlikten gelmek olmazdı. Nezaket gereğiydi. Ancak Türkiye'nin bugünlerde bu tür tokalaşmalara çok ihtiyacı var.'

Önceden düşünülmüş bir plan yok ama 'tokalaşma iradesi' inkâr edilemez. Program gereği ortak mekânlarda bulunup da el sıkışmadan sıvışmanın çok örneklerini sayabiliriz. Özellikle de birbirlerine mesafeli duran siyasiler arasında. Burada Bahçeli'nin ortaya koyduğu iradenin, Demirtaş'ın şahsında BDP'ye uzattığı elin mutlaka görülmesi lazım. Sıkılı yumruk değil, tokalaşan el bu... İsteseydi Bahçeli, BDP'lilere görünmeden oradan uzaklaşabilirdi.

MHP liderinin 'Türkiye'nin bugünlerde bu tür tokalaşmalara ihtiyacı var' cümlesi çok önemli. Bahçeli'ye bu yönde davranmaya iten düşünce de bu olmalı. Mademki ülkenin ihtiyacı var, el uzatılmalı... Siyaseten bazı risklere rağmen, yanlış anlaşılma pahasına. Gerçekten de sadece Ankara siyasetinin değil, Türkiye'nin bu tür fotoğraflara büyük ihtiyacı var.

MHP lideri benzer fotoğrafı 2007 seçimlerinden sonra Meclis'in açıldığı gün vermişti. Bugün BDP'ye dönüşen o günün DTP'sinden Ahmet Türk bir grup arkadaşıyla birlikte MHP sıralarına giderek Bahçeli'nin elini sıkımişti. MHP lideri DTP milletvekillerinin jestine jestle karşılık vermiş, hepsiyle de tebessüm ederek tokalaşmıştı.

Meclis'ten ilk gün yansıyan bu fotoğraf kavga beklentisi içinde olanlara verilmiş iyi bir cevaptı. O ilk fotoğrafın üzerinden çok sular aktı. Siyasetin havası bozuldu, sert ve soğuk rüzgârlar esti. Bu yaşananlar üzerine Bahçeli'nin, BDP lideri Demirtaş'a uzattığı elin anlamı da mesajı da büyük.

Bu son fotoğrafa Türkiye'nin çok ihtiyacı vardı. Uzun yıllar unutulmayacak. Umarım etkisi de kalıcı olur...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan-Kılıçdaroğlu düellosu

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu 'genel başkan' sıfatıyla ilk kez kürsüye çıktı. Usuldendir, bütçe görüşmeleri başlarken genellikle liderler konuşur. Ne söylediklerinden nasıl söylediklerine kadar tüm performansları dikkatle izlenir. Basına ayrılan bölümde konuşmaları dinlerken geçmişî hatırladım.

Hatibin insicamını bozmak için milletvekili sıralarından yükselen sataşmalara kürsüden verilen hazır cevapların günlerce konuşulduğu oldu. Bütçe görüşmesinde Süleyman Demirel konuşurken Turgut Özal'ın ikazlarına rağmen bazı ANAP milletvekilleri '12 Eylül'de askeri görünce şapkayı aldın gittin' diye laf attı. Demirel'in 'Tabii şapkamı alıp gittim, onlara mı bırakacaktım?' cevabı yıllarca unutulmadı.

Eski siyasetçilerden 1980 öncesi Necmettin Erbakan'ın ağzından 'trilyon' kelimesini ilk kez duyan kimi milletvekillerinin 'Hoca, o da ne?' diyerek espri yaptıklarını dinlemiştim. Erbakan'ın cevabı da manidar: 'Böyle giderse yakında çok duyacaksınız...'

Bütçe deyip geçmeyin, 70'li yılların başında kendi partisinden 41 milletvekili bütçeye 'hayır' dediği için Süleyman Demirel hükümeti yıkılmıştı.

Gelelim bugüne... Bütçe konuşmalarını baştan sona dikkatle izledim, aralarda kulislere inip dolaşım. Milletvekillerine 7 ay sonraki seçimin ateşi düşmüş. Büyük çoğunluğu partilerinin durumundan ziyade kendilerinin listeye girip giremeyeceğiyle meşgul...

Kuliste otururken bir ara hatibin sesi fazla yükseldi. AK Partili Sabahattin Karakelle 'Önemli olan sesini değil, sözünü yükseltmek... Unutma ki laleleri büyüten gök gürültüsü değil yağmurdur.' dedi. Sesin değil sözün yükselmesi gerçekten önemli. Özellikle de siyasette. Bir bakan 'CHP Akdeniz makisi gibi, olacağı bu, ne yaparsanız yapın daha fazla büyüzmez' dedi.

Gözler Kılıçda-roğlu'ndaydı... Sadece söyleyeceklerinde değil tabii, genel başkan olarak Başbakan Erdoğan'ın karşısında sergileyeceği performans merak konusuydu. Grup toplantılarında karşılıklı atışmalar yaşandı, ancak aynı ortamda ilk kez kozlarını paylaşacaklardı.

Saatler öncesinden Kılıçdaroğlu'nun Kayseri ile ilgili bazı iddiaları gündeme getireceği söylentisi yayıldı kulislere. İlginçtir, bu haber Meclis'in koridorlarını değil, medyayı heyecanlandırdı. Meslektaşlarımızdan daha içeriği belli olmadan 'Kılıçdaroğlu'nun yeni bombaları geliyor' diye abartılı yorumlar yapanları gördüm.

CHP lideri ekonomi ağırlıklı konuştu. CHP'nin ezberini iyiden iyiye terk etti. Rejim meselelerine girmede, laikliği, Cumhuriyet'in temel niteliklerini ağzına almadı. İşsizliğe dikkat çekti. Sözü Kayseri'ye getirdi. Bazı isimler sıraladı, ardından Başbakan'a bazı sorular yöneltti. Kayseri iddiaları bilmece gibi kaldı. Söylediklerinden bir şey anlaşılmadı. Oysa kürsüye çıkmadan gazetecilere gönderilen mail daha ayrıntılıydı.

Konuşmanın geneline bakıldığında liderlik performansı biraz sönük kaldı. Bir siyasi parti liderinden çok bir akademisyenin konferans konuşmasıydı. Üslup ve kişiliği dikkate alındığında hiç kimse ondan ateşli konuşma beklemiyor, ancak 'anamuhalefet' pozisyonunun da hakkını vermeliydi, Erdoğan'a alternatif olarak bir iktidar iddiası koyabilmeliydi. Kendi milletvekillerinden bile çok az alkış alabildi.

Başbakan Erdoğan çok daha üst perdeden konuştu. İddialara cevap verdi. 'Yolsuzluk belgen boş çıktı, gene çaktın.' dedi. Ardından karşı atağa geçti. İstanbul Büyükşehir adaylığı sırasındaki 600 liralık fakir maaşı vaadini hatırlattı. 'Şimdi genel başkansın, İzmir Büyükşehir Belediyesi CHP'li. Hadi dağıt da görelim.' dedi.

Erdoğan'ın '600 liralık' meydan okuması bir yana... Ben konuşmaların sonunda Kılıçdaroğlu'ndan söz isteyerek Kayseri iddialarına ilişkin daha doyurucu açıklama yapmasını beklerdim. Söz soğumadan, tüm dikkatler bu

konuya çekilmişken... Susmak, 'Belgen boş çıktı' cevabını kabullenme anlamına geliyor. CHP lideri o gün sustu. Doğrusu büyük fırsat kaçırdı. Ertesi gün konuşmaya başladı.

Belli ki Kılıçdaroğlu'nun akli kurultayda. Önce CHP içi iktidar mücadelesi... Haksız da sayılmaz. En iyisi, liderlik performansını o koltuğa daha rahat oturduğunda değerlendirmek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Parti içi iktidar mı, Türkiye iktidarı mı?

Mustafa Ünal 2010.12.17

Başlıktaki soru anlamsız değil. CHP bugüne kadar defalarca değişik hiziplerin parti içi iktidar mücadelelerine sahne oldu. Bazen genel başkanlık, bazen ikinci, üçüncü adamlık mücadelesiydi bu.

En çok olağan ve olağanüstü kurultay yapan parti unvanı bu yüzden CHP'nin...

Yarın CHP'nin kurultay günü. Olağan değil, olağanüstü kurultay. Tek gündemi var; Parti Meclisi seçimi. Seçtikleri mekân anlamlı; Ankara'nın en büyük salonu. Tribünlerle de görkemli bir kurultay hedeflendiği belli. Mekân vurgum şundan; CHP daha önce küçük salonlarda, otellerde kurultay topladı.

CHP, bir önceki kurultayı mayıs ayında yapmış, partinin liderliği el değiştirmişti. Son kurultayın nedeni Kemal Kılıçdaroğlu ile Önder Sav arasında yaşanan kavgaya. Hatta kavgadan da öte iç savaş. Parti Meclisi'nde ağırlığı bulunan Sav, Kılıçdaroğlu'nun politikalarını bloke etti. Sadece politikalar değil, MYK'yı isimlendirmekte bile zorlandı.

Çok istemesine rağmen Gürsel Tekin'i aylarca Genel Merkez'de görevlendiremedi. CHP'nin yönetilemez hale geldiğini görünce kavgaya girmekten çekinmedi. Ve kılıçlar çekildi. Sav ve arkadaşlarını MYK'dan uzaklaştırdı. Parti Meclisi'nde yeni isim bulmakta zorlandı, yeni MYK'yı güçlkle oluşturabildi. Yarın, o kavganın son raundu. İlginçtir, kurultay sürecinde Sav sahada yok. Ne yapacağı konusunda pek renk vermiyor. Mayistaki kurultayda nasıl derinden çalıştığını, sağ gösterip sol vurduğunu bilmesek rahatlıkla sessizlikten dolayı Sav'ın 'pes ettiği' sonucunu çıkarabiliriz.

40 gün önce söylediği şu sözler hâlâ zihinlerde diri: 'CHP, kimsenin babasının malı değildir. CHP Genel Başkanı, disiplin suçu işlemiştir. Hukuku bilmeyenlere hukuku bildirmek bizim görevimizdir'. Bu sözlerin tek muhatabı Kılıçdaroğlu... Hedef de sadece hukuku bildirmek değil, haddini de bildirmek.

Kasım ayındaki kavgayı tribünden izleyen eski genel başkan Deniz Baykal ise sahada... Heyecanlı, hareketli; 'Blok liste ayrıştırır, çarşaf liste birleştirir.' şeklinde doğrudan Kılıçdaroğlu'nu hedef alan açıklamalar yapıyor.

Siyasetin cilvesi bugüne kadar 'blok listeyi' savunan Baykal şimdi çarşaf listeden yana... Buna karşılık kavga sırasında tabana 'çarşaf liste' vaadinde bulunan Kılıçdaroğlu ise 'blok liste' için mücadele veriyor.

CHP'de 'üç odak' olduğu sır değil; Kılıçdaroğlu, Baykal ve Sav... Çarşaf listeyi delegeye kabul ettirmek kolay değil. Öneri için yeterli imza toplansa bile kabulü için yarıdan fazla oy gerekiyor. Buna rağmen 'çarşaf liste' tümünden gündem dışı değil. CHP'de Süleyman Demirel'in 'Siyasette 24 saat bile uzundur.' dediği şartlar hüküm sürüyor. Belli ki taraflar son ana kadar birbirini kollayacak. Listenin nasıl oluşacağını gözleyecek. Listeyi yaparken Kılıçdaroğlu'nun çok ama çok zorlanacağı kesin. Baykal ve Sav, CHP gerçeğini göz ardı edemez. Koalisyon yapısıyla partinin yönetilemeyeceğini yaşayarak gördü. Rahat çalışacağı ekibini oluşturmaktan başka seçeneği yok. Baykal ve Sav'ı yani her ikisini de memnun etmeyen bir listede risk var. En azından birisini

yanında tutmak zorunda. En büyük kozu, medya ve kamuoyu desteği... Ankara'nın girişlerine 'İktidar kurultayına gider' şeklinde afişler asıldı. Kurultay salonunda da 'İktidar yürüyüşünü' vurgulayan büyük afişler olacağı kesin. Türkiye iktidarı afişlerde... Şu ana kadarki görüntü CHP'de hemen herkesin parti içi iktidara odaklandığı şeklinde. Türkiye iktidarı geri planda... Eğer Kılıçdaroğlu gerçekten Türkiye iktidarını istiyorsa bunu hem Parti Meclisi'ne hem de kurultay konuşmasına yansıtmak zorunda. CHP gemisini aşına sulardan, yeni sulara açacak isim ve mesajlar şart.

Ben kurultayı bu gözle izleyeceğim. İçine kapanan CHP mi, yoksa toplumun merkezine doğru açılan, halkın kutsallarıyla barışık bir CHP mi? Devletin uzantısı, Ergenekon sever 1940 model bir CHP mi yoksa yeni, zamanın ruhuna ayak uydurmuş çağdaş bir CHP mi? 'Yeni CHP' sözü ete kemiğe bürünecek mi?

Parti içi iktidar mı, Türkiye iktidarı mı? Kemal Kılıçdaroğlu listeyi yazarken de, konuşurken de buna karar verecek. Parti içi iktidar, koltukların isimler arasında el değiştirmesi sadece CHP'lileri ilgilendirir...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu'nun mazereti kalmadı

Mustafa Ünal 2010.12.19

Sadece tribünlerde değil, salonun dış yüzü ile Ankara caddelerinde asılan tüm afişlerde en çok kullanılan kelime; İktidar...

'Dağa, taşa yazılmış' dense yeri. Arena'yı gösteren 'İktidar kurultayına gider' bunlardan biri. Büyük harflerle 'İktidara yürüyoruz' bir diğeri. Salonda 'Halkın iktidarını kuracağız' en çok dikkati çeken sloganlardan. En yukarıdan en aşağıya kadar CHP de iktidar susuzluğu içinde... Kavruluyor adeta. Kolay değil, çok partili dönemde tek başına iktidar olamamış bir partiden söz ediyoruz. Bir CHP'li için sandık kâbusla eşdeğer... Afişlere, sloganlara yansıyan iktidar vurgusu anlaşılabilir bir şey.

Bu olağanüstü kurultayın nedeni parti içi iktidar kavgası... Kemal Kılıçdaroğlu ile Önder Sav arasında kriz yaşanmasaydı, bu kurultay olmayacaktı. Buna rağmen meydan tümüyle Kılıçdaroğlu'na bırakılmış durumda. Parti içinde farklı düşünen, değişik gruplar var. Bir ara Deniz Baykal zemin yokladı, 'çarşaf liste' istedi, ancak aradığı desteği bulamadı.

Önder Sav ise sessiz sedasız geri çekildi. Mayıs ayındaki 'Önder'imiz Kemal' afişinin yerini 'Umudun adı Kemal' aldı. Deniz Baykal'ın salonda olduğu nice sonra anons edildi. Delegelerin arasında kayboldu gitti...

Muhalefet neden geri çekildi? Sebebi basit. Medyanın da etkisiyle Kılıçdaroğlu, CHP tabanında iktidar umutlarını yeşertti. İktidara yürüdüğüne inanılan bir genel başkana karşı çıkmak, alternatif arayışlara yönelmek cesaret ister. Sav'ın da Baykal'ın da suskunluğunun nedeni bu... Yoksa CHP'de parti içi mücadele eksik olur mu? Hiç değilse parti yönetimi için kavga verilir. Baykal da Sav da tabandaki 'İktidar umudunu' aşındırmamak için sustu. Kılıçdaroğlu'na 'İktidar avansı' tanıdılar.

Dışişleri Bakanlığı eski Müsteşarı Uğur Ziyal son anda CHP saflarına katılmaktan vazgeçti. Faruk Loğoğlu ise PM listesine girdi. Osman Korutürk de listede... CHP diplomat siyasetçileri seviyor. Lider eşleri Rahşan Ecevit, Sevinç İnönü, Serap Aksoy Gürkan salondaydı. Her üçünün de sol siyasette belli bir karşılığı var. İsimleri anons edildiğinde büyük alkış koptu. '10. Yıl Marşı' birkaç defa çalındı. Bez afişlere yazarak, slogan atarak iktidar olunmuyor. Nasıl olacağını anlatmak da Kılıçdaroğlu'na düşüyor... Konya'da 'Şeb-i Arus' programına katılan

Kılıçdaroğlu, Ankara'ya gece yarısına doğru döndü. Sabaha karşı delegelerin telefonuyla uyandırıldığı kulislere yansıdı.

Konuşmasını yapmak için kürsüye yöneldiğinde bütün salon ayaktaıdı. Biz de 'Yeni CHP' ve 'iktidar yürüyüşü' adına vereceğı mesajlara odaklandık. Kılıçdaroğlu bir buçuk saat konuştu. Çok uzun sayılmaz, kısa da değıl. Ancak dişe dokunur hiçbir şey söylemedi. Referandum sürecindeki vaatleri, grup toplantısında söylediklerini tekrarladı.

Hafta başında Meclis'te 'bütçe görüşmelerindeki' konuşmasına biraz ilave yapmış o kadar... Ürkek bir üslup, eleştiriye hedef olacak sözlerden özenle kaçınan bir içerik. Elini yakacağı konuları hep teğıet geçti. Beklenti hafif de olsa değıeceğı yönündeydi. Suya sabuna dokunmayan, ortada bir konuşma. Oysa defalarca 'devrimci ruha' dikkat çeken sloganlar atıldı. Üslup ve içerik devrimci ruhtan çok uzak... Bir meslektaş hayal kırıklığı içindeydi, 'Kürt bile diyemedi, Kürtçeye hiç girmede' dedi. Bol bol Silivri'ye selam gönderdi. Yolsuzluktan söz etti. Hafta boyunca tartışılan 'Kayseri iddialarını' anmadı bile. 4 lirayı bulan benzin sokağın gündeminde. Hiç sözünü etmedi. 'Yeni anayasa' dedi ama altını doldurmadı. 'İktidar kurultayı' daha iddialı, yeni mesajların yer aldığı bir konuşma gerektiriyordu.

Kılıçdaroğlu'nun 'blok PM listesinde' bazı sürpriz isimler var. Bülent Kuşoğlu bunlardan biri. Kuşoğlu bir ara DYP'de siyaset yapmıştı, ardından Türkiye Partisi'ne geçti. Şimdi CHP'de... Kurultay'ın nedeni Önder Sav yok. Rahşan Ecevit'in ekibinden Emrehan Halıcı göze çarpan diğeri isim. Ekrem Oktay yine PM'nin en genç üyesi. Kadın sayısında artış var. Kılıçdaroğlu'nun bu PM ile rahat çalışacağı kesin. Kendi ekibini kurdu. Kurultayın amacı da buydu zaten... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni CHP'nin sesi

Mustafa Ünal 2010.12.22

CHP gibi köklü bir partiye 'tartışmalı kurultay yapmak' yakışmadı. Olağan ve olağanüstü kurultay rekoru CHP'de...

Bugün CHP'nin yeni kadrolar tarafından yönetildiğı doğru ancak siyasi geleneğı, bir hafızası olduğı da inkâr edilemez. Tüzüğün öngördüğü 'kadın kotasını' doldurmak çok mu zordu?

Kemal Kılıçdaroğlu konuşmasında uzun uzun kadın haklarından, kadınların siyasette daha fazla temsil edilmesinden söz etti. Bunu PM'ye rakamsal olarak fazla fazla yansıtması gerekmez miydi? Tüzüğe göre PM listesinde kadın kotasına uyulmadığı iddiası hiç de yabana atılacak iddia değıl. Buna rağmen Çankaya İlçe Seçim Kurulu hızlı aldığı kararla itirazı reddetti. Bu kez de konu YSK'ya taşındı.

'Kadın kotası' tartışmasının burada bitmeyeceğı kesin... CHP'yi uzun süre takip edecek. Hem parti içinden hem de siyasi rakipleri tarafından Kemal Kılıçdaroğlu 'PM listesini bile yapamayan lider' ithamıyla karşılayacak. Referandumda 'oy kullanamadığı' da hatırlatılacak. Kurultay tartışması 'kadın kotasıyla' da sınırlı değıl. Bingöl İl Başkanı Sema Kaygalak delege olmamasına rağmen Divan üyeliğine seçildi. Divanda üç saat oturdu. Yanlışlık sonradan fark edildi ve sessiz sedasız değıştirildi. Divanın o süreçte karar almamış olmasının bir sorun oluşturmadığını söyleyenler olduğı gibi bu durumun kurultayı sakatladığını ileri sürenler de var.

Kadın kotası, delege olmayan bir ismin Divan üyeliğine seçilmesi Kılıçdaroğlu'nun hanesine 'acemilik' olarak yazıldı. Parti içinden daha ileri yorum yapanlar sözelimi 'yeteneksizlik' diyenler var ama ben o kadarının

insafsızlık olduğunu düşünüyorum.

Kurultayın bu yönüyle tartışılması herhalde CHP adına iç açıcı değil. Mesajlar, yeni isimler ve iktidar yürüyüşü geri planda kaldı. Kılıçdaroğlu'nun kurultay konuşması zayıftı, yeni mesajlar içermedi, eski söylemi tekrarladı, Türkiye iktidarı için de umut vaat etmedi. Zamanın ruhuna uygun, yeni CHP'yi sözde bırakmayacak, altını dolduracak, CHP'yi aşına suların yeni ufuklara taşıyacak mesajlar bekledik.

En azından bir seçim teması koyabilirdi. 6 oy sonraki seçimlerde CHP'nin kozu ne olacak? İktidarı hedefleyen CHP hangi söylemle geniş kitlelerden oy isteyecek? Silivri'yi selamlayarak mı, sadece iktidarı eleştirerek mi? Kurultay seçim startını vermek için iyi bir zemindi, bu fırsatı kullanamadı. Kurultay olumsuz yönleriyle öne çıktı. Buna karşılık PM'de CHP'nin katı, ideolojik çizgisini sorgulayan sesler de duyulmaya başlandı. Bunu da görmek gerekiyor. İlahiyatçı Muhammet Çakmak bunlardan biri... Dün Akşam gazetesine verdiği röportaj hemen herkeste heyecan uyandırdı. 'Yeni CHP' vurgusuna uygun bir ses...

'Türkiye'de irtica tehdidi var mı?' sorusuna Çakmak'ın cevabı şöyle: 'Hayır. Komik buluyorum bu yorumu. Bugünün modern yaşam ilişkileri, Türkiye'de artık asla bir ortaçağ yaşam ilişkisini bu topraklarda evriltemez. Türkiye dindarlığı da buna müsaade etmez'. 'İrtica tehdidini' komik bulduğunu söyleyen bu sözler CHP PM üyesine ait.

Çakmak'ın Fethullah Gülen'le ilgili soruya verdiği cevap da dikkat çekici... Özetle şunları söylüyor: 'Fethullah Hoca Türkiye'de bir fenomendir, kimsenin görmezden gelemeyeceği bilge bir adam. İyi şeyler yapıyor. İnsanlar mesailerini, paralarını bireysel dünyanın görkemlerine harcarken Fethullah Hoca Türkiye'nin ve dünyanın her yerinde okullar açıyor. Saygıyla izliyoruz.'

Bir CHP, PM üyesinden ezber bozan sözler... Daha bitmedi. Çakmak'ın 'Cemaatin güçlenmesinin ardında ABD var, yorumuna katılıyor musunuz?' sorusuna verdiği cevap çok daha çarpıcı: 'Bunlar klasik eski Marksist jargona dair, geri kalmış kafaların ürünü olan söylemler. Komik şeyler.'

Yeni CHP'nin sesi bu olmalı. CHP eğer bu sesi parti politikası haline getirirse gerçekten 'yeni' sıfatını hak eder. Doğrusu CHP'nin bu sesi çoğaltacağından şüphem var, boğmaya çalışacağından korkuyorum.
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül Diyarbakır'a giderken...

Mustafa Ünal 2010.12.29

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül yarın Diyarbakır yolcusu... Yılın son gününü Diyarbakır'da geçirecek. Önce bir başka konuya dikkat çekmek isterim.

Çankaya her ne kadar siyasi yönüyle öne çıksa da Köşk, kültür, sanat ve bilim alanındaki etkinliklere de sahne oluyor.

Cumhurbaşkanı Gül, iki hafta önce 'kültür, sanat büyük ödülleri' dağıttı. Çoğunluğu İstanbul'dan gelen davetlilerin katılımıyla gerçekleşen törene ilgi olağanüstüydü. Çankaya Köşkü'nde dün de TÜBİTAK 'bilim, özel, hizmet ve teşvik' ödülleri sahiplerini buldu.

Gül, konuşmasında kültür, sanat ile bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetlere öncelik verdiğini vurguladı ve bu iki alanda en üst düzeydeki toplantıları özellikle Çankaya'da yapmayı çok önemseydiğini anlattı.

Gül'ün diğer cumhurbaşkanlarından bir farkı da bu... Çankaya Köşkü'nün kapılarını kültür, sanat, bilim ve teknoloji etkinliklerine açtı. Önceki dönemlerden ayrı olarak kamuoyunun dikkatini çeken programlar düzenledi.

Misyonunu sadece siyasetle sınırlamaması, Gül'ün önemli özelliklerinden... Kültür, sanat, bilim ve teknolojinin en üst düzeyde, devlet tarafından teşvik, destek ve himaye görmesi Türkiye'nin kazanımı...

Cumhurbaşkanı Gül, Çankaya'da her program sonrası düzenlenen kokteylde gazetecilerin sorularını cevaplar ve gündeme ilişkin mesajlar verir. Dün sorular ağırlıklı olarak 'Diyarbakır seyahati' üzerineydi. Gül, ısrarlı sorulara rağmen pek ayrıntıya girmede. Genel değerlendirmeye yetindi.

Diyarbakır ziyaretine özel anlam yüklenmesinin doğru olmadığını söyledi. Gül 'Bütün illerimizi nasıl ziyaret ediyorsam Diyarbakır şehrimizi de öyle ziyaret ediyorum. Mesela geçen hafta Adana'daydım. Daha önce planladığımız, takvime koyduğumuz bir ziyaret.' dedi.

Her ne kadar önceden planlanmış olsa da Diyarbakır sıradan bir şehir değil. Diğer il ziyaretleri gibi rutin bir program uygulansa bile Diyarbakır gezisinin anlamı büyük. Bir cumhurbaşkanının yılın son gününü Diyarbakır'da geçirmesi neresinden bakılırsa bakılsın çok önemli...

2007 Ağustos'unda cumhurbaşkanı seçilen Gül, ilk yurt gezisini bölgeye yapmıştı. Van, Hakkâri, Şırnak ve Siirt'in ardından Diyarbakır'ı ziyaret etmişti. Başta Diyarbakır olmak üzere sokaktaki vatandaş Cumhurbaşkanı Gül'e olağanüstü ilgi göstermiş, adeta bağrına basmıştı. Bunda cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yaşananların payı büyüktü.

Gül tekrar Diyarbakır yolcusu... Bu geziyi 'iki dil ve özerklik' gibi Ankara'da moralleri bozan tartışmanın dışında değerlendirmek gerekiyor. Bu konudaki düşüncelerini kamuoyuna açıkladı zaten.

Ben burada söyleyecekleriyle pek ilgili değilim. Kürt sorunu ve terör konusunda olağanüstü açıklamalar da beklemiyorum. Orada yeni bir paket açmayacak. Yeni eylem planlarından söz etmeyecek. Şehrin ileri gelenleriyle görüşmeler yapacak. Belediye Başkanı Osman Baydemir'le konuşacak. Sivil toplum örgütleriyle buluşacak.

Sözden ziyade gezinin bizzat kendisi anlamlı. Mesaj, söyleyeceklerinden çok ziyaretin bizatihi kendisi... Diyarbakır'ın bunun farkında olduğunu düşünüyorum. Sokakta vatandaşın 2007'dekine benzer heyecan yaşadığını tahmin etmek zor değil. Devletin zirvesindeki isim yılın son günü kendi aralarında. Diyarbakırlı yeni yıla yalnız girmiyor; devletle beraber. Gerisi teferruat...

Her yeni yıla büyük umutlarla girilir. Cumhurbaşkanı Gül'ün Diyarbakır ziyareti 2011'e dönük beklentilerin ve umutların habercisi... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uzun bir yılın ardından

Mustafa Ünal 2010.12.31

Bugün yılın son günü. 2010, acısıyla tatlısıyla geride kaldı. Yarın yeni bir yıl. Aralığın son günü ile ocağın ilk günü arasında bir fark yok aslında.

Değişen sadece rakam; 2010 yerine 2011 yazılacak. Her geçen gün ömürden... Bugün hayat ağacından kocaman bir yaprak daha düşecek. Rakamlar da anlamsız değil. '2010 nasıl geçti?' sorusuna herkesin cevabı farklı olabilir. Herkes kendi hikâyesini yaşıyor çünkü. Öncelikle 2010'a kendi penceresinden bakacaktır. Herkesin 2010'u kendine...

Benim değerlendirmek istediğim, her birimizin parçası olduğu büyük fotoğraf, '2010 Türkiye' yani. Satır başlarıyla '2010'da yaşananlar' listelendiğinde, sayfalar dolusu neredeyse bir kitap oluşturacak kadar malzeme çıkıyor. İlk söyleyeceğim, ilklerin yaşandığı bir yıldır... Yeni yılın ilk günlerinde Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a yönelik suikast iddiası nedeniyle 'kozmetik oda'ya girildi. Futbolda bir ilk yaşandı; Bursaspor şampiyon oldu. Amacım ilkleri sıralamak değil. Ankara gözlüğüyle 2010'un bazı olaylarına dikkat çekmek... Balyoz belgelerinin ancak sığıldığı büyük bavul, yılın unutulmaz fotoğrafları arasına girdi. 2010'un en önemli gelişmesi anayasa değişikliği idi. 12 Eylül Anayasası'nın ilk kez ruhuna dokunuldu ve 30'a yakın maddesi değişti. Neredeyse yılın yarısına yayıldı.

Parlamento'da kritik oylamalarla başlayan zorlu süreç referandumla tamamlandı. Genel Kurul'da AK Parti tek başına kaldı, muhalefet karşı oy kullandı ve maddeler 'kıl payı' geçti. Millet, vekilleri kadar cimri davranmadı. Çok net irade koydu; yüzde 58 gibi büyük bir oranla anayasa değişikliğine onay verdi. CHP, MHP, BDP gibi partilerden oluşan 'Hayır bloku' ise yüzde 42'de kaldı. Bu sonuç, statükoyu reddeden Türk halkının değişim yönündeki sağlam iradesini göstermesi bakımından son derece önemliydi.

Referandumun Türkiye'nin on yıllarını etkileyeceği kesin. Daha demokratik bir ülkenin kapıları açıldı.

'Hayır' kampanyası için dağ taş dolaşan CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun, oy kullanamaması siyaset tarihine geçti. Değil Türkiye'de, dünyada başka örneği yok. CHP yönetimini sarstı. 'İhmal yüzünden oy kullanamayan siyasetçi' yaftası Kılıçdaroğlu'nun liderlik karizmasını etkiledi.

Pek üzerinde durulmuyor ama '2010 Ağustos şûrası' sıra dışıydı. 1987'deki 'Necdetler Olayı'nın ötesine geçti. Şûra başlarken yargı, Balyoz davası sanıklarından onlarca general hakkında tutuklama kararı verdi. Sivil idare 1. Ordu Komutanı Hasan İğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanı olmasını istemedi.

Bu yöndeki talebini Genelkurmay Başkanı'na bildirmesine rağmen İlker Başbuğ, İğsız isminde sonuna kadar direndi. İstifa resti çektiği kamuoyuna yansıdı. Başbakan Erdoğan'ın rest çekilmeyecek birisi olduğunu anladığında ise iş işten geçmişti. Başbuğ'un ısrarı şûrayı kilitledi. Kara Kuvvetleri komutanı olması beklenen Jandarma Komutanı Atilla Işık, sürpriz biçimde emekliliğini istedi. Sonradan pişman olmalı ki; hiçbir devir-teslim töreninde görülmedi. Kapalı kapılar arkasında neler yaşandığını tam bilmiyoruz. Sonuçlarına bakıldığında bile '2010 şûrasının' tarihi nitelikte olduğu açıkça görülüyor. Bugün hâlâ o dosya kapanmış değil. Açığa alınan üç general, 30 Ağustos depreminin artçısı... Geçen hafta AYİM bir üst rütbeye terfi ettirdi.

2010 konuşulurken 30 Ağustos şûrası unutulmamalı. Değil yıla, on yıllara damgasını vurdu. Sivil-asker ilişkilerinde dönüm noktası...

2010'un siyasi olayı, CHP'de genel başkan değişimi idi. Meclis'te anayasa paketinin son maddeleri oylanırken internete Deniz Baykal'ın özel görüntüleri düştü. Yılların siyasetçisi Baykal istifa etti. Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'nin yeni genel başkanı oldu. Önder Sav ve medya, bu süreçte önemli rol oynadı. CHP'de sular durulmadı, 6 ayda iki olağanüstü kurultaya gidildi. Hesaplaşma seçim sonrasına ertelendi. Baykal'ın gidişi şüphesiz bir operasyon... Şu ana kadar faillerin hiçbir izine rastlanmadı.

2010'un dökümüne baktığımda 'iyi', 'kötü' veya 'zor' değil de 'uzun bir yıl' olarak tanımlamanın daha doğru olacağını düşünüyorum. 365 güne neler sığmadı ki... m.unal@zaman.com.tr

2011 nasıl bir yıl olacak?

Mustafa Ünal 2011.01.02

Benim kestirmeden cevabım; 'Siyasetin damgasını vuracağı bir yıl olacak'. 2011'in ortası seçim, önünü ve arkasını da hesaba katarsanız... Yılın en az yarısını siyaset konuşarak, siyaset tartışarak geçireceğimiz kesin.

Bu topraklarda her seçime 'olağanüstü' anlamlar yüklenir, 'tarihi' veya 'dönüm noktası' gibi nitelemeler yapılır. Öncesinde yapılan açıklamalara bakın, 'Cumhuriyet tarihinin en hayati seçimine gidiyoruz, Türkiye'nin kader seçimi' türü cümlelerin sıkça tekrarlandığını görürsünüz. 2011 seçimi için de yine 'abartılı yorumlar' duymaya hazır olun.

Yanlış anlaşılmasın, hiçbir seçim önemsiz değildir. Hele Türkiye gibi hemen her yere bürokratik vesayetin gölgesinin düştüğü ülkelerde... Sandık, demokrasinin vazgeçilmezi, sadece iktidarı değil, siyasetin iklimini belirler. Sandık güçlüdür: Yeri gelir çağ açar, bir dönemi kapatır, yeni bir devri başlatır. 1950 seçimleri gibi... Halk 'yeter artık' der ve 'kendisini vazgeçilmez gören aktörleri' tarihin çöplüğüne gönderir. 3 Kasım 2002 de farklı değil. Sandık, 90'lı yıllara damgasını vuranları bir gecede siyasetin dışına itiverdi. Sadece siyaset adamlarını değil, kurumları da tasfiye etti. Bugün ANAP, DYP gibi partilerin yerinde yeller esiyor. Tabelaları bile kalmadı.

Her seçim gibi 2011 de Türkiye'nin kaderini belirleyecek. Ya kaldığı yerden devam ya da taze başlangıç, yepyeni maceralar... Bugünden belli oldu; AK Parti, CHP ve MHP çok asılacak seçime. Sadece iktidar olmak için değil, Ankara'nın siyaset iklimini belirlemek, kendi rengini vurmak için.

Seçimin temasının 'yeni anayasa' olacağı kesin. AK Parti'nin en büyük vaadi bu. Kısmi değişiklik değil baştan sona yazılacak yepyeni bir anayasa. CHP de MHP de bu tartışmanın dışında kalmaz. Bütün partiler seçmene - referandumda 12 Eylül Anayasası'na dokundurmamak için cansiparane çalışanlar dahil- nasıl bir anayasa istediklerini anlatarak oy isteyecek. 'Mevcut anayasa kafidir, yenisine ihtiyaç yoktur' diyen çıkacağını sanmıyorum. Keşke seçmene beylik lafların ötesinde genel hatlarıyla bir taslak metin sunulabilse.

2011 seçimleri 'yeni anayasa'ya gebe; sandık nur topu gibi çağdaş bir anayasa da doğurabilir, bir düşük de...

Harareti yüksek bir seçim kampanyasına doğru gidiyoruz. Siyasetin havası bahara gelmeden ısındı. AK Parti, iki dönemdir iktidarda... Bir iktidar yorgunluğu da gözlenmiyor. Anamuhalefet partisi CHP'nin de iddiasız olduğu söylenemez. Kemal Kılıçdaroğlu medyanın etkisiyle solda bir 'iktidar umudu' yeşertmeyi başardı. CHP, sandıkta hep kaybeden parti... Çok partili dönemde hiç yüzü gülmedi. Tek başına iktidarı göremedi. Kılıçdaroğlu, CHP'nin makûs talihini kırmak için kolları sıvadı. Bakmayın adına, CHP halkın partisi değil, bir Ankara partisi; manevra kabiliyeti zayıf, politikaları katı... Kılıçdaroğlu, CHP'lilere, 'Enerjimizi içki masasında harcamayalım.' bile dedi. Bir genel başkan, partililere böyle söz söyler mi? Alışkanlıkları değiştirmenin, ezberleri bozmanın başka yolu yok.

CHP'nin nasıl bir milletvekili listesiyle seçmenin karşısına çıkacağı önemli... 'Eski CHP mi, yeni CHP mi?' sorusunun cevabı burada gizli çünkü. 'Etnik ve mezhep' faktörü sokaktaki insanın zihninde soru işareti... Buna açıklık getiremezse AK Parti iktidarına bilenmiş kesimlerin adresi olmak da kurtaramaz. Türk siyasetinde öngörülemeyen partilerin en başında MHP'nin olduğunu düşünüyorum. İnşili çıkışlı bir seyir izliyor. Yükselişi de, düşüşü de keskin ve sert. Bütün siyaseti güvenlik temalı... Ayakta kalmak için sadece 'terör ve bölücülük'

yetmez. Kendisi dışındaki faktörlere güvenmek ise siyaset olamaz. İktidar eleştirisi bir yere kadar fayda sağlar. Sonrası da olmalı.

MHP sesini değil, sözünü yükseltmeli. Yeni üslup, yeni politikalar üretmeli. Hedef Türkiye'yi yönetmekse 'Diyarbakır'ı da candan kucaklayabilmeli'... Devlet Bahçeli, iktidar stratejisini masa başı 'matematik hesaplarına' bağlamış durumda. 'Her ülkücünün 24 oy getirmesi' ne kadar realist, sandık gösterecek. 2011 MHP için 'dönüm noktası' olabilir.

2011'in ortası seçim, önü ve arkası ise siyaset... Yeni yılda bol bol siyaset konuşacağız, siyaset tartışacağız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Reform hemen şimdi...

Mustafa Ünal 2011.01.07

Yargılama sürecinin uzunluğu sır değil, sokaktaki insana kadar herkesin malumu. Yıllarca hatta on yıllarca süren davalar var. Babadan oğula intikal eden davalar kara mizah filmlerine konu oldu. Dahası 'zamanaşımından' kapanan dosyaların sayısı hiç de az değil. Bir ay önce, 1980'de öldürülen DİSK'in genel başkanlarından Kemal Türkler'in davası zamanaşımından dolayı düştü. Ne kadar acı...

Olağan ülkede böyle bir dosya 'yargılama süresi' dolduğu için ortadan kaldırılır mı? Asla. Yargıyla ilgili değerlendirmelerde 'Geciken adalet adalet değildir' sözü çok sık tekrarlanır. Ancak gecikmenin önüne de bir türlü geçilemez. Yargının kolay tutuklama kararları verdiği, Ergenekon ve Balyoz gibi davalar önemli isimlere uzandığında hatırlandı. Ergenekon'dan önce de, bugün de yargılama süresi ile tutukluluk halinin uzunluğu yargının en büyük sorunu... Özellikle de Yargıtay süreci büyük problem. Yargıtay'ın bu haliyle milyonları aşan dosyaların altından kalkması mümkün değil. Raflar dolu. Yargıtay'da dosyaları koyacak yer yok.

Yargı hızlı karar vermiş olsa tutukluluk problemi kendiliğinden hallolacak. Tutukluluk sürelerini düzenleyen kanunun yürürlüğe girmesinin ardından cezaevlerinden tahliyeler başlayınca dikkatler yeniden bu konuya yoğunlaştı. Dosyaları karara bağlanmadığı için kimi önemli davaların sanıkları tutuksuz yargılanmak üzere salıverildi.

Adalet Bakanı Sadullah Ergin 'Tahliye edilen tutuklu dosyalarının 4'te 3'ü Yargıtay'da...' dedi. Ve sorunun kaynağına işaret etti. Yargıtay bazı dosyaları önemine binaen öne alabilirdi. Başta Hizbullah olmak üzere kimi tehlikeli tutukluların tahliye edileceği çok önceden biliniyordu. Yargıtay bazı dosyalara özel ilgi gösterdi, ivedilikle gündemine aldı ve karara bağladı. AK Parti Grup Başkan Vekili Bekir Bozdağ 'Yargıtay'ın istediği zaman yargıyı çok hızlı işlettiğinin' örneklerini sıraladı... İlhan Cihaner davası, belgeler beklenmeden fotokopi üzerinden jet hızıyla karara bağlandı.

Ergenekon hâkimlerini tazminata mahkûm eden karar için de çok hızlı davrandı. Bozdağ hatırlattı, Yargıtay 2002 yılında Recep Tayyip Erdoğan'ın milletvekili olmasını engelleyen kararı rekor sürede verdi. Bozdağ, 'Yargıtay hemen toplanıp hem Hizbullah hem de diğer önemli dosyaları görüşsün.' dedi.

Kamuoyunun tepkisini çeken tahliyelerin dosyalarını ivedilikle görüşüp karara bağlamak ara çözüm olabilir. Pansuman önlemlerin bir yararı yok. Esas olan kalıcı çözüm. Yargıtay Başkanı pek oralı değil, Bozdağ'ın çağrısına 'Söylemek kolay, gelsinler buraya, iki günde bitirsinler...' diye karşılık verdi.

Yargılama süresi ve tutukluluk haliyle ilgili durum öteden beri vahimdi. Son tahliyeler vahameti herkesin gözüne soktu. Acı gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koydu. Bu tabloda sorumluluğun aslan payı yargının... Siyasi idarenin her reform girişimi dirençle karşılandı. Yargıdaki statükonun bozulmaması için başta yargı çevreleri olmak üzere bazı kesimler ayağa kalktı.

Artık gün, sorumlu arama günü değil. Faturayı birilerine yükleme zamanı da değil. Yargının bu haliyle geleceğe taşınamayacağını herkes gördü. Çözüm belli; reform kaçınılmaz. Yargıtay mevcut haliyle yetişemiyorsa -ki yetişemediğini herkes gördü- atılacak ilk adım, yapısını güçlendirmek.

Üye ve daire sayısını artırmak... Başka çıkış yok. Yargıda reform ertelenemez. Hemen, şimdi. Adalet Bakanı Ergin, çalışmayı başlattığını kamuoyuna duyurdu. Reforma herkes destek vermeli. Ve 'geciken adalet adalet değildir' sözü gerçeğe dönüşmeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bütün yollar 'reforma' çıkıyor...

Mustafa Ünal 2011.01.09

Yüksek yargının iktidarla sorunu AK Parti döneminde başlamadı. Geçmişte özellikle sağ iktidarlara yüksek yargı arasında ciddi krizler yaşandı. Turgut Özal'ın kimi reformları yargı engelini aşamadı. Tansu Çiller'in özelleştirme politikaları yargıdan döndü.

Süleyman Demirel'in yargıdan çok çektiğini üç yıl önce Yavuz Donat'ın köşesinde okumuştum. Donat'ın yazısından, günün anlamına uygun düşen o bölümü sizinle paylaşmak isterim: '1980'den hayli önceydi. Türkiye'nin 'gerilimli' yıllarıydı. Dönemin iktidar partisinin (Adalet Partisi) bir örgüt toplantısı vardı. Delegelerden biri kürsüye çıktı ve Başbakan'a (Süleyman Demirel) bakarak konuşmaya başladı: 'Şunu istiyoruz, bunu istiyoruz... Şu iş neden olmuyor, bu iş neden gecikiyor'. Ardından bir başka delege çıktı. Kendinden önce konuşana yanıt verdi. 'Başbakan şunu da bunu da yapverecek emme, taylar bir türlü rahat bırakmeyerler ki'. Salondakiler sordular: Hangi taylar? 'Hangi taylar olcek?.. Yargıtay, Danıştay, Sayıştay'.

Süleyman Demirel'in de 'Kırat şaha kalkacak ama taylar arkadan çekmese...' dediği rivayet edilir. AK Parti iktidarında çok kez Başbakan Erdoğan'la yüksek yargı başkanları karşı karşıya geldi.

Askerî darbe dönemlerinde yüksek yargı ile darbeciler arasında sorundan ziyade uyumdan söz edilebilir. Yassıada Mahkemesi'nde bir yargıç 'Sizi buraya tıkan kuvvet böyle istiyor' diyebilirdi. 1980'de problem yaşandığını duymadım. 28 Şubat sürecinde ise durum çok daha vahimdi. 28 Şubat etkisini daha çok yargı üzerinden gösterdi. Normal şartlarda beraat gerektiren dosyalara ağır cezalar verildi. Recep Tayyip Erdoğan şiir okuduğu için mahkûm oldu.

Kuşkusuz yüksek yargının iktidarlara uyumlu çalışma zorunluluğu yok. Ancak kendisini iktidarın karşı tarafına konuşturması da yanlış. Belki yılların birikimi... Sokaktaki insanda böyle bir algı olduğu muhakkak. Yüksek yargı durağan değil dinamik olmalı. Zamanın ruhu içtihatlarla yakalanır.

Aralarında Hizbullah sanıklarının da bulunduğu son tahliyelerin sebep olduğu tartışma dikkatleri yüksek yargıya yöneltti. Toplum infial halinde... Geciken, bazen de hiç gerçekleşmeyen adaletin sorumlusu kim?

Önce Adalet Bakanı Sadullah Ergin konuştu. 'İtirazlar yüzünden 2007'de İstinaf Mahkemeleri faaliyete geçirilemedi' dedi. Karşı çıkanların başında ise Yargıtay başkanları var. Ergin 'Dava sayısı hızla artarken yeni

hakim ve savcılar alınamadı' dedi. Neden? Engeller yüzünden... Kim engelledi? Danıştay.

Adalet Bakanlığı'nın hakim ve savcı alımına ilişkin her girişimi engellendi? Adalet Bakanı Ergin, eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in bir gazetecinin günlüklerine yansıyan 'AK Parti hükümetine hakim ve savcı aldırtmamak lazım' sözünü hatırlattı. Sezer gerçekten böyle demiş midir? Evet, demiştir.

Ergin'in anlattıklarından Sezer'in bu sözünün gerekli yerlerde yankı bulduğu anlaşılıyor. Hakim ve savcı sınavlarıyla ilgili olarak son 4 yılda idari yargı tarafından 5 kez yürütmeyi durdurma veya iptal kararları verildi. Ergin 'Bu nedenle yeterli sayıda hakim ve savcı alımı yapılamadı' dedi. Adalet Bakanlığı'nın yargıyı güçlendirmek için yapmayı düşündüğü personel takviyesi, ilginçtir yine yargı tarafından engellendi.

Ergin'in ardından Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker konuştu. 'Dosya çok fazla, elimizden gelen budur' dedi. Tablonun vahametini rakamlarla anlattı. Yargıtay'daki dosya sayısının 1 milyon 800 bini bulunduğunu söyledi. 50 bin dosyanın zarfının bile açılmadığını vurguladı. 'Hakim sayısı bakımından Avrupa'nın en geri ülkesiyiz' dedi. Peki, neden? Keşke yargıya dönük özeleştiri yapsaydı.

Gerçeker'in rakamlarla ortaya koyduğu tabloya karşı çare üretmek durumundayız. Buna rağmen mevcut yapıya asla dokunulmamasını, aynen korunmasını isteyenlere şaşıyorum. Bakanlık, hakim ve savcı alırsa kadrolaşacakmış, ilave dairelerle yüksek yargıyı güçlendirirse kendi yargısını kurarmış.

Demek ki birileri yargıyı 'kadrolaşılın, ele geçirilen' bir yer olarak görüyor. AK Parti hükümetinin yargıyı ele geçireceğini söylemek, başkalarının daha önce ele geçirdiğini kabul etmek anlamına gelir. Çare reform, başka çıkış yok...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargıyı yargı yıprattı...

Mustafa Ünal 2011.01.12

Bazı kesimler siyasete fatura etmek istese de 'son tahliyeler' en çok yargıyı yıprattı. Yüksek yargı 102. maddenin 31 Aralık'ta yürürlüğe gireceği bilinmesine rağmen hiçbir önlem almadı. Siyaseti göreve çağırarak bir 'alarm' da vermedi.

Hizbullah başta olmak üzere tehlikeli sanıkların saliverilmeleri toplumu huzursuz etti. Öngörülebilir bir sondu bu. Yüksek yargı aylar öncesinden 'S.O.S.' verebilirdi. Yapmadı, olağan bir gelişme gibi bekledi. Şimdi taraflar 'sorumluluğu' üzerinden atmanın telaşı içinde...

Adalet Bakanı Ergin, 'Yargıtay'ın yükünü hafifletecek istinaf mahkemelerinin devreye sokulmasını yüksek yargı önledi.' dedi. Buna tam cevap verilemedi. 'Haksızsın' denemedi. AK Parti hükümetleri döneminde hâkim ve savcı alınamadı. Sebebi belli; Danıştay'ın iptalleri yüzünden... Danıştay, bakanlığın her girişiminin önüne set çekti.

Hâkim ve savcılarının nasıl alınacağı ta 1934'te kurala bağlanmış. Tamamen Adalet Bakanlığı'nın inisiyatifine bırakılmış. Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığı seçiminde olduğu gibi 367'ye benzer biçimde şartlar zorlandı. Danıştay, ÖSYM'nin yaptığı sınavın bile yürütmesini durdurdu. Gerekçe mi? Yok...

Danıştay'ın iptallerinin, hâkim ve savcı alımında zaman kaybına neden olduğu kesin. Dosyaların sayısı arttı. Yeni düzenlemeler yeni suçlar ortaya çıkardı. Yargı bu hızla değişime ayak uyduramadı. Takviye gelmediği, 'hâkim ve savcı' alınamadığı için yargının iş yükü giderek ağırlaştı. Bugün bir çıkmaza dönüştü.

Ergin, sorumluluğu Danıştay'a yükledi... Danıştay Başkanı Mustafa Birden buna sert karşılık verdi; 'Danıştay'da yaklaşık onun yaşı kadar hizmet veren insanlarla bu kararlar veriliyor. Bakan çıkıp özür dilemeli.' dedi. Birden, farkında mı bilmiyorum, sokaktaki insanda AK Parti döneminde işlerin yokuşa sürüldüğüne ilişkin 'algı' var.

Çok kişiden duydum: Önceki dönemlerde siyasal iktidarlara çıkarılmayan zorluklar AK Parti'ye çıkarılıyor. İtham sadece Bakan Ergin'in değil, sıradan vatandaşın zihninde de 'hâkim ve savcı alımına' Danıştay'ın engel olduğu düşüncesi var.

Ergin'in Birden'e cevabı gecikmedi; 'Bir özür borcu varsa yıllardır adalet bekleyen dosyalardan karar bulamayan vatandaşlarımıza özür borcumuz var.' dedi. Bakan haklı... Mağdur olan vatandaş. Dosyası karara bağlanmadığı için cezaevinde yıllarca tutuklu bekleyen vatandaş, geç tecelli eden adaletin en büyük mağduru. Rakamları tekrarlamaya gerek yok.

Yargılama süresi, tutukluluk hali ve zamanaşımıyla ilgili durum vahim. Keşke yüksek yargı, siyasi mesajlar yerine tam anlamıyla 'adaletin bekçiliğini' yapabilmiş olsaydı. Açıkça söylemek lazım, vatandaşın adalet duygusu yaralandı. Son tahliyelerin başlattığı tartışmalar ne yazık ki 'umutları' da törpüledi.

Yargıyı yıpratan sadece bu manzara-i umumiye değil. Dün internet sitelerine bir ses kaydı düştü. Bir Yargıtay üyesine ait olduğu iddia edilen ses kaydındaki anekdotlar inanılır gibi değil. Yargıtay üyesi, bir dosyayla ilgili olarak karşısındaki kişiye, 'Onama mı istiyorsun, bozma mı?' diye soruyor. Ardından da 'Yaz şuraya' diyor.

Daha ilginç, dosyanın akıbeti konuşmaya göre sonuçlanıyor. İnternete düşen Yargıtay üyesinin ses kaydı ilk değil. Referandum sürecinde de aynı kişi sandıktan 'hayır' çıkması için terör örgütüne bel bağlamıştı. Yargıtay'dan ses yok. Ne bir açıklama ne de yalanlama... Sessizlikle geçirilemeyecek bir olay bu.

Yargının çok yıprandığı doğru ama bunun nedeni dışarıdan gelen eleştiriler, suçlamalar değil, yargının içinden kaynaklanan sorunlar yargıyı yıprattı. Artık reform vakti, diğer tartışmalar beyhude. Yargıyı ancak köklü bir reform kurtarır. Ve vatandaşın adalet duygusunu tazeler...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Herkesin cumhurbaşkanı...

Mustafa Ünal 2011.01.16

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül iki hafta önce güneydoğuydaydı, Diyarbakır sokaklarında yürüdü, esnafla sohbet etti. Taş atan çocuklar gül attı, halktan olağanüstü ilgi gördü. Devletle milletin kaynaşması adına umut verici tabloydu.

Cumhurbaşkanı yurt gezileri kapsamında bu kez batı bölgesine yöneldi; önceki gün Balıkesir'i ziyaret etti. Balıkesir, Diyarbakır'ı aratmadı. Sisli bir cuma sabahı Cumhurbaşkanı'nın konvoyu havaalanından şehre doğru giderken Halalca köyünden geçti.

Köyde kim varsa, yaşlısı, genci yediden yetmişe yol boyuna dizilmiş, en önde kadınlar... Gördüğü manzaradan etkilenen Cumhurbaşkanı araçtan indi, halkın arasına karıştı. Köylülerle konuştu, kendisine uzanan elleri sıkı, dertlerini dinledi. Aralarında Reşadiye'de şehit düşen jandarma er Serkan Eraydın'ın ailesi de vardı.

Büyük harflerle yazılmış devasa bir pankart dikkat çekti: 'Halalca'nın da Hakkâri'nin de Cumhurbaşkanı'. Ne kadar derin anlamı var. Balıkesir'in bir ova köyünden Hakkâri'yi sahiplenen bir afiş. Bir köyün ufkundan Hakkâri'yi görebilmek... Gül 'İşte halkın bilinci bu.' dedi.

Cumhurbaşkanı'nın ilk durağı valilikti. Vilayetin önü ana baba günü. Meydan tamamen dolu, adeta seçim mitingi gibi... Organize değil, bindirilmiş kıtalar yok. Kendiliğinden oluşmuş bir kalabalık, insanların doğallığı yüzlerinden okunuyor, sırf Gül'ü görmek için geldikleri belli.

Cumhurbaşkanı halkı selamlarken, 'Sizin şahsıma gösterdiğiniz bu sevgi devletin ve milletin birliğinin sembolüdür.' dedi. Cuma namazı için Balıkesir'in kalbi durumundaki 'Zağnospaşa Camii'ne geçti. Cumhurbaşkanı'nın geleceğini duyan koşmuş, caminin avlusu ve dışarısı dolu.

Cemaatten biri, 'Bir Cumhurbaşkanı ilk kez bu camide cuma namazı kılacak. Onu görmek için buradayım.' dedi. Yaşlıca bir vatandaşın söyledikleri ise çarpıcıydı: 'Köyden geldim. Vaktiyle Adnan Menderes'e sahip çıkamadık. Sahip çıktığımı göstermek için buradayım.' Cami çıkışında da izdiham yaşandı.

Ardından tıpkı Diyarbakır'da olduğu gibi Balıkesir sokaklarında da yürüdü. Diyarbakır'ı ekranlardan, Balıkesir'i bizzat izledim. Cumhurbaşkanı'nın 15 gün arayla doğu ve batının iki farklı şehrinde benzer coşkuyla karşılanması etkileyici.

Gül, Balıkesir'de karşılaştığı ilgiden memnun kaldı. Diyarbakır ziyaretine atıfta bulunarak, 'İçinden gelerek sokaklara dökülmüş kadın, çocuk herkes buradaki yürekten sevginin aynısını gösterdi.' dedi.

Cumhurbaşkanı, Balıkesir'de gündeme ilişkin önemli mesajlar da verdi. Balıkesir Gazeteciler Cemiyeti'nin 50. kuruluş yıldönümü toplantısına katılan Gül, 'Kimse alınmasın, yargı Türkiye'nin köhneleşmiş bir alanıdır.' dedi. Cumhurbaşkanı'nın yargı için 'köhneleşmiş' ifadesini kullanması son derece önemli. Yargıdaki sorunun yapısal olduğuna işaret ediyor.

Çare mi? Gül onun da yolunu gösterdi: 'AB müktesebatına bakıp yapılması gerekenleri süratle yapmalıyız. Tutuklu sayısı hükümlü sayısından daha çok olan bir ülke, demokrasisi gelişmiş hukuk standardı olan ülke kategorisine giremez.' Köklü reformdan başka çıkış yok.

Gül'le dönüş yolunda da konuştuk... Yargı mensuplarının yurtdışıyla irtibatlarının eksikliğinden söz etti. Asker, polis, kaymakam gibi birçok kamu görevlisinin master ve doktorasını yurtdışında yaptığını dikkat çekerek, 'Yargı mensuplarının da yurtdışına gitmesini istiyorum. Bu konuda girişimde bulundum.' dedi. Dünyayı tanıyan bir yargının 'evrensel standartları' yakalaması daha kolay.

Balıkesir-Diyarbakır hattında bir Cumhurbaşkanı... Gül, şahsında iki farklı coğrafyayı birleştirmeyi başardı. Türkiye adına umut vaat eden bir tablo bu... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir mühendislik projesi olarak DP

Mustafa Ünal 2011.01.19

Necmettin Karaduman 1980 sonrasının önemli siyasi aktörlerinden... 1983'te ANAP'tan milletvekili oldu. Meclis başkanlığı yaptı. Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığı adaylığına şiddetle karşı çıktı.

Beyaz saçlılar grubunun etkili isimlerindendi. Siyasi hayatı pek uzun ömürlü olmadı.

Unutulmuştu, geçen yıl kamuoyunda çok tartışılan 'Encümen-i Daniş'in başkanı olarak adını tekrar duyurdu. Aksiyon Dergisi'nden Cemal Kalyoncu, Karaduman'la röportaj yapmış. Belli aralıklarla kapalı kapılar arkasında toplanan Encümen-i Daniş'in, özellikle siyasi içerikli çalışmaları öteden beri merak konusudur.

28 Şubat müdahalesinin Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı da buranın üyesi. Karadayı'nın cumhurbaşkanlığı seçim sürecine müdahil olduğunu biliyoruz. Erkan Mumcu ile yaptığı telefon görüşmesinin kaydı internete düştü. Anavatan Partisi'nin Meclis'teki oylamalara katılmamasında Karadayı'nın rolü inkâr edilemez.

Karaduman'ın Aksiyon'a söylediklerini okuyunca Encümen-i Daniş'in 'siyasi mühendislik' işiyle epey meşgul olduğunu anladım. Dışarıdan birisi değil bizzat Karaduman'ın kendisi anlatıyor: "Biz ANAP ile DYP'yi birleştirmek için iki sene evvelden Hüsamettin Cindoruk'un da dahil olduğu bir çalışma yaptık. O çalışmaların teferruatına girmiyorum. Biz Cindoruk'a dedik ki: 'DP'nin başına toplumun katılacağı genç bir insan bulup getirmek şart. Başka türlü bu birleşmeden sonuç alamayız.' Olmadı bu. Bunu Hüsamettin Bey başaramadı."

Hüsamettin Cindoruk'un Demokrat Parti'nin başına gelişinin 'mühendislik ürünü' olduğu belliydi. Demokrat Parti'yi ne toparlayabildi, ne de siyasetin cazibe merkezi yapabildi. Eğer siyasetin doğal dinamikleriyle yürünmezse sonuç almak imkânsız.

Halbuki Cindoruk bunu daha önce de yaşadı. 28 Şubat sürecinde DYP'den kopan milletvekilleriyle amblemi şemsiye olan DTP'yi kurdu. Seçimde hiçbir başarı sağlayamadı. Demokrat Parti'nin başından da geçen hafta sonu da çekilmek zorunda kaldı.

DP'nin başına düşündükleri genç isim kim biliyor musunuz? Süheyl Batum...

Karaduman'dan dinleyelim: "Biz onu empoze ettik. Genç bir insan olarak tanıdık burada. Konferansta beğendik Süheyl Bey'i. Ve bu hareket başlayınca, merkez sağdaki iki partinin birleşmesi düşüncesi gündeme gelince bunun başına genç bir lider bulalım fikri ortaya atıldığında Süheyl Batum'un konferanslarda bizde bıraktığı müspet intiba nedeniyle biz onu tavsiye ettik. Süheyl Bey de benimsedi bunu, Hüsamettin Bey de."

Bu süreçte televizyon ekranlarında sık sık boy gösteren Süheyl Batum'un ismi, Demokrat Parti'nin liderliği için geçmişti... Hem Hüsamettin Bey hem Süheyl Bey projeyi benimsemesine rağmen olmadı. Siyasette teoriyi pratiğe dönüştürmek kolay değildir çünkü. Siyasetin kendine özgü şartları var. Kâğıt üzerindeki senaryolarla siyasetin gerçekleri örtüşmez.

Karaduman faturayı daha çok Cindoruk'a kesiyor: "Tahakkuk ettiremedi Hüsamettin Bey. Biz öyle düşünüyoruz." Sonuç mu? Ortada değil mi? Bir siyaset mühendisliği projesinin iflası... Karaduman'ın ağızdan aktarayım: "Hüsamettin Bey'le de görüşmemizi kestik. DP'nin başarılı olamayacağı gibi bir kanaat oluştu bizde. Merkez sağda DP'ye destek verelim, onu canlandıralım fikrinden dönüş oldu."

Neticede Hüsamettin Cindoruk aktif siyasetten çekildi, Süheyl Batum ise CHP'ye katıldı. Ve genel başkan yardımcısı oldu. Encümen-i Daniş, Batum'u CHP'ye de empoze etti mi? Karaduman buna açıklık getirmiyor. Bu arada Nur Serter de Encümen-i Daniş üyesi.

'Başka plan yok mu?' sorusunu ise 'Yok, bıraktık bu işin peşini.' diye cevaplıyor. Siyaseti dizayn etmeyi hedefleyen mühendislik çalışmalarından öteden beri haberdardık. Ancak ben bu kadar açık itiraf edileceğini tahmin etmezdim. Karaduman her ne kadar 'bıraktık bu işin peşini' dese de siyaset mühendislerinin başarısızlıklarına rağmen asla pes etmediğini biliyorum. Önümüzdeki seçimler üzerine hummalı çalışma içinde olduklarına adım gibi eminim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Danıştay'dan ibretlik karar

İnanılır gibi değil. Danıştay 'başı kapalı sınava girilemez' kararı verdi. Dünya hukuk tarihine geçecek ibretlik bir karar... Gerekçe mi? Çok ilginç: 'Başvuruda bulunan erkek-kadın adayların fiziksel olarak teşhislerinde güçlük oluşacağı ve sınav güvenliği açısından olumsuz sonuçlar doğurabileceği...' Danıştay'ın söylediğine bakın; başörtüsü olursa kadın ve erkeğin tanınmasında güçlük yaşanmış, bu da sınavın güvenliğini etkilemiş.

Bir süredir yüksek yargı manşetlerdeydi. Aralarında Hizbullah sanıklarının da bulunduğu 'son tahliyeler' eleştirileri Yargıtay'a yöneltti. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül 'Kimse kusura bakmasın, yargı köhneleşmiş' dedi. Danıştay'ın başörtüsü kararı tam Yargıtay tartışmalarının üzerine geldi.

Sadece son kararı değil, Danıştay'ın başta imam hatip liselerini hedef alan 'katsayı' gibi birçok kararı kamuoyunun tepkisine neden oldu. Vicdanları yaraladı. Yadırgandı. Toplumun geniş kesimleri tarafından 'hukuk ve adalet' terazisine vurulduğunda 'ideolojik ve siyasi' karar olarak yorumlandı.

Doğrusu bu eleştiriler karşısında ben Danıştay'ın daha dikkatli davranacağını, en azından ideolojik dozu düşük kararlara imza atacağını tahmin ediyordum. Danıştay, kamuoyuna yansıyan tartışmalardan hiç ama hiç etkilenmediğini gösterdi.

Danıştay'ın 8. Dairesi, Eğitim-İş Sendikası'nın başvurusu üzerine 21 Aralık'ta yapılan ALES (Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavı) için hazırlanan kılavuzda 'başı açık fotoğraf' şartının olmaması nedeniyle yürütmeyi durdurdu.

Kararı gerekçelendirirken Anayasa Mahkemesi, AİHM ve kendi içtihatlarından da söz etti ama 'erkek ve kadınların tanınmasında güçlük olur' gibi asla 'hukuk ve adaletle' izah edilemeyecek yaklaşım sergiledi. Bu akıl ve mantıkla da açıklanamaz. Bu kararda ne adalet, ne hukuk, ne akıl, ne mantık var. Buram buram ideoloji, başörtüsü karşıtlığı...

Evrensel hukuk kuralları ortada... Anayasa ve yasalarda başörtüsünü yasaklayan hiçbir madde yok. Ayrıca hükmü içtihatlar değil ancak yasalar koyar. Eğer 'başı kapalılık' tanınmaya engel olsaydı, hayatın bütün alanlarında 'başı açık olmak' bir zorunluluğa dönüşürdü.

Başı örtülü birinin teşhisinin güç olduğunu söylemek hayatın gerçekleriyle bağdaşmaz.

Sınavın güvenliği Danıştay'ın değil, idarenin görevi. Danıştay'ın sınavda başörtüsünü yasaklayan kararını başörtüsüne mesafeli duran kesimler bile savunmakta güçlük çekiyor. 'Yargı karardır, saygı duymak lazım' türü açıklamaların ötesinde bir şey söyleyemiyorlar.

Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker'in açıklaması ilginç geldi bana... Gerçeker, Danıştay'ın kararını yorumlarken 'Demokratik hak ve özgürlüklerin daima genişletilmesi, ileri götürülmesi bir hukukçunun en büyük ideali olmalıdır. Demokrasi zaten bir özgürlük rejimidir.' dedi.

Danıştay'ın kararında ne özgürlük var, ne hak, ne de demokrasi... Gerçeker'in söylediklerinin tam karşısında yer alan bir zihniyetin ürünü. Karar, kelimenin tam anlamıyla 'ben yaptım oldu' anlayışının yansıması. Demokratik hukuk devletinde 'ben yaptım, oldu' yaklaşımı olabilir mi? Asla.

Danıştay'ın kararına toplumun her kesimi tepkili... AK Parti'den MHP'ye kadar siyasî partiler 'kabul edilemez' bulunduğunu açıkladı. Sırf bu son karar bile yüksek yargıda reformun kaçınılmaz olduğunu göstermeye yeter. Türkiye'nin adalete, hukuka, özgürlükçü içtihatlara ihtiyacı var. Bu da ancak reformla mümkün. Başbakan Erdoğan 'Yargıtay ve Danıştay'da bazı adımlar atmakta kararlıyız' dedi.

Yargının normalleşmesi için reformdan başka çıkış yok...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim sürprizleri ve Silivri mebusları...

Mustafa Ünal 2011.01.23

Seçim yaklaştı, adaylar konuşulmaya başlandı. Kimi sürpriz isimler siyasî kulislere yayıldı. Mesut Yılmaz bunlardan biri.

CHP, adaylık teklif edecekmiş. CHP'nin, milletvekili çıkaramadığı illerde arayışa girmesi, bazı isimler üzerinde zihin egzersizi yapması normal.

Ancak merkez sağda liderlik yapmış birinin sol bir partiden milletvekili olması düşünülemez. Nitekim Mesut Yılmaz yalanladı; 'Hayır, ben siyaseti bırakacağım' dedi. Yılmaz geçen hafta, Namık Kemal Zeybek'in genel başkan olmasının ardından Demokrat Parti'den istifa etmişti.

Lideri olduğu partiyi barajın altında bıraktıktan sonra Mesut Yılmaz'ın neden bağımsız olarak Meclis'e girdiğini anlayabilmiş değilim. Acaba cumhurbaşkanlığı seçiminde fırsat doğacağını mı düşündü? Yoksa sağ cemahtaki partileri birleştirecek projelere imza atacağına mı inandı?

Bir ara Anavatan ile DP'nin birleşmesinde rol aldı. Bu birleşmede kaybeden Anavatan oldu. Anavatan DP ile birleşmedi, DP'ye iltihak etti. Süleyman Demirel'in gölgesinde yeniden toparlanmaya çalışan Demokrat Parti ile Turgut Özal ruhunun uyuşması mümkün değil.

Yılmaz, söylediğine göre 'siyaseti bırakmaya karar vermiş'. Siyaset onu çoktan bıraktı. Devam etme şansı zaten yoktu. 4 yıldır Meclis'te, hiç ismini duydunuz mu? Mesut Yılmaz '28 Şubat yasalarını siyasî hayatıma da mal olsa Meclis'ten çıkaracağım' dediği gün bitti. Bu çıkışın siyasî intihar olduğu o gün belliydi. Sadece kendisini değil bir zamanlar Turgut Özal liderliğinde köklü reformlara imza atmış Anavatan Partisi'ni de bitirdi.

Yılmaz'ın siyaseti bırakma kararı son derece isabetli...

2011 seçimlerinde adı dolaşan liderler Mesut Yılmaz'la sınırlı değil. Siyasi kulislere Mehmet Ağar'ın AK Parti'den Elazığ, Erkan Mumcu'nun MHP'den milletvekili olacağını ileri sürenler var. Her iki isim de merkez sağda kısa süre de olsa genel başkanlık yaptı. Ancak partilerini barajı üstüne taşıyamayınca çekilmek zorunda kaldılar. Ağar ve Mumcu, cumhurbaşkanlığı sürecinde çok kötü sınav verdi.

Meclis'e girmeyerek '367' saçmalığının hükmünü icra etmesine zemin hazırladılar. Her ikisinin de 2007'deki 'demokrasi günahını' toplum henüz unutmuş değil. Ben Ağar ve Mumcu'nun seçimlerde AK Parti ve MHP'ye 'siyasî avantaj' sağlayacağını düşünmüyorum.

Tabii en heyecanlısı da Silivri'de Ergenekon tutuklusu sanıklar üzerine dillendirilen seçim senaryoları. Kulislere CHP ve MHP listelerinden bağımsız adaylığa kadar her türlü iddiaya rastlamak mümkün... Geçen hafta Prof. Yalçın Küçük, CHP ve MHP'ye çağrıda bulundu.

CHP'nin Silivri ilgisi sır değil. Bırakın parti yöneticilerini Kemal Kılıçdaroğlu, Ergenekon sanıklarına sık sık selam göndermekten geri durmuyor. CHP Genel Başkan Yardımcısı Süheyl Batum, önceki gün Silivri'deydi. 'Tuncay Özkan ve Mustafa Balbay'ı milletvekili yapın' sloganlarına 'Mesajınızı alıyorum' diye karşılık verdi.

Sadece Özkan ve Balbay değil, sırada başka isimler var. Tutukluluk günlerini hastanede geçiren Mehmet Haberal bunlardan biri. Hurşit Tolon Paşa da unutulmamalı. CHP'nin Silivri ilgisinin siyasi projeye dönüşmesi sürpriz olmaz. Batum Silivri'de mesajı aldığına göre bazı Ergenekon sanıklarının CHP listelerinde görebiliriz.

Ergenekon yetmez. İçeride tutuklusu bulunmayan Balyoz sanıklarının da CHP'nin ilgisine mazhar olduğunu biliyoruz. Çetin Doğan Paşa niye milletvekili olmasın? Engin Alan'ın adı MHP'den geçiyor zaten.

CHP'ye Dursun Çiçek de yakışır. İçeride tutuklu, milletvekilliğiyle özgürlüğüne kavuşabilir. Geçen hafta Ankara'da Alevi Çalıştay'ına katılan eski Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner CHP'ye yakın duran isimlerden...

Milletvekili listesini yaparken Kemal Kılıçdaroğlu'nun çok ama çok zorlanacağı kesin. En çetin sınavı da Silivri sanıkları ile. Seçim, Ergenekon oylamasına dönüşürse şaşırmayın.

Sürpriz isimleri, Silivri mebuslarıyla renkli ve heyecanlı bir seçime doğru gidiyoruz. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ukrayna ile yeni dönem...

Mustafa Ünal 2011.01.26

Başbakan Erdoğan'la Ukrayna seyahatindeyiz. Kiev, Türkiye'den daha soğuk... Aralıklarla kar yağışı devam ediyor. Binaların çatıları karlarla kaplı. Gezi ekonomi ağırlıklı... Tam anlamıyla bir çıkarma.

Erdoğan'a dört bakan eşlik ediyor; Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ve Enerji Bakanı Taner Yıldız. Ayrıca Ankara ve İstanbul'dan iki uçak dolusu 500'ün üzerinde işadama Kiev'deki toplantılara katıldı. Türkiye'deki oda ve borsa başkanlarının tamamı heyette...

Ankara'dan Kiev'e uçarken Karadeniz üzerinde bazı meslektaşlarımız Başbakan Erdoğan'a yeni çıkan kitaplarını takdim etti. Yeni Şafak'tan Abdülkadir Selvi'nin rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nun hayatını anlattığı kitabını alırken duyulanan Erdoğan, 'İyi insandı. Allah rahmet eylesin.' dedi.

Bugün Gazetesi'nden Adem Yavuz Arslan'ın Hrant Dink cinayetini konu alan 'Bi Ermeni Var' kitabı üzerine de ilginç diyalog yaşandı. Başbakan, Arslan'a 'Trabzon'u mu yoksa Şişli bölümünü mü yazdın?' diye sordu. Yargı sürecinin ağır işlemlerinden yakındı. 'Biz olayın sorumlularını 36 saatte yakaladık, adalete teslim ettik, ancak hâlâ bir sonuca varılamadı.' dedi.

Dink cinayetinin arka planı kısmen deşifre oldu ancak 'kumanda merkezi neresi?' sorusu hâlâ cevapsız.

İş konseyi toplantısı gezinin en önemli bölümlerindendi. Her iki ülkenin işadamlarından yoğun katılım oldu. Başbakan Erdoğan burada yaptığı konuşmada alkışlar eşliğinde 'yeni hedefler' koydu. Tarih boyunca Ukrayna ile Türkiye'nin yollarının kesiştiğine dikkat çeken Başbakan, 'Dostluğu, dayanışmayı, işbirliğini daha ileriye taşımak için çalışıyoruz.' dedi.

İkili görüşmeler sırasında 'Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey' kurulması kararlaştırıldı. Başbakan bu gelişmeyi 'Türkiye ile Ukrayna arasında yeni bir dönem' diye niteledi. Bu tip seyahatlerde 'vizelerin kaldırılması' gelenek oldu. Türkiye ile Ukrayna arasında vizelerin kaldırılması için çalışma başlatıldı. Yakın gelecekte her iki ülkenin vatandaşları vizesiz seyahat etme imkânı bulacak.

İş Konseyi toplantısından sonra karşılaştığım TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, 'Muhteşem bir toplantıydı. Bugüne kadar böylesi yapılmadı. İş dünyası faydasını görecek.' dedi.

Hiç şüphesiz Türkiye-Ukrayna ilişkilerinde 'Kırım'ın özel yeri var. Kırım Ukrayna'ya bağlı özerk bir bölge. Karadeniz'in hemen öte yakasında. Kırım Tatarları ufkun temiz olduğu açık havalarda Türkiye'nin ışıklarının görüldüğünü söyler. Kırım Türkleri büyük acılar yaşadı. Stalin döneminde yurtlarından sürüldü. Yıllar sonra bir bölümü ancak dönebildi. Hâlâ vatanlarına dönemeyenler var.

Başbakan Erdoğan Kiev'e ayak basar basmaz Kırım Tatarlarının efsanevi lideri Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu ile görüştü. Kırımoğlu, Kırım-Tatar Milli Meclis başkanı ve Ukrayna milletvekili... Oldukça sıcak ortamda gerçekleşen görüşmede Erdoğan 'Mustafa abi' diye hitap etti. Kırımoğlu, Kırım Tatarlarının sıkıntılarını anlattı. Toprak probleminden söz etti.

Tatarlar Kırım'a döndükten sonra terk etmek zorunda kaldıkları evlerini satın almalarına rağmen 'toprak' sorunu hâlâ çözülemedi. Kırım Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Recep İçin 'Tatarların en büyük sıkıntısı toprak. Çözülemediği takdirde büyük krizlerin yaşanması kaçınılmaz. Türkiye'nin ağırlığını koymasını bekliyoruz.' dedi.

Türkiye, Kırım'la ilgisini hiç kesmedi. TİKA'nın hâlâ devam eden projeleri var. 10 yıl önce başlayan 1.000 konut yapımını tamamladı. Bahçesaray'da bulunan başta Zinciriye Medresesi olmak üzere tarihî eserleri yeniden gözden geçirdi. Başbakan Erdoğan 'Türkiye Cumhuriyeti olarak Kırım Türklerinin yanındayız. Bunu Ukrayna cumhurbaşkanına da söyleyeceğim. Kırım Türkleri yalnız değildir.' dedi.

Erdoğan'ın kısa ancak yoğun görüşmelerle geçen seyahati Türkiye ile Ukrayna arasında yeni bir dönemin kapılarını açtı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan'dan mesajlar...

Mustafa Ünal 2011.01.28

Başbakan Erdoğan'ın Kiev'den ayrılmadan önce söyledikleri günlerce tartışılacak türden... Kısa ancak yoğun geçen Ukrayna seyahatine son dönemdeki en kalabalık gazeteci grubu eşlik etti. Başbakan otelde gerçekleşen uzun sohbette her soruya ayrıntılı cevap verince ortaya çarpıcı mesajlar çıktı.

Bir daha gözlemladim; Erdoğan konuşurken siyaset yapmıyor, 'sahici', en yalın haliyle ne düşünüyorsa onu söylüyor. Söz içki meselesinden açıldı, tartışma sırasında 'aksırınca, tıksırınca kadar' dediğini hatırlattı ve şunları söyledi: 'Benim de gerilimli dönemlerim, stresli anlarım oluyor. O da benim o andaki gerilimim ya da doğamda olan bir şey olarak alınsın. Her şeyden önce insanız. Benim de hatam olur. Hatasız kul değiliz ya...'

İktidar sahipleri pek özeleştiri yapmazlar, hatalarını kabullenmek istemezler. Erdoğan'ın söylediği gayet açık; üsluptaki yanlışını kabul ediyor. Bunu da içinde bulunduğu ortama yani 'stres ve gerilime' bağlıyor. Erdoğan'ın bu sözleri bana, başbakanlığının ilk yıllarında telefonunda yazılı olan 'Mağrur olma!' ikazını anımsattı.

İçki, heykel gibi konular nedeniyle liberallerle AK Parti arasındaki ittifakın çatırdadığı tartışmaları da soruldu Başbakan'a... Erdoğan 'Ben öyle bir çatırtı duymuyorum. Ayrıca öyle bir ittifak da yok' dedi. Entelektüel kesime değil millete kulak verdiğini söyledi. 'Sandığı milletin dili belirliyor' dedi.

Avrupa Birliği, çetelerle mücadele başta olmak üzere AK Parti hükümetinin açılım politikalarına liberal kesimin verdiği destek inkâr edilemez. Ancak Başbakan bunun 'ittifak' olarak nitelenmesini doğru bulmuyor. Ve süreci liberal çevrelerin desteğinden ziyade 'AK Parti'nin değişim iradesinin' yönlendirdiğine vurgu yapıyor. Ben Erdoğan'ın seçimle ilgili düşüncelerini öğrenmek istedim. Nitekim Kiev'de iş dünyasından 'milletvekili adaylığı' düşünen çok kişiyle karşılaştık. Bu yöndeki niyetlerini Erdoğan'a da hissettirmek istedikleri gözden kaçmadı. Başbakan'a seçim beklentilerini, anketlerde siyasetin son durumunu sordum. Erdoğan 'büyük şehirler' dedi. Son nüfus hareketliliğinden sonra 'büyük şehirlerin milletvekili sayısı' arttı. Anadolu'da göç veren şehirlerin milletvekili sayısında ise azalma oldu.

Erdoğan 'Seçim sonuçlarını büyük iller belirleyecek. Biz de buna göre çalışıyoruz.' dedi. AK Parti'nin seçim stratejisinde 'büyük şehirlerin' özel yeri olacak. Partilerin şu andaki durumu nedir? Erdoğan'ın öteden beri her ay farklı firmalara anket yaptırdığını biliyoruz. Halkın nabzını sadece seçim dönemlerinde değil, çok öncesinden yakından izliyor.

Başbakan 'Biz üç ayrı anket şirketiyle çalışıyoruz.' dedi. AK Parti'nin durumunu 'medyaya yansıyan anketlerin ortalaması' şeklinde tanımladı. Ardından rakam olarak da ifade etti: 'Yüzde 45-50 bandında görünüyor'. Peki diğer partiler? İktidar partisinin rakiplerinin durumunu gözlemlemesi mümkün mü? Değil elbette.

Gazetelere yansıyan CHP ile ilgili sonuçların abartılı olduğunu söyledi. AK Parti'nin yaptırdığı kamuoyu yoklamalarında CHP'nin oy oranı daha düşük. Erdoğan, 'Yüzde 30'a hiç ulaşamadı. 20-25 arası' dedi. Bu oran CHP'nin yeni yönetimi için tehlike demek. Yeni dönemin şekillenmesinde MHP'nin oyunun belirleyici olacağı muhakkak...

Başbakan 'MHP bıçak sırtında' dedi. Bıçak sırtından kasıt yüzde 10 barajı. MHP sert iniş ve çıkışlar yaşayan bir parti. 1999-2002 aralığında yüzde 18'lerden yüzde 9'lara düştü. Şimdi baraj riski altında mı? AK Parti'nin anketlerinde öyle.

Başbakan Erdoğan, AK Parti'nin seçim hazırlıklarına başladığını söylerken 'Çok farklı versiyonla halkın karşısına çıkalım diyoruz, alışılmış şeylerle değil. 2023 vizyonu mesela...' dedi. Başbakan çoktan seçim sürecini başlattı. Her hafta sonu Anadolu'da; yarın Burdur, ertesi günü Denizli'de. Açılış programları miting gibi...Başbakan Erdoğan'ın Kiev'den verdiği mesajlar çarpıcıydı ama ben seçime ilişkin söylediklerini daha çok önemsedim ve sizinle paylaşmak istedim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabah nerede uyandığını şaşırان bakan...

Mustafa Ünal 2011.01.30

'Bazen sabah kalktığımda nerede olduğumu hatırlamıyorum, Türkiye'de miyim yoksa başka bir ülkede mi? Yüzümü yıkayınca ancak anlayabiliyorum.' Bunu söyleyen 20 ayda 83 ülkeyi ziyaret eden Devlet Bakanı Zafer

Çağlayan.

Benzer duyguyu yaşayan başka bakanlar da vardır kuşkusuz. Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da pek farklı değil. Zafer Çağlayan 'Dış Ticaret'ten sorumlu' devlet bakanı; işadamlarının önüne düşerek dünyayı dolaşmak görevi... 'Ankara'da kesintisiz bir hafta kalmadım.' dedi. 'Şefaaf' diyeceğı yerde 'seyahat' diyen Evliya Çelebi gibi... Sürekli hareket halinde.

Bu satırlar yazılırken Davos'taydı, orada ticaret bakanlarının toplantısına katıldı. Bugün Köln'de, fuar açılışında Türk işadamlarını yalnız bırakmayacak. Yarın Ankara'da olacak, ertesi günü bir uçak dolusu işadamlıyla Başbakan Erdoğan'ın Kırgızistan gezisine iştirak edecek.

Çağlayan'la önceki gün Berlin'deydik... Buraya Almanya Cumhurbaşkanı Christian Wulff'un davetlisi olarak geldi. Önce Almanya'da bulunan işadamları örgütlerinin tamamıyla ayrı ayrı görüştü; TUSKON, TÜSİAD, MÜSİAD... Liste uzun. Aralıksız 7 saat sürdü. Yanında kurmayları, hepsinin tek tek sorunlarını dinledi. 'Bilesiniz ki yalnız değilsiniz, her zaman yanınızdayız.' dedi.

Görüşmeler sırasında ilginç diyaloglar da yaşandı. Alevi işadamlarını bünyesinde toplayan ATİYAB'la buluşmasında Almanya'da 'döner ve tandır' ticareti yapan Kadirli'den Aytaç Savurur 1979-1992 yılları arasında siyasi sebeplerden dolayı Türkiye'ye giremediğinden yakındı. Çağlayan 'Reformları gördükten sonra herhalde AK Partili olmuşsundur.' diye takıldı. Savurur da 'Ben her yerde söylüyorum, Almanya'da yaşayıp da Türkiye'de yatırım yapanlar AK Parti'ye oy vermiyorsa aptaldır.' dedi.

Çağlayan'ın, Alman Cumhurbaşkanı Wulff'la görüşmesi yarım saat planlandı, bir saat sürdü. Neler konuştular? Çağlayan, Türk insanının vize sorununu aktardı; 'Bu insan hakları ihlalidir, kabul edilemez.' dedi. Wulff ise 'Bazı kolaylaştırmalar için çalışma yapmalıyız.' diye karşılık verdi. 'Kıbrıs açıklamalarından' dolayı Alman Başbakanı Merkel'i şikâyet etti. Cumhurbaşkanı Wulff sessiz kaldı, hiçbir tepki vermedi. Çağlayan 'Ne söyleyebilirdi ki... Sükut ikrardan gelir. Merkel'in söylediklerinin savunulacak bir tarafı yok.' dedi.

Bakan Çağlayan'la Berlin'de biraz da siyaset konuştuk. Çağlayan Ankara Sanayi Odası başkanlığından siyasete geçti. CHP'den teklif almıştı, AK Parti'yi tercih etti. 'Memnun musunuz?' diye sordum; 'Çok' dedi ve ekledi: 'Tarih yazan Başbakan Erdoğan'ın ekibinin içinde yer almaktan onur duyuyorum. Çok yoruluyoruz ama Türkiye için değer, iyi ki AK Parti'den siyasete girmişim.'

İlk siyaset teklifini 1987 yılında Turgut Özal'dan aldığını anlattı. Babası, Korkut Özal'ın dostuymuş: "Ben o sıralar 30 yaşındaydım. Korkut Bey babamla konuşmuş. Babam itiraz etmiş. Bana da, 'Kesinlikle siyaset yok. Yoksa hakkımı helal etmem.' dedi." Sebebi mi? 27 Mayıs 1960 travması; amcası Şefik Çağlayan Demokrat Parti Muş milletvekili...

Aile darbe sırasında çok büyük acılar yaşamış. Çağlayan'ın ismi de Demokrat Parti'nin 1957 seçimlerindeki zaferinden mülhem. Seçimden 15 gün sonra doğmuş; 10 Kasım 1957'de. Büyükleri 'Zafer' ismini koymuş. 2007'de Başbakan Erdoğan'dan teklif gelince... Babası Muş'tan milletvekili olmama şartıyla 'olur' vermiş. Bundan sonra Çağlayan'a da 'Türkiye'ye hizmet etme' düşüncesiyle siyasete 'evet' demek düşmüş. Babasını memnun edebildi mi? Çağlayan 'Babamın çok mutlu olduğunu zannetmiyorum. 2009'da rahmetli oldu. Sadece bir defa o da bakan olduğumda bakanlığa ziyarete geldi.' dedi.

Çağlayan uzun uzun hayatından, bakan olduktan sonra yaptıklarından, renkli yurtdışı seyahatlerinden anlattı. En çok da 12 Eylül'deki anayasa referandumundan söz ederken kendinden geçti. Aynen şöyle dedi: 'Referandum hayatımın en önemli olaylarından... Allah bana bir siyasetçi olarak ülkeyi askerî vesayetten kurtarmayı hedefleyen referandumda çalışmayı nasip ettiğı için ne kadar şükretsem az. Yüzde 58'den sonra Türkiye, dönüşü olmayan yola girdi.'

Sabah uyandığında nerede olduğunu şaşırın bakanın hayatından bir kesit aktarmak istedim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Direnış!

Mustafa Ünal 2011.02.02

CHP Milletvekili İsa Gök, Anayasa Mahkemesi ile ilgili düzenlemeye karşı çıkarken, "Bunu böyle getirdiğiniz takdirde halka sokak sokak, mahalle mahalle direnme hakkı doğar." dedi. Bu, bir sürç-i lisan mı? Değil. Kastı aşan ifade de değil. Devamı geldi çünkü.

Bir gün sonra aralarında İsa Gök'ün de bulunduğu CHP'den 10 milletvekili 'direnış' çağrısı yaptı. Başbakan Erdoğan bu çağrıya sert cevap verdi; 'eşkıyalık' dedi. İktidar partisi sözcülerinden, eleştirenler oldu.

Böyle bir üslup daha fazla tepki çekmeliydi. 'Sokak, mahalle direnişı' siyaset kavramı değil. Kavganın, çatışmanın ifadesi... Bunu CHP milletvekili değil de AK Parti'den veya MHP'den biri söyleseydi acaba ne olurdu? Biraz daha açalım; bir an CHP'nin iktidar olduğunu hayal edin, AK Parti'nin de anamuhalefet...

CHP'nin bir yasal düzenlemesine karşı AK Parti, 'sokak ve mahalle direnişı' çağrısıyla karşılık verseydi, bu kadar sessizlikle geçiştirilir miydi? Kesinlikle hayır. Hiç şüpheniz olmasın, Yargıtay Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, hemen ertesi günü o bildiri ve milletvekilinin sözlerini gerekçe göstererek kapatma davası açardı. 'Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik' denirdi.

Yanlış anlaşılmasın, CHP'ye kapatma davası açılsın demek istemiyorum. Bu ülkede daha hafif ifadeler dayanak yapılarak kapatma davaları açıldı, kimi siyasilere yasak getirildi.

Bu üsluba karşı CHP yönetiminin nerede durduğunu anlayabilmiş değilim. Ne ret ne de tam anlamıyla kabul. Dün CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, grup toplantısında şöyle konuştu: "Elbette direneceğiz. İtiraz edeceğiz. Başbakan'ın yanıldığı, CHP'nin de kendileri gibi biat kültüründen geldiğidir."

Kılıçdaroğlu 'direnme' ten söz ediyor ama nerede direneceğini söylemiyor. İtiraz kelimesiyle de üslubunu yumuşatıyor. Bu cümleden ben, Meclis'te direnmeyi kastetti sonucunu çıkarıyorum. Yoksa mahalleye, sokağa vurgu yapardı.

Sadece CHP'nin değil, her partinin yasama faaliyetlerinde itiraz etme, direnme hakkı var. Zaten CHP'nin en önemli özelliği; reforma itiraz etmek, değişime karşı çıkmak... Bürokraside, yargıda statükoyu savunmak.

Direnmekten bahseden bir partinin birkaç gün sonra Adalet Komisyonu'ndan çekilmesini anlamak güç... Yargıtay ve Danıştay reformunu engelleyemeyeceğini gören CHP'li komisyon üyeleri istifa etti. İstifa açıkça, kaçmak, meydanı rakibe bırakmak demek.

Topluca çekilmenin komisyon çalışmalarını sakatlamayacağını CHP de biliyor. Buna rağmen 'hukuki tartışma' açmak istemeleri de manidar. Türkiye, parlamenter geleneği olan bir ülke... Gerek komisyon gerekse genel kurul çalışmalarında aranan kriter; 'toplantı yeter sayısı' ile 'karar yeter sayısı'dır.

Yoksa 'filan partinin temsilcileri burada mı' diye yoklama yapılmaz. Aksi halde grubu bulunan küçük bir parti, yasama faaliyetlerini bloke edebilir.

CHP yönetimi keşke yargı reformuna karşı sokak sokak, mahalle mahalle direnmenin ne demek olduğuna açıklık getirse... Yargıtay ve Danıştay'da iş yükünü hafifletmeyi amaçlayan bir düzenlemeye karşı nasıl direneceklerini biz de öğrensek.

Ne CHP ne de MHP, yargı reformuna neden karşı çıktığını, kamuoyunu ikna edebilecek şekilde anlatabilmiş değil. Haydi, CHP'deki bazı isimlerin yargıdaki statükoyu koruma refleksini anlayabiliyorum. Ancak MHP'nin yüksek yargıdaki mevcut yapının değişmesine karşı durmasına, hiçbir haklı gerekçe bulamıyorum.

Yargı reformuna karşı çıkmak, 1 milyon 800 bin yeterli değil, daha fazla dosya biriksin, on binlerce dava zamanaşımından düşsün, yargılaması tamamlanmayan dosyaların tutuklu sanıkları tahliye edilsin demek.

Reforma karşı çıkmanın vebali de ağır, siyasi bedeli de... Toplum, her şeyin farkında. Bu topraklarda değişime karşı direnmenin hiçbir karşılığı yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cuma değil çarşamba, hutbe değil hitap

Mustafa Ünal 2011.02.06

Kendi içinde çelişkili de olsa, yazıya şu soruyla başlamak istiyorum: Mustafa Kemal Atatürk, Zağnos Paşa Camii'nde tarihi 'Balıkesir hutbesini' ne gün okudu? Bu soru 'cuma'dan başka cevabı olabilir mi? Normal şartlarda olamaz.

Hutbenin cuma namazının bir unsuru olduğunu bilmek için ilahiyat tahsili almaya veya derin dinî bilgiye sahip olmaya gerek yok. Bu topraklarda yaşayan ortalama vatandaş 'hutbe' dendiği zaman 'cuma namazı' anlar. Aklına başka gün gelmez.

İstisnasız bütün yakın tarih kitapları Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Balıkesir hutbesinden' söz eder. Diyanet zaman zaman 'Allah birdir. Şanı büyüktür' diye başlayan bu hutbeyi ülke genelindeki bütün camilerde aynen okutur. 'Atatürk ve din' bahsi açıldığında 'Balıkesir hutbesi' birinci referanstır.

Televizyon ekranlarında defalarca tanık oldum, siz de dinlemişsinizdir: Atatürk'ün dine soğuk baktığı iddialarına bu hutbeyle cevap verilir. Mustafa Kemal'in ne kadar dindar olduğu buradaki cümlelerden alıntılar yapılarak anlatılır. Yazıya otururken Google'a baktım 'Atatürk hutbe okuyan ilk ve tek cumhurbaşkanı' gibi ifadeler gördüm.

Bu metnin hutbe olmadığına ilişkin halk arasında dolaşan bazı söylentilere daha önce rastladım. Yıllar önce 'Balıkesir hutbesinin' cuma değil bir başka gün cami cemaatine yaptığı konuşma olduğunu duyduğumda inanmakta zorlandım. Ankara'da hemşehrim Mustafa Aydoğan, Balıkesirli bir gazetecinin kitabından Atatürk'ün o hitabı cuma günü yapmadığını anlatan satırları gösterdiğinde şaşırdım. Gazeteci o günü tanıkların ağzından aktarıyordu.

Aslında günü tespit etmek zor değil. Zağnos Paşa Camii'nin dış duvarında 'Balıkesir hutbesi' asılı. Hemen altında tarih var; 7 Şubat 1923... Günü yazılmamış. Tarihi öğrendikten sonra günü belirlemek çok kolay... Herhalde kafaları karıştırmamak için 'gün' not düşülmemiş.

Önceki gün Zağnos Paşa Camii'nde hutbeyi dinlerken bir tarihî gerçekten söz edildiğini fark ettim. Minberden cemaate seslenen imam, yıldönümü dolayısıyla 'Atatürk'ün Balıkesir hutbesinden' bahsediyordu. Hutbeyi okumaya şu cümleyle başladı: "Mustafa Kemal Atatürk 7 Şubat 1923 Çarşamba günü öğle namazını müteakip Balıkesir Zağnos Paşa Camii minberine çıkarak Balıkesirlilere şöyle hitap etmiştir."

Arkasından o konuşmayı sadeleştirerek aynen okudu. İmam 'cuma hutbesi' diye bilinen o konuşmanın hutbe değil, çarşamba günü cemaate hitap olduğunu ortaya koydu. Bazıları için tarihin ayrıntısı görülebilir büyük bir hatanın düzeltilmesi adına bu küçük notu çok önemsedim. Bu kesinlikle o metnin önemini azaltmaz. O konuşmada Atatürk bir 'din adamı' üslubuyla dinin önemini, toplum için anlamını o kadar iyi anlatıyor ki...

Konuşmasının başında camiye toplanan kalabalığa şöyle hitap ediyor: "Peygamber Efendimiz Hazretleri Cenab-ı Hak tarafından insanlara dini gerçekleri duyurmaya memur ve elçi seçilmiştir. Temel kanunu, hepimizce bilinmektedir ki yüce Kur'ân'daki manası açık olan ayetlerdir. İnsanlara feyiz ruhu vermiş olan dinimiz, son dindir. En mükemmel dindir. Çünkü dinimiz akla, mantığa, gerçeğe tamamen uyuyor ve uygun düşüyor. Eğer akla, mantığa ve gerçeğe uymamış olsaydı, bununla diğer ilahi tabiat kanunları arasında çelişki olması gerekirdi. Çünkü tüm evren kanunlarını yapan Cenab-ı Hak'tır."

Her cümlemin ayrı mesajı var. Bu metni, özellikle Atatürk'ten bir ideoloji çıkaranların iyi okuması gerekir.

O konuşmadan bir bölüm daha aktarmak isterim: "Efendiler! Camiler birbirimizin yüzüne bakmaksızın yatıp kalkmak için yapılmamıştır. Camiler itaat ve ibadet ile beraber din ve dünya için neler yapılmasının gerekli olduğunu düşünmek yani konuşup tartışmak, danışmak için yapılmıştır."

İlginçtir Atatürk'ün camiye yüklediği bu misyona en çok Atatürkçüler itiraz ediyor.

Gerçek şu ki: Atatürk o konuşmasını cuma değil çarşamba günü yaptı, dolayısıyla hutbe değil hitap. Bir hatanın düzeltilmesi için tarihçiler işbaşına...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Batum krizi ve Büyükerşen'in çalımı

Mustafa Ünal 2011.02.09

Süheyl Batum CHP'ye gireli daha bir yıl olmadı. Hemen öncesinde Demokrat Parti ile flört halindeydi. Kemal Kılıçdaroğlu'yla birlikte CHP'ye dümen girdi. Merkez sağ kökenli bir ailenin çocuğu...

Babası Sadık Batum 12 Eylül öncesi AP'den milletvekilliği yaptı. CHP'de çok hızlı yükseldi. Partinin genel sekreteri oldu. Ardından da genel başkan yardımcısı...

En çok konuşan CHP'li olduğu kesin. Televizyon ekranlarından hiç eksik olmuyor, konferanslarda sürekli konuşuyor. Hem kendisini hem de CHP'yi zor durumda bırakan son çıkışını Zonguldak'ta yaptı. Aynen şöyle dedi: 'Koca bir askeri yıktılar. Meğer kağıttan kaplanmış. Biz bunu asker zannedermişiz. Meğer ABD içini oymuş. O koca ağacı hop diye yıktılar.'

Söylediklerinin önüne de arkasına da baksanız bu sözlerinin tevili mümkün değil. Batum'un askere neden tepkili olduğunu bilmeyen yok. Siyasete müdahale etmediğinden... Meydanı AK Parti'ye bıraktığından. Batum, ayrıca askerin 'Ergenekon ve Balyoz' gibi davalara sessiz kaldığını düşünüyor.

Oysa asker bu davalar karşısında iyi sınav veremedi. Balyoz sanıkları 3 general hâlâ sorun. Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Balyoz'un gölgesinde gerçekleşen 30 Ağustos 2010 şûrasında problem çıkardı. Kararlar güçlkle alınabildi. Batum daha ilerisini talep ediyor. Asker yargı sürecine karşı ne yapacaktı? Bir ucu askere dokunan davalara bakan savcı ve hakimleri derdest mi edecekti? CHP içinde siyasete müdahale etmediği için askere tavır koyan bir grup var. 27 Nisan muhtırasının sorumlusu Yaşar Büyükanıt'a tepkinin nedeni de bu. Büyükanıt'a bildiri yazdığı için kızıyor değiller, öfkenin nedeni muhtıranın başarısızlığı.

'Asker kağıttan kaplanmış' sözünün CHP içinde karşılığı var. Batum o sözleri dili sürçerek söylemedi, bilinçli, hesaplı bir çıkış yaptı. Sonrasında yaptığı açıklamada sözlerinin arkasında durdu. Bu, Batum'un CHP'deki ilk krizi de değil. 'Seçimlerde BDP ile ittifak yapabiliriz' dedi. Kılıçdaroğlu düzeltmek için büyük uğraş verdi.

Silivri Cezaevi'nden kimi isimlerin CHP'den milletvekilliğini gündeme getirdi. Seçim sürecinde Parti Meclisi toplantısına getireceğini söyledi. Kılıçdaroğlu tevil etmeye çalıştı ancak başaramadı. Silivri milletvekilliği konusunda CHP'nin ne düşündüğü net değil. Silivri krizinin çözümü o kadar kolay değil.

'Asker kağıttan kaplan' krizi üç gündür ülkenin en sıcak gündemi... Genelkurmay açıklama yaptı. AK Parti ve MHP sert eleştiriler yöneltti. Kılıçdaroğlu iki gün sessiz kaldı. Dün grup toplantısında konuştu. Bir bakan diyerek Bülent Arınç'ın sözlerini yanlış aktardı.

Arkasından Deniz Baykal'ın kulaklarını çınlattı: 'Her kurum eleştirilebilir, ordu da eleştirilebilir ama önceki genel başkanımızın söylediği çok güzel bir söz var: 'Orduyu eleştirmek ancak CHP Genel Başkanı katında olur' dedi. Burada Süheyl Batum'a 'asker hakkında konuşma' var. Ancak içeriğini es geçti, 'asker kağıttan kaplan' sözlerine açık bir itiraz yok gibi. Son krizden benim çıkardığım sonuç, Süheyl Batum'un seçim sonrasına dönük hesaplarının olduğu yönünde... Muhtemel bir yenilgide adını genel başkan adayları arasına şimdiden yazdırdı. Televizyon ekranında 'asker kağıttan kaplan' sözlerini düzeltirken sergilediği üslup ve duruş adeta adaylık ilanı gibiydi.

Fakat CHP'de meydan boş değil. Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen CHP'de siyaset yapmaya karar verdi. Dün grup toplantısında tören bekleniyordu. Büyükerşen'in Kılıçdaroğlu'na 'Siz Eskişehir'e

gelin...' dediği kulislere yayıldı. Bugüne kadar hangi düzeyde olursa olsun katılımlar Meclis grup toplantısı veya genel merkezde gerçekleşirdi.

Katılım programını Ankara dışında yapmak bir ilk... Büyükerşen mi CHP'ye katılıyor yoksa CHP mi Büyükerşen'e ben anlayamadım. Galiba önümüzdeki hafta CHP Eskişehir'de Büyükerşen'e katılacak. Büyükerşen'in potansiyel lider adayı olduğuna kuşku yoks. Büyükerşen'in Batum'dan şansı daha fazla. Bakmayın dillendirilmediğine, CHP'de 13 Haziran sabahının hesapları erken başladı. İlk adaylar Batum ve Büyükerşen... Arkası gelir..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis'in reform tablosu

Mustafa Ünal 2011.02.11

Meclis'te bazı oturumlar vardır, yıllarca unutulmaz: Partilerin aldığı pozisyonlar, milletvekillerinin oyları, tutanakların sararan sayfalarının arasında kaybolup gitmez, tarihin hafızasına kaydedilir.

Yargıtay ve Danıştay'da üye ve daire sayısını artıran ve tam anlamıyla 'reform' olan düzenleme, tarihî nitelikteydi. Komisyonunda sert tartışmalara neden olmuş, yüksek yargıdaki 'statükoyu' cansiparane müdafaa eden CHP'li üyeler engelleyemeyeceklerini anlayınca tepkilerini istifa ederek göstermişti. Diğer muhalefet partisi MHP'li milletvekillerinin de itirazları vardı. Nitekim 'muhalefet şerhi' olarak komisyon raporuna yansıdı. Genel Kurul'da başını CHP'nin çektiği muhalefet parti- lerinin ne yapacağı, direniş i hangi noktaya kadar taşıyacağı merak konusuydu. AK Parti, torba yasaya iki gün ara verdi ve yargı reformunu salı günü Genel Kurul'a getirdi. Hem CHP, hem MHP, tasarının gündeme alınmasına karşı çıktı. Görüşmeler kavgalı olmasa bile oldukça tartışmalı geçti. Zaman zaman tansiyon yükseldi, iktidar ile muhalefet milletvekilleri karşı karşıya geldi. CHP ve MHP, her madde üzerinde önerge verdi. Her iki parti de maddelerin oylaması sırasında 'yoklama ve karar yeter sayısı' istedi. Bu, Parlamento geleneğ iinde olağan engelleme biçimi... Genel Kurul salonunu dolduran AK Parti, iş i sıkı tuttuğu için muhalefetin ç abaları sonuçsuz kaldı. Hakkını teslim etmek gerekir; Adalet Bakanı Sadullah Ergin, sürecin mimarlarından... Reforma neden ihtiyaç duyulduğunu ayrıntılı şekilde anlattı. "Yargıtay ve Danıştay'ın bu iş yüküyle, bu kadroyla devam etme şansı yok." dedi. Bunu rakamlarla da destekledi.

'Yargıyı ele geçirme' ithamlarına da cevap verdi. Danıştay ve Yargıtay'a yeni üyelerin 15 yıl önce göreve başlamış birinci derece hakim ve savcılarının arasından seçileceğini söyledi. AK Parti döneminde yargı mensubu olanlardan hiçbirinin üye seç ilme şansı yok. Tasarı konusunda CHP'nin yaklaşımı belli. Parti politikası, başından beri düzenlemenin amacının 'yandaş yargı oluşturma', 'yargıyı ele geçirme' olduğu yönünde... Kürsüye her çıkan CHP milletvekili, aynı ezberi tekrarladı, yeni ve farklı bir şey söylemedi, partinin politikasını seslendirdi.

Konuşanlar değişti ancak söylenenler hiç değişmedi. Hukukçu milletvekilleri Ali Rıza Öztürk ve Ahmet Ersin, iki gün boyunca en çok konuşan isimlerdi.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Faruk Bal'ın söyledikleri dikkat çekiciydi. Komisyonunda da benzer minvalde konuşmuştu. Bal, Adalet Bakanlığı'nda personel daire başkanlığı yaptı. Yüksek yargının işleyişini en iyi bilenlerden... Buna rağmen 'yargı reformuna' karşı çıkmasını anlayabilmiş değilim. Bal, konuşmasında, yaşadıklarından örnekler vererek, "HSYK'nın mağdur ettiği kişileri mağduriyetten kurtarmak için çalışırken mağdur olanlardan birisiyim. 28 Şubat'ta yüksek mahkemelerin kararlarıyla kamu vicdanı nasıl sızlamışsa siz de şimdi kamu vicdanını sızlatıyorsunuz. Kanı kanla yıkıyorsunuz." dedi. Tabanın hassasiyetleri dikkate alındığında MHP'nin klasikleşen 'iktidar-muhalefet' saflaşmasının dışına çıkarak destek vermesi beklenirdi. MHP Ordu Milletvekili Rıdvan Yalçın, reforma destek vermediğini söylese de yüksek yargı konusunda doğru tespitler yaptı. "Yüksek yargıya geçmişte maalesef birtakım mezhepsel ve ideolojik yakıştırmalar yapıldı. Bu tartışmalara meydan vermeden mevcut tıkanıklılığı çözecek objektif arayış içinde olalım." dedi.

CHP milletvekillerinin komisyondan istifa nedeni; konuşturulmadıklarıydı... Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya, tutanakla cevap verdi. 400 sayfalık tutanağın yarısının, yani tam 200 sayfasının CHP'lilerin konuşmasından oluştuğunu söyledi. CHP, asıl engelleme girişimini sona saklamış. Tam 'yürütme ve yürürlük' maddelerine geçilirken geçici madde ihdası için 500 önerge verdi. Hepsinin tek tek görüşülmesi, Meclis'in tıkanması anlamına geliyordu. Oturumu yöneten Sadık Yakut, CHP'nin açtığı usul tartışmasında tutumunu değiştirmede ve sadece iki önergeyi işleme aldı.

Tasarının tümü üzerindeki oylamalar ortaya ilginç bir tablo çıkardı. Sonucu belli olduğundan muhalefet oylamaya ilgi göstermedi. 279 kabul oyuna karşılık sadece 27 milletvekili ret kullandı... Bunlardan 7'si MHP'li. Grup Başkan Vekili Mehmet Şandır 'hayır' diyenlerden. MHP belli ki 'evet' diyemese bile parti tabanının hassasiyetini oylamaya bu şekilde yansıttı.

Bu yazıyı, Türkiye için dönüm noktası olan yargı reformu görüşmelerinin tarihin kayıtlarına geçmesi için yazdım... Bu Meclis tablosu hiç unutulmayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis'ten...

Mustafa Ünal 2011.02.16

Meclis'te partilerin son grup toplantıları... Takvim belli oldu: Genel Kurul 1 Mart'ta seçim kararı alacak. Yasama faaliyeti için sayılı günler kaldı. Salı grup günü, liderlerin konuşmalarını dinlemek için Meclis'teyim. Kulisler çok kalabalık, adeta miting meydanı gibi. Rahatça dolaşmak zor.

En yoğun ilgi AK Parti Grubu'na. Aday adayları görücüye çıkmış durumda. Koyu takım elbiseli adamlar telaş içinde, ellerindeki dosyaları parti yöneticilerine ulaştırmaya çalışıyorlar. Her şey milletvekili listesinde yer alabilmek için. Genel başkanlara görünmek için uğraş verenler de az değil.

Şanlıurfa milletvekili Zülfikar İzol'la karşılaştım, kulislerdeki hareketliliğe dikkat çekerek "Siyasette hasat dönemi başladı, haydi hayırlısı." dedi. İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın düşünceleri de farklı değil: "Grup salonunda oturacak yer yok. Sizin de gördüğünüz gibi Meclis'e seçimin havası düştü."

Sadece aday adayları değil, mevcut milletvekilleri de heyecan içinde. Meclis her dönem belli oranda yenileniyor çünkü. Siyasetin cilvesi bu... Hiç kimse vazgeçilmez değil. Haliyle kimsenin garantisi yok. Ayrıca sandığın da şakası yok.

Liderlerin gündemi ise çok farklı; ağırlıklı olarak da Balyoz davası... Aralarında üst düzey muvazzaf generallerin de bulunduğu son tutuklama dalgası, sadece liderlerin değil, ülkenin de ana gündemi. İlk konuşan MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli.

MHP lideri, başından beri darbe girişimlerine karşı belli bir tavır içinde... Dün çok net konuştu. "Türkiye'de siyasî yönetimin değişeceği bir yer varsa o da sandıktır." dedi. Bunun dışındaki her girişimi gayrimeşru ve millet iradesine ihanet olarak yorumladı.

Şu cümleler Bahçeli'nin: "Hangi kurum içinde demokrasi dışı yollara itibar eden varsa bunların bağımsız, adil ve süratli bir yargılamayla ortaya çıkarılması ve cezalandırılması doğal ve gereklidir. Kerameti kendinden menkul bahanelere sığınarak, hukuk ve demokrasi dışı yöntemlerle müdahale arayışında olanları ne Allah ne de Türk milleti hiçbir zaman affetmeyecektir. MHP olarak darbe anlayışına ve darbecilere kesinlikle karşıyız ve TSK içinde darbe niyeti taşıyanlara asla yer verilmemesini istiyoruz."

Alıntının biraz uzun olduğunun farkındayım ancak MHP Lideri'nin darbe ve darbecilere dönük tavrını önemsiyorum. Bu arada Bahçeli'nin yargılama sürecine ilişkin hâkim ve savcılara uyarıları da oldu.

Gözler Başbakan Erdoğan'ın söyleyeceklerindeydi. Bu konuda bugüne kadar ayrıntılı açıklama yapmadı. Tutuklamaların ardından İstanbul Dolmabahçe'de Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'le görüştü.

Başbakan Erdoğan, Balyoz dava sürecinin AK Parti hükümeti ile ilişkilendirilmesine sert tepki gösterdi; "Bunu söyleyenler hezeyan içindedir." dedi. Erdoğan'ın hedefindeki isimler ağırlıklı olarak anamuhalefet partisi sözcüleri.

Başbakan yargı sürecine dikkat çekerken şunları söyledi: "Ak ile karanın ortaya çıkması, sürecin hassasiyetle ilerlemesi, kamuoyunu tatmin edecek kararların verilebilmesi için herkesin bu noktada yargıya ve yargı süreçlerine saygı duyması şart." Başbakan'dan daha farklı üslupla konuşması da beklenemez.

CHP'nin, Ergenekon ve Balyoz benzeri davalara başından beri tepkili olduğu sır değil. Kimi CHP milletvekilleri Silivri'ye giderek destek gösterisi yaptı. Tutuklu bazı isimlerin CHP'den milletvekili adaylığı gündemden düşmüş değil.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Soner Yalçın'ın 'Ergenekon üyesi' olduğu gerekçesiyle gözaltına alınmasına tepki göstererek "Nerede bu örgüt? Gidip üye olacağım." dedi. CHP liderinin hedefinde sadece Başbakan yoktu. Yargı reformunu onaylayan Cumhurbaşkanı Gül'ü de eleştirdi.

Meclis'te dün kulislerin gündemi seçim, liderlerin ise son Balyoz dalgasıydı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin hainleri!

CHP'de ters giden bir şeyler var... Hayır, Kemal Kılıçdaroğlu'nun yukarıya çıkan merdivenden, binbir güçlükle aşağıya inmeye çalışmasını kastetmiyorum. CHP iki olağanüstü kurultay yaptı ancak sular bir türlü durulmadı.

Küllenmeye yüz tutan Süheyl Batum krizi sadece birisi, dahası var. Ne kadar görmezden gelinse de CHP'de kazan kaynıyor.

Hafta içinde Deniz Baykal, Kemal Kılıçdaroğlu ile 1 saat 40 dakika Halk TV'nin akıbetini konuştu. Aslında siyasi partilerin yasal olarak televizyon kurma imkânı yok. Buna rağmen CHP'nin 'Halk TV' diye bir televizyonu var. Partide yönetim değişikliğinden bu televizyon da nasibini aldı. Önce çalışanların maaşları ödenemedi, daha sonra kapısına kilit vuruldu. 'Halk TV' dosyasının CHP'nin başını çok ağrıtaacağını söylemek için özel bilgilere sahip olmaya gerek yok.

CHP'de ters giden bir şeyler değil, çok şeyler var... Bir kısmı kapalı kapılar ardında değil kamuoyunun önünde cereyan ediyor. Kemal Kılıçdaroğlu geçen hafta Arap gazetecilerle bir araya geldi. Bir gazetecinin İzmir milletvekili Canan Arıtman'ın "Arap kadınları gibi olmak istemiyoruz" sözlerini hatırlatması üzerine Kılıçdaroğlu "Canan Hanım'ı o bölgeye göndermemiz lazım. Arap dünyasını tanınması gerek." dedi. CHP'nin hali pürmelalini anlatması bakımından bu bile başlı başına önemli bir örnek.

Partinin önemli ismi patlamak üzere... İsyan halinde. Yüksek sesle konuşmaktan çekiniyor. Bir dost sohbetinde şu söyledikleri kulağıma çarptı: "Kürtler için makul şeyler söylüyorum, hakaret etmiyorum. Bana Kürtçü, PKK'lı diyorlar. Dine saygılı olduğumu söylüyorum, bütün dinî gurupların Türkiye gerçeği olduğunu söylüyorum, hemen yaftayı yapıyorlar; 'içimizdeki cemaatin adamı' diyorlar. Demokrasiden, insan hak ve özgürlüklerinden söz ediyorum, 'AKP'li, AB işbirlikçisi, Amerikan uşağı' diye yıpratmaya çalışıyorlar. Hiç ayırım yapmadan basının tamamıyla iyi ilişki kurmaya özen gösteriyorum, 'Aydın Doğan'ın adamı' damgası vuruyorlar. Bu nasıl siyaset anlamıyorum."

Bu sözlerin muhatapları içeride, CHP'nin içinde... Gürsel Tekin dün Cumhuriyet Gazetesi'ne açıkça söylemiş: "CHP'nin başarısız olmasını isteyenler, 13 Haziran'ı bekleyenler bu ülkenin vatan hainleridir. '13 Haziran'da CHP başarısız olsun' diyenler, böyle beklenti içerisinde olanlar ne CHP'lidir, ne de demoklattır." Tekin 'vatan haini' gibi ağır ithamı herhalde rakip partiler için söylemiyor. Mesaj doğrudan içeriye... Partinin içine dönük.

CHP'de, CHP'nin başarısız olmasını isteyenler mi var? Evet, var.

Gürsel Tekin'in Yargıtay'daki dosyasının bir an önce sonuçlanması için bazı CHP'lilerin kulis yaptığını bilmeyen yok. Hatta bunlardan birisi de son dönemde tartışmaların odağındaki isim...

Kısa zaman önce iki CHP milletvekili bir AK Parti Meclis yöneticisinin kapısını çaldı. Niçin mi? CHP milletvekilleri AK Parti yöneticisine dediler ki: "Elimizde bir dosya var; Gürsel Tekin'le ilgili... Bize yardım eder misiniz? Basın toplantısı yaparak dosyayı kamuoyuna açıklayın..." AK Partili bu öneri karşısında şaşkına döndü. CHP'nin iç meselesi olarak gördüğü bu konuya karışmak istemedi. Biliyorum inanması güç ama gerçek bu.

Yüzüne televizyonlardan aşına olduğunuz CHP milletvekili, bir parti yöneticisi hakkında özel bilgileri elektronik posta yoluyla sağa sola servis ediyor. Yine parti içinde Kemal Kılıçdaroğlu'nun yanında yer alan bazı isimlerin CHP'li olmadığına ilişkin propagandalara rastlamak mümkün.

İsmi öne çıkan bir başka CHP'linin, Kılıçdaroğlu'nun ziyaret ettiği yerlerin örgüt yöneticilerini arayarak "Sakın rüzgâra kapılmayın, hesabınızı 13 Haziran'a göre yapın" dediğini bile duydum. Gürsel Tekin de haberdar olmalı ki "13 Haziran'ı bekleyenler vatan hainidir." dedi.

CHP, Kürt meselesini Kemal Kılıçdaroğlu'nun da katılımıyla hafta sonu Van'da masaya yatıracak. Bu toplantıya bile parti içinden farklı anlamlar yükleyenler olacağına adım gibi eminim.

CHP'de ters giden bir şeyler değil çok şeyler var aslında... Takım oyunu yok, herkes kendine oynuyor. Kılıçdaroğlu'nun şaşkınlıklarının da gaflarının da sebebi bu. Hava döndü, CHP'de rüzgâr tersten esiyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Muhalefet iktidar olacağına inanmıyor'

Mustafa Ünal 2011.02.20

Ali Babacan, Dışişleri Bakanı iken bir ayağı dışarıdaydı, ekonomiden sorumlu bakan olunca içeriye yoğunlaştı. Bütün mesaisi ekonomi, yurtdışına pek az çıkıyor. İşte onlardan biri...

Önceki gün G-20, daha açık ifadesiyle gelişmiş ve gelişmekte olan 20 ülkenin maliye bakanları toplantısı için Paris yolundayız. Oradan oraya mekik dokuduğu Dışişleri günlerini hatırlattık; "O zaman öyleydi, şimdi baş döndürücü trafik geride kaldı." dedi.

Söylediklerinden o hareketli günleri çok da özlediği izlenimi edinmedim. Şimdi işi rakamlarla; ekonominin gidişatından memnun... "Küresel krizi çabuk atlattık." dedi ve bilgisayardan grafik tablo gösterdi: "Türkiye, krizden ABD'den Avrupa'dan da daha hızlı çıktı. Krizin öncesinden daha iyi noktadayız."

Meteorolojiden örnek verdi... Genel Müdür havalar bozulunca, hava durumu haberlerinin çok izlendiği, internet sitesine girişlerde patlama olduğundan söz etmiş. Televizyoncular da ekonomi programlarının izlenmediğinden yakınmış. Babacan, "Piyasa kötü olsa ev kadınları bile ekonomi programlarını izler. Biz döviz bürolarına bakarız. Artık döviz büroları kalmadı." dedi.

Babacan'la CHP'nin ekonomik vaatlerini, aile sigortasını, yoksula maaş konusunu konuşuyoruz. Muhalefeti eleştirirken dikkatli dil kullanmaya özen gösteriyor. Kemal Kılıçdaroğlu'nun rakamları için "Neresinden bakarsanız bakın hesap hatası..." dedi.

Oysa Kılıçdaroğlu hesap uzmanı... Partide ekonomi bürokrasisinin içinden gelenler de var. Buna rağmen hesap neden şaşıtı sorusuna Babacan'ın cevabı:

"Kendi aralarında pek konuşmuyorlar, ekip çalışması yapmıyorlar." CHP'de en dikkat çekici zaaf da bu... Takım oyunu da yok, takım ruhu da. Herkes kendine oynuyor. Bu gerçeği görmek için CHP uzmanı olmaya gerek yok.

CHP ve MHP'nin ekonomi konusunda söylediklerine Babacan'ın yorumu aynen şöyle: "Ben CHP'ye, MHP'ye bakıyorum. İktidara giden bir partinin ekonomi politikaları böyle olmaz. Kendileri de iktidara geleceklerine pek inanmıyorlar gibi." Henüz muhalefetin önceki seçimlerden aşına olduğumuz 'benzin 1 lira' gibi somut ekonomi vaatleri başlamadı.

Babacan rakamlarla 'sosyal devlet politikasının' gereği yoksul kesime hükümetin yaptıklarını anlatıyor.

"Yoksulluk bitmedi ama azaldı. Yardıma muhtaç vatandaşa ulaşmakta zorluk çekiyoruz. Vatandaş nereden ne alacağını bilmiyor." dedi.

Babacan'ın konuşurken sık sık seçim sonrasına atıfta bulunduğunu görünce, "AK Parti için seçim garanti mi?" diye soruyorum. "Kamuoyu yoklamaları öyle gösteriyor." diyor, ardından "Seçime daha 4 ay var." diye ekliyor ve bir ihtiyat payı da bırakmayı ihmal etmiyor. Siyasette 4 ay çok uzun süre. Beklenmedik gelişmeler siyaseti altüst edebilir.

İçeride ve dışarıdaki ekonomi çevreleri seçimle yakından ilgilenir. Bütün hesaplarını ona göre yaparlar çünkü... Babacan'a "İş çevrelerinin seçim beklentisi nasıl?" diye soruyoruz, şöyle cevap veriyor: "Herkes hesabını AK Parti'nin tekrar devam edeceği üzerine yapıyor. Bir koalisyon ihtimali gözükürse ekonomide temel göstergeler bozulur."

Sohbet sırasında Kılıçdaroğlu'nun yukarıya doğru yürüyen merdivenden aşağıya inmesi konusu da açılıyor. Babacan konuşmak istemiyor: "Anamuhalefet partisi liderinin bu şekilde gündeme gelmesi, konuşulması kesinlikle doğru değil. İnsani bir durum olabilir. Onun suçu yok, yanındakilerin ihmali."

Kendisinden örnek veriyor... Bir yere gideceği zaman birkaç gün öncesinden, nerelerden nasıl geçileceğinin en ince ayrıntısına kadar prova edildiğini anlattı. Kılıçdaroğlu, devlet protokolünde bakanların önünde... Yakın ekibini kendisinin oluşturma hakkı var yani.

Dört saatin sonunda Paris için alçalıyoruz. Paris sisler içinde, Allah'tan görüş mesafesi uygun, uçağın inişine engel değil...

G-20 mi? Babacan, 20 gelişmiş ülkenin maliye bakanının katıldığı toplantıda, artan gıda fiyatlarını, küresel ekonomideki ticarî dengesizlikleri konuştu. Ekonomik göstergelerin verdiği gücü arkasına alan Babacan, G-20'de en çok dikkat çeken bakanlardandı... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlk Silivri milletvekili MHP'den...

Mustafa Ünal 2011.02.23

CHP'nin Silivri adayları tartışılırken bombayı MHP patlattı. CHP kimleri aday göstereceğini konuşa dursun MHP, Silivri'de Balyoz'dan tutuklu emekli Korgeneral Engin Alan'ın milletvekili adaylığını açıkladı bile.

Kesin mi? Evet, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak kadar net. Açıklamayı yapan, bizzat MHP lideri Devlet Bahçeli çünkü.

Mersin'de gazetecilere söylediği şu sözler dün medyada yer aldı: "Balyoz davasında tutuklanan emekli Korgeneral Engin Alan'ın kendisi ve ailesi önce Cenab-ı Allah'a, sonra MHP'ye emanettir. Artık bizim partimizin üyesi. Bizim siyasi beraberliğimiz devam eder. TBMM'de MHP'yi birikimi ve tecrübesiyle temsil edebilecek bir kişi olarak algıladığımızdan dolayı partimize davet edildi. Muhtemelen de seçimlere girmesi gerekir." MHP grup toplantılarını bitirdi. Eğer dün grup yapsaydı, Bahçeli Alan'ın adaylığını Meclis'ten kamuoyuna duyururdu. Bahçeli'nin söyledikleri açıkça Engin Alan'ın adaylığının ilanı... MHP, Alan'ı 12 Haziran seçimlerinde aday yapacak. Büyük ihtimalle de seçilecek yere, yani listenin ön sıralarına koyacak. Yargı sürecinin tamamlanması beklenmeyecek. MHP liderinin sözlerinden çıkan sonuç bu... Hiçbir ihtiyat payı bırakmıyor.

Engin Alan kısa süre önce MHP'li oldu; 29 Ocak'ta törenle bu partiye katıldı. O açıdan adaylığı sürpriz değil. Gölcük'te döşemelerin altından çıkan belgelerin ardından, son Balyoz dalgasında tutuklandı. Her ne kadar adaylığı sürpriz olmasa da ben Bahçeli'nin yargı sürecini bekleyeceğini tahmin ediyordum. Balyoz sanıklarına mesafe koydu. Ailelerinin Anıtkabir'e yürümelerine tepki gösterdi. Engin Alan'la ilgili farklı bir tavır takındı. Silivri'den Meclis'e taşıyacağını ilan etti. Bu siyasi bir risk değil mi? Büyük risk. Çetin Doğan'ın bir numaralı sanık olduğu Balyoz davası ciddi iddialarla dolu... Henüz hüküm oluşmuş değil. Ancak iddialar da son derece ağır. MHP lideri bu riski göze aldı.

Engin Alan, terörle mücadelede öne çıkan isim. MHP'ye katılırken de 'Özel Kuvvetler komutanlığı yapan ve üstün hizmetler veren biri' olarak anons edildi. Her ismi anıldığında bölücü başı Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilişinde rolü olduğu söylenir.

'Terörle mücadele' askerlik hayatının sadece bir bölümü. Bu döneme kimsenin söyleyecek bir sözü olamaz. Teröre karşı yaptıkları sadece MHP tabanından değil toplumun genelinden destek görür. Ancak hayatının başka safhaları da var. Aday yaparken hayatının bütününe sahip çıkıyorsunuz. "Bizi yalnızca teröre karşı verdiği mücadele ilgilendirir, gerisine karışmayız" diyemezsiniz. Risk de burada zaten. 2002'de 2. Kolordu komutanı iken altına imza koyduğu bazı emir ve talimatların bir kısmı medyaya yansdı. İmha edilmesine rağmen kurtarılan belgelerde neler yok ki... Yasa dışı fişleme yapılması talimatı en dikkat çekici olanı. 24 Aralık 2002 tarihli 'kişiyi özel' belgenin konusu 'Kategorili Personel İşlemleri ve İrticai Faaliyetler'. Belgede numara, kod en ince ayrıntısına kadar yazılı...

Sadece bir maddeyi aktarıyorum: "Sıralı tüm sicil amirleri birliğindeki personeli ve bu personelin aile yapısı ve yaşantısını çok iyi bilecektir. Özellikle birinci sicil amirlerinin bir plan dahilinde yapacakları ev ziyaretleri ile personelin eş ve çocuklarının da tutum ve davranışları ile giyim tarzları gözlemlenecek. Giyim kuşamlara belli bir ideolojiyi temsil edecek şekilde giyinen personel uyarılacak. Bu personel titizlikle takip ve kontrol edilecektir." Fişleme, askerî personelle sınırlı değil. Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki kadrolaşmadan, imam hatip liselerindeki kız öğrencilerin kılık kıyafetlerinin tespitine kadar bir dizi talimat var. Kılık kıyafet takibi ne terörle mücadelenin bir parçası ne de askerlik görevinin... Bu fişlemeleri MHP tabanının kabul etmesi mümkün mü? MHP seçim meydanlarında "Balyoz sanığını yargıdan kaçırıyor" ithamıyla da karşılaşacak. Engin Alan'ın adaylığının MHP açısından siyasi risk barındırdığı kesin. Bahçeli bu riski göze aldığına göre bize de 'İlk Silivri milletvekilini' tarihe not etmek düşer...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu ve Kurtulmuş'u dinlerken...

Mustafa Ünal 2011.02.25

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu önceki gün ekranda izledim, HAS Parti Genel Başkanı Numan Kurtulmuş'u ise dün kahvaltıda dinledim.

Kılıçdaroğlu, CNN Türk'te Ahmet Hakan'ın 'Tarafsız Bölge' programında soruları cevaplandırdı. Sağlı sollu sorular karşısında epey zorlandı.

27 Nisan muhtırasına karşı CHP'nin iyi sınav veremediğini kabul etti. Eski yönetimle kendi dönemini ayırttı. "Doğrudur, CHP yeteri kadar itiraz etmedi. Ama ben o zaman eleştirmiştım." dedi. Belki eleştirmiştir,

Kılıçdaroğlu'nun 27 Nisan'a ilişkin itirazı hatırdan kalmadı.

Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'a zırhlı araç alınmasına tepki gösterdiği doğru. CHP ve bazı kesimlerde Büyükanıt'a tepkinin asıl nedeni '27 Nisan muhtırasının altına imza koymasından değil', muhtıranın başarısızlığından... Yine de Kılıçdaroğlu'nun yeni CHP'nin 27 Nisan'ı kabul etmediğini söylemesi önemli. Bir ara muhtıra için 'danışıklı dövüş' demiş, arkasında 'AK Parti'nin olduğunu' ima etmişti.

CHP liderine Başbakan Erdoğan'ın seçimlerde yüzde 50'yi hedeflediği hatırlatılınca, "Yüzde 50'nin altına düşerse istifa edecek mi?" diye sordu. CHP'nin hedefini ise "yüzde 40" olarak açıkladı. Bu rakam Bülent Ecevit'in başında bulunduğu 1977 seçimlerindeki yüzde 42 oranına yakın. Sol bir daha 40 bandına yaklaşmadı.

İktidarı amaçlayan bir partinin yüzde 40'ı hedeflemesi normal... Ya ulaşamazsa koltuğu bırakacak mı? Bu soru CHP liderine açıkça soruldu. Yüzde 50'nin altına düşmesi halinde Erdoğan'ın istifasını isteyen Kılıçdaroğlu kendisi için bağlayıcı söz söylemekten kaçındı. Şöyle dedi: "Eğer ulaşamazsak 'Niye yüzde 40'lık çıtayı yakalayamadık?' diye sorarız. Ya kendimizi yenileriz ya da politikaları. Genel başkanlığı sürdürme konusuna da örgüt karar verir."

Bu sözler CHP liderinin yüzde 40 hedefine kendisinin de inanmadığının işareti. Yoksa daha vurgulu konuşur ve başaramaması durumunda "İstifa ederim" derdi. Partilerin hedef koyarken bunu rakama dökmeleri önemli; ancak anamuhalefet partisinin hedefi rakamdan ziyade 'sandıktan birinci parti çıkmak' olmalı. Hükümet kurma görevini birinci partiye veriyorlar. Başbakan Erdoğan'ın "Partim ikinci olursa istifa ederim." demesi bu yüzden. Benzer meydan okumayı Kılıçdaroğlu da yapabilmeliydi.

CHP'nin Silivri milletvekili olacak mı? Parti içinde olmasını isteyenler var. CHP lideri kapıyı açık bıraktı, "Kararı Parti Meclis verir." dedi. Sanki MHP'nin ardından CHP de Silivri sanıklarından aday gösterecek gibi.

HAS Parti Genel Başkanı Numan Kurtulmuş'la dün bir grup Ankara temsilcisiyle kahvaltıda bir araya geldik, ağırlıklı olarak da seçimi konuştuk. Kurtulmuş, "Parti tuttu. AK Parti'nin tek alternatifi HAS Parti." dedi. Yurt gezilerinde gördüğü ilgiyi anlattı. Bunun oya dönüşüp dönüşmeyeceği konusunda ise kuşkuları var.

Bir vatandaş, "Size 2011'de değil daha sonra oy vermeyi düşünüyorum." demiş. Kurtulmuş, siyasi varlığını sürdürebilmesi için yarın değil, şimdi oy istiyor. "Takdir tamam da bunu tasvibe döndürmeye çalışıyoruz." dedi. HAS Parti, ittifaklara, başka partilerle seçim işbirliğine soğuk bakıyor. Seçime tek başına girmenin hesaplarını yapıyor. Hedef mi? Öncelikle yüzde 10 barajını aşarak Meclis'e adım atmak.

Kurtulmuş CHP'den şikâyetçi... "Allah herkese CHP gibi muhalefet nasip etsin." dedi. Bir CHP yöneticisine "Bir laf söylüyorsunuz AK Parti'ye oluk gibi oy kaydırıyorsunuz." dediğini aktardı. Atıf Süheyl Batum'un asker için kullandığı 'kâğıttan kaplan' sözü. "Bizim Silivri'den adayımız olmayacak. Biz daha fazla özgürlük, daha fazla adalet, statükoyla daha fazla mücadele edilmesini istiyoruz." dedi.

12 Haziran 2011 Kılıçdaroğlu'nun da, Kurtulmuş'un da kader seçimi. Türkiye'nin de tabii...
m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Danıştay muhalefet partisi mi?

Mustafa Ünal 2011.02.27

Biraz ağır kaçsa da Danıştay'ı bir siyasî partiye benzetmem yakın geçmişte verdiği ideolojik kararlardan değil, Anıtkabir'e kadar çıkararak HSYK'nın yeni üye atamasına gösterdikleri tepkiden...

Önceki gün bir grup Danıştay mensubu Başkan Mustafa Birden'in öncülüğünde cübbeleriyle Anıtkabir'e yürüdü ve HSYK'yı Atatürk'e şikâyet ettiler.

Üslup ve ifadeler ağır, Birden'in özel deftere yazdığı şu satırlara bakın: "Yargının siyasallaşmasının devletin temeline vereceği zarar konusunda herkesi daha dikkatli olmaya çağırıyoruz. Duyduğumuz kaygıyı ve içine düştüğümüz ümitsizliği huzurlarınızda kamuoyuyla paylaşma gereğini her zamankinden daha fazla hissediyoruz."

Birden'in, HSYK'nın yasa gereği Danıştay'a '51 yeni üye atamasını' yargının siyasallaşması diye nitelemesi her türlü dayanaktan yoksun, bir ezber cümle veya slogan... 'Kaygı ve ümitsizlik' içinde olduklarını söylemesi de aynı şekilde.

Birden'in sözlerine bakınca sanırsınız ki yeni üyeler bir siyasî partinin teşkilatlarından seçildi. O cümlelerden HSYK'nın, AK Parti'nin il ve ilçe başkanları arasından seçim yaptığı sonucunu çıkaranlar olabilir.

Öyle olmadığını anlamak için HSYK'nın internet sitesine bakmak yeterli. Danıştay üyeliklerine yapılan seçimin ayrıntıları orada var. 51 üye, 544 aday arasından iki turlu oylamayla seçildi. İkinci tur oylamada 12 ve üzerinde oy alanlar Danıştay'ın yeni üyeleri oldu.

'51 yeni üyenin' parti teşkilatlarından seçilmediğini göstermek için geldikleri yerleri de aktarmak isterim: '13'ü Danıştay tetkik hâkimi, 10'u bölge idare mahkemesi başkanı ve üyesi, 17'si idare mahkemesi başkan ve üyesi, 2'si Danıştay savcısı, 2'si vergi mahkemesi başkan ve üyesi, 4'ü HSYK başmüfettişi, 2'si Anayasa Mahkemesi raportörü, 1'i Adalet Bakanlığı bürokrati hâkim...

Danıştay Başkanı Birden'in itiraz ettiği, yargının siyasallaştığını söylediği yeni üyeler bunlar. Hiç içlerinde siyaseti çağırıştıran birileri var mı? Bir tane Adalet Bakanlığı yöneticisi mi? Onun ne görevi, ne de geldiği yerin siyasetle ilişkisi var. Hâkim kökenli...

Hal böyle iken Birden ve arkadaşlarının tepkilerine ve cübbeli protestolarına bir anlam verebilmek mümkün değil. Danıştay'ın protestosunu 'reform hazımsızlığına' bağlayanlar çıkabilir. Statüko mensuplarının her yeniliğe içeriğine bakmaksızın karşı çıktıkları, 'istememezlik' diye isyan bayrağı açtıkları gerçek. Kanaatimce hazımsızlığın ötesinde bir tavır.

Danıştay bir muhalefet partisi değil ki her yapılane itiraz etsin, karşı çıksın... Bir yüksek yargı kurumu. Başkan ve mensuplarından kurumun ağırlığına uygun davranış beklemek toplumun en doğal hakkı.

Siyaset bizzat Birden ve arkadaşlarının tavrında... 'Cübbeli protesto' başlı başına siyasal bir eylem. Ayrıca özel deftere yazılan cümleler ideolojik ve siyasal içerikli.

Danıştay'ın kararlarının büyük bölümünde siyaset var. En son başörtüsüyle ilgili verdikleri karar. Başörtüsüyle tanınmanın güvenlik problemi oluşturacağından sınavlara başı açık girme zorunluluğu getirdi.

Ayrıca olayın hiç de ihmal edilmemesi gereken insanî boyutu da var... Birden ve protestoya katılan Danıştay mensupları acaba 'yargıyı siyasallaştırdıklarını' söyledikleri 51 üyenin yüzüne nasıl bakacak? Merak ediyorum, kısa süre sonra itham ettikleri, yaftaladıkları o 51 kişiyle birlikte nasıl mesai yapacaklar?

İdeolojik ve siyasî tavır uğruna asgari insanî davranış kurallarını bile zedeleyen 'cübbeli protestoyu' yadırgamamak mümkün mü?

Danıştay'ın protestosuna karşılık Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker çok olgun davrandı. Oysa Gerçeker de yüksek yargıya yeni üyelerin atanmasına karşıydı. Ancak Meclis'in iradesine de saygı gösterdi. Yeni üyeleri protesto etmeye kalkmadı. Aksine olumlu yaklaştı, "Yeni seçilen arkadaşlarımız inşallah Yargıtay'ımıza güç katacaklar. Hep birlikte sorunlarımızı bir an önce çözmeye çalışacağız." dedi. Bu sağduyulu yaklaşımı takdir etmemek mümkün mü?

Cübbeleriyle protesto edenler olsa da, yeni üyelerle birlikte yüksek yargıda yepyeni bir dönem başladı. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbakan'a veda!

Mustafa Ünal 2011.03.02

Fatih Camii'nin önünde içeri girenlere bakıyorum.

Protokolün yöneldiği güney kapısının hemen girişindeyim. Bu noktaya polis barikatlarını aşarak güçlükle ulaşabildim. Caminin içi ve avlusu erken saatte dolmuş, girebilmek mümkün değil. Sürekli hoparlörden, "Lütfen geriye doğru gidin!" uyarıları yapılıyor. Belli ki içeride izdiham tehlikesi var.

Gökyüzü kara bulutlarla kaplı, sadece cami ve çevresine değil havaya da hüznün egemen, yağmur belli belirsiz çiseliyor. Namaz vakti yaklaştıkça yoğunluk artıyor. Hep tanıdık simalar... Siyasetin ve toplumun değişik kesimlerinden insanlar camiye doğru akmaya başlıyor. Yol boyunca üzerlerinde Saadet Partisi'nin amblemini taşıyan heyecanlı gençler coşkuyla tekbir getiriyor.

Kapıya doğru üniformalı bir grup yaklaşıyor. Herkesin gözü onların üzerinde... Çok geçmeden kim oldukları anlaşılıyor; Birinci Ordu Komutanı Hayri Kıvrıkoğlu ve kurmay heyeti. Her birinin omzunda rütbesini gösteren bolca yıldız var. Askerleri gören Saadet Partili gençler yüksek sesle tekbir getirmeye başladı. Tepkilerini bu şekilde ortaya koydular. Tepkinin nedenini anlamak zor değil. Bir partili, "Paşaları burada görmek güzel de, biraz geç kalmadılar mı?" dedi.

Erbakan'ın vefat ettiği gün Genelkurmay'ın yaptığı açıklama sürprizdi. Işık Koşaner hem şahsı, hem de TSK adına taziye mesajı yayımladı. Doğrusu askerden böyle bir jesti kimse beklemiyordu. 28 Şubat sürecinde asker doğrudan Erbakan'ı hedef aldı. İktidardan uzaklaştırmakla kalmadı, önce Refah'ı ardından da Fazilet Partisi'ni kapattı. Askerin kurumsal olarak Erbakan'ın siyaset tarzına, Milli Görüş çizgisine tepkili olduğu sır değil, herkesin malumu.

Taziye açıklamasının ardından İstanbul'daki en üst düzey askerî yetkilinin cenaze namazına katılması neresinden bakılırsa bakılsın çok ama çok anlamlı. Bir özür mü? Evet, bir özür... 28 Şubat sürecindeki kabahatin özrü. Bu özür sadece Erbakan'ın şahsına değildir herhalde. Onun şahsında o değerlere yakın duran herkesten özür. Kısaca millettten özür...

İade-i itibar da diyebilirsiniz. Açıkça Genelkurmay'ın başındakiler 28 Şubatçılarla aralarına mesafe koydu. O süreci onaylamadığını gösterdi. Kaderin cilvesi... Erbakan'ın cenazesine katılan isim '28 Şubat'ın 1000 yıl süreceğini' ilan eden eski Genelkurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun kuzeni, Hayri Kıvrıkoğlu. Hüseyin Kıvrıkoğlu '1000 yıl sürecektir' dedi, kuzeni sürecin 10 yılda tarih olduğunu anlamak istemeyenlere, Erbakan'ın cenazesine bizzat katılarak anlattı. Hüseyin Kıvrıkoğlu bu yaşananlardan hoşnut olmamıştır herhalde.

Camiye girerken MHP lideri Devlet Bahçeli'yi gördüm, ağır adımlarla yürüyordu, üzüntüsü yüzüne yansımıştı. Yurtdışından gelenlerin sayısı da epey fazla... Pakistan'dan Gazi Ahmet Hüseyin geçiyor. Ardından yerel giysiler içinde dikkat çeken başka simalar. Değişik İslam ülkelerinden geliyorlar. Birçoğuyla Erbakan'ın özel hukuku vardı.

CHP'nin eski Genel Başkanı Deniz Baykal bir grup arkadaşıyla camiye doğru yürüyor. "Erbakan'a son görevimi yapmaya geldim..." diyor. 1975 koalisyon hükümetinde birlikte çalıştılar. Refahyol'dan ortağı Tansu Çiller de son vazife için camiye koşanlardan... Yanında Demokrat Parti Başkanı Namık Kemal Zeybek var. Uzun yıllar Erbakan'la yol arkadaşlığı yapan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve HAS Parti Genel Başkanı Numan Kurtulmuş... Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, "Avluda izdiham vardı. Allah herkese böyle ölüm nasip etsin!" dedi.

Cenaze namazının ardından Fatih Camii'nden gökyüzüne 'Helal olsun' sesleri yükseldi. Bu, Diyanet İşleri Başkanı'nın "Hakkınızı helal ediyor musunuz?" sorusuna siyasetin ve toplumun değişik kesimlerinden gelenlerin verdiği cevaptı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbakan'ın siyaseti...

Mustafa Ünal 2011.03.04

Cenazelerde kalabalık niye önemlidir? Tabutuna omuz verdikleri kişinin 'iyi adamlığına' şahitlik ettikleri için... Hocanın 'Merhumu nasıl bilirsiniz?' sorusuna 'iyi biliriz' dedirtebilmek maharettir. Necmettin Erbakan bunu başardı.

Türk toplumu değerlerine yakın duran siyasetçilere karşı çok vefalı. Bunu Turgut Özal'ın cenazesinde de gördük, Muhsin Yazıcıoğlu'nda da... 'İnançlara saygılı laiklik' yaklaşımıyla kendisini CHP'nin katı politikalarından ayıştıran Bülent Ecevit'i de bu paranteze ilave edebiliriz.

Necmettin Erbakan nasıl bir siyaset adamıydı? O cumhuriyetle yaşıt, ilk kuşak siyasetçilerden... Süleyman Demirel ve Bülent Ecevit gibi bir siyasi mirasın üzerine oturmadı. Anadolu'ya yaslanan siyasi çizgisini kendisi oluşturdu. Hazıra konmadı, iktidar yolunun taşlarını kendisi döşedi. Sonunda Refah Partisi'ni birinci yaptı ve 1996'da Başbakan koltuğuna oturmayı başardı. Erbakan çizgisinin en bariz özelliği, sisteme yani kurulu düzene muhalefet etmesidir. Farklı siyasal kavramlar üretti, 'milli görüş' dedi, yeri geldi 'adil düzen' dedi. Milli görüşü açıklarken 'Fatih'e İstanbul'u, Alpaslan'a Anadolu'yu fethettiren anlayış' diyerek tarihe gönderme yaptı.

Statükonun karşısına alternatif siyasi projelerle çıktı. En çok da o yüzden her dönem statüko yanlısı kesimlerin sert direnciyle karşılaştı. Söyledikleri acımasızca eleştirildi, hakkında gerçek dışı söylentiler yayıldı, kimi sözleri bağlamından koparılarak espri konusu yapıldı ve doğrudan kişiliği hedef alındı. Siyasete yüklediği anlam farklıydı. 'Kazanmak, iktidara gelmek' hiçbir zaman ana hedefi olmadı. Seçim akşamları sandık sonuçlarını pek umursamadı. Partideki arkadaşlarına 'Biz görevimizi yaptık, gerisi halkın takdiri' dedi. Meclis dışında kalınca karalar bağlamadı, birinci parti çıkınca zafer sarhoşluğuna kapılmadı. Statükoya karşı durmanın bedelini ödedi. Tam dört kez partisi kapatıldı. Siyasi yasaklı oldu. Üzerinden sayısız uyarı mektupları, muhtıralar, tanklı toplu darbeler geçti. Buna karşılık hiç pes etmedi, köşesine çekilmeye yeltenmedi. Her defasında ayakta kalmasını bildi. Bir milletvekili arkadaşının Erbakan için söylediği şu söz sıkça hatırlatılır: 'Hoca lastik gibidir. Basıyorsun yamyası oluyor. Ezdim sanıyorsun. Bıraktığın zaman eski haline geliveriyor.' Her darbeden büyüyerek çıktı. Yeni kurduğu parti eskisinden iri oldu. Türkiye'nin cinnet günleri, 28 Şubat süreci hafızalarda daha diri... 'Topyekun savaş' çılgınlıklarının hedef tahtasında Erbakan vardı. MGK'da 9 saat boyunca kendisine bağlı komutanlar Erbakan ve arkadaşlarının Türkiye için ne denli tehlike ve tehdit olduğunu görüntüler eşliğinde anlattı. Buna rağmen karşı çıkmaktan, direnmekten, çatışmaktan kaçındı, 'zamana yayararak' vakit kazanmaya çalıştı. Askerler işbirliği yaptığı kesimlerle Erbakan hükümetini dört koldan kuşattı. O dönem kabinede yer alan bir bakanın çaresizlik içinde 'İktidar namına altımızda sadece kırmızı plakalı araç kaldı' sözünü hiç unutamam.

28 Şubat'ın baş aktörlerinden eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in dün Hürriyet'ten Ertuğrul Özkök'e söyledikleri o günlerin havasını doğru yansıtmıyor. Demirel, Erbakan'a istifasını getirdiği gün 'Sana istifa et diyen var mı?' diye sorduğunu, buna karşılık 'Hayır, yok' cevabı aldığını söylüyor. Bunu Erbakan hayattayken söyleseydi gerçeği öğrenebilirdik. Erbakan ve arkadaşlarında o süreçte askerleri de kışkırtan asıl oyun kurucu olanın Demirel olduğu kanaati egemendi. O günlerde Meclis kulislerini hatırlıyorum, milletvekillerine derin korku salan 'Erbakan istifa etmezse darbe olacak' sözlerinin kaynağı Çankaya Köşkü yani Süleyman Demirel'di. Sırf bu nedenle birçok isim partilerinden istifa etti. Erbakan, rüzgârı hiç arkasına alamadı. Hayatı boyunca rüzgâra karşı yürüdü. Sonunda gök kubbede hoş seda bırakmasını bildi. Milyonlara 'iyi biliriz' dedirtti.

Siyasi üslubunu beğenmeyebilirsiniz, politikalarını realist bulmayabilirsiniz, 28 Şubat'taki esnek duruşuna itiraz edebilirsiniz, siyasi tavırlarını eleştirebilirsiniz ancak statükoya en ağır darbeyi Erbakan'ın vurduğu gerçeğini inkâr edemezsiniz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbakan'ın ölümüyle bir devir kapandı

Mustafa Ünal 2011.03.06

Necmettin Erbakan'la iki ay önce Balgat'taki evinde sohbet etmiştik, üç saate yakın sürmüştü. Söyledikleri, bir veda konuşması gibiydi. Kendisini deviren "28 Şubatçılara da, Süleyman Demirel'e de" hakkını helal ettiğini söyledi. Ardından Milli Görüş geleneğinden kopan Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan ve Numan Kurtulmuş'u ekledi; "Onlara da hakkım helal olsun!" dedi.

Ortamin sıcaklığından cesaret alarak ileride nasıl anılmak istediğini sormuştuk, o da "Maliyla, canıyla mücadele eden bir Müslüman olarak hatırlanmak isterim." diye cevap vermişti. Dört yıl önce vefat eden eşi Nermin Hanım'ın adı her geçtiğinde uygulandı, sesi buğulandı, "Çok özlüyorum, İstanbul'a her gittiğimde mezarını ziyaret ederim." dedi.

Sohbet öylesine siyasetten uzak gelişti ki bir ara, "Durun, böyle giderse size Siyonizm'i anlatmayı unutacağım, getirin bana şu kitapları." dedi ve yıllardır Siyonizm, İsrail hakkında anlattıklarını tekrarladı.

Hâlâ arka planının tam yönleriyle bilinmediğini tahmin ettiğim, 28 Şubat'taki 9 saatlik Milli Güvenlik Kurulu toplantısını da sordum. O günü tekrar yaşıyor gibi anlattı: "Ben yalnızdım, karşımda kurulun üyeleri. En sert Güven Erkaya idi. Sözü biri bırakıp diğeri alıyor. Ekranda Aczimendileri gösterip 'İrticanın geldiği noktayı görmüyor musunuz efendim?' diyorlar. Neyi göreceğim, sizin oyununuz bu. Cumhurbaşkanı Demirel de onlarla beraber. Çiller susuyor. Ben tek başıyım..."

28 Şubat kararları olarak tarihe geçen bildirinin altına imza atmadığını söyledi. "Ben o kararların Bakanlar Kurulu'nda müzakere edilmesine, sadece oraya havale edilmesine imza attım." dedi. Kaderin cilvesi, bu ölümlü dünyadan 28 Şubat'a bir gün kala göçtü.

Bugün en çok merak edilen, Erbakan'ın siyasi mirasının nasıl devam edeceği... Cenazedeki kalabalığın siyasete tedavül edilip edilmeyeceği...

Açıkça söylemek gerekirse 28 Şubat süreci Erbakan'ı siyasi aktör olmaktan çıkardı. Bir tohum olarak Erbakan'ın ikliminde toprağa düşen, ancak daha sonra dış etkilerle beslenen ve sera dışına taşan başka siyasi akımlar yeşerdi. Erbakan'ın liderliğini yaptığı Milli Görüş hareketi kendi serasında kaldı. Yalnızca kendi köklerinden beslendi.

Ben Erbakan'ın siyasi ömrünü 28 Şubat sürecinde tamamladığına inanıyorum. Nitekim bu tarihten sonraki seçimlerde bir varlık gösteremedi. Son dönemde de barajı zorlayabilmek için 'ittifak arayışlarına' yönelmişti. O iklim öylesine mümbit ki bünyesinden başka partileri çıkardı. Bugün siyasi mirastan söz edilemez. O miras çoktan pay edildi çünkü. Milyonu aşan cenazedeki kalabalık da Erbakan'ın Saadet Partisi genel başkanlığına değil, tarihî misyonu ve vefaya hamledilebilir...

Saadet Partisi'nin varlığı bir realite. Doğrudur, Erbakan son nefesine kadar bu partinin genel başkanlığını yaptı. Dün de 'genel başkan' seçimi vardı. Geçiş döneminin genel başkanı, o koltuğa vekâlet eden Mustafa Kamalak oldu. Partinin önderi o değil, yılların kurt siyasetçisi Oğuzhan Asiltürk... Eğer 6 ay önce Numan Kurtulmuş ayrılmamış olsaydı bugün partinin en güçlü ismi olurdu. Tekrar dönüş mü? Yakın zamanda mümkün değil, yara sıcak çünkü. O kapı kapalı.

Bundan sonra Saadet Partisi'nin misyonu 'Milli Görüş'ün varlığını sürdürmek, partinin tabelasını asılı tutmak. Mustafa Kamalak geçici başkan ancak 'geçiş dönemi' uzun sürerse sürpriz olmaz. Genel başkanlık hesapları yapılırken Fatih Erbakan, hesaba katılması gereken bir faktör...

Erbakan'a iki ay önce oğlu Fatih'in partinin başına gelip gelemeyeceğini sormuştuk, "İleride olur inşallah. Osmanlı babadan oğla geçti, bütün dünyaya saadet getirdi." diye cevap vermişti. Saadet Partisi'nde ne olup bittiğini merak edenler Oğuzhan Asiltürk'ü izlesin...

Saadet Partisi'ndeki hareketlilik yanıltmasın, Erbakan'ın ölümüyle 'Bir devir kapandı'... Artık, ne siyasi mirastan ne de ikinci Erbakan döneminden söz edilebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk medyasının yumuşak karnı

Mustafa Ünal 2011.03.09

Ergenekon tek dalga veya tek kişi üzerinden yorumlanamayacak kadar karmaşık bir yapı. Giriftliği iddianamelerin satır aralarında görmek mümkün. Ergenekon'u somutlaştırmak gerekirse 'Veli Küçük' ismi uygun düşebilir. "Geri kalan teferruattır, önemsizdir" denemez.

Operasyonla başlayan gözaltı ve tutuklamayla sonuçlanan hemen her dalga tartışma konusu oldu. Özellikle de medyada... 'Kuşku' gazetecinin doğal melekesi olmasına rağmen "O ismin Ergenekon'la ne ilişkisi olabilir?" dendi.

"Polis neden sabahın erken saatlerinde kapıya dayandı?" diye itiraz edildi. Operasyonlar karşısında ise "Ne gereği vardı, çağırıları gelirlerdi" önerileri yapıldı.

Medya en yoğun tepkiyi bazı basın mensuplarını içine alan geçen haftaki son dalgaya gösterdi. Birçok meslektaşımız Oda TV operasyonunu tek açıdan, sadece 'basın özgürlüğü' kapsamında yorumladı. Sanıklara sorulan bazı sorular üzerinden erken hükümler verildi. 'Gazetecilerin susturulmaya çalışıldığı' değerlendirmeleri yapıldı.

Koca Ergenekon davası yalnızca bir iki gazeteciye indirgendi. Soruşturmayı yürüten savcı eleştirilere kayıtsız kalmadı. Ve ilk kez "Elimizde açıklanamayacak deliller var." diye kamuoyuna açıklama yapmak zorunda kaldı.

Şüphesiz bazı meslektaşlarımızın operasyona hedef olması hoş bir durum değil. Kimi isimlerin tutuklanmasının izahı güç olabilir. Ancak üç dört soruya bakarak erken hüküm vermenin de doğru olmadığına inanıyorum. Ben olumlu veya olumsuz kanaat oluşturacak kadar dosyanın içeriğine vakıf değilim.

'Tanırım, kefilim' gibi iddialı cümleler kuramıyorum. Yargı sürecini beklemekten başka seçeneğimiz yok.

Medyanın oturduğu zemin sağlam değil. Basının demokrasi sınavı kırıklarla dolu... Çeteler, cuntalar konusunda sicili ortada. Türk basını maalesef darbelerle içli dışlı geçmişe sahip. Bugün 9 Mart... Bir sol askerî darbeyi hedefleyen '9 Mart cuntası' gazete bürolarında toplantılar yaptı.

Detayları Hasan Cemal'in 'Kimse Kızmasın Kendimi Yazdım' kitabından okunabilir. 27 Mayıs'a, 12 Eylül'e gitmeye gerek yok. 28 Şubat sürecinde yaşananlar gün gibi ortada. 28 Şubat medya üzerinden yürüyen müdahale süreciydi.

Psikolojik harp taktikleriyle geliştirilen eylem planlarının uygulama sahası medyaydı. "Türk basını masumdur, çetelerle, cuntalarla işi olmaz" demenin de halk nezdinde hiçbir inandırıcılığı yok. Türk toplumunun demokrasi konusunda medyanın da aydınların da önünde olduğuna inanıyorum.

Son dalga hakkında erken hüküm verenler faturayı hükümete kesti. Açık açık "AK Parti iktidarı muhalifleri susturmak istiyor." dendi. Başbakan Erdoğan ve AK Parti sözcülerinin "İnisiyatif tamamen yargının" açıklamaları bu yöndeki eleştirileri hafifletmedi.

Erdoğan dün grup toplantısında bu konuya geniş yer ayırdı. Ergenekon sürecini yargının yönlendirdiğini vurguladıktan sonra "Hükümet, durması gereken yerde durmaktadır." dedi. Ve medyaya yüklendi. "Basının demokrasiyi rafa kaldırma operasyonlarında nasıl görevler üstlendiğini çok iyi biliyoruz." dedi.

28 Şubat sürecinden örnekler verdi. O günlerin manşetlerini, ısmarlama yazılarını hatırlattı.

Erdoğan'ın Batı'dan gelen eleştirilere cevabı anlamlıydı: "Her defasında basın özgürlüğü diyen Batı'nın konu Türkiye olduğunda rahatsızlık duymasını, anlama zorluğu çekmesini de biz anlamıyoruz. Aslında onları anlamak lazım. Çünkü oralarda basın mensupları darbelere çanak tutmuyor, psikolojik harekâtlar yürütmüyor."

Ardından peş peşe sorular sordu: "8 yıl boyunca manşetine karıştığımız bir gazete var mı?" "Hangi gazeteci hükümeti eleştirdiği için tutukludur?" "Hangi gazeteci gazetecilik faaliyetlerinden dolayı tutukludur?"

Belki bu sorulara cevap verilebilir, ancak medyanın 28 Şubat'taki rolünü bugün savunabilmek mümkün değil. Maalesef Türk medyasının yumuşak karnı darbeciliktir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon adayları!

Mustafa Ünal 2011.03.11

12 Haziran seçimleri için geri sayım başladı. Dün öğleden sonra bütün gözler istifa haberlerindeydi. Milletvekilliği düşünen devlet memurlarının istifalarını sunmaları için son gündü çünkü.

Ankara'da siyasi kulisler birkaç gündür kaynıyordu. Hemen her yerde 'adaylık için işaret aldığı' söylenen üst düzey bürokratlarla 'izin çıkmayan' önemli isimlerden söz ediliyordu.

Partiler adaylarını yalnızca devlet memurlarından seçmezler, iddiaları oranında toplumun değişik kesimlerine yönelirler. Ancak siyasette 'bürokrat adayların' her zaman özel yeri vardır.

Politikaya girdikleri partinin seçim sonrası olası iktidarında 'bakan adayı potansiyeli' taşırlar. Bir kısmı 'bakanlık sözü' alarak adaylık başvurusu yapar.

Dün istifa haberleri son dakikaya kadar sürdü. Hepsini burada alt alta sıralayacak değilim, sadece birkaçıyla ilgili düşüncelerimi paylaşmak isterim.

Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün en dikkat çekici isimlerden. Bir gün önce CHP'den olumlu işaret aldığı kulislere yansımıştı. Aygün şimdilik aday aday... Ancak adaylığı kesin gibi. Sinan Aygün, öteden beri siyasete adı en çok yakıştırılan isimlerden biri. Daha önce milletvekilliğine, belediye başkanlığına niyetlendi ancak çıkamadı.

Bir ara merkez sağın lider adayları arasında gösterildi. Siyasete en zayıf döneminde adım attı. Ergenekon soruşturmasında gözaltına alındı, tutuklandı, daha sonra tutuksuz yargılanmak üzere saliverildi. ATO'da

koltuğunu korumasına rağmen eski gücünü yitirdi. Orada deniz bitti.

Referandumda kendisine rağmen meclis üyelerinin büyük çoğunluğu bir bildiri yayımlayarak anayasa değişikliğine 'evet' vereceklerini açıkladı. Aygün, Silivri'de mahkûm değil ancak Ergenekon'dan sanık... Yargılaması sürüyor. 'Silivri milletvekili' denmese bile isminin Ergenekon'la irtibatlanacağı kesin.

CHP Ergenekon avukatlığını bir adım öteye taşıyacak. Bir parti için riskli bir misyon... Bırakın toplumun büyük bölümünü, sol kesimde bile Ergenekon'u ciddiye alanlar var. CHP bu riski göze aldı.

Kemal Kılıçdaroğlu, Silivri'den gazeteci Mustafa Balbay'ın adaylığını ilan etti. Balbay'a, Engin Alan'ın ardından ikinci Silivri milletvekili gözüyle bakabiliriz. Alan ve Balbay'ın adaylıkları direkt genel başkanların ağzından kamuoyuna duyuruldu. Son 'Oda TV' operasyonunda tutuklanan gazetecilerden de CHP adayı çıkarsa şaşırmayın.

Eski Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner de istifasını veren isimlerden... Ve o da Ergenekon sanıklarından. Son kararnamede Adana'ya düz savcı olarak atandı. Bir süredir CHP'den adaylığı konuşuluyordu. Dün ilk adımı attı. Kılıçdaroğlu'ndan işaret alıp almadığını bilmiyorum ancak listenin ön sıralarına yerleşmesi sürpriz olmaz. İlhan Cihaner'i 13 Haziran sabahı milletvekili olarak görme olasılığımız yüksek.

Silivri'de tutuklu Hanefi Avcı'nın milletvekilliğini düşündüğüne ilişkin haberleri okuduğumda pek ihtimal vermemiştim. Avcı, dün istifa dilekçesini İçişleri Bakanlığı'na sunan isimler arasında yer aldı. Hangi partiden mi? Aslında o dünya görüşü olarak sağ siyasete daha yakın... Ancak ona son dönemdeki çıkışları CHP yolunda avantaj sağlayabilir.

Bazı davalardaki kritik kararlarıyla gündeme gelen Sincan Hâkimi Osman Kaçmaz da dün görevini bıraktı. Kendisinden, siyasi geçmişinden dolayı 'reis' diye söz edildiğini duymuştum. Kaçmaz, MHP'den şansını deneyecek.

Milletvekili adaylığı için istifa eden başka isimler de var. Bugün kamuoyunun gündemine farklı şekilde gelenlere dikkat çekmek istedim. Listeler için vakit henüz erken ancak muhalefetin özellikle de CHP'nin seçimlere 'Ergenekon misyonu'yla' gireceği belli oldu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Nükleerden geriye dönüş yok'

Mustafa Ünal 2011.03.25

Enerji Bakanı Taner Yıldız'la kahvaltı ediyoruz, konu elbette nükleer...

Libya, gelişmeleri biraz geriye düşürse de Japonya'nın neden olduğu nükleer tartışma, önemli gündem maddelerinden. Acaba tepkiler de dikkate alınarak Akkuyu'da inşa edilmesi planlanan nükleer santralin gözden geçirilmesi söz konusu mu?

Yıldız hiç tereddüt etmeden 'hayır' dedi, ardından net ve kararlı konuştu: "Dünyada kurulu bulunan 442 santral kapanmadıkça biz Türkiye olarak nükleer kararlılığımızı gözden geçirmeyiz. Biz otobana girdik, geriye dönüş yok." Japonya'da deprem sonrası yaşanan nükleer sızıntıların bu konudaki hassasiyeti artırdığı kesin.

Nükleere öteden beri bazı kesimlerin tepkisi vardı zaten. Bir kısmı çevre duyarlılığından, bir kısmı başka düşünceler yüzünden nükleere karşı. Yıldız, pek ayrıntıya girmese de nükleer karşıtı lobinin içinde farklı hesaplarla hareket edenlerin olduğu düşüncesinde...

Tepkilere rağmen hükümet asla geri adım atma niyetinde değil. Bakan Yıldız, tartışmanın yanlış mecrada yürüdüğüne inanıyor; "Doğru olan güvenlik yönünün tartışılması, güvenlik önlemlerinin yeterli olup olmadığının konuşulması." dedi. Gerekliliği veya lüzumu üzerine konuşmayı anlamsız buluyor.

Japonya, ilk değil, son da olmayacak. Bugüne kadar dünyada birçok nükleer kaza yaşandı. En unutulmaz olanı Çernobil'di. Türkiye'ye çok yakındı, çevremiz nükleer sızıntıdan belli bir düzeyde etkilendi. Bakan Yıldız, "Çernobil kazasından sonra kapanan nükleer santral olmadığını" söyledi.

Çernobil kazasına rağmen nükleer santrallerin yapımı, inkişaat uğramamış, aynen devam etmiş. Tam 142 yeni santral kurulmuş. Japonya'dan sonra da farklı olmayacağını söylemek mümkün...

Japonya'nın hiç etkisi olmayacak mı? Yıldız, 'Olacak tabii' dedi ve ekledi: "Akkuyu'da deprem güvenliği yeniden ele alınacak. Zaten deprem, göz ardı edilen bir kalem değildi. Akkuyu'nun güvenlik tedbirleri tekrar gözden geçirilecek. Yer haritasına, jeolojik yapısına yeniden bakılacak. Lisans alınmış dahi olsa güvenlik önlemlerinin hepsi tek tek yeniden ele alınacak."

Bakan'ın söylediğinden çıkan sonuç, Akkuyu'ya Japonya takviyesinin yapılacağı...

Türkiye'nin nükleer santralden uzak durması Türk toplumunu nükleer tehlikeden bertaraf etmiyor. Çevremiz nükleer santralle dolu. Ermenistan nükleer santrali hemen sınırın öte yakasında. İğdır'a 30 kilometre uzaklıkta. Üstelik eski bir santral. Ömrünü tamamlamak üzere...

Bakan Yıldız'a çevremizdeki nükleer santrallere karşı gerekli tedbirleri alıp almadığımızı da sorduk, şu cevabı verdi: "Ermenistan'daki santral için daha önce bazı girişimlerimiz vardı. Ancak Japonya olayından sonra özel takibimiz var. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı nezdinde gündeme getiriyoruz. Biz eski santrallerin, güvenlik sistemleri zafiyeti nedeniyle kapatılmasından yanayız."

Şüphesiz nükleer tedbirleri sadece içeride en üst düzeye çıkarmak yeterli değil, rüzgâra, bulutlara vize sorulamayacağına göre çevreden gelebilecek tehlikeleri de dikkate almak kaçınılmaz. Keşke nükleer hassasiyet, Akkuyu kadar Ermenistan'daki veya diğer bölge santrallerine de gösterilse...

Japonya'dan nükleer sızıntı taşıyan bulutlar Avrupa'ya ulaştı. İlk etkilenen ülke İzlanda oldu. Acaba Türkiye için bir risk söz konusu mu? Yıldız 'hayır' dedi; "Türkiye'ye dönük bir olumsuzluk beklemiyoruz." 99 noktada sürekli ölçüm yapıldığını, şu ana kadar bir olumsuzluğun tespit edilmediğini anlattı. Ayrıca 46 gümrük kapısında da kontrollerin artırıldığını söyledi.

Dünya vazgeçmiyorsa eğer sadece Türkiye'nin nükleer santralin yapımını durdurması anlamsız. Güvenlik boyutu sonuna kadar tartışılmalı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adaylar partileri karıştırdı

Libya gibi dış politika konuları öne çıksa da siyasetin merkezi Ankara'da bugünlerde başka heyecan yaşanıyor.

Partiler kıpır kıpır... Aday adaylarının müracaatları sona erdi. AK Parti aday namzetleriyle mülakat yapıyor, CHP ve MHP ise aday adaylarının dosyaları üzerinde inceleme yapmaya başladı. En yoğun ilgi seçimin favorisi AK Parti'ye; rakam 6 bine yaklaştı. 800 dolayında kadın var. Başbakan 'kadın vekil sayısında artış olacağı' vaadinde bulundu. Silahlı saldırı sonucu ağır yaralanan İbrahim Tatlıses, başvurusunu kendisini ziyareti sırasında bizzat Başbakan Erdoğan'a yaptı.

Başbakan, Tatlıses'in adaylığı konusunda renk vermedi, sadece 'başvurusunu aldım' demekle yetindi. Kuşkusuz karar sürecinde sadece siyasi değil, sağlığı da dikkate alınacak. Milletvekili başvurusunda CHP ve MHP'ye de ilgi fena değil.

Daha önce DYP'den aday olan, ismi sürekli merkez sağın lider adayları arasında geçen Ergenekon sanığı Mehmet Haberal önce CHP'ye üye oldu ardından aday adaylığı için dosya verdi. Süheyl Batum da merkez sağı düştüğü yerden kaldıracak isimlerden biriydi, şimdi siyasi geleceğini CHP'de arıyor. CHP'de Hüsamettin Cindoruk'un adına da rastlanıyor. Tek başına değil, üç dört kişilik ekiple CHP'ye katılacağı ve milletvekili listesinde yer alacağı kulislere dolaşan söylentilerden.

Bitmedi, Mesut Yılmaz da umudunu CHP'ye bağlayanlardan... Kendisi oradan aday değil, aktif siyaseti bırakacak. Siyaset onu çoktan bıraktı. Ama tam pes etmiş değil. Rize listesi için isim önerisi var, kabul görmesi durumunda CHP için çalışacak. Şu manzaraya bakın, CHP halkın tasfiye ettiği merkez sağ siyasetçilerin sığınağı haline geldi. Hüsamettin Cindoruk'tan Mesut Yılmaz'a, sağ siyasetçiler CHP'ye yöneldi. Yarın Süleyman Demirel de benzer mesajlarla ortaya çıkarsa sürpriz olmaz. Seçimin en ilginç ailesi Haberal'lar olacak... Neden mi? Hatırlanacaktır, Mehmet Haberal'ın oğlu son kurultayda MHP yönetimine girdi. Her ikisinin de milletvekili listesinde yer bulması yüksek ihtimal. İster misiniz aynı şehirden olsunlar... Baba-oğul karşı karşıya...

Silivri'den Tuncay Özkan da CHP'ye milletvekili adaylığı için başvurdu. Özkan, Yeni Parti'nin genel başkanı değil mi? Kendi partisi varken niye başka partiye müracaat ettiğini anlayabilmiş değilim. Acaba iki partinin seçim işbirliği mi söz konusu olacak? CHP'den olumlu cevap alamaması durumunda Tuncay Özkan'ın kendi partisinden değil 'bağımsız adaylığı' da güçlü olasılıklardan...

Milletvekilliği için CHP'nin kapısını çalan Ergenekon sanığı aday adaylarının sayısı epey kabarık... Hepsini aday yapması CHP için büyük risk. Partinin kafası karışık... Kemal Kılıçdaroğlu'nun dün Akşam'a söylediği şu sözler bu konudaki kafa karışıklığını bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyor: "Ergenekon tutuklularının aday olmasını isteyen de var, istemeyen de... Mutlaka olmalı, diyen de; parti zarar görür, diyen de var. Arkadaşlarla durumu değerlendireceğiz. Tepki geldi yapmayalım ya da istek var yapalım, şeklinde çok önyargılı değiliz."

Tamam, Parti Meclisi'nde müzakere edilecek de son sözü kim söyleyecek? Kılıçdaroğlu değil mi? CHP lideri iki farklı düşüncüyü nasıl karara dönüştürecek? Her iki düşüncüyü de memnun etmek mümkün olmadığına göre sonunda CHP'de bir Ergenekon çatlağı oluşacağı kesin... Engin Alan'ın adaylığı MHP'yi de sıkıntıya soktu. Mansur Yavaş rahatsızlığını gizlemedi, parti yönetimine iletti, "Alan'ın adaylığı MHP'ye zarar verir." dedi.

Görünen, liste sürecinde CHP ve MHP'nin Ergenekon'la sınavının çok çetin geçeceği... Yüz yüze görüşmeler, dosya üzerinden değerlendirmeler, parti yönetimlerinde uzun müzakerelerin ardından milletvekili listelerine nihai şekil verilecek. Listeler 11 Nisan'da YSK'ya teslim edilecek. Asıl sürpriz sonda yaşanacak. Mevcut milletvekillerinin ne kadarı tekrar aday olacak? Hemen her partide büyük deprem son gün yaşanacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin laiklik açılımı

Mustafa Ünal 2011.03.30

Yeni anayasa, 12 Haziran seçimlerinin önemli temalarından. Kenarından köşesinden de konuşulmaya başlandı.

AK Parti'nin uzun süredir dillendirdiği 'sivil anayasa' vaadi var, CHP de anayasa konusuna kayıtsız değil, belli bir hazırlık içinde...

Bu arada radikal hamle bir başka yerden geldi: TÜSİAD akademisyenlere hazırlattığı oldukça keskin öneriler içeren bir taslağı kamuoyuna açıkladı. Başlangıçta yer alan 'Değiştirilmesi teklif dahi edilemez' kimi maddelerin tartışılmasını istedi.

Sert tepkiler üzerine bütün sorumluluğu akademisyenlere yükleyerek geri çekildi. TÜSİAD'ın 'iki ileri, bir geri adım' şeklinde özetlenecek tavrı anlaşılamadı. TÜSİAD'ın başlattığı tartışma siyasi partilerin yapacağı çalışmalara ışık tutabilirdi.

CHP'nin taslağına ilişkin haberler de gazete manşetlerine taşındı. Birkaç gün önce bu partideki gelişmeleri yakından takip eden Cumhuriyet, ilginç bir habere imza attı. Gazete CHP'nin hazırladığı anayasa taslağında laikliğin yeniden tanımlanmasının istendiğine dikkat çekti.

Haberin ilgili paragrafı aynen şöyle: "Laiklik ilkesinin siyasi nedenlerle ve kaygılarla da olsa farklı olarak tanımlandığı ve bu tanımların çoğunun kavramsal olarak laikliğin gerçek anlamını ifade etmekten uzak olduğu, farklı tanımların günümüzde büyük karmaşa ve yanlış uygulamalara yol açtığı göz önüne alınarak anayasanın bir maddesinde ve başlangıç bölümünde tanımlanması..."

Laiklik yeniden nasıl tanımlanacak? Haberde buna dair ipucu yok. Ben CHP'nin laikliğin yeniden tanımlanması yönündeki talebini önemsiyorum. Bunu tartışmaya açması bile bu konuda yaşanan sıkıntıları kabullenme anlamına geliyor. Bu ülkede yıllardır laikliğin uygulanmasında problemler yaşıyor.

Laiklik özgürlük yönüyle değil, yasaklayıcı, dışlayıcı boyutuyla öne çıkıyor. Katı ve ideolojik nitelik taşıyan CHP'nin bugüne kadarki klasik yaklaşımı ile Anayasa Mahkemesi'nin laiklik yorumunun evrensel kriterlerden uzak olduğu ve inançlı kesimleri rahatsız ettiğine kuşku yok.

"Anayasa'da laiklik yeniden tanımlansın" politikası Türkiye için sıradan olsa bile CHP için büyük adım. Öncelikle bunu görmek gerekiyor.

CHP'nin bu çıkışı bazılarına Bülent Arınç'ın Meclis başkanı iken 2006'nın 23 Nisan'ında kürsüden yaptığı konuşmayı hatırlattı. Arınç, o zaman CHP'nin bugünkü yaklaşımını seslendirdi. Ancak öylesine sert tepkiyle karşılaştı ki Türkiye neredeyse bir rejim krizine sürüklene yazdı.

"Nasıl olur da laikliğin yeniden tanımlanmasını istersin?" diye Arınç'a CHP'lilerin yanı sıra, televizyon ekranlarında, gazete köşelerinde söylenmedik söz kalmadı. O günleri unutanlar arşive bakabilirler.

CHP'nin yeni tanım istemesi bana Bülent Arınç'ı değil, rahmetli Bülent Ecevit'i hatırlattı. Ecevit, laikliğin uygulamada sıkıntılı olduğunu ilk fark eden sol liderlerdendi. Katı laiklik anlayışının halkla arasında engel olduğunu gördü. Ve 'İnançlara saygılı laiklik' tanımını getirdi.

Dünyanın her yerinde laiklik zaten inançlara saygı demek, ancak Türkiye pratiğinde durum çok farklı...

Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP'nin kimi katı politikalarını esnetmeye çalıştığı sır değil. Başörtüsü ile başladı, sivil toplum raporunda inanç gruplarını anlama çabasıyla devam etti, laikliği yeniden tanımlama isteği bu zincirin son halkası.

Şüphesiz Kılıçdaroğlu'nun işi kolay değil. CHP çok katı bir yapı... En sert itiraz içeriden gelecek. Partiyi değiştirmek, CHP'ye yeniliği kabul ettirmek, atomu parçalamak kadar zor. CHP liderinin yaptığı doğru... CHP'nin halktan tasvip görmemesinin başta gelen nedenlerinden biri katı laiklik anlayışı.

Kılıçdaroğlu TUSİAD'dan daha cesur... Şu ana kadar geri adım atmadı. Anayasa'da laiklik yeniden tanımlanır mı? Pek ihtimal vermem. CHP'nin bunu konuşması bile yeter. Hiç değilse Türkiye'yi normalleştirir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir CHP milletvekili...

Mustafa Ünal 2011.04.01

Meclis'te önceki gün Anayasa Mahkemesi hakkında kanun görüşülüyordu.

Bir CHP milletvekili önerge verdi, ardından görüşlerini açıklamak üzere kürsüye çıktı, önergesiyle ilgili konuşması beklenirken, sözü Ergenekon'un son dalgasına getirdi. Evleri aranan isimleri 'avukat' üslubuyla savundu.

Sonra da, ne alakası varsa, 'Fethullah Gülen'i' diline doladı, 'Cemaat' dedi yetmedi, 'Pensilvanya, kible' kelimeleri geçen cümleler kurdu, hızını alamadı ve yurtdışındaki Türk okullarına kadar uzandı. AK Parti milletvekillerinin, "Önergen üzerine konuş!" uyarıları da işe yaramadı.

Eleştiri sınırlarını aşan, insafsızca itham eden, suçlayan, önyargılı sözler söyledi. Haksızlığa tepki gösteren milletvekillerine, "Kıbleniz neresi sizin arkadaşlar? Eğer kıbleniz Pensilvanya'ysa ayrı..." diyebildi. Karşılıklı sataşmalar üzerine ortam gerildi, Genel Kurul'u yöneten başkan oturuma ara vermek zorunda kaldı. O CHP milletvekili de Meclis'i terk etti.

Aslında o milletvekilini kamuoyu yakından tanıyor; Sık sık aykırı çıkışlarıyla gündeme gelen bir isim; Mersin milletvekili İsa Gök'ten söz ediyorum. Geçen hafta benzer üslupla yine konuştu. Kendi partisinden tepki gördü, söylediklerine milletvekili arkadaşları itiraz etti. Hiç dikkate almadığı anlaşıyor.

İki ay önce komisyonda yargı reformu görüşülürken söylediği, "Bunu böyle getirdiğinizde halka direnme hakkı doğar, mahalle mahalle, sokak sokak direnme hakkı doğar." sözleri de kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştı. Başbakan Erdoğan, "Siz eşkiya mısınız?" diye sormuştu. O kanun aynen öyle geldi, Meclis'ten geçti, ne halk direndi ne de İsa Gök... Bu konuda bir daha da sesi çıkmadı. Çünkü söyledikleri kişisel görüşüydü, parti politikasıyla örtüşmüyordu.

İsa Gök milletvekili umudunu yeşertmek için bu yolu seçtiyse, yanlış hesap içinde. Meclis'i karıştıran son konuşmasının CHP'nin yeni dönem politikalarıyla alakası yok. Kemal Kılıçdaroğlu genel başkan koltuğuna oturduktan sonra hemen her konuda dikkatli ve hassas davranmaya özen gösteriyor. Bırakın kavgayı, sürekli 'toplumun her kesimini kucaklamaktan' söz ediyor. Bu yüzden mesela, "Üniversitelerde başörtüsü serbest olmalı!" dedi.

Kılıçdaroğlu öncülüğünde CHP iki hafta önce sivil toplum açılımı yaptı. Sivil toplum örgütlerinden de kasıt sadece hemşeri dernekleri değil, aynı zamanda değişik inanç gruplarıydı. CHP lideri açıkça, "Dinî inanç gruplarının bir araya gelerek yaşamalarını, örgütlenmelerini kimse yasaklayamaz. Biz inanç gruplarına saygılıyız." dedi. Kılıçdaroğlu her türlü provokatif soruya rağmen soğukkanlı yaklaşımını yitirmedi.

İsa Gök'ün söylediklerinin CHP'nin yeni çizgisiyle bağdaşmadığı ortada, Kılıçdaroğlu'nun seçime sayılı günler kala toplumun büyük kesiminin tepkisini çeken Gök'ün bu kavgacı üslubunu onaylayacağını hiç sanmıyorum. 12 Haziran, yıllardır iktidar özlemi çeken CHP'nin kader seçimi. Başarısızlık CHP için 'kaos, kargaşa' demek. CHP lideri bir fazla oy almanın hesapları içinde... 'Emanet oy' istemesi boşuna değil.

Böylesine kritik bir süreçte İsa Gök'ün CHP ile toplumun en azından bir kesiminin arasını açacak söz ve davranışlarda bulunmasından en çok parti yönetimi rahatsız olmuştur. Kılıçdaroğlu'nun bu kavgacı üsluba kayıtsız kalacağını sanmıyorum. Atalarımız boşuna dememiş, keskin sirke küpüne zarar, diye. İsa Gök'ün söyledikleri de hem kendisine hem partisine zarar...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zeybek'le geçmişten geleceğe...

Mustafa Ünal 2011.04.03

ANAP'ın ikbal döneminde Ankara'da değildim, ne kadar fonksiyonel olduğunu defalarca dinlediğim Balgat'taki genel merkez binasına ilk girdiğimde partinin başında Turgut Özal değil Mesut Yılmaz vardı.

ANAP'ın inişe geçtiği yıllardı. Bina 90'lı yılların sonuna kadar siyasette gelecek arayanların uğrak yeri.

Seçime doğru ortalık aday adaylarından geçilmezdi. ANAP'ın hikâyesini biliyorsunuz, adım adım geriledi ve sonunda barajın altında kaldı, toplumsal değişimi doğru okuyamadı. Bir ara Erkan Mumcu düştüğü yerden kaldırmaya çalıştı. Ancak başarılı olamadı. DYP ile Demokrat Parti (DP) çatısı altında birleşti.

Birkaç gün önce ANAP'ın eski genel merkez binasına DP'nin yeni Genel Başkanı Namık Kemal Zeybek'e kahvaltıya gittim. Ne girişte ne de içeride o şaşılağan günlerden zerre eser vardı. Kim bilir burada ne tarihî kararlar alındı. Keşke o görkemli yılların hatırası yaşatılabilse... Zeybek de Türkiye'ye çağ atlatan ANAP'ın ikbal günlerinde burada siyaset yapan isimlerden biriydi. Mutlaka o da binaya her girişinde o eski günleri hatırlıyordur. Aslında sadece bu bina değil, ev sahipliği yaptığı DP de geçmişle var olmaya çalışan bir parti.

Namık Kemal Zeybek ANAP'ın eski binasında Demokrat Parti'yi yeniden diriltmenin çabası içinde... Ama işi kolay değil. Küllerinden doğması mucizelere bağlı. Varlığını sürdürmesi bile riskli. Milletvekili listelerinin teslim edilmesine sayılı günler kaldı, genel merkez binasında seçime hazırlanan parti havası yok.

Henüz seçime tek başına mı yoksa ittifakla mı gireceği belirsiz. Bazı arayışlar oldu ancak neticeye varılamadı. Medyada MHP ile ittifak yapacağı haberleri çıktı. Zeybek, "Aslında bizim bir girişimimiz olmamıştı, basında yer alan bu haberleri teşkilatlarımız benimsedi. MHP ile ittifaka sıcak baktı. Doğu'daki arkadaşlar Saadet'le, batı bölgesi ise MHP ile ittifaktan yana..." dedi.

Zeybek, ittifak konusunu görüşmek için MHP lideri Devlet Bahçeli'den randevu talep ettiğini söyledi. Aradan epey zaman geçmesine rağmen olumlu ya da olumsuz cevap gelmediğinden yakındı. "Demek ki çok yoğun... Başbakan'la görüşmeye bile vakit ayıramadığına göre..." dedi. MHP ile ittifak yapmaları durumunda kendisinin aday olmayabileceğini de söyledi. MHP veya bir başka partiyle ittifak konusu belirsizliğini koruyor. Seçime tek başına girmek durumunda da kalabilir.

Zeybek, selefi Hüsamettin Cindoruk'un CHP ile flört etmesine pek şaşırması değil. Pek araları yok. Cindoruk devir teslimine bile gelmedi. Zeybek'in, yerine gelmesini kabullenemedi. Kurtarıcı rolüyle DP'ye genel başkan oldu, kısa sürede pes etti, kongreye bile katılmadı. Cindoruk'un son dönemdeki siyasi çizgisi sağ kitlelerin onaylayacağı çizgi değil.

Zeybek "Biz merkez sağ siyasetçileri laikliği önemseriz ama laikçi değiliz. Cindoruk sürekli laikçi üslupla konuştu. Partinin başındayken Ergenekon'un avukatı gibi davrandı." dedi. Cindoruk'un cumhurbaşkanlığı seçiminden bu yana CHP politikalarına paralel söylem ve eylem içinde olduğu aşikâr. Demokrat Parti ile yollarını ayırması beklenen sondu.

Zeybek'in çok radikal vaatleri var... Tekke ve zaviyeleri yasaklayan kanunun kaldırılmasını savunuyor. "İktidara gelirse tekke ve zaviye yasağını kaldıracacağız." dedi. Bölücülüğü cesaretlendirdiğini düşündüğü TÜSİAD'ın anayasa raporuna tepkili... "Eskiden yoksullar bölünme isterdi, şimdi varlık sahipleri... İstanbul'da TÜSİAD çevresinde ince bölücülük akımının doğduğu kuşkusunu içindeyim. PKK değil ama bu kafa Türkiye'yi böler." dedi.

Zeybek, anayasa üzerine çalıştığını söyledi. "Hedefimiz demokrat bir anayasa" dedi. Diyanet, TRT ve YÖK'te yapısal değişiklikten yana olduğunu anlattı. İktidara geldiklerinde zorunlu askerlik uygulamasına tamamen son vereceklerini vurguladı.

Geçmişini arayan Demokrat Parti ve ev sahipliği yaptığı o bina bugün hatıralarıyla çok anlamlı... Bakalım Namık Kemal Zeybek, bünyesinde ANAP ve DYP'nin de bulunduğu Demokrat Parti'yi küllerinden diriltebilecek mi? Kolay değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'ye önseçim mesajı

Mustafa Ünal 2011.04.06

Cuma günü öğleden sonra, CHP Genel Merkezi'nin en üst katı, kozmik odalardan birindeyiz. Görevliler dışında ortalıkta dolaşan kimse yok. Buraları dışarıya kapalı olmalı. Yoksa her yer aday adaylarıyla dolardı. Genel Başkan Yardımcısı Gürsel Tekin'le çay içiyoruz.

Mavi renkli dosyalar odayı baştan başa kaplamış. Her birinin üzerinde bir şehrin ismi yazılı... Dosyalar plakaya göre sıralanmış. Bazısı çok kabarık, bazısı ise cılız... Dosyaların içinde ne olduğunu tahmin etmek zor değil. Yine

de Gürsel Tekin'e sordum 'Ne bunlar?' diye... Gülerek 'Milletvekili başvuruları...' dedi. İllere göre aday aday sayılarından örnekler verdi.

Dosyalar çok teferruatlı değil, kısa özgeçmiş ve adaylık müracaatıyla sınırlı. Kimi aday adaylarının, Türkiye'yi kurtaracak mega projelerle genel merkezlerin kapısına dayandığını biliyoruz. Eskiden sadece adaylar yapardı, şimdi aday adaylığını gösteren broşürler, kartvizitler hatta fotoğraflar ve iddialı sloganlarla giydirilmiş araçlar söz konusu.

CHP'ye başvuru sayısında önceki yıllarla kıyaslanmayacak ölçüde artış var. Milletvekili adayları mavi renkli dosyaların arasından çıkacak da... Acaba kimler aday olacak? 11 Nisan kimileri için bayram, kimileri için hüsrân... Liste dışında kalacak milletvekilleri de önemli. Ya da iddialı, söz aldığını düşünen aday adaylarının durumu da merak konusu.

Süleyman Demirel'in, CHP'den Mehmet Haberal konusunda ısrarlı talebi var. Hüsamettin Cindoruk ve Mesut Yılmaz da kimi isimler için devrede. Kılıçdaroğlu'nun son derece mütevazı bir kişiliğe sahip olduğunu söylemek için yakından tanımaya gerek yok. 'Ben milletvekili olmak istiyorum' diye karşısına çıkanlara kolay kolay 'hayır' diyebileceğini sanmıyorum. En çok zorlanacağı o dosyalar olacak.

Gürsel Tekin, listenin şekli konusunda bir 'renk' vermiyor. İsimleri konuşmaktan da hoşnut değil. Kritik bir süreç çünkü. Henüz çalışmalar da başlamamıştı. Edindiğim izlenim, kamuoyunda 'Kesin CHP adayı' diye bakılan kimi isimlerin bile yerlerinin garanti olmadığı yönünde... Tekin'i, 12 Haziran'dan çok umutlu gördüm. Kısa aralıklarla yaptırdığı kamuoyu yoklamalarından söz etti. 'CHP'nin durumu çok iyi.' dedi. Yüzde 35'lerin altında bir orana hiç ihtimal vermiyor.

Hafta sonu CHP listesi hakkında fikir veren bir gelişme yaşandı. CHP, 29 ilde önseçim yaptı. Önseçim bir temayül yoklaması değil, hakim huzurunda yapıldı, sonuçlar listeye yansımak zorunda. Önseçimde milletvekillerinin büyük bölümü ya dışarıda ya da listenin sonlarında yer bulabildi. CHP lideri Kılıçdaroğlu neticeleri 'tabanın değişim mesajı' olarak yorumladı.

CHP'nin ekran yüzü Şahin Mengü, Manisa'da 6. olabildi. Mengü'yü Türkiye hemen her akşam Ergenekon konusunda konuşurken izledi. Ergenekon davasına baştan karşı... Nitekim sık sık da Silivri'de boy gösterdi, duruşmaları yerinden takip etti. Silivri'ye yargı sürecini yerinde görmek değil, destek amacıyla gitti. Geçmişte kimi sanıkların avukatlığını da yaptı.

Mengü'yü listenin gerilerine layık gören CHP tabanının Ergenekon'un avukatlığına sıcak bakmadığı sonucunu çıkarıyorum. Bu aynı zamanda Ergenekon sanıklarını aday yapmayı düşünen parti yönetimine de bir mesaj.

Ergenekon sanıkları konusunda CHP 'kafa karışıklığı' içinde. Parti ikiye bölünmüş durumda. Hararetle savunular olduğu gibi şiddetle karşı çıkanlar da var. Silivri'den adaylık başvurusu yapan Mustafa Balbay'ın Aydın'da önseçime girmemesi de manidar. Tabanın isteği sadece değişim değil, aynı zamanda Ergenekon'a tavır... AK Parti'nin tabanı da farklı değil. Ergenekon konusundaki yazılarıyla dikkatleri çeken meslektaşımız Şamil Tayyar, Gaziantep'ten aday adayı oldu. Temayül yoklamasına girdi. Parti teşkilatıyla hiçbir ilişkisi olmamasına rağmen temayülden birinci çıktı. CHP'siyle, AK Parti'siyle halkın Ergenekon konusundaki tavrı çok net aslında.

CHP lideri 'Tabanın değişim isteğini' karşılıksız bırakmayacağını işaretlerini verdi. Önseçim CHP liderinin elini rahatlatmış. Liste dışı kalacak milletvekillerine 'Tabanın da arzusu bu yönde' deme imkânı doğdu. Bu tablonun, listeyi yaparken Kılıçdaroğlu'nu daha cesur davranmaya iteğine kuşku yok. Kılıçdaroğlu, CHP tabanının sadece değişim değil Ergenekon mesajına da kulak vermeli...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

23. döneme övgü

Mustafa Ünal 2011.04.08

Her seçim 'büyük değişim' yaşanır. 12 Haziran'da siyasi yapıda radikal değişiklik yaşanmasa bile Meclis'e yeni yüzlerin, yeni isimlerin geleceği kesin gibi. CHP'nin 29 ilde yaptığı önseçimde milletvekilleri döküldü. Benzer tablonun merkez yoklamasında da tekrarlanması bekleniyor.

CHP lideri önseçim sonuçlarını 'tabanın değişim isteği' diye yorumlayarak liste konusunda önemli ipucu verdi. CHP milletvekillerinden üçte biri ancak yerini koruyabilir.

AK Parti'de de durum farklı değil. Başbakan Erdoğan bırakın düz milletvekillerini, kimi parti yöneticisi ve bakanları bile dinlendirebileceğini söyledi. Beklenti yarı yarıyaydı. AK Parti milletvekillerinden yarısının liste dışında kalacağı tahmin ediliyordu. Başbakan'ın konuşmasından sonra yarıdan fazla ismin Meclis'e dönemeyeceğini söylemek mümkün. MHP ve seçimlere bağımsız giren BDP'de de en az üçte bir oranında yenilenme yaşanacağı öngörülebilir. Partilerdeki bu hava, 23. dönem Meclis'inde yer alan milletvekillerinin çoğunun yeni dönemde olmayacağını gösteriyor.

Ekranlardan, gazete sayfalarından yüzüne, ismine aşına olduğumuz nice isim iki ay sonra '23.dönem veya eski milletvekili' olarak karşımıza çıkacak. Ben artık son günlerini yaşayan, yasama faaliyetlerini tamamlayan 23. dönem Parlamento'sunun klasik tabirle tarih yazdığını düşünüyorum. Ancak bu dönem eskilerle kıyaslanmayacak ölçüde tarihî ve köklü reformlara imza attı. Bir kere 23. dönem Meclis'inin temsil oranı çok yüksekti, yüzde 90'lara yaklaştı. Bağımsız seçilen milletvekilleriyle Parlamento'ya giren BDP ile MHP arasında kavga beklentisi içinde olanlar vardı.

BDP milletvekilleri kürsüde sık sık toplumun sinir uçlarına dokunan konuşmalar da yaptı. MHP olgunluk gösterdi, yan yana oturmalarına rağmen Meclis'in itibarını zedeleyecek davranışlardan kaçındı. Daha ilk gün sürprizle başladı. MHP lideri Devlet Bahçeli, Genel Kurul salonunda Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve Hasip Kaplan gibi BDP milletvekillerinin elini sıktı. Bu tokalaşma fotoğrafı unutulmaz anlardandı. MHP'nin bazı politikaları eleştirilebilir ama 23. dönemde iyi sınav verdiği muhakkak. En başta 367 saçmalığını ortadan kaldırdı. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kendi adayını çıkardı, Meclis'e girdi ve sadece siyaseti değil, Türkiye'yi de normalleştirdi.

Siyaset dışı odakların baskı ve tehditlerine, 27 Nisan muhtırası gibi askerî müdahaleye rağmen Abdullah Gül'ü cumhurbaşkanı seçmesi 23. dönemin en büyük başarılarından. İktidar veya muhalefet fark etmez, bu dönem Parlamento'da görev yapan milletvekilleri cumhurbaşkanlığı seçimindeki performanslarıyla övünebilirler. 23. dönemin bir diğer eseri de yargıda yapısal değişikliğe neden olan 30 maddelik anayasa değişikliği. Bugüne kadar Anayasa'da çok kereler değişikliğe gidildi. Ancak 30 maddelik paket 'gerçek reform' özelliği taşıyor. AK Parti grubu az sayıda fireyle, biri dışında diğer maddeleri 330'un üzerine taşıdı. MHP muhalefet görevini yaptı,

itiraz etti, karşı oy kullandı. Oylamalara katılmayan CHP ve BDP'nin milletvekillerine yaptığı psikolojik baskı siyasetin ruhuna yakışmadı.

Yargı, reform deyince askere sivil yargı düzenlemesi de unutulmamalı. Danıştay ve Yargıtay'daki üye sayısının arttırılması da bu sürecin tamamlayıcısı olarak görülmeli. Meclis bu dönemde ülkenin kadim ve kronik sorunu 'başörtüsüne' de el attı. AK Parti ve MHP'nin birlikte hazırladığı anayasa değişikliği teklifi Genel Kurul'dan 411 gibi rekor oyla geçti. 411 el özgürlüğe kalktı. Anayasa Mahkemesi geçit vermese de 23. dönem milletvekillerinin çok övüneceği bir düzenlemeydi bu.

AK Parti, Yargıtay Başsavcısı'nın hedefi oldu, başta Başbakan olmak üzere bakanların çoğuna siyasi yasak talep ederek, kapatma davası açtı. Bu ağır psikolojik havaya rağmen AK Parti milletvekilleri sağlam durdu. Kapalı alanlarda sigara yasağı ile hastaneleri birleştiren sosyal güvenlik reformu da asla unutulmayacak.

Parti ayrımı yapmaksızın 23. dönem milletvekillerinin tamamını selamlıyorum. Her biri göğsünü gere gere yaptıklarıyla övünme hakkına sahip. Meclis'e tekrar dönemeseler bile 23. dönem milletvekilliği önemli bir paye...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin AB yürüyüşü...

Mustafa Ünal 2011.04.10

Gündem siyaset. Sadece politikaya ilgi duyanlar değil, herkes listeye kim girdi, kim dışarıda kaldı onu merak ediyor.

Yarın öğleden sonra partilerde liste depremi yaşanması olası. Kimisinde fazla, kiminde ise az sarsıntı kaçınılmaz.

Listelerin rengi seçim sonuçlarını etkileyecek. Toplumun kabullenmeyeceği, tepki çeken isimlerin partilerini zora sokacağına şüphe yok. Her ne kadar parti yöneticileri devrede de olsa da son söz liderlerin.

Siyasetin merkezi Ankara'da heyecan zirvede ancak ben iki gündür Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'la Hollanda'dayım. Doğrusu Amsterdam, politik hava solumaktan bunalan biri için bir nebze de olsa nefes alınacak bir yer.

Amsterdam ve çevresinde 400 bine yakın Türk vatandaşı yaşıyor. Gözleri Türkiye'de. Aralarından aday adayları bile çıkmış. Şehmus Bozkurt onlardan biri, işadamı. Mardin, AK Parti'den şansını zorluyor. 20 yıldır bu ülkede. "Buraları bizim için gurbet. Bir türlü alışamadık. Siyaseti seviyorum. Pazartesi gününü bekliyorum. Her türlü sonuca da hazırım." diyor. Bir kardeşini teröre kurban verdiğini anlatıyor.

Amsterdam'da aday adayıyla karşılaşmak gerçekten ilginç. Burada yaşayan Türkler yurtdışında oy kullanmaya izin vermeyen YSK'ya müthiş tepkili. Ancak pes etmiş değiller. Gümrüklerde oy kullanmak için organize olmuş durumdalar. 20 uçak arayanmış. 12 Mayıs'tan itibaren Türkiye'ye seferler başlayacak. Bakan Bağış da konuşmalarında parti ayrımı yapmaksızın bütün Türk vatandaşlarını demokrasiye katkı vermeye çağırırdı.

Türkiye her ne kadar iç siyasete yoğunlaşsa da ihmale asla gelmeyecek bir AB gündemi var. Müzakere sürecinde inişli çıkışlı bir seyir izlediğimiz doğru. Bu, Ankara'dan ziyade Avrupa başkentlerinden kaynaklanan

bir durum.

Avrupa'dan Türkiye'ye doğru rüzgârların ters estiği dönemler oluyor. Yine böyle bir iklimin içinden geçiyoruz. Türkiye'nin AB projesini savsaklama lüksü yok, ağır adımlarla da olsa bu yolda yürümek zorunda. Bu sürecin engellerle dolu olduğunu, önümüze kırmızı halıların serilmeyeceğini biliyorduk.

Bütün yük Başış'ın omuzlarında. Paris'te Türkiye'ye soğuk bakan Fransız yetkililere Türkiye'siz Avrupa olamayacağını anlattı. Paris'ten Hollanda'ya geçti, önümüzdeki hafta da Strasbourg ve Slovenya yolcusu.

Başış'ın Amsterdam'da yaşadığı bir diyalogu aktarmak isterim. Hollanda Dışişleri Bakanı Uri Rosenthal, görüşmeye biraz geç geldi. Başış'a, "Kusura bakmayın, ekonomik kriz nedeniyle 8 ülkede büyükelçiliği kapatıyoruz, onun görüşmeleri vardı, onun için geciktim." dedi. Başış çok yerinde bir cevap verdi; "Biz her yerde yeni büyükelçilikler açıyoruz. Sizin boşalttığınız yerlere talibiz, satın alabiliriz." dedi.

AB ile müzakereleri incitici bulan bazı çevrelerin olduğu malum. Bu diyalog Türkiye'nin Avrupa kapılarında hiç de ezik, edilgen görüntü sergilemediğinin göstergesi. Türkiye sadece Avrupa'da değil aynı zamanda onların çekildiği yerde. Vize konusu, Avrupa görüşmelerinin ilk maddesi. Başış, Hollanda AB Bakanı Ben Knapen'e, "Vize muafiyeti görüşmelerine hemen başlayalım, ilk olarak kolaylaştırıcı adımlar atın. İşadamları, sanatçı, öğrenci ve akademisyenlerden vize istemeyin." dedi. Ardından terör konusunu açtı, "En gelişmiş uyuşturucu ağı PKK'nın elinde. Bizim gençlerimizi kurşunla sizin gençlerinizi uyuşturucuyla öldürüyor." dedi.

Başış'la Türkiye'deki AB havasını da konuştuk. Kamuoyu yoklamalarının sorularına göre değiştiğini söyledi. Türk toplumunun yüzde 62'sinin AB'ye üyelikten yana olduğunu, yüzde 67'sinin ise Avrupa'nın Türkiye'yi almayacağına inandığını ifade etti. Avrupa'nın rakamları ilginç. Avrupa halklarının yüzde 60'ı Türkiye'nin üyeliğine karşı ancak aynı oranda Avrupalı, Türkiye'nin AB'ye gireceğine inanıyor. Başış, "Bir ara Türkiye'de AB bizi böler mi korkusu vardı. Biz Avrupa'yı bölmeye başladık." dedi. İçeride gündem seçim olsa da, Türkiye'nin AB yürüyüşü sekteye uğramadan devam etmek zorunda, Başış'ın çabası da bunun için.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP yeni bir partiye gebe!

Mustafa Ünal 2011.04.13

Milletvekili listelerinde ilk göze çarpan, büyük değişim, merkez sağ ve Silivri etkisi...

Yenilenme siyasetin doğasında var. Mevcut milletvekillerinin yarısı listeye giremedi. Bir kısmı da seçilemeyecek yerlerde. 12 Haziran'da Meclis'e tekrar döneceklerin oranı üçte birin biraz üzerinde.

Değişimin en az yaşandığı parti MHP; dışarıdan bir iki takviye yapmakla birlikte omurgasını aynen korudu. Yönetici kadrosu listelerin en önlerinde...

En köklü değişimin yaşandığı parti CHP. Kemal Kılıçdaroğlu partiye damgasını vurdu. Önder Sav gibi bir ismi liste dışında bıraktı. Sav ve Baykal ekibi tamamen tasfiye oldu. CHP'de bir devir kapandı. Peki, yeni bir dönem başladı mı? Bunu sandık ortaya çıkaracak. CHP'yi bekleyen, kaos ya da yepyeni bir devir...

AK Parti'deki değişim de az değil. 167 milletvekili listeye giremedi. 20'si aday olmadı. Rakam 200'e yakın. Sadece düz milletvekilleri değil, aralarında bakan ve parti yöneticileri de var. Hüseyin Çelik dışında bakanlık koltuğunu kaybedenler tekrar aday gösterilmedi. Mersin ve Eskişehir gibi illerin bulunduğu 23 şehir tamamen yenilendi. Büyük değişime rağmen Erdoğan'ın 'a takımı' yerlerini korudu.

Muhalefet partilerinin listelerinde adeta merkez sağa hücum var. Vaktiyle ANAP ve DYP'de siyaset yapmış kimi isimler CHP ve MHP listelerinde. 28 Şubat'ın da önemli isimlerinden Turhan Tayan Bursa CHP'den ikinci sırada. Sümer Oral ise MHP Manisa'dan liste başı... Grup kuracak kadar isim Meclis'te olacak.

Oysa merkez sağ bütün kadrolarıyla birlikte tasfiye oldu. ANAP ve DYP tarihe karıştı. Birleşmeden doğan DP'nin iki partiyle ittifak yapmasına rağmen yüzde 10'luk ülke barajını zorlaması bile güç. Eğer bu isimlerin bir kerameti olsaydı öncelikle merkez sağı düştüğü yerden kaldırmak için harekete geçerlerdi.

Sandığın tasfiye ettiği isimlerin CHP ve MHP'de tekrar dirilmeleri dikkat çekici. İnsan sormadan edemiyor... ANAP ve DYP'de siyaset yapan kimi milletvekillerinin milliyetçi kökenli olduğu biliniyordu. Ya CHP? Bugün sola dümen kıranlar dün acaba merkez sağ partilerde CHP kontenjanından mı bulunuyorlardı?

CHP listesi üzerinde Süleyman Demirel'in etkisi olduğunu CHP'liler de itiraf ediyor. Demirel'in CHP ile flörtü manidar. CHP açısından kabul edilebilir bir durum mu? Merkez sağ isimlerin CHP ve MHP'ye katkısı olacağını sanmıyorum.

Her türlü eleştiriye rağmen muhalefet partileri Silivri milletvekilliğine özel önem gösterdi. CHP, Mustafa Balbay, Mehmet Haberal ve Sinan Aygün'ü; MHP ise Engin Alan'ı seçilecek yerlere koydu. Haberal ve Aygün merkez sağda ikbal aramış isimlerden. Aygün'e parti içinden sert itirazlar yükseldi.

Haberal'ın merhum Bülent Ecevit'in siyaset yaptığı Zonguldak'tan aday gösterilmesi son derece anlamlı. CHP'nin eski lideri Deniz Baykal, Ecevit'in hastaneye yatışıyla başlayan, erken seçimle noktalanın süreci 'sağlık darbesi' olarak yorumlamıştı. Haberal'ın hastanesi de bu sürecin unsurlarından... Ecevit'in koruması önemli iddialarda bulunmuştu. Konu yargıya taşındı.

MHP, sürekli Engin Alan'ın sadece terörle mücadeledeki başarısına vurgu yapıyor ancak Alan hakkında başka iddialar da var. Darbe amacıyla oluşmuş cunta faaliyeti olan 'Balyoz' davasından tutuklu. Alan'ın başörtülülerin fişlenmesi için verdiği yazılı talimatlar seçim sürecinde MHP'nin başını çok ağrıttacak. Silivri hem CHP hem de MHP'nin zayıf karnı. Çetin Doğan, Tuncay Özkan gibi bağımsız adaylar da cabası.

Milletvekili listelerini genel hatlarıyla değerlendirmem böyle. Ayrıntıya ilerleyen günlerde gireriz. Özellikle CHP için söyleyeceklerim çok. Bu adayların CHP'yi sırtlaması mümkün değil, aksine onlar CHP'nin sırtından Meclis'e taşınacak.

Ergenekoncular, merkez sağcılar, üniversite ve bürokrasiden yeni gelen isimlerle bir bütünlüğün sağlanması kolay görünmüyor. Böyle bir grubu zor süreçlerde bir arada tutabilmek güç. Bırakın aynı çatı altında siyaset yapmayı, aynı aracın içinde birlikte İstanbul'a kadar seyahat edemeyecek isimler var.

Bir kenara not edin: CHP listeleri yeni bir partiye gebe gibi...

Erdoğan'ın Strasbourg çıkışı unutulmaz

Mustafa Ünal 2011.04.15

Siyaset adamlarının öyle konuşmaları vardır ki, tarihî önemdedir, üzerinden yıllar geçse de unutulmaz, hep hatırlanır.

İşte onlardan biri... Başbakan Erdoğan'ın 'one minute' çıkışına Strasbourg'da bir yenisi eklendi.

Erdoğan'ın Avrupalı parlamenterlerin sorularına verdiği cevaplar sadece Türkiye'de değil dünyada yankılandı. Erdoğan salvolara bir gün öncesinden başladı. Fransız lider Sarkozy'ye memleketinde yüklendi. Türk vatandaşlarıyla buluşmasında Libya'dan söz ederken, "Biz ganimetin önünde bekleyen harami değiliz." dedi. Adını söylemedi ama bu sözün adresi belliydi.

Başbakan, dik ve köşeli tutumunu, başkanlığını Türk milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nde sürdürdü. Dinî azınlıklarla ilgili bir soruyu cevaplarken "Türkiye'yi takip etmiyorsunuz, duyduklarınızla hareket ediyorsunuz." dedi.

'Soruyu soran Fransız mı?' dedi. 'Evet' cevabı alınca "Türkiye'ye de Fransız!" diye karşılık verdi. Atasözlerinin bir başka dile birebir tercümesi mümkün değil, tercüman bu sözün ne anlama geldiğini anlattı.

Erdoğan'ı bu kadar rahat konuşturan sadece kendine güveni değil, AK Parti hükümetinin reformları... 'Dinî azınlıklar' konusunda son dönemde önemli adımlar attı. Kronik hale gelen 'vakıf' problemini çözdü.

Etnik ayrımcılık konusunda söyledikleri herkese 'ağızına sağlık' dedirtti: "Biz Türk, Kürt, Roman herkesi kucakladık. Ama bakın Fransa'da Romanlar ülkeden kovuluyor. Türkiye'yi yargılayanlar önce kendilerine baksınlar, sonra bizi yargılasınlar."

Erdoğan peş peşe seçim barajı, gazetecilerin tutuklanması, yargı kararları ve Ermenistan sorunu gibi sorulara muhatap oldu. Her birisine bugüne kadar defalarca cevap verdi.

"Yüzde 10 barajını biz koymadık, düşürülmesi gerekirse halkımızla müzakere ederiz, size soracak değiliz." dedi. Avrupa ülkelerindeki yüzde 7-8'lik seçim barajlarını hatırlattı. Avrupa'nın yüzde 10 barajını yüksek bulduğu sır değil. Daha önce de gündeme getirdi. Demokrasinin olmazsa olmaz kriteri değil. Koalisyonlardan çok çeken Türkiye'nin 'yönetimde istikrar ile temsilde adalet'e bulunduğu formül bu.

"Gazeteciler, mesleki faaliyetlerinden değil, darbecilerle ilişkilerden yargılanıyor." dedi. Kitap toplatılmasıyla ilgili sorulara da sert çıktı: "Kitabı ben toplatmadım. Bomba da, malzemesini kullanmak da suç... İşinize gelince bağımsız yargı, Türkiye'ye gelince bağımlı yargı istiyorsunuz."

Ermeni milletvekilinin sorusuna verdiği cevap da yerindeydi: "Azerbaycan halkının hakkını Ermenistan'a yedirecek değiliz. Ermenistan yönetimi diasporaya karşı ciddi bir ürkeklik içinde..." Türkiye'nin Ermeni sorunundaki tarafı belli; Azerbaycan'ın yanı.

Türk siyaset adamları gerek Strasbourg'da gerekse başka uluslararası zeminlerde bugüne kadar çok can sıkıcı sorulara muhatap oldu. Kıbrıs soruldu, Ermenistan soruldu, insan hakları ihlalleri soruldu.

Çok kere savunma psikolojisiyle cevaplar verildi. Biraz mahcup, biraz pasif üslup kullanıldı. Sonuçtan kimse de tatmin olmadı. Erdoğan 'savunma psikolojisinden' sıyrılarak 'karşı atağa' geçti, soranın niyetini de sorguladı.

Kendinden emin ve özgüveni tamdı. Bu tutum Erdoğan'ın üzerinde iğreti durmadı, siyasi kişiliğiyle örtüştü çünkü. Davos'taki 'one minute' çıkışında olduğu gibi sesini yükseltmedi. Sözünü yükseltmek yetti.

Erdoğan'ın Strasbourg'daki çıkışı en çok sokaktaki insanın duygularını okşadı. Ancak muhalefet liderlerinden eleştiri geldi. Seçim sürecine girildi. Takdir beklenmemeli. Fakat böylesine bir yaklaşım yadırganır.

MHP lideri Bahçeli, Erdoğan'ı 'hırçın' konuşmakla itham etti, "Bu, kendisi ve Türkiye'nin kayıp yaşamasına neden olmuştur." dedi. Hırçın değildi, Bahçeli, herhalde o sorular karşısında yumuşak davranmasını istemezdi.

CHP lideri Kılıçdaroğlu da Başbakan'ın o sorulara muhatap olmasının demokrasi açısından yaralayıcı olduğunu söyledi. Uluslararası zeminlerde Türkiye'yi itham eden sorular hiç eksik olmadı ki... Keşke soruları değil de cevapları değerlendirseydi.

Kim ne derse desin Başbakan Erdoğan'ın Strasbourg çıkışı yıllarca unutulmayacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İdeoloji değil, projeler yarışıyor

Mustafa Ünal 2011.04.17

Başbakan Erdoğan seçim beyannamesini 'Türkiye hazır, hedef 2023' sloganıyla açıkladı.

Cumhuriyet'in 100. yılı sadece AK Parti'nin değil, bütün partilerin seçim vizyonu. MHP de, CHP de 2023 vurgusu yaptı. Erdoğan 2023'e uzanan hedefler, projelerden söz ederken aslında bir 'siyasi iddia' da ortaya koydu: AK Parti 2023'e kadar iktidarda kalmayı hedefleyen bir parti. Hedefleri, projeleri gerçekleştirmenin ilk şartı hükümet kurmak...

AK Parti'nin seçim beyannamesine geçmeden önce bir konuya dikkat çekmek isterim. Önceki seçimlerde ideolojiler öne çıkardı, projeler pek konuşulmazdı. Çok gerilere gitmeye gerek yok, 4 yıl öncesine gidin. 22 Temmuz seçim süreci Cumhuriyet mitingleri, 367 kararı, cumhurbaşkanlığı seçimi, 27 Nisan bildirisi, rejim, laiklik gibi kavramların etrafında gelişti.

Ne projeler, ne sosyal konular gündeme geldi. CHP 'Cumhuriyet tehlikede, Çankaya elden gidiyor' dedi. AK Parti 'Abdullah Gül'ü cumhurbaşkanı seçtirmiyorlar' dedi. Seçimler için geri sayım başladı, görünen o ki meydanlarda ideolojiler değil projeler tartışılacak. Sadece AK Parti değil CHP de sosyal ve ekonomik 'projelere' ağırlık verecek.

CHP 'Aile sigortasını' ülkenin gündemine soktu. Kılıçdaroğlu dün orman vasfını yitirmiş arazilerle ilgili '2B Barış Projesi'ni açıkladı. Eski CHP, AK Parti Hükümeti'nin 2B projesini 'ihanet' diye yorumluyordu. Önümüzdeki hafta açıklayacağı seçim beyannamesinde başka projeler de yer alacak. Belli ki ideolojinin seçim kazandırmadığını CHP de gördü. Nice zamandır, CHP'li sözcülerden laiklik, rejim, cumhuriyet gibi kavramları duymuyoruz. İdeolojilerin değil, projelerin yarışması siyasetin de Türkiye'nin de normalleşmesi bakımından önemli. CHP'nin ideoloji siyasetini terk etmesi olumlu bir adım ancak Silivri sanıklarının aday yapması büyük sıkıntı. Dün Denizli ikinci sıraya İlhan Cihaner'i listeye koydu.

Başbakan seçim beyannamesini anlatırken CHP'ye yumuşak karnından Silivri üzerinden yüklendi. 'Dışarıdan aday bulamayanlar Silivri'nin içinden aday gösterdi. Eyvah siyaset ne hale geldi'. Silivri CHP'nin üzerinde bir yük. Seçim sürecinde Silivri polemiğine sıkça tanık olacağız. AK Parti'nin seçim beyannamesinde ne var? Yeni projeler, yeni hedefler var. Başbakan ilk sivil uçak, helikopter, insansız hava araçları gibi hedeflerden söz etti. 9 yıldır iktidarda olan bir partiden yepyeni projeler de beklenmemeli. O zaman 'Bugüne kadar niye yapmadın?' sorusunun muhatabı olur.

Aslında cevabı aranan Başbakan'ın İstanbul için düşündüğü çılgın projenin ne olduğuydu. Erdoğan açıklamayı 10 gün sonraya bıraktı. Seçim beyannamesi 5 ana başlıktan oluşuyor: 'İleri Demokrasi, Büyük Ekonomi, Güçlü Toplum, Marka Şehirler ve Lider Ülke... Somut olarak da en önemli vaat: 'Demokratik, özgürlükçü, katılımcı, halkın dilini yakalayan, kısa, öz ve insan odaklı 'Yeni Anayasa'. Erdoğan 12 Haziran seçimlerinin ardından ilk adımın anayasa konusunda atılacağını açıkladı. Meclis tablosunun ne şekilde oluşacağı önemli. Sadece AK Parti değil, CHP ve MHP de yeni anayasadan yana. Partilerin bu iradesi eyleme dönüşür mü? Bunu biraz da siyasetin o dönemdeki havası belirler. Başbakan anayasa ile birlikte, siyasi partiler ve seçim yasasının da ele alınacağını söyledi. Kürt sorununa ilişkin bir cümlesi çok iddialıydı, 'Türkiye prangalarından kurtulacak ve bu sorun bir daha geri dönmek üzere tarihe havale edilecek' dedi. Kürt sorunu 12 Haziran sonrasının da yine öncelikli konularından olacak. Başbakan sosyal ve ekonomik konulara ilişkin somut projelerden söz etti.

Erdoğan'ın 'Çetesiz, cuntasız ve mafyasız bir Türkiye' vaadinin altı çizilmeli. Şüphesiz yeni hedefler, projeler, vaatler içeren seçim beyannameleri partilerin iddiasını göstermesi açısından önemlidir. Ancak sadece beyannameyle seçim kazanılmayacağı da ortada... Beyanname doğru siyaset ve inandırıcılıkla desteklenmeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Veto siyaseti!

Mustafa Ünal 2011.04.20

Siyasetin gündemi, bağımsız adayların vetosu. Ankara önceki akşam büyük şok yaşadı.

YSK, BDP kökenli 7 bağımsızın adaylığını iptal etti. Tablo zaten şık değildi. BDP, ismi ve amblemiyle seçimlere girmede. Stratejiyi, 2007'de olduğu gibi desteklediği bağımsız adayları Meclis'e gönderme üzerine kurdu. Hedefi de büyüttü, hesaplar 30'un üzerinde milletvekili çıkarmaktı.

YSK'nın vetosu, diğer partilerin hesaplarını altüst etti. Faturayı AK Parti'ye kesenler çıktı. Hükümetin YSK üzerinde etkisi olsaydı eğer yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının oy kullanmasını sağlardı. Bu yönde büyük çaba sarf etti, gerekli yasal düzenlemeleri yaptı, altyapısını oluşturdu, başta Almanya olmak üzere ilgili devletlerin 'olurunu' aldı. Başbakan Erdoğan, Almanya seyahatinde gurbetçilere müjdeyi vermeye hazırlanırken YSK elini daha çabuk tuttu ve yurtdışında yaşayanların oy kullanamayacağına karar verdi.

YSK'nın vetosu siyaseten de, hukuken de tartışmaya açık. Ertuğrul Kürkçü'nün veto gerekçesi taa, 1975 tarihli sıkıyönetim mahkemesinin kararına dayanıyor. O günden bu yana çok şeyler değişti. En başta topyekûn anayasa değişti. Sonra, kanunların ruhu değişti. 23. dönem Meclis'te milletvekili olarak bulunan Gültan Kışanak'ın 92 tarihli cezasının bir önceki seçimde değil de yeni fark edilmesi... Şaka gibi. Yargı şaka yapar mı? Ciddi bir devlette böyle bir şey olabilir mi? YSK'nın veto gerekçesi; memnu hakların iadesine ilişkin kararın ibraz edilmemesi. İptalden önce eksik belgelerin tamamlanmasını istemeleri çok mu zordu? Mevzuatı yasaktan yana değil de daha özgürlükçü yorumlayamazlar mıydı? Milli irade, sürekli özgürlük yönünde gelişti. YSK, bunu devam ettirebilirdi.

BDP'yi ise anlamak mümkün değil. Anayasa değişirken, 12 Eylül'ün vesayetçi maddeleri kaldırılırken BDP milletvekilleri Genel Kurul'dan kaçtılar. Hiçbiri oylamalara katılmadı. Siyaset, geleceği öngörmek ve gerekli önlemleri almak demektir. BDP milletvekilleri çok değil bir adım ötesini görebilmiş olsalardı anayasa paketi hazırlanırken 76. maddeyi tartışmaya açabilirlerdi. Veto sonrası sokakları, meydanları hareketlendirmenin anlamı ne? Toplumun sinir uçlarına dokunarak hangi sorunu çözeceksiniz? Bu topraklarda sokaklardan, meydanlardan hiç çözüm çıkmadı. Şiddet gibi, savaş gibi kavramlarla tepki göstermek kime hizmet? BDP yönetimi 'seçimlere katılmamak' da dâhil bütün seçenekleri değerlendirdiklerini duyurdu. Umarım öfkeyle sandığı veto değil, serinkanlı, sağduyulu bir kararla önce eksiklikleri giderir, ardından seçimlere katılırlar.

CHP'nin hamlesi ilginç, Kılıçdaroğlu dün 'Meclis olağanüstü toplansın, vetoya çözüm bulsun.' dedi. Bu çıkışın hedefi belli; AK Parti'yi köşeye sıkıştırmak. Yani çözüm odaklı değil, siyasi bir çıkış. Pratik olarak mümkün değil. Seçimle ilgili yapılacak bir yasal düzenlemenin bir yıl içinde uygulanma imkânı yok. Anayasaya geçici madde ilave bir seçenek olabilir. Mevcut şartlarda bir anayasa değişikliği mümkün mü? CHP, 101 milletvekilinden kaçını Meclis'e getirebilir? 3'te 2'si liste dışında... AK Parti ve MHP'de de durum farklı değil. Milletvekillerinin yarısından fazlası Ankara'yı terk etti bile.

Normal şartlarda, hassas konularda anayasa değişikliği yapılamazken, yarısı listelerin dışında kalmış milletvekillerinin 367'sini toplayarak düzenleme yapmak ne akla ne siyasete uygun. CHP'nin manevrasının AK Parti'yi sıkıştırmanın ötesinde bir anlamı yok. Hiçbir sonuç da doğurmaz. AK Partili Ahmet İyimaya'ya 'Bir çıkış mümkün mü?' diye sordum harika cevap verdi: 'Serin zamanlarda hukuk üretemeyenle, harareti zamanlarda doğru çözüm bulamaz'. CHP ve BDP milletvekilleri anayasanın değiştiği serin zamanlarda oylamalara katılmamak için Genel Kurul'un dışına kaçıyorlardı. Her şeye rağmen 'BDP'siz bir Meclis' eksik kalır. Çözüm, YSK'nın itirazları değerlendirirken yasaları zamanın ruhuna uygun biçimde özgürlükçü yorumlaması...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

YSK'nın şakası güldürmedi!

Mustafa Ünal 2011.04.22

Türkiye, YSK odaklı krizlere yabancı değil. Benzeri 2002'de yaşandı. Siyaset, seçime giderken iki ismin adaylığının kabul edilip edilmeyeceğine kilitlendi.

Biri Recep Tayyip Erdoğan, diğeri Necmettin Erbakan'dı. YSK'nın kararı AK Parti'nin kaderi açısından çok önemliydi.

Tufan Algan YSK başkanıydı. Kararı hangi psikolojiyle vereceklerini Yavuz Donat'a anlattı. 'Hukuk ne diyorsa o' demedi. Ne mi dedi: 'Çanakkale'ye bakar, 26 Ağustos'taki Büyük Taarruz'a bakar, 30 Ağustos Başkomutanlık Meydan Muharebesi'ne bakar karar verimiz.' O günün YSK'sı Anayasa'ya, yasalara bakmadı, 'inkılâp tarihi' kitabına baktı ve Erdoğan ile Erbakan'ın adaylığına vize vermedi.

Her iki isme de umut bağlayan kitleler vardı. YSK'nın kararını içlerine sindiremediler, ancak taşkınlık yapmadılar, çevreye zarar vermediler.

Dün gibi hatırlıyorum, özellikle Erdoğan'a veto, siyasî rakipleri durumundaki merkez sağ partilerde sevinçle karşılandı. Bugün BDP kökenli bağımsızların adaylığının iptaline tepki gösteren çevreler, Erbakan ve Erdoğan'ın kararına 'Yargı kararıdır, saygı göstermek lazım' şeklinde yaklaştı.

BDP'nin 1991'deki türevi HEP, seçimlere SHP listelerinden girdi. Kamuoyu Leyla Zana ve Hatip Dicle gibi isimlerin Meclis'teki varlığını kabullenmekte zorlandı. SHP, seçim işbirliğinin bedelini ağır ödedi. Dün BDP benzeri partilerin varlığına itiraz edilirken bugün kamuoyu YSK'nın bağımsız adayları veto etmesine tepki gösteriyor. BDP'siz bir Meclis'in eksik olacağını söylüyor. YSK'nın veto kararı vicdanlarda karşılık bulmuyor.

BDP ne yazık ki kamu vicdanını doğru okuyabilmiş değil. Gerilimi yükseltmek, sokakların hararetini artırmakla meşgul. BDP sözcülerinin açıklamaları ateşe benzin döker gibi. Güneydoğu'dan gelen görüntüler, İstanbul'un göbeğinde yaşananlar karşısında ürpermek mümkün mü?

YSK'nın vetosuna tepki hukuk ve siyasi yollardan olur, sokakta değil. Eğer BDP yöneticileri fanatik taraftarlarını meydanlara dökerek daha fazla oy alacağını umuyorsa fena halde yanılıyor. Bu manzara BDP destekli bağımsızlara değil, bir başka partiye oy kazandırır.

Şüphesiz YSK, bu süreci daha iyi yönetebilirdi. İlk kararın hukukî dayanağı tartışmalı. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, 'YSK'nın kararı özensiz ve çelişkili.' dedi. Ankara'da derin devlete kadar uzanan çeşitli senaryolar dillendiriliyor. Arınç'a Kanal 24'te 'Siyasî amaç olabilir mi?' diye sordum, çok dikkatli üslup kullanarak cevap verdi: 'Bir el bu yanlışlıkları bir araya getirmek için özel görevlendirilmiş de olabilir diyenler çıkar.'

Veto kararı üzerine bağımsız adaylar çok kısa sürede memnu hakların iadesi evrakını YSK'ya ulaştırdı. Şu cümleler Gültan Kışanak'ın evrakından: '17 yıl önce infaz edilmiş ve bu süreden sonra sabıkasız yaşayarak son dönemde milletvekili olmuş bir kişi hakkında böyle bir anlaşma anlamsızdır.' Bunu bir de YSK anlansa... Önceki gün 18.00 sularında çalışmalarını tamamlayan YSK Başkanı, çıkışta dosyaları yeniden ertesi günü değerlendireceklerini söyledi.

Eğer evraklar tamamlandıysa, itiraz süresi dolmadan, mesai saatine bakmaksızın geç saatlere kadar çalışarak karar vermelerini beklerdim. Bu sürecin daha az hasarla atlatılmasına zemin hazırlarlardı.

Dün sabah YSK üyeleri nihai karar için toplandı. Nefesler tutuldu, gün boyu YSK'dan çıkacak karar beklendi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün sabah saatlerinde 'Müracaatlarla ilgili noksan belgeler varmış. Onlar da tamamlandığına göre artık problem olmaması gerekir.' şeklindeki açıklaması umutları artırdı. YSK uzun değerlendirmelerin sonunda akşam saatlerinde kararı verdi, biri dışında BDP kökenli bağımsızlara adaylık vizesi verdi.

YSK yanlıştan döndü. Peki, doğurduğu sonuçlar ne olacak? YSK üyelerini vicdanlarıyla baş başa bırakmaktan başka seçeneğimiz yok.

Önceki yazıda YSK'nın veto kararını yargının kötü bir şakası olarak yorumlamıştım. Evet, üç gündür yaşadıklarımız kötü bir şakaydı. Haydi, gülün bakalım gülebiliyorsanız. Ne yazık ki YSK'nın şakası güldürmedi, ağlattı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'de cuma vakti...

Mustafa Ünal 2011.04.24

AK Parti'nin ardından CHP de seçim beyannamesini açıkladı. Beklendiği gibi CHP'nin bildirgesinde ideoloji değil, projeler öne çıktı.

Cumhuriyet, laiklik, rejim gibi kavramların yerini aile sigortası, yeni anayasa, anadilde öğrenim aldı. Siyasetin normalleşmesi, ülkenin geleceği adına umut verici bir gelişme.

CHP beyannameyi kamuoyuna duyururken bir 'talihsizlik' yaşadı. Talihsizlik diyorum, çünkü CHP'lilerin Türkiye'nin gerçeklerinden bu kadar habersiz olduğunu sanmıyorum. Bütün adayların katılımıyla gerçekleşen toplantı tam da cuma saatine denk geldi. Kılıçdaroğlu'nun, haber kanallarının canlı yayınladığı konuşmasında 'müjde ve vaatler' dikkat çekiciydi. Ancak ülkenin büyük bölümü dinleyemedi. Cuma namazı için camideydi çünkü.

CHP lideri dün 'Neden cuma vakti?' sorusuna 'Toplantı saati 11.00 olarak belirlendi, dağıtılacak kitapçıkların yetişmemesi nedeniyle sarktı.' diye cevap verdi. Kılıçdaroğlu'nun cevabı tatmin edici değil ama yardımcısı Hurşit Güneş'ten daha iyi... Saat olarak 11.00 de problemlili. Ya daha erken, ya da cumadan sonra olabilirdi.

Güneş'in söyledikleri tam evlere şenlik: 'Böyle bir sıkıntıları varsa kaza etsinler. Cuma namazı kaza edilmez değil, her namaz kaza edilir. Biz CHP'liler özel yaşantımızla siyasî işlerimizi karıştırmayız.' Beyannamenin kazası olur ama cumanın olmaz. Siz CHP'liler özel yaşantınızla siyasî işlerinizi karıştırmayabilirsiniz ama oyuna talip olduğunuz kitleler, cuma gününü namaza göre yaşarlar.

Hurşit Güneş, dinî konuların cahili olabilir, ancak yeni CHP'de bu mevzuları gayet iyi bilenler var. Emekli müftü İhsan Özkes milletvekili adayı... İlahiyat profesörü Muhammed Çakmak da milletvekili listesinde. Cuma tartışması en çok onları zor durumda bıraktı. İki gündür gerek partililerin gerekse gazetecilerin sorularına cevap yetiştirmek için uğraşılar.

Seçim dönemlerinde partiler din ve değerlere daha fazla hassasiyet gösterirler. Halka yakın olmanın başka yolu yoktur çünkü. Ezan okunurken susmak bir zamanlar muhafazakârlığın göstergesiydi. Sağ parti liderleri miting konuşmalarında ezandan, Kur'an'dan sıkça bahsederdi. Sol partiler için aynı şeyi söylemek zor. Halk arasında sağ ve sol kavramlarına bile hâlâ dinî anlam yüklenir.

Bu konular açıldığında İsmet Paşa hatırlanır. Hurşit Güneş'in sözleri herkesin aklına İsmet İnönü'yü getirdi. Muarızları tarafından camide görülmediğinden söz edilince CHP'liler şöyle cevap yetiştirir: 'İsmet İnönü dindar bir adamdır. Din istismarı yapmamak için cuma namazlarını gizlice evde tek başına kılar.'

Dün Yeni Akit'ten Hasan Karakaya'nın köşesinde okudum. Fıkra sanıyordum, meğer gerçekmiş. İsmet Paşa Konya'ya her gidişinde İl Başkanı Fevzi Çelik'in evinde kalırmış. Fevzi Çelik son dönem İslam âlimlerinden Vehbi

Efendi'nin oğluymuş. İsmet Paşa bir miting için Konya'ya gelmiş.

Fevzi Çelik, Paşa'ya 'Mitingde uzun uzun konuşmanıza gerek yok. Konyalının kalbini Allah, peygamber diyerek kolaylıkla kazanabilirsiniz.' diye telkinde bulunmuş. Miting sonrası Çelik 'Paşam yine Allah demediniz'. diye sitem etmiş. İsmet İnönü'nün cevabı herkesin malumu: 'Allahaismarladık dedik ya.'

Benzer bir olayı ben yıllar önce Turgut Sunalp Paşa'dan bizzat dinledim. Sunalp 12 Eylül darbesinin ardından siyasete geçilirken askerlerin desteğiyle amblemi horoz olan MDP'yi kurar... Seçimler için yurt gezilerine başlar. Programı yapanlar Konya mitingini cuma gününe özellikle denk getirir.

Konya yolunda Sunalp'e 'Paşam mitingden önce cuma namazını Konya'nın en büyük camiinde kılacağız.' deyince Sunalp sert tepki gösterir. 'Hayır, olmaz. Oy için namaz kılmam.' der. Paşa'nın itirazı üzerine Konya'nın girişinde uzunca bir süre cuma vaktinin geçmesini beklerler.

Tamam, Kılıçdaroğlu'nun seçim beyannamesini açıklamayı cuma saatine denk getirmesi talihsizlik de CHP liderinin talihsizliği bir değil, iki değil. İşleri sıklıkla ters gidiyor. Gaflarından tutun da merdivene ters binmesine kadar... Neden acaba? Baksanıza beyanname işinde de usul esasın önüne geçti. Projelerin konuşulacağı yerde cuma saati herkesin dilinde... Doğrusu Hurşit Güneş de büyük katkı sağladı.

Kılıçdaroğlu cuma vaktinde konuştuğu için ben de dinleyemedim ama ideolojinin yerini projelerin alması iyi oldu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O yarım cümle...

Mustafa Ünal 2011.04.27

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu Zonguldak'ta konuşuyor. Başında Bülent Ecevit'in kasketi... Zonguldak, sol siyaset için önemli bir şehir; Ecevit buradan milletvekili seçildi.

Otobüsün üzerinde milletvekili adayları var ama biri eksik. Liste başı Mehmet Haberal, Silivri'de çünkü. Ergenekon davasından sanık.

Kılıçdaroğlu, Haberal'a selam göndermeyi ihmal etmedi, onun için 'Bir yiğit adam' dedi. Haberal sıradan bir isim değil. Ecevit 2002 yılında başbakanken rahatsızlandı, Haberal'ın sahibi olduğu hastaneye kaldırıldı. Sonrasında yaşananlar yakın tarihin muamması. Ecevit iktidarını yitirdi, DSP parçalandı. Mehmet Haberal 'sağlık darbesi' diye de tanımlanan bu sürecin aktörlerinden... Hakkındaki iddialar ağır. Yargıya da taşındı. Haberal'ın Zonguldak'tan adaylığı her açıdan manidar.

CHP liderinin Zonguldak mitingini tarihî kılan bu değil. Yarım bıraktığı bir cümle... Meydandaki kalabalık ve coşku fena değil. Ecevit'in kasketini bir partili verdi. Meydanın havası liderlerin konuşmasını etkiler.

Kılıçdaroğlu, Başbakan Erdoğan'a yüklenirken bir ses tonunu yükseltti ve 'Benim adımlı yolsuzlukla anarsan, ana, aaa...' dedi.

Cümlenin devamını getirmede. Meydandan uğıltular yükseldi. Ardından da gülererek 'Söylemeyeyim, gerisini söylemeyeyim' dedi. 'Gerisini söylemeyeyim' dediğı cümlenin devamı neydi acaba? Ağzından çıkan 'Ana' kelimesi çok net... 'A' harfini uzatarak kesti. İki gündür sadece siyasetin mekânlarında değil sokaktaki insan o yarım cümleyi konuşuyor...

Kamuoyunda 'Tam küfredecekti ki, kendine geldi ve cümleyi yarıda bıraktı' yönünde kanaat oluştu. Konuşmasındaki o bölümü defalarca dinledim. Cümlenin başlangıcına ve öncesine baktığımda bende de, Kılıçdaroğlu'nun ağzından hiç 'hoş olmayan' kelimeler döküleceğı izlenimi doğdu. Türkçe kızgınlık ve öfke anında 'Ana' ile başlayan cümleler az çok bellidir.

Kılıçdaroğlu'na 'Ne söyleyecektiniz?' diye soruldu. 'Daha sert ifade kullanacaktım ama doğru olmayacağını düşündüm ve orada kestim.' cevabı verdi. Ama tartışma bitmedi. Bu söyledikleri o yarım cümleyi açıklamaktan çok uzak. 'Ana' ile başlayan 'daha sert ifade' ne olabilir? CHP lideri bu soruya 'Herkes daha dikkatli olmalı, ayağını denk almalı diyecektim.' karşılığını verdi.

Bu cümleler sert ifade değil ki... Hemen her konuşmasında Başbakan Erdoğan hakkında bundan çok ağır eleştiri cümleleri bulmak mümkün... Bir grup konuşmasını bu gözle incelemek yeterli. Ayrıca 'söyleyecektim' dediğı o cümleler konuşmanın akışına uygun düşmüyor. CHP liderinin yarım bıraktığı o cümleye ilişkin söyledikleri kesinlikle 'inandırıcı' değil. Kimse de ikna olmadı.

En hafifi içinde 'ana' geçen hakaret cümlesi olabilir. 'Küfür' tahmini yapanların oranı da az değil. Normal şartlarda bir siyaset adamının küfür etmesi asla düşünülemez. Kendisini kaybetmiş olması lazım ki ağzından nahoş ifadeler dökülsün... Meydanlar bazen insanın başını döndürür, dilini dolaştırır.

Türk siyaseti bugüne kadar miting veya açık toplantıda küfre tanık olmadı. Siyasi liderler özellikle seçim dönemlerinde rakiplerine her türlü ithamı yaptı, ağır eleştiri yöneltti. Böylesi ilk kez yaşanıyor. 'Ana' ile başlayan ve 'daha sert ifadeler' söylememek için yarım bırakılan cümle... Bu bir ilk... Devamı o veya bu, eleştiriye aşan ifadeler olduğu kesin.

İlginçtir, o yarım cümle medyada gerektiğı gibi yankılanmadı. Siyasetin üslubu eleştirilirken bu cümlenin görölmemesi veya önemszenmemesi anlaşılabilir gibi değil. Başbakan Erdoğan'ın bir çiftçiye söylediğı 'Ananı da al git' cümlesi görsel ve yazılı medyada sürekli tekrarlandı. Nedense Erdoğan'a dikkat kesilenler Kılıçdaroğlu'na sağır kaldılar. Dili de sürçmüş olsa, kendini de kaybetmiş olsa Kılıçdaroğlu'nun yapması gereken 'o yarım cümle' için kamuoyundan özür dilemek. Başka çıkışı yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Nisan muhtırası

Mustafa Ünal 2011.04.29

Gündem öylesine yoğun ki... Başbakan'ın çılgın projesi, Kemal Kılıçdaroğlu'nun ana ile başlayan yarım cümlesi ve MHP'de iki genel başkan yardımcısının istifasıyla sonuçlanan kaset depremi.

Her biri ayrı yazı konusu... Ben başka bir konuya değineceğim. Önceki gün 27 Nisan bildirisinin dördüncü yıldönümüydü.

Genelkurmay'ın internet sitesinde gece yarısı yayınlanan açıklamanın Meclis'in iradesine bir müdahale olduğuna kuşku yok. Hâlâ arka planı tam aydınlanabilmiş değil. Gece, neden 23.30'da internete kondu? Dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt, 'Eve geldim, haberleri izledim, canım sıkıldı oturup yazdım.' dedi. Genelkurmay'da işler bu kadar basit mi?

Bir genelkurmay başkanının haberlere bozulması muhtıra ile mi sonuçlanır? O metnin kaleme alınmasına, internet sitesine konulmasına kimler katkı verdi? O süreçte Büyükanıt'ı dolmuşa bindiren, gaz veren birilerinin olduğu muhakkak.

27 Nisan'ı diğer süreçlerden ayıran hükümetin cevabıydı. AK Parti iktidarı '28 Nisan muhtırası' nitelemesini hak edecek bir cevap verdi. Bu ülke çok muhtıralar, mektuplar, örtülü müdahaleler gördü. Hemen hepsinin metni bile birbirine benzer. Atatürk ilke ve inkılâpları ile başlar, rejim, laiklik ve cumhuriyet kavramlarından söz edilir. Hükümetin işleri raydan çıkardığından dem vurulur.

Bir özensizlik, kötü üsluba rağmen 27 Nisan bildirisi de öncekilerden pek farklı değil. Kelimeler, cümleler farklı ama ruhu aynı. Laiklik hassasiyeti ve Kutlu Doğum etkinliklerinden duyulan rahatsızlık 27 Nisan'a yansımış. Asıl amacın Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini engellemek olduğunun herkes farkında.

Altına Genelkurmay'ın imza koyduğu bildirilerin sonuçları 28 Nisan'a kadar hep aynı oldu. İlk olarak hükümetler istifa etti. Başbakanlar arkasına bakmadan şapkayı alıp gitti. Hiçbirinin aklına direnmek gelmedi. Meclis ise ağır yara aldı. Dışarıdan yönlendirmeye kurulan hükümetlerin ömrü de uzun olmadı. 27 Nisan'ı kaleme alanların 'b planını' düşünmemeleri bu yüzden...

Eğer muhtıra kelimesi kullanılacaksa 27 Nisan bildirisi için değil 28 Nisan açıklaması için kullanılmalı. Yıldönümlerinde 27 Nisan'a değil, 28 Nisan'a dikkat çekilmeli. Hükmünü icra eden 27 Nisan değil, 28 Nisan bildirisi oldu çünkü.

Gece yarısı bildirisi Ankara'da duyulur duyulmaz Başbakan Erdoğan bazı bakan ve parti yöneticileriyle toplandı. Yakın çevreden, uzak duranlar da olmadı değil. Resmî konuttaki o toplantıda nasıl cevap verileceği tartışıldı. 'Bırakıp gitmek' Erdoğan'ın aklının ucundan bile geçmedi. 'Sonu nereye varırsa varsın dik durmalıyız. Neye mal olursa olsun halktan aldığımız iradenin hakkını vermeliyiz' kararlılığı orada bulan herkeste oluştu.

28 Nisan muhtırası bu iklimde kaleme alındı. 'Biz de internet sitesinde yayınlayalım' teklifi yapanlar oldu ama kabul görmedi. 'Hükümet açıklaması' olarak kamuoyuna duyurulması benimsendi. O metni de doğal olarak hükümet sözcüsü Cemil Çiçek okudu.

Hükümetin açıklamasında 'Açıklama hükümete karşı bir tutum olarak algılanmıştır. Demokratik bir düzende bunun düşünülmesi dahi yadırgatıcıdır.' denildi. Genelkurmay'a Anayasa'daki yetki ve görevleri hatırlatıldı. Bu, askerin bugüne kadar duymaya alışık olmadığı bir cevaptı. Üslup yumuşak, içerik çok sertti.

Dün 28 Nisan muhtırasının 4. yıldönümüydü. Bazı çevrelerin büyük umutlar beslediği 'Yaşar Büyükanıt' hükümetin muhtırasına hedef olan ilk Genelkurmay başkanı olarak tarihe geçti. Sonra, bir gün alışveriş merkezinde önüne atlayan bir vatandaşın 'Paşam bunlara gününü bildiremediniz' sitemiyle karşılaştı.

Cevabı ne mi oldu?

28 Nisan'ı en iyi anlatan cümle: 'Tayyip Erdoğan öncekilere benzemiyor. Ben, ne yapayım kızım...'

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ucube mi?

Mustafa Ünal 2011.05.01

CHP Lideri Kılıçdaroğlu 'ana ile başlayan yarım cümlesinin' küfür olarak yorumlanmasından rahatsız. Nasıl olmasın ki... Sürekli karşısına çıkıyor.

Önceki akşam CNN Türk'te kendisine soruldu, söylediklerini tekrarladı: 'Ayağını denk al' diyecektim yanlış anlaşılır diye gülerek tamamladım.'

'Ana aa...' deyip 'gerisini söyleyemeyeyim' dersiniz bu cümle küfre kadar gider. Birkaç kez izah etmeye çalıştı, ancak söyledikleri kimseyi tatmin etmedi. 'Sadece belli medyanın Başbakan'ın annesine küfretmiş gibi gösterdiğini' söylerken de yanılıyor. O yarım kalan cümleden dolayı Kılıçdaroğlu, CHP'ye yakın duran medya organlarından da sert eleştiriler aldı.

Ben de başından beri küfür amacı taşımadığını düşünenlerdenim. Dili sürçtü, sonra da toparlayamadı. Acemiliğinin kurbanı oldu. Düzeltmeye çalışırken daha da karmaşık hale getirdi. O yarım cümleinin kamuoyunda oluşturduğu algı 'Neredeyse küfredecekti' şeklinde... Sırf bunun için 'Kastım o değildi ama eğer öyle anlaşılırsa özür dilerim' diyebilmeliydi.

Bu konunun kolay kolay kapanmayacağını anlamış olmalı. Seçim süreci ve sonrasında karşısına çıkacak. Medyanın belli kesimini haksızca itham etmek yerine 'afedersiniz' demek çok mu zor?

CHP Lideri'nin bugünlerde bir başka olaydan dolayı da başı dertte... Doğrudan onun bir dahli yok. Ancak CHP'li bir belediyenin etkinliği söz konusu olunca partinin kurumsal kimliğini de bağlıyor. Eminim ki kendisine sorulsa 'Hayır, yapmayın' derdi. Olayı biliyorsunuz, iki gündür manşetlerde...

Eskişehir'de CHP'li Tepebaşı Belediyesi'nin galerisinde sergilenen talihsiz resimler. Hiç savunulabilir bir tarafı yok. Cami ve tesettüre ağır hakaret var. Resimde Kars'ta kaldırılan heykeller bir caminin minarelerine monte edilmiş ve mahyaya da 'Ucube' diye yazılmış. Ne kadar bayağı, ne kadar çirkin... Tesettürlü bir kadının yüzü iç çamaşırıyla kapatılmış. Cami ve örtü, bu toplumun kutsalıdır. Hangi partiden olursa olsun bir siyasetçi o resimleri görür görmez halkın rahatsız olacağını düşünmeliydi. 'Benim haberim yok' diyemez, çünkü serginin açılışını Belediye Başkanı Ahmet Ataç yapmış. Ercan Karakaş da açılışa katılan isimlerden...

Bu sanat değil, düpedüz hakaret. Hiç kimse camiye 'ucube' diyemez, örtülü bir kadını o şekilde resmedemez. O resimleri belediyenin galerisinde sergilemek o zihniyeti 'ucube' yapar.

CHP'nin bu tip acayıplıkları yeni değil. Yerel seçimler öncesinde de tesettürü 'rahibe kıyafeti' olarak nitelendiren afiş İstanbul'un çeşitli yerlerine asılmıştı. Tepkiler üzerine parti kaldırmak zorunda kaldı, ancak sorumlularına gerekli ceza kesilmedi. Parti yönetimi ağır müeyyide uygulasaydı bu tip 'talihsizlikler' daha az yaşanırdı. Doğrudan CHP Lideri'ni sorumlu tutmak yanlış... Ancak faturanın da CHP'ye kesilmesi kaçınılmaz. Kabul etmek gerekir ki Kılıçdaroğlu CHP'yi dönüştürmek için önemli adımlar attı. CHP'yi toplumun geniş kesimlerine açmak için partinin geleneksel hale gelen ideolojik, katı politikalarını esnetti. Merkez sağdan

isimleri milletvekili listelerine yerleştirdi. Partinin kendisine ayak uydurmakta apaçık zorlandığı ortada... 'CHP'yi yönetmek Türkiye'yi yönetmekten zor' denmesi boşuna değil.

Baksanıza partide sürekli acayiplikler yaşanıyor. Kılıçdaroğlu'nun başı hiç dertten kurtulmuyor. Yeni bir sıkıntı daha; Sinan Aygün'n Bülent Ecevit hakkındaki dilekçesi... Sinan Aygün 2002 yılında ATO başkanı iken yargıya başvurur ve 'Başbakan Bülent Ecevit'in akıl sağlığının yerinde olup olmadığının araştırılmasını' ve 'Başbakanlıktan azledilip vesayet altına alınmasını' talep eder. Aygün, o sıralar sağ partilere göz kırpyordu ama bugün CHP listelerinden milletvekili adayı.

Yeni CHP, Ecevit ailesi ile ittifak halinde... CNN Türk'te bu dilekçe Kılıçdaroğlu'na soruldu, bir cevap veremedi, bir şeyler söylemeye çalıştı ama ne dediği anlaşılamadı. Haydi Mehmet Haberal'ı geçelim... Bir yanda Ecevit ailesiyle işbirliği, diğer yandan Ecevit'e bayrak aan bir ismin üçüncü sıradan adaylığı... Buradan bakınca 'Acaba CHP ucube mi?' sorusu biraz ağır olsa da anlamsız değil. Halkı bilmem ama böyle giderse CHP'yi Ecevit'in ruhu çarpar.

'çok seslilik' iyi bir şey olabilir fakat CHP bu acayipliklere artık son vermeli. Yoksa 'ucube' mahyası CHP'nin genel merkezine asılır...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçimin  sorusu

Mustafa nal 2011.05.04

Seçimlere 40 günden az süre kaldı. Liderler meydanlarda. lke hızla seçim havasına giriyor. Parti bayrakları sadece adayların seçim bürolarının önünde...

Doğru bir karar alındı. Eskiden her yer bayraklarla kaplanırdı. En işlek caddelerden en ücra köşelere kadar, Türkiye 'en çok hangi parti bayrak asacak' yarışına sahne olurdu.

12 Haziran için geri sayım başlayınca kamuoyuna açıklanan anketler de arttı. Sadece anket firmalarının değil, sokaktaki insanın zihninde de üç sorunun cevabı merak konusu. Ben de bu üç soruya son günlerde çok fazla muhatap oluyorum. AK Parti yüzde 50'yi bulur mu? En çok merak edilen sorulardan biri bu...

AK Parti için başarı çıtası neredeyse yüzde 50 oldu. Ne anketlerde ne de sokakta birinciliğini sorgulayana hiç rastlamadım. Seçimlere böylesine favori giren bir parti hatırlamıyorum. Oysa iktidar yıpratır. AK Parti iki dönemi geride bıraktı, üçüncü dönemin eşiğinde. Sadece Demokrat Parti 1950-1960 arasında st üste üç seçim kazanabildi. Oy oranları giderek geriledi. AP ve ANAP iki dönem seçimlerde başarılı olabildi.

Yüzde 50, AK Parti için psikolojik ıta... Anayasayı tek başına değiştirecek çoğunluğa sahip olup olamayacağı da merak konusu elbette. 12 Haziran akşamı sadece oy oranına değil, 367 milletvekili çıkarıp ıkaramayacağına da bakılacak.

AK Parti yüzde 50'yi bulabilir mi? Medyaya yansıyan iki anketin sonucunu paylaşmak isterim... Bunlardan biri GENAR. 60 ilde yaptığını duyurduğu kamuoyu araştırmasında AK Parti'nin oy oranı; yüzde 48,7... Pazar günü Habertürk gazetesi Konsensus'a yaptırdığı anket sonuçlarını yayımladı.

Rakamlar şaşırtıcı şekilde birbirine çok yakın. Habertürk'ün araştırmasında AK Parti'nin oy oranı; yüzde 48,9... Bu iki anket AK Parti için yüzde 50 oyun hiç de zor olmadığını gösteriyor.

Cevabı aranan ikinci soru; CHP'nin yüzde 30'u bulup bulamayacağı... CHP için kritik eşik yüzde 30. Bu rakam Kemal Kılıçdaroğlu'nun genel başkanlığı açısından hayati derecede önemli. Bir oy fazla almak için merkez sağa açılması ve her türlü politik vaadin altında iktidar hesabından ziyade yüzde 30 hedefi var. Malum, CHP'nin eski lideri Deniz Baykal giderken partiyi yüzde 30'larda bıraktığını açıkladı.

Hem Baykal'ın açıklaması hem de iktidar umudunun diri tutulması için yüzde 30'lar CHP için kritik eşik. Yüzde 30'ların altındaki oy oranları 13 Haziran sabahı CHP'de karmaşa demek. Aslında normal şartlarda solun potansiyeli yüzde 30'larda... Pastadan pay alacak başka parti de yok. DSP çok zayıf kaldı. Meydan bütünüyle Kemal Kılıçdaroğlu'nun.

CHP yüzde 30'a ulaşabilir mi? Zor değil, ancak dağınık ve savruk görüntü içinde. İç problemleri tam geride bırakılmış değil, bir nebze dondurdu. GENAR'ın anketinde CHP'nin oy oranı; yüzde 25,2... Habertürk'ün yayımladığı kamuoyu yoklamasında ise yüzde 25,8... İki farklı anketin benzer sonuç elde etmesi ilginç.

Üçüncü soruyu tahmin edersiniz... MHP'nin barajı aşıp aşamayacağı... MHP'nin potansiyeli yüzde 10'un çok üzerinde. Ancak MHP konjonktürel dalgalanmalardan en çok etkilenen parti. Onun için çok sert düşüş ve ani çıkışlar yaşadı. 1999'da yüzde 20'lere yaklaştı, bir sonraki seçimde barajın altında kaldı. Diğer partilere göre MHP için öngöründe bulunmak daha zor.

Milletvekili listesi tabanda heyecan oluşturmamış gibi sonrasında bazı talihsizlikler yaşadı. Yerel seçimlerin iki tane yıldız ismi vardı. Biri CHP'den Kemal Kılıçdaroğlu diğeri ise MHP'den Mansur Yavaş... Kılıçdaroğlu, Baykal'ın çekilmesinden sonra tek aday olarak CHP'nin başına geçti. Mansur Yavaş nerede? Milletvekili listelerinde adı yok.

MHP, yüzde 10 barajını aşabilecek mi? GENAR'ın anketinde 11,9... Habertürk'ün araştırmasında ise yüzde 10,9... Barajın hemen üstünde. Tehlikenin çok uzağında değil.

Hiç şüphesiz üç soruya en doğru cevabı 12 Haziran günü sandık verecek...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu ile...

Mustafa Ünal 2011.05.08

Malatya meydanında konuşan başka biriydi sanki. Ses tonu yüksek, üslubu sert... Birkaç saat önce hançeresini yırtarcasına 'Recep Bey çık karşıma tartışalım' diye bağıyordu.

Belli ki kalabalığın 'Vur vur inlesin, Başbakan dinlesin' çağrısından etkilendi. Siyasete Gandhi olarak girdi, 'sakin güç' dendi, sonunda o da meydanlara teslim oldu. Miting sonrası 7-8 kişinin ancak sığabildiği küçük uçakla Ankara'ya dönüyoruz. Karşımızda bambaşka biri var. Bağırın, sert ve gergin adamın yerini sakin, mütevazı biri almış. İki farklı insan sanki... Kemal Kılıçdaroğlu'ndan söz ediyorum. İddialı söz söylemekten kaçınır bir üslupla konuşuyor.

Sohbete başlarken 'Miting kürsüsünde çok sert ve gergindiniz, neden?' diye sordum, 'Seçim meydanlarında konferans salonlarındaki gibi konuşulmuyor. Kalabalığın heyecanını canlı tutmanız lazım.' diye cevap verdi. Halk da sertlikten yana, Malatya'da gördüm, Kılıçdaroğlu en çok alkışı Başbakan'a karşı sesini yükselttiği bölümlerde aldı. CHP liderinin Siirt'te söylediği 'Statükonun Allah'ı Ankara'da oturuyor' cümlesi çok tepki çekti. Doğrusu sıkıntılı bir cümle... 'Yöresel deyimleri kullanmak siyasetin doğasından var. Benim kesinlikle başka kastım yoktu.' dedi. 'Dine karşı argüman' olarak yorumlanmasından şikâyetçi. Sokakta kullanılan her söz kürsüye taşınmaz.

Tepkiler üzerine 'Milletvekili adayı yaptığınız emekli müftü veya ilahiyatçılarla bir temasınız oldu mu?' diye sordum, 'Yok, hayır onlar İstanbul'da çalışıyorlar.' dedi. Kastı farklı olsa da sakıncalı bir cümle. Siyaset adamlarından din gibi hassas konularda daha dikkatli davranması beklenir. CHP lideri keşke bu gibi durumlar karşısında Prof. Muhammed Çakmak'a danışsa. Hiç değilse düzeltme yoluna gidebilir. 'Başbakan da Allah'ın kuruşu dedi' gibi izahlar kurtarmıyor çünkü. CHP meslek liselilerin polis olmasına imkân sağlayan yasal düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Kılıçdaroğlu'na 'Ayrımcılık anlamına gelen bu tutum yeni CHP'nin politikalarına uygun mu?' diye sordum. 'Arkadaşlar hukukî açıdan değerlendirmişler, Anayasa'ya aykırılık görmüşler.' dedi.

Peki, aralarında imam hatip liselerinin de bulunduğu meslek okullarının polis olmasına karşı mısınız? CHP lideri 'Hayır karşı değiliz, imam hatip lisesi mezunları da polis olabilir.' diye cevap verdi. Bu çelişki değil mi? Bu, bir dağınıklık mı yoksa parti liderliği ile yönetim arasındaki fark mı? Galiba her ikisi de. Kemal Kılıçdaroğlu miting sayısında rekor kıracak. Sadece illeri değil, ilçeleri de dolaşıyor. CHP'nin en az oy aldığı yerlere özellikle gidiyor. Bütün illere gitmekte kararlı... 'Muş'ta yıllar sonra miting yaptık. Bazı yerlere iki-üç kez gideceğim.' dedi. Genel başkan olarak ilk seçimi, ancak referandumda miting yaptı.

Kıyas yapmasını söyleyince 'Referanduma göre ilgi daha iyi' dedi. Sadece meydanlara göre değil, cadde ve pencerelerdeki ilgiye de baktığını söyledi. Malatya'da şehir merkezinden havaalanına parti otobüsüyle intikal ettik. Yolda bir kez durdu ve 'Çayınız var mı?' diyerek kahvelere daldı. Orada bulunanlarla sohbet etti, konuştu. Bu da Kılıçdaroğlu'nun özelliklerinden biri. CHP lideri miting konuşmalarını yazılı metinden yapmıyor. 'Konuların satır başlarını not ediyorum, mesela işsizlik diyorum, o bana yetiyor. Doğaçlama konuşuyorum.' dedi. Karton üzerine eğri büğrü yazılmış sloganlardan ve afişlerden esinleniyor. Sık sık meydanla diyaloga giriyor. Sorduğu sorular halkı canlı tutuyor.

Miting konuşmalarının iki teması var; CHP'nin ekonomi ağırlıklı projeleri ve hükümet eleştirisi. İdeolojik vurgular yok denecek kadar az, rejim, cumhuriyet, laiklik gibi kavramları kullanmaktan özenle kaçınıyor. Bu konuda önceki dönemle bir fark ortaya koyduğu açık... CHP lideri CHP'nin reklamlarından son derece memnun. 'Kendi sesimi ben de beğendim.' dedi. 'İleride şiir kaseti çıkarır mısınız?' diye sordum, 'Hayır, o işe girmem.' dedi. Malatya mitingi dolayısıyla Kemal Kılıçdaroğlu ile bir gün geçirdim. Bana 'yalnız adam' izlenimi verdi.

Yanlış mesajların, çelişkili politikaların, olumsuz algıların önüne ancak güçlü danışman ekibiyle geçebilir. Yoksa daha çok yol kazası yaşar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gaziantep'ten...

Siyasete çabuk ısınmış. Zaten politikaya uzak biri değildi. 20 yılı aşkın süre siyasi gelişmeleri tribünden izledi, şimdi sahaya indi. Şehrin muhtelif yerlerinde posterleri asılı... İki aydır aktif politikanın içinde. Aday adayıydı, temayülden birinci çıktı. Teşkilatın dışından gelip de eğilim yoklamasını ilk sırada bitirmek büyük başarı.

Bunda hiç kuşkusuz Ergenekon üzerine yazdığı yazıların, kitapların payı büyük... Zülfüyâre dokunan konulara gözü kara girmek, her babayiğidin harcı değil. Tahmin ettiğiniz gibi Şamil Tayyar'dan söz ediyorum. Düne kadar meslektaşımızdı, yaklaşık bir yıl birlikte televizyon programı da yaptık. Haliyle çalışmalarını gelip yerinde görmek bize düşer. Gaziantep'teyim. Şehrin hemen her yerinden seçimin havasını hissetmek mümkün. Şamil Tayyar'ı dün sabah erken saatlerde İslahiye'ye gitmek için hazırlanırken yakaladım. 'Dur durak yok, geç saatlere kadar çalışıyoruz. Bu tempo artarak son güne kadar da devam edecek.' dedi.

Sadece sahada değil, fırsat buldukça televizyon programlarına da katılıyor. 'Siyasette zorlanıyor musun?' soruma, 'Mesleğinizin kıymetini iyi bilin.' diye esprili cevap veriyor. Anadolu'da siyaset kolay değil, meşakkatli iş. Ergenekon davasıyla ilgili sorulara sık sık muhatap olduğunu tahmin etmek zor değil. Sokaktaki insan demokrasiyi tehdit eden çetelerle ilgili gelişmeleri yakından izliyor. Halkın bu hassasiyeti hem Şamil'in hem de AK Parti'nin büyük şansı. Gaziantep'in en ücra köşelerinde 'Ergenekon'da bir numara kim?' sorusu başka türlü nasıl açıklanabilir. Şamil sadece Gaziantep'in sorunlarına değil, Ergenekon ve Balyoz gibi davalarla ilgili sorulara da cevap yetiştirmekle meşgul. Bir yerel yönetici 'Sizin yazdıklarınızın sayesinde biz koltuklarımızda rahat oturabildik.' demiş.

Şamil, Gaziantep'i anlatırken şehrin bir özelliğine dikkat çekiyor: 'Burası barış içinde bir arada yaşamayı başarmış bir il'... Hazırladığı broşüre şu cümleyi koymuş: 'Türkiye'nin her yerinden, 80 ilden göç alan, her inanç ve etnik grubun özgürce kendini ifade edebildiği bu güzel şehrimizi barış projesi olan demokratik açılımın merkez üssü yapalım'. Gaziantep'in uzaktan görünemeyen çok önemli bir özelliği bu...

Sokaktaki insanlarla konuştum, Gaziantep Şamil Tayyar'ı 'öz evladı' olarak bağrına basmış.

AK Parti Gaziantep'te rahat... Adaylar arasındaki uyum dikkat çekici. Listenin başında aynı zamanda partinin kurucusu olan ve yıllarca bakanlık yapmış bir isim var: Hüseyin Çelik... Buradan ilk kez aday, ancak bölgenin insanı, şehir de benimsemiş. Çelik taban siyasetini de iyi bilen biri. Meclis'te hitabet konusundaki maharetiyle sıvrıldı.

'Hava nasıl?' diye sordum, 'Gaziantep'te durumumuz çok iyi. Seçime kadar çalmadık kapı, girmedik ev bırakmayacağız. En organize çalışan parti biziz. Adayların her biri bir yerde' dedi.

Gaziantep'e gelip de Fatma Şahin'den söz etmemek olur mu? AK Parti'nin Kadın Kolları Başkanı... Kadınlara dönük birçok projede onun imzası var. Pek öne çıkmayı sevmiyor. İki dönemdir de milletvekili. İkinci sıradan aday... 'Gaziantep'te çok iddialıyız. Büyükşehirler içinde en fazla oy oranıyla rekor kıracağız. Hüseyin Çelik lokomotif gibi sürükleyecek.' dedi. Türkiye genelinde AK Parti'nin, kadınlardan, erkeklere oranla daha fazla oy aldığını anlattı.

Seçim Koordinasyon Merkezi'nden çıkarken kalabalık bir grup etrafını sardı. Herkesin elinde bir kâğıt... Kimini dinledi, kiminin notlarını aldı. Hepsiyle tek tek ilgilendi. İş isteyen de var, aile problemini anlatan da. Gördüm ki, siyasetçiden istemenin sınırı yok, akla hayale gelmedik şeyler talep edilebiliyor.

Fatma Şahin'e 'Ne kadarını çözebiliyorsunuz?' diye sordum, 'Elimizden geldiği kadarını' dedi.

Gaziantep'te tablo nasıl oluşur? Diğer Anadolu şehirlerinde milletvekili sayısı düşerken Gaziantep'te iki arttı, 10'dan 12'ye çıktı. Gaziantep bir zamanlar solun kalesiydi. Sol siyasetin önemli ismi Celal Doğan yıllarca belediye başkanlığı yaptı. Şimdi kale değil. Sol, geçmişin o pırıltılı günlerini arıyor. AK Parti'nin bariz üstünlüğü söz konusu. Referandumda 'evetlerin' oranı yüzde 70...

Sıralama belli de, rakamlara nasıl yansıtacağı soru işareti. Kararsız oranı çok düşük olsa da, partilerin son bir aydaki performansının tabloyu şekillendireceği de ortada...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balıkesir'de seçim ne olur?

Mustafa Ünal 2011.05.13

Başbakan Erdoğan'la Balıkesir'deyim. AK Parti'nin bu seçimlerde izlediğim ilk mitingi bu. Şehrin üzeri bulutlarla kaplı, sabah saatlerinde yağın yağmur her yeri ıslatmış. Bulutlar hâlâ yağmur yüklü, yağdı yağacak, güneş yok... Hava hafiften serin. Ayrıca hafta içi, işçi memur mesaide... Anlayacağınız miting için zemin ve saha şartları pek uygun değil.

Meydan dolu. Referandumdan da, yerel seçimlerden de daha kalabalık ve coşkulu. İlgi, havaalanından başladı, yol kenarlarında öbek öbek biriken vatandaşlar Erdoğan'ı selamlıyor. Yüksek binalar salkım saçak dolu, pencerelerden el sallayan sallayana...

Başbakan konuşmasına projelerini anlatarak başladı. 'Kara tahta tarihe karışacak' dedi. Nüfusu 1 milyonu geçen Balıkesir'e 'büyük şehir' müjdesi verdi. 'Yerel seçimlerde büyük şehirsiniz' dedi.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na ağır yüklendi: 'Yürüyen yalan' dedi. Muhalefet partilerinin üniversite sınavı tartışmasını istismar ettiğini söyledi. Kılıçdaroğlu'nun SSK genel müdürlüğü yaptığı sırada kuruma sınavsız personel aldığını gösteren bir belgeyi açıkladı. Ve peş peşe sorular sordu: Sayın Kılıçdaroğlu SSK'ya bu şekilde kimleri atadınız? O atanaların sizinle akrabalık bağı var mı? Soyadları sizin eski soyadınızla eşinizin eski soyadıyla aynı olan kaç kişi bu şekilde işe alındı?

Başbakan, Kılıçdaroğlu'ndan bu soruların cevabını istedi. Sorular bugüne kadar genellikle Kılıçdaroğlu'ndan gelirdi. Şimdi sorulara kendisi muhatap... Ve hepsi de ciddi sorular. Hiçbiri geçirilecek türden değil. Mutlaka cevaplandırılması gerekir. Bu belgenin devamının geleceği kesin.

Biraz da Balıkesir siyasetinden söz etmek isterim. 12 Haziran'da nasıl sonuç çıkar? Balıkesir'in merkez nüfusu düşük, Bandırma, Ayvalık, Edremit gibi büyük ilçeleri var. Miting ve sokaklardaki ilgi kuşkusuz önemli, ancak her zaman doğru sonucu vermeyebilir.

İki yıl önce bir grup gazeteciyle AK Parti'nin yerel seçimlerdeki mitingini izlemiştim. Sadece meydan değil, yol boyunca dizilen insanlar Erdoğan'ı selamlıyordu. Manzarayı gören kimi meslektaşlarımız 'Balıkesir'de seçimin sonucu belli' yorumları yaptı. Haksız değillerdi, sokak ve meydanın dili bunu anlatıyordu. Bazı başka illerde olduğu gibi Balıkesir'de de AK Parti'ye karşı blok oluştu ve sandık sürpriz yaptı, belediye başkanlığını MHP kazandı.

Balıkesir bir zamanlar merkez sağıın kalesiydi. Demokrat Parti'nin hâlâ hatırı sayılır oyu var. 2000'li yıllarda Balıkesir'de Recep Tayyip Erdoğan gerçeğinden söz etmek mümkün. Refah Partisi ülke genelinde birinci olduğu 1995 seçimlerinde sadece bir milletvekili kazanırken Erdoğan'ın AK Parti'si her iki seçimde de 8 milletvekilinin 5'ini aldı. Referandumda 'hayır'lar önde çıktı ama 'evet'lerin oranı yüzde 48'lerde. Makas açık değil yani.

12 Haziran tablosunda radikal değişiklik olur mu?

AK Parti son milletvekilini buçuktan kazandı, sandıktan benzer dağılım çıksa bile küçük oy değişikliği sonucu etkiler. Tablo değişmese bile rakam değişebilir. CHP'de eskiye göre bir kıpırdanma var. CHP, Balıkesir mitingini geçen hafta yaptı. Meslektaşlarımıza sordum, Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'nin önceki mitinglerine oranla daha fazla kalabalık toplamış.

Hayvancılık ve topraktan beslenen kırsal kesimin oyu hiçbir zaman çantada keklik değil, tercihini çok kolay değiştirir çünkü. Ancak sağ partilere daha yatkın olduğu bir gerçek. AK Parti'nin milletvekili adayları en çok 'et ve süt' fiyatlarıyla ilgili sorulara muhatap oluyor.

Ben 12 Haziran için Balıkesir'de radikal bir değişiklik öngörmüyorum. Üç aşağı bir yukarı yine benzer tablo çıkar. Sanki bütün mücadele AK Parti'nin buçuktan kazandığı bir milletvekilliği için. AK Parti de alabilir, CHP de... MHP'nin de şansı yok değil. Miting meydanı ve sokaklar AK Parti'nin gücünü koruduğunun işareti. Bakalım Erdoğan'a bu olağanüstü ilginin rakamla ifadesi nasıl olacak?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bağış: 'Siirt'te 5-0 yaparız'

Mustafa Ünal 2011.05.15

'İnsan kuş misali, bir orada, bir burada' sözünün ete kemiğe büründüğü bir hafta yaşadım. Hafta başında Gaziantep'teydim, ardından Başbakan Erdoğan'ın Balıkesir ve Yalova mitingleri ve son durak: Siirt. Siirt'in değişik sosyal dokusu var. Arap ve Kürt ağırlıklı. Terör yüzünden kırsaldan şehir merkezine ikamet için gelenlerin renkli görüntüler oluşturduğuna tanık oldum. Sadece ara sokaklarda değil, işlek caddelerde de büyükbaş hayvanlara rastlamak mümkün.

Siirt'in sadece şehir merkezini değil, Pervari ve Tillo ilçelerini de gördüm. Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'la birlikte. Bağış, İstanbul'dan aday. Ama memleketi Siirt. Siirt'le irtibatını hiç koparmamış. 'Baba ocağı' dediği Siirt'e yılda en az 4-5 defa geldiğini anlattı. Dikkat ettim, hemen her konuşmasında 'Siirt'te 5-0 yapacağız' dedi. Oysa Siirt'te 3 milletvekili var. Diğer ikisi mi? Biri Başbakan Erdoğan, diğeri Egemen Bağış... Erdoğan, Siirt'in damadı, Bağış ise şehrin çocuğu. 'Biz aynı zamanda Siirt milletvekiliyiz.' derken kastettiği bu.

Bağış, Siirt'e ayak basar basmaz bir tatsızlık da yaşadı. 15 yaşlarında bir çocuk cuma namazı saatinde polis aracına molotof attı. Doğrudan Bağış'ı hedef almasa da çok güzel cevap verdi: "Çoluk çocuğa molotofkokteyli atıracaklarına, demokrasi kokteylimizden içsinler. Tadını bir alan, demokrasi kokteylinden bir daha vazgeçemez."

Siirt'in siyasî havasından bahsederken seçime ilişkin bir gözlemimi paylaşmak isterim; 12 Haziran seçimleri, bilinmeyen az olan bir denklem. Eski heyecanların olmamasının bir nedeni de bu olmalı. Her gittiğim yerde iki

ya da üç seçenekli ihtimalden söz ediliyor. Siirt'te kiminle konuştuysam sanki sözleşmişler gibi -aralarında yerel gazeteciler, sokaktaki insan ve esnaf da var- herkes aynı şeyi söylüyor: 'Seçim 2-1 olur. 2 AK Parti, 1 bağımsız'. Şu andaki dağılım gibi... Merak edilen, AK Parti'nin oylarında artışın olup olmayacağı. Diğer partilerden söz eden yok.

Bağımsız aday, seçimden önce BDP'nin eşbaşkanlığını yapan Gültan Kışanak. Siirt'e yabancı bir isim, Tunceli kökenli. Bu yönüyle yarışa dezavantajlı girdiğini söyleyenlere rastladım. BDP'nin, biraz korkuyla oluşmuş kemik oyu var. O da ancak bir milletvekiline bedel. BDP'nin iki bağımsız adayla girmesi durumunda, oylarını artıracığını söyleyenler de yok değil. Böyle bir ihtimal olsaydı herhalde BDP iki adayla seçime girerdi.

Bir diğer gözlemim, kararsızların yok denecek kadar az oluşu. Gezdiğim yerlerde de böyle, Siirt'te de. Seçmen kararını çoktan vermiş, sandık gününü bekliyor. Bağış'la dün sabah Pervari'ye geçtik, miting için. Siirtli işadamı Ethem Sancak da bizimle. Sancak, Botan Nehri'nin ortasından geçtiği yaylaları göstererek, "Bir zamanlar buralarda milyonlarca hayvan beslenirdi. Maalesef terör yüzünden bitti. Eğer ortam yumuşarsa bu yaylalar tekrar canlanır." dedi.

Pervari'de yerel dinamiklerden kaynaklanan bazı sorunları dile getirenler oldu. 'Oyumuzu Tayyip Erdoğan için AK Parti'ye vereceğiz.' diyenler de aynı kişiler. Bağış, AK Parti döneminde yapılanları anlattı. '10 yıl önce hayal edilemeyenleri yaptık.' dedi ve ekledi: 'Milletin değerleriyle çatışanlara da, kardeş kanı dökmek isteyenlere de en iyi cevabı yeni seçimlerde Pervari verecektir.' dedi. 'Siirt'te 5-0 yapalım' esprisini burada da tekrarladı.

19 Mayıs, Siirt için özel gün. 4 gün sonra hem Cumhurbaşkanı Gül hem de Başbakan Erdoğan, Siirt'te şehrin bugüne kadarki en büyük yatırımı olan Limak'ın inşa ettiği Alkumru ve Kirazlık baraj ve elektrik santralinin açılışını yapacak. İşadamı Nihat Özdemir, açılışın heyecanı içinde. 'Bu bölgeye yatırım yapmanın gururunu yaşıyorum.' dedi. Başbakan, Siirt mitingini de 19 Mayıs'ta yapacak.

Tillo'suz Siirt düşünülemez. Görmeyi çok arzuluyordum. Tillo'ya adım atar atmaz manevî havasını hemen hissediyorsunuz. İlçenin üzerine kol kanat geren türbeleri, büyük medreseleriyle bambaşka bir iklimdesiniz. Tillo, manevî havasıyla, medreseleriyle yüzyılların geleneğini yaşıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Samsun'un genç siyasetçileri...

Mustafa Ünal 2011.05.18

Suat Kılıç'a 'genç' demek ne kadar doğru bilmiyorum ama Meclis'e adım attığında yaşı en küçük milletvekillerinden biriydi. 'Genç milletvekili' diye nam saldı için 'bu unvan' ona yapıştı. Kolay kolay da silinmez. Fenerbahçeli Semih gibi...

Kılıç artık iki dönemi geride bıraktı ama hâlâ genç. Havza'da Suat Kılıç'ın seçim çalışmalarını izliyorum. Gençliği tecrübeyle birleştirmiş. Yağmurların ardından güneş ve sıcaklığı gören Havzalılar kendilerini dışarı atmış, meydan dolu. Kılıç elinde onlarca karanfil, esnafı dolaşıyor. Uzattığı el aynı sıcaklıkta karşılık buluyor.

Oysa AK Parti 9 yıldır iktidarda. Kılıç da partinin öne çıkan yüzlerinden biri. Meclis kürsüsünde sık görüldü. İktidar partileri yıpratır, beklentileri karşılamak zordur çünkü. Havza'nın en işlek caddesinde bir dükkândan

diğerine girerken 'Hiç tepkiyle karşılaştın mı?' diye soruyorum, 'Yok denecek kadar az. Vatandaş hükümetten memnun...' diye cevap veriyor.

Vatandaşın talebi çok, yolunu kesenlerin haddi hesabı yok. İstemenin sınırı olmadığını görmek için siyasetçiyle kısa bir tur atmak yeterli. Talepler daha çok şahsi. 'Tarladaki buğdayları dolu vurdu, parasını verecek misiniz?' diyen de var, oğluna, kızına iş isteyen de. Kılıç sabırla dinliyor, yanındaki danışmanları not alıyor ve ardından telefon trafiği başlıyor...

Kılıç, 'Taleplerin tümünü karşılamamız mümkün değil özellikle de iş konusunda... Mesleği veya bir vasfı olanlar daha şanslı.' diyor. Suat Kılıç genç olduğu kadar deneyimli bir isim aynı zamanda. 1 referandum, 4 seçim yaşadı. 'Önceki seçimlere göre ilgi daha fazla. En iyi seçim kampanyamız.' diyor.

Havza'dan Samsun'a geçiyoruz. Şehrin muhtelif yerlerinde Samsunspor'un Süper Lig'e döndüğünü gösteren bayraklar asılı. Samsun'un Türk futbolunda özel yeri var; büyük oyuncular kazandırdı. Tanju Çolak, Ertuğrul Sağlam gibi isimler futbola Samsun'da başladı. Samsunspor hak ettiği yerde, önümüzdeki sezon Süper Lig'de top oynayacak.

12 Haziran seçimlerinin en renkli adaylarından biriyle karşı karşıyayız. Aynı zamanda genç: Çağatay Kılıç... 'Gençlik bayrağını' Suat Kılıç'tan devraldığını da söyleyebiliriz. Soyadının aynı olduğuna bakmayın, hiçbir akrabalık bağı yok. İsmine olmasa bile yüzüne mutlaka aşinasınızdır. 9 yıl boyunca Başbakan Erdoğan'ın hemen yanından ayrılmadı.

En kritik dönemlerde, bir zirvede veya bir toplantıda Başbakan Erdoğan liderler arasında dolanırken yanında hep o vardı. Yeri geldi tercümanlığını, yeri geldi danışmanlığını yaptı. Çağatay Kılıç şimdi Samsun'dan milletvekili adayı, 5. sırada... Siyasete çabuk ısınmış. Normal de. 9 yıl boyunca Başbakan Erdoğan'ın yanında siyaset kokladı. Sahada faydasını gördüğünü söyledi.

Medyaya haber olarak da yansıdı, ayrıntısını yeni öğreniyorum; Çağatay'ın dedesi İlyas Kılıç, 5 dönem CHP'den Samsun milletvekilliği yapmış. Samsun siyasetinin önemli simalarından biri. 91 yaşında. Torununa ancak telefonla destek verebiliyor.

Çağatay Kılıç'ın çalışmalar sırasında renkli anekdotlar yaşamaması mümkün değil. Çünkü onu gören Başbakan Erdoğan'ı hatırlıyor. Ve peş peşe sorular... En çok muhatap olduğu soru: 'Davos'ta one minute gecesi neler yaşandığı' imiş. Vatandaş perde arkasını da öğrenmek istiyor. Ancak Çağatay'ın her şeyi paylaşması mümkün değil. 'Konuşurken çok dikkat ediyorum.' diyor.

'27 Nisan gecesi de' merak ediliyormuş. e-muhtıranın verildiği gece. Sadece Samsunlu değil bütün Türkiye o gece yaşayanları öğrenmek istiyor. Çağatay ketum, nerede konuşacağını, nerede susacağını iyi biliyor. Çağatay Kılıç dedesinin yolunda, Meclis'e yürüyor ama fark var; CHP'den değil, AK Parti'den...

Samsun'da seçmen sayısı artmış ancak milletvekili saısında bir değişiklik yok, 9'da kalmış. Suat Kılıç 'Hedefimiz 9 milletvekilinden 7'sini almak' diyor. Şu andaki dağılım 6 AK Parti, 2 CHP, 1 MHP... Samsun'u gördükten sonra diyebilirim ki, tabloda radikal bir değişiklik olacağının işaretleri yok.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tillo'da bir baraj

Mustafa Ünal 2011.05.20

Bir haftada ikinci kez Siirt'teyim. Baraj açılışı için. İşadamı Nihat Özdemir'in davetlisiyim. Botan Çayı üzerindeki Alkumru Barajı'nı Özdemir'in sahibi olduğu Limak inşa etti. Büyük bir baraj. Tillo sınırları içinde. Bölge için önemli. İnşasına 2007'de başlandı. 3 yıl içinde tamamlandı.

Maliyeti 465 milyon dolar. Proje Müdürü Şükrü Sevim 'Bu bir rekor; değil Türkiye'de dünyada bu kadar kısa sürede bu çapta baraj inşa edilmedi.' dedi. Kirazlık Barajı'nın temeli de atıldı. Botan Çayı üzerinde 17 tane baraj inşa edilecek. İlki bu... Özellikle bu bölgeye bu kadar büyük yatırım yapan her zaman alkışı hak eder. Alkış Nihat Özdemir'e...

Uçağımız önce Batman'a indi. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'le konuşuyoruz. Şimşek Batman'da liste başı. "Batman'ın iki yüzü var. Batman dinamik bir şehir. Bu kadarını ben de beklemiyordum. Organize sanayii büyütüyoruz. Yetmiyor çünkü. Tekstil sektörü inanılmaz atılım içinde. İtalya ve Hollanda gibi ülkelerin marka ürünleri buradaki atölyelerde üretiliyor. Batman'ın diğer yüzünde ise olumsuzluklar var; Kepenk kapama eylemleri, okul yakma, çocukların istismarı ve huzursuzluklar. Batman'ı, bu kötü yüzü gölgelemesin istiyoruz." dedi.

Şimşek, hummalı çalışma içinde. Sadece Batman'a değil bölgedeki diğer şehirlere de gidiyor. IMF başkanlığı gibi kulislerle hiç ilgili değil. "Ben Batman adayımı işime bakıyorum." dedi. Şimşek'in seçim aracından Kürtçe şarkılar yükseliyor. Seçim tahminlerine pek girmek istemiyor. 4 milletvekilinden ikisi garanti gibi. BDP destekli bağımsızlar iddialı.

CHP'nin adayı ilginç. Merkez sağdan transfer: Faris Özdemir. İki dönem DYP'den milletvekilliği yaptı. Seçim bürosunun önündeki slogan dikkat çekici; 'Parti davası değil, Batman sevdası'. Belli ki CHP vurgusu yapmaktan kaçınıyor. Özdemir'in CHP oylarını artıracakı kesin. Seçilmesine yeter mi? Kime sordumsa 'Zor' cevabı aldım.

Başbakan Erdoğan baraj açılışıyla mitingi birleştirdi. Siirt'te miting meydanındayız. Başbakan Erdoğan'a eşi ve kızı da eşlik ediyor. Siirt, Erdoğan'ın özel ve siyasi hayatında önemli yeri olan bir şehir. Eşi Emine Hanım Siirtli... Erdoğan'a başbakanlığın yolunu Siirt açtı. 2003'te Meclis'e Siirt milletvekili olarak girdi.

Bölgede mitinglere kadınların katılımı yok denecek kadar azdır. Meydana bakıyorum, Emine Hanım'ın da etkisiyle mitingdeki kadın oranı çok yüksek. Ön taraf bütünüyle kadınların... Erdoğan'ın konuşmasını yaptığı platformun tam karşısında dikkat çekici bir afiş: 'Bu meydan başka meydan, dünya liderinin doğduğu meydan'. Erdoğan Siirt'e olan ilgisini konuşmasına yansıtıyor: 'Siirt bizim sevdamız, ocağımız. Bu Siirt'e 15. gelişim...' dedi.

Meydandaki kalabalık diri. Erdoğan'ın her sorusuna hep bir ağızdan cevap veriyorlar. Geçen hafta BDP destekli Gültan Kışanak'ın aynı meydanda mitingi vardı. Her ikisini de izleyen birine sordum "AK Parti'ninki en az iki buçuk kat daha fazla." dedi. Meydanın hemen yanında bulunan esnaf Fevzi Yıldız'la konuşuyoruz: "Ben Kürt'üm, oyum AK Parti'ye... Biz Recep Tayyip Erdoğan'ı karşılıksız seviyoruz. Siirt bugüne kadar görmediği hizmeti gördü. Terör sorunu çözüldüğü an Siirt'i kimse tutamaz." dedi.

Başbakan en sert eleştiriyi BDP'ye yaptı: "Meclis'te 4 yıl boyunca Kürt kardeşlerimin sorununu çözmek için çaba göstermeyenler şimdi sokakları ateşe veriyor. Gençlerin kanı üzerinde oynanan oyunu birlikte bozacağız. Bizi 367'nin üzerinde güçle Meclis'e gönderin, sizin anayasanızı yapalım." dedi.

Barajın açılışına Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de katıldı. Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın birlikte katıldığı ender programlardan biri... Bunda bölgeye bu kadar büyük çapta yatırım yapan Nihat Özdemir'in payı büyük.

Özdemir "Bugün benim en güzel günüm." dedi. Haksız değil, Cumhurbaşkanı ile Başbakan'ı seçim sürecinde aynı programda bir araya getirmek büyük başarı.

Şaka gibi ama Batman turu, Siirt mitingi ve barajın açılışı, hepsi kısa güne sığdı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakkâri'de miting yapmak...

Mustafa Ünal 2011.05.22

Van'dan kalkan helikopterimiz Hakkâri'ye yaklaştığında tabiat şartları iyice çetinleşti. İki yandan yükselen sarp kayalar insanı ürkütüyor. Ve Hakkâri göründü; yeşillikler içinde, dört tarafı dağlarla çevrili. Güvenlik tedbirleri olağanüstü. Her çatıda eli tetikte, sağı solu gözetleyen bir güvenlik görevlisi. Sokaklar boş, ancak sayıları az çocukları görebilmek mümkün, pencereler kapalı, perdeler çekili, kepenkler indirilmiş, balkonlarda tek tük insana rastlanıyor. Hayalet şehir gibi.

Fırınlara bile kapatılmış. Bir vatandaş 'Bu ilk kez oluyor. Hiç değilse daha önce fırınlar açık kalırdı' dedi. Terör örgütü ve yandaşları, halkın üzerinde büyük baskı uygulamış. Vatandaş 'AK Parti'nin mitingine katılmayacaksınız' diye tehdit edilmiş. Mitinge katılanların araçlarının geceleri ateşe verileceği söylenmiş. Hakkâri'yi korku esir almış. Şehirde sanki adı konulmamış sokağa çıkma yasağı var. Buna rağmen miting alanında hatırı sayılır insan grubu var. Bir bölümü çevreden, Hakkâri'nin ilçe ve köylerinden gelmiş.

Bir genç yanıma yaklaştı, 'Babamdan habersiz geldim. İnanılmaz baskı var. İnsanlar evlerinden çıkamıyor. En ağır tehditler yapılıyor. Ben her türlü riski göze aldım. Kameraların görüş alanına girmemeye çalışıyorum' dedi. Bir başkası, mahalleden çıkarken engellenmeye çalışıldığını anlattı, 'Kavga ederek gelenler var' dedi.

Meydana asılan bir pankartta '1 Menderes, 1 Özal, 1 de sen varsın büyük usta' yazılı. Başbakan Erdoğan, gördüğü manzaradan duyduğu rahatsızlığı anlatarak başladı konuşmasına. 'Bunun adı kepenk kapatma eylemi değil, kepenk kapattırma eylemi. İnsanları tehdit ederek, belediye eliyle dehşet saçarak buna kepenk kapatma diyemezsiniz.' dedi. Ardından BDP'li belediyeye yüklendi; 'Şu anda Hakkâri'nin şu sokağında gezdiğim zaman insanlığımdan utanıyorum. Bu nasıl yerel yönetim?.. Gönderdiğimiz paralar nereye gidiyor?' diye sordu.

Erdoğan, Hakkârililerin sağduyusuna seslendi: 'Ben artık Hakkâri'li gençlerin gerçeği görmesini istiyorum. Ben artık Hakkâri'li kardeşimin bu şiddet politikalarını sorgulamasını istiyorum. Hakkâri'li anaların artık evlatlarına sahip çıkmasını, evlatlarını dağdan geri çağırmasını istiyorum.'

Hakkâri'deki bu manzara sürpriz değil. Başbakan Erdoğan, iki yıl önce açılış için Hakkâri'ye geldiğinde benzer görüntüler yaşanmıştı. Referandumda boykot yüzde 90'ları aştı. Buna rağmen Hakkâri'de miting yapmayı göze alması son derece önemli. Bu mitingin, partiye oy kazandırmanın, milletvekili kazanmanın ötesinde anlamı var. Herkes biliyor ki; halkın boykotu kendi inisiyatifiyle değil. Adında 'barış ve demokrasi' geçen bir partinin baskısı sonucu.

Erdoğan, konuşmasının sonunda 'Oy namustur, şereftir' diyerek Hakkârililerin oyunu istedi. Meydanın zayıflığı, AK Parti'nin Hakkâri'de milletvekili çıkaramayacağı anlamına gelmiyor. Eğer baskı, tehdit sandık başına yansmazsa AK Parti'nin birden fazla milletvekili çıkarması bile mümkün.

'Başbakan Erdoğan'la mini Güneydoğu turuna çıktık' dense yeri. Önce Kars, ardından Van... Başbakan, Van konuşmasına Siirt'te dikkat çekti, 'Önemli mesajlar vereceğim.' dedi. Kara bulutların gölgesinde başlayan Kars mitingi yağmurla noktalandı. Daha önce de Van'da miting izlemiştim, kasvetli havaya rağmen meydan öncekilerin hepsinden kalabalık. Önce Hüseyin Çelik çıktı kürsüye, 'Bu kez Gaziantep'ten adayım. Vanlı hemşerilerime her zaman gönlüm ve kapım açık.' dedi. Siyasi bir vedalaşma.

Türkiye'nin gözü Erdoğan'ın konuşmasındaydı. Başbakan, 'Diyarbakır'da Kürt meselesi benim meselemdir demiştim. Bu sözümün arkasında duruyorum. Kardeşlik projesinden geriye dönüş yok.' dedi. Kürt sorununda bir politika değişikliği olmadığını, aynı pozisyonu koruduğunu bu cümleyle anlattı. İsmet İnönü döneminde CHP'nin Kürtçe eserlerin yasaklanmasına ilişkin aldığı kararları belgeleriyle açıkladı. 'Bu belgeler, yaşanan dramın acının belgeleri.' dedi. Erdoğan, miting sonrası Ankara'ya dönmedi, Van'da konakladı. Şanlıurfa mitingindeki kalabalık ve coşku, Başbakan Erdoğan'ın Hakkâri'de bozulan moralini düzeltti.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Bakan: Selma Aliye Kavaf

Mustafa Ünal 2011.05.25

Milletvekili adaylarının açıklandığı gün adını listede göremeyeceğini aklının ucundan bile geçirmemişti.

Sadece onun için değil, siyaseti yakından izleyenler için de büyük sürpriz oldu. Bir Ankara gerçeğidir: Bakanlar ve parti yöneticileri adaylık sürecine güçlü girerler... AK Parti'de liste dışı kalan etkili isim sayısı epey fazla. O da bunlardan biri. Uzun uzun düşündü ancak 'Neden yokum?' sorusuna tatmin edici cevap bulamadı.

'Takdir' dedi yalnızca. Hem genel başkanın takdiri, hem de kader anlamında takdir. Siyasetin de hayatın da gerçeği... Çaresiz, sonucu kabullendi. Bakan koltuğunda oturup da liste dışında kalanlardan... Tahmin ettiğiniz gibi Selma Aliye Kavaf'tan söz ediyorum. Denizli'nin ilk kadın milletvekili... Ayrıca şehrin bugüne kadar çıkardığı birkaç bakandan biri... 'Denizli'de siyaset zordur' dedi. Şehrin siyasi serüvenine bakınca hak vermemek mümkün değil. Rakamlar seçmenin tercihini çok kolay değiştirdiği bir coğrafya olduğuna işaret ediyor.

Kavaf, AK Parti'nin ilk yıllarında kadın kolları başkanlığı yaptı. 81 ilin kadın teşkilatlarını kurdu.

AK Parti'nin hikâyesi yazılırken 'kadınlara' özel yer ayrılmalı. Başarıda kadınların payı büyük... Başbakan Erdoğan da bunun farkında, konuşmalarında kadın seçmenlere doğrudan mesaj vermeyi ihmal etmiyor.

Kavaf, siyaset solunan aile ortamında yetişti. Siyasetin ikbal günlerini de gördü, zor günlerini de... Babası, Adnan Menderes'in Demokrat Parti'sinde aktif politika yaptı. 27 Mayıs darbesinin ardından Yassıada'da idamla yargılandı. Siyaset bir bakıma babadan miras... Şu öğüdü kulağında küpe: 'Kendini kurtaramayan memleketini kurtaramaz; önce kendini yetiştir, sonra siyasete gir...'

Seçimin menziline girdiğimiz bugünlerde bakan adayların çalışmaları gerek yazılı gerekse görsel medyada haberlere konu oluyor. Bir kısmını seçim çevrelerinde ben de yakından izleme imkânı buldum ve gördüklerimi burada sizinle paylaştım da...

Listeye giremeyen Selma Aliye Kavaf'ı merak ediyordum, acaba ne düşünüyordu? Siyasete devam edecek miydi? Önceki gün kahvaltıda buluştuk. Pek konuşma taraftarı değil. Temkini elden bırakmadan sakın sakın

anlatıyor. Listeye giremeyince biraz üzüldüğünü gizlemiyor, ancak derin kırıncılığı da yok. Parti yönetimiyle köprüleri atmış değil.

Konuşurken zaman zaman duygulanıyor. Başbakan Erdoğan'ın daveti üzerine Denizli, Manisa gibi şehirlerin mitinglerine katıldığını söyledi. Elinden geldiğince seçim sürecine katkı vermeye çalışıyor. AK Parti'nin yeniden tek başına iktidar olacağına kesin gözüyle bakıyor.

Selma Kavaf başarılı bakanlık dönemi geçirdi. Parti politikalarıyla örtüşmeyen olumsuz bir haberini hatırlamıyorum. Sosyal hizmetler, AK Parti iktidarının önem verdiği bir alan. Bakanlığını Nimet Çubukçu'dan devralan Kavaf birçok projeye ve yeniliklere imza attı.

Yurtlarda 20-30 çocuğun bir arada kaldığı koğuş sisteminin değişmesine ağırlık verdi. Bu amaçla kurulan çocuk evleri ve sevgi evlerinde 5-6 çocuğun aile ortamında yetişmesi amaçlandı. 96 villa tipi sevgi evinin yapımına Kavaf döneminde başlandı.

Hedef 3,5 yıl içerisinde yurtlarda kalan tüm çocukların evlere taşınması. 350 bin engelliye evde bakım ücreti ödeniyor. AK Parti'nin seçim başarılarında sosyal hizmetler alanında yapılanların etkisi inkâr edilemez.

Kavaf siyasetin her türlü sürprizi barındırdığının farkında... Milletvekili listesinde yer alamayınca orada takılıp kalacak biri değil yani. Siyasete yüklediği misyon milletvekilliğiyle sınırlı değil.

Siyasete devam edecek de... Kendi dışındaki şartların nasıl gelişeceği de önemli kuşkusuz. Politikayı ne şekilde sürdüreceğini biraz da koşullar belirleyecek. İstese de siyasetten kopamaz. O siyaseti bıraksa da siyaset onu bırakmaz. Günün birinde karşınıza önemli bir siyasi aktör olarak çıkarsa şaşırmayın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğunun kraliçesinde siyasi hava...

Mustafa Ünal 2011.05.27

Farklı din mensuplarını bir arada barış içinde yaşatan bir şehir olduğunu biliyordum ama Hatay'a 'doğunun kraliçesi' dendiğini yeni öğrendim. Tatlısıyla, acısıyla lezzetin başkenti olduğu kesin.

Tahmin ettiğiniz gibi yolumu Hatay'a düşürdüm, Sadullah Ergin'in seçim çalışmasını izlemek üzere...

Seçim döneminde Adalet Bakanlığı'ndan ayrılan Ergin, Türk Kadını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı'na uğradı. Burada gördüğü ilgi şaşırttı beni. Kadınların en azından bir bölümü AK Parti'ye uzak olduğunu düşündüğüm profilde... Ergin konuşmasına başlarken kadınların biri ayağa kalktı ve 'Bir dakika, önce ben konuşacağım.' dedi ve ekledi: "Antakya bugüne kadar görmediği yatırımı gördü. Sayın bakanım sizin gezmenize gerek yok. Herkes biliyor. Hayal ettiğimiz Antakya'yı görmeye başladık." Bir siyasetçi daha ne duymak ister ki... Hiç beklemediği bu sözler Ergin'i mutlu etti. Ve "Doğunun kraliçesi diye bilinen şehrimiz çok bakımsızdı. Şimdi bakımını yapıyoruz. Çok yakında başına hak ettiği tacı takacağız." dedi.

Hatay'a ayak basar basmaz değişime tanık oluyorsunuz. Havaalanı terminali olağanüstü. Camdan görüntüsüyle sanat galerisini andırıyor. İki yıl önce hizmete açılmış. Şehre doğru ilerlerken yeni yollar ve köprü inşaatları

göze çarpıyor. Antakya şantiye yeri gibi... Belediye de çok aktif. Başkan Lütfü Savaş "Şehrin altyapısını sıfırdan yapıyoruz. Çok ihmal edilmiş." dedi.

Sadullah Ergin, AK Parti hükümetinin en başarılı bakanlarından. İki yıllık adalet bakanlığı dönemine büyük işler sığdırdı. Askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmasını düzenleyen yasa değişikliği onun eseri. Yüksek yargının yapısını değiştiren 26 maddelik anayasa paketinde en büyük pay ona ait. Her iki değişiklik de gerçek anlamda reform. Tekrar Adalet Bakanlığı'na dönme bile yaptıklarıyla adını tarihe yazdırdı. Ergin, yoğun tempo içinde, çalışmaları gece geç saatlere kadar sürüyor. Sadece şehrin içinde değil, ilçelere, köylere kadar uzanıyor. Güne işadamlarıyla yaptığı kahvaltılı toplantıyla başladı. Burada Hatay ve Türkiye üzerine mesajlar verdi. Önce Hatay'a yapılan yatırımları anlattı. Yenilerinden söz etti. "Hatay, turizmin başkenti olacak. Amacımız taş üstüne taş koymak, arkamızda eserler bırakmak." dedi.

Altında kendi imzasının da bulunduğu, AK Parti'nin demokratik süreci güçlendiren reformlarından bahsetti. "Siyasi rejim üzerindeki ayıplı unsurları temizledik. Demokrasinin arızasını giderdik. 12 Haziran'da bir karar vereceğiz: 2002 öncesine geri mi döneceğiz yoksa kazanımları devam mı ettireceğiz? Seçimin anlamı bu." Ergin'in dikkat çeken bir başka mesajı da şuydu: "Artık devir değişti. Bundan sonra millet muhtırayı sandıkta verecek, darbeyi sandıkta yapacak."

Ardından işadamları örgütü BİRSİAD'a geçti, Başkan Ali İşgören ve yöneticilerle görüştü. İşgören, "Bizim siyasetten tek beklentimiz sivil anayasa." dedi. Yeni anayasa zaten AK Parti'nin vaadi. Sivil toplum örgütlerinden anayasa talebi gelmesi toplumsal bir ihtiyacın göstergesi... Ergin 'Yeni anayasa bizim sözümüz' dedi. Ergin'le Hatay'ın siyasi havasını da konuştuk, genel siyaseti de... Balyoz ve Ergenekon gibi davalarda hükümetin iradesinde gevşeme olduğu iddialarını sordum, "Konu yargıda... AK Parti olarak çetelerle, cuntalarla mücadelede aynı kararlılığımız devam ediyor." dedi. Balyoz davasında hükümetin askerle anlaştığı yorumlarını yalanladı. Nasıl Hatay yatırımlarla taçlanırsa ağır darbelere maruz kalan demokrasi de çetelerle mücadeleyle taçlanır.

Hatay'ın 10 milletvekili var, beşi AK Parti'nin, üçü CHP, ikisi MHP'nin... Genel hava 12 Haziran'da büyük değişikliğe işaret etmiyor. Ergin rakamlara pek girmese de hedefini açıklarken "6. sırada bayan adayımız var, seçmen Hatay'ın ilk kadın milletvekilini Ankara'ya gönderecek." dedi. CHP'nin de tabanı güçlü, milletvekili sayısını 4'e çıkarabilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Genç bir CHP'li...

Mustafa Ünal 2011.05.29

En genç adaylardan biri, 30'unda var, yok... PAF'tan ana takıma çıkmış yeni oyuncu gibi. Sempatik, yüzü sürekli gülüyor. İnsana güven veren havası var. Hem duruşu, hem mesajları klasik CHP'liye hiç benzemiyor.

Ankara İkinci Bölge'den aday... Altıncı sırada. İsmi mi? Ekrem Kerem Oktay... Daha çok ilk ismini kullanıyor. Kemal Kılıçdaroğlu döneminde vitrine çıkan yeni yüzlerden biri ama sonradan CHP'li değil. Aileden...

CHP Gençlik Kolları'nda görev yaptı, sonra Parti Meclisi üyesi oldu. İki olağanüstü kurultaya sahne olan o dalgalı dönemde ayakta kalmayı başardı. Şimdi Meclis'i zorluyor. Doğrusu daha üst sıralarda yer bulacağını

tahmin ediyordum. Bıçak sırtında. İşi zor. Seçilme şansı yok değil.

Gençliğin de verdiği enerjiyle sabah başladığı çalışmalarını gece geç saatlerde sonlandırıyor. 'Halkla birebir teması' en iyi yöntem olarak görüyor. Bu, CHP'nin bugüne kadar en az yaptığı çalışma biçimi. Hemen her gün çarşı, pazar ve ev ziyaretleriyle meşgul...

Özellikle CHP'ye uzak duran insanların arasına karışmayı, onlarla sohbet etmeyi seviyor. Şu sözler onun: "Bugüne kadar hiç CHP'ye oy vermemiş insanlarla konuşuyorum. Empati yapıyorum, onları anlamaya çalışıyorum. 'CHP adayım' deyince önce yadırgıyorlar ama yeni projeleri anlatınca yumuşuyorlar. Oylarını çeviremesem bile CHP'ye bakışlarının değiştiğini görüyorum."

Ankara İkinci Bölge'de muhafazakâr sağ seçmen yoğunluğu fazla. Keçiören gibi büyük bir ilçesi var. Oktay, bir caminin yanından geçerken ezan okunuyorsa camiye girmeyi ihmal etmiyor. Seçim döneminde ortaya çıkan özelliği değil bu. Hayata bakışının gereği...

'CHP adayım' deyince cemaatin inanmakta zorlandığını tahmin etmek zor değil. Değişik tepki verenlere rastlamış. Hatta, "Sen iyi birine benziyorsun. Temiz yüzlüsün. CHP'yi bırak, bizim partiye gel" diyen bile olmuş.

Bir defasında kısa süre önce eşi vefat etmiş bir vatandaştan söz etmişler. 'Haydi, gidelim' demiş ve yaşlı amcanın kapısını çalmışlar... "Kendimizi tanıttık. Başsağlığı diledik. Bir arkadaşımız Kur'an okudu. Bu hareketimiz karşısında çok duygulanan vatandaş 'oyum sizin' dedi."

Ekrem Oktay, dün öğleye kadar Kızılay'daydı. Diğer adaylarla birlikte CHP'ye oy istedi. Birlikte öğle yemeği yedik. Sonra 'Cumartesi günleri çok kalabalık oluyor.' dediği büyük alışveriş merkezlerine yöneldi.

Seçim broşürünün üzerinde 'Herkes için CHP' yazısı dikkat çekici. Çok sevdiğini söylediği bu sloganın 'Her kesimle barışık CHP' anlamına geldiğini anlatıyor.

CHP'nin ideolojiyi öne çıkardığı dönemlerde sık sık toplumun değerleriyle ters düştüğü aşikâr... O yüzden çok partili dönemde sandıktan hiç tek başına iktidar çıkaramadı. Oktay, "Ben toplumun değerlerine saygı göstermek gerektiğine inanıyorum. Onları tartışma konusu yapmak doğru değil." diyor.

Yeni CHP'yi anlatırken milletvekili profilinde yaşanan değişime vurgu yapıyor: "Sadece isimler, yüzler değil üslup ve anlayış da değişti. Yeni adaylarla halkın karşısına çıktık. CHP için bir avantaj bu. Halkın arasında dolaşırken sık sık 'Bugüne kadar hiç gelmediniz' tepkisiyle karşılaşıyorum. Ben de 'Gelmeyenler gitti, yenileri geldi' diye cevap veriyorum."

Halkın arasına karışmak şüphesiz önemli ancak verilen mesajlar çok daha önemli. CHP'nin seçime projelerle hazırlanması Oktay'ın işini kolaylaştırmış: "Vatandaşa projeleri anlatıyorum. Aile sigortasını örnek veriyorum. Herkesin ilgisini çekiyorum. Halk, gündelik yaşamını doğrudan ilgilendiren projelere ilgi duyuyor."

Oktay, vatandaşın oyunun rengini söylerken çekingen davrandığından söz ediyor. Çoğu kere 'Daha belli değil' diye cevap alıyormuş. 'Allah bilir' diyenler de oluyormuş. Ben şöyle tercüme ettim: 'Seni sevdik ama CHP'ye oy veremeyiz' demenin zarif anlatımı bu. Halka giden, halkın değerlerine saygılı CHP'li önemli aşama ama bunun hemen oya dönüşmesi güç.

Ekrem Oktay adını bir yere not etin. 12 Haziran'da belki milletvekili seçilemeyebilir ancak ileride karşınıza çıkacaktır. Siyaset bir maraton, o ise henüz yolun başında. Önü de açık...

İlk orgeneral...

Mustafa Ünal 2011.06.01

Seçime sayılı günler kala Balyoz davasında önemli bir gelişme yaşandı. Harp Akademileri Komutanı Orgeneral Bilgin Balanlı 'darbeye teşebbüs'ten tutuklandı. Ve ilk kez görevdeki bir orgeneral cezaevine konuldu.

Son Balyoz dalgasının nedeni Gölcük ve Eskişehir'de çıkan belgeler... Balyoz savcısı, bu belgelere dayanarak Balanlı'yı sorguladı, ardından tutuklama talep etti ve mahkemenin kararı da bu yönde oldu. Orgeneral Balanlı, önce GATA'dan rapor alarak yargıdan kaçmak istedi. Başbuğ döneminde bilindiği gibi bu yola sapanlar oldu. Işık Koşaner'in başkanlığındaki Genelkurmay tavrı koydu. Savcı tarafından çağrılanların rütbelerine bakmaksızın hepsinin ifade vermeye gitmelerini istedi. Yargıdan kaçmanın savunulur bir tarafı yok. Sonuç vermediği gibi kurumu da yıpratıyor. Koşaner'in tavrı doğru.

Balanlı'nın tutuklanmasını anlamakta zorlananlar var... Balyoz, yakın tarihin en önemli davalarından. İlk belgeler kozmik odadan çıktı. Milyonlarca sayfalık yazılı ve görsel doküman, büyük bir bavula güçlükle sığıdı. Darbe iddiası belgesiz ve dayanaksız değil. Kâğıt üzerindeki eylem planları, ses kayıtlarıyla desteklendi. Gölcük'te istihbaratçı bir subayın odasında döşemelerin altına gizlenen çuvalar dolusu belge Balyoz planının güncellendiğini ortaya koydu. Balanlı ile ilgili ilk belgelere burada ulaşıldı. Balanlı'yı tutuklanmaya götüren dokümanlar Eskişehir'de bir emekli albayın ofisinde ele geçti. Balyoz davasının oturduğu zemin oldukça sağlam... İstanbul, Gölcük ve Eskişehir'de ele geçen milyonlarca sayfalık belge karşısında yargı sessiz kalamazdı. Eskiden olduğu gibi görmezden gelmesi de beklenmemeliydi. Üzerine gitti ve yakın tarihin en önemli davalarından biri böyle başladı.

Üç ay sonra kuvvet komutanı olması beklenen bir orgeneralin tutuklanması elbette üzücü. Bu sonucu doğuran, en üst düzeyde bir askerin illegal faaliyetlerin içine girmiş olması. Darbe veya darbeye teşebbüs bütün demokratik ülkelerde en büyük suç... Asla hafife alınamaz. Burada asıl üzücü olan, orgeneral rütbesine gelmiş bir subayın bu çağda darbeye tevessül etmesi. Üstelik Türkiye'nin eski darbelerle yüzleşmenin yollarını aradığı bir süreçte. Bir anayasa değişikliğiyle 12 Eylül darbecilerinin zırhı kalktı. Yargı harekete geçti. Kenan Evren ve arkadaşları ifadeye çağrıldı. 12 Eylül darbesinin yargılanmasına alkış tutulurken, darbe teşebbüsüyle suçlanan generallerin soruşturulmasını yadırgamanın hiçbir izahı yok. Darbecilere karşı Genelkurmay'ın iyi sınav verdiği söylenemez. İlker Başbuğ, üzerine basa basa 'İçimizde darbeciler barınamaz' demesine rağmen bugüne kadar darbe faaliyetlerine bulaştığı için orduyla ilişkisi kesilmiş bir tane subaya rastlamadık. 'İçimizde barınamaz', söz olarak kaldı.

Keşke sivil yargıdan önce Genelkurmay harekete geçseydi, ordu içindeki darbecileri ayıklaydı. Işık Koşaner, her ne kadar yargıdan kaçma yollarını kapatsa da bir orgeneralin tutuklanmasından hoşnut olduğunu sanmıyorum. Büyük dalgada olduğu gibi 'anlamakta zorlanıyoruz' türü tepki vermesi beklenmiyor. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Genelkurmay'a 'Seçimler yüzünden tepki vermemesi yönünde' telkinde bulundu. Kılıçdaroğlu'nun kaygısı demokrasi değil, AK Parti'nin kazançlı çıkma olasılığı...

CHP'nin tavrını anlamak güç gerçekten... Kılıçdaroğlu, daha iki gün önce demokrasi raporunu açıkladı. İleri adım olarak nitelenecek önemli tespitler var. Ancak CHP liderinin Balanlı'nın tutuklanmasına verdiği tepkiyle raporda söylenenler birbiriyle çelişiyor. CHP, demokrasinin raporunu hazırladı ama ilk sınavda çaktı. Önemli olan rapor değil politika, söz değil eylem. 12 Haziran'da partilerin çete ve cuntalara karşı duruşları da oylanacak. Türk toplumu darbeler konusunda çok hassas... Yoksa Kılıçdaroğlu, TSK'ya 'sakın tepki verme' der miydi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zıtların kardeşliği!

Mustafa Ünal 2011.06.03

Anketlerde 'Kime oy vereceksiniz?' sorusunun yanında başka sorular da sorulur, onlardan biri de 'Partinizin dışında kime oy verirsiniz?' Kısa vadede getirisi olmasa bile uzun ömürlü hesaplarda seçmenin 'ikinci partisi olmak' önemlidir. Stratejinizi ona göre belirlersiniz.

Son dönemde biraz politikanın doğal akışından, biraz siyaset mühendisliği kokan bir başka davranış şekli gelişti. Şöyle ki eğer gönül verdiğiniz partinin kazanma şansı yoksa siyasi yakınlığa bakmaksızın rakibinin karşısında en güçlü partiye oy ver... 'İkinci parti' seçeneğini aşan bir durum.

Bu yöntem yerel seçimlerde denendi, bazı illerde sonuç da verdi. MHP'den CHP'ye, CHP'den MHP'ye oy geçişleri sağlandı. Anayasa değişikliğinin oylandığı referandum sürecinde internete düşen bir ses kaydında da benzer davranış biçiminin izine rastlandı.

Bir Yargıtay üyesi sandıktan 'hayır' oyu çıkması için terör örgütünü umut olarak gördüğünü söyleyebildi.

12 Haziran seçimlerine sayılı günler kala 'AK Parti karşıtlığında' ilginç bir koalisyon oluştuğu gözleniyor. Koalisyonu oluşturan unsurların arasında hiçbir siyasi yakınlık yok. Kâğıt üzerinde bir araya gelmeleri asla mümkün değil. Sırf AK Parti'nin kazanmaması üzerine kurulu koalisyon. Tek amaç bu...

İşte medyaya yansıyan iki örnek...

Önce internete düşen bir ses kaydı. İddiaya göre Erzincan'da görev yapan Jandarma binbaşısına ait. Seçimler üzerine konuşuyor. Hedefinde AK Parti var.

Söylediklerini özetleyerek aktarıyorum: 'Ülke rejim değişikliğine gidiyor. Kesinlikle bunları ben başından beri söylüyorum. Her çıktığımda da söylüyorum. Gerçekten de çok samimi olarak söylüyorum. Şu anda BDP bile bunlardan daha az tehlikeli bir parti. Bunlara vereceğim oyu BDP'ye vermeyi tercih ederim. Çok açıklıkla söylüyorum. BDP'ye vermek kesinlikle bunlardan daha iyi. Şu an kurumda AK Parti'ye verilmeyecek. Bir şekilde bazı adamları çok sıkı takip etmemiz lazım'.

AK Parti'nin Jandarma subayını çileden çıkaran icraatları, yargı alanında yapılan reformlar... O yüzden tercihi BDP. Her dönemde reformların, yeniliklerin hazmedilmesi zor olmuştur. AK Parti'ye değil BDP'ye oy vermekten söz eden bir subayın bu denli savrulmasını izah etmek güç.

Çok daha çarpıcı bir başka örnek daha var. O da bir ses kaydı. Başbakan Erdoğan Diyarbakır konuşmasında da dile getirdi, 'Bir iki gün içinde medyaya düşer' dedi. Erdoğan'ın bu cümlesini farklı yorumlayanlar oldu. Oysa internet sitelerinde konuştuğu günün sabahı yayınlandı.

BDP'nin eski Eşbaşkanı Gültan Kışanak, partisinin Elazığ eski İl Başkanı Baki Yıldırım'la konuşuyor. Malum, YSK Elazığ'da BDP destekli bağımsız adayı veto etti. Baki Yıldırım Elazığ'da AK Parti'nin 5 milletvekilini de kazanmasının nasıl önleneceğinden söz ederken 'CHP uygun değilse MHP. Eğer bir tane çıkarıyorsa, ikincisi için biz destek sunalım, biz götürüp MHP'ye verelim oyu.' diyor.

Kışanak'tan ciddi itiraz yok. Araştırılsa başka örneklerle de rastlanabilir. BDP'nin, CHP'ye Hakkari'de açıkça miting desteği verdiğini de hatırlatmak isterim.

Şüphesiz her seçim önemlidir. Ancak 12 Haziran seçimlerine muhalefet partilerinin olağanüstü anlam yüklediği dikkatlerden kaçmıyor. Sandığı 'Son umut' olarak görenler bile var. Bu tablo bunun eseri.

Normal şartlarda asla bir araya gelemeyecek partilerin AK Parti karıştılığında buluşması neresinden bakılırsa bakılsın ilginç bir koalisyon. Zıtların kardeşliği... Ne uğruna? AK Parti'nin kazanmaması... Sonrası yok. Yerine gelecek hiç mi önemli değil?

Bu manzara masa başında üretilen siyaset mühendisliği ürünü gibi... Doğal değil, yapay. Seçimde sonuca tesir edecek denli karşılık bulacağını sanmıyorum. Zıtların kardeşliği koalisyonu AK Parti'yi daha da güçlendirecektir...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davutoğlu'na memleket morali...

Mustafa Ünal 2011.06.05

Doğup büyüdüğü ilçeye mehter takımının eşliğinde yürüyerek girdi. Taşkent'te kim varsa onu karşılamak için yollardaydı.

Yaşlı bir amca elinde bastonuyla meydana doğru yürürken "Ben Bolay'dan geliyorum. Ahmet, arkadaşım Mehmet'in oğlu..." dedi. Yılların yorgunluğu düşmüş yüzüne baktım, mutluluktan gözlerinin içinin güldüğünü gördüm. Belli ki arkadaşının oğlunun 'Dışişleri Bakanı' olmasının gururunu yaşıyordu. İlçenin girişinde büyükçe bir pankartta şu satırları okuyorum: "Sert sularından içtin, taşlı yollarından geçtin, Taşkent'in bağrından çıkıp, dünya siyasetini aştın."

Ahmet Davutoğlu, seçim kampanyasını en çok merak ettiğim isimlerden biriydi. Başlangıçta siyaseti pek sevmediği izlenimi vermişti. İstese daha önce milletvekili olurdu. Bir ara siyaseti bırakmayı bile düşündü. Üniversiteye geri dönmek en büyük hayaliydi. Ancak siyaset onu bırakmadı. En kritik süreçte Dışişleri Bakanlığı koltuğuna oturdu. Artık siyasete aktif olarak devam etmekten başka seçeneği kalmadı. Ve 12 Haziran

seçimlerinde Konya'dan milletvekili adayı oldu. Uzak durduğu siyasete ne denli ısındığını, dış politikadan i politikaya geçişi nasıl sağladığını yakından görmek için Konya'dayım.

Konya'nın en ücra köşelerinde gezerken bile dış politikadan uzaklaşma şansı yok. Türkiye gibi ülkenin dış politikası asla 'seçim molası' vermez. Davutoğlu hem bakanlığının hem da seçim çalışmalarının hakkını vermenin telaşi içinde. Mesajları ağırlıklı olarak dış politika zerine... Yeri geldi, "Cihan devletinin ayak seslerini duyuyor musunuz?" diye sordu. "Biz sizin başınızı dik tuttuk" dediğinde büyük alkış aldı. "Dünyanın ve Ortadoğu'nun bilge kartalı yuvana hoş geldin" pankartını unutamadı.

Seçimin en renkli görüntüsü, Davutoğlu'nun kampanyasından yansıdı. CHP'nin 6. sıra adayı Durmuş Ali Karamut, Davutoğlu'na destek istedi. Tuzlukçu Beldesi Belediye Başkanı CHP'li Mustafa Sak, Davutoğlu'nun mitingi sırasında AK Parti otobüsünün üzerine çıkararak halkı selamladı. nceki gün Konya'da Başbakan Erdoğan'ın mitingi vardı. Meydanın durumu Davutoğlu ve ekibini memnun etti. Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek "Bugüne kadarki en büyük mitingi yaptık." dedi.

Davutoğlu ilçelerin yanı sıra, bazı kasabalarda da miting yaptı. Dn Konya'dan Hadim ve Taşkent mitinglerine gidiyoruz. Konya'dan uzaklaştığı oğrafya ovoidan dağa dönüşüyor. Dorukları karlarla kaplı Toroslar'ı görünce Hadim'e yaklaştığımızı anlıyoruz. Hadim, Taşkent'in hemen yakınında. Hadim'e girerken yüzlerce aralık büyük bir konvoy oluştu. Davutoğlu otobüsten sokağı selamlarken dikkat ediyorum, hemen herkes ilgili. Ahmet Davutoğlu kekingen durduğu siyaseti sevmiş. Bunu sadece konuşmalarına bakarak söylemiyorum, hal ve hareketlerinden çıkartıyorum. Bu kadar yoğun tempo, sevmeden yapılamaz.

Muhammed Hadimi Hazretleri, Hadim'in manevî dinamiklerinden... Konya mitinginde Başbakan Erdoğan'ın da okuduğu Hadimi'nin şu sözü meydana asılmış: "Kmil odur ki koya her yerde bir eser / Eseri olmayanın yerinde yeller eser." Davutoğlu konuşmasına "Babamla buradan her geişimizde mutlaka türbesine uğrar dua ederdik." diyerek başladı ve ekledi: "Biz bu dağların ocuğuyuz. Nasıl bu dağlar eğilmiyorsa biz de hiçbir güce boyun eğmiyoruz. Başınızı dik tutuyoruz."

Hadim'in ardından Taşkent... Davutoğlu'nun memleketi. Ailesi İstanbul'a göçmesine rağmen Taşkent'le ilişkisini hiç koparmamış. Belli aralıklarla gelmiş, akrabalarını ziyaret etmiş, annesi ve babasının mezarına uğramış. Davutoğlu, Taşkent'te olağanüstü ilgi gördü. Memleketi Davutoğlu'nu bağrına bastı. Kadın, ocuk, yaşlı genç ilçede kim varsa onu karşılamaya gelmiş. İstisnasız ilçenin tamamı meydanda. Davutoğlu karşıdaki dik kayayı göstererek, "Ben başımın dikliğini kible kayadan aldım." dedi. Kendisine 'Taşkentli Davutların Ahmet' dendiğini hatırlattı. Taşkent'te geçen günlerinden bahsetti. Otobsnn zerine çağırdığı halasının elini öptü.

12 Haziran akşamı ne olur dersiniz; Konya'da milletvekili sayısı iki düştü. Ahmet Davutoğlu'nun estirdiği rüzgârın sandığa yansımaması mümkün değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karabük, Kırıkkale ve darbe...

Mustafa nal 2011.06.08

'En zor seçim çalışması yapan aday kimdir?' sorusuna ben 'Meclis Başkanı Mehmet Ali şahin' diye cevap veririm.

Meclis Başkanlığı şapkasını çıkarmış değil. Tarafsızlığına çok fazla halel getirmemesi gerekir. Ama öte yandan aday da. Yeniden seçilmek için oy toplamak zorunda. Üstelik sadece kendisini değil, listeyi de sürüklemek durumunda.

İki sarkaç arasında dengeyi tutturabilmek kolay olmasa gerek. Önceki gün Karabük'teydim, Şahin'in çalışmalarını yakından gözlemledim. Şahin siyasette çok tecrübeli bir isim. Dört dönemdir Meclis'te. Siyasetin iniş ve çıkışlarını yaşadı. Hüsrân da yaşadı, zafer de... Partisi baraj altında kaldı.

1994'te Fatih'te belediye başkanlığını kazandığı seçim iptal edildi. Büyük seçim zaferlerini de tattı. Politikada zengin deneyime sahip olduğu muhakkak... 5. dönem Meclis'e girmek için memleketi Karabük'ten aday. İkinci üzeri etrafına toplanan onlarca kişiyle Karabük'ün sokaklarında çevreye selam vererek yaptığı yürüyüşe katıldım.

Kendisine eşlik edenlere baktım 'Biz birlikte Türkiye'yiz' şarkısına uygun bir topluluk, her yaştan her renkten insan var. Renk derken giyimiyle kuşamıyla farklı görüntü sergileyenleri kastediyorum. Güleç bir yüz ve sempatik tavır... Yeri geliyor yaşlıların elini öpüyor. Balkonlardan sallanan ellere içtenlikle karşılık veriyor. 'Hem Meclis Başkanlığı hem adaylık, dengeyi tutturmakta zorlanıyor musunuz?' diye sordum. Cevabı ilginç oldu: 'Biliyorsun ben 4,5 yıl spordan sorumlu devlet bakanlığı yaptım. Grekoromen güreş yapmak zorundayım. Serbest güreş yapamıyorum. Bana belden aşağısını tutmak yasak.' Rakipleri MHP ve CHP'nin adaylarıyla eski hukukundan söz etti ve 'Karabük'te yarış centilmence geçiyor. Hakaret yok, ağır itham yok.' dedi. Karabük'te milletvekili sayısı 3'ten 2'ye düştü. Şahin'in hedefi sadece iki milletvekilini de kazanmak değil, hemşehrilerinden rekor oy istiyor. Rekor mümkün mü? 'Niye olmasın? Hava iyi. Sokaktaki vatandaşın ilgisi olağanüstü. AK Parti'nin hizmetleri ortada...' dedi.

Şahin önceki akşam Ülke TV'de programımızın konuğuydu. Yayını, özgün konaklarıyla açık hava müzesine dönüşen Safranbolu'dan yaptık. Şahin'le yalnızca seçimleri değil, gündemdeki diğer konuları da konuştuk. Özellikle 2007'de cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde yaşananları... O dönemin perde arkası tam aydınlatılabilmiş değil. Yeni yeni bilgiler ortaya çıkıyor. Şahin o zor süreçte kendisine yapılan ikazları anlattı: "Meclis'te siyasetle ilgisi olmayan bir dost yanıma geldi. Kulağıma eğildi ve şöyle dedi: 'Çok ciddi ihtilal hazırlığı varmış. Başbakanın yurtdışına gidip dönmemesini önerenler varmış.' Başka duyumlar da alıyorduk."

Meclis Başkanı Şahin yıllar sonra da olsa 12 Eylül darbecilerinin yargılanmasından memnun. Savcıların 28 Şubat ve 27 Nisan için de harekete geçmesinden yana; 'O süreçleri Parlamento'da yaşamış biri olarak savcıların bizim bu konuşmalarımızı bile ciddiye alarak çalışma yapmasında yarar görürüm.' dedi. 27 Nisan bildirisi hâlâ Genelkurmay'ın internet sitesinde arşiv bölümünde duruyor. 'Kaldırılmalı mı?' diye sordum, 'Hayır, ibreti âlem için orada dursun.' dedi. Şahin'in Meclis Başkanı sıfatıyla verdiği mesajlar son derece önemli...

Karabük'ten sonra dün Kırıkkale'ye uğradım. Seçim mevzuatı gereği İçişleri Bakanlığı'ndan ayrılan Beşir Atalay'la görüştüm. Atalay hummalı bir çalışma içinde, sokakta dolaşüyor, esnaf ziyaretleri yapıyor. Kırıkkale'de de bir milletvekili eksildi, 4'ten 3'e düştü. Atalay halkın nabzını tutma konusunda uzman; 'Vatandaşın ilgisi iyi. Üç milletvekilini de alırız.' dedi.

Atalay bazı kesimlerin sert eleştirilerine hedef olan 'açılım politikasının' öne çıkan ismiydi. MHP 2007'de Kırıkkale'den bir milletvekili çıkardı. Sokakta açılımdan dolayı tepki görüp görmediğini sordum, 'Hayır, hiçbir tepkiyle karşılaşmadım.' dedi. Sandık için geri sayımın başladığı son düzlükte Karabük ve Kırıkkale'de gördüğüm, 12 Haziran'da büyük bir sürprizle karşılaşmayacağımız...

Gün sandığın, söz halkın...

Mustafa Ünal 2011.06.12

Bugünü üç kelimeyle özetlemek mümkün: 'Sandık, pusula, mühür...'.

Türk halkı sandığı pek sevdi. Sandığın kıymetini bildi. Her zaman hakkını verdi. 1946'dan bu yana hiç kayıtsız kalmadı. Sıcağa soğuğa, kara yağmura aldırmaksızın koştu sandığa. Seçim gününü 'demokrasinin bayramı', 'siyasetin şöleni' belledi.

Halkın zaman zaman savaşa dönüşen iktidar mücadelesine katılabildiği tek zemin bu... Ve herkes eşit, ayrım yok, imtiyaz yok. Her vatandaşın oyu aynı değerde. Sesi gür çıkan da bir, sözünü bir adım öteye duyuramayan da... Konumu, rütbesi ne olursa olsun bugün her bireyin sesi de sözü de eşit.

Artık eski sandık yok, yenisi var. Sandık da çağa ayak uydurdu. Zarflar tahta yerine, şeffaf kutuya atılacak. Dışarıdan bakınca içinde ne kadar oy olduğu görülebilecek. Bu seçimin bir yeniliği...

Seçim günü söylenecek sözler, yazılacak yazılar bellidir. Demokrasinin erdeminden, bir oyun öneminden, mühürden, pusuladan ve sandıktan söz edilir. Liderlerin susacağı, halkın konuşacağından dem vurulur. 'Gün sandığın, söz halkın' denir.

Bugün halk konuşacak. Eşitlik altta değil en üstte. Toplumun her bir ferdi sultan makamına yükselecek. Mühür onda çünkü... Boşuna söylenmemiş, 'Mühür kimdeyse Süleyman odur' diye. Mühür halkın elinde... Bir günlüğüne de olsa Sultan Süleyman halkın bizzat kendisi.

Partilerin üzeri kalemle de işaretlenebilirdi. Tercihin mühürle belirlenmesi ne kadar manidar.

Halkın dili bazen siyasetçiler kadar sert tecelli eder. Kimi zaman uyarıdır, kimi zaman tokat. Cezalandırdığı da olur, ödüllendirdiği de... Türk halkı kendini hemen ele vermez. Öfkesini de hoşnutluğunu da sandığa saklar. Her zaman sonuçlar çok yönlüdür.

Sandıktan kimine mükâfat, kimine ceza çıkar. Türk siyaset tarihi halkın tokadına muhatap olmuş ve kaybolup gitmiş liderlerle doludur. Şu sözü seçime uyarlayabiliriz; 'Halkın sillesinin sedası yoktur - Bir vurdu mu devası yoktur'. Mükâfatı da yamandır. Kendine yakın olduğuna inandığı siyasî kadroları yıllarca baş tacı eder. Tarih örneklerle dolu...

Üzerinde partilerin isim ve amblemlerinin yazılı olduğu uzun kâğıt parçasına neden 'oy pusulası' dendiğini bilmiyorum. Bu tabirin çok isabetli ve anlamlı olduğu kesin. Sadece siyasette değil hayatta da doğru yolu ancak pusulayla bulabilirsiniz. Yönünüzü doğru tayin edebileceğiniz başka alet yok. Türkiye'nin yönünü işte bu oy pusulası belirleyecek. Pusulanın üzerindeki bir partiye vurulacak mühür ülkenin geleceğini şekillendirecek.

Kitle iletişim araçları çok çeşitlendi. Seçmen dört koldan propaganda bombardımanına tutuldu. Seçmenin tercihini etkilemek için hemen her yol kullanıldı. Televizyonu açan seçmen filmlerin, dizilerin en heyecanlı yerinde parti reklamı ile karşılaşır.

Bilgisayarda internet siteleri arasında sörf yapan seçmen 'oyunu bana ver' spotunu gördü. Seçim süreci son yılların en renkli kampanyalara sahne oldu. İlkler yaşandı. Seçim şarkıları meydanların dışına taştı, dillere düştü.

Halk sandık, pusula ve mührün bilincinde. Bir oy ülkenin kaderi demek. Vatandaş bugün basit kumaşla perdelenen kabine girdiğinde ne denli büyük sorumlulukla karşı karşıya bulunduğu idrakiyle Türkiye'nin dört yılına mührünü vuracak.

Yine istikameti halkla aynı olanlar kazanacak. Milletin gittiği yönü kavrayamayanlar hüsrana uğrayacak. Güneşin yarın farklı bir Türkiye'nin üzerine doğacağı kesin. Yenilenmiş, tazelenmiş bir siyasî yapıyla yepyeni bir dönem başlayacak.

Fazla söze ne hacet; sandık, pusula, mühür. Ve söz milletin... Herkes sussun ve bu sese kulak versin.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'nin 12 Haziran zaferi

Mustafa Ünal 2011.06.13

Seçim sonuçları AK Parti açısından 'mutlak zafer' anlamına geliyor. Sandıktan oylarını artırarak çıktı.

AK Parti iki dönemdir iktidardaydı. Üçüncü döneme girerken Türkiye'nin yarısının oyunu almayı başardı. Türk siyaseti için sürekli tekrarlanan 'iktidar yıpratır' gerçeğini tersyüz etti.

AK Parti zirvelerde tek başına kaldı. Kendisini zorlayacak parti yok. Muhalefet çok gerilerde.

Türk siyaset tarihinde bir ilk bu... Adnan Menderes'in Demokrat Partisi üç dönem üst üste seçim kazandı ancak oyları giderek düştü. 1957'deki son seçimi CHP'nin önünde kıl payı alabildi. Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki AK Parti ise sürekli yükseliş trendi gösterdi. Oylarını nitelikli bir oranla artırdı.

2002'de yüzde 35'le iktidar oldu. 2007'de cumhurbaşkanlığı krizinin gölgesinde gidilen seçimlerde ise yüzde 46,5 oyla iktidarını perçinledi. Meclis'te engellenen Abdullah Gül sandıktan çıktı.

Anayasa paketinin oylandığı 12 Eylül referandumu AK Parti'nin yüzde 50 oy alabileceğinin işaretlerini verdi. 12 Haziran seçimlerinin psikolojik ortamını referandum sonuçları oluşturdu. 'Hayır' cephesinin muhalefet partileri CHP ve MHP yüzde 58'in altında ezildi.

AK Parti aslında yüzde 50'yle üçüncü dönem zaferini dün değil, 12 Eylül'de kazandı. Yüzde 50'yi bulan oy oranı ancak 'zafer' kelimesiyle anlatılabilir. Türkiye genelindeki yüksek oy oranı milletvekili dağılımına aynı şekilde yansımada.

YSK'nın milletvekili dağılımını büyük şehirler lehine değiştirmesi beklendiği gibi AK Parti'nin aleyhine sonuç verdi. CHP ise kazançlı çıktı. Milletvekili sayısını oy oranına nispetle daha fazla artırdı.

Seçim sonuçları ilk olarak hükümet formülleri üzerinden değerlendirilir. Sandıktan yine 'tek parti' hükümeti çıktı. AK Parti daha da güçlendi. Bu sonuç AK Parti'yi eskiye oranla daha da muktedir kılacaktır.

Anayasa değişikliği açısından durum biraz sıkıntılı... AK Parti'nin milletvekili sayısı 330 rakamının hemen altında kaldı. 330, anayasa değişikliği için alt eşik. Diğer partilerin desteğine ihtiyacı var.

Her ne kadar milletvekili sayısına aynı oranda yansımada da halk, anayasa değişikliği konusunda irade ortaya koydu. Yüzde 50'nin bir anlamı da bu. Meclis'e giren diğer partilerin yeni anayasa konusunda vaatleri olduğu düşünülürse AK Parti aradığı desteği bulmakta fazla zorlanmayacaktır.

Kemal Kılıçdaroğlu ile yeni bir ivme yakalayan CHP, tabana moral ve heyecan verecek yüzde 30'un epey altında kaldı. CHP'de bir miktar kıpırdanmanın olduğu muhakkak ancak yakın gelecekte bir iktidar umudu da vermiyor. Bu oran belki Kılıçdaroğlu'nun koltuğunu kurtarır ama liderliğini tartışmalı hale getirecektir. Bugünden itibaren parti içinde ciddi itirazların yükseleceği kesin.

Seçim sürecinin en sıkıntılı partisi MHP yüzde 13'ü bularak rahat nefes aldı.

Dün Türkiye hem 'tek parti iktidarına devam', hem de 'yeni anayasa' dedi. Partiler halkın bu mesajını doğru okursa ilerisi için kazançlı çıkar. Rakamların dilini başka türlü tercüme eden kendini aldatır. Dünkü sonuçlar net şekilde Türkiye'nin yönünü gösterdi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP neden hep kaybediyor?

Mustafa Ünal 2011.06.15

AK Parti, Türkiye haritasını boydan boya kendi renklerine boyadı.

Üç dönem üst üste, oylarını artırarak kazanmak sadece Türkiye'de değil dünya siyaset tarihinde eşine az rastlanan bir başarı. Bundan sonra AK Parti'ye düşen yüzde 50'lik desteğin hakkını vermek. Reformcu, değişimci karakterini yitirmemek. Çetelerle, cuntalarla mücadelede zafiyet göstermemek. Hepsinden önemlisi yeni anayasa hayalini gerçeğe dönüştürmek. Bir sonraki seçimin reklamı buradan çıkabilir.

Başbakan Erdoğan, tarihî sorumluluğunun farkında. Seçim gecesi ilk mesajında yeni anayasa için muhalefetin kapısını çalacağını müjdeledi. Meclis'in mesaiye başlayacağı sonbaharla birlikte anayasa vaadi eylem planına dönüşecek. AK Parti'ye yakın duran da, uzak duran da hakkını teslim ediyor. Herkesin ortak kanaati; 12 Haziran AK Parti için 'zafer' demek. Muhalefet partileri için yorumlar farklı. Özellikle de CHP...

Anamuhalefet partisine yüzde 25,9'un ateşi düştü. Kemal Kılıçdaroğlu seçim gecesi CHP merdivenlerinden yaptığı konuşmada sonucu başarı olarak nitelese de parti içinde ciddi itirazlar yükseliyor. CHP başarılı mı? Seçimi partiler arası yarış olarak yorumluyorsanız eğer ortada ağır bir hezimet var. Yüzde 50'lik orana ulaşan iktidar partisine karşılık anamuhalefet sıfatıyla ancak yarısı kadar oy alabilmişsiniz. Bu, dünyanın her yerinde hezimettir, hüsrandır. CHP'nin AK Parti ile değil de sadece kendisiyle yarıştığını düşünüyorsanız, evet geğmişe oranla oylarda gözle görülür biçimde artış var. Yerel seçimlere göre 2, 2007 seçimlerine göre 5 puanlık yükseliş söz konusu. Kılıçdaroğlu'nun tabiriyle 'CHP 3 buçuk milyon oydaş kazandı, milletvekili sayısını artıran tek parti oldu'.

Söylediği doğru ancak bu artış CHP politik yapı içindeki pozisyonunu değiştirmiyor. Asıl soru 'yüzde 25,9'un CHP tabanını tatmin edip etmediği?' Bu, parti içi iktidar mücadelesinden daha önemli.

Ben öteden beri CHP'nin seçim sonuçlarını doğru okuyamadığını düşünüyorum. Başarısızlığın temelinde yatan da bu... Doğru teşhis yok ki derdine derman bulabilsin. CHP 2007'de de benzer bir tabloyla karşılaştı. AK Parti yüzde 47'yi yakalarken CHP, DSP ile seçim ittifakı yapmasına rağmen yüzde 20'yi ancak geçebildi. O günlerde bir televizyon programında CHP liderine AK Parti'nin renkleriyle boyanan Türkiye haritası gösterilerek 'ne düşündüğü' soruldu. Bu haritanın geçici olduğunu, yakın gelecekte değişebileceğini anlattı. CHP o gün alarm verebilseydi eğer, bugün tablo böyle olmazdı.

Biraz daha geriye gidelim. AK Parti'nin bugünkü başarısının temelinde 1994 yerel seçimleri var. O seçimlerde başta Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bugün AK Parti'ye vücut veren birçok isim belediye başkanlığını kazandı. O günkü yorumları hatırlıyorum. Geçici bir başarı olarak görüldü. Şu bahane şaka değil ciddi ciddi söylendi: 'Seçim günü hava güneşliydi, laikler pikniğe, RP'liler sandığa gitti. Sonuçlar bunun eseri.' Bugünün CHP yönetimi, 2007 sonuçlarını tahlil ederken AK Parti'nin başarısını 27 Nisan bildirisinin neden olduğu mağduriyete bağladı. Bizzat Kılıçdaroğlu, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'la Başbakan Erdoğan'ın danışıklı dövüş içinde olduğunu söyledi. Düşünebiliyor musunuz, CHP liderine göre Büyükanıt, o bildiriye AK Parti'ye seçim kazandırmak için internete koydurmuş.

12 Haziran seçimlerinde, 2007'de AK Parti'yi zafere götüren etkenlerin hiçbiri yoktu. Ne muhtıra, ne mağduriyet... Ne ideolojik kavga ne de eşi kapalı cumhurbaşkanı seçme hedefi... AK Parti yine kazandı.

Neden? CHP sandığı hüsrana değil de zafere dönüştürmek istiyorsa önce bu soruya cevap aramalı. Bu, partinin başında kimin olduğundan daha önemli bir soru... O koltuktan kimler geldi, kimler geçti ancak CHP'nin kaderi değişmedi. Sandık hep hüsrana oldu.

CHP'nin, Cumhuriyet Halk Partisi'nin halkıyla değil Anadolu halkıyla barışmadan, buluşmadan makus talihini değiştirme şansı yok. Zaferin şifresi halkta...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP nasıl kurtulur?

Mustafa Ünal 2011.06.17

Her ne kadar CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, '25,9'luk oy oranını partinin merdivenlerinden 'başarı' diye açıklasa da sonucun tatmin edici olmadığına o da farkında.

Kendisiyle görüşen bir partiliye '2 puan daha almalıydık' derken burukluğunu ortaya koydu.

O akşam, sonuçların belirginleşmeye başladığı saatlerde 'çekilmeyi' bile düşündü. Bir süre 'gitmekle kalmak' arasında bocaladı. Aklına seçimden önce söylediği sözler gelmiş olmalı; "Beklediğimiz sonucu alamazsak haydi bize eyvallah deriz." dedi.

Başarı çıtası için yüzde 40 gibi bir rakam telaffuz etti. Ardından bunu 'anamlı artışa' çevirdi. Psikolojik çıta yüzde 30'du. Bir iki puan eksiği vaziyeti idare edebilirdi. Ancak '25,9' nereden bakarsan bak hedefin çok uzağında bir oran.

Çevresinin 'oylarda ve milletvekili sayısındaki artışı' dikkate alması yönündeki telkinleri etkili oldu ve 'kalmayı' yeğledi. 25,9 öylesine zor bir rakam ki... Altına düşseydi eğer hiç tereddüt etmeden havlu atar, yeni isimlere yol verirdi. Bir iki puan üstünü 'anamlı artış' kabul eder, 'Umut var' diyerek gelecek seçimlere yönelirdi. 25,9 tam ortada bir rakam... Kılıçdaroğlu'nun arafta kalması normal.

13 Haziran sabahının CHP için zor bir dönemin başlangıcı olacağı öngörülüyordu. 'Kurultay isteriz' sesleri şaşırtıcı değil. Herkes biliyor ki birkaç aylık sükunet geçici ve aldattıcıydı. Daha kapanmamış, yarım kalmış hesaplar vardı. Taraflar sadece Önder Sav ve Deniz Baykal'dan ibaret değil. Eski hesaplar seçim sonrasına ertelendi.

Dışarıda kalanların ilk fırsatta harekete geçmesi sürpriz değil. 25,9'luk oy oranı 'hesaplaşma' için bu imkânı verdi. Şimdi CHP'de hesaplaşma zamanı. Kavganın kişisel olduğu kadar ideolojik ve siyasi boyutu da var. Eski CHP, yeni CHP sloganlarının içi boş değil, partide karşılığı var.

Hesapların görülmesi için şüphesiz en iyi zemin kurultay... Sağlı sollu talepler yükselmeye başladı. Eski Genel Başkan Deniz Baykal da ses verdi. Önce çevresine, sonra medyaya konuştu, "Kimse kendini kandırmasın. Sonuç başarı kabul edilemez. Kemal Bey inisiyatif almalı ve kurultayı toplamalıdır." dedi.

CHP, kurultayları çok seven bir parti... Son bir yıl içinde üç büyük kurultay topladı. Kurultay rekoru açık ara CHP'nin... Türkiye iktidarından uzak kaldığı için bütün enerjisini parti içi mücadeleye harcıyor. Kılıçdaroğlu'nun kurultayı toplantıya çağırma niyeti yok. 'Bulun imzayı, toplayın kurultayı' düşüncesinde.

Seçimli kurultay toplamak çok zor... Yarıdan fazla delegenin imza vermesi gerekiyor. Seçimin dışında başka gündemle kurultay toplamak mümkün. O süreç start aldı. Eğer hesaplaşma için kurultay ortamı olmazsa muhaliflerin başka yollar deneyeceği kesin.

'CHP nasıl kurtulur?' sorusunun cevabı, kurultayda saklı değil... Halkla buluşamamanın önündeki engel kadrolar değil, zihniyet. CHP çok partili demokratik dönemde tek başına iktidar olacak milletvekili sayısına ulaşamamış bir parti. Sandık başarısızlığı CHP'nin kaderi oldu. Tarihî bir parti olmanın avantajları olduğu kadar dezavantajları da var. İsteseniz de istemeseniz de, ta tek parti döneminin bile bagajını taşıyorsunuz

Etkili bir genel başkan yardımcısının çevresine yaptığı şöyle bir değerlendirme var: "CHP tarihî bir binaya benziyor... Zamana uygun biçimde restorasyon yapmak mümkün değil." Doğru ve yerinde bir benzetme... Günün ihtiyaçlarını karşılayamıyorsa yapılması gereken, o yapıyı müzeye dönüştürmek.

CHP'yi çağın ihtiyaçlarına göre dönüştürmek, yenilemek o kadar güç ki... Kılıçdaroğlu'nun ideolojiden uzak 'yeni CHP' söylemi doğru. Buradaki yeniliği milletvekili seçimine yansıtamadı. En büyük yanıltıcı da Silivri... Siyasi ömrünü çoktan tamamlamış Süleyman Demirel'e kulak vermesi de büyük hata.

CHP ile uzaktan yakından ilgisi olmayan Mehmet Haberal'ı Meclis'e taşıdı. Demirel dün Haberal konusunda talepte bulunduğunu söyleyerek Kılıçdaroğlu'nu çok zor durumda bıraktı.

Kuşkusuz Kılıçdaroğlu'nun seçim sürecinde hataları oldu ancak 'yeni CHP' diyerek başlattığı arayış doğrudu. Süreç kesilmemeli, devam etmeli. Yeni vurgusu 25,9'u yakaladı, iktidar yürüyüşüne geçmedi ancak yerinden kıpırdadı. CHP nasıl kurtulur? Kurultayla değil. Zamanın ruhuna göre biçimlenmekle...

Ankara'da Türkçe şöleni!

Mustafa Ünal 2011.06.19

Türkçe Olimpiyatları'nın başta İstanbul ve Ankara olmak üzere Anadolu sathına yayılan birbirinden renkli etkinlikleri var.

Ödül törenlerinin, derecelerin belirlendiği finallerin unutulmaz anlara sahne olduğu muhakkak. Afrika'dan gelen iki minik çocuğun geçen yıl gırtlaklarını parçalarcasına 10 kıtasını ezbere okudukları İstiklal Marşı hâlâ sizin de kulaklarınızda çınlamıyor mu? Türkmenistanlı Devran'ın muhteşem sesiyle bir Urfalı gibi 'Antep'in Kalesi' türküsünü hatırlamamak mümkün mü?

Azeri kızın geleneksel kıyafetler içinde, 'babaya buba' diyerek şivesine kadar okuduğu yanık Karadeniz türküsünü kim unutabilir? Bu yılın sürprizi mi? Elbette var. Organizasyon komitesinde yer alan bir yetkiliye sordum 'Kandil gecesini bekleyin... Yıllarca hatırlanacak sürpriz hazırladık' dedi. Tahmin etmek zor değil. Dünyanın değişik ülkelerinden gelen öğrenciler naatların seçkin örneklerini seslendirecek.

Rakamlar değişmiş, geçen yıl 120 ülkeden 750 öğrenci Türkiye'ye gelmişti. Bu yıl 130 ülke, bin öğrenci. Bu neredeyse bütün dünya demek... 'Yeryüzü coğrafyasında bir uçtan diğer uca Türkçenin ulaşmadığı yer kalmadı' dense yeri. Hepsinde Türk okulu yok. Bir bölümünde Türkçe öğretilen dil okulları ve kültür merkezleri var. Dün Ankara Altınpark'ta Türkçenin şölen günüydü. Açılışı cuma akşamı Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Belediye Başkanı Melih Gökçek tarafından yapıldı. Arkasında '9. Türkçe Olimpiyatları' yazan bir uçak Ankara semalarında gün boyu dolaştı.

Olimpiyata gelen öğrencilerin tamamı burada... Kimi Türkçe yeteneğini sergiliyor, kimi ülkesinin standında okulları anlatıyor. Çok farklı ülkelerden gelmiş olsalar da aralarında kalıcı dostluklar kuruyorlar. Türkçe konuşarak anlaşabiliyorlar çünkü. Bir grup meslektaşla Altınpark'ta dolaşıyoruz. Tarihî günlerinden birini yaşıyor yine. Vietnam ve Endonezya'nın ardından son dönemin sancılı ülkesi Yemen standındayız. Boğaziçi Matematik mezunu bir öğretmenle karşılaşıyoruz. Adı Gülhan Elibol... Yemen'de dört Türk okulu olduğunu öğreniyoruz.

Olaylar üzerine yabancıların büyük bölümü ülkeden ayrılmış. Türk okulları kapılarını hiç kapatmamış. Ciddi bir problem de yaşamamışlar. Bu tutum halk arasında büyük takdir toplamış. Öğrenci velileri en zor zamanda yanlarında yer alan Türk öğretmenlere 'Siz kahramansınız' demiş. Dinlediklerimiz karşısında göğsümüz kabardı. Bu hikâyede en büyük pay öğretmenlerin. Her birinin öyküsü ayrı... Roman gibi. Gün gelecek yazılacak. Buna eminim. Aralarında o ülkeye ilk ayak basan Türk unvanını alanlar bile var. 'Kuş uçmaz, kervan geçmez' bir diyar, bir öğretmenin kaderi olabiliyor.

Alfabelerinde bulunmayan Türkçe bir harfi öğretmek için haftalarca ter döken öğretmenler gördüm. Onlardan biri 'Bülbül kelimesini 3 ayda zor öğrettim' dedi. O öğrenci öyle güzel öğrenmiş ki Mehmet Akif'in 'Bülbül' şiirini bizden biri gibi okudu. Adını ancak reklamlarda, belgesellerde duyduğumuz Papua Yeni Gine'nin standında Türkçeyi yeni yeni söken bir grup öğrenciyle karşılaşıyoruz. Uzak olduğu için farkında değiliz. Meğer güvenlik sorunu yaşanan ülkelerin de başında geliyormuş. Ve en pahalı ülke: Haftalık ev fiyatları 2-3 bin dolar...

O öğretmenler sayesinde tehlikenin kol gezdiği bu ülkede de Türkçenin bayrağı dalgalanıyor. Afrika ayrı bir dünya... Başkentlilerin yoğun ilgisi dikkat çekici. İçeride dolaşmak zor. Devasa aslan, fil ve zürafa figürleri kara kıtayı simgeliyor. Ahşaptan el yapımı müzik aletleri. Öğrenciler ne kadar sempatik. Bazı harfleri yuvarlayarak da olsa ülkelerini Türkçe anlatmaktan geri durmuyorlar.

Yalnız değildim... Hürriyet'ten Metehan Demir, Vatan'dan Bilal Çetin dünya turunu andıran stantları ilk kez dolaştı. Demir, 'Giderek dünya klasiğine dönüşen bu büyük başarıyı takdir etmemek mümkün mü?' dedi, Çetin ise 'Çok etkilendim. Bu büyük organizasyonu Türkiye'nin geleceği için çok önemsiyorum' dedi. Gidemediyseniz üzölmeyin, Ankara Altınpark'taki şölen bugün de devam edecek. Kısa dünya turuyla gördükleriniz karşısında sizin de göğsünüz kabarmacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin hâlâ anlayamadığı

Mustafa Ünal 2011.06.22

'Yine mi CHP' diye isyan etme hakkınız var. Türkiye CHP yorgunu, yıllar yılı bu partiyi tartışmaktan usandı. Ancak CHP kendisini konuşturmaktan bıkmadı.

Her seçim sonrasının gündemi aynı; 'CHP nasıl kurtulur?' sorusuna cevap aramak. Seçimlerin üzerinden ongün geçti. Bütün yorumlar CHP üzerine. AK Parti'nin yüzde 50 oy oranına nasıl ulaştığı tam analiz edilemedi. Ankara'nın en önemli gündemi... 'Yüzde 25,9' başarı mı yoksa başarısızlık mı? Parti içinde bile konsensüs sağlanabilmiş değil. Bu oranı 'yetmez ama idare eder' diye okuyan da var, 'yüzde 50'nin karşısında ağır yenilgi' diye yorumlayan da. CHP her kafadan ayrı ses çıkan 'yurttan sesler korusu' gibi. Kiminin sesinde isyan var, kiminin sesinde zafer şarkıları.

Şahin Mengü düne kadar partinin ekran yüzüydü. Bugün eleştiri oklarını doğrudan Kemal Kılıçdaroğlu'na yöneltmiş durumda. Önceki gece Ülke TV'de 'CHP'nin ekseni kaydı' dedi. Neden mi? Referandumda 'evet' oyu veren sağ kökenli bazı isimlerin milletvekili yapılması. Yeni CHP'nin sivri isimlerinden Süheyl Batum, Eskişehir'den 'Ben Ergenekoncuları savunurum, neden savunmayayım?' dedi. Silivri adaylarının CHP'ye oy kaybettirdiğini söyleyen partililer de var. Benim kanaatim de öyle. Silivri sadece seçim sürecinde kaybettirmedi, sonrasında da hep birlikte göreceğiz, CHP'nin ayarlarını bozacak. Günün en sert çıkışı Gürsel Tekin'den geldi; 'Görüyorum ki daha 8 ay önce birbirlerini boğazlayanlar birbirleriyle kavga edenler, şer odakları şimdi bir araya gelmiş.' dedi. Adını vermeden 'şer odakları' diye itham ettiği isimlerin kim olduğunu herkes biliyor; Deniz Baykal ve Önder Sav.

Bu sözler ancak kavgada söylenir. Gürsel'in isyan etmesinin de sebebi var: Parti içi muhalefetin hedef tahtasında. Kılıçdaroğlu'na dış geçiremeyeceğini anlayan muhalefet çevresine yönelmiş durumda. Listenin başında da Gürsel Tekin var. Bunu anlamak da zor: Eğer CHP seçimlerde başarılı olamadıysa sorumlusu niye ikinci, üçüncü adamlar olsun? Faturanın genel başkana kesilmesi gerekmez mi? 'Kılıçdaroğlu başarılı ama yardımcıları değil' değerlendirmesi ne kadar sağlıklı? Zaferin de hezimetin de ilk ve tek sorumlusu liderdir.

Eğer CHP makus talihini değiştirmek istiyorsa önce seçim sonuçlarını doğru okuması gerekir. Geçmişte bunu yapamadı, bedelini ağır ödedi, ödemeye de devam ediyor. Seçimlerin ertesi günü yazdım, CHP'nin sonuç analizleri hep yanlış. 2007 seçimlerinde AK Parti'nin aldığı yüzde 47 oy oranını mağduriyete, 27 Nisan bildirisine bağladı. 12 Haziran'da AK Parti'ye yaradığını söylediği 2007'deki şartların hiçbiri yoktu. Buna rağmen AK Parti oylarını artırarak çıktı. Neden? Halk CHP'ye değil de neden AK Parti'ye oy veriyor? 10 gündür CHP'den doğru bir analiz duymayı bekliyordum. Doğrusu yeni CHP'den umutluydum. Bir yenilik de sonuç analizleri üzerine olabilirdi.

Bırakın doğru diyebileceğimiz değerlendirmeyi eski yanlışın bir adım öteye götürülmesi söz konusu. Kemal Kılıçdaroğlu MYK toplantısında AK Parti'nin yüzde 50'lik başarısını 'Stockholm sendromu' ile izah etmeye kalkmış. Bu, psikolojide bir hastalık. Davranış bozukluğu. Bu yorum hem millî iradeye saygısızlık hem de yanlış bir değerlendirme. İki gündür Türkiye bu cümleyi konuşuyor. CHP lideri bir düzeltme veya açıklık getirme gereği duymadı. Mağdurun kendisine zulmedene hayranlık duyması gibi, halk acı çektiği halde yine AK Parti'ye oy veriyormuş. Öteden beri CHP hep kendisine oy vermeyen halkı suçlar ya... Bu da bunun bir başka şekilde ifadesi. Daha da ağırı. Bir liderin, AK Parti'ye oy verenlerin en azından bir bölümünü bu şekilde itham etmesini yadırgamamak mümkün mü? Siyasetçi, küçük kısmı da olsa kendi halkının psikolojik rahatsızlığı olduğunu söyler mi? Acaba CHP lideri halktan umudunu mu kesti? Sözünü düzeltmediği sürece öyle... Yoksa yarın halktan oy isteyecek bir siyasetçi asla böyle konuşmaz.

CHP'yi yazdığım için kızmayın. Türkiye'nin, sorunların bir ucundan tutacak Yeni CHP'ye ihtiyacı var. En başta da anayasa...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni dönem sancılı başladı

Mustafa Ünal 2011.06.24

YSK dün kesin sonuçları ilan etti. Milletvekilleri salı günü yemin edecek. Daha Meclis açılmadan sıkıntı baş gösterdi. Önce Hatip Dicle krizi... YSK son dakikada 'adaylık şartları' oluşmadığı için Hatip Dicle'nin milletvekilliğini düşürdü.

Beklendiği üzere BDP hemen ayağa kalktı. Zaten başından beri kriz için fırsat kollayan parti görünümünde. Bir ara yemin konusunu gündeme getirdiler. Yemin etmeyeceklerini söyleyen BDP destekli bağımsız milletvekilleri oldu.

Kamuoyunda bir süre tartışıldı. Ardından geri adım attılar. 'Yemin edeceğiz ama yemine uymayacağız' noktasına geldiler. Nasıl olacaksa. Ama önemli değil maksat kriz olsun...

Hatip Dicle olayı BDP'ye beklediği fırsatı verdi. Bölgeden tehdit dolu açıklamalar yükseldi. Demokratik Toplum Kongresi, BDP'ye boykot, bölge halkına direniş çağrısı yaptı. BDP de çağrıya uydu. Dün toplanarak bağımsız milletvekillerinin Meclis'e gitmemesi yönünde karar aldı.

Ve krizi derinleştirdi.

Hatip Dicle olayının hukukî ve siyasî boyutu var... Hukuken adaylığının önünde engeller varsa yapılacak bir şey yok. YSK'nın süreci iyi yönetemediği de gerçek. Başarısız yönetim seçim öncesinden başladı.

Adaylık sürecinde yaşananları hatırlayın... Eksik evraktan BDP destekli bazı bağımsız isimlerin adaylıklarını iptal etmesi sonucu büyük kargaşa yaşandı. Kamuoyundan gelen tepkiler üzerine yeniden değerlendirme yaptı ve eksik evrakların tamamlanmasına imkân tanıdı. Oysa aynı sonucu suhuletle de alabilirdi.

Eğer Hatip Dicle'nin adaylık şartlarında problem varsa, bunu seçimden sonra değil, çok önce görebilmeliydi. Bu nasıl süreç yönetimi; adaylığa 'vize', milletvekilliğine 'ret'... Ne yazık ki YSK da tıpkı BDP gibi krizin bir tarafı... Süreci yönetemedi. Basiretli davranmadı. Yüzüne gözüne bulaştırdı.

Dicle'nin milletvekilliğinin iptali hukuken yerinde olabilir ancak siyaseten doğru değil. On binlerce Diyarbakırlının oyunu almış bir ismin milletvekilliğini düşürmek demokrasinin ruhuyla bağdaşmaz.

Bu tablo BDP'nin boykot kararını kesinlikle haklı kılmaz. BDP yangına körükle gitmeye hazır bir parti... Şimdi yangını körüklüyor. BDP sözcüleri 'Sorunu Meclis çözsün' diyor. Nasıl çözecek? Recep Tayyip Erdoğan gibi. Dün AK Partili Bekir Bozdağ da söyledi. İkisi arasında büyük fark var.

Burada asıl sorulması gereken soru: Geçen dönem anayasa değişikliği yapılırken BDP neredeydi? Böyle bir problemi o gün niye öngöremediler? BDP milletvekilleri oylamalar sırasında Genel Kurul'dan dışarıya kaçtı.

Olay Hatip Dicle ile sınırlı değil. KCK'dan tutuklu milletvekillerinin durumu var.

Peki, şimdi ne olacak? Bugün söylendiği gibi 35 BDP milletvekili Meclis'e gelmezse... Ne olacağı sorusunun net cevabı yok. Bu yeni bir durum çünkü, bugüne kadar benzeri yaşanmadı.

İş ara seçime kadar gider mi? Ara seçim şartları oluşmuyor. Boşalma ancak istifa veya ölümle mümkün. Ayrıca milletvekili istifası tek taraflı değil, Genel Kurul'dan geçmesi gerekli. Ara seçim de sorunu çözmez. BDP'nin aynı sayıda milletvekiliyle gelmesi mümkün değil. En az üçte birini kaybeder.

Bu tartışma siyaseti gölgelese de TBMM'nin meşruiyetini ortadan kaldırmaz. Ancak 35 eksikli Meclis'in siyasî ve demokratik açıdan şık bir görüntü oluşturmayacağı da açık.

Hatip Dicle ve BDP'nin boykot kararı tartışılırken dün bir başka gelişme daha yaşandı. Mahkeme, CHP'den milletvekili seçilen Ergenekon tutuklusunu Mehmet Haberal ve Mustafa Balbay'ın tahliyelerini reddetti. Aslında bu da öncesinde öngörülen bir sonuçtu. Sabih Kanadoğlu, CHP yönetimini adaylık sürecinde uyardı.

Şu sözler Kanadoğlu'nun: 'Mahkeme 'tutukluluk nedenleri ortadan kalkmıştır' demediği müddetçe Ergenekon tutuklularının herhangi biri milletvekili seçilse dahi tahliye edilmeyebilir.' CHP tepkili. Evet, siyaseten hoş değil. Ancak Kanadoğlu'nun dediği gibi hukukta yeri varsa mahkeme ne yapsın...

Türkiye yeni döneme sancılı başladı. Ancak krizden beslenen BDP gibi partilere rağmen siyaset bu krizleri aşacak dinamizme sahip. Bütün bu krizler 'yeni anayasa'ya olan ihtiyacı göstermiyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değdi mi?

Mustafa Ünal 2011.06.26

Baştan söyleyeyim; Silivri tutuklusunu milletvekillerinin tahliye edilmemesi demokrasi açısından şık olmadı. Maalesef seçim sonuçları bu tartışmayla gölgelendi. Keşke bu tablo hiç yaşanmasaydı. Sadece belli davalarda değil, Türk yargısının kolay tutuklama kararı verdiği bir gerçek.

Bu durumdan hiç kimse memnun değil. Cumhurbaşkanı Gül'den sokaktaki insana kadar herkes muzdarip... Reformlar yerleştikçe yargı evrensel hukuka ayak uyduracak. Şayet tutuklu yargılama konusunda üç isim istisna olsaydı, bütün suçu yargıya yıkabilirdik.

Neylersin ki yargının genel yaklaşımı böyle. Bu tutum eleştirilebilir. Bazılarının itirazı sadece özel davalarda duyulsa da, yargı bu yüzden çokça eleştiriliyor zaten... Tamam, yargı tutuklu milletvekillerini tahliye etmedi. Bunun için eleştirilsin. Kolay tutuklama kararı verdiği söylensin. Olayın başka boyutu da var.

Bu tablonun doğmasında siyasetçinin hiç mi suçu yok? Olmaz mı? Aslan payı siyasetçilerin... Silivri adaylarının milletvekili olsa bile tahliye edilmeme ihtimali en baştan vardı. Belki diğer hukukçuların görüşleri objektif olmadığı gerekçesiyle dikkate alınmayabilir. Hepsini geçelim ama bir isim var ki kulak vermemek mümkün mü? O da Sabih Kanadoğlu...

Eski Yargıtay Başsavcısı daha aday listeleri netleşmeden 'Milletvekilliği tahliye gerekçesi olamaz' diyerek herkesi uyardı. Her üç isim de devlete karşı işlediği suçlardan yargılanıyor çünkü. Ayrıca üç ismin adaylığına 'hem hukuken hem de siyaseten' parti içinden ciddi itirazlar yükseldi. CHP ve MHP yönetimi hiçbirini dikkate almadı. Her iki parti için de bu bir riskti. Buna rağmen Silivri tutukluları listelerin seçilecek yerlerine konuldu. Nedeni belli... Mehmet Haberal ve Mustafa Balbay herhalde sol siyaset için olmazsa olmaz isimler değil. Sol siyasetin temel dinamikleri olduğunu, yeni CHP'yi bu isimlerin sürükleyeceğini kimse söyleyemez. Aynı şekilde Engin Alan... Emekli paşa, terörle mücadelede çok başarılı olabilir. Askerlik hayatı terörle mücadeleden ibaret değil. Balyoz davası, fişleme iddiaları var. Yenilir yutulur değil.

Engin Alan'ın milliyetçi siyaset için vefa ve misyon açısından da baksanız, bütün risklerin göze alınacağı isim olmadığı aşikâr. MHP, Alan'ın sadece yalnızca kahramanlık yanını gördü, içeriden ve dışarıdan gelen eleştirileri umursamadı. CHP ve MHP liderliğinin Silivri tutuklularını sırf dışarıya çıkarmak için aday yaptıklarını söylemek herhalde yanlış olmaz.

MHP tartışmalara ses vermedi ama CHP bu kötü seçeneğe hazır gibiydi. 20 gün önce Kanaltürk'te Kılıçdaroğlu'na Balbay ve Haberal'ın durumu soruldu. Topu doğrudan yargıya attı. "Mahkeme izin vermezse Meclis'e giremezler." dedi. "Tamamen yargının işi" demeye getirdi.

Her iki partinin yargının kararına bugün verdiği tepki çok sert. CHP, BDP'ye yakın bir yerde duruyor. Meclis'i boykot demese de her türlü seçeneğin masada olduğunu söylüyor. Hele kimi CHP'lilerin söyledikleri yargıya müdahalenin de ötesinde açıkça tehdit.

MHP lideri Bahçeli hukuk dışı dediği kuralın düzeltilmesi için Cumhurbaşkanı Gül ile Başbakan Erdoğan'ı göreve çağırdı. Özellikle CHP içinde boykota kadar varan 'eylem planını' seslendirenler bulunsa da parti yönetimi sorunu suhuletle çözmenin yollarına bakacak, ilk günün duygusal tepkileri yerini sağduyuya bırakacaktır. MHP de aynı şekilde.

Çözüm yeri Meclis... Başka adres yok. Bu arada her üç ismin tahliyeleri yönünde yasal düzenleme yapılsa da risk bütünüyle sona ermeyecek. Diyelim ki üç isim de tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildi... Mahkeme devam edecek. Peki, sonunda mahkûmiyet çıkar, bu kararı Yargıtay da onarsa ne olacak?

Ne olacağı belli... Milletvekillikleri otomatik olarak düşecek. Başka bir tehlike daha var... Bugün yapılacak yasal düzenlemeden yarın kimlerin yararlanacağı belli olmaz. Bir sonraki seçimlerde Abdullah Öcalan'ı dışarı çıkarmanın provasının yapıldığını siz de hissetmiyor musunuz?

Seçimden iki hafta sonra karşı karşıya kaldığımız manzara hiç şık değil. Yargıyı eleştirelim, Kılıçdaroğlu ve Bahçeli'ye de soralım: Bu riski göze almaya değdi mi? Türkiye'ye bunları yaşattığınız için memnun musunuz?

Yeni Meclis, eski CHP

Mustafa Ünal 2011.06.29

BDP cephesinde bir değişiklik yok. 'Hatip Dicle sorunu çözülmezse Meclis'e gelmeyeceğiz' dedi. Dicle kararından geriye dönüş söz konusu değildi zaten.

BDP destekli 35 bağımsız milletvekili yemin etmeye gelmedi. İlk günün gelişmelerini televizyondan izledi. BDP için sorun sadece Hatip Dicle değil. KCK davasından tutuklu milletvekilleri de tahliye edilmedi.

Asıl merak konusu, CHP'nin ne yapacağıydı. Son dakikaya kadar da konuştular, tartıştılar ve 'yemini boykot' kararı aldılar. CHP milletvekilleri Genel Kurul salonuna girdi ancak kürsüye çıkarak yemin etmedi. Oktay Ekşi hariç. En yaşlı milletvekili sıfatıyla başkanlık koltuğuna oturduğu için ilk yemini o etti. Yemini boykot bir seçenektir, parti içinde hararetli savunucuları vardı ama doğrusu ben Yeni CHP yönetiminin bu eski yönteme başvurmayacağını tahmin ediyordum. Kılıçdaroğlu'nun üslubu, farklı davranacağını işaretlerini veriyordu. Sonunda o da rüzgâra kendini kaptırdı.

CHP liderinin başlangıçtaki düşüncesinin bu olduğunu sanmıyorum. Mehmet Haberal ve Mustafa Balbay'ın milletvekili seçilseler bile serbest kalacaklarının garantisi yoktu. CHP lideri buna rağmen riski göze aldı Üstelik seçimlerden önce kendisine sorulduğunda 'Mahkeme kararı der sineye çekeriz' anlamına gelen sözler söyledi. 20 gün sonra apayrı noktaya geldi. 'Onlar yoksa biz de yokuz' dedi. Bu kararı kolay vermedi. Çok konuşan partililer oldu. Ancak o, uzun süre sessiz kaldı, renk vermedi. Kararını son güne sakladı. Önce yardımcılarıyla konuştu daha sonra milletvekilleriyle... Milletvekillerinden 'yemin edelim' diyenler oldu. Meclis'in açılmasına yarım saat kala parti politikasını şu kelimelerle açıkladı: "Yeminleri engellenen milletvekili arkadaşlarımıza yemin etme yolu açılmadıkça biz CHP milletvekilleri de yemin etmeyeceğiz." Yemini boykotun bir başka şekilde ifadesi. Ve Meclis'i kilitleme çabasının. Yemin etmeyen milletvekilleri yasama faaliyetine katılamaz çünkü. CHP'nin kararını bütün milletvekilleri benimsemedi. Grup sonrası şaşkınlık içinde olanlar vardı. Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yeni CHP'si bu olamaz. Genel Kurul'u boykot etmek, Meclis çalışmalarına katılmamak eski CHP'nin özelliği. Son dönemde çokça örneğini gördük. 367 ucube kararının uygulanabilmesine imkân sağlamak için cumhurbaşkanlığı seçimine katılmadı. Oylamayı boykot etti, dışarıdan seyretti. Kısa süreliğine de olsa 367 hükmünü icra etti. Anayasa paketinin oylamalarına da katılmadı. Boykot, sol siyasetin önemli davranış biçimlerinden... Boykot belki soğuk savaş döneminde sol grupları ayakta tutmuş olabilir ama siyasette pek ters teptiğini yaşayarak gördük. Bu tavra toplum prim vermedi. CHP'nin sol partileri bünyesinde toplamasına rağmen yüzde 20'ler bandına düşmesinin önemli nedenlerinden biri boykot siyaseti.

CHP, 2007 seçim sonuçlarını doğru analiz ederse bu gerçeği görür. Aynı hatayı tekrarlamaktan kaçınmaması ilginç... İlk günün görüntüsüne bakın. AK Parti ve MHP milletvekilleri yeni döneme başlamanın heyecanı içinde yemin ederken sadece iki parti dışarıda: BDP ve CHP... CHP, BDP'nin peşine takılan parti görünümünde. CHP, 2007 boykotunda peşinden sürüklediği Anavatan ve Demokrat Parti'nin de sonunu hazırladı.

CHP, boykot siyasetinin zararını görecektir. Yeni CHP, dün büyük yara aldı. Eski, o aşınası olduğumuz klasik CHP'ye geri döndü. Boykot hali uzun boylu sürdürülebilir değil. Kılıçdaroğlu kendisini bağladı, fazla seçeneği yok. Gözü, yargı ve AK Parti'de... İradesini yargı ve AK Parti'ye bıraktı. CHP'nin Meclis'teki varlığı yargı veya AK Parti'nin insafına kalmış durumda. İktidarı hedefleyen bir anamuhalefet partisi, böyle bir yanlışı nasıl yapar anlamak mümkün değil.

Dünden itibaren AK Parti ile CHP arasında bir trafik başladı. Başbakan Erdoğan 'Tekliflerini görelim' dedi. Daha dün 'Yasaya falan gerek yok' diyen CHP, şimdi tutuklu milletvekillerini dışarı çıkarmanın çalışması içinde. Bazı gelişmeler olabilir.

Dünkü görüntüye bakarak 'Yeni CHP'nin sonu' yorumunu yapanlar oldu ama kanaatimce bu hüküm için biraz daha erken... Sanki o yola girdi gibi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyaset değil, CHP krizde

Mustafa Ünal 2011.07.01

CHP'yi ben siyaset mahallesinin yaramaz çocuğuna benzetiyorum. Hani her mahallede vardır ya...

Elinde topuyla gelir, takım arkadaşlarını kendisi seçer, oyunun bütün kurallarını koyar. Maçın en heyecanlı yerinde mızıkçılık yapar, arkadaşlarının öfkeyle karışık 'Dur, ne olur gitme' yalvarmalarına aldırılmaz, topu alır gider. Başka top olmayınca maç biter.

CHP'nin yemin boykotuyla yaptığı farklı değil. Doğrudur, CHP düne kadar topun sahibiydi. Siyaset mahallesinde imtiyazlı konumu vardı. 'Ben yokum' deyince maç oynanamazdı. Artık mahallenin kuralları değişti. Topun sahibi CHP değil. 'Ben gidiyorum' deyince, 'Dur, gitme' diye yakaracak birileri yok. CHP olmasa da maç oynanır. CHP ya bunun farkında değil ya da gerçeği kabullenmekte zorlanıyor.

Hâlâ o topun kendisinde olduğunu, o olmayınca maçın oynanmayacağını sanıyor. Yoksa partinin önemli isimlerinden İsa Gök o lafları söyler miydi? "AKP, CHP'nin önünde diz çökecek ve kuzu kuzu çözecek" sözleri dil sürçmesi veya acemilik değil, bilinçli.

Bir AK Parti yöneticisi CHP milletvekiline, "Biz kuzu kuzu giderek CHP'nin önünde diz çökmeyiz ama bakın göreceksiniz İsa Gök tıptış tıptış Meclis'e gelecek ve yemin edecek..." diye cevap verdi.

Gök, gerçek amaçlarının sadece CHP listelerinden milletvekili seçilen Mustafa Balbay ve Mehmet Haberal değil bütün Ergenekon tutuklularını serbest bırakmak olduğunu söyledi. CHP'nin yemin boykotunun arkasındaki gerçek niyetini deşifre etti.

CHP'siz bir Meclis elbette eksiktir. Demokrasiye inanan hiç kimseyi de memnun etmez. CHP Meclis'te olmalı. Nasıl olacak? Cumhurbaşkanı Abdullah Gül virajı almak için bir fırsat verdi, CHP lideri Kılıçdaroğlu'nu dün Çankaya Köşkü'ne davet ederek görüştü. Bu buluşma sonuç doğurmasa bile boykottan dönüş için gerekçe olabilir.

Ufukta başka da çözüm görünmüyor. Üst mahkeme Mustafa Balbay'ın itirazını reddetti. AK Parti'den de bir ışıık yok. Nasıl olsun ki, CHP daha ne istediğini somut olarak ortaya koyabilmiş değil. Kılıçdaroğlu, yemin eden tek milletvekili Oktay Ekşi'nin kanun teklifi vereceğini söyledi. "Sonra ne yapacağımız belli değil, değerlendiriyoruz." dedi.

CHP'nin ne yaptığı belli değil. Her kafadan ayrı ses çıkıyor. Bir CHP'li 'Kanun teklifi vereceğiz.' derken bir başkası 'Hayır vermeyeceğiz.' diye açıklama yaptı. İki açıklama arasında yarım saat var. Noktayı Süheyl Batum

koydu: "Kanun teklifini AKP vermezse biz vereceğiz." CHP'de milletvekillerine konuşma yasağı var. Konuşma ruhsatı olanların söyledikleri bunlar.

Bir de milletvekilleri konuşabilseydi eğer seyrederdik gümbürtüyü. CHP'nin hali pür melali daha iyi anlaşılırdı. 'Mehmet Haberal ve Mustafa Balbay için bütün gemileri yakan' boykot siyasetini benimseyenlerin sayısı çok az. 'Parti yönetimine, Meclis'e girip yemin edelim' diye baskı yapan milletvekilleri var. Parti içinde yemin etmesi güçlükle engellenen milletvekilleri olduğu biliniyor.

Bir AK Parti yöneticisi aynen şunları söyledi: "CHP milletvekillerinin haline üzülüyorum. Bize gelip 'Bizimkiler bu işin içinden çıkamayacak, ne olur bir adım atın da yemin edelim.' diyorlar." Boykotun uzun sürmesi durumunda parti içindeki huzursuzluklar dışarıya yansıyacaktı.

Başbakan Erdoğan dün çok net konuştu: "Muhalefet ister gelsin ister gelmesin Parlamento'nun çalışmasına engel yoktur. Gelirsiniz ya da gelmezsiniz o sizin bileceğiniz iş..." dedi. CHP'yi kendi ürettiği kriziyle baş başa bıraktı. CHP yönetimi bunu tahmin etmeliydi.

Erdoğan seçim meydanlarında Ergenekon tutuklusu adayları eleştirirken "Silivri'den Meclis'e tünel kazıyorlar." demedi mi? CHP'nin yaptığı "Biz kazamadık, gel beraber kazalım" önerisinden farklı değil. Erdoğan'ın Silivri tüneline destek vermesi zaten beklenemezdi.

CHP'ye yargıdan da AK Parti'den de iyi haber yok. Meclis'e giden taşları kendisi döşemek zorunda... 'Boykota devam' da diyebilir. Bu maç CHP'siz de oynanır. Artık topun sahibi olmadığı gibi eski mahalle kuralları da geçerli değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'den mektup var, teklif yok!

Mustafa Ünal 2011.07.03

CHP lideri Kılıçdaroğlu, bütün uluslararası kuruluşlara 'boykot mektubu' yazdı. Kısa mektupta 'neden yemin etmediklerini' anlatmaya çalıştı.

Metni dikkatlice okudum, mektubun içeriği, olayın boyutlarını anlatmaktan çok uzak. İki CHP milletvekilinin serbest bırakılmadığından şikâyet ediyor ama neden tutuklandıklarını söylemiyor. Muhatapları mektubu okuyunca ne düşündü acaba? Büyük ihtimalle bir şey anlamamışlardır. İzah edilmesi gereken hususlar var çünkü. Darbe planlarına, Ergenekon davasına vâkıf olmadan iki milletvekilinin durumu anlaşılamaz. Keşke mektuba ek olarak iddianameyi de gönderseydi.

Boykotu dünyaya anlatma çabaları CHP'nin takdiridir. Bu yüzden eleştirecek değiliz. Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'a boykot mektubunun uluslararası camiada nasıl yankılanacağını sordum. Sözlerine, "CHP'nin herhangi bir uluslararası kuruluşun Türkiye temsilcisi mi yoksa Türkiye'nin anamuhalefet partisi mi olduğunu artık ayırt edemiyoruz..." diye başladı ve şu tespiti yaptı: "CHP'nin neye, hangi amaca hizmet ettiğini anlayamadığımız bir şekilde Türkiye'yi yurtdışına şikâyet etme çabası büyük bir talihsizliktir. En büyük talihsizlik ise milli iradeye komplo kurmakla yargılananların ironik ve trajik bir biçimde milli iradenin tecelli ettiği yer olan TBMM'ye sokma girişimidir."

Mektubun etkisi konusunda ise; "Uluslararası örgütler sanırım mektubu anlamakta zorluk çekeceklerdir. Çünkü hiçbir çağdaş norm ve ilke, CHP'nin içerisinde bulunduğu durumu açıklayamaz." Bağış'a göre çözüm, uzak diyarlarda değil TBMM'de... CHP derdini daha Türk halkına anlatamadı. Hatta parti içine bile anlatabilmiş değil. Parti içi demokrasiye çok önem verdiğini söyleyen CHP yönetimi, kararı grup toplantısında milletvekillerine sorsaydı büyük ihtimalle oylamadan 'boykota hayır' çıkardı.

CHP'ye oy vermiş sokaktaki insan ne yemin boykotunun gerekçesini ne de çıkış yolunu anlayabilmiş değil. Onların beklentisi CHP'nin vaatleri için harekete geçmesi... İktidar olmadan da yapılacaklar var. Bedelli askerlik gibi, intibak gibi konularda kanun teklifi verebilir, iktidarı sıkıştırabilir. Bunun için Meclis'te olması gerekiyor. Manzara net, CHP yönetimi Silivri'den Meclis'e tünel kazmak istedi, başarılı olamadı. Bu, sürpriz değil, öngörülebilir bir sonuçtu. Kılıçdaroğlu, iki ismi aday yaparken bunu biliyordu.

"Yarın kanun teklifi vereceğiz." sözünün üzerinden kaç gün geçti hâlâ ortaya bir metin konulabilmiş değil. En son Süheyl Batum'un bazı önerileri kamuoyuna yansıdı. Ağırlıklı olarak da CHP liderinin Cumhurbaşkanı Gül'le görüşmesinde gündeme getirdiği hususlar. Bunlardan biri Adalet Bakanlığı'nın Anayasa'nın 90. maddesini hatırlatarak bir genelge yayımlaması.

AK Partili, etkili bir isimle konuştum. Somut bir olay üzerine genelge yayınlamanın 'tutukluları tahliye et talimatı' anlamına geleceğini söyledi. Daha önce yayımlanmış genelgelerin soyut ve genel konularla ilgili olduğuna dikkat çekti. AK Parti, CHP'li Batum'un bu isteğini 'uygulanabilir' bir talep olarak görmüyor. Çözüm olarak önerilen diğer husus Adalet Bakanı ve Yargıtay Başsavcısı'nın kanun lehine bozma talebiyle konuyu Yargıtay'a taşıması... AK Parti'nin buna yaklaşımı da olumsuz. Çünkü ilk derece mahkemelerde süreç tamamlanmamış. Bu adımı atmak için yargılamanın bitmiş olması lazım. Ayrıca bu yol Mehmet Haberal ve Hurşit Tolon için denendi ve reddedildi.

Son öneri Adalet Bakanlığı uzmanlarının yasa değişikliği hazırlaması. Konuştuğum AK Partili hukukçu, bu teklife gülerek şu cevabı verdi: "CHP'nin muhteşem hukukçuları var. Süheyl Batum bunlardan biri. Niye bakanlığın uzmanlarından bekliyorlar ki?.. Onlar hazırlasın görelim."

Haksız değil. Türkiye'yi yönetmeyi hedefleyen CHP, tek maddelik kanun teklifi hazırlamaktan aciz bir parti mi? Görünen biraz o. Baksanıza bugün yarın derken henüz bir teklif verilemedi. Bakanlık uzmanlarından yardım istiyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çiçek tek başına çözebilir mi?

Mustafa Ünal 2011.07.06

Cemil Çiçek'in Meclis'in en deneyimli siyasetçisi olduğuna kuşku yok.

En uzun süre bakanlık koltuğuna oturan isim aynı zamanda. Öteden beri uzlaşmacı olarak bilinir. Çiçek şimdi Meclis başkanı.

Önceki gün AK Parti'nin oylarıyla seçildi. MHP her üç turda da kendi adayına oy verirken, CHP 'yemin boykotu' yüzünden oylamaya katılmadı. Baraj altında kaldığı yılları istisna tutarsak CHP tarihinde ilk kez Meclis başkan

adayı çıkaramadı. Hazin bir durum...

Büyük umutlarla Ankara'ya gelen CHP milletvekilleri, olan biteni seyretmekle yetindi. Cemil Çiçek'in Meclis Başkanlığı'na seçilmesini, boykot krizinin çözümü için umut olarak görenler var. Adı kulislere düşer düşmez CHP'liler memnuniyetlerini gizleyemedi.

Bizzat Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu 'Bizim için iyi isim' dedi. CHP adına konuşanlar da Çiçek isminin kendilerini umutlandırdığını söylemekten çekinmediler. Çiçek'in teşekkür konuşmasından çözüm formülleri üretenler oldu.

Cemil Çiçek boykot krizini tek başına çözebilir mi?

Hayır.

Bunun için partilerin durdukları yerden ileriye doğru adım atmaları ve pozisyonlarını esnetmeleri gerekli. Çiçek'in partiler arası trafiği iyi yöneteceğine şüphe yok. Bunun ilk işaretlerini seçildiği gün verdi, dün devam ettirdi. CHP Grup Başkan Vekili Akif Hamzaçebi ile görüştü. Meclis kürsüsünden uzlaşma çağrısı yaptı. CHP lideri Kılıçdaroğlu'nu 'hayırlı olsun' ziyaretine beklediğini söyledi.

Meclis Başkanı'nın tek başına uzlaşma mesajları, partiler arası görüşme trafiği, siyasî havayı bir nebze yumuşatsa da krizi çözmek için yeterli olmaz.

Ankara'nın siyasî hava durumuna bir bakalım.

Partilerin duruşlarında bir değişiklik var mı? Yok. İlk günkü pozisyonlarını daha da kuvvetlendirerek koruyorlar. CHP'nin durduğu yer ise belli...

Kılıçdaroğlu'nun, "Ergenekon tutuklusunu iki milletvekiline Meclis yolu açılmadığı sürece yemin etmeyeceğiz." sözünden geri adım atacağını hiçbir işareti yok. Aksine bu yolda bütün gemileri yaktı.

Dün parti grubunda milletvekillerini topladı. Beklenen, bu konuyu milletvekilleriyle müzakere etmesiydi. İlginçtir, gündeme bile gelmedi. İlerleyen günlerde yemin boykotunu 5'li gruplar halinde görüşeceğini söyledi.

Toplantı çıkışında bildiriye andıran, maddeler halinde bir açıklama yaptı. İçinde yeni bir şey yok. Bir haftadır söylenegelen hususların tekrarı. Onlar da bazı tespitlerden ibaret. Yeni bir öneri yok, formül yok. Çözümün nasıl olacağı sorusunun cevabı yok.

'Tutuklu iki milletvekili tahliye edilsin'... Yargı bırakmadığına göre ne yapılacak? CHP lideri keşke bir sihirli formülü, bir çıkış yolunu gösterebilseydi.

Hatırlayacaksınız geçen hafta "Kanun teklifi vereceğiz" dedi. Teklife dair ipucu yok. CHP tek maddelik bir teklif hazırlayabilmiş değil.

AK Parti de ilk günkü durduğu yerde... Ergenekon davasını zedeleyecek davranışlardan kaçınıyor. Haksız da değil. 12 Haziran seçimlerinde yüzde 50 oy AK Parti'nin çete ve cuntalarla kararlı politikalarına verildi. Çete ve cuntalara karşı esnemesi mümkün değil. Hiç kimse AK Parti'den Silivri'yi boşaltacak yasal düzenleme beklemesin... CHP'nin nihai hedefi de bu.

Başbakan Erdoğan "Meclis CHP'siz de çalışır" dedi. Simav'da CHP'yi hedef alarak "Tükürdüklerini yalayacaklar" dedi. Bu CHP'li İsa Gök'ün "Önümüzde diz çöcekler, kuzu kuzu çözecekler" sözlerine cevaptı. AK Parti tartışmayı bir adım öteye taşıdı, yemin etmeyen CHP'li milletvekillerinin durumunu tartışmaya açtı.

İçtüzüğe göre mazeretsiz 5 birleşime katılmayan milletvekillerinin vekilliği düşüyor. AK Partili Mustafa Elitaş, 15 Temmuz'a kadar 5 birleşime katılmama hakkının dolacağını söyledi. Bu, toplumda karşılık bulacak bir tartışma. Yarın milletvekilleri yemin etmeden seçim bölgelerine dönerlerse durumlarını izah etmekte çok zorlanacaklardır.

Cemil Çiçek'in Meclis başkanı seçilmesi bazılarını umutlandırırsa da tablo bu... Buradan bir formül çıkarmak pek zor görünüyor. Sorun AK Parti ile CHP arasında iyi niyet çağrısı veya nezaket gösterisinin çok ötesinde. Sorun Ergenekon davasına bakışta düğümleniyor. Bu düğümü de herhalde Cemil Çiçek tek başına çözemez...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni kabine!

Mustafa Ünal 2011.07.08

Başbakan Erdoğan ustalık döneminde, kabineyi ustalardan kurdu. Sürpriz mi? Değil. Bülent Arınç, Ahmet Davutoğlu, Ali Babacan, Binali Yıldırım gibi sokaktaki insanın bile devam edeceğine kesin gözüyle baktığı isimler yarıdan fazlaydı. Bugün bakanların çoğu görevi bir başkasından devralmadan, 'Nerede kalmıştık?' diyerek mesaiye başlayacak.

Erdoğan futbolun içinden gelen biri... 'İyi oynayan takımın oyuncuları değiştirilmez' kuralını uyguladı. Yüzde 50'lik seçim başarısında bu bakanlar pay sahibi. O yüzden kabineyi isimlendirirken büyük değişikliğe gitmedi. Hükümetin omurgasını korudu. Sadece 6 isim yeni. Onların da 4'ü üç dönemdir milletvekili... Suat Kılıç ve Bekir Bozdağ Meclis'te sivrildi. Kılıç etkili hitabeti, Bozdağ konulara hakimiyetiyle son dönemde kürsüyü en iyi kullanan milletvekilleri. İdris Naim Şahin ile Fatma Şahin ise partide önemli görevler üstlendi. Şimdi siyasi tecrübelerini hükümete taşıyacaklar.

İsmet Yılmaz ve Erdoğan Bayraktar milletvekilliğiyle birlikte bakanlık koltuğuna oturan yeni isimler... Kamuoyu onların da isimlerine aşina. Her ikisi de AK Parti iktidarının parlak bürokratlarıydı. Erdoğan Bayraktar TOKİ'de büyük projelere imza attı. Devasa konutlarla şehirlerin çehresini değiştirdi. Mega şehirler AK Parti'nin seçim vaadiydi. Şimdi bakan olarak şehirleşme ona emanet.

Kabinenin sürpriz isimlerinden... 12 Haziran seçimlerinde Sivas'ta liste başıydı. Ulaştırma ile Kültür ve Turizm bakanlıklarının müsteşarlığını yürüttü. 2007'deki seçim hükümetinin Ulaştırma bakanıydı. Bakanlık koltuğuna yabancı biri değil anlayacağınız.

Yılmaz, ustalık kabinesine Milli Savunma Bakanı olarak girdi. Performansı merak konusu... Milli Savunma kolay bakanlık değil çünkü. Bu bakanlığın doğasından kaynaklanan güçlükleri var. Genelkurmay ile hükümet arasında yerini tam bulamamış bir bakanlık Yılmaz bir yandan bakanlığı idare edecek, diğer yandan hükümetle asker arasındaki ilişkiyi yönetecek. Ancak o kabiliyete sahip biri. Her ne kadar yeni milletvekili olsa da 'devlet adamlığı' tartışılmaz. 10 yıllık müsteşarlığı döneminde bu özelliğine halel getirecek bir davranışı olmadı. Söz ve hareketleri olgunluğunu yansıttı. Ayrıca siyasetin inceliklerini de bilir. İsmet Yılmaz bakan olarak çok hızlı başlamak zorunda. Alışma veya geçiş dönemi yaşama lüksü yok.

Zorlu dosyalar onu bekliyor. Şûraya sayılı günler kaldı. 40'ı aşkın muvazzaf general Balyoz davasından tutuklu... Şûrada dosyaları görüşülecek. Geçen yıl çok daha az sayıda isim masadaydı. Buna rağmen ciddi sıkıntılar

yaşandı. Bu yılın şûrası da kritik. Yılmaz, zengin devlet tecrübesi ve inisiyatif alabilme kabiliyetiyle ilk sınavından başarıyla çıkacak ve ilerleyen günlerde her türlü güçlüğün üstesinden gelecektir. Kuşkuyla bakanlar olabilir, ancak ben İsmet Yılmaz'ın yeni dönemde yıldızı en çok parlayacak isimlerden biri olacağına inanıyorum. Suat Kılıç'ı da İsmet Yılmaz gibi zorlu süreç bekliyor. Futbolda şike soruşturması doğrudan alanına girmese de gelişmelerin onun bakanlığına bakan yönleri var. Bugün Türk futboluna belirsizlik hakim.

Lig zamanında başlayabilecek mi? İddialar ağır. Şike soruşturması sadece futbol değil, Türk sporu için dönüm noktası. Bir milat. Kılıç'ın böyle bir dönemde bakanlık koltuğuna oturması önemli. Dinamizmi en büyük avantajı. Türk sporu için de kazanç.

Amacım kabinedeki isimleri tek tek değerlendirmek değil. Sadece birkaç isme kısaca değinmek istedim. O kadar. Birçok isim en uzun süre bakanlık koltuğunda oturan bakan rekorunu da kıracak. Düne kadar iki-üç yıllık bakanlık sürelerini uzun görüyorduk. Şimdi aynı koltukta 10 yılı aşan bakanlar oturuyor. Bakanların dönem sonuna kadar devam edeceğini sanmıyorum. Büyük bölümü üç dönem kriteri nedeniyle bir sonraki seçimlerde yok. Başbakan dönemin ortasında geniş çaplı revizyonla AK Parti'nin ikinci kuşak siyasetçilerini kabineye taşıyacaktır. Bunun işaretlerini verdi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargıtay Başkanı'nın uyarısı

Mustafa Ünal 2011.09.07

Yeni adli yıl, eylülün ilk haftası Yargıtay başkanlarının uzun ve muhtevalı konuşmasıyla başlar.

Devletin zirvesinin de hazır bulunduğu açılış konuşmaları büyük ses getirir. Bir kitapçığa dönüşen metinler, kimi zaman hukuk ve demokrasi manifestosu, kimi zaman ise ideolojik kaygı ve vurguların öne çıktığı resmî bildiri gibidir.

Sokaktaki insana kadar herkesin konuştuğu, tartıştığı yargının kronik sorunları çok kere geri planda kalır. Ya da cılız paragraflarla geçiştirilir. Mesela Sami Selçuk, hukuk ve demokrasiyi yücelten başkanlardandı. İdeolojik konuşmaların örneğiye pek çok. Kendilerini sistemin bekçileri olarak konumlandıran Yargıtay başkanları, söylediklerini karşılarında pür dikkat dinleyen hükümet üyelerini rejim ve laiklik gibi ideolojik konularda sert üslupla ikaz etmeyi görev bilmişlerdir.

Dün Ankara'da adli yılın açılışı vardı. Köklü reformlara rağmen yargısal sorunlar hâlâ gündemin ön sıralarında. Gözler başkanın yapacağı konuşmadaydı. Bir yıl önce halkın oylarıyla kabul edilen mini anayasa paketi yargıda yapısal değişikliklere neden oldu. HSYK'da çok daha geniş temsil imkânı sağlandı. Yargıtay ve Danıştay'ın üye sayıları arttı. Temsil, dar alandan çıktı, tabana yayıldı.

Bu değişim, açılış programına da yansdı. Sadece üst düzey protokolün ağırlanabildiği Yargıtay'ın küçük salonundan ATO'nun çok daha büyük salonuna taşındı. Yüksek yargı mensuplarının yanı sıra Ankara'daki hâkim, savcı ve avukatlardan oluşan yargı ailesinin tamamı davetliydi. Bir ilk bu. Bugüne kadar niye düşünülmedi? Terör ve Somali'de yaşanan trajedi nedeniyle, geleneksel hale gelen akşamki resepsiyon iptal edildi. Hassasiyet yerinde.

Yargıtay Başkanı Nazım Kaynak, yargıyı odağa alan bir konuşma yaptı. Özeleştiriden kaçınmadı. Sorunlara dikkat çekerken çözümün yolunu da gösterdi. Üslubu da dengeliydi. Yeni dönemin ruhuna uygun... 'Yargının sorunlarının en büyüğü ve en acili davaların makul sürede bitirilememesidir.' dedi. Haksız değil. Zamanaşımından düşen davaların sıkça yaşandığı bir ülke burası. Halkın da en çok şikâyetçi olduğu sorun bu aslında...

Tutukluluk sürelerine de değindi. Tutukluluk sürelerini Ergenekon ve Balyoz gibi önemli davalar nedeniyle tartışmaya açan çevrelerin varlığı malum. Yargının çok kolay tutuklama kararı verdiği de realite. Bu bağlamda Kaynak'ın şu sözleri dikkat çekiciydi: "Yargının iş yüküne fiziksel imkân ve personel yetersizliğine bağlı olarak gelişen yavaş işlemesi sorunu göz önünde tutulmadan salt tutuklama sürelerinden yola çıkarak uzun tutukluluk sorununa çözüm aramak bugünden öngörülmeven sakıncalı başka sonuçlara sebebiyet verebilecektir."

Özellikle CHP, tutuklu milletvekillerinin salıverilmesine ilişkin çözüm arayışı içinde... Bu, yeni dönemde anamuhalefet partisinin en öncelikli konusu. Kemal Kılıçdaroğlu, Meclis'in açılmasıyla birlikte bu sorunu gidermek için harekete geçeceğini açıkladı. CHP ne ilk gün ne de bugün somut bir öneri ortaya koyabilmiş değil. Kaynak'ın tutukluluk süreleriyle ilgili yapılacak olası düzenlemelerin doğuracağı risklere dikkat çekmesi de bir uyarı aynı zamanda. Bu konuşmayı dinleyenlerin arasında Kılıçdaroğlu da vardı.

Yeni anayasa sadece siyasetin konusu değil. İhtiyacı seslendiren Kaynak, yeni anayasayı şöyle tarif etti: "Yapılacak yeni anayasa, toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayan, demokratik standartlara uygun, temel hak ve özgürlükleri koruyan, çoğulcu, uzlaştırıcı, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkesini önde tutan bir anlayışla hazırlanmalıdır." dedi. Yeni anayasa konusu herkesin gündemi. Bu beklentileri sonuca dönüştürmek ise iktidarıyla muhalefetiyle siyasetin görevi.

Yeni adli yıl dün başladı. Son dönemde yargı alanında reform niteliğinde çok düzenleme yapıldı. Yeterli değil. Özellikle yargıyı hızlandıracak, davaların makul sürede sonuçlanmasını sağlayacak yeni reformlara ihtiyaç var...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP Türkiye'nin Baas'ı mı?

Mustafa Ünal 2011.09.09

Ağır bir soru.

Anlamsız mı? Değil. 'Bu da nereden çıktı?' diye merak edebilirsiniz. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik başlattı tartışmayı. Hükümetle anamuhalefet partisi arasında 'dış politika' kavgası baş gösterdi. Muhalefetin iktidarı eleştirmesi, itirazda bulunması olağandır. Türk siyasetinin geleneğidir. İktidar yapar, muhalefet karşı çıkar. Suriye ile başlayan İsrail ile devam eden 'dış politika' kavgasının içeriği de üslubu da çok sert.

CHP lideri yeni dönemde dış politikayı daha fazla önemseyeceğini yönetimi oluştururken belli etti. Faruk Loğoğlu ve Osman Korutürk gibi büyükelçileri genel başkan yardımcısı yaptı. Teknik veya uzman olarak dış politikayı yorumlamak başka, siyasi rengini oluşturmak başka. Yetkin isimlere rağmen CHP'nin dış politikada çok zorlandığını söylemek gerekir. Kolay değil, hem sokağın nabzını iyi tutmanız hem de devletin çıkarlarını

gözetmeniz ve hükümetle fark oluşturmanız lazım. CHP'nin ne Suriye ne de İsrail konusunda bunu başarabildiğini söylemek mümkün.

Suriye konusunda ne dediği anlaşılamadı. Hafta sonu Faruk Loğoğlu başkanlığında bir heyet Suriye'ye gitti, şehirleri dolaştı, yetkililerle görüştü, halkla temas etti. Nasıl bir sonuçla döndükleri sorusunun cevabı yok. CHP'nin Suriye konusunda ne düşündüğünü anlamak gerçekten zor.

Hüseyin Çelik, 'Baas' benzetmesini CHP'nin Suriye eleştirileri üzerine yaptı. CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun, Türkiye'nin elini güçlendirmek yerine Suriye rejimini savunduğunu ileri süren Çelik şöyle dedi: "Biliyorsunuz CHP ile Arap ülkelerindeki Baasçı rejimler arasında genetik akrabalık vardır. CHP Türkiye'nin Baas partisidir. Ve Baasçı rejimler otoriter yapıları itibarıyla CHP'nin geçmişteki iktidarıyla aynı karakterdedir." Sol siyasetin geçmişinde üçüncü dünyacılık, Baas rejimine sempati duymak var. 9 Mart cuntasına kadar gitmeye gerek yok. 28 Şubat sürecinin Çelik'in ifadesiyle söylemek gerekirse, Baas zihniyetiyle genetik akrabalığı var.

Merhum Muhsin Yazıcıoğlu halka karşı topyekun savaş çıgıllıklarının atıldığı o günlerde "Türkiye, Suriye olmayacak!" çıkışını boşuna yapmadı. 28 Şubat sol siyasi çevreleri ne çok heyecanlandırmıştı. CHP'ye Türkiye'nin Baas'ı demek yerine, bazı politikalarda Baasçı eğilimler taşıdığını söylemek daha doğru olur. Suriye politikasında izleri var mı? Çelik 'var' diyor. Bu tespitin toplumda karşılığı olduğunu söyleyebilirim. CHP itiraz etmek yerine bu algıyı değiştirecek politikalar üretmeli.

CHP'nin dış politika kavgası Suriye ile sınırlı değil, iki parti İsrail krizi üzerinden de birbirlerine sert salvolar gönderiyor. Başbakan Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nu İsrail'in avukatlığını yapmakla suçladı. Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış dün "Biz İsrail Büyükelçisi'ni gönderdik ama o koltuğun boş kalmasına Kılıçdaroğlu'nun gönlü bir türlü elvermedi. O koltuğu kendisi doldurmaya çalışıyor." dedi. CHP'nin İsrail politikası bölgeye uzak ve ilgisiz bir ülkenin yaklaşımı gibi... Soğuk ve belirsiz. Filistin yok, Gazze yok. Sadece bazı olumsuz sonuçlar üzerinden iktidar eleştirisi var. Muhalefet de olsa Türkiye'nin herhangi bir partisi üçüncü şahıs gibi konuşamaz. Tamam, reel politik inkâr edilemez ama taraf olmak zorundadır.

Aslında sol siyasetin geçmişinde Filistin davasına yakınlık var. CHP'nin renksizliği, ilgisizliği hem solun hem de bu toprakların hissiyatını yansıtmıyor. AK Parti hükümetinin bölge politikaları eleştirilebilir. Ama böyle, bu üslup ve içerikle değil. Bugün CHP'nin 88. kuruluş yıldönümü. Sadece 12 Eylül darbesi döneminde tabelası indirildi. Türk siyasi yaşamının en köklü partisi. Yıldönümü nedeniyle düzenleyeceği etkinliklere baktım, tek yenilik eski genel merkez binasında 'Parti Okulu'nun açılacak olması. Diğer partiler çoktan açtı, siyaset okullarını. 88 yaşına girmek önemli kuşkusuz ama her yönüyle kurumsallaşmak ve halkın desteğini almak daha önemli. CHP keşke yıldönümünün hatırına 'Bunca tarihe rağmen neden kazanamıyoruz?' üzerine beyin fırtınası estirecek bir çalıştay düzenlese. Belki sandık hezimetlerine son verir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Babacan'dan öğütler!

Mustafa Ünal 2011.09.11

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'la Marsilya yolundayız.

Babacan, G-8 Deauville İşbirliği Platformu Süreci toplantısına katılacak. Fransa, G-8 ve G-20'nin dönem başkanı. Ev sahipliği o yüzden. Toplantıya G-8'in yanı sıra Türkiye, Katar, Suudi Arabistan gibi ülkelerin ekonomi bakanları katılıyor. Gündemde reform sancısı içindeki Mısır, Tunus, Fas ve Ürdün'deki gelişmeler var.

Türkiye, bu ülkeleri en iyi anlayacak ülkelerden biri. Onların bugün geçmekte olduğu yoldan daha önce geçti. Babacan'a "Mesajınız ne olacak?" diye sordum, "Ortadoğu ve Batı Afrika'da yaşanan değişim sürecinin geriye dönüşünün olmadığını, siyasi ve ekonomik reformların kaçınılmazlığını, Türkiye'nin reform tecrübesini paylaşmaya hazır olduğunu anlatacağını" söyledi.

Türkiye, ülkelerin yeniden kurulduğu bu bölgeyle yakından ilgili. Yarın Başbakan Erdoğan'ın bölge turu var. Mısır'la başlayacak, Tunus'a geçecek ve Libya ile noktalayacak... Bölgede değişen sadece yönetimler ya da isimler değil, iklim ve zihniyet... Türkiye'nin uzaktan seyretmesi düşünülebilir mi? Hayır.

Kanun hükmünde kararname ile Kalkınma Bakanlığı bünyesinde üçüncü ülkelere reform desteği vermek üzere bir birim kuruldu. Türkiye, kimi uluslararası kuruluşlar gibi hazır reçete sunmuyor. Deneyimlerini aktarıyor. Babacan'ın Marsilya'da, Erdoğan'ın 'bölge'de yaptığı, yapacağı bu.

Babacan, özellikle Mısır'da geçiş döneminin siyasi ve ekonomik reformlar bakımından pek sağlıklı yürümediği görüşünde. Yöneticilerin popülist davrandıklarını düşünüyor. "Seçimle gelecek hükümete zor bir miras kalabilir. Reformların hızı iyi değil. Hükümet 3-0 yenik başlayabilir. Bu ara dönemde halkın hoşnut olmayacağı ama ekonomi için gerekli önlemler alabilirlerdi." dedi.

Babacan'la Türkiye'yi de konuştuk elbette. Şu an için Türk ekonomisi alarm vermiyor, rakamlar Avrupa ülkelerinden daha iyi; ancak dünyadan gelen haberler iç açıcı değil. Babacan, dünya ekonomisinin daha da kötüleşme sinyalleri verdiğini söyledi. Babacan'a göre kötü senaryo ihtimali iki ay öncesine göre daha yüksek. Belirsizlik yüksek. Karar alıcılar güçlü değil. Hükümetler zayıf. Yapılması gerekenler yapılmayabilir. Yunanistan'ın durumu belirsiz. Şartları yerine getirmiyor. Avrupa'nın Yunanistan krizi ağırlaşabilir. Risk var yani. Haliyle ABD ve Avrupa ekonomilerinde daha düşük büyüme ve daralma olabilir.

Önemli olan, bundan bizim ülke olarak nasıl etkileneceğimiz... Babacan'dan altın uyarılar geldi: "Türkiye'de herkesin, sokaktaki insandan esnaf ve işadamlarına kadar herkesin, farklı senaryolara hazır olması lazım. İnşili çıkışlı süreç yaşayabiliriz. İyi sonuçlar da, kötü senaryolar da ihtimal dâhilinde..."

"Peki, halk ne yapsın?" sorusuna şu cevabı verdi: "İsraf ekonomisinin yerini verim ekonomisi almalı. Aile, şirket fark etmez, gelir gider dengesi iyi korunmalı. Birikimler veya yatırımlar çeşitlendirilmeli. Yumurtalar aynı sepete konulmamalı. Piyasa çok hareketli olacak çünkü. Çok hızlı hareketlere karşı korunmanın tek yolu çeşitlilik. Döviz değil, Türk parası üzerinden borçlanılmalı..."

İsrail'le yaşanan sıkıntı Türk ekonomisini olumsuz etkiler mi? "Hayır" dedi Babacan ve ekledi: "Büyük rakamlar değil. İsrail'le finans ilişkimiz yok." Babacan, 5 maddelik kararı alırken Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile ekonomik boyutu üzerine uzun uzun konuştuklarını anlattı. Davutoğlu'na 'ekonomide sorun yaşanmayacağını' söylemiş.

Ekonomi, herkesin gündemi. Birinci ağızdan uyarı ve öneriler kısaca böyle... Ben en çok 'Dünya ekonomisi belirsizliğe girdi. Herkes sert iniş çıkışlara ve her türlü senaryoya hazır olsun' mesajını önemsedim.

PKK'ya son darbe

Mustafa Ünal 2011.09.14

İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'e dün 'Sınır ötesi kara harekâtıyla ilgili gelinen son nokta nedir?' diye soruldu. Boş bir soru değil bu. Bir süredir Ankara'nın gündeminde. Bakanlar Kurulu sonrası Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç da benzer sorunun muhatabı oldu. Arınç fazla ayrıntıya girmeden 'Bunlar konuşulacak değil, yapılacak şeylerdir.' dedi.

Silvan saldırısı dönüm noktası... Başbakan Erdoğan 'Artık eskisi gibi olmayacak' dedi. Terör örgütü de gemi aزیya aldı. Her gün saldırı, her gün şehit. Sadece güvenlik kuvvetleri değil, siviller de hedef. Şemdinli'den gelen haberler iç açıcı değil. Teröristler düğün kalabalığını kalkan yaparak saldırdı.

Sınırdaki gözle görülür bir hareketlilik var. Komutanlar geçen hafta bölgedeydi. Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu, Bağdat ve Erbil'de temaslarda bulundu. Başbakan Erdoğan, Mısır seyahati öncesi Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarıyla bir araya geldi. Zirvenin gündemi terörle mücadele idi.

Bunlar neyin habercisi? Acaba bir sınır ötesi harekât mı söz konusu? İçişleri Bakanı Şahin bu sorunun cevabını verdi: 'Sınır ötesi kara harekâtının değerlendirmesi devam ediyor. Komşu ülkelerle yapılan görüşmelere bağlı olarak her an yapılabilir.'

Bir seçenek olarak sınır ötesi kara harekâtı belli ki masada. Son dönemdeki trafiği yalnızca sınır ötesi kara veya hava operasyonlarına bağlamak doğru değil. Terörle mücadelede daha etkili sürece girdiğimiz kesin. Sadece sınırın ötesinde değil, içeride de terör örgütüne boş olan bırakılmayacak. Yeni strateji yürürlükte.

Önceki gün 'demokratik açılımdan' sorumlu Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'la konuştuk. Atalay terörle mücadelede yeni konseptin ipuçlarını verdi. PKK'ya karşı birçok unsuru içine alan entegre projeden söz etti. Kandil Dağı'nın da yer aldığı Irak'ın kuzeyi terörün hayat bulduğu alan. Bu bataklığı kurutmak temel hedeflerden biri.

Terörle mücadele her gündeme geldiğinde Kuzey Irak işaret edilir. Oradaki boşluğun terörü beslediğine dikkat çekilir.

Atalay net ifadelerle 'Artık Kandil onların öyle rahat faaliyet gösterdiği yer olmayacak. Kandil ve çevresinde kontroller artacak.' dedi. Bu nasıl olacak? Kuzey Irak yönetimiyle birlikte... Atalay, Barzani ile prensipte anlaşıklarını anlattı.

Türkiye'nin Irak'ın kuzeyinde unsurları olduğu sır değil zaten. Belli ki bu unsurlar nitelik ve nicelik olarak artacak. Belki bir üs... Kandil ve çevresini kontrol altına almak terör örgütüne ağır darbe demek. Kandil sadece terör örgütünün sığınağı değil. Karargâhı aynı zamanda. Lider kadrosu orada yaşıyor. İmralı kadar etkili.

Örgüte karşı sınırın içerisinde de eskiye oranla çok daha etkin mücadele edilecek. Geçmişteki hatalardan dersler çıkarılmış olmalı. Ciddi koordinasyon zaafının yaşandığı Işık Koşaner'in ses kaydına kadar yansıdı. İnsansız hava araçlarından gelen görüntüler istenildiği gibi değerlendirilemedi.

Yeni dönemde istihbarat paylaşımı ve operasyonlarda asker, polis ve MİT arasındaki koordinasyon daha başarılı şekilde yürüyecek. Terör örgütüne karşı amansız mücadele açılım politikalarına engel değil. Atalay 'Kardeşlik projesi eşzamanlı yürüyecek.' dedi. Güvenlik bu projenin önemli unsurlarından.

Gerek Atalay'ın anlattıkları gerekse bölgede yaşanan hareketlilik terör örgütüne dönük mücadelede çok kritik bir sürece girdiğimizin göstergesi. İçişleri Bakanı Şahin 'Sınır ötesi kara harekâtı her an yapılabilir' diyor. Muhtemeldir. Bunun daha öncekilerden farkı olacağı kesin.

Daha önce çok kez yakın takip ve sınır ötesi operasyon yapıldığı doğru. Bu defa farklı; çünkü Kandil'i, İmralı'yı da içine alan çok boyutlu mücadele söz konusu. Hem içeride hem dışarıda. Hem sahada hem diplomatik alanda. Hem terörle hem teröristle. Bu durumda da muhtemel kara harekâtının kalıcı sonuçları olur.

Terör örgütü yaklaşan tehlikenin farkında. Adeta cinnet halini andıran, kadın, çocuk, sivil ayrımı yapmayan son dönemdeki saldırıları bunun işareti...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yalta Konferansı'nda Türkiye

Mustafa Ünal 2011.09.18

Türkiye AB gündeminden uzaklaşıyor mu? Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış 'Hayır' dedi.

Türk halkı AB üyeliğinin ekonomiden sosyal yaşama kadar her alanda yarar sağlayacağını düşünüyor. Ve AB üyeliğini istiyor ancak bazı AB liderlerinin çifte standartlı tutumu nedeniyle tam üyeliğin gerçekleşeceğine inancı azalıyor. AB sürecinin eskisi gibi manşetlere çıkmadığı doğru. Gündemi altüst eden bölgesel sorunlar var çünkü. Suriye gibi, İsrail gibi. Bu gelişmelere Türkiye'nin ilgisiz kalması da mümkün değil.

Başbakan Erdoğan hafta boyunca Arap Baharı'nın yaşandığı ülkeleri ziyaret etti. Kahire ile başladı, Bingazi'ye kadar gitti. O bölgede değişen liderler, yönetimler değil, tarihin akışı... Adeta yeni bir dünya kuruluyor. Türkiye'nin oralara ilgisi Avrupa veya ABD'ye alternatif arayışından değil. Tarih ve coğrafyanın Türkiye'ye yüklediği sorumluluktan... Gereğini yapmak zorunda. Başbakan Erdoğan ayağının tozuyla New York'a gidecek, BM Genel Kurulu'nda konuşacak, ABD Başkanı Obama başta olmak üzere dünya ve AB liderleriyle ikili görüşmeler yapacak. Türkiye, Kahire'den, Bingazi'den New York'a köprü kurabilen bir ülke.

Avrupa'da hava iyi değil. Siyasî ve ekonomik ciddi iç sıkıntılar yaşanıyor. Rakamlar kötü. İtalya ve İspanya gibi ülkelerin durumu iç açıcı değil. Yunanistan krizi giderek ağırlaşıyor. Dünyanın bazı bölgelerinde bahar rüzgârları eserken Avrupa kışa giriyor sanki. Bakan Egemen Bağış'la Yalta yolunda konuşuyoruz. Yalta'ya seyahatinin amacı Avrupa Stratejisi 8. Yıllık toplantısına katılmak, Avrupalı muhataplarıyla teması ve iletişimi yoğunlaştırarak AB sürecimizi ilerletmek. Ayrıca Yalta'da Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkanlığı'nı yürüten ikinci bir Türk Mevlüt Çavuşoğlu da var.

Bağış, Ukrayna Dışişleri Bakanı Griscenko'nun Türkiye'nin konferansa katılımını çok önemseydiğini ve özel davet ettiğini ve daveti elden getirdiğini anlattı. Karadeniz'in hemen öte yakasında Sinop'un tam karşısında yer alan Yalta, dünya siyasetine damgasını vurmuş bir şehir. Türk inşaat sektörü Yalta'da da kendisini göstermiş. Birçok yeni binada Türk müteahhitlerin izlerini görüyoruz. Ercan Bekar onlardan biri. 15 yıldır Ukrayna'da. Hikâyesi ilginç. Sıfırdan tesadüflerle başladığı Ukrayna macerasında bugün ulaştığı nokta gurur verici.

Yalta, Kırım Özerk Cumhuriyeti sınırları içinde. 1945'te süper güçlerin dünyayı şekillendiren toplantısına ev sahipliği yaptı. Avrupa stratejisi konferansı da aynı mekânda. Livadia Sarayı'nda... Binanın duvarlarını o tarihi

toplantının fotoğrafları süslüyor.

Açılışta konuşacak isimlerden biri de İsrail Devlet Başkanı Simon Peres'ti. Bağış hazırlıklıydı. Peres kürsüye çıktığı an salonu terk etti. İsrail politikalarına tepkisini gösterdi. Bir bakıma 'one minute'... Bağış'la gündemden düşen AB'yi konuşuyoruz. AB'nin öne çıkacağı bir sürece gireceğimizi söyledi. Başbakan Erdoğan ekim ayında Almanya'yı ziyaret edecek. Ayrıca iki ay içinde, tarihi şu an tam netleşmeyen Brüksel gezisine çıkacak, Avrupa Komisyonu Başkanı Barroso'nun davetlisi olarak... Başmüzakereci sıfatıyla Egemen Bağış'ın son bir hafta içinde yaptığı temaslara ve ikili görüşmeler bize AB sürecinin işlediğini gösteriyor. 10'un üzerinde bakan... Buna Yalta'daki görüşmeler eklendiğinde rakam daha da artıyor.

Konferansta Türkiye'ye dönük mesajlar da verildi. Eski İngiltere Başbakanı Tony Blair, Türkiye'nin Avrupa için artan önemine işaret etti. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjørn Jagland, AB'nin Türkiye'ye olumsuz bakışını anlayamadığını, Başbakan Erdoğan'ın Kahire'de yaptığı Mısır ve Ortadoğu için laik bir anayasa ve düzen oluşturma çağrısının büyük değer taşıdığını ve AB'nin artık Türkiye'yi kucaklaması gerektiğini söyledi. Jagland'ın, Başbakan Erdoğan'ın konuşmasındaki ilgili bölümü aynen okuması ve gerçekçi yorumları Bağış ve katılımcılardan alkış aldı.

Bağış dünkü oturumda etkili bir konuşma yaptı. AB üyelik perspektifinin Türkiye'nin dönüşümüne ve ilerlemesine katkıda bulunduğunu söyledi. Türkiye'nin üyelik sürecinin popülizme ve iç siyasete kurban edilmemesini istedi. Vize konusunda Türk halkının beklentilerini yeniledi. Bağış'ın Yalta programı konferansla sınırlı değildi. Bahçeşaray'da Kırım Türklerinin önemli isimleriyle bir araya geldi. Tarihi mekânları dolaştı. Kırım Türklerini dinledi. Mustafa Kırımoğlu için "Öğrencilik yıllarımda kahramanı." dedi ve Kırımoğlu'nun hapisane yıllarını hatırlattı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Keçi değil, asker

Mustafa Ünal 2011.09.23

'Her istihbarat teşkilatının uzmanlaştığı bir alan varmış, bizimkiler de trafik kazalarında ustaymış...' Rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nun sözü bu. Yakın tarihte yaşadığımız o kadar çok esrarengiz kaza ve şüpheli ölüm var ki... Saymakla bitmez. Susurluk bir kamyon kazasıyla ortaya çıktı. Eşref Bitlis'in düşen uçağı esrarını koruyor hâlâ.

Yazıcıoğlu bu tespiti üstleri sis perdesiyle örtülü bu kazalar üzerine yapmış olmalı. Kaderin cilvesi, Yazıcıoğlu hayatını bir kaza sonucu kaybetti. Seçim gezileri sırasında Keş Dağı'nda helikopteri düştü. Yazıcıoğlu daha önce birçok kez trafik kazası atlattı. Her birisi soru işaretiydi.

Helikopterin düşmesi kaza mı? Başından beri kuşkular vardı. Basit bir kaza değil, suikast olduğunu düşünenler az değildi. Gelişmeler onları haklı çıkardı. Zaman içinde kaza olmadığını gösteren güçlü deliller ortaya çıktı. İddialar üzerine Cumhurbaşkanı Gül olaya el koydu. Devlet Denetleme Kurulu'nu harekete geçirdi.

Cumhurbaşkanı, Almanya seyahatinde helikoptere ait bazı cihazların tornavida ile söküldüğünü gösteren görüntülerden bahsetti. 'Bana video geldi. Baktım ki birileri buzlarda cesetlerle ilgileniyor, birileri vida söküyor.' dedi. Üslubundan Cumhurbaşkanı Gül'ün de helikopterin düşmesinin kaza olmadığına inandığı sonucunu çıkarmak mümkün.

Söz konusu görüntüleri Gül'e yaklaşık üç ay önce 'meçhul subay' bir mektupla göndermiş. Cumhurbaşkanı da gereğini yapması için savcıya yollamış. Özel tornavidalarla helikopterin GPS cihazını söken kişi bir asker... Savcı herhalde soruşturmayı derinleştirecektir. Olay mahalline giden kişilerin kimliklerini tespit etmek zor olmasa gerek.

Helikopterin uçuş bilgilerini kaydeden cihaz yerinden gizlice niye sökülür? Bir şeylerin saklandığı kesin.

Gariplikler aramalar sırasında başladı. Zamana karşı yarış söz konusuydu. Hava çok soğuktu. Geçen her saatin önemi vardı. Devlet ileri teknolojiyi kullanarak yüzlerce kişiyle arama yaptı. Sonuç alamadı. Helikopterin enkazını 46 saat sonra köylüler buldu.

Köylülerin ekranlara yansıyan konuşmalarını hatırlıyorum, onlardan birinin söylediği şu sözler hâlâ kulaklarımda: 'Burada ne asker ne devlet var. Yanlış yerde arama yapılıyor. Bizi dinleselerdi daha önce bulunurdu.' Bir başka köylü eliyle işaret ederek 'Helikopterin şu yöne doğru gittiğini gördüm, yetkililere de söyledim.' dedi.

Doğru yerde arama yapılsaydı eğer olay mahalline çok daha erken ulaşmak mümkündü.

Bir süre önce savcılık resmî yazıyla Genelkurmay Başkanlığı'ndan bölgenin radar görüntülerini istedi. Cevap garip... Genelkurmay'ın savcılığa verdiği bilgiye göre askerî radarlar tam da kazanın olduğu 15.03 sularında 4 dakika arızalanmış. Bölgedeki bütün radarlar kısa süreli karardığı için 15.03 ile 15.07 arasında yani helikopterin Keş Dağı'nda düştüğü anda görüntü alınamamış. Hava Kuvvetleri ise radarların değil, veri iletişim hatlarının bozulduğunu duyurdu.

Gariplikler, çelişkili bilgiler gözden kaçmadı. Savcılık, Devlet Denetleme Kurulu üzerine gitti, ancak bir sonuç çıkmadı.

Uçuş bilgileri ile performans kayıtlarını gösteren cihazların tornavidalarla söküldüğünü gösteren görüntüler olayın üzerindeki sis perdesinin aralanması için hayati önemde... Evet, helikopterin düşmesi basit bir kaza değil. Kuşku doğru çıktı.

Peki, Muhsin Yazıcıoğlu'nun hayatına kim neden kastetti? Olayın İkinci Ergenekon iddianamesinin mahkeme tarafından kabul edildiği gün yaşanması tesadüf mü? Yargı bu soruların cevabını bulmak zorunda. Olayı aydınlatmak sadece yargının değil siyasetin de görevi.

Rahmetli Yazıcıoğlu haklı, 'Bizimkiler trafik kazalarında ustaymış'... Ancak 'bir meçhul subay' oyunu bozdu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni dönemde yüzde 50...

Mustafa Ünal 2011.09.25

Sanki seçimin üzerinden yıllar geçmiş gibi. Oysa 100 gün ancak oldu. Üç aydan 10 gün fazla yani. İktidar değişmediği, siyasî yapı aynen korunduğu için seçimi de, sonuçlarını da çabuk unuttuk. Bir de son üç ay, hiç olmadığı kadar dolu dolu yaşandı. Ülke gündem bombardımanına tutuldu adeta. Neler yaşanmadı ki?..

Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları istifa etti. Ağustos sürecinde ilklere tanık olduk. Kapalı kapılar arkasında nelerin döndüğünü tam öğrenebilmiş değiliz. Önünde iki yılı daha varken Işık Koşaner 'ben gidiyorum' dedi ve gitti. Yanına komutanlarını alarak...

İnternete düşen ses kaydı, istifası kadar ses getirecek türdendi. En üst düzeyde kurumsal eleştirilerin yapıldığını, hataların itiraf edildiğini gördük. Gerek istifa gerekse ses kaydı aylarca, yıllarca konuşulsa, tartışılrsa yeri. Çok kısa sürede tüketildi.

Terör ve İsrail krizi devraldı bayrağı. Silvan saldırısı hem sokağı hem de devleti şoka soktu. Yeni önlemler, yeni eylem planları gündeme geldi. Örgütün İmralı ile bağı kesildi. Öcalan'ın örgütü içeriden yönettiği eleştirileri sıkça dillendiriliyordu. İkinci karargâh durumundaki Kandil'e hava harekâtı yapıldı. Terör örgütünün beyni ağır darbe aldı. Ancak şiddetin artması engellenemedi.

Terör, bu kez sivil hedeflere yöneldi. Teröristler Siirt'te aracın içindeki altı kadını taradı. Ve hafta içinde korkulan oldu, Ankara'nın göbeğinde bomba patladı. Bombalı saldırının terör örgütünü aşan boyutu olduğunu söyleyenler çıktı. Örgüt mensubu kimi unsurların taşeronluğundan söz edenler oldu. Terör konusunda kritik süreçten geçtiğimiz muhakkak.

Mavi Marmara ile başlayan İsrail krizi derinleşti. Türkiye, ipleri kopardı. Petrol arama sondajı Doğu Akdeniz'in sularını iyice ısıttı. İki ülke arasında sıcak çatışma olasılığı belirdi.

Bu iklimde iç siyasette neler yapılabilir?

Önümüzdeki hafta, 1 Ekim'de Meclis yeni dönem çalışmalarına başlayacak. Seçimden sonraki ilk bir yıl çok önemlidir. Büyük adımlar bu dönemde atılır, reformlar bu süreçte yapılır. AK Parti'nin arkasında yüzde 50 halk desteği var.

Bu yüzde 50'yi siyasete nasıl yansıtacak? Bunun görüneceği süreç başlıyor. Ev ödevlerinin başında 'yeni anayasa' konusu var. Bu sadece AK Parti'nin değil, bütün partilerin seçim vaadiydi. CHP, politikasını değiştirdi. Uzlaşma komisyonuna üye vereceğini açıkladı. Son günlerde 'tutuklu milletvekilleri' konusunu ön şarta dönüştürme sinyalleri geliyor CHP'den...

AK Parti çalışma başlattı. Bütün partilerle görüşme kararı aldı. Meclis Başkanı Cemil Çiçek 'anayasa' konusunu konuşmak için hukukçu akademisyenleri Ankara'da topladı. Yeni anayasa siyasetin ana gündemi olacak. Lokomotif AK Parti, diğerlerinin desteği de önemli.

Henüz çözülememiş BDP milletvekillerinin yemin sorunu var. Ne yapacakları belli değil. Her şeye rağmen BDP'siz Meclis'in eksik olacağı muhakkak. Anayasa çalışmalarına da olumsuz yansiyacaktır.

Şüphesiz 'yeni anayasa' demokratikleşmenin en önemli adımı... Yasalarla, yönetmeliklerle yapılacaklar da var. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, geçtiğimiz günlerde yol haritasından söz etti. Söyledikleri doğrudu. Askerî darbelere yasal zemin hazırlayan 35. madde bunlardan biri. Jandarma'nın yapısı, TSK'da verilen askerî eğitimin gözden geçirilmesi gibi, bir dizi yapılması gerekenleri sıraladı.

Askerî Şûra toplantısındaki o fotoğraf önemliydi ama bu görüntü yasal düzenlemelerle desteklenirse anlamlı ve kalıcı hale gelir. Kamuoyunun AK Parti'den demokratikleşme paketi beklentisi var. Yüzde 50'nin hakkını ancak reformcu niteliğini devam ettirerek verebilir. Ve ilk bir yıl çok önemli. Ağırdan alır, kendisi dışında oluşan gündemin esiri olursa yüzde 50'nin oluşturduğu tarihî fırsatı ıskalayabilir.

Bakalım, haftaya başlayacak yeni dönemde AK Parti yüzde 50'nin gücünü siyasete nasıl yansıtacak?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bingazi'den New York'a, Üsküp'ten Güney Afrika'ya...

Mustafa Ünal 2011.09.30

Başbakan Erdoğan'a dur durak yok. Yurtdışı seyahat programına bakar mısınız? Sonbahar takvimi çok hızlı başladı.

Mısır, Tunus ve Libya gezilerinden geldi, ayağının tozuyla New York'a uçtu. BM toplantısına katılmak üzere. Hem ikili temasları hem de Genel Kurul'da yaptığı konuşmayla iz bıraktı.

Filistin sorunu ve Somali'deki açlığa dikkat çekti ve dünya sistemine esaslı eleştiriler getirdi. ABD Başkanı Obama ile yaptığı görüşme, terörle mücadelede önemli sonuçlar doğuracak gibi. Erdoğan'a Amerikan medyasının ilgisi dikkat çekiciydi. Etkili gazetelere mülakatlar verdi. Ki hâlâ, söylediklerinin yankısı sürüyor. Kimi başkentlerde mesajları tartışılıyor.

New York seyahatinin yorgunluğunu atamadan yüzünü Balkanlar'a çevirdi. İki günlük Makedonya seyahati dün başladı, bugün sona erecek. Dolu dolu bir program. Üsküp'le sınırlı değil, Kalkandelen, Ohri gibi şehirleri de görecek. Geziye davet edilen gazeteci grubunda ben de varım. Renkli bir ekip.

Heyet belirlenirken Balkan coğrafyasıyla bağı olanlar özellikle seçilmiş. Başbakan, Habertürk'ten Yiğit Bulut'a 'Ailen nereden?' diye sordu. Balkan geçmişinin olup olmadığını öğrenmek için... İstanbul Milletvekili Hakan Şükür, Balkan kökenliymiş. 'Benim annem Üsküp doğumlu.' dedi. Annesinin memleketini görecek olmanın heyecanı ve mutluluğu yüzüne yansımıştı. İlk kez görüyor değil. Vrapçište'de bir okulun temelini attığını söyledi. Açılışını bugün Başbakan Erdoğan yapacak. Vrapçište, Kalkandelen'e çok yakın bir yer.

Makedonya'ya Erdoğan'ın başbakan olarak ikinci ziyareti. Yola çıkarken havaalanında 'Makedonya ile siyasi ilişkilerimiz mükemmel.' dedi. Hedef, bu mükemmel ilişkileri ekonomi alanındaki bağlantılarla daha da güçlendirmek. Makedonya, Türkiye'nin Balkanlar'daki doğal uzantısı gibi. Bunu Üsküp'e ayak bastığımızda da hissediyoruz. Her köşe başında Osmanlı'dan izler. Hele tarihi çarşısı... Şehrin ortasından geçen nehrin adı Vardar... Türkülerimize, şiirlerimize kadar girmiş.

Üsküp, yeşillikler içinde bir şehir. Sonbaharın en güzel günlerini yaşıyor. Hemen yanı başındaki Şar Dağı, sisler içinde. Uludağ, Bursa için neyse Şar Dağı Üsküp için o. Burada doğan ve çocukluğunu geçiren Yahya Kemal'in şiirine de konu olmuş: 'Üsküp ki Şar Dağı'nda devamıydı Bursa'nın / Bir lale bahçesiydi dökülmüş temiz kanın...'

Üsküp'ü ilk kez görmüyorum. Yıllar önce geldim. Bu şehir hep Yahya Kemal'i hatırlatır bana. Bir şehri bir şairle ifade etmek mümkün olsa İstanbul şiirlerine rağmen, herhalde Üsküp'e 'Yahya Kemal' denirdi.

Biraz da Erdoğan'ın programından bahsetmek isterim. Havaalanında bir Türk firmasının imzası var. Birçok ülkede olduğu gibi buraya da TAV'ın inşa ettiği havaalanlarından giriyoruz. TAV önemli bir marka. Erdoğan, ilk olarak, Makedon mevkidaşı ile birlikte 'Büyük İskender Havalimanı'nın yeni terminal binasını gezdi. Ardından resmi görüşmelere geçti.

Türk Demokratik Partisi Başkanı Kenan Hasip ve arkadaşlarını kabul etti. Türk Milli Birlik Hareketi Başkanı Erdoğan Saraç'la görüştü. Görüşme trafiğinin içinde sadece Türkler yoktu. Makedonya'daki etnik yapının

parçası olan Arnavutları da ihmal etmedi. Arnavut Demokrat Parti Başkanı Menduh Taçi ve Demokratik Bütünleşme Birliği Başkanı Ali Ahmeti ile de bir araya geldi.

Bugünkü program yoğun... Sabah Üsküp'te Uluslararası Balkan Üniversitesi'nin mezuniyet töreniyle başlayacak, ardından Kalkandelen'e hareket edilecek. Oradan Vrapçište, Gostivar ve Ohri... Dolu dolu tarih ve Balkan havası soluyacağız.

Tekrar yazının başına dönecek olursak... Makedonya'dan sonra sırada hangi ülke var dersiniz? Tahmin etmek zor: Güney Afrika. İki gün sonra. Pazartesi günü yani. Türkiye'den başka hangi ülke, bu kadar geniş bir coğrafyada at koşturabilir? Hangi siyasi lider, üç haftalık bir zaman dilimine bu kadar yoğun gezi takvimi sıkıştırabilir? Bingazi'den New York'a, Üsküp'ten Güney Afrika'ya... Çok şey anlatmıyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasaya milletin mührü...

Mustafa Ünal 2011.10.02

Meclis'te olağanüstü bir gün. Gözler Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün konuşmasında. Ve tabii BDP milletvekillerinin yemininde. Devletin üst düzey bürokratları eksiksiz localarında. Askerler tam kadro.

Büyükelçilerin ilgisi de çok iyi.

Özel oturum Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in kısa konuşmasıyla başladı. Çiçek'in mesajları yeni anayasa ve terör üzerineydi. Cumhurbaşkanı Gül Genel Kurul'a girdiğinde bütün milletvekilleri ayağa kalktı. CHP'nin cumhurbaşkanı boykotu Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte sona erdi. Yeni yasama yılı açılırken cumhurbaşkanlarının konuşması önemlidir. Meclis sadece yeni yasama yılının değil yeni bir dönemin kapılarını açtı dün.

Beklenti çok yüksek. Siyasetin ev ödevi yeni anayasa. Cumhurbaşkanı Gül konuşmasında en geniş bölümü anayasaya ayırdı. 'Yüce Meclisimiz Kurtuluş Savaşımızın yapıldığı en zor şartlar altında dahi sivil anayasa yapmaya muktedir olmuş bir Meclis'tir' dedi. Azınlıkta da olsa bu Meclis'in anayasa yapıp yapamayacağını tartışanlar var.

100 gün önce yapılan seçimler temsil kabiliyeti yüksek Meclis ortaya çıkardı. Yüzde 10 Türkiye barajına rağmen yüzde 95'lere ulaştı. Bu çok yüksek bir oran. Toplumun bütün eğilimleri Meclis'te temsil ediliyor.

Gül yeni yapılacak anayasanın 'esnek ve özgürlükçü' bir karaktere sahip olmasını istedi. Bugüne kadar özgürlükler konusunda şüpheci ve katı bir dilin benimsendiğini hatırlattı.

Anayasanın genel çerçevesini çizerken 6 madde sıradı... Detaya girmeyen temel ilkeleri güçlü bir şekilde belirleyen bir anayasa. Hak ve hürriyetleri herkes için her yönüyle eşit vatandaşlık temelinde güçlendiren bir anayasa. Cumhuriyetin temel ilkelerinden taviz vermeyen bir anayasa. Devletin, milletin hizmetinde olduğunu unutmayan bir anayasa.

Sadece hesap soran değil hesap veren bir devlet anlayışını yansıtan bir anayasa. Fren ve denge sistemlerini içinde barındıran bir anayasa. Bugüne kadar anayasa konusunda devlet ve sistem vurgusu fazla yapılırdı.

Cumhurbaşkanı milleti ve evrensel değerleri odaklayan bir anayasa çerçevesi çizdi.

Şu cümlesi dikkat çekiciydi: 'Yeni anayasa hiçbir özel fikrin, partinin, ideolojinin ve doktrinin mührünü taşımamalıdır. Anayasanın taşınması gereken tek mühür milletimizin mührü olmalıdır'.

Gül'ün mesajları anayasa ile sınırlı değildi. Gündemdeki diğer konulara da değindi. Yargıda yaşanan sorunlara dikkat çekti. Aşırı iş yükü ve personel yetersizliğinden zamanında sonuçlandırılmayan dosyalardan söz etti.

Terör konusuna girdi. Son dönemde artar terör eylemlerinin sadece güvenlik güçleri ve vatandaşlarımıza değil, demokrasiye de kastettiğini söyledi. Ekonomi ve dış politikayı da ihmal etmedi. Bu konulardaki düşüncelerini aktardı.

Gül'ün konuşması yeni dönemin yol haritasını yansıtmaları açısından önemli. Siyasete ve Meclis'e yüklediği misyon, yeni anayasa. Anayasa bu Meclis'in en önemli görevi.

BDP'li milletvekilleri Gül'ün konuşmasının ardından yemin etti. Gözler üzerilerindeydi. 17 yıl sonra Meclis'e dönen Leyla Zana yemin için kürsüye doğru yürürken herkesin zihninde 20 yıl önceki siyah beyaz görüntüler canlandı. Acaba benzer tavırları tekrarlayacak mıydı? Türk milleti yerine 'Türkiye milleti' dediği sonradan anlaşıldı. Meclis Başkanı da fark etmedi.

Eski fırtınalı tartışmalar yok. 20 yılda çok şey değişti çünkü. Türkiye siyah beyaz değil, renkli bir Türkiye. Artık Kürtçe diye bir dil var mı tartışması yapılmıyor. Devletin televizyonunda Kürtçe yayın yapan kanal var.

BDP yemin etmekle de doğrusunu yaptı. BDP'siz bir Meclis eksik olurdu. Bu partiden beklenen sorunun parçası değil çözümün tarafı olması. Anayasa ve terör konusunda yapıcı tavır takınmaları çözüme katkı yapar.

Yemin etmeyen iki milletvekili kaldı: CHP'den İsa Gök ve BDP'li Bengi Yıldız.

Tutuklu milletvekilleri bir eksiklik değil mi? Eksiklik elbette. Bunun günahı liderlerin. Milletvekili seçilmek serbest bırakılma gerekçesi olamaz. Bu siyasetin değil yargının konusu. CHP bile bir somut siyasi çözüm önerebilmiş değil.

Yeni yasama yılı, siyasette yeni dönemler umutlu başladı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Johannesburg'da Selimiye Camii...

Mustafa Ünal 2011.10.05

Johannesburg'a girerken birden karşımıza çıkıverdi. İnanması güç. Ama gerçek: Edirne'deki Selimiye Camii'nin kopyası. Adı farklı: Nizamiye Külliyesi.

Sadece camiden ibaret değil. Dört başı mamur bir külliye. Banisi işadamı Ali Katırcıoğlu... Külliye'nin girişinde karşılıyor bizi. Antalya Aksekili. Mütevazı, sempatik. Amerika'da Osmanlı mimarisiyle cami inşa etme planları içindeyken Fethullah Gülen Hocaefendi'nin önerisiyle bir anda kendini Güney Afrika'da bulmuş. 'Haritada bile yerini bilmiyordum.' dediği Güney Afrika'ya geleli 4 yıl olmuş. Kısa sürede 'Uncle Ali' diye nam salmış. Herkesin Ali amcası olmuş yani. Projeyi Güney Afrika'nın efsane siyahî lideri Nelson Mandela'ya anlatma fırsatı

yakalamış. 'No protocol' diyerek Mandela'ya sarılmasını etrafındakiler şaşkınlıkla izlemiş. Mandela da aynı sıcaklıkla karşılamış. "Elimi tuttu, görüşme boyunca bırakmadı." dedi. Maketini gördüğü külliye projesine yakın ilgi göstermiş Mandela. "Ülkemizde çok hasta var. Külliye'nin köşesine hastane yaparsanız iyi olur." demiş. Mandela'nın önerisiyle klinik inşasına başlanmış.

Caminin inşaatı bitmek üzere. Katırcıoğlu, 'İki yıldır inşaatın başındayım, sabahtan akşama kadar...' dedi. Dış görüntüsünden içerideki tezyinata kadar hepsi Selimiye'den. Çinileri Kütahya'dan getirilmiş. Ebatları biraz küçültülmüş. Ortaokuldan liseye kadar imam hatip olarak düşünülmüş. Binaları bitmek üzere. İlahiyat fakültesi için de çalışmalara başlanmış. Arazi müsait... Dört minaresiyle çok uzaklardan da görülebilen cami bölgede ilgi alanı olmuş. Osmanlı'da olduğu gibi caminin yanı mezarlık olarak planlanmış. Burada vefat eden bir Türk defnedilmiş. Ali amca, kabri Johannesburg'da bulunan son Osmanlı diplomatı Mehmet Remzi Efendi'nin mezarını buraya nakletmek için çalışmaları başlatmış.

Güney Afrika'ya Başbakan Erdoğan'la geldik. 10 saate yaklaşan yolculuğun sonunda Pretoria'ya indiğimizde hava oldukça serindi. G.Afrika'da ilkbahar. Pretoria Güney Afrika'nın başkenti. Daha doğrusu başkentlerinden biri. Üç tane başkenti var. Her erkin başkenti ayrı. Yürütmenin başkenti Pretoria, Johannesburg'a 70 kilometre uzaklıkta. Güney Afrika 1992'ye kadar ırk ayrımcılığının en sert uygulandığı ülke. Mandela'nın ömrü cezaevlerinde geçti.

Başbakan Erdoğan'ın iki günlük Güney Afrika seyahati ekonomi ağırlıklı. Erdoğan'a Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan eşlik ediyor. Ve TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu'nun öncülüğünde bir uçak dolusu işadamı. Erdoğan'ın Güney Afrika'ya 'başbakan' olarak ikinci gezisi. İlkini 2005'te gerçekleştirdi. Bir ay önce Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Güney Afrika'daydı. Burada hükümet başta ulaşım ve enerji olmak üzere altyapı yatırımlarına 2011-2014 aralığında 121 milyar dolarlık bütçe ayırmış. Hisarcıkıoğlu seyahatten çok umutlu olduğunu söyledi. "125 işadamı ile gidiyoruz. Hedef, ticaret hacmini 1 milyardan 5 milyar dolara çıkarmak." dedi. Bunun için iki ülke arasında serbest ticaret anlaşmasının imzalanması gerekiyor. Zafer Çağlayan'la konuştum, "Güney Afrika'ya geçen yıl da geldim. Burası en sağlam lojistik merkez. Türk işadamlarının çeşitli alanlarda yatırımları var. Yeterli değil. Şimdi müteahhitlik hizmetlerini zorluyoruz." dedi.

Battaniye sektörü Türklerin elinde. İki firma; Ahlesa ve Sesli, sektörün yüzde 70'ine sahip. Yılda 5 milyon battaniye satıyorlar. Hazım Sesli geziye katılan işadamlarından. Battaniyenin bu ülke için çok önemli olduğunu anlattı: "Battaniyeyi çok amaçlı kullanıyorlar. Yaşamın bir parçası. Düğünlerin vazgeçilmez takısı. Geceleri soğuk olduğu için şal olarak üzerilerine alıyorlar. Ayrıca cenazelerde kullanılıyor. Battaniyeyi tabuta sarıp gömüyorlar. Başbakan Erdoğan'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Kgalema Motlanthe'ye takdim ettiği, üzerine resminin dokunduğu battaniye Sesli'nin Uşak fabrikasında üretildi." Hazım Sesli, Ahlesa ile birlikte enerji işine girdiklerini söyledi. Arçelik 2010 cirosu 325 milyon dolar olan beyaz eşya firması Defy'yi satın almış... Şemsettin Çalışkan'ın büyük kömür madenleri var. Nizamiye Külliyesi'nden ekonomik ilişkilere G.Afrika Türkiye'ye daha yakın artık...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan Erdoğan'dan mesajlar!

Mustafa Ünal 2011.10.07

Başbakan Erdoğan, Alman vakıfları konusunu Makedonya seyahatinden dönerken gündeme getirdi. BDP ve CHP'li bazı belediyelerin Alman vakıflarından kredi aldığını söyledi. Bunu, kapatma davasının işareti olarak yorumlayanlar oldu. Bir siyasi partinin yabancı ülkeden yardım veya bağış kabul etmesi, kapatma sebebidir. Kredi için aynı şey söylenemez.

Başbakan Erdoğan'ın rahatsızlığı, kredilerin belli müteahhitler işaret edilerek verilmesinden... Burada açıkça söylemese de terör örgütüne para aktarılma iması var. Aslında Alman vakıfları kadim tartışma konularındandır. Bu vakıfların Türkiye'ye ilgi duymasından rahatsızlık duyan çevreler az değildir. Güney Afrika seyahatinde konu yine açıldı. Başbakan, "Krediler konusunda çalışma metodu çok ahlaki değil. Kurallarına uygun değil. Burada bizim dikkatimizi çeken de belli şirketlerle bu işi götürüyorlar." dedi. Erdoğan'a açıkça 'Söz konusu müteahhitlerin terör örgütü ile ilişkileri var mı?' diye sorduk. "Ben onu konuşamam. Muvazaalı... Belki KCK operasyonlarının altından bu çıkacak. Bu ilişkilerden rahatsızım tabii." diye cevap verdi. Başbakan, açıkça söylemedi, ancak KCK operasyonlarıyla ilişkilendirmesi kredilerin terör örgütü ile ilişkili müteahhitlere aktarıldığı kuşkuğunu güçlendiriyor.

CHP üzerine alındı, konuyu siyasi polemiğe dönüştürdü ama anladığım kadarıyla mesajı içeriden daha çok Almanya'ya... Almanya'nın terör örgütü ile ilişkisi öteden beri tartışma konusudur. Alman vakıflarını CHP üzerinden tartışmak doğru sonuç vermez. Başbakan'ın kastettiği farklı. "Belki bizim partimizden olan belediyeler var." dedi. Keşke CHP hemen itiraz etmek yerine bu yönüyle üzerine gidebilse... Çok daha sağlıklı olurdu. Belli ki bu konu uzun süre daha konuşulacak, tartışılacak.

Başbakan Erdoğan'ın anayasa konusunda verdiği mesajlar da önemliydi. BDP'nin geç randevu vermesinden memnun değil. İş ağırından aldığını düşünüyor. Yeni anayasa, Meclis'in en öncelikli konusu... Bu Meclis'in başarısı anayasa yapıp yapamamasıyla ölçülecek.

Yeni yasama yılı başlarken BDP dışındaki partiler uzlaşma komisyonuna gönderecekleri üyeleri belirledi. Anayasa konusu çok tartışıldı. Hem siyasi alanda hem de kamuoyunda. Artık sözü bırakıp eyleme geçme zamanı. Takvimin nasıl gelişeceği önemli tabii. Erdoğan, anayasanın bir yılda yapılmasından yana.

Kimi CHP sözcülerinin bir yıllık takvimine ilişkin eleştirilerini 'ipe un serme' olarak yorumluyor. "Ciddiysek biz bir yılda bunu bitirmeliyiz. Bir yılda bir değil birkaç anayasa çıkarılır." dedi. Yüzlerce maddelik Ticaret Kanunu'nu örnek gösterdi. Uzlaşma sayesinde birkaç hafta içinde Meclis'ten geçti. Hedef, uzlaşma komisyonunda bütün partilerin konsensüsü... 'Peki, olmazsa...' sorusuna Erdoğan, "İki tane parti anlaşır iki parti yapar. Arzumuz 4 partinin anlaşması. Biz bu işte ciddiyiz." dedi. Usule ilişkin ipuçları da vermiş oldu. Dört parti olmazsa, AK Parti bir partinin desteğini alarak yeni anayasayı hazırlayabilir. Bu parti CHP veya MHP olabilir. BDP ile birlikte anayasa yapmanın psikolojik ve siyasi zorlukları var.

Başbakan'ın söylediklerinden AK Parti'nin yeni anayasa konusunda ne kadar kararlı olduğu anlaşılıyor. Futbol kulüpleri şike kanununun müeyyidelerinden rahatsız... Yasanın değiştirilmesi yönünde talepleri var. Erdoğan'a bu konudaki düşüncesini sorduk. Kanunun değiştirilmesine sıcak bakmıyor. "Önceki yasa metnini kendileri getirdiler, rica minnet, yalvar yakar. Şimdi kalkıp tekrar önümüze gelmeleri pek yakışık almıyor. Böyle yazboz olmaz. Böyle netice doğmuşsa içinde yer alanlar tabii ki bedelini ödemek zorundalar. Bu iş sonra kişiye dönük yasa mantığına döner ki olmaz." dedi.

Buna rağmen kulüplerin hazırlayacağı metni görmek istiyor. Bir önceki yasayı anlamsızlaştıracak, özünü değiştirecek düzenlemeye şiddetle karşı. Başbakan Erdoğan'ın mesajları üç konuyla sınırlı değil tabii. İsrail, BM'nin yapısına dönük söyledikleri de önemli. Alman vakıfları, yeni anayasa ve şike kanunu Ankara'nın en sıcak gündemleri. Üç mesaja dikkat çekmemin nedeni bu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakanlar da ağlar!

Mustafa Ünal 2011.10.09

Cenaze namazını kılarken metin görünmeye çalışıyordu. Önünde biricik annesinin tabutu. O nurani yüzü gözlerinin önünde muhtemelen. Sağında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, solunda kardeşi Mustafa Erdoğan.

Birkaç saf arkadayım, avluya güçlkle ulaşabildim. Fatih Camii'nin içi dışı dolu. Pek de yakıcı olmayan sonbahar güneşinin altında saatlerdir bekleyenler var. Çevreye bakıyorum, rengârenk bir topluluk. Toplumun her kesiminden insan. Mehmet Ağar'ı da görüyorum, Ajda Pekkan'ı da. Şevki Yılmaz'ı da Orhan Gencebay'ı da...

Ancak siyasetçiler çoğunlukta. Demokrat Parti Genel Başkanı Namık Kemal Zeybek erken gelenlerden... CHP'den Mehmet Sevigen'e rastladım, 'Başbakan'ın acısını paylaşmaya geldim' dedi. Az ötede MHP'den Cihan Paçacı... Erdoğan'a taziyelerini sunmak için öne doğru ilerlemeye çalışıyor. Herkesin ağzında dua. 'Mekânı cennet olsun' en çok duyduğum cümle.

İş dünyasından aşina simalar azımsanmayacak sayıda. Her biri ülkenin önde gelen isimleri. Spor camiası da aynı şekilde. Fatih Terim hemen dikkat çekenlerden. Bir diğeri uzun boyuyla İbrahim Kutluay... Ve kulüp yöneticileri. Askerî erkân üniformalarıyla gelmiş. İstanbul'un en üst düzey komutanları. Başta Birinci Ordu Komutanı... Fatih Erbakan da orada. Bir yıl önce buradan babasını uğurlamıştık. Erdoğan, tabuta omuz verenlerden biriydi. Bu noktada siyasetçilere parantez açmak isterim. CHP'den de MHP'den de ve diğer partilerden de başka isimler, partilerini temsilen gelenler var. Ama gözler liderleri arıyor. Keşke CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu Abant'ta parti çalışmalarına kısa bir mola verseydi. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Erdoğan'la aynı safta bulunsaydı.

Çok daha iyi olmaz mıydı? En azından siyasi havayı yumuşatırdı. Siyaset ikliminde kalıcı etki bırakırdı. Mehmet Ağar'ın 'Kızımın tabutunu omuzlayan Tayyip Erdoğan'ı ömür boyu unutamam' dediğini hatırlıyorum. Temsilci göndermek yerine, Kılıçdaroğlu ve Bahçeli, Fatih Camii'nin avlusundan yıllarca unutulmayacak bir fotoğraf verebilirlerdi. Anadolu geleneğidir; en uzaktakileri bile cenazeler buluşturur. Eminim, sokaktaki insanın da gözleri aramıştır, Kılıçdaroğlu ve Bahçeli'yi...

Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez cenaze namazını kıldırırken bulutun gölgesi caminin avlusuna düştü. Fatih, namaz sırasında derin sessizliğe gömüldü. Sonra Görmez Hoca'nın sesi duyuldu. 'Hayata gelen her insan ölümün acısını tadacaktır' diyerek başladı konuşmasına. Allah'ın kanunu; 'Her nefis ölümü tadacaktır'. İstisnası yok. Başbakan önündeki tabuta bakarken Hoca sordu: 'Merhumenin mü'mine, muvahhide ve salihâ olduğuna şehadet eder misiniz?' Üç defa tekrarladı. Cemaat her defasında, hep bir ağızdan 'Evet, şehadet ederiz' diye karşılık verdi. Erdoğan daha fazla dayanamadı. Gözleri nemlendi. Yanaklarından yaşlar dökülmeye başladı. Belli ki kendisini güçlükle zaptetmişti. Annesini toprağa vermek... Bir oğlun en zor anı olmalı. Yaşın önemi yok. Anne her zaman anne, çocuk her zaman çocuk. Bir şiire yansıdığı gibi... 'Ana başa taç imiş / Her derde ilaç imiş / Bir evlat pir olsa da / Anaya muhtaç imiş...' Yaşınız, makamınız yerinde olsa da öksüzünüz. Dün Akif Beki Radikal'de 'Anne acısının yaşı yok. Tayyip Erdoğan, başbakanlığının 9. yılında, 57 yaşında öksüz kaldı' diye yazdı.

Görmez Hoca'nın soruları devam etti: 'Haklarınızı helal eder misiniz?' Yine hep bir ağızdan cemaat 'Helal ederiz' diye cevap verdi. Bu, Başbakan Erdoğan'ın en çok duyulduğu andı. Gözyaşlarına hâkim olamadığı andı. Ağladı. Bir çocuk gibi. Annesini kaybeden her çocuk ağlar. Başbakan da, yaşı kemale ermiş de olsa farketmez. Erdoğan anasını yitirmiş biri artık. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Dünyaya daha farklı bakacak. Öksüzlüğünün davranışlarına yansıdığını göreceksiniz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasayı engelleyen parti kaybeder!

Mustafa Ünal 2011.10.12

Meclis'te anayasa zamanı... Başlama vuruşu yarın. Uzlaşma Komisyonu ilk toplantısını yapacak. Parlamento'da anayasa heyecanı yaşandığı da söylenemez. Ancak siyasî hava son derece olumlu.

Partilerin hepsi yeni anayasa ihtiyacı konusunda hemfikir. Dışarıda kalan yok. Grubu bulunan dört parti de komisyona üyelerini bildirdi. Ayrıca seçim meydanlarında verilmiş vaatler var. Her birinin siyasî duruşu farklı olsa da masaya ön şartsız oturacak olmaları önemli.

Yarın Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in başkanlığında ilk toplantısını yapacak Uzlaşma Komisyonu'nda önce 'usul' belirlenecek. Nasıl bir yöntem izleneceğinin tespiti yapılacak ilk olarak. Usul, esas kadar önemli.

Meclis bugüne kadar defalarca, parçalar halinde anayasa değişikliği yaptı. İrili ufaklı paketler çıkardı. Geçen yıl 30 maddeyi değiştirdi. Bütün olarak anayasayı ilk kez deneyecek. Bu konuda siyasetin deneyimi pek yok. Anayasaların hepsi olağanüstü dönemlerin ürünü. 1961 Anayasası 27 Mayıs'ın, 1982 Anayasası 12 Eylül askerî darbesinin...

Siyaset kurumunun anayasa yapma rüştünü ispatı için tarihî fırsat. Bu süreç, anayasaların sadece askerî dönemlerde yapılmadığını göstermesi açısından da önemli.

Kamuoyunun gözü Meclis'te... Hiçbir kişi ve parti anayasa konusunun yeteri kadar konuşulmadığını söyleyemez. Yeni anayasa 5 yıldan bu yana, siyasî alanda ve hem toplumun değişik kesimlerinde tartışıla geldi. Bu konuda neredeyse gök kubbe altında söylenmedik söz kalmadı. O kadar ki bazı parti ve sivil toplum örgütleri anayasa tasarımları hazırladı.

AK Parti 2007 seçimlerinden sonra yeni anayasa adımlarını attı, ancak çalışmalar kapatma davasının duvarına çarptı. Anayasa konusu yeteri kadar konuşuldu, tartışıldı. Artık sözün eyleme dönüşme zamanı. Anayasayı konuşma değil, yapma vakti... Sokaktaki insanın, yeni Meclis'ten en büyük beklentisi bu.

Komisyonunda her parti eşit sayıda üye tarafından temsil edilse de sürecin lokomotif AK Parti. Meclis'teki büyük grup onun.

Başbakan Erdoğan bir takvim de ortaya koydu. "Bir yılda bitmeli." dedi. Bir yıl makul bir süre... Dün, yeni yasama yılının ilk grup toplantısında da tekrarladı; "Bu Meclis, milletimizle birlikte yapacağı yeni anayasa ile adını tarihe farklı kaydettirecektir. Gelin işi sıkı tutalım, 1 yıl içinde en geç bu işi bitirmiş olalım." dedi.

Siyasî havaya bakınca umutlu olmak için de çok sebep var, umutsuz olmak için de... Ben iyimserim. Olumlu tarafına bakmaktan yanayım. Partilerin masaya oturmaları bile başlı başına olumlu bir adım. Hassasiyetleri farklı olsa da anayasa metninin en az yarısında dört parti de kolaylıkla uzlaşacaktır. Derin görüş ayrılıklarının yaşanacağı maddeler dörtte birini geçmez.

AK Parti'nin 'sivil ve demokratik anayasa' konusunda düşüncesi ortada... Her şeye rağmen BDP'nin masada yer alması önemli, süreci belirlemesini kimse beklemiyor. CHP ve MHP'nin tutumu yeni anayasanın kaderini tayin eder. MHP, BDP ve CHP'nin politikalarına göre kendisini konumlandırmış durumda. AK Parti'yi CHP ile baş başa bırakmak istemiyor.

CHP'nin Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderliğinde anayasa siyaseti değişmiş olsa da bu parti kafası karışık görüntü sergiliyor. Kılıçdaroğlu'nun, birkaç gün önce, "Sokakta hiç kimse yeni anayasa istiyoruz demedi." derken ne demek istediği anlaşılamadı. Komisyona üye olarak gönderdiği Süheyl Batum ismi de uzlaşma için uygun isim değil. Batum, siyasette sert üslubuyla sivrildi.

Yeni anayasanın kaderi büyük oranda CHP ve MHP'nin elinde... Bu iki partinin iyi niyeti ve yapıcı tutumu neticeyi belirler.

Halkın bu Meclis'ten beklentisi; yeni anayasa... Süreci engelleyen veya çıkmaza sokan parti çok ağır siyasî bedel öder. Ayrıca tarih karşısında da sorumlu olur. Umarım, partiler yeni anayasayı engelleyen parti yaftası yemekten kaçınır...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son boykotçu!

Mustafa Ünal 2011.10.14

Ders kitaplarında 'son kuşlar' hikâyesiyle büyüyen kuşağın mensubuyum. Melali anlayan nesildenim yani. Belki o yüzden 'son' ile başlayan her ifade ilgimi çeker. Mevsimlerden sonbaharı severim. 'Son Mohikan' filmini keyifle izledim. Sırf isminden dolayı. 'Son Ispartalı' kitabını bir solukta okudum.

Birkaç gün önce 'Son boykotçu da pes etti' haberlerini duyar duymaz kulak kesildim. CHP'li İsa Gök Abant'ta partili arkadaşlarının baskısıyla karşılaşmış ve yemin boykotunu sonlandırmaya karar vermiş. Doğrusu pek ihtimal vermedim.

Önceki gün ekranda gördüm, karmaşık duygular içindeydi. Neden yemin edeceğini anlatmaya çalışırken zorlanıyordu. Son anda vazgeçecek izlenimi uyandırdı bende.

Hayır, daha önce söylediklerini hatırladığım için değil, boykottan dönüşünü bir türlü gerekçelendiremiyordu. Başbakan'ın CHP'ye meydan okuyan sözlerinin kendisini ağlattığını söyledi. 'CHP'siz Meclis olmaz' diyerek paniğe kapılacağını umdukları Erdoğan hiç oralı olmamış, kendinden emin ifadelerle 'Gelecekler, yemin edecekler' demişti.

En iri lafları İsa Gök etti. Onu bu kadar keskin konuşturan, Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun sözleriydi. Bedel ödemekten, 4 yıl direnmekten söz eden CHP lideri kararlıydı, 'İki arkadaşımıza Meclis yolu açılmadığı sürece biz de yemin etmeyeceğiz.' demişti.

İki arkadaşıla kastettiği Mustafa Balbay ve Mehmet Haberal'dı. Kılıçdaroğlu tutuklu milletvekiline rağmen yemin eden MHP'ye mesaj göndermeyi ihmal etmedi. 'Biz arkadaşımızı satmayız.' dedi.

Partisindeki bu havayı gören İsa Gök çıtayı çok yükseğe koydu. 'AKP diz çökecek, bu sorunu kuzu kuzu çözecek' dedi. Ne demek istediği açıktı. AK Parti, CHP'nin önünde diz çökecek, 'Ne olur gelin yemin edin' diye yalvaracak ve yasal düzenlemeyle tutuklu milletvekilleri sorununu çözecek. Gök'ün beklentisi veya öngörüsü buydu.

Ekranada o günleri tekrar hatırlayan Gök, diz çökmesini beklediği Erdoğan'ın kendisini ağlattığını söyledi.

CHP'nin boykotu iki hafta sürdü. CHP milletvekilleri muğlak bir metne sarılarak yemin ettiler. Bir kişi hariç. O isim de Mersin milletvekili İsa Gök idi. 'Ben yokum, sonuna kadar direneceğim.' dedi. Sözleri bunu gerektiriyordu. En ufak manevra alanı bırakmadı.

Direnış yanlısı siyasetçi olduğunu komisyonda yaptığı konuşmayla göstermişti. AK Parti, Anayasa Mahkemesi'nin yapısıyla ilgili yasal düzenlemeyi komisyona getirince şiddetle karşı çıkmış, aynen şöyle demişti: 'Bunu böyle getirdiğiniz takdirde halka sokak sokak, mahalle mahalle direnme hakkı doğar.'

Son anda vazgeçeceği düşüncesine kapılmakla yanılmışım. Boykotu sonlandırmakta kararlıymış. Dün Meclis'te önce basının karşısına çıktı. Ve boykotu neden bitirdiğini anlatırken "Hukuk dışılığı dikkat çekme, haykırıslara kulak verme ve milli iradeye sahip çıkma adına başlatmış olduğum eylemimi Meclis İçtüzüğü gereği iktidar grubu tarafından milletvekilliğimin düşürölmesi aşamasına gelmesinden dolayı sonlandırıyorum." dedi.

Direnışe son vermesinin nedeni milletvekilliğinin düşürölmesi tehlikesiymiş. Oysa boykota bunun için devam etmeliydi. Dava adamı olduğunu söylüyordu. Tutuklu milletvekillerini dava edinmişti. Davası için yardım da serden de milletvekilliğinden geçebileceğini göstermeliydi. Milletvekilliğini elinin tersiyle itebilmeliydi. Bir milletvekilliğinin Meclis aritmetiğinde hiçbir önemi yok.

Yemin etmeme şartları ortadan kalkmadı. Daha da ağırlaştı. Tutuklu milletvekillerinin tahliye yönünde yaptıkları talepler reddedildi. Umutlar tümüyle yitirildi. Bir yasal düzenleme ihtimali ortadan kalktı.

İsa Gök'ün tarihe geçme şansı vardı, kaybetti. Genel Kurul salonunda milletvekillerinin şaşkın bakışları arasında ağır adımlarla kürsüye doğru yürürken düşünceliydi. Laf atanlar oldu. 'Diz çök, diz çök!' sesleri arasında yemin metnini okumaya başladı.

İsa Gök yemin ederken, dönmemek üzere göç eden 'son kuşlar' hikâyesini hatırladım, içimi hüznü kapladı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıç'la spor üzerine...

Mustafa Ünal 2011.10.16

2020 olimpiyatlarını İstanbul alabilecek mi?

Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç "Şansımız var. Bugüne kadar hiçbir İslam ülkesinde olimpiyat yapılmadı. İstanbul fazlasıyla hak ediyor." dedi. Kılıç'ın gündeminde sadece olimpiyatlar yok, başka hedefleri de var.

Siyasette üçüncü dönemi fakat bakanlığı yeni Kılıç'ın... Bir yanda gençlik diğer yanda spor. Koltuğuna alışmadan ciddi sorunların içinde buldu kendini. Gecesi gündüzüne karışmış durumda. Şikâyetçi değil. Hakkını vermenin çabası içinde. Spor herkesin en iyi bildiği ve ahkâm kestiği konu. Başarı veya başarısızlığın çitasını sokaktaki vatandaşın belirlediği bir alan. Herkesin gözü üzerinde...

Kılıç'la önceki gün Akdeniz Oyunları'nın genel kurulu ve gala yemeği için Mersin'deydik. Şehre daha zaman olmasına rağmen oyunların heyecanı düşmüş. Hazırlıklar son sürat... Şehrin dört bir yanına devasa spor tesisleri yapılıyor. CHP'li Belediye Başkanı Macit Özcan herkesin önünde Başbakan Erdoğan'a teşekkür etti.

Genel Kurul'a katılanların arasında olimpiyat komitesi üyeleri de var. Kılıç, bir yandan çalışmaları denetlerken diğer yandan İstanbul olimpiyatları için kulis yaptı. "Hava iyi." dedi.

Bakan'la gündemdeki konuları da konuştuk. Futbolla başladık. Milli maçın konuşulduğu haftanın içindeyiz. Güç bela play-off'a kalabildik. Belki başarı ama Almanya ile yarışamadık bile. Aramızda bu kadar puan olmamalıydı. Rakibimiz Hırvatistan...

Nasıl değerlendirdiğini sorduk. "Seri başı olarak kuraya girmeyi arzu ederdim. Play-off'tan endişeli değilim. 2008'de yenmiştik. Yine yenebiliriz." dedi. Endişeli olmadığını söylese de içi rahat değil. Milli takım güven vermiyor çünkü.

Teknik Direktör Hiddink tartışma konusu. Yerli-yabancı hoca kadim tartışma konusudur. Her iki görüşün de keskin savunucuları vardır. Sokaktaki insanın gönlü her zaman yerli hocadan yanadır.

Bakan Kılıç, bu konuda konuşurken çok dikkatli. Haksız değil. Kader maçının arefesindeyiz. "Hiddink'i eleştirmeyi doğru bulmuyorum. Takımda moralsizliğe neden olacak gelişmelere sebep olmamak lazım." dedi. Moral özellikle Türk futbolcusu için çok önemli. Teknik, taktik ikinci planda kalır. Takımın havası doğrudan sonuca etki yapar.

Kılıç 'Hoca yerli mi, yabancı mı olmalı?' sorusuna "Milli takımların hocasının futbolcularla aynı dili konuşması gerektiği her zaman seslendirilen görüştür." dedi.

Açıkça söylemese de Kılıç'ın tercihi yerli hocadan yana. 'Aynı dilin' başka anlamı yok çünkü. Ancak bu, bugünün konusu değil. Baraj maçından sonra, hele başarısızlık durumunda hararetle tartışılacağı kesin.

İstanbul'un dışında milli maç zaman zaman gündeme gelir. Son dönemde maçların tümü İstanbul'da oynandı. Ankara milli maça hasret. İzmir, Kayseri, Bursa da aynı şekilde.

Kılıç, "İstanbul'un dışında da milli maçların oynanması gerektiğine inanıyorum. Anadolu milli takımını sadece televizyondan izlemesin. Bu konu gündemimizde." dedi. Bakan'ın söyledikleri umut verici. Milli heyecan İstanbul dışına da kayacak.

Şike soruşturması Türk futbolunun üzerine kâbus gibi çöktü. Savcı iddianameyi yazıyor. Kısa süre içinde mahkemeye sunacak. Asıl gümbürtü o zaman kopacak.

İddianame odaklı konuşmaktan kaçınan Kılıç, şike soruşturmasını Türk futbolu için dönüm noktası görüyor. "Daha önce yapılmalıydı. Geç bile kalındı." dedi. Futbola ilginin azalmadığını söylerken Spor Toto gelirlerinin yüzde 24 oranında artışını örnek gösterdi.

Dikkat ettim, Bakan Kılıç projelerini anlatırken, spor tesislerini sıralarken, 'yeni stat, yüzme havuzu' derken daha bir heyecanlı. Eğer bu vaatlerini gerçekleştirebilirse adını sadece spor tarihine yazdırmaz, sokaktaki insanın da gönlünü fetheder.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dağlıca'daki sis perdesi aralanırken...

Mustafa Ünal 2011.10.19

Ne olduğunu aslında tam bilmiyoruz.

Daha o gün bir tuhaflık olduğu belliydi. Cevaplanması gereken bir yığın soru... Hepsi de boşlukta kaldı. Hatırlayın o günleri, birileri gerçeği ortaya çıkarmak isterken, bir başkaları üzerine şal örtmekle meşguldü. Bazı bilgi kırıntıları bile 'garip bir duruma' işaret ediyordu.

O sabah Türkiye, gece olup bitenlerden habersiz referandum heyecanıyla uyandı. Cumhurbaşkanı'nın halkın seçmesi oylanacaktı. Bu son dönemin en önemli reformlarından biriydi.

Cumhurbaşkanlığı seçimi her defasında 'Çankaya savaşlarına' dönüşüyor, siyasi alan siyaset dışı odakların işgaline uğruyordu. 27 Nisan muhtırası, 367 krizinin gölgesinde toplanan Meclis, Abdullah Gül'ün aday olduğu seçimden sonuç alamadı. Ülke erken seçime sürüklendi. Kördüğümü halkın iradesi çözdü.

Cumhurbaşkanı'nı direkt halkın seçmesi en doğru yoldu. Meclis'ten geçti, halka gitti. Ancak Türkiye, sabah Dağlıca'dan gelen haberle sarsıldı. Karakol, baskına uğramıştı. Bilanço çok ağırdı. 12 şehit, onlarca yaralı, teröristler tarafından alıp götürülen Mehmetçikler vardı.

Bir terör saldırısı mıydı, yoksa birileri referandum oyunu geceden mi kullanmıştı? Yoksa başka seçenek mi söz konusuydu? Bir karakol baskını, ilk kez bütün yönleriyle sorgulanmaya başlandı. Bu kez kahramanlık öyküleriyle geçirtilmedi. Sorular daha fısıltı şeklinde değil, yüksek sesle soruluyordu.

O gece ne yaşanmıştı? Bir ihmal mi söz konusuydu? Ağır silahları günler öncesinden karakolun çevresine taşıyan teröristler neden fark edilemedi? Burada Taraf Gazetesi'nin hakkını teslim etmek gerekir. Gözü kara şekilde olayın üzerine gitti. O güne kadar bilindiği halde çeşitli nedenlerden dolayı konuşulamayan kimi gerçekleri cesaretle kamuoyuna duyurdu.

'Dağlıca biliniyordu' manşetini attı. Yetkililerin öncesinden istihbarat bilgisine sahip olduğunu belgeleriyle açıkladı. Şamil Tayyar'ın yazılarını hatırlıyorum. Yazdıklarıyla o gece yaşananların perdesini bir nebze araladı.

Dağlıca kâbus dolu bir gece olarak unutulmaya yüz tutmuşken Karakol Komutanı Yarbay Onur Dirik, sahneye çıktı. Önceki gün Zaman'da yayımlanan açıklamalarını okumuş olmalısınız. Çok önemli şeyler söyledi. Söyledikleriyle Dağlıca dosyasını yeniden açtı.

Şu açıklamayı okur musunuz: "Oluşturduğumuz özel birlikle PKK saldırısından 4 saat öncesinde operasyon planlamıştık. Ancak üst komutanlar bu operasyonu iptal ederek bölüğü teröristlerin bulunduğu bölgenin tam tersi istikamete yönlendirdi."

Kim o üst komutanlar? İstihbarata, çevredeki hareketliliğe rağmen karakol neden zayıf düşürüldü? "Taburun muharebe etkinliği zaman içinde törpüldü. Ve sanki saldırıya karşı güçsüz hale getirilmek istendi." diyen, dışarıdan biri değil, Karakol Komutanı Dirik. "Kamuoyuna yansıyanlar buzdağının görünen yüzü." yine onun sözü.

Daha buzdağının altı var yani. Bunları bilmek de kamuoyunun hakkı. Bir iddiaydı, karakolun üzerinde görünen insansız hava aracının doğruluğunu teyit etti. Dirik'in açıklamaları, göz ardı edilecek türden değil. Bu, illegal yollardan elde edilmiş ses kaydı da değil. Buna rağmen gerekli yankıyı bulduğu da söylenemez.

Neden mi konuştu? Birçok sebebi olabilir. İnsan psikolojisinin gereği olayın üzerine yıkılacağını gördüğü için konuşmuş olabilir. Vicdanı da ihmal etmemek gerekir. Bu kadar ağır bir tablo karşısında vicdanın sessiz kalması mümkün değil. O vicdan geceleri uyutmaz. Konuşunca rahatlayabilir ancak.

Sebebi ne olursa olsun Dirik'in söyledikleri çok önemli. Gazete sayfalarında unutulup gidecek sözler değil. Dağlıca nereden mi çıktı? Karakol komutanının açıklamaları o dosyayı tekrar açtı. İki gün sonra o kâbus gecenin yıldönümü. Olayın üzerinden tam dört yıl geçmiş.

O gece Dağlıca'da ne oldu? Sis perdesi giderek aralanıyor. İyi de oluyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terör nereye?

Mustafa Ünal 2011.10.21

Yürekler yangın yeri. 2

4 şehidin acısı dağladı. Ağıtlar yükseliyor dört bir yandan. Bir millet ayakta. Öfke kabarıyor. Terör örgütüne tepki çığ gibi. Şehitler uğurlanırken duygular aklın da mantığın da önünde. Nasıl olmasın ki... Dayanılır gibi değil. Bir gecede 24 şehit, bir o kadar da yaralı. Savaş gibi. Gibisi fazla aslında.

Teröristler sekiz koldan saldırıya geçiyor. Örgüt değil, devlet saldırısı sanki. Bu kadar geniş çaplı planı nerede ne zaman yaptılar? Sessizce nasıl bir araya geldiler? Kesin rakam yok. Tahminler 200 ile 400 arası teröristin varlığına işaret ediyor. Gece de olsa, zifiri karanlık da olsa bu kadar kalabalık bir grubun hareketi tespit edilmeliydi. İnsansız hava araçlarını, termal kameraları geçelim, insan istihbaratı nerede? En ağır bilanço Keklikkayası Tepesi'nden... 46 askerden 21'i şehit. Çoğu da er.

Hani terörle mücadelede erlerin yerini uzmanlar, profesyonel askerler alacaktı? Bu sözün üzerinden kaç yıl geçti? En az 4 sene.

Teröristler Kuzey Irak'tan gelmiş... Eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın kulakları çınlasın. Hani Kuzey Irak 'BBG evi gibiydi'? Orada olup biten her şeyi gözetliyorduk. Yüzlerce terörist ağır silahlarla içeri sızarken niye göremedik? Bir izahı olmalı.

Keklikkayası Tepesi'nde 21 Mehmetçigi nasıl şehit verdik? Dün Genelkurmay uzun bir açıklama yaptı. 'Irak'a kara ve havadan harekât var' dedi. O gece yaşananlarla ilgili hiçbir ayrıntı yok. Bunların konuşulacağı gün bugün değil aslında. Ama sormadan da edemiyor insan. Herkes isyan halinde. 24 şehit bu kadar kolay verilmemeli. Sanki terör ikliminde yaşayan bir ülke değiliz. Hiçbir hazırlığımız, tedbirimiz yok, bir gece her

şeyden habersiz baskına uğruyoruz. Teröre her gün kurban veren bir ülkeyiz. Elimiz tetikte olmalı. Askerin hele subayın mermisi bitmemeli. Her an çatışmaya girmeye hazır askerin mermisi biter mi?

200 kişilik bir grup geliyorsa en az yarısı orada toprağa düşmeli. Örgütün zayıflığı yok denecek kadar az. Nasıl yanmaz insan?Terör yine çok dokunaklı sahneler bıraktı geride. Acının fotoğrafı Gaziantep'ten. Kapı ziline çalması üzerine pencerenin camından aşağıya doğru bakan iki kadın-biri şehidin anası, diğeri kardeşi olmalı-gözyaşlarına boğulmuş. Gelen, kara haber. Benzer görüntüler 24 hanede yaşandı önceki gün. Duydukları karşısında yere yığılıp kalan anaların, kardeşlerin sayısı bir iki değil, onlarca. Ateş önce düştüğü yeri yaktı. Sonra bütün bir ülkeyi. Diğer evler de şehit evlerinden farklı değil. 74 milyon her bir şehidi, evladı bildi. Şehit kendi evinden çıkmış gibi sarsıldı.

Bütün Türkiye'de hayat ağırlaştı. Yemeğin tadı acılaştı. Kimi binalara büyük bayraklar asıldı. 'Keder ve kader ortaklığı' millet olmanın gereği. Acıya kayıtsız kalmak mümkün mü? Böyle günlerde duygulara gem vurmamak kolay değil elbette. Ancak üzüntüyü de, kederi de, öfkeyi de yaşarken kontrolü elden bırakmamak şart.

Duygu selinin önünde şuursuzca sürüklenmenin bedeli çok ağır olur. Terörün asıl hedefi bu zaten. Nihai amaç; kardeş kavgası. Ve bölünmenin psikolojik iklimini hazırlamak. Biraz zor ama ağlarken de kızarken de duygularımızı dizginlemekten başka çaremiz yok. Duygulara teslim olmak en kolayı.

Terör gibi hassas ve nazik bir sorun asla günlük politik çekişmelere alet edilemez. Bugün iktidarıyla muhalefetiyle herkesin çok daha dikkatli dil kullanması gerekmez mi?

MHP lideri Bahçeli'nin ikazı tam zamanında ve yerinde: 'Provokasyonlara, tahriklere dikkat edilmeli, bin yıllık kardeşliğimizi zayıflatacak, incitecek ortamlara, davetlere ve komplolara karşı uyanık olunmalıdır.'

Böyle zamanlarda sokaklar çok tehlikelidir. Bahçeli bunu en iyi bilenlerden biri. Saf duygularla, iyi niyetle başlayan yürüyüşleri, provokatörler bambaşka mecralara sürükleyebilir.

En ağır sitem şehit babasından. Ankaralı şehidin babası sordu: 'Niçin zenginlerin çocukları şehit olmuyor da hep garibanlar şehit oluyor? Oğlum botum eskidi dedi, bot gönderdim. Dağ başında görev yapan askerlerin çay, şeker ihtiyaçları neden karşılanmıyor?' Siteminde de sorusunda da haklı.

Ve en zor soru: Terör nereye?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zor sorular!

Mustafa Ünal 2011.10.23

Şehitlerin acısı soğumadı.

Dün yüreği dağlanmış biri telefonda 'Sana bir soru soracağım.' dedi. İsyan halindeydi. Öfkesi sesine yansyordu. İlerlemiş yaşına rağmen olup biteni anlayamıyordu. Sokaktaki her vatandaş gibi. 'Katır, tankı tekmeyle devirebilir mi?' dedi. Elbette, hayır. Neyi kastettiği belliydi. Ardından o can alıcı soruyu sordu; 'O zaman 24 şehidin izahını yap bana...'. Kolay mı izahı?

Onlarca teröristin fark edilemeyişi hiçbir uzman açıklayabilmiş değil. Ben nasıl izah edeyim? Ne terör uzmanları ne de askerî yetkililer...

Bir soru daha; her türlü istihbarata rağmen Keklikkaya'da, korumasız ve korunaksız bir barakada 50'ye yakın asker neden kaderlerine terk edildi?

Dağlıca'dan, Aktü-tün'den hiç mi ders alınmadı? Alındı ise bu ne? Birbirine benzeyen bu kaçınıcı baskın?

Bir süredir, örgütün faaliyetlerini Hakkâri bölgesinde yoğunlaştırdığını duymayan kalmadı. Peki, ne yapıldı?

Acaba o iddia doğru mu? Örgüt yöneticilerinin 'Askerler komutanları tutuklandığı için işi gevşetti, durumu değerlendirelim...' şeklinde konuştukları iddiası. Hiç ihtimal vermem. 'Acaba' kuşkusu düşmedi de değil. Tutuklanan komutanı biliyorsunuz; Gürbüz Kaya...

Hakkâri'nin hemen yakınında terör örgütünün kampı bulunduğu iddiasına inanmamıştım. Doğru olduğu, iki hafta önce yapılan operasyonda ortaya çıktı. Kamp yerle bir edildi. Niye bugüne kadar beklendiğini de anlamak zor. Acaba başka kamplar var mı? Kuzey Irak'ta değil sınırların içinde olduğunu söyleyenler var.

30 yıllık geçmiş, yüzlerce şehit... Onca tecrübeye rağmen bugüne kadar terör örgütüne karşı etkili mücadele verdiğimiz söylenemez. Elle tutulur, uzun soluklu bir strateji var mı dersiniz, cevap veremem. Her kanlı saldırıdan sonra geniş çaplı operasyon ve sınır ötesi sıcak takip ve 'şu kadar terörist etkisiz hale getirildi' haberleri... Sonrası yok.

Vaktiyle bir terör uzmanından dinlemiştim: 'Stratejiler komutanların görev süresiyle sınırlı. Zamana yayılmış eylem planları yok. Her gelen komutan kendi döneminin stratejisini oluşturup gidiyor. Ne tecrübe ne strateji aktarımı. Yeni gelen yeniden başlıyor. Karakol komutanından kuvvet komutanına kadar böyle...'

Bunlar kaç kez konuşuldu? Sonuç ortada. Ne, ağır kayıplar verdiğimiz karakolları muhkem hale getirebildik ne de sınır güvenliğini sağlama alabildik. İstihbarat zaafı bir türlü giderilemedi. Katırların sırtında taşınan ağır silahlar karakolların dibine kadar sokulup, saklandı. Yüzlerce terörist sınırı geçerek geldi.

Acı tablo birinci ağızdan itiraf edildi. Eski Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in ses kaydını bir daha okuyun.

Son dönemde terör örgütüne karşı operasyonların eskiye oranla çok daha etkili olduğunu söylemek lazım. Bunda yeni komuta kademesinin önemli payı var. Genelkurmay Başkanı olay sabahı bölgeye gitti ve hâlâ Ankara'ya dönmedi. Faydası da görüldü.

İmdat çılgınlıkları telsiz konuşmalarına yansıyan teröristlerin konuşmalarına bakar mısınız; 'Kırsaldan gerillayı toplayın... Havanı'nın aşağısındayız. Bize destek lazım... Destek... Yoksa gerilla için çok acı olur. / Ben ne yapayım? Bir gerilla ağır. Sıkın... Kaçın... Kafasına sıkın. 20'nin üzerinde yaralı var. Yaralı. Roket atın... Roket...'

Yürekleri bir nebze de olsa soğutan haberler bunlar. Kendi internet sitelerine düşen bir başka haber... Uçakların bombardımanı sırasında aralarında örgütün Hakkâri sorumlusu Yücel Halis'in de bulunduğu üst düzey 3 yönetici öldü.

Terör örgütünün anladığı dilden konuşanlara bir yenisi eklendi. Kim mi? Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir. Aynen şöyle dedi: 'Bu ülkede artık Kürt sorununda tek bir can yitirme lüksümüz yok. Eğer bu sorunu mutlaka birinin ölmesi çözecekse, mutlaka bir insan ölerек bu sorun çözülecekse ben hazırım. Gerilla da bana siksın, asker de bana siksın. Bu ölümler artık dursun.' Bir isyan bu. Baydemir'in çıkışı önemli.

Silahlı terör unsurlarını bertaraf etmeden ne Kürt sorununda ilerleme kaydedebilir ne de ülkenin geleceğini inşa edebiliriz. Terör Türkiye'nin ayağına vurulmuş bukağı gibi. Dünyanın her tarafında silaha silahla cevap verilir. Silahların konuştuğu yerde sözün hükmü yok.

Görünen o ki terörle mücadelede yol ağzındayız. Tankla katırın savaşı değil bu. İçinde devletlerin olduğu çetin bir mücadele. Önemli olan Türkiye'nin ne yaptığı... Ya sağlam stratejilerle terör örgütünün oksijenini keseceğiz, yaşayamaz hale getireceğiz ya da şehitlerin arkasından ağıtlar yakmaya, sloganlar atmaya devam edeceğiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yunus'un gözleri ve Van ruhu...

Mustafa Ünal 2011.10.26

Aşınası olduğumuz bir acı bu. Marmara'dan tanıyoruz, Düzce'den biliyoruz, Erzincan'dan hatırlıyoruz. Bu kez Van... Taa Van değil. Ne gönülden ırak ne coğrafya olarak uzak.

Hemen yanı başımızda.

Bu defa Van'la yıkıldık. 7,2 az değil. Şiddetli sarsıntı. Derinlerde değil. Yüzeye çok yakın. En büyük yıkım Erciş ilçesinde. Son rakamlar 432 kişinin hayatını kaybettiğini gösteriyor. 1000'in üzerinde de yaralı var. Kayıpların sayısı belirsiz. Temennimiz bu sayının daha da artmaması.

Üç gündür, yüreğimiz parça parça. Gözümüz kulağımız enkazlarda... 'Orada kimse var mı?' seslenişine bir cevap bekliyoruz. İyi haberler de var, kahredici haberler de... Her sağ çıkan cana seviniyoruz.

Azra bebek gibi. Daha çok minik; 14 günlük. Üç gün sonra kurtarıldı. Azra bebeği kurtarma ekibinin kucağında gören herkesin gözleri nemlendi. Adeta yıkıntıların arasından yeniden doğdu. Yalnız değil. 3 saat sonra da aynı enkazdan annesi sağ olarak çıktı.

Hiç şüphe yok, Van'ın kayıpları bizim kayıplarımız. Van'ın acısı acımız. Acılar birleştirdi yine. 74 milyon bir bütün oldu. Türkiye'nin dört bir yanında Van seferberliği var. Devlet aciz değil. Öncekilerle kıyaslanamayacak kadar hızlı ulaştı. Başbakan Erdoğan o gün Van'daydı. Bakanların önemli bölümü bölgede. Devlet de millet de seferber. Yardım konvoyları yollarda... Bir ruh bu. Van ruhu.

Van ruhuyla zaman içinde kırılmalar yaşayan kardeşlik hukuku yeniden inşa ediliyor. Yardımlar karşısında uygulanan BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın söyledikleri unutulmaz: 'Türkiye'nin dört bir yanından gelen yardımlarda kardeşlik kokusu, kardeş selamı var. Herkese teşekkürler.'

Evet kardeşlik öylesine candan ki kokusu yardımlara sinmiş. Demirtaş da o kokuyu duyuyor. Ve aynı şekilde candan karşılık veriyor. Kardeşlik kokusunun sindiği yardımların arkası gelecek. Önümüz Kurban Bayramı. Vanlı yalnız kalmayacak. Van'a akın yaşanacak. Hazırlıklar başladı bile.

Az da olsa can sıkıcı densizlikler yok değil. Onlara en iyi cevabı MHP lideri Devlet Bahçeli verdi. Dün grup toplantısında "Böylesi bir günde ayrımcılığı körükleyerek 'ağlama sırası onlarda' gibi lanetlenmesi gereken yaklaşımları da büyük bir densizlik ve soysuzluk olarak gördüğümüzü söylemeliyim." dedi.

Densizliklere cevabın Bahçeli'den gelmesi ayrıca sevindirici.

Her depremin unutulmaz fotoğraf kareleri olur. Yunus, Van'ın unutulmazı. Omuzundaki cansız bir el, korku ve endişeyle büyümüş gözleri, çok şey anlatan yüzü... Enkazdan çıkarılırken çekilmiş. Depreme internet kafede yakalanan 13 yaşındaki Yunus'un sağ olarak enkazdan çıkarılması sevince boğmuştu.

Çok geçmeden hayatını kaybetti. Önce bilincini yitirdi. Kol, bacak ve boynunda kırıklar varmış. O yüze yansıyan acıymış.

Son anlarını gözyaşları içinde babası anlattı: "Enkazdan çıkarıldıktan kısa süre sonra baygınlık geçirdi. Doktor iç kanama dedi. Ambulansla yola çıktık. Ağrı'ya varmadan hayatını kaybetti. Kalbi durdu." Ne yazık ki ailenin de Türkiye'nin de sevinci kısa sürdü.

Yunus'un o fotoğrafı, masum yüzüne yansıyan o ifadeler hafızalara kazındı, hiç unutulmayacak.

Van'da, Erciş'te yaşanan başka dokunaklı hikâyeler de var. Onları da yeri geldikçe öğreneceğiz.

Aşınası olduğumuz acı bu. Dün Marmara'daydı, bugün Van'da... Yarın bir başka yerde. Tecrübemiz var. Yaralar daha çabuk sarılacak. Enkazların arasından kardeşlik ruhu yeniden doğuyor. Kardeşlik kokusu sinen bu Van ruhu eminim ki diğer yaraları da saracak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tören Cumhuriyeti

Mustafa Ünal 2011.10.30

Dün 29 Ekim'di, Cumhuriyet'in ilanının 88. yıldönümü. Cumhuriyet Bayramı yurdun dört bir yanında kutlandı ama törenlerle değil, kısıtlı programlarla. Bu yıl resmi kutlamalar, görkemli törenler iptal edildi, Çankaya Köşkü'nde resepsiyon verilmedi.

Sebepsiz değil. Toplum acıyla örselendi çünkü. Önce terör vurdu. Çukurca saldırısının dumanı henüz üzerinde tütüyor. Yüreklar soğumadı. 24 şehidin acısı dipdiri. Ardından deprem... Bu kez 7,2 şiddetiyle Van'ı vurdu. Bilanço ağır; ölü sayısı 500'ü geçti. Erciş'te enkazlar tam kaldırılabilmiş değil.

Deprem sadece binaları yıkmadı. Toplumun psikolojisini de bozdu. Van ve çevresinde binlerce insan ayaza rağmen geceyi dışarıda geçiriyor. Herkese çadır verilebilmiş değil. Kabul etmek lazım ki terör ve deprem bütün ülkeyi matem coğrafyasına çevirdi.

Millet olmanın gereği bu. 'Tasada, kederde' aynı duyguları paylaşmak... Van ağlarken, Ankara bayram yapamaz. Bir yanda enkaz yığınları arasından ölü bedenler çıkarılırken, ülkenin başka bir yerinde hiçbir şey olmamış gibi davranılamaz.

Bu yılki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının öncekilere göre farklı olmalı. Deprem acısının gölgesi düşmeli. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün resepsiyonu, Başbakan Erdoğan'ın törenleri iptal etmesi son derece isabetli. Cumhuriyet'in ruhunda da var bu.

Buna rağmen tepki gösterenler oldu. Baş çeken CHP... Kemal Kılıçdaroğlu törenlerin iptalini eleştirdi. Kullandığı üslubu yadırgamamak mümkün değil. Oysa CHP lideri bugüne kadar hep dikkatli dil kullanmaya özen gösteriyor, her konuyu rejim meselesine dönüştürmüyordu. Bu kez törenlerin iptalini rejim konusu olarak yorumladı.

Şu cümlelere bakar mısınız: 'Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla tören yapılmasını yasaklayan bir anlayış Cumhuriyet'e karşı anlayıştır. Mustafa Kemal'in devrimlerine karşı anlayıştır. Böyle çağ dışı anlayış olamaz.' Kılıçdaroğlu'ndan duymaya alışık olmadığımız üslup bu. İptalin sebebi belli... Van depremi. CHP doğru bulmayabilir. İtiraz da edebilir. Rejim meselesi olarak ele almasının hiçbir izahı yok.

Törenler ayrı, rejim olarak Cumhuriyet ayrı. Cumhuriyet halk odaklı rejimin adıdır. Ne bir gazete ismidir ne de bir partinin adıdır. Maalesef Cumhuriyet'i bir gazete ve parti adı olarak görenler var. Törenlere karşı çıkmak Cumhuriyet'e karşı olmak anlamına gelmez. Öteden beri resmi törenler, görkemli kutlamalar eleştirilir.

Sovyet Bloku'nun çökmesinden sonra çağdaş dünyada örnekleri de kalmadı. Görkemli tören Soğuk Savaş döneminde komünist rejimlerin propaganda aracıydı. En görkemli törenler Doğu Bloku ülkelerinde yaşanırdı. Ayrıca bu ülkelerin adının önüne de Cumhuriyet kelimesi eklenirdi. En vurgulu cumhuriyet ismi Sovyetler ve Kaddafi'nin Libya'sında geçerdi.

Türkiye'de resmi törenler devlet politikasıdır. Anlamak, idrak etmekten çok ideolojik propagandaya dönüktür. Gün boyu ideolojik ezberler tekrarlanır durur. Yeni, farklı söylem yoktur, eskinin tekrarından ibarettir. Propaganda ağırlıklı görkemli törenlere soğuk bakanlardanım.

Bu ülkede törenlerle problemi olanlar çıkabilir ama Cumhuriyet'le sorunu olanlar yok denecek kadar azdır. Yönetimin babadan oğula geçtiği saltanat rejimi bir daha dönmek üzere tarihe gömüldü. Günümüz Türkiye'sinde saltanat peşinde koşan, padişahlık isteyen ne kişilerden ne de siyasi akımdan söz edilebilir. Cumhuriyet katı bir tek adam ideolojisi değil, çağdaş bir rejimin adı. Cumhur halk demek zaten... Halk yönetimi. Saltanatın alternatifi olarak ortaya çıktı ve yerleşti. Risk de yok, tehlike de yok.

Cumhuriyet'i, demokrasi ile daha fazla halkla ve evrensel değerlerle taçlandırmak için yapılması gerekenler var şüphesiz. Türkiye o yola girdi. Geriye dönüş yok. Eski Cumhurbaşkanı Sezer halsiz cumhuriyet arzuluyordu. CHP lideri Kılıçdaroğlu da ideolojik cumhuriyet refleksi gösterdi. Cumhuriyet karşıtlığı gibi bir üslubun, ne gerçekliği ne de toplumda karşılığı var.

İptal edilen törenler, Cumhuriyet değil. Van ağlarken Ankara bayram yapamaz...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gerçek dostların bilinemediği parti...

Mustafa Ünal 2011.11.02

"Gerçek dostlarınız kim asla bilemiyorsunuz." Bu sözü kim söylemiş olabilir? Bir devlet adamı mı yoksa bir stratejist mi? Hayır, her ikisi de değil. Tahmin etmeniz zor.

Bizde lider eşleri genellikle medyadan uzak durur, arka planda kalmayı yeğlerler. Hele röportaj vermekten ısrarla kaçınırlar. Konuşmalar da siyasî konulara pek girmezler. Kendilerini daha çok sosyal ve kültürel alanlarla

sınırlarlar.

İstisnası yok mu? Elbette var, ama çok az.

Hafta sonu Habertürk'ün pazar ekinde Kemal Kılıçdaroğlu'nun eşi Sevim Hanım'ın mülakatını görünce şaşırmadım desem yalan olur. Sevim Hanım epey de cesur laflar etmiş. Siyasî değerlendirmeler yapmaktan da çekinmemiş. Her soruya içtenlikle cevap vermiş. Siyaset yapmamış, açık açık konuşmuş. Sevim Hanım mecbur kalmadıkça eşinin yanında görünmezdi. Siyasetten hoşnut olmadığını halinden anlayabilirdiniz. Parti toplantılarında, mitinglerde çok seyrek boy gösterdi. Konuşması o yüzden şaşırttı beni. Hele söyledikleri... Tam anlamıyla sürpriz oldu.

"Kemal'in siyasete atılmasını pek istemedim." diye başlamış anlatmaya. Engelleyemeyince kabullenmekten başka çare kalmamış. Bu psikolojisi sözlerinin satır aralarına aynen yansımış. Kemal Bey'in genel başkanlığı olağan süreçlerin değil, olağanüstü şartların sonucu... Sevim Hanım'ın parti içi değerlendirmesi ilginç geldi bana. Kemal Bey, CHP'nin sorunlarını konuşmaktan genellikle kaçınırdı. Sevim Hanım "Siyaset çok zor iş." dedikten sonra sözü CHP'ye getirmiş ve şunları söylemiş: "Bunu CHP'de yapmak daha zor. Gerçek dostlarınız kim asla bilemiyorsunuz."

Yazının başındaki o sözü söyleyen Sevim Kılıçdaroğlu... Konuşmasının ilerleyen bölümlerinde "Her kafadan bir ses çıkıyor." diye bir cümlesi daha var.

Bu tespitler bir gözlem mi yoksa Kemal Bey'in yakınmalarından çıkardığı bir netice mi, belli değil. Her ikisi de olabilir. CHP'de siyaset yapmanın zorluğunu bilmek için partiye yakın olmaya gerek yok, uzaktan da görebilirsiniz. Bu gerçeği Sevim Hanım'ın fark edememesi mümkün değildi zaten. CHP'de genel başkan olsanız da fark etmez. Aksine işiniz daha zordur. "CHP'yi yönetmek Türkiye'yi yönetmekten daha zordur." diyen sol siyasetçilere rastladım. İstisnasız her genel başkan parti içi muhalefetten çok çekti. Bülent Ecevit ve Erdal İnönü hayatta olsalar da konuşsalar... Her ikisi de Sevim Hanım'a hak verirdi. Parti içi muhalefet varlığını hissettirdi ama Kemal Bey'e karşı mücadeleye girişmedi. Bir avans tanındı. Sevim Hanım'ın yakınması parti içinde bir hareketliliğin de işareti sayılabilir.

Parti içinde yankılanan bir başka cümlesi daha var Sevim Hanım'ın... CHP'nin seçim performansını yorumlarken şunları söylemiş: "Kemal elinden geleni yaptı. Çok çalıştı. Ama şu da bir gerçek: Türkiye'de sağ muhafazakâr milliyetçi damar her zaman hakim oldu. Sol taş çatlasa yüzde 35'ten fazla oy alamaz."

Çok cesur bir tespit... Bu, CHP ebediyen iktidar olamaz demek. Tek başına iktidara gelmek için değil yüzde 30'ları, yüzde 40'ları aşmak gerekiyor. Seçimlerde başta Kemal Kılıçdaroğlu olmak üzere CHP sözcüleri 'iktidar' hedefi koyarken yüzde 40'lı rakamları telaffuz etti. Kılıçdaroğlu Bursa'da "Yüzde 40 alacağız." dedi. Demek ki Sevim Hanım'ı ikna edememiş.

CHP 1977 seçimlerinde Bülent Ecevit'le yüzde 42 oy aldı. Rahşan Hanım hatırlatsa yeri. Ecevit, 'yeni düzen' diyerek sistemi eleştirerek, statükoyu sorgulayarak kazandı. Solun kendini değiştirmeden büyüme şansı yok. Aslında Kemal Bey de bu gerçeğin farkında. 'Yeni CHP' demesinin nedeni bu... Yoksa solun makus talihini değiştirmesi mümkün değil. O yüzden temel politikalarda yeni arayışlara yöneldi. CHP'nin geleneksel ideolojik, katı çizgisini esnetti. Ancak törenlerin iptaliyle başlayan Cumhuriyet Bayramı polemiginde eskiye dönüşün işaretleri var. Sevim Hanım'ın 'Taş çatlasa yüzde 35' sözünü eleştirenler olabilir, bu yüzden kendisine kızanlar çıkabilir. Bu, bir gerçeğin itirafından ibaret...

Kılıçdaroğlu ailesi, Dersim'in acısını derinden yaşayan bir aile... Kemal Bey'in babası sürülmüş... Halasının, aileden 40 kişiyle birlikte götürüldüğünü Sevim Hanım'dan öğreniyoruz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hasdal'a tur!

Mustafa Ünal 2011.11.04

Genelkurmay Başkanı Necdet Özel, şaşırttı. Hasdal Cezaevi'ne giderek, Balyoz tutuklusu generalleri ziyaret etti. Kapıyı o açtı, arkası geldi. Bir gün sonra Deniz Kuvvetleri Komutanı Murat Birgel, dün de Hava Kuvvetleri Komutanı Mehmet Erten, Hasdal'daydı. Adeta Hasdal'a turlar başladı. Yarın bir başka komutanı orada görebiliriz.

'Necdet Özel şaşırttı' diyorum çünkü ondan, böyle bir ziyaret beklemiyordum, sürpriz oldu. Eskilere göre çok daha dikkatli davranacağını işaretlerini vermişti. 10 gün önce NTV'den Nilgün Balkaç'a aynen şunları söylemişti: "Yargıya müdahale anlamına gelebilecek davranışlardan özellikle kaçınan Türk Silahlı Kuvvetleri, yargılamayı etkilemeyecek şekilde malum soruşturma ve davalara ilişkin gelişmeleri yakından takip etmektedir... TSK, hukukun üstünlüğüne her zaman büyük önem vermiş ve vermeye devam etmektedir. Bu nedenle soruşturma ve davaların devam ettiği bu safhada konuyla ilgili olarak daha fazla değerlendirme yapmam uygun değildir."

Dikkatli üslup, röportajın geneline hâkim... Balyoz tutuklusu generallerle ilgili söyledikleri de son derece ölçülü. TSK mensuplarının tutuklanmasından derin üzüntü duyduğunu, uzun tutukluluk sürelerinden herkes gibi kendisinin de şikâyetçi olduğunu söylüyor ama yargı sürecini olumsuz etkileyecek şekilde konuşmaktan da özenle kaçınıyor.

'Yargı etkilenir' endişesiyle fazla konuşmaktan çekinen bir ismin Hasdal ziyaretini anlamlandırmakta zorlandığımı söylemeliyim. 'Şık olmadığı' kesin.

Tıpkı daha öncekiler gibi. Kocaeli Garnizon Komutanı Galip Mendi'nin Kandıra Cezaevi'nde tutuklu emekli generalleri ziyareti büyük tepki çekmişti. 'İnsanî nedenler' dense de 'yargıya müdahale' olarak yorumlanmıştı. Başka ziyaretler de var.

Görev süresi dolmadan istifa eden eski Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in Hasdal ziyareti de kamuoyunda çok ses getirmişti. Koşaner, Hasdal'da dört saate yakın kalmıştı. Daha sonra tutuklu yakınlarıyla görüştü. Koşaner'in Balyoz tutuklularını serbest bırakırmak için yoğun çaba harcadığı biliniyor. Bir yıl boyunca her zeminde girişimlerde bulundu ancak sonuç alamadı. İstifasının nedenlerinden biri de bu.

Mendi ve Koşaner'e tepki gösterirken Özel'in Hasdal ziyaretine sessiz kalmamız beklenemez. Genelkurmay Başkanı yanlış yaptı. Açıklamalarındaki özen, davranışlarına yansımada. Olayın şüphesiz insanî boyutu var. İçeride bulunanların bir kısmıyla birlikte çalışmış olabilir. Ancak onun kurumsal bir kimliği var.

Genelkurmay Başkanlığı, devletin en hassas kurumlarının en başında geliyor. 'Silah arkadaşlığı' tamam önemli ama o generaller sebepsiz tutuklanmış değil. Baştan sona yargı kararı... Önce gözaltı, savcının talebi ve tutuklama kararı. İtirazların hepsine de ret. Dava sürüyor, nihai karar çıkmış değil. İddianameye yansıyan suç hafif değil, ağır; darbe girişimi. Bütün demokratik anayasal sistemlerde darbe, idamlık suç... Girişimi de olsa hafife alınamaz.

Dün gazetelerin birinci sayfalarında bir haber var. Komşu Yunanistan'dan... Yunanistan, tarihinin en ağır krizini yaşıyor. Ekonomik olarak iflas etti. Askerde bir kıpırdanma, bir hareketlenme gözlenmiş. Bizdeki gibi bavullara sığmayan belgeler ve ete kemiğe bürünmüş girişim bile yok.

Bir istihbarat üzerine, CIA'in uyarısıyla hükümete karşı darbeye hazırlanan Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının da aralarında bulunduğu 16 general, gece yarısı görevlerinden alındı. Çağdaş dünyada darbe için kıpırdamanın bedeli bu.

Bizde ise en üst düzeyde ziyaretlere mazhar oluyorlar. Genelkurmay Başkanı Özel'in biraz ürkek, biraz çekingen, âdet yerini bulsun kabilinden de olsa darbe girişiminden yargılanan generalleri ziyareti en hafif tabirle şık olmadı. Yargı sürecini nasıl etkileyeceğini yaşayıp göreceğiz.

Kamuoyu Genelkurmay'dan kurumsal olarak darbe, çete ve cuntasal faaliyetlere karışanlara karşı sözde değil, özde tavır bekliyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Van'da bayram!

Mustafa Ünal 2011.11.06

Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer'le Erciş'te, depremzedelerin arasında dolaşırken bir genç yanıma yaklaştı ve heyecanla, "Erciş il olmalı. Tıpkı Düzce gibi... Yeterli nüfusu var. Tarihi de, coğrafyası da uygun. Başka türlü göçü durdurmak mümkün değil." dedi.

Bir özel okulda yöneticiymiş, depremin ilk gününden beri geceli gündüzlü çalışıyormuş. Söylediklerini desteklemek için okuldan örnek verdi. "270 öğrencimiz vardı, 100'ü kaydını aldı." dedi. Başka bir şehre gitmek üzere ayrılmışlar.

Rakam gerçekten düşündürücü... 'Erciş'i kurtaracak reçete' heyecanı ile anlatmasının sebebi varmış. Erciş, boşalmamalı. Bakan Dinçer genci dikkatle dinledi. İl burada değil, Ankara'da değerlendirilecek bir konu. Hükümet, göçü durduracak çareleri arayacaktır.

Erciş'te mevsim sonbahardan kışa dönmüş. İklimi sert, güneş etkisini yitirince ayaz başlıyor. Soğuğu hücrelerinize kadar hissediyorsunuz. Merkezde hasarlı bina çok... Enkazlar da henüz kaldırılmamış. Koreli arama kurtarma ekipleri devasa bir enkazın üzerinde çalışma yapıyor.

Kendilerinden haber alınamayan âmâ bir kişi ile iki kızını arıyorlar. Akşam saatlerinde cansız bedenlerine ulaşıyorlar. Yolda yürürken bir binanın altında kalmak, kaderleri oldu.

Depremin yaralarını kısa sürede sarmak kolay değil. Günlük yaşam da çadırlarda sürüyor. Sık sık tekrarlanan 5 ve üzerindeki artçı depremlerin insanın psikolojisini etkilememesi mümkün değil. Sanki deprem bitmemiş gibi... Ercişli, her sarsıntıyı yeni deprem olarak algılayarak haksız değil. Hasarı az da olsa yüksek binalara dönememesinin nedeni bu.

Bakan Ömer Dinçer eğitim alanındaki çalışmaları yerinde görmek için Van'da. İlk durak da Erciş... En büyük yıkım orada çünkü. Dinçer'in, "Hayatın normale dönmesi okullara bağlı." tespiti yerinde... "Okullar açılınca

çocuklara, dolayısıyla ailelere ulaşacağız. Sorunları öğreneceğiz. Okullar, rehabilitasyon ve normalleşme sürecini hızlandıracak." dedi.

Dinçer'in bütün çabası planlandığı gibi 14 Kasım Pazartesi günü okulları açmak. Devleti seferber etmiş durumda... Öğretmenler için 'konteyner evler' yapılacak. Yerleri tespit edilmiş, siparişler verilmiş. İncelemelerin sonunda "14 Kasım'a büyük oranda yetiyecek." dedi.

İlk dersin sürprizleri olacak. Kamuoyunun yakından tanıdığı simalar Van ve Erciş'e gelecek. Hakan Şükür ve 'Çocuklar Duymasın' ekibi bunlardan biri. Sadece öğrencilere değil, öğretmenlere de moral. Onların da psikolojik desteğe ihtiyacı var.

Erciş sokaklarında acı manzaralar var. Ve tabii dokunaklı hikâyeler... Onu Dinçer'le gittiğimiz taziye evinde gördüm. 7-8 yaşlarında bir kız çocuğu. Adı Eylül... Enkazın arasından kurtarılmış. Üzerinde izleri var. Alın çizik, eli sargılı.

Bütün masumiyetiyle "Terasa doğru çıkacağıma, merdivene doğru koştum. Ayak takıldı, düştüm. Birden karanlık oldu... Sonrasını hatırlamıyorum." dedi. Enkazın altından gelen sesi, üç kişinin daha sağ kurtarılmasını sağlamış. Şimdi dedesiyle hayata tutunmaya çalışıyor. "Pazartesi günü okulda olacağım." dedi.

Önceki gün deprem bölgesinde dolaşan tek bakan Dinçer değildi. Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Sağlık Bakanı Recep Akdağ da Van'daydı. Herkesin gündemi ayrı ama... Hedef ortak; yaraları bir an önce sarmak. Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar sürekli orada...

Bugün bayram. Van'a adeta akın var. En başta Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Van'da olacak. Daha önce ertelediği ziyaretini bu anlamlı güne bıraktı. Depremzedenin acısını paylaşacak. Dertlerini dinleyecek. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da Van'da... Toplumun değişik kesimlerinden ailesi yerine depremzedeyi tercih edecek işadamları ve esnaflar da var. Van ve Erciş'te bayram bir başka olacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbola bayram molası

Mustafa Ünal 2011.11.09

Bugün bayramın son günü... Doğrusu Türkiye iyi sınav verdi. Bir günde milyonlarca kurban kesildi. Bir iki istisna dışında olumsuz örnek yok.

Deprem'in hayatları altüst ettiği Van ve çevresinde 'dayanışma nedir' dünyaya gösterdik. Van seferberliği bayramda zirve yaptı. Acılar paylaşıldı.

Türkiye, devletiyle milletiyle el ele depremzedenin yanındaydı, dertlerine ortak oldu. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül bayrama depremzedelerle girdi. Ona çok sayıda bakan eşlik etti. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu da unutmamak lazım.

Toplumun değişik kesimlerinden renkli isimler de Van'daydı. Sadece depremin açtığı yaralar sarılmadı, yılların getirdiği kırılganlıklar da giderildi, kardeşlik hukuku yeniden inşa edildi. Daha doğrusu bu yönde ciddi adımlar atıldı. Van ve Ercişli de bu kardeşlik adımlarının farkında.

Aynı başarıyı keşke kazaları azaltarak trafikte de sergileyebilsek... Çoğu kere bayramlara trafik terörü, ölümlü kazalar damgasını vuruyor. Rakamlar önceki yıllara göre biraz düşse de yollar kandan henüz tam anlamıyla temizlenebilmiş değil.

Bugün Türkiye yine hareket halinde, milyonlarca insan dönüş yolunda... Kırsaldan şehir merkezlerine akın var. Rakamın yükselmemesi herkesin ortak temennisi.

Dün okuduğum en güzel haberlerden biri bundan sonra dinî bayramlarda futbol maçlarına mola verileceğini müjdeliyordu. Öteden beri bayram günleri neden maç oynanır sorusuna mantıklı cevap bulamazdım. Oyuncu için de seyirci için de müşkül bir durum.

Bırakın tribünlerin dolmasını, maçların göz ucuyla ekranlardan bile izlenmesi mümkün değil.

Bayramın ilk günü kritik maçlar oynandı. Ligin iddialı takımları Trabzon ve Beşiktaş birinci günü sahadaydı. Oyuncu için de taraftar için de ne kadar zor.

Maç sonrası bu konu Şenol Güneş'e soruldu, 'Bayramda futbol oynanır mı?' diye. 'Hayır' dedi ve ekledi: 'Doğru bulmuyorum. Ama zorunluluktan yaptılar bunu...'. Bu yılın özel durumu olduğu bir gerçek. Şike iddiaları yüzünden ligler geç başladı.

Ayrıca yeni bir sistem deneniyor. Sezon sonu şampiyon takımı 'play off' belirleyecek. Takvim çok sıkışık... Hafta arasında bile maçlar oynanıyor. Türkiye'nin alışık olmadığı bir tablo bu. Hafta sonu milli maç oynanacak olması da cabası. Takvim belirlenirken bu da bir faktör.

Mehmet Ali Aydınlar yönetimindeki Futbol Federasyonu bu yıla özgü 'ara formül' üretti. Süper Lig dışındaki tüm maçlara bayram molası verdi. 'Futbol ailesi bayramı yakınları ile geçirsin' diye. Ancak bu olumlu uygulamayı Süper Lig'e yansıtamadı.

Önümüzdeki sezona bıraktı. Dün kamuoyuna bundan sonra sezon planlamalarında dinî bayram tarihlerinin dikkate alınacağını duyurdu. Bu çok güzel haber... Bayram artık oyuncusundan seyircisine kadar futbol dünyasına da gelecek.

Şike iddialarının gölgesinde Türk futbolunu yönetmek zorunda kalan Mehmet Ali Aydınlar'ı bu doğru adım nedeniyle kutlamak gerekir. Konuşuldu, tartışıldı, eleştirildi fakat bugüne kadar kimse cesaret edemedi.

Dün Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç'la bayramlaşırken konu açıldı, o da bu gelişmeden dolayı memnuniyetini dile getirdi. "Takvim belirlenirken dinî bayramların da dikkate alınması normaldir. Futbol Federasyonu'nun kararını doğru buluyorum. Bizim de görüşümüz bu yöndedir." dedi.

Laikliği zedelediğini söyleyenler çıkmaz umarım. Hristiyan dünyası için dinî anlamı olan Noel'de, değil bir hafta, birkaç hafta liglere ara veriliyor. Doğrusu da bu... Dinî günleri dikkate almak gerekir.

Acısıyla tatlısıyla bayramın sonuna geldik. Bundan sonra toplumun bayram gibi haberlere çok ihtiyacı var. Söz futboldan açılmışken umarım, Milli Takım cuma günü oynayacağı kritik maçta Hırvatistan barajını geçer ve ülkede bayram havası estirir.

'Geri sayım çoktan başladı'

Mustafa Ünal 2011.11.16

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Fas yolunda konuşuyoruz. Gündemde 'Suriye krizi' var. Ama önce Fas... İki ülke arasındaki ziyaretler ne kadar azmış. Fas'ı en son ziyaret eden Türk Cumhurbaşkanı Kenan Evren... 1987'de gelmiş. Fas Kralı'nın Türkiye'yi ziyaret tarihi ise çok eski: 1968.

Arada Başbakan Erdoğan'ın ziyareti var, 2005'te. Oysa Fas Türkiye'ye uzak bir ülke değil. Aramızda hiçbir siyasi soğukluk yok. Her iki ülkenin sokakları birbirlerine sempatiyle bakıyor. Fas'la ilişkilerde hareketli bir döneme gireceğiz. Davutoğlu, Fas Kralı'nın Türkiye ziyareti üzerine çalışma yapıldığını anlattı. Arkası da gelecek.

Seçimlerin ardından yeni seçilecek başbakanın ilk ziyaret edeceği ülkelerin başında Türkiye var. En iddialı partinin adı da Adalet ve Kalkınma Partisi... Türkiye'den esinlendi.

Fas, sıradan Arap İslam ülkesi değil. İslam uygarlığına başkentlik yaptı. Endülüs'ün devamı kabul edenler var. Arap Baharı Fas'ta da esti. Tunus ve Mısır gibi sert ve keskin değil, yumuşak geçiş yaşadı. Reformlar sözde kalmadı. Yeni anayasa hazırlandı ve halkın oyuna sunuldu. Çok partili hayatın önü açıldı.

Neden mi Fas'tayız? Türk-Arap Forumu Dışişleri Bakanları Toplantısı için... Bu toplantılar Türkiye ile Arap Ligi arasında 2007'de başladı. Bu dördüncüsü... Toplantılar hep kritik süreçlere denk geldi. Geçen yıl İstanbul'da Mavi Marmara olayından hemen sonra gerçekleşmişti forum. Şimdi de Suriye krizinin en hararetli döneminde.

Arap Ligi birkaç gün önce Suriye'nin üyeliğini askıya aldı. Batı dünyasından sonra Arap başkentlerinden Şam'a doğru esen rüzgârlar çok sert... Beşşar Esed'in bu fırtınanın önünde durması kolay değil.

Rabat'ta ılıman hava var. Şehrin üstü bulutlarla kaplı, aralıklarla yağmur bırakıyor. Davutoğlu'nun ilk gün programı ikili temaslarla geçti, forum bugün başlayacak. Ana gündem, Suriye... Arap Ligi'nden dışlanmış, Türkiye'yi karşısına almış Beşşar Esed rejimi için kritik günler.

Davutoğlu 'Beşşar Esed için geri sayım çoktan başladı' dedi.

Davutoğlu önceki gün bütçe görüşmelerinde CHP milletvekillerinin tepkisiyle karşılaştı. CHP, hükümetin Suriye politikasına öteden beri eleştiriler yöneltiyor. CHP sözcüleri açıkça söylemese de 'mezhep faktörü' iması yapmaktan da geri durmuyor. Davutoğlu, CHP milletvekillerinin üslubundan rahatsız olmuş.

'Biz mezhepçilik yapmadık, yapmıyoruz' dedi ve ekledi: 'Beşşar Esed yeni mi Nusayri oldu? Düne kadar dosttuk, o zaman Nusayri değil miydi?' Yöneticilerinin hangi görüşten, hangi mezhepten olacağına Suriye halkının karar vereceğini söyledi. 'Suriye halkı bizim kardeşimizdir. Nusayri, Sünni, Hristiyan bizim için fark etmez' dedi. Doğrusu da bu...

Davutoğlu, Suriye muhalefetine de bu yönde tavsiyelerde bulunduğunu anlattı. İki gün önce görüştüğü Ulusal Konsey Başkanı'na 'Yapınızı geniş tutun, aranızda her düşünceden, her mezhepten insan olsun' dediğini söyledi. Suriye'deki gelişmeleri sadece mezhep açısından yorumlamak doğru değil. Şüphesiz mezhep yadsınamaz bir unsur... Ancak Türkiye için değerler ve milli çıkarlar esas.

Davutoğlu'na Suriye'ye tepki verirken Sudan'a neden sessiz kalındığı da soruldu. Bu bazı çevreler tarafından hükümete yöneltilen eleştiridir. Davutoğlu 'İkisi farklı konu' dedi ve ekledi: 'Sudan Devlet Başkanı Ömer Beşir'e de ses çıkardık. Türkiye'ye geldiğinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Beşşar Esed'e söylediklerini aynen Ömer Beşir'e de söyledi.'

Fas'tayız ama gündem Suriye, ikili temasların ve Türk-Arap forumunun en önemli konusu Beşşar Esed'in Baas rejimi... Kaderi ve sonrası konuşuluyor. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'de Dersim krizi

Mustafa Ünal 2011.11.18

Yıllar önce Deniz Baykal 'CHP'nin geçmişi avantaj olduğu kadar dezavantaj da...' demişti. Hiç unutmuyorum, o gün sağlam örneklerle özeleştiri yapmış, 'Tek parti döneminin uygulamalarını halk unutmadı, hâlâ CHP olarak bedelini ödüyoruz.' diye de eklemişti. Bizim Habip Güler'in Dersim haberine öfkelenen CHP'lileri görünce Baykal'ı hatırladım.

Tek parti dönemi CHP'nin peşini bırakmadı. Bırakacak gibi de değil... Tarih böyledir, unutmaz, bir gölge gibi takip eder. Haberi okumuşsunuzdur, CHP Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün'ün, zarif bir üslupla Habip'e verdiği mülakatta 'Dersim katliamının sorumlusu devlet ve CHP'dir. Atatürk de bu olaylardan haberdardır.' şeklindeki sözleri CHP'yi karıştırmaya yetti.

12 milletvekili zehir zemberek bildiri yayınladı. Hemen hepsi de parti yönetimiyle sorunu olan isimler... Aygün'ün partiden istifası istendi. CHP'de yaşanan, Onur Öymen'in ardından ikinci Dersim krizi... Bir milletvekilinin konuşmasının siyasi krize dönüşmesini yadırgamamak mümkün mü? Hüseyin Aygün, bir parti yöneticisi değil, söyledikleri de kendi düşüncesi. Şahsi görüşü yani...

CHP, parti içi demokrasinin varlığıyla övünen bir parti. CHP sözcüleri sağ partilerdeki disiplini eleştirir, milletvekillerinin konuşmasını 'görüş ve düşünce açıklama özgürlüğü' olarak yorumlardı. Sırf konuştuğu için Aygün'ün başına gelenlere bakın... Parti kendisine dar edildi adeta.

CHP'de yaşananlar bir kere parti içi demokrasi söylemiyle örtüşmüyor. Milletvekilleri her konuda görüş açıklayabilir, hoşnut olmayan karşı görüşünü söyler. Oysa ortada adeta bir linç hali var. Kimi CHP milletvekillerinin farklı düşünceye tahammülsüzlüğünü göstermesi açısından da örnek oluşturdu.

Ayrıca Hüseyin Aygün'ün söylediklerinin nesi yanlış? Dersim katliamı tarihî bir gerçeklik değil mi? Devlet tankıyla topuyla Dersim'de orantısız güç kullanmadı mı? Dersim'in adı neden Tunceli?.. O tunç el Dersim'i yakıp yıkmadı mı? Hayatta canlı tanıkları var. Bölge insanı evinden barkından kopararak yurdun dört bir yanına dağıtılmadı mı?

O gün Türkiye'yi kim yönetiyordu? CHP... Tek başına. Yukarıdan habersiz alt kadroların böylesine büyük operasyon yapması mümkün mü? Kesinlikle değil. Ülkeyi yönetenlerin sorumluluğunu kim inkâr edebilir? Gerçekler bütün çıplaklığıyla devletin kayıtlarında var. Bunun için arşivlere göz atmak yeterli...

Dersim, bu ülkenin en büyük trajedilerinden. Hâlâ kabuk bağlamayan bir yara. Acısı dinmiş değil. Katliamı yaşayanların dokunaklı hikâyesini dinleyince insanın içinin daralmaması olası mı? Dersim'in günahı o gün ülkeyi yöneten CHP'nin. Partinin veya devletin başında Atatürk gibi, İnönü gibi tarihî şahsiyetlerin bulunması bu gerçeği değiştirmiyor.

Aslında sol siyasetin tarihle yüzleşmekten çekinmemesi gerekir. Hataya hata diyebilmeli. CHP için tarihi, devlet kuran parti kimliği övünç kaynağıdır. Parti yöneticileri bunu sık sık hatırlatmaktan da geri durmaz.

Tarih deyince sadece iyi taraflarını değil, günahıyla sevabıyla hepsini sahiplenmek zorundasınız. Tek parti dönemini pas geçemezsiniz. O günün şartları diyerek izah getirebilirsiniz.

Bana şaşırtıcı gelen, CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun sessizliği... Hüseyin Aygün, Kılıçdaroğlu'nun aynı zamanda hemşehrisi. Bir başka ifadeyle CHP'nin başında Dersimli biri var. Dersim'de olup biteni bilmemesi mümkün mü? Bu konuda bir çalışma yaptığını da hatırlıyoruz. Kılıçdaroğlu hemşehrisine sahip çıkabilmeliydi. CHP'yi tarihî gerçeklerle yüzleştirebilmeliydi.

Deniz Baykal haklı, CHP'nin geçmişinde bugün savunulamayacak, sahip çıkılamayacak uygulamalar var. CHP'yi diğer partilerle yarışta dezavantajlı kılan, sandık hezimetlerine neden olan da bu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan'ı kim serbest bıraktırdı?

Mustafa Ünal 2011.11.20

1972 yılında hakkında ağır iddialarla gözaltına alınan Abdullah Öcalan'ın salıverilmesi bir muammadır. Yıllar önce usta gazeteci Uğur Mumcu olayın peşine düştü.

Dosyanın savcısı Baki Tuğ'la görüştü. O sırada Tuğ, DYP'den milletvekiliydi. Mumcu, Öcalan'ın içeriden gelen yazı üzerine salıverildiğini öğrendi. Yazının kimden geldiğini ve içeriğini bilmek istiyordu.

Tuğ, Mumcu'ya "Arşive bakayım, o notu bulursam seninle paylaşırım." dedi. Bir hafta sonrası için randevulaştılar. Meclis'teki odasında görüşeceklerdi. Ancak o buluşma gerçekleşmedi. Daha doğrusu gerçekleşmedi. Çünkü Uğur Mumcu suikasta kurban gitti. Puslu bir Ankara sabahında aracı bombayla havaya uçuruldu. Mumcu'nun üzerinde çalıştığı 'Abdullah Öcalan'ın Milli İstihbarat Teşkilatı ile ilişkileri' dosyası kayıp...

12 Mart, yargıda askerî etkinin en kesif olduğu olağanüstü bir dönemdi. Savcı Tuğ gözaltındaki boykotçu öğrenciler arasında en ağır cezayı Abdullah Öcalan ve iki arkadaşı için isterken serbest bırakılmaları, cevabını bulamamış soru işaretidir.

AK Parti'den milletvekili seçilen meslektaşımız Şamil Tayyar 'Kürt Ergenekonu' diye bir kitap yazdı. Abdullah Öcalan'ın istihbarat örgütüyle ilişkisini irdeledi. TV8'de Erkan Tan'ın programında açıkladığı bir bilgi yıllar öncesinin soru işaretine cevap mahiyetindeydi. Söylediği, iddia da olsa çok önemli... Nedense pek yankı uyandırmadı.

Tayyar, Savcı Baki Tuğ'un Öcalan hakkında önce çok ağır ifadeler kullandığı iddianamedeki görüşlerini bir anda değiştirmesini sorgularken şunları söyledi: "Dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Turgut Sunalp

arıyor ve 'Öcalan adamımızdır, serbest bırakın' diyor. Ve iddianame değiştiriliyor."

Tayyar'ın kitabında bu bilgi yok. Daha sonra öğrendi. İddia görmezden gelinecek gibi değil. Çok çarpıcı, 'Kürt Ergenekonu' tespitini doğrulayacak türden... Üzerine gidilmesi gerekir.

Turgut Sunalp Paşa gerçekten Öcalan'ın bırakılması için devreye girmiş olabilir mi? Hayatta olmadığı için doğrulama veya tekzip etme imkânı yok. Ancak iddiaya açıklık getirecek başkaları var. En başta da Baki Tuğ... Tuğ'u milletvekilliğinden tanıyorum. Bu konularda konuşmayı sevmeyen bir isimdi. Bugün bu iddia karşısında sessiz kalması doğru değil. Gerçeğin bilinmesi için konuşmalı.

Turgut Sunalp, benim için sıradan bir isim değil. Mesleğe yeni başladığım yıllarda, 1990'ların başında sık görüştüğüm biriydi. İstanbul Moda'daki evinde TSK ve politikada yaşadıklarını çok kez dinledim. Sağ ve milliyetçi duruşu olan biriydi. Sunalp, renkli bir kişilikti. Bir dönem büyükelçilik de yaptı.

12 Eylülcülerin teklifi üzerine MDP diye bir parti kurdu. Geçiş döneminin başbakanı olması planlandı. Ancak sandık hesabı bozdu. Sunalp, 12 Mart döneminin en etkili generallerinden... Adına sıkça rastlanır. Hemen her olayın içinde vardır. Sadece kışlada değil, hayatın diğer alanlarında da aktif.

1973'te Faruk Gürler'in cumhurbaşkanı seçilmesi için milletvekillerini Genelkurmay'a çağırarak konuşan ve sonrasında imzalarını alan da o... 12 Mart döneminin öne çıkan siyasetçilerinden Hasan Korkmazcan o günleri anlatırken Turgut Sunalp'ten de söz eder. Nasıl mı? Şöyle: "12 Mart muhtırasını verenlerin cumhurbaşkanı adayı Faruk Gürler'di. Destek için partilerle toplantı yapıyorlardı. Bizi de çağırdılar. O toplantılarda Turgut Sunalp'le tartışmıştık. Sunalp Paşa 'Eğer bizim dediğimizi yapmazsanız sizleri toplatırım' dedi."

Şamil Tayyar'ın, Öcalan'ın serbest bırakılmasını sağlayan kişi olarak Turgut Sunalp ismini ortaya attığını duyunca ilgisiz kalamadım. Doğrusu bu iddia bana 'inandırıcı' geldi. Çünkü 12 Mart döneminin kudretli olduğu kadar, etkin de olan isimlerinin başında... Eğer bu iddia doğruysa yakın tarihin birçok sayfasını yeniden yazmak gerekebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin Dersim sınavı

Mustafa Ünal 2011.11.25

Önce bir soru: İçinde 'Atatürk, CHP ve İnönü' kelimeleri geçmeden Dersim gerçeği anlatılabilir mi?

Yakın tarihin karanlıkta kalan, kurcalanması istenmeyen kara sayfaları var. Açıkça itiraf edilmese de herkes bu gerçeğin farkında. Resmî tezlerle olayların iç yüzünü öğrenmek asla mümkün değil.

Tarihe bir ideolojik kılıf giydirildi. Olaylara, kişilere ideolojik perspektiften bakılıyor. Kahramanları, hainleri belirleyen gerçekler değil, resmî ideolojidir. O yüzden kitapların kahramanlarıyla hainleriyle, sokaktaki insanın kahraman ve hainleri farklıdır.

Sol, özellikle de sol siyaset, sağa göre yakın tarihi ideolojik açıdan okumaya daha yatkın. Örnek mi? Merhum Bülent Ecevit yıllar önce 'Vahdettin hain değildir' dediği zaman sinir uçlarına dokunmuş gibi sol çevreler ayağa kalkmıştı. Bu sözü söylediği için Ecevit'i hain ilan edenler çıktı.

Dersim, yakın tarihin karanlıkta kalan kara sayfalarından. Türkiye, Dersim gerçeğini yeni yeni öğreniyor. Dosyanın kapağını aralayan CHP'li Onur Öymen... Maksudı başkaydı, Dersim'i Türkiye'nin gündemine soktu. Öymen'den sonra Dersim'i anlatan kitaplar patladı.

O kriz CHP'nin ilk Dersim sınavıydı. Parti içinden Öymen'e itirazlar yükseldi. İstifasını isteyen milletvekillerinin başında Kemal Kılıçdaroğlu vardı. Deniz Baykal ağırlığını Öymen'den yana koyunca Dersim krizi donduruldu. Ancak dosya kapanmadı. CHP'nin gerçeklerle yüzleşmesi kaçınılmazdı. Eğer CHP yönetimi konuya eğilseydi, bugün bu kadar hazırlıksız yakalanmazdı. Ne mi yapabilirdi? Bir komisyon oluşturup Dersim olayını araştırır ve bir rapora dökebilirdi.

Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün, Pandora'nın kutusunu açtı... Arkadaşımız Habib Güler'e konuştu. Sürpriz mi? Kesinlikle değil. Aygün, Dersim üzerine kitaplar yazmış bir isim. Bir kitabının ismi şu: '0.0.1938 Resmîyet ve Hakikat'.

Kendi adına açtığı internet sitesinde 'Başta Dersim katliamı olmak üzere Dersim'in tüm sorunlarını Meclis'te dile getirmek ve daha önemlisi çözümler aramak için' milletvekili teklifini kabul ettiğini yazıyor. Hüseyin Aygün veya bir başkası, bugün veya yarın Dersim olayı CHP'nin önüne bir sınav olarak gelecekti. Ve o gün geldi.

CHP Dersim sınavıyla karşı karşıya... Artık sınavı erteleme, krizi dondurma lüksü yok. CHP'nin şu ana kadar verdiği görüntü tam bocalama hali. Biraz panik, biraz endişe... Kolay değil. Bir yanda resmî ideoloji, Ankara kriterleri, diğer yanda Dersim gerçeği, ağır bir trajedi.

Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara ile Dersim'in arasına sıkışmış durumda. Partide her iki damarın da karşılığı var. Tercih yapmak zorunda... İki tarafı da idare edecek bir formül yok. O bir Dersim çocuğu. Babası sürülmüş, başta halası olmak üzere 40'a yakın akrabası alıp götürülmüş.

Diğer CHP genel başkanları gibi 1938 katliamını kitaplarda okumadı, bizzat yaşayanlardan dinledi. O dokunaklı hikâyelerle yetiştirdi. Bir gazeteci gibi olayı araştırdığını da biliyoruz. O dönem Malatya'da emniyet müfettişi olan İhsan Sabri Çağlayangil'le yaptığı görüşme Dersim olayına ışık tutan bir vesika.

Tartışmaya Başbakan Erdoğan da katıldı. Bir ilke imza attı. Tarihî bir adım... 'Eğer devlet adına özür dilemek gerekiyorsa ve böyle bir literatür varsa ben özür diliyorum.' dedi. Topu CHP'ye attı... Kılıçdaroğlu ne bu fırsatı değerlendirmenin peşinde de ne de tarihî sınavın farkında. Topu taca atan yaklaşım içinde.

Dün Başbakan'a cevap verirken 'Yetmez, arşivleri aç, toprakları iade et' dedi. Dersim'de olup bitenleri anlamak için mevcut bilgiler de yeterli... Arşivler ardına kadar açılırsa da iyi olur. Ama bir özeleştir, bir yüzleşme için yeterli malzeme var. Kılıçdaroğlu, Dersim sınavını geçebilecek mi? İyi başlamadı, işi kolay değil.

İlk cümledeki sorunun cevabı: Kesinlikle hayır, Dersim, 'CHP, Atatürk ve İnönü'den soyutlanarak anlatılamaz. Başta Kılıçdaroğlu olmak üzere bazı CHP'lilerin yapmaya çalıştığı bu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vietnam-Kamboçya hattında iki Ali

Mustafa Ünal 2011.11.27

10 saatlik yolculuğun sonunda sıfırdan, 30 dereceye, kıştan yaza geçiyoruz.

Bırakın gündüzü gecesi bile sıcak. Müthiş nemli bir hava... İnsan nefes almakta dahi zorlanıyor. Yağmur mevsiminin sonuymuş. Önümüz bahar veya yaz değil. Burada iki mevsim var: 'Yağmurlu yaz, yağmursuz yaz'.

Tahmin ettiğiniz gibi Türkiye'den çok uzaklardayım. Bir grup meslektaşla Vietnam'dayız. Ho Chi Minh'de. Diğer adı; 'Saygon'... Başkent değil, İstanbul gibi ticaret merkezi. Vietnam'ın en büyük şehri... Nüfusu 10 milyonun üzerinde. Burası 20. yüzyıla damgasını vuran şehir. Vietnam, süper gücü dize getiren insanların ülkesi olarak adını dünya tarihine yazdırdı.

Bize çok uzak coğrafya olsa da bu topraklara yabancı gibi hissetmiyoruz kendimizi. En başta filmlerden aşınayız. 'Saygon, Vietnam, Ho Chi Minh' kelimeleri istisnasız hemen herkesin bilinçaltında türlü çağrışımlar yapar. Bir arkadaş gençlik yıllarını hatırladı, unutamadığı şu sloganı tekrarladı durdu: 'Ho Ho Ho Chi Minh, iki üç daha fazla Vietnam'.

Ben solu etkisini altına alan o yılları yaşamadım, Vietnam'ı filmlerden tanıyan kuşaktanım. Saygon'u dolaşırken her filmde bir sahne canlanıyor gözümüzün önünde. Dev Amerika'nın, Vietnam karşısında neden çaresiz kaldığını, kilometrelerce uzanan toprağın altındaki tünelleri görünce anlıyorsunuz. Öylesine dar ki bir insanın ancak sığabildiği bu tüneller savaşın kaderini belirlemiş. Rambo'nun bırakın tünellerin içinde sızarak ilerlemesini, o cüssesiyle tünellere girebilmesi mümkün değil. 20 metrelik mesafeyi korku içinde güç bela tamamladık.

Saygon sokaklarında ilk dikkatimizi çeken motorlar... Yollar bütünüyle motorlara teslim. Hayatınız boyunca gördüğünüz motoru birkaç saat içinde görebilirsiniz. Araçlar yüzlerce hatta binlerce motor denizinin içinde zorlukla yol alıyor. İki, üç hatta dört kişinin binebildiği yüzlerce motorun trafikte ilerleyişi 'insanda hareket eden ve sürekli devinim halinde şehir' intibai bırakıyor. Bir nehrin akıntısı gibi.

Kısa seyahatin amacı Türk okullarını görmek... Ali Kutlu, 13 yıl önce Vietnam'a ayak bastığında bugünleri bırakın planlamayı hayal bile edememiş. 9 yıl önce dil kursu, 7 yıl önce ilk okul açılmış. Resmî adı; 'Horizon International Bilingual School'. Bugün 4 okul ve dil kursunda 700 öğrenci eğitim görüyor. Okullar Vietnam'daki ilk Türk yatırımı. Bu ülkede yaşayan 200 Türk'ün 150'si okullardan... Öğretmen ve yakınları.

Ali Kutlu 'Kayserili işadamlarının öncülüğünde 10 dönümlük arsa bakıyoruz' dedi. Tam teşekküllü okul inşa edilecek. Eğitim modeli Vietnamlı esin kaynağı olmuş. Sosyal bilimler Vietnamca, pozitif ilimler İngilizce ve Vietnamca... Öğrencilerin tamamı Vietnamlı.

Ali Kutlu 'Bu kadar uzun kalacağımı hiç tahmin etmemiştim' dedi. Önce iklimine ayak uydurmuş, sonra kültürüne... Neredeyse bir Vietnamlı gibi. Kendisini buranın bir parçası görüyor. Yolunuz gezi veya iş için Vietnam'a düşerse kapısını çalacağınız ilk isim o.

Vietnam'dan 40 dakikalık bir uçuştan sonra Kamboçya'ya geçiyoruz. İklim aynı, geceye rağmen boğucu bir hava. Adını Kızıl Kimerler'le, ölüm tarlalarıyla, Pol Pot'la, yıllarca süren iç çatışmalarla duyduğumuz, acı, gözyaşı ve kanla belleklerimize kazınan Kamboçya... Phnom Pehn'e ikinci gelişim. 2005'te 'Zaman International School' yeni binasının açılışını yapmıştı.

Zaman okulları, ilköğretim ve ortaöğretimin ardından üniversiteye de kavuşmuş. Şehrin en güzel binaları. Bu yazıyı mart ayında kapılarını açan üniversiteden yazıyorum. Ülkenin en gözde okulları. Burada da bir başka Ali var. Ali Kökten... Hikâyeleri benzer. 12 yıl önce gelmiş Kamboçya'ya. Okulları daha ileriye taşımak için geceli gündüzlü uğraş içinde. 'Okullarımıza talep olağanüstü...' dedi. Okulların başlangıcı 1997.

Vietnam ve Kamboçya'daki okulların kendi yağıyla kavrulduğunu, Türkiye'den destek almadan ayaklarının üzerine durduğunu söylemeliyim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim çarpar

Mustafa Ünal 2011.11.30

CHP acınası halde... Kılıçdaroğlu, Dersim ile Ankara arasına sıkışmış durumda. Şu ana kadar bir çıkış bulabilmiş değil. Bir ışık da görünmüyor. 'CHP Genel Başkanı' olarak, Dersim'e olan borcunu bugün değil de ne zaman ödeyecek?

Dün gözler grup toplantısında, acaba Başbakan Erdoğan'ın özür çıkışını bir adım öteye taşıyabilecek miydi? Ne gezer. Aksine Dersim dosyasının açılmasından duyduğu rahatsızlık üslubuna da, sözlerine de yansıdı. Ağır ifadelerle Başbakan Erdoğan'ı eleştirdi. Oysa en azından Başbakan'a özünden dolayı teşekkür edebilmeliydi. Bunu da yapamadı.

Maalesef Dersim konusunda adımını ileriye doğru atmaya cesaret edemedi. Bundan daha elverişli ortamı bir daha yakalayabilir mi, kuşkulu. 'Yeni CHP' söylemini sözde bıraktı. Eski CHP'den bir farkı olmadığını gösterdi. Katı ideolojisini esnetmiş, projelere yönelmiş 'Yeni CHP' arayışı bir umuttu, bir heyecandı. Bütünüyle olmasa da büyük oranda tükendi.

Dersim gerçekleriyle yüzleşmek bu kadar mı zor? Hayır, değil. Türk toplumu hazır aslında... Baksanıza çok farklı siyasi gelenekten gelen Başbakan Erdoğan Dersimlilerin acısını paylaşabildi, 'Başbakan' sıfatıyla özür diledi. Ne partisinden ne de tabandan hiçbir itiraz gelmedi. Özür nedeniyle eleştirilmedi. Aksine kamuoyundan destek gördü.

Kılıçdaroğlu'nun beklentisi, Dersim gerçeklerinin bütün çıplaklığıyla gün yüzüne çıkması değil, konunun bir an önce soğuması ve gündemden düşmesi... Zor düşer. O mağdurların ahı kolay dinmez. Dersim kurbanlarının dosyası kolay kapanmaz. Dersim ruhu, katliamlara bulaşanları yakar. Bu 'CHP de olsa, Atatürk de olsa' fark etmez. Dersim, Kılıçdaroğlu'nu da çarpar.

Kılıçdaroğlu ne tarihe, ne Dersim'e borcunu ödeyebildi ne de Başbakan Erdoğan'a teşekkür edebildi. Dersim'in konuşulmasından rahatsızlık duydu.

Bu sürecin bir başka kaybedeni ise Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün... Bir televizyon programında, sözlerinin çarpıtılarak, eklemeler yapılarak yayımlandığını söylemiş. Keşke neyin çarpıtıldığını, hangi cümlelerin eklendiğini de ifade etseydi. Edemez, çünkü ne çarpıtma ne de ekleme var.

Bu, söyledikleri karşısında zor durumda kalan siyasetçilerin başvurduğu çok ucuz ve çok basit bir yöntemdir. Oysa 'Dersim katliamını' gündeme taşımak için siyasete girdiğini söyleyen Hüseyin Aygün'ün, Zaman'a teşekkür borcu vardı. Dersim dosyası onun Zaman'a söylediklerinin neticesinde açıldı.

Kamuoyu Dersim'in iç yüzünü öğrendi. Okumuş insanların bilgisi bile birkaç makaleden öteye gitmeyen sığıktaydı. Sadece belli bir kesimin ilgi alanındaydı. Dersim gerçeği Türkiye'ye mal edilmemişti. Pandoranın kutusunu açan, Hüseyin Aygün'ün Zaman'a söylediği sözler oldu.

Katliamı kitap konusu yapmış, siyasete bunun için soyunmuş bir Dersimlinin Zaman Gazetesi'ne teşekkür etmesi gerekmez miydi? Ama tam tersini söyledi. 'Çarpıtma' dedi, 'ekleme' dedi. 'Dersim'de ne olmuştu?' sorusuna cevap verirken de Zaman'a söylediklerini aynen tekrarladı.

Mustafa Kemal Atatürk'e ilişkin sözlerinde eksiltme var. Ayrıca muhabir arkadaşımız Habib Güler görüşme talebinde bulunduğu haberin bayram tatilinde yayımlanacağını söyledi.

Zaman'ın çarpıtmayacağını Deniz Baykal'ın ağzından söylersek acaba daha inandırıcı olur mu: "Zaman'la yaptığım görüşmelerde 'Acaba hangi başlıkla olay çarpıtılacak' diye bir endişeye hiç kapılmadım. Bu anlayışın artarak devam edeceğine inanıyorum..."

Dersimli de olsanız fark etmez. Dersim'in ruhu sizi de çarpar.

Kılıçdaroğlu ile Aygün'üyle CHP acınası halde...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Farklı bir milli savunma bakanı

Mustafa Ünal 2011.12.02

Genel Kurul'da 'bedelli askerlik kanunu' görüşülürken muhalefet sıralarından bir milletvekili Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'a Genelkurmay'ın görüşünün alınıp alınmadığını sordu. Yasa müzakere edilirken milletvekillerinin hükümeti temsil eden bakana sorular sorması usuldendir.

Sakin üslubuyla tanınan Yılmaz, sesini biraz yükselterek şu tarihî cevabı verdi: "Ne istediğinizi net söyleyin. Önce demokrasi mi istiyorsunuz, önce hukuk mu istiyorsunuz, önce siyasi muhatap mı istiyorsunuz, yoksa... Ne istediğinizi bilelim ki ona göre cevap verelim. Siz Genelkurmay'ın doğrudan görüşünü mü öğrenmek istiyorsunuz? Genelkurmay 'evet' dese ne olacak, 'hayır' dese ne olacak? Son söz milletvekiline ait değil midir? Son söz TBMM'ye ait değil midir?"

Ardından da Genelkurmay Başkanı Necdet Özel'in bedelli konusundaki açıklamasını hatırlattı: "'Bununla ilgili en güzel neticeyi, son nihai kararı TBMM verecektir.' dedi. Bu sözün üstüne daha hangi sözün söylenmesini istersin?"

Meclis çatısı altında yeni döneme alışamayan milletvekillerinin var olduğunu da öğreniyoruz. Bir gözü hâlâ askerde olan siyasetçi... Genelkurmay Başkanı'nın 'Nihai karar Meclis'in' demesine rağmen 'Estağfurullah' deyip 'Son sözü bize siz söyleyin' yaklaşımı ne demokrasiye ne de zamanın ruhuna uygun.

İsmet Yılmaz'ın milletvekilliği de yeni, bakanlığı da... Yıldızı bürokraside parladı. Muhalefet sıralarına dönerek söyledikleri, bugüne kadar Milli Savunma bakanlarından duymaya pek alışık olmadığımız türden sözlerdi. Yılmaz, alkışlanası ve takdir edilmesi gereken cevap verdi.

Milli Savunma bakanları pek konuşmaz, konuşsa da 'dişe dokunur' laf etmez. Hele, kurum olarak askere dokunacak cümle ima yoluyla da olsa sâdır olmaz. Ya duymazdan gelinir ya da geçiştirilir. Zülfü yâre dokunmaktan çekinir siyasetçiler. Demokratik sistemi vesayet altına alan da budur. Sadece askerlerin ağırlık koyması değil, siyasetçilerin kendi olağan sınırlarından bile geri çekilmesi.

Eski bakanları hatırlıyorum, o koltuğa siyaseten çok güçlü isimler de oturdu. Hiçbirisinin bırakın ses getiren açıklamasını, hafızalarda kalan cılız bir çıkışı bile olmadı. Bakanların kamuoyuna açıklamaları 'Bedelli askerlik yoktur' cümlesinin ötesine geçemedi. Konuşması gerekirken de sustular.

Görev alanlarına giren konular sert tartışmalara sahne olurken sessiz kalmayı yeğlediler. Ya da meydanı tümüyle Genelkurmay'a bıraktılar.

Örnek o kadar çok ki... Çok eskilere gitmeye gerek yok. 27 Nisan bildirisine, komutanların siyasi içerikli konuşmalarına 'Milli Savunma Bakanı' sıfatıyla cevap verildiğini hatırlıyor musunuz? Ben hatırlamıyorum.

Eski bakanlardan ANAP'lı Oltan Sungurlu, dirayetli bir siyasetçiydi. Kısa süre Milli Savunma bakanlığı yaptı. Dün gibi aklımda, bir görüşmemizde 'Ben bakanlığım süresince görüşlerimi dondurdum.' demişti. Bu acı bir itiraf, vesayet sistemini de çok güzel özetliyordu. Oysa Milli Savunma Bakanlığı teknik değil, siyasi bir makam. Görüşlerin, düşüncelerin dondurulacağı bir yer değil, tersine aksettirilmesi gereken bir makam.

Siyasette yeni olmasına rağmen İsmet Yılmaz, bir istisna olarak çıktı karşımıza. Farklı bir Milli Savunma bakanı olduğunu gösterdi. Soru rahatsız edici üslupta da sorulmamıştı, kışkırtıcı değildi. Sistemi hatırlattı. Hiç yan yollara sapmadan doğrudan, kitabın ortasından konuştu. Olması gerekeni söyledi.

Demokratik çağdaş ülkelerde bir milli savunma bakanı nasıl konuşuyorsa öyle konuştu. 'Meclis' dedi, 'Son söz milletvekillerinin...' dedi.

Daha önünde çok çetin sınavlar olsa da İsmet Yılmaz'ı bugünden 'farklı bir Milli Savunma Bakanı' olarak tarihin hafızasına kaydetmekte yarar var.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kara tren uçar gider

Mustafa Ünal 2011.12.04

TCDD Ankara Garı'nın konferans salonunda büyük boyutlarda yağlıboya bir resim var; İsmet İnönü kürsüde konuşuyor, karşısında ahali... Yıl 1938. Sivas Garı'nın açılışını anlatıyor. TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman, 'İsmet İnönü orada ne konuşmuş biliyor musun?' diye sordu ve cevabı da kendisi verdi: "Bundan sonra Ankara'ya 10 günde değil, 24 saatte, yani 1 günde gidilecek..."

Şimdi çok daha kısa sürede Sivas'tan Ankara'ya ulaşmak mümkün. Yeterli mi? Değil, mesafenin daha da kısalması lazım... Karaman "Amacımız iki saate indirmek. Üç yıl sonra iki saatte Sivas'tan Ankara'ya gidilecek." dedi. Cumhuriyet'in ilk döneminde demiryolları devlet politikasıydı. Ciddi yatırımlar yapıldı. "Memleketin ortasından kara tren rayları geçti". Birçok noktaya trenle ulaşmak mümkündü.

'Demir ağlarla ördük bütün yurdu' diye marşlara konu oldu. Sonra unutuldu. Demiryolu diğer ulaşım araçlarının çok gerisinde kaldı. Gurbet türküleri bir türlü gelemeyen 'kara tren' üzerinden söylendi. Yeni yatırımlar yapılmadı, iyileştirilmeye gidilmedi, demiryolları adeta kendi kaderine terk edildi.

'Hızlı tren' seçim meydanlarında bir vaat olarak kaldı. Daha sonra unutuldu. Ta ki AK Parti iktidarına kadar... Süleyman Karaman'ın genel müdürlüğüne değin. Kısa ömürlü hükümetler bu alandaki büyük projelerin yürütülmesini engelledi. Cılız girişimler sonuçsuz kaldı.

Karaman, göreve başlarken hükümete verdiği ilk brifingde, yıllara göre demiryollarının zararından söz etti, '20 yılda 10 milyar dolar' rakamını telaffuz etti. 'Eğer' dedi; "Bu para demiryollarının gelişmesine harcarsaydı, yurdu çoktan hızlı trenle donatmıştık." "Peki, yap o zaman..." dendi, gerekli kaynak aktarıldı.

Önce mevcut hatlar iyileştirildi, sonra 'hızlı tren projesi' gündeme geldi. Yüksek Hızlı Tren macerası böyle başladı. Bugün iki noktaya, Ankara'dan Eskişehir ve Konya'ya Yüksek Hızlı Tren'le kısa sürede ulaşmak mümkün. Bunlara diğer bağlantı noktaları eklenecek.

2013'te İstanbul yolu tamamlanacak. Ankara'dan İstanbul'a 3 saatte gidilecek. Ardından doğuya uzanacak hızlı tren rayları... Karaman, "Hedefimiz 2023'e kadar ülkenin üçte ikisine hızlı trenle ulaşılabilir nokta getirmek." dedi.

İspanya, hızlı tren projesinde Türkiye'nin iş yaptığı ülke... Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Müsteşarı Habip Soluk ve TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman'ın İspanya programındayım. İspanya'nın hızlı trende geldiği nokta olağanüstü...

Bu alanda dünyanın önde gelen ülkelerinden. İspanya'nın dört bir yanı hızlı tren raylarıyla örülmüş. Coğrafi zorluklarına rağmen. Avrupa'nın, İsviçre'den sonra ikinci dağlık bölgesi. Rayların yüzde 75'i tünel veya viyadüklerden geçiyor.

Demiryolları konusunda Türkiye, İspanya ile üçüncü ülkelerde işbirliği için anlaşma imzaladı. İspanya'ya gelişimizin asıl nedeni de bu. İki ülke 'inşaat, işletme, bakım, eğitim ve danışmanlık' alanlarında ortak projeler geliştirecek, işbirliği yapacak.

İlk somut hedef; 'Mekke-Medine' arasındaki hızlı tren hattının işletmesini kazanmak... İhaleyi İspanya kazandı, 444 kilometrelik yolu 'iki üç yıl' içinde bitirmeyi taahhüt etti. İşletme için Müslüman ülke şartı var. Türkiye talip. Hazırlıklara çoktan başladı. Genel Müdür Süleyman Karaman, seyahat boyunca "Mekke-Medine arasındaki hattın işletmesini mutlaka biz almalıyız." dedi, durdu. İşbirliği anlaşmasının öncelikli amacı da bu...

Ulaşımında 'hızlı tren' en ciddi seçenek... İspanya örneği etkileyici. Mevcut hatlara yeni yollar ekleniyor. Demiryolları çağdaş ve gelişmiş ülkelerde karayolunun da havayolunun da önünde. Maalesef Türkiye çok geç kaldı. Ancak bir yerinden yakalamayı başardı. Ve hızlı mesafe aldı. Eğer hedefler gerçekleşirse 10 yıl sonra Türkiye hızlı trende önemli noktaya ulaşacak. Süleyman Karaman artık bundan sonra 'Bir türlü gelmeyen kara tren' türkülerinin yerini 'Tren uçar gider' şarkılarının alacağını bile söyledi.

Kara trenin uçup gittiğini Eskişehir ve Konya hattında gördük, darısı diğer şehirlerin başına..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şike politikası

İlk işareti Grup Başkan Vekili Mustafa Elitaş verdi, "İmzamızın arkasındayız." dedi.

Son noktayı ise AK Parti'nin diğer Grup Başkan Vekili Nurettin Canikli koydu; "Biz yasayı aynen Köşk'e göndermekten yanayız." dedi. Bu iki açıklama AK Parti'de veto yönünde esen rüzgârları tersine çevirdi. Elitaş ve Canikli, Başbakan Erdoğan'dan sinyal almadan konuşmuş olamaz. Söyledikleri, kişisel görüşleri veya şahsi düşünceleri değil. Artık rahatlıkla söyleyebiliriz ki AK Parti'nin politikası 'Cumhurbaşkanı Gül'ün veto ettiği şike yasasını, üzerinde değişiklik yapmadan tekrar gönderme' yönünde şekillendi. Çok geçmeden de komisyonda perşembe günü görüşeceği haberleri yayıldı. Genel Kurul'a ise hafta sonu bütçe görüşmelerine kısa ara verilerek gelecek.

AK Parti tek başına değil, onu diğer partiler izledi. Cumhurbaşkanı Gül'ü vetosu nedeniyle eleştiren MHP lideri Bahçeli, grup toplantısında "Şike kanunu tekrar Meclis gündemine aynı haliyle gelirse biz sözümüzün ve kararlılığımızın sonuna kadar arkasındayız." dedi. CHP'den de benzer minvalde açıklamalar geldi, Grup Başkan Vekili Tarhan "Bu yasa metnini bir hukukçu olarak değerlendirdim, altındaki imzanın arkasındayım." dedi.

Meclis'te grubu bulunan üç büyük parti şike kanununu değiştirmeden aynen Çankaya'ya göndermek yönünde tavır aldı. Türk siyasetinde uzlaşmanın ne denli güç sağlandığı aşîkar. Üç partinin birlikte hareket ettiği örnekler yok denecek kadar az. Seçim vaatlerine rağmen yeni anayasa konusunda henüz bir adım atılamadı. İktidar ve muhalefet partilerinin 'şike ve şiddette ceza indirimi' öngören değişiklik üzerinde kısa sürede konsensüs sağlamaları ilginç...

Görünen o ki Gül'ün veto gerekçeleri hiç dikkate alınmayacak. Aynen göndermenin anlamı bu... Cumhurbaşkanı, bir gün önce Çankaya Köşkü'nde medya mensuplarına 'Cezada caydırıcılık etkisinin yok olduğunu gördüğü, suç ve ceza dengesini yetersiz bulduğu için' Meclis'e iade ettiğini açıklamıştı.

Gül'ün gerekçeleri kamu vicdanında karşılık buldu. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç biraz da bu olumlu havanın etkisiyle veto için "Hayırlı oldu." dedi ve ekledi: "Hiçbir milletvekili tekrar Meclis'e getirmeye cesaret edemez." AK Parti'de şike konusunda farklı düşünenlerin varlığı sır değil.

Komisyon aşamasında bir milletvekili parti politikasına rağmen 'hayır' oyu kullandı. Genel Kurul'daki oylamalar sırasında 'oy vermediğini' övünerek anlatan milletvekilleri çıktı. Hele Gül'ün 'yasadan rahatsız olduğunu' açıklamasından sonra neredeyse kanunun savunanı kalmadı.

Aslında Başbakan Erdoğan'ın da başlangıçta değişiklik önerisine sıcak bakmadığını biliyoruz. İki ay önce Güney Afrika seyahatinde "Şike olaylarının soruşturulduğu bir zamanda 'bu kanunu değiştirin' taleplerini, altını çizerek söylüyorum şahsen olumlu bulmam." demişti. Kanun üzerinde oynama yapılmasının 'kişîye dönük' düzenleme algısını oluşturacağını söylemişti.

Gelinen noktanın izahı mı? Gerçekten zor.

AK Parti, ceza indiriminde neden bu kadar ısrarcı olduğunu kamuoyuna anlatabilmiş değil. Yargı süreci devam ederken Meclis'in yasal düzenleme yapması acaba yol olur mu? Balyoz ve Ergenekon gibi davalara emsal oluşturur mu? Bu sorular ciddi ve ilk günden beri endişe kaynağı. CHP milletvekilleri, komisyondaki müzakereler sırasında aynı birlikteliğin diğer davalarda tekrarlanmasını istedi.

Farklı düşünen milletvekillerinden birkaç istisna dışında parti politikasına aykırı oy kullanmalarını beklememek lazım. Bir burukluğa neden olacağını söylemek gerekir. Gaziantep milletvekili Şamil Tayyar, "Türkiye ikinci bir Habur vakası yaşayabilir." dedi.

AK Parti, şike yasasına basit bir spor olayı olarak bakmamalı; süreç ofsayda düşme, taca çıkma riskleri içeriyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şike çatlağı mı?

Mustafa Ünal 2011.12.09

Veto sonrası şike konusunda AK Parti'den farklı sesler yükseldi. Kimi milletvekili ve bakanların vetoyu destekleyen görüşleri medyaya yansdı.

Komisyon aşamasında ret oyu veren AK Parti milletvekili olduğunu biliyoruz. Ceza indirimini doğru bulmadığını söyleyen Mevlüt Akgün 'Hayır' dedi.

Aynı gerekçeyle Genel Kurul'da oylamaya katılmayan milletvekilleri var. Sadece AK Parti'de değil, diğer partilerde de yasaya oy vermeyenler çıktı. Üç parti uzlaştığından rakamsal risk olmadığı için parti yönetimleri oylamalara ağırlık koymadı.

AK Parti içinde farklı görüşler daha çok, parti politikasının belirginleşmediği, vetoya karşı izlenecek politikanın netleşmediği süreçte yaşandı. Başbakan Erdoğan, rahatsızlığı sebebiyle grup toplantısı yapamadı. Bu ara dönemde parti yönünü belirlemekte zorlandı.

Milletvekilleri her konuda kişisel düşüncelerini dile getirmekten çekinmez, ancak parti politikasının dışına da pek çıkmazlar. Parti içi disiplinle parti içi demokrasi arasında denge sağlamak esastır. AK Parti'de bu dengenin sağlandığını söylemek lazım.

Herkes soruyor: Farklı görüşlerin seslendirilmesi parti içinde 'bir çatlağa' yol açar mı? Hayır. Bu yöndeki yorum ve değerlendirmeler gerçeği yansıtmıyor. Gidişatı etkilemeyecek istisnalar olabilir ama farklı yöndeki kişisel düşünceler parti karşıtı oya dönüşmez.

Muhalefet partilerinin şike açıklamaları üzerinden siyaset yaptığı doğru... 'Aynen iadeye' destek vermelerinin bir sebebi de bu zaten. Bir taşla birkaç kuş vurmak... Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile AK Parti arasında problem oluşturmak. Bugün tarafsız konumda; ancak Gül, AK Parti'nin kurucularından...

Ne Gül, ne de AK Parti liderliği 'şike konusunu' soruna dönüştürmez. Hiç kimse Cumhurbaşkanı Gül'den kanunu Anayasa Mahkemesi'ne götürmesini beklemesin. AK Parti'nin de Gül'ü yıpratacak siyaset izlemesini ummasın. Bu, 10 yıllık deneyimi inkâr etmek olur. Cumhurbaşkanı, veto ile bazı hassasiyetlere dikkat çekti... O kadar. Bu da onun görevleri arasında.

Muhalefet aynen iadeye destekle AK Parti içindeki farklı sesleri ayırmaya dönüştürmeyi amaçlayabilir. Siyasette olur bu... Partiler, politika üretirken rakiplerini de kollarlar. Ancak AK Parti yeni bir parti değil, 10 yıldır iktidarda, bugüne kadar çok ciddi badireler atlattı. AK Parti'de çatlaklar açmak için psikolojik savaş yöntemleri uygulandı. 'Gemi tayfalarına' el atıldığı kayıtlara girdi. Sağlı sollu saldırıların hedefi oldu. Parti liderliği ayakta kalmayı, surda gedik açtırmamayı başardı. Kapatma davası gibi ağır travmayı atlattı.

Şimdi şike gibi siyasi boyutu sınırlı bir konuda partide 'çatlak veya ayrışma' beklentisi gerçekçi değil. Hele CHP'deki iç kaynama ile kıyaslanamaz. Anamuhalefet partisindeki derin çatlaklar çok daha vahim boyutlarda. Kemal Kılıçdaroğlu'nun genel başkanlığı sorgulanıyor. Parti içi muhalefet toplantı üzerine toplantı yapıyor. Kurultayın hesaplaşmaya sahne olacağı bugünden belli oldu.

Muhalefet aynen iadeye destek vererek AK Parti'nin içine dönük sorun oluşturmayı amaçlasa da şike uzlaşmasının kendilerine yönelik olumsuz yansımaları olacak. CHP ve MHP'nin çok daha öncelikli konuları varken-tutuklu milletvekilleri gibi- şikede ceza indirimine ağırlık vermeleri tabanlarında sorgulanıyor. Özellikle CHP, 'Hükümetle ortak hareket edecekleri konu şike mi olmalıydı?' sorusuna ikna edici cevap vermek zorunda. Tutuklu milletvekillerinin şike tutukluları kadar önemi yok mu?

Şikede ceza indiriminin kamu vicdanında farklı değerlendirmelere neden olduğu gerçeği de inkâr edilemez. AK Parti yönetimi ceza indiriminin başka davalara emsal oluşturma endişesi taşıyanların kaygısını giderebilmiş değil. AK Parti üç seçimi çetelerle, mafyayla, cuntalarla mücadele ederek kazandı. Şimdi bir esneme mi söz konusu? İşte şike yasası bu soruyu doğurdu.

Siyaseti yakından izleyen birisi olarak söyleyebilirim ki, farklı sesler AK Parti'de bir çatlak veya ayrışma alameti olarak yorumlanamaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP-İş Bankası ortaklığı

Mustafa Ünal 2011.12.14

Bir partinin bankası olur mu? Olmaz. Zaten yasalara göre siyasî partilerin ticari faaliyette bulunması yasak. Peki, CHP-İş Bankası ilişkisine ne demeli? Bu, siyasetin kadim tartışma konusudur. Zaman zaman gündeme gelir, tartışılır, sonra da unutulur gider.

Bütçe görüşmeleri sırasında hatırlandı. CHP lideri Kılıçdaroğlu "İş Bankası'nın ortağı değiliz." dedi. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Bülent Gedikli dün cevap verdi. Kılıçdaroğlu'na bir öneride bulundu; "İş Bankası genel müdürüne 'Biz ortak mıyız?' diye sor, aldığın cevabı da kamuoyuna açıkla." dedi.

Bülent Gedikli, ekonomi konularında uzmandır. Söylediklerinin bir karşılığı vardır. Ortaklığı ayrı bir tartışma konusu ama ben şu çağrısını yerinde buldum. "CHP, İş Bankası'ndaki hisselerini ya Hazine'ye ya da kaysına devretmeli." dedi. Doğru bir çağrı...

CHP'nin İş Bankası ile ilişkisi olduğu kesin. Yıllar önce 1995'te bu konuda dosya hazırlamıştım, Aksiyon Dergisi'ne 'Bu İş Karışık' başlığıyla kapak olmuştu. İş Bankası, Atatürk'ün talimatıyla Celal Bayar tarafından kuruldu. 1 milyon liralık sermayenin 250 bin lirasını Atatürk verdi. Bu para nereden mi geldi? Hintli Müslümanların Milli Mücadele'ye destek için gönderdiği paralardan arttı. Kişisel bir servet değil yani.

Atatürk 1933'te mal varlığını vasiyet yoluyla CHP'ye bıraktı. Vefatı sonrası nakit para ve hisselerin yönetimi CHP'ye geçti. Bu oran yüzde 28'dir. Üçte birine yakın bir oran. Sembolik değil, ciddi bir pay. CHP, bankanın yönetim kurulunda hissesi oranında temsil edildi. Bu, 3 yönetici anlamına geliyor.

CHP'nin iktidar olduğu dönemlerde ise Hazine'nin temsilcilerinin de bu parti tarafından atandığı dikkate alınırsa CHP'nin bankanın yönetiminde söz sahibi olduğu söylenebilir. Adnan Menderes, Demokrat Partisi iktidar olduğu zaman bu konuya el attı. 'CHP'nin Haksız İktisaplarının İadesi Kanunu'nu çıkardı. İş Bankası'ndaki Atatürk'ün hissesi Hazine'ye devredildi.

Kanunun müzakereleri sırasında Meclis'in sert tartışmalara sahne olduğunu tahmin etmek zor değil. İnönü, Menderes'e 'Atatürk'ün vasiyetini iptal ediyorsunuz' diyerek yüklendi. Menderes de gerekli cevabı verdi: "Biz Halk Partisi'nin mallarını almıyoruz. Halk Partisi'nin malı olanlar kendisinin olsun, yüzde 96'sı gaspa dayanıyor..."

27 Mayıs 1960 darbesi sonrası Anayasa Mahkemesi bu kanunu iptal etti. CHP hisselerini tekrar elde etti ve bankanın yönetimine üç kişi soktu. 12 Eylül 1980 askerî darbesinde CHP kapatıldığı için hisselerin temsili Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'ne verildi. CHP tekrar açılınca hisselerine kavuştu.

Bankanın yönetimine temsilci gönderdi. Aralarında Mustafa Özyürek, Adnan Keskin, Cevdet Selvi ve Enis Tütüncü gibi tanınmış isimler var. 1990'lı yılların başında Meclis'e araştırma önergesi verildi. Ancak bir sonuç alınamadı. CHP'nin mal varlığı ve İş Bankası'ndaki hisseleri bütün yönleriyle araştırılmadı.

Tarih kitaplarındaki bilgi ve belgeler CHP-İş Bankası ilişkisini ortaya koyuyor. Bugün CHP'nin İş Bankası'nda hissesi olduğunu kim inkâr edebilir? Bu, herkesin kabul ettiği bir gerçek... Hisse sahibi olmak ortak anlamına gelmiyor mu? Bir yönüyle 'evet'... Doğrudan parayı siyasi amaçlarla kullanamasanız bile kredi gibi banka faaliyetlerinde etkili oluyorsunuz.

1920'lerin, 1930'ların şartlarında CHP'nin, İş Bankası'na ortak olması izah edilebilir. Ama bugün asla... CHP o dönem tek partiydi. Başka parti yoktu. Türkiye 1946'da çok partili hayata geçti. İş Bankası'nın kurucusu Celal Bayar Demokrat Parti'ye vücut verdi.

İş Bankası'ndaki hisse konusu, önce bütün yönleriyle ortaya konulmalı, ardından günün şartlarına göre yeniden değerlendirilmeli. En doğru yol ise 'Hazineye devir'... O hisseler bir partinin değil, Atatürk'ten mirasla milletin. 2010'ların dünyasında bankası olan bir parti olamaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bahçeli: 'Tüm arşivler açılsın'

Mustafa Ünal 2011.12.16

MHP'nin artık gelenekselleşen yıllık kahvaltılı sohbet toplantısındayım. İyi bir gelenek aslında... Hem vedaya hazırlanan yılın değerlendirmesini hem de yeni yılın beklentilerini MHP'den dinlemek. İstisnasız yazılı ve görsel medya organlarının Ankara temsilcileri davetli. Davete icabet tam kadro.

Dikdörtgen şeklinde masaya parti yöneticileri de serpiştirilmiş. Oturma düzeninden hoşnut olmayan meslektaşlarımız oldu tabii. Özellikle de Devlet Bahçeli'nin biraz uzağına düşenler bunun nedenini anlamakta zorlandı. Kriter neydi, doğrusu ben de anlayamadım. Bahçeli'nin sağında ve solunda önceki yıllarda kimler oturduysa yine aynı isimler vardı.

MHP lideri Bahçeli kısa bir sunuş yaptı, sonra soru ve cevap faslı. Sözü'nün başında Başbakan Erdoğan'ın Ankara'da mesaiye başlamasından duyduğu memnuniyeti dile getirmeyi ihmal etmedi. Genel hatlarıyla 2011'in siyasî olaylarına değindi. 12 Haziran seçimlerini hatırlattı, Van depremine girdi, yıl içinde gelişen terör olaylarına dikkat çekti. 2011'i üç olayla özetledi.

İlk olarak suikast iddiaları soruldu. 'Ciddiye alınacak tarafı yok' dedi. Bir yıl içinde çevresinde olağanüstü güvenlik tedbirleri alındığını hissetmediğini söyledi. 'Cesaret' vurgusu yaptı.

Hafta içinde MHP liderinin AK Parti içindeki farklı seslere ilişkin yorumları tartışmalara neden olmuştu. Bahçeli sözlerinin arkasında... Lafı eğip bükmeden yine aynı minval üzere konuştu, AK Parti'deki çatlama veya bölünmenin ülkeye sağlayacağı herhangi bir fayda olmadığını söyledi. 'Türkiye'nin istikrar içinde olması lazım. Meclis'in yapısı sağlıklı iktidar çıkarmaya müsait değil' dedi.

Benzer tutumu 2002'de DSP'den ayrılan milletvekillerine de gösterdiğini hatırlattı.

Cumhurbaşkanının görev süresi siyasetin gündeminde... CHP lideri Kılıçdaroğlu '5 yıl' dedi ve seçim istedi. Bahçeli ne düşünüyor? Bu soruya cevap verirken uzun uzun Abdullah Gül'ün seçildiği süreci anlattı. 367 kilidini MHP'nin Meclis'e girerek açtığına dikkat çekti. Doğru, eğer MHP, CHP'nin peşine takılıp gitseydi seçim süreci farklı gelişirdi. MHP krize değil yapıcı rol oynadı.

Bahçeli, Gül'ün görev süresi için '5 yıl' dedi. Gerekçelendirirken milletvekili seçiminin 5 yıldan 4 yıla düşmesine kimsenin ses çıkarmadığını söyledi. Aynı uygulamanın cumhurbaşkanlığı seçimine de emsal oluşturduğunu ifade etti. Buna kim karar verecek? MHP lideri görüşlerini aktarmakla yetindi. Topu Meclis'te ezici çoğunluğa sahip AK Parti'ye attı. Sorunu iktidar partisinin çözmesini istedi.

Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresi hem hukukî hem de siyasî açıdan tartışılıyor. Tek görüş yok, farklı görüşler var. Muhalefet partilerinin düşüncesi belli oldu. Hem CHP hem MHP '5 yıl' konusunda tavır koydu.

Cumhurbaşkanının süresi siyasetin sıcak gündemi... Son sözü kim söyleyecek; Meclis mi yoksa YSK mı? Meçhul.

Meclis YSK'yı beklemeden inisiyatif almak zorunda. '5 veya 7 yıl' kararı siyasî gelişmelerle yakından ilgili.

MHP lideri, cumhurbaşkanını halkın seçmesinin risklerine de dikkat çekti. Etnik kimlik vurgularıyla istismar edileceği endişesini paylaştı. Bahçeli'nin 'Cumhurbaşkanlığına aday olup olmayacağı' sorusuna cevabı ilginçti; 'Ayaklarımı yerden kesmeyin' dedi. Bir renk vermedi. Ama kapıyı da kapatmadı.

Faili meçhuller, yakın tarih tartışmaları... Bahçeli 'Genelkurmay da dahil, bütün arşivler açılsın, bir tarih şûrasında uzmanların önüne konulsun' dedi. Yerinde bir çağrı. Tarihin karanlıkta kalan sayfalarını el yordamıyla değil belgeler üzerinden tartışmak sağlıklı sonuçlar da verir.

Bu kez rakamlar yoktu ama ciddi sorular karşısında yaptığı esprilerle, verdiği net cevaplarla, klasik araba merakıyla hoş izlenim bıraktı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yusuf Ziya Özcan unutulmayacak

Mustafa Ünal 2011.12.18

Ne çabuk geçmiş 4 yıl, daha dün gibi, göreve ilk geldiği günü hatırlıyorum. Süresini doldurdu ve bayrağı bir başka isme devretti. Oturduğu koltuk iğneli fıçı gibiydi. İdeolojik ve siyasi bir makama dönüşmüştü. YÖK'ten ve Yusuf Ziya Özcan'dan söz ediyorum.

Zor zamanda geldi göreve, mücadelesini bağırmadan, kavga etmeden yürüttü ve alnının akıyla çıkmayı başardı. Bir görüntü var ki zihinlerden silinmez, hafızalara kazındı. Bu yazıyı yazmamın sebebi o fotoğraf. YÖK Başkanı olarak ismi ilk telaffuz edildiğinde kapalı kutuydu, ne yapacağı merak konusuydu. Acaba o koltuğun hakkını verebilecek miydi? Ama başardı.

O görüntü unutulmaz. Puslu bir Ankara sabahı... Hükümetin üniversitelerle ilgili her girişiminin rejim meselesi yapıldığı günler. Katsayının, başörtüsünün ateş topu gibi dokunanı yaktığı çetin zamanlar. Profesörlerin eğitim konularını generallerle görüştüğü, yol haritasının askere göre belirlendiği o zor günler. O kadar ki YÖK'ün Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlanmasının daha doğru olacağının söylendiği dönem.

Yusuf Ziya Özcan çiçeği burnunda YÖK başkanıydı. Kameralar Üniversitelerarası Kurul Toplantısı'na çevrilmişti. Televizyonlar canlı yayın yapıyordu. Doğrudan hükümeti hedef alan siyasi ve ideolojik içerikli bir bildiri bekleniyordu. Hava kurşun gibi ağırdı. Çok geçmeden Kurul'un başındaki isim CHP'den belediye başkanı oldu.

Yeni YÖK Başkanı ne yapacaktı? Kurul'da ağırlığı yoktu. Bildirmesi şekillendirmesi veya engellemesi pek olası görünmüyordu. Yusuf Ziya Özcan tek başına müthiş bir özgüven içinde toplantıya geldi. Ne kendisini karşılayan oldu, ne de oturacağı yeri gösteren...

Kurul Başkanı'nın yanına oturdu. Kürsüye çıktı, mikrofonu eline aldı, kendisine pek de iyi gözle bakmayan salondakilere döndü ve Üniversitelerarası Kurul'un yasal pozisyonunu anlatmaya başladı. Duruşuyla, konuşmasıyla bildiriye anlamsızlaştırdı. O an Yusuf Ziya Özcan ismi benim için ölümsüzleşti. Ve devleşti.

Bırakın rüzgârı, fırtınaya karşı tek başına göğüs gerebileceğini dosta düşmana gösterdi. Sonra yaptıklarında da o duruşun yansımalarına tanık olduk. Dolu dolu bir dört yıl geçirdi. Kısa zamana çok şey sığdırdı.

Renkli ve sempatik kişiliği, rahatlığı, kendine güveni ve gülen yüzüyle, çatık kaşlı, ideolojik, kavgacı, toplumun değerlerinden uzak YÖK'ün çehresini değiştirdi. Dört yıla çok şey sığdırdı. Çözülemez gözükken, krizlere neden olan birçok problemi tereyağından kıl çeker gibi halletti.

Katsayı, zulümün diğer adıydı. Olağanüstü şartların, 28 Şubat sürecinin ürünüydü. Devlet öğrenciler arasında ayrımcılık yapıyordu. Başörtüsü hakeza. Üniversite önlerinde ne zulümler yaşandı. Örtüye uzanan eller, ikna odaları, son sınıfta okulu bırakmak zorunda kalan kız öğrenciler...

Katsayı tarih oldu. Başörtüsü sorunu büyük oranda çözüldü. Siyasi konjonktürün payı inkâr edilemez elbette. Sorunu çözen isim olarak altında Yusuf Ziya Özcan'ın adı var. Onun döneminde üniversiteler günlük siyasi tartışmaların tarafı olmaktan çıktı, kendi doğal alanlarına çekildi.

Üniversite ve akademisyen sayısı arttı. Ulusal ve uluslararası başarı gözle görülür şekilde yükseldi. Uluslararası derecelendirme kuruluşlarının yaptığı sıralamalara daha fazla Türk üniversitesi girdi. Siyasi ve ideolojik merkez olan YÖK'ü üniversitelere, akademisyenlere, sivil topluma, öğrencilere ve halka açtı. İdeoloji ve siyasetten değil, 'daha fazla projeden, daha fazla patentten, daha ileri teknolojiden' söz etti. Üniversitelerin üretime daha fazla katkı yapmasını istedi.

Yusuf Ziya Özcan, Kemal Gürüz ve Erdoğan Teziç dönemlerinde rayından çıkarılmış, orduyu göreve çağırarak kadar kendini kaybetmiş üniversiteleri normal zemine çekti. Yumuşak bir üslupla, krize dönüştürmeden, gerginlik çıkarmadan yaptı.

Bayrağı devrettiği Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya'nın işi daha kolay. Yusuf Ziya Özcan'ın yaptıkları asla unutulmayacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül'le 7 yıl...

Mustafa Ünal 2011.12.21

Cumhurbaşkanlığı seçim süreçlerinde yaşananlar 'Çankaya Savaşları' diye anlatılır. Mücadele öylesine sert geçer. Çankaya üzerinde etkili olmak isteyen herkes sahaya iner, Meclis'i kuşatmaya alır. Siyasetin zor yılı 2007 hâlâ hatırlarda... AK Parti'ye cumhurbaşkanı seçtirmemek, Abdullah Gül'ün Çankaya yolculuğunu engellemek için neler yapılmadı ki...

Anayasa Mahkemesi ucube 367 kararını verdi, Genelkurmay gece yarısı internet bildirisi yayınladı. O sancılı ortam cumhurbaşkanını halkın seçmesini öngören büyük reformu doğurdu. Belki unutanlar olabilir, o dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ilk oylamayı veto etti, Meclis aynen geri gönderdi.

Üçte iki çoğunlukta geçtiği için bir referandum zorunluluğu yoktu, buna rağmen Sezer 'halkoylaması' yönünde karar verdi. Halk yüzde 69 'evet' oyuyla sistem değişikliğine onay verdi. Bunu hatırlatıyorum; çünkü muhalefet partileri cumhurbaşkanlığı seçiminin tekrar Meclis'e dönmesi yönünde görüş belirtmeye başladı.

CHP lideri Kılıçdaroğlu açıkça söyledi, MHP Genel Başkanı Bahçeli ise biraz daha çekingen üslupla konuştu. Buradan geriye dönüş yok. Olmamalı da. Ne siyasi zemin müsait ne de kamuoyu sıcak bakar. Cumhurbaşkanlarını halk vekilleri eliyle değil, doğrudan kendisi seçecek. Muhalefet başka arayışlar yerine siyasi hesaplarını buna göre yapmalı.

Çankaya Savaşları'nın tarih olacağını düşünüyordum, konu cumhurbaşkanlığı seçimi olunca eski alışkanlıklar yeniden nüksetti. Bu kez de Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresi üzerinden tartışma başladı; 5 yıl mı 7 yıl mı? Tartışmanın harareti yüksek... Bir boşluk var doğru, geçici maddeyle belirsizlik giderilebilirdi.

Ancak 2007'nin şartları hatırlanacak olursa değişiklik paketinin olağan değil olağanüstü dönemin ürünü olduğu rahatlıkla söylenebilir. AK Parti ve Erkan Mumcu'nun liderliğindeki ANAP sandığı halkın önüne koymak için adeta zamana karşı yarıştı. Eğer Sezer süreci uzatmasaydı, 11. cumhurbaşkanını halk seçebilirdi.

Hukukçular ikiye bölünmüş durumda. 5 yıl diyen de var, 7 yıl diyen de... Bir mutabakat yok. Ağırlıklı görüş 7 yönünde. 367 hukukçuları ve onların siyasi destekçileri '5 yıl' konusunda ısrarlılar. İhtilaflı durumu kim çözecek?

İki alternatif var...

İlki Meclis'in inisiyatif alması. Boşluğu giderecek, belirsizliği belirli hale getirecek bir düzenleme yapması. Diğeri ise kararı YSK'ya bırakmak... YSK deyince iki kere düşünmek gerekiyor. Genel seçimlerde bağımsız adaylarla ilgili verdiği kararlar neredeyse seçim sürecini gölgeleyecekti. Siyaset, inisiyatifi YSK'ya bırakmamalı. Bırakmayacak da.

Başbakan Erdoğan '7 yıl' yönündeki kararlarını yasal düzenlemeyle açıklığa kavuşturacaklarını söyledi. Yeni yılın ilk gündemi olacak. Yasa değişikliği yeterli mi? Yoksa geçici anayasa maddesi mi? CHP yasayı Anayasa Mahkemesi'ne götürürse son noktayı mahkeme koyar mı?

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin önceki gün yaptığı yazılı açıklamada şu satırlar dikkat çekiciydi: 'Şayet bugünkü muğlak ve muamma haline gelen cumhurbaşkanlığı görev süresinin netleşmesi samimiyetle isteniyorsa; TBMM hemen harekete geçmeli ve YSK'dan görüş alarak yürürlükteki Anayasa çerçevesinde halen görevde bulunan 11. Cumhurbaşkanı'nı da bağlayacak şekilde düzenleme yapmalıdır.'

Tıpkı 2007'de olduğu gibi MHP yine yapıcı rol oynayabilir. İki partinin anlaşması halinde Anayasa'ya geçici madde bile mümkün. Yoksa cumhurbaşkanının görev süresini krize dönüştürmenin ne siyasete ne de Türkiye'ye yararı var. İçeride ve dışarıda kritik gelişmelerin arifesindeyken siyasi buhran ülkeye kaybettirir.

İhtilaf sadece '5 yıl mı 7 yıl mı?' sorusunda değil, son sözü kimin, nasıl söyleyeceği de tartışılıyor. İnisiyatif Meclis'in. Sonuç mu? '7 yıl' kesin gibi. Herkes hesabını 2014'e göre yapsın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2012 yeni anayasa yılı olur mu?

Mustafa Ünal 2011.12.23

Meclis Başkanı Cemil Çiçek, anayasa çalışmaları konusunda medyayı bilgilendirirken "2012 yeni anayasa yılı olacak." dedi.

Olur mu gerçekten? Umutlu olmak için de sebep var, umutsuz olmak için de...

Bütün partilerin masaya oturması olumlu bir gelişme. Daha önce bu da mümkün değildi. Uzlaşma Komisyonu iki aydır faal. Ve masadan kalkan yok. Yeni anayasa inancı kadar, kalkanın kaybedeceği düşüncesi partileri orada tutuyor. MHP, BDP, CHP ve AK Parti'nin 'Yeni anayasa' için masaya oturmalarını küçümsemek lazım.

Masanın etrafındakilerin siyasî duruşlarına bakarak umutsuz da olabilirsiniz. BDP ile MHP nasıl uzlaşacak? Fransa'ya soykırım tepkisinde 4 parti birlikte hareket edemezken anayasa gibi her partinin rengini yansıtacağı metinler üzerinde konsensüs nasıl sağlanacak? AK Parti ile CHP'nin anlaşması da kolay değil. Dört partinin uzlaşmayı sonuna kadar devam ettirmesi siyasetin doğasına aykırı...

Çiçek iyimser. Bardağın dolu tarafına bakmaktan yana. Ama nereye kadar? "Kırmızı çizgilerin sürekli gündemde tutularak ön plana çıkarılması ve bunların üzerinden yorum yapılmasını doğru bulmuyoruz." dedi. Belki bugün değil ama yarın partilerin hassasiyetlerinin ortaya konulacağı kesin. Yeni anayasa çalışmalarını umutsuzca izleyenlerin de doğrusu haklı gerekçeleri var.

Meclis Başkanı Çiçek'in bilgilendirme toplantısına uzlaşma komisyonu üyesi milletvekilleri de katıldı. Çiçek'in dışında konuşan, sorulara cevap veren olmadı. Meclis Başkanı'nın ölçülü dil kullanmasının bir nedeni de bu. MHP'nin, BDP'nin de itiraz etmeyeceği bir üslup ve içerikle konuştu. Çiçek sürece olumlu katkı yapılmamasından şikâyetçi... Üniversitelere yapılan çağrıya sadece iki üniversite cevap vermiş. Biri Ankara'dan Turgut Özal Üniversitesi, diğeri ise Sabancı Üniversitesi. Özellikle bünyesinde hukuk fakülteleri bulunan üniversitelerin kayıtsızlığını anlamak güç.

Nisan ayının sonuna kadar üniversitelerden sivil toplum örgütlerine hatta sokaktaki insana kadar her kesimin teklif ve önerilerini bekliyorlar. Ondan sonra ikinci safha başlayacak. Çiçek 'Anayasa konusunun halk nezdinde

sıcak tutulmasını' istedi. Anayasa birkaç yıldır toplumun gündeminde. Yeni anayasa 'toplumsal bir ihtiyaç' olarak ortaya konuldu.

Siyasî partilerin seçim kozuydu. Hemen hepsi yeni anayasa vaadinde bulundu. Sokaktaki insan her anayasa değişikliğine 'evet' diyerek yeni anayasadan yana olduğunu açıkça gösterdi. 4 yıl önce cumhurbaşkanlığı seçim sistemini kökten değiştiren anayasa değişikliğine yüzde 69 oranında kabul oyu kullandı.

Geçen yıl değişiklik paketi aşırı derecede siyasallaşmasına, muhalefet partilerinin karşı kampanya yürütmesine rağmen halkın yüzde 58'i 'evet' dedi. Yeni anayasa konusunda toplumun yönü belli...

Mevcudu, içine 12 Eylül askerî darbesinin ruhu sinen bir anayasayı savunan yok. Yeni anayasanın nasıl olması gerektiğinin çerçevesi de az bol belli. 'Daha özgürlükçü ve sivil bir anayasa'. Altını doldurmak zor değil. O noktada siyaset maharetini ortaya koyacak.

Çiçek'i dinlerken anayasa konusunda zamanın biraz fazla israf edildiği düşüncesine kapıldım. Anayasa gibi mühim bir konuyu daha fazla konuşmanın, tartışmanın yararı var kuşkusuz. Ancak bunu daha uzun zamana yaymanın, süreci zorlaştıracaklarını düşünüyorum.

Dört partinin uzlaşmayla anayasa yapamayacağını göstermek için ayları, hatta yılları tüketmeye gerek yok. Biraz daha hızlı ilerlenmeli. Bugün izlemekte olduğumuz antrenmandaki hareketler güzel, orta sahada top çevirmek bir noktaya kadar makul ama sonunda top kalenin önüne gelecek. Ve bu maçın sonucu az çok belli değil mi?

2012 yılı, dört parti ile beraber anayasa yapılmayacağını göstermek için feda edilmemeli. Zaman çok kıymetli... Ayrıca seçimler yaklaştıkça partiler arasındaki mücadele sertleşir ve siyasetteki uzlaşma iklimi kaybolur.

Sanki 2012 yeni anayasanın değil, akıbetinin belli olacağı yıl olacak gibi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suudi Arabistan'la vize kalkar mı?

Mustafa Ünal 2011.12.25

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'la Suudi Arabistan'dayız.

Kalabalık işadamları grubuyla geldik buraya, organizasyon TİM ve MÜSİAD'ın... İki şehri, Cidde ve Riyad'ı kapsıyor. Havaalanından geçerken vize ve gümrük kontrolü yapılmadı. Cidde'de eşine az rastlanan bir uygulama. Heyette ayrıca 4 partiden milletvekili de var.

Çağlayan'ın çok gezen bakanlardan biri olduğunu, hangi ülkede uyandığını hatırlamakta zorlandığını biliyordum ama rakamla ifade edince şaşırdığımı söylemeliyim. Doğrusu bu kadarını beklemiyordum. 120'nin üzerinde ülke dolaşmış. Dünyayı 22 defa turlayacak kadar mesafeye tekabül ediyor.

Arap işadamlarına anlatırken söyledi, 'Ben pilot değilim, Türk ekonomisinin gelişmesi için yapıyorum bunu.' dedi.

Türkiye ile Suudi Arabistan arasındaki ekonomik ilişkiler iyi. Eskiyle kıyaslanmayacak kadar olumlu. Eğri yukarıya doğru. Sürekli artış söz konusu. Yarın bugünden de iyi olacak.

Cidde'de iki ülke işadamlarının katılımıyla gerçekleşen toplantıyı izledim, umut dolu mesajlar verildi. MÜSİAD Başkanı Ömer Cihad Vardan, İslam ülkelerinin dünyanın ihtiyaç duyduğu alternatif iktisadi model üzerine odaklanmasını istedi. Avrupa'yı etkisine alan küresel krize karşı alternatif oluşumlar dünya ekonomisine de olumlu katkı yapabilir. Vardan'ın şu mesajı Suudi Arabistan yönetimineydi: 'Ticaret hacmini arttırmak için ticareti zorlaştıran vize akreditasyon, derecelendirme gibi konular sonuca bağlanmalı'. Adresi de gösterdi. Başında bir Türk'ün bulunduğu İslam İşbirliği Teşkilatı ile İslam Kalkınma Bankası'nın öncülük görevi üstlenebileceğini aktardı. Dikkat ettim, Forum'da konuşanların mesajları hep pozitif. İslam Kalkınma Bankası Başkanı Ahmet Muhammed Ali bunlardan biriydi. Suudi Arabistan ile Türkiye'nin daha ileri düzeyde ekonomik işbirliği yapabileceğini savunurken başında bulunduğu bankanın bu konuda her türlü sorumluluğu üstlenmeye hazır olduğunu söyledi. Bölgede etkili olan İslam Kalkınma Bankası'nın yapıcı rol oynaması isteği önemli. Haliyle bu sözlerin somut projelere dönüşmesi mümkün.

TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi de konuştu. Türkiye ile Suudi Arabistan ekonomilerinin birbirlerini tamamlayan nitelik taşıdığına dikkat çekti. 'Dinamik bir trend söz konusu.' dedi. 5 milyar dolarlık ticaret hacminin yetersizliğini vurgulayarak somut bir hedef koydu: 'En az 10 milyar dolar...'.

Vize onun da gündemindeydi: 'Rusya ile bile vizeleri kaldırdık, Suudi Arabistan'la da olmalı'.

En ilgi çekici konuşmayı Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan yaptı. 'Sözde değil özde işbirliği.' dedi. 'Büyük balık, küçük balık' benzetmesinin anlamını yitirdiğini, onun yerini 'Hızlı balığın yavaş balığı yediği' gerçeğinin aldığını söyledi. Ardından herkesi gülümseten şu fıkrayı anlattı: Bir uçak kazasında iki kişi kurtulur, biri Japon diğeri Amerikalı... Vahşi bir kaplanın kendilerine doğru koşmakta olduğunu görürler. Japon ayakkabılarına davranır. Amerikalı gülerek bakar. Japon'a alaylı bir ifadeyle 'Kaplardan daha hızlı koşacağını mı sanıyorsun?' diye sorar. Japon'un cevabı 'Kaplardan daha hızlı koşamayacağımı biliyorum ama senden hızlı koşacağım kesin...'. Çağlayan, Suudi Arabistanlı işadamlarına dönerek 'Karşıdan vahşi kaplan geliyor ve Türkiye koşmaya hazır...' dedi.

Her seyahat, arkasında olumlu gelişmeler bırakıyor. Bugünlerde Suudi Arabistan'ın inşaat ve ticaret sektörü çok hareketli. Seyahatin zamanlaması yerinde. Türkiye'nin de iddialı olduğu alan bu. Özellikle inşaatta dünya çapında söz sahibi. Çağlayan'ın kalabalık işadamı grubuyla gerçekleştirdiği çıkarmanın rakamlara etkisi olacaktır.

Vizelerin kaldırılması mı? Pek kolay değil. Suudi Arabistan'ın özel durumu var çünkü. Hac ve umre için milyonlarca insana ev sahipliği yapıyor.

İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu'nun dün öğlen misafiriydik. Vize meselesini sorduk, 'Öteden beri gündemde. Tümünden kaldırılması değil de yakın gelecekte ara formüller bulunabilir.' dedi. İhsanoğlu, İİT'nin faaliyetlerine Türk medyasının ilgisizliğinden yakındı. Faaliyetlerinden söz ederken 'Kadın konusunu teşkilatın gündemine aldık.' dedi.

Çağlayan'a 2012'de Türk ekonomisinin nasıl olacağını sordum, kriz beklentisi içinde olanlar var malum... 'Hayır, kriz yok.' dedi ve ekledi: 'Dünya ekonomisi yavaşlayacak. Biz bunu öngörerek alternatif pazarlara yöneldik. Asya Pasifik, Afrika ve Ortadoğu gibi. Suudi Arabistan gezisinin bir amacı da bu. Herkes rahat olsun, 2012 Türk ekonomisinde kriz yok.'

Vize zor ama havaya bakılırsa Çağlayan'ın Suudi Arabistan seyahatinin iyi sonuçlar doğuracağı söylenebilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2011'i uğurlarken...

Mustafa Ünal 2011.12.30

Yarın 2011'in son günü, pazar ise 2012'nin ilk günü. Acısıyla tatlısıyla 2011'i uğurluyoruz.

2011'in son günü ile 2012'nin ilk günü arasında bir fark yok. Ama rakamların değişmesi de önemli. Her geçen gün ömürden olduğuna göre yaşamımızdan koca bir yıl daha eksildi. Yılın sonu hayatın muhasebesi için bulunmaz fırsat.

2011 nasıl geçti? Yıl değerlendirmesi yapmak âdettir. 2011'de yaşananları listelemeye kalkarsak işin içinden çıkamayız. 365 güne neler sığmadı ki... Ankara'dan bakarak yıla damgasını vuran birkaç olaya dikkat çekmek istiyorum.

Önce iki kayıp... Necmettin Erbakan'ın vefatıyla girdik 2011'e, Aydın Menderes'in ölümüyle çıktık. Her ikisi de önemli siyasî aktörler. Erbakan, Millî Görüş hareketinin lideri. Siyasî ömrü aslında 28 Şubat müdahalesiyle sona erdi. Kaderin cilvesi müdahalenin yıldönümüne bir gün kala 27 Şubat'ta, soğuk bir Ankara sabahında son nefesini verdi.

Gözü arkada kalmadı, ömrünü verdiği siyasî mücadelenin meyvelerini gördü. Cumhurbaşkanı ve Başbakan koltuğunda, bünyesinden çıkan isimler oturuyor. Kim ne derse desin Erbakan, Türkiye'nin bir gerçeği.

Aydın Menderes de acıyla örselenen bir ailenin son ferdi. Son Menderes. Adnan Menderes'in hayattaki son evladıydı. Menderes ailesinin değil, milletin yetimiydi. Çocukluk çağından çıkarken babasının idamını gördü. Bir insanın yaşayabileceği en ağır travma. O mahzunluk hep yüzüne yansdı. Elim bir trafik kazası ve tekerlekli sandalyede geçen yıllar. 2011'in son günlerinde aramızdan ayrıldı.

2011, iki önemli siyasinin kaybıyla noktalandı.

'Yılın en önemli olayı nedir?' sorusuna herkesin cevabı farklı olabilir. Ben ilklerin yaşandığı üç olayı hatırlatacağım. Birincisi 12 Haziran seçimleri... AK Parti favori olarak girdiği seçimleri kazandı. Üçüncü dönem ilk değil. Demokrat Parti örneği var. Ancak AK Parti oylarını artırarak kazandı. Bu bir ilk. Yüzde 50'ye dayandı.

İktidar değişmediği, siyasî yapı aynen devam ettiği için üzerinde pek durulmaz ama AK Parti'nin seçim başarısı 2011'in en önemli olayıydı. Önümüzdeki yılları da şekillendirecek. Anayasayı değiştirecek çoğunluğu elde edemese de iki kişiden birinin oyunu alması çok partili dönemde eşine az rastlanan bir başarı.

Yılın diğer olayı Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner ve üç kuvvet komutanının istifa etmesi. 1990'da Necip Torumtay Körfez Savaşı sırasında görevi bıraktı ama tek başına, yanında kuvvet komutanları yoktu. Bir Genelkurmay Başkanı'nın kuvvet komutanlarıyla istifası ilk kez yaşandı. Üstelik tam da Yüksek Askerî Şûra toplantısı başlarken...

Koşaner 'Biz gidiyoruz' dedi ve üç komutanla birlikte istifa etti. Siyasî irade o süreci çok iyi yönetti. Panik yapmadı. Boşluğu kısa sürede doldurdu. Yerlerine yenilerini atadı. İstifayı normal bir gelişme olarak yorumlamak doğru değil. Hükümete karşı bir tavır. Koşaner ve arkadaşları hukukla sınayı kaybetti. Siyasî iradeyi

güç durumda bırakmayı hedefledikleri açıldı. Ancak umdukları gibi olmadı. Bir önceki yıl da Koşaner'in koltuğunda oturan İlker Başbuğ kapalı kapılar arkasında istifa restini çekmişti.

Koşaner ve üç kuvvet komutanının istifası 2011'e damgasını vuran olayların başına yazılmalı.

Diğer önemli olay 'şike operasyonu'... Bir pazar sabahı polisler Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'ın kapısına dayanınca olayın ciddiyeti anlaşıldı. Şike, teşvik, bahis iddiaları uzun süredir seslendiriliyor ancak konuşulduğuyla kalıyordu. Seçimden önce kulüp yöneticilerinin baskısıyla kanun çıkınca... Yargı üzerine gitti. Türk futbol tarihi ilk kez büyük operasyonun hedefi oldu. Hâlâ da o şok atlatılabilmiş değil. İddianame yazıldı, dava açıldı. Futbol lobisinin talebiyle şike cezaları hafifletildi. Tartışmaları siyaseti etkiledi.

Şike davası 2011'in en önemli olaylarından birisiydi. 2012'ye de sarktı. Etkileri yıllara yayılacak.

2011'i uğurlarken yıla ilişkin değerlendirmelerim kısaca böyle...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargı hâlâ darbecilerin ensesinde

Mustafa Ünal 2012.01.04

Yeni yıl çok hızlı başladı. Üç günde belli oldu ki 2012, 2011'i aratmayacak. Son dakika haberleri peşi sıra patladı. Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, İnternet Andıcı davasından şüpheli olarak yarın savcının karşısına çıkacak. Perşembenin gelişi çarşambadan belliydi. Davanın Başbuğ'a uzanmaması mümkün değildi. Gerek İnternet Andıcı gerekse İrtica ile Mücadele Eylem Planı davasında parmaklar hep onu işaret etti.

İlk kez bir Genelkurmay başkanı şüpheli sıfatıyla ifade verecek. Başbuğ, tartışmalar sırasında kendinden emin biçimde LAV silahına 'boru', belgeye 'kâğıt parçası' demişti. O belgenin kâğıt parçası olmadığı çok geçmeden anlaşıldı. Ve Karargâh'ta görev yapan üst düzey birçok isim tutuklandı.

AK Parti'nin kapatma davasına kaynaklık eden internet siteleri İlker Başbuğ'a sorulacak.

Başbuğ kadar önemli başka bir haber dün en flaş gelişmesi olarak gündeme düştü. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 12 Eylül askerî darbesine ilişkin soruşturmasını tamamladı, hazırladığı iddianameyi mahkemeye gönderdi. İddianamede dönemin Genelkurmay Başkanı Kenan Evren ile Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya için ağırlaştırılmış müebbet hapis istendi.

Darbe planları, müdahale senaryoları yargıya taşınırken, darbe yapanlara hesap sorulmaması bazı çevrelerin sıkça dile getirdiği eleştirilerdendi. Anayasa değişikliğiyle 12 Eylül darbecilerinin koruma zırhı kalktı. Yargı sürecinin başlaması, referandumla sonuçlanan bu değişikliğin neticesi. 12 Eylül'ün hayatta kalan iki komutanına 'darbe yapmanın' hesabı sorulacak.

Türkiye, bir zamanlar ayrıcalıklı insanların ülkesiydi. Üniformalılara dokunulamazdı. Darbe, müdahale veya muhtıra her türlü antidemokratik eylem meşru kabul edilirdi. Kanunlar güç karşısında işlevsizdi. 2012 Türkiye'sinde illegal işlere bulaşan herkes, rütbesi ne olursa olsun hesap vermek zorunda... Başbuğ'un ifadeye çağırılması, 12 Eylül darbecilerinin yargılanmasının anlamı bu.

2012'nin ilk haftasında siyasetin gündemine 'Uludere gerginliği' damgasını vurdu. Uzun bütçe maratonu ve yılbaşı tatili nedeniyle partiler haftalardır grup toplantısı yapamıyordu. Gözler AK Parti Grubu'ndaydı, Başbakan Erdoğan, rahatsızlığı nedeniyle Ankara'dan uzak kalmıştı. Haftalar sonra milletvekillerinin karşısına çıktı. Uzun konuşması, eskiyi aratmayan performansı ile sağlığına kavuştuğunu gösterdi.

Siyasetin gündemi Uludere'de yaşananlardı. 35 vatandaşımızın operasyon sonucunda hayatını yitirmesi yürekleri dağladı. Yaşanan acı, şehit açısından farksızdı. Devlet, olayı aydınlatmak ve yaraları sarmak için seferber oldu. Başbakan Erdoğan, 'Bu acı hadisede en küçük detayına kadar adli ve idari inceleme yapılıyor, yapılacaktır.' dedi ve sözü BDP'ye getirdi. Bu partiye ağır ifadelerle yüklendi.

Uludere'nin terör örgütü ve bazı çevreler tarafından istismar ve provokasyon konusu yapıldığı çok açık. Başbakan'ın eleştirisi de daha çok bu istismaraydı. 'Cenazede terörist başının resmini taşıyanlar neye hizmet etmek istiyorlar? Sonra birileri çıkıyor, bazı densizler çıkıyor, bu olay yüzünden, bu ülke bölünmüştür diyor. Yahu sen kimsin? Kimi temsil ediyorsun?' dedi.

Erdoğan'ın şu sözleri çok önemli: 'Siz, silahlı efendileriniz ipinizi gevşetmediği sürece tuvalete bile gidemezsiniz. Apo'ya peygamber diyenlerin, her türlü kutsalı çiğneyenlerin, gençlerin kanıyla beslenen vampirlerin bu topraklarda hiçbir şekilde muhatabı yoktur.' Siz dediği BDP'liler... Silahlı efendiler ifadesinden kasıt da terör örgütü. BDP ile terör örgütü arasındaki ilişki malum. Sokaktaki insan da BDP'nin terör örgütünün siyasî uzantısı olduğunun farkında. Bir Başbakan bunu söylüyorsa, yorumların ötesinde bildiği başka şeyler var demektir.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, Erdoğan'a aynı sertlikle cevap verdi. Terör örgütü ile ilişkisine ise sağlıklı açıklama getiremedi.

2012 Türkiye'si 2011'den farklı olmayacak. Yargı darbe girişimleri ve darbecilerin üzerine giderken, terör ve Kürt sorunu siyasetin gerilim üreten konusu olmayı sürdürecektir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MİT'in hedefi dünya yıldızı olmak

Mustafa Ünal 2012.01.06

Yüksek duvarların içine ilk kez geçiyorum. İstihbarat örgütlerinin dünyası her zaman gizemlidir. Her açıdan... MİT'in Yenimahalle'deki kampüsü de yüksek duvarlarla çevrili. Ne kadar büyük bir alanmış. Dışından pek fark edilmiyor. 600 dönümlük arazi üzerine oturuyormuş.

Başbakan Erdoğan 'Şehrin içinde kaldı, yeni yer bakın' demiş. MİT Müsteşarı Hakan Fidan 'yer arayışına' başlamış. Çalışma ofislerinin yanı sıra içeride bir okul da varmış. Akademi, kısa süre içinde Saray'daki yeni tesislere taşınacakmış.

MİT dün kapılarını medya yöneticilerine açtı. Sebepsiz değil. Kuruluşunun 85. yılı dolayısıyla...

Bir haftaya yayılan etkinlikler 'medya buluşmasıyla' sınırlı değil. Teşkilatın emekli mensupları ve devlet erkânı ile buluşma da planlanmış.

Salondaki kalabalığa bakarak yazılı ve görsel bütün medyanın temsilcilerinin davetli olduğunu söylemek mümkün... Dışarıda kalan yok. Salonun çevresi artık demode olmuş dinleme, takip ve kayıt cihazlarıyla donatılmış. Eski Doğu Bloku ülkelerine ait bazı dokümanlar da sergilenen eşyalar arasında.

İstihbaratın önemi ve MİT'in kısa tarihini anlatan sinevizyonlu mini tanıtımlar yapıldı. 'Sınırdaki Işık' diye belgeselin fragmanı gösterildi. Bir gazete kupüründen isminin Hüsnü Bingöl olduğunu öğrendiğimiz efsane bir MİT'çinin hayatı anlatılıyor. 'Biz bütün Türk milletinin hizmetkârıyız' yazısı dikkat çekiciydi.

Müsteşar Fidan çıktı sonra kürsüye... Yaklaşık bir buçuk saat konuştu, sorulara cevap verdi. Polemik oluşturacak, teşkilatın gizemine halel getirecek açıklamalardan özenle kaçındı. Kendinden emin bir üslup. Analitik bir dil. Akademisyen kimliğinin yansıması. Özgüveni tam. İçtenlikle konuştu.

'Geleneksel bir buluşma bu' dedi. Her 5 yılda benzer etkinliklerin yapıldığını hatırlattı. Toplantıyı Uludere tartışmasının gölgelemesinden endişe ettiğini söyledi. O konuya girmeyeceğini, çıkışta basın açıklamasının dağıtılacağını kaydetti.

Ekrana yansıyan şema eşliğinde teşkilatın yeniden yapılanmasını anlattı. Reform yerine 'mükemmeliyeti arayış' ifadesini tercih ettiğini söyledi. Yabancı istihbarat örgütlerinin yöneticilerinin MİT'ten övgüyle söz ettiklerini, 'bölgenin parlayan yıldızı' nitelemesi yaptıklarını ifade etti.

Ancak bunu 'yeterli' görmediğini 'global ölçekte başarılı olmayı' hedeflediğini söyledi. Süre de verdi, 'iki-üç yıl' dedi. Hedef yakalandığında MİT çok geçmeden, iki-üç yıl içinde bölgesel güçten, küresel güce dönüşecek.

Fidan, Müsteşarlığın altında 'Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulu Genel Sekreterliği' adıyla yeni bir birimin kurulduğunu açıkladı. Devletin içinde farklı istihbarat birimleri arasındaki yaşanan koordinasyon sıkıntısı öteden beri tartışma konusudur. Koordinasyon Kurulu bugüne kadar yaşanan sıkıntıları gidermeyi hedefliyor.

Genelkurmay bünyesindeki GES Komutanlığı 1 Ocak'tan itibaren MİT'e devredildi. Yeni adı Gölbaşı Elektronik Sistemler Başkanlığı... Yeniden düzenlenecek. İlavelerle burası 'elektronik istihbarat köyüne' dönüşecek. Bu tabir Fidan'ın...

'Personel alımında siyasi ve ideolojik araştırma yapıyor musunuz?' diye soruldu. Güvenlik soruşturması bazen çok eskilere, ailesinin siyasi geçmişine değin uzanır. Fidan 'Hayır, demode yöntemlere başvurmuyoruz.' dedi. Arşivlerin açılması mümkün mü? Değil. Ancak Batı ülkelerinde olduğu gibi spesifik konular üzerine bilgi paylaşımına sıcak bakıyor.

Fidan, Avrupa ve Amerika istihbarat örgütlerine 'telefon dinlemeleri' konusunda kolaylıklar sağlandığını söyledi. Türkiye'de ise mahkeme kararı gerekiyor. Fidan'ın bu sözleri bu konunun yeniden ele alınacağını sinyali olarak yorumlandı.

Müsteşar Fidan günlük hayatından da söz etti. 'İzole edilmiş bir hayat yaşıyorum.' dedi. 16-17 saat mesai... Cumartesi-pazar kavramı yok. 'Güvenlik nedeniyle eve bile mevcutlu olarak gidiyorum, mevcutlu olarak dönüyorum.' dedi. Yeni yeni kitap okumaya vakit ayırabiliyormuş. Sinema, arkadaş buluşmaları yok.

MİT'in medya buluşmaları faydalı, küçük de olsa gizemli dünyayı aralıyor...

Koğuşta tek başına...

Mustafa Ünal 2012.01.08

Türkiye normalleştikçe 'ilk kez' diye başlayan haber sayılarında patlama oldu. Özellikle de yargı alanında... Kanunlar herkese dokunur hale geldi.

'İlk defa' diye başlayan son haber eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanması. Sürpriz mi? Değil... Perşembenin gelişi çarşambadan belliydi.

İnternet Andıcı davasında bütün parmaklar onu gösterdi çünkü. O dönem Karargâh'ta ikinci başkan olan Hasan İğsız, sorumluluğuna ona attı. Karargâh'ta olup biten her şey komutanın sorumluluğuna altındadır. Düşük rütbesi subayların inisiyatif alması mümkün değıl. Askerliğin ruhuna aykırı.

Savcı, Başbuğ'u 'şüpheli' sıfatıyla 7 saat sorguladı, tutuklanmasını istedi, son kararı hakim verdi. Üç gündür Silivri Cezaevi'nde. Tek kişilik koğuşta... Bu kendi tercihi, başka seçenekler sunulmuş, kabul etmemiş. Cezaevi yönetimine 'Şimdilik tek başıma kalmak istiyorum, beni yalnız bırakın' demiş.

Başbuğ'un tutuklanması Türkiye için bir dönüm noktası. Bu topraklar illegal işe bulaşsa da bir Genelkurmay başkanının yargılanmasına, hele tutuklanmasına alışkın değıl. Sistem, bir Genelkurmay başkanının suç işleyebileceğini öngörmemiş. Nasıl, nerede yargılanacağını tartışılması biraz da bu yüzden... Görev suçuyla ilgili olarak son anayasa değışikliğıne bir madde konuldu. Darbe yapmak bir görev suçu olamaz.

Örneğine pek rastlanmadığı için Başbuğ'un tutuklanmasını anlamlandırmakta zorlananlar var. Duygusal tepki verene de rastlanıyor, siyasî görüşüne göre değıerlendirme yapana da... Başbuğ'un tutuklu yargılanmasının doğrudan siyasetle ilişkilendirilmesi veya Uludere gündemini değıştirme olarak yorumlanması doğru değıl. Kılıçdaroğlu'nun 'iktidar istedi' sözü olayı açıklamıyor. Bir sol partinin lideri daha anlamlı sözler söylemeliydi.

İddialar çok ciddi... Genelkurmay'ın AK Parti'yi veya toplumun bazı kesimlerini hedef alan internet siteleri hazırlamak görevleri arasında mıdır? Bu, bir entelektüel faaliyet olarak yorumlanabilir mi? Hayır. Bir amaca matuftu. Kapatma davasının belgeleri o sitelerden toplandı.

Herhalde bu illegal faaliyet karşısında yargının sessiz kalması ya da görmezden gelmesi beklenemezdi.

Çetelerle, cuntalarla mücadele konusunda siyasî iradenin oluşturduğu iklimin varlığı da inkâr edilemez. Normalleşmenin yolunu açan da bu.

Türkiye, düne kadar darbecilerine karşı en toleranslı ülkelerin başında geliyordu. Demokratik sistem defalarca kesintiye uğramasına rağmen 'darbe' yargıya taşınamadı, darbecilere hesap sorulamadı. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat... 27 Nisan e-muhtırasını da ekleyin. Aralarda müdahale anlamına gelecek askerden hükümetlere uyarı mektupları var.

Hangi çağdaş, demokratik ülkede 50 yıla bu kadar fazla darbe ve müdahale sığar? Yunanistan'da albaylar cuntasının mensupları cezaevinde çürüdü. İspanya hakeza. Bırakın tanklı toplu darbeyi, siyasete en ufak müdahalenin bile bedeli çok ağır. Darbeciler demokrasinin celladı. O yüzden asla hoş görülemez.

Türkiye, darbecilerle yeni yeni hesaplaşıyor. Başbuğ'un tutuklu yargılanmasını da bu kapsamda değıerlendirmek gerekir. 'İnternet siteleri daha önce kurulmuştu' diyerek Yaşar Büyükanıt dönemine işaret etmiş. 'Kanuni olmadığını görünce siteleri' kapattığını söylemiş. Kanuni olmadığını görünce değıl, medyaya haber olunca kapatmak durumunda kaldı.

Sorumluluğu altındaki Karargâh'ta kanuni olmayan işler yapan, internet siteleri hazırlayanlara karşı bir işlem yapmış mı? Hayır. Bu savunmanın kamu vicdanında da karşılık bulması mümkün değil. Başbuğ'un tanıklığı önemli, o siteler Yaşar Büyükanıt'a da sorulmalı.

Benim en çok takıldığım, 'Benim böyle bir amacım olsa 700 bin kişilik gücü elinde tutan bir komutan olarak bunu yapmanın başka yolları olabilirdi' cümlesi. Başka yol tanklı toplu darbe mi? Günümüzde darbeler şekil değiştirdi, postmodern hale geldi. İnternet Andıcı ve İrtica ile Mücadele Eylem Planı gibi...

İlker Başbuğ, ilk kez yargılanan komutan değil. 27 Mayıs'ta darbeciler iki Genelkurmay başkanını yargıladı: Rüştü Erdelhun ve Nuri Yamut... İstiklal Savaşı'na katılan Nuri Yamut Paşa, Yassıada'da işkencelere dayanamayarak vefat etti.

Sonucu ne olursa olsun yargının bir Genelkurmay başkanına illegal faaliyetlerinden dolayı hesap sorması, Türkiye için bir dönüm noktası...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın sözlerinin şifreleri

Mustafa Ünal 2012.01.11

Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanması, gündemin en sıcak maddesi... Tabii siyasetin de. Nerede yargılanacağı konusunda hukukçular ikiye ayrılmış durumda. 'Özel mahkeme' diyen de var, 'Yüce Divan' diyen de. Genelkurmay başkanlarının Yüce Divan'da yargılanması son anayasa değişikliğiyle düzenlendi.

Kaderin cilvesine bakın ki anayasa değişikliğine karşı çıkan, paketin reddedilmesi için referandumda 'hayır' kampanyası yürüten ne kadar siyasetçi, hukukçu varsa bugün yeni düzenlemeye sarılmış durumda. 'Hayır' dedikleri maddeyi tekrarlayıp duruyorlar.

Mümkün değil ama İlker Bey Türkiye yerine kendi seçeceği bir başka ülkede yargılansa... Yunanistan'da mesela. Veya bir başka Avrupa ülkesinde... Sonuç farklı mı olur? Kesinlikle hayır. Hangi demokratik sistem 'İnternet Andıcı belgesini' hoş görür, hangi ülkenin yargısı hükümeti yıpratmak için hazırlanan kara propaganda sitelerini sosyal faaliyet olarak değerlendirir, hangi devlet 'İrtica ile Mücadele Eylem Planı'nı askerin görevi sayar? Siyasetin sahasına giren o sert konuşmaları hangi ülke, düşünce özgürlüğü kapsamında yorumlar? Hiçbiri.

Darbecilerine Türkiye kadar hoşgörü ile bakan başka ülke bulmak kolay değil. Dünyanın hiçbir yerinde darbecilere hesap soran yargı bu kadar yalnız bırakılmaz. Yunanistan'da albaylar cuntasının lideri 90 yaşında cezaevinde öldü. Yaşı ve hastalığı tahliye nedeni sayılmadı.

İlker Başbuğ'un tutuklanması iyi oldu gibi bir yaklaşım içinde değilim. 26. Genelkurmay Başkanı'nın koğuştaki tek başına kalmasına üzülmemek mümkün mü? Belgeler, iddialar, sanık ifadeleri o kadar ciddi ki... Keşke Genelkurmay Başkanlığı'na kadar yükselmiş biri yanlış işlere girmeseydi, illegal faaliyetlere bulaşmasaydı.

Başbuğ'un yargılanması konusunda Başbakan Erdoğan acaba nerede duruyor? Önceki gün Başbuğ'la 'İki yıl birlikte çalıştığını' hatırlattıktan sonra, "Tutuklama yoluyla değil de tutuksuz yargılanma yolu -ki her zaman

söylediğim tezimdir- olması bizim arzumuzdur." dedi. Erdoğan, Başbuğ'un yargılanmasına karşı değil. Parti olarak davaya müdahil...

Başbakan'ın 'tutuksuz yargılama' yaklaşımı sadece Başbuğ için değil, herkes için geçerli. Söylediği bir hukuk ilkesi... Darbecilerle hesaplaşmanın iklimini oluşturan AK Parti iktidarı... Erdoğan, dün grup konuşmasının büyük bölümünü bu konuya ayırdı.

Kelimenin tam anlamıyla eski performansına kavuştuğunu söyleyebiliriz. Uzun konuşması, üslubu ve ses tonuyla rahatsızlığından artık bir eser kalmadığını gösterdi. Sadece sözle değil, haliyle de bitmek tükenmek bilmeyen dedikoduları tekzip etti.

Erdoğan'ın konuşması çetelerle, cuntalarla mücadelede bir gevşeme olmadığının ve olmayacağını mesajlarıyla doluydu. Bu açıdan çok önemliydi. Yeri değilken kapatma davasını hatırlatmasının bir sebebi vardı. "Gazete kupürleriyle bu parti kapatılmak istendi." dedi. Başbuğ'u tutuklamaya kadar götüren internet sitelerinin de hedefi buydu. Yargıtay Başsavcısı, dosyasını o sitelerin haberleriyle doldurdu.

Sözü Danıştay saldırısına getirdi sonra. "Danıştay saldırısının faturasını bize kesmek istediler." dedi. Saldırı, doğrudan AK Parti iktidarını hedef aldı. Ne tür organize bir iş olduğu daha sonra anlaşıldı. Kurumları kendi hedef ve amaçları, kör ideolojileri için kullananların en büyük zararı bu kurumlara verdiğini söyledi. Hangi kurumların bir kör ideoloji uğruna kullanıldığı açık değil mi?

Şu cümlelerin her birinin çok önemli mesajlar içerdiğini düşünüyorum: 'Bugün demokrasi, hukuk ve milli irade adına bir arınma süreci yaşıyoruz. Bizim meselemiz kişilerle değil, demokrasi karşıtı zihniyetle hesaplaşmaktır. Darbeci vesayetçi anlayışla hesaplaşmadan ileri demokrasiye ulaşabilme imkânı yoktur. Biz siyasi zeminde bu anlayışın yanlışlarını ortaya koyarken yargı da kendi açısından hesap soruyor. Çeteler, mafya, diktatörler, andıççılar eski Türkiye manzarasıdır. AK Parti'yi karalamaya yönelik girişimleri konu alan iddialar da demokrasimiz adına kesinlikle aydınlığa kavuşturulmalıdır.'

Bu sözlerin Başbuğ'un tutuklanmasından 5 gün sonra söylenmesi tesadüf olamaz herhalde. Erdoğan, AK Parti'nin nerede durduğunu net şekilde ortaya koydu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyükanıt yargılanamaz mı?

Mustafa Ünal 2012.01.13

CHP'nin 'darbelerle sınavdan' geçerli not aldığı söylenemez. Ergenekon, Balyoz davalarına bakışı zaten malum... Silivri'de tutuklu yargılanan iki ismi milletvekili yapmakta sakınca görmedi.

12 Eylül darbesinin yargıya taşınacağına inanmadı. İddianame ortaya çıkınca da davanın 'özel mahkemeler' yerine 'Yüce Divan'da görülmesi gerektiğini savundu. Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un yargılanmasına itiraz etti. CHP adına konuşan herkes belgelere, iddiaların ciddiliğine, sanıkların ifadelerine bakmaksızın Başbuğ'un tutuklanmasına tepki gösterdi. Sorunun 12 Eylül veya Başbuğ'un nerede yargılanacağına indirgenmesi doğru değil.

Darbecilere hesap sorulurken, sol bir partiden beklenen sürece destek vermesidir. Hele bu konularda sicili pek parlak değilse daha hassas davranması arzu edilir. Toplumdaki algı CHP'nin, darbecilerle içli dışlı olduğu yönünde... Bu algıyı kıramadı. Hâlâ 27 Mayıs'taki rolünü silebilmiş değil. 12 Eylül ve 12 Mart'a ilkesel olarak değil kendisine dokunduğu kadarıyla karşı. 28 Şubat, 27 Nisan müdahalelerine sempatiyle baktığı rahatlıkla söylenebilir.

Önceki gün CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile sohbet ettik, dikkat ettim 'darbelere, darbecilere karşı keskin bir tavır' ortaya koyamadı. '12 Eylülcüler hesap veriyor ne iyi' diyemedi. Hiç dokunmadı da değil. Ancak yeterli değil. Hükümete karşı internet andıcının hazırlanmasını doğru bulmadığını söyledi sözgelimi. O siteleri 'hukuksuzluk' olarak da niteledi. Sonra sözü Yaşar Büyükanıt'a getirdi. 'Büyükanıt da yargılansın' dedi. Hem internet andıcından hem de 27 Nisan bildirisinden ötürü. Hatırlanacaktır, İlker Başbuğ da topu Büyükanıt'a atmıştı. Savcıya verdiği ifadede 'İnternet siteleri onun döneminden kalma' dediği medyaya yansdı. CHP lideri 'Büyükanıt da yargılansın' sözünü 'darbecilerle hesaplaşalım' çerçevesinde mi söyledi? Pek değil.

Dolmabahçe görüşmesine atıfta bulunarak 'Onu yargırlarsa Dolmabahçe'de Başbakan'la ne konuştuğunu öğreniriz' diyerek konuyu başka bir alana taşıdı. Kılıçdaroğlu, Dolmabahçe görüşmesinden dolayı Büyükanıt'a dokunulamayacağı inancında. Yaşar Büyükanıt'a gerçekten dokunulamaz mı? İnternet andıcı veya 27 Nisan bildirisi sorulamaz mı? Bildiriyi bizzat kendisinin kaleme aldığını itiraf etmişti.

27 Nisan'ın siyasete müdahale olduğu konusunda şüphe olmadığına göre niye hesap sorulamasın? Dün AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'e 27 Nisan hatırlatıldı, o da 'Bunların hepsine günün birinde sıra gelecektir' dedi. Çelik 27 Nisan bildirisinin doğrudan hedefi. O dönem Milli Eğitim Bakanı idi. O bildiride Bakanlığın bazı icraatları sorgulandı.

İki gün önce Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'la gündemdeki konuları konuştuk. Başta 12 Eylül olmak üzere darbelerle hesaplaşmayı anlatırken 'artık yapanın yanına kâr kaldığı dönemlerin kapandığını' söyledi ve ekledi: 'İnsanların her yaptığıyla günün birinde yüzleşeceğini biliyor olması o ülkede demokrasinin geliştiğini gösterir. Ya kendin hesap vereceksin ya da biri sana hesabını soracak. Bu demokrasinin vazgeçilmezidir.' dedi.

Hiç kimse dokunulmaz değil. Yaşar Büyükanıt da... Dosyasının açılmasına Dolmabahçe görüşmesinin engel olacağını sanmıyorum. Başbakan Erdoğan, kritik dönemlerde İlker Başbuğ'la da iki saati aşan görüşmeler yaptı. Dolmabahçe'ye olağanüstü anlam yüklenmesi doğru değil. Büyükanıt'ın, Başbakan'ın ifadeleriyle söyleyecek olursak 'bu arınma ve darbecilerle hesaplaşma' sürecinden muaf tutulması için bir neden görmüyorum ben. Darbeler ve müdahaleler en büyük darbeyi CHP'ye vurdu. Asker yeri geldi CHP'nin rolünü çaldı, yeri geldi CHP'yi sahanın dışına itti. CHP ancak bu kısaçtan kurtulabilirse yeni ufuklara yelken açabilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşin özü

Mustafa Ünal 2012.01.18

Yargılanan, eski Genelkurmay başkanı olunca görüş ve düşünce açıklayanın çok olması doğal. Tartışma ağırlıklı olarak nerede ve nasıl yargılanacağı üzerine yoğunlaştı. Yüce Divan mı, özel yetkili mahkeme mi? Tutuklu mu, tutuksuz mu yargılansın?

En ilgi çekici değerlendirme eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ten geldi. Özkök, İlker Başbuğ'la birlikte çalıştı. Cumhuriyet'ten Utku Çakırözer'e konuşan Özkök'ün, 'Başbuğ Yüce Divan'da mı yoksa özel yetkili mahkemede mi yargılanmalı?' sorusuna verdiği cevabı doğrusu ben çok anlamlı buldum.

Söylediği şu: "Mahkemelerin yetkisinin azlığı ya da çokluğu benim bilgim dışında..." Başbuğ'a gönderilen sıcak bir mesaj değil bu. Bir mesafe içeriyor. 'Terörist ithamından' rahatsız olduğunu söylüyor ama bunun da kanunun yazımından kaynaklandığı kanaatinde. Gerek söylediklerinden gerekse üslubundan ben Özkök'ün Başbuğ'a 'kefil olmadığı' sonucuna vardım.

Başbuğ'un nerede nasıl yargılanacağı da önemsiz değil ama işin özü farklı, o da ilk kez 'darbecilerden hesap soruluyor' olması... Türkiye için yeni bir süreç bu. Geçmişte örneği yok. Ne yargının deneyimi var, ne de kamuoyunun tecrübesi.

'Darbe' soruşturma konusu olarak yargının gündemine birkaç yıl önce girdi. Ergenekon ve Balyoz davalarını kastediyorum. Ve sonunda İlker Başbuğ ve 12 Eylül'e kadar da uzandı. İşaretler arkasının geleceği yönünde. HAS Parti yönetimi '28 Şubat'la ilgili suç duyurusunda bulundu. '27 Nisan bildirisi' bu sürecin dışında tutulamaz herhalde.

İlker Başbuğ konusunda hukuki tablo netleşti. Soru işaretleri ortadan kalktı. Önceki gün tutuklu yargılanması yönünde karar veren hâkim ilk itirazı değerlendirirken "Kararım yerinde" demişti. Başbuğ'un dosyası bir üst mahkemeye, 12. Ağır Ceza'ya gitti.

Mahkemenin vereceği karar çok önemliydi, davanın seyrini belirleyecekti. Karar dün akşam saatlerinde çıktı. Mahkeme heyeti İlker Başbuğ'un 'Tutuksuz yargılama' ve 'Yüce Divan' talebini reddetti.

Tutuksuz yargılansa olmaz mıydı? Olabilirdi tabii. Bazı gelişmeler kafaları karıştırmadı değil. Önceki gün internet sitelerine bir korgeneralin ses kaydı düştü. Balyoz davasından tutuklu yargılanan Korgeneral Kadir Sağdıç'a ait olduğu iddia edilen ses kaydından Hasdal Cezaevi'nin 'Hasdal Entelektüel Center'a dönüştüğünü' anlıyoruz. Bir de içeriden her şeyi idare ettikleri sonucuna varıyoruz. Tutuksuz yargılansalardı nüfuzlarıyla çok daha kolay delillerin karartılması gibi adaletin tecellisini olumsuz etkileyebilirlerdi.

Başbuğ'un Yüce Divan talebini görüşen mahkeme, darbeyi 'görev suçu' saymadı, yargılama yerinin Yüce Divan değil, özel yetkili mahkeme olduğunu karara bağladı. Sürpriz değil, emsal kararlar da bunu söylüyordu zaten. Farklı görüşü savunan hukukçular da vardı. 10 gün boyunca hem siyaset hem de hukuk çevrelerinden 'Yüce Divan' tezinin üzerinde ısrarla duranlar oldu. Net bir görüş ortaya çıkmadı, bir konsensüs sağlanmadı. İhtilaflı olmasa itiraz konusu yapılmazdı.

Mahkemenin oybirliğiyle verdiği 'Yüce Divan' kararının tartışmaları bitireceğini sanmıyorum. Eleştirenler olacak, itiraz edenler çıkacak. Doğal da bu... Ama mahkeme 'son sözü' söyledi. Yüce Divan yolunu kapattı, adres olarak özel yetkili mahkemeyi gösterdi.

Bundan sonra işin özüne yoğunlaşabiliriz. İnternet Andıcı belgesini, tutuklu yargılanan diğer sanıkların ifadelerini ve iddiaları konuşabiliriz. Kara propaganda amacıyla internet siteleri kurmak Genelkurmay'ın görevleri arasında mıdır? AK Parti'yi kapatma davasında bu sitelerin etkisi nedir? İlker Başbuğ'un kapatma davasında rolü var mıdır? Neden İrtica ile Mücadele Eylem Planı'na 'kâğıt parçası' dedi?

Başbuğ'un yargılanması işin özü ve diğer tartışmalardan daha önemli...

Yargı mı zayıf, örgüt mü güçlü?

Mustafa Ünal 2012.01.20

Hrant Dink tam 5 yıl önce öldürüldü. Dün yıldönümüydü. Mahkeme, sokaktaki insanın bile varlığını hissettiği örgütü bulamadı.

O yılların atmosferini hatırlayın. Hava kurşun gibi ağırdı. Toprakların yabancılara satıldığından tutun da misyoner faaliyetlerine, sayıları artan kiliselere kadar çok tehlikeli bir iklim oluşmuştu.

'Din elden gidiyor' bile denmişti. Hrant Dink şiddet dozu yüksek tehditler alıyordu. Hedefti. Kendisine de söylendi. 'Ruh Halimin Güvercin Tedirginliği' diye yazı yazdı. 301'den aldığı cezaya isyan ediyordu. 'Ben nasıl Türklüğü aşağılarım?' diyordu. 'Muhtemelen 2007 benim açımdan daha zor bir yıl olacak' diye yazdı. Umutsuz değildi, tehlikelere teslim olmamıştı.

'Tek güvencem' dediği şu gerçeğin rahatlatıcı iklimine bırakmıştı kendini: "Evet, kendimi bir güvercinin ruh tedirginliği içinde görebilirim, ama biliyorum ki bu ülkede insanlar güvercinlere dokunmaz. Güvercinler kentin ta içlerinde insan kalabalıklarında dahi yaşamlarını sürdürürler. Evet, biraz ürkekçe ama bir o kadar da özgürce."

Yanıldı, hava öylesine bozulmuştu ki güvercini de vurdular. Gazetesinin önünde uğradığı saldırıda hayatını kaybetti. Yerde kanlar içinde yatarken üzerine atılan beyaz örtü ayakkabısının yırtığını örtemedi. Tetikçi ve ona yardımcı olanlar kısa sürede kısıvrak yakalandı. Tetikçiye 'kahramanlar' muamelesi yapanlar olduğunu öğrendik sonra.

İlk günden beri tartışıldı: Örgütlü bir saldırı mıydı yoksa havanın etkisinde kalan birilerinin işi miydi? Bütün işaretler örgütlü bir saldırı olduğu yönündeydi. Tetikçi ne İstanbul'u biliyordu, ne Hrant Dink'i tanıyordu. Ve ne de yazdıklarından haberi vardı. İnternet kafede otururken 'Bir Ermeni var' dendi. Hrant Dink hedef olarak gösterildi.

Genç meslektaşımız Adem Yavuz Arslan, hikâyesini belgesel tadındaki üslubuyla kitaplaştırdı. Yargı süreci 5 yıl sürdü. Mahkeme heyeti herkesi şoke eden kararı önceki gün verdi. 'Örgüt yok' dedi. Sadece tetikçileri cezalandırdı. Böyle bir karar vermek için 5 yıl beklemeye gerek yoktu. Bu sonuca bir hafta içinde de ulaşılabilirdi.

Cinayete karar veren bir odak var. Tetikçiler figüran. Asıl olan, ölüm fermanını kimin imzaladığı... Tetikçiye gelene kadar hangi mekanizmaların devreye girdiği... Beklentiler yargı sürecinin arka planını da aydınlatacağı yönündeydi. Ne kadar derinlerde gizlense de örgütün gün yüzüne çıkarılacağı umut ediliyordu.

Bırakın konunun uzmanlarını, sokaktaki insan bile örgütün varlığını hissediyordu. Bu cinayetin Kafes Eylem Planı ve Ergenekon gibi davalarda izleri vardı. Mahkemenin kararı tam hayal kırıklığı oldu. Kimseyi tatmin etmedi. Cumhurbaşkanı Gül "Rahatsızlığı görüyorum, dava henüz bitmedi." dedi. Başbakan Erdoğan ve Adalet Bakanı Ergin, Yargıtay sürecini hatırlattı.

Tatmin olmayanlar arasında Mahkeme Başkanı Rüstem Eryılmaz da var. İnanılır gibi değil. Ama gerçek. Sonunda bunu da gördük. "Karar beni tatmin etmedi." dedi. Eryılmaz'ın kanaati de olayın arkasında bir

örgütün olduğu yönünde. Şu sözler onun: "Bu karar örgüt yoktur anlamına gelmez. Yeterli delil olmadığı anlamına gelir. Örgüt yok diyemem."

Savcı dün "Örgüt de var, delil de var, hem de fazlasıyla..." dedi.

Mahkeme Başkanı bile örgütün varlığına inanırken 'ortaya çıkarılamamasının' nedeni acaba ne olabilir? 5 yıl az mı geldi? Hiç de kısa bir süre değil. Yargının zayıflığından mı yoksa örgütün gücünden mi? Örgüt çok mu derinlere saklandı? Yeni Türkiye'de o derinlere de ulaşılıyor artık. Mahkeme, davanın derinleşmesi için daha fazla çaba gösterebilirdi.

Dink'i hedef gösterenler belli değil mi? Veli Küçük gibi Ergenekon davasından tutuklu yargılananların ifadeleri alınabilirdi. Ergenekon ve Balyoz gibi davalarda sergilenen kararlılık gösterilemedi.

'Bu dava böyle bitmeyecek' diyenler haklı... Bitmemeli de. Sokaktaki insanın gördüğünü mahkeme de görmeli. m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin hal-i pür-melali...

Mustafa Ünal 2012.01.22

CHP'nin tam da siyaset yapacağı dönem aslında... İç ve dış politikada hareketli günler. Darbecilerle hesaplaşma.

Yargının Yaşar Büyükanıt hakkında inceleme başlatması. Bu CHP'nin talebiydi. Kürt sorunu, Anayasa süreci gündemin en sıcak konuları...

Hrant Dink davasında mahkemenin verdiği karar. Koca 5 yılın heba edilmesi. Mahkeme başkanının bile 'var' dediği örgütün ortaya çıkarılamaması. Sokaktaki insandan Başbakan ve Cumhurbaşkanı'na kadar hemen herkes karara tepkili.

Bu gündem bolluğu ve siyasî iklim sol bir parti için bulunmaz fırsat. Bir de anamuhalefet partisi olduğunu düşünürseniz... Gerçi CHP, Ergenekon politikalarıyla kendisini çıkmaz sokağa hapsetti. Buradan çıkış yok. Yeni yol şart.

Hrant Dink'i öldüren, devletin içinde yuvalanmış Ergenekon veya türevi başka bir örgüt... Oysa CHP lideri "Ergenekon diye bir örgüt yok." dedi. Öylesine ayaküzeri söylenmiş bir söz değil bu, yokluğuna o kadar inandı ki, "Gösterin, ben de üye olayım." diyebildi.

Bütün politikalarını bunun üzerine oturttu. Şimdi "Böyle bir cinayetin örgütsüz işlendiğine dair verilen karar gerçekten doğru bir karar değil." sözü askıda kaldı. Yarın Ergenekon davasında yargı 'böyle bir örgüt var' derse CHP o zaman ne yapacak, 'hayır, yok' mu diyecek?'

Sol siyaseti, 12 Eylül darbesinin bitirdiği hep söylenir. Buna rağmen CHP, 12 Eylül darbesinin yargılanmasına destek veremedi. Bırakın demokrasiyi kendi davasına bile sahip çıkamadı. CHP lideri, darbelerle hesaplaşmayı sadece darbecilerin 'nerede yargılanacağı' açısından değerlendirdi.

Hukukî yorum yapmakla yetindi, belirgin bir siyasî duruş sergileyemedi. Bir sol partinin siyaset yapması için Hrant Dink kararı ve darbecilerin yargılanmasından daha uygun zemin bulunabileceğini sanmıyorum.

Her yasayı Anayasa Mahkemesi'ne taşıyarak siyaset yapılamayacağını öğrenemedi. Aradan geçen dört yıla rağmen '367 lekesi' silinmiş değil. Öylesine abarttı ki Anayasa Mahkemesi sonunda 'mahkemeyi meşgul etme amaçlı, kötü niyetle davrandığına' hükmetti. Oybirliği ile CHP'ye para cezası kesti.

Dikkatinizi çekerim, oyçokluğu değil oybirliği... Aralarında Osman Paksüt gibi kıdemli üyeler de var. Ben nicedir, Anayasa Mahkemesi'nin oybirliğiyle aldığı bir karar hatırlamıyorum. Mahkemede CHP'ye ceza vermekten hoşnut olmayacak üyelerin varlığı sır değil. Buna rağmen oybirliği ile CHP'ye ceza veriliyorsa CHP'nin oturup düşünmesi ve buradan dersler çıkarması gerekir.

Yargıya götürme reflekse dönüştüğü için iki milletvekili inisiyatif olarak YÖK'ün katsayısı kaldıran kararının iptali için Danıştay'a başvurdu. O milletvekillerinden biri kamuoyunun yakından tanıdığı bir isim; Nur Serter... İkna odalarının mucidi...

Sol bir partinin iki milletvekili, bütün öğrencilerin eşit şartlarda yarışmasını yanlış buldu. Meslek liselerinin bir adım geriden gelmesini istedi. Asıl hedef imam hatip okulları...

Gemlik'te olanları duymamış olabilirsiniz. CHP'li belediye başkanı görevden alınınca yerine geçecek isim için oylama yapıldı. CHP 12, AK Parti 10 üyeye sahip... Sonucun belirleneceği son turda AK Parti 12 oyla kazandı, CHP'den AK Parti'ye oy gitti. Şimdi Gemlik'te partisine oy vermeyen CHP'linin kim olduğu araştırılırken, Genel Merkez olayı anlamaya çalışıyor.

Brütüs tartışması CHP'de yeni değil. Kılıçdaroğlu iki hafta önce 'Brütüsler yok olacak' demişti.

45 gün içinde toplanması gereken tüzük kurultayını yazacaktım ama önce CHP'nin hal-i pür-melaline dikkat çekmek istedim. Geride kalan 20 gün, 2012 yılının siyasî açıdan tempolu geçeceğini gösterdi. Çıkmaz sokaktaki CHP yeni dönemde bir de içine kapanacak, 2012'yi kurultaylarla geçirecek. İki, belki üç kurultay... Nicedir bilenen kılıçlar çekildi, seslerini duyuyor olmalısınız... m.unal@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendisini inkâr eden ülke

Mustafa Ünal 2012.01.25

Bu ayıp Fransa'nın... Sadece ayıp değil, utanç. Bu, düpedüz ırkçılık... Yaptıkları bilim özgürlüğüyle de bağdaşmaz, tarihî gerçeklerle de.

Devrimle adaletin, eşitliğin, özgürlüğün bayraktarlığını yapmış bir ülke Sarkozy'nin siyasi oyunlarına kurban edildi.

"Soykırım"ın inkârını suç sayan tasarı iki ay önce Meclis'ten çok az sayıda milletvekilinin oylarıyla geçti, umutlar Senato'ya taşındı. Ne yazık ki tablo orada da değişmedi. Fransa'da artık "Ermeni soykırımı yoktur" demek suç. Ve ağır müeyyidesi var, hem hapis hem de para...

Bu, parlamentolarda "soykırımı" kabul etmenin bir adım ötesi. Bu konuda bakış açısını değiştirmenin zamanı geldi. Hatta geç bile kalındı. Türkiye, sürekli savunmada... Karşı atağa geçemedik. Savunmada kalırsanız gol yemeniz kaçınılmaz. Ermeni olayını mevsimsel bir sorun olarak algıladık.

ABD veya başka bir ülkede "Ermeni soykırımı" gündeme geldiğinde seferberlik başladı. Tarihî gerçeklerin öyle olmadığı anlatıldı, yoğun siyasi ve diplomatik trafiğin sonunda konunun gündemden düşmesi sağlandı. Sonra unutuldu gitti. Taa, bir yıl sonrasına kadar... Bir yıl sonraki nisan ayında tekrar hatırlandı.

Konjonktürel olarak değil de daha geniş zamana yayabilirdik. Tarihçilere arşivleri açacağımızı bile daha yeni söyleyebildik. Ermeni olayının 'iç yüzünü' dünyaya anlatamadık.

O günün şartları içinde gelişen olayların "soykırım" olmadığını, karşılıklı trajedilerin yaşandığını ikna edici şekilde söyleyebilmeliydik. Sadece devlet kurumlarına bırakılmamalıydı. Resmî açıklamaların devlet üslubunun etkisi pek olmayacağı açık... Üniversiteler, sivil toplum örgütleri daha aktif rol oynayabilirdi.

Özellikle de içimizde yaşayan Ermeni vatandaşlarımız. Sayıları giderek azalsa da iyi bir fırsattı. Osmanlı 'millet-i sadıka' olarak görmüştü. Her defasında bu topraklara ait olduğunu haykıran Hrant Dink'e bile sahip çıkamadık.

Cinayet adım adım geldi, engelleyemedik. Mahkeme, 5 yılın sonunda çok tartışılan bir karar verdi. 'Örgüt yok' dedi. Daha doğrusu 'örgüt var ama biz bulamadık' dedi. Buna rağmen karar vermekte niye acele ettiği anlaşılamadı. "Soykırım" tasarısına tepkiler Hrant Dink kararının tartışmalarına karıştı.

Ve bugüne geldik. Tamam, ayıp Fransa'nın, utanç Fransa'nın... Ama daha bu konuyla çok karşılaşacağız. Fransa'yı başka ülkeler izleyecek belki. Malum, 3 yıl sonra "soykırım" iddiasının yüzüncü yılı. Başta ABD olmak üzere birçok ülke '100. yıl' nedeniyle "soykırım" konusunu gündeme taşıyacak. Hazırlıklı olmalıyız. Çalışmalara bugünden başlamalıyız.

Savunmada kalarak değil, sadece itiraz ederek hiç değil, vicdanlara etki edecek, kamuoylarını yönlendirecek tezlerimiz olmalı. Kızmak, tepki göstermek işin en kolay tarafı. Peki, sonra? Bugüne kadar kimlere kızmadık ki... Ama sonuç ortada. Yanlış anlaşılmasın, 'tepkisiz kalalım' demiyorum, öncelikle stratejik hamleler yapmak zorundayız.

Dün siyaset, örnek bir tablo sergiledi. Fransa'ya karşı tek vücut oldu. İktidar muhalefet ayrımı kalktı.

MHP lideri Devlet Bahçeli "Sarkozy yönetimi katliamla ilgili iz sürmekte kararlı ise tavsiyemiz, önce kendi kokuşmuş tarihlerinden işe başlamaları ve başarılarını Afrika'dan Ortadoğu'ya kadar çevirmeleridir." dedi. Haklı, aynaya bakmak için önce temiz yüz gerekir. Fransa'nın sömürgeci politikaları ve Cezayir geçmişi ortada.

CHP lideri Kılıçdaroğlu da Fransa'ya sert tepki gösterdi. Fransa'yı 'Kendisini inkâr eden ülke' diye niteledi ve "Hani 1789 devrimi?" diye sordu. Bundan sonra Fransa'ya bu sorunun çok sorulacağı kesin.

Başbakan Erdoğan, sağduyulu bir üslup kullandı, hatanın telafisi için umudunu kaybetmediğini söyledi. "Tasarı bizim için yok hükmündedir." dedi. Henüz süreç tamamlanmadı. Anayasa Konseyi safhası var. Konsey 'siyasi oyunlara' dur diyebilir.

Fransa ders olmalı, 100. yıla bugünden hazırlanmalıyız. Türkiye "soykırım" konusunda savunmadan çıkarak, stratejik hamleler yapmalı.

Henry'nin son golü...

Mustafa Ünal 2012.01.29

Bu hafta futbol ne kadar çok konuşuldu. Konuşulan sahanın içi değil, dışı maalesef. Yaz aylarında başlayan şike operasyonuyla Türk futbolu 'olağanüstü sürece' girdi. Buradan nasıl çıkacağı belirsiz...

Federasyon Başkanı Mehmet Ali Aydınlar'ın işi gerçekten zor. Başarısız olduğu söylenemez. Süreç kolay yönetilemez durumda.

Perşembe günü Ankara'da toplanan kongre kavgaya kadar varan sert tartışmalara sahne oldu. Gündem 58. maddeydi. İsteyen kulüplerdi. Ama sonuç çıkmadı. Aydınlar önce istifa sinyali verdi. Ardından açık açık telaffuz etti; 'Yeter, yorulдум, çok yıprandım. Bırakmayı çok ciddi düşünüyorum' dedi.

Türk futbolu buradan çıkar çıkmasına da nasıl çıkacağı önemli. Aydınlar kişiliği, duruşu ve üslubuyla bir şans aslında. Saha dışındaki tartışmaları sonlandırarak sahanın içine girmek pek kolay olmayacak. Şubat ayında şike davasının duruşmaları başlayacak daha.

Futbol ile sandık arasındaki ilişki sık sık gündeme gelir. Sandık tehdidi tribünlerdeki pankartlara yansır. Örnekleri çok. 2002'de maçın ertelenmesine kızan Fenerbahçe taraftarının 'Sandıkta görüşürüz Mesut Bey' yazısı unutulmaz. Mesut Yılmaz'ın seçim kaybetmesinde pek etkisi olduğunu sanmıyorum.

12 Haziran seçimlerinde benzer görüntüler Trabzon'da yaşandı. Şampiyonluğu averajla kaybeden bir grup Trabzonspor taraftarı faturayı Başbakan Erdoğan'a kesti. AK Parti mitinginde tepki koymak istediler. Sandık tehdidi sonuçlara yansımadı. Trabzon'da AK Parti oylarını artırdı. Sandık konusuna girmemin nedeni şu; Galatasaray Başkanı Ünal Aysal 'Galatasaray'ın 25 milyon taraftarının 20 milyonunun AK Parti'ye oy verdiğini tahmin ediyorum' demiş. Bu hafta futbol çok konuşuldu derken bunu da kastediyorum. 'Galatasaray AK Saray' diye esprilere de konu olmuş.

Aysal'ın neden böyle konuştuğunu tahmin etmek zor değil. Mesajı doğrudan Başbakan Erdoğan'a. Sahada olduğu gibi saha dışında da Fenerbahçe ve Galatasaray karşı karşıya... Bu süreçte kulüp yöneticilerinin birbirlerini hedef alan açıklamalarına sıkça rastlandı. Aysal'ın amacı Erdoğan'ı kendi tarafına çekmek.

Futbol ile sandık arasında doğrudan ilişki kurmak doğru değil. Eğer doğru olsaydı, kulüp yöneticileri tüm taraftarlarını kolayca yönlendirebilseydi, en fazla taraftara sahip kulüp parti kurar veya bir partiyle işbirliği yapar ve iktidarın bir parçası olurdu. Kulüplerin taraftarlarını arkasına alarak, iktidar üzerinde baskı yapmaya çalışmasının hiçbir anlamı yok. Ankara siyasetçileri bunun farkında. Buna rağmen hiçbir siyasi lider tribünlerin diline düşmek istemez. Dikkatli davranmaları bu yüzden...

İtiraf etmeliyim ki yazıyı futbola ayırmamın sebebi bir fotoğraf. Önce haberin başlığı dikkatimi çekti; 'Ünlü futbolcu imamlık yapıyor'. Kim bu ünlü futbolcu diye merak etmemek mümkün mü? Tanıdık bir isim. Avrupa futboluna biraz ilgisi olan herkesin bileceği biri... Fransızların efsane futbolcusu Thierry Henry. Dünya futbolunun büyük golcülerinden... Ceza sahasındaki kıvrak çalımları ve kaleyi bulan son vuruşlardaki becerisiyle bilinen bir süper yetenek. Önde o, arkasında 15'e yakın çocuk, birlikte namaz kılıyorlar. Fransa'daki bir futbol okulunda görüntülenmiş. Çok etkileyici bir fotoğraf...

Biraz araştırdım, 2006'da Müslüman olmuş. Bir röportajda 'İslam'la tanışmamda Anelka, Abidal ile Ribery'nin etkisi oldu' demiş ve eklemiş: 'Onlarla konuştuğça kendimi İslam'a yakın hissettim ve kalbimle inandım. İslamiyet benim için her şeyden önce gelmeye başladı'.

Aynı fotoğraf Türkiye de olsaydı acaba ne olurdu sorusunun cevabını biliyorsunuz. Haberin altına 'Aman, falan gazeteci, falan televizyoncu görmesin' diye yorum yapanlar olmuş. Haksız değiller. İş rejim krizine kadar giderdi. 7-8 ay önce büyük bir kulübün yöneticiyle aynı araçta seyahat ediyordum. Futbolun arka bahçesini konuşurken 'Futbolda irtica var mı?' diye soruverdim. Verdiği cevabı yanımdaki gazeteci gülümseyerek dinledi. 'Olmaz mı' dedi; 'Bir futbolcu almıştık. Kendisini namaz kıldığı gibi diğer oyuncular da camiye götürmüş. Fark eder etmez hemen takımdan uzaklaştırdık...'. Arsenal'de, Barcelona'da Henry'nin gollerini severek izlerdim ama son golü muhteşem...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'de üç dönem kriteri...

Mustafa Ünal 2012.02.01

CHP en çok kurultay yapan partiydi, bu alanda dünya rekoruna sahip olduğu bile söylenebilir.

Şimdi bir de buna 'dört günde iki kurultay yapan parti' unvanı eklenecek. CHP lideri Kılıçdaroğlu inisiyatifini kullanarak 'tüzük değişikliğini görüşmek üzere' kurultayı 26 Şubat'ta toplantıya çağırıldı.

Muhaliflerin de bu yönde talebi vardı. 362 imzayı buldular. Genel merkez 45 gün içinde kurultayı toplamak zorundaydı. Muhaliflerin isteği de yerine gelecek, kurultay mart ayının hemen başında yine tüzüğü görüşmek üzere toplanacak.

Kılıçdaroğlu tüzüğün demokratikleşmesinden yanaydı. Ancak harekete geçmek için muhaliflerin başvurusunu bekledi. Biraz erken davransaydı yerinde bir manevra olarak yorumlanabilirdi. İki kurultay hukuk tartışması doğurdu. Muhalifler süreci yargıya taşımaya hazırlanıyor.

Burada amaç tüzüğün değişmesi falan değil. Tüzük üzerinden parti içi hesaplaşma... Bu hesaplaşma çok boyutlu; siyasî, ideolojik yönü var, yarım kalan hesapların sorulması var, tasfiye olanların yeniden var olma mücadelesi var.

Nihai hedef Kılıçdaroğlu'nun koltuğu... Bu pek kolay görünmüyor. Muhalifler etrafında toplanabilecekleri genel başkan adayı bulabilmiş değil. Öncelik, Kılıçdaroğlu'nu parti yönetiminde zayıf düşürmek... Sorun sadece tüzük olsaydı süreç daha farklı gelişebilirdi.

26 Şubat'ta ne olacak? Dün Meclis'te Genel Başkan Yardımcısı Erdoğan Toprak'la karşılaştım. Geçen hafta '2012'de kaç kurultay var?' diye sormuştum, o da 'İki, belki üç' diye cevap vermişti. Bir hafta içinde çok şey değişti. Bugün itibarıyla iki buçuk kurultay kesinleşti. İkinci kurultay çağırısı yapılır ama toplanamayabilir veya gerek kalmayabilir. Yani kâğıt üzerinde kalabilir.

Toprak 'kurultay' üzerine konuşmaktan rahatsız... Haksız değil, parti içi gelişmeler genel siyasetin önüne geçti. Toprak'ın anlattıklarından, CHP'nin tüzükte çok radikal değişiklikler yapmaya hazırlandığı sonucunu

ıkarabiliriz. '3 dönem kriterini teklif edeceğim' dedi. Tıpkı AK Parti'de olduğu gibi... Genel başkan da dahil. Sadece milletvekilliğiyle sınırlı değil, teşkilatları da kapsayacak.

Üst üste veya toplam üç dönem... Toprak 'Milletvekilliği meslek değil, bu bir nöbet, askerlik gibi. Aşağıdan gelenin önü tıkanmamalı' dedi. Erdoğan Toprak, bu kritere takılacak ilk isimlerden biri. Daha önce iki dönem milletvekilliği yaptı, bu üçüncü, yani son dönemi. 'Buna rağmen olması gerekir' dedi. Üç dönem kriteri tüzüğün maddesi değil de temenniler bölümünde yer alacak.

Başka değişiklikler de var. Toprak, gençlere ve kadınlara kota ayrılacağını söyledi. Rakam epey yüksek: Gençlerde yüzde 15, kadınlarda ise yüzde 25... Partide yaş ortalaması düşecek. Genel başkan adaylığı için divanın önüne kadar gelerek imza verilmesi de kaldırılıyor. Genel başkanlığa adaylık için yüzde 20 olan imza oranı yüzde 10'lara çekilecek.

Bütçede hareket serbestliği sağlanacak... Teşkilatlara, parti okullarına bütçeden pay ayrılacak. Önseçim, tüzüğe girecek. Toprak, tüzüğün genel başkana ayrılacak yüzde 5 kontenjanın dışında tüm seçim çevrelerinde önseçim yapılmasını zorunlu kılacak şekilde değiştirileceğini söyledi.

Bunlar parti teşkilatlarını da heyecanlandıracak hususlar...

Kayyum riski var mı? Toprak 'Hayır' dedi; 'Bu, imza toplayan arkadaşların temennisi.' Toprak'ın dile getirdiği köklü değişiklikler muhalifleri tatmin eder mi? Hedef tüzük değişikliği ise etmesi lazım. Ayrıca parti yönetimi muhaliflerin önerilerine de açık. Erdoğan Toprak, sohbetin sonunda 'CHP'nin artık kurultaylarla anılmasını istemiyoruz. 7-8 ay sonra yapılacak olağan kurultaydan sonra partiye huzur, disiplin ve sevgi gelecek.' dedi.

Temenni güzel ama parti içi mücadele CHP'nin gençlerinde var, o yüzden huzur biraz zor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaşar Büyükanıt Paşa

Mustafa Ünal 2012.02.05

Olumlu, olumsuz "Adından en çok söz ettiren Genelkurmay Başkanı kim?" diye sorsam ne cevap verirsiniz? İlker Başbuğ mu?

İki yıllık görev süresince çok konuştu çünkü. Normal perdeden konuşsa böylesine hatırlanmayabilirdi. Yerli yersiz sesini yükseltti, haneresini yırtarcasına bağırdı, parmağını sallayarak azarladı.

Toplumu kışladaki asker gibi gördü, hizaya sokmaya çalıştı. Sonu dramatik oldu. Demokrasiye müdahale planları yaptığı için hâkim karşısına ıktı. Birkaç gün önce iddianamesi hazırlandı, mahkemeye sunuldu. Silivri'de tek kişilik koğuşta... Bir başına. İstenen ceza 'ağırlaştırılmış müebbet'. Atatürk'ün yaşadığı olayları konu alan kitap hazırlığı yapıyormuş.

İlker Başbuğ'un akla gelen ilk isimlerden biri olması doğal. Ama doğru cevap 'Yaşar Büyükanıt'... Hiçbir Genelkurmay başkanı onun kadar tartışılmadı, onun kadar konuşulmadı. Onun gelişi AK Parti ile sandıkta yarışamayanlar için büyük bir umuttu, hayal kırıklığı oldu. 27 Nisan'ı o gazla yazdı.

Gün geçmiyor ki Yaşar Büyükanıt'ın adından söz edilmesin. Arabası bile dile düştü. Çok eskilere gitmeye gerek yok. Özel hayatıyla ilgili kimi bilgiler Genelkurmay Başkanlığı'na doğru yürürken saçıldı ortalığa... O zaman yanlış adreslere yönelenler oldu. Ancak faillerin izine Ergenekon operasyonlarında rastlandı. Şener Eruygur ve Hurşit Tolon'un evinde çıkan belgeler Büyükanıt'ın yakın takibe alındığını gösterdi.

Şemdinli olayı da hatırlanabilir. O dönem hukukun değil, rütbelerinin gücüyle dosyayı kapatmak için her şeyi yaptı, savcüyı meslekten attırdı. Ancak Şemdinli, peşini hiç bırakmadı. Sürekli karşısına çıktı.

'Dolmabahçe görüşmesi' gündemden düşecek gibi değil. Son zamanların en esrarengiz buluşması... 27 Nisan muhtırasından bir hafta sonra Başbakan Erdoğan'ın daveti üzerine gerçekleşen 'iki saatlik görüşme' üzerine yazılan senaryolar akla ziyan. Görüşme normal zamanda yapılsaydı bu kadar merak edilmezdi.

Olağanüstü günlerdi. 27 Nisan muhtırası siyasetin havasını belirsizliğe sürüklemişti. Ankara sisler içindeydi. Anayasa Mahkemesi muhtıranın gölgesinde '367 kararını' verdi. Cumhurbaşkanlığı seçimleri çıkmaza girdi... O görüşmenin merak edilmesi, orasından burasından kurcalanması doğal.

Devlet işlerinde Başbakan Erdoğan'ın ne denli ketum olduğu malum... Yaşar Büyükanıt da farklı değil. Ne konuştuklarını ne kamuoyu ne de çevreleriyle paylaşmış değiller. Hal böyle olunca tahminler yürütülüyor, 'olsa olsa senaryoları' yazılıyor.

Başbakan Erdoğan'ın ortaya bir dosya koyduğu, en çok alıcı bulan iddialardan... Her defasında bu iddialar yalanlandı. Başbakanlık önceki gün de 'dosya iddialarının gerçeği yansıtmadığını' tekrar açıklamak zorunda kaldı. Tartışma kapandı. Ama şimdilik. Dosya iddiası bana da gerçekçi gelmiyor. Başbakan Erdoğan'ın ne devlet yönetiminde ne de siyasette böyle bir üslubu yok.

Yaşar Büyükanıt'la ilgili son iddia Wikileaks'ten... Büyükanıt'la ilgili özel hayata dair kimi iddialar ABD Büyükelçiliği'nin siyasi işlerden sorumlu müsteşarı Daniel O'Grady'nin Washington'a geçtiği kriptolara yansımış. Bu haber dün gazetelerin birinci sayfalarındaydı. Büyükanıt'tan bir ses çıkmadı.

DSP lideri Masum Türker'in, Büyükanıt'la ilgili dile getirdiği bir başka iddia ise gözlerden kaçtı. Türker, "Büyükanıt'ı ihbar ediyorum. İsmail Cem ve Kemal Derviş'le DSP'nin bölünmesi toplantısı yaptı mı yapmadı mı?" dedi. Bülent Ecevit'in partinin başından uzaklaştırılması için bazı generallerin devreye girdiği sır değil. Türker'in doğrudan Büyükanıt'ı işaret etmesi ilginç.

27 Nisan muhtırasının yargı safhası var daha, süreç başlamak üzere. Anlayacağınız Yaşar Büyükanıt isminden daha çok söz edeceğiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türk milleti daha dindar olmalıdır'

Mustafa Ünal 2012.02.08

"Türk milleti daha dindar olmalıdır, yani bütün sadeliği ile dindar olmalıdır. Dinime, bizzat hakikate nasıl inanıyorsam, buna da öyle inanıyorum."

Bu sözleri kim söylemiş olabilir? Merhum Necmettin Erbakan mı, Recep Tayyip Erdoğan mı, yoksa Süleyman Demirel mi? Hiçbiri değil. Bu sözler Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e ait. Ahmet Gürbaş'ın 'Atatürk ve Din Eğitimi' adlı kitabının 32. sayfasından. Diyanet İşleri Başkanlığı yayımlamış.

Bir 'dindar nesil' tartışmasıdır gidiyor. Başbakan Erdoğan AK Parti'nin il başkanları toplantısında iki CHP milletvekilinin 'katsayı konusunu Danıştay'a götürmesi'ni eleştirirken 'dindar nesil' dedi, başta CHP olmak üzere bazı çevreler ayağa kalktı.

Erdoğan'ın sözlerini bir 'ideolojik dayatma' olarak yorumlayanlar oldu. Ne konunun gündeme geliş biçiminden 'dayatma' çıkar ne de 'dindar nesle' yapılan o vurgudan... Bir 'dindarlık, dinsizlik' ayrımı ise hiç çıkmaz. Buna rağmen konu çok farklı mecraya taşındı. Bir 'ideoloji ve dayatma' parantezine sıkıştı.

Din, bütün toplumların vazgeçilmezidir. Küçük istisnalar dışında 'dindarlık' dünyanın hiçbir yerinde engellenmez, aksine teşvik edilir. Çağdaş dünyada, başta ABD olmak üzere Avrupa ülkelerinde siyaset ve devlet adamının dinle ilişkisi sokaktaki insanın ilgi alanındadır. Sandığa giderken tercihini belirler çünkü.

Amerika başkanlarının İncil üzerine 'yemin ettiklerini' herkes bilir. Kilise ile ilişkisi olmayan bir başkan adayının seçilme şansı yok gibidir. Doların üzerinde 'Biz Allah'a güveniyoruz' diye yazar. Benzer örnekleri Avrupa'dan da verebiliriz.

Hafta sonu dünyanın efsane takımı Barcelona'yı anlatan bir program izledim. Soyunma odasının hemen yanında bir şapel vardı. Formasını giyen futbolcu isterse şapelde dua ederek sahaya çıkıyordu. Ya Türkiye'de olsaydı acaba ne olurdu? Bazı olumsuz örnekleri hatırlatmak istemiyorum.

Türkiye'de dine ve dindarlara karşı alerjisi olan etkili çevrelerin olduğu muhakkak. Bu ülkede çoğu kere 'dindarlık' horlanıyor. 'Din, kutsal, dindarlık, başörtüsü, Kur'an kursu, imam hatip okulu' dediğiniz zaman bazı kesimler hemen ayağa kalkıyor. Anında laiklikten, irticadan, gericilikten dem vuruluyor.

Sanki laiklik dindarlığın karşıtıymış gibi. Laiklik din karşıtlığı, dinle kavga değil. Tersine dinle barışık olmanın, din ve vicdan özgürlüğünün teminatı.

Bu ülkede 'Dindar bir cumhurbaşkanı' vurgusu bile rejim sorunu oldu. Sokaktaki insan 'dini önemseyen insanların' cumhurbaşkanı, başbakan olmasını isteyebilir. Ayrıca istiyor da. Bu topraklarda yaşayanların böyle bir özelliği var. Bu özelliği dikkate alanların başarılı olduğu muhakkak...

O yüzden merkez sağ, halkın karşısına 'Kur'an, ezan, bayrak' diyerek çıktı. Karşılığını da aldı. Sol siyaset dinle sağlıklı ilişki kuramadı. Sol siyaset adamları dinle barışık profil sergileyemedi. Rahmetli Bülent Ecevit, 'Dine saygılı laiklik' çıkışı yapmak zorunda kaldı.

Başbakan Erdoğan'ın 'dindar nesil' vurgusu bir ideolojik dayatma değil, bir duruş. Dayatma yönündeki eleştiriler yersiz ve anlamsız. Eğer bu yönde düşüncesi olsaydı AK Parti 10 yıldır iktidar, uygulamalarına bunu yansıtırdı. Yaptığı, dindarlığa giden yolun önündeki engelleri kaldırmaktan ibaret... Ayrıca muhafazakâr demokrat bir parti olarak böyle bir misyonu da var.

AK Parti'nin dinin, dindarlığın horlanmadığı bir iklim oluşturma çabasını ben sadece doğal olarak görmüyorum, takdirle de karşılıyorum. CHP, Kemal Kılıçdaroğlu ile katı, ideolojik yüzünü bir nebze esnetmişti, bu tartışmada tek parti dönemine uzanan o eski CHP'den kesitler sergiledi. Ne tarihin yönünü doğru okuyabildi ne de halkın nabzını kavrayabildi.

CHP 'Türk milleti daha dindar olmalıdır' diyen Atatürk'e ne diyecek acaba? Dayatmacı mı, gerici mi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çıkış yolu

Mustafa Ünal 2012.02.15

MİT olayının üzerinden bir hafta geçti. Doğrusu suların durulacağını, tablonun netleşeceğini umuyordum.

Ama tersi oldu, olay daha karmaşık ve daha bulanık hale geldi. Yaşanan bir ilkti. Ankara'da 'Ne oluyor?' sorusuna hemen herkesin cevabı aynıydı; 'Anlamaya çalışıyoruz...'. Özellikle de siyasetin mekânlarında... Peki, anlaşılabilir mi? Pek değil.

Olayı kişiselleştirenler de oldu, siyasetin konusu haline getirenler de... Doğrudan Başbakan Erdoğan'ı hedef aldığını söyleyenlere rastlandı. Özel yetkili mahkemelerin kaldırılması gibi farklı sonuç devşirmek isteyenler çıktı. Başından beri olayın 'hukukun çerçevesi içinde değerlendirilmesi' gerektiğini düşünüyorum.

Çıkış noktası 'KCK operasyonlarıdır'.

Bu operasyonlar, yargı ve emniyetin inisiyatifiyle başlamış değil. Aynı zamanda bir hükümet politikası... Bu yüzden AK Parti iktidarını eleştiren kesimler oldu. Buna rağmen Başbakan Erdoğan, her defasında 'operasyonlara' açıkça destek verdi. Hükümetin terörle mücadele politikası tek boyutlu değil. Erdoğan, mücadele stratejisini 'terörle mücadele, siyasetle müzakere' diye ortaya koydu.

Bu siyaset sonuç da verdi. Terör örgütüne en ağır darbe bu dönemde vuruldu. Kış mevsiminin zorluklarına rağmen operasyonlar hız kesmedi. Sınırın öte tarafında değil, şehirlerin hemen yanı başında bulunan kamplara girildi.

Dağdaki teröristle mücadele de, şehirlerdeki uzantıları KCK'ya dönük operasyonlar da aynı kararlılıkla sürdü. Tutuklananların bir kısmını kamuoyu daha doğrusu bazı kesimler anlamakta zorlandı. Sonradan öğrendik ki MİT'le ilişkili isimler de KCK operasyonlarında yakalanmış.

MİT boyutu konusunda dosyanın içeriğini tam anlamıyla bilmiyoruz ama medyaya yansıyan iddialar var. Eğer istihbarat teşkilatıyla irtibatlı bazı isimlerin KCK içinde yönetici konuma kadar yükseldikleri ve suça bulaştıkları doğruysa bunu kurumlarına sormaktan daha doğal ne olabilir? MİT'in her türlü örgüte sızması, örtülü faaliyet yürütmesi görevleri arasında... Bu yüzden eleştirilemez, sorgulanamaz.

Ancak ölümlere kadar varan suçların failleri arasında yer alıyorsa veya örgütlerin faaliyetlerini yönlendiriyorsa durum değişir. Başsavcı Vekili Fikret Seçen, 'Bazı devlet görevlilerinin verilen görevin dışına çıkarak örgütün eylemlerine yardım ettiğini gösteren deliller ele geçirildi.' dedi. Soruşturmanın bu deliller üzerinden derinleştirildiğini anlıyoruz.

Bunu yaparken daha değişik yöntemler bulunamaz mıydı?

Dünyanın her yerinde istihbarat örgütlerinin kendine özgü dünyası var. Bu süreçte arka planda neler yaşandığını tam bilmiyoruz ama görünen yüzüne bakarak 'Daha sakın yürütülemez miydi?' diye sormadan da edemiyoruz.

Ortaya çıkan tablo her açıdan üzüntü verici... MİT olayı hukukun sahasından siyasetin sahasına kaymamalıydı. Hukukun sınırları içinde tutulmalıydı. Kişiselleşmemeliydi. Bir 'güvenlik sorunu' olarak değerlendirilmeliydi. Ama olmadı.

Şimdi Ankara'da cevabı aranan 'Buradan nasıl çıkılacağı?' sorusu...

AK Parti'nin ilk adımı 'yasal düzenleme' oldu. MİT'teki her türlü soruşturmayı Başbakanlık'ın iznine bağlayan yeni yasa dün Adalet Komisyonu'nda görüşüldü. Siyasette 'etki-tepki' davranışları, öngörülmeleyen sakıncalı sonuçlar doğuruyor. Genel Kurul'da bugün akşam veya yarın görüşülmesi öngörülen yeni yasanın bazı riskler taşıdığını hukukçular söylüyor.

Bu süreçte Başbakan Erdoğan'ın rahatsızlığı talihsizlik oldu. Ankara'ya dönüşü her zamankinden daha önemli hale geldi. Şimdi tam da Erdoğan'ın ustalığını konuşturma zamanı...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti, Başbuğ iddianamesini iyi okumalı

Mustafa Ünal 2012.02.17

Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un 'nerede yargılanacağı' konusu ne çok konuşuldu.

Televizyon ekranlarında günlerce tartışıldı. O kadar ki 'bir genelkurmay başkanının yargılandığı' gerçeğini bastırdı. O süreçte 'Yüce Divan' diyenlerin sesi daha yüksek çıktı. Hatırlanacaktır, bu koroya Ankara'da çok etkili isimler de katıldı. Sorun Yargıtay'a taşındı. Başbuğ'un avukatı, müvekkilinin 'Görev suçu kapsamında Yüce Divan'da yargılanmasını' istedi. Yargıtay Başsavcılığı talebi değerlendirdi, Başbuğ'un Yüce Divan talebini reddetti, adres olarak 'özel yetkili mahkemeleri' gösterdi. Böylece 'Nerede yargılanacağı' sorunu aşıldı. Oysa eski genelkurmay başkanının 'darbe' suçlamasıyla hâkim karşısına çıkması Türkiye için çok önemli gelişmeydi. İşin özü buydu. Düne kadar bırakın darbecilere dokunabilmeyi, eleştirmek bile mümkün değildi. Benim için Başbuğ'un nerede yargılandığı değil, yargılanması önemli.

İlker Başbuğ davasındaki asıl önemli gelişme, önceki gün iddianamenin mahkeme tarafından kabul edilmesi... Başbuğ'un, 'hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis talebiyle yargılanmasına başlanacak.

İddianamede birbirinden ilginç ayrıntılar var. Unutmakta olduğumuz, haftalarca hararetle tartıştığımız eski konuları hatırlattı. İşte onlardan biri... Başbuğ'a irtica eylem planı belgesine neden 'kâğıt parçası' dediği sorulmuş. O belge üzerinde ne fırtınalar kopmuştu. Neler neler söylenmedi ki...

Islak imza makinelerinin varlığını o süreçte öğrenmiştik. Sırf Başbuğ'u desteklemek için imza için dışarıdan makine getirildiğini iddia edenler çıkmıştı. Bugün kara mizah gibi geliyor ama bunlar ciddi ciddi konuşuldu. Başbuğ o soru karşısında 'Basına yansıyan birincisi fotokopydi. Fakat daha sonra ıslak imzalı gelen plan kriminal raporlarına göre belgedir. Buna fotokopi diyemem.' demiş. Anlayacağınız, o kâğıt parçasının belge olduğunu kabul etmiş. Genelkurmay Karargâhı'nda AK Parti'yi bitirmek için eylem planı hazırlandığı doğruymuş. Şimdi o plan bir daha okunmalı. Özellikle de siyasetçiler tarafından...

Başbuğ'un Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Osman Paksüt'le Kara Kuvvetleri komutanlığı döneminde yaptığı görüşme de iddianameye girmiş. Paksüt önce inkâr etmiş, daha sonra 'görüştüğünü' kabullenmek zorunda kalmıştı. Bu görüşmenin önemi, AK Parti kapatma davasının hemen öncesinde gerçekleşmesinden...

Yargıtay Başsavcısı 10 gün sonra AK Parti'nin kapatılması için dava açtı. 'Bir Kara Kuvvetleri komutanı Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili ile ne görüşür?' sorusunun cevabını iddianamenin satır aralarından okumak mümkün. Paksüt'ün AK Parti'nin kapatılması yönünde oy kullandığını, bunun için çok çaba sarf ettiğini hatırlatmak isterim.

Kapatma davasının delilleri de Genelkurmay bünyesinde kurulan internet sitelerinden... Dosyaya belge diye konulan 'irtica.org' sitesindeki yazıların başlıkları operasyonu anlamak için yeterli... 'İşte AKP Meclisi', 'AKP'nin türban planı', 'AKP türbana dolandı', 'Kız yurdunda zikir sesleri', 'Lisede toplu namaz, yurtlarda mescit dönemi'...

İddianamede, İlker Başbuğ'un AK Parti'yi kapatma davasında oynadığı rolü görmek mümkün. İddialar yüzeysiz, belgesiz değil, oldukça sağlam. Nihai kararı mahkeme verecek. Söylemek istediğim, Başbuğ'un işinin hiç de kolay olmadığı. Gündem hızlı değiştiği için geçmişte yaşananlar çabuk unutuluyor. Dünün yakıcı gerçekleri bugün bazılarına 'hikâye veya masal' gibi geliyor. Özellikle AK Partililer Başbuğ'un iddianamesini iyi okumalı. Üç dört yıl önce yaşananları iyi hatırlamalı. Özel yetkili mahkemeler veya CMK'nın 250. maddesi hakkındaki tartışmalara iddianamenin perspektifinden bakmalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

1993 yangını

Mustafa Ünal 2012.03.16

Başlığı 'Sivas yangını' diye de atabilirdim. 1993, Türkiye'nin yangın yerine döndüğü uğursuz bir yıl.

Sivas olayı da bunlardan biri. Hakkı Öznur'un birkaç ay önce piyasaya çıkan kitabı '1993 Örtülü Darbe' kitabı masamın üzerinde. Bütün ayrıntılarıyla 1993'ü anlatıyor. Gazeteden meslektaşımız Muhsin Öztürk de geçen yıl 1993'ü kitap yapmıştı. 'Adı Konulmamış Darbe 93' adıyla.

1993, gerçekten kâbus gibi bir yıl. İşte yaşananların birkaçı: Uğur Mumcu o yıl öldürüldü. Hâlâ tam aydınlatılabilmiş değil. Yakın tarihin en karanlık olaylarından. Turgut Özal'ı da 93'te kaybettik. Normal bir ölüm mü yoksa zehirlendi mi? Hâlâ tartışılıyor. Zehirlendiğine inananların oranı hayli fazla...

Soğuk bir Ankara sabahında Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in uçağı çakıldı. Kaza olmadığı kesin. Ama çözülemedi de... General Bahtiyar Aydın kurşunların hedefi oldu. Tetiği kim çekti? Terör örgütü mü yoksa başka bir örgüt mü hâlâ meçhul.

Malatya-Elazığ yolunda 33 asker şehit edildi. Terörle mücadelenin en kritik dönemindeydi. Bu olaydan sonra bambaşka safhaya girdi. Milletvekili Mehmet Sincar öldürüldü. Ahmet Cem Ersever başta olmak üzere onlarca faili meçhul.

1993'ün Temmuz'u son yılların en sıcak ayıydı. Üç gün arayla iki büyük olay... Meçhul bir el iki perdelik oyunu sahneye koydu. Önce Sivas, Madımak Oteli'nde 37 can yandı. Daha Sivas'ın dumanı tüterken üç gün sonra

silahlı bir grup Erzincan Başbağlar köyünü basarak, 33 kişiyi katletti.

Şüpheli bir grup yakalandı, siyaset müdahale etti, ardından salıverildi. Bir daha da izlerine rastlanmadı. Sırta kadem bastılar. Sonra Başbağlar sessizliğe gömüldü. Dosyanın akıbetini bilen yok. Ne konuşuldu, ne yazıldı. Yıldönümlerinde bile hatırlanmadı. Sivas da, Başbağlar da hâlâ kanayan yaradır. Aradan geçen 19 yıla rağmen yaranın kabuk bağlamadığını, için için kanadığını zamanaşımı sırasında gördük. Şimdi Sivas davası yeniden gündemde... Üstelik bütün yönleriyle.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül dün 'Bu olay yakın siyasi tarihimizin en acı ve en utanılacak olaylarından birisidir. Bunun bütün veçheleriyle ortaya çıkarılması lazım. Bu olay tam aydınlatılamamıştır, tam aydınlatılması gerektiği kanaatindeyim.' dedi. Sivas olayının aydınlatılamadığını söyleyen sıradan biri değil, devletin zirvesindeki isim.

Bir noktaya dikkat çekmek isterim: O dönem işbaşında olaya duyarlı olduğu kuşku götürmeyecek bir hükümet işbaşındaydı. Erdal İnönü'nün başında bulunduğu SHP iktidar ortağıydı. Soruşturma ve dava sürecinde Adalet Bakanı Seyfi Oktay'dı. Oktay'ın bu konulardaki hassasiyetini vurgulamaya gerek yok herhalde. Ondan görevi benzer duyarlılığa sahip Mehmet Moğultay devraldı.

Bugün olayın aydınlatılamadığını konuşuyoruz. Madımak'ın yakılmasında dahli bulunanlara ceza vermekle bitmiyor iş. Sivas'ın sıradan, basit bir olay olmadığı kesin. 'Bir grup kıskırtıldı, galeyana geldi, sonra olanlar oldu.' diye geçirilmeyecek bir olay.

Sivas'a büyük resmin 1993'ün parçalarından biri olarak bakmak lazım. O yıl yaşanan bazı gelişmeleri onun için hatırlattım. O iki perdelik oyunun figüranları önemsiz değil ama mühim olan arkadaki yönetmenin kim ya da kimler olduğu... Sivas'ı bir operasyon olarak planlayanlar ortaya çıkarılmalı.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın 'Bu katliam gibi feci olayda kusuru bulunan veya kusurlu oldukları düşünülen kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılıp, bunlarla ilgili yargılama yapılabilir.' açıklaması bu açıdan çok önemli. Asıl sorumluların ayak izlerine oralarda rastlanabilir. Dönemin Tugay Komutanı Ahmet Yücetürk, 'Olayın hesabını vali vermeli.' dedi. Buradan ilerlemekte fayda var. Sivas'ın çözülmesi 1993'ü de aydınlatılabilir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram mı, kaos mu?

Mustafa Ünal 2012.03.21

Bugün Nevruz. Bahar Bayramı. Toprağın uyanışı.

Terör örgütünün '2012 Nevruz'una' yüklediği anlam ise başka. Ne bahar, ne de bayram. Hedef kaos ve kargaşa... Plan erken deşifre oldu. 10'un üzerinde madde. Hepsi de kaos çıkarmak için. Aralarında 'Okullar ve yurtların yakılması' bile var. Talimatlar doğrudan Kandil'den...

Buna göre 'Nevruz şenlik ve kutlama havasında değil, direniş ve başkaldırı şeklinde karşılanacak'... Bayramla direnişin, başkaldırının ne ilgisi var? Belli ki terör örgütü her zemini hedefe giden yolda kullanma peşinde. Aldığı ağır darbelerden sonra akıbeti merak konusuydu.

Silvan saldırısı sonrası terörle mücadele konsepti değişti. Güvenlik güçleri savunma pozisyonundan çıktı, karşı hamleye geçti. Zor kış şartlarına rağmen örgütün barınaklarına, mağaralara kısaca içerideki küçük Kandilciliklere dönük harekât yapıldı. Ciddi sonuçlar da alındı.

Örgütün şehirlerdeki gücü kırıldı. Dalga dalga gelişen KCK operasyonlarıyla dağla şehrin ilişkisi zayıflatıldı. Terör üreten, terörü besleyen yapılar çökertildi. Eğer bu operasyonlar dört koldan yürütölmeseydi bugün çok daha ağır bir tabloyla karşı kaşıya kalacağımız kesindi.

Dağda sıkışan, şehirde bunalan terör örgütü Nevruz'la bir çıkış yapmanın hesapları içinde. O yüzden şiddete sarıldı. İki hafta önce İstanbul'da toprağın altına saklanmış 15 kilogram plastik patlayıcı bulundu. Dün bir haber de Van'dan geldi. Nevruz'un kutlanacağı alanın yakınında çivilerle güçlendirilmiş, zaman ayarlı 2 kiloya yakın patlayıcı ele geçirildi.

Kaosun ilk provası hafta sonu yapıldı. Başrolde BDP vardı. Birkaç gün önce Genel Başkan Selahattin Demirtaş sözü dolandırmadan 'Gerginlik yaşanmaması için polis karakollardan çıkmasın' dedi. Bu çıkışıyla niyetini açıkça ortaya koydu.

Meşru bir siyasi partinin lideri böyle laf eder mi? Yasağa tepki göstermek ayrı bir şey, meydan okumak ayrı. Parti değil illegal örgüt sanki. Amacın Nevruz'u kutlamak olmadığı çok geçmeden anlaşıldı. İstanbul ve Diyarbakır savaş alanına döndü. Göstericiler polise saldırdı, araçları ateşe verdi, söktükleri kaldırım taşlarıyla cam çerçeve indirdi.

Yanan Nevruz ateşi değildi. Bayram hiç değil. Kaos planı adım adım uygulamaya konuldu.

Bölgeden gelen haberler bayramı değil, kaosu anlatıyordu. En tehlikelisi de Hakkâri Yüksekova'dan... Nevruz'u kutlamak için caddeyi dolduran topluluğun arasından güvenlik güçlerinin üzerine uzun namlulu silahlarla ateş açıldı. İki polis yaralandı. Benzer sahneler Cizre'de de yaşandı: Kalabalığın arasına karışan örgüt yandaşlarının açtığı ateş sonucu iki polis memuru ağır şekilde yaralandı.

Ne kadar tehlikeli provokasyon... Yüksekova'da, Cizre'de yaşananların Nevruz'la, bayramla alakası olabilir mi? Batman'daki manzara da pek farklı değil. Kutlama bahane, Kandil talimatlarına uygun 'direniş ve başkaldırı' görüntüleri. Sahnede yine BDP var. Mardin Milletvekili Ahmet Türk, polisin kalabalığı dağıtmak için attığı biber gazından etkilenerek hastaneye kaldırıldı.

Ahmet Türk güngörmüş bir siyasetçi... Nevruz kutlamalarının çok kanlı geçtiği 90'lı yılları yaşadı. Heyecana kapılacak, galeyana gelecek biri değil. Son dönemdeki söz ve tavırları tam bir hayal kırıklığı. Ondan ortalığı yatıştırması beklenirken gerilimin tarafı maalesef.

Terör örgütünün hedefi belli; kaos ve kargaşa. Meclis'te grubu bulunan BDP'nin daha dikkatli davranması beklenirdi. Bir partiden çok örgüt gibi. BDP ateşle oynuyor. Bu ateş Nevruz'un ateşi değil...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2012 senaryosu...

Mustafa Ünal 2012.03.23

CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne sonuç almak için değil siyaseten başvurduğunu düşünüyordum. Partinin etkin ismi Gürsel Tekin şaşırttı beni. Kararın talepleri doğrultusunda çıkacağından o kadar emin konuştu ki... Kuru bir umut değil onunki. Bir bildiği var sanki.

Lafı dolandırmadan 'Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu'nun bazı maddelerini iptal edecek' dedi. Ardından bazı hukukî gerekçeler sıraladı. 'Düzenleme açıkça anayasaya aykırı' dedi sözgelimi.

Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresi konusunda anayasa hukukçuları ikiye bölündü. Bir kısmı '5 yıl', bir bölümü ise '7 yıl' dedi. AK Parti belirsizliği yasayla giderdi. CHP biraz ağırdan aldı. İki ay bekledi. Önceki gün Anayasa Mahkemesi'ne götürdü.

İki ayın sırrı ne? Başta olağanüstü kurultaylar olmak üzere parti için sorunların etkisi olabilir. Gürsel Tekin 'hukukçuların titiz çalışmasına' bağladı, 'Bir gecikme de yok normal bir süreç' dedi.

CHP'nin iptalini ve yürürlüğünün durdurulmasını istediği düzenlemenin en önemli maddesi Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün görev süresiyle ilgili olanı... Anamuhalefet partisi, Gül'ün süresinin '7 değil, 5 yıl olduğu' konusunda başından beri ısrarcı.

Şimdi top siyasetin sahasından çıktı, Anayasa Mahkemesi'nin önüne gitti. Kararı mahkeme verecek.

Ankara'da hesaplar hep '7 yıl üzerine' yapıldı. Kulislerde sıkça 2014 senaryoları dillendirildi. Bugünün konusu olmamasına rağmen Tayyip Erdoğan'ın Çankaya'ya çıkması durumunda AK Parti'nin başına kimin geçeceği bile tartışıldı. Siyasetin mekânlarında '5 yıl' hiç öngörülmedi.

Gözler Anayasa Mahkemesi'nde. Konu sadece hukukî değil aynı zamanda siyasî... Mahkeme bir sürpriz yapar mı? CHP'nin talepleri doğrultusunda 'Gül'ün görev süresi 5 yıldır' der mi? Böyle bir ihtimal var mı?

Mahkeme '5 yıl' derse bütün hesaplar silbaştan. Bunun çok önemli siyasi sonuçlar doğuracağı kesin.

Ben başından beri bu ihtimali düşük görüyorum. Ancak Gürsel Tekin'in sözleri, iki ayın sırrı ve CHP'nin heyecanı 'acaba' kuşkusu düşürmedi de değil. Kamuoyu daha çok AK Parti'nin cumhurbaşkanlığı seçim stratejisiyle ilgili ama CHP'nin de kayıtsız kalınmaması gereken Çankaya hesapları var.

Anayasa Mahkemesi'ne başvuru bunun bir parçası. Kılıçdaroğlu bir süre önce bayram değil seyran değilken 'CHP'nin desteklediği kişi Cumhurbaşkanı seçilecek' dedi. Bu sadece temenni mi? Ya da tabana verilmiş iyimserlik mesajı mı? Yoksa sonuca dönük bir planın parçası mı?

CHP'nin gözü öncelikle AK Parti'de... Bir ihtilaf yaşanmasını bekliyor. Kendi adaylarının seçilme şansının çok düşük olduğunun farkında. O yüzden AK Parti'nin karşısına bir muhalefet bloku olarak çıkacak. Gürsel Tekin 'Herkesten oy alabilecek merkezde bir isim' dedi. Belli ki cumhurbaşkanlığı konusu CHP'de çoktan konuşulmaya başlanmış.

Düne kadar hiç konuşulmazken bugün kulislerde '5 yıl ihtimali var mı?' sorusunu soran sorana... CHP'yi heyecanlandıran Anayasa Mahkemesi'nin 'Kanun Hükmünde Kararnamelerle' ilgili kararı olabilir mi?

Kasım ayındaki oylamada '7 - 7' sonucu çıkmış, Başkan Haşim Kılıç'ın reyinin ağırlığı, iptali önlemişti. Bu oy dağılımı acaba Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanunu için de bir işaret sayılır mı? Niye olmasın.

CHP'deki heyecanlı havaya rağmen 2012 ciddiye aldığı bir senaryo değil ama düşük de olsa ihtimal... Gerçekleşmesi durumunda bütün hesapların altüst olacağı muhakkak. Buna ne iktidar hazır ne de muhalefet. Anayasa Mahkemesi '5 yıl' derse seçim takvimi hemen işlemeye başlayacak.

2012'nin üç ayı öylesine hızlı, gergin ve dolu dolu geçti ki... İnsan sormadan edemiyor; acaba içinde beklenmedik, sürpriz senaryolar da mı barındırıyor?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tandoğan'da grup toplantısı...

Mustafa Ünal 2012.03.28

CHP, grubu Meclis dışında toplayan ilk parti değil.

Tandoğan mitingine 'grup toplantısı' denir mi? Bu ayrıca tartışılır, siyaseten bir sakıncası yok. Meydan toplantıları partilerin en doğal hakkı...

Zaten uzun süredir grup toplantıları partililerin katılımıyla miting havasında geçiyor. Alkışlar, tezahüratlar eksik olmuyor. Genel başkanların konuşmaları da milletvekillerinden ziyade doğrudan kamuoyuna... Meclis'in haftalık faaliyetlerini değerlendirme daha geri planda.

Meclis, hatta Ankara dışında grup toplantısı yapan ilk parti hangisi mi? BDP... Geçen yıl haziran ayında 'yemin boykotu' nedeniyle Meclis'e gelmeyen BDP kökenli bağımsız milletvekilleri Diyarbakır'da yaptıkları toplantının adını 'grup toplantısı' koydu. Toplantı sonra açıklama yapan Gültan Kışanak 'Grup toplantılarımızı bundan sonra her hafta Diyarbakır'da gerçekleştireceğiz.' dedi.

Anlayacağınız grubu dışarıda toplamak yeni icat değil. CHP'nin grubu Tandoğan'da toplamasının nedenleri de farklı, şartları da. Biri salondaydı, diğeri meydanda. Kılıçdaroğlu, geçen hafta eğitim tartışmaları sırasında 'Halka gideceğiz' demişti. İlk adımı Tandoğan'dan attı.

Tandoğan Meydanı'nın demokrasi sicili pek parlak değil. Nevzat Tandoğan'a kadar gitmeye gerek yok. 2007 cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde siyaset dışı odaklarla birlikte içinde CHP'nin de bulunduğu 'AK Parti'ye cumhurbaşkanı seçtirmeyiz' bloku cumhuriyet mitinglerinin ilkini bu meydanda yaptı.

CHP, 'Tandoğan' der demez herkesin aklına hemen cumhuriyet mitingleri geldi. Bu, Kılıçdaroğlu liderliğindeki yeni CHP için siyasi risk demektir. Parti yönetimi de farkında olmalı ki sık sık 'provokasyon' uyarısı yaptı.

2007 seçimlerinde AK Parti'nin oyları yüzde 47'yi bulurken CHP'nin yerinde saymasında cumhuriyet mitinglerinin payı büyüktü. Bu mitingler CHP'ye değil, AK Parti'ye yaradı.

CHP, dün Tandoğan Meydanı'nda cumhuriyet mitinglerinin coşku ve kalabalığını yakalayamadı. Beklenmiyordu da. Ankara'nın dışından gelen yok, bu kez asker kıışasında, hafta içi olması ayrıca dezavantaj. 'Milli davamız için Tandoğan'a bekliyoruz' çağrılarının halkta daha fazla karşılık bulacağını umuyordum. Biraz zayıf kaldığını söylemek gerekir. Yaş ortalamasının yüksekliği de gözlerden kaçmadı. Nicelik açısından meydanı dolduran topluluğu cumhuriyet mitinglerinden küçük bir kesit olarak yorumlayanlar var. Cumhuriyet mitinglerinin organize komitesinden Nur Serter ile Birgül Ayman Güler, bu kez milletvekili sıfatıyla meydandaydı.

'Karanlığa geçit yok, nöbetteyiz' pankartı 'Mustafa Kemal'in askerleriyiz' sloganları başka partileri çağırtırdı. İşçi Partisi'nin gençlik örgütü Türkiye Gençlik Birliği üyeleri kendini gizlemedi, flamalarla kimliklerini belli etti.

Grup Başkan Vekili Muharrem İnce, Kılıçdaroğlu'nu 'bileşimi açıyorum' diyerek davet etti kürsüye. CHP liderlerinden, birkaç haftadır duymaya alışık olduğumuz sözler. 'Din eğitime karşı değiliz. Uzmanlar otursun, belirlesin din eğitimi için biz de destek verelim' dedi. Sorun imam-hatip değilse her türlü engelleme girişimi ve bu kadar tepki neden?

CHP başından beri eğitim sistemindeki reforma neden karşı çıktığının adını tam koyamadı. Bir ara 'kız çocukları okula gitmeyecek' dedi, iktidar bu uyarıyı dikkate aldı, ikinci dört yılı da okulda zorunlu hale getirdi. Ardından yaşa itiraz etti. Eğitim uzmanları ve kamuoyunun yeteri kadar tartışmadığını dile getirdi. CHP, Tandoğan Meydanı'nda miting yapmaya kadar varan o sebebin ne olduğunu anlatabilmiş değil. 28 Şubat'ın ürünü 'kesintisiz sekiz yıllık temel eğitim' 15 yıl boyunca toplumda derin yaralar açtı. Meslek liselerini bitirmenin eşğine getirdi. Bu uygulamanın savunulur tarafı yok.

CHP, Tandoğan'ın ardından Anadolu'ya açıldığı, halka gittiği zaman kesintisiz eğitimin neden olduğu sıkıntıları görmemesi olası değil.

Siyasetin nabzı Tandoğan'da değil, Meclis Genel Kurulu'nda atıyor. Eğitim reformunun görüşmelerine başlandı. Hava yine gergin... Milletvekilleri geceli gündüzlü mesai yapacak ve kanunu bu hafta Meclis'ten geçirecek. Partilerin durduğu yer aynı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyozun sonu

Mustafa Ünal 2012.03.30

Balyoz, en hızlı ilerleyen davalardan... Sona gelindi. Koca bir bavula zor sığan dokümanlar incelendi.

250'si tutuklu 365 sanığın ifadeleri alındı. Dün savcı 920 sayfalık mütalaasını sunarken 'darbeye eksik teşebbüsten' tüm sanıklar için 20 yıla kadar hapis cezası istedi. Davanın bir numaralı sanığı Çetin Doğan mütalaayı dinlemedi, salonun dışına çıktı.

Nihai kararı mahkeme verecek. Balyoz davası ilk günden kamuoyunda geniş yankı buldu. Belgelerin içeriği tartışıldı. Üst düzey komutanların tutuklu yargılanmaları çok konuşuldu. YAŞ'ta askerle siyasi irade karşı karşıya geldi. Genelkurmay tutuklu sanıklar hakkında hiçbir şey yokmuş gibi işlem yapmak isterken hükümet karşı çıktı.

Işık Koşaner'in daha görev süresi dolmadan üç kuvvet komutanıyla istifa etmesinde Balyoz davasının önemli rolü var. Koşaner tutuklu komutanların tahliyesi için siyaset ve yargıya baskı yaptı ancak bir sonuç alamadı.

Nihai karar yargının... Kamu vicdanında bir kanaat oluşmadı da değil. Koca davayı sadece bazı eksik ve yanlışlar üzerinden yorumlayanlar, anlamsızlaştırmak için kampanya yapanlar oldu. Her büyük davada eleştirilecek, itiraz edilecek hususlar olabilir. Balyoz, 365 sanık ve on binlerce sayfa yazılı ve görsel dokümandan oluşuyor. Büyük ve kapsamlı bir dava...

Bir doküman üzerindeki soru işaretlerinden hareketle tüm belgeleri geçersiz saymak insafla bağdaşmaz. Bu ülkenin bir darbe gerçeği var. Demokratik sistem sık sık kesintiye uğradı. Tanklı darbeler, müdahaleler, muhtıralar, mektuplar saymakla bitmez. Her biri demokratik sistemde derin yaralar açtı.

Bugüne kadar hiçbiriyle hesaplaşamadı. Çağdaş dünyanın yıllar önce yaptığını biz yeni yeni yapıyoruz. Savcının 'darbe girişimi' olarak nitelediği Balyoz davasını Türkiye'nin demokratik geleceği açısından önemsiyorum.

Dün 51 muvazzaf komutanın Aydınlık Gazetesi'ne gönderdiği ıslak imzalı mektubu okudum. Her satırı kamuoyu oluşturmaya dönük. 'Bizler dünya hukuk tarihine kara bir leke olarak geçecek şekilde haksız ve hukuksuz olarak yargılanıyoruz.' diyorlar.

Dünyanın hiçbir yerinde demokrasiye darbe veya müdahale girişimi hoş görülmez. Örnek mi? O kadar çok ki... Yunanistan'da albaylar cuntasının lideri Dimitrios İonnidis 1975'te müebbet hapse mahkûm edildi, 6 ay önce 87 yaşındayken cezaevinde öldü.

Demokrasinin üzerinde kara lekeler ancak darbecilerin yargılanmasıyla temizlenir.

İki gün önce Star Gazetesi Balyoz delilleri arasında yer alan, eski Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın ifadesini haber yaptı. Yalman'ın savcıya söylediği şu sözler önemli: 'Ayışığı ve Yakamoz adlı darbe planlarını Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök 2004 bahar aylarında odasında bana gösterdi. Planı okuyunca kendimin de dışlandığına muttali oldum.'

Darbe planları hayal ürünü değil. Yalman, 2004 yılında gördüğünü söylüyor. Ayrıca 'özellikle MGK'daki görüşmelerde bazı komutanların aşırılıklarından rahatsız olduğunu' gizlemiyor. Aşırılıklar MGK ile sınırlı değil, şûra toplantılarında daha ileri gidildiğini bilmeyen yok.

Balyoz belgelerine ilişkin Işık Koşaner'in ses kaydında söyledikleri de çok şey anlatmıyor mu? Unutanlar için tekrarlayalım: 'Balyoz'un günahı, vebali 1. Ordu'ya ait. Karargâhtan böyle planlar nasıl dışarı çıkar izahı yok. Kim verdi? Biz verdik, biz verdik... Hiç kimseyi suçlayamayız. Bunların günahı, vebali hatası koskoca Birinci Ordu'da, bir plan semineri yapılıyor, tüm planlar tüm teferruatıyla milletin elinde şimdi...'

Bugün karar aşamasına gelen Balyoz davasını, Koşaner'i isyan ettiren işte bu belgeler başlattı. Savcı 20 yıl istedi, kararı ise yargı verecek. Gözler mahkemede...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Şubat'a en önemli darbe

Mustafa Ünal 2012.04.01

Sekiz yıllık kesintisiz eğitim 28 Şubat sürecinin somut tek projesiydi.

Bir eğitim reformu olarak siyasetin doğal akışı içinde şekillenmemişti. Toplumsal bir talep değildi. Asker tarafından Meclis'e dayatıldı. Amaç, 'dini, eğitimin konusu olmaktan' çıkarmaktı. Doğrudan imam-hatip okulları hedef alındı. Orada durmadı, Kur'an kurslarına yöneldi. Kurslara yaş engeli getirildi. İlkokul çocuklarının yaz aylarında Kur'an öğrenmesi yasaklandı. Yapılan, eğitim üzerinden toplumu biçimlendirme projesiydi.

'Bin yıl sürecek' dense de ömrünün pek uzun olmayacağı belliydi. Tarihin akışına, toplumun yönüne tersti çünkü. Önce, o sürece 'vücut veren siyasi kadrolar' tasfiye edildi. O partilerin tabelası bile kalmadı. Son izi de silindi. Tarihin çöplüğüne gönderildi.

Önceki gün kesintili 12 yıllık zorunlu eğitim yasası Meclis'te kabul edildi. Kolay olmadı tabii. Tıpkı 97'de olduğu gibi siyaseti gerdi. Özellikle komisyon aşaması çok sert geçti. Sesler yükseldi. Yumruklar sıkıldı. Milletvekilleri sık sık karşı karşıya geldi. Muhalefet Meclis'ten sokağa taşdı. CHP salı günkü grup toplantısını Tandoğan Meydanı'nda 'miting' olarak yaptı. Ondan bayrağı, sol tandanslı bazı sendika ve sivil toplum örgütleri devraldı. Öncülüğünü KESK'in yaptığı gösteri ve eylemler '4x3 protestosunun' ötesine geçti.

Eğitim 12 yıl ve kesintili hale dönüşmekle kalmadı, Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimiz'in hayatı seçmeli ders olarak düzenlendi. Bu eğitim reformunu taçlandırdı. İlk önergeyi MHP verdi. İlmihali üçüncü ders olarak ekledi. Teklifi AK Parti de sahiplendi. Pakete uygun hale getirdi. İlmihali dışarıda bıraktı. MHP'nin yanı sıra BDP'den 5 milletvekili de yasanın kabulü yönünde oy kullandı. En fazla oyu bu Kur'an-ı Kerim maddesi aldı. Meclis'in iradesini göstermesi açısından son derece önemli... Benzer tablo 2007'de başörtüsü yasağını kaldıran anayasa değişikliğinde tekrarlanmıştı.

CHP'nin kanuna sert itirazları olsa da Kur'an-ı Kerim'in seçmeli ders olarak okutulmasına açıkça karşı çıkmadı. Başta Kemal Kılıçdaroğlu olmak üzere CHP sözcüleri dikkatli dil kullanmaya özen gösterdi. Kanuna geneli üzerinden muhalefet yapmayı yeğlediler. Oysa CHP'nin geleneksel ideolojik çizgisi sürseydi, 'Laikliğin tehlikeye girdiğinden', 'Rejim krizi yaşandığından' dem vurulurdu. Kemal Kılıçdaroğlu'nun hakkını teslim etmek gerekiyor. Yeni CHP, farkını gösterdi. CHP lideri, her öğrenciyi tabletle buluşturmayı hedefleyen 'Fatih projesi'nin Kamu İhale Kurumu dışında tutulmasını eleştirirken "Hırsızlığı kapatmak için Kur'an-ı Kerim alet ediliyor. Ben biliyorum karşı çıkınca Başbakan meydanlara inecek 'Efendim bunlar Kur'an-ı Kerim'e karşı' diyecek. Ben hırsızlığa, yolsuzluğa karşıyım." dedi. Bu sözlerden CHP'nin Kur'an-ı Kerim'in seçmeli ders olarak okutulmasına karşı olmadığı sonucunu çıkarmak mümkün. Bunu da olumlu duruş olarak kaydetmekte yarar var.

Kur'an-ı Kerim'in seçmeli ders olarak okutulmasına imkân sağlayan düzenlemenin öncülüğünü AK Parti ve MHP yaptı. CHP ortalığı ayağa kaldırmadı. Ve bu Meclis tarihe geçti. Arapça ezan yasağını kaldırılması gibi yıllar geçse de unutulmayacak. Eminim ki 24. dönemin milletvekilleri tarihe altın harflerle yazılacak. Bunun farkında olan milletvekilleri 'tarihi anı' ölümsüzleştirmek için oylama sonrası Genel Kurul salonunda 'hatıra fotoğrafı' çekirtmeyi ihmal etmedi. Başbakan Erdoğan, milletvekillerine teşekkür ederken 'Sizler tarihe silinmeyecek bir not düştünüz. Belki bunu biz anlamıyor olabiliriz. Ama inanıyorum ki gelecek kuşaklar, gelecek nesiller bunu anlayacaklar. Ve bizleri hayırla yâd edecekler.' dedi. Toplum, Meclis'in yaptığının bugün de farkında... Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimiz'in hayatının ders olarak okutulmasının önünü açan '24. dönem' her türlü övgüye layık. Bin yıl unutulmayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hesap vakti

Mustafa Ünal 2012.04.04

Bu tarihî günü 12 Eylül referandumuna borçluyuz. Yüzde 58 'evet' oylarına yani.

Önce Meclis sonra halk 'Anayasa'nın geçici 15. maddesi kalsın' dedi. Bu madde darbecilere anayasal güvence sağlıyordu. O yüzden 12 Eylül darbesine dava açılmadı.

Vaktiyle Savcı Sacit Kayasu girişimde bulundu, doğduğuna pişman ettiler, mesleğini kaybetti.

Darbecileri yargılama konusunda sicili kötü bir ülkeyiz. Ne kanlı 27 Mayıs'tan hesap soruldu ne de 12 Mart'tan... Demokrat Parti'nin siyasî mirasçıları iktidar oldu. Ancak Adnan Menderes'in kanı yerde kaldı. Halk darbelere tavır koydu, siyaset aynı duruşu sergileyemedi.

Ortam darbecilere cesaret verdi. Darbe başka darbeyi doğurdu. Ne demokrasi belini doğrultabildi ne de sistem oturdu. '10 yılda bir darbe' Türkiye gerçeğine dönüştü. Ara dönemlerde siyasete nizam veren müdahaleler, muhtıralar, uyarılar ve mektuplar da cabası...

Aylar darbelerle kirlendi. Nisan ayı içindeyiz, iki hafta sonra 27 Nisan bildirisinin 5. yıldönümünü idrak edeceğiz. Geçen ay 12 Mart muhtırasını hatırladık. Ondan önceki ay ise 28 Şubat sürecinin 15. yılını andık. Önümüzdeki ay da boş değil.

Cumhuriyet tarihinin en kanlı darbesi bir başbakan iki bakanın idamıyla sonuçlanan 27 Mayıs'ın 52. yılı.

Darbelerle yüzleşme, darbecilerle hesaplama konusunda çok ama çok geç kaldığımız gerçek. Başta Avrupa olmak üzere çağdaş dünya darbecileriyle sözde değil gerçek anlamda hesaplaştı. Bir daha geri dönmek üzere tarihin çöplüğüne gönderdi.

Bugün tarihî gün; 12 Eylül'ün ilk duruşması yapılacak. 'Zamanaşımıydı, yargılanırdı yargılanamazdı' tartışmalarının gölgesinde başladı soruşturma. AK Parti'nin oluşturduğu siyasî iklim, darbelerle hesaplama için uygundu. Koruma zırhı kalkınca savcılar harekete geçmekte gecikmedi. Kısa sürede iddianame hazırlandı.

Şimdi hesap vakti... Türk demokrasisi için dönüm noktası. Bugün Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakim karşısına çıkacak. Tabii sağlıkları elverir de gelebilirlerse... Avukatı, Kenan Evren'in dün hastanede düşerek kolunu kırdığını söyledi.

Yargılanan bu iki isim değil yalnızca, bir dönem, bir zihniyet. Daha 12 Eylül'ün öncesi var. Darbeye giden yolun taşları döşenirken akan kan, kaybolan hayatlar var. Bir, iki değil, yüzler, binler söz konusu.

'Darbe kararı' çok önceden verildi. Planlar büyük gizlilik içinde yürütüldü. Sonra 'şartların olgunlaşması' beklendi. Bu daha fazla kan, daha fazla can demektir. 12 Eylül kandan, candan beslendi. Bu bir itham değil, itiraf. 'Darbe ortamının olgunlaşmasını bekledik' onların sözü.

Şimdi hesap zamanı... 'Müdahil olmak için başvurular' çığ gibi. 'Hepimiz müdahiliz' manşeti atan gazete haklı. Toplum bütün kesimleriyle ayakta. En sağdan en sola siyasetin tüm renkleri aynı noktada buluştu. Aralarında ülkücüler de var, aşırı solcular da...

Kurbanların aileleri, cezaevlerinde işkenceye maruz kalanlar... Kurum olarak siyaset de dışarıda değil. CHP de, MHP de müdahil. Meclis, hükümet... Başbakan Erdoğan 'Milletin meşru temsilcisi sıfatıyla ülkeyi yönetme sorumluluğunu üstlenmiş hükümetin mensupları olarak bu davada tarafız' dedi.

Sesi çıkmayan bir kişi kaldı. Eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel... Oysa 12 Eylül darbesi, önce onu vurdu. Başbakan koltuğunda o oturuyordu çünkü. 12 Eylül'e karşı en önde yürümesi gerekirken bugün sessiz kalması manidar. Kişisel hesap değil bu. Türkiye'nin geleceği söz konusu. Demirel kendisi için, ülkesi için duyarlı olmalıydı.

Şimdi darbecilerle hesaplama zamanı. İlk duruşma bugün... Hepimiz müdahiliz. Yargı sürecinin yolunu açan yüzde 58'e selam olsun. 'Evet' kampanyası boşuna değilmiş. Doğru.

12 Eylül yargıda, anayasası yürürlükte

Mustafa Ünal 2012.04.08

12 Eylül'ün yargılanması Türkiye için bir milat. İlk kez 'bir darbe' sanık sandalyesinde...

Çok heyecan verici. Darbecilerini baş tacı eden bir ülke için dev bir adım bu. Küçümsenmesi doğru değil.

Düne kadar 'Geçici 15. madde kalksa da 12 Eylül yargılanamaz' diyenler bugün, tarihi yargı sürecini önemsizleştirme çabası içinde. Hayret... Söyledikleri, akla ziyan. Önemli olan dış faktör, gerisi ayrıntı demeye getiriyorlar.

Dış etkenler inkâr edilemez elbette. Sadece 12 Eylül değil her darbe için geçerli. Darbenin dışarıdan, daha açık söyleyecek olursak ABD tarafından teşvik edilmesi 'İçerideki darbecileri' masum kılar mı? Hayır, kılmaz.

İlk günden beri seslendirilen 'Davanın ne kadar derinleşeceği?' sorusu kuşkusuz önemli... 12 Eylül'ün bütün günahı sadece iki kişinin omuzlarına yüklenemez. O suçun başka ortakları da var. En başta işkenceciler, Çorum ve Kahramanmaraş'ı ateşe veren provokatörler...

Mamak ve Diyarbakır cezaevlerinde yaşananlardan hesap sorulmayacak mı? Hepsi kayıtlarda. Oralarda görev yapanların isimleri, sorumlulukları kolayca bulunabilir.

Sanıklar sadece Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya ile sınırlı kalmayacaktır herhalde.

O acıların unutulmadığını, hâlâ diri olduğunu adliye önündeki manzara gösterdi. 104 yaşında, ayakta güçlkle duran Berfo Kırbayır, 32 yıl önce gözaltındayken kaybolan oğlunun hesabını sormak için ayağa kalktı. 'Müdahil' talebi kabul edildi.

Davanın sembol isimlerinden biri oldu. Sağlık sorunlarını gerekçe göstererek duruşmalara katılmayan Evren ve Şahinkaya'dan 10 yaş daha büyük.

Mahkeme, ara kararları verdi. Evren ve Şahinkaya'nın duruşmaya katılması için Adli Tıp'tan rapor istedi. MİT'e yazdığı yazı da önemli... MİT darbe istihbaratını Başbakanlık'a, Cumhurbaşkanlığı'na bildirdi mi? MİT, Başbakanlık'a bağlı kuruluş olmasına rağmen darbeleri haber vermemekle itham edilir.

12 Eylül'ün doğrudan hedefi olan Süleyman Demirel yalnızca toplumu değil Kenan Evren'i bile şaşırttı. Yakınlarına 'Şaşırdım, sürpriz oldu, onu beklerdim' demiş. Demirel, 'sessizliği' konuşmak zorunda kaldı. 'Ben 12 Eylül'le hesaplaştım' dedi.

Nasıl hesaplaşmış?.. Tekrar başbakan koltuğuna oturunca... Çankaya Köşkü'ne çıkınca... Koltuklara göre dönemi yetmiş. Bu şahsi bir dava değil ki... Kişisel olsa, haklarından feragat etmesi, darbecilerden şikâyetçi olmaması normal karşılanabilir.

Söz konusu olan şahıslar değil, ülke ve millet... Dünde kalan hesap da değil, geleceğin aydınlatılması.

Demirel 'Yetmez, 27 Mayıs da yargılsın, Adnan Menderes'in kanı yerde kalmasın' demeliydi. Siyasi mirasçısı olduğu Demokrat Parti'ye borcunu bu şekilde ödeyebilirdi. Yazık, fırsatı değerlendiremedi.

12 Eylül davasının en önemli sonucu 'Yeni Anayasa' olmalı. Yürürlükte olan Anayasa'nın adı '12 Eylül Anayasası'. Darbe döneminin ürünü... Sonraki yıllarda kısmi değişiklikler yapılırsa da 'darbenin ruhu' aynen duruyor.

Yeni Anayasa konusunda toplumsal talep var. Siyasi irade mevcut. Bir yıl önceki seçimlerde bütün partiler 'Yeni Anayasa' vaadinde bulundu. Özellikle de AK Parti... Anayasa konusunu seçimin temasına dönüştürdü.

Son yıllarda yapılan reformların kalıcı olması için Anayasa ile güvenceye alınması kaçınılmaz.

Anayasa çalışmaları yapılmıyor değil. Meclis'te tüm partilerin katılımıyla 'uzlaşma komisyonu' kuruldu. Sürece toplum da dahil edildi. Talepler dinlendi. Sivil toplum örgütlerinin Yeni Anayasa taslakları veya çerçeve raporları Meclis'e gönderildi. Artık sıra maddelerin yazım aşamasına geldi.

Şüphesiz Yeni Anayasa için çok sebep var. 12 Eylül'ün yargılanıyor olması 'Yeni Anayasa'yı sadece ihtiyaç değil zorunlu hale getiriyor. 12 Eylül yargılanırken aynı adı taşıyan anayasa yürürlükte olamaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Esed sınırı aştı

Mustafa Ünal 2012.04.11

Tamam, 'Türkiye uzak dursun, Suriye bataklığına saplanmasın', 'Uluslararası camia da müdahale etmesin'...

Peki, Suriye'de akan kan nasıl duracak? Bir yıldır kendi halkına karşı ağır silah kullanmaktan çekinmeyen, acımasızca katliam yapmaktan geri durmayan Beşşar Esed'i kim durduracak?

Ankara'nın tek gündemi; Suriye. Nasıl olmasın ki... Beşşar Esed sınıra dayandı. Düne kadar silah sesleri duyuluyor, sınıra yakın köy ve kasabaların üzerinden dumanlar yükseliyordu. Şimdi kurşunlar sınırın bu yakasına düştü.

Suriye askerleri Kilis'ten giriş yapan sivillere ateş açtı. İki kişi hayatını kaybetti, 2'si Türk 21 kişi yaralandı. Türkiye haklı olarak alarma geçti. Başbakan Erdoğan tepkisini Çin'den gösterdi: 'Bu sınır ihlali, gereken yapılacak.' dedi.

Gerekenin ne olduğuna açıklık getirmede. Yapılacak olan savaş ilan etmek değil elbette. Esed'in cevapsız da bırakılmayacağı açık. Yoksa tacizler daha ileri noktalara ulaşır.

Sınırdaki gelişmeler üzerine Başbakan Erdoğan'a eşlik eden Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Çin seyahatini yarıda keserek Türkiye'ye döndü. Telefon diplomasisiyle uluslararası camiayı harekete geçirmek için uğraştı. Bugün Çin'den dönecek olan Erdoğan, yarın ayağının tozuyla Suudi Arabistan'a gidecek.

Suriye sınırını hareketlendiren sadece kurşun sesleri değildi. Dün Hatay BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ı ağırladı. Aynı zamanda BM ve Arap Birliği Özel Temsilcisi olan Annan, Yayladağı'nda Suriye'den kaçanların barındığı çadırkenti ziyaret etti. Orada, Türkiye'ye sığınan Suriyelilerin 'Söz bitti, fazla taahhüt, fazla kan' sloganlarıyla karşılandı.

Kofi Annan'ın bölgeyi ziyaret etmesinin sebebi var.

'Silahların susmasını' öngören Annan Planı için geri sayım başladı. Yarın son gün... Umut var mı? Pek yok. Türkiye ve uluslararası camia plana destek verdi. Esed 'ateşkes sözü' verdikten sonra Suriye topraklarında bin kişi öldürüldü.

Olaylar başlayalı bir yılı geçti. Esed'in doğrudan sivil halkı hedef alan saldırıları hiç hız kesmedi, şiddetini giderek artırdı. Son günlerde iyice tırmandı. Suriye'de neredeyse kansız gün yok. Her gün çatışma ve ölüm haberleri...

Muhalifler 'Ateşkese bağlıyız. Esed birliklerini perşembeye kadar çeksin.' dedi. Ama onların da umutlu olduğu söylenemez. Annan Planı, Esed için son fırsattı. Bunu heba etmek üzere...

Kulak vermesi durumunda hem Suriye hem bölge için yeni bir dönemin başlangıcı olabilirdi. Umutlar bütünüyle de kaybolmuş değil. Zayıf da olsa, bir ihtimal daha var. Zaten bu nihai çözüm planı değil, akan kanı durdurmak için ara formüldü...

Açıkça söylemek gerekirse Suriye krizinde 'diplomatik yolların tükenmekte olduğu' zaman dilimindeyiz. Peki, bundan sonra ne olacak? Suriye'de akan kan nasıl duracak? Türkiye'nin aktif rol oynayacağı kesin. Başından beri Suriye olayının en aktif ülkesi...

Bu kaçınılmazdı. En uzun sınırın öte yakasındaki gelişmelere seyirci kalamazdı. Türkiye bölgede etkili olmak isteyen bir ülke... Suriye gelişmelerine müdahil oldu. Muhaliflerin örgütlenmesinde önemli rol oynadı. Suriye Ulusal Konseyi İstanbul'da kuruldu.

Dışişleri Bakanı Davutoğlu, muhalif grupların tek çatı altında toplanması için çaba gösterdi. Suriye Halkının Dostları toplantısı da Türkiye'nin girişimiyle başladı. İlki Tunus'ta toplandı, ikincisi 10 gün önce İstanbul'da.

Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın Hatay'da Annan'la yaptığı görüşme sonrası söylediği 'Suriye işbirliği sergilemezse BM Güvenlik Konseyi'nin katliama 'dur' demesi zorunluluk halini alır' cümlesi önemli. Artık belli oldu ki yeni dönemde Türkiye tüm çabasını bunun için harcayacak. Artık dünya Esed'e 'dur' demeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Şubat'ın ilk dalgası

Mustafa Ünal 2012.04.13

Daha erken bekleniyordu. Aylar önce o dönem Genelkurmay'da görev yapan sivil memurların ifadesi alındı. Gölcük ve YÖK'teki aramalarda çok önemli belgelere ulaşıldığı kulaktan kulağa fısıldandı.

Başta HAS Parti olmak üzere sürecin mağdurları '28 Şubat'ı yargılayın' diye savcılığa başvurdu.

Tahminler, operasyonların 28 Şubat'ın yıldönümünde veya hemen ardından başlayacağı yönündeydi. Ama tutmadı. 'İleri tarihe ertelendiği' yorumları yapıldı. 'Acaba 28 Şubat'ın yargılanması akim mi kalacak' kuşkuları da doğmadı değil.

12 Eylül duruşmalarının başladığı, Suriye sınırında savaş rüzgârlarının estiği sırada ilk adım atıldı. Meclis'te tarihi denecek bir başka gelişme daha oldu. Bütün partilerin desteğiyle Meclis'te askerî darbeleri araştırma

komisyonu kurulmasına karar verildi.

27 Mayıs'tan 27 Nisan muhtırasına kadar darbe, müdahale, muhtıra, uyarı demokrasiye yönelik her türlü girişimi komisyon araştırarak. 28 Şubat dahil.

28 Şubat'ın ilk operasyonuna Ankara gazetecileri hazırlıksız yakalandı. Sabah saatlerinde gazete ve televizyonların Ankara yöneticileri ile yargı muhabirleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun toplantısına davetliydi. Yeniden yapılanan HSYK'nın faaliyetleri ve strateji planı açıklanacaktı.

'Çevik Bir'in evinde arama yapıldığını' bildiren 'son dakika' haberleri, gözleri 28 Şubat dalgasına döndürdü. Çevik Bir, 28 Şubat'ın en kudretli generali. Sürecin simge ismi... Sincan caddelerinde tankların yürümesini 'demokrasiye balans ayarı' olarak değerlendiren paşa.

Eğer 28 Şubat postmodern darbesini ete kemiğe büründürmek istesek bu 'Çevik Bir' olur. Dalganın Bir'den başlaması anlamlı. Çok geçmeden operasyonun 31 ismi kapsadığı anlaşıldı. Hepsi de asker. Emekli, muvazzaf değil. Düşük rütbeli subaylar. Yüzlerine ve adlarına kamuoyunun aşına olmadığı isimler...

Sadece üç general var. Belli ki 28 Şubat'ın altyapısını hazırlayan karargâh subayları... Çevik Bir de adı çok öne çıkmasına rağmen o süreçte İkinci Başkan'dı ve Karargâh'tan sorumluydu. Bu operasyonun 'ilk adım olduğunu' görmek zor değil.

28 Şubat'ın 'Çevik Bir ve 30 düşük rütbeli subaydan' ibaret olmadığını bilmek için uzman olmaya gerek yok. Sürecin aktörleri arasında daha yüksek rütbeli başka isimler de var. Ayrıca 28 Şubat klasik bir askerî müdahale değil, bir 'postmodern darbe'. Çok yönlü ve çok taraflı... Odağında asker var ama darbecilerin işbirliği yaptıkları o kadar çok ki...

Hatta sivillerin arasından askeri geride bırakan hızlı 28 Şubatçılar çıktı. Sadece siyaseti, Meclis'i, Refahyol hükümetini hedef almadı. Refah'ın üzerinden topluma yöneldi. Berberlere, kasaplara kadar herkesi fişledi. Ekonomiye el attı. Sermayeyi renklere böldü.

Artık 28 Şubat yargının konusu, soruşturmayı ne kadar derinleştireceğini göreceğiz.

İlginçtir, 12 Eylül davasının iki isimle sınırlı kalmaması gerektiğini, genişleyerek devam etmesini isteyenler, 28 Şubat'ın ilk operasyonunu değerlendirirken soruşturmanın askerî bölgenin dışına pek taşmaması gerektiğini savunuyorlar. 28 Şubat, yapısı gereği sığ ve yüzeysel soruşturma ile geçiştirilemez. Postmodern darbeye vücut veren 'silahsız kuvvetler' var.

Operasyonların özensizce her yere uzanması elbette doğru değil. O dönemin hassasiyetleri içinde gelişen her faaliyetin yargı konusu olmasını kimse istemez. Özellikle de medya sektöründe. İhtimam şart.

Ben ilk dalgaya CHP'nin verdiği tepkiyi anlamakta zorlandım. CHP, 12 Eylül davasına müdahil oldu. Kılıçdaroğlu döneminde darbelere, müdahalelere açık tavrı koydu. CHP lideri birkaç ay önce '28 Şubat'ın neden yargılanmadığını' sordu. Dün operasyonu yorumlarken özel yetkili mahkemelere eleştiri yaptı ve, 'Bunlar AKP'nin yargı ayağıdır. Bunlar operasyon mahkemeleridir.' dedi. Yeni CHP'den daha net ve anlaşılır bir tavır beklerdim.

28 Şubat davası bin yıl sürmez ama burada da bitmez...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tutuklu vekillere yasayla tahliye yok

Mustafa Ünal 2012.05.16

Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in 'tutuklu milletvekilleri' konusunda inisiyatif olarak girişim başlatması muhalefet partilerini pek heyecanlandırdı.

CHP lideri Kılıçdaroğlu Mostar'da "Arkadaşlarımız bir hafta sonra aramızda." bile dedi. Ama AK Parti'de hava daha ilk günden olumsuzdu. Başbakan Erdoğan, "Bizim ürettiğimiz bir sorun değil." dedi.

AK Parti'den olası bir yasal düzenlemenin doğuracağı sakıncalara dikkat çekenler oldu. Örnek mi? Murat Karayılan gibi ceza almamış örgüt liderlerine Meclis yolunun açılacağını söylediler. AK Parti siyasi şova dönüştürme ihtimalinden de çekindi. Kulislerde, "Milletvekillerinin Silivri'den çıkışı ve Ankara'ya gelişlerini özellikle CHP Habur gibi gösteriye dönüştürebilir. Bunu tabanımıza anlatamayız." yorumu yapanlara rastladım. AK Parti, ne muhalefete ne de kamuoyuna, tutuklu milletvekilleri konusunda umut vermedi. Hep olumsuz yaklaşım sergiledi. Yasal düzenleme yerine kararın yargıya bırakılmasının daha doğru olacağını savundu.

Çiçek'in başkanlığında bir araya gelen muhalefet partilerinin ortak bir metin koyamasalar da milletvekillerinin kanun yoluyla tahliyeleri konusunda uzlaşması iyimserlik oluşturmada değil. Kilidi açacak olan da AK Parti... Meclis'ten AK Parti'siz yasa çıkması mümkün olmadığına göre gözler iktidar partisine çevrildi. Olumsuz havaya rağmen Başbakan Erdoğan kesin cevap için MYK toplantısını adres gösterdi.

AK Parti Merkez Yürütme Kurulu önceki akşam toplandı. En önemli gündem maddesi 'tutuklu milletvekilleri' konusuydu. Hukukçuların hazırladığı rapor, enine boyuna tüm ayrıntılarıyla tartışıldı. Toplantının ardından kararı Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik açıkladı: "CMK'nın 100. maddesinde üç partinin önerdiği tarzda bir değişikliğin olması halinde, bunun çok farklı ve olumsuz hukuki sonuçlar doğurabileceği ve böyle bir düzenlemenin suiistimale son derece müsait olacağı sonucu çıkarılmıştır."

AK Parti'nin cevabı beklendiği gibi 'hayır' oldu. Hiçbir teville mahal bırakmayacak şekilde tutuklu milletvekillerinin yasal düzenlemeyle tahliyesine olumsuz cevap verdi. Meclis Başkanı Çiçek'in girişimi muhalefet partilerini her ne kadar umutlandırırsa da AK Parti'nin 'hayır' cevabıyla sonuçsuz kaldı. Başbakan, muhalefetin önerisini 'sulandırma hareketi' olarak niteledi ve 'yargı kararının beklenmesini' istedi.

Muhalefet AK Parti'nin kabullenebileceği bir altın formül bulabilir mi? Bundan sonra ne olacak, sorusuna muhalefet sözcülerinin verdiği somut bir cevap yok. Daha çok AK Parti'nin yaklaşımını eleştirmeyi yeğliyorlar. Tutuklu 8 milletvekilinin tahliyelerinin yasal zeminde, siyasi yollarla sağlanması pek mümkün görünmüyor. AK Parti'nin cevabı ve Başbakan Erdoğan'ın açıklaması bu açıdan önem taşıyor.

Gelinen nokta muhalefet için tam bir hayal kırıklığı. CHP lideri, "tutuklu milletvekillerinin tahliye olmaması halinde gerekirse 4 yıl Meclis'i boykot edeceklerini" söylemişti. CHP'li İsa Gök hızını alamamış "AKP kuzu kuzu çözecek, önümüzde diz çökecek" çıkışı yapmıştı. Başbakan'ın buna cevabı da unutulmadı: "Tükürdüklerini yalayacaklar..." Sonuç ortada. Tablo demokrasi açısından hoş değil elbette... Burada asıl sorumluluk muhalefetin. Tutuklu isimler milletvekili adayı yapıldı. Yoksa milletvekili iken tutuklanmış değiller. CHP de, BDP de, MHP de risk aldı. Tahliyelerinin garantisi yoktu ki... CHP'nin pek itibar ettiği hukukçu Sabih Kanadoğlu,

"milletvekili seçilseler bile tahliye olmayacakları" konusunda uyardı. Kılıçdaroğlu'na sorulduğunda da, "hukuk ne derse o olur" şeklinde değerlendirme yapmıştı.

Muhalefet bu riski neden aldı? Bu isimler üzerinden siyaset yapmak için... İç ve dış kamuoyunda Ergenekon ve Balyoz gibi davaları sulandırmak için. Yoksa aday yapacak başka isim bulamadıklarından ya da o 8 kişinin partileri için vazgeçilmez olduklarından değil. Merkez sağda siyaset yapan Mehmet Haberal sonradan CHP'li oldu. Emekli General Engin Alan da MHP'ye hemen seçim öncesi katıldı. Muhalefet siyaset yapmak için tutuklu isimleri milletvekili yapıyorsa AK Parti'nin buna siyasetle karşılık vermesi olağan. Yasal düzenlemeye 'hayır' demesinin anlamı bu.

8 milletvekilinin tahliyesi konusunda yargıdan başka seçenek kalmadı. Tutuksuz yargılamanın demokrasi ve hukuk açısından daha doğru olacağı kanısındayım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rota başkanlık sistemi

Mustafa Ünal 2012.05.18

'Başkanlık sistemi' şimdi bu da nereden çıktı denecek bir konu değil.

Belli aralıklarla gündeme gelen kadim tartışma. Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığı dönemine kadar gidiyor. İlk gündeme getiren Özal'dı. Türkiye'nin yapısına 'Amerika'daki başkanlık sisteminin' daha uygun olduğunu söyledi.

O zaman da kişiselleştirildi. 'Özal başkan olmak istiyor' dendi. Sistem değil, Turgut Özal tartışıldı. Daha fazla yetkinin peşinde olduğu söylendi. 'Padişah olmak istiyor' diyen bile çıktı. Yüzeysel konuşuldu. Ayrıntıya pek girilmedi. O tartışmadan bugüne bir şey kalmadı.

Süleyman Demirel de tartışmanın dışında kalmadı. Turgut Özal'a en sert tepki gösterenlerden biriydi. Çankaya'ya çıktıktan sonra görüşleri değişti. Önce cumhurbaşkanının yetkilerinin azlığından yakındı. Meclis'i feshederek erken seçime götürme yetkisi istedi.

Güçlü cumhurbaşkanlığı, başkanlık sisteminin diğer adı. Demirel, başkanlık sistemi hakkında raporlar hazırlattı. 1996 yılında Aksiyon Dergisi'ne 'Rota başkanlık sistemi' diye kapak konusu yaptığımızı hatırlıyorum. 1990'lar, Türkiye'nin koalisyonlarla örselendiği yıllardı. Yapısal sorunların çözümü için sistem tartışmaları kaçınılmazdı.

Başkanlık sistemi AK Parti döneminde yeni gündeme geliyor değil. Başbakan Erdoğan, önceki yıllarda da, bugün de konunun tartışılmasını isterken 'başkanlık sistemine' de sıcak baktığını söyledi. AK Parti, yeni anayasa çalışmaları sırasında tekrar gündeme getirdi.

Başbakan Trabzon'da gençlere seslenirken 'Aranızdan belki başkanlar çıkacak' dedi. Başkan derken kastettiği devlet başkanı... Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, 'Türkiye eninde sonunda başkanlık sistemine geçecek.' dedi. AK Parti'nin istediği sadece teorik tartışma değil, pratiğe dökülmesi.

Son 30 yıla damgasını vuran üç siyasetçi saymaya kalksak, bu isimler hiç tartışmasız 'Turgut Özal, Süleyman Demirel ve Recep Tayyip Erdoğan' olur. Her üçü de Türkiye'ye güçlü siyasi liderlik yaptı. Sistemi onlardan daha iyi analiz edecek başka siyasetçi bulmak mümkün değil.

Turgut Özal'ın da, Süleyman Demirel'in de, Recep Tayyip Erdoğan'ın da 'Başkanlık sistemi Türkiye için daha uygun' demelerinin bir anlamı var herhalde. Sırf kendileri için, kendi yetkilerini artırmak için söyledikleri düşünülemez.

Sistemi tartışmamızı zorunlu kılan bir başka gelişme oldu. 2007 referandumuyla cumhurbaşkanlığının yapısı değişti. Artık cumhurbaşkanlarını doğrudan halk seçecek. Çankaya, sembolik bir makam değil. İç ve dış politikada daha fazla öne çıkacak. Cumhurbaşkanı olacak kişi yüzde 50'den daha fazla oy alacak.

İkili yapı zaten mevcuttu. Ama şimdi daha belirgin hale geldi. Cumhurbaşkanlığı yeni dönemde çok daha güçlü bir makam. Yetkilerini konuşmak ve yeni düzenlemelere gitmek kaçınılmaz. AK Parti'nin başkanlık sistemi tartışmasını başlatmasının tek sebebi yeni anayasa süreci değil, sistemi revize etmenin kaçınılmazlığı.

Önceki tartışmalardan farklı değil. Yine kişiselleşti. Erdoğan'ın başkan adaylığı üzerinden tartışılıyor. Muhalefet bu yüzden karşı çıktı. CHP de, MHP de 'olmaz' dedi. Kılıçdaroğlu ve Bahçeli, tartışmaya bile yanaşmadı.

Konu hiç ilerlemedi. Ayrıntıya girilmedi. Başkanlık veya yarı başkanlık ya da Türkiye'ye özgü bambaşka bir yapı konuşulabilirdi. Siyasetçiler, üniversiteler, aydınlar peşinen 'ret' yerine en azından yarınlara taşınacak çalışmalar yapabilir, raporlar hazırlayabilir.

Başkanlık sistemi dört partinin masada olduğu yeni anayasada mümkün değil, CHP ve MHP'ye kapıyı kapattı çünkü. Masanın dağılması durumunda AK Parti'nin 'B Planı' devreye girerse belki... Sistem bu haliyle revizyona muhtaç. Ya geriye dönecek, cumhurbaşkanını Meclis seçecek ya da ileriye gidilecek, sistem adı konularak başkanlık, yarı başkanlığa evrilecek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis'te Erdoğan barışı

Mustafa Ünal 2012.05.23

Locada yerimizi aldık, milletvekilleri üçer beşer gelmeye başladı.

Hepsi de yöresel kıyafetler içinde, rengârenk. Giydiklerine bakarak nereden seçildiklerini anlamak mümkün. Başında kalpak olan Keşmir milletvekili sözgelimi. Çeşitlilik sadece kıyafetlerde değil, Pakistan Parlamentosu siyasî olarak da çok renkli bir Meclis. İktidar ile muhalefet bloku arasındaki mücadele çok sert.

Pakistan'da Ulusal Meclis ile Senato'nun ortak oturumundayız. Başbakan Erdoğan konuşacak. Kadın milletvekillerinin çokluğu dikkat çekici. Neredeyse yarıya yakın. Kimisinin başı açık kiminin kapalı. Zaten meclis başkanı da bir kadın... Adı Fehmida Mirza. İslam dünyasının ilk kadın başkanı. Oturma düzeni biraz bizim eski Meclis'i andırıyor, ahşap masalar ve üzerinde mikrofonlar.

Başkan Mirza, Türkiye'yi anlatırken "Deprem ve sel felaketi sırasında 9 yaşındaki bir kız çocuğunun harçlığından artırarak Pakistan'a yardım etmesini unutamıyorum." dedi. Başbakan Erdoğan kürsüde konuşurken ilginç bir şey oldu. Milletvekilleri sık sık masa kapaklarına vurdu. Bir an şaşkınlık... Sonradan anlaşıldı ki Pakistan milletvekillerinin alkışı böyle. Beğenilerini sıralara vurarak gösteriyorlarmış. Oysa aynı hareket bizde protesto, tepki demek.

Erdoğan'ın ardından Başbakan Gilani ve anamuhalefetin parlamentodaki lideri Nisar kısa birer konuşma yaptı. Nisar'ın şu sözleri hem iktidar muhalefet kavgasını, hem de Erdoğan'a verdikleri değeri göstermesi açısından önemli: "Siz burada olmasaydınız biz iktidar milletvekilleriyle böyle yan yana oturmazdık. Siyasi farklılıklarımızın hepsini unuttuk, tek bir ses olduk. Siz Doğu ile Batı arasındaki en önemli siyasi aktörsünüz..."

Erdoğan iktidarla muhalefeti Meclis'te birleştirmeyi başardı. Ancak bahar havası çok kısa sürdü. Muhalefet, Başbakan Gilani'ye tepkisini akşam yemeğine katılmayarak gösterdi. Pakistan'da iktidar mücadelesinin ne denli sert geçtiğini anlamak için yakın tarihe göz atmak yeterli. Burası zor bir coğrafya. Büyük devletlerin de ilgi alanı. Ziya-ül Hak'ın uçağı düşürüldü, Benazir Butto suikasta kurban gitti. Bir darbeyle iktidarı ele geçiren Pervez Müşerref, Pakistan'ı terk etmek zorunda kaldı. Şimdi İngiltere'de...

Başbakan Erdoğan'la Islamabad'dayız. Sıcak ve nemli bir hava. Sokak ve caddeler Erdoğan'ın ziyaretini haber veren Türk bayrakları ve afişlerle donatılmış. Güvenlik tedbirleri olağanüstü. Konvoy yukarıdan helikopterlerle de korunuyor. Devlet binalarının bulunduğu yollarda barikatlar.

Ziyaretin amacı Yüksek Düzeyli İşbirliği Toplantısı. Erdoğan'a 5 bakan eşlik etti. İki günlük bir program. Türkiye ile Pakistan dost iki ülke. Ancak bu, ekonomiye yansıtılabilmiş değil. İki ülke arasındaki ticaret hacmi çok düşük; çaba, rakamları artırmak için. Ülkeler arasında 9 anlaşma imzalandı. Erdoğan'a fahri doktora verildi. Erdoğan'a Ergenekon tutuklusunu Mehmet Haberal sorusu soruldu. Cevabı netti: "Haberal şu anda tamamen yargının konusudur. Ve yargı ile ilgili olan bu konu hakkında şu anda dışarıdan içeriden bazı aktivistlerin şu veya bu kişilerin bu tür temennileri bizi pek ilgilendirmiyor." dedi.

Serenat Otel'i'nde Erdoğan'la sohbet etme imkânı da bulduk. Konuştuklarımız ağırlıklı olarak gündemin sıcak konularıydı. Başkanlık sistemi, Uludere olayı, Kürt sorunu... "Uludere operasyonundan sonradan haberim oldu." dedi. Bu önemli bir cümle. Ayrıca 'tuzağa düştüğü' yönündeki değerlendirmelere katılmadığını söyledi. Yeni anayasa mesajları da, önemliydi. "26 maddeyi tartışmayız, içeri boşalttırmayız." dedi.

Pakistan'dan son bir not. Ülke genelinde 18 Türk okulu var. 200 Türk öğretmen, binlerce öğrenci. PAKTURK Uluslararası Türk Okulu olağanüstü. Ülkenin en iyi okullarından, dış görünüşü görkemli, içi pırıl pırıl. Öğretmenleri Türkçe Olimpiyatları'nın heyecanı sarmış durumda. Önceki yıllardaki başarılarından söz ettiler. Bu yıl da çok iddialılar. Bir Pakistanlının, Ahmet Kaya şarkısı çok ses getirecek.

Gezi iki ülkeyi kapsıyor, siz bu satırları okurken biz Kazakistan'a, Astana'ya geçmiş olacağız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kazakistan'da bir ilk

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan heyecanlı. "Bugüne kadar yoktu, bu bir ilk." dedi. Kazakistan'ın Çimkent şehrinde bir sanayi bölgesi kurulacak. Tam adı, Türk Kazak Sanayi Bölgesi... Türk girişimcilerin yatırım yapacağı 'özel ekonomi' bölgesi olacak. Türkiye'de olmayan madenler, ürünler ithal edilmeden yerinde mamule dönüşecek. Altında Türk imzası olacak.

Pazar alanı Kazakistan'la sınırlı değil. Burada üretilecek mal, Rusya dâhil 170 milyonluk sahada gümrüksüz dolaşacak. Büyük pazar. Anlaşması imzalandı. İki ay içinde 'eylem planı' şekillenecek. Kâğıt üzerinde kalmayacak, kısa sürede uygulamaya dönüşecek. Kazakistan'ı başka ülkeler izleyecek. Aralarında Çin de var. Çağlayan'ın heyecanlanması o yüzden.

Başbakan Erdoğan'la Astana'dayız. İki ülkeyi kapsayan gezinin son durağı. Kazakistan, Türkiye için sıradan ülke değil. Diplomatik ilişkilerin 20. yılı. Bağımsızlığını ilk tanıyan ülkeyiz. Astana yeni başkent. Şehir yeniden kurulmuş. Dağınık ve savruk değil. Yeni binalar belli bir plan disiplini içinde inşa edilmiş. Yollar geniş, trafik rahat... Amerika ve Avrupa gibi gelişmiş ülkelerde görmeye alıştığımız binaları andıran yüksek yapılar. Beton yığını değil, estetik. Kazakistan'a ait çizgiler var. Geceleri ısı ısı, aydınlatma mükemmel.

Astana'ya 'Türk müteahhitlerin eseri' dense yeri. Yüzde 70'inde Türk işadamlarının imzası var çünkü. Han Çadırı en prestijli eserlerden birisi. Dışarıdan bakınca büyük çadırı andıran görüntüsüyle kendine özgü mimarisi var. Astana'da sosyal yaşamın nabızı burada atıyor. Özellikle de hava sıcaklığının eksi 50'lere düştüğü kış mevsiminde. Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in de uğrak yerlerindenmiş.

Kazakistan programı ekonomi ağırlıklı. İki ülke arasında Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi kurulması kararlaştırıldı. Yeni Sinerji Ortak Ekonomi Programı anlaşması imzalandı. Başbakan Erdoğan ilk gün 5. Astana Ekonomik Forumu'na katıldı. Ardından mevkidaşı Karim Masimov'la Türk ve Kazak işadamlarının oluşturduğu 'İş Forumu' toplantısına. Kazakistan Başbakanı Masimov sürpriz yaptı, salona baştan sona Türkçe seslendi. Bazı kelimeleri telaffuz etmekte zorlansa da her söylediği kolaylıkla anlaşıldı.

Kazak Başbakan, "Türk işadamları, geçiş döneminin zorluklarına aldırmandan Kazakistan'a geldi, ülkenin gelişmesine katkı sağladı. Genç başkenti Türk şirketleri inşa etti." dedi. Geçiş dönemi dediği Sovyet sonrası bağımsızlık süreci. Başbakan Erdoğan, Masimov'un jestine Kazakça jestle cevap verdi. Gülerek "Zordayım." dedi ve salonu Kazakça selamladı. Türkiye'nin Kazakistan'la 'stratejik ortak' olduğunu söyledi. "Ortaklığın içini dolduralım ve işbirliğini çeşitlendirelim." dedi. Enerji ve petrokimya gibi sektörleri sıraladı.

Erdoğan'ın Kazakistan'a 5 çocuk önerisi geziye damgasını vurdu. Mevkidaşı Masimov'la arasında geçen diyalogu şöyle anlattı: "Ben Türkiye'de 'en az 3 çocuk' diyorum. Sizin burada 'en az 5 çocuk' demeniz lazım. 2 milyon 700 bin kilometrekare yüzölçümü ve mali imkânlar yerinde..." Kazakistan'ın potansiyeli çok yüksek. Yeraltı zenginliği olağanüstü. Bütün maden ve elementlere sahip.

Başbakan, otelde Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencilerine diplomalarını verdi. Mütevelli Heyeti Başkanı Osman Horata, "Türkistan bozkırını eğitim ve kültürle aydınlatıyoruz." dedi. Burada eğitim deyince ilk akla gelen Türk okulları elbette. Kazakistan ilk Türk okullarının açıldığı ülkelerden... Ülke genelinde 28 Türk okulu var. Cumhurbaşkanı Nazarbayev, basın toplantısında Türk okullarından övgüyle söz etti.

Bir grup gazeteci Astana'daki NurOrda okulundayız. Bir kompleks burası. Anaokulu, uluslararası okulu, Kazak Türk lisesi var. Cumhurbaşkanı Nazarbayev ve Abdullah Gül iki defa ziyaret etmiş. Girişinde fotoğrafları asılı. Nazarbayev'in torunu da bu okulda öğrenci. Okula kayıt için sınavı geçmek zorundasınız. Türkiye'deki okullarda görmediğimiz kadar güzel yüzme havuzu, spor salonu var. Okullar yüz akı... İki ülkeyi birbirine bağlayan en gerçekçi köprü.

Hem Cumhurbaşkanlığı hem de Başbakanlık düzeyinde ata yurdu topraklara daha sık ziyaretler yapılmalı. Bu coğrafya ihmal edilmez.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Körfez köprüsünden koşarak geçeceğim'

Mustafa Ünal 2012.05.27

Pakistan İslamabad, Kazakistan Astana derken şimdi de İtalya Milano'dayız.

Bir hafta içinde üçüncü ülke. İklimi, havası, şartları hatta çağları birbirinden farklı şehirler. Herhalde Milano ile İslamabad arasında yarım asırlık 'zaman farkı' vardır. Şehirler arası geçişler zaman tüneline yolculuk gibi bir şey. Ama hepsinde de yaşanan aynı hayat: Kederiyle, sevinciyle, coşkusuyla...

Niye mi Milano'dayız? Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın davetlisi olarak geldik. İzmit Körfez Geçişi Köprüsü'nün rüzgâr testi için... Körfez geçişi, Türkiye'nin en büyük otoyol köprüsü. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü yapan Japon firması inşa edecek. Uzunluğu 2 bin 682, iki ayak arası mesafe ise 1.550 metre. Dünyada dördüncü. Köprüde kullanılacak çeliğin ağırlığı yaklaşık 71 bin ton. Her bir yönde 3 şerit trafik taşıyacak şekilde planlandı. Köprü'nün altından, Boğaz'da olduğu gibi büyük gemiler de geçebilecek. Yaya geçişine kapalı olacak. Köprü'nün ömrü 100 sene... Sonrası için belli takviye ve güçlendirmeler gerekiyor.

Bölgenin coğrafi konumu, fay hatları ve depremsellik durumu açısından yüksek risklere sahip. Bu yüzden bir yıl aşkın süreyle kara ve denizde jeolojik jeoteknik ve sismik çalışmalar dünyaca tanınan firmalarla yapıldı. Fay hatları dikkate alındı, köprü ayak yerleri ve ankraj yerleri buna göre belirlendi. 8 büyüklüğündeki depremlere dayanıklı olacak. Kule ayakları, deprem riskine karşı yere sabitlemek yerine 269 kazık üzerindeki platforma esnek şekilde oturtulacak.

Asma köprülerde rüzgârların oluşturduğu tehlike ve riskler depremden daha önemliymiş. Daha önce iki test yapılmış. İlki Danimarka'da, ikincisi Kanada'da son olarak da İtalya Milano Politeknik Üniversitesi'nde... Kısa brifingin ardından teste geçiyoruz. Uzunca bir köprü maketi, muhtelif şiddetteki rüzgârla test edildi. Bir sorun yaşanmadı. Rüzgâr hızı saatte 110 kilometreyi bulana dek trafiğe açık tutulabilecek. Bu da bölgedeki rüzgâr ortalamasının çok üzerinde.

Rüzgâr testi tamam... Bakan Yıldırım'a 'Medya rüzgârına karşı bir önleminiz var mı?' diye sordum. 'Orada işimiz daha zor. Sağlam siyasi iradeyle medya rüzgârının önünde ancak durabiliriz' diye cevap verdi. Uzmanları bulunca Avrasya maratonunda Boğaz köprüsünün sallanmasının risk oluşturup oluşturmadığını da sorduk. Danimarkalı Profesör Allan Larsen, görüntüleri televizyondan izlemiş. 'Hiçbir risk yok. Salınım açısı sadece 2 derece... Yani çok düşük. 1 milyon saat sallanması durumunda tehlike söz konusu.' dedi. Endişeler yersizmiş yani.

Bu test son aşama. Finansman anlaşmasında da sona gelindi. Sonbaharda imzaların atılması bekleniyor. Bakan Yıldırım, köprü inşasının 3 yılda tamamlanacağını söyledi. Sonbahar beklenmeden haziran ayında şantiyelerin

kurulmasına başlanacak. İzmir'e kadar tamamlanması için planlanan süre 7 yıl. Bakan Yıldırım, 'Nasip olursa açılışında yürüyerek değil, koşarak geçerim.' dedi.

Test sonrası Ulaştırma Bakanı Yıldırım, maket köprünün önünde heyette bulunanlarla ayrı ayrı fotoğraf çekti. Mühendislerle poz verirken yaptığı bir espri, mühendisleri korkuttu. Mühendisler 'Köprüde yarın olumsuz bir gelişme olursa sizi bulmak kolay olsun. Bu fotoğraf o yüzden çok önemli.' dedi. Bu espri karşısında mühendislerin yüzündeki gülümseme kayboldu.

Bakan Yıldırım'a konunun dışına çıkarak, 'Sizin pencerenizden İzmir veya İstanbul belediye başkanlığı görünüyor mu?' diye sorduk. Çünkü Başbakan, Pakistan'da yeşil ışık yaktı. 3 dönem kriterine takılacaklara belediye başkanlığının açık olduğunu söyledi. Yıldırım, 'Benim penceremden otoyol, köprü, hızlı tren ve uçaklar görünüyor. Başka bir şey görünmüyor.' dedi.

Otoyollar, köprüler günümüz dünyasında gelişmişlik ölçüsü. Körfez geçişiyle Türkiye çağ atlayacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hassas ve gerilimli iş'

Mustafa Ünal 2012.05.30

Uludere olayının ağır bir yara açtığı kesin. Kabuk bağlayacak gibi de değil. Çünkü kaşıyan kaşıyana. İstihbaratın nereden geldiği muamma... İddialar ortaya atıldı, açıklamalar yapıldı. Ancak tam çözülemedi. Vur emrini kimin verdiği de meçhul... Başbakan Erdoğan, "Operasyonu sonradan öğrendim." dedi.

Olayın aydınlatılması için hiçbir şey yapılmıyor değil, idari ve adli soruşturma başlatıldı. Süreç biraz ağır işliyor. 5 ayı doldurdu. Neredeyse yarım yıl. Kısa bir süre değil. Gerek olayın boyutuna ilişkin, gerekse sorumluları hakkında daha somut, elle tutulur bazı sonuçlara ulaşılabilirdi. Sanki başladığımız noktadayız.

'Tuzak mı?' sorusu yersiz değil. Olay terörle mücadelede etkili sonuçların alınmaya başladığı dönemde yaşandı. Yıllarca dağınık görüntü sergileyen güvenlik güçleri ilk kez omuz omuza verdi. Terör örgütünün ülke sınırları içinde yer alan kamplarına girildi. Kandilciler dağıtıldı. Onlarca terörist etkisiz hale getirildi.

Olayın tam da bu süreçte meydana gelmesi terör örgütüne bir nebze nefes aldırdı. Ve tabii 'tuzak' şüphesini de artırıyor kuşkusuz. O zaman tuzağı kim kurdu sorusu akla geliyor. İçeriden mi yoksa yabancı ülkelerin parmağı mı var? Yabancı istihbarat teşkilatlarının cirit attığı bir coğrafya.

Uludere, Milli Güvenlik Kurulu toplantısından hemen sonra oldu. O toplantının gündemi terördü. Ayrıntı verilmemekle birlikte, terörle mücadelede çok önemli bazı gelişmeler değerlendirildiği kulislere kadar yansdı. 34 sivil vatandaşın ölümüyle sonuçlanan saldırı plan, hesap ve stratejileri altüst etti.

Tuzak ya da ağır bir hata, sebebi her ne olursa olsun 'Uludere'nin kesinlikle normal bir olay olarak görülmemesi lazım. Maalesef 'olağanüstü hassasiyet' gösterilemedi. Olaya daha çok Ankara'dan bakıldı. Oranın hassasiyetleri dikkate alınabilir, yakınlarını kaybedenlerin duygularına daha iyi tercüman olunabilirdi. Biraz zayıf kalındığını düşünüyorum.

AK Parti hükümeti özür anlamına da gelen bazı adımlar attı. Ailelere tazminat ödendi. Başbakan Erdoğan'ın eşi Emine Hanım, bazı bakanlarla birlikte bölgeye gitti, hayatını kaybedenlerin yakınlarıyla dertleşti.

Uludere gündemden hiç düşmedi. Muhalefet özellikle BDP ve CHP, AK Parti hükümetine Uludere üzerinden yüklendi. Bu konuların siyasete malzeme olması arzu edilmez ama ne yazık ki Türk siyasetinin geleneğinde her olayı siyasi polemige dönüştürmek var. İçişleri Bakanı'nın açıklamaları Uludere hararetini artırdı.

Başbakan Erdoğan yurtdışında konuştu, Arena Stadyumu'nda yapılan İstanbul kongresinde partisinin görüşlerini anlattı. Daha teferruatlı açıklama için grup toplantısını kastederek "Salı gününü bekleyin." dedi. Erdoğan'ın salı mesajı heyecanlandırdı.

Dün grup toplantısına ilgi olağanüstüydü, herkesin gözü Erdoğan'ın söyleyeceklerindeydi çünkü. Başbakan, genel değerlendirme yaptı. Konuya tek açıdan değil çok yönlü yaklaştı. Hem kendisinin hem de Genelkurmay Başkanı'nın 'Olayın hata' olduğunu söylediğini hatırlattıktan sonra "Daha kaç kere söyleyeceğiz? Otomatiğe mi bağlayacağız bu işleri?" dedi.

Bir cümlesi Uludere olayına farklı bir boyut getirdi. Erdoğan şöyle dedi: "Dikkat ederseniz kaçakçıların hiçbiri bu bombalara basmadı. Bu iş çok büyük dikkat, çok büyük hassasiyet gerektiren bir iş. Harita kimlerin elinde? Bu haritayla beraber kaçakçılar bunların üzerine basmıyor..." Başbakan'ın ima ettiği kaçakçılarla terör örgütü arasında ilişkinin varlığı. Harita sorusunun da çok tartışılacağı kesin. CHP ve BDP cevap vermekte gecikmedi.

Uludere gündemden düşmeyecek. Daha çok konuşacağız. Yara konuştukça kanayacak. Kanadıkça istismar edilecek. Terörün açtığı yaralar bir değil, yüzlerce, hatta binlerce...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lordlar Kamarası'nda Zaman...

Mustafa Ünal 2012.06.03

İlk kez görüyorum burayı. Londra'yı değil tabii, İngiliz Parlamentosu'nun üst kanadı Lordlar Kamarası'nı. Her noktası tarih... Eski, aynen korunmuş, kırmızı renkli koltuklara, hatta yer yer aşınmış perdelere kadar. Sanki zaman tünelineyiz.

İki-üç yüzyıl öncesinin bütün tutanakları korunuyor. Zaten İngiltere devlet olarak gücünü sağlam ve köklü geleneğinden alıyor. Tarihiyle, geçmişiyile barışık bir ülke. Lordlar Kamarası'nı dolaşırken bu gerçeğin farkına varıyorsunuz.

Londra'nın havası her zaman kasvetli, üzeri yağmur yüklü bulutlarla kaplı. Başkonsolos Ahmet Demirok, "Şanssızsınız, hava yeni bozdu, düne kadar güneş vardı." dedi. Sıcaklık 30 dereceye yaklaşmış. İki ay önce Avrupa Bakanı Egemen Bağış'la Londra'ya geldiğimde kuraklık söz konusuydu. Bazı kısıtlamalara gidilmiş, susuzluğun olimpiyatları bile etkileyebileceği anlatılıyordu. Londra, nisan ve mayıs aylarında aşırı yağış almış, risk kalkmış.

Neden mi Lordlar Kamarası'ndayız? Zaman Gazetesi'nin 25. yıl etkinliği için. Etkinlikler Türkiye'den yurtdışına taşındı. Ekrem Dumanlı konuşmasında da söyledi. İlki Londra, sırada diğer dünya başkentleri var. New York, Moskova ve Brüksel gibi. Ev sahibi Kamara'nın ilk Türk kökenli üyesi Baroness Meral Hüseyin Ece... Ece, Kıbrıs Türk'ü olarak 'Baroness' unvanıyla Kamara'ya seçildi, köklerini unutmadı, çok aktif çalıştı ve Londra'da 'Türklerin sesi' olmayı başardı.

Önce resepsiyon, ardından Kamara'nın Thames Nehri'ne bakan bölümünde yemek ve konuşmalar... Baroness Ece asil ve kibar kişiliğiyle, misafirlerle tek tek ilgilendi. Ev sahipliği gerçekten etkileyiciydi. Zaman'ı anlatırken 25 yıllık serüvenini "büyük bir başarı hikâyesi" olarak tanımladı.

Programda iki ülkenin adalet bakanı da vardı. İngiltere Adalet Bakanı Lord McNally "Baroness Ece'nin daveti benim için emirdir." dedi. Sonra Zaman'ın misyonuna vurgu yaptı. "Sadece Türkiye ile ilgili bilgi almak için değil, farklı bakış açılarını öğrenmek için de okuyorum." dedi.

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanı Sadullah Ergin, yoğun programına rağmen bizi yalnız bırakmadı. Ankara'dan bir grup meslektaşımız da bize eşlik etti. Malum Ankara'da gündem yargı. 3. Yargı Paketi'nin Adalet Komisyonu'nda görüşmeleri yeni tamamlandı. Ankara çalışmalarına kısa mola verdi. Doğrusu Ergin'in yokluğu eksiklik olurdu. Adalet Bakanı, konuşmasında Türkiye'nin demokrasi mücadelesi ile Zaman'ın gelişimi arasındaki ilişkiden söz etti. "Zaman'ın yayınları sayesinde Türk demokrasisi çok daha güçlü." dedi.

"Türkiye'de Zaman" konulu fotoğraf sergisinin yeri de çok anlamlıydı. Lordlar Kamarası'nın ardından sergiyi gezdik. Dünyanın 'sıfır noktası' olarak kabul edilen olimpiyat adası Greenwich'teki Peninsula Meydanı Türkiye fotoğraflarıyla renklendi. Hemen yanında İngiltere'nin en büyük kapalı gösteri merkezi O2 Arena yükseliyor. Günlük 50 bin kişinin geçtiği bir meydan. Sergi için buradan daha iyi mekân bulunamazdı herhalde.

Londra'dan son bir not... Meydanlarda, caddelerde Kraliçe 2. Elizabeth'in tahta çıkışının 60. yılı dolayısıyla yoğun hazırlıklar göze çarpıyor. Hemen her yerde Kraliçe'nin fotoğrafları... 86 yaşındaki Kraliçe, 63 yıl tahtta kalan Kraliçe Victoria'dan sonraki en uzun süreli monarkı. Rekora 3 yıl var.

Rakamlar ilginç geldi bana. AK Parti'de 'üç dönem' tartışması yaptığımızdan olsa gerek... Kraliçe, 60 yıl içerisinde Churchill'den David Cameron'a kadar toplam 12 İngiliz başbakanıyla çalışmış. Türkiye'deki başbakanları sıralamaya kalksak kitap olur. Kraliçe tahta çıktığında Adnan Menderes başbakanı.

Lordlar Kamarası'ndan '0 noktasındaki' serginin gezilmesine kadar her aşamasıyla unutulmaz bir programdı. Tarihe not düşmek için yazdım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyük buluşma...

Mustafa Ünal 2012.06.06

Siyasi liderlerin buluşması bizde her zaman önemsenir. Tokalaşmaları, birbirlerine gülümsemeleri nadirattandır çünkü. Hele Başbakan'la ana muhalefet partisinin lideri bir araya geliyorsa heyecan yükselir.

Somut sonuçlar doğurmasa bile siyasi iklimi yumuşatır. Sonrası için umutlu olduğumu söyleyemem ancak buluşmayı olumlu bulanlardanım.

Ayrıca gündemi de çok mühim: Kürt sorununa çözüm arayışı. Çok gecikmiş bir buluşma aslında. Daha önce olmadı. Başbakan Erdoğan 2009 Ekim'inde açılım siyasetini başlatırken CHP'nin kapısını çaldı. Deniz Baykal 'kamera şartı' koydu. 'Kamerasız olmaz.' dedi. Bu 'hayır' demenin başka biçimiydi. Buluşma sırf bu yüzden üç yıl önce gerçekleşemedi. MHP baştan kapıyı kapattı. AK Parti Kürt sorunu konusunda 'tek başına' kaldı.

Bu kez inisiyatif CHP'den... Görüşme talebini sadece AK Parti'ye değil, MHP'ye de ilettili. MHP'nin cevabı aynı: Hayır. Durduğu yerden kıpırdamadı. Başbakan Erdoğan CHP'ye olumlu cevap verdi: 'Gelin görüşelim.' dedi. Buluşma bugün. Terör ya da Kürt sorunu zirvesi. Türk siyasetinde yeni bir adım bu. CHP tribünden sahaya indi. Bu iyi de acaba elini taşın altına koyabilecek mi? Yoksa amaç siyaset mi?

CHP geçen hafta Meclis Başkanlığı'na 10 maddelik çözüm metni sundu. Burada daha çok tespitler var. Katılmamak mümkün değil. Somut önerisi de var: 'Toplumsal Mutabakat Komisyonu' ile 'Akil İnsanlar Grubu' kurulması. Bu tesbit ve teklifler bugünkü görüşmenin de çerçevesini belirliyor aslında. AK Parti'nin yaklaşımı sonucu tayin edecek.

Komisyon kurulması çözüme katkı yapar mı? Kürt veya terör sorunu konusunda 'sıfır noktasında' değiliz. Açılım siyasetiyle çok merhale kat edildi. Kürt ve Kürtçenin varlığının tartışıldığı dönemler çok geride kaldı artık. Devlet televizyonu 24 saat Kürtçe yayın yapıyor. Bölgenin en büyük sorunu kabul edilen 'faili meçhuller dosyası' açıldı. Kötü anıları silmek için Diyarbakır Cezaevi 'cezaevi' olmaktan çıktı. Hem psikolojik hem somut adımlar atıldı. İçinde bulunduğumuz süreç 'konuşmanın' geride kaldığı bir süreç. Artık yapmanın vakti. Sözü eyleme dönüştürmenin, teoriyi pratiğe dökmenin zamanı. Kamuoyu söze doydu. Söylenmedik laf da kalmadı zaten. Bölge insanın beklentisi de sözün ötesine çoktan geçti. CHP'nin 'komisyon' teklifi somut, elle tutulur bir proje kuşkusuz ama 'eylem' değil 'söz' ağırlıklı. Ana muhalefet partisi kritik konularda nerede durduğunu veya ne tür adımlar atabileceğini belli etmeli.

Çözüm metni, buluşma önerisi CHP için 'büyük adım' ama Türkiye için aynı büyüklüğü ifade etmiyor. Yanlış anlaşılmasın, önemsiz olduğunu söylemek istemiyorum. AK Parti sıcak bakarsa komisyon kurulacak, konuşulacak, raporlar hazırlanacak, 'Sadede gelelim.' dendiğinde CHP 'Bir daha düşünelim, konuşalım' mı yoksa 'Elimi taşın altına koyuyorum' mu diyecek?

Bunlara cevap arayışı bugün için erken görülebilir. Ama geldiğimiz nokta da burası... Daha somut söyleyecek olursak CHP 'ana dilde eğitime' karşı olan politikasını esnetebilecek mi? CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun 'Hiçbir önyargımız da yok, dayatmamız da yok.' açıklaması güzel de 'vatandaşlık tanımına' ilişkin CHP'nin duruşu değişecek mi? Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda CHP sözcülerinin 'vatandaşlık konusunu' kırmızı çizgi olarak seslendirdiğini hatırlatmak isterim.

Ayrıca CHP kendi içinde 'mutabakat' sağlayabilecek mi? Her partide farklı görüşler olur, kastım o değil. Aykırı sesler çıkmaya başladı bile. CHP Kürt sorunu konusunda 'toplumsal mutabakat' ararken kendi içinde, politikalarını etkileyecek derin çatlaklar oluşabilir. 'Kemal Kılıçdaroğlu bir politik duruş sergileyebilecek mi?' sorusu bugünkü buluşmanın, el sıkışmanın ötesine geçmesi açısından önemli.

Ben yine de bugünkü buluşmayı önemsiyorum. Liderlerin bir araya gelmesinin siyasi coğrafyamızda 'anlamı' az değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyimser hava

Mustafa Ünal 2012.06.08

Zirveden yayılan iyimser hava somut projeye dönüşecek mi? 'İyimser hava' diyorum çünkü AK Parti ve CHP'den gelen mesajlar hep bu yönde. Görüşmenin içeriği kısa sürede ortaya çıktı.

Bizzat Başbakan Erdoğan ve CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu konuştu. Sözcüklere yüklenen anlamlar 'umut' dolu... İki liderin büyük buluşması siyasi iklimi bile yumuşattı.

Dün bir grup meslektaş, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün'le konuşuyorduk. Nihat Ergün 'teknokrat' bir bakan değil. Siyasi yönü daha ağır basıyor. Uzun süredir politikanın içinde. Bir dönem grup başkan vekilliği yaptı. Ergün, siyaset de konuşulabilecek bir isim. Ergün zirveyi yorumlarken, "Çok müspet bir gelişme. Toplumun böylesine önemli konusunda iki liderin görüşmesi başlı başına önemli bir olay." dedi. Kürt ve terör sorununu "Türkiye'nin önündeki en büyük ayak bağı ve pranga." diye niteledi.

Bu soruna Türkiye yıllarını harcadı. Çok ağır bedeller ödendi. Ekonomik boyutu bir yana, moral değerler aşıldı. Ülkenin psikolojisi de ayarları da bozuldu. İç barış ağır yara aldı. Kardeşlik hukuku zedelendi. Bu sorunla yaşamak çok güçleşti.

Her çözüm arayışına, her girişime 'bir umut' diye bakılması bu yüzden. Oslo görüşmelerini bile sokaktaki insanın anlayışla karşılamasının başka açıklaması olabilir mi? Yeter ki terör sorunu çözülsün, her türlü metot sineye çekilebilir.

Bakan Ergün, 'Türkiye'nin demokratik tahammül sınırlarının genişlediğine' dikkat çekerken çözüm için mevcut paradigmanın değişmesini istedi. Ergün'ün şu sözleri önemliydi: "Türkiye bölünür kaygısı bir paradigma. Bu paradigmaya inanırsanız sınırlı konuları konuşursunuz. Ama başka bir paradigmaya giderseniz Türkiye bölünmez. Paradigmayı değiştirmek lazım. Türkiye bölünmeye karar verse dahi başaramaz. Üniversiteleri harekete geçirsek, bölünmeye karar verdik, bunun formülünü bulun desek, bulamazlar. Bu iş ne kolay ne de mümkün. Türkiye bölünmez. Bölünmeyi istesek bile bölünemez. Bir ülkeyi bölecek olan haklar değil, haksızlıklardır. Haklar değil, haksızlıklar böler ülkeyi." Bakan Ergün iyimser. Ve de umutlu. Havayı dağıtacak noktalar yok değil. "Terör saldırıları," dedi "zemini daraltıyor..."

Bundan sonra süreç nasıl işleyecek? AK Parti, CHP'nin komisyon önerisine sıcak baktı. Ancak bütün partilerin katılımı olası değil. MHP kapıyı baştan kapattı. Sürecin içinde olmayacağını ilan etti. CHP'nin girişimine de çok sert tepki gösterdi. MHP'nin yumuşaması pek mümkün değil.

Diğerleri olmazsa iki partiyle yola devam... Teklifi Erdoğan yaptı. Kılıçdaroğlu'na dönerek "Gelin biz CHP ve AK Parti olarak hemen arkadaşlarımıza talimatları verelim. Biz çalışmaya başlayalım. İktidar olarak nerede eksiklerimiz var görelim." dedi.

Geniş katılımlı 'toplumsal mutabakat komisyonu' kurulmasa bile iktidar ve anamuhalefet partisinin Kürt ve terör sorununun çözümü için ikili yapı oluşturması yüksek ihtimal. Türk siyasetinde eşine az rastlanır bir tabloyla karşı karşıya olduğumuz muhakkak.

Eğer bu girişim konuşmaların ötesine geçer, doğru tespit ve teşhisler 'somut projelere' dönüşürse arkasına büyük destek alacağı kesin. AK Parti ve CHP'nin Meclis'te sandalye sayısı çok yüksek. Toplumsal destek de aynı şekilde.

Siyasi çoğunluğun yanı sıra siyasi ağırlık da söz konusu. Türkiye'nin farklı yelpazede politika yapan iki büyük partisi... Ayrıca CHP'nin Türk siyasetinde 'özel yeri' olduğu muhakkak. Devlet katmalarında da karşılığı var. Çözüm yolunda mesafe almak çok daha kolay olur. Anayasa değişikliği bile rahatlıkla yapılabilir.

Henüz yolun başındayız. Umutlu olmak için erken. İş değil konuşma faslındayız. Umarım zirveden yayılan iyimser hava 'somut adımlara' dönüşür de, yeni ufuklara açılan Türkiye ayağındaki prangalarından kurtulur...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtçe derste tarihî adım

Mustafa Ünal 2012.06.13

Müjdeyi Başbakan Erdoğan verdi: Yeni eğitim sezonunda Kürtçe, seçmeli ders olacak. Erdoğan, dün grup toplantısında, "Yeterli sayıda öğrenci bir araya geldiğinde Kürtçe seçmeli ders olarak alınabilecek." dedi. Bu adımın tarihi olduğuna dikkat çekti.

Haksız değil. Kürtçe, öteden beri tartışma konusu. Seçmeli ders olacağının işaretleri vardı. Ve karar çıktı. Bu, hiç şüphesiz önemli adım. Devlet katmanlarında düne kadar Kürtçenin varlığı tartışılıyordu. TRT'de 24 saat yayın yapan Kürtçe kanaldan sonra, okullarda seçmeli ders olması ileri bir aşama. Bölge insanının taleplerinden biriydi. O karşılanacak.

Herkesin zihnine peş peşe sorular üşüşüyor: Peki nasıl olacak, altyapısı hazır mı? Yeterli sayıda öğretmen bulunabilecek mi? Yaşayan başka diller de seçmeli ders olacak mı? Ayrıntılarını konunun uzmanından öğrendik. Başbakan'ın Kürtçe ders açıklamasından sonra Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer'le konuştuk. Bütün soruları ona sorduk. Dinçer, "müfredatın hemen belirleneceğini ve yeni eğitim sezonuna yetişeceğini" söyledi.

Kitapların yetişmesi biraz zor. "İlk yıl bazı sorunlar, bazı aksaklıklar yaşanabilir. Hazırlık gibi olacak..." dedi. Önce ne kadar öğrencinin ders talebinde bulunacağı tespit edilecek. 10-12 kişi, sınıf açılması için yeterli sayı. En ciddi problem öğretmen. Öğrenci sayısına göre öğretmen ihtiyacı belirlenecek. Mardin ve Bingöl'deki üniversitelerle görüşmeler yapılmış. Kürt kökenli Türkçe ve edebiyat öğretmenleri, bu üniversitelerde Kürtçe dalında yüksek lisans yapmaları halinde öğretmen olarak görevlendirilebilecekler.

Dinçer rahat... İlk yılın ardından sistemin oturacağına inanıyor. Hangi lehçeler mi? Bakanlık bütün taleplere açık: Zazaca, Kurmançî... Üstelik yalnızca Kürtçenin lehçeleri de değil, yaşayan diğer diller için de geçerli. Çerkezce, Lazca, Abhazca, Boşnakça dâhil. Bir sınırlama yok.

Kamuoyu yalnızca Kürtçe konusuna yoğunlaştı ama istek olması durumunda toplumda karşılığı olan her dil, her lehçe seçmeli ders olabilecek. Bu, büyük bir zenginlik. Öğretmen sorunu aşılabilirse düne kadar tabu ve hayal olan 'dil sorunu' problem olmaktan çıkacağı gibi zenginliğe dönüşecek.

Eğitimde yenilikler, seçmeli dil dersleriyle sınırlı değil. 4+4+4 reformundan sonra eğitim sistemi büyük oranda değişti zaten. Sıcak tartışma konularından 'Alevilik' de seçmeli ders olacak. Bu ders 'Din Ahlak ve Değerler' başlıklı seçmeli ders grubuyla geliyor. Müfredatı dedelerle birlikte hazırlanacak. İsteğe göre İslam, Hristiyanlık ve Musevilik de ayrı ders olacak.

Malum, okula başlama yaşı 66 aya indirildi. Bu da 5,5 yaşa tekabül ediyor. Dinçer'e "5,5 yaş, okul için erken değil mi?" diye sorduk. "Hayır" dedi; itirazları "ideolojik tavra" bağladı ve bu konuda ne kadar kararlı olduğunu şu cümlelerle anlattı: "66 ayı dolduran herkes okula başlamak zorunda. Kemal Kılıçdaroğlu'nun torunu 5,5 yaşına girdiyse onu da alacağım. Karşı çıkanlar gidip İngiltere ve Hollanda'yı görsün..."

Ya geçerli mazereti olan olursa? Dinçer, 'hastanelerin psikiyatri kliniklerinden alınacak rapor' dışında herhangi bir belgeye sıcak bakmıyor. Tek haklı mazeret psikiyatri raporu olabilir. Dinçer, '66 ay'dan kesinlikle geri adım atmayacak, uygulamakta çok kararlı.

Gündem Kürtçe seçmeli ders ama Talim Terbiye Kurulu Başkanı Emin Karip'in sunumundan anlıyoruz ki yeni eğitim sisteminde başka radikal değişiklikler de var. Fen, matematik ve yabancı dilin ders sayısı artacak. Mevcut sistemde seçmeli olan 'İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi' dersi, yeni eğitim yılında zorunlu olacak. Demokrasi, mecburi ders...

Geçmiş yıllarda varlığı tartışılan Kürtçenin 'seçmeli ders' haline gelmesi gerçekten Türkiye için 'tarihi bir adım'.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2012'nin sığağı

Mustafa Ünal 2012.06.15

'Sıcak yaz' derken mevsim normallerinin üstünde seyretmesi beklenen hava sıcaklığını kastetmiyorum, dikkat çekmek istediğim 'gündemin sıcaklığı'... Önceki yıllara göre harareti yüksek bir yaz bekliyor bizi. İlk 6 aya bir bakın... 2012'nin kışı bile sıcaktı, yazı çok daha sıcak geçecek.

Bugün Anayasa Mahkemesi, CHP'nin başvurusunu karara bağlayacak. Gözler Yüksek Mahkeme'de... Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresi 7 yıl mı, 5 yıl mı? Raportör '7 yıl' derken ikinci 5 yıla vize verdi. Önemli olan, üyelerin ne diyeceği tabii, raporun hiçbir bağlayıcılığı yok.

Ankara'da farklı senaryolara rastlansa da siyasi kulislere pek sürpriz beklentisi yok. Ancak CHP'de 'umutlar' kaybolmuş değil. 5 yıl seçeneğine inananlar var. Belki unutulmuş olabilir, CHP iptal başvurusu yaparken bazı sıra dışılıklar gözlemlendi. İki ay bekledi, son gün müracaat etti söz gelimi. O iki ayın sırrı neydi tam anlaşılmadı. Belki bugün çözülebilir.

Hem hukuk hem siyasetçiler arasında iki şıkkın da savunucusu var.

Son söz Anayasa Mahkemesi'nin... Karar, 7 yıl da olsa, 5 yıl da olsa çok önemli. Siyasi sonuçları olacak çünkü. '5 yıl' hemen seçim ve bütün hesapların altüst olması demek. Siyasetin saati 2014'e göre ayarlı. Tüm senaryolar iki yıl sonrasına göre.

Buna değil siyaset '5 yıl seçeneğini' ihtimal dahilinde gören CHP ve diğer muhalefet partileri bile hazır değil.

CHP'nin iptalini istediği sadece Gül'ün görev süresi değil, başta Gül olmak üzere hayatta olan cumhurbaşkanlarının ikinci 5 yıl için aday olamayacağı hükmünü Anayasaya aykırı buluyor. Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karar da çok önemli.

Gül'e ikinci 5 yıl için vize vermesi durumunda '2014 senaryoları' tekrar gözden geçirilmek zorunda. Özellikle anamuhalefet partisinin bu şık üzerine daha fazla hesap yaptığını söylemeliyim.

Anayasa Mahkemesi'nin kararı, ya 5 yıl senaryolarını gündemden düşürecek, komplo teorilerini çöp sepetine atacak ya da nasıl gelişeceğini kestirmenin güç olduğu olağanüstü bir süreci başlatacak.

Yazın sıcaklığını artıran diğer gündem yargı tartışmaları. Bir süredir Başbakanlık'ta özel yetkili mahkemelerle ilgili çalışma yürütülüyor. Bütün seçeneklerin masada olduğu bir çalışma bu. Yetkilerin yeniden tanımlanmasından tümüyle kaldırılmasına kadar geniş alternatifler üzerinde çalışılıyor.

Şu an için bir eğilim bile ortaya çıkmış değil. Henüz çerçevesi çizilmese bile çalışma AK Parti tabanını tedirgin etmeye yetti. Acaba çetelerle, cuntalarla mücadelede bir esneklik mi söz konusu? Haksız bir endişe değil. Her türlü organize suç örgütüyle mücadele, AK Parti'yi diğer partilerden ayıran en bariz özellik. Bugün gerilemeye yüz tutsa da bu toprakların çete ve cunta gibi karanlık yapılanmalar için, ne denli mümbit olduğunu yakın tarih gösteriyor.

Tedirginliği artıran bir başka gelişme yaşandı önceki gün. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yaz kararnamesinde Ergenekon, şike, Balyoz ve Uludere'ye bakan savcı ve hakimlerden bazılarının görev yerini değiştirdi. Yürüyen davaların savcı ve hakimleriyle ilgili kararlar kamuoyunda her zaman tepkiyle karşılandı.

Yargı sürecine müdahale olarak yorumlandı. Eski HSYK'nın korsan kararname girişimleri kamuoyu tepkisiyle önlendi. Aynı düzeyde olmasa da yargı sürecine etkiden söz etmek mümkün. Devamı da gelebilirdi. HSYK iki hafta içinde karara bağlanması beklenen 'yetki kararnamesi' üzerinde çalışıyor çünkü. Eğer önemli davaları yürüten hakim ve savcılarla ilgili değişiklik söz konusu olursa bunun yoğun ve sert tartışmalara neden olacağı muhakkak.

2012'nin hararetini artıracak asıl gündem Yüksek Askerî Şûra toplantısı... Tutuklu general ve subayların durumu ne olacak? Rakam yüksek. Şûra önceki yıllarda hukuk sınavını kaybetti. Bu kez dosyaların sayısı daha fazla. Ayrıntıları için yer kalmadı. Sıcak yaz hazırlanın, 2012 diğer yıllara benzemeyecek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

7+5 senaryoları

Anayasa Mahkemesi kararını verdi: Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresi 7 yıl. Böylece "5 yıl mı, 7 yıl mı?" belirsizliği ortadan kalktı. Uzun süredir hukukçuların, siyasetçilerin tartıştığı bir konuydu bu. Ne çok siyasi senaryo ve komplo teorisi üretildi.

CHP'nin yasal düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi'ne götürmesi kulislere pek heyecanlandırdı. Olası bir '5 yıl' kararının olağanüstü siyasi sonuçlar doğurması kaçınılmazdı. Bütün hesapların sil baştan olması demekti. Sadece cumhurbaşkanı seçilmeyecek, siyasi yapı da derinden sarsılacaktı.

Gözler son sözü söyleyecek Anayasa Mahkemesi'ndeydi. Önceki gün kararını '7 yıl' olarak verdi. Daha doğrusu bu yöndeki kanun değişikliğini Anayasa'ya aykırı bulmadı, iptal etmedi. Siyaset derin bir nefes aldı. Hiçbir parti ani bir seçime hazır değildi.

CHP'nin başvurusu sadece Gül'ün görev süresiyle sınırlı değildi. 7 yıl cumhurbaşkanlığı yapanların ikinci 5 yıl için tekrar aday olmasını önleyen düzenlemenin de iptalini istedi. Ana muhalefet partisi bu maddenin iptali konusunda çok umutluydu. O kadar ki dinlediklerim karşısında sırf bu maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne gittikleri izlenimine kapıldım.

Burada amaç eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in önünü açmak değil. Kanun Sezer'in de aday olmasını engelliyordu. Ve Sezer pekâlâ sol siyasetin üzerinde uzlaşacağı bir isim olabilir. Buna rağmen CHP'yi harekete geçiren etken Sezer faktörü değil, Gül'ün tekrar aday olmasının önündeki hukuki engelleri kaldırmaktı.

2014'te Erdoğan ve Gül'ün 'adaylık' kavgası yapacağı ya da her ikisinin de aday olacağı siyasi ortamın şartlarını oluşturmayı hedefledi. CHP'nin kanunu son gün Anayasa Mahkemesi'ne götürmesinin nedeni işte buydu. 5 yıl zayıf ihtimaldi ama bu seçeneğin gerçekleşme olasılığını yüksek görüyorlardı. İlk amacına değil ikinci amacına ulaştı.

Anayasa Mahkemesi oybirliğiyle CHP'yi haklı buldu, Gül ve diğer cumhurbaşkanlarının ikinci kez adaylığının, halkoyuyla seçilmelerinin önünü açtı. Bu kararı hiç kimse Süleyman Demirel veya Ahmet Necdet Sezer'in adaylığı açısından değerlendirmiyor, tüm yorumlar haklı olarak Abdullah Gül üzerine... 2014 senaryolarına bir seçenek daha eklendi. Çok bilinmeyenli denkleme bir unsur daha ilave edildi. Düne kadar, "Gül acaba başbakanlığa döner mi?" sorusuna cevap aranıyordu şimdi, "5 yılı da istiyorum, tekrar adayım derse" olasılığı üzerine senaryolar yazılıyor. 2014'e kadar bu ihtimal üzerine sayısız komplo teorilerini dinlemeye hazır olun. Anayasa Mahkemesi'nin kararı bunun kapısını açtı.

2014'te ne olur? O günün siyasi şartlarını bugünden kestirmek güç. Cumhurbaşkanlığından önce yerel seçimler var. Burada alınacak sonuçların Çankaya seçimine etki yapması kaçınılmaz. 2014'ü bugünün koşulları içinde değerlendirmek sağlıklı olmaz. Erdoğan'ın sürecin en güçlü ismi olduğu ve olacağı muhakkak. CHP ve bazı kesimlerin beklediği gibi Başbakan Erdoğan ile Cumhurbaşkanı Gül arasında sorun çıkar mı? Sadece 2014 için değil, geçmişte de muhtemel bir Erdoğan-Gül çatışmasından medet umanlar oldu. Erdoğan ve Gül arasında doğacak ihtilafın AK Parti'nin kaderini etkileyeceğini düşünen siyaset içi ve siyaset dışı odaklar bu yönde yoğun çaba da sarf etti.

Erdoğan ve Gül, 2014 tablosuyla yeni karşılaşmayacak, benzerini hatta çok daha zorunu geçmişte yaşadı. Bu ikili Türk siyasetinde eşine bugüne kadar rastlanmayan fedakârlık ve vefa örnekleri sergiledi. Erdoğan, milletvekili engeliyle karşılaşınca seçimden zaferle çıkmış partinin genel başkanı olarak başbakanlığı Gül'e bıraktı. Gül de ilk fırsatta hukuki ve siyasi zemini oluşturdu, koltuğunu terk etmekte en ufak tereddüt göstermedi. 2007'de cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde yaşananlar... Çankaya'nın kapıları ardına kadar açılmışken Erdoğan, "Adayımız kardeşim Abdullah Gül." dedi. Kendi adaylığının önünde hiçbir engel yoktu.

2014, 2002'ye göre de 2007'ye göre de daha kolay. Bir çatışma veya kriz bekleyenler yine hüsrana uğrar. En başta buna AK Parti'nin dinamikleri müsaade etmez.

Anayasa Mahkemesi'nin "7+5" kararı, "Gül adayım derse..." senaryoları ile olası Erdoğan-Gül kavgası üzerine üretilecek komplo teorilerini çok konuşturacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dağlıca yine dağladı

Mustafa Ünal 2012.06.20

İddialı laflar söylenmese, eylem planı açıkça ortaya konmasa da Kürt sorununda yeni bir sürecin gelişmekte olduğu hissediliyordu. Bu kez eskilere ilaveten yeni unsurlar söz konusuydu.

Kuzey Irak'taki Kürt yönetimi devreye girdi; sözün ötesine geçti, politik tavır takındı. Terör örgütünün silahları bırakmasını ve Kandil'i boşaltmasını istedi. Türkiye, Mesut Barzani ve ekibinin rol üstlenmesinden umutluydu.

Somut adım için neredeyse gün sayılıyordu. Mesajlar silahlara veda zamanının geldiğini gösteriyordu. Düne kadar silahlı mücadeleyi "Kürtlerin sigortası" olarak gören Leyla Zana terör örgütü ve BDP'yi sert sözlerle eleştirirken sorunun çözümü için umudunu Başbakan Erdoğan'a bağladığını söylemekten çekinmemişti.

CHP'nin başlattığı inisiyatif iç politikada iyimser havanın yayılmasına neden oldu. Kemal Kılıçdaroğlu, Başbakan Erdoğan'la görüştü. CHP, her şeye karşı çıkan klasik politikasını terk etti ve Kürt sorununun çözümü için AK Parti ile ortak hareket zeminini aradı. MHP'den olumlu cevap gelmese de AK Parti ile CHP'nin 'çözüm arayışı' siyasi havayı ve kamuoyunu yumuşattı.

Bu süreçte hükümet somut adımlar attı. Kürtçe 'yaşayan dil' statüsüyle seçmeli ders oldu. Milli Eğitim Bakanlığı, yeni eğitim sezonunda isteğe bağlı olarak 10-12 kişilik sınıflarda Kürtçe dersi verecek. Dil konusu özellikle bölge halkının önemli taleplerindendi. Seçmeli ders daha ileri adımlar için de basamak.

Son dönemde oluşan iklime bakarak Kürt sorununda 'bahar havası' estiğini, umutların yeşerdiğini söylemek herhalde abartı olmaz. Belli aralıklarla bölgeden gelen 'şehit haberleri' bile bu iyimser havayı bozamamıştı. Ta ki düne kadar... Dağlıca yine dağladı. Yine bir baskın. Teröristler kalabalık grupla saldırdı. Elllerinde ağır silahlar. Gelen haberler eskiyi, şiddetin hüküm sürdüğü günleri hatırlatıyordu. 8 şehit... 5'i ağır, 18 yaralı.

Ve bir yığın soru. İnsansız hava araçları 300 PKK'lıyı nasıl görmedi? Bu kadar kalabalık bir grup ağır silahlarla Kuzey Irak sınırından geçerek nasıl saldırılabildi? Bir güvenlik zaafı olduğu kesin. Hadi Heron görüntüsü gelmedi, insan istihbaratı da mı alınmadı? Ya da gelen istihbarat geldi de değerlendirilmedi mi?

Bir saldırı bu kadar kolay olmamalı. 4 yıl önceki ilk Dağlıca baskınından gerekli dersler çıkarılmadı mı? Acaba Uludere sendromu mu söz konusu? Uludere'de kaçakçılar 'terörist' diye bombalandı, Dağlıca'da teröristler 'kaçakçı mı' zannedildi?

CHP lideri Kılıçdaroğlu da sordu: "Uludere'yi hatırlayın. İnsansız hava araçlarının tespit ettiklerini bombaladılar. Bir de Dağlıca... Ağır silahlarla geliyorlar, hazırlık yapıyorlar, etrafı sarıyorlar, ateş ediyorlar ve 8 asker şehit oluyor. Ellerini kollarını sallayıp gidiyorlar. Biz sormayacak mıyız, senin insansız hava araçların ne oldu?"

Günün en can alıcı sorusu. Şu ana kadar bir cevap yok.

İkinci Dağlıca saldırısı güvenlik boyutuyla da çok konuşulacak. Zamanlaması çok daha önemli. Hiç kuşkusuz bir tuzak, bir pusu... Ama sonuçları olacak. Tıpkı Silvan gibi. Bir kırılma ve dönüm noktası. Örgüt içindeki kontrolsüzlere veya Suriye destekli gruplara fatura edilmesi kurtarmaz. Dağlıca, yürekleri dağladı.

Çözüm arayışlarını olumsuz etkilememesi temenni edilse de bu ağır tablo karşısında hiçbir şey olmamış gibi davranmak, adım atmaya kalkmak ve yol almak pek mümkün değil. Silahlar patlarken, kan akarken Kürt sorununu konuşmak zor. 8 askerin hayatına mal olan Dağlıca saldırısı 'bahar havasını' bozdu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İkinci Dağlıca değil, peki ne?

Mustafa Ünal 2012.06.22

Dağlıca'da ne oldu? İstihbarat var mıydı? Teröristleri insansız hava araçları neden tespit edemedi? Güvenlik zaafı söz konusu mu? Bu kaçınıcı baskın, neden gerekli önlemler alınamadı? Biraz daha uzatabiliriz, şimdilik bu kadarı yeter.

Sadece 'terör uzmanları' değil, sokaktaki insan da cevapların peşinde. Halkın Dağlıca'da ne olduğunu bilmesi, gerçekleri öğrenmek istemesi en doğal hakkı. Bir zamanlar bu tip 'sorgulayan' sorular art niyetli bulunur, dikkate alınmaz, hatta görmezden gelinirdi. Şimdi toplumun bütün kesimleri bu soruların arkasında.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu grup toplantısında sordu: 'Uludere'de çalışan Heronlar Dağlıca'da niye çalışmadı?' diye.

Bir karakol veya üs bölgesi bu kadar kolay baskına uğramamalı. Onlarca teröristin günlerce hazırlandığı operasyondan istihbaratın haberi olmalı. Anlık bir eylem değil bu. Uzun hazırlık safhası var. Yüzlerce terörist elinde silahlarla sınırdan girdi. Karakola kadar yaklaştı. Değişik manevralar yaptı. Ve üs bölgesine kurşun yağdırdı: 8 şehit... 2'si ağır 19 yaralı. Rakam da önemli şüphesiz, ama kamuoyunda oluşturduğu travma çok daha mühim.

Ateş 8 aileye değil bütün Türkiye'ye düştü. Kürt sorununun çözümü daha da zorlaştı. Silahın konuştuğu yerde başka ses duyulmaz. Terörle mücadele 'güvenlik' ve 'müzakere' diye ikiye ayrılmaz. Çok yönlü sürmek zorunda. Eli silahlı teröristle mücadele verilirken, terörü besleyen sebepler de ortadan kaldırılmalı.

Her ikisinde de ciddi adımlar atılmakta. TRT 6 Dağlıca saldırısının gölgesinde Soranice yayına başladı. Kuzey Iraklı Kürt lider Mesud Barzani yayına katıldı. Başbakan Yardımcısı Arınç, Barzani'den 'daha cesur ve yürekli olmasını' istedi. Soranice daha çok sınırın öte yakasında Kuzey Irak'ta, İran'da Kürtlerin konuştuğu lehçe. Kürtçe seçmeli dersten de vazgeçilmeyecek. Daha ileri adımlar atılacak. Geriye dönüş yok.

Örgüt üzerine mülhazalar da anlamsız. Terör üreten örgütün 'güvercini', 'şahini' olur mu? Adı üzerinde terör örgütü. Yaptıklarından pişmanlık duyan olur. Onun da yeri örgütün dışı. İçeride kalarak güvercin olunmaz.

O soruların cevabı sadece Dağlıca'yı aydınlatmayacak, yeni Dağlıca'ları da önleyecek. Genelkurmay dün öğleden sonra cevap niteliği taşıyan uzun bir açıklama yaptı. 18 madde. 'İkinci Dağlıca' denmesine karşı. Neden mi? 'Mekân ve sonuçları itibarıyla'. Bölgenin adı Dağlıca değil mi?

Sonuçları ilkinden daha hafif mi? Hiç sanmam. Zamanlaması ve gelişmekte olan süreç dikkate alındığında çok ağır netice doğuracağını söylemek herhalde abartı olmaz. Bu saldırı bir dönüm noktası. Paradigma değişecek. Yeni bir süreç başlayacak. Maalesef Genelkurmay'ın açıklamasında can alıcı soruların cevabı yok.

Olayla ilgili bazı tespitler var. İnsansız hava araçlarının saldırısı esnasında Dağlıca'da değil, Çukurca bölgesinde olduğunu öğreniyoruz. Baskın duyulur duyulmaz olay mahalline gönderilmiş ve görüntü aktarılması sağlanmış. Yüzlerce teröristin sınırdan geçişi ve karakol bölgesinde mevzilenmesi neden fark edilemedi? Bu sorunun cevabı bu değil.

İstihbarat mı? Varmış. Her gün çeşitli kaynaklardan çok sayıda duyum alınmış. Bu ham haberler istihbarat uzmanları tarafından değerlendirilmiş, kullanıcılara bildirilmiş. Saldırıya hedef olan birliğin de güvenlik tedbirlerini artırdığı ve teyakkuz durumuna geçtiğini öğreniyoruz. Bu daha vahim değil mi? İstihbarat var, teyakkuz hali var... Buna rağmen baskın neden önlenemedi, 8 şehit neden verildi? Ya istihbarat olmasaydı, teyakkuz durumuna geçilmeseydi ne olacaktı?

Yeni Dağlıcalar yaşanmaması için son saldırı bütün yönleriyle açık açık konuşulmalı. Terör uzmanlarından sokaktaki insana kadar cevabı aranan sorulara tatmin edici cevaplar verilmeli. Genelkurmay'ın açıklaması çok yetersiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fırtına öncesi...

Mustafa Ünal 2012.06.24

Bir uçağın düşürülmesi 'normal zamanda' bile olağanüstü sonuçlar doğurur. Hele iki ülke arasında ilişkiler gergin, ortam sıcaksa 'kıvılcım etkisi' yapar. Suriye ile dost değiliz. Bahar havası çok gerilerde kaldı. Beşşar Esed'in kendi halkını katletmesine en sert tepkiyi Türkiye gösterdi. Dış politika ve strateji 'Esed rejiminin bir an önce gitmesi' üzerine oturtuldu.

Esed yönetimindeki Suriye, önceki gün Malatya'dan kalkan F-4 keşif uçağını düşürdü. Önce iddiaydı. Sonra Başbakanlık doğruladı. İki pilotun akıbeti belirsiz. Arama çalışmalarına 'Suriye'nin de katılması' izah edilebilmiş

değil. Ayrıca "Türk uçağı olduğunu sonradan fark ettik." açıklaması da var. Gerçek şu ki Suriye bir Türk uçağını vurdu...

Bundan sonra ne olacak?

Ankara'da olağanüstü bir durum var. Yurtdışı dönüşünü İstanbul'a göre yapan Başbakan Erdoğan, uçağın rotasını Ankara'ya çevirdi. Akşam saatlerinde güvenlik zirvesini topladı. Olayı bütün yönleriyle değerlendirdi. Sonrasında yapılan açıklamada 'heyecan ve hamasetten uzak; sakın bir dil' kullanıldı ama bir kararlılık ifadesi de var.

Şu cümle dikkat çekici: "Türkiye olayın tam olarak aydınlatılmasının ardından nihai tavrını ortaya koyacak, atılması gereken adımları kararlılıkla atacaktır." Henüz tavır yok. Sadece tespit var. Düşen uçağın faili Suriye. Faili meçhul bir olay değil. Nasıl bir tavır olacak? Söz değil. Bir eylem içereceği 'atılması gereken adımlar' ifadelerinden belli. Adımlar 'kararlılıkla atılacak'.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün açıklamaları da aynı paralelde. 'Uçak düşürme olayını', 'neticesi ağır konu' olarak niteledi. Ve "Her şey ortaya çıktıktan sonra ne gerekiyorsa yapılacağından kimsenin şüphesi olmasın." dedi. Suriye'nin gerekçe olarak öne sürdüğü sınır ihlalinin de 'kötü niyetli olmayan rutin olay' gördüğünü söyledi. En yüksek ağızdan gerekçenin kabul edilemez olduğunun ifadesi bu.

Üslup sakın ama ifadeler sert. Olması gerektiği gibi.

Bu açıklamaların da ışığında Ankara'daki havayı şöyle özetleyebilirim: Başkent'te kritik toplantılar yapıldığını, kapalı kapılar arkasında tavrın, atılacak adımların tartışıldığını tahmin etmek zor değil. Öncelik olayın aydınlatılmasında... Uçak nasıl düşürüldü? Olayın mahiyeti tavrın şiddeti ve atılacak adımların derecesi açısından önemli.

Ankara'da bir 'savaş hali' yok. İki ülke arasında savaş rüzgârları esmiyor. Derin sessizliğin sonrası ise meçhul... Hava biraz 'fırtına öncesini' andırıyor gibi. Bu olay ortada kalmaz. Suriye'ye bir cevap verileceği kesin. Ama nasıl? O belli değil. Beşşar Esed'in canını acıtacak bir karşılık olacak bu. Tek yol savaş değil elbette. Çok daha başka yollar var. 'Sözün ötesine' geçileceğini tahmin etmek zor değil.

Bölge zaten hassas. Ve Suriye sadece Suriye'den ibaret değil. Burası Ortadoğu. İç içe geçmiş denklemler var. Suriye aynı zamanda Rusya demek, İran demek... Türkiye karşıtı blok demek. Suriye'yi yalnızca nüfusu ve nüfuzuyla değerlendirmek doğru değil. Savaş iki ülke arasında olmaz. Herkes bu gerçeğin farkında.

Bazı Avrupa başkentleri Türkiye'nin Esed'e karşı güç kullanmasını istedi. Türkiye Batı'dan esen savaş rüzgârlarına kendini kaptırmadı ve çok dikkatli davrandı. Bir ülke için 'savaş', bedeli ağır olsa da her zaman seçenektir. Bu kendi savaşı olmalı. Başka devletlerin hesapları veya çıkarları için değil. Serinkanlılığı yitirmemek bu yüzden önemli. Adım atarken istikrar, ekonomi ve demokratik süreç de hesaba katılmalı.

Suriye'ye bir cevap da kaçınılmaz. Türkiye canı yanan bir ülke oldu. Mavi Marmara yarası kapanmadı. Terör acısı her daim taze. Dört gün önce Dağlica'da 8 askeri şehit edenler sınırın öte yakasından geldi. Şimdi de Suriye... Bir devlet için duygusallıktan uzak politika geliştirmek önemlidir ama sokağa bakan yönü de var. Sokaktaki insanın hislerini yok saymak da pek mümkün değil. Ancak imkânların ötesinde bir dil kullanmak devletin inandırıcılığına gölge düşürür.

'Tavır ve atılacak adımlar' hem geleneği olan devletin ağırlığını yansıtmalı hem de sokaktaki insanın beklentisine cevap vermeli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cevap, yeri ve zamanı geldiğinde...

Mustafa Ünal 2012.06.27

Meclis'te olağanüstü gün. Sadece Türkiye değil, dünyanın gözü AK Parti grubunda. Daha doğrusu Başbakan Erdoğan'ın söyleyeceklerinde... Dinleyiciler arasında geleneksel kıyafetleriyle Araplar da var. Değişik illerden gelen partililer medyaya ayrılan bölümü bile doldurmuş durumda. Erdoğan, Suriye krizini Meclis çatısı altında ilk kez konuşacak.

Türkiye sessiz değil. Başbakan ilk gün geç saatlerde devletin zirvesini topladı. Kısa açıklamada olayın aydınlatılmasının ardından tavır konacağı, somut adımların atılacağı duyuruldu. Pilotların akıbeti belirsiz ancak olay büyük oranda aydınlandı. Suriye, Türk uçağını kazayla değil, bilerek vurdu. Bakanlar Kurulu toplantısı sonrası Bülent Arınç, yardıma giden CASA uçağına da ateş açıldığını söyledi. Suriye sadece hava sahasını kısa süreliğine ihlal eden uçağı saldırmadı, insani amaçla bölgeye intikal eden başka uçağı da ateş açtı.

Türkiye sessiz değil derken en yetkili ağızlardan açıklama yapıldığını söylemek istiyorum. Cumhurbaşkanı Gül, Başbakan Erdoğan, Dışışleri Bakanı Davutoğlu hem içeriye hem de uluslararası kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla önemli mesajlar verdi. Aynı açıklığı Suriye tarafında görmüyoruz. Konuşan tek isim Dışışleri Bakanlığı sözcüsü Cihat Makdissi...

Makdissi acaba devlet hiyerarşisi içinde kaçınıcı sırada yer alır? Üstlerde değil herhalde. Dışışleri Bakanı nerede? Devlet Başkanı Beşşar Esed ve yardımcıları sessiz. 5 gün oldu, şu ana kadar hiçbiri konuşmuş değil. Şam için basit bir kriz mi bu? Değil elbette. Bırakın bölgeyi, dünya diken üstünde. Şam'ın zirvelerinden ses yok. Neden? Gecenin geç saatlerinde Esed'in genel bir değerlendirme yapması ve 'Savaşın içindeyiz' demesi, sessizliğini bozduğu anlamına gelmiyor. Uçağı düşürölmesiyle ilgili tek bir kelime söylemiş değil. Sözcünün açıklamaları ise krizi derinleştirecek türden... Ankara'nın canını daha da sıkacak üslup ve içerikle konuşuyor. Söyledikleri gerçekleri yansıtmaktan çok uzak. Propaganda amaçlı. Türkiye her sözünü belgeleriyle yalanladı. Biraz Irak savaşında Bağdat düşerken Saddam Hüseyin'in bakanlarının meydan okuyan kof açıklamalarına benziyor.

Türkiye ne yapacak? Bunu biraz da Şam'ın yaklaşımı tayin edecek. Oradan gelen açıklama ve mesajlar bu açıdan çok önemli. Suriye tarafında 'krizi soğutma' çabasının görünmediğini söylemek mümkün. Makdissi'nin açıklamaları ortada. Her konuşması krizi daha da derinleştiriyor. İtidal elden bırakılmayacak. Ancak Suriye'nin yaptığı da karşılıksız kalmayacak. Cevabın ne şekilde verileceğı ise belirsiz. 'Savaş' seçenek dışı. Zaten Ankara'da da sinirler gergin ancak bir 'savaş hali' de yok. Bu askeri operasyon olmayacağı anlamına gelmiyor. Suriye'ye mukabelenin çok fazla alternatifi var. Muhaliflere desteğın artırılmasından nokta operasyonlara kadar...

Başbakan Erdoğan'ın konuşması bu açıdan da önem taşıyordu. Başbakan hamasetin ötesinde önemli mesajlar verdi. "Türkiye'nin dostluğu ne kadar değerliyse herkes bilsin ki gazabı da o kadar şiddetlidir, o kadar kahredicidir." dedi. Bu cümlelerin direkt hedefi Beşşar Esed yönetimi... Somut bir gelişmeyi de duyurdu. TSK'nın angajman kurallarının yeni aşamaya göre değiştiğini söyledi. Suriye'nin sınırda yapacağı en ufak hareket bile

artık hedef. Bu 'kıpırdarsan vururum' demek. Bu tek başına düşen uçağa cevap anlamına gelmiyor elbette. Türkiye ile Suriye arasındaki ilişkilerin 'düşmanlık' boyutunda seyredeceğinin ilanı.

Türkiye mukabele hakkını da açık tutuyor. Erdoğan'ın şu cümlesi not edilmeli: "Türkiye yerini, zamanını ve yöntemini kendisi tayin ederek bu haksızlığa karşı uluslararası hukuktan doğan haklarını kullanacak, gereken adımları kararlılıkla atacaktır." Herkesin merak ettiği, bu adımların ne olacağı sorusu...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyük risk

Mustafa Ünal 2012.06.29

Çetelerle, cuntalarla kısaca her türlü organize suç örgütleriyle mücadelede AK Parti'nin ortaya koyduğu irade inkâr edilemez. Cunta oluşumları veya askerî darbeleri suç sayan kanunlar daha önce de vardı. Anayasal düzeni silah yoluyla değiştirmek en ağır suçtu.

Çetelerle mücadele de aynı şekilde. Ortalık çeteden geçilmezdi. Her mahallenin mafyası ayrıydı. Çete liderleri devlet katmanlarında itibar görürdü. Bu toprakların çete ve cunta gibi karanlık yapılanmalar için çok mümbit olduğunu söylemek herhalde abartı olmaz. Hakkını teslim etmek gerekir. AK Parti, çete ve cuntalarla mücadele için uygun iklimi oluşturdu. Ardından yargıya cesaret geldi. Aranan 'cesur savcı ve yargıçlar' kolay bulundu. Görev, özel yetkili mahkemelerindi.

Yasaların suç saydığı her türlü yapılanmanın üzerine gidildi. İddialar soruşturuldu. Büyük dosyalar açıldı. Dokunulmazlara dokunuldu. Ayrıcalıklar ortadan kalktı. Adalet, rütbesine konumuna bakmaksızın 'suç baronlarının' kapısına dayandı. Ergenekon davası böyle başladı. Bir bavula zor sığan belgelerle Balyoz davası açıldı. Darbelerle hesaplaşma süreci 28 Şubat'a kadar geldi. AK Parti için başka seçenek de yoktu. Aslında yaptığı, bir varlık mücadelesiydi. Kapatılmaktan kıl payı kurtuldu. Ya o, çeteleri bitirecekti; ya da cuntalar onu. Darbe senaryolarını, AK Parti'yi bitirmek için hazırlanan eylem planlarını hatırlayın... Şu an CHP'den milletvekili olan İlhan Cihaner'in, özel yetkileri olmadığı halde Erzinan'da başlattığı soruşturmayı da unutmayın.

Halk, AK Parti'nin dik duruşunu, vesayetin önünde eğilmeyişini sevdi. Daha önceki iktidarlar emanete sahip çıkamadı. Ne demokrasiyi koruyabildi ne de milletin hakkını hukukunu koruyabildi. Seçimin arifesinde yaşlı bir vatandaşın şu sözünü unutamam: "Artık yeter. Adnan Menderes'e sahip çıkamadık. Ama Tayyip Erdoğan'ı vermeyeceğiz. Bedeli ne olursa olsun sahip çıkacağız." Vatandaş, sahip çıktığını sandıkta gösterdi. AK Parti her seçimden büyüyerek çıktı. Yüzde 35'le başladığı iktidar yolculuğunda yüzde 50'lere ulaştı. Bunda en büyük pay dik duruşudur. Cunta ve çetelerle mücadelede sergilediği kararlı tutumdur. Recep Tayyip Erdoğan'ı daha önceki başbakanlardan ayıran en bariz özellik hiç şüphesiz bu duruşudur. Ankara'nın iktidar odaklarına veya İstanbul'un güç merkezlerine değil emanetin gerçek sahibine, yani halka kulak vermesidir.

Sözü nereye getireceğimi tahmin etmiş olmalısınız... Bu süreç özel yetkili mahkemelerin kaldırılmasına kadar geldi. Konu, AK Parti'nin gündemine yeni girmiş değil. Birkaç ay önce de masaya geldi. Parti organlarında tartışıldı. Ancak destek bulmadı. Aksine tepki çekti. Her söz alan, özel yetkili mahkemelerle ilgili değişikliğin hukuken ve siyaseten doğru olmayacağını, AK Parti için riskler taşıdığını söyledi. Bu girişim akim kaldı, çalışma

rafa kalktı. Şimdi tekrar gündemde. Bir aydır Başbakanlık'ta sürdürülen çalışmalar ete kemiğe büründü. Son rötuşlar yapılıyor. Büyük ihtimalle bugün akşam son şekli verilecek. Yarın da Meclis'e gelecek yeni bir madde ihdas edilerek 3. Yargı Paketi'ne eklenecek. İçeriği kamuoyuna açıklanmış değil. Ancak özel yetkili mahkemelerin kaldırılacağı kesin gibi...

Bu mahkemeler de, yargı da dokunulmaz değil. Nasıl Meclis iradesiyle kurulduysa yine Meclis iradesiyle kaldırılabilir, yeniden düzenlenebilir. Buna Meclis'in yetkisi var. Değişikliğin nasıl olacağı demokratik süreç açısından çok önemli. Sadece burada değil yargının her alanında kimi uygulamaları eleştirmemek mümkün değil. Bunları düzeltmek için adım da atılabilir. Ancak tümünden kaldırmanın da sistemle oynamanın da çok ciddi riskleri var. Eğer cuntalarla, çetelerle mücadelede yargının eli zayıflar, savcı ve yargıçların cesareti kırılırsa olacakları kestirmek zor değil. Tehlike büyük. Ve söz konusu olan milletin kaderi. Bakmayın son günlerdeki sükûnete, fırsatını bulmaya görsün, bu topraklardan daha ne cuntalar, ne çeteler fıskırır. On yıllardır sürülüyor, tohum saçılıyor çünkü.

Yargı değişikliği sıradan, basit bir olay değil, bir ülkenin kaderi söz konusu. Bu kadar badire atlatmış AK Parti, finale doğru giderken makarayı ters sarmamalı. Yoksa yazık olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davutoğlu ile Suriye...

Mustafa Ünal 2012.07.01

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Cenevre yolundayız. Tek gündem 'Suriye krizi'... Cenevre'ye de bunun için gidiyoruz zaten. 6 maddelik Annan Planı'nın görüşüleceği 'Suriye toplantısına' Türkiye de davetli. Rusya itiraz etse de siyasi geçiş sürecinin hızlandırılmasını öngören somut adımlar masada.

Cenevre Beşşar Esed rejimi için dönüm noktası olmaya aday. Kilit ülke Rusya. Annan'ın karşısına başka planla çıkmaya kalktı. Rusya veya İran gibi bir dış desteğin Esed'i ayakta tutması zor. Halkına düşman bir rejimin uzun yaşaması mümkün değil. Esed'in bastığı zemin altından kaydı.

Bizim daha sıcak sorunumuz var: Uçak krizi... 10 gün oldu. İki pilotun akıbeti hâlâ belirsiz. Kaskları, postalları bulundu, uçuş sırasında kullandıkları haritaya ulaşıldı ancak kendilerinden haber yok. Kriz ise derinleşti. Türkiye angajman kurallarını değiştirdi. Ve sınır hareketlendi. Tanklar ve füze rampaları konuşlandı. Eller tetikte. Sıcak çatışma ihtimal dışı değil.

10 günlük süreçte neler yaşandı? Türkiye krizi nasıl yönetti? Davutoğlu baştan sona sürecin içinde. Uçağın düşürüldüğü haberini Başbakan Erdoğan'a ilk o ilette. Az konuştu. Krizi yöneten isim olarak söyleyecekleri çok önemli. Söylediklerini dikkatle dinliyoruz. Haberi alır almaz en çok 'pilotların akıbetine' yoğunlaştıklarına dikkat çekti. Tepkinin sınırlarını belirleyen en önemli etken de bu olmuş.

'Her büyük devlet önce pilotlarının durumunu sorar ve ona göre davranır.' dedi. Pilotları 'çok yönlü' arama sürüyor.

Krizin sadece içeriye değil uluslararası kamuoyuna da doğru anlatılması gerekiyordu. Davutoğlu iki gün içinde 22 dışişleri bakanı ve 4 genel sekreterle telefon görüşmesi yapmış. En uzun görüşmeyi yaptığı mevkidaşı kim biliyor musunuz? Rus Dışişleri Bakanı Lavrov. İkinci sırada İran var.

Rusya ve İran, Beşşar Esed'in rejiminin güç aldığı iki ülke. Olayın ayrıntılı olarak onlara anlatılması doğal. Türkiye iki ülkenin de tepkilerinden memnun değil. Davutoğlu 'Rusya ve İran'ın daha net ve objektif tavır takınmasını beklerdim.' dedi.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu uçak krizini, AK Parti Hükümeti'nin Suriye politikasının parçası olarak yorumladı. 'Sıfır politika' eleştirisi yöneltti. Davutoğlu'nun tepkisi çok sert. 'Krizden siyasi rant çıkarma çabası' olarak yorumladı. Sıfır politika eleştirisi için de Türkiye'nin bir ay içinde ev sahipliği yaptığı ve aktör olarak katıldığı uluslararası toplantıları hatırlattı.

Başbakan Erdoğan'ın daveti üzerine gerçekleşen toplantıda CHP liderinin somut bir önerisi olmuş mu? Kılıçdaroğlu içeride hiç konuşmamış. Ne bir soru ne bir öneri. Ne de değerlendirme. Anlatılanları dinlemekle yetinmiş. Konuşmayan tek lider o kalmış. Devlet Bahçeli, Selahattin Demirtaş konuşmuş, sorular sormuş.

Davutoğlu haklı. Hükümetin Suriye politikasını uçak olayından farklı değerlendirmek lazım. Bir askeri uçağın düşürülmesine hükümet veya parti olayı olarak bakılması doğru değil. Hele bu ana muhalefet partisi ise. Daha dikkatli üslup kullanması gerekmez mi?

Davutoğlu'nun Suriye mesajları içinde en dikkat çekici olanı cephenin genişletilmeyeceğini söylemesiydi. 'Bütün faktörleri dikkate alırız ama açık söyleyeyim biz bu meselede cephe genişletmeyiz. Bu mesele Türkiye ile Suriye arasında bir meseledir.' dedi. Malum, krizin bölgesel bir soruna dönüşme ihtimali sıkça dile getiriliyor. CHP lideri uçağın düşürülmesinin sorumlusu olarak açıkça Rusya'yı işaret etti.

Türkiye 10 gündür Suriye'ye en üst düzeyde mesajlar veriyor... Acaba Beşşar Esed sesimizi duyuyor mu? Davutoğlu 'Evet, Suriye mesajı aldı.' dedi. Devletin elinde sınırın öte yakasıyla ilgili bilgiler var ancak ayrıntı vermedi.

Son söz Davutoğlu'nun: 'Ne fevri adım atarız, ne de böyle bir saldırıyı karşılıksız bırakırız.' Türkiye'nin politikası bu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nasıl bilirdiniz?

Mustafa Ünal 2012.07.04

Özel Yetkili Mahkemeler tarih oldu, sizlere ömür. 'Nasıl bilirdiniz?' sorusuna herkesin cevabı farklı. Tepki göstereni de var, üstlendiği misyona sahip çıkanı da.

Doğru, bazı uygulamaları çok eleştirildi. Operasyonların saati sorgulandı. Tutuklama kararlarında aşırıya gittiğinden dem vuruldu. Bu eleştirilerde haklılık payı da yok değildi.

Bir gerçek var ki, zel Yetkili Mahkemeler ilk kez dokunulmazlara dokundu. Rütbesine, görevine bakmaksızın. Darbecilere mahkeme yolunu açtı. Siyasi iklimin etkisi inkâr edilemez. AK Parti'nin oluşturduğu atmosferin yani. Darbe senaryoları kğit üzerinde kaldı, hayata geçmedi. Eylem planları uygulanamadı.

Ve toplum rahat bir nefes aldı. Hükümetlerin doğal iktidar alanını daraltan çember kırıldı, siyasetin etrafındaki kuşatma kalktı.

'Nasıl bilirdiniz?' sorusuna benim cevabım olumlu. Aşırı yetkinin yol açtığı kusurları da vardı elbette. Hata sevap dengesinde sevaplar daha ağır basıyor. İyi iş çıkardıkları kesin. Özel Yetkili Mahkemeler'e toplum çok şey borçlu. Kıymeti belki zamanla daha iyi anlaşılacak. On yıllar sonra bugünün tarihini yazanların zel Yetkili Mahkemeler'e geniş yer ayıracağına eminim.

Bugün hüküm vermeyi zorlaştıran yan etkiler zaman içinde ortadan kalacak ve sadece işin özü kalacak. Adı gitti ama 'misyon' kaybolmuş değil. Darbelerle hesaplama süreci yine devam edecek. Yeni davalara zel Yetkili Mahkemeler değil de Bölge Ağır Ceza Mahkemeler'i bakacak. Nerede, kaç tane yeni mahkeme kurulacağını Adalet Bakanlığı teklif edecek, HSYK karara bağlayacak. 15 ile 20 arasında bir rakam söz konusu.

Kimi endişeler vardı. Sisteme dokunmak riskler getiriyor zaten. Çalışmaların kapalı kapılar arkasında yürütülmesi doğal olarak bazı tedirginliklere yol açtı. Doğal çünkü darbecilerle mücadele konusunda toplum son derece hassas. Toplumun siyasetten daha doğrusu AK Parti'den beklentisi var. Böylesine önemli konuda hassasiyet koyması aslında sağlıklılık işareti.

Özellikle son ana kadar içeriğin paylaşılmaması soru işaretlerini çoğaltan faktör oldu. Oysa böylesine büyük çaplı değişiklikler önce tasarıya dönüşür ardından komisyonda görüşülür ve Genel Kurul'da son şeklini alır. Sadece siyaset tartışmaz, konunun uzmanları görüşlerini söyler, kamuoyu bilgilenir, sokaktaki insana kadar ulaşır. Sonuçta 'Msademe-i efkardan barika-i hakikat doğar'.

AK Parti yargı sisteminde büyük değişiklikler getiren yeni düzenlemeyi önergeyle 3. Yargı Paketi'ne eklemeyi tercih etti. Endişeler mi? Büyük oranda giderildi. Bir kere mevcut davalara halel gelmedi. Darbe ve terör davaları aynen sürecek. Yargıtay aşaması bitene kadar... Ergenekon ve Balyoz davalarını aynı hakim ve savcılar yürütecek. Burada bir değişiklik yok.

Darbe ve terör davalarında sistem büyük oranda korundu. Bir kamu görevlisi hakkında soruşturma başlatma izne bağlanmadı. Savcılar doğrudan harekete geçebilecek. İzin konusunun çok tartışıldığını biliyoruz. İzin en çok siyaset kurumunu da yıpratırdı. Eski ile yeni arasındaki en belirgin değişiklik kararlara yapılacak itirazların özel görevlendirilmiş hakim tarafından sonuçlandırılacak olması. Adı da 'özgürlük hakimi'... Bu, Avrupa'da da karşılığı olan bir uygulama.

Bütün olarak bakıldığında 3. Yargı Paketi'nin iyi tarafları da var, eleştirilecek yanları da. Darbe ve terör davaları açısından değerlendirildiğinde küçük değişikliklerle 'eski sistem' devam edecek. etelerle, cuntalarla mücadelede sadece kanun metni değil siyasi iklim de önemli. Bazı açıklamaların kafaları karıştırdığını söylemek lazım. Eski dönemde savcıların eli cesurdu. Yeni dönem farklı olabilir mi? Bekleyip görelim.

Özel Yetkili Mahkemeler'i siz nasıl bilirdiniz?..

Tutuklu vekillere tahliye formülü

Mustafa Ünal 2012.07.06

'Tutuklu milletvekilleri' siyasetin en çok konuşulan konusu. Her kritik oturumda gündeme geldi. 'Milli irade Silivri'de tutuklu' cümlesi muhalefet sözcülerinin ağzına pelesenk oldu. Her fırsatta tekrarlandı. Toplam 8 isim. Hiçbiri de milletvekiliyken tutuklanmış değil. Hepsisi de 'tutukluyken' aday yapıldı.

Kamuoyu birkaçının adını ancak biliyor. Ergenekon'dan yargılanan Mehmet Haberal ile Mustafa Balbay CHP'den seçildi. MHP'nin milletvekili emekli General Engin Alan ise Balyoz davasından tutuklu. Terörle mücadelede öne çıkan isimdi. KCK'dan tutuklu 5 kişi daha var. BDP kontenjanından... Örgüt de diyenler var. İsimlerini bilen var mı? Haberal, Balbay ve Alan listenin seçilecek yerlerine konuldu. 'Milli irade' kadar parti yönetimlerinin de 'iradesinden' söz etmek gerekir. Bu bütün milletvekilleri için geçerli. Ancak BDP için durum farklı. Her biri 'bağımsız' seçildi. Vatandaşın doğrudan oyunu aldı.

Tutuklu milletvekili sorunu bir yıl önce Meclis'in açıldığı gün başladı. 'Yemin krizi' çıktı. CHP, "Arkadaşlarımız gelmediği sürece biz de yokuz." dedi. Kılıçdaroğlu, Genel Kurul'u 4 yıl boykot edebileceklerini söyledi. Hızını alamayan milletvekillerine rastlandı. İsa Gök, "AKP diz çökecek, kuzu kuzu çözecek." dedi. Her yere çekilebilecek 'esnek mutabakat metni' CHP'nin imdadına yetiştii. Boykota son verdi.

Tutuklu milletvekilleri bir iki gündür tekrar gündemde... Muhalefet partileri 3. Yargı Paketi'ne madde eklemek için uğraştı. Üç parti de ayrı ayrı önerge verdi. AK Parti kabul etmedi. Burada iki ay önceki Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in girişimini de hatırlatmakta fayda var. Çiçek yasal düzenleme için inisiyatif başlattı. Grubu bulunan parti yöneticileriyle görüştü. Muhalefet formül üzerinde anlaştı. Gözler AK Parti'ye döndü. Konu MYK'da tartışıldı. AK Parti 'Hayır' dedi. Kararı bizzat Başbakan Erdoğan duyurdu.

Gerek MYK'da gerekse kamuoyuna yapılan açıklamalarda AK Parti'nin tutuklu milletvekilleri konusunda politikası çok net: "Bu, siyasetin değil, o partilerin kendi sorunu. Tutuklu yargılananları aday yapmasalardı. Yasal düzenlemenin çok riskleri var. AK Parti'nin destek vermesi söz konusu değil." İlk günden son güne kadar bu politika değişmedi. Yemin krizinde neyse Çiçek'in girişiminde de o. AK Parti 'tamam' dese sorun çoktan çözülmüştü.

Bir iki gündür farklı tablo var. Dün Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in 'Ümit ederim mahkemeler Meclis'in verdiği mesajı iyi anlamıştır' çıkışını kastetmiyorum. Çiçek'in söyledikleri sürpriz değil. Durduğu yer belliydi. Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın 3. Yargı Paketi'ni yorumlarken söyledikleri acaba partide bir politika değişikliğinin işareti sayılabilir mi?

Bozdağ sıradan bir isim değil, şahsî görüşü olamaz, söyledikleri partiyi ve hükümeti bağlar. Gerçi bu konu onun sorumluluk alanında değil. Ama son dönemde yargı ile ilgili bütün çıkışlar ondan geldi. Tutuklu milletvekilleriyle ilgili en sert sözleri de o söyledi. Siyasî ve hukukî olarak gerekçelendirdi.

Bozdağ ne mi dedi: "Tutuklu milletvekilleriyle ilgili isnat edilen suçlara baktığımızda üst sınırı 3 yıldan fazla olduğu için adli kontrol bugüne kadar uygulanmıyordu. Ama şimdi sınır kaldırıldığı için mahkeme karar verdiği takdirde uygulayabilir..." Mesajın anlamı çok açık: Tutuklu milletvekillerini tahliye edin. Hangilerini? Hepsini mi? Yoksa sadece Silivri'dekiler mi? Ya terörden yargılananlar?

Oysa 3. Yargı Paketi'ndeki 'adli kontrol' değişikliğinin Ergenekon, Balyoz ve terör tutuklularına 'yarayacağı' eleştirilerine AK Parti şiddetle karşı çıkmıştı. Bozdağ'ın tutuklu milletvekilleri için formülün adli kontrol düzenlemesinde olduğunu söylemesi ilginç. Eğer yeni politika buysa AK Parti iki ay önce durduğu yerde durmuyor. Yeni izgi söz konusu. Yoksa iek'in girişimine destek verirdi.

Yargı siyasi iklimden etkilenir. Normal şartlarda Bozdağ'ın sözlerini tutuklu milletvekillerinin tahliyesi için işaret sayabiliriz. Tabii Bozdağ'ın kişisel görüşü değilse. Paketin sahibi Adalet Bakanı sessiz, bu ihtimali göz ardı etmemek lazım. Tutuklu milletvekilleri konusunda hem parti de hem de hükümette farklı düşünen isimlere daha önce de rastlanmıştı.

Tutuklu milletvekilleri konusunda Bozdağ'dan hareketle AK Parti'deki politika değişikliğine dikkat çekmek istedim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargıya mahalle baskısı

Mustafa nal 2012.07.11

'Yargı üzerinde mahalle baskısı oluştu. Günlerdir siyasetçi, gazeteci ve bürokratlar hakimlerin kanaatlerini etkilemek için uğraşıyor. Bir bombardıman var.' Bu sözler AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin elik'in. Ve bir rahatsızlığın ifadesi. 'Hakim ve savcılar rahat bırakın' demeye getiriyor.

Hüseyin elik sıradan bir isim değil, AK Parti'nin sözcüsü... Partinin politikaları, olaylara bakışı onun ağzından kamuoyuna duyuruluyor. Herhalde 'AK Parti nerede duruyor?' sorusuna en doğru cevabı verecek isimlerden biri odur.

Tartışmanın nereden çıktığını biliyorsunuz... 3. Yargı Paketi'nin yürürlüğe girmesinden sonra tutuklu yargılananlar özellikle de Ergenekon ve Balyoz davasının sanıkları 'tahliye' talebinde bulundu. Adli kontrolün sınırı kalkınca her tutuklu için hak doğdu. Bu kapsama giren 36 bin kişi. Ancak bazı çevrelerin ilgisine mazhar olanların sayısı tutuklu milletvekilleri ve İlker Başbuğ başta olmak üzere 8-10 kişiyi geçmez.

Meclis Başkanı Cemil iek ve Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın sıcağı sıcağına 'Biz kanunu değiştirdik, sıra hakimlerde...' anlamına gelen açıklaması tahliye umutlarını iyice yeşertti. Meclis Başkanı'nın özel durumu var. Söyledikleri bir partiyi bağlamaz. Bozdağ'ın açıklamaları kişisel de olsa partiyi bağlar. Gerçi daha sonra biraz revize etti ama kafa karıştırmaya da yetti.

Bozdağ'ın sözleri gerek kamuoyunda gerekse parti tabanında 'Tutuklu milletvekilleriyle ilgili yasal düzenlemeye iki ay önce 'hayır' diyen AK Parti'de bir politika değişikliği mi söz konusu?' sorusunu doğurdu. Zaten süreç hassas... Özel Yetkili Mahkemeler kaldırıldı, yargı sisteminde köklü değişiklik yaşandı. AK Parti'nin darbecilerle, çetelerle mücadelesi konusunda soru işaretleri oluştu. Normal zamanlarda insani nedenlere bağlanacak açıklamalara hassas süreçlerde çok daha farklı anlamlar yüklenir.

Dün Hüseyin Çelik'le konuştum. Söyledikleri çok netti: 'Tutuklu milletvekilleriyle ilgili AK Parti'nin ilk günkü duruşu ne ise bugün de aynıdır. Hiçbir değişiklik yok' dedi. İlk günkü duruşu da anlattı: 'Milletvekilliği cezaevinden adam çıkarma yolu değildir. Cezaevinden Meclis'e tünel kazma enstrümanı hiç değildir. Milletvekilliği buna alet edilmemelidir. O isimler sıkıntı biline biline listeye kondu. Diğerlerinin günahı ne?..'

Çiçek ve Bozdağ'ın söylediği gibi 3. Yargı Paketi tahliyelere kapı aralıyor mu? Bu yönde yorum ve değerlendirmeler çok arttı. 'Hayır' dedi Çelik ve şunları söyledi: 'Ne tutuklu milletvekilleri ne de diğer sanıklar için özel bir düzenleme yok. Adli kontrolle ilgili genel hüküm var. Takdir mahkemenin. Önemli olan hakim'in kanaati. Yasalarda iki ay öncesine göre değişen hiçbir şey yok. Adli kontrol düzenlemesini tutuklu milletvekilleri'ne özgü yorumlamak kesinlikle doğru değil. Tutukluluğun devamı veya tahliye yargının bileceği iş... Bizim dışımızda.'

Ya siyasilerin konuşmaları? Çelik 'Siyasiler kanun çıkarır, gerekçesini yazar, yol gösterir. Bunun ötesinde yargıya talimat, yönlendirme veya etkileme anlamına gelecek açıklamalar iktidardan olsa, muhalefetten de olsa doğru değil.' dedi.

Ben Çelik'in sözlerini 'parti politikası' olarak okuyorum. Bu kadar hassas bir konuda parti liderliğiyle temasa geçmeden konuşmaz. Dün olduğu gibi bugün de parti içinde farklı düşünenler var kuşkusuz. Tutuklu milletvekilleri konusunda AK Parti'de radikal bir politika değişikliği yok. Durduğu yer aynı. Çiçek ve Bozdağ'ın sözleri Silivri'yi fazla heyecanlandırmasın...

Özetlemek gerekirse AK Parti bu konuda kendisini taraf olarak görmüyor. Olaya 'partilerin kendi sorunu' ve 'olağan bir yargı konusu' olarak bakıyor. 3. Yargı Paketi'ndeki değişikliklerin tahliye gerekçesi olamayacağını düşünüyor. Yargıya yapılan baskıdan da rahatsız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uçak soruları...

Mustafa Ünal 2012.07.13

Önce 'pilotlar', sonra olayın 'mahiyeti' dedik. İki pilot için bütün imkânlar seferber oldu. Su yüzeyinde bulunan eşyalar heyecanlandırdı: Acaba yaşıyorlar mı? Postal ve kasklar hayat işareti olabilirdi. Son ana kadar umutlar hep diri tutuldu. Suriye'nin elinde olabilirdi.

Pek inandırıcı bulunmasa da Ankara'ya bu yönde istihbarat da geldi. Yeri erken belirlenen enkaza geç ulaşıldı. O da yurtdışından gelen gemiyle...

İki pilotun da akıbeti çok geçmeden belli oldu. Bin 300 metre derinlikte cansız bedenlerine ulaşıldı. Peki, yaşam sinyali sayılan o postal ve kaskların izahı ne? Çorap gibi başka eşyalardan söz edenler de oldu. 'Suyun akıntısı' gibi tezler ortaya atıldı ama bu soruya tatmin edici cevap verilemedi. Postal ve kasklar soru işareti olarak kaldı.

Olayın mahiyeti giderek aydınlanacağı yerde bulgular arttıkça esrarengiz hal aldı. Genelkurmay'ın son açıklamasıyla uçağın radardan kaybolduğunun duyurulduğu, ilk saatlerdeki o belirsizliğe geri döndük. Ankara

ilk gün uçağın nasıl düştüğünü saatlerce çözemedi. Türk uçağını ilkin Suriye'nin vurduğu iddialarını yabancı ajanslar duyurdu. Ardından da Suriye'nin itirafı geldi. Şam, "Türk uçağını biz düşürdük." dedi. Telsiz kayıtları da bunu doğruladı. Başka veri ve belge ile teyit edildiğine dair bir bilgi kamuoyuyla paylaşılmadı. Bütün strateji bunun üzerine oturdu. Normalde, "Hayır, sen düşürmedin!" denemezdi herhalde.

Türkiye sıradan bir ülke değil. Bölge gücü. Büyük iddiaları var. Daha ilk gün teknik donanımı ve istihbarat yeteneğiyle olayın mahiyetini ortaya koyacak daha sağlam bilgilere ulaşabilmeliydik. Uçağının nasıl düşürüldüğünü günlerdir aydınlatamayan bir ülke görüntüsü hoş değil. Türkiye'nin bölgesel iddialarıyla bağdaşmıyor.

Bölgeyi Türkiye'den daha iyi gözetleyen, haliyle olayı bütün yönleriyle bilen ülkelerin varlığı sır değil. En başta ABD. Nereden mi biliyoruz? Medyaya yansıyan yorumlardan... Bazı bilgi sızıntıları basında yer aldı. Washington sözcüleri resmen olayı aydınlatacak açıklama yapmadı ama çok şey bildiklerini medya yoluyla bildirdiler.

Rusya'nın da fazla bilgiye sahip olduğunu tahmin etmek zor değil. Dışarıdan bir ülke değil, Suriye'nin içinde... Ne olup bittiğinin farkında olabilecek bir devlet. Moskova sanki Türkiye'yi açığa düşürmek için fırsat kollayan ülke durumunda.

İsrail'in bölgeyi 'BBG evi' gibi çok yakından gözetlediğini söylemek abartı olmaz herhalde. Ne hikmetse bu olayda sessiz kalmayı yeğledi. Üç ülke de denkleminin içinde, bölgedeki gelişmelerle yakından ilgililer. Hem de 'oyun kurucu' olarak. Olanlara uzak durmaları beklenemez.

Uçak füze ile mi düşürüldü, uçaksavarla mı? Günlerdir Türkiye, bütün enerjisiyle bu noktaya yoğunlaştı. Suriye 'uçaksavar' dedi, Türkiye 'füze'... İkisi arasında çok fark var. Uçaksavar uçağın Suriye kara sularında, füze ise uluslararası sularda vurulduğunu gösterir. Türkiye başından beri uçağın uluslararası bölgede vurulduğunu savunuyor. Türkiye, tezini bunun üzerine oturttu.

Yeri önemli ama uyarmadan vurmak da affedilemez. Havadan ihlallerin dünyanın her bölgesinde çok sık yaşandığı gerçek. Sınır aşımında izlenecek yollar belli. Önce uyarı daha sonra uçaklarla ciddi ikaz. Bugüne kadar silaha davranan ülkeye pek rastlanmadı. Aralarında husumet olsa da. Tetiğe dokunan ülke yok.

Meğerse hiç yol alamamışız. Bir adım bile ilerleyememişiz. Olayın mahiyeti ilk günkü gibi. Kaza mı yoksa? Uçaksavar ateşinden kaçarken mi düştü? Olay belirsizlikler ve soru işaretleriyle dolu. Genelkurmay'ın açıklaması serencamı iyi anlatıyor. Önce 'Suriye'nin düşürdüğü' ifadesine yer verilirken şimdi 'Suriye'nin düşürdüğü iddia edilen' deniyor. Jandarma, kriminal uçağın enkazında patlayıcı ve yanıcı madde izine rastlayamadı. Bu bugüne kadarki bütün tezleri çürüttü. Enkaz tamamen incelenmiş değil.

Sadece Türkiye ile Suriye'yi değil, bölgeyi savaşın eşiğine getiren uçak olayının üzeri sis perdesiyle kaplı. Sanki bu da oyunun bir parçası gibi. Yoksa gerçekler bütün yönleriyle ortaya dökülürdü. Türkiye oyun kurucu ülke, doğru... Ama burası da dünyanın en zor coğrafyası ve sahnede daha büyük oyun kurucular var. Yaşadıklarımız bunu göstermiyor mu?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP değişir mi?

CHP'den bir kurultay daha. Bu kez olağanüstü değil, olağan. Dün başladı, bugün sona erecek. Aşınası olmadığımız bir olağan dışılık var yine de. O da kurultayın hafta içinde yapılıyor olması. Genellikle kurultay günleri hafta sonu, mevsimi de eylül ve ekim gibi sonbahar aylarıdır.

Bu kurultay için bir ilk denebilir. CHP 34. Olağan Kurultayı, temmuzun sıcağında, hafta ortasında toplandı. Belli ki CHP yönetimi kurultaylar sürecini bir an önce noktalamak istiyor. Haksız da sayılmaz. İki yıllık Kemal Kılıçdaroğlu döneminde tam 4 kurultay. Her altı aya bir kurultay düştü. Bırakın Türkiye'yi dünya siyasetinde bir rekor.

Kılıçdaroğlu'nun en rahat kurultayı. Sancılı geçen olağanüstü kurultaylarda parti içi muhalefeti geriletti. Muhalifler tümünden bitmiş veya pes etmiş değil elbette. Hesaplar seçim sonrasına ertelendi. Kılıçdaroğlu'nun kaderini artık rakamlar belirleyecek. Sandık sonuçları yani. Tek başına kaldı, partiyi istediği gibi şekillendirme imkân ve gücüne sahip.

Bu, seçimlerden önceki son kurultay... Sadece CHP değil diğer partiler için de sonbaharda yapılacak kurultaylar çok önemli. Partileri seçime götürecek kadrolar belirlenecek çünkü. 2014 senaryoları daha bugünden siyasetin gündemi oldu. AK Parti bütün hesaplarını buna göre yapıyor. CHP ve MHP de 2014 perspektifi ortaya koymak zorunda. Bir değil, peş peşe 3 seçim var. Önce yerel seçimler, ardından cumhurbaşkanlığı seçimleri, en son da genel seçimler yapılacak.

CHP kurultayın adını 'değişim' koydu. Değişim şüphesiz sihirli bir kavram. Ama siyasette çok tüketildi. Seçim iddiasını işaret eden, 2014 perspektifine ışık tutacak başka niteleme de olabilirdi. Yine de, CHP'nin statükocu davranmakla, katı ideolojik politikalar yürütmekle itham edilen bir parti olduğu dikkate alındığında 'değişim' anlamlı hale geliyor. Kılıçdaroğlu konuşmasında 'değişim' kavramını birkaç kez tekrarladı, 'dönüşüm' kelimesiyle güçlendirdi. Yenilenmeden bile söz etti. Eğer değişim sözde kalmaz eyleme dönüşürse CHP'de yepyeni bir dönemi başlatabilir. Kılıçdaroğlu iki yıllık genel başkanlığı döneminde değişim yanlısı çizgi izledi. Bir ışık var. İdeolojiyi esnetti, onun yerine projeleri öne çıkardı. CHP'nin laiklikle başlayan laiklikle biten klasik ezberini bitirdi.

Kurultaylarda değişimin gözleneceği iki alan var. İlki genel başkanın konuşması, diğeri parti yönetiminin isimlendirilmesi... Kılıçdaroğlu genel başkan yarışında rakipsizdi, o hesaplar olağanüstü kurultaylarda görüldü. Muhalefet sessizdi, kurultayı izlemekle yetindi. Muhalefetin önde gelen ismi Önder Sav, arkadaşlarıyla birlikte tribündeydi. Delegeye yön veren isim olarak değil, seyirci olarak salondaydı. Kılıçdaroğlu'nun konuşması bir manifesto gibi büyük ve köklü değişim içermiyordu. Parti tabanında Kılıçdaroğlu'na kuşkuyla bakan, mesajlarından rahatsız olan tedirgin bir çevre var. Köklere vurgu tedirginliği gidermek içindi. Konuşmada direkt olmasa da dolaylı olarak 'değişimin' izlerini bulmak mümkün. Laiklikten söz ederken 'inançlara saygıya' dikkat çekti. Ne Çamlıca'daki cami projesini hatırlattı, ne de 4+4+4 sisteminden bahsetti.

Kılıçdaroğlu, yeni politikalara doğru yelken açmadı ama durduğu yeri de yavaş yavaş terk ediyor sanki. Yeni anayasa vurgusu güçlüydü. "1982 Anayasası değişmeli. Biz masadan kalkmayacağız!" dedi. Silivri, çeteler, cuntalar konusunda ise bildiğiniz gibi... Eski söylediklerini aynen tekrarladı. Burası CHP'nin hâlâ en sorunlu alanı. Eleştirel yaklaşması olağan da toplumun büyük kesiminin demokrasi davaları olarak gördüğü yargı süreçlerine tek boyutlu bakışını sürdürdü. Değişim çete ve cunta politikalarına yansımada.

Değişimin gözleneceği diğer alan kadrolar... Bugünkü Parti Meclisi seçiminde büyük yarış var. Önce Parti Meclisi'ne girecek isimler belli olacak. Ardından partinin vitrini şekillenecek. CHP'nin MYK'sı yani. Kılıçdaroğlu

iki yıllık süre içinde parti yönetiminde çok sık değişikliklere gitti. Sanki bir kadro arayışı içinde. Değişimi ete kemiğe büründürebilecek mi? Parti Meclisi'ni görmek gerekiyor sonra da MYK'yı.

90 yıllık CHP değişir mi? Kılıçdaroğlu değişerek büyüyeceğini gördü. Marifet bunu politikalara dönüştürmekte...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atabeyler'de 'her şey' var 'çete' yok

Mustafa Ünal 2012.07.20

Atabeyler davası sessiz sedasız karara bağlandı. Atabeyler ne mi? Bugün unutulmuş olabilir, 6 yıl önce puslu bir Ankara sabahında başlayan operasyon kamuoyunda çok tartışılmıştı. 'Sarı zarf' olayı bile günlerce konuşulmuştu. Hani Genelkurmay'ın önünde bir gazeteciye verildiği iddia edilen zarf.

Atabeyler yakın tarihin en önemli davalarındandı. İddialar yenilir yutulur cinsten değildi. İddianame güçlüydü. Toplam 9 kişiydiler: İki yüzbaşı, iki astsubay, bir emekli binbaşı ve 4 sivil. Askerlerin görev yaptığı yer manidardı: Özel Kuvvetler Komutanlığı... Hiçbiri sıradan kişi değil. Astsubaylardan biri tahrip uzmanı.

Bir ihbar sonucu polis sadece sanıkların evlerinde arama yapabildi, kışlaya girilmesine izin verilmedi. Genelkurmay ne emniyete ne yargıya yardımcı oldu. Yani belgelere tam ulaşılamadı. O güne kadar çete veya örgüt deyince mafyavari oluşumlar akla gelirdi. Derin yapıların varlığı hissedilir ancak üzerine gidilemezdi, ortaya çıkarılamazdı. Atabeyler bir ilkti. Yargı süreci bu yüzden önemliydi. İlerleyen yıllarda Türkiye çok daha büyük ve çok daha derin çetelerle karşılaştı. Büyük cesaretle üzerine gitti. Polis ve yargı kışlaya girdi, yüksek rütbeli askerleri sorguladı.

Atabeyler davasına bakan mahkeme önceki gün kararını verdi. 'Çete ve örgüt yok' dedi. Cezayı 'izinsiz patlayıcı madde bulundurmak ve nakletmekten' verdi. Bir de 'Ateşli Silahlar Kanunu'na muhalefetten... Bazılarının iddia ettiği gibi sonuç beraat değil. Ayrıca askeri mahkemenin de benzer bir kararı var. Yüksek Askerî Şûra asker kişilerin orduyla ilişkisini kesti. Mahkemenin kararı nereden bakılırsa bakılınsn şaşırtıcı. Hem de fazlasıyla. Aramalarda ele geçen yalnızca silah değil, LAW'lar, mühimmatın her türü: TNT kalıpları, C4 patlayıcıları ve el bombaları... Başbakan Erdoğan'ın evinin krokisi bile bulundu. Erdoğan'ın danışmanı Cüneyd Zapsu hakkında dokümanlara rastlandı.

Operasyon sırasında ele geçenler karar tutanağına da yansımış. Listede neler yok ki. 20 adet bomba yapımında kullanılmak üzere hazırlanmış elektronik anahtar sistemi... Elektronik devre, üzerinde tadilat yapılmış cep saati. Bu patlayıcı çeşitlerinin nerelerde kullanıldığını bilmek için uzman olmaya gerek yok. Her birine suikastlardan aşınayız. Olayın içinde birden fazla kişi söz konusu... Eylem için bir araya geldikleri de aşikâr. Hazırlık da var. Buna rağmen mahkeme 'çete' veya 'örgütü' bulamadı. Bu karar çok tartışılır. Hrant Dink davasının neticesi gibi. Orada da mahkeme 'örgütü' bulamamıştı. Hâkim 'örgütün varlığını' delillendiremediklerini söylerken kararın içine sinmediğini açık açık ifade etmişti.

Dink davasının kararı ne mahkeme heyetini ne de kamuoyunu tatmin etti. Bu yüzden çok eleştirildi. Cumhurbaşkanı Gül bile 'Yargıtay aşamasını' hatırlatma gereği duymuştu. Atabeyler davasında da benzer bir durumla karşı karşıyayız. Burada da mahkeme çetenin varlığını delillendiremedi. Dava süresi kısa da değil. Tam 6 yıl sürdü.

Eylem yok ama kanlı bir eylem için bütün hazırlıklar var. Silah, patlayıcı ve asker ve sivillerden oluşan 9 kişi... Hiçbir hukuk sisteminde çete veya örgüt için 'eylem gerçekleştirme şartı' aranmaz. Bir araya gelmek yeterli. Atabeyler kararı da Dink kararı gibi kamuoyunu tatmin etmekten uzak. Yargı basit olaylarda çete veya örgüt kararlarını çok kolay verirken 'derin oluşumlar' söz konusu olduğunda nedense delillendirmekte güçlük çekiyor. Dink ve Atabeyler davası bunun en iyi örneği...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'nin 2014 vizyonu

Mustafa Ünal 2012.07.22

2014'e doğru hızla ilerliyoruz. Türkiye'nin kader yılı. Peş peşe üç seçim. Önce yerel, sonra cumhurbaşkanlığı, ardından genel seçimler. Yerel seçimlerin 2013 sonbaharına çekilme ihtimali de söz konusu. Mart kış şartlarının hüküm sürdüğü ay. İktidar ve muhalefet partilerinde yerel seçimleri öne alma, ekim ayına çekme eğilimi var. Ülkeyi seneye bu vakitler seçim heyecanının sarması düşük olasılık değil.

Yerel seçimlerde sadece belediye başkanları seçilmeyecek, ortaya çıkacak tablo cumhurbaşkanlığı seçimini etkileyecek. Ankara'da bütün hesaplar seçimlere göre yapılmaya başlandı. Kongrelerde partilere 2014 ayarı yapılıyor. CHP kurultayını hafta içinde tamamladı. Sırada AK Parti ve MHP var. Başbakan Erdoğan'ın Numan Kurtulmuş hamlesi doğrudan 2014'le ilgili.

Partinin yapısında büyük değişikliğe gideceği, 2014'e götürecek kadroları yeniden belirleyeceği kesin gibi. AK Parti'nin omurgasını oluşturan isimlerin büyük bölümü '3 dönem engeli' yüzünden aktif siyasete mola vermek zorunda. Bir geri adım veya esneme söz konusu değil. Kongre sonrası hükümette de geniş çaplı revizyonun gündeme gelmesi sürpriz olmaz.

'Hücre yenilenmesi' sadece Numan Kurtulmuş'la değil, parti ve kabinede yapılacak değişikliklerle mümkün.

AK Parti ve MHP kongreleri sonbaharda ama CHP kurultayı yaptı. Çıkan sonucu 2014 vizyonuna göre yorumlamak için elimizde veriler mevcut. Yalnızca Kılıçdaroğlu değil CHP genel merkezden örgütlerine kadar kurultay yorgunu. Son iki yılda 4 kurultay... Artık kurultay süreçleri geride kaldı. Bu kadro CHP'yi 2014'e götürecek. Şayet olağanüstü kurultay sürprizi çıkmazsa. Bu notu düşmekte yarar var. 24 saat Türkiye siyaseti için uzun süre kabul edilir, bir günlük zaman dilimi CHP için çok daha uzun... 24 saate neler sığmaz ki.

Kılıçdaroğlu kurultayın temasını 'değişim' olarak belirledi. Değişim siyasette çok kullanılan kavram olmasına rağmen yeniymiş gibi kamuoyunda olumlu yankı yaptı. Kılıçdaroğlu'nun 'statükocu' olarak bilinen CHP'yi değiştirme konusunda samimi olduğuna inananlardanım. Koltuğa oturduğu ilk günden değişim yönünde irade

koydu. Çok mesafe alamadığı doğru. CHP'nin yeniliğe direnen bir yapısı var. İdeolojik, devletçi bir yapı bu. Hatırlayanlar olacaktır, 'Yeni CHP' sözünü bile ihanet sayanlar oldu.

Değişim bir manifesto olarak CHP liderinin kurultay konuşmasına yansımadi. Ama Kılıçdaroğlu'nun başında olduğu CHP o eski durduğu yerde değil. Her şeye ideoloji gözlüğüyle veya devlet perspektifiyle bakmıyor. En azından bakış açısını değiştirdi. Parti içindeki yeniliklere direnen yapıya rağmen daha cesur mesajlar verebilirdi. Cesaret liderliğin olmazsa olmazlarından. İdare-i maslahatla büyük adımlar atılamaz. Sadece gün kurtarılır o kadar.

Değişim Parti Meclisi'ne yansıdı mı? Pek değil. 'Eski ile yeninin sentezi' deniyor. Ama çok fazla eski isim var. Adnan Keskin gibi tabandan gelen isimleri kastetmiyorum. Keskin önseçimi kazanarak milletvekili oldu. Belli ki halkta karşılığı var. Eskiler derken halk değil Ankara siyasetçilerini kastediyorum. Onlar değişim yolculuğunda Kılıçdaroğlu'nun işini zorlaştırabilir. Zorlaştırmanın ötesinde yolunu kesebilirler.

Parti Meclisi seçiminde iki isim üzerinden yürütülen operasyon CHP liderinin karşılaşacağı güçlükleri gösteriyor. Eski Erzincan Savcısı İlhan Cihaner, Kılıçdaroğlu'nun anahtar listesinde yoktu. Parti içinde bir grubun özel çalışmasıyla Parti Meclisi'ne girmeyi başardı. Muhammet Çakmak CHP'nin muhafazakar yüzlerindendi. Aynı grup 'Bu adam dinci' diye propaganda yaptı, CHP liderinin Parti Meclisi'nde görmek istediği Çakmak'ın ismini çizdi. Parti Meclisi'nin isimlendirilmesi önemli kuşkusuz ama ondan çok daha önemli olan MYK'da yer alacak isimler.

Kurultay'dan 2014 vizyonu çıkarmak zor. Kılıçdaroğlu cesaretini toplayarak değişimi politikaya dönüştürebilirse 2014'e umutla girebilir. Yerel seçimlerde Ankara ve İstanbul'da AK Parti ile başa baş yarışabilir. Yoksa CHP için sandık yine hüsrana olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye nelere gebe?

Mustafa Ünal 2012.07.25

Düne kadar, "Beşşar Esed ne zaman gidecek?" sorusuna cevap aranıyordu. Bugün ise Esed sonrası Suriye'nin ne olacağına... Acaba Suriye bir Kürt devletine mi gebe? Sınırın öte yakasından gelen haberler pek iç açıcı değil.

Esed güçlerinin çekildiği bölgelere Barzani ve PKK destekli Kürtler yerleşti. Bazı şehirlere Abdullah Öcalan posterleri, bölücü terör örgütünün bayrakları asıldı. Bu görüntüler Türkiye'yi tedirgin etmeye yetti. Esed rejiminin PKK'ya ilgisi yeni değil. Yıllarca terörü besledi. Öcalan'ın Şam'da ikamet etmesine imkân sağladı. Türkiye'ye dönük terör tehdidinin coğrafyasıydı Suriye. Örgütün içinde azımsanmayacak oranda Suriye uyruklu terörist var. Kanlı eylemlerde ayak izine rastlanan Fehman Hüseyin bunlardan biri sözcelimi. 'Kürt devleti' projesini gerçekleştirmek için faaliyet gösteren KCK'nın hedef sahasında sadece Türkiye ve Irak yok, aynı zamanda Suriye de bulunuyor. Suriye, Kürt devletine mi gebe sorusu boşuna değil.

Artık belli oldu ki, Beşşar Esed rejiminin sonu geldi. Pek uzak olmayan zamanda BAAS rejimi son kalesini de kaybedecek. Ve tarihe karışacak. Geçen hafta Şam'da 'güvenlik zirvesinde' patlayan bomba dönüm noktası oldu. Esed en yakınlarını kaybetmekle kalmadı, çöküşün başlangıcını gördü. Esed rejimi için psikolojik eşik oldu. Esed gerilerken, muhalifler sürekli mevzi kazanıyor. Zaman Esed'in aleyhine, muhaliflerin lehine işliyor. Bazı gümrük kapıları muhaliflerin eline geçti. Birçok şehir muhaliflerin kontrolünde. Esed, Şam'da da rahat değil. Esed rejiminin en büyük destekçisi Rusya bile yumuşak geçiş için yeni formüller peşinde.

Sürpriz mi? Değil. Olacağı buydu. Değişim rüzgârını belki 'Arap baharı' tetikledi ama ülkenin 'iç dinamikleri' besledi. Halka yaslanmayan bir rejimin ayakta durma şansı yok. Yönetimlerin kan akıtarak, kendi halkına silah doğrultarak ömrünü uzatamayacağı acı örnekleriyle görüldü. Beşşar Esed'i bekleyen son da farklı değil.

Türkiye, başından beri Suriye politikasını Beşşar Esed'in gitmesi üzerine oturttu. Muhaliflere destek verdi. Arap Ligi'ni harekete geçirdi. Sorunu uluslararası camiaya taşıdı. Doğrusu Esed'in bu kadar dayanacağı öngörülüyordu. Bunda Rusya ve Çin faktörünün yanı sıra uluslararası camianın isteksizliği önemli rol oynadı.

Biraz gecikerek de olsa Türkiye'nin istediği olacak: Beşşar Esed gidecek... Ya sonra? Nasıl bir Suriye kurulacak? Ülke bütünlüğünü koruyabilecek mi? Yoksa üçe mi bölünecek? Nusayri ve Kürt devleti gibi senaryolar gerçek mi olacak? Irak'tan sonra parçalı bir Suriye, Türkiye için risk olmaz mı? Terör tehdidinden sonra devlet tehdidi mi? Sınırın öte yakasından gelen haber ve görüntüler geçici mi yoksa kalıcı bir duruma mı işaret ediyor? Muhalifler Esed'den sonra Şam'a hâkim olabilecek mi?

Muhalif komutanlar 'hayır' diyor. Tuğgeneral Abdülkerim'in söyledikleri dün Zaman'ın manşetiydi. Muhalif general, Lazkiye merkezli Nusayri devletinin Suriye gerçekleriyle uyuşmadığını anlatırken PKK'nın da Kürtler arasında tabanı bulunmadığını belirtti. Geçiş sürecinin sancılı olacağı bugünden belli... Libya ve Mısır örneklerinde olduğu gibi yönetimlerin el değiştirmesi akşamdan sabaha kolayca gerçekleşmiyor. Yeni inşa süreci beraberinde ciddi sıkıntılar da doğuruyor. Suriye'nin yeni döneme sancısız gireceğini kimse beklemiyor zaten. Suriye, Ortadoğu denkleminin tam merkezinde yer alan bir ülke. Şam gerek tarihin akışı içinde gerekse günümüz dünyasında, büyük devletlerin çıkarlarının kesişme noktası. Suriye'nin geleceğini sadece iç dinamikleri belirleyemez, dış etkenler de az çok rol oynar. Bu ülkelerden biri de hiç şüphesiz Türkiye... Başkaları da var tabii. Onların stratejileri, onların hesapları da çok önemli.

Belli ki Esed sonrasının Suriyesi çok şeylere gebe...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Londra'da altın yarışı

Mustafa Ünal 2012.07.27

Dünyanın gözü Londra'da. Daha doğrusu bugün başlayacak olimpiyatlarda. Olimpiyatlar en büyük spor organizasyonu. Londra'da binlerce sporcu yarışacak.

Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç'la Londra'dayım. Heyecan büyük. Türkiye birçok 'ilki' bir arada yaşıyor. Rekor sayıda sporcu. Toplam 181 kişi. Bugüne kadar bu rakama ulaşamadı. Bayan sporcu sayısı erkeklerden fazla. Bu

da bir ilk. Ve on yıllar sonra takım sporlarında da yarışacağız. Bugüne kadar sadece bireysel alanlarda vardık. Şimdi basketbol ve voleybol takımlarıyla boy göstereceğiz.

Takıma o kadar uzak kalmışız ki 'ödül yönetmeliği' bireysel yarışa göre düzenlenmiş. Ödülün maddi değeri de yüksek... 2 bin altın. Ya takım şampiyon olursa ne olacak? Bakan Kılıç'a sorduk, "Hele altın alalım, gerisi kolay..." dedi. Yönetmeliğin takım sporuna uyarlanacağını ipuçlarını verdi. Bir önceki olimpiyatlarda, Pekin'de umduğumuzu bulamamıştık. Sonuçlar beklentilerin çok altındaydı. Sadece bir altınla yetinmiştik. Londra'da hedef büyük. Katılım oranının yüksekliği madalyaya da yansiyacak mı? Bakan, tahminde bulunmak istemedi. İsrarlı sorulara rağmen altın madalya konusunda bir rakam telaffuz etmedi. Ama 'beklenti ve umutlar' çok diri. Kafilenin başında bulunan Spor Genel Müdürü Mehmet Baykan kıpır kıpır. "En iyisini yapacağız!" diyor. Kaç altın? Rakam tahmini yok. "Sürprizlere hazır olun..." dedi. Altın hiç beklenmeyen branşlardan gelebilir. Güreş ve haltere yeni halkalar eklenebilir.

Her madalya kıymetli. Bazı ülkelerin çok yol aldığı, yarışa önde başladığı spor dalları var. Biz belli alanların dışına yeni yeni çıkıyoruz. Düne kadar, güreş dışında aldığımız tek madalya genel kültür yarışmalarının sorusuydu. Doğru cevap üç adım atlamada Ruhi Sarıalp'ti. 1948 Londra Olimpiyatları'nda üçüncü olmuştu. 64 yıl sonra yine Londra... Niye ilkler yaşanmasın. Güreş, 'ata sporu' haliyle en fazla madalyayı minderde aldık. Naim Süleymanoğlu ile halterde çığır açtık, son dönemde atletizmde büyük sıçrama yaptık. Atıcılık ve tekvandoda büyük ilerleme kaydettik. Bazı branşlar bazı ülkelerin tekeline. Basketbolda Amerika mesela... Bayanlarda da farklı değil. Bugüne kadar tek yenilgileri var. Şansa bakın ki aynı grupta mücadele vereceğiz. Başarının ölçüsü altın olsa bile bazı branşlarda bronz bile altın değerinde.

Olimpiyatın havası Londra'ya tam yansımamış. Her sokakta, her meydanda olimpiyatın havasını soluyacağımızı düşünmüştüm. 2012 rakamından üretilmiş logoyu anlamlandırmak çok zor. Biraz havaalanı ve bazı merkezi yerlerde olimpiyatı hissetmek mümkün. Reklam ve sloganlar zayıf. Güvenlik olağanüstü. Asker ve polisle takviye edilmiş. Çatılara uçak ve füze savunma sistemleri yerleştirilmiş. Sürekli bir teyakkuz hali var. Yollarda bir şerit, "olympic line" olarak olimpiyat araçlarının kullanımına ayrılmış. Gönüllü şoförler ve giydirilmiş araçlarla olimpiyat mahalline ulaşmak işkence. Hemen herkesten yaşanmış hikâyeler dinlemek mümkün. Yarım saatlik yolu, 3,5 saatte ancak alabilenden tutun da saatlerce Londra'nın içinde tur atmak zorunda kalanlara kadar dramatik örnekler var. Amerikalı sporcuları taşıyan araç Londra'nın içinde 5 saat boyunca dolaşmış. Şoförler gönüllü ama ne yolu biliyorlar ne de araç kullanımını. Rivayet değil bizzat tanık oldum. Olimpiyat köyüne gidiş de dönüş de tam filmlik. Giderken yolu hiç bilmeyen 70 yaşlarında bir bayan, dönüşte ise araç kullanmayı yeni öğrenmiş, kalkışlarda motoru defalarca stop ettiren yirmi yaşlarında bir çocuk. Bakan Kılıç aksaklığı görünce, "Eğer 2020 İstanbul'u alırsak gönüllüler yerine, taksi şoförleriyle çalışmalıyız." dedi.

Türkiye'nin 2020 İstanbul hedefi var. Başbakan Erdoğan dün geldi. Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı ile görüşecek. Gündem İstanbul. Kılıç, "İstanbul, 2020'yi fazlasıyla hak ediyor..." dedi. Ankara'nın Suriye ve Askeri Şura gibi ağır gündemi var. Hayat sadece siyasetten ibaret değil. İki hafta boyunca Londra'da altın yarışı var. Gözümüz Türk sporcularında.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rüya gibi

On binlerce kişinin bakışları arasında ilerleyen araç, bayrakların asıldığı suni tepenin önüne geldi, içinden beyaz takım elbiseli siyah gözlüklü bir adam çıktı, ayakta zor duruyordu, yanında bulunan arkadaşının yardımıyla sandalyeye oturdu.

Bir ucundan BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un tuttuğu olimpiyat bayrağı ona doğru yaklaşıyordu. Güçlkle ayağa kalktı, bayrağı bir süre tuttu.

O siyah gözlüklü adam Muhammed Ali Clay'di. Bu sahne, Londra Olimpiyatları'nın açılışında, final bölümünde yaşandı. Bayrak, Clay'in dokunuşundan sonra göndere çekildi. Benim için açılışın en etkileyici sahnesiydi. O, bir zamanlar kelebek gibi uçan, arı gibi sokan adamdı. Hâlâ yaşayan bir efsane. Tüm zamanların en büyük boksörü. Müslüman kimliğinden dolayı Türk insanı onu çok sevdi. Ringlerin en hareketli ağır sıklet şampiyonuydu. Spordan sonraki hayatı iyi geçmedi. Parkinson hastalığına yakalandı.

Saatler öncesinden olimpiyat köyüne doğru yola çıkarken olağanüstü gösteri izleyeceğimize emindik. Olimpiyatlar sadece rekorlarıyla değil, renkli etkinlikleriyle de hafızalarda yer ediyor çünkü. Özellikle de açılış programı... Kimi sahneler yıllarca unutulmuyor. Uçan adamı veya meşalenin okla tutuşturulmasını hatırlamamak mümkün mü? Köye ulaşmak zor, Londra'nın olağan trafiğine olimpiyatı da ekleyince yoğunluğu siz düşünün.

Stadyuma girmek zor değil, insan selinin içinden akarken görevliler ve işaretlerin yardımıyla oturacağınız yeri rahat buluyorsunuz. Ama önce üniformalı askerlerin sıkı güvenlik aramasından geçmek zorundasınız. Tribüne oturanların ilk gördüğü, bir köy hayatı oldu. O kadar gerçekçiydi ki, tam ortaya yerleştirilmiş köy evinin bacasından dumanlar tütüyordu.

Köy hayatı, en küçük ayrıntısına kadar yansıtıldı. Büyükbaş hayvandan koyun keçiye, tavuk ördeğe kadar. Köyden olimpiyatlara uzanan tarihsel süreçler anlatıldı. Köyün yerini, sanayi devrimi aldı. Dakikalar içinde köy kasabaya, şehre dönüştü, çimler, bahçeler gitti, onların yerinde çelik bacalar yükseldi. Sahanın tam ortasına fabrikalar kuruldu.

Sonrası masal gibiydi. Stadyum sanki film platosuna döndü. Sağlık teması işlendi. Hastane odalarında görmeye alışık olduğumuz yüzlerce yatak, sahayı doldurdu. Tribündeki herkes Harry Potter'ın fantastik sahnelerinin figüranı oldu. İngilizler sadece tarihlerini değil, kahramanlarını da sahaya yansıttı.

En büyük sürpriz Kraliçe'nin de rol almasıydı. Nasıl mı? Önce James Bond göründü ekranda. Daha doğrusu Bond'u oynayan aktör Craig... Bond, Saray'da Kraliçe'nin odasına girdi. Birlikte çıktılar ve helikopterle Londra'nın sembollerinin üzerinden uçarak açılışların yapıldığı stadyuma doğru ilerlediler. O anda helikopterler sahanın üzerinde göründü.

Gerçekle sanal birleşti. Kraliçe ve Bond, üzerinde Britanya bayrağı olan paraşütle atladı. Kendileri değil tabii, dublörleri. Kısa süre sonra da Kraliçe alkışlar arasında Kraliyet Locası'ndaki yerini aldı. Kraliçe'nin rol aldığı bu sahne, olimpiyat açılışlarının unutulmazları arasına girdi.

Meşaleyi stada İngiliz futbolcu David Beckham'ın getirişi, sahanın ortasında tutuşturulan ateşin büyük bir meşaleye dönüşmesi, ışık oyunları, olimpiyat halkalarının saçtığı ışıklar olağanüstü görsel şölendi, yazıyla anlatmak, kelimelerle ifade etmek mümkün değil.

Geçit töreni de çok renkliydi. Toplam 204 ülke... Aralarında adını duymadıklarımız var. Spor adamı ve oyuncular geleneksel kıyafetleriyle tribünün önünden geçti. Bayrakları taşıyan kimi sporcuların yüzüne aşınayız. Jamaika

bayrağı 100 ve 200 metre dünya rekortmeni Hüseyin'in elinde. Suudi Arabistan adına yürüyenlerin arasında 3 de kadının bulunması dikkat çekti. Geçit törenine bir-iki kişiyle katılanlar da vardı, ordu gibi çok kalabalık olan da. En fazla sporcu, yarışların da favorisi ABD'deydi.

Kraliçe'nin oyuncu gibi rol aldığı, Ban Ki-moon'un bayrak taşıdığı, Muhammed Ali'li Londra Olimpiyatları'nın açılışı sadece olağanüstü görselliğe sahne olmadı, bazı sembollerle de öne çıktı. Yaşadıklarım, benim için de bir ilkti. Sizinle paylaşmak istedim. Masal gibi açılan olimpiyatlar, inşallah Türkiye için rüya gibi geçer...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tutukluluk avantaja dönüşmemeli

Mustafa Ünal 2012.08.01

Son dönemde her Yüksek Askerî Şûra toplantısı kamuoyunu altüst eden sürprizlere sahne oluyor. Geçen sene Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner istifa etti.

Tek başına da değil, kuvvet komutanlarını da alarak gitti. Önceki yıl tutuklu generaller yüzünden toplantı planlanandan uzun sürdü. Dönemin Genelkurmay Başkanı Başbuğ, istifa resti çekti. Sadece Jandarma Komutanı Atilla Işık görevini bıraktı. Kara Kuvvetleri komutanı olacaktı, emekli oldu. 2010'un YAŞ kararları ilk kez 4. günün akşamı değil, birkaç gün sonra açıklanabildi.

Yaşar Büyükanıt'ın gelişi kolay olmadı. Hakkında akla ziyan iddialar ortaya atıldı. Bu belgeler daha sonra Ergenekon'dan yargılanan generallerin bilgisayarlarından çıktı. Büyükanıt'ın halefi İlker Başbuğ'un da koltuğuna pek rahat oturduğu söylenemez. Ağlama Duvarı önündeki fotoğraflar çok tartışıldı.

Yakın tarihi hatırlayınca, bugün başlayacak olan Yüksek Askerî Şûra toplantısına sessiz girdiğimiz söylenebilir. Hararetli tartışmalar yok, rütbe alması muhtemel generallerle ilgili iddialar ortaya saçılmıyor, belgeler elden ele dolaşmıyor. Bir sürpriz de beklenmiyor. Bunda Genelkurmay Başkanı'nın değişmeyecek olmasının payı var şüphesiz. O koltuk sahip değiştirirken ülkenin harareti bir anda yükseliyor.

Öncesindeki sükunet Şûra'nın önemsizliği anlamına gelmiyor. Son yılların en önemli toplantısı aslında. Bugüne kadar şûra hukukla sınavından başarıyla çıkamadı. 'Tutuklu generallerle' ilgili sorunu zamana yaydı. Kimine temdit verdi, kimine görevlendirme yaptı. Yargının nihai kararı önemli. Ancak tutukluluk gerekçeleri bile o generaller hakkında karar vermek için yeterli.

Her biri hakkında iddianame tanzim edildi. Ve mahkemeler 'tutuklu' olarak yargılanmalarına hükmetti. Tahliye yönündeki itirazlar her defasında reddedildi. TSK'da en ufak sicil bozukluğu terfiyi engellerken, tasfiyenin yolunu açarken, Yüksek Askerî Şûra'nın tutukluluk gibi ağır vakalar karşısında dosyaları temditlerle zamana yayma yaklaşımları sorunu çözmedi, daha da ağırlaştırdı.

İşte bu 'ağır dosyalar' bugün başlayacak şûranın gündeminde. Geçen sene Başbakan Erdoğan, başkanlığını yaptığı toplantı masasının başına tek başına oturmuştu. Bir ilkti bu. Önceki yıllarda Genelkurmay başkanlarıyla birlikte paylaşıldı. O fotoğraf karesi demokrasi açısından olumlu karşılanmıştı. Aynı görüntü herhalde bu yıl

da tekrarlanır. O kadar demokratik arızalar yaşadık ki sembolik de olsa bu gibi fotoğrafların etkisi büyük oluyor.

Başbakan asan, darbe yapan, Meclis kapatan, siyaseti tatile çıkaran TSK'dan, başbakanı başkanlık koltuğunda tek başına oturtan Genelkurmay'a kolay gelmedi. O fotoğraf tek başına yeterli değil tabii. O görüntünün kararlara dönüşmesi gerekiyor.

Bugün başlayacak Şûra'nın en önemli gündemi 'kangren' haline gelen 'tutuklu generaller' sorunu. Sayıları az değil. Ergenekon, Balyoz, İnternet Andıcı ve 28 Şubat gibi davalardan halen 68 muvazzaf general ve amiral tutuklu. Görmezden gelinebilir mi? Pansuman tedbirlerle, ara formüllerle geçirilebilir mi?

68 tutuklu generalden 40'ının durumu masaya gelecek. 20'si geçen yıl 'temdit' almıştı. Cumhurbaşkanı Gül'ün kararları imzalarken 'bir defaya mahsus uzatma' notu düştüğü kulislere yansımıştı. TSK'nın toplam 47 temdit kadrosu var. 40'ının tutuklu generallerle doldurulması kurum açısından da sorun. Tutuklu olmak avantaja dönüşecek. Dosyanız tutuklu olarak Şûra'ya gelirse otomatik olarak temdit alacaksınız. Bu, hiçbir suçu olmayan diğer generallere haksızlık.

2012 Şûra'sı 'tutuklu generaller' sorununu çözmek zorunda. Başka seçeneği yok. Gelecek yıllara erteleme lüksü yok. Ülkenin içeride ve dışarıda ciddi güvenlik risklerinin yaşandığı bir süreçte, TSK istese de o kadar tutuklu generali taşıyamaz. Yapılması gereken belli... Hukuk ne diyorsa o. 'Bir general hakkında iddianame tanzim edilmesi ve tutukluluk hali' karar için yeterli gerekçe. YAŞ'ın hukukla sınavı bu yıl da zor. Bakalım başarabilecek mi?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tanık

Mustafa Ünal 2012.08.03

Bu kez 'tanık' sıradan biri değil. Eski Genelkurmay Başkanı. Adı sanı belli. Hilmi Özkök. İsmi yüzünü gizlemiş değil.

Dün Silivri'ye gitti, hakimlerin karşısına çıktı. Gördüklerini bildiklerini anlattı. Savcıların sorularına cevap verdi. Bütün açıklıkla mı? Değil elbette.

Ağzından çıkacak her sözün hukukî karara dönüşeceğinin farkında. Askerlik mesleğinde 'silah arkadaşlığı' kutsaldır. Yeri gelir omuz omuza ölüme gidersiniz. Söyledikleriniz 'cezaya' gerekçe oluşturacaksa kolay konuşamazsınız. Buna psikolojik havayı da ekleyin.

Tutuklu veya tutuksuz olarak yargılanan arkadaşlarınızın gözü kulağı sizin ağzınızdan çıkacak sözlerde. Günler öncesinden üzerinizde baskı oluşmuş. Kolay mı konuşmak? Her şeyi açık açık anlatmak? Değil elbette...

Hilmi Özkök'ün üslubuna aşınayız. Bugüne kadar çok mesaj verdi. Bazen susarak hal diliyle, bazen ima yoluyla bazen de doğrudan... Çoğu kere yarım ağız konuştu. Düşüncelerini atasözleriyle, benzetmelerle anlattı.

Mesajlarını doğru adrese göndermesini bildi. 'Ben kasaptaki ete soğan doğramam' dedi. Ne demek istediğini anlayan anladı. 'Ne evet derim, ne hayır derim' dedi. Neyi söylemek istediğini herkes anladı.

Hilmi Özkök çok zor dönemde görev yaptı. Selefi Hüseyin Kıvrıkoğlu 'çalışma arkadaşlarını' belirlemesine bile fırsat vermedi. Aytaç Yalman'ı, emekli olması gerekirken kuralları zorlayarak Kara Kuvvetleri Komutanı koltuğuna oturttu. Özkök'ün Genelkurmay Başkanlığı'na gelişi de kolay olmadı. Dönemin Başbakanı 'Irak savaşını' gerekçe göstererek Kıvrıkoğlu'nun görev süresini bir yıl uzatmak için uğraştı. Burada asıl amaç Özkök'ü engellemekti.

Özkök'ün 4 yıllık görev süresi Türkiye'nin en kritik dönemi... Sistemin tehlike olarak gördüğü AK Parti'nin ilk iktidar yılları. Ve iki parti kapatan 28 Şubat'ın kurşun gibi ağır havası tam dağılmamış, dumanı üzerinde tütmede. Hakkını teslim etmek gerekir ki Özkök içeriden, dışarıdan, alttan, yandan gelen baskılara aldırmaksızın süreci çok iyi yönetti. Macera arayışları sadece demokrasi gemisini değil Türkiye'yi batırabilirdi.

Hilmi Özkök dün Silivri'deydi. Ergenekon davasında 'tanık' sıfatıyla ifade verdi. Soruşturma safhasında da savcıların sorularına cevap vermişti. İlker Başbuğ da mahkeme salonundaydı. Özkök, 'Ayışığı ve Yakamoz' darbe planlarını doğruladı. '2004 yılı bahar aylarında bir slayt sunum geldi. Ayışığı ve Yakamoz sunumlarını gördüm ve bunları okudum. Bu konuyu astlarımla dahi paylaşmadım. İddialar çok büyüktü...' dedi.

Darbe senaryoları Ergenekon davasının özü. Neden hukukî işlem yapmadığını anlatırken de 'Meşru belge olmadığı için işlem yapmadım. Kara Kuvvetleri'nin emrinde 300 bin kişi var. Astlarınıza olan güvensizlik büyük sorunlara neden olabilir...' dedi. Kara Kuvvetleri Komutanı kendisine rağmen atanan Aytaç Yalman'dı. Türkiye'nin iklimi de uygun değildi zaten. O dönem darbe girişimlerine karşı gerek askeri gerekse sivil yargı yoluyla sonuç almak neredeyse imkânsızdı.

Özkök mahkemenin huzurunda 'Evet, orada böyle bir söz söylendi. Muhtemel hareket tarzlarından biriydi' dedi. Orada dediği komutan arkadaşlarıyla yaptığı toplantı. O söz de 'muhtıra'... Bu Özden Örnek'e ait günlüklerin doğrulanması demek. O toplantının ayrıntıları günlüklerde anlatılıyor. Tarih 3 Aralık 2003. AK Parti iktidarda birinci yılını doldurmuş.

Örnek, günlüklerine şöyle not düşmüş: 'Sabah Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda başarılı birlikler ödül törenine katıldık. Sonra beraberce Genelkurmay'a geçerek çok önemli toplantıyı icra etmeye başladık'. Komutanlar kıdem sırasına göre konuşmuş. Konu siyaset. 'AK Parti hükümetinden nasıl kurtuluruz?' sorusuna cevap aranıyor. 'Geç kalıyoruz' diyen de var, 'Devlet tehlikede', 'İcraata geçmeliyiz', 'Söz artık bitti' diyenler de...

Komutanlardan biri 'Parlamento feshedilmeli' önerisini getirmiş. Ve muhtıra önerisi o komutandan. Aytaç Yalman'dan yani: 'Zamanı boşuna geçirdik. Benim önerim hemen ve gecikmesiz eylem planına başlamak. Seçimden önce muhtıra vermeliyiz.'

Bu kez tanık sıradan biri değil, Hilmi Özkök. Lafın tamamını söyleyen biri olmamasına rağmen 'Ergenekon şemasını gördüm' dedi, 'Ayışığı, Yakamoz darbe planlarını okudum' dedi, muhtırayı kastederek 'O söz toplantıda söylendi' dedi. Daha ne desin.

Yaş 2012

Mustafa Ünal 2012.08.05

'Tutuklu generaller' son üç yılın konusu. Önce sayıları azdı, sonra giderek arttı. Bugün 68 rakamına kadar ulaştı.

İlker Başbuğ döneminde üç generalin dosyası YAŞ'a geldi. Başbuğ yargı süreci yokmuş gibi davranmaya kalktı. Sorunu ağır krize dönüştürdü. O üç generalin dosyası Yüksek Askeri İdare Mahkemesi'ne kadar taşındı.

Tartışması aylarca sürdü. Son sözü hükümet söyledi. O üç generali Başbuğ'a rağmen açığa aldı. Başbuğ meslek taassubu yerine hukuku gözetseydi, sorun çok daha erken çözülmüştü. Ama hem hukuka hem de siyasi iradeye direnme yolunu seçti. Ülkenin gerçeklerini okuyamadı, eski alışkanlıklarla yürünebileceğini sandı.

Geçen yılın YAŞ toplantısında da en önemli gündem 'tutuklu generaller' konusuydu. Özellikle de Balyoz davasından tutuklu yargılanan generaller... Işık Koşaner olaya sadece YAŞ gündemine gelecek 'dosyalar' olarak bakmadı. O da Başbuğ gibi 'meslek dayanışmasını' biricik hareket tarzı olarak benimsedi.

Generallerin tahliye edilmesi için yargıya baskı yaptı. Hükümete yüklendi, 'Böyle gitmez' dedi. Sonuç alamayınca 'istifa seçeneğini' devreye soktu. Tek başına da değil, kuvvet komutanlarıyla birlikte görevi bıraktı. İstifalar yüzünden 2011 YAŞ'ı olağanüstü gelişmelere sahne olunca 'tutuklu generaller' sorununa neşter vurulamadı.

Şûra'ya dosyası gelen 20 general sadece bir yıllığına 'uzatma' aldı. Cumhurbaşkanı Gül kararların altına imza atarken bu notu özellikle düştü. Belli ki tutuklulara temdit uygulamasının bir temayüle dönüşmesini istemedi. 2011 temditleri içtihat değil istisnaydı. Bir defaya mahsustu. Kurala dönüşmezdi.

2012 YAŞ'ına girerken 'tutuklu generaller' konusu daha fazla taşınamaz noktaya çoktan gelmişti. TSK geleneğinde en ufak sicil bozukluğu bile terfiye engelken hakkında iddianame hazırlanmış, tutuklu yargılanan bir kişinin, pozisyonunu koruması, görev alması mümkün olabilir mi? TSK'nın hangi birimi 'vekaleten' aylarca, yıllarca yönetilebilir? Hem moral hem idare açısından zafiyet değil mi?

Yargı sürecinin tamamlanmadığı doğru. En temel hukuk kaidesi: Hiç kimse peşinen suçlu görülemez. Ancak 'iddianame tanzimi ve tutukluluk hali' de görmezden gelinemez. Yok sayılamaz. 2012 YAŞ'ı 'tutuklu generaller' hakkında vereceği karar açısından önemliydi.

Ne Genelkurmay başkanı, ne de kuvvet komutanı değişimi söz konusu... Gerçi, kulislere Hava Kuvvetleri Komutanı Mehmet Erten'in görevden alınabileceği iddiası düşmedi de değil. 'Uludere faciasına, nasıl düştüğü hâlâ muamma olan uçak eklendi. Her iki olayda da az ya da çok Hava Kuvvetleri Komutanı'nın sorumluluğu olmadığı düşünülemeyeceğine göre görevden alma bir ihtimal olarak konuşuldu. Ama yerini korudu.

Geçen YAŞ'ta masanın başında tek başına oturan, başkanlığı Genelkurmay Başkanı ile paylaşmayan Başbakan Erdoğan'ın fotoğrafı üzerine çok yorumlar yapılmıştı. O fotoğraf tekrarlandı. Artık kalıcı hale geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Erdoğan'ın yerine gelecekler o pozisyonu korumak zorunda. Bir ayrıntıyı dile dolayanlar oldu. O da masada suyun bulunmaması. İklim Ramazan ya, boş masa üzerinden farklı yorum yapanlara rastlandı. Üzerinde durmaya değecek konu olduğunu düşünmüyorum. Olağan bir durum.

2012 YAŞ'ına tutuklu generallerle ilgili kararlar damgasını vurdu. Dosyası Şûra'ya gelen 37 tutuklu general emekliye sevk edildi. 2010'dan devreden 3 generali de listeye ekleyince rakam 40'a ulaştı. Doğru olan da buydu. Üç yıldır giderek büyüyen sorun 2012'de çözülebildi. Genelkurmay Başkanı Özel 'kriz' yerine hukuku

tercih etti. AK Parti Hükümeti'nin tavrı zaten belliydi, Cumhurbaşkanı Gül'ün ne düşündüğü biliniyordu. Sonuç: Olması gereken... Erteleme, öteleme yok. Ne temdit ne görevlendirme 40 general emekli. Bundan sonraki YAŞ toplantıları için bir içtihat bu. 2012 YAŞ'ına çok referans yapılacak.

AK Parti Hükümeti çetelerle, cuntalarla mücadele politikasında oluşmaya başlayan kuşkuları da ortadan kaldırdı. Tutuklu 40 generalin emekli edilmesi her şeyden öte siyasi iradenin eseri.

2012 YAŞ kararları hem sistemi, hem TSK'yı rahatlatacak. Tabii ülkeyi de... Ordunun hiçbir birimi vekaleten veya idareten yönetilemezdi.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim ve yeni anayasa

Mustafa Ünal 2012.08.10

Yerel seçimlerin öne alınması ağırlık kazandı. Sürpriz değil. AK Parti sıcak bakıyordu zaten. MHP de 'varım' dedi. CHP soğuk. Seçimlerin 'zamanında' olmasını istiyor. Ancak seçimden kaçan parti görüntüsü, politika değişikliğine neden olabilir.

İki partinin uzlaşması yeterli. 2013 sonbaharında muhtemelen de 'ekim' ayında seçim var. Seneye bu vakitler takvim işlemeye başlar. Adaylar görücüye çıkar. Siyasetin heyecanı artar. Ülke, farklı bir iklime girer.

Yerel seçim, üçlü seçimin ilk ayağı, ardından cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimler var. Anlayacağınız, Türkiye seçim atmosferine girince bir daha çıkmayacak. Her bir sandık sonucu, bir sonrakini etkileyecek. Yerel seçimlerde sadece belediye başkanları seçilmeyecek, ortaya çıkacak tablo mahiyetleri farklı olsa da cumhurbaşkanlığı seçiminin atmosferini oluşturacak.

Partiler stratejilerini ilk sandığın rakamlarına göre belirleyecek. Hiç hazırlıksız da değiller. Kongrelerde partilerin yapısı seçime göre şekilleniyor. CHP, partiyi seçime götürecek kurultayı yaptı. AK Parti ve MHP'nin kongreleri ise sonbaharda.

CHP 'yerel seçim zamanında olsun' derken hesabı, kaybedeceğini düşündüğü AK Parti'nin toparlanamadan, cumhurbaşkanlığı seçimlerine yaralı girmesi. İki seçim arasında çok kısa süre var çünkü. Sonbaharda yapılacak seçimlerin AK Parti'ye yaralarını sarma veya toparlanma imkânı vereceğini hesap ediyor.

AK Parti, yine seçimlerin favorisi. Ancak favori olmak kazanmanın garantisi değil. Aksine beraberinde ciddi zorluklar getiriyor. Tek başına yarışamayacağına inanan rakipleriniz size karşı blok oluşturabilir. Partiler arasında 'işbirliği' yaşandığını 2009 seçimleri gösterdi. Bunun sonuç alacak şekilde artarak devam edeceğini kestirmek zor değil.

CHP, bu kez çok iddialı. Genel Başkan Yardımcısı Gürsel Tekin'le bir ara konuşurken 'İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde fark kapandı. Bak göreceksiniz, rahat kazanacağız' dediğini hatırlıyorum. AK Parti, Numan Kurtulmuş'u alarak yeni bir rüzgâr oluşturmak istiyor ama yeterli olmayabilir. Seçmenin karşısına yeni kozlarla çıkmak zorunda. Eskiye tekrarlamak, mevcudu hatırlatmak kazanmaya yetmeyebilir.

Yeni koz mu? Ne olduğu belli. Başbakan Erdoğan, yeni anayasayı halkın önüne koymalı. Yeni anayasanın yeni hava oluşturacağı kesin. 2011 seçimlerinde halka vaadiydi. Bütün partiler söz verdi ama AK Parti daha vurgulu 'yeni anayasa' dedi.

İki yıl yeni anayasa için yeterli süre. Şu ana kadarki çalışmaların umut vaat ettiği söylenemez. İyi niyetli bir süreç işliyor. Bütün partiler masada. Hiçbiri terk etmiş değil. Dört partinin uzlaşması 'idealdir', arzu edilir ancak ne kadar reel olduğu tartışılır. Anayasa Uzlaşma Komisyonu, 19 Ekim'de başladı çalışmaya. BDP'nin isteği üzerine Temmuz'da 21 gün ara verdi. 1 Ağustos'tan itibaren çalışmalarını hızlandırdı.

Bugüne kadar 20 madde yazılabildi. 6 madde anlaşma sağlanamadığı için atlandı. Bir maddenin kabul edilmesi için 4 partinin de 'evet' demesi gerekli. Sıra 'din ve vicdan hürriyeti', 'vatandaşlık', 'anadilde eğitim' gibi kritik maddelere geldi. Her partinin bu maddelerde kırmızı çizgileri var.

Komisyon toplantıları başladığı gibi sakin değil, daha gergin ve hararetle geçiyor. Sert tartışmalara sahne oluyor. Maddeler ilerledikçe uzlaşmanın daha da zorlaşacağını söylemek kehanet değil. Partilerin hassasiyetleri belli. Politikaları ortada. MHP ile BDP aynı madde üzerinde nasıl uzlaşabilir?

2012'nin yeni anayasa yılı olması hedeflenmişti. Şu ana kadar alınan mesafe pek mümkün olamayacağını gösteriyor. Üç ayda 20 madde ancak yazılabildi. Onlar da en sorunsuz maddeler. 6 ay da yazım öncesi tekliflerin alınması var.

Eğer AK Parti yerel seçimlerde yeni anayasa kozunu kullanmak istiyorsa bugünden anayasa seferberliğini başlatmalı. Ancak yetişir. Başbakan Erdoğan, 'Bir yılda iki-üç anayasa yazılır' demişti. İdeal olmuyorsa reele yönelmek gerekmez mi? Önemli olan neticedir.

Üçlü seçim sürecine yeni anayasa ile girmek AK Parti'yi sadece favori yapmaz, çok daha avantajlı duruma getirir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Olimpiyatlar biterken...

Mustafa Ünal 2012.08.12

Son düzlükte öne geçti. Bir daha da bırakmadı. Hedefe kilitlendi. Rüzgâr gibi bitiş çizgisine doğru koşmaya başladı. Hemen arkasındaki Etiyopyalı son bir hamle yaptı. Yakalamak için. Yaklaştı, yaklaştı... Ama ne mümkün. Asıl atağı bir başka Türk yaptı. Epey gerilerden geldi. Birden hızlandı. Koşmadı adeta uçtu. Rakiplerini tek tek geride bıraktı. Etiyopyalıyı da geçti.

Zafere doğru son adımlar atılırken 'Aslı abla arkadayım' diye bağırdı. Bu sesi ekrandakiler de duydu. Yarışı Aslı ablasının arkasında bitirdi. Araya kimseyi sokmadı. 1500 metre finali Türkiye için bir rüya gibiydi. Beklenen ama gerçekleşmesi zor bir rüya. Ama oldu. Anadolu'nun bağrından çıkan iki sporcumuz başardı. Vaktiyle Süreyya Ayhan'ın yaktığı meşaleyi zirveye taşımasını bildi.

Atletizm, olimpiyatların ruhu. Bizim yeni yeni kıpırdandığımız bir spor dalı. Pistlerde kendimizi yeni gösteriyoruz. Yıllarca 'Balkan başarılarıyla' idare ettik. Balkanlar'ı geçemedik. Bir süredir Avrupa'da zirveye tırmanıyor, dünya sahnesine doğru yol alıyorduk. Olimpiyatlarda madalya umudu vardı. Ancak böyle bir tablo beklemiyorduk.

1500 metrenin ilk iki sporcusu bizden. Aslı ve Gamze. Altın ve gümüş. İki hafta önce Olimpiyat Köyü'nde Federasyon Başkanı Mehmet Terzi ile konuşmuştuk, heyecanlıydı, "Rekor sporcuyla Londra'ya geldik. Mutlaka madalya alacağız." diyordu. Bize bir spor adamının iddiası gibi gelmişti. Ama iddia sözde kalmadı, gerçek oldu. Türkiye atletizmde ilk olimpiyat altınını aldı. Üstelik gümüş de bizim.

Kısa mesafeli yarışlarda Jamaika öne çıktı. Hüseyin Bolt 100 ve 200 metreye ipotek koydu. Maratonda öteden beri Afrikalı sporcuların özellikle de Kenya ve Etiyopya gibi ülkelerin bariz üstünlüğü var. Orta mesafeye de Türkiye mührünü vurdu. Aslı ve Gamze ile. Geçici değil kalıcı bir başarı... Onları başkaları izleyecek.

Açılışını tribünden izlediğim Londra Olimpiyat Oyunları'nı fırsat buldukça ekrandan takip etmeye gayret ettim. Oyunlar hemen her dalda heyecanlı, renkli yarışlara sahne oldu. Uzun yıllar bekleyen rekorlar kırıldı. Türkiye için pek parlak başlamadı. Halter madalya şansımızın olduğu daldı. Ancak 'sıfır' çektik. Bırakın altını bronz bile uzanamadık. Naim Süleymanoğlu ile başlayan, Halil Mutlu ile devam eden bir dönem kapandı.

Siftahı ata sporu güreşle yaptık. Rıza Kayaalp'le grekoromende üçüncü olduk. Madalya çok geç geldi. Kadınlar voleybol ve basketbolda iyi müsabakalar çıkardık aslında ama sonunu getiremedik. Londra'da olmadı ama kadınlar voleybol ve basketbolda madalya çok uzak değil.

Taekwondo Türkiye'nin uluslararası alanda en başarılı olduğu branş. Nedense hakkı pek teslim edilmez. Hatırı sayılır düzeyde dünya ve olimpiyat dereceleri var oysa. Olimpiyat altını Londra'da geldi. Tam da madalyasızlıktan kıvranırken... Taekwondoda üç sporcuyla temsil edildik. Üçü de çok başarılı oldu. Servet Tazegül altına vurdu. Altın kız Nur Tatar gümüşte kaldı. Ama olsun çok genç bir isim. Henüz 19 yaşında. Önü açık. Tatar, Hayrünnisa Gül'ün desteklediği bir sporcuydu. Bu yazıyı yazarken dünya şampiyonu Bahri Tanrıkulu yarı final maçını henüz oynamamıştı. En zor rakibini kolay geçti. Tanrıkulu'nu madalyasız düşünmek mümkün değil. Ona yakışan altındır elbet. Madalya umutlarımız bitmedi, serbest güreşçiler var daha.

Türkiye Londra'da başarılı mı? Başarısız değil. Rakamlara döker, madalya sıralamasına bakarsak sonuç bizi tatmin etmeyebilir. Daha fazla altın aldığımız olimpiyatlar oldu. Londra bir başka gerçeği ortaya koydu. Başarı çeşitlendi. Madalyalar belli dallarda kümelenmedi. Birçok sahaya yayıldı. Hepsinden önemlisi olimpiyat deyince ilk akla gelen atletizm pistlerinde Türkiye var. Türk sporu 'güreş ve halter' sarkacından çıktı. Londra, Türkiye için bir başlangıç. 2016 Brezilya daha fazla altın. Patlama inşaallah 2020 İstanbul'da...

Gaziantep ve Bişkek fotoğrafi...

Mustafa Ünal 2012.08.24

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Kırgızistan gezisi çok kısa sürdü. Program daha yolun başında revize edildi. Gaziantep patlamasından dolayı gezinin iptali tartışıldı. Bişkek zirvesi de önemliydi. Türkiye'nin öncülüğünde kurulan Türk Konseyi üç yıl sonra ikinci toplantısını yapacaktı.

Seyahat, önce Gaziantep'e, oradan Bişkek'e uçacak şekilde yeniden düzenlendi. İyi de oldu. Öğle sıcaklığında Bahaeddin Nakipoğlu Camii'nden verilen fotoğraf teröre en iyi cevaptı. Devletin zirvesi bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Gül ve siyasi parti liderleri... Aynı safta durdu. Ve bir Gaziantep ruhu doğdu.

Kısa Gaziantep turu bize şehrin, doğrudan kardeşlik iklimini hedef alan teröre karşı çok sağlam durduğunu gösterdi. Asil ve vakur bir duruş. Şehir ilk şoku atlatmış. Duygusal tepki yerini sağduyuya bırakmış. Sokaktaki insan terörün neyi hedeflediğinin farkında.

Bişkek yolunda Cumhurbaşkanı Gül'le konuşuyoruz. Tek gündem terör. PKK'nın artan eylemleri. Cumhurbaşkanı Gaziantep fotoğrafının Ankara'nın siyasi iklimini olumlu yönde etkileyeceğine inandığını söyledi. Terör kurbanı küçük çocuğun cenazesi herkes gibi Gül'ü de duygulandırdı. Hislenmemek mümkün mü?

O anı anlatırken "Namazı kıldıran imam o küçücük çocuklar için 'çocuk niyetine' dedi. Onlar daha küçücük çocuklardı." dedi. Malum, cenaze namazlarında 'er kişi' veya 'hatun kişi niyetine' denir. Şimdi buna çocuk da eklendi. Çocuk naaşının liderin birlik beraberlik fotoğrafı kadar kalıcı iz bırakacağı kesin.

Cumhurbaşkanı, PKK'nın 2012'yi final yılı ilan ettiğini söyledi. Büyük planları vardı. Şemdinli'de sahneye koydu. Ağır yenilgi aldı. Gaziantep eylemini terör örgütü üstlenmedi. Bir yabancı devletin parmağı olabilir mi? Suriye olağan şüpheli. Cumhurbaşkanı 'Benim PKK olduğuna dair hiçbir tereddüdüm yok' dedi. Gül'ü bu kadar kesin konuşmaya iten neden terör örgütünün sicili ve gözaltına alınan şüpheliler...

Üstlenmemesinin sebebi mi? Cumhurbaşkanı'na göre 'çocukların ve sivillerin bayramda öldürülmesine Kürt'üyle Türk'üyle tepki verilmesi' olabilir. Gül'e BDP milletvekillerinin teröristlerle kucaklaşma görüntüleri de soruldu. 'Sorumusca' dedi ve ekledi: "Eğer tüm ipleri kopartsalar ancak o zaman yapılacak işti bu." Başından beri BDP'nin yüzünü Ankara'ya dönerek siyaset yapmasını önemseyen Gül'ün, milletvekillerinin ipleri koparmış gibi davrandığını söylemesi ilginç.

Bir meslektaşımız 'Terör sorununu cumhurbaşkanlığınız döneminde çözmek istediğinizi söylemişsiniz. Başbakanlığınıza kadar bu sorun çözülür mü?' diye sordu. Herkes dikkat kesildi. Çünkü Gül'ün söyleyeceği bir söz 2014'e ışık tutabilirdi. En ağırlıklı senaryo Gül ile Erdoğan'ın yer değiştireceği şeklinde. Cumhurbaşkanı 'Bizim aklımızda bunlar yok' dedi. Tahmin edildiği gibi 2014'e dönük değerlendirme yapmaktan kaçındı.

Gaziantep'ten dolayı Bişkek'e geç saatte indik. Ertesi sabah Cumhurbaşkanı Gül, Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Kazakistan'ın oluşturduğu 2. Türk Konseyi Zirvesi'ne katıldı. Burada etkili bir konuşma yaptı. Aynı milletin 6 eşit devleti olarak tüm kardeş ülkeleri Türk Konseyi'nde görmek istediğini belirten Gül "Kardeşler arasında herhangi bir alınganlığa ve çekingenliğe yer olmamalıdır. Günümüz dünyasında işbirliği ve dayanışmaya olan ihtiyaç her zamankinden fazladır." dedi.

Bişkek Zirvesi ile kültür, eğitim ve bilim alanlarında işbirliğinin derinleştirilmesi amaçlanmıştı. İleride önemli sonuçlar doğurması beklenen üç anlaşmaya imza atıldı. Gül'e Dışişleri Bakanı Davutoğlu ile Milli Eğitim Bakanı

Ömer Dinçer eşlik etti. Türk dünyasında liderlerin buluşmasının her zaman simgesel anlamı vardır. Bişkek'ten verilen fotoğraf her açıdan çok anlamlı.

Bişkek'te Cumhurbaşkanı Gül'ün kulak rahatsızlığı nüksettiği için program tekrar revize edildi. Ertesi günkü Kırgızistan resmi görüşmeleri iptal edildi. Zirvenin bitişiyle dönüşe geçildi. İki günlük Kırgızistan seyahati yarım gün sürdü. Ama bu kısa zaman dilimine çok şey sığdı.

Gaziantep ve Bişkek fotoğrafı unutulmayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gül'ün sağlığı

Mustafa Ünal 2012.08.26

'Cumhurbaşkanı ameliyat oldu' veya 'işitme cihazı takılacak' gibi haberler gerçeği yansıtmıyor. Sağlığı gayet iyi. Hastaneye ilk geldiği gün gibi değil. Her geçen gün düzeliyor. Morali yerinde. Fırsat buldukça kitap okuyor. Hafta sonunu hastanede geçirecek. Büyük ihtimalle pazartesi olmazsa salı günü taburcu olması bekleniyor.

Bişkek dönüşü doğrudan hastaneye gitti. Neden hastanede bu kadar uzun kaldığı sorulabilir. İlaçlı tedavi ancak hastane şartlarında mümkün. Ve istirahat iyileşmenin ilacı. Görebildiğim kadarıyla Cumhurbaşkanı Gül çok kısa sürede aramıza dönecek. Mesaisine kaldığı yerden devam edecek. Rahatsızlığı performansını etkilemeyecek. Ankara programlarında bir değişiklik yok.

Hipodrom'daki 30 Ağustos törenlerine katılacak. Yurtdışı programları mı? Onlar o günün şartlarına göre tekrar değerlendirilecek. Doktorları birkaç ay uçak yolculuğu yapmasını istemeyebilir. Sebebi sadece uçağın içinde maruz kalınan yüksek basınç değil. Yoğun tempo ve stresli ortam. Rahatsızlığı tetikleyen faktörler tek değil.

Bişkek seyahatini ertelemesi de öncesinde konuşuldu. Çünkü Suudi Arabistan gezisi çok yorucu geçmişti. Klimalı ortamların daha doğrusu ani sıcak soğuk geçişlerinin vücudun dengesini bozmaması mümkün değil. En sağlıklı insanı bile sarstığını biliyoruz.

Gül'e Bişkek'teki Türk Konseyi Zirvesi'ne gitmemesinin sağlığı açısından daha uygun olacağı söylendi. Ama 'Hayır' dedi, "Biz gitmezsek Zirve'nin anlamı olmaz"... Başından beri Türk dilini konuşan ülkeler toplantısına Türkiye öncülük yapıyordu.

Türkiye'nin yokluğu sadece eksiklik değil, zirvenin havasını da çok olumsuz etkileyecekti. Cumhurbaşkanı Gül sağlığını riske attı. Rahatsızlanmayı göze aldı. "Türkiye için Bişkek'e gitmemiz lazım." dedi. Burada 'devlet adamlığı' sergilediğini söylemek gerekir. Türkiye'nin menfaati için sağlığını hiçe saydı.

Ve zor bir gezi güzergahı izlendi. Uçak önce, ağustos sıcaklığının nefes almayı bile zorlaştırdığı Gaziantep'e indi. Orada hastaneye gitti, yaralıları ziyaret etti. Acılarını paylaştı. Ardından bombalı eylemde hayatını kaybedenlerin cenazesine katıldı.

Cenaze namazına 'çocuk niyetine' diye duruldu. Sıra sıra tabutların arasında küçük çocuklar da vardı çünkü. Bu tablodan etkilenmemek, duygulanmamak mümkün değil. Gül'ün ne kadar etkilendiği sonrasında açıklamalarına yansdı. Çocuklardan söz ederken hislendi. Rahatsızlığın nüksetmesinde Gaziantep'te yaşadıkları da önemli rol oynadı. Duygulandı, gözleri nemlendi, üzüldü...

Havadan Kırgızistan'a doğru yol alırken bir meslektaşımız uçakta "Efendim rahatsız görünüyorsunuz, sesiniz pek iyi değil." dedi. Bişkek'e iner inmez de kulak rahatsızlığı nüksetti. Buna rağmen Türk Konseyi Zirvesi'ne katıldı. Rahatsızlık haliyle gitti, uzun ve etkili bir konuşma yaptı. Zirve planlandığı gibi sonuçlandı. Üç önemli anlaşmaya imza attı. Ki kâğıt üzerinde kalmayacak ve ileride sonuçları olacak anlaşmalar.

Sağlığını hiçe sayarak yola çıkmasını, hasta haliyle toplantıya katılmasını 'devlet adamlığının' yansıması olarak görmek ve hakkını teslim etmek lazım. Türkiye'nin çıkarlarını kendi sağlığının önüne koydu. Gül'ü siyasete ilk girdiği günden beri tanırım. Bazı özelliklerini yakından bilirim. Devlet işlerinde sergilediği bu fedakârlığa dikkat çekmeyi görev saydım.

Umarım işler yolunda gider ve aramıza bir an önce döner. Türkiye'nin ona ihtiyacı var çünkü. Hele içinden geçmekte olduğumuz kritik süreç dikkate alındığında... Sadece doktorlar değil dua da etkili ilaç. Sadece temennilerimiz değil, dualarımız da bir an önce iyileşmesi için...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çiçek'in çıkışı

Mustafa Ünal 2012.08.29

'Vatandaş Cemil Çiçek olarak konuşuyorum' dedi ama sözlerinin böyle okunmayacağını kendisi de biliyordu. Çiçek, yılların siyasetçisi. Meclis'in en tecrübeli ismi. O bir Meclis Başkanı. Toplantıyı da Meclis'in çatısı altında yaptı. Söyledikleri 'vatandaş Cemil Çiçek'in değil Meclis Başkanı'nın sözü.

Meclis Başkanlığı mevcut sistem içinde hayati bir makam. Siyaset kurumunu temsil ediyor. Ayrıca makamın devlete bakan yüzü de vardır. O koltuğa oturan kişinin siyaset ile devlet arasında köprü görevi gördüğü de olmuştur. Vesayet sisteminin politikaya ayarı bu makam üzerinden yaptığını gösteren sayısız örnek bulmak mümkün.

Yanlış anlaşılmasın bunu Cemil Çiçek'in şahsıyla ilgili söylemiyorum. Meclis Başkanlığı makamının tarihî süreç içinde Türk siyasetindeki yerini ve işlevini hatırlatıyorum sadece.

Çiçek önceki gün önemli bir çıkış yaptı. 11 maddelik 'Teröre karşı ulusal mutabakat' metni açıkladı. 'Bu da nereden çıktı?' diye soranlar olabilir. Herkes için sürpriz oldu çünkü. Beklenmiyordu. Metni okuyunca biraz aceleye getirilmiş gibi geldi bana. İki sayfalık metinde bolca yazım hataları vardı. Altyapısı hazırlanmamış. En azından partilerle temas kurulabilirdi.

Siyaset alanında bir süredir teröre karşı arayış var. Terör ülkenin en yakıcı gerçeği. En son Gaziantep'te kendini gösterdi.

CHP inisiyatif aldı. Bir metin ortaya koydu. Somut önerilerde bulundu. AK Parti hemen cevap verdi. İki parti liderleri bir araya geldi. Henüz somut sonuç doğurmasa da iktidar ve anamuhalefet partisinin bir masa etrafında buluşması olumlu gelişmeydi.

Gaziantep eylemi sonrasında MHP, milletvekili dokunulmazlığına terör kısıtlaması öngören öneride bulundu. Anayasa değişikliği gerektirdiği için MHP'nin tek başına teklife dönüştürme imkanı yok, diğer partilerin desteğine ihtiyacı var. Teklifi AK Parti ve CHP'ye gönderdi. Netice kolay görünmüyor.

Hiç şüphesiz terör siyasetin konusu. Meclis Başkanı Çiçek'in sonbahara girerken bir ulusal mutabakat metniyle kamuoyunun önüne çıkmasını ben önemsiyorum. Zamanlama ilginç. Sonbahar sıradan mevsim değil, siyasette yeni dönemin başlangıcı. Anladığım kadarıyla Çiçek, Gaziantep tablosunu siyasete taşımak istedi.

Siyasi parti liderleri cenaze töreninde aynı safta yer alarak birlik beraberlik görüntüsü sergiledi. Cumhurbaşkanı Gül bunu 'Gaziantep ruhu' olarak tanımladı. Bu tablonun siyasi alana taşınması vatandaşın da isteği. Çiçek'i harekete geçiren bu Gaziantep ruhu olabilir. 11 maddede somut öneri yok. Genel çerçeve çiziliyor. Herkesin altına imza atabileceği bir metin. İspanya örneğinden esinlendiğini açıkça söyledi.

'Mutabakat' Türk siyasetinde çok kullanılan sihirli bir kelime olmasına rağmen maalesef bugüne kadar temmeniden öteye geçmedi. Bütün partileri bir metin etrafında toplamak imkânsız gibi. Çiçek'in çağrısı öncelikle siyasi partilere... Başka türlü eyleme dönüşmesi mümkün değil. Kamuoyuna mesaj veya tarihe not düşme niyeti de olabilir.

Metni siyasi partilere çağrı diye değerlendirmek daha sağlıklı. Sonuç verir mi? Şunu açıkça söylemek gerekirse hiçbir partiyi heceyanlandırmadı. BDP çok ayrı telden çalıyor. Onların teröre, teröriste yüklediği anlam çok farklı. Şu ana kadar terör örgütüyle ilişkilerini tanımlayabilmiş değil. Mutabakat metnine en sıcak bakan parti MHP... AK Parti mesafeli durdu. Bakanlar Kurulu sonrası Bülent Arınç 'Bu bildirinin muhatabı hükümet değildir.' dedi. Parti yönetiminden bir değerlendirme gelmedi.

CHP de soğuk baktı. Genel Başkan Yardımcısı Haluk Koç, 'Metnin hükümet atölyelerinde hazırlandığını' ileri sürdü. Doğrudan AK Parti ile ilişkilendirdi. Henüz erken ama mutabakat metninin siyasette gerekli yankıyı bulduğunu söylemek zor. Ne AK Parti ne CHP üzerine aldı. Mutabakat metni 27 Nisan bildirisi gibi ortada kaldı. Yine de bir çözüm arayışını ifade etmesi açısından önemli.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'ye 2014 ayarı

Mustafa Ünal 2012.08.31

AK Parti'nin kongresine bir ay var. Kulisler başladı.

Başbakan Erdoğan önceki gün son kez bir araya geldiği MKYK üyelerine 'parti yönetiminde kimleri görmek istediklerini' sordu. Parti yapısında 'büyük değişimin' yaşanacağı kesin gibi.

Bir kere partiye yeni katılımlar olacak. Numan Kurtulmuş ve arkadaşları AK Parti'ye iltihak edecek. Sıradan bir katılım değil bu. Kurtulmuş yeni yönetimde görev de alacak. Onu başka isimler izleyecek. Demokrat Parti'nin eski başkanı Süleyman Soylu bunlardan biri. Soylu 12 Eylül referandumunda evetlerin yüzde 58'e ulaşmasında pay sahibi olanlardan biriydi.

İki kişiyle sınırlı kalacağını sanmıyorum. Başka sürpriz isimler de gündeme gelebilir.

Başbakan Erdoğan elini göstermeyen bir lider. O yüzden 2014'ün 'oyun planını' kestirmek güç. 2014 cumhurbaşkanlığı seçimi sadece Erdoğan ve AK Parti değil Türk siyaseti için de dönüm noktası. Bütün hesaplar 'Erdoğan'ın Çankaya'ya çıkması' üzerine yapılıyor.

Ya aday olmazsa... Muhalefetin bile 'B planı' yok. Seçim sistemi değişti. Yeni cumhurbaşkanını vekilleri değil bizzat milletin kendisi seçecek. Erdoğan'ın hedefi yüzde 50'nin üzerinde oy alarak ilk turda seçilmek. İkinci turda risk var çünkü.

Erdoğan'ın Çankaya'ya çıkması durumunda yerine kimin geleceği Ankara kulislerinin cevabını en çok aradığı soru. Siyasetin mekânlarında isim toto oynayanlara rastlamak mümkün. Cumhurbaşkanı Gül aktif siyasete geri döner mi? Dönmek isterse kimsenin itirazı olmaz. Partinin başına geçer.

Başbakan, 2014 için kurguladığı 'oyun planının' ilk bölümünü bir ay sonraki kongrede sahneye koyacak. Ben Kurtulmuş gibi, Soylu gibi isimlerin partiye katılımlarının 2014 senaryosuyla ilişkisi olduğunu düşünüyorum. Yanlış da anlaşılmasın Erdoğan'ın kendisinden sonrası için 'lider transferi' yaptığı gibi anlamlar yüklemiyorum.

Parti vitrini yenilenecek. Yönetime genç ve yeni isimler gelecek. Malum, AK Parti'de 'üç dönem kuralı' var. Üç dönem üst üste milletvekilliği yapanlar mola vermek zorunda. Bu kurala takılacakların sayısı çok fazla. Aralarında parti ve hükümette görev yapmış isimler de var.

Bir ara kuralın esneyeceği veya bazı istisnalar getirileceği söylendi. Bu yönde çalışmalar da yapıldı. Ama sonuçsuz kaldı. Erdoğan 'kesinlikle olmaz, aklınızdan bile geçirmeyin' dedi. Üç dönem kuralına takılacakların yerine yenilerin gelmesi sürpriz olmayacak. Bu da yenilenme ve gençleşme demek.

Değişim parti yönetimiyle sınırlı kalmaz. Kabineyi de etkiler. Erdoğan ekibini sık değiştiren bir lider değil. Partiye 2014 ayarı yaparken kabineyi bunun dışında tutmasını da beklememek lazım. Kongreden sonra geniş çaplı revizyona gideceğini düşünüyorum.

Hükümeti ve partiyi 2014 ve sonrasına taşıyacak yeni kadroları kongre sürecinde belirleyecek. Bir buçuk ay önce Eskişehir'de söylediği şu cümlelerin mesajı açık değil mi: "Türkiye'yi nasıl değiştirdik, nasıl dönüştürdüysek parti teşkilatımızın da hücre yenilenmelerini yapacağız."

İsimlendirmeden anlatmak zor, biliyorum. Ben sadece kongrenin anlamını ve genel çerçeveyi çizmek istedim. Hiç şüphesiz gelecek ve gideceklere ilişkin isimler vermek yazıyı daha ilgi çekici ve heyecanlı kılabilir. Bu konuda, bilgiye dayanmasa bile el yordamıyla doğru tahminler de yapılabilir. Bugün sadece bir ay sonraki AK Parti kongresine dikkat çekmekle yetineceğim. Başbakan Erdoğan 2014'ün ilk adımını kongrede atacak...

m.unal@zaman.com.tr

Erdoğan'ın BDP mesajı

Mustafa Ünal 2012.09.02

Başbakan Erdoğan, önceki akşam Kanaltürk'te gazetecilerin sorularını cevaplandırdı. Kürt meselesi, özellikle de teröristlerle kucaklaşan BDP milletvekillerine ilişkin açıklamaları çok önemli. Söyledikleri, tepkinin ötesinde...

Yeni dönemde siyasetin seyrini göstermesi açısından çarpıcı ipuçları içeriyor. Erdoğan, lafı hiç dolandırmadan, "Kürt meselesi diye bir mesele artık kabul etmiyorum. Şu anda Türkiye'de bir terör sorunu, PKK sorunu, siyasal Kürtçülük sorunu vardır." dedi. Daha önce benzer mesajlar vermedi değil, verdi ancak bu kez ayrımı çok net yaptı Başbakan. Açıkça 'Kürt sorunu yoktur' dedi.

Oysa son yıllardaki tartışma hep bu kavram üzerinden yürüdü. Terör başta olmak üzere bölgeye ilişkin problemler, Kürt sorunu parantezinin içinde değerlendirildi. Açılım sürecinde terör, Kürt meselesinin bir parçası olarak ele alındı. Ve bölge halkının haklı talepleri AK Parti hükümetinde karşılık buldu.

Ciddi adımlar atıldı. Büyük reformlar yapıldı. Kürtçenin serencamı bile, başlı başına yapılanları anlatmaya yeter. Düne kadar Kürtçe dil olarak kabul edilmezken bugün devletin televizyonu TRT'nin 24 saat yayın yapan kanalı var. Yeni eğitim döneminde Kürtçe okullarda seçmeli ders olarak okutulacak.

Erdoğan'ın 'Kürt sorunu yok' sözü Kürt gerçeğini inkâr anlamına gelmiyor elbette. Reformların bittiği sonucunu da çıkarmamak lazım. Anayasa sürecinde yapılacaklar var daha. Bölge halkının sorunları bütünüyle çözülmüş değil. Başbakan, bundan sonra bölgenin problemlerini 'Kürt sorunu' başlığı altında değerlendirmeyecek. En azından üslup olarak açılım sürecini etkileyecek bir yaklaşım bu. Erdoğan'ın en sert mesajı BDP'yeydi. Bu partiye mensup 9 milletvekilinin eli silahlı teröristlerle öpüşmesine gösterdiği tepki öfke boyutunda. Haksız değil. Sokaktaki insanın duygularına tercüman oldu. "O görüntüler yenilir, yutulur bir tablo değildir." dedi ve ekledi: "Bunlar siyasetçi olmaktan çıktı. Biz böyle bir milletvekili tanımıyoruz."

BDP'nin müzakere edilecek bir parti olmaktan çıktığını söyledi. Başbakan'ın bu açıklamaları 'söz' olarak kalmayacak, politikaya dönüşecek. Nelerin olacağı da belli. İpuçlarını da verdi zaten. BDP'lilerin dokunulmazlık fezlekeleri gündeme gelecek sözgelimi. En azından bir bölümünün dokunulmazlıklarının kaldırılacağını tahmin etmek zor değil.

BDP aslında 1991'den beri devam eden siyasi geleneğin temsilcisi... O yıllarda Kürt ve Kürtçe çıkışları nedeniyle bazı milletvekillerinin, Meclis'te milletvekilliği düşürüldü. 20 yılda kapatılan partilerin sayısını unuttuk. HEP, DEP, HADEP ilk akla gelenler.

Adı yeni olsa da siyasi akım olarak BDP, deneyimlerin sonucunda ortaya çıktı. BDP milletvekillerinin yaşananlardan gerekli dersleri çıkarması beklenirdi. Bırakın dersi, eski davranışlara rahmet okuttu. Üstelik onca olumlu gelişmeye rağmen... Leyla Zana, 1991'in sembol ismiydi. Milletvekilliği düşürüldü. Bugün şiddete tepki koyarken BDP'nin Eşbaşkanı Gültan Kışanak, teröristle yanak yanağa görüntü veriyor.

BDP, terörün uzantısı oldu. Hiçbir hukuk ve siyasi sistem terörle içli dışlı ilişkiyi hoş görmez. BDP milletvekillerinin dokunulmazlığıyla sınırlı kalmayabilir. Bu partiye kapatma davası da açılabilir. Sadece iç hukuk değil, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararları da teröre karşı yaptırım öngörüyor. BDP'den beklenen, Erdoğan'ın söylediklerine meydan okumak değil, politikalarının muhasebesini yapmak... Eylemlerinin bölge halkının sorunlarına çözüm getirip getirmediğini tahlil etmek. m.unal@zaman.com.tr

---

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki görüşme...

Mustafa Ünal 2012.09.05

Pazartesi günü dikkat çeken iki gelişme yaşandı. CIA Başkanı David Petraeus Türkiye'ye geldi ve gitti.

Ankara'ya uğramadı, temasları İstanbul'la sınırlı kaldı. Petraeus'un bir yıl içinde ikinci gelişi. Görüşmelerini büyük gizlilik içinde yürüttü. Medyaya hiçbir bilgi verilmedi. Kimlerle buluştu, ne konuştu?

Mevkidaşıyla görüştüğünü tahmin etmek zor değil. Başka? Başbakan Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun programlarında yer almadı. Dün MİT Müsteşarı Hakan Fidan Başbakan'la görüştü.

CIA başkanlarının Türkiye temasları her zaman önemlidir. Olağanüstü anlamlar yüklenir. Hatta derin komplo teorilerine, abartılı senaryolara konu olur. Kuşkusuz Petraeus'un ziyareti sıradan kabul edilemez, bir kere 'zamanlama olarak' dikkat çekici. Bölge çok hareketli. Ve önemli gelişmelerin de arefesindeyiz.

Suriye'yi kastediyorum. Beşşar Esed rejiminin sonu görüldü. Erdoğan, Esed için 'siyasi mevta' dedi. Uluslararası camia Esed sonrasını tartışıyor. Türkiye'ye sığınanların sayısı 90 bine dayandı. Her türlü tahrik ve provokasyonlara rağmen Türkiye olayı 'insanî boyut' safhasında tutmaya çalışıyor. Bu kadar büyük bir nüfusu ağırlamak ve kontrol altında tutmak kolay değil. Bazı olumsuzluklar yaşanıyor şüphesiz.

Türkiye sürecin Libya ve Mısır'a göre daha zorlu olacağını öngördü öngörmesine de... Esed'in bu kadar acımasızca katliam yapacağını hesap edemediği doğru. BAAS rejimine tepki, CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun da katıldığı Güney Afrika'daki Sosyalist Enternasyonal'in sonuç bildirisine bile yansdı. "Her gün meydana gelen katliamları büyük endişe ile takip ediyoruz. Demokrasi mücadelesinde Suriye halkının yanındayız." denildi. Bu ifadeler CHP'nin duruşundan çok, hükümetin politikasına yakın değil mi?

Petraeus'un ziyaretinde ağırlıklı gündemin 'Suriye' olduğunu söylemek mümkün. Sadece istihbarat yönüyle değil, her açıdan Esed ve sonrası masaya yatırıldı. Yalnızca Suriye mi konuşuldu. Değil elbette. Türkiye'nin gündeminde Suriye kadar yakıcı giderek tırmanan terör konusu var. En son Beytüşşebap'ta 10 şehit...

Terörün Suriye ile bağlantısı hiç yok değil. Ama tümüyle Suriye ile ilişkilendirmek de doğru değil. Suriye ile iyi ilişkiler içindeyken terör can yakıyordu. Terör örgütünün Türkiye'ye düşmanca bakan bölge ülkelerinden lojistik destek aldığı aşikâr. Suriye topraklarındaki otorite boşluğundan örgüt yararlandı. Suriye'den ziyade başka komşu ülkelere bakmak lazım.

ABD'nin terörle mücadelede Türkiye'ye gerekli desteği vermediğini Cumhurbaşkanı Gül söyledi. Öteden beri Türkiye'nin Washington'dan beklentisi daha yüksek... ABD isterse örgütün özellikle Kuzey Irak'ta hayat alanını daraltabilir. Kandil'i örgütün üssü olmaktan çıkarabilir. Terör örgütünün yıllardır bilinen yönetici kadrosu var. Toplam 8-10 kişi. Her eylemde birinin imzası var.

Son dönemde Suriye kökenli Fehman Hüseyin ismi öne çıktı. Kanlı eylemlerin sorumlusu. Yıllardır lider kadrosuna 'operasyon' konuşulur ancak bir türlü paketlenip getirilemez. Acaba Petraeus görüşmesinden bu

yönde bir sonuç çıkar mı?

Yazıya başlarken pazartesi günü yaşanan iki gelişmeden diğeri Başbakan Erdoğan'ın Genelkurmay Başkanı Özel'le buluşması. Olağan bir görüşme değil. Çok uzun sürdü. 3 saati buldu. Uzun süre görüşmemiş değiller. Geçen hafta MGK toplantısı vardı. Ne konuştuklarını tahmin etmek zor değil. Artan terör saldırıları. Tam da Beytüşşebap'ın acısı sızlarken...

Örgüt yeni stratejiyle karşımızda. Eskiden karakollara saldırırdı. Şimdi doğrudan yerleşim yerlerini hedef aldı. Önce Şemdinli sonra Beytüşşebap... Dört koldan ölümüne hücum eden teröristlerin hedefi devlet daireleri etkisiz hale getirilerek ilçeye bayrak dikmek. Başarı şansı yok. Buna rağmen pes etmiş değiller. Yeni hedeflere yönelmekten çekinmiyorlar.

CIA Başkanı'nın ziyareti, 3 saatlik Erdoğan-Özel görüşmesi bazı operasyonel gelişmeler doğurursa sürpriz olmaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Soylu, AK Parti'ye ne katacak?

Mustafa Ünal 2012.09.07

Kongre beklenmedi. Süleyman Soylu önceki gün AK Parti saflarına katıldı, Numan Kurtulmuş ise iki hafta sonra...

30 Eylül kongresi sadece AK Parti için değil Türk siyaseti için de dönüm noktası. İşaretlerini önceden verdi, Başbakan Erdoğan partiyi yeniden dizayn edecek. Değişim büyük olacak.

Erdoğan AK Parti'ye '2014 ayarı' yapacak. 'Partiyi tekrar kuracak' dense yeri. 2014'e ilaveten Kanaltürk'teki programda 2023 perspektifi de koydu. Soylu ve Kurtulmuş'un katılımı önemli. Her iki isim de parti liderliği yaptı. Sıradan bir katılım olarak yorumlamak doğru değil. Siyasî sonuçları olacağı muhakkak.

Önce Süleyman Soylu... 'Evime geldim' dediği konuşmasını dikkatle dinledim, ardından kendisiyle sohbet ettim. Yakından izlediğim bir siyaset adamıydı zaten. Soylu, Kurtulmuş gibi değil, farklı siyasî gelenekten gelen biri. Demokrat Parti geleneği... CHP'nin tek parti iktidarına 'dur' diyen Adnan Menderes ve arkadaşları 1960 darbesiyle idam edildi. Ama DP siyasetin en güçlü damarı oldu. Erdoğan, AK Parti'yi anlatırken DP geleneğiyle siyasî yakınlık kurar. Adnan Menderes'in mirasına sahip çıkar.

Süleyman Soylu, Demokrat Partili bir ailenin çocuğu. Demirkırat misyonu dededen miras. Türkiye onu daha çok DP genel başkanlığıyla tanıdı ancak öncesinde parti teşkilatlarında önemli görevler yaptı. 25 yaşında ilçe, 29 yaşında İstanbul gibi büyük bir şehrin il başkanı oldu. Recep Tayyip Erdoğan da genç bir İstanbul siyasetçisi. İlk temasları oradan. Her ikisinin de çıkış yeri İstanbul. Numan Kurtulmuş da öyle...

Süleyman Soylu, genel başkan koltuğuna oturduğunda 'merkez sağ' yanlı politikalar sonucu 'siyasi ömrünü' çoktan tamamlamıştı. Süleyman Demirel'in DYP'si ile Turgut Özal'ın ANAP'ı ehil olmayan ellerde barajın altında

boğulmuştu. Düştüğü yerden kaldırmayı denedi. 28 Şubat'ın aktörleri Demirel ve Cindoruk çizgisine tavır koydu. AK Parti'ye açılan kapatma davasına tepki gösterdi.

En dik çıkışını referandumda yaptı. 'Evet' kampanyası için tek başına bütün Anadolu'yu dolaştı. Günlük politika olayının dışında tuttu. Referandumu ülkenin özgürleşmesi, sistemin vesayetten kurtulması için dönüm noktası gördü. Adnan Menderes'i idam eden 27 Mayıs'a 'evet' oylarıyla en iyi cevabın verileceğine inandı. Yüzde 58 içinde onun katkısı var... Bundan sonraki siyasi macerasını tahmin etmek zor ama evet kampanyasıyla tarihe adını yazdırdı.

Kişiliğiyle ilgili gözlemimi aktarmak isterim. Tipik bir Karadenizli, bölgenin özelliklerini yansıtıyor. Heyecanlı. Muhafazakâr bir aileye mensup. Zaten siyasi tercihleri de muhafazakârlık hassasiyetlerinin ürünü. Açık konuşuyor, mesajlarını net veriyor. Kelime oyunlarına veya yan yollara sapmıyor. Demirel'in tam zıddı... Sadece adı aynı. Çizgisi, misyonu çok farklı. Bunu siyasi yaşamında sürekli yansıttı.

Katılım konuşmasındaki bir ayrıntı dikkat çekiciydi. 'Türkiye, artık bir daha merkez sağ siyasi partilerin olduğu bir ülke olmayacak. Darbe sonrası yeni siyaset bekleyenlerdir bu sözüm. Türkiye'yi kaotik dönemlere döndürüp yeniden siyaset bekleyenlerdir' dedi. Ne demek istediğini sordum, 'Türkiye artık normalleşti. Siyaset normalleşti. Olağanüstü dönemler bitti' diye cevap verdi. Normalleşmenin siyasetteki temsilcisi de AK Parti...

Soylu'nun babası aktif siyasetin içinde. Süleyman Demirel'in arkadaşı. AK Parti'ye katılımına ne dediğini sordum. Ramazan'da Of'un yaylalarında konuşmuşlar. 'Hizmetten kaçılmaz. Hayırlı olsun.' demiş ve 'Allah seni ve Tayyip'i millete, memlekete bağışlasın.' diye dua etmiş. Başka istişareler de yapmış. AP ve DYP'de bakanlık yapmış bazı isimlerle konuşmuş. Hepsi de 'AK Parti'ye gitmen iyi olur' demiş. İtiraz eden olmamış. Bu süreçte Tansu Hanım'la teması olmamış. Süleyman Demirel'le bağları çoktan koparmıştı zaten.

Soylu'nun AK Parti'ye geçişi sadece bir kişinin katılımı değil. Soylu, misyonu, siyasi rengiyle gidiyor AK Parti'ye... Rakamsal sonuçları da olacak. Önümüzde yerel seçimler var. Bazı yerlerde sonucu küçük rakamlar belirleyecek. Marmara ve Ege gibi bölgelerde DP hâlâ hatırı sayılır oy oranına sahip. Soylu o oyları AK Parti'ye kanallı edecek isimlerin de başında geliyordu.

Soylu, AK Parti'ye çok şey katacak...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Afyon'dan Gebele'ye...

Mustafa Ünal 2012.09.12

Başbakan Erdoğan'la seyahat ediyoruz. Beş günde üç ülke. İlk durak Azerbaycan.

Uçağımız Bakü'ye değil, Şahdağ'ın eteklerindeki Gebele'ye indi. Türkiye'de tanınan bir şehir değil. Azerbaycan deyince akla Bakü ve Gence gibi şehirler geliyor. O yüzden Gebele'den kısaca söz etmek isterim. Gebele

bulutların içinde bir şehir. Mevsim sonbahar, hava yağışlı, her yer yemyeşil. Şehrin kenarından coşkun ve sesli akan nehrin uğultuları arasında yazıyorum bu yazıyı.

'Kestane ormanı' bölgenin doğal zenginlikleri arasında sayılıyor. Ortalama yaşları 500'ü aşkınmış... Bazı ağaçlar devlet tarafından koruma altına alınan listeye eklenmiş. Tahmin edeceğimiz gibi şehrin tarihi de çok eski. 2000 yıl önce kurulmuş. Yunan ve Roma kaynaklarında 'Kabala' şehri olarak zikrediliyor. 600 yıl Kafkas Albanyası'nın başkenti oldu. Görünesi bir yer.

Dün, Dağıstan sınırındaki Gebele, önemli toplantıya ev sahipliği yaptı. Türkiye ile Azerbaycan 'Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi' Gebele'de toplandı. İlki geçen yıl İzmir'de gerçekleşmişti. Azerbaycan seyahatinin amacı da bu. Türkiye'den 6 bakan katıldı. Anlaşmalar imzalandı. İki ülke arasındaki işbirliği kültür, tarih ve dille sınırlı değil. Başbakan Ankara'dan ayrılırken enerji alanındaki stratejik boyuta dikkat çekti.

Gebele toplantısının, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkileri daha ileri düzeye taşıyacağı kesin. Altına bizzat Devlet Başkanı Haydar Aliyev ve Başbakan Erdoğan'ın imza koyduğu anlaşmalar kâğıt üzerinde kalmayacak, kısa süre içinde somut adımlara dönüşecek. Erdoğan bugün Aliyev'le birlikte tarihî Şeki ve Zagatala şehirlerini gezecek. Ardından Ukrayna Kiev ve Yalta...

Türkiye'nin sıcak gündemi var. Afyonkarahisar'daki patlama bugün bir haftayı dolduracak. Ama harareti hâlâ çok yüksek. Başbakan Erdoğan yola çıkarken havaalanında önemli bilgiler verdi. "Şu anda oradaki yetkililerden başta albay, yarbay, binbaşı ve yine astsubay olmak üzere dört tanesi görevlerinden alınarak farklı yerlere tayinleri yapıldı." dedi. Süreci başlatan Genelkurmay Başkanlığı... İdari ve adli soruşturma devam ederken olayda sorumluluğu olduğu düşünülen 4 kişinin görevlerinden uzaklaştırılması önemli bir gelişme.

Tabii en yoğun tartışma 'sabotaj iddiaları' üzerinden yürüyor. CHP lideri Kılıçdaroğlu 'Yüzde 99 sabotaj' dedi. İddiasını da adını vermediği komutanlara dayandırdı. Erdoğan Genelkurmay ikinci başkanının Kılıçdaroğlu'nu arayarak iddiayı sorduğunu, CHP liderinin "Ben böyle bir şey söylemedim, açıklama yapacağım." dediğini aktardı. Başbakan, Kılıçdaroğlu'na "Bilgi aldığın komutan kim?" diye sordu. Akla ziyan komplo teorileri de yok değil ama ön rapor ve bütün işaretler sabotaj değil kaza olduğu yönünde.

Kılıçdaroğlu'nun 'Sabotaj iddiası' çok önemli. Anamuhalefet partisi liderinin ağzından çıkıyorsa 'basit bir komplo teorisi' veya 'kuşkunun dillendirilmesi' olarak görülemez. Üzerine gidilir. İddiasını açıklığa kavuşturması beklenirdi. Dün basının karşısına çıktı. İddiasını tekrarladı. Sözü'nün arkasında durdu. Hatta bir adım öteye götürdü. 'Yüzde 99,5' dedi. Dayanağı ne? Bu kez askerler yerine 'uzmanları' referans gösterdi. "Bana bilgi veren tüm uzmanlar ağırlıklı olarak bu bir sabotajdır dediler." dedi.

CHP liderinin daha somut konuşması lazım. Hangi uzman, hangi veriye dayanarak 'sabotaj' dedi? Ardında 25 şehit bırakmış bir olay. Kaza değil sabotajsa halkın bunu bilme hakkı var. Kim yaptı sabotajı? Terör örgütü mü yoksa devletler mi söz konusu? Bu iddia ortada bırakılmaz, ya ispatlanır ya da çürütülür? Kılıçdaroğlu daha açık konuşmalı? Sokaktaki insan gibi değil, devleti yönetmeye talip siyasetçi gibi iddiasının altını doldurmalı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'BDP sine-i PKK'ya döner'

Yorucu geçen günün geç saatleri... Ukrayna'nın başkenti Kiev'deyiz. Sadece Gebele değil, Azerbaycan'ın Şeki şehri de görülmesi gereken yermiş. Küçük ve sempatik şehir, tarihî eserlerle dolu. 250 yıllık Han Sarayı onlardan biri. Büyüleyici bir yapı. Bahçesindeki çınar 500 yıllık. Sarayın duvarlarındaki rengârenk motif ve figürlerin estetiği kadar anlamı da derin.

Nar ve balık en çok dikkat çekeni.

Mihmandar, Başbakan Erdoğan ve Emine Hanım'a döndü, "Nar meyvelerin şahıdır!" dedi. Neden mi? Üstündeki taç devleti, içindeki taneler bireyi, perdeler aileyi temsil eder. Hem devletin hem ailenin hem de toplumun bütünlüğünü gösterir. Bir başka motif aslanın pençesinde bir balık... Mihmandar: "Balık kaygandır, elinizden kayar. Hayat gibi, sağlık gibi, gençlik gibi..."

Azeri Türkçesini anlamak zor değil. Ama biraz kulak aşinalığı gerekiyor. Kelimelerin farklı anlamları var. Başbakan Erdoğan ve Emine Hanım görüşmelerde tercüman kullanmadı. İlham Aliyev ve eşi Mihriban Hanım'ın İstanbul geçmişi var. İstanbul Türkçesine uzak değiller. Anlaşmaları kolay oldu. Emine Hanım, Mihriban Hanım'a TRT'nin Seksenler dizisinin DVD'sini hediye etti.

Türkiye dün Ukrayna ile de Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısı yaptı. Yine 6 bakan... Ortak bakanlar kurulu toplantısı gibi. Gündem ağırlıklı olarak ekonomi. Hedef ticaret hacmini artırmak. Rakamlar yeterli değil. Ukrayna Karadeniz'in hemen öte yakası, uzak değil. Ulaşım kolay. Rakamları daha üst seviyelere çıkarmak mümkün.

Kiev'de, yorucu geçen günün geç saatleri... Önceki gün. Başbakan Erdoğan rahat. Sağ ve sol yanına bakanları aldı. "Evet, biz siziniz." dedi. "Buyurun dilediğinizi sorun..." anlamına geliyordu bu. Ve sorular başladı. Türkiye'nin iç gündemi sıcak. Yurtdışında da olsak bu sıcak gündemden sıyrılmak mümkün değil. En başta Afyon patlaması tabii... CHP lideri sabotaj iddiasını yarım puan artırdı, yüzde 99,5'e çıkardı.

Başbakan Erdoğan'a ayrıntılı istihbarat geldi mi? Erdoğan, "Samimi olarak bildiklerimi paylaşacağım." dedi. Olayın şahidi olmadığına dikkat çekti. Şahitlerin hepsi şehit çünkü. Genelkurmay Başkanı üç çeşit el bombası olduğunu anlatmış. İki MKE, biri Alman tipi... Alman bombalarında fünyeler üzerinde. Erdoğan "Merak saikiyle alınan el bombasının patlaması." dedi. Teknik ekibin vardığı nokta bu. Patlamanın nedeni bir askerin merak saiki...

Genelkurmay Başkanı Necdet Özel sadece Afyon olayında değil öncesinde de sert eleştirilerin odağında. Özel, neden hedef? Erdoğan, "Düne kadar asker karşısında el pençe duranların bugün eleştirilerini kampanyaya dönüştürdüğüne" dikkat çekti ve "Bu noktada elimizde çok şey var. Dosyalar var. Emir alanları iyi biliyoruz. Falan kişiden talimat alıp başlık atanları biliyoruz." dedi.

Açıkça Özel'e dönük eleştirilerin planlı olduğunu söyledi. Adres göstermedi ama emekli ve muvazzaf kişilerin yönlendirmesini ima etti. Ardından "Söyleyemeyeceklerim var..." dedi. Fatih'in "Sırrımı sakalım bilse keserim" sözünü hatırlattı. Balyoz'daki CD'lere vurgu yaptı: "Buralardan çıkan karanlık tablolar var. Ama söyleyemem..." dedi. Dolaylı da olsa Özel Paşa'ya yönelik tepkilerin farklı boyutu olduğunu anlattı. Bu önemli bir mesaj.

BDP sine-i millete döner mi? Bir milletvekilinin bile dokunulmazlığının kaldırılması halinde sine-i millete döneceklerini söylüyorlar. Erdoğan manidar cevap verdi. "Bunların sine-i milletleri var mı?" diye sordu ve ekledi: "Bunlar sine-i PKK'ya dönerler. Çünkü milletin sinesinde bunlara yer yok."

30 Eylül kongresi gündemin vazgeçilmezi. Parti yönetimi ne kadar değişecek? Üç dönem kuralında esneme yok. Erdoğan aynı yerde duruyor. Parti yönetiminde yaşanacak değişimi futbol tabiriyle anlattı. "Takımın iskeletini bozmayacağım..." dedi. Üç dönem kuralı parti yönetimini kapsamıyor. Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda AK Parti'nin başörtüsünden geri adım attığı haberleri de soruldu. "Geri çekme yok, erteleme var." dedi. Bu sözleriyle AK Parti'nin duruşunda değişiklik olmadığını ortaya koydu.

Kiev'deyiz ama gündemimiz Afyon, terör, Anayasa...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ah Saraybosna...

Mustafa Ünal 2012.09.16

Başbakan Erdoğan'la üç ülkeli gezinin son durağı Saraybosna'dayız. Yağmurlu ve kapalı bir hava karşıladı bizi. Balkanlar'a sonbaharın serinliği düşmüş. Saraybosna hüznün şehri. 90'lı yılların başında tarihin en uzun muhasarasını yaşadı. Çağdaş dünya için 'utanç', Boşnaklar için 'acı' yıllarıydı. İşte pazar yeri katliamının tanığı. Bugün yaralar sarıldı ama ağır travma da tam atlatılabilmiş değil.

Havaalanından şehre doğru yol alırken binalardaki 'savaşın izleri' dikkat çekiyor. Yıllar silememiş. Dış cepheler hâlâ delik deşik, duvarlarda irili ufaklı gedikler açılmış. Savaşı gören her binada kurşun yarası. Buna rağmen hepsi ayakta... Tıpkı Bosna gibi. Şehrin hayat damarı 'tünel' müzeye dönüşmüş. Ziyaretçisi eksik değil. Gruplar halinde Türkiye'den gelenlerle karşılaşıyoruz.

Şehrin göbeğindeki Başçarşı Saraybosna'ya yolu düşen herkesin uğrak yeridir. Her yer Osmanlı eseri; camiler, medreseler, çeşmeler, hanlar... Bursa'dan farksız. Tarihi doku o kadar canlı ki, anlatılamaz, görmek gerekir. Çarşının sokaklarında dolaşırken tarihin ruhunu hissediyorsunuz. Gazi Hüsrev Begova Camii İstanbul'daki 'selatin' camilerinden farksız. Sıcak sımsıcak, asude bir mekan. Avlusu hep kalabalık.

Az ötede Princip Köprüsü... Bir tarih. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı yer. Avusturya Macaristan Prensi Franz Ferdinand'ın milliyetçi Sırp tarafından vurulmasıyla savaşın fitilinin ateşlendiği yer. Geçen hafta Zaman'ın sergisi için Viyana'daydım. Müzeyi gezerken Ferdinand'ın vurulduğu arabayı ve kanlı elbiselerini gördüm. Kaderin cilvesi bir hafta sonra Saraybosna'dayım, ibretle Ferdinand'ın vurulduğu yere bakıyorum.

Bosna'nın eski Cumhurbaşkanı Haris Sladziç'le görüşme fırsatı buluyoruz. Sladziç Boşnakların önemli siyaset adamı. Savaş yıllarında Dışişleri Bakanlığı yaptı. 'Suriye ikinci Bosna' dedi. İkisinde de acımasızca sivillerin katledildiğini söyledi. Bosna'da dün, Suriye'de bugün... Uluslararası camianın Bosna'da yaşananlardan ders çıkarmadığını vurguladı sonra. Srebrenitsa katliamıyla Halep arasında bağlantı kurdu.

Sladziç çözüm olarak 'Uçuşa yasak bölge' önerdi. Çünkü havadan gelen bombaların çocuk, kadın ayrımı yapmaksızın öldürdüğünü anlattı. 'Bosna Avrupa'nın ulaşmak istediği modeldi. Farklı din ve etnik yapıların bir arada yaşadığı model... Savaş o modeli vurdu' dedi. Haksız değil. Cami, kilise, havra yüzyıllarca bir arada yaşadı. Bosna'dan ders alınsaydı, Suriye'de şiddet bu kadar ağır yaşanmazdı. En azından sivillerin katledilmesinin önüne geçilebilirdi.

Saraybosna gezisinde Başbakan Erdoğan'ın üniversite ziyaretleri önemli yer tuttu. Önce Saraybosna Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrencilere hitap etti. 'İnanın, bir Saraybosnalı, bir Bosna-Hersekli Saraybosna'yı ne kadar seviyorsa, işte biz de o kadar seviyoruz' dedi. Saraybosna'nın renkli yapısına dikkat çekti. 'Burada sadece bir dinin, bir medeniyetin, bir kültürün eserleri değil; tüm insanlığın eserleri bulunuyor' dedi. Erdoğan daha sonra 'Uluslararası Saraybosna' ve 'Burç Üniversitesi'ni ziyaret etti.

Saraybosna'nın kuruluşunun 550'nci yıldönümünde İsa Bey İshakoviç ödülü Başbakan Erdoğan'a verildi. Duyuruları şehrin panolarına asılmıştı. Dün akşam töreni vardı. Erdoğan 'Saraybosna gibi bir medeniyet şehrinde, bir kültür ve tarih şehrinde, hem bu anlamlı ödülü almak hem de bu köklü üniversitede sizlere hitap etmek benim için eşsiz bir duygu' diyerek aldı ödülünü. Geçen hafta Merzifonlu Karamustafa Paşa'nın otağını kurduğu tepeden Viyana'ya bakarken 'Ah Merzifonlu' diye söylendik, durduk. Tarih kitapları 'Osmanlı Viyana önlerinden geriye döndü, Avrupa'ya giremedi' diye yazar. Saraybosna Avrupa değil mi? Osmanlı her şeyiyle Saraybosna'da yaşıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Menderes'in kabrinde bir CHP lideri

Mustafa Ünal 2012.09.19

CHP lideri 51 yıl sonra elindeki karanfille geldi, saygıyla eğildi ve bir demek çiçeği mezarın baş ucuna bıraktı. Kim ne derse desin tarihî bir an. Çok önemli bir fotoğraf. Ve bir ilk. Kemal Kılıçdaroğlu, bugüne kadar hiçbir CHP liderinin cesaret edemediğini yaptı. İstanbul'a gitti, Adnan Menderes'in kabrini ziyaret etti.

'Evet, ben buraya bir ezberi bozmaya geldim. Tarih bize ders verdi.' dedi. Ezber bozmanın ötesinde bir adım. Tabu yıktı. Bir özür aslında... Açıkça adını koymadı ama bu hareketi 'özür' anlamına geliyor. Gecikmiş bir özür. Sadece Adnan Menderes ve ailesinden değil, milletten özür. Demokratik tövbe aynı zamanda.

CHP, 27 Mayıs askerî darbesinin suç ortağı. O 27 Mayıs ki darbelerin anası. Sonraki askerî müdahalelere ilham kaynağı oldu. Kanlıydı. 10 yıl başbakanlık yapan Adnan Menderes ve iki bakanının idamıyla sonuçlandı. İsmet Paşa'nın CHP'si darbeye giden yolun taşlarını döşedi. İdamları engellemedi. Aksine şartlar oluştuğunda ihtilallerin meşruiyetinden söz etti.

Türkiye, yıllar sonra 'şartların olgunlaşmasının' kontrol edilemeyen sokak hareketlerinden değil, darbelerin eylem planlarından olduğunu öğrendi.

Sol siyaset özellikle de Kemalist sol, hiçbir zaman 27 Mayıs'ı, demokrasiyi kesintiye uğratan bir darbe olarak görmedi. 'Devrim' ve 'ihtilal' olarak niteledi. Darbe ürünü 61 Anayasası'na methiyeler düzdü. Sadece dün mü? Hayır. Bugün de çok farklı değil. Birçok isim 27 Mayıs'ı övmekten geri durmaz.

Hakkını teslim etmek gerekir. İlk adımı Deniz Baykal attı. Geçen yıl kaybettiğimiz Adnan Menderes'in oğlu Aydın Menderes'i ziyaret etti. Kılıçdaroğlu, bunu daha ileriye taşıdı. Darbeleri reddederken '27 Mayıs da dahil' dedi. Adnan Menderes'in yanlışlarını sıralamadı, darbeye meşruiyet kazandırmak için Demokrat Parti iktidarının icraatlarını saymadı.

Yan yollara girmedi. Ama, fakat, ancak demeden doğrudan '27 Mayıs darbedir ve kabul edilemez' dedi. Sol, darbe deyince 12 Eylül ve 12 Mart'ı hatırlar, 27 Mayıs ve 28 Şubat'ı dışarıda tutardı. Kılıçdaroğlu, hepsini aynı kefeye koydu. Bu, Türkiye için küçük olsa da CHP için büyük adımdı. Bir politika değişikliği. Adnan Menderes'in kabrini ziyaretiyle bunu taçlandırdı.

Ziyaretin kendisi bizatihi mesaj. Kılıçdaroğlu'nun kabrin başında söyledikleri de önemliydi. 'Geçmişte yapılan tüm siyasî idamların cinayet olduğunu kabul etmemiz lazım. Siyasette görüş farklılıkları olur. Bu, toplumun zenginliğini gösterir.' dedi. İdamlar için açıkça 'cinayet' dedi.

Bu cinayetin faili kim? En başta 27 Mayıs darbesini yapan askerler... Darbe, emir-komuta zinciri içinde yapılmadı. Bir cuntanın eseri. Hukuku ayaklar altına aldı Yassıada yargıçları. 'Sizi buraya tıkan güç böyle istiyor' diyen mahkeme heyeti. Ve tabii darbenin suç ortakları. Siyaset ve üniversiteler. Siyaset deyince de ilk akla gelen parti CHP... 51 yıl sonra gerçekleşen bu ziyaret, bunun için tarihî.

Türkiye'de iklim değişti, darbeler dönemi kapandı, CHP liderinin Menderes'in kabri önünde eğilmesi abartılmamalı denebilir. Doğru, hava döndü, Türkiye darbelerle yüzleşen, darbecilerle yüzleşen bir süreç yaşıyor. Bu değişim CHP'ye tam olarak yansımadı. Hâlâ orada 'ama ve fakat'larla 27 Mayıs'ı, 28 Şubat'ı farklı görenler var. Erdoğan'a Menderes'in akıbetini hatırlatan milletvekilleri var.

Kılıçdaroğlu'nun Menderes'in kabrini ziyaret etmesinin, demokrasinin standartlarını artıran Türkiye'nin iklimine değil, CHP'nin havasına bakarak yorumlanması daha sağlıklı olur. Türkiye için küçük ama CHP için dev bir adım. Ben o fotoğrafı 'tarihî bir an' olarak görüyorum. Bir özür ve darbe günahlarına karşı bir demokrasi tövbesi olarak yorumluyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Balyoz' yok sayılamaz

Mustafa Ünal 2012.09.23

Balyoz davası sonuçlandı. Yargı hızlı işledi. 365 sanıklı davayı 21 ayda bitirdi. Aralarında üst rütbeli generallerin de bulunduğu 325 sanık ceza aldı.

En ağır Çetin Doğan, Özden Örnek ve İbrahim Fırtına'ya... 20'şer yıl. MHP listesinden milletvekili seçilen Engin Alan'ın cezası 18 yıl. Diğerleri de 10 yılın üzerinde. Süreç henüz tamamlanmadı, önce gerekçeli karar yazılacak sonra dosya Yargıtay'a gidecek. Son sözü yüksek yargı söyleyecek.

Başbakan Erdoğan yorum yapmak için 'Yargıtay sürecini ve gerekçeyi görmeliyiz.' dedi. Kararlara AK Parti ihtiyatlı yaklaştı. CHP eski ezberini aynen tekrar etti. Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adnan Menderes'in kabrini ziyareti özde değil, sözdeymiş. Menderes'in huzurundan Silivri'ye bu kadar kısa sürede, bu kadar keskin dönüş olmamalıydı. CHP darbelerle ilişkisi sorunlu bir siyasi parti. O mahalden uzaklaşmıyor, kan çekiyor. MHP ise kararları daha çok Engin Alan'ın üzerinden yorumladı. Tepkisel tavır takındı.

Balyoz kararları sadece iç kamuoyunda değil, dünyada da geniş yankı buldu. Konuşulması, tartışılması doğal. Türk demokrasi tarihinde bir ilk çünkü... Darbe teşebbüsüne ilk kez ceza verildi. Düne kadar hayaldi gerçek oldu. Darbecilerden hesap soruldu. Bu bir dönüm noktası. 10 yılda bir, darbelerle örselenmiş, demokrasisi yaralı bir ülke için bu kararların anlamı çok büyük.

Türkiye, darbecisini devlet başkanı yaptığı ülkeden, darbe teşebbüslerini yargılayan bir ülkeye evrildi. Artık geriye dönüş yok, bu yolda ilerleyecek. Balyoz iki yıldır gündemde. Ne olduğu az çok biliniyor. Bir bavula zor sığan milyonlarca sayfalık doküman ortalığa saçıldı. İddialar ağırdı. Eski Genelkurmay Başkanı Koşaner bir ses kaydında 'Balyoz'un günahı vebali 1. Ordu'ya ait. Karargahtan böyle planlar nasıl dışarı çıkar izahı yok, kim verdi, biz verdik. Hiç kimseyi suçlayamayız.' dedi. Balyoz belgeleri kozmik odadan dışarı çıkanlardan...

Balyoz, bugüne kadar Türkiye'nin aşınası olmadığı bir dava. İlk darbe davası olduğu için her safhası tartışıldı. Destek verenler ve karşı çıkanlar oldu. Belgeleri sulandırmak, dokümanları anlamsızlaştırmak, ses kayıtlarını bile yok saymak için yoğun çaba sarf edenlere rastlandı. Hemen her akşam ekranlarda boy gösteren avukatlarını kastetmiyorum. Müvekkillerini sonuna kadar savunmak onların görevi. Yadırganamaz. Ancak dava süreci, avukatların bakışıyla değerlendirilemez.

Büyük bir dava. Yalnızca sanık sayısı değil, milyonlarca sayfa doküman, binlerce sayfa ifade... Soruşturma ve dava sürecinde eleştirilecek, itiraz edilecek gelişmeler yaşanmadı değil. Bunlar daha çok hukukun konusu... Hukukçuların değerlendireceği hususlar. Hukukçular arasında da farklı yaklaşımlar söz konusu. 'Hilmi Özkök'ün, Aytaç Yalman'ın niye ifadesi alınmadı? Onlar da konuşmalıydı.' diyenler oldu. Avukatlar bazı belgelerin tartışmalı olduğunu iddia etti. Buna bazı hukukçular destek verdi. Bazıları ise davanın özünü etkilemediğini söyledi. Bunlar sadece Balyoz'da değil diğer hemen her davada sıkça karşımıza çıkan hususlar.

İddiaların, darbe senaryolarının, milyonlarca sayfalık dokümanın, ses kayıtlarının anlamsız olduğunu düşünmüyorum. AK Parti'nin ilk iktidar yıllarında Çetin Doğan İstanbul'daydı. Birinci Ordu komutanıydı. Cunta faaliyetleri ayyuka çıkmıştı. '1. Ordu darbeye hazırlanıyor' istihbaratı devletin resmi raporlarına girdi.

Ateş olmayan yerden duman çıkmaz denir ya... O dumanlar Ankara'yı puslar içinde bıraktı. Kapalı kapılar arkasında nelerin döndüğünün siyasetçisi de gazetecisi de farkındaydı. En çok da darbenin hedefindeki siyasi kadrolar. AK Parti'ydi yani. Puslu hava şûra toplantılarına kadar yansıdı. Kaç kişiydiler, 325'in tamamı o faaliyetlerin içinde miydi? Yargının kararına göre 'evet'... Eleştirilebilir, itiraz edilebilir ama yok sayılamaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz duruşu

Mustafa Ünal 2012.09.26

Sadece bugün değil dün de aynıydı. Balyoz her aşamasında hararetli tartışmalara sahne oldu. Haberin Taraf'ta yayımlandığı günü hatırlıyorum.

Manşetten verilen haber Türkiye'nin gündemine bomba gibi düşmüştü. Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'du. Başbuğ çok sert tepki gösterdi. Sesini yükselterek "Allah Allah diyen ordu cami bombalamaz" dedi. Başbuğ her

iddiayı inkâr etti, sonrasındaki gelişmeler onu doğrulamadı. Yargı, koca bir bavula zor sığan belgeleri ciddiye aldı. Savcılık soruşturmayı derinleştirdi, onlarca askere tutuklama kararı çıkardı.

Her Balyoz gelişmesinde Ankara'nın tansiyonu yükseldi. İkili, üçlü zirveler yapıldı. Balyoz tutuklamaları YAŞ toplantılarını etkiledi. Eski Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in iki kuvvet komutanıyla istifasının altında yatan neden, Balyoz sanıklarının serbest bıraktıramaması... Ailelerin baskısına dayanamadı.

Hem Başbuğ, hem Koşaner yargıya yardımcı olmadı. İstenen belgeleri göndermedi. Aksine her iki isim de yargı sürecini etkilemek için yoğun çaba harcadı. Yargı etki altında kalmadı. Balyoz'un en önemli safhası geçen hafta tamamlandı. Mahkeme hükmünü verdi. Kararlar beklendiği üzere çok tartışıldı. Demokrasi tarihi için 'dönüm noktası' olarak gören de oldu, kabullenmekte zorlanan da... Bir sivil mahkemenin darbe teşebbüsüne ceza vermesi çağdaş dünya için küçük olsa da Türkiye için büyük bir adım. Bir ilk çünkü.

En dikkate değer değerlendirmeyi eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök yaptı. Balyoz'un hedefi sadece siyaset, iktidara yeni gelen AK Parti kadroları değildi. Özkök de hedefti. Davanın bir numaralı sanığı Çetin Doğan'ın Özkök hakkındaki ifadeleri günlüklere yansdı. Özkök kararı yorumlarken ölçülü üslup kullandı.

Onun için bu konuda konuşmak kolay değildi. Herkesin beklentisi farklıydı. O yüzden istismar edilmesi, yanlış yerlere çekilmesi işten bile değildi. O doğru bildiğini söyledi: "Evet cezalar ağır ama yapacak bir şey yok. Kanunlar böyle diyor. Bildiğim kadarıyla yargıçlar ya müebbet ya da beraat verecekti. Müebbet vermek istemediler. Beraat de veremeyeceklerine göre mecburen ortasını buldular."

Kanunlara, hukuka dikkat çekti. "Adil yargılama olmadı diyemem..." cümlesiyle de bir duruş koydu. Önemli bir pozisyon alma bu. Onun yaptığını birçok sivil yapamadı. Siyaset sözgelimi. CHP bildiğiniz gibi ama MHP bocaladı. Mesafeli yaklaşıyordu. MHP lideri Devlet Bahçeli dün Silivri'deydi. Engin Alan'ı ziyaret etti. Silivri'de daha çok CHP'lileri görmeye alıştık. Bu kez MHP fotoğraf verdi. İnsanî boyutu tamam ama bu ziyaretin siyasî anlamı olduğu da muhakkak.

Hakkını teslim etmek gerekir. Özkök kritik süreçlerde benzer duruşları sergiledi. Duygusal davranmadı, sağduyulu hareket etti. Dikkat çekici bir değerlendirme de Genelkurmay'dan geldi. Genelkurmay Başkanlığı da kurumsal görüşünü ortaya koydu. Genelkurmay'ın bir dava karşısında görüşünü açıklaması ne derece doğru, tartışılır. Normal zamanlarda doğru kabul edilemez. Mahkûmiyet alanların hemen hepsi TSK personeli olunca sessiz kalamadı.

Tabii ki ne söylediği önemli. Açıklamada bağlayıcı cümleler yok. Başbuğ ve Koşaner dönemlerinden ayrıştı. Sadece durum tespiti var. Hukukun üstünlüğüne vurgu var. İlgimi çeken ifade aynen şöyle: "Hukukun üstünlüğüne saygının gereği olarak, adil yargılanma ilkesi çerçevesinde, söz konusu yargılamanın hakkaniyete uygun, kesin bir hükümle neticeleneceğine inanmaktayız." Açıklama tespit ve temenniyle sınırlı.

Balyoz duruşları önemli. Tarihe not düşmek istedim..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Herkes yerini bilecek

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın kısa Çanakkale programındayım. Kısa ama hızlı.

Çanakkale'de güzel bir hava, sonbaharın en tatlı günleri. Çağlayan, yarım güne çok şey sığdırdı. Çanakkale'nin iş dünyasıyla bir araya geldi, 'yeni teşvik sistemini' anlattı. Şehitliği gezdi, mezarların başında 'Bakın Türk, Kürt, Çerkez, Arap birlikte yatıyor.' diyerek birlik beraberlik mesajı verdi.

Çağlayan, işadamlarına ekonomiyi anlatırken Türkiye'yi '300 kilometre hız yapabilecek 300 beygirlik otomobile' benzetti. Bu benzetmenin bir anlamı var. Son günlerde hükümetin ekonomi politikasında 'gaz, fren' polemiği yaşanıyor. Çağlayan, ayağı gazda olan bakan... Frene karşı, balataları yakacağını söylüyor. Merkez Bankası'na eleştiriler yöneltiyor. 'Aşırı ihtiyatlı tutumu Türkiye'ye gelecek sermayeyi önlüyor.' dedi.

Hem gaz pedalına hem de frenine basılan bir arabanın sağlıklı yol alması mümkün değil. 'Bu tartışma nereye gider?' diye sordum. 'Patron kaşeyi bastı.' dedi. Patron dediği Başbakan Erdoğan... Kaşede ne mi yazıyor? "Kaptan köşküne ben geçiyorum. Elbette faiz düşmeli, balatalar aşınmamalı." dedi. Çağlayan, Türk ekonomisinin bugünkü noktaya gelmesinde en büyük payın Erdoğan olduğuna dikkat çekerek, 'Kimse kendine başka bir şey vehmetmesin.' dedi. Başbakan, fren, gaz polemiğinde dümene geçti. Tartışmanın harareti düşer.

Çağlayan'a, Kemal Derviş'in açıklamalarını sorduk. Derviş, Türkiye'yi 2001 krizinden çıkaran isim. Teknokrat olarak Amerika'dan geldi. Sonra siyasete girdi. Ancak umduğunu bulamadı. Çağlayan, Derviş'in Türk ekonomisi üzerine değerlendirmelerini ciddiye almadı, 'modası geçmiş söylem' diye niteledi ve, "Kemal Derviş tarih oldu, mazi oldu." dedi. 'Eski Türkiye' dediği o buhran yıllarını hatırlattı: "O zaman 10 dakika sonrasını göremezdik, şimdi 12 yıl sonrasını programlıyoruz."

Sadece ekonomi konuşmadık elbette. Balyoz kararlarını sorduk. Balyoz, son bir haftanın en çok konuşulan konusu. Çağlayan, 'balyoz' deyince "Bakın arkadaşlar." dedi, "Ben darbe mağduru bir ailenin çocuğuyum, anlatayım size..." 27 Mayıs darbesinde Çağlayan ailesinin yaşadıklarını ayrıntılarıyla anlattı. Baba, amca, dayı bütün aile Demokrat Partili... İsmi de Demokrat Parti'nin 1957 seçim zaferinden almış. Seçimden hemen sonra doğmuş.

Dokunaklı bir aile trajedisi. 'Çok varlıklıydık, Ankara'da otelimiz vardı, nakliye işi yapardık, sonra bir ekmeğe muhtaç olduk.' dedi. Amcası Şefik Çağlayan, iki dönem milletvekilliği yapmış. Darbe sabahı Yassıada'ya gönderilenlerden... Oradan da 'mahkûm' olarak Kayseri Cezaevi'ne... "27 Mayıs, bütün düzenimizi altüst etti." dedi. En büyük amcası, göğsüne vura vura üzüntüden ölmüş. Çağlayan, 'Amcamı 27 Mayıs öldürdü. Babam 27 Mayısçıları, Cemal Gürsel'i hiç affetmedi.' dedi. Muş'un ileri gelen eşrafından olduğunu öğrenen babasına Turgut Özal 1987 seçimlerinde adaylık önermiş ancak 27 Mayıs'ın şokunu atlatamadığı için kabul etmemiş. Başta babası, aile, Zafer Çağlayan'ın siyasete girmesine yıllarca sıcak bakmamış. Taa 2007'ye kadar... 27 Mayıs, askerî darbe, Zafer Çağlayan'da hâlâ kanayan bir yara. Bir dokun, bin ah işit.

Balyoz deyince Çağlayan, derin acılar çektiği darbe yıllarını hatırladı. Sonra da milletvekilliği döneminde yaptığı en onurlu, en anlamlı işin darbecilerin yargılanmasına imkân sağlayan anayasa değişikliğine 'kabul' oyu vermek olduğunu söyledi. 12 Eylül 2010 referandumunu kastediyor. Evet oyunu siyasi hayatının en onurlu işi olarak görüyor. Balyoz mu? Çağlayan, 'Herkes yerini bilecek.' dedi. Balyozculara mesajı, bir cümleyle verdi.

'Aslı olmasa Kerem yanar mıydı?'

Mustafa Ünal 2012.09.30

Başbakan Erdoğan hedef büyüttü. Erdoğan'ın 'genel başkan' olarak son kongresi. 'Benden sonra tufan' demedi. AK Parti'yi '2023 perspektifine' göre yeniden dizayn edecek. Sadece AK Parti için değil siyaset açısından da tarihî bir kongre olduğu muhakkak.

Kongreyi daha çok konuşacağız, bugün siyasete mola. Hafta içinde toprağa verdiğimiz Neşet Ertaş'tan hatıralar aktarmak istiyorum. Neşet Ertaş üzerine söylenecek çok söz var. Türkülerindeki derinlik başlı başına yazı konusu. Bir Anadolu gerçeği olduğu kesin. Dev bir sanatçı. Sesiyle, soluğuyla kendine özgü. Bazıları zorlarsa da onu ideolojik kalıplara sığdırmak mümkün değil. Yoksa cenazesinde en sağdan en sola herkesi birleştirebilir miydi? Başbakan da oradaydı, anamuhalefet lideri de...

Neşet Ertaş'la muhtelif ortamlarda bir araya geldik. Çaldı, söyledi, anlattı. İki yıl önce dar katılımlı türkü ziyafetinde Diyanet'ten de yetkililer vardı. Dine ilgisine, mukaddes değerlere saygısına orada tanık oldum. Derviş gibi boynunu büktü, sorular sordu. Sanatçı kaprisi yok, hep mütevazı.

Yine yıllar önce bir evdeyiz. Kimler yok ki... Gazeteci, siyasetçi, bürokrat. Bir salona güçlükle sığıyoruz. Bir köşede sade giyimi, mütevazı görüntüsüyle oturmakta olan Neşet Ertaş aldı sazı eline, 'Ben nota bilmem.' dedi. Sazı özelmış, perdeleri kendine göre yaptırmış. Gür sesi, bitmek tükenmek bilmeyen heyecan ve coşkusu yaşının çok altındaydı.

Hemen herkesin bir isteği oldu. Ertaş hem çaldı hem söyledi, kimi unutulmaya yüz tutmuş, kimisi herkesin dilinde pelesenk olmuş türküler peş peşe geldi. İçli 'Zahidem' türküsü topluluğun ortak isteği gibiydi. Ertaş adeta cezbe halinde türküyü söylerken kendinden geçti, dokunaklı sesiyle herkesi geçmişin artık küllenen acı tatlı hatıralarına aldı götürdü.

O dönem MEB koltuğunda oturan Hüseyin Çelik dayanamadı, herkesin zihninden geçen soruyu sordu: 'Üstad bu türkülerini söyleten o hikayenin aslı var mı?' Neşet Ertaş'ın cevabı müthişti: 'Aslı olmasa Kerem yanar mıydı?' Küçük bir cümleyle her şeyi anlattı. 'Zahidem' türküsünden söz ederken 'Boynumu bükük koyan bir eski aşk hikayesi' demişti.

'Nasıl olsa sizden sır çıkmaz.' dedi, başladı anlatmaya: 'Ben mektebe hiç gidemedim. Annemden ne bellediysem onu biliyorum. Amca diyemem ben, emmi derim. Çocuklarım Avrupa'da tahsilini bitirdi, onlara da emmi tuhaf geliyor.' dedi. Hep söyler az ama öz konuşur. Bir defasında Hüseyin Çelik 'Üstad, tahsil yapmadan bu hikmetli sözleri söylüyorsunuz, bir de tahsil yapsaydınız...' diye takıldı. Ertaş 'Yok canım, fazla büyötmeye gerek yok türkü çğıırıyoruz işte...' diye karşılık verdi.

Onun da sevdiği türküler var. Bir defasında yakın arkadaşı Bayram Bilge Tokel'e dönerek 'Ben de Bayram Bey'den bir türkü dinlemek istiyorum, neyi söyleyeceğini o biliyor.' dedi. Sonra hikâyesini anlattı. Bir sabah uyandığında televizyonda söylenen türkünün son sözlerini duymuş. Ne söyleyeni, ne türkünün ismini öğrenebilmiş. Tokel'den yardım istemiş, 'Ne olur bu türküyü bana bul.' diye. Tokel bulmuş. 'Oğlan da kolunu sallama, Gafile boş yere yalvarma, Bey babam beni sana vermiyor, Nafile benim için ağlama.' Bir ayrılık türküsü. Tokel 'Neşet abi her karşılaştığımızda bu türküyü bana birkaç defa söyler.' dedi.

Bir bakan 'Neşet Ertaş'ın fıkraları var, türküleri kadar keyifli.' dedi. Doğru söylüyormuş. Ertaş mahcup bir üslupla anlattı: 'Doğru mu bilmiyorum bizim oralarda yaşanmış gibi anlatılır.' diyerek başladı söze. Trafik polisi, Kırşehirliyi durdurmuş, ehliyeti yok. Polis 'Sana bir soru soracağım, doğru cevap verirsen ceza yok.' demiş. Soru şu: 'Söyle bakalım, İstiklal Marşı'nı kim yazdı?' Kırşehirli, 'Muharrem Emmi (Neşet Ertaş'ın babası) değildir, çünkü okuma yazma bilmezdi, Hacı Emmi (Taşan) desem o da değildir. Olsa olsa Neşet Ertaş yazmıştır.' diye cevap vermiş.

Türküye mola vermişti, önce anlattı sonra 'uzun lafın kısası iyi olurmuş' dedi ve ekledi: 'Geldiğimiz yere gideceğiz...' Ve gitti. Gayri sesiyle soluğuyla türkülerde yaşayacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasete değil, genel başkanlığa veda

Mustafa Ünal 2012.10.01

Her kongrenin bir anlamı, öne çıkan mesajı var. AK Parti kongresinin birden fazla mesajı oldu. Teması vedaydı. Kongre kalabalıktı, coşkuluydu, görkemliydi. İllerden başladı aslında.

AK Parti başta İstanbul ve Ankara olmak üzere birçok il kongresini stadyumlarda yaptı. Güvenlik önlemleri olağanüstüydü. Dolambaçlı yollardan geçerek içeri girebildik, ancak bir karmaşa söz konusu değildi. Bir düzen, intizam vardı. Herkesin oturacağı yer belli. Adet olduğu üzere Başbakan Erdoğan salona girdiğinde eşi Emine Hanım'la tur attı. Tur için belirlenen koridorda ikisinden başka kimse yoktu.

Genellikle liderlerin salonu selamlama yürüyüşü kargaşaya sahne olur. Genel Başkan, kendisini göstermek isteyen, elini sıkmak için öne atılan partililerin hücumuna uğrar, itiş kakış yaşanır. CHP lideri Kılıçdaroğlu son kurultayda ezilme tehlikesi yaşadı. Selamlama turu için oluşturulan koridora dışarıdan girişlerin olmaması iyi bir görüntü oluşturdu. Erdoğan, eşi ile birlikte partililere karanfil dağıttı.

Her kongrenin yabancı misafirleri olur. AK Parti'nin dünkü kongresinde yurtdışından gelen konukların çokluğu dikkat çekti. Mısır Devlet Başkanı Mursi bunlardan biriydi. AK Parti tecrübesi, çok partili demokrasiyle tanışan Arap İslam dünyası için önemli. Kırgızistan Cumhurbaşkanı Atambayev vardı. Mesut Barzani de salondaydı. En fazla alkışı HAMAS lideri Halid Meşal aldı. Filistin, AK Parti'yi besleyen siyasi gelenekte son derece özel yere sahip. Nitekim salona da yansıdı.

AK Parti kongresinin öncekilerden farkı var. Partinin kurucu lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın son kongresi. Kadro zenginliğine rağmen AK Parti bir lider partisi. Seçim başarılarında Erdoğan'ın liderliği önemli rol oynadı. Erdoğan bir sonraki kongrede yok.

2014'te cumhurbaşkanlığı seçimi var. En güçlü aday Erdoğan. Ankara'da bütün siyasi hesaplar Erdoğan'ın adaylığı üzerine yapılıyor. En güçlü 2014 senaryosu bu. Diyelim ki Erdoğan cumhurbaşkanlığına aday olmadı, yine aktif siyasetin uzağında kalacak. Bir sonraki kongrede genel başkanlığa, seçimlerde üç dönem kuralı nedeniyle milletvekilliğine aday olamayacak. Başbakanlık için de milletvekilliği şart.

Her halükarda veda kongresi... Konuşmasında 'veda ediyorum' demedi. Partililere, "Allah'a ısmarladık' diye de seslenmedi. Konuya girdi 'Sözümüzün gereğini yerine getiriyoruz. Bir veda değil, 'es'tir. Bir vadin yerine getirilmesidir. Bizim molamız milletimiz içindir." dedi. Vedada dönüş söz konusu değildir. Koltuksa koltuğu, makamsa makamı bırakır gidersiniz. Es veya mola belli bir süre sonra dönmeyi mümkün kılar. Zaten AK Parti de tüzüğü buna göre oluşturdu. Üç dönem üst üste milletvekilliği yaptıktan sonra ara verir, tekrar geri dönebilirsiniz. Tabii siyaset imkân verirse.

Liderlerin molası, milletvekillerinin ara vermesine benzemez. Erdoğan'ın dönüşü nasıl olacak bugünden kestirmek zor. Asıl soru bu değil, merak edilen nasıl bir AK Parti bırakacağı? Erdoğan'sız AK Parti yoluna nasıl devam edecek? Türk siyasetinde yaşanmış tecrübeler var. Turgut Özal'ın Anavatan'ı, Süleyman Demirel'in DYP'si 'lidersiz' yapamadı. Belli süre sonra siyaset sahnesinden çekilmek zorunda kaldı. Bugün her iki parti tarih oldu, tabelası bile yok.

Dikkatle takip ettim, kongrede Erdoğan'dan sonra ne olacağı sorusuna cevap teşkil edecek doğrudan mesaj, işaret veya sinyal çıkmadı. AK Parti için Erdoğan'sız günler mukadder. Başbakan konuşmasında 'Bu bir veda değil' cümlesini söyledi ama "Tüm teşkilatımdan helallik diliyorum. Başka görevlerde, başka alanlarda birlikte olacağız." diyerek tamamladı sözlerini.

Evet adı tam konmasa da bu bir veda. Ama siyasete değil, genel başkanlığa veda. O çoktan başka görevlere, başka alanlara doğru yol almaya başladı. Teşkilattan helallik dilemesi boşuna değil.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)